STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 7
1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Statistisk tidskrift / utgiven av Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Norstedt, 1860-1913, 1952-1962.
Efter ett uppehåll 1914-1951 uppstod Statistiska tidskrift igen åren 1952-1984.
H. 165, utg. 1913 utgör register till 1860-1913. – I Statistisk tidskrift årgångarna 1871-1913 publicerades *Sveriges officiella statistik i sammandrag* som första nummer.

Efterföljare:

Journal of official statistics : JOS : an international quarterly / published by SCB, Statistics Sweden. – Stockholm : Statistics Sweden [Statistiska centralbyrån], 1985-.
Tidskriften finns från 1985 fritt tillgänglig i fulltext på internet.

Anmärkning: Vid digitalisering av Statistisk tidskrift har häftena med *Sveriges officiella statistik i sammandrag* och tre bilagor brutits ut ur sin årgång och behandlats som separata häften.

Statistisk tidskrift, 1958
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

URN:NBN:SE:SCB-st-1958

STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 7
1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

STATISTICAL REVIEW

NEW SERIES

VOL. 7

1958

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

ÄMNESREGISTER

Siffran inom parentes anger tidskriftshäftets nummer

Alkoholhaltiga drycker

Fylleriförseelser och spritsmuggling
1957: 3 kv. 47, 48 (1)
4 » 162, 167 (3)
1958: 1 » 345, 352 (6)
2 » 519, 523 (9)
3 » 685, 702 (12)

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

LINDH, TH., Tjänstemän inom det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet år 1957 ..... 378, 428 (7)
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik 43 (1)
Socialstatistikkommittén.. 396 (7), 641 (11)
WIDSTAM, T., Gifta kvinnors yrkesverksamhet. 2 ..... 32, 73 (1)

Brottslighet

Se även: Alkoholhaltiga drycker
Brott, som kommit till polisens kännedom år 1956 ..... 223, 243 (4)
Brott, som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter
1957: 4 kv. 85, 104 (2)
1958: 1 » 294, 298 (5)
2 » 442, 456 (8)
3 » 653, 664 (11)

Byggnader och bostäder

Se även: Folkmängden och dess förändringar
Andra europeiska statistiska möten:
Europeiskt bostadsstatistiskt möte 45 (1), 511 (9)
HAMMARBERG, C., Priserna på bostads- och affärsfastigheter åren 1952—1956 ..... 247, 333 (5)

Finanser

Antal skattekronor till allmän kommunalskatt enligt 1958 års taxering. Preliminära uppgifter 548 (9)
Kommunalskatterna år 1958 ..... 71 (1)
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1958 ..... 716 (12)
Kommunernas finanser
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1956 ..... 542 (9)
Landstingens finanser 1956..... 217 (4)
Sammanfattning år 1955 ..... 69 (1)
» » 1956 ..... 717 (12)
Städernas finanser år 1956 ..... 172 (3)
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1957—1959.
Snabb- och prognosstatistik 712 (12)
Taxeringsutfallet år 1958 ..... 587 (10)

Fiske

Se: Jordbruk med binäringar

Folkmängden och dess förändringar

Befolkningsstatistiska stereogram 72, 75 (1)
Befolkningsutvecklingen: hela riket och städerna
1957: 4 kv. 159, 160 (3)
1958: 1 » 344, 346 (6)
2 » 518, 520 (9)
3 » 684, 686 (12)
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1957 ..... 202 (4)
Europeiska statistikerkonferensen
Folkräknings- och bostadsräkningsfrågor 44 (1)
Finlandssvenskarnas befolkningsfråga 730 (12)
GESCHWIND, H., Familjebildning och fruktsamhet 1952—1955 ..... 370, 428 (7)
—, Invandrares vistelsetid i Sverige 134, 185 (3)
Kyrkobokföringen och mantalsskrivningen. Statistiska centralbyråns utlåtande .. 288 (5)
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik 43 (1)
QUENSEL, C.-E., Fruktsamheten 1951—1955 samt medelbarnantalet 31/12 1955 i skilda kohorter 367, 428 (7)
WIDSTAM, T., Gifta kvinnors yrkesverksamhet. 2 ..... 32, 73 (1)

Försäkringsväsen

Preliminär försäkringsstatistik
1957: nov.—dec. 111 (2)
1958: jan.—febr. 198 (4)
mars—april 358 (6)
1957 och första halvåret 1958 465, 481 (8)
1958: juli—aug. 590 (10)
sept.—okt. 707 (12)

Handel och industri

Andra europeiska statistiska möten:
Det statistiska arbetsutskottet inom E C E:s stålkommitté 45 (1), 404 (7)
Förslag till gemensam nordisk varuförteckning i näringsstatistiken 641 (11)
HOLMSTEDT, G., Norskt företagsregister 390, 429 (7)
De nordiska statistiska utskotten:
Industri- och annan näringsstatistik 154 (3)

Hälso- och sjukvård

De amerikanska urvalsundersökningarna på hälsovårdsområdet 514 (9)
Cancerregister inrättas 42 (1)

Industri

Se: Handel och industri

Inkomst och förmögenhet

Se även: Jordbruk med binäringar
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för diskussion av indikatorer för den ekonomiska utvecklingen på kort sikt 292 (5)
Sammanträde i Genève om sparandestatistik 43 (1)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. (branschvis). Preliminära uppgifter:
1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår 47, 49, 60 (1)
1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår 294, 297 (5), 345, 348 (6), 406, 408 (7), 453, 460 (8), 522, 536 (9), 564, 570 (10), 652, 655 (11), 685, 688 (12)
Förmögenhetsfördelningen 1956:
Preliminär redogörelse 170 (3)
Inkomstfördelningen år 1957.
Preliminär redogörelse 720, 729 (12)
De nordiska statistiska utskotten:
Nationalräkenskaper 155 (3)
WALLBERG, U., Sparundersökningarna.
Problem och erfarenheter ... 629, 675 (11)

Internationella organisationer och möten

Andra europeiska statistiska möten:
Europeiskt bostadsstatistiskt möte 45 (1), 511 (9)
Sammanträde i Genève om kommunalstatistik 644 (11)
Sammanträde i Genève om samfärdselstatistik 512 (9)
Det statistiska arbetsutskottet inom E C E:s stålkommitté 45 (1), 404 (7)
DALENIUS, T., Internationella statistiska institutets möte i Bryssel: Det vetenskapliga programmet 607, 675 (11)
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för diskussion av indikatorer för den ekonomiska utvecklingen på kort sikt 292 (5)
Folkräknings- och bostadsräkningsfrågor 44 (1)
Organisationsarbetet för 1960 års jordbruksräkningar 641 (11)
Plenarsammanträde 402 (7)
Sammanträde i Genève om sparandestatistik 43 (1)
Förenta Nationernas statistiska kommission:
Tionde mötet 397 (7)
Det internationella statistiska arbetet 156 (3)
Internationella statistiska institutet:
Extra möte 1958 ..... 156 (3)
De nordiska statistiska utskotten:.. 292 (5)
Befolknings- och arbetskraftsstatistik 43 (1)
Industri- och annan näringsstatistik 154 (3)
Nationalräkenskaper 155 (3)
Samfärdselstatistik 154 (3)
Socialstatistikkommittén 396 (7), 641 (11)
Nordiska statistiska årsboksredaktörernas möte 154 (3)
Tysk statistikerkongress i Köln 405 (7), 644 (11)

Jordbruk med binäringar

Arealinventeringen den 2 juni 1958.. 462 (8)
Europeiska statistikerkonferensen
Organisationsarbetet för 1960 års jordbruksräkningar 641 (11)
Husdjursräkningen den 2 juni 1958 .. 595 (10)
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1956 ... 320 (5)
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket 1957 ..... 204 (4)
Priserna på jordbruksfastigheter år 1957 657 (11)
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod
6. AV O. ZETTERBERG och T. SÖDERLIND 119, 183 (3)
Svin- och hönsräkningen den 14 april 1958 425 (7)
Traktordriften m. m. i jordbruket år 1957 464 (8)
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1956 ..... 407 (7)
Ägoslagsfördelningen enligt jordbruksräkningen den 15 sept. 1956 ..... 533 (9)

Konkurser och protesterade växlar

1957: dec. 64 (1)
1958: jan. 106 (2)
febr. 168 (3)
mars 206 (4)
april 300 (5)
maj 350 (6)
juni 416 (7)
juli 458 (8)
aug. 524 (9)
sept. 568 (10)
okt. 666 (11)
nov. 700 (12)

Litteratur

Bokanmälningar
Aukrust, O., Nasjonalregnskap (O. Forsmo) 78 (1)
Befolkningsutveckling och bostadsbehov (P. Holm) 190 (3)
Demographic yearbook, 9, 1957 (Y. Fritzell) 558 (9)
Estadística: A subject issue on sampling (T. Dalenius) 433 (7)
Gad, H., Befolknings- og arbejdskraftproblemer i dansk landbrug (O. Gulbrandsen) 338 (5)
Hyrenius, H., Statistiska metoder (E. Ruist) 556 (9)
Kaiser, L., *Wie lange interessiert statistisches* Urmaterial? (N. Hj. Holmberg) 191 (3)

Kehl, R., Rechtsfragen der schweizerischen Statistik (N. Hj. Holmberg) ... 339 (5)
Kinberg, O., Inghe, G., & Lindberg, T., Kriminalitet och alkoholmissbruk (C. Hammarberg) 557 (9)
Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik (S. Söderman) 435 (7)
Moser, C. A., Survey methods in social investigation (K. Medin) 434 (7)
National economy of the USSR (V. Brivkalns) 79 (1)
Quensel, C.-E., Kompendium i formell befolkningsteori (F. Larsson) 337 (5)
Purposes and methods in fishery statistics (B. Sten) 679 (11)
Statistical yearbook 9, 1957 (S. Söderman) 435 (7)
Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder (S. Kruse) 560 (9)
Statistisches Taschenbuch 1958 (Y. Fritzell) 436 (7)
The university teaching of social sciences: Statistics (E. Lyttkens) 432 (7)
Wold, H., Kausal inferens från icke-experimentella observationer (E. Ruist) 189 (3)
Yearbook of national accounts statistics 1957. (L. Fastbom) 559 (9)
Nyare svensk statistisk litteratur ... 676 (11)
The issue in brief 73 (1), 183 (3), 333 (5), 428 (7), 549 (9), 675 (11)
Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1958 XI
Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek 76 (1), 188 (3), 430 (7), 553 (9)

Löneförhållanden

Se: Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Penning- och bankväsen

Se även: Konkurser och protesterade växlar
SJÖSTRAND, J., Allmän sparbanksstatistik år 1956 ..... 3, 73 (1)
Sparbankernas verksamhet länsvis år 1957 566 (10)
Sparbanksstatistik
1957: 4 kv. 87 (2)
1958: 1 » 296 (5)
2 » 443 (8)
3 » 565 (10)

Priser och konsumtion

HAMMARBERG, C., Priserna på bostads- och affärsfastigheter åren 1952—1956 247, 333 (5)
Komplement till konsumentprisindex 396 (7)
MALMQUIST, S., Precisionsproblemet vid beräkning av konsumentprisindex 1 492, 551 (9)
2..... 612 (11)
Priserna på jordbruksfastigheter år 1957 657 (11)
Rökvanorna i Danmark 331 (5)

Protesterade växlar

Se: Konkurser och protesterade växlar.

Rättsväsen

Se: Alkoholhaltiga drycker, Brottslighet, Konkurser och protesterade växlar.

Skogsbruk

Se: Jordbruk med binäringar

Spritsmuggling

Se: Alkoholhaltiga drycker

Statistikens organisation och historia

Befolkningsstatistiska stereogram 72, 75 (1)
KOCK, K., Tabellkommissionen försvinner — Statistiska centralbyrån kommer till. Ett hundraårsminne 487, 549 (9)
Minnessten rest över Pehr Wilhelm Wargentin 395 (7)
Personalnotiser 46 (1), 157 (3), 405 (7), 517 (9), 645 (11)
Statistiska centralbyrån:
Krönika 1957 ..... 40 (1)
Statförslag för budgetåret 1959/60 508 (9)
Statistiska centralbyråns personalförening 42 (1)
Statistiska föreningens verksamhet år 1957 153 (3)
Utvidgad statistik för korttidsprognoser. Förslag från statistikkonsumenter i USA 645 (11)
Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1959/60 ..... 509 (9)

Statistikens teori och metod

De amerikanska urvalsundersökningarna på hälsovårdsområdet 514 (9)
DALENIUS, T., En geometrisk representation av medelavvikelsen för en tvåpunktsfördelad variabel 505, 552 (9)
Förslag till gemensam nordisk varuförteckning i näringsstatistiken 641 (11)
HOLMSTEDT, G., Norskt företagsregister 390, 429 (7)
Internationell sammanställning av urvalsundersökningar. En återblick på Förenta Nationernas insamlade uppgifter sedan 1948 142 (3)
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod 6. Av O. ZETTERBERG och T. SÖDERLIND 119, 183 (3)
WALLBERG, K., Riskmätning vid trafiksäkerhetsforskning 137, 185 (3)
WALLBERG, U., Sparundersökningarna. Problem och erfarenheter 629, 675 (11)
Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1958 års rapporter till FN 143 (3)

Transport- och kommunikationsväsen

Andra europeiska statistiska möten: Sammanträde i Genéve om samfärdselstatistik 512 (9)
Beställningstrafiken med lastbil under år 1957 ..... 176, 186 (3)

Beställningstrafiken med lastbil. Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd
1957: nov. ... 66 (1)
dec. ... 86, 108 (2)
1958: febr. ... 197, 220 (4)
maj ... 406, 418 (7)
aug. ... 564, 598 (10)
Centrala bilregistret
Fordon, fördelade efter fordonsslag, traktorer, bilar fördelade efter drivmedel, förändringar i beståndet av motorfordon
1957: 2 kv. ... 84, 88 (2)
3 » ... 196, 208 (4)
4 » ... 440, 444 (8)
1958: 1 » ... 647, 648 (11)
Motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1957 års slut ... 519, 526 (9)
De nordiska statistiska utskotten:
Samfärdselstatistik ... 154 (3)
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1958 ... 362 (6)
Wallberg, K., Riskmätning vid trafiksäkerhetsforskning ... 137, 185 (3)
Vägtrafikolyckor
1957. Preliminära uppgifter ... 93 (2)
1957: nov. ... 61 (1)
dec. ... 99 (2)
4 kv. ... 102 (2)
1958: jan. ... 162, 163 (3)
febr. ... 197, 213 (4)
mars ... 304, 305 (5)
1 kv. ... 295, 302 (5)
april ... 353, 357 (6)
maj ... 407, 421 (7)
juni ... 442, 449 (8)
2 kv. ... 441, 454 (8)
juli ... 519, 529 (9)
aug. ... 595, 601 (10)
sept. ... 670, 671 (11)
3 kv. ... 654, 668 (11)
okt. ... 703, 707 (12)

Undervisning

Wallberg, K., Högskolestudenternas ekonomi 277, 334 (5)

Val

Folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957 ... 309, 335 (5)
Nyvalen till andra kammaren den 1 juni 1958 ... 462 (8)
Rösträtten vid kommunala valen 1958 596 (10)

SUBJECT INDEX

The figures in parentheses indicate the issue numbers

Agriculture and Adjacent Industries

Census of livestock in June 1958 .... 595 (10)
Census of pigs and poultry in April 1958 425 (7)
Conference of European statisticians:
Planning for the 1960 world census of agriculture 641 (11)
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1956 ..... 320 (5)
Farm real estate prices 657 (11)
Income and expenditure of professional fishermen in 1956 ..... 407 (7)
Landings in the Swedish sea fisheries in 1957. Preliminary data 204 (4)
Land use according to the 1956 census of agriculture 533 (9)
Pilot crop-cutting survey
6. By O. ZETTERBERG and T. SÖDERLIND 119, 183 (3)
Survey of acreage: 2nd June 1958 ... 462 (8)
Tractors etc. in agriculture in 1957 .. 464 (8)

Alcoholic Liquors

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors
1957: 3 qr. 47, 48 (1)
4 » 162, 167 (3)
1958: 1 » 345, 352 (6)
2 » 519, 523 (9)
3 » 685, 702 (12)

Bankruptcies and Protested Bills

1957: Dec. 64 (1)
1958: Jan. 106 (2)
Feb. 168 (3)
March 206 (4)
April 300 (5)
May 350 (6)
June 416 (7)
July 458 (8)
Aug. 524 (9)
Sept. 568 (10)
Oct. 666 (11)
Nov. 700 (12)

Commerce and Manufacturing

HOLMSTEDT, G., The Norwegian register of enterprises 390, 429 (7)
Inter Nordic Working Groups for Statistics: Production and distribution statistics 154 (3)
Other European statistical meetings:
E C E Steel Committee: Session of working party on steel statistics 45 (1), 404 (7)
Proposal for a joint Nordic commodity nomenclature for use in all industrial statistics 641 (11)

Criminality

See also: Alcoholic liquors
Offences known to the police in 1956 223, 243 (4)
Offences known to the police. Preliminary data.
1957: 4 qr. 85, 104 (2)
1958: 1 » 294, 298 (5)
2 » 442, 456 (8)
3 » 653, 664 (11)

Education

WALLBERG, K., Finances of university students 277, 334 (5)

Elections

The communal elections in 1958:
Persons entitled to vote 596 (10)
The extraordinary elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1958 ... 462 (8)
The National Referendum on retirement pensions, Oct., 1957 ..... 309, 335 (5)

Fisheries

Forestry

See: Agriculture and adjacent industries

Housing

See also: Population and vital statistics
HAMMARBERG, C., Prices of dwelling and business real estate in 1952—1956 247, 333 (5)
Other European statistical meetings:
E C E Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 45 (1) 511 (9)

Income and Property

See also: Agriculture and adjacent industries
Conference of European Statisticians:
Short term economic indicators ... 292 (5)
Working group on statistics of saving 43 (1)
Distribution of property in 1956:
Preliminary data 170 (3)
The income distribution of 1957.
Preliminary data 720, 729 (12)
Income, expenditure and profits of business enterprises (by branches). Preliminary data.
1955 and 1956 ..... 47, 49, 60 (1)
1956 and 1957 294, 297 (5), 345, 348 (6), 406, 408 (7), 453, 460 (8), 522, 536 (9), 564, 570 (10), 652, 655 (11), 685, 688 (12)
Inter Nordic Working Groups for Statistics: National accounting 155 (3)
WALLBERG, U., The survey of households saving: Problems and findings 629, 675 (11)

Insurance

Preliminary insurance statistics
1957: Nov.—Dec. 111 (2)
1958: Jan.—Feb. 198 (4)
March—April 358 (6)
1957 and Jan.—June 1958 .. 465, 481 (8)
1958: July—Aug. 590 (10)
Sept.—Oct. 707 (12)

International Organizations and Conferences

Conference of European Statisticians:
Planning for the 1960 world census of agriculture 641 (11)
Plenary session 402 (7)
Short term economic indicators ... 292 (5)
Working group on censuses of population and housing 44 (1)
Working group on statistics of saving 43 (1)
DALENIUS, T., The International Statistical Institute: The extra-ordinary session in Brussels, September 2—8 ..... 607, 675 (11)
The International Association of Municipal Statisticians: The first meeting of charter members 644 (11)
International Statistical Institute: Special session 1958 ..... 156 (3)
Inter Nordic Working Groups for Statistics: 292 (5)
National accounting 155 (3)
Population and labour force statistics 43 (1)
Production and distribution statistics 154 (3)
Social welfare statistics ... 396 (7), 641 (11)
Transport and communications statistics 154 (3)
Meeting of editors of the statistical abstracts of the Northern countries 154 (3)
Meeting of German Statisticians in Cologne 405 (7), 644 (11)
Other European statistical meetings:
E C E Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 45 (1), 511 (9)
E C E Inland Transport Committee: The fourteenth session of the working party of experts on statistical information 512 (9)
E C E Steel Committee: Session of working party on steel statistics 45 (1), 404 (7)
Statistical activities of international organizations 156 (3)
UN Statistical Commission: Tenth session 397 (7)

Justice and Crime

See: Alcoholic liquors, Bankruptcies and protested bills, Criminality

Labour Market and Conditions of Work and Wages

Inter Nordic Working Groups for Statistics: Population and labour force statistics 43 (1)
Social welfare statistics ... 396 (7), 641 (11)
LINDH, TH., Government employees and employees in quasi-official occupational groups in 1957 ..... 378, 428 (7)
WIDSTAM, T., Married women economically active. 2 ..... 32, 73 (1)

Literature

Book reviews
Aukrust, O., Nasjonalregnskap (O. Forsmo) 78 (1)
Befolkningsutveckling och bostadsbehov (P. Holm) 190 (3)
Demographic yearbook 9, 1957 (Y. Fritzell) 558 (9)
Estadística: A subject issue on sampling (T. Dalenius)..... 433 (7)
Gad, H., Befolknings- og arbejdskraftproblemer i dansk landbrug (O. Gulbrandsen) 338 (5)
Hyrenius, H., Statistiska metoder (E. Ruist) 556 (9)
Kaiser, L., Wie lange interessiert statistisches Urmaterial? (N. Hj. Holmberg) 191 (3)
Kehl, R., Rechtsfragen der schweizerischen Statistik (N. Hj. Holmberg) 339 (5)
Kinberg, O., Inghe, G., & Lindberg, T., Kriminalitet och alkoholmissbruk (C. Hammarberg) 557 (9)
Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik (S. Söderman) 435 (7)
Moser, C. A., Survey methods in social investigation (K. Medin) 434 (7)
National economy of the USSR (V. Brivkalns) 79 (1)
Quensel, C.-E., Kompendium i formell befolkningsteori (F. Larsson) 337 (5)
Purposes and methods in fishery statistics (B. Sten) 679 (11)
Statistical yearbook 9, 1957. (S. Söderman) 435 (7)
Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder (S. Kruse) 560 (9)
Statistisches Taschenbuch 1958 (Y. Fritzell) 436 (7)
The university teaching of social sciences: Statistics (E. Lyttkens) 432 (7)
Wold, H., Kausal inferens från icke-experimentella observationer (E. Ruist) 189 (3)
Yearbook of national accounts statistics 1957 (L. Fastbom) 559 (9)
Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics 76 (1) 188 (3), 430 (7), 553 (9)
The issue in brief 73 (1), 183 (3), 333 (5), 428 (7), 549 (9), 675 (11)
Recent Swedish books and articles on statistics 676 (11)
Reports and pamphlets issued in 1958 by the Central Bureau of Statistics XI

Manufacturing

See: Commerce and manufacturing

Money and Banking

See also: Bankruptcies and protested bills
Activity of local savings banks in 1957 566 (10)
Local savings banks statistics
1957: 4 qr. 87 (2)
1958: 1 » 296 (5)
2 » 443 (8)
3 » 565 (10)
SJÖSTRAND, J.: Local savings banks in 1956 3, 73 (1)

Organization and History of Statistics

Central Bureau of Statistics:
Chronicle 1957 ..... 40 (1)
Proposals for appropriations in the 1959/60 budget 508 (9)
KOCK, K., From the Statistical Commission to the Central Bureau of Statistics:
A centenary 487, 549 (9)
Monument erected to the memory of P. W. Wargentin 395 (7)
Personal notes 46 (1), 157 (3), 405 (7), 517 (9), 645 (11)
Proposal for improvements in anticipations data in U S A 645 (11)
Some agencies producing statistics:
Proposals for appropriations in the 1959/60 budget 509 (9)
Staff Association of the Central Bureau of Statistics 42 (1)
Stereograms in population statistics 72, 75 (1)
The Swedish Statistical Society in 1957 153 (3)

Population and Vital Statistics

The civil registration. Central Bureau of Statistics on a proposal 288 (5)
Conference of European Statisticians:
Working group on censuses of population and housing 44 (1)
GESCHWIND, H., A sample survey of marriages and fertility 370, 428 (7)
—, Mean stay of immigrants in Sweden 134, 185 (3)
Inter Nordic Working Groups for Statistics:
Population and labour force statistics 43 (1)
QUENSEL, C.-E., Fertility in different cohorts, 1951—1955 ..... 367, 428 (7)
Stereograms in population statistics 72, 75 (1)
The Swedish-speaking population of Finland. A prognosis 730 (12)
WIDSTAM, T., Married women economically active. 2. ..... 32, 73 (1)
Vital statistics in 1957, by county .. 202 (4)
Vital statistics: total and towns
1957: 4 qr. 159, 160 (3)
1958: 1 » 344, 346 (6)
2 » 518, 520 (9)
3 » 684, 686 (12)

Prices and Consumption

Complement to the consumer price index 396 (7)
Farm real estate prices 657 (11)
HAMMARBERG, C., Prices of dwelling and business real estate in 1952—1956 247, 333 (5)
MALMQUIST, S., The problem of accuracy in consumer price index. 1 .... 492, 551 (9)
2 ..... 612 (11)
Smoking habits in Denmark 331 (5)

Protested Bills

See: Bankruptcies and protested bills

Public Finance

Local government finance
County council finance in 1956 ... 217 (4)
Finance of civil primary communes in 1956 542 (9)
Total in 1955 ..... 69 (1)
Total in 1956 ..... 717 (12)
Town finance in 1956 ..... 172 (3)
Local taxable income in 1958. Preliminary data 548 (9)
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1958 ..... 716 (12)
Local taxes in 1958 ..... 71 (1)
Preliminary tax assessment data for 1958 587 (10)
Revenue and expenditure of local governments in 1957—1959. Provisional and projectional data 712 (12)

Public Health

Registration of cancer starts 42 (1)
The United States National Health Survey 511 (9)

Smuggling of Liquors

See: Alcoholic liquors

Theory and Method of Statistics

DALENIUS, T., A geometric representation of the standard deviation for a variable having a two point distribution 505, 552 (9)
HOLMSTEDT, G., The Norwegian register of enterprises 390, 429 (7)
Important sample surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1958 ..... 143 (3)
Pilot crop-cutting survey. 6. By O. ZETTERBERG and T. SÖDERLIND 119, 183 (3)
Proposal for a joint Nordic commodity nomenclature for use in all industrial statistics 641 (11)
Sample surveys of current interest. A review of the UN series 142 (3)
The United States National Health Survey 511 (9)
WALLBERG, K., Estimating risks for traffic accidents 137, 185 (3)
WALLBERG, U., The survey of households saving: Problems and findings 629, 675 (11)

Transport and Communications

For-hire lorry transport in 1957 176, 186 (3)
For-hire lorry transport. Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic
1957: Nov. 66 (1)
Dec. 86, 108 (2)
1958: Feb. 197, 220 (4)
May 406, 418 (7)
Aug. 564, 598 (10)
Inter Nordic Working Groups for Statistics: Transport and communications statistics 154 (3)
Other European Statistical meetings:
E C E Inland Transport Committee: The fourteenth session of the working party of experts on statistical information 512 (9)
Registered motor vehicles
Vehicles by make and model in 1957 519, 526 (9)
Vehicles by type, tractors, motor cars by fuel type, changes in registration
1957: 2 qr. 84, 88 (2)
3 » 196, 208 (4)
4 » 440, 444 (8)
1958: 1 » 647, 648 (11)
Road accidents
1957 Preliminary data 93 (2)
1957: Nov. 61 (1)
Dec. 99 (2)
4 qr. 102 (2)
1958: Jan. 162, 163 (3)
Feb. 197, 213 (4)
March 304, 305 (5)
1 qr. 295, 302 (5)
April 353, 357 (6)
May 407, 421 (7)
June 442, 449 (8)
2 qr. 441, 454 (8)
July 519, 529 (9)
Aug. 595, 601 (10)
Sept. 670, 671 (11)
3 qr. 654, 668 (11)
Oct. 703, 707 (12)
The Swedish network of roads and streets, Jan. 1, 1958 ..... 362 (6)
WALLBERG, K., Estimating risks for traffic accidents 137, 185 (3)

Wages

See: Labour market and conditions of work and wages.

Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1958

Reports and pamphlets issued in 1958 by the Central Bureau of Statistics

Sveriges officiella statistik

Befolkningsrörelsen 1955.
Brottsligheten 1955.
Dödsorsaker 1956.
Fiske 1956.
Folkmängden inom administrativa områden den 31 december 1957.
Företagens intäkter, kostnader och vinster 1956.
Jordbruk och boskapsskötsel 1957.
Jordbruksräkningen 1956.
Kommunernas finanser 1955.
Riksdagsmannavalen 1957—1958: 1.
Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1957.
Vägtrafikolyckor 1956.
Årsväxten 1957.

Andra i tryck utgivna och viktigare stencilerade publikationer

Antalet kreatur enligt den representativa kreatursräkningen den 2 juni 1958 med fullständig fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen inom vissa större produktionsområden. Stencilerad.
Arealer för skörd av vallfrö år 1958. Stencilerad.
Arealinventeringen i oktober 1958. Stencilerad.
Den extra svinräkningen den 13 januari 1958. Stencilerad.
Fiskauktionen i Gravarne. Redogörelse för första halvåret 1958. Stencilerad.
— Redogörelse för år 1957. Stencilerad.
Fiskauktionen i Smögen. Redogörelse för första halvåret 1958. Stencilerad.
— Redogörelse för år 1957. Stencilerad.
I jordbruket den 3 juni 1957 sysselsatt arbetskraft över 15 år och antal under år 1956 lejda arbetstimmar. Stencilerad.
Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1956. Stencilerad.
Kalvslaktens omfattning under år 1957. Stencilerad.
Kommunalskatterna år 1958. Preliminära uppgifter. Stencilerad.
Några resultat från arealinventeringen den 2 juni 1958. Stencilerad.
Några resultat från inventeringen i juni av 1958 års vallfröarealer. Stencilerad.
PM med preliminära resultat av en undersökning om universitets- och högskolestuderandenas sociala rekrytering m. m. i inskrivningsårgångarna 1947, 1953 och 1956. Stencilerad.
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1957. Stencilerad.
Preliminär rapport om de objektiva skördeuppskattningarna 1958. Stencilerad.
Preliminär redogörelse för 1957 års studentekonomiska undersökning. Stencilerad.
Provundersökningen för bestämning av kvalitetsskador och spill för brödsäd vid 1957 års objektiva skördeuppskattningar. Stencilerad.
Provundersökningen vid Göteborgs fiskauktion. Redogörelse för år 1957. Stencilerad.
Resultat från de objektiva skördeuppskattningarna 1957. Stencilerad.
Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsväxt- och skörderapporter. 1958: 16 maj, 15 juli, 15 oktober.
Statistisk redogörelse för folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957. Stencilerad.
Statistisk årsbok för Sverige, årg. 45 (1958).
Svin- och hönsräkningen den 14 april 1958. Stencilerad.
Svinräkningen den 14 oktober 1957. Stencilerad.
— den 13 oktober 1958. Stencilerad.
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1956. Stencilerad.
Årsbok för Sveriges kommuner, årg. 41 (1958).

Register över signaturer

Signatures

Tjänstemän vid statistiska centralbyrån, där ej annat angives.

A. N-t	Arne Näverfelt, tf. förste aktuarie, socialstyrelsen	B. W.	Brita Wenner, byrådirektör, försäkringsinspektionen
B. N-r	Bertil Nyvander, förste aktuarie, kommerskollegium	Br. B.	John Bredal Bauer, byråchef
B. Th.	Bertil Thalén, assistent, statens biltrafiknämnd	E. Bj-n	Erland Björkman, tf. förste aktuarie
		E. R.	Erik Ruist, fil. dr, Jernkontoret
		Fzl	Yngve Fritzell, förste aktuarie

G. E.	Gustaf Enroth, byrådirektör, försäkringsinspektionen
G. H-dt	Gustaf Holmstedt, tf. byråchef, socialstyrelsen
G. J.	Gösta Jonsson, byrådirektör, försäkringsinspektionen
G. S.	Gunnar Sidenvall, förste aktuarie, kommerskollegium
Hg	Cecil Hammarberg, byrådirektör
I. Ö.	Ivar Öman, fil. dr, direktör för Stockholms stads statistiska kontor
J. C.	John Collett, förste aktuarie, kontrollstyrelsen
JoS	Jo Södergren, förste aktuarie
K. L.	Karl Lindman, förste aktuarie, statens jordbruksnämnd
K. W.	Krister Wickman, tf. sakkunnig i konjunkturinstitutet
L. A.	Lars Asplund, förste aktuarie
L. B.	Lennart Björk, byrådirektör, bostadsstyrelsen
L. F.	Lennart Fastbom, tf. byråchef, konjunkturinstitutet
Lm	Herbert Lindström, byrådirektör
M. G.	Magnus Gunnarsson, agronom
O. C.	Olof Carlsson, byrådirektör, järnvägsstyrelsen
O. Z.	Otto Zetterberg, byråchef
S. B.	Susanne Björk, amanuens, socialstyrelsen
S. J.	Sven Jönhagen, byrådirektör, försäkringsinspektionen
S. K.	Sten Kruse, tf. förste aktuarie
S. M.	Sven Moberg, byråchef, ecklesiastikdepartementet
S. Ö.	Sören Öhman, förste aktuarie, kommerskollegium
T. S.	Torsten Söderlind, förste aktuarie
T. W-m	Ture Widstam, byråchef
T. Z-r	Tage Zander, aktuarie
Th. L.	Thure Lindh, förste aktuarie
V. T.	Viktor Tryselius, förste byråsekreterare, statens biltrafiknämnd

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: JOHANNES SJÖSTRAND. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 1 JANUARI 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

JOHANNES SJÖSTRAND:
Allmän sparbanksstatistik år 1956 3, 73

TURE WIDSTAM:
Gifta kvinnors yrkesverksamhet. II 32, 73

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyråns krönika 1957 .. 40
Statistiska centralbyråns personalförening 42
Cancerregister inrättas 42
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik 43
Europeiska statistikerkonferensen:
Sammanträde i Genève om sparandestatistik 43
Folkräknings- och bostadsräkningsfrågor 44
Andra europeiska statistiska möten:
Europeiskt bostadsstatistiskt möte 45
Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté 45
Personalnotiser 46

STATISTISKA UPPGIFTER]
Kommentar 47
Fylleriförseelser och spritsmuggling 47, 48
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956. Preliminära uppgifter 47, 49, 60
Vägtrafikolyckor 61
Konkurser och protesterade växlar 64
Beställningstrafiken med lastbil 66
Sammanfattning av kommunernas finanser år 1955 69
Kommunalskatterna år 1958 71
Befolkningsstatistiska stereogram 72, 75

THE ISSUE IN BRIEF 73

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—november 1957 76
Bokanmälningar:
Aukrust, O., Nasjonalregnskap (O. Forsmo) 78
National economy of the USSR (V. Brivkalns) 79

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 | No. 1 | JANUARY 1958

CONTENTS

ARTICLES

J. SJÖSTRAND:
Local savings banks in 1956 .....3, 73

T. WIDSTAM:
Married women economically active. II 32, 73

NOTES

Chronicle of the Central Bureau of Statistics in 1957..... 40
Staff Association of the Central Bureau of Statistics..... 42
Registration of cancer starts..... 42
Statistical Committees of the Northern countries:
Population and labour force statistics 43
Conference of European Statisticians:
Working group on statistics of saving 43
Working group on censuses of population and housing..... 44
Other European statistical meetings:
ECE Housing Committee: session of working party on housing and building statistics 45
ECE Steel Committee: session of working party on steel statistics 45
Personal notes 46

TABLES

Commentary 47
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors.....47, 48
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1955 and 1956. Preliminary data 47, 49, 60
Road accidents 61
Bankruptcies and protested bills..... 64
For-hire lorry transport 66
Local government finance in 1955 69
Local taxes in 1958..... 71
Stereograms in population statistics 72, 75

THE ISSUE IN BRIEF 73

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, June—November, 1957 76
Book reviews:
Aukrust, O., Nasjonalregnskap (O. Forsmo) 78
National economy of the USSR (V. Brivkalns) 79

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

ALLMÄN SPARBANKSSTATISTIK ÅR 1956

Av t.f. överdirektören JOHANNES SJÖSTRAND

Redogörelsen Allmän sparbanksstatistik publiceras för de år, vilka slutar på 5 eller 0, som en särskild berättelse i serien Sveriges officiella statistik och under mellanliggande år i denna tidskrift. Redovisning av de särskilda sparbankernas verksamhet, som tidigare lämnats i en tabell i den årliga berättelsen, publiceras icke i tidskriften utan kommer att separat utdelas till eller kan rekvireras av de närmast intresserade.

Vissa preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet 1956 har lämnats i häfte 10/1957.

Från och med den 1 januari 1956 har ny sparbankslag trätt i kraft.[1] I lag om införande av nya lagen om sparbanker stadgas, att sparbank, vars reglemente fastställts före 1956 och som ville fortsätta sin verksamhet, var pliktig att före den 1 januari 1958 vidtaga av föreskrifterna i den nya lagen påkallade ändringar i sitt reglemente och söka registrering hos vederbörande länsstyrelse.[2] Vid 1956 års slut hade 290 sparbanker registrerats, under det att den gamla sparbankslagen ännu gällde för 154 sparbanker.

De viktigaste ändringarna jämfört med gamla sparbankslagen gäller inlåningen. Särskilt betydelsefull är den nya bestämmelsen, att sparbank äger att intill ett belopp, motsvarande femton procent av de enligt senaste bokslut på sparbanksräkning innestående medlen, mottaga inlåning på annan, valfri räkning.

I samband med den nya sparbankslagens ikraftträdande har statistiska centralbyrån fastställt nytt formulär för den statistiska redogörelsen (se bilaga). På grund härav har i denna redogörelse en omläggning skett av tabellerna över sparbankernas verksamhet.

Antalet sparbanker, deras belägenhet och storlek (tab. 1 och tab. A). Hela antalet sparbanker utgjorde vid 1956 års slut 444 mot 447 år 1955. Nykils sparbank i Östergötlands, Eftra i Hallands samt Gillberga i Värmlands län hade nämligen upphört. I samband med registreringen enligt den nya sparbankslagen har för åtskilliga sparbanker mer eller mindre väsentliga namnändringar vidtagits, vilka framgår av den ovan nämnda redovisningen beträffande de särskilda sparbankerna.

Efter huvudkontorets belägenhet tillhörde 135 sparbanker städerna och 309 landsbygden. Av de senare låg 47 i köpingar och 37 i municipalsamhällen. Av tab. A framgår, att det största antalet sparbanker finnes i Skåne- och Smålandslänen samt i Östergötlands, Gotlands och Blekinge län, där sammanlagt mer än 2/3 av samtliga sparbanker är belägna. I dessa län är särskilt de smärre bankerna talrikt representerade. Insättarbehållningen per sparbank är, om man bortser från Stockholms sparbank, störst i Stockholms, Uppsala, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, där antalet sparbanker är ringa och större stadsbanker dominerar.

Vid 1956 års slut uppgick insättarbehållningen till högst 5 milj. kr i 159 sparbanker mot 171 föregående år och till mer än 20 milj. kr i 126 sparbanker mot 123 år 1955.

[1] SFS 1955: 416. — [2] SFS 1955: 417.

Tab. A. Sparbankernas fördelning länsvis efter storlek vid årets slut
Savings banks by size of deposits

Län	Insättarbeh. *Deposits* i milj. kr 31/12								Landsbygd *Rural distr.*	Städer *Towns*	S:a *Total*	Behålln. per sparb. *Per bank* milj. kr	
	I -1	II 1-2	III 2-5	IV 5-10	V 10-20	VI 20-50	VII 50-100	VIII Över 100				1956	1955
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	885,2	811,8
Stockholms län	—	—	—	—	—	2	—	1	—	3	3	107,2	98,0
Uppsala län	—	—	—	1	—	—	1	1	1	2	3	105,6	96,3
Södermanlands län	—	—	2	2	2	3	2	1	5	7	12	31,3	29,5
Östergötlands län	4	6	9	4	2	8	—	2	26	9	35	17,1	15,4
Jönköpings län	—	1	4	5	10	3	3	1	18	9	27	22,7	21,1
Kronobergs län	1	—	9	12	3	2	—	1	26	2	28	13,0	12,3
Kalmar län	3	2	12	10	6	2	3	—	31	7	38	11,7	11,0
Gotlands län	17	4	1	—	—	1	—	—	22	1	23	1,9	1,8
Blekinge län	1	6	7	4	2	3	1	—	20	4	24	10,6	10,0
Kristianstads län	4	6	25	26	10	6	1	—	69	9	78	8,6	8,2
Malmöhus län	—	2	7	9	12	13	3	6	32	20	52	35,8	33,6
Hallands län	—	—	5	2	—	2	3	—	7	5	12	31,1	26,9
Göteborgs o. Bohus län	—	—	—	2	7	—	1	2	5	7	12	81,8	76,9
Älvsborgs län	—	—	1	1	2	2	4	1	5	6	11	48,5	45,2
Skaraborgs län	—	—	—	—	1	3	5	—	2	7	9	52,3	49,5
Värmlands län	—	—	4	1	—	3	1	1	6	4	10	36,0	30,3
Örebro län	—	—	3	5	2	4	—	1	9	6	15	30,1	28,3
Västmanlands län	—	—	—	1	—	2	2	1	1	5	6	55,4	51,5
Kopparbergs län	—	—	2	5	2	3	—	1	8	5	13	27,1	24,6
Gävleborgs län	—	—	1	3	1	3	1	1	5	5	10	33,1	30,3
Västernorrlands län	—	—	1	1	—	2	1	—	2	3	5	33,1	29,6
Jämtlands län	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	2	51,0	45,9
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2	81,6	74,3
Norrbottens län	—	1	8	1	1	2	—	—	8	5	13	8,4	7,7
Hela riket år 1956	30	28	101	96	63	69	34	23	309	135	444	25,9	.
Landsbygd » »	30	28	98	85	50	17	1	—	309	—	309	7,2	.
Städer » »	—	—	3	11	13	52	33	23	—	135	135	68,5	.
Hela riket år 1955	31	36	104	92	61	69	34	20	312	135	447	.	23,9
Landsbygd » »	31	35	102	81	46	16	1	—	312	—	312	.	6,8
Städer » »	—	1	2	11	15	53	33	20	—	135	135	.	63,6

Följande 23 sparbanker hade mer än 100 milj. kr i insättarbehållning. För jämförelse lämnas ock uppgifter om antalet konton för dessa sparbanker.

	Antal konton	Insättarbehållning, 1 000 kr
Stockholms sparbank	540 937	885 224
Göteborgs sparbank	231 203	408 635
Göteborgs och Bohus läns sparbank	145 113	382 901
Örebro sparbank	138 347	260 371
Uppsala sparbank	141 462	256 927
Sparbanken Bikupan	151 756	243 128
Länssparbanken Stockholm	144 368	236 207
Malmö sparbank	99 497	208 902
Kopparbergs läns sparbank	130 563	184 879
Karlstads sparbank	102 536	181 978
Borås sparbank	96 908	180 986
Linköpings sparbank	83 801	164 657
Länssparbanken Jönköping	81 338	153 376
Gamla Sparbanken i Lund	57 593	150 327
Kronobergs läns sparbank	62 814	135 967
Norrköpings sparbank	82 464	135 757
Västmanlands läns sparbank	69 248	130 298
Gävleborgs läns sparbank	91 888	127 191
Oxie härads sparbank	44 956	124 253
Torna, Bara och Harjagers Härads sparbank	39 235	108 354
Sparbanken i Hälsingborg	44 789	104 420
Västerbottens läns sparbank	80 543	103 785
Eskilstuna Sparbank	61 180	100 346

Antal expeditionsdagar	Antal sparbanker År 1955 Städer	Landsbygd	Hela riket	År 1956 Städer	Landsbygd	Hela riket
6 dagar i veckan	132	139	271	132	135	267
5 » » »	—	—	—	—	1	1
4 » » »	—	8	8	—	9	9
3 » » »	1	28	29	1	30	31
2 » » »	2	65	67	2	65	67
1 dag » »	—	51	51	—	48	48
4 dagar » månaden	—	1	1	—	1	1
2 » » »	—	18	18	—	18	18
1 dag » »	—	2	2	—	2	2
Summa	135	312	447	135	309	444

Verksamhetsområdet utgjordes för 3 sparbanker av stad allenast, för 139 av såväl stad som landsbygd och för återstående 302 uteslutande av landsbygd.

Antalet sparbanker med filialer (avdelningskontor, sparbankskommittéer, sparställen) utgjorde 191, varav 92 med huvudkontor i stad och 99 med huvudkontor på landsbygden. Av samtliga 876 filialer sorterade 672 under huvudkontor i stad och 204 under dylikt på landsbygden. Enligt nya sparbankslagen benämnes filial, som kan bevilja eller utbetala lån eller ombesörja avräkningsbokföring eller hålles öppen mer än nio timmar i veckan, avdelningskontor. Andra filialer kallas sparställen.

Sparbankernas fördelning efter antalet expeditionsdagar vid huvudkontoren framgår av ovanstående översikt.

Medelantalet expeditionsdagar uppgick liksom år 1955 till 217, för landssparbanker 183 och för stadssparbanker 296 dagar.

Inlåningsräntan. Riksbankens diskonto, som från och med den 19 april 1955 varit 3,75 %, höjdes fr. o. m. den 23 november 1956 till 4 %.

Medelinlåningsräntan på sparbanksräkning och överinsättningsräkning för samtliga sparbanker uppgick till 3,97 % mot 3,65 % år 1955. Överinsättningsräkning omfattar belopp, som genom upplupen räntas läggande till kapitalet överskjuter det högsta tillåtna insatta beloppet. Om ej annat säges, inbegripes överinsättningsräkning i sparbanksräkning. Av de 444 sparbankerna hade 337 samma ränta på alla innestående medel, under det att 107 hade högre ränta på innestående medel med längre uppsägningstid än på övriga medel. Av de sparbanker, som hade samma ränta på alla innestående medel, hade 276 räntesatsen 4 %, och för samtliga var medelräntan 4,01 %. För sparbanker med olika räntesatser var medelräntan 3,91 %.

Efter medelinlåningsräntans höjd kan sparbankerna grupperas på följande sätt:

Medelinlåningsräntan	Sparbanker Antal	%	Förräntat kapital Milj. kr	%	Gottgjorda räntor Milj. kr	%
3¾–4	110	24,8	4 501	41,3	176	40,7
4 –4¼	333	75,0	6 387	58,6	256	59,3
4¼–4½	1	0,2	1	0,1	0	0,0
3¾–4½	444	100	10 889	100	432	100

Med medelränta avses här s. k. faktisk medelränta, varmed menas förhållandet mellan gottgjorda räntor och faktiskt förräntat kapital, d. v. s. kapitaliserade värdet av räntorna enligt respektive räntesatser. För sparbanker med olika räntesatser i fråga om medel av skilda slag är emellertid de gottgjorda räntornas fördelning på olika räntesatser icke alltid känd. Som närmevärde har

År	Faktisk medelränta hos sparbanker på sparbanksräkning,	på uppsägningsräkning,	Riksbankens medeldiskonto,	Effektiv medelränta å statsobligationer,	Högsta depositionsränta hos större affärsbanker i medeltal,	Ränta å sparkasseräkning hos större affärsbanker i medeltal,	Ränta hos postsparbanken i medeltal,
	%	%	%	%	%	%	%
1952.....	3,00	—	3,00	3,28	2,50	2,50	2,50
1953.....	2,99	—	2,97	3,27	2,50	2,50	2,50
1954.....	2,99	—	2,75	3,24	2,50	2,50	2,50
1955.....	3,65	—	3,45	3,70	3,25	3,25	3,17
1956.....	3,97	2,08	3,78	3,75	3,54	3,54	3,50

därför beträffande sparbanker av detta slag tagits aritmetiska mediet av behållningarna vid årets början och slut (utom gottskrivna räntor).

På grund av att den nya sparbankslagen medger inlåning på annan räkning än sparbanksräkning hade år 1956 39 sparbanker inlåning på uppsägningsräkning. Av dessa hade 15 räntesatsen 2,25 %, 23 räntesatsen 2,00 % och 1 räntesatsen 1,50 %. Enkelt medeltal blir 2,08 %.

Medelräntans förändringar under de senaste fem åren framgår av ovanstående sammanställning av sparbankernas inlåningsränta, jämförd med vissa andra räntesatser. Siffrorna rörande medelräntan på statsobligationer är hämtade ur Ekonomisk översikt, bilaga till Kommersiella meddelanden. För affärsbankerna anförda tal har tagits ur Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen. Talen avser, liksom de för postsparbanken lämnade, det aritmetiska mediet av de olika räntesatserna.

Riksbankens medeldiskonto för år 1956 översteg 1955 års med 0,33 %, och med undantag för statsobligationer iakttages ungefär samma höjning beträffande övriga ifrågavarande räntesatser.

Utlåningsräntan. Oavsett förändringar i det allmänna ränteläget företer utlåningsräntan större eller mindre variationer, beroende på lånets löptid och säkerhet. Uppgifterna avser de lägsta räntesatserna för under olika tider av året utlämnade icke bundna kommunlån, inteckningslån och borgenslån, i huvudsak lån mot bästa säkerhet och utgörande den väsentligaste delen av sparbankernas utlåning. Även för dessa lån kan säkerheten vara mer eller mindre god, varför räntans höjd under en viss period blir beroende av den säkerhet, mot vilken lån då utlämnats.

Enligt den nya sparbankslagen må kredit i checkräkning beviljas till belopp i varje särskilt fall av högst 25 000 kr. Denna form av kreditgivning har under år 1956 begagnats av 46 sparbanker.

I följande sammanställning lämnas ovägda medeltal beträffande de nyssnämnda slagen av lån.

År	Kommunlån, icke bundna	Inteckningslån, icke bundna	Borgenslån	Lån mot beviljad kredit i checkräkning
	%	%	%	%
1952 ...	3,50	3,53	4,36	—
1953 ...	3,50	3,53	4,54	—
1954 ...	3,50	3,53	4,56	—
1955 ...	4,31	4,35	5,45	—
1956 ...	4,74	4,76	5,81	6,02

Utlåningsräntan för år 1956 hade jämfört med föregående år beträffande de tre förstnämnda slagen av lån stigit med 0,43, 0,41 resp. 0,36 %.

Följande översikt visar sparbankernas fördelning efter medelutlåningsräntans storlek. Beträffande flertalet sparbanker låg utlåningsräntan för icke bundna kommunlån och inteckningslån

Utlåningsränta % (i medeltal)	Icke bundna kommunlån		Icke bundna inteckningslån		Borgenslån		Kredit i checkräkning	
	antal sparbanker	%	antal sparbanker	%	antal sparbanker	%	antal sparbanker	%
4¼—4½	6	1,5	—	—	—	—	—	—
4½—4¾	29	7,2	15	3,4	—	—	—	—
4¾—5	355	88,5	407	91,7	—	—	—	—
5 —5¼	9	2,3	21	4,7	10	2,3	1	2,2
5¼—5½	2	0,5	—	—	3	0,7	9	19,5
5½—5¾	—	—	1	0,2	124	27,9	1	2,2
5¾—6	—	—	—	—	52	11,7	1	2,2
6 —6¼	—	—	—	—	255	57,4	4	8,7
6¼—6½	—	—	—	—	—	—	27	58,7
6½—6¾	—	—	—	—	—	—	1	2,2
7—	—	—	—	—	—	—	2	4,3
Samtliga	401	100	444	100	444	100	46	100

mellan 4 3/4—5 % och för borgenslån mellan 5 1/2—6 1/4 %. För mer än hälften av sparbankerna med kreditgivning i checkräkning låg utlåningsräntan mellan 6 1/4—6 1/2 %.

Antal konton (tab. 1, kol. 4—8). Hela antalet konton på sparbanksräkning inräknat barn-, sparbanks-, lön- och premiesparande, som vid 1956 års slut uppgick till 6 179 118, ökade under året med 1,9 %, såsom tab. B visar. Att full överensstämmelse icke föreligger i tab. 1 mellan antalet konton vid slutet av ett år och början av följande, beror på brister i de inkomna redogörelserna.

Ökningen av antalet konton och antalet konton per 1 000 invånare framgår av följande sammanställning.

År	Antal konton	D:o pr 1 000 invånare
1905	1 374 632	260
1915	1 807 498	316
1925	2 497 449	413
1935	3 424 648	548
1940	3 767 128	591
1945	4 596 352	689
1950	5 214 048	740
1955	6 063 578	832
1956	6 179 118	842

Vad beträffar storleksgrupperna har antalet konton vid årets slut jämfört med motsvarande vid 1955 års slut ökats i alla grupper, framför allt i de högsta. Även för de olika länen med undantag av Gävleborgs iakttages ökning.

I detta sammanhang kan nämnas, att antalet konton i postsparbanken år 1956 uppgick till 4,9, på sparkasseräkning i affärsbankerna till 1,7 och i centralkassorna för jordbrukskredit till 0,14 milj. Dessutom förekommer sparkonton hos en del sammanslutningar, vilka dock endast bedriver inlåning från egna medlemmar. Antalet konton hos Kooperativa förbundet uppgick sålunda till 0,13 milj.

Insättarnas medel (tab. 1). Förutom på sparbanksräkning har en del sparbanker, för vilka den nya sparbankslagen trätt i kraft under år 1956, haft inlåning i mindre omfattning på uppsägningsräkning, checkräkning och andra räkningar, vilka år 1956 avser allenast postväxelräkning.

Vid 1956 års början utgjorde insättarbehållningen på sparbanksräkning 10 694 milj. kr. Detta belopp avviker något från det i 1955 års berättelse som insättarnas medel vid 1955 års slut redovisade beloppet, vilket beror på att ett par sparbanker år 1956 överfört smärre belopp till uppsägningsräkning. Insättarbehåll-

År	Ökning under året av insättarbehållningen på sparkasseräkning, %					
	Sparbankerna	Postsparbanken	Affärsbankerna	Centralkass. f. jordbr.-kredit	Kooperativa förbundet	Samtliga
1952	8,0	13,5	9,3	17,7	10,6	9,3
1953	7,3	8,0	5,3	1,3	7,1	7,2
1954	6,8	6,1	1,6	0,6	4,4	5,9
1955	7,2	6,5	5,2	23,3	8,3	6,9
1956	7,3	6,5	7,4	15,6	7,5	7,2

ningen på sparbanksräkning vid 1956 års slut uppgick till 11 478 milj. kr., varav gottgjorda räntor 432 milj. kr. Insättarbehållningen vid årets slut översteg behållningen vid årets början med 784 milj. kr eller 7,3 % mot 7,2 % år 1955. Frånsett räntorna var ökningen (insättningsöverskottet) år 1956, såsom framgår av tab. B, 3,3 %. Insättningsöverskottet har procentuellt sjunkit årligen sedan 1952. Det förräntade kapitalet har beräknats till 10 889 milj. kr mot 10 153 år 1955. Av insättarnas medel på sparbanksräkning vid 1956 års slut utgjorde överinsättningsräkning 384 milj. kr eller 3,3 % av hela sparbanksräkningen.

Insättarnas medel vid 1956 års slut på uppsägningsräkning uppgick till 8,5, på checkräkning till 5,2 och på postväxelräkning till 17,6 milj. kr.

I postsparbanken uppgick behållningen vid 1956 års slut till 3 427, på sparkasseräkning i affärsbankerna till 2 183 och i centralkassorna för jordbrukskredit till 131 milj. kr. Tillsammans med behållningen i sparbankerna utgjorde nämnda belopp 17 219 milj. kr mot 16 060 år 1955. Behållningen på sparkonton hos Kooperativa förbundet var 247 milj. kr. Den procentuella ökningen (med räntor) av dessa medel under redogörelseåret framgår av ovanstående femårsöversikt. Störst är ökningen för centralkassorna för jordbrukskredit.

Som ett mått på utvecklingen av sparbankernas verksamhet användes insättningsöverskottet. I följande översikt redovisas detta för de fem sista åren. Gottskrivna räntor har här icke räknats som insättningar.

År	Insatta belopp, milj. kr	Uttagna belopp, milj. kr	Insättningsöverskott, milj. kr
1952	2 584	2 190	394
1953	2 773	2 399	374
1954	2 995	2 645	350
1955	3 556	3 208	348
1956	3 779	3 427	352

Insättningsöverskottet, som minskats under en följd av år, steg något år 1956. Överskottet av insättningar i procent av behållningen sjönk dock något år 1956 liksom de föregående åren, såsom framgår av tab. B. Beträffande de olika storleksgrupperna visar samma tabell, att skillnaderna dem emellan är obetydlig i detta avseende.

Den s. k. omloppshastigheten eller förhållandet mellan uttagna belopp och medelsaldot (aritmetiska mediet mellan insättarnas medel vid årets början och slut utan gottskrivna räntor) är enligt tab. B ungefär densamma som år 1955. Den s. k. omloppstiden (investerade värdet av omloppshastigheten) är följaktligen också densamma som då eller 3,2 år.

Medelbehållningen per konto (tab. B), som ökats under en lång följd av år, steg betydligt år 1956 och uppgick vid årets slut till 1 857 kr. Beträffande de olika storleksgrupperna observeras, att medelbehållningen är minst i de lägsta grupperna och störst i sparbanker med 10—20 milj. kr i insättarbehållning. Insättarbehållningen per invånare uppgick

Tab. B. Antal konton och insättarnas medel inom olika storleksgrupper av sparbanker *Accounts and deposits by size of banks*

Storleksgrupper efter insättarbehållning 31/12 1956 i milj. kr		Sparbanker		Antal konton per sparbank vid årets slut	I % av antalet konton vid årets början utgjorde			Insättarbehållning		Antal omsättningar per 100 konton	I % av medelbehållningen		Uttagna belopp i % av insatta	Överskott av insättningar i % av behållningen 1 jan.
		Antal	%		Öppnade konton	Dödade konton (utom preskrib.)	Ökning av konton	per sparbank vid årets slut 1 000 kr	per konto vid årets slut kr		Insättningar	Uttag (omloppshastighet)		
I	T. o. m. 1	30	6,8	607	4,6	2,9	1,7	644	1 061	56	16,5	13,9	84	2,6
II	1— 2	28	6,3	1 137	5,0	3,6	1,4	1 572	1 383	83	21,0	19,3	92	1,7
III	2— 5	101	22,7	2 268	5,7	3,1	2,2	3 418	1 507	88	26,4	23,5	89	2,9
IV	5— 10	96	21,6	3 690	5,7	3,7	1,7	7 346	1 991	117	31,2	29,3	94	1,9
V	10— 20	63	14,2	6 495	5,9	3,7	1,6	13 642	2 100	141	33,5	31,5	94	2,0
VI	20— 50	69	15,5	16 767	6,0	4,0	1,6	31 451	1 876	184	33,2	30,8	93	2,4
VII	50—100	34	7,7	36 975	7,4	4,2	1,1	69 570	1 882	209	36,4	33,5	92	2,9
VIII	Över 100	23	5,2	118 371	7,0	4,0	2,4	216 038	1 825	221	36,2	32,0	88	4,3
Samtliga år	1956	444	100	13 917	6,7	4,0	1,9	25 850	1 857	194	34,8	31,5	91	3,3
»	» 1955	447	100	13 565	11,2	3,9	6,7	24 532	1 764	191	35,0	31,6	90	3,5
»	» 1954	448	100	12 675	6,1	3,5	1,8	22 273	1 757	187	31,5	27,8	88	3,7
»	» 1953	449	100	12 429	6,0	3,5	2,0	20 808	1 674	183	31,2	27,0	87	4,3
»	» 1952	450	100	12 157	6,2	3,4	2,3	19 339	1 591	184	31,3	26,5	85	4,9

till 1 563 år 1956 mot 1 467 år 1955. Medräknas även postsparbanken samt sparkasseräkning hos affärsbankerna och centralkassorna för jordbrukskredit, erhålles siffran 2 346 kr mot 2 203 år 1955.

Insättningar och uttagningar gjordes i 8,5 resp. 3,5 milj. poster. Antalet omsättningar var alltså 12 milj. mot 11,6 föregående år. I nedanstående sammanställning lämnas en närmare redogörelse för omsättningsposterna från olika synpunkter.

Till följd av fordringspreskription avförda belopp motsvarar 0,04 ‰ av insättarbehållningen. Det är för övrigt att märka, att även sådana preskriberade medel enligt allmänt tillämpad praxis på begäran återbetalas, varför preskriptionen i verkligheten endast innebär, att räntekrediteringen upphör.

Barnsparverksamhet, hemsparbösseröreelse, lönsparande och premiesparande (tab. 2). Beträffande dessa verksamhetsgrenars organisation hänvisas till publikationen Allmän sparbanksstatistik år 1955 i serien Sveriges officiella statistik.

Barnsparverksamhet bedrevs under år 1956 av 432 (97 %) sparbanker. För ett

År	Antal insättningar i % av antalet omsättningar	Medelbelopp, kr, per insättningspost	Medelbelopp, kr, per uttagningspost	Per 1 000 konton, antal insättningsposter	Per 1 000 konton, antal uttagningsposter	Per 1 000 konton, antal omsättningar	Per 1 milj. kr insättarbeh., antal omsättningar
1952	72,2	356	785	1 326	510	1 836	1 154
1953	71,5	380	825	1 307	521	1 828	1 092
1954	70,8	398	851	1 326	547	1 873	1 066
1955	71,4	430	966	1 364	548	1 912	1 084
1956	70,7	445	975	1 375	569	1 944	1 046

Tab. C. Fördelning av tillgångarna på grupper efter tillgångens art (finansobjekt) och på sparbanker av olika storlek

Assets by kind and by size of savings banks

Tillgångar		Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i milj. kr *Size groups according to deposits*								Samtliga sparbanker	
		I T. o. m. 1	II 1—2	III 2—5	IV 5—10	V 10—20	VI 20—50	VII 50—100	VIII Över 100	År 1956	År 1955
ENLIGT BALANSRÄKNINGEN											
According to balance sheet											
Kassa o. likvida bankmedel	1 000 kr	1 482	2 446	17 108	28 717	33 004	64 613	47 695	65 808	260 873	193 140
Cash and liquid bank assets	%	7,1	5,2	4,7	3,9	3,7	2,8	1,9	1,3	2,2	1,7
Bundna bankmedel	1 000 kr	—	55	1 602	2 365	1 098	1 871	1 565	2 490	11 046	23 492
Other bank assets	%	—	0,1	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2
Obligationer (bokförda värden)	1 000 kr	714	2 009	29 548	73 185	86 240	212 691	243 902	483 235	1 131 524	1 031 489
Bonds (book value)	%	3,5	4,3	8,2	9,9	9,6	9,3	9,9	9,3	9,4	9,2
Lån o. utnyttjade krediter i checkräkning (bokförda värden)	1 000 kr	18 042	41 334	304 955	615 807	757 725	1 941 084	2 125 147	4 523 124	10 327 218	9 697 790
Loans and used credits on curr. acc. (book value)	%	87,0	88,1	84,3	83,4	84,3	85,2	85,8	87,2	86,0	86,7
Övriga tillgångar	1 000 kr	502	1 075	8 742	18 235	20 250	58 932	57 885	112 537	278 158	248 184
Other assets	%	2,4	2,3	2,4	2,5	2,3	2,6	2,3	2,2	2,3	2,2
Summa tillgångar	1 000 kr	20 740	46 919	361 955	738 309	898 317	2 279 191	2 476 194	5 187 194	12 008 819	11 194 095
Total	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ENLIGT SPECIFIKATION AV DE NOMINELLA VÄRDENA[1]											
Nominal value											
OBLIGATIONER											
Bonds											
Svenska statens	1 000 kr	666	1 819	24 181	54 470	62 980	141 295	158 024	272 827	716 262	..
	%	79,2	72,3	69,3	61,6	59,7	50,8	50,8	43,2	49,3	..
Kommuners	1 000 kr	70	105	1 645	5 149	5 043	16 982	28 724	72 322	130 040	..
	%	8,3	4,2	4,7	5,8	4,8	6,1	9,2	11,4	8,9	..
Stadshypotekskassans och bostadskreditkassans	1 000 kr	95	452	5 734	17 785	23 676	59 579	60 325	122 903	290 549	..
	%	11,3	17,9	16,4	20,1	22,5	21,4	19,4	19,4	20,0	..
Inteckningsbolags och tomträttskassors	1 000 kr	—	70	415	1 549	2 295	11 915	10 183	44 069	70 496	..
	%	—	2,8	1,2	1,8	2,2	4,3	3,3	7,0	4,8	..

Hypoteksbankens	1 000 kr	10	60	784	3 016	3 241	15 059	19 429	53 620	95 219	..
	%	1,2	2,4	2,3	3,4	3,1	5,4	6,3	8,5	6,6	..
Övriga	1 000 kr	—	11	2 114	6 406	8 161	33 516	34 207	66 534	150 949	..
	%	—	0,4	6,1	7,3	7,7	12,0	11,0	10,5	10,4	..
Summa obligationer	1 000 kr	841	2 517	34 873	88 375	105 396	278 346	310 892	632 275	1 453 515	1 031 489
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
LÅN O. UTNYTTJADE KREDITER											
Loans and credits used											
Statsgaranterade lån till jordbruk	1 000 kr	80	424	5 628	9 691	9 786	20 983	24 561	15 674	86 827	78 201
	%	0,4	1,0	1,9	1,6	1,3	1,1	1,2	0,3	0,8	0,8
Statsgaranterade lån, övriga	1 000 kr	89	387	1 760	2 479	2 046	9 234	7 409	34 758	58 162	51 894
	%	0,5	0,9	0,6	0,4	0,3	0,5	0,3	0,8	0,6	0,5
Av kommun el. dyl. upptagna lån	1 000 kr	712	1 351	11 140	26 665	37 737	82 950	117 332	266 065	543 952	695 947
	%	3,9	3,3	3,7	4,3	5,0	4,2	5,5	5,8	5,2	7,2
Av kommun el. dyl. garanterade lån	1 000 kr	35	190	2 543	8 157	13 530	40 804	49 596	170 298	285 153	
	%	0,2	0,5	0,8	1,3	1,8	2,1	2,3	3,7	2,7	
Lån mot pant av fullgoda obligationer	1 000 kr	41	217	3 682	8 661	10 701	33 123	26 474	34 207	117 106	130 185
	%	0,2	0,5	1,2	1,4	1,4	1,7	1,2	0,8	1,1	1,3
Lån mot inteckning i jordbruksfastighet	1 000 kr	4 713	10 875	71 392	130 581	120 103	242 876	216 632	152 661	949 833	907 947
	%	26,1	26,3	23,4	21,2	15,8	12,5	10,2	3,3	9,2	9,4
Lån mot inteckning i bostads- el. affärsfastighet	1 000 kr	5 501	15 777	129 446	286 833	409 963	1 239 830	1 449 429	3 086 814	6 623 593	6 275 594
	%	30,5	38,2	42,4	46,6	54,1	63,7	68,0	67,7	63,8	64,7
Lån mot inteckning i annan fastighet	1 000 kr	336	618	9 225	11 332	16 898	44 355	25 977	45 568	154 309	
	%	1,9	1,5	3,0	1,8	2,2	2,3	1,2	1,0	1,5	
Lån *mot inteckning i tomträtt*	1 000 kr	—	43	94	2 099	1 358	19 707	27 248	556 862	607 411	559 054
	%	—	0,1	0,0	0,3	0,2	1,0	1,3	12,2	5,9	5,8
Lån mot inteckning jämte borgen	1 000 kr	1 012	3 069	21 542	45 860	54 002	94 691	109 078	91 007	420 261	436 766
	%	5,6	7,4	7,1	7,5	7,1	4,9	5,1	2,0	4,1	4,5
Lån mot borgen	1 000 kr	5 530	8 251	46 967	78 741	77 797	95 932	67 458	75 257	455 933	501 205
	%	30,6	20,0	15,4	12,8	10,3	4,9	3,2	1,7	4,4	5,2
Lån mot annat hypotek	1 000 kr	2	93	702	1 820	1 936	7 275	4 325	14 871	31 024	37 066
	%	0,0	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4
Övriga lån	1 000 kr	11	51	861	2 977	2 140	13 102	6 242	17 266	42 650	23 931
	%	0,1	0,1	0,3	0,5	0,3	0,7	0,3	0,4	0,4	0,2
Summa lån och utnyttjade krediter	1 000 kr	18 062	41 346	304 982	615 896	757 997	1 944 862	2 131 761	4 561 308	10 376 214	9 697 790
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

[1] För år 1955 avses bokförda värden.

mindre antal av dessa är de lämnade uppgifterna i viss mån ofullständiga. Som insatta grundbelopp redovisas sammanlagt 253 000 kr till 87 600 nyfödda barn och 76 000 kr till 29 200 skolbarn. Grundbeloppen utgjorde i medeltal 2,89 kr för nyfödda och 2,60 för skolbarn. I övrigt insattes på barnsparböcker av barnen eller deras anhöriga 63,5 milj. kr. Hela antalet barnsparböcker uppgick vid 1956 års slut till 1,63 milj. med en behållning av 332,3 milj. kr, vilket gör 204 kr per sparbanksbok.

Hemsparbösserörelse bedrevs av 366 sparbanker mot 365 föregående år. Även för en del av dessa har något ofullständiga uppgifter lämnats. Antalet redovisade hemsparbössor uppgick vid 1956 års slut till 1,17 milj. mot 1,14 år 1955. Bössorna hade av sparbankerna tömts omkring 673 000 gånger mot 674 800 år 1955, och de insatta medlen utgjorde 24,9 mot 23,9 milj. kr föregående år. Den genomsnittliga omloppstiden per bössa utgjorde 1,7 år. Insättningarna motsvarar 21 kr per bössa och år och 37 kr per tömning.

Sparklubbsverksamhet utövades år 1956 av 269 sparbanker mot 254 år 1955. Antalet sparklubbar hade ökats till 11 000 från 10 500 år 1955 och antalet sparklubbsmedlemmar till 310 500 från 287 500. De under året insatta medlen uppgick till 88,6 och de vid årets slut innestående till 99,7 milj. kr. Motsvarande uppgifter för år 1955 var 74,3 och 84,3.

Lönsparande förekom inom 131 sparbanker mot 130 år 1955. Antalet insättare hade ökats till 21 800 från 20 800 år 1955. Under året insatta medel utgjorde 9,0 och vid årets slut innestående 17,1 milj. kr mot 8,1 resp. 15,4 år 1955.

Premiesparande ägde rum även år 1956. Antalet insättare vid årets slut uppgick till 290 300 mot 269 400 år 1955. Under året insatta medel utgjorde 179,7 och vid årets slut innestående inräknat av sparbankerna krediterad ränta 403,6 milj. kr. Krediterad ränta uppgick till 12,2 milj. kr. Motsvarande belopp år 1955 var 237,7, 237,0 resp. 2,1 milj. kr. Genomsnittlig behållning per konto vid 1956 års slut var 1 390 kr mot 880 år 1955. Enligt Årsboken för Sveriges riksbank år 1956 uppgick antalet premiesparkonton vid 1956 års slut i postsparbanken och affärsbankerna till sammanlagt 236 200 och insättarbehållningen inräknat krediterad ränta till 312,4 milj. kr. Därtill kommer centralkassorna för jordbrukskredit och vissa sparkassor, som också öppnat premiesparkonton.

Inkomster, utgifter och nettovinst (tab. 3). Inkomsterna under år 1956 utgjorde enligt vinst- och förlusträkningarna 568,5 milj. kr. Efter avdrag av ett belopp motsvarande insättarna gottgjorda räntor, 432,4 milj. kr, återstår 136,1 milj. kr mot 126,9 föregående år. Utgifterna med avdrag för gottgjorda räntor uppgick till 124,5 milj. kr mot 108,8 år 1955. De egentliga förvaltningskostnaderna, 71,7 milj. kr, motsvarar 9,9 ‰ av omsättningssumman (insatta och uttagna medel) och 6,2 ‰ av insättarbehållningen vid årets slut. Motsvarande promilletal var för 1955 9,6 resp. 6,1. I följande sammanställning lämnas uppgifter om förvaltningskostnaderna beträffande sparbanker av olika storlek. Dessa kostnader är något högre för de mindre bankerna än för de större.

Bland utgifterna märkes avlöningar, pensioner och understöd med 43,3 milj. kr samt avskrivningar med 42,2 milj. kr, varav 35,3 på obligationer.

Nettovinsten efter avskrivningar uppgick till 11,6 milj. kr eller 1 ‰ av insättarbehållningen mot 1,7 ‰ år 1955. För 441 sparbanker redovisas vinst, un-

Storleksgrupper Insättarbehållning milj. kr	Förvaltningskostnaderna i ‰ av omsättningssumman		insättarbehållningen	
	år 1955	år 1956	år 1955	år 1956
I T. o. m. 1	22,5	24,2	7,4	7,0
II 1— 2	14,4	16,2	6,4	6,2
III 2— 5	13,0	14,1	6,5	6,7
IV 5— 10	9,9	11,0	6,1	6,4
V 10— 20	9,4	9,7	6,0	6,0
VI 20— 50	10,2	10,7	6,5	6,5
VII 50—100	8,7	9,4	5,8	6,2
VIII Över 100	9,4	9,5	5,9	6,1
Samtliga	9,6	9,9	6,1	6,2

der det att 3 sparbanker använt vinsten till av- och nedskrivningar på resp. inventarier, statsskuldförbindelser och obligationer. Icke någon sparbank hade alltså gått med förlust.

Fonder (tab. 4). Sparbankernas fonder är enligt sparbankslagen grundfond, garantifond (enligt gamla lagen benämnd säkerhetsfond) och reservfond. De två förstnämnda saknas numera i de flesta fall. Fonderna uppgick vid årets slut till sammanlagt 468,3 milj. kr, varav reservfonden utgjorde 464,7 milj. kr. Fonderna hade under året ökats med 11,6 milj. kr eller 2,5 %. Insättarbehållningens ökning var betydligt större, nämligen 7,3 %. Förhållandet mellan fonderna och insättarbehållningen i sparbanker av olika storlek framgår av följande tablå.

	Fonder i % av insättarbehållningen inom olika storleksgrupper (se tab. A):				
	I	II	III	IV	V
År 1956	6,9	6,3	4,5	4,3	3,9
» 1955	7,2	6,1	4,7	4,4	4,1
	VI	VII	VIII	I–VIII	
År 1956	4,4	4,1	3,9	4,1	
» 1955	4,6	4,3	4,0	4,3	

Övriga skulder (tab 4). Med övriga skulder avses andra skulder än insättarnas medel och sparbankernas fonder. Här ingår skuld för upptagna lån samt å checkräkning hos annan kreditinrättning, 9,5 milj. kr, tillfälliga räkningar m. m., 10,9 milj. kr, samt till pensionsändamål avsatta medel, 11,0 milj. kr. Vidare ingår här anslag av årets vinst till allmännyttiga och välgörande ändamål med ett belopp av 0,24 milj. kr. Antalet sparbanker, som beviljat dylika anslag, var 121.

Tillgångar (tab. 4). Tillgångarnas fördelning på huvudgrupper efter tillgångens art (finansobjekt) och sparbanker av olika storlek enligt balansräkningen framgår av tab. C. Den största posten utgöres av lån och utnyttjade krediter i checkräkning, som uppgick till 10 327,2 milj. kr eller 86 % av tillgångarna. Närmast kommer obligationer med 1 131,5 milj. kr eller 9,4 % och därefter kassa och likvida bankmedel med 260,9 milj. kr eller 2,2 %. Beträffande sparbanker av olika storlek iakttages, att lån och utnyttjade krediter i checkräkning har ungefär samma betydelse i alla grupperna, medan obligationer har större betydelse i de medelstora och större sparbankerna samt kassa och likvida bankmedel i de mindre. Bland tillgångarna har inräknats fordringar på grund av beviljad kredit i checkräkning med sammanlagt 1,6 milj. kr. Fordringar beroende på lagsökning eller utredning under konkurs eller administration utgjorde 3,1 milj. kr eller ej fullt 0,3 ‰ av tillgångarna.

I tab. 5, 6 och C redovisas fördelningen av det nominella värdet av obligationer samt lån på olika slag inom olika

(forts. sid. 27)

Tab. 1. Antal sparbanker, antal avdelningskontor o. dyl., antal konton samt insättarnas

Number of savings banks, number of branch offices, number of accounts and depositors

1	2	3	4	5	6	7	8
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning 31/12 1956 i 1 000 kr	Antal sparbanker	Antal avdelningskontor, sparställen, resp. sparbankskommittéer	Sparbanksräkning och överinsättningsräkning[1] Antal konton				
			Vid årets början	Tillkomna under året	Dödade under året		Vid årets slut
					genom slututtagning	till följd av preskription[2]	
1 Stockholms stad	1	40	520 431	39 783	17 744	1 533	540 937
2 Stockholms län	3	49	185 269	17 411	5 990	2 699	193 991
3 Uppsala län	3	18	165 770	9 760	6 538	84	168 908
4 Södermanlands län	12	45	208 724	13 565	10 489	998	210 802
5 Östergötlands län	35	62	323 782	23 232	14 862	3 377	328 775
6 Jönköpings län	27	29	282 429	20 525	11 191	911	290 852
7 Kronobergs län	28	45	170 511	8 884	6 076	384	172 935
8 Kalmar län	38	32	218 246	16 704	9 844	2 423	222 683
9 Gotlands län	23	4	42 281	1 984	1 369	—	42 896
10 Blekinge län	24	9	142 404	7 819	5 722	827	143 674
11 Kristianstads län	78	12	328 012	17 051	11 834	2 747	330 482
12 Malmöhus län	52	69	843 032	42 406	32 464	1 387	851 587
13 Hallands län	12	6	182 738	10 939	5 868	3 803	184 006
14 Göteborgs o. Bohus län	12	82	455 845	29 844	16 975	1 090	467 624
15 Älvsborgs län	11	21	276 193	23 569	12 818	1 017	285 927
16 Skaraborgs län	9	25	238 143	16 722	11 623	2 138	241 104
17 Värmlands län	10	35	196 745	14 517	7 961	4 127	199 174
18 Örebro län	15	46	237 036	20 624	12 367	2	245 291
19 Västmanlands län	6	35	176 690	13 717	7 713	1 019	181 675
20 Kopparbergs län	13	87	211 382	11 849	6 052	319	216 860
21 Gävleborgs län	10	42	251 644	14 497	10 071	15 967	240 103
22 Västernorrlands län	5	21	135 147	9 502	5 453	1 763	137 433
23 *Jämtlands län*	*2*	*15*	*60 594*	*4 833*	*1 767*	—	*63 660*
24 Västerbottens län	2	44	122 370	9 607	4 546	1 110	126 321
25 Norrbottens län	13	3	88 448	6 083	2 868	245	91 418
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000	30	1	17 911	829	514	13	18 213
27 II 1 000— 2 000	28	9	31 398	1 567	1 140	—	31 825
28 III 2 000— 5 000	101	46	223 994	12 866	6 917	916	229 027
29 IV 5 000— 10 000	96	50	348 320	19 846	12 800	1 123	354 243
30 V 10 000— 20 000	63	69	402 640	23 880	14 986	2 353	409 181
31 VI 20 000— 50 000	69	112	1 138 238	68 620	46 019	3 892	1 156 947
32 VII 50 000—100 000	34	113	1 243 662	91 430	52 213	25 736	1 257 143
33 VIII Över 100 000	23	476	2 657 703	186 389	105 616	15 937	2 722 539
34 Summa år 1956	444	876	6 063 866	405 427	240 205	49 970	6 179 118
35 » » 1955	447	818	5 682 850	637 391	220 690	35 973	6 063 578
36 » » 1954	448	809	5 580 310	339 017	196 154	44 697	5 678 476
37 » » 1953	449	783	5 470 244	328 967	192 370	26 149	5 580 692
38 » » 1952	450	756	5 347 226	333 563	179 628	30 484	5 470 677

[1] Avser sparbanker år 1956, för vilka 1955 års sparbankslag trätt i kraft år 1956. — [2] Enligt allmänt
[3] Skillnaden mellan insättarnas medel vid 1955 års slut och vid 1956 års början beror på att ett par

medel, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1956

funds, in each county and by size

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
	Insättarnas medel, 1 000 kr					Insättarnas medel, 1 000 kr, vid årets slut på					
Vid årets början	Under året insatta medel	Gottgjorda räntor	Under året uttagna medel	Preskriberade medel[2]	Vid årets slut	sparbanksräkning	överinsättningsräkning[1]	uppsägningsräkning[1]	checkräkning[1]	postväxelräkning[1]	
811 600	240 738	33 673	200 767	20	885 224	867 955	17 269	274	—	1 151	1
291 759	103 964	12 115	86 166	22	321 650	298 772	22 878	2 634	160	1 215	2
289 042	142 893	11 661	126 916	1	316 679	300 267	16 412	26	99	158	3
354 330	146 074	13 705	138 070	14	376 025	365 380	10 645	290	67	416	4
556 160	230 483	22 593	209 489	38	599 709	582 577	17 132	416	419	491	5
570 305	200 382	23 079	181 752	6	612 008	591 817	20 191	86	572	927	6
344 283	89 102	13 914	82 989	4	364 306	359 886	4 420	—	145	—	7
419 169	195 555	16 689	185 316	25	446 072	428 956	17 116	—	245	693	8
42 182	10 252	1 719	9 441	—	44 712	44 712	—	—	—	—	9
240 216	77 158	9 787	71 845	12	255 304	253 616	1 688	—	10	73	10
637 404	189 147	25 697	184 973	37	667 238	651 396	15 842	20	670	856	11
1 745 132	657 563	71 172	611 171	19	1 862 677	1 759 169	103 508	312	1 237	5 719	12
349 401	108 730	14 176	98 762	50	373 495	359 603	13 892	6	75	376	13
922 260	275 187	37 914	254 104	14	981 243	964 059	17 184	570	83	2 752	14
497 622	183 345	19 411	166 775	14	533 589	517 604	15 985	1 292	739	726	15
445 417	162 495	17 338	154 081	24	471 145	460 034	11 111	213	225	895	16
333 443	111 078	13 119	98 087	36	359 517	351 917	7 600	—	—	—	17
423 971	135 496	16 361	124 735	10	451 083	444 316	6 767	18	137	0	18
308 830	107 407	12 048	96 165	16	332 104	319 484	12 620	105	58	315	19
319 564	105 334	13 264	85 223	3	352 936	342 815	10 121	—	54	201	20
302 984	124 519	12 514	109 152	81	330 784	312 524	18 260	1 857	79	526	21
147 760	59 177	5 984	47 246	23	165 652	159 870	5 782	361	0	—	22
91 710	33 189	3 865	26 820	—	101 944	93 230	8 714	—	66	26	23
148 512	59 603	6 086	51 067	15	163 119	154 670	8 449	—	27	—	24
100 502	30 204	4 091	25 408	1	109 388	108 834	554	—	6	74	25
18 123	3 022	733	2 549	1	19 328	19 328	—	—	—	—	26
41 608	8 831	1 680	8 114	—	44 005	43 932	73	—	—	—	27
322 798	86 466	12 995	77 037	6	345 216	343 388	1 828	—	252	28	28
666 057	209 584	26 760	197 128	32	705 241	693 393	11 848	253	638	236	29
810 426	274 129	32 570	257 613	29	859 483	838 597	20 886	1 577	713	782	30
2 038 970	684 865	82 001	635 701	39	2 170 096	2 091 530	78 566	1 477	1 396	4 325	31
2 212 024	817 043	88 356	751 853	204	2 365 366	2 285 030	80 336	252	930	4 056	32
4 583 552	1 695 135	186 880	1 496 525	174	4 968 868	4 778 265	190 603	4 921	1 244	8 163	33
[1]10 693 558	3 779 075	431 975	3 426 520	485	11 477 603	11 093 463	384 140	8 480	5 173	17 590	34
9 978 338	3 555 949	370 157	3 208 051	433	[3]10 695 960	10 695 960	—	—	—	—	35
9 342 760	2 995 209	286 088	2 645 207	512	9 978 338	9 978 338	—	—	—	—	36
8 702 642	2 772 664	266 750	2 398 839	418	9 342 799	9 342 799	—	—	—	—	37
8 059 850	2 583 814	249 636	2 190 089	566	8 702 645	8 702 645	—	—	—	—	38

tillämpad praxis återbetalar sparbankerna även preskriberade medel på begäran av kontoinnehavaren. — [3]sparbanker år 1956 överfört smärre belopp till uppsägningsräkning.

Tab. 2. Barnsparverksamhet, hemsparbösserörelse, sparklubbsrörelse, lönsparande och

Children's savings activity, savings boxes, savings clubs movement, savings out of wages and

1	2	3	4	5	6	7	8
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Barnsparverksamhet					Hemsparbösserörelse	
	Antal sparbanker med dylik	Av sparbankerna under året insatta medel, 1 000 kr		I övrigt under året insatta medel 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel 1 000 kr	Antal sparbanker med dylik	Under året insatta medel 1 000 kr
		till skolbarn	till nyfödda barn				
1 Stockholms stad	1	15	9	6 997	32 095	1	2 762
2 Stockholms län	3	—	21	3 067	14 330	3	909
3 Uppsala län	3	2	8	1 757	9 318	3	819
4 Södermanlands län	12	1	9	3 149	16 310	12	1 035
5 Östergötlands län	35	2	13	2 633	14 369	28	1 922
6 Jönköpings län	26	2	19	3 384	19 564	20	894
7 Kronobergs län	28	2	7	1 861	11 174	22	475
8 Kalmar län	37	6	12	3 057	17 302	29	873
9 Gotlands län	20	1	2	302	2 111	12	124
10 Blekinge län	22	3	5	1 636	9 235	14	527
11 Kristianstads län	76	6	11	2 474	13 517	59	783
12 Malmöhus län	52	7	20	5 369	28 176	51	3 185
13 Hallands län	12	1	9	2 420	15 931	10	690
14 Göteborgs och Bohus län	11	10	15	6 210	28 546	8	1 527
15 Älvsborgs län	11	1	17	3 298	17 068	10	1 069
16 Skaraborgs län	9	1	11	2 622	13 656	9	608
17 Värmlands län	10	6	7	1 915	9 048	9	654
18 Örebro län	15	1	9	2 539	14 432	15	1 020
19 Västmanlands län	6	—	10	2 281	11 810	6	1 289
20 Kopparbergs län	12	1	11	1 023	6 856	13	713
21 Gävleborgs län	10	1	10	1 658	9 018	10	1 256
22 Västernorrlands län	5	4	4	1 367	5 779	5	709
23 Jämtlands län	2	2	4	674	3 467	2	129
24 Västerbottens län	2	1	6	812	3 767	2	475
25 Norrbottens län	12	—	4	956	5 385	13	425
Storleksgrupper							
26 I T. o. m. 1 000	25	1	1	68	600	12	20
27 II 1 000— 2 000	25	1	1	139	888	17	48
28 III 2 000— 5 000	100	6	9	1 639	10 398	75	482
29 IV 5 000— 10 000	94	6	14	3 183	18 743	80	789
30 V 10 000— 20 000	62	5	19	3 993	23 338	57	933
31 VI 20 000— 50 000	69	15	45	12 838	68 834	69	4 583
32 VII 50 000—100 000	34	14	61	14 724	80 232	34	5 486
33 VIII Över 100 000	23	28	103	26 877	129 231	22	12 531
34 Summa år 1956	432	76	253	63 461	332 264	366	24 872
35 » » 1955	433	85	242	61 703	309 658	365	23 932
36 » » 1954	430	96	248	61 370	296 715	363	22 213
37 » » 1953	430	102	245	58 568	269 879	363	20 776
38 » » 1952	429	127	241	56 092	237 512	362	19 888

premiesparande, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1956

premium savings accounts, in each county and by size of banks

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Sparklubbsrörelse					Lönsparande				Premiesparande			
Antal sparbanker med dylik	Antal sparklubbar vid årets slut	Antal medlemmar i sparklubbar vid årets slut	Under året insatta medel 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr	Antal sparbanker med dylikt	Antal insättare	Under året insatta medel, 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel, 1 000 kr	Antal insättare	Under året insatta medel 1 000 kr	Vid årets slut innestående medel 1 000 kr	
1	1 327	60 002	10 506	13 534	1	333	157	386	25 201	17 664	39 357	1
3	80	1 043	332	432	2	5	—	5	7 067	4 874	10 850	2
3	385	10 567	4 204	5 235	1	488	157	556	8 398	5 293	11 452	3
11	470	10 706	4 383	5 130	6	1 342	595	899	9 623	6 122	13 529	4
22	854	22 444	9 660	6 279	11	2 561	1 085	2 011	19 355	11 144	24 777	5
20	622	11 812	3 712	3 391	5	333	186	410	15 259	9 765	22 277	6
16	184	3 584	2 225	1 874	6	236	86	255	9 566	6 085	13 724	7
28	405	8 560	1 378	2 470	10	639	231	551	11 494	6 524	15 082	8
10	95	1 934	657	785	2	30	13	28	1 282	738	1 692	9
8	122	3 162	1 664	1 288	6	447	258	433	5 572	3 533	7 846	10
33	310	6 283	1 744	1 880	11	396	165	268	13 494	8 310	18 682	11
29	977	26 356	6 105	7 159	18	6 535	2 276	4 386	39 875	25 053	55 314	12
7	372	10 777	2 738	4 448	5	248	106	237	7 009	4 509	10 174	13
5	412	9 476	2 976	2 723	3	694	368	251	22 498	14 617	32 758	14
10	656	19 711	7 959	6 320	8	1 856	735	1 373	16 254	9 119	20 618	15
9	415	6 589	2 400	2 185	5	858	383	710	9 822	6 216	13 752	16
6	362	8 932	2 789	2 287	4	2 138	854	1 384	11 040	6 180	15 433	17
11	665	17 545	4 164	6 722	7	444	201	491	14 921	7 270	15 901	18
6	501	13 130	4 894	5 207	4	511	138	360	8 026	5 241	11 653	19
9	431	9 048	2 845	4 598	4	93	63	169	8 387	5 858	12 261	20
8	362	16 701	2 562	6 619	4	984	525	1 313	8 649	5 020	11 490	21
4	320	11 431	2 536	2 798	3	143	64	168	4 727	2 755	6 688	22
2	109	1 831	588	767	1	15	8	17	2 674	1 749	3 928	23
2	461	16 522	3 118	4 495	2	74	36	95	6 272	3 634	8 835	24
6	137	2 325	2 423	1 069	2	398	301	333	3 876	2 433	5 570	25
7	9	335	41	166	1	10	6	6	461	281	661	26
7	27	588	141	321	2	189	139	175	934	577	1 330	27
36	136	2 373	721	1 049	10	323	200	309	8 157	4 777	11 075	28
54	305	6 418	2 487	2 680	9	209	92	92	16 753	9 803	22 766	29
41	497	9 289	2 907	3 819	13	639	263	598	18 746	11 574	26 200	30
68	1 795	48 299	16 659	16 092	41	2 058	844	1 737	48 469	30 026	68 121	31
34	2 937	76 727	22 296	23 586	33	4 807	1 933	3 779	59 188	36 457	81 278	32
22	5 328	166 442	43 310	51 982	22	13 566	5 514	10 393	137 633	86 211	192 212	33
269	11 034	310 471	88 562	99 695	131	21 801	8 991	17 089	290 341	179 706	403 643	34
254	10 503	287 538	74 336	84 261	130	20 751	8 079	15 425	269 433	237 692	237 025	35
243	10 849	265 799	61 541	79 583	128	18 499	7 043	14 926	—	—	—	36
245	10 272	252 863	55 464	72 013	130	18 043	6 542	13 147	—	—	—	37
240	9 796	247 573	51 046	63 830	132	16 936	6 309	10 527	—	—	—	38

Tab. 3. Sparbankernas inkomster och utgifter samt nettovinstens användning, 1 000 kr,

Income and expenditure and use of profits, in each county and by size of banks

1	2	3	4	5	6	7
Län	Inkomster					
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Debiterade räntor (å lån, obligationer, banktillgodohav. m. m.)	Vinst å utlottade o. försålda obligationer m. m.	Övriga inkomster å rörelsen	Uppskrivningar m. m.[1]		Summa
				å obligationer	å andra tillgångar	
1 Stockholms stad	39 336	286	1 261	—	2 601	43 484
2 Stockholms län	15 108	417	184	—	98	15 807
3 Uppsala län	14 967	71	258	—	—	15 296
4 Södermanlands län	18 165	198	432	—	—	18 795
5 Östergötlands län	28 672	353	537	—	—	29 562
6 Jönköpings län	28 846	299	715	—	—	29 860
7 Kronobergs län	17 107	84	148	—	—	17 339
8 Kalmar län	21 142	241	407	—	3	21 793
9 Gotlands län	2 188	5	39	—	—	2 232
10 Blekinge län	12 644	387	256	—	—	13 287
11 Kristianstads län	32 998	228	665	—	2	33 893
12 Malmöhus län	89 916	2 240	1 773	—	17	93 946
13 Hallands län	17 684	125	293	—	—	18 102
14 Göteb. o. Bohus län	46 785	601	775	111	—	48 272
15 Älvsborgs län	25 482	123	360	—	23	25 988
16 Skaraborgs län	22 637	639	476	—	—	23 752
17 Värmlands län	16 537	191	264	1	22	17 015
18 Örebro län	21 314	584	523	—	—	22 421
19 Västmanlands län	15 850	207	425	—	—	16 482
20 Kopparbergs län	16 332	319	140	—	—	16 791
21 Gävleborgs län	15 935	737	438	—	—	17 110
22 Västernorrlands län	8 043	66	264	—	—	8 373
23 Jämtlands län	4 879	111	203	—	—	5 193
24 Västerbottens län	7 907	15	232	—	—	8 154
25 Norrbottens län	5 412	20	119	—	—	5 551
Storleksgrupper						
26 I T. o. m. 1 000	959	0	14	—	—	973
27 II 1 000— 2 000	2 176	1	12	—	—	2 189
28 III 2 000— 5 000	16 615	39	245	1	—	16 900
29 IV 5 000— 10 000	34 080	184	494	—	5	34 763
30 V 10 000— 20 000	41 358	405	555	—	4	42 322
31 VI 20 000— 50 000	104 598	2 128	2 472	—	41	109 239
32 VII 50 000—100 000	113 671	2 396	2 574	—	5	118 646
33 VIII Över 100 000	232 429	3 394	4 821	111	2 711	243 466
34 Summa år 1956	545 886	8 547	11 187	112	2 766	568 498
35 » » 1955	473 678	9 807	12 556	37	1 021	497 099
36 » » 1954	373 889	13 713	9 210	15	1 130	397 957
37 » » 1953	347 551	10 840	8 579	18	402	367 390
38 » » 1952	321 241	7 108	7 818	17	583	336 767

[1] Enligt 33 § i gamla och 48 § i nya sparbankslagen. — [2] Avser sparbanker, för vilka nya sparbanks-

länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1956

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Utgifter								Årets nettovinst	därav använd till		
Räntor å insättarnas medel	Övriga räntor	Avlöningar, pensioner, understöd o. d.	Skatter	Övriga utgifter för rörelsen	Avskrivningar å		Summa		reservfonden[2]	allmännyttiga o. välgörande ändamål	
					obligationer	lån och andra tillgångar					
33 677	—	3 575	533	3 194	1 716	492	43 187	297	287	10	1
12 170	27	1 443	191	930	702	253	15 716	91	86	4	2
11 817	63	1 015	286	685	878	74	14 818	478	468	11	3
13 705	107	1 438	167	862	1 937	276	18 492	303	183	4	4
22 595	78	2 147	657	1 524	1 451	300	28 752	810	733	3	5
23 080	76	2 170	494	1 474	1 792	218	29 304	556	525	5	6
13 923	42	1 106	227	604	1 081	105	17 088	251	150	4	7
16 702	52	1 772	268	1 053	1 395	227	21 469	324	303	7	8
1 719	9	227	40	130	53	15	2 193	39	0	1	9
9 787	20	1 021	265	587	1 050	267	12 997	290	162	4	10
25 717	136	2 797	530	1 644	2 047	286	33 157	736	626	16	11
71 241	313	7 108	1 510	4 502	5 768	1 544	91 986	1 960	1 842	48	12
14 178	24	1 084	331	686	1 265	122	17 690	412	394	7	13
37 920	59	3 483	922	2 019	2 216	470	47 089	1 183	1 089	38	14
19 428	50	1 930	562	1 190	1 844	331	25 335	653	634	13	15
17 340	41	1 647	528	1 169	1 915	352	22 992	760	712	22	16
13 120	32	1 352	241	605	804	212	16 366	649	135	2	17
16 362	40	1 758	361	1 208	1 553	710	21 992	429	167	7	18
12 050	20	1 350	233	782	1 635	98	16 168	314	298	2	19
13 264	31	1 114	257	581	1 245	123	16 615	176	163	2	20
12 549	102	1 412	259	1 078	1 218	172	16 790	320	300	11	21
5 985	35	744	62	599	673	159	8 257	116	27	4	22
3 865	0	429	76	544	143	37	5 094	99	87	5	23
6 086	62	671	122	386	589	43	7 959	195	192	3	24
4 098	13	530	101	322	321	49	5 434	117	77	3	25
733	5	86	33	49	23	4	933	40	4	2	26
1 680	15	182	56	93	88	16	2 130	59	15	1	27
13 002	85	1 421	251	878	823	72	16 532	368	162	9	28
26 775	153	2 888	435	1 606	2 173	176	34 206	567	404	9	29
32 605	154	3 259	636	1 892	2 751	198	41 495	827	634	6	30
82 011	272	8 467	1 639	5 669	7 466	1 634	107 158	2 081	1 853	32	31
88 433	255	8 795	2 061	5 922	8 762	1 755	115 983	2 663	2 456	73	32
187 139	493	18 225	4 112	12 249	13 205	3 080	238 503	4 963	4 112	104	33
432 378	1 432	43 323	9 223	28 358	35 291	6 935	556 940	11 558	9 640	236	34
370 157	2 505	39 827	8 217	24 928	27 794	5 577	479 005	18 094	..	543	35
286 088	1 692	35 875	7 438	22 837	28 473	3 533	385 936	12 021	..	600	36
266 750	1 213	33 716	7 294	20 753	23 325	3 419	356 470	10 920	..	633	37
249 636	923	33 569	6 339	19 806	15 214	3 028	328 515	8 252	..	601	38

lagen trätt i kraft år 1956.

Tab. 4. Sparbankernas tillgångar och skulder 1 000 kr, länsvis och efter sparbankernas

Assets and liabilities of the savings banks, in each county and by size

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län	Tillgångar								
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Kontant i kassan	Innestående medel						På inländsk penninginrättning dragna checkar	Av sv. staten utfärdade skattkammarväxlar
		i riksbanken	i riksgäldskontoret	i postsparbanken	å postgiro	i sv. jordbrukskreditkassan samt centralkassor	hos inländskt bankbolag		
1 Stockholms stad	3 406	—	—	—	325	—	8 099	141	—
2 Stockholms län	1 374	—	—	—	164	—	4 734	—	—
3 Uppsala län	1 495	—	—	—	61	—	1 307	5	—
4 Södermanlands län	1 426	—	—	—	216	—	2 235	—	—
5 Östergötlands län	2 100	—	—	—	627	—	10 922	—	—
6 Jönköpings län	2 345	—	—	—	709	2	15 609	9	—
7 Kronobergs län	1 442	50	50	—	469	—	9 966	82	—
8 Kalmar län	1 935	—	—	—	387	1	15 970	9	17
9 Gotlands län	403	—	—	—	290	45	653	—	—
10 Blekinge län	1 166	—	—	—	144	—	4 597	—	—
11 Kristianstads län	2 646	—	—	4	670	—	18 319	21	—
12 Malmöhus län	6 255	—	—	—	422	—	42 152	3	—
13 Hallands län	1 140	—	—	—	85	—	8 842	—	—
14 Göteborgs o. Bohus län	3 784	—	—	—	217	—	3 179	—	—
15 Älvsborgs län	1 305	—	—	—	261	—	6 032	—	—
16 Skaraborgs län	1 622	—	—	—	305	—	9 699	—	136
17 Värmlands län	1 361	—	—	—	372	—	7 881	0	—
18 Örebro län	1 238	—	—	—	260	207	6 259	—	—
19 Västmanlands län	1 469	—	—	—	50	—	6 882	—	—
20 Kopparbergs län	2 697	—	—	—	274	—	6 640	—	—
21 Gävleborgs län	1 234	—	—	—	199	—	10 914	—	—
22 Västernorrlands län	638	—	—	—	322	—	3 730	—	—
23 Jämtlands län	370	—	—	—	340	—	2 362	—	—
24 Västerbottens län	725	—	—	—	95	—	1 034	—	—
25 Norrbottens län	755	—	—	—	179	—	3 933	—	—
Storleksgrupper									
26 I T. o. m. 1 000	313	—	—	0	140	45	720	—	—
27 II 1 000— 2 000	315	—	—	0	348	1	1 468	—	—
28 III 2 000— 5 000	2 202	—	50	—	1 167	209	14 010	12	17
29 IV 5 000— 10 000	3 869	50	—	4	1 165	—	25 308	14	—
30 V 10 000— 20 000	3 745	—	—	—	1 137	—	28 674	17	—
31 VI 20 000— 50 000	7 170	—	—	—	1 383	—	56 523	3	136
32 VII 50 000—100 000	7 015	—	—	—	1 041	—	39 775	1	—
33 VIII Över 100 000	19 702	—	—	—	1 062	—	45 472	223	—
34 Summa år 1956	44 331	50	50	4	7 443	255	211 950	270	153
35 » » 1955	40 812				171 180			—	..
36 » » 1954	32 416				135 842			—	..
37 » » 1953	29 357				188 194			—	..
38 » » 1952	26 384				204 083			—	..

[1] För åren 1952—1955 ingår här även skattkammarväxlar m. m. — [2] Beträffande sparbanker, för andelar. Före år 1956 gäller detta alla sparbanker.

storlek, år 1956 (balansräkningen)

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Tillgångar (forts.)											
Obligationer[1]	Andra statsskuldsförbind. än skattkammarväxlar o. obligationer	Lån o. utnyttjade krediter i checkräkning[2]	I annan sparbank innestående	Aktier, andelar, förlagsbevis, tillskott o. bostadsrätter[3]	Tillfälliga räkningar	Upplupna, ej inbetalda räntor	Fastigheter	Inventarier	Andra tillgångar	Summa tillgångar	
96 105	57	779 733	689	755	464	9 144	19 388	1 166	—	919 472	1
33 465	624	291 745	160	426	65	3 868	2 351	318	47	339 341	2
30 843	85	289 116	12	468	56	3 129	1 382	112	—	328 071	3
36 756	—	342 440	475	703	44	4 013	3 676	293	31	392 308	4
56 592	112	542 460	1 097	516	32	6 098	4 815	415	81	625 867	5
57 956	542	545 750	475	1 027	24	6 490	5 875	332	64	637 209	6
38 414	132	319 981	497	408	29	4 206	1 668	91	7	377 492	7
45 715	45	387 725	1 024	626	27	6 024	4 660	404	24	464 593	8
3 203	—	41 801	59	42	1	801	266	35	17	47 616	9
21 816	420	232 930	149	296	6	3 527	2 448	94	40	267 633	10
59 091	586	604 487	200	658	34	11 386	5 696	497	16	704 311	11
191 768	647	1 671 442	1 335	2 575	441	29 465	16 888	1 276	224	1 964 893	12
38 401	106	334 258	96	538	17	3 848	1 630	169	27	389 157	13
83 452	669	923 449	178	1 753	3	9 661	5 086	734	30	1 032 195	14
57 454	—	481 164	187	393	37	5 885	3 801	290	49	556 858	15
54 623	53	417 688	20	528	22	5 212	4 203	390	31	494 532	16
38 898	84	316 413	312	546	311	2 837	2 777	133	3	371 928	17
42 353	267	406 990	38	378	21	8 341	3 704	267	7	470 330	18
30 530	—	299 929	66	333	173	3 863	2 425	194	92	346 006	19
37 535	207	313 710	112	452	22	2 624	1 428	315	16	366 032	20
32 640	98	297 895	43	345	29	3 803	2 206	280	58	349 744	21
13 065	1 970	148 300	120	134	187	2 706	1 313	93	15	172 593	22
8 602	—	91 276	—	135	4	1 437	2 562	219	9	107 316	23
13 209	294	150 167	28	160	0	2 499	978	61	73	169 323	24
9 038	94	96 369	194	94	12	1 965	1 286	58	22	113 999	25
714	—	18 042	264	17	1	441	38	5	0	20 740	26
2 009	—	41 334	369	47	2	754	248	23	1	46 919	27
29 548	223	304 955	1 060	360	13	5 759	2 218	137	15	361 955	28
73 185	189	615 807	672	920	122	10 937	5 634	396	37	738 309	29
86 240	470	757 725	529	806	32	13 405	5 091	414	32	898 317	30
212 691	1 198	1 941 084	1 405	2 431	363	29 821	23 175	1 554	254	2 279 191	31
243 902	2 829	2 125 147	1 428	2 702	323	28 980	20 949	1 845	257	2 476 194	32
483 235	2 183	4 523 124	1 839	7 006	1 205	52 735	45 159	3 862	387	5 187 194	33
1 131 524	7 092	10 327 218	7 566	14 289	2 061	142 832	102 512	8 236	983	12 008 819	34
1 033 570	..	9 697 790	4 641	10 677	2 073	130 560	91 429	6 781	4 582	11 194 095	35
949 042	..	9 182 356	4 539	10 769	1 684	95 909	85 095	5 689	805	10 504 146	36
901 595	..	8 514 593	5 518	10 804	2 269	90 948	77 315	3 624	1 656	9 825 873	37
860 822	..	7 891 418	6 458	10 814	2 254	86 907	72 082	2 318	912	9 164 452	38

vilka gamla sparbankslagen gällde år 1956, avses i kol. 13 endast lån och i kol. 15 endast aktier och

Tab. 4 (forts.). Sparbankernas tillgångar och skulder, 1 000 kr, länsvis och efter spar-

Assets and liabilities of the savings banks, in each county and by size (cont.)

1	22	23	24	25	26
Län	Tillgångar (forts.)				Skulder
Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Summa innestående medel (kol. 3—8)	Därav		Av tillgångarna utgjorde fordringar på grund av beviljad kredit i checkräkning	Insättarnas medel (= kol. 15—19 i tab. 1)
		på högst 4 mån. uppsägning	bundna på längre tid		
1 Stockholms stad	8 424	8 424	—	—	886 649
2 Stockholms län	4 898	4 898	—	14	325 659
3 Uppsala län	1 368	1 368	—	24	316 962
4 Södermanlands län	2 451	2 277	174	15	376 798
5 Östergötlands län	11 549	10 379	1 170	74	601 035
6 Jönköpings län	16 320	15 617	703	314	613 593
7 Kronobergs län	10 535	9 687	848	—	364 451
8 Kalmar län	16 358	15 177	1 181	83	447 010
9 Gotlands län	988	988	—	—	44 712
10 Blekinge län	4 741	4 741	—	8	255 387
11 Kristianstads län	18 993	17 488	1 505	276	668 784
12 Malmöhus län	42 574	40 604	1 970	614	1 869 945
13 Hallands län	8 927	8 727	200	—	373 952
14 Göteborgs o. Bohus län	3 396	3 296	100	54	984 648
15 Älvsborgs län	6 293	6 193	100	45	536 346
16 Skaraborgs län	10 004	9 504	500	—	472 478
17 Värmlands län	8 253	8 053	200	—	359 517
18 Örebro län	6 726	6 426	300	7	451 238
19 Västmanlands län	6 932	6 532	400	—	332 582
20 Kopparbergs län	6 914	6 769	145	—	353 191
21 Gävleborgs län	11 113	10 193	920	22	333 246
22 Västernorrlands län	4 052	3 952	100	—	166 013
23 Jämtlands län	2 702	2 702	—	—	102 036
24 Västerbottens län	1 129	979	150	—	163 146
25 Norrbottens län	4 112	3 732	380	10	109 468
Storleksgrupper					
26 I T. o. m. 1 000...	905	905	—	—	19 328
27 II 1 000— 2 000...	1 817	1 762	55	—	44 005
28 III 2 000— 5 000...	15 436	13 834	1 602	24	345 496
29 IV 5 000— 10 000...	26 527	24 162	2 365	87	706 368
30 V 10 000— 20 000...	29 811	28 713	1 098	240	862 555
31 VI 20 000— 50 000...	57 906	56 035	1 871	304	2 177 294
32 VII 50 000—100 000...	40 816	39 251	1 565	748	2 370 604
33 VIII Över 100 000...	46 534	44 044	2 490	157	4 983 196
34 Summa år 1956	219 752	208 706	11 046	1 560	11 508 846
35 » » 1955	171 179	147 687	23 492	—	10 695 960
36 » » 1954	135 842	94 509	41 333	—	9 978 338
37 » » 1953	188 194	123 374	64 820	—	9 342 799
38 » » 1952	204 083	120 208	83 875	—	8 702 645

[1] Här ingår för de sparbanker, för vilka gamla sparbankslagen gällde år 1956, skuld för upptagna lån avses här säkerhetsfond. — [3] Jämför not 1.

27	28	29	30	31	32	33	34	
Skulder (forts.)								
Skuld för upptagna lån samt a checkräkning hos annan kreditinrättning[1]	Av årets vinst beviljade anslag	Tillfälliga räkningar, reserverade skattemedel m. m.	Till pensionsändamål avsatta medel	Sparbankernas fonder			Summa skulder	
				Grundfond	Garantifond [2]	Reservfond		
532	10	1 478	4	—	—	30 799	919 472	1
200	4	750	—	—	—	12 728	339 341	2
—	11	248	135	2	—	10 713	328 071	3
1 540	4	279	287	—	—	13 400	392 308	4
207	3	499	301	40	658	23 124	625 867	5
408	5	746	426	36	296	21 699	637 209	6
131	4	121	218	121	371	12 075	377 492	7
56	7	368	180	135	186	16 651	464 593	8
85	1	9	23	4	—	2 782	47 616	9
151	4	168	551	54	85	11 233	267 633	10
291	16	447	1 364	74	486	32 849	704 311	11
496	48	1 684	1 238	35	145	91 302	1 964 893	12
—	7	123	74	4	—	14 997	389 157	13
1 944	38	967	161	2	—	44 435	1 032 195	14
171	13	409	87	17	—	19 815	556 858	15
1 204	22	559	1 468	—	—	18 801	494 532	16
26	2	377	98	4	85	11 819	371 928	17
135	7	327	1 326	—	—	17 297	470 330	18
—	2	537	232	10	55	12 588	346 006	19
—	2	84	78	63	320	12 294	366 032	20
535	11	220	1 835	13	20	13 864	349 744	21
—	4	265	410	104	—	5 797	172 593	22
—	5	84	278	—	—	4 913	107 316	23
1 266	3	154	100	—	—	4 654	169 323	24
126	3	45	119	111	87	4 040	113 999	25
58	2	13	—	21	8	1 310	20 740	26
107	1	21	28	90	122	2 545	46 919	27
405	9	217	187	323	524	14 794	361 955	28
579	9	381	894	127	1 151	28 800	738 309	29
872	6	434	1 142	114	481	32 713	898 317	30
1 927	32	2 021	2 839	145	508	94 425	2 279 191	31
1 982	73	2 171	3 658	4	—	97 702	2 476 194	32
3 574	104	5 690	2 245	5	—	192 380	5 187 194	33
9 504	236	10 948	10 993	829	2 794	464 669	12 008 819	34
[3] 17 603	544	12 204	11 083	1 043	3 129	452 529	11 194 095	35
[3] 63 395	601	11 043	11 815	1 044	3 152	434 758	10 504 146	36
[3] 32 679	633	10 613	11 844	1 077	3 115	423 113	9 825 873	37
[3] 22 331	601	10 054	11 803	1 091	3 164	412 763	9 164 452	38

samt på alla checkräkningar. — [2] För de sparbanker, för vilka gamla sparbankslagen gällde år 1956,

Tab. 5. Nominella värdet av lån och utnyttjade krediter i checkräkning[1], 1 000 kr,

Nominal value of loans and used credits on current account, in each county and by size

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Statsgaranterade lån		Av kommun eller jämförlig samfällighet		Lån mot pant av fullgoda inhemska obligationer	Lån mot inteckning inom 60 % av taxeringsvärdet i fast egendom uti			tomträtt
	till jordbruket	övriga	upptagna lån	garanterade lån		jordbruksfastighet	bostads- el. affärsfastighet	annan fastighet	
1 Stockholms stad	92	12 146	80 089	72 557	1 372	3 210	376 233	7 937	64 428
2 Stockholms län	1 338	1 627	31 920	4 968	1 516	12 591	212 465	1 091	5 281
3 Uppsala län	3 685	6 067	21 462	10 540	1 267	18 970	175 953	360	90
4 Södermanlands län	3 173	596	13 755	17 713	2 737	35 268	223 662	7 516	2 833
5 Östergötlands län	1 964	1 433	23 011	10 204	7 481	49 097	337 356	7 830	3 683
6 Jönköpings län	3 649	1 197	25 589	3 665	5 237	57 699	324 621	4 626	9 812
7 Kronobergs län	4 618	812	27 298	7 919	2 425	43 707	178 503	3 237	73
8 Kalmar län	2 259	1 705	15 911	4 775	6 733	45 893	219 006	6 397	295
9 Gotlands län	407	157	1 124	363	498	6 388	23 298	340	42
10 Blekinge län	2 780	2 234	10 456	4 947	3 609	23 283	141 155	1 732	101
11 Kristianstads län	12 370	2 178	17 434	4 986	7 869	118 407	279 155	13 370	6 679
12 Malmöhus län	9 013	14 481	55 430	20 562	32 523	173 829	881 659	24 233	133 666
13 Hallands län	4 414	822	18 491	2 209	4 796	49 028	171 912	4 522	5 585
14 Göteborgs o. Bohus län	1 925	2 058	45 833	16 696	3 904	19 961	526 587	7 889	134 748
15 Älvsborgs län	7 221	1 602	26 836	9 000	7 312	38 641	298 278	3 422	9 676
16 Skaraborgs län	8 730	1 284	38 135	8 139	5 682	56 148	209 054	4 941	1 860
17 Värmlands län	1 297	1 319	15 998	6 822	6 000	22 951	174 953	5 726	9 790
18 Örebro län	2 635	924	26 829	16 037	3 207	29 087	238 845	12 922	20 456
19 Västmanlands län	3 149	803	16 751	8 705	1 264	33 612	182 371	6 939	6 179
20 Kopparbergs län	1 396	815	9 511	18 850	3 303	17 169	224 644	1 099	2 509
21 Gävleborgs län	1 233	1 156	7 364	16 572	2 751	12 928	196 533	349	7 592
22 Västernorrlands län	857	864	5 455	3 262	1 731	7 472	97 175	821	—
23 Jämtlands län	2 563	462	1 833	4 268	816	11 132	49 981	403	429
24 Västerbottens län	4 539	1 018	3 522	10 375	1 670	18 856	90 738	1 183	92
25 Norrbottens län	1 520	402	3 915	1 019	1 403	12 792	49 838	708	700
Storleksgrupper									
26 I T. o. m. 1 000	80	89	712	35	41	4 387	5 095	329	—
27 II 1 000— 2 000	424	387	1 351	190	217	10 672	14 772	580	43
28 III 2 000— 5 000	5 628	1 760	11 140	2 543	3 682	69 165	117 453	7 686	88
29 IV 5 000— 10 000	9 691	2 479	26 665	8 157	8 661	126 533	262 600	10 063	1 898
30 V 10 000— 20 000	9 786	2 046	37 737	13 530	10 701	117 310	380 522	13 324	1 271
31 VI 20 000— 50 000	20 983	9 234	82 950	40 804	33 123	233 714	1 119 020	39 630	18 213
32 VII 50 000—100 000	24 561	7 409	117 332	49 596	26 474	209 482	1 291 716	18 272	23 232
33 VIII Över 100 000	15 674	34 758	266 065	170 298	34 207	146 856	2 692 797	39 709	381 854
34 Summa år 1956	86 827	58 162	543 952	285 153	117 106	918 119	5 883 975	129 593	426 599
35 » » [2]1955	78 201	51 894	695 947		130 185	871 812	5 294 795		404 425
36 » » [2]1954	67 353	42 569	696 626		131 461	820 142	4 926 346		373 007
37 » » [2]1953	54 774	34 092	649 004		129 187	761 919	4 548 067		335 615
38 » » [2]1952	42 295	26 698	566 267		135 381	690 594	4 111 403		276 777

[1] Beträffande sparbanker, för vilka gamla sparbankslagen gällde år 1956, avses här endast lån. — förda värdet.

länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1956

of banks

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Lån mot inteckning över 60 % av taxeringsvärdet i				Lån mot inteckning i ej taxerad fastighet	Lån till annan sparbank utan säkerhet	Övriga lån utan särskild säkerhet[2]	Lån mot inteckn. i fast egendom eller tomträtt jämte borgen	Lån mot borgen	Lån mot pant av aktier och förlagsbevis	Lån mot annat hypotek	Summa	
fast egendom uti			tomträtt									
jordbruksfastighet	bostads- el. affärsfastighet	annan fastighet										
170	114 682	1 730	41 185	—	—	—	7 469	12 877	3 005	1 618	800 800	1
202	5 152	—	482	—	—	7	6 003	4 088	763	3 101	292 595	2
728	23 825	—	—	—	—	4	16 804	8 600	226	535	289 116	3
553	15 221	513	2 688	1 605	—	4	7 727	6 199	455	668	342 886	4
1 543	37 049	1 852	5 353	2 011	—	7	22 676	27 570	1 117	1 389	542 626	5
2 259	40 029	1 814	1 217	3 597	—	7	33 354	26 883	283	937	546 475	6
1 819	13 658	866	—	479	—	—	10 428	23 830	300	436	320 408	7
1 147	22 818	765	24	568	—	30	28 210	29 505	552	1 566	388 159	8
247	1 421	286	—	—	—	—	1 382	5 446	329	97	41 825	9
458	10 008	20	—	1 625	—	—	11 441	19 854	178	836	234 717	10
2 161	16 452	1 198	651	1 247	—	4	53 215	64 578	1 131	2 162	605 247	11
6 593	104 664	3 642	36 325	2 298	—	8	78 384	79 408	8 337	9 650	1 674 705	12
1 752	33 001	207	141	—	—	—	20 630	16 494	245	750	334 999	13
980	58 382	1 825	70 978	898	—	—	12 006	27 735	564	835	933 804	14
1 117	30 945	17	5 186	42	—	—	22 789	17 734	1 193	1 048	482 059	15
2 225	34 338	6 193	56	176	—	—	18 652	21 315	795	838	418 561	16
1 591	45 529	745	6 263	1 646	—	5	5 049	9 582	222	1 449	316 937	17
1 155	23 629	1 126	6 861	592	—	—	13 848	10 434	222	795	409 604	18
749	19 600	868	2 386	—	—	—	9 701	6 599	91	393	300 160	19
787	19 788	437	279	144	—	17	4 336	9 020	390	527	315 021	20
792	33 856	127	717	873	—	8	7 007	6 716	1 205	504	298 283	21
768	17 056	14	—	—	—	—	7 632	4 829	124	372	148 432	22
952	5 869	55	16	1 407	—	4	8 649	2 611	184	108	91 742	23
774	8 743	248	—	1 193	—	4	2 876	4 454	49	258	150 592	24
192	3 903	168	4	170	—	—	9 993	9 572	10	152	96 461	25
326	406	7	—	—	—	—	1 012	5 530	11	2	18 062	26
203	1 005	38	—	—	—	—	3 069	8 251	51	93	41 346	27
2 227	11 993	1 539	6	661	—	—	21 542	46 967	200	702	304 982	28
4 048	24 233	1 269	201	2 309	—	10	45 860	78 741	658	1 820	615 896	29
2 793	29 441	3 574	87	1 368	—	15	54 002	77 797	757	1 936	757 997	30
9 162	120 810	4 725	1 494	8 091	—	56	94 691	95 932	4 955	7 275	1 944 862	31
7 150	157 713	7 705	4 016	1 826	—	20	109 078	67 458	4 396	4 325	2 131 761	32
5 805	394 017	5 859	175 008	6 316	—	8	91 007	75 257	10 942	14 871	4 561 308	33
31 714	739 618	24 716	180 812	20 571	—	109	420 261	455 933	21 970	31 024	10 376 214	34
36 134	980 798		154 629	..	800	..	436 766	501 205	23 133	37 066	9 697 790	35
31 641	925 897		139 931	..	—	..	439 767	525 723	24 423	37 470	9 182 356	36
29 747	873 334		111 650	..	30	..	410 942	514 657	24 978	36 597	8 514 593	37
46 471	928 848		81 343	..	400	..	396 534	524 582	25 828	37 997	7 891 418	38

[2] Avser de sparbanker, för vilka nya sparbankslagen gällde år 1956. — [3] Åren 1952—1955 avses bok-

Tab. 6. Nominella värdet av obligationer, 1 000 kr, länsvis och efter sparbankernas storlek, år 1956

Nominal value of bonds in each county and by size of banks

Län / Storleksgrupper efter insättarbehållning $^{31}/_{12}$ 1956 i 1 000 kr	Obligationer						
	Svenska statens	Kommuners	Stads-hypoteks-kassans o. bostads-kredit-kassans	Inteckningsbolags o. tomträttskassors	Hypoteksbankens	Övriga	Summa
Stockholms stad	39 513	24 989	22 798	8 882	18 974	11 910	127 066
Stockholms län	18 902	6 140	3 667	3 290	1 548	7 037	40 584
Uppsala län	19 426	3 519	5 726	1 752	5 654	2 146	38 223
Södermanlands län	24 003	2 838	9 912	2 629	3 373	4 177	46 932
Östergötlands län	40 107	5 353	14 690	2 220	4 228	4 733	71 331
Jönköpings län	41 943	5 400	15 675	2 464	2 764	2 139	70 385
Kronobergs län	26 636	2 232	11 183	1 533	2 975	1 694	46 253
Kalmar län	35 493	2 941	10 112	1 245	2 122	2 632	54 545
Gotlands län	2 300	170	1 185	—	210	—	3 865
Blekinge län	15 184	1 832	9 719	160	1 209	2 917	31 021
Kristianstads län	44 578	3 708	15 146	1 650	3 682	5 835	74 599
Malmöhus län	117 630	18 606	50 990	21 430	10 414	38 148	257 218
Hallands län	28 979	4 207	4 118	2 130	4 448	6 434	50 316
Göteborgs och Bohus län	49 441	12 558	25 350	6 063	5 608	15 076	114 096
Älvsborgs län	37 732	5 763	14 488	1 832	5 296	5 823	70 934
Skaraborgs län	30 096	7 679	15 094	2 071	5 147	9 040	69 127
Värmlands län	18 199	3 738	9 254	718	5 206	8 952	46 067
Örebro län	34 630	4 057	9 174	2 238	1 347	2 108	53 554
Västmanlands län	21 756	4 140	7 003	1 839	3 588	1 230	39 556
Kopparbergs län	22 221	4 001	12 100	2 745	2 244	7 939	51 250
Gävleborgs län	20 629	1 873	10 084	1 770	3 040	5 083	42 479
Västernorrlands län	6 561	2 124	3 495	400	1 165	3 124	16 869
Jämtlands län	4 942	957	2 297	885	360	1 216	10 657
Västerbottens län	7 392	1 015	5 329	515	383	1 296	15 930
Norrbottens län	7 969	200	1 960	35	234	260	10 658
Storleksgrupper							
I T. o. m. 1 000	666	70	95	—	10	—	841
II 1 000— 2 000	1 819	105	452	70	60	11	2 517
III 2 000— 5 000	24 181	1 645	5 734	415	784	2 114	34 873
IV 5 000— 10 000	54 470	5 149	17 785	1 549	3 016	6 406	88 375
V 10 000— 20 000	62 980	5 043	23 676	2 295	3 241	8 161	105 396
VI 20 000— 50 000	141 295	16 982	59 579	11 915	15 059	33 516	278 346
VII 50 000—100 000	158 024	28 724	60 325	10 183	19 429	34 207	310 892
VIII Över 100 000	272 827	72 322	122 903	44 069	53 620	66 534	632 275
Summa år 1956	716 262	130 040	290 549	70 496	95 219	150 949	1 453 515
» » [1]1955			921 609			111 961	1 033 570
» » [1]1954			838 705			110 337	949 042
» » [1]1953			788 557			113 038	901 595
» » [1]1952			758 954			101 868	860 822

[1] Åren 1952—1955 avses bokförda värdet.

Storleksgrupper Insättarbehållning milj. kr		Antal lån	Medeltal lån per sparbank	Antal lån per 1 milj. kr förvaltade medel	Utlånade medel, milj. kr	Medelbelopp per lån, kr
I	T. o. m. 1	4 353	145	210	18,0	4 145
II	1— 2	7 980	285	170	41,3	5 180
III	2— 5	48 642	482	134	305,0	6 269
IV	5— 10	78 012	813	106	615,8	7 894
V	10— 20	84 103	1 335	94	757,7	9 009
VI	20— 50	161 615	2 342	71	1 941,1	12 011
VII	50—100	141 738	4 169	57	2 125,2	14 993
VIII	Över 100	193 451	8 411	37	4 523,1	23 381
	Samtliga år 1956	719 894	1 621	60	10 327,2	14 345
	» » 1955	722 749	1 617	65	9 697,8	13 418
	» » 1954	721 190	1 610	69	9 182,4	12 732
	» » 1953	700 600	1 560	71	8 514,6	12 153
	» » 1952	691 340	1 536	75	7 891,4	11 415

(forts. från sid. 13)

storleksgrupper. I fråga om obligationerna är svenska statens utan jämförelse de viktigaste med nära hälften av totalvärdet. I de mindre sparbankerna är de helt dominerande. Närmast kommer stadshypotekskassans och bostadskreditkassans obligationer med större betydelse i de större än i de mindre sparbankerna.

Beträffande lånen har inteckningslånen den ojämförligt största betydelsen med 8 755,4 milj. kr eller 84,5 % av samtliga lån. Lån mot inteckning i jordbruksfastighet är relativt talrikast i de mindre, i allmänhet på landsbygden belägna sparbankerna, medan däremot procenttalen för lån mot inteckning i bostads- och affärsfastigheter stiger med bankernas storlek. Inteckning mot tomträtt, som är en typisk tätortsföreteelse, är nästan helt koncentrerad till de största bankerna. Närmast inteckningslånen i betydelse kommer av kommun eller samfällighet upptagna och garanterade lån med 829,1 milj. kr och 7,9 % av lånens totalvärde samt lån mot enbart borgen med 455,9 milj. kr eller 4,4 %. Kommunlånen är starkast företrädda i de största bankerna, vilka med sina större resurser lämpar sig bäst för dessa ofta stora lån. Lån mot enbart borgen är relativt sett betydligt talrikare i de mindre än i de större bankerna. Beträffande »övriga» lån är att märka, att år 1956 där även ingår en mindre del inteckningslån i fastigheter, som ej varit taxerade.

Ur dessa uppgifter kan vissa upplysningar hämtas om tillgångarnas fördelning på olika debitorgrupper; en fullständig redovisning av näringsgrensfördelningen är dock ej möjlig med nuvarande primärmaterial.

Antalet lån. Hela antalet utlämnade lån vid redogörelseårets slut uppgick till 719 900 mot 722 750 år 1955. I ovanstående sammanställning visas antalet lån för sparbanker av olika storlek i förhållande till förvaltade medel. Medelbeloppet per lån stiger med bankernas storlek, varför antalet lån per 1 milj. kr förvaltade medel sjunker.

Kungl. statistiska centralbyrån
Avdelningen för ekonomisk statistik m. m.

Statistisk redogörelse för sparbank för år 1957

Huvudkontorets läge: .....

☐ kommun, ☐ köping, ☐ stad, ☐ municipalsamhälle

Huvudkontorets postadress: .....

Sparbankens namn:
Län:
Avdelningskontor, antal, läge:

Sparställen, antal, läge:

Huvudkontoret tillgängligt för allmänheten på följande tider:

Inlåningsräntan under olika tider av året:		**Lägsta utlåningsräntan för under året utlämnade lån under olika tider av året:**	
Sparbanksräkning:		*Icke bundna kommunlån:*	
Tiden	%	Tiden	%
Tiden	%	Tiden	%
Om räntesatsen var högre för medel med längre uppsägningstid, angiv räntesatsen och grunderna under olika tidsperioder:		Tiden	%
		Icke bundna inteckningslån:	
		Tiden	%
		Tiden	%
		Tiden	%
Uppsägningsräkning:		*Borgenslån:*	
Tiden	%	Tiden	%
Tiden	%	Tiden	%
Checkräkning:		Tiden	%
Tiden	%	*Kredit i checkräkning:*	
Tiden	%	Tiden	%
Annan räkning (angiv vilken):		Tiden	%
Tiden	%	**Hela antalet utestående lån av alla slag o. beviljade krediter i checkräkning vid årets slut:**	st.
Tiden	%		

Vid olika inlåningsränta på sparbanksräkning jämte överinsättningsräkning fördelas summan av gottgjorda räntor på rad 107 på de olika räntesatserna:

%	Belopp	%	Belopp

I. Vinst- och förlusträkning

		Kronor	öre
	Inkomster		
1	Debiterade räntor (å lån, obligationer, banktillgodohavanden m.m.)		
2	Vinst å utlottade och försålda obligationer samt återvunna nedskrivningsbelopp å lån		
3	Övriga inkomster å rörelsen		
4	Preskriberade medel		
	Uppskrivningar och från värdeminskningskonto överförda belopp (enligt 48 § sparbankslagen):		
5	å obligationer		
6	» andra tillgångar		
7	Summa inkomster		
8	Överskott av utgifter över inkomster		
9	Summa (= rad 23)		
	Utgifter		
10	Räntor å insättarnas medel		
11	Övriga räntor (för tillfällig upplåning m.m.)		
12	Räntor å grund- och garantifonder		
13	Förlust å utlottade och försålda obligationer		
14	Avlöningar (inkl. arvoden)		
15	Pensioner och understöd (inkl. avgifter o. avsättningar till pensionsändamål)		
16	Skatter		
17	Övriga utgifter för rörelsen		
	Avskrivningar och avsättningar å värdeminskningskonto:		
18	å obligationer		
19	» lån		
20	» andra tillgångar		
21	Summa utgifter		
22	Årets nettovinst		
23	Summa (= rad 9)		

II. Balansräkning (disposition av årsresultatet enligt förvaltningsberättelsen)

	Tillgångar (efter avdrag av å värdeminskningskonto avsatta belopp)	Kronor	öre
24	Kontant i kassan		
	Innestående medel:		
25	i riksbanken		
26	» riksgäldskontoret		
27	» postsparbanken		
28	å postgiro		
29	i sv. jordbrukskreditkassan samt centralkassa för jordbrukskredit		
30	hos inländskt bankbolag		
	Av innestående medel (rad. 25—30):		
31	på högst 4 mån. uppsägn. kr	———	—
32	bundna på längre tid kr	———	—
33	På inländsk penninginrättning dragna checkar		
34	Av sv. staten utfärdade skattkammarväxlar		
35	Obligationer		
36	Andra statsskuldförbindelser än skattkammarväxlar och obligationer		
37	Lån o. utnyttjade krediter i checkräkning		
38	I annan sparbank innestående		
39	Aktier, andelar, förlagsbevis, tillskott och bostadsrätter		
40	Tillfälliga räkningar		
41	Upplupna, ej inbetalda räntor		
42	Fastigheter		
43	Inventarier		
44	Andra tillgångar		
45	Fordringar på grund av beviljad kredit i *checkräkning* kr	———	—
46	Samtliga lån till andra sparbanker kr	———	—
47	Summa tillgångar (= rad 67)		
	Av fordringarna voro beroende på:		
48	Lagsökning		
49	Utredn. under konkurs el. administration		
50	Summa		

	Skulder	Kronor	öre
	Insättarnas medel:		
51	å sparbanksräkning		
52	» överinsättningsräkning		
53	» uppsägningsräkning		
54	» checkräkning		
55			
56	å postväxelräkning		
57	Förlagslån av inlåningsnatur		
58	Förlagslån, likställda med fonderna (enligt 27 § i sparbankslagen)		
59	Skuld hos annan sparbank å checkräkning		
60	Skuld för upptagna lån samt å checkräkning hos annan kreditinrättning		
61	Av årets vinst beviljade anslag (= rad 71)		
62	Tillfälliga räkningar, reserverade skattemedel o. s. v.		
63	Till pensionsändamål avsatta medel		
	Sparbankens fonder:		
64	Grundfond		
65	Garantifond		
66	Reservfond		
67	Summa skulder (= rad 47)		
	Årets vinst användes enligt 17 § i sparbankslagen:		
68	till grundfonden		
69	» garantifonden		
70	» reservfonden		
71	» allmännyttiga och välgörande ändamål (= rad 61)		
72	Summa		

III. Specifikation av obligationer

		Nominella värdet Kronor	öre
73	Svenska statens		
74	Kommuners		
75	Stadshypotekskassans o bostadskreditkass.		
76	Inteckningsbolags o. tomträttskassors		
77	Hypoteksbankens		
78	Övriga		
79	Summa		

IV. Specifikation av lån och utnyttjade krediter i checkräkning

		Nominella värdet Kronor	öre
	Statsgaranterade lån:		
80	till jordbruket		
81	övriga		
	Av kommun el. jämförlig samfällighet:		
82	upptagna lån		
83	garanterade lån		
84	Lån mot pant av fullgoda inhemska obligationer		
	Lån mot inteckning *inom* 60 % av tax.-värdet i [1]:		
	fast egendom:		
85	uti jordbruksfastighet		
86	» bostads- el. affärsfastighet		
87	» annan fastighet		
88	*tomträtt*		
	Lån mot inteckning *över* 60 % av tax.-värdet o. lån mot inteckning i ej taxerad fastighet i [1]:		
	fast egendom:		
89	uti jordbruksfastighet		
90	» bostads- el. affärsfastighet		
91	» annan fastighet		
92	*tomträtt*		
93	Lån till annan sparbank utan säkerhet		
94	Övriga lån utan särskild säkerhet		
95	Lån mot inteckning i fast egendom eller tomträtt jämte borgen		
96	Lån mot borgen [2]		
97	Lån mot pant av aktier och förlagsbevis [2]		
98	Lån mot annat hypotek [2]		
99	Summa		

1) Lån, som ligger dels inom, dels över 60 % av taxeringsvärdet, redovisas till sin förra del på rad. 85–88 och till sin senare del på rad. 89–92.
2) Lån mot å rad 97–98 angiven säkerhet jämte borgen inräknas å dessa rader, då realsäkerheten utgör huvudsak, men å rad 96, om borgen utgör den huvudsakliga säkerheten.

V. Antal konton på sparbanksräkning och överinsättningsräkning

(inräknat barn-, sparklubbs-, lön- och premiesparande).

100	Vid årets början	
101	Tillkomna under året [1]	
	Avgångna under året:	
102	genom slututtagning [1]	
103	på grund av preskription	
104	Vid årets slut (rad 101 minus rad 103)	

VI. Insättarnas medel på sparbanksräkning och överinsättningsräkning

(inräknat barn-, sparklubbs-, lön- och premiesparande).

		Kronor	öre
105	Vid årets början		
	Under året insatta medel i		
106	..... st. poster [1]		
107	Insättarna gottgjorda räntor (inräkn. räntor å under året dödade konton och s. k. tilläggsräntor)		
108	Summa		
	Under året uttagna medel, inräknat räntor å under året dödade konton, i		
109	..... st. poster [1]		
110	Preskriberade medel		
111	Summa		
112	Vid årets slut (rad 108 minus rad 111; = rad 51 – 52)		

VII. Barnsparverksamhet

Begynnelseår .....

		Kronor	öre
	Av sparbanken under året insatta medel		
113	till ..... st. skolbarn, grundbelopp ..... kr		
114	» ..... » nyfödda barn, » ..... »		
115	I övrigt under året insatta medel		
116	Behållning å barnsparböcker vid årets slut (med ränta)		
117	Antal sparböcker vid årets slut ..... st.		
118	Ränta å sparböcker för barn ..... %		

VIII. Hemsparbössverksamhet

Begynnelseår .....

		Kronor	öre
119	Antal hemsparbössor v. årets slut ..... st.		
120	Antal tömningar under året ..... st.		
121	Under året insatta medel		

IX. Sparklubbsrörelse

Begynnelseår .....

		Kronor	öre
122	Antal sparklubbar vid årets slut ..... st.		
123	Antal medlemmar vid årets slut ..... st.		
124	Under året insatta medel		
125	Vid årets slut innestående medel (m. ränta)		

X. Lönsparande

		Kronor	öre
126	Antal insättare vid årets slut ..... st.		
127	Under året insatta medel		
128	Vid årets slut innestående medel (m. ränta)		

XI. Premiesparande

		Kronor	öre
129	Antal insättare vid årets slut ..... st.		
130	Vid årets slut innestående medel (m. ränta)		
131	Därav av sparbanken gottgjord ränta		

Anmärkningar (om rättelse av förut lämnade uppgifter, specifikation å *rad 71* upptaget belopp, under året fastställda ändringar i reglementet m. m.):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Riktigheten av ovanstående uppgifter intygas ..... den ..... 19.....

Styrelsens ordförande

Räkenskapsförare

1) Frånräknat konton, som överförts från en serie till en annan (t. ex. från barnsparböcker till vanliga).

GIFTA KVINNORS YRKESVERKSAMHET. II

Redogörelse för en specialbearbetning av befolkningsregistret

Av t. f. byråchefen TURE WIDSTAM

Den gifta kvinnans yrkesverksamhet och hennes två roller — för att anknyta till titeln på en förra året utkommen uppmärksammad bok[1] av Alva Myrdal och Viola Klein — har under senare år varit ett av de ämnen i den aktuella debatten, som omfattats med särskilt stort intresse.

Kvinnornas ställning i samhället har undergått en betydande förändring i vårt land, därigenom att de i allt större utsträckning blivit engagerade i förvärvslivet. Detta gäller icke minst de gifta kvinnorna, sedan det under årens lopp har blivit mer och mer vanligt, att de förenar yrkesverksamhet med sina arbetsuppgifter i det egna hemmet. Av den hittillsvarande utvecklingen att döma kommer de gifta kvinnornas insats i förvärvslivet att öka. Bland de arbetskraftsreserver, som finns i det nutida samhället, intar nämligen de gifta kvinnorna en mycket framträdande plats.

Den gifta kvinnans ställning som husmor, maka och moder medför, att den omfattning, i vilken hon kan ägna sig åt yrkesarbete utanför hemmet, betingas icke endast av de för alla förvärvsarbetande gemensamma förhållandena på arbetsmarknaden. När det gäller gifta kvinnor, och då i synnerhet mödrar, är möjligheterna att i större eller mindre utsträckning åtaga sig yrkesarbete utanför hemmet dessutom beroende av vissa faktorer, som sammanhänger med familjeförhållandena, såsom barnens antal och ålder, familjens inkomst och ekonomiska ställning överhuvudtaget, bostadsorten o. d.

Den viktigaste källan för en analys av hithörande förhållanden har varit folkräkningarna. Då någon folkräkning ej ägt rum i Sverige sedan år 1950, innebär detta att tillgång saknas till aktuella folkräkningsdata i dessa frågor. Med hjälp av det i statistiska centralbyrån förda befolkningsregistret har emellertid en kartläggning av de gifta kvinnornas yrkesverksamhet kunnat utföras med jämförelsevis aktuell statistik, avseende 1954 års slut.

Den på grundval av befolkningsregistret verkställda undersökningen om yrkesverksamheten bland gifta kvinnor omfattar inalles fem tabeller. Två av dessa har redan publicerats i en artikel i ett föregående nummer av denna tidskrift tillsammans med en redogörelse för primärmaterialets omfattning och beskaffenhet samt vid bearbetningen tillämpade definitioner.[2] Det återstående siffermaterialet, som nu färdigställts, avser att statistiskt belysa sambandet mellan å ena sidan de gifta kvinnornas yrkesverksamhet och å den andra dels deras egna inkomstförhållanden och familjeinkomsterna, dels barnantalet.

För innebörden av begreppen yrkes-

[1] Alva Myrdal—Viola Klein: Kvinnans två roller, Stockholm 1957.

[2] Statistisk tidskrift 1957, häfte 9, s. 445.

verksamhet och inkomst har utförligt redogjorts i den föregående artikeln i detta ämne. Med familjeinkomst förstås här makarnas sammanräknade nettoinkomst, därest båda är inkomsttagare, och i övriga fall den inkomst, som redovisas av endera maken. Barnantalet avser antalet hemmavarande barn under 16 år, varvid såsom barn räknats icke endast makarnas gemensamma barn utan även endera makens barn i eventuellt tidigare äktenskap eller utom äktenskap ävensom adoptivbarn och fosterbarn.

I den föregående artikeln har framhållits, att begreppet yrkesverksam har en annan innebörd i denna undersökning än vid folkräkningarna. Gifta kvinnor med tillfälliga inkomster av förvärvsarbete eller med deltidsarbete har här förts som yrkesverksamma, och till dem har även räknats gifta kvinnor, som saknat arbetsinkomst under år 1954 men haft sådan något av de tre närmast föregående åren. Det här framlagda statistiska materialet är därför icke jämförbart med de senaste folkräkningarnas material, som baserades på ett väsentligt snävare yrkesbegrepp.

Yrkesverksamma i den vid denna undersökning använda bemärkelsen var icke mindre än 42 % av de gifta kvinnorna. Bortser man från de gifta kvinnor, vilka här räknats som yrkesverksamma, fastän de saknat arbetsinkomst under år 1954, reduceras andelen yrkesverksamma till 31 %. Om man vidare i avsikt att approximativt eliminera antalet deltidsarbetande och tillfälligt sysselsatta sätter den undre inkomstgränsen för heltidsarbete vid 3 000 kr, går andelen yrkesverksamma ned till 17 %. Inom parentes kan nämnas, att 1950 års folkräkning redovisade en förvärvsintensitet av ungefär sistnämnda storlek för de gifta kvinnorna.

Frekvensen yrkesverksamma bland de gifta kvinnorna varierar rätt starkt med åldern. Detta belyses närmare av nedanstående sammanställning, där gifta kvinnor med yrkesarbete satts i relation till samtliga kvinnor, samtliga gifta kvinnor och samtliga yrkesverksamma kvinnor. Av totalantalet kvinnor var andelen yrkesverksamma gifta störst i åldern 25—29 år. Frekvensen yrkesverksamma bland de gifta kvinnorna var mycket hög i de lägre åldersklasserna, i synnerhet bland gifta kvinnor under 25 år; detta beror till stor del på att såsom förut nämnts alla gifta kvinnor, som haft någon inkomst av yrkesverksamhet under åren 1951—1954, här räknats såsom yrkesverksamma. De giftas andel bland de yrkesverksamma kvinnorna var betydande i åldrarna mellan 25 och 50 år, i synnerhet i åldern 30—40 år. Såsom framgår av den sista kolumnen i tablån, var icke mindre än 44 % av de förvärvsar-

Ålder	Yrkesverksamma gifta kvinnor i % av samtliga kvinnor	samtliga gifta kvinnor	samtliga yrkesverksamma kvinnor	Relativ fördelning
15—24 år	19	83	27	117
25—29 »	47	66	65	159
30—34 »	42	51	72	162
35—39 »	38	46	73	139
40—44 »	34	42	67	128
45—49 »	32	41	64	119
50—64 »	19	29	45	165
65—ω »	2	6	16	11
Samtliga åldersklasser	20	42	52	1 000

Tab. 1. Yrkesverksamma gifta kvinnor efter antal hemmavarande barn under 16 år 1954 samt familjeinkomst enligt 1955 års taxering. Observerade tal

Married women economically active, by number of children under 16 living at home and by family income

Familjeinkomst, kr *Family income*	Antal kvinnor med nedanstående antal barn *Number of wives with . . . . . children*						Summa *Total*
	0	1	2	3	4	5 och flera	
Landsbygd							
Ingen inkomst	62	35	11	6	2	1	117
— 3 000	72	33	3	4	1	—	113
3 000— 5 000	251	111	44	18	15	6	445
5 000— 7 000	354	212	102	32	20	16	736
7 000—10 000	916	772	444	162	63	29	2 386
10 000—15 000	1 142	921	535	193	58	18	2 867
15 000—20 000	433	239	132	43	4	5	856
20 000—	199	116	104	44	13	1	477
Summa	3 429	2 439	1 375	502	176	76	7 997
Städer							
Ingen inkomst	133	60	36	13	2	2	246
— 3 000	67	27	9	3	2	—	108
3 000— 5 000	148	75	18	4	3	1	249
5 000— 7 000	279	134	60	28	5	3	509
7 000—10 000	1 017	786	377	135	29	12	2 356
10 000—15 000	2 253	2 071	1 041	287	75	12	5 739
15 000—20 000	1 519	923	409	85	16	6	2 958
20 000—	758	390	290	93	15	7	1 553
Summa	6 174	4 466	2 240	648	147	43	13 718
Hela riket							
Ingen inkomst	195	95	47	19	4	3	363
— 3 000	139	60	12	7	3	—	221
3 000— 5 000	399	186	62	22	18	7	694
5 000— 7 000	633	346	162	60	25	19	1 245
7 000—10 000	1 933	1 558	821	297	92	41	4 742
10 000—15 000	3 395	2 992	1 576	480	133	30	8 606
15 000—20 000	1 952	1 162	541	128	20	11	3 814
20 000—	957	506	394	137	28	8	2 030
Summa	9 603	6 905	3 615	1 150	323	119	21 715

betande gifta kvinnorna under 35 år, och endast 18 % hade fyllt 50 år.

Fördelas de yrkesverksamma kvinnorna efter yrkesställning och civilstånd, visar det sig, att förhållandevis få av företagarna var gifta, nämligen 34 %. I de båda grupperna av anställda var inslaget av gifta väsentligt större och uppgick bland arbetarna till 55 % och bland tjänstemännen till 52 %.

Vid en uppdelning av materialet på landsbygd och städer framträder vissa differenser, som dock avtrubbas genom det förhållandet, att denna indelning numera starkt avviker från den åsyftade uppdelningen i glesorts- och tätortsbebyggelse. Bland de yrkesverksamma kvinnorna intog de gifta, som man kan vänta, en något mera framträdande plats i städerna, där de uppgick till 54 % mot

Tab. 2. Yrkesverksamma gifta kvinnor efter antal hemmavarande barn under 16 år 1954 samt egen inkomst och familjeinkomst enligt 1955 års taxering. Observerade tal

Married women economically active, by number of children under 16 living at home, by income of wife and by family income

Barnantal *Number of children* / Gift kvinnas inkomst, kr *Income of wife*	Familjeinkomst, kr *Family income*								Summa *Total*
	Ingen inkomst	—3 000	3 000— 5 000	5 000— 7 000	7 000— 10 000	10 000— 15 000	15 000— 20 000	20 000—	
0 barn									
Ingen inkomst	195	89	189	332	981	722	153	84	2 745
— 3 000		50	173	199	682	1 214	226	95	2 639
3 000— 5 000			37	59	110	745	302	76	1 329
5 000— 7 000				43	96	513	607	113	1 372
7 000—10 000					64	140	587	305	1 096
10 000—15 000						61	68	197	326
15 000—20 000							9	41	50
20 000—								46	46
Summa	195	139	399	633	1 933	3 395	1 952	957	9 603
Därav med minst 3 000 kr inkomst..	•	•	37	102	270	1 459	1 573	778	4 219
1 barn									
Ingen inkomst	95	38	112	221	888	854	176	77	2 461
— 3 000		22	59	99	559	1 318	224	77	2 358
3 000— 5 000			15	15	55	534	211	51	881
5 000— 7 000				11	31	210	268	53	573
7 000—10 000					25	52	254	120	451
10 000—15 000						24	25	92	141
15 000—20 000							4	24	28
20 000—								12	12
Summa	95	60	186	346	1 558	2 992	1 162	506	6 905
Därav med minst 3 000 kr inkomst..	•	•	15	26	111	820	762	352	2 086
2 barn									
Ingen inkomst	47	6	35	94	401	457	94	63	1 197
— 3 000		6	20	59	371	811	182	65	1 514
3 000— 5 000			7	6	26	215	83	40	377
5 000— 7 000				3	13	71	100	47	234
7 000—10 000					10	16	63	64	153
10 000—15 000						6	13	84	103
15 000—20 000							6	13	19
20 000—								18	18
Summa	47	12	62	162	821	1 576	541	394	3 615
Därav med minst 3 000 kr inkomst..	•	•	7	9	49	308	265	266	904
3 barn och flera									
Ingen inkomst	26	5	22	62	226	181	27	34	583
— 3 000		5	22	38	182	333	54	29	663
3 000— 5 000			3	4	14	88	34	15	158
5 000— 7 000				—	4	33	22	15	74
7 000—10 000					4	1	17	31	53
10 000—15 000						7	3	22	32
15 000—20 000							2	16	18
20 000—								11	11
Summa	26	10	47	104	430	643	159	173	1 592
Därav med minst 3 000 kr inkomst..	•	•	3	4	22	129	78	110	346

Tab. 3. Yrkesverksamma gifta kvinnor efter ålder och efter antal hemmavarande barn under 16 år 1951 och 1954. Observerade tal[1]

Married women economically active, by age and by number of children under 16 living at home

Ålder och barnantal $^{31}/_{12}$ 1954 *Age and number of children*	Vigda 1951 eller tidigare *Married in or before 1951*										Vigda 1952—1954 *Married in 1952—1954*	Samtliga *Total*
	Yrkesverksamma med nedanstående antal barn $^{31}/_{12}$ 1951 *Econ. active in 1951 with . . . children*					Ej yrkesverksamma med nedanstående antal barn $^{31}/_{12}$ 1951 *Not econ. active in 1951 with . . . children*						
	0	1	2	3 och flera	Summa	0	1	2	3 och flera	Summa		
Under 30 år												
0 barn	452	—	—	—	452	23	1	1	—	25	1 406	1 883
1 »	530	701	6	—	1 237	18	84	—	—	102	937	2 276
2 »	63	350	249	2	664	—	31	38	—	69	94	827
3 och flera barn ..	8	27	55	66	156	—	4	11	10	25	13	194
Summa	1 053	1 078	310	68	2 509	41	120	50	10	221	2 450	5 180
30—39 år												
0 barn	1 032	83	10	1	1 126	74	4	1	—	79	435	1 640
1 »	346	1 437	108	12	1 903	18	193	19	1	231	142	2 276
2 »	33	353	1 044	68	1 498	5	33	162	7	207	19	1 724
3 och flera barn ..	3	22	165	535	725	—	3	37	92	132	15	872
Summa	1 414	1 895	1 327	616	5 252	97	233	219	100	649	611	6 512
40—49 år												
0 barn	1 706	368	38	1	2 113	196	62	6	—	264	177	2 554
1 »	44	1 144	340	24	1 552	7	160	51	4	222	14	1 788
2 »	1	38	587	170	796	—	4	76	15	95	6	897
3 och flera barn ..	—	3	26	369	398	—	1	3	54	58	3	459
Summa	1 751	1 553	991	564	4 859	203	227	136	73	639	200	5 698
50—ω år												
0 barn	2 773	255	13	1	3 042	267	40	2	—	309	64	3 415
1 »	6	342	89	12	449	1	41	14	1	57	4	510
2 »	—	2	83	28	113	—	—	6	2	8	—	121
3 och flera barn ..	—	1	—	31	32	—	—	—	4	4	—	36
Summa	2 779	600	185	72	3 636	268	81	22	7	378	68	4 082
Samtliga	6 997	5 126	2 813	1 320	16 256	609	661	427	190	1 887	3 329	21 472

[1] 243 yrkesverksamma gifta kvinnor, som invandrat åren 1952—1954, ingår ej i tabellen.

49 % på landsbygden. Inom stadsbefolkningen var 49 % av de gifta kvinnorna yrkesverksamma, medan motsvarande relativtal inom landsbygdsbefolkningen stannade vid 28 %.

I den första av de tabeller, som offentliggöres i detta häfte, har de yrkesverksamma gifta kvinnorna fördelats efter barnantal och familjeinkomst; i tabellen lämnas separata uppgifter för landsbygd och städer. Tab. 2 innehåller uppgifter om barnantalet kombinerade med såväl familjeinkomsten som hustruns egen inkomst. Slutligen har i tab. 3 en fördel-

ning utförts efter barnantal såväl 1951 som 1954 samt ålder, varjämte uppdelning skett efter förekomsten av yrkesverksamhet även under det förstnämnda året.

Om man gör en jämförelse mellan det i häfte 9/1957 offentliggjorda tabellmaterialet och det nu framlagda, framträder vissa divergenser mellan uppgifterna. De sistnämnda uppgifterna är sålunda lägre och understiger de förstnämnda med omkring 8 %. Denna skillnad beror väsentligen på att de nu publicerade tabellerna till skillnad från tabellerna i häfte 9 omfattar endast samtaxerade gifta kvinnor. Skillnaden är i huvudsak att hänföra till sådana kvinnor, som ingått äktenskap under år 1954 och av detta skäl enligt gällande författningsbestämmelser icke blivit samtaxerade, och vidare till sådana gifta kvinnor, som icke är samboende med maken och på grund därav ej samtaxerats.

Av de yrkesverksamma gifta kvinnorna var 44 % barnlösa, vilket med det i denna undersökning använda barnbegreppet innebär, att de saknade hemmavarande barn under 16 år. Frekvensen av barnlösa äktenskap, där hustrun hade yrkesarbete, var något större i städerna än på landsbygden.

Inom äktenskap, där hustrun var yrkesverksam, uppgick antalet hemmavarande barn under 16 år i medeltal till 90 per 100 äktenskap. Frånräknar man de barnlösa äktenskapen, stiger medelantalet barn till 161 per 100 äktenskap. Barnantalet i äktenskap, där hustrun hade yrkesarbete, var i genomsnitt större på landsbygden än i städerna. Medan sålunda 27 % av landsbygdens yrkesverksamma gifta kvinnor hade två eller flera hemmavarande barn under 16 år, var motsvarande tal i städerna 22 %.

Såsom lätt inses, ger dessa medeltal ett mycket bristfälligt mått på barnantalet i äktenskap med yrkesverksam hustru. Tabellerna innehåller ej några uppgifter om hustruns levnads- och giftermålsålder samt äktenskapets duration, faktorer av avgörande betydelse för barnantalet i äktenskapen. Materialet omfattar sålunda både vid tidig och sen ålder ingångna äktenskap, såväl äktenskap, där hustruns fruktsamhetsperiod är avslutad och barnen kommit upp i en ålder över 16 år, som nyingångna äktenskap, i vilka barn ännu ej hunnit födas. Undersökningen syftar emellertid endast till att i stora drag belysa barnantalets växlingar bland yrkesverksamma gifta kvinnor med skiftande inkomstförhållanden.

En uppdelning efter inkomst visar, att frekvensen av barnlösa äktenskap med yrkesverksam hustru var synnerligen hög i den lägsta inkomstklassen (inkomst under 3 000 kr), där 63 % av äktenskapen var barnlösa. Med stigande familjeinkomst sjönk frekvensen till 39 % i inkomstklassen 10 000—15 000 kr för att sedan åter gå upp i de högre inkomstklasserna.

Det kan i detta sammanhang vara av intresse att göra en jämförelse med de äktenskap, där hustrun icke är yrkesverksam. I tidigare utförda undersökningar har det påvisats, att äktenskap med yrkesverksam hustru har lägre barnantal än andra äktenskap. I brist på uppgifter om sådana i detta sammanhang väsentliga faktorer som levnadsålder, vigselålder och äktenskapets duration har jämförelsen begränsats till gruppen äktenskap med barn, vilket här innebär äktenskap med hemmavarande barn under 16 år. Härigenom kan en ungefärlig uppfattning erhållas om sambandet mellan yrkesverksamhet för hustrun och barnantalet i olika inkomstklasser. Uppgifterna i följande sammanställning, som

anger medelantalet barn per 100 äktenskap med barn, visar ett genomgående högre barnantal i äktenskap, där hustrun ej var yrkesverksam.

Familjeinkomst	Hustrun	
	yrkesverksam	ej yrkesverksam
Ingen inkomst	167	196
Under 3 000 kr	143	188
3 000— 5 000 »	165	191
5 000— 7 000 »	173	203
7 000—10 000 »	166	195
10 000—15 000 »	159	190
15 000—20 000 »	149	190
20 000— »	173	205
Samtliga inkomstklasser	161	194

I nedanstående tablå har antalet yrkesverksamma samtaxerade gifta kvinnor, fördelade efter familjeinkomst och barnantal, satts i relation till totalantalet gifta kvinnor. Frekvensen yrkesverksamma, som anges i procent, stiger i stort sett med inkomsten upp till en familjeinkomst av 15 000—20 000 kr, där den är högst. Det är framför allt i ettbarnsäktenskapen, som det är jämförelsevis vanligt, att hustrun är yrkesarbetande. Med stigande barnantal sjunker frekvensen yrkesverksamma successivt. Den låga förvärvsintensitet, som redovisas bland barnlösa gifta kvinnor, förklaras av den heterogena sammansättningen av denna grupp, i vilken ett stort antal äldre ingår.

Utsträckes bearbetningen till att omfatta hustruns egen inkomst i kombination med familjeinkomsten, visar det sig, att frekvensen barnlösa äktenskap var låg, då hustruns inkomst understeg 3 000 kr, men sedan steg med inkomsten, tills denna uppgick till mellan 7 000 och 10 000 kr. I de högre inkomstklasserna sjönk barnlöshetsfrekvensen emellertid i stort sett åter. Såsom övre delen av sammanställningen s. 39 utvisar, är frekvensen i allmänhet hög, när hustruns inkomst utgör en relativt betydande del av familjeinkomsten.

Om man utskiljer äktenskapen med barn (se tablåns nedre del), finner man ett högt barnantal dels då hustruns inkomst överstiger 15 000 kr, dels då den är mindre än 3 000 kr. Däremot var medelantalet barn i allmänhet lågt vid en inkomst för hustrun av 7 000—10 000 kr.

Barnantalets utveckling under en treårsperiod i äktenskap, där hustrun var yrkesverksam, belyses av tab. 3. Härvid har äktenskapen uppdelats i under perioden 1952—1954 ingångna äktenskap, i sådana äldre äktenskap, där hustrun utövade något yrke vid såväl periodens början som dess slut, och slutligen i äldre äktenskap, där hustrun endast vid periodens slut var yrkesverksam. Något material föreligger ej med uppgifter om barnantalet i äktenskap, där hustrun vid ingendera tidpunkten var yrkesverksam. I brist på annat material har jämförelsen därför i denna undersökning måst inskränkas till de nämnda tre grupperna. För detta ändamål lämnas i det följande

Familjeinkomst	Antal barn					
	0	1	2	3	4 o. fl.	Samtliga
Ingen inkomst	16	40	31	31	16	21
Under 3 000 kr	16	33	16	19	11	19
3 000— 5 000 »	13	30	19	17	20	16
5 000— 7 000 »	21	31	22	17	18	23
7 000—10 000 »	32	41	31	27	22	34
10 000—15 000 »	50	56	43	37	29	49
15 000—20 000 »	68	67	46	35	31	61
20 000— »	51	53	40	32	25	46
Samtliga inkomstklasser	37	50	37	30	24	39

Familjeinkomst	Hustruns inkomst, kr							
	Ingen	—3 000	3 000—5 000	5 000—7 000	7 000—10 000	10 000—15 000	15 000—20 000	20 000—
	Barnlösa i % av samtliga yrkesverksamma kvinnor							
Ingen eller under 3 000 kr	57	60						
3 000— 5 000 kr	53	63	60					
5 000— 7 000 »	47	50	70	75				
7 000—10 000 »	39	38	54	67	62			
10 000—15 000 »	33	33	47	62	67	62		
15 000—20 000 »	34	33	48	61	64	62	43	
20 000— »	33	36	42	50	59	50	44	53
	Medelantal barn per 100 yrkesverksamma gifta kvinnor med barn							
Ingen eller under 3 000 kr	158	161						
3 000— 5 000 kr	155	181	164					
5 000— 7 000 »	168	180	168	121				
7 000—10 000 »	162	174	161	144	149			
10 000—15 000 »	159	165	151	145	128	157		
15 000—20 000 »	153	166	148	139	130	146	183	
20 000— »	181	179	171	170	164	165	192	200

en översikt över frekvensen barnlösa äktenskap och medelantalet barn i äktenskap med barn.

Inom varje åldersgrupp fördelade sig de yrkesverksamma gifta kvinnorna procentuellt med hänsyn till tidpunkten för äktenskapets ingående och yrkesverksamhet år 1951 som följer:

Ålder 1954	Vigda 1951 eller tidigare		Vigda 1952—1954
	Yrkesverksamma 1951	Ej yrkesverksamma 1951	
	(A)	(B)	(C)
Under 30 år	49	4	47
30—39 »	81	10	9
40—49 »	85	11	4
50—ω »	89	9	2

För var och en av de nämnda tre grupperna lämnas i följande sammanställning en översikt över frekvensen barnlösa äktenskap och medelantalet barn i äktenskap med barn, där hustrun var yrkesverksam och under 50 år.

	A		B		C
	1951	1954	1951	1954	1954
Ålder 1954	Barnlösa i % av samtliga yrkesverksamma kvinnor				
Under 30 år	42	18	19	11	57
30—39 »	27	21	15	12	71
40—49 »	36	43	32	41	89
	Medelantal barn per 100 yrkesverksamma gifta kvinnor med barn				
Under 30 år	132	150	141	165	112
30—39 »	174	179	182	189	130
40—49 »	175	163	173	162	165

Om man jämför de båda grupper, där äktenskapet ingåtts 1951 eller tidigare, var frekvensen barnlösa äktenskap genomgående högst och medelantalet barn i allmänhet lägst i de fall, då hustrun var yrkesverksam såväl år 1951 som år 1954. Den relativt höga siffran för barnlösa gifta kvinnor i åldern 40—50 år sammanhänger med definitionen av barnlöshet, d. v. s. beror på att äktenskap med hemmavarande barn över 16 år här räknats som barnlösa.

Statistiska centralbyråns krönika 1957

Chronicle of the Central Bureau of Statistics

Befolkningsstatistiska avdelningen

På framställning av statistiska centralbyrån har 1957 års riksdag anvisat medel till en specialbearbetning av befolkningsregistret för undersökning av familjebildning samt äktenskaplig och utomäktenskaplig fruktsamhet. Riktlinjerna för denna specialbearbetning som är avsedd att bli fortlöpande har närmare beskrivits i Statistisk tidskrift 1956, sid. 554 f.

En undersökning av deltagandet i 1957 års folkomröstning i pensionsfrågan har påbörjats.

Arbetet har fortsatt med omorganisationen av statistiken över högre studier. Som ett särskilt utredningsuppdrag har påbörjats en undersökning av universitets- och högskolestuderandenas sociala och ekonomiska förhållanden. Något mer än 2 400 studerande har tillställts en blankett med frågor om familje- och bostadsförhållanden, egna och föräldrars ekonomiska förhållanden, beräknad skuldsättning vid studiernas slut m. m. I det närmaste 88 % av de tillfrågade har återsänt blanketten ifylld. Efter ett omfattande gransknings- och kompletteringsarbete pågår för närvarande bearbetningen av materialet. En fristående del av utredningsuppdraget utgör en undersökning av de studerandes sociala ursprung i inskrivningsårgångarna 1947, 1953 och 1956.

Jordbruksstatistiska avdelningen

Bearbetningen av materialet till 1956 års jordbruksräkning har slutförts under år 1957. Huvudresultaten i fråga om de strukturella förändringarna, d. v. s. antalet brukningsenheter och arealen åker med fördelning på olika storleksgrupper i jämförelse med år 1951, har publicerats i Statistisk tidskrift. Uppsättning av tabeller för en publikation med de fullständiga resultaten pågår.

Skördeuppskattningar enligt objektiv metod har under år 1957 fortsatt i betydligt utökad skala. De omfattade föregående år höstvete, vårvete, korn, havre samt inom ett län potatis och avsåg för sädesslagen endast skattningar av riksmedeltal. I fråga om antalet växtslag har undersökningarna 1957 utökats till att förutom nämnda grödor omfatta även höstråg, potatis och vall. Vidare har syftemålet varit att erhålla skattningar av medeltal för hushållningssällskapsområden, vilket medförde en stark ökning av antalet brukningsenheter för provtagning. Sålunda har för 1957 års objektiva skördeuppskattningar uttagits drygt 3 100 brukningsenheter mot cirka 600 föregående år.

Utöver de ordinarie arbetsuppgifterna har under året utförts en extra svinräkning i januari i fyra län samt en undersökning av svinslakten under år 1956. Vidare har i samband med arealinventeringen i oktober infordrats uppgifter om traktordriften m. m. under år 1957. En extra årsväxt- och skörderapport per den 31 augusti har infordrats och bearbetats.

De för fiskestatistiken påbörjade försöken med insamling av uppgifter om försäljningen vid fiskauktionshamnarna har fortsatt under året.

Finansstatistiska avdelningen

Den nya lagen om sparbanker av den 3 juni 1955 trädde i kraft fr. o. m. 1956 års ingång. Detta har föranlett en radikal omarbetning av det statistiska uppgiftsformuläret för sparbankerna, och givetvis påverkar detta i sin tur den statistiska redogörelsens utformning.

Rättsstatistiska avdelningen

Statistiken rörande priserna på jordbruksfastigheter och villafastigheter har i vissa avseenden omlagts från och med år 1957, det första året i den nu löpande taxeringsperioden. Omläggningen, som skett i samråd med bl. a. ordföranden och byråchefen i riksskattenämnden, innebär att den nedre värdegräns, som bestämt vilka köp som skall medtagas i statistiken, ändrats. Avgränsningen sker numera med ledning av taxeringsvärdet, icke såsom hittills med ledning av köpeskillingen. Medan tidigare i statistiken medtagits endast köp med en köpeskilling överstigande i fråga om jordbruksfastigheter 2 000 kronor och i fråga om fastighet taxerad såsom »annan fastighet» 10 000 kronor, är sålunda motsvarande nya gränsvärden i båda fallen ett *taxeringsvärde* överstigande 5 000 kronor. Övergången till en taxeringsvärdegräns är betingad av den tillämpade grupperingen av fastigheterna efter taxeringsvärde.

Bibliotek, arkiv och upplysningsavdelning

Referensbiblioteket har under året omordnats efter Sveriges Allmänna Biblioteksförenings klassifikationssystem, 4:de upplagan. Bytesförbindelse har upptagits med ungefär 25 nya utländska adressater. Bland nyförvärven märkes »National Economy of the USSR», som är en engelsk upplaga av en 1956 utkommen statistisk årsbok (se sid. 79), vidare statistiska årsböcker för Polen, Ungern, Tjeckoslovakien, Östtyskland, Bulgarien och Rumänien, vilka erhållits i slutet av 1956 eller under 1957 såsom de första under den nuvarande regimen.

I arkivet pågår ordnandet och buntningen av primärmaterialet till 1951 års jordbruksräkning.

Ännu återstår en del arbete med revisionen av arkivförteckningarna t. o. m. 1950. Av den film som på initiativ från Lund tages av tabellverkets sockentabeller i landsarkiven för åren 1749—1801 och varav negativet går till statistiska centralbyrån, har under året erhållits en andra leverans. Med detta har fem läns uppgifter erhållits. Det händer då och då, att hembygdsforskare o. d. efterfrågar sockenvisa data från 1700-talet, och central information kan även i dessa stycken vara fördelaktig.

Folkbokföringsavdelningen

Inga organisatoriska förändringar av vikt har ägt rum under år 1957.

Maskincentralen

Maskincentralens verksamhet har under år 1957 ytterligare utvecklats. Maskinparken har tillförts en ny sorterare av typen 083 med en kapacitet av cirka 60 000 kortgenomgångar i timmen. I januari månad väntas dels en ny elektronisk statistikmaskin av typen 101, vilken i motsats till den motsvarande maskin, som redan finnes på maskincentralen, är försedd med summastans, dels ytterligare fyra snabba sorterare (083). I utbyte mot dessa har tre sorterare, en av typen 075 (räknande sorterare) samt två av typen 082 uppsagts. Samtidigt förväntas även 20 stans- och 7 kontrollstansmaskiner, vilka skall ersätta motsvarande maskiner av äldre modell.

Utredningsinstitutet

Institutet har under år 1957 avslutat ett stort antal uppdrag av skiftande karaktär åt statliga, kommunala och privata uppdragsgivare. Här må först nämnas några riksomfattande undersökningar (med undantag av de årligen återkommande, t. ex. hyresundersökningen och prisinsamlingen för socialstyrelsen).

En undersökning av arbetsförhållanden inom hushåll gjordes på uppdrag av statens institut för konsumentfrågor i syfte att belysa hushållsarbetets omfattning och organisation, arbetsuppgifternas fördelning inom hushållen, hushållsarbetets fysiska och psykiska påfrestningar m. m. samt hushållens egna önskemål ifråga om förbättringar på det hushållstekniska området. Fältarbetet

utfördes huvudsakligen under maj och juni.

På uppdrag av författningsutredningen och statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet utfördes intervjuundersökningar i flera omgångar i samband med folkomröstningen i pensionsfrågan (från augusti fram till valdagen i oktober). Undersökningens syfte var att studera i vilken utsträckning olika former av propaganda uppmärksammats av väljarna och påverkat deras åsiktsbildning.

Bland lokalt begränsade undersökningar, som institutet under året haft att utföra, kan nämnas en undersökning om förekomsten av nervösa besvär bland den vuxna befolkningen i Stockholm; uppdragsgivare var statens mentalsjukvårdsdelegation och Stockholms stads sjukhusdirektion. En intervjuundersökning bland pensionärerna vid ett pensionärshem i Stockholm utfördes i syfte att få material för att kunna bedöma hur vissa standardplagg för gamla bör vara utformade. På uppdrag av statens institut för folkhälsan gjordes två undersökningar av kostvanorna, dels bland den kvinnliga postgiropersonalen och dels bland elever i ett läroverk för flickor i Stockholm. Vid två tillfällen under året har institutet fått uppdrag av Stockholms stads stadsbyggnadskontor att utföra kundintervjuer i butiker och institutioner samt hos läkare och tandläkare i Vällingby centrum. Undersökningens syfte var att skaffa ett underlag för planering av eventuella nya butikscentra. På uppdrag av statens nämnd för byggnadsforskning har en undersökning utförts i vissa landsortsstäder (Enköping, Fagersta, Flen och Hagfors); avsikten var att jämföra vissa förhållanden i höghus och låghus, framför allt i fråga om barntillsynen. En s. k. destinationsundersökning genomfördes i Örebro stad som underlag för en prognos i fråga om trafikutvecklingen i stadens centrum. Vidare har utförts en intervjuundersökning bland hyresgästerna i ett bostadsområde i Malmö, dels för att studera eventuella attitydsförändringar (en frågeundersökning i detta område gjordes redan år 1952) dels för att inhämta upplysningar om reparationsbehov, kollektiv service och bilparkeringsbekymmer. Av TCO:s ingenjörsråd beställdes en undersökning i vissa större företag för att utröna huruvida det föreligger någon »reserv» av ingenjörer och tekniker. Undersökningen fick i stort sett formen av ett prov, som skulle ge riktlinjer för en större undersökning av samma slag.

Ombudskåren utgöres för närvarande av 4 distriktsombud, drygt 200 lokalombud samt ett fyrtiotal reserver. Två lokalombudskurser har hållits under året och vidare har en serie speciella kurser arrangerats på olika platser i landet som en förberedelse för den levnadskostnadsundersökning, som skall pågå under hela år 1958.

Statistiska centralbyråns personalförening

Staff Association of the Central Bureau of Statistics

I anledning av sin tjugoåriga tillvaro hade statistiska centralbyråns personalförening ett samkväm på Byggnadsföreningen den 2 december i närvaro av överdirektören, en representant för CST och flera pensionsavgångna f. d. medlemmar.

En återblick på den gångna tidens arbete gavs av förste aktuarien Y. Fritzell. Ombudsman A.-M. Buckau talade om aktuella frågor i CST. Överdirektör K. Kock berörde organisationstanken och riksdagsledamoten M. Vinge talade för verkschefen. God stämning präglade sammankomsten, som var talrikt besökt.

Cancerregister inrättas

Registration of Cancer Starts

Enligt kungörelse den 22 november 1957 (SFS 632) skall ett cancerregister inrättas i medicinalstyrelsen från och med den 1 januari 1958. Man avser att härigenom få en bättre kännedom om sjukdomens frekvens. Läkare vid sjukvårdsinrättningar och vissa institutioner är rapportskyldiga. Se denna tidskrift 1956, sid. 62.

De nordiska statistiska utskotten:

Statistical Committees of the Northern Countries:

Befolknings- och arbetskraftsstatistik

Population and Labour Force Statistics

Den 5—6 december 1957 höll nordiska utskottet för befolknings- och arbetskraftsstatistik sammanträde i Köpenhamn under ordförandeskap av Kjeld Bjerke, som med utgången av år 1957 lämnar ordförandeskapet i detta utskott. Deltagare från Sverige var byråchefen Sven Moberg och byrådirektören Ture Widstam, statistiska centralbyrån.

Förhandlingarna vid sammanträdet upptogs till stor del av diskussioner om de frågor i samband med yrkesräkningen vid kommande folkräkning, som under veckan 9—14 december skulle diskuteras vid ett sammanträde i Genève inom en av Europeiska statistikerkonferensen tillsatt arbetsgrupp. (Jfr s. 44.)

Den mest diskuterade frågan vid Köpenhamns-mötet gällde ett förslag till en socialgruppsindelning (»socio-professional groups»), som framlagts av en expertgrupp till Genève-konferensen. Man sökte i Köpenhamn komma fram till en gemensam nordisk ståndpunkt i denna fråga. Man var ense om att det ur principiell synpunkt är omöjligt att i skilda länder gruppera alla yrken enligt en och samma socialgruppsindelning på samma sätt som man kan enas om att klassificera företag efter en och samma industrigruppsindelning. Anledningen till att en och samma socialgruppsindelning ej strikt kan användas för samtliga länder är att man i länderna har olika social värdering av ett och samma yrke. Detta i sin tur kan bero på att innehavarna av det aktuella yrket kanske har helt olika utbildning i skilda länder, att yrket i inkomsthänseende bedömes olika o. s. v. Den principiellt sett rimligaste indelningsgrunden vid en socialgruppsindelning vore därför någon form av rangordning av yrkena, låt oss säga i tio grupper, enligt vilka varje land efter sina värderingar grupperar yrkena.

Man var å andra sidan klar på vid Köpenhamns-mötet, att det skulle vara orealistiskt att söka få europeisk enighet om ett så radikalt annorlunda förslag än det som förelåg till diskussion. Man enades därför om att dels söka minska det antal huvudgrupper som föreslagits, dels föreslå sådana omgrupperingar i det framlagda förslaget, att »status» skulle ersättas med »occupation» som huvudindelningsgrund.

Vid mötet diskuterades även möjligheterna till ett förenhetligande av den nordiska terminologien i fråga om de olika indelningsgrunderna vid en yrkesräkning. Det enklaste sättet att åstadkomma detta vore, att man i Norge ändrade sin benämning på »status».

Efter årsskiftet övergår ledningen av arbetet inom utskottet till Sverige. Nästa sammanträde kommer att hållas i Stockholm.

S. M.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Sammanträde i Genève om sparandestatistik

Working Group on Statistics of Saving

En inom ECE sammankallad arbetsgrupp för sparandestatistik sammanträdde i Genève den 11—15 november 1957 med deltagande från 13 europeiska länder, varav 2 från Östeuropa (Jugoslavien och Tjeckoslovakien) samt från USA. Dessutom deltog observatörer från OEEC, IMF och ISI. Från Sverige deltog förste forskningsassistenten i konjunkturinstitutet Krister Wickman.

Till grund för diskussionerna låg dels memoranda från deltagarländerna,[1] dels två sammanfattande promemorior av vilka den ena utarbetats inom Nederländernas statistiska centralbyrå och den andra inom sekretariatet.

En stor del av gruppens arbete kom att ägnas åt att precisera de fundamentala begreppsbestämningarna och de analytiska ändamål som sparandestatis-

[1] Sveriges memorandum har publicerats i denna tidskrift, 1957: 5 s. 215.

tiken syftar till. Här förelåg på många punkter väsentliga oklarheter, vilka i sista hand bottnade i att den grundläggande teoretiska modellen (modellerna) för samhällsekonomin, till vilken statistiken skulle anpassas, inte var explicit utformad. Dessa oklarheter framträdde särskilt när det gällde sambandet mellan sparande och finansiella transaktioner.

Det framkom under mötet att intresset för en komplettering av nationalräkenskaperna med (finansiella) kapitalkonton är växande i flertalet länder. En dylik samordning kommer att resa en rad problem, bl. a. beträffande sektorsindelningen. Nationalräkenskapens sektorsindelning är sålunda grundad på funktionella karakteristika, medan finansmatriserna utgår från institutionella karakteristika. En inkorporering av de finansiella transaktionerna i nationalräkenskapen kommer att påverka valet av definitioner och värderingar i nationalräkenskapen och bestämma detta i högre grad än hittills utifrån de krav som en beteendeanalys ställer. Under diskussionen framkom dessa konsekvenser ganska klart, även om arbetsgruppen självfallet inte kunde ta upp dessa problem till en systematisk behandling. Arbetsgruppen inskränkte sig till att rekommendera en standardiserad minimiindelning av sektorer grundad på institutionella karakteristika och ifrågasatte om inte ett särskilt möte borde ägnas åt kapitalkonton. Ett sådant möte borde i så fall förberedas inom en expertgrupp. Arbetsgruppen sammanfattade i sin rapport de problem som möter vid uppställandet av kapitalkonton i följande punkter: 1) Ändamålet med dylika konton; 2) Den detaljerade sektorsindelningen; 3) Klassifikation av finansobjekten; 4) Värderingsproblem; 5) Problem rörande samordningen med nationalräkenskapen; 6) Primärstatistikens utformning.

Mötet ägnade vidare en betydande del av sitt arbete åt utbyte av erfarenheter rörande primärstatistiken på de områden som beröres av sparandeberäkningar. Eftersom sparandet kan definieras antingen som skillnaden mellan inkomst och konsumtion eller som summan av realinvestering och finansinvestering, kom denna diskussion att spänna över ett mycket vitt fält. Rapporten innehåller en relativt utförlig redogörelse för det statistiska läget i olika länder på dessa områden, varvid redogörelsen disponerats sektorsvis. Bland gruppens rekommendationer kan här framhållas följande: redovisning av statens och kommunernas budgetar efter samma principer som nationalräkenskapen; beräkningar av företagens sparande både från inkomstsidan och investeringssidan; förbättring av kreditmarknadsstatistiken, bl. a. med sektorsuppdelning av finansinstitutens tillgångar och skulder, samt intervjuundersökningar av hushållens sparande.

K. W.

Folkräknings- och bostadsräkningsfrågor

Working Group on Censuses of Population and Housing

Den inom europeiska statistikerkonferensen upprättade arbetsgruppen för folkräknings- och bostadsräkningsfrågor höll sitt tredje sammanträde i Genève den 9—14 december 1957. I sammanträdet deltog representanter från 23 europeiska länder samt från Förenta staterna. Representanter hade även infunnit sig från flera internationella organisationer, nämligen FAO, ILO, UNESCO och Internationella statistiska institutet. Från Sverige deltog byrådirektören Ture Widstam, statistiska centralbyrån, och förste aktuarien Einar Eriksson, bostadsstyrelsen.

Till behandling förelåg ett antal rapporter i olika frågor, som sammanställts av FN:s statistiska kontor, deltagarländernas statistiska ämbetsverk, särskilda expert- och rapportörgrupper samt sekretariatet.

Vid sammanträdet behandlades huvudsakligen klassifikationsfrågor, nämligen klassifikation efter »status» (i 1950 års svenska folkräkning benämnd yrkesställning), »type of activity» (fördelning på förvärvsarbetande och ej förvärvsarbetande befolkning) samt »socio-economic groups», en ny, på andra fördelningar grundad klassifikation (i tidigare förslag »socio-professional»). Dessa frågor ha-

de förberetts av en expert- och en rapportörgrupp. Arbetsgruppen beslöt förelägga europeiska statistikerkonferensen förslag till dessa klassifikationer. Vidare rekommenderades en näringsgrensfördelning enligt FN:s klassifikationsschema (ISIC) av totalbefolkningen efter huvudpersonens yrke.

Sammanträdesprogrammet upptog dessutom frågor rörande bostadsräkningar och statistik över hushåll. Dessa frågor förbereddes av ett arbetsutskott, i vilket Sverige var representerat. Tiden medgav endast behandling av definitioner och därmed sammanhängande problem.

Europeiska statistikerkonferensen kommer vid sitt plenarsammanträde innevarande år att ta ställning till arbetsgruppens förslag.

T. W—m

Andra europeiska statistiska möten:

Other European Statistical Meetings:

Europeiskt bostadsstatistiskt möte

ECE Housing Committee: Session of Working Party on Housing and Building Statistics

Arbetsutskottet för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté höll sitt nionde sammanträde i Genève den 18—20 november. I sammanträdet deltog representanter för tjugosex stater samt företrädare för internationella arbetsbyrån, internationella statistiska institutet och internationella arkitektförbundet. Liksom vid närmast föregående sammanträde fungerade norrmannen Carl Anonsen som ordförande. Sverige representerades av byrådirektören Lennart Björk.

På dagordningen stod bland annat en fortsatt diskussion av metoderna för utarbetande av statistik över investeringar i byggnader och anläggningar, byggnadsverksamhet och byggnadskostnader. Till grund för diskussionen låg bl. a. en av rapportörerna P. J. Deneffe (Västtyskland) och J. Hirdes (Holland) utarbetad promemoria om index för byggnads- och anläggningsverksamhet. Diskussionen kom till stor del att röra sig om de problem som uppstår vid valet av fysiska enheter för mätande av byggnadsverksamheten. Utskottet uppdrog åt rapportörerna att till nästa sammanträde utarbeta en särskild promemoria i denna fråga.

Liksom vid tidigare sammanträden diskuterades också denna gång vissa bostadsstatistiska begrepp och definitioner. Utskottet enades sålunda om definitioner av bl. a. begreppen tillbyggnad och ombyggnad.

Arbetsprogrammet upptog också frågan om omredigering av Quarterly Bulletin of Housing and Building Statistics. I denna publikation har statistiska uppgifter hittills publicerats land för land. Sekretariatet föreslog nu en redovisning av uppgifterna ämne för ämne med de skilda länderna i förspalten till varje tabell. Utskottet anslöt sig med vissa reservationer till sekretariatets förslag och enades även om proceduren för inhämtande av uppgifter från de skilda länderna.

Vid nästa sammanträde, som förutsättes äga rum i juni 1958, kommer utskottet att diskutera ett utkast till en Annual Bulletin of Housing and Building Statistics.

L. B.

Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:s stålkommitté

ECE Steel Committee: Session of Working Party on Steel Statistics

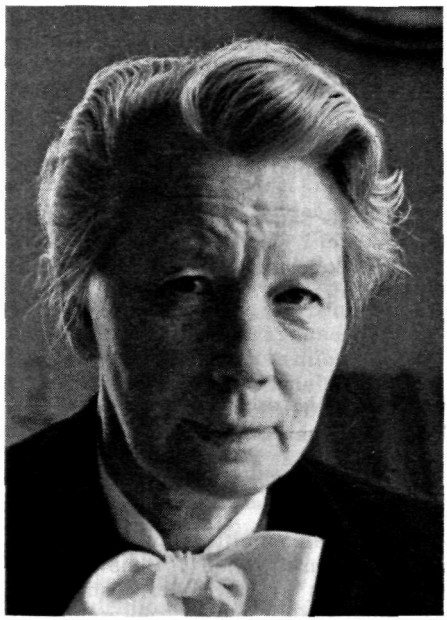
ECE:s stålkommitté och dess arbetsutskott sammanträdde i Genève under sista veckan av november. Öststaterna var som vanligt talrikt representerade vid plenarkommitténs sammanträden, men även i det statistiska arbetsutskottet deltar de numera aktivt. Svensk representant i detta arbetsutskott var fil. dr Erik Ruist, Jernkontoret, vilken också valdes till dess ordförande.

Den största frågan på föredragningslistan gällde en allmän översyn av den statistik som publiceras i Quarterly Bulletin of Steel Statistics. Blanketterna fastställdes för flera år sedan, då endast väststaterna lämnade uppgifter. När nu

även öststaterna börjat lämna regelbunden statistik, ansågs det rimligt att ge dem en möjlighet att påverka statistikens utformning i en för dem lämplig riktning. Det har av samma skäl bestämts, att bulletinen, som nu endast är engelsk- och franskspråkig, i fortsättningen även skall ha rysk text. — De förändringar i begrepp och definitioner, som nu vidtogs, är inte särskilt ingripande, men torde bidra till att statistiken blir riktigare. I en hel del fall förenklades uppgifterna, men vissa utvidgningar vidtogs också särskilt för att möjliggöra uppställande av en energibalans för stålindustrien.

Frågan om statistik över olika förbrukargruppers konsumtion och lager av stålprodukter har bollats fram och tillbaka mellan stålkommittén och den europeiska statistikerkonferensen. Stålkommittén beslöt denna gång att behålla bollen och ägna ett kommande sammanträde i det statistiska arbetsutskottet åt denna fråga. Regeringarna rekommenderades att till denna diskussion förstärka delegationerna i arbetsutskottet med representanter för sådana myndigheter som insamlar statistik från stålkonsumenter och -grossister.

E. R.

Överdirektör Karin Kock

Överdirektör Ingvar Ohlsson

Personalnotiser

Personal Notes

Överdirektören i statistiska centralbyrån, professor Karin Kock, har vid årsskiftet avgått med pension. Till ny överdirektör har den 20 december utsetts byråchefen i finansdepartementet, docenten fil. dr Ingvar Ohlsson. Överdirektör Ohlsson har samma dag förordnats att under januari—april 1958 fortfarande tjänstgöra i finansdepartementet. Samtidigt förordnades byråchefen fil. dr Johannes Sjöstrand att t. o. m. den 31 oktober 1958 vara överdirektörens ställföreträdare.

Professor Karin Kock och docenten Tore Dalenius har invalts som ordinarie medlemmar i Internationella statistiska institutet.

Kommentar

Commentary

Fylleriförseelser. Enligt till kontrollstyrelsens straffregister inkomna uppgifter *avdömdes* under tredje kvartalet 1957 22 744 fylleriförseelser, vilket innebär en ökning sedan motsvarande tid 1956 med 3 %. Jämfört med tredje kvartalet 1955 uppgår ökningen till 83 %. Ökningen från tredje kvartalet 1956 faller emellertid huvudsakligen på Stockholm, där den delvis torde stå i samband med en avveckling av föreliggande balans i fråga om fyllerimål. För riket i övrigt föreligger en minskning med 4 %.

Det största antalet avdömda fylleriförseelser i förhållande till folkmängden förekom under tredje kvartalet 1957 i Haparanda (23 per 1 000 inv.) närmast följt av Sundsvall (19), Filipstad (18) och Bollnäs (14).

Antalet för fylleri dömda kvinnor ökade från tredje kvartalet 1956 till tredje kvartalet 1957 från 311 till 383 d. v. s. med 23 %, och antalet för fylleri dömda personer under 25 års ålder ökade från 4 207 till 4 290 eller med 2 %.

Statistiken över antalet *omhändertaganden* för fylleri i *städerna* visar för tredje kvartalet 1957 en minskning från 31 032 till 29 072 eller med 6 %. Minskningen var under juli 3 %, augusti 2 % och september 14 %. Jämför man i stället med tredje kvartalet 1955 erhålles för de tre månaderna en ökning med 120, 122 och 69 %.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the tables, p. 49 and 60.

Small commercial enterprises. Wholesale and retail trade

Kind of income, etc.

1. Number of employees
2. Turnover
3. Of which in joint-stock companies and corporations
4. Net income according to returns to the assessment authorities
5. Of which in joint-stock companies and corporations
6. Depreciation
7. Wages and salaries
8. Interest
9. Rent
10. Inventories, variation in value

Special information of joint-stock companies and corporations

11. Salaries to board of directors, managing director and other executives
12. Net profit
13. Paid dividends
14. Declared dividends

For-hire lorry transport

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners in for-hire lorry transport
2 Number of lorries in ditto
3 Loading capacity in tons

Income

4 Gross profit from for-hire lorry transport
5 Dividends
6 Interest
7 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
8 Sundry
9 Total

Expenditure and net profit

10 Interest
11 Depreciation
12 Taxes
13 Pension funds
14 Investment reserve
15 Sundry
16 Net profit
17 Total

Gross profit account

18 Turnover
19 Deducted: Fuel and lubricant costs
20 Motor car duty and insurance
21 Administrative expenses and sundry

(forts. å sid. 59)

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1954 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av			Antal för fylleri omhändertagna i städerna *Arrests for drunkenness in the towns*	Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*		Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	9 791	..	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	10 059	..	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	8 466	..	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	7 503	..	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	6 281	..	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	6 751	..	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	8 290	..	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	8 313	..	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	8 509	..	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	8 508	..	2 042	3 911
1952	42 676	6 293	5 391	41 917	759	9 294	42 406	3 058	9 051
1953	41 808	6 644	5 697	40 876	932	8 531	42 545	2 689	5 280
1954	42 734	6 925	5 525	41 783	951	8 721	43 564	2 360	5 847
1955*	50 059	6 573	7 123	49 158	901	[1] 10 389	58 350	2 145	4 498
1956*	82 469	12 425	14 369	81 270	1 199	[1] 15 952	101 148	1 070	2 790
1955* 3 kv.	12 457	1 438	1 637	12 231	226	[1] 2 442	14 326	765	1 360
4 kv.	16 396	1 714	2 355	16 125	271	[1] 3 663	21 069	332	878
1956* 1 kv.	17 006	2 100	2 668	16 800	206	[1] 3 558	20 599	141	832
2 kv.	19 404	2 552	3 675	19 177	227	[1] 3 880	27 863	234	463
3 kv.	22 172	2 269	3 257	21 861	311	[1] 4 207	31 032	340	696
4 kv.	23 887	5 504	4 769	23 432	455	[1] 4 307	21 654	355	799
1957* 1 kv.	20 736	4 419	3 739	20 436	300	[1] 3 847	21 784	355	674
2 kv.	18 904	3 969	3 248	18 589	315	[1] 3 478	27 701	437	1 276
3 kv.	22 744	3 646	3 848	22 361	383	[1] 4 290	29 072	666	1 379
Därav									
i Stockholm	3 646	3 646	·	3 533	113	[1] 358	8 048	114	169
i Göteborg	3 848	·	3 848	3 732	116	[1] 498	5 606	105	180

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Detaljhandel

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data

Small commercial enterprises. Retail trade

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Speceributiker (enkelbutiker; 20 företag) *Grocery stores (without milk or meat)*			
1 Antal anställda	87	84	— 3	— 3
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	7,05	7,41	+ 0,36	+ 5
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	3,63	3,87	+ 0,24	+ 7
4 Deklarerad nettointäkt	0,21	0,20	— 0,01	— 5
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,01	0,01	+ 0,00	+ 23
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,04	0,05	+ 0,01	+ 29
7 Lön till anställda	0,64	0,68	+ 0,04	+ 6
8 Räntor	0,02	0,02	+ 0.01	+ 54
9 Lokalhyror	0,08	0,11	+ 0,03	+ 30
10 Lagervärdeförändring	+ 0,03	+ 0,03	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,10	0,09	— 0,01	— 7
12 Redovisad vinst	— 0,02	0,00	+ 0,02	.
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Speceributiker med mjölk- eller köttavdelning (32 företag) *Grocery stores (with milk or meat)*			
1 Antal anställda	233	238	+ 5	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	21,16	22,86	+ 1,70	+ 8
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	5.69	6,17	+ 0,48	+ 8
4 Deklarerad nettointäkt	0,48	0,51	+ 0,03	+ 6
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,00	0,01	+ 0,00	(+ 112)
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,18	0,18	+ 0,00	+ 1
7 Lön till anställda	1,64	1,81	+ 0,18	+ 11
8 Räntor	0,05	0,05	— 0,00	— 1
9 Lokalhyror	0,18	0,19	+ 0,01	+ 6
10 Lagervärdeförändring	— 0,01	— 0,13	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,08	0,13	+ 0,05	+ 61
12 Redovisad vinst	0,00	0,00	+ 0,00	(+ 201)
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Bagerier och konditorier (41 företag) *Bakeries and confectionery stores*			
1 Antal anställda	515	491	—24	— 5
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	13,29	13,28	—0,01	— 0
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	3,68	3,80	+0,12	+ 3
4 Deklarerad nettointäkt	0,67	0,69	+0,02	+ 3
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,02	0,02	—0,00	— 2
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,23	0,23	+0,00	+ 2
7 Lön till anställda	3,45	3,82	+0,37	+ 11
8 Räntor	0,04	0,08	+0,03	+ 69
9 Lokalhyror	0,27	0,21	—0,06	— 21
10 Lagervärdeförändring	+0,05	—0,03	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,18	0,21	+0,03	+ 16
12 Redovisad vinst	0,02	0,02	+0,00	+ 7
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Annan livsmedelshandel utom lant- och skeppshandel (59 företag) *Other food stores*			
1 Antal anställda	404	399	— 5	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	30,49	32,98	+2,49	+ 8
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	9,28	9.75	+0,47	+ 5
4 Deklarerad nettointäkt	0,71	0,79	+0,08	+ 11
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,04	0,02	—0,02	— 57
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,27	0,28	+0,01	+ 3
7 Lön till anställda	3,21	3,43	+0,22	+ 7
8 Räntor	0,08	0,07	—0.01	— 7
9 Lokalhyror	0,26	0,26	+0,00	+ 1
10 Lagervärdeförändring	+0,05	—0,08	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,21	0,18	—0,02	— 12
12 Redovisad vinst	—0,01	0,00	+0,01	.
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956			1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956		
		Absolut	%				Absolut	%	
Vävnader och sybehör (39 företag) *Dry goods*					Damkonfektion (36 företag) *Women's clothing stores*				
323	318	— 5	— 2	1	579	563	— 16	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
19.32	20,26	+ 0,93	+ 5	2	26,34	25,66	— 0,68	— 3	2
10,18	10,49	+ 0,31	+ 3	3	16,80	16,28	— 0,53	— 3	3
0,50	0,51	+ 0,01	+ 2	4	0,68	0,59	— 0,08	— 12	4
0,11	0,09	— 0,02	— 17	5	0,20	0,11	— 0,09	— 45	5
0,13	0,12	— 0,01	— 5	6	0,14	0.09	— 0,05	— 35	6
2,83	2,92	+ 0,08	+ 3	7	4,64	4,83	+ 0,20	+ 4	7
0,08	0,10	+ 0,02	+ 25	8	0,09	0,10	+ 0,01	+ 13	8
0,33	0,36	+ 0,03	+ 9	9	0,54	0,58	+ 0,04	+ 8	9
+ 0,02	— 0,07	.	.	10	— 0,01	+ 0,10	.	.	10
0,58	0,60	+ 0,02	+ 4	11	0,55	0,52	— 0,02	— 4	11
0,03	— 0,04	— 0,08	(— 224)	12	0,07	0,02	— 0,05	— 70	12
0,02	0,02	—	—	13	0,02	0,02	—	—	13
0,02	0,02	—	—	14	0,02	0,02	—	—	14
Herrkonfektion (38 företag) *Men's clothing stores*					Herr- och damkonfektion i kombination (10 företag) *Family clothing stores*				
426	427	+ 1	+ 0	1	193	195	+ 2	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
31,56	32,31	+ 0,75	+ 2	2	11,37	11,19	— 0,18	— 2	2
22,53	22,87	+ 0,34	+ 2	3	8,04	7,75	— 0,29	— 4	3
0,79	0,67	— 0,12	— 16	4	0,15	0,13	— 0,02	— 10	4
0,32	0,25	— 0,06	— 20	5	0,02	0,01	— 0,01	— 51	5
0,16	0,19	+ 0,02	+ 14	6	0,12	0,20	+ 0,09	+ 76	6
4,13	4,46	+ 0,33	+ 8	7	1,88	1,95	+ 0,07	+ 4	7
0,15	0.16	+ 0,01	+ 8	8	0,09	0.09	— 0,00	— 1	8
0,55	0,60	+ 0,05	+ 9	9	0,19	0,21	+ 0,01	+ 8	9
— 0,25	+ 0,31	.	.	10	— 0,09	+ 0,34	.	.	10
0,72	0,75	+ 0,03	+ 4	11	0,23	0,25	+ 0,02	+ 9	11
0,10	0,08	— 0,02	— 24	12	0,00	— 0,00	— 0,00	(— 229)	12
—	—	—	—	13	—	—	—	—	13
—	—	—	—	14	—	—	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Modeaffärer (22 företag) *Millinery stores*			
1 Antal anställda	101	100	— 1	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	3,32	3,24	— 0,08	— 3
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	1,96	1,86	— 0,10	— 5
4 Deklarerad nettointäkt	0,20	0,18	— 0,02	— 9
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,01	0,02	+ 0,01	+ 89
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,01	0,01	+ 0,00	+ 15
7 Lön till anställda	0,62	0,61	— 0,00	— 0
8 Räntor	0,01	0,01	+ 0,00	+ 14
9 Lokalhyror	0,11	0,11	— 0,00	— 3
10 Lagervärdeförändring	+ 0,00	— 0,03	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,10	0,14	+ 0,04	+ 36
12 Redovisad vinst	0,00	0,00	— 0,00	— 27
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Annan textilhandel (21 företag) *Other textile stores*			
1 Antal anställda	259	248	— 11	— 4
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	14,06	13.67	— 0,39	— 3
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	10,10	9,80	— 0,30	— 3
4 Deklarerad nettointäkt	0,30	0,19	— 0,10	— 35
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,07	0,04	— 0,03	— 40
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,07	0,06	— 0,01	— 17
7 Lön till anställda	2,16	2,24	+ 0,07	+ 3
8 Räntor	0,09	0,11	+ 0,02	+ 17
9 Lokalhyror	0,24	0,29	+ 0,05	+ 20
10 Lagervärdeförändring	— 0,12	+ 0,12	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,34	0,43	+ 0,10	+ 29
12 Redovisad vinst	0,02	0,02	+ 0,00	+ 28
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956			1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956		
		Absolut	%				Absolut	%	
Pälsaffärer (19 företag) *Fur shops*					**Bosättningsaffärer (13 företag)** *Household appliance dealers*				
116	109	— 7	— 6	1	29	27	— 2	— 7	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,59	4,77	+ 0,17	+ 4	2	1,80	2,58	+ 0,78	+ 44	2
3,22	3,36	+ 0,14	+ 4	3	—	—	—	—	3
0,14	0,19	+ 0,06	+ 42	4	0,14	0,12	— 0,02	— 15	4
0,01	0,02	+ 0,01	+141	5	—	—	—	—	5
0,08	0,04	— 0,04	— 51	6	0,01	0,01	— 0,00	— 0	6
0,86	0,88	+ 0,02	+ 2	7	0,23	0,20	— 0,02	— 11	7
0,03	0,02	— 0,01	— 23	8	0,01	0,01	— 0,00	— 11	8
0,13	0,14	+ 0,01	+ 5	9	0,04	0,04	+ 0,00	+ 4	9
— 0,04	— 0,01	.	.	10	+ 0,00	— 0,01	.	.	10
0,15	0,14	— 0,01	— 7	11	—	—	—	—	11
— 0,00	0,01	+ 0,02	.	12	—	—	—	—	12
—	—	—	—	13	—	—	—	—	13
—	—	—	—	14	—	—	—	—	14
Skoaffärer (36 företag) *Shoe stores*					**Möbelaffärer (17 företag)** *Furniture stores*				
302	315	+ 13	+ 4	1	129	116	— 13	— 10	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
21,05	22,55	+ 1,50	+ 7	2	8,80	8,09	— 0,71	— 8	2
17,45	18,63	+ 1,18	+ 7	3	6,70	5,95	— 0,75	— 11	3
0.40	0,46	+ 0,07	+ 17	4	0,26	0,28	+ 0,02	+ 6	4
0,14	0,14	— 0,01	— 6	5	0,02	0,03	+ 0,01	+ 67	5
0,12	0,12	— 0,00	— 0	6	0,06	0,04	— 0,02	— 33	6
2,54	2,74	+ 0,20	+ 8	7	1,40	1,32	— 0,08	— 6	7
0,21	0,22	+ 0,01	+ 2	8	0,05	0,03	— 0,02	— 37	8
0,36	0,45	+ 0,10	+ 28	9	0,25	0,25	+ 0,01	+ 2	9
+ 0,33	— 0,09	.	.	10	— 0,11	+ 0,28	.	.	10
0,49	0,44	— 0,05	— 9	11	0,20	0,19	— 0,01	— 6	11
0,11	0,07	— 0,04	— 38	12	0,01	0,00	— 0,00	— 32	12
0,00	0,00	—	—	13	—	—	—	—	13
0,00	0,00	—	—	14	—	—	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Järnaffärer (73 företag) *Hardware stores*			
1 Antal anställda	1 098	1 133	+ 35	+ 3
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	117,29	120,06	+ 2,77	+ 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	100,86	103,37	+ 2,51	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,71	0,74	+ 0,03	+ 4
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,38	0,39	+ 0,01	+ 4
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,46	0,56	+ 0,10	+ 23
7 Lön till anställda	11,01	11,84	+ 0,83	+ 8
8 Räntor	0,59	0,65	+ 0,06	+ 10
9 Lokalhyror	0,77	0,85	+ 0,08	+ 11
10 Lagervärdeförändring	+ 1,20	— 0,61	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,81	2,05	+ 0,24	+ 13
12 Redovisad vinst	0,15	0,16	+ 0,01	+ 10
13 Betald utdelning	0,06	0,05	— 0,01	— 15
14 Beslutad utdelning	0,05	0,05	+ 0,00	+ 2
	Cykel- och sportaffärer (26 företag) *Bicycle shops and sporting goods stores*			
1 Antal anställda	104	106	+ 2	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	9,10	9,59	+ 0,49	+ 5
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	5,08	5,37	+ 0,29	+ 6
4 Deklarerad nettointäkt	0,24	0,24	— 0,00	— 0
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,01	0,01	— 0,00	— 10
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,04	0,04	— 0,00	— 7
7 Lön till anställda	0,92	1,02	+ 0,09	+ 10
8 Räntor	0,04	0,05	+ 0,01	+ 18
9 Lokalhyror	0,10	0,11	+ 0,01	+ 7
10 Lagervärdeförändring	+ 0,06	+ 0,27	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,09	0,10	+ 0,01	+ 9
12 Redovisad vinst	0,00	0,01	+ 0,00	(+176)
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956			1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956		
		Absolut	%				Absolut	%	
Juvelerare, urmakare (36 företag) *Jewelry stores, watchmakers*					**Färghandel (25 företag)** *Chemist's and paint shops*				
244	246	+ 2	+ 1		284	304	+ 20	+ 7	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
11,32	11,57	+ 0,25	+ 2		19,48	20,59	+ 1,11	+ 6	2
4,59	4,61	+ 0,02	+ 0		13,23	13,97	+ 0,74	+ 6	3
0,58	0,61	+ 0,03	+ 5		0,47	0,47	+ 0,00	+ 1	4
0,04	0,06	+ 0,02	+ 37		0,16	0,11	— 0,04	— 27	5
0,04	0,05	+ 0,01	+ 23		0,15	0,15	— 0,00	— 1	6
2,42	2,57	+ 0,15	+ 6		2,78	3,01	+ 0,24	+ 9	7
0,03	0,04	+ 0,00	+ 7		0,10	0,12	+ 0,02	+ 22	8
0,28	0,32	+ 0,03	+ 11		0,27	0,30	+ 0,03	+ 9	9
+ 0,13	— 0,01	.	.		+ 0,50	— 0,02	.	.	10
0,19	0,22	+ 0,03	+ 14		0,33	0,35	+ 0,02	+ 6	11
0,02	0.01	— 0,01	(— 40)		0,07	0,05	— 0,02	— 32	12
—	—	—	—		0,03	0,04	+ 0,01	+ 33	13
—	0,05	+ 0,05	.		0,04	0,02	— 0,02	— 50	14
Bok- o. pappershandel, konsthandel m. m. (45 företag) *Book and stationery stores, art dealers etc.*					**Lanthandel (75 företag)** *General stores*				
434	427	— 7	— 2		731	743	+ 12	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
27,27	28,53	+ 1,26	+ 5		68,62	71,26	+ 2,64	+ 4	2
20,18	21,16	+ 0,98	+ 5		41,09	42,41	+ 1,31	+ 3	3
0,52	0,53	+ 0,02	+ 4		0,81	0,87	+ 0,06	+ 7	4
0,17	0,15	— 0,02	— 11		0,12	0,11	— 0,01	— 11	5
0,08	0,12	+ 0,04	+ 54		0,37	0,40	+ 0,04	+ 10	6
4,30	4,56	+ 0,26	+ 6		5,66	6,02	+ 0,36	+ 6	7
0,05	0,06	+ 0,01	+ 20		0,28	0,28	+ 0,00	+ 1	8
0,43	0,45	+ 0,01	+ 3		0,34	0,41	+ 0,07	+ 20	9
+ 0,30	+ 0,16	.	.		+ 0,14	+ 0,35	.	.	10
0,76	0,74	— 0,03	— 3		0,55	0,65	+0,10	+ 18	11
0,08	0,06	— 0,02	— 26		0,06	0,07	+ 0,01	+ 12	12
0,03	0,03	— 0,00	— 5		0,02	0,02	—	—	13
0,03	0,03	+ 0,00	+ 12		0,02	0,02	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Övrig detaljhandel (60 företag) *Other retail stores*			
1 Antal anställda	463	473	+ 10	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	27,63	28,80	+ 1,17	+ 4
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	18,38	19,17	+ 0,79	+ 4
4 Deklarerad nettointäkt	0,78	0,85	+ 0,07	+ 9
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,12	0,27	+ 0,15	+ 130
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,18	0,19	+ 0,01	+ 5
7 Lön till anställda	4,60	4,80	+ 0,20	+ 4
8 Räntor	0,09	0,12	+ 0,02	+ 25
9 Lokalhyror	0,39	0,44	+ 0,05	+ 14
10 Lagervärdeförändring	+ 0,38	+ 0,29	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,64	0,61	— 0,03	— 4
12 Redovisad vinst	0,09	0,42	+ 0,32	(+ 351)
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Samtliga branscher (743 företag) *Total*			
1 Antal anställda	7 054	7 062	+ 8	+ 0
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	494,92	511,25	+16,33	+ 3
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	322,96	330,87	+ 7,91	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	9,73	9,84	+ 0,11	+ 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	1,98	1,88	— 0,10	— 5
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,96	3,17	+ 0,21	+ 7
7 Lön till anställda	61,93	65,71	+ 3,78	+ 6
8 Räntor	2,18	2,38	+ 0,20	+ 9
9 Lokalhyror	6,13	6,69	+ 0,55	+ 9
10 Lagervärdeförändring	+ 2,56	+ 1,17	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	8,35	8,81	+ 0,46	+ 6
12 Redovisad vinst	0,79	0,96	+ 0,16	+ 21
13 Betald utdelning	0,18	0,18	— 0,00	— 0
14 Beslutad utdelning	0,18	0,21	+ 0,03	+ 19

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Partihandel

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data

Small commercial enterprises. Wholesale trade

1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956			1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956		
		Absolut	%				Absolut	%	
Järn o. metaller samt arbeten därav (38 företag) *Iron, steel, metals and their products*					Livsmedel (59 företag) *Groceries and foods*				
698	718	+ 20	+ 3		758	760	+ 2	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
86,72	88,26	+ 1,54	+ 2		118,93	128,84	+ 9,91	+ 8	2
79,05	80,61	+ 1,56	+ 2		86,11	93,03	+ 6,92	+ 8	3
1,34	1,10	— 0,24	— 18		0,72	0,86	+ 0,14	+ 19	4
1,07	0,85	— 0,21	— 20		0,17	0,22	+ 0,05	+ 33	5
0,50	0,49	— 0,01	— 2		0,40	0,49	+ 0,08	+ 21	6
8,81	9,53	+ 0,72	+ 8		7,48	8,14	+ 0,66	+ 9	7
0,55	0,58	+ 0,03	+ 6		0,33	0,32	— 0,00	— 1	8
0,59	0,62	+ 0,03	+ 5		0,30	0,34	+ 0,03	+ 11	9
+ 1,23	+ 0,89	.	.		+ 0,52	+ 0,17	.	.	10
1,45	1,60	+ 0,15	+ 10		0,86	0,98	+ 0,12	+ 14	11
0,47	0,24	— 0,22	— 48		0,06	0,07	+ 0,01	+ 13	12
0,18	0,21	+ 0,02	+ 13		0,02	0,02	—	—	13
0,21	0,21	+ 0,00	+ 1		0,02	0,01	— 0,01	— 33	14
Bilar (14 företag) *Automobiles*					Textil- och beklädnadsvaror (19 företag) *Textile products, clothing*				
382	389	+ 7	+ 2		279	272	— 7	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
33,59	34,70	+ 1,11	+ 3		32,23	31,66	— 0,57	— 2	2
24,01	24,50	+ 0,49	+ 2		30,32	29,68	— 0,64	— 2	3
0,55	0,46	— 0,09	— 16		0,28	0,31	+ 0,03	+ 11	4
0,20	0,13	— 0,07	— 36		0,20	0,23	+ 0,03	+ 15	5
0,13	0,14	+ 0,01	+ 10		0,15	0,08	— 0,07	— 48	6
3,61	4,05	+ 0,45	+ 12		3,44	3,55	+ 0,10	+ 3	7
0,11	0,11	+ 0,00	+ 3		0,16	0,22	+ 0,06	+ 36	8
0,06	0,05	— 0,00	— 3		0,28	0,28	+ 0,01	+ 2	9
— 0,07	+ 0,13	.	.		— 0,01	— 0,11	.	.	10
0,28	0,28	— 0,01	— 2		0,75	0,85	+ 0,10	+ 14	11
0,10	0,00	— 0,10	— 98		0,08	0,05	— 0,02	— 31	12
0,00	0,00	—	—		0,06	0,07	+ 0,00	+ 5	13
0,00	—	— 0,00	—100		0,07	0,04	— 0,03	— 47	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Partihandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Färger, kemisk-tekn. artiklar o. d. (19 företag) *Paints, chemicals, chemical products etc.*			
1 Antal anställda	321	320	— 1	— 0
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	29,03	30,38	+ 1,35	+ 5
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	22,48	23,41	+ 0,93	+ 4
4 Deklarerad nettointäkt	0,22	0,24	+ 0,02	+ 8
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,07	0,13	+ 0,06	+ 86
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,13	0,14	+ 0,01	+ 10
7 Lön till anställda	3,45	3,68	+ 0,23	+ 7
8 Räntor	0,15	0,18	+ 0,04	+ 24
9 Lokalhyror	0,26	0,30	+ 0,04	+ 15
10 Lagervärdeförändring	— 0,39	— 0,02	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,47	0,52	+ 0,05	+ 11
12 Redovisad vinst	0,02	0,07	+ 0,05	(+ 337)
13 Betald utdelning	0,01	0,02	+ 0.01	+ 96
14 Beslutad utdelning	0,02	—	— 0,02	— 100
	Blandade och ej specificerade varuslag (55 företag) *Nonspecified branches*			
1 Antal anställda	994	940	— 54	— 5
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	97,75	102,01	+ 4,26	+ 4
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	75,57	78,97	+ 3,40	+ 4
4 Deklarerad nettointäkt	1,38	1,48	+ 0,10	+ 7
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,64	0,57	— 0,07	— 12
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,46	0,49	+ 0,03	+ 7
7 Lön till anställda	10,36	10,72	+ 0,36	+ 3
8 Räntor	0,47	0,52	+ 0,05	+ 10
9 Lokalhyror	0,56	0,61	+ 0,05	+ 9
10 Lagervärdeförändring	+ 0,11	— 0,31	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,37	1,48	+ 0,11	+ 8
12 Redovisad vinst	0,23	— 0,04	— 0,27	— 120
13 Betald utdelning	0,09	0,10	+ 0,01	+ 8
14 Beslutad utdelning	0,10	0,09	— 0,01	— 6

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Wholesale trade (cont.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1955	1956	Ökning (+) eller minskning (—) 1955—1956	
			Absolut	%
	Samtliga branscher (204 företag) *Total*			
1 Antal anställda	3 432	3 399	— 33	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	398,25	415,84	+ 17,59	+ 4
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	317,54	330,20	+ 12,67	+ 4
4 Deklarerad nettointäkt	4,50	4,45	— 0,05	— 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	2,35	2,14	— 0,22	— 9
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,77	1,83	+ 0,06	+ 3
7 Lön till anställda	37,14	39,66	+ 2,51	+ 7
8 Räntor	1,76	1,93	+ 0,17	+ 10
9 Lokalhyror	2,05	2,20	+ 0,16	+ 8
10 Lagervärdeförändring	+ 1,40	+ 0,77	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	5,19	5,71	+ 0,53	+ 10
12 Redovisad vinst	0,95	0,40	— 0,56	— 59
13 Betald utdelning	0,37	0,41	+ 0,04	+ 12
14 Beslutad utdelning	0,41	0,35	— 0,06	— 15

(forts. från sid. 47)

22 Total
23 Gross profit

Other data

24 Investments in lorries
25 of which primary investments
26 Amounts immediately written off on current investments
27 Costs of maintenance and repairs
28 Pensions and pension insurance fees

Wages and salaries:

29 Board of directors and executives
30 Wage-earners in for-hire lorry transport
31 Other employees
32 Paid dividends
33 Declared dividends

Företagens intäkter, kostnader och vinster m.m. 1955 och 1956 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data

Lastbilstrafikföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Enterprises performing for-hire lorry transport

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 80 lastbilstrafikföretag	1955	1956	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1955—1956	
				absolut	%
1	Antal arbetare i lastbilstrafik	2 729	2 762	+ 33	+ 1
2	Antal motorfordon i lastbilstrafik	2 073	2 165	+ 92	+ 4
3	Sammanlagd maximilast i ton	8 959	9 262	+ 303	+ 3
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
4	Bruttovinst	8,1	8,5	+ 0,5	+ 6
5	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 100)
6	Räntor	0,1	0,1	+ 0,0	+ 11
7	Överskott å annan rörelse	0,5	0,5	+ 0,0	+ 3
8	Övriga intäkter	0,4	0,5	+ 0,1	+ 25
9	Summa	9,1	9,7	+ 0,6	+ 7
	Kostnader och vinst				
10	Räntor	0,8	1,0	+ 0,2	+ 22
11	Avskrivning å materiella anläggningstillgångar	6,2	6,8	+ 0,6	+ 9
12	Skatter samt investeringsavgift	0,8	1,2	+ 0,3	+ 39
13	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,4	0,2	— 0,3	— 63
14	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
15	Övriga kostnader	0,5	0,3	— 0,2	— 35
16	Redovisad vinst	0,3	0,3	+ 0,0	+ 4
17	Summa	9,1	9,7	+ 0,6	+ 7
	Beräkning av bruttovinsten				
18	Bruttointäkt av rörelsen	96,9	103,1	+ 6,2	+ 6
19	Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	9,8	10,1	+ 0,3	+ 3
20	Fordonsskatt, bil- och trafikförsäkring	5,1	5,4	+ 0,3	+ 5
21	Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	73,9	79,1	+ 5,2	+ 7
22	Summa avgående poster	88,8	94,6	+ 5,8	+ 6
23	Bruttovinst	8,1	8,5	+ 0,5	+ 6
	Övriga uppgifter				
24	Anskaffning av lastfordon	6,6	7,2	+ 0,6	+ 9
25	Därav egentlig investering	6,2	6,6	+ 0,4	+ 7
26	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	—	— 0,0	(— 100)
27	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,9	8,2	— 0,7	— 8
28	Pensioner och pensionspremier	0,4	0,3	— 0,0	— 13
29	Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	2,4	2,6	+ 0,2	+ 8
30	Arbetare i lastbilstrafik	31,4	34,3	+ 2,8	+ 9
31	Andra anställda	7,4	7,5	+ 0,1	+ 2
32	Betald utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 5
33	Beslutad utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 51

Vägtrafikolyckor: Skadade personer, delaktiga trafikelement och olyckans art — November 1957

Road accidents: Persons killed and injured, traffic elements involved and nature of accident — *November 1957*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Samtliga *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	6	—	6	34	14	48	239	122	361	279	136	415
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	8	1	9	46	9	55	255	107	362	309	117	426
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	4	2	6	11	5	16	17	52	69	32	59	91
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	4	1	5	3	3	6	7	4	11
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. mot.*	1	5	6	4	10	14	25	83	108	30	98	128
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	2	1	3	4	13	17	12	25	37	18	39	57
Cyklister *Cyclists*	11	7	18	19	22	41	40	106	146	70	135	205
Fotgängare *Pedestrians*	23	16	39	23	57	80	37	185	222	83	258	341
Övriga *Others*	3	—	3	3	1	4	4	8	12	10	9	19
Samtliga *Total*	58	32	90	148	132	280	632	691	1 323	838	855	1 693

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 831	3 342	5 173
Lastbil *Lorry*	365	735	1 100
Buss *Bus*	44	134	178
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	48	159	207
Moped *Cycle with aux. motor*	40	171	211
Annan lätt mc *Other light mc*	26	75	101
Spårvagn *Tram*	—	71	71
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	12	12	24
Cykel *Cycle*	80	188	268
Annat fordon *Other vehicle*	65	333	398
Fotgängare *Pedestrian*	89	267	356
Andra trafikelement *Other traffic elements*	43	11	54
Samtliga *Total*	2 643	5 498	8 141

Olyckans art *Nature of accident*	Ej t.	T.	S:a
Kollision *Collision*			
mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade *between vehicles moving or temporarily stopped*	739	1 762	2 501
med parkerat fordon *with stationary vehicle*	35	489	524
med fotgängare *with pedestrian*	79	258	337
med annan vägtrafikant *with other traffic element*	3	—	3
med djur *with animal*	44	5	49
med hinder på körbanan *with obstacle on the road*	11	44	55
med föremål vid körbanan *with obstacle by the road*	57	109	166
Körning av vägen *Vehicle in ditch*	643	73	716
Kullkörning *Vehicle overturned*	35	33	68
Olycka av annat slag *Other type of accident*	10	20	30
Samtliga *Total*	1 656	2 793	4 449

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område (markerat genom vägmärken) = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer länsvis

November 1957

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
							Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	6	33	66	105	175	12	14	43	69
Uppsala »	3	22	32	57	108	3	6	33	42
Södermanlands »	2	15	48	65	102	2	4	21	27
Östergötlands »	2	35	37	74	118	2	5	41	48
Jönköpings »	—	15	31	46	68	—	5	21	26
Kronobergs »	—	14	16	30	49	—	3	18	21
Kalmar »	3	15	36	54	78	3	2	20	25
Gotlands »	—	3	7	10	16	—	—	3	3
Blekinge »	1	10	26	37	69	1	6	9	16
Kristianstads »	5	23	26	54	97	5	9	20	34
Malmöhus »	1	24	50	75	121	1	4	35	40
Hallands »	2	15	29	46	81	2	7	15	24
Göteb. o. Bohus »	1	17	54	72	118	1	7	19	27
Älvsborgs »	4	32	51	87	142	4	8	34	46
Skaraborgs »	3	35	55	93	149	3	13	36	52
Värmlands »	2	25	73	100	153	2	7	35	44
Örebro »	—	15	38	53	90	—	6	15	21
Västmanlands »	2	16	61	79	124	2	1	20	23
Kopparbergs »	3	22	55	80	125	3	8	26	37
Gävleborgs »	1	27	57	85	129	1	10	25	36
Västernorrlands »	1	27	78	106	167	1	4	34	39
Jämtlands »	2	28	30	60	87	2	6	38	46
Västerbottens »	7	35	49	91	133	7	9	39	55
Norrbottens »	1	27	69	97	144	1	4	32	37
Summa *Total*	52	530	1 074	1 656	2 643	58	148	632	838

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured, by county — *November 1957*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
							Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	4	174	565	743	1 486	4	32	172	208
Stockholms län	2	37	97	136	263	2	7	34	43
Uppsala »	—	11	67	78	148	—	4	10	14
Södermanlands »	—	25	29	54	106	—	2	24	26
Östergötlands »	1	34	91	126	241	1	6	30	37
därav Norrköpings stad	1	20	35	56	107	1	5	16	22
Jönköpings län	1	22	49	72	143	1	7	19	27
Kronobergs »	1	5	11	17	36	1	1	4	6
Kalmar »	2	6	27	35	65	2	4	5	11
Gotlands »	—	—	7	7	14	—	—	—	—
Blekinge »	1	8	29	38	81	1	—	9	10
Kristianstads »	2	12	36	50	98	2	3	12	17
Malmöhus »	5	75	177	257	505	5	10	71	86
därav Malmö stad	2	46	107	155	312	2	3	45	50
Hallands län	—	4	27	31	57	—	—	4	4
Göteb. o. Bohus »	3	128	332	463	942	3	20	130	153
därav Göteborgs stad	3	120	302	425	867	3	19	117	139
Älvsborgs län	3	13	39	55	108	3	3	14	20
Skaraborgs »	—	16	26	42	84	—	4	13	17
Värmlands »	1	27	37	65	120	1	4	28	33
Örebro »	—	20	57	77	148	—	4	18	22
Västmanlands »	1	17	77	95	178	1	2	15	18
Kopparbergs »	—	17	43	60	114	—	2	19	21
Gävleborgs »	—	26	68	94	184	—	5	24	29
Västernorrlands »	1	15	66	82	161	1	5	12	18
Jämtlands »	1	4	17	22	41	1	—	4	5
Västerbottens »	2	11	23	36	66	2	2	9	13
Norrbottens »	1	14	43	58	109	1	5	11	17
Summa *Total*	32	721	2 040	2 793	5 498	32	132	691	855
Hela riket *Sweden*	84	1 251	3 114	4 449	8 141	90	280	1 323	1 693

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1955 Dec	162	8	1 330	512	746	188	2 776	600	159	112
1956 Jan.	158	14	1 089	415	652	152	2 308	526	130	99
Febr.	154	12	995	417	691	131	2 234	513	142	87
Mars	167	9	1 027	441	716	148	2 332	461	156	99
April	117	13	1 152	448	634	145	2 379	541	148	95
Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
335,5	375,9	1 613,8	2 286,7	4 611,9	1 202,2	230,3	192,5	1955 Dec.
275,0	307,4	1 454,0	1 899,6	3 936,0	1 071,8	281,2	214,4	1956 Jan.
249,0	307,4	1 529,3	1 741,5	3 827,2	1 204,6	301,6	102,2	Febr.
258,6	328,2	1 594,0	1 746,9	3 927,7	819,5	430,9	198,9	Mars
286,2	334,0	1 400,2	2 207,5	4 227,9	1 132,2	342,3	148,2	April
304,9	352,7	1 626,0	1 916,4	4 200,0	875,6	290,8	117,3	Maj
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340,4	387,5	1 647,3	2 490,6	4 865,8	1 161,8	329,5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255,1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642,5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258,1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 201,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.

Beställningstrafik med lastbil — November 1957

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1952 Medeltal per månad	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
2	1953 » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
3	1954 » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
4	1955 » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
5	1956 » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
6	1956: November	21 269	4,84	36 664	2 489	14,73
7	1957: Juni	21 199	4,95	35 604	2 271	15,68
8	» Juli	21 244	4,95	31 020	1 994	15,55
9	» Augusti	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
10	» September	21 391	4,99	37 238	2 361	15,77
11	» Oktober	21 306	5,02	40 110	2 545	15,76
12	» November	[2] 21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 523	4,16	6 758	424	15,93
B	Stockholms län	1 119	4,99	2 758	159	17,35
C	Uppsala län	532	5,45	546	36	15,01
D	Södermanlands län	732	5,00	1 070	69	15,45
E	Östergötlands län	977	5,28	1 472	92	15,93
F	Jönköpings län	765	5,34	993	66	15,12
G	Kronobergs län	457	5,31	319	22	14,28
H	Kalmar län	559	5,57	660	41	16,14
I	Gotlands län	187	4,16	139	9	15,46
K	Blekinge län	366	5,48	438	30	14,61
L	Kristianstads län	693	5,42	795	45	17,87
M	Malmöhus län	1 498	5,12	2 191	158	13,86
N	Hallands län	468	5,01	546	36	15,13
O	Göteborgs och Bohus län	1 808	4,41	3 983	263	15,16
P	Älvsborgs län	1 015	5,19	1 329	89	14,94
R	Skaraborgs län	718	5,17	832	54	15,46
S	Värmlands län	881	5,15	1 027	65	15,80
T	Örebro län	773	5,51	1 274	82	15,63
U	Västmanlands län	703	5,66	1 187	72	16,40
W	Kopparbergs län	824	5,17	1 108	69	16,03
X	Gävleborgs län	1 024	6,08	1 956	117	16,72
Y	Västernorrlands län	917	4,76	1 926	112	17,15
Z	Jämtlands län	376	4,45	553	33	16,07
AC	Västerbottens län	741	4,57	1 514	87	17,50
BD	Norrbottens län	753	4,60	1 944	117	16,64

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 128 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
2	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
3	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
4	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
5	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
6	3 269	20 836	10 005	32	52	1 553	31 740	103
7	3 217	19 274	10 115	34	49	1 450	31 737	108
8	3 033	18 219	9 868	35	47	1 397	28 958	103
9	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
10	3 342	20 857	10 379	33	52	1 500	33 223	106
11	3 616	22 012	10 867	33	50	1 574	35 017	107
12	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
A	7	218	2	—	456	8	352	160
B	121	487	365	43	28	40	804	94
C	102	770	410	35	54	56	1 000	85
D	117	905	432	32	63	65	1 415	106
E	187	1 255	580	32	55	87	1 863	102
F	157	1 338	505	27	62	78	1 727	94
G	114	847	342	29	58	61	1 220	103
H	99	869	316	27	76	56	1 386	117
I	59	208	113	35	22	18	309	96
K	53	707	162	19	123	38	969	111
L	195	1 438	507	26	74	94	2 207	113
M	328	1 716	783	31	43	130	2 862	114
N	87	635	293	32	53	48	930	100
O	65	605	220	27	92	37	1 010	122
P	176	1 234	525	30	47	90	1 770	101
R	113	1 113	390	26	88	70	1 587	106
S	201	1 139	767	40	46	89	2 009	105
T	117	854	424	33	71	61	1 451	114
U	169	782	370	32	50	53	1 221	106
W	222	872	576	40	29	78	1 627	112
X	115	831	470	36	63	89	1 437	111
Y	128	562	376	40	36	44	970	103
Z	149	274	254	48	12	29	608	115
AC	122	572	441	44	43	53	989	98
BD	87	297	231	44	25	25	562	106

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär anfördes emellertid över taxorna. Besvären har avgjorts den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
2	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
3	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
4	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
5	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
6	168 552	19	256 032	12	66	190	3 216
7	158 718	20	250 957	13	63	176	3 177
8	142 631	20	233 811	12	61	160	2 823
9	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
10	174 768	19	274 332	12	64	181	3 294
11	181 648	19	287 804	12	63	193	3 526
12	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
A	3 377	10	3 721	9	91	171	2 818
B	3 334	24	5 966	13	56	178	3 183
C	5 538	18	9 957	10	56	173	2 908
D	7 384	19	12 049	12	61	184	3 395
E	10 336	18	16 546	11	62	184	3 413
F	9 800	18	14 079	12	70	188	3 556
G	6 602	18	9 929	12	66	182	3 367
H	7 595	18	13 378	10	57	173	3 660
I	1 284	24	1 774	17	72	149	2 397
K	6 492	15	9 351	10	69	185	3 846
L	14 432	15	19 001	12	76	200	4 331
M	14 126	20	20 723	14	68	192	3 373
N	4 647	20	7 874	12	59	180	3 155
O	5 917	17	8 424	12	70	166	2 762
P	8 225	22	13 926	13	59	176	3 053
R	9 962	16	14 047	11	71	173	3 369
S	9 143	22	14 487	14	63	174	3 447
T	8 352	17	13 934	10	60	184	3 526
U	8 403	15	11 048	11	76	179	3 426
W	6 382	26	10 859	15	59	179	3 319
X	7 223	20	13 118	11	55	201	3 314
Y	4 562	21	6 605	15	69	170	3 158
Z	1 719	35	3 538	17	49	166	3 035
AC	5 200	19	10 097	10	51	188	3 377
BD	2 161	26	3 422	16	63	189	3 328

[1] Se not 1 på föregående sida.

Sammanfattning av kommunernas finanser år 1955

Local Government Finance

En kort sammanfattning av samtliga kommunala finanser år 1955 framlägges härmed i tvenne tabeller. I ett tidigare häfte av tidskriften (nr 9/1957) har preliminära siffror rörande de borgerliga primärkommunernas finanser lämnats. Dessutom har preliminära uppgifter för enbart städer resp. landsting publicerats (nr 3 och 4/1957).

I tab. 1 redogöres för samtliga kommuners inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder. Av tabellen framgår bl. a. de borgerliga primärkommunernas starka övervikt i jämförelse med övriga kategorier av kommuner. Av dessa har endast landstingen relativt taget någon större betydelse. Synnerligen obetydlig, mindre än en procent, är municipalsamhällenas andel av samtliga kommunala finanser. I övrigt kan utläsas av tabellen, att skatterna var den viktigaste inkomstposten med 3 645 milj. kr, varefter följde statsbidrag med 1 130 milj. kr. Bland utgifterna var lönerna den största posten med 2 317 milj. kr.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må följande framhållas. Vissa transaktioner, såsom upptagna lån, i anspråk tagna medel ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån har ej medräknats bland inkomsterna. Ej heller har amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån medtagits bland utgifterna. Vidare ingår ej interna transaktioner o. d. bland kommunernas inkomster och utgifter. Vissa dubbelräkningar i form av ersättningar från kommun till andra kommuner eller mellan kommuner och landsting förekommer dock. Storleken av dessa ersättningar kan ej angivas, men vissa mer betydande av dem redovisas i det statistiska primärmaterialet, nämligen ersättningar olika kommuner emellan för lämnad fattigvård och barnavård. Dessa uppgick år 1955 till resp. 7,4 och 3,8 milj. kr. Vidare uppgick landstingens ersättningar till kommuner för samma ändamål till resp. 3,8 och 1,1 milj. kr. I förhållande till de totala kommunala utgifterna är dessa ersättningar obeydliga.

Tab. 1 innehåller även uppgifter om kommunernas tillgångar och skulder samt fonder enligt kommunal- resp. landstingslagen. De borgerliga primärkommunernas övervikt över andra typer av kommuner framträder här ej så starkt som beträffande inkomsterna och utgifterna. Av fonderna utgör skatteregleringsfonderna den största gruppen. En anmärkningsvärt stor del av dessa fonder, eller nära en fjärdedel, faller på landstingen. De s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning (SFS 154/1954) har ej inräknats här utan bland »Övriga fonder».

En sammanställning av samtliga kommunala inkomster (utom skatter) och utgifter för olika verksamhetsområden lämnas i tab. 2. Av tabellen framgår bl. a., att undervisnings- och bildningsverksamhet är den mest betydande förvaltningsgrenen vad utgifterna beträffar, medan bland inkomsterna industriella verk o. d. svarar för den största andelen, ehuru nära följd av undervisnings- och bildningsverksamhet. Bland övriga mera kostnadskrävande förvaltningsgrenar kan nämnas hälso- och sjukvård, planerings- och anläggningsverksamhet samt socialvård. Särskilt må här framhållas hälso- och sjukvården, som är landstingens viktigaste verksamhetsområde. Den är -- med undantag av kyrkliga ändamål — den enda förvaltningsgren, för vilken de borgerliga primärkommunerna icke är den mest betydande gruppen.

L. A.

Tab. 1. Samtliga kommuners finanser år 1955 *Local Government finance*

Inkomster och utgifter *Revenue and expenditure* (realekonomisk fördelning) Tillgångar *Assets* Skulder *Liabilities* Fonder *Funds*	Belopp *Amounts*		Beloppets procentuella fördelning på				
			Primärkommuner *Primary communes*		Landsting *County councils*	Municipalsamhällen *Partly self-administrated built-up areas*	Summa *Total*
	1 000 kr	%	Borgerliga *Civil*	Kyrkliga *Ecclesiastical*			
INKOMSTER *Revenue*							
Skatter *Taxes*	3 645 302,5	53,3	72,9	5,8	21,0	0,3	100
Statsbidrag *State grants*	1 129 937,2	16,5	90,1	2,5	7,1	0,3	100
Räntor *Interest*	115 277,1	1,7	73,0	6,9	19,8	0,3	100
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	595 840,8	8,7	77,0	1,5	21,2	0,3	100
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	978 822,1	14,3	94,2	4,3	0,8	0,7	100
Övriga *Others*	372 955,4	5,5	85,6	7,3	6,5	0,6	100
Summa *Total*	6 838 135,1	100	79,9	4,8	15,0	0,3	100
UTGIFTER *Expenditure*							
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	1 588 437,7	22,6	88,3	2,9	8,0	0,8	100
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	369 178,0	5,2	81,9	13,1	4,3	0,7	100
Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	232 038,3	3,3	77,7	3,7	18,2	0,4	100
Löner *Wages and salaries*	2 317 120,6	32,9	76,6	5,0	18,3	0,1	100
Pensioner *Pensions*	192 373,4	2,7	89,3	2,1	8,5	0,1	100
Räntor *Interest*	166 740,1	2,4	94,9	2,3	2,2	0,6	100
Övriga *Others*	2 177 237,5	30,9	82,3	3,9	13,5	0,3	100
Summa *Total*	7 043 125,6	100	82,1	4,4	13,1	0,4	100
Tillgångar vid årets slut *Assets*							
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	8 839 015,1	56,2	88,4	0,9	10,2	0,5	100
Övriga *Others*	6 894 850,6	43,8	81,0	4,5	14,2	0,3	100
Summa *Total*	15 733 865,7	100	85,1	2,5	12,0	0,4	100
Skulder vid årets slut *Liabilities*							
Fasta lån *Fixed loans*	5 136 730,6	77,8	95,3	2,1	2,0	0,6	100
Övriga *Liquid debt*	1 461 759,2	22,2	93,3	0,8	5,5	0,4	100
Summa *Total*	6 598 489,8	100	94,9	1,8	2,8	0,5	100
Upptagna lån *Loans raised*	684 473,9	100	95,4	2,9	0,7	1,0	100
Betalda lån *Loans redeemed*	270 799,1	100	90,3	4,7	3,9	1,1	100
Fonder enligt kommunallagen (landstingslagen) *Funds*							
Pensionsfonder *Pension funds*	389 518,4	14,7	83,4	1,3	15,3	0,0	100
Allmänna investeringsfonder *Investment funds*	556 625,2	21,0	77,4	4,0	18,2	0,4	100
Skatteregleringsfonder *Funds for balancing of taxes*	1 059 674,1	39,9	71,5	3,8	24,6	0,1	100
Övriga fonder *Others*	646 224,7	24,4	72,1	9,6	17,9	0,4	100
Summa *Total*	2 652 042,4	100	74,6	4,9	20,3	0,2	100

Tab. 2. Samtliga kommuners inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1955

Total revenue (excl. of taxes) and expenditure of communes by purpose

Ändamål *Administrative units*	Inkomster *Revenue*		Utgifter *Expenditure*	
	1 000 kr	%	1 000 kr	%
Kyrkliga ändamål *Ecclesiastical purposes*	109 344,7	3,4	303 665,7	4,3
Allmän förvaltning *General administration* ...	10 356,4	0,3	142 239,9	2,0
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	36 780,6	1,2	198 830,4	2,8
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	276 135,3	8,7	543 012,7	7,7
Planerings- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*	313 734,2	9,8	879 699,7	12,5
Därav: Gator och vägar *Streets and parks*	141 324,0	4,4	432 725,6	6,1
Vattenverk *Water works*	137 941,8	4,3	210 597,8	3,0
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	25 468,0	0,8	184 121,5	2,6
Industriella verk o. d. *Public utilities*	816 901,1	25,6	838 333,2	11,9
Därav: Gasverk *Gas works*	149 940,4	4,7	141 117,2	2,0
Elektricitetsverk *Electricity works* ..	482 982,2	15,1	454 905,3	6,5
Hamn *Harbours*	103 035,6	3,2	116 967,9	1,7
Kommunikationsföretag *Transport* .	76 812,6	2,4	112 132,5	1,6
Hälso- och sjukvård *Public health*	302 439,6	9,5	1 171 848,5	16,6
Allmän hygien *Sanitary service*	68 606,6	2,1	130 122,2	1,9
Därav: Renhållningsverk *Sanitary works* ..	41 801,4	1,3	72 082,7	1,0
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	766 026,2	24,0	1 573 752,4	22,4
Därav: Folkskola *Primary schools*	643 951,3	20,2	1 197 252,2	17,0
Annan undervisning *Other*	122 074,9	3,8	376 500,2	5,4
Socialvård *Social services*	227 397,8	7,1	818 585,8	11,6
Därav: Fattigvård *Public assistance*	158 115,5	5,0	368 844,6	5,2
Barnavård *Child welfare*	47 627,8	1,5	137 262,9	1,9
Folkpensionering *National pensions*	60,7	0,0	219 959,4	3,1
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*	53 187,2	1,7	187 682,3	2,7
Därav: Brandförsvar *Fire precaution*	11 521,2	0,4	91 197,8	1,3
Finansförvaltning *Financial administration* ...	211 922,9	6,6	255 352,8	3,6
Summa *Total*	3 192 832,6	100	7 043 125,6	100

Kommunalskatterna år 1958

Local Taxes

En tabell över skatteunderlaget och den kommunala utdebiteringen för år 1958 har uppgjorts i statistiska centralbyrån. Tabellen innehåller preliminära uppgifter för de särskilda städerna och landskommunerna (inkl. köpingarna) om skatteunderlaget samt om utdebiteringen per skattekrona, dels enbart till borgerlig kommun, dels sammanlagt till kommun (borgerlig såväl som kyrklig), landsting och tingslag. Uppgifterna om utdebiteringen avser de skattesatser, efter vilka 1958 års preliminära kommunalskatter har beräknats. Tabellen, som föreligger i stencil, kan rekvireras från centralbyrån. Utförligare uppgifter om skatteunderlag och utdebitering för innevarande år kommer att publiceras i Årsbok för Sveriges kommuner 1958.

L. A.

Befolkningsstatistiska stereogram

Stereograms in Population Statistics

Fr. Th. Berg hade gjort diagram över folkmängden i Sverige först för 1750—1860 i 1860 års befolkningsstatistik (könen tillsammans); sedan för 1750—1875 till Befolkningskongressen i Paris 1878 (könen vart för sig). Sidenbladh (Annales de Démographie internationale, Paris 1879, s. 5) kommenterar att talen är okorrigerade. Han säger på s. 8 att då en femårskull av dem mellan 11 och 25 år ibland är större än den var fem år tidigare, så kunde det tänkas bero på immigration, men troligen är det orsakat av det vanliga felet att det löpande åldersåret angivits som redan fullbordat. (Detta fel framträder särskilt vid femåldersåldern.)

Under 1860- och 1870-talen publicerades nya metoder för dödlighetsberäkningar av Knapp, Zeuner, Lexis och Becker. Dessa använde det geometriska framställningssätt, som sedan fått namn av Lexis' eller Beckers schema.

Det var väl både det svenska unika materialet och det nya schemat som föranledde chefen för den unga italienska statistiska centralbyrån (Bodio) att låta utföra några stereogram över den svenska befolkningens utveckling 1750—1875. Den som gjorde stereogrammen, Luigi Perozzo, kallade sig kartografisk ingenjör vid centralbyrån, och han har beskrivit stereogrammen i två artiklar i Annali di statistica.[1]

Av de två stereogram, som använder ett treaxligt cartesiskt koordinatsystem, är det ena rätvinkligt, det andra med en sned vinkel. Båda är direkt utförda efter Bergs diagram. Att blott männens tal använts beror förmodligen på att man då bekvämt kunde använda Bergs diagram och samtidigt undvika för många detaljer. Stereogrammen finns kvar och pryder sin plats i statistiska centralbyråns lokaler i Stockholm.

De två ytterligare stereogram som finns är grundade på det polära koordinatsystemet. Folkmängden åldersvis är mätt radiellt från centrum av en glob med utgång från »jordaxeln». På det ena polära stereogrammet är därvid endast halva globen använd (90° latitud motsvarar 100 år). På det andra har 90° fått motsvara endast 50 år. Tiden mätes i grader i ekvatorns plan, så att en longitud betecknar en viss tidpunkt. Tidsskalan är vald så att den studerade perioden (125 år) motsvarar ett halvt varv. Genom vridrörelsen och befolkningstillväxten får stereogrammet utseende av en snäcka. -- Modellerna skiljer sig utom genom åldersskalan också därigenom att på den ena folkmängderna avsatts i det närmaste exakt från centrum, medan på den andra en kraftig cylinder inskjutits omkring »jordaxeln» och avstånden mätts från dennas bas vid centrum. Det sistnämnda stereogrammet är avbildat i Annali di Statistica. De polära modellerna förvaras i statistiska centralbyråns arkiv. — Perozzo utförde samtidigt ett stereogram, som han också beskrev, över giftermålsfrekvensen åldersvis i kombination.

Vid Internationella statistiska institutets möte i Stockholm i augusti 1957 visade sig två tillfrågade italienare väl känna till dessa modeller. Enligt prof. Boldrini var Perozzo en mycket skicklig statistiker.

När Royal Statistical Society i London firade sitt 50-årsjubileum 1885 — då förslag väcktes att bilda ett internationellt statistiskt institut — höll J. Levasseur ett längre föredrag över La statistique graphique. Han beskriver där några av Perozzos stereogram, men anmärker att framställningen är dyrbar och att en avbildning av ett stereogram i form av en perspektivskiss kan bli svårförståelig för en större publik. Däri ligger väl också förklaringen till att båda framställningssätten är så ovanliga.

Fzl

[1] Perozzo: Statistica grafica. | Annali di Statistica Ser. 2ª Vol. 12 resp. 22
» Stereogrammi demografici. |

Local Savings Banks in 1956

By J. Sjöstrand

The statistical report of the savings banks in years ending with 5 or 0 will be published with the title »Allmän sparbanksstatistik» in the series Sveriges officiella statistik, and in intermediate years in this review.

Since 1956 there is in force a new law concerning savings banks. The most important new fact is that the savings banks now are entitled to receive deposits — besides on savings accounts on other optional accounts up to an amount, equivalent to 15 per cent of the sum of the savings accounts. At the end of 1956, however, the amount on other accounts than savings accounts didn't make but short of 3 ‰ of the sum total.

At the end of 1956 the number of savings banks (not including the Post Office Savings Bank) was 444, 135 of which had their head office in towns, while 309 were domiciled in rural communities.

The mean interest rate on deposits on savings account was 3,97 %. The mean interest rate on loans to local governments was 4,74 %, on mortgage loans 4,76 % and on loans on personal guarantee 5,81 %.

The number of depositors' savings accounts increased during 1956 by 115 000 and was 6 179 000 at the end of the year (tab. 1, cols. 4—8). 3 779 millions kronor were deposited in 1956, while depositors' funds on savings account at the end of the year reached 11 478 million kr, including accrued interest to the amount of 432 million kr (tab. 1, cols. 9—14). The mean amount per account was 1 857 kronor.

The different measures in order to encourage thrift are described in the publication »Allmän sparbanksstatistik 1955». Details are given in tab. 2.

Data on income, expenditure and profits are to be found in tab. 3.

Liabilities of savings banks at the end of 1956 (tab. 4, cols. 26—34) were:

	Million kronor
Depositors' funds (savings accounts and other accounts)	11 509
Reserve and other funds	468
Other liabilities	32
Total	12 009

Assets of savings banks at the end of 1956 (tab. 4, cols. 2—21) were:

	Million kronor
Cash in hand and at banks	272
Bonds	1 132
Loans	10 327
Other assets	278
Total	12 009

Tab. 5 will be found to give the distribution of loans and other credits to the public, tab. 6 the distribution of bonds by different forms.

Married Women Economically Active. II

A Special Investigation Based on the Population Sample Register

By T. Widstam

The position of women in society has undergone considerable change in this country owing to the fact that they are to be found in gainful occupations to a greater and greater degree. This is no less true of married women as, in the course of the years, it has become more and more usual for them to combine a gainful occupation with the work in their own homes. Married women are

very prominent among the reserves of labour to be found in the community of to-day.

With the assistance of the population sample register kept by the Bureau of Statistics it has been possible by using comparatively up-to-date statistics relating to the end of 1954 to form a picture of the economic activities of married women. The investigation comprises five tables. Two of these have already been published in part 1 of this article.[1] The data now given are intended to illuminate statistically the connection between on the one hand the economic activities of married women, and on the other both their own income conditions and those of their family, and the number of their children.

In the previous article it was pointed out that the meaning of the concept, »economically active», is not the same in this investigation as in the censuses of population. Married women with a temporary income from gainful work or with part-time work here have been classed as economically active as also have been married women who have had no income from work during 1954 although they had one during one of the immediately preceding years.

No less than 42 % of the married women were economically active in the sense used in this investigation. If an omission is made of the married women who had income from work in previous years but not during 1954 the proportion is reduced to 31 %.

In the first of the tables published in this review, the economically active married women have been distributed according to the number of children and family income. Table 2 contains data on the number of children combined with both the family income and the wife's own income. Finally in Table 3 a distribution has been made by the number of children both in 1951 and in 1954 and by age, and in addition by whether or not a wife was economically active during the former year.

If a comparison is made between the tables published in issue 9/1957 and the present tables, certain discrepancies in the figures become apparent. The latter are lower, falling short of the former by about 8 %. This difference is chiefly due to the fact that the tables now published, unlike those in issue 9, only cover jointly taxed married women.

44 per cent of the economically active married women were childless which, according to the concept of a child used in this investigation, implies that they had no child under 16 at home. The frequency of childless marriages where the wife was gainfully occupied was somewhat larger in the towns than in rural areas.

In marriages where the wife was economically active the number of children under 16 at home amounted on an average to 90 per 100 marriages. If the childless marriages are deducted, the average number of children rises to 161 per 100 marriages. The number of children in marriages where the wife was economically active was greater on the average in rural areas than in the towns. Thus, while 27 % of the gainfully occupied married women in the country areas had two or more children under 16 at home, the corresponding figure was 22 % in the towns.

These averages provide a very imperfect gauge of the number of children in marriages with an economically active wife. The tables do not contain any data on the age of the wife or her age on marriage, nor on the duration of the marriage, all of these factors being of decisive importance for the number of children in a marriage. The material thus covers both marriages contracted at an early or late age, and marriages in which the wife's period of fertility is at an end and her children past the age of 16, as well as recently contracted marriages in which there has not been time for children to be born. The aim of the inquiry has however only been to illuminate in broad outline the variations in the number of children among gainfully occupied married women with varying income conditions.

A division according to income shows that the frequency of childless marriages

[1] Statistical Review 1957, issue 9, p. 445.

with an economically active wife was particularly high in the lowest income class (income under 3 000 kronor), 63 % of the marriages being childless. With rising family incomes the frequency fell to 39 % in the income class with 10 000 —15 000 kronor, only to rise again in the higher income classes.

A comparison with the marriages in which the wife is not gainfully occupied indicates that the average number of marriages with children throughout all income classes was higher in marriages where the wife was not economically active than in marriages where the wife was working.

If the total number of economically active married women distributed according to family income and number of children is compared with the total number of married women in the corresponding groups, it may be seen that the frequency of economically active wives, by and large, rises with income up to a family income of 15 000—20 000 kronor where it is highest. It is in one-child marriages above all that it is fairly usual for the wife to be economically active; with an increasing number of children the frequency of gainfully occupied wives falls successively.

If the analysis is extended to cover the wife's own income in combination with the family income, it will be found that there is a low frequency of childless marriages when the wife's income is less than 3 000 kronor, but that it then rises with income until an income level of between 7 000 and 10 000 kronor. Nevertheless in the higher income classes the frequency of childlessness sinks, on the whole, once again.

Table 3 throws light on the trend during a three-year period of the number of children in marriages where the wife was working. For this purpose the marriages have been divided into three groups, marriages contracted during the 1952—54 period, »older» marriages in which the wife had some occupation both at the beginning and at the end of the period, and finally in »older» marriages in which the wife was gainfully occupied at the end of this period only. If a comparison is made between the two groups in which marriage was contracted in 1951 or earlier, the frequency of childless marriages was higher throughout and the average number of children lowest in the cases where the wife was economically active both in 1951 and in 1954.

Stereograms in Population Statistics

During the 1860's and 1870's new methods of estimating death rates were published by Knapp, Zeuner, Lexis and Becker, all of whom used the geometrical method of presentation which was later to be called Lexis' or Becker's or the Anhalt method.

It was presumably both the unique Swedish population statistics material and the new schedule that prompted the head of the young Italian Central Bureau of Statistics (Luigi Bodio) to have constructed some stereograms of the Swedish population trend between 1750—1875. The man responsible for the stereograms, Luigi Perozzo, a cartographic engineer at the Central Bureau, described the stereograms in two articles in Annali di statistica.

Of the two stereograms using a three-axled Cartesian co-ordinate system, one is right-angled and the other has an oblique angle. Both are constructed directly from a graph by Berg, a Swedish statistician. The fact that only the figures for men were used is probably because it was conveniently possible to use Berg's graph and at the same time avoid too many details. The stereograms have been preserved and accorded a place of honour at the Central Bureau of Statistics in Stockholm.

The two additional existing stereograms are based on the polar co-ordinate system. The population by age is measured radially from the centre of a globe starting from the »axle of the earth». Time is measured in degrees on the »equatorial plane» so that one degree of longitude stands for a certain point of time. The time scale was chosen so that the period studied (125 years) cor-

(cont. p. 80)

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—november 1957

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, June—November, 1957

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Annual bulletin of gas statistics for Europe. Vol. 1 (1957). Geneva 1957. 4:o. (Economic commission for Europe.)

Book production 1937—1954 and translations 1950—1954. Paris [1956]. 4:o. 83 s. (Statistical reports and studies.) (Unesco.)

An international list of educational periodicals. Compiled by Unesco and the Educational press association of America. Paris 1957. 4:o. 200 s. (Educational studies and documents. No. 23.)

International standard classification of occupations. Draft definitions of major, minor and unit groups and occupational titles together with alphabetic index and correction lists. Geneva 1957. 4:o. (International labour office.)

International statistics of large towns. Ser. B. Housing. No. 1. The Hague 1956. 4:o. (International statistical institute.)

The problem of cost in the inland transport industry. A conspectus of the work of the costing experts. Vol. 1—2. [Geneva 1955?] 4:o. (Economic commission for Europe, Inland transport committee.)

Railways and steel. Prep. by the Steel, engineering and housing section, Economic commission for Europe. Geneva 1957. 4:o. 63 s. (United Nations publication. 1957. 2: E: 3.)

Select bibliography on cooperation. Rome 1957. 4:o. 84 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Timber price statistics. 1957. Geneva 1957. 4:o. (Economic commission for Europe. Food and agriculture organization of the United Nations.)

Officiella statistiska publikationer

Argentina

Boletín mensual de estadística. Año 1 (1956) ff. Buenos Aires. 4:o. (Dirección nacional de estadística y censos.)

Danmark

Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950. Udg. af Det statistiske departement. København 1957. 105 s. (Danmarks statistik. Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 162: 3.)

Folkemængden 1. oktober 1955 og Danmarks administrative inddeling. Utg. af Det statistiske departement. København 1957. 482 s. (Danmarks statistik. Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 166: 1.)

De private husstande ved folketællingen 1950. Udg. af Det statistiske departement. København 1957. 35 s. (Danmarks statistik. Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 162: 4.)

Ecuador

Memoria del gerente general del Banco central del Ecuador. 1956. Quito 1957. 4:o.

Frankrike

Français et institutions françaises à l'étranger en 1950. Résultats de l'enquête du Ministère des affaires étrangères en date du 31 décembre 1950. Paris 1955. 4:o. 417 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Guatemala

Boletín. Publicación bimestral. 1955. Guatemala 1955. 4:o. (Dirección general de estadística.)

Hongkong

Directory of commerce, industry, finance. An official guide and directory publ. by the Department of commerce and industry of the Hong Kong government. 1957. Hong Kong u. å.

Hong Kong annual report. 1955—56. Hong Kong 1956—57.

Israel

The Israel yearbook. In cooperation with the Economic department of the Jewish agency. 1957. [Tel Aviv 1957.]

Italien

Annuario statistico dell'attività edilizia e delle opere pubbliche. 1955—56. Roma 1955—56. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Bilanci delle amministrazioni comunali e provinciali. Conti consuntivi. 1952/53—1953/54. Roma 1955—57. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Dipendenti delle amministrazioni statali al 30 novembre 1954. Roma 1956. 4:o. 231 s. (Istituto centrale di statistica.)

Elezione del senato della repubblica 7 giugno 1953. Vol. 1—2. Roma 1956. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Indagine speciale sui presenti negli istituti di prevenzione e di pena al 31 marzo 1955. Roma 1956. 4:o. 93 s. (Istituto centrale di statistica.)

Morti e dispersi per cause belliche negli anni 1940—45. Roma 1957. 4:o. 89 s. (Istituto centrale di statistica.)

Pensionati dello stato al 31 maggio 1955. Roma 1957. 4:o. 72 s. (Istituto centrale di statistica.)

Popolazione e circoscrizioni amministrative dei comuni. Popolazione residente dei comuni calcolata al 31 dicembre. Variazioni territoriali e di nome nelle circoscrizioni amministrative. 1952/54—1954/56. Roma 1955—57. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Scuole elementari e medie per singoli comuni. Situazione al 1° gennaio 1955. Roma 1957. 4:o. 174 s. (Istituto centrale di statistica.)

Statistica degli istituti di cura pubblici e privati. 1954. Roma 1957. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Norge

Bedriftstelling i Norge 24. april 1953. H. 1. Oslo 1957. (Norges offisielle statistikk. 11: 251.)

Husholdningsregnskaper for fiskerfamilier 1954. Oslo 1957. 263 s. (Norges offisielle statistikk. 11: 250.)

Réunion

Annuaire statistique de la Réunion 1952—1955. Paris 1956. 4:o. 106 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Sovjetunionen

Nezhov, A., Soviet statistics. Translated from the Russian by V. Shneerson. Moscow 1957. 131 s.

Tyskland (Demokr. republ.)

Vierteljahreshefte zur Statistik der Deutschen Demokratischen Republik. Hrsg.: Staatliche Zentralverwaltung für Statistik. Jahrg. 1 (1957) ff. Berlin. 4:o.

Ungern

Statisztikai évkönyv [statistisk årsbok] 1949 — 1955. Budapest 1957. 4:o. 441 s. (Központi statisztikai hivatal.)

Övriga publikationer

Automation. Technology, fields of application, economic and social impact, policy, achievements. 1955—1956. Paris 1957. 69 s. (OEEC bibliographies. No. 3.)

Automation in business and industry. Ed. by E. M. Grabbe. New York [m. fl.] 1957. 611 s.

Belshaw, H., Population growth and levels of consumption. With special reference to countries in Asia. London 1956. 223 s.

Fisher, R. A., Statistical methods and scientific inference. Edinburgh [m. fl.] 1956. 175 s.

Fraser, D. A. S., Nonparametric methods in statistics. New York [m. fl.] 1957. 299 s. (A Wiley publication in mathematical statistics.)

Handbook of European organizations. Publ. by the Secretariat-general of the Council of Europe. Strasbourg 1956. 172 s.

Herdan, G., Language as choice and chance. Groningen 1956. 356 s.

Iron and steel. Annual statistics for the United Kingdom. 1956. London [1957]. 4:o. (The Iron and steel board and the British iron and steel federation.)

Lorimer, F., Culture and human fertility. A study of the relation of cultural conditions to fertility in non-industrial and transitional societies. With special contributions by M. Fortes . . . Paris 1954. 514 s. (Population and culture.)

Meddelanden från Geografiska institutionen vid Svenska handelshögskolan i Helsingfors. Nr 1, 3—7. Helsingfors 1952—57.

Nordisk tidsskrift for industriel statistik. Udg. af Dansk ingeniörforenings industrisektion. Bd 2 (1957) ff. Köbenhavn.

Ostle, B., Statistics in research. Basic concepts and techniques for research workers. Ames, Iowa 1956. 487 s.

Proudfoot, M. J., European refugees: 1939—52. A study in *forced population movement.* London 1957. 542 s.

Richter, H., Wahrscheinlichkeitstheorie. Berlin [m. fl.] 1956. 435 s. (Die Grundlehren der mathematischen Wissenschaften in Einzeldarstellungen . . . Bd 86.)

Siegel, S., Nonparametric statistics for the behavioral sciences. New York [m. fl.] 1956. 312 s. (McGraw-Hill series in psychology.)

Soviet economic growth: a comparison with the United States. A study prep. for the Subcommittee on foreign economic policy of the Joint economic committee . . . Washington 1957. 149 s.

Stolnitz, G. J., Life tables from limited data: a demographic approach. Princeton 1956. 164 s.

Waerden, B. L. van der, & Nievergelt, E., Tafeln zum Vergleich zweier Stichproben mittels X-Test und Zeichentest. Berlin [m. fl.] 1956. 34 s.

Vogt, J., En generasjonsstatistikk for det norske folk. D. 1. [Oslo] 1957. 4:o. (Memorandum fra Universitetets socialökonomiske institutt.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Aukrust, Odd, Nasjonalregnskap. Teoretiske prinsipper. Oslo 1955. 123 s. (Sammfunnsökonomiske studier. Nr. 4.) (Statistisk sentralbyrå.) No. kr 3:—.

De kraftiga ekonomiska »jordskalven» på trettiotalet gav i vida kretsar en chockerande påminnelse om de starka ekonomiska sammanhang som råder i moderna samhällen såväl mellan beteendemönstret för de enskilda medborgarna som större samhällsgrupper och länderna emellan. Samtidigt fick de passiva föreställningarna om »goda och dåliga tider» som ett eller annat oundvikligt utanför mänskligt ansvar och kontrollmöjlighet något av den sista dödsstöten. I takt med den allmänt ökande fixeringen av samhällsekonomiskt ansvar till offentliga organ och ledande grupper i ekonomisk maktställning växte behovet och kraven på den ekonomiska forskningen om mer effektiva och pålitliga analysmetoder för praktisk användning på det komplicerade ekonomiska livet.

Den nya given i den ekonomiska forskningen riktar sig allt mera mot systematiska kvantitativa analyser täckande hela nätverket av ekonomisk aktivitet, d. v. s. hela den ekonomiska cirkulations- och produktionsprocessen. De överväldigande påfrestningarna under krigsåren samt åter- och vidareuppbyggningen efteråt har förstärkt behovet av en rätt omfattande ekonomisk statistik utarbetad i former lämpliga för utvecklingen i den ekonomiska *forskningen och användbar för ställningstaganden* i den praktiska samhälls- och företagspolitiken.

Det starka behovet av och sökandet efter en statistik av en ny typ har i Norge genom forskningschef Odd Aukrusts utarbetande av en detaljerad nationalräkenskap enligt nya riktlinjer fått en lyckad utlösning.

Det nya nationalräkenskapssystemet för Norge fick sin konkreta utformning under tiden 1946—1952. Arbetet är publicerat i 2 delar. Av praktiska skäl kom de siffermässiga resultaten ut i den första delen: »Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951. — Definisjoner og tabeller.» (Oslo 1952). Ett visst minimum av textredogörelse för beräkningsmetoderna, som tycktes nödvändigt för en korrekt användning av siffrorna, blev medtaget i denna del. Andra delen: »Nasjonalregnskap. — Teoretiske prinsipper.» (Oslo 1955) ger en systematisk redogörelse för de teoretiska principerna och bakgrunden för de empiriska beräkningarna.

Med framläggandet av den andra delen har Aukrust fullföljt och avrundat sin avhandling till en helhet. Genom avhandlingen blev författaren funnen värdig till doctor philosophiae vid Oslo universitet.

»Teoretiske prinsipper» söker inte ge någon systematisk framställning av hela nationalräkenskapsteorin. Det är de delar av teorikomplexet som har direkt anknytning till det empiriska arbetet som behandlas. Aukrust säger själv: »Som nasjonalregnskapsteoretisk arbeid har undersökelsen i utpreget grad karakter av 'a case study'. Oppgaven har vært å stille opp et detaljert nasjonalregnskap for Norge.»

På flera håll har man haft en viss känsla av att den empirisk-ekonomiska forskningen har legat för långt efter strömmen av arbeten från den rent teoretiska forskningen. Först en mer balanserad samverkan mellan teoretiker och statistiker i praktiskt arbete kan bringa forskningen ut ur en stagnation i rent akademiska diskussioner.

Under de sista 20 åren har nationalräkenskapsteorin utvecklat sig till en egen disciplin i gränsområdena mellan ekonomisk teori och statistik. Uppbyggandet och utarbetandet av en modern god nationalräkenskap är en mycket arbetskrävande uppgift, både när det gäller den teoretiska och praktiskt beräkningsmässiga sidan. Det är emellertid alldeles felaktigt att betrakta arbetet som någon isolerad uppgift för täckning av ett nytt statistiskt område. En nationalräkenskap är i stället raka motsatsen. Arbetet förutsätter existensen av en ganska omfattande och långt utvecklad primärstatistik. Nationalräkenskapen kommer till som en slags statistisk överbyggnad, som binder samman och infogar statistiken från de olika statistikgrenarna till ett pyramidiskt helt. Detta *göres i en sådan form och efter sådana principer* att värdet av det statistiska material, som tillföres samhället, ökas avsevärt genom möjligheterna till fruktbringande användning inom praktisk ekonomisk politik och teoretisk forskning.

Då arbetet med den nya norska nationalräkenskapen började, förelåg en rad idéer, önskemål, behov och förhoppningar från olika håll, som synbarligen måste framträda som omöjliga att förena i ett enda system.

Det är förståeligt om i de enskilda länderna de tidigaste arbetena på detta område, som oftast startat med utgångspunkt från inkomststatistiskt material, begränsats till att belysa inkomstsidan. Därmed undviker man de långt mera omfattande arbetskrav som onekligen inställer sig om man utgår från studier över bruttoströmmarna. En dylik utgångspunkt direkt från nettoströmmarna omtalas gärna under beteckningen nationalinkomstberäkningar. Huvudlinjerna i utvecklingen av de mer anspråksfulla nationalräkenskaperna karakteriseras å den ena sidan av arbeten övervägande grundade på material av typen räkenskapsstatistik och å den andra sidan av material övervägande av typen produktions-, omsättnings- och förbrukningsstatistik. W. Leontiefs »input-output-tabeller» med utgångspunkt i studier av

ett lands produktionsstruktur börjar samtidigt att allt starkare tränga in som en nödvändig delanalys i den vidare utvecklingen.

Aukrust redogör för det dristiga steget att bidraga till en accelererad utveckling genom att vid uppbyggnaden av en nationalräkenskap förena i ett enda system alla de spridda utvecklingstendenserna. Systemet har utvecklats och har givits en medveten placering i ett långsiktigt perspektiv om en ändamålsenlig utveckling av statistiskt arbete och forskning i en så mycket som möjligt koordinerad systematisk insats. Det är säkert rätt som Aukrust betonar att han måste komma fram till en detaljerad räkenskap, pyramidiskt uppbyggd med inre logik och klara definitioner för att kunna tillfredsställa de stora ambitionerna inom norsk statistisk och ekonomisk forskningsmiljö.

Systemet har en grundläggande förankring i *föreställningarna om kedjan av inbördes beroende operationer* i den ekonomiska aktiviteten. De mätbara uttrycken för denna aktivitet delas distinkt i en realekonomisk och en finansekonomisk sida. Real- och finanscirkulationerna påverkar varandra i ett samspel. Sammankedjandet av aktiviteten fås verkningsfullt fram vid användningen av ett kontosystem enligt principerna för det så kallade »double entry accounting». Denna princip (dubbel bokföring) användes ganska allmänt i de enskilda företagsräkenskaperna. Principen för redovisningen av posterna i de enskilda företagsräkenskaperna kommer som oftast att variera från företag till företag. Begreppet »investering» har t. ex. ganska varierande innehåll. En nationalräkenskap som huvudsakligen har sin materialgrundval i räkenskapsstatistik kan därför bli nödtvungen att acceptera de enskilda uppgiftslämnarnas egna definitioner på investering. I vissa analyssammanhang kan det just vara önskvärt att bygga på en dylik värdering av de enskilda uppgiftslämnarna. Att taga denna värdering som utgångspunkt försvårar emellertid uppbyggnaden av ett konsistent redovisningssystem. Aukrust bygger sitt system på den så kallade centraliserade beskrivningen, d. v. s. generella definitioner och enhetlig behandling genom hela systemet av de olika posterna. Det konkreta innehållet av begrepp som »konsumtion», »investering», »realkapital» o. s. v. inarbetas centralt av den (dem) som har ansvaret för utarbetandet av nationalräkenskapen. Den bygger då på ett statistiskt material som går bakom räkenskapssammandragen från de enskilda företagen. Den tar utgångspunkt i detaljerad produktions-, *omsättnings- och förbrukningsstatistik.*

Standardiseringen av ekonomiska begrepp såväl inom ett land som länderna emellan må i sig själv medföra stora fördelar i den ekonomiska debatten och ekonomiska forskningen. I Norge kan det tryggt sägas att Aukrusts nationalräkenskap, stödd av auktoriteten från det ekonomiska forskningscentrat vid Oslo universitet jämte Statistisk Sentralbyrå, starkt har bidragit till spridningen av en mera enhetlig uppfattning av begrepp som konsumtion, investering o. d. Den officiella nationalräkenskapen betraktas som normgivande för dylika definitioner.

I »Teoretiske prinsipper» söker Aukrust förtydliga de begrepp och relationer som är centrala i nationalräkenskapen. Författaren angriper definitionsproblemen axiomatiskt. Spörsmålet om en precis definition av begreppen föres tillbaka till ett relativt litet antal kritiska punkter; nämligen inalles 20 för hela systemet. På dessa punkter uppställes 20 axiom. Alla övriga begrepp i systemet avledas logiskt algebraiskt från de uppställda axiomen. Studiet av själva den axiomatiska behandlingen i en bilaga underlättas genom fortlöpande »ekonomiska tolkningar». Preciseringen av ett axiom ger i sig själv redan en viss grad av definition åt vederbörande utgångsbegrepp. Den vidare utfyllnaden av »definitionen» ges genom de konkreta ställningstagandena vid klassifikationen av de enskilda transaktionerna enligt en bestämd typindelning av dessas karakteristika. Aukrust har genom den axiomatiska definitionslinjen medvetet undvikit en tvivelaktig ansvällning av avhandlingen i filosofiska resonemang omkring försök till en eventuell generell definition av de kritiska utgångsbegreppen.

De enskilda problemens siffermässiga betydelse i den empiriska undersökningen har fått avgöra hur mycket arbete och resurser som skulle nedläggas på att lösa de många olika teoretiska och praktiska problemen. Inriktningen mot det praktiska livet är starkt framträdande i hela avhandlingen.

Oddmund Forsmo

National economy of the U S S R. Statistical returns. Moscow 1957. 230 s. (Central statistical board of the U S S R council of ministers.)

Föreliggande bok är den engelska upplagan av Narodnoe chozjajstvo SSSR. Statističeskij sbornik. Moskva 1956. 262 s. (Central'noe statističeskoe upravlenie pri sovete ministrov SSSR) och innehåller samma uppgifter som den ryska upplagan.

Hittills har de av USSR publicerade statistiska uppgifterna brukat mottagas med en viss skepsis. Detta beror till stor del på att tidigare publicerade uppgifter nästan uteslutande lämnats i form av relativa siffror, procentuell ökning eller minskning samt indextal. Avsaknaden av absoluta tal gjorde att statistiska jämförelser mellan USSR och andra länder ej gav tillförlitliga resultat. Dessutom brukade en hel del viktiga statistiska data som t. ex. folkmängden och dennas fördelning icke offentliggöras.

I National economy of the USSR publiceras för första gången mera utförliga statistiska uppgifter och i många fall t. o. m. i absoluta tal som kan ha åtskilligt av intresse för ekonomer och statistiker. Bristen på uppgifter är icke så framträdande. I förbigående må dock anmärkas, att det ännu återstår mycket som man skulle önska att se publicerat. Förgäves söker man i

denna publikation sådana allmänna data som t. ex. folkmängdens fördelning efter kön och ålder. Man motser därför med intresse resultaten av den folkräkning som skall hållas i januari 1959.

Denna volym innehåller dock de viktigaste data så att man kan få dels en överblick av den ekonomiska utvecklingen och dels en belysning av några strukturella problem i USSR år 1955 jämfört med förkrigsåret 1940, med 1928 och med året före revolutionen resp. före första världskriget 1913. Den innehåller också uppgifter som återspeglar den ekonomiska utvecklingen i de separata republikerna.

De publicerade statistiska uppgifterna indelas efter sitt innehåll i följande tio avdelningar: 1 *summarisk översikt;* 2 *industri;* 3 *jordbruk;* 4 byggnadsverksamhet; 5 transport och kommunikationer; 6 antal förvärvsarbetande, förekomst av specialister samt utbildning av kvalificerad arbetskraft; 7 handel; 8 kultur; 9 hälsovård; 10 areal och folkmängd i USSR och andra länder.

I förordet utlovas att statistik som inte finns i denna volym kommer att publiceras av centrala statistiska departementet i statistiska rapporter för olika grenar, medan mer detaljerad information om unions- och autonoma republiker, territorier, regioner och distrikt kommer att publiceras i statistiska rapporter av lokala organ under centrala statistiska departementet i USSR.

Uppgifterna för åren under sovjetregimen i denna volym hänför sig till Sovjets territorium inom gränserna för de motsvarande åren. Siffrorna för 1913 hänför sig som regel till territoriet inom nuvarande gränser och inom de gränser som existerade före 17 september 1939, d. v. s. utom västra delarna av Ukrainska SSR och Vitryska SSR, utom Lettiska SSR, Litauiska SSR och Estniska SSR, Bessarabien och andra områden som blivit inkorporerade med USSR efter 1939.

En del av de i boken befintliga indextalen är baserade på uppgifter, som lämnats på direktiv av Sovjetunionens kommunistiska partis 20:e kongress för den sjätte femårsplanen, och är här jämförda med resultat från de tidigare femårsplanerna. I en del fall uppges siffrorna för 1955 vara preliminära.

I *detta sammanhang* kan påpekas, att år 1957 även utkom en Statistisk årsbok för år 1956, Narodnoe chozjajstvo SSSR v 1956 godu. Statističeskij ježegodnik (Central'noe statističeskoe upravlenie pri sovete ministrov SSSR). I stort sett utgör denna årsbok en fortsättning på ovannämnda publikation, dock med den skillnaden att 1955 års preliminära siffror är utbytta mot definitiva eller 1956 års preliminära data. Statistisk årsbok är även kompletterad med flera nytillkomna tabeller, som kan vara av ganska stort intresse, och med en ny avdelning Finans- och kreditväsen.

I den mån utförligare och färskare uppgifter är erforderliga tillrådes att använda den statistiska årsboken för USSR 1956.

Voldemars Brivkalns

(cont. from p. 75)

responds to half a revolution. The rotatory movement and the increase in population make a stereogram of this type look like a shell.

At the meeting of the International Statistical Institute in Stockholm during August 1957, it turned out that the Italian delegates knew well of these models and of their originator.

When the Royal Statistical Society of London celebrated its fiftieth anniversary in 1885, J. Levasseur gave a long lecture on »La statistique graphique». He described in his lecture some of Perozzo's stereograms but pointed out that their production is costly and that a reproduction of a stereogram in the form of a perspective sketch may be difficult for a wider public to understand. It is presumably these two reasons that explain the fact that both methods of production are so unusual.

Fzl

KUNGL. BOKTR. STHLM 1958

STATISTISK TIDSKRIFT

2 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: JOHANNES SJÖSTRAND. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 2 FEBRUARI 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 84
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 87
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 84, 88
Traktorer 90
Bilar fördelade efter drivmedel 91
Förändringar i beståndet av motorfordon 92
Vägtrafikolyckor:
Vägtrafikolyckorna år 1957. Preliminära uppgifter 93
Månadsuppgifter 99
Års- och kvartalsuppgifter 102
Brott som kommit till polisens kännedom 85, 104
Konkurser och protesterade växlar 106
Beställningstrafiken med lastbil 86, 108
Preliminär försäkringsstatistik för november och december 1957 111

CONTENTS

TABLES

Commentary 84
Local savings banks statistics, quarterly 87
Registered motor vehicles 84, 88
Road accidents:
Road accidents in 1957. Preliminary data 93
Monthly data 99
Annual and quarterly data 102
Offences known to the police 85, 104
Bankruptcies and protested bills 106
For-hire lorry transport 86, 108
Preliminary insurance statistics, November — December, 1957 .. 111

Kommentar

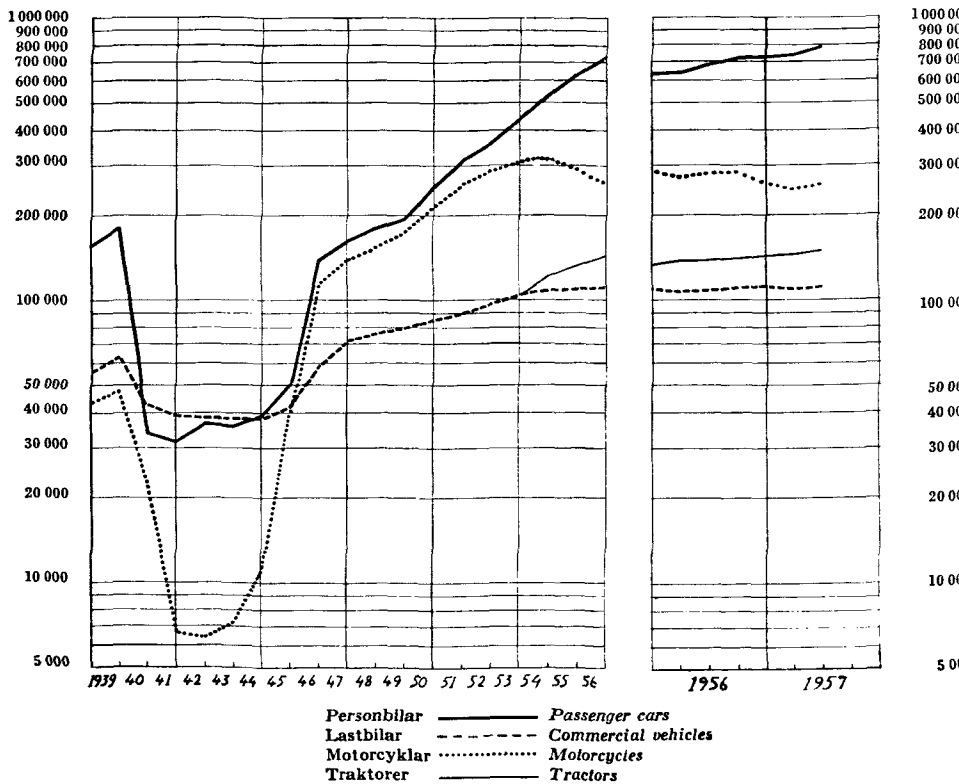
Commentary

Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av andra kvartalet 1957 omfattade motorfordonsbeståndet 1 355 228 fordon, varav 796 819 var personbilar, 112 396 lastbilar, 8 341 bussar, 259 652 motorcyklar, 150 336 traktorer och 27 684 släpfordon. Under nämnda kvartal har antalet personbilar ökats med 54 166 mot 40 789 under samma kvartal 1956, lastbilar har ökats med 1 801 (1 547), motorcyklar 9 701 (6 046) och traktorer 4 007 (3 426).

Av de olika förändringar, som inverkar på beståndet av registrerade motorfordon, har överföringarna från bilreservregistret spelat en större roll under ifrågavarande kvartal än under motsvarande tid året innan.

För definitivt avregistrerade fordon är siffrorna lägre än under motsvarande kvartal 1956 med undantag för personbilar, vilka visar ökning med 3 341 mot 3 203.

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Brottsligheten. Antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott, som under fjärde kvartalet år 1956 var i det närmaste oförändrat i jämförelse med motsvarande kvartal år 1955, har under fjärde kvartalet år 1957 ånyo ökat. Ökningen, från 59 370 under fjärde kvartalet år 1956 till 67 107, motsvarar 13,0 % och är procentuellt något mindre än under fjärde kvartalet år 1955 (16,3 %). Ökningen kommer huvudsakligen på brotten enligt 20 kap. SL (stöld o. dyl.), av vilka framför allt motorfordonstillgreppen och inbrottsstölderna ånyo visar fortsatt ökning, motorfordonstillgreppen med 35,9 % och inbrottsstölderna med 24,3 %. För brotten enligt 20 kap. SL, tagna under ett, utgör ökningen 12,1 % mot 2,4 % under fjärde kvartalet år 1956. Av övriga strafflagsbrott visar bl. a. skadegörelsebrotten (24 kap. SL) viss ökning, till en del avseende skadegörelse å sommarstugor och motorfordon, samt misshandelsbrotten (14 kap. SL). Årssiffran för hela antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott har, såvitt de preliminära siffrorna utvisar, ökat från 229 648 år 1956 till 254 447 år 1957, eller med 10,8 %.

Utvecklingen under åren 1955—1957 i fråga om inbrottsstölderna och motorfordonstillgreppen enligt den preliminära kvartalsstatistiken framgår av följande siffror, utvisande den procentuella ökningen (siffra utan förtecken) resp. minskningen (siffra med minustecken) av antalet sådana brott sedan motsvarande kvartal närmast föregående år samt för hela året.

Inbrottsstöld	Ökning el. minskning (—) sedan föregående år i %		
	1955	1956	1957
1 kv.	18,8	4,1	31,2
2 »	14,7	6,1	22,6
3 »	11,3	10,5	15,3
4 »	21,9	3,3	24,3
Hela året	16,7	6,0	23,0
Motorfordonstillgrepp			
1 kv.	68,8	30,1	19,0
2 »	52,3	2,3	34,7
3 »	57,4	5,5	15,1
4 »	62,6	—10,0	35,9
Hela året	59,2	3,5	25,9

Procentuellt är ökningen av antalet motorfordonstillgrepp, som synes mindre framträdande under år 1957 (25,9 %) än under år 1955 (59,2 %).

Primärmaterialet redovisar icke motorfordonstillgreppen uppdelade efter det tillgripna fordonets art före år 1957. Av hela antalet sistnämnda år till polisens kännedom komna sådana tillgrepp, 32 633, avsåg emellertid 17 848 tillgrepp av bilar, 4 723 tillgrepp av motorcyklar samt 10 062 tillgrepp av mopeder. Siffrorna inkluderar förutom fullbordat brott även försök. I fråga om biltillgreppen föreligger för år 1957 uppgifter jämväl om antalet försök till sådant tillgrepp. Ehuru icke fullt exakta, torde följande siffror ge en ungefärlig bild av det procentuella antalet försök, inräknade i totalantalet i kvartalsstatistiken för år 1957 redovisade biltillgrepp.

	Antal biltillgrepp	Därav försök i %
1 kv. 1957	3 382	46,2
2 »	4 120	40,8
3 »	4 772	46,0
4 »	5 574	46,7
Hela året	17 848	45,1

Som vanligt faller av motorfordonstillgreppen och inbrottsstölderna en stor del på de tre största städerna. Under fjärde kvartalet 1957 kom sålunda på städerna Stockholm, Göteborg och Malmö 61,9 % av motorfordonstillgreppen och 43,3 % av inbrottsstölderna. Motsvarande procenttal för hela år 1957 var 60,1 resp. 42,0.

Antalet tillgrepp av cyklar var år 1957 50 319; antalet hotell-, restaurang- och droskbedrägerier 3 704.

Av de i strafflagen ej upptagna brotten redovisas här endast lönnbränning, rattfylleri och brott mot skattestrafflagen. Av dessa visar rattfylleribrotten ökning under fjärde kvartalet 1957 i jämförelse med motsvarande kvartal år 1956. Den preliminära årssiffran överstiger med 2,2 % motsvarande siffra för år 1956. Lönnbränningsbrotten har ökat från 71 år 1956 till 130 år 1957 eller med 83,1 %.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 104.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance

» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)

» 12. Forgery

» 13. Perjury, false charge and other false statements

» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion

» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape

» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions

» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson

» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars
» of motorcycles
» of cycles with aux. motor
» of bicycles
Robbery

» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: hotel, restaurant and taxi fraud

» 22. Embezzlement, etc.

» 23. Offences in bankruptcy

» 24. Damage, trespass on land

» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)

Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery

Driving vehicles under influence of alcohol

False or negligent income-tax return

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik för december månad 1957 över beställningstrafik för godsbefordran med lastbil.

Sysselsättningen — räknat i använd tid per bil och månad i all trafik — brukar varje år förete säsongmässig topp under hösten. År 1957 var dock sysselsättningen under hösten mindre markerad än föregående år. För oktober 1957, som hade den högsta sysselsättningen under året, redovisas 193 timmar, under det att samma månad 1956 redovisades 199 timmar; för november var siffrorna 180 timmar 1957 mot 190 timmar 1956. Totalt kom fjärde kvartalet att ligga 16 enheter lägre 1957 än 1956.

Antalet bilar, som under tredje kvartalet hade ökat med 192 st. — se föregående kommentar — fortsatte att växa även under fjärde kvartalet; från 21 391 st. i september till 21 511 st. i december. Ökningen gentemot december 1956 var 260 st. Bärigheten förhöll sig under fjärde kvartalet ovanligt nog konstant efter att regelbundet ha ökat under den övriga delen av året. Siffrorna för de tre månaderna sista kvartalet är 5,02, 5,00 och 5,02 ton.

I tidigare kommentarer har omtalats att frakten vid körning efter timtaxa timtariff steg mycket kraftigt från och med juni 1957 beroende på att ett flertal nya transportavtal ingåtts under våren. Under tredje kvartalet uppvisade frakten en viss oregelbundenhet och varierade mellan kronor 15,55 och 15,85. Vad nu beträffar fjärde kvartalet synes en viss stabilisering inträtt. Frakten för månaderna oktober—december utgör 15,77, 15,89 respektive 15,85 kronor.

Frakten per körd kilometer vid körning efter kilometertaxa/kombinerad tariff har under hösten varit relativt oförändrad. Ökningen under året har varit 4 öre från kronor 1,03 i januari till kronor 1,07 i december. Motsvarande ökning under 1956 var 6 öre. Frakten per godstonkilometer steg däremot under samma tid knappast märkbart: från 19,1 till 19,2 öre.

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter för de enskilda sparbankerna *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	31 dec. 1956	30 juni 1957	30 sept. 1957	31 dec. 1957
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	11 981 830	12 379 256	12 705 538	12 936 095
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	44 304	46 108	42 429	47 305
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	7 398	8 069	7 644	9 238
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks etc.*	218 423	266 425	328 870	278 057
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills etc.*	4 746	4 647	4 475	4 540
Obligationer *Bonds*	1 167 427	1 170 679	1 223 670	1 253 231
Lån *Loans*	10 370 436	10 742 243	10 934 116	11 151 940
Fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning *Advances on current account*	883	1 673	2 040	2 494
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	11 097 417	11 744 892	11 966 780	11 969 381
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	10 696 166	11 224 224	11 355 332	11 310 714
fria sektorn » » *other*	401 251	520 668	611 448	658 667
Upplåning *Borrowings*	9 466	20 057	11 464	19 884

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel *Withdrawals* 1 000 kr
Fjärde kvartalet 1956 *4th quarter*	1 235 156	1 194 981
Andra » 1957 *2nd* »	1 263 316	1 303 139
Tredje » 1957 *3rd* »	1 661 425	1 442 281
Fjärde » 1957 *4th* »	1 667 135	1 664 664

Anm. Insättarnas medel vid ett kvartals början överensstämmer i regel icke med insättarnas medel vid föregående kvartals slut. Detta beror huvudsakligen dels på att förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning redovisas bland insättningar och uttag, dels vad behållningen den 30 september beträffar även på räntekrediteringar.

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken, svenska jordbrukskreditkassan samt centralkassa för jordbrukskredit.

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1946	10 524	4 883	10 124	21 584	6 195	1 355	728		3 941	59 400	15 987
1947	14 691	5 929	9 539	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1955 2 kv.	35 545	8 438	6 485	13 350	21 385	7 491	1 890	3 348	10 227	108211	20 107
3 kv.	35 988	8 453	6 533	13 183	21 424	7 854	1 958	3 481	10 470	109397	20 319
4 kv.	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956 1 kv.	35 523	8 168	6 364	11 802	20 434	8 641	2 038	3 614	10 875	107500	20 448
2 kv.	36 253	8 243	6 400	11 596	20 447	9 221	2 002	3 697	11 148	109047	20 320
3 kv.	37 167	8 365	6 440	11 476	20 479	9 910	1 997	3 788	11 475	111138	20 674
4 kv.	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 1 kv.	37 325	8 352	6 175	10 439	19 475	10 944	1 998	3 854	11 990	110595	20 768
2 kv.	38 230	8 523	6 168	10 247	19 342	11 485	2 075	3 971	[2]12 311	112396	20 809
Därav *County*											
A Stockholms stad	5 241	1 425	1 096	1 648	1 863	638	224	111	1 474	13 726	2 635
B Stockholms län	2 832	506	282	485	869	685	108	178	635	6 584	1 001
C Uppsala »	883	190	115	214	429	286	36	134	273	2 511	497
D Södermanlands »	1 185	219	150	259	663	334	57	150	447	3 467	724
E Östergötlands »	2 083	363	286	342	850	527	104	295	533	5 384	881
F Jönköpings »	1 080	320	197	304	630	519	79	187	382	3 698	696
G Kronobergs »	537	164	98	170	423	304	66	181	248	2 193	474
H Kalmar »	903	228	160	242	576	393	109	304	337	3 252	610
I Gotlands »	310	58	44	118	179	86	10	10	77	892	147
K Blekinge »	617	135	88	192	375	212	34	119	174	1 946	336
L Kristianstads »	1 345	346	263	332	807	575	82	199	486	4 437	619
M Malmöhus »	3 674	819	540	910	1 746	992	180	240	971	10 075	1 261
N Hallands »	908	219	143	259	536	353	61	81	255	2 816	448
O Göteb. o. Boh. »	3 428	795	682	968	1 518	720	193	223	833	9 365	1 932
P Älvsborgs »	1 900	349	319	433	923	692	94	225	609	5 546	923
R Skaraborgs »	1 012	267	175	286	588	553	111	202	358	3 557	706
S Värmlands »	1 217	210	204	347	701	441	85	164	737	4 110	797
T Örebro »	1 154	268	173	334	749	400	56	253	460	3 847	741
U Västmanlands »	1 072	227	152	288	628	358	70	195	436	3 426	667
W Kopparbergs »	1 321	285	239	450	731	369	60	153	661	4 270	744
X Gävleborgs »	1 463	343	205	447	677	414	51	112	723	4 436	960
Y Västernorrl. »	1 439	266	196	325	909	568	76	83	395	4 258	960
Z Jämtlands »	815	128	98	229	323	244	23	23	185	2 068	394
AC Västerbottens »	830	201	127	265	735	394	56	86	321	3 017	727
BD Norrbottens »	1 031	192	136	400	914	428	50	63	301	3 515	929

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 023.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
138 489	9 553	4 789	202 678	114 377	5 443	..	..	..	..	10 047	1 327	1946
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
495 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
589 976	10 768	8 441	706 628	308 049	6 813	10 820	1 257	1 561	9 409	23 148	1 919	1955 2 kv.
620 823	10 809	8 407	738 627	309 857	7 262	11 399	1 268	1 541	9 706	24 017	1 919	3 kv.
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	4 kv.
646 446	10 772	8 269	762 215	276 630	6 560	11 188	1 253	1 390	9 867	23 796	1 917	1956 1 kv.
687 235	10 729	8 390	804 672	282 676	6 909	11 471	1 272	1 361	10076	24 278	1 917	2 kv.
722 864	10 855	8 395	842 397	285 535	7 411	12 027	1 281	1 332	10410	25 150	1 917	3 kv.
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	4 kv.
742 653	11 212	8 281	861 529	249 951	6 750	11 883	1 242	1 228	10712	25 170	1 915	1957 1 kv.
796 819	11 234	8 341	917 556	259 652	7 210	12 292	1 232	1 200	10941	25 769	1 915	2 kv.
												Därav *County*
78 820	1 590	805	93 351	14 423	956	511	46	53	385	995	—	A
43 873	525	541	50 998	11 023	551	461	49	41	252	809	1	B
19 480	218	206	22 197	6 148	275	325	14	37	303	680	6	C
26 346	270	251	30 064	7 444	338	273	26	38	356	694	—	D
40 939	403	368	46 691	13 086	427	476	41	42	598	1 158	2	E
33 507	434	354	37 559	12 164	195	594	39	40	390	1 064	—	F
17 992	345	121	20 306	5 722	113	320	22	20	217	581	3	G
26 149	395	223	29 624	8 462	148	427	26	36	331	823	—	H
6 107	71	71	7 070	3 110	108	140	14	15	35	204	—	I
13 544	120	135	15 625	4 568	113	267	8	9	217	504	—	K
30 128	326	176	34 741	9 597	170	634	14	19	568	1 243	—	L
67 938	517	493	78 506	18 088	571	965	65	76	818	1 940	—	M
18 124	175	181	21 121	7 462	155	273	22	34	260	591	—	N
54 364	924	518	64 247	21 567	641	666	56	59	421	1 206	—	O
41 607	538	384	47 537	15 819	340	491	66	62	468	1 094	—	P
30 723	391	224	34 504	10 442	208	607	22	32	493	1 163	3	R
32 975	558	369	37 454	11 874	267	507	107	115	470	1 202	16	S
32 528	311	272	36 647	10 293	355	544	37	31	405	1 021	1	T
27 791	256	299	31 516	7 010	265	364	30	22	487	905	52	U
34 480	473	325	39 075	13 410	263	566	52	55	657	1 337	105	W
30 919	506	423	35 778	12 134	250	739	87	50	694	1 580	205	X
28 288	559	493	33 039	11 550	193	545	88	83	605	1 324	225	Y
13 948	345	265	16 281	5 652	91	313	60	61	283	719	256	Z
24 444	519	419	27 880	10 010	121	772	125	102	686	1 689	445	AC
21 805	465	425	25 745	8 594	96	512	116	68	542	1 243	595	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. — [4] Från och med år 1947 ingår här släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjultraktorer *Tractors wheeled*	Bandtraktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja *Gas oil*	Fotogen *Kerosene*	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Ej angivet *Unknown*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 601	18	3	617
1955 2 kv.	127 059	1 390	128 449	18 278	29 170	80 333	22	3	643
3 kv.	129 142	1 391	130 533	19 065	30 023	80 781	22	3	639
4 kv.	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956 1 kv.	133 968	1 410	135 378	20 777	32 510	81 434	24	3	630
2 kv.	137 389	1 415	138 804	21 778	34 490	81 882	24	3	627
3 kv.	139 667	1 424	141 091	22 560	35 851	82 033	24	2	621
4 kv.	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 1 kv.	144 876	1 453	146 329	24 266	39 548	81 880	19	3	613
2 kv.	148 850	1 486	150 336	25 354	42 390	81 960	20	3	609
Därav *County*									
A Stockholms stad	595	57	652	235	294	122	—	—	1
B Stockholms län	5 982	25	6 007	646	1 775	3 541	1	—	44
C Uppsala »	6 473	14	6 487	361	2 323	3 769	2	—	32
D Södermanlands »	6 724	14	6 738	628	2 167	3 918	—	—	25
E Östergötlands »	9 955	45	10 060	1 008	3 235	5 710	3	—	44
F Jönköpings »	4 559	13	4 572	1 337	1 214	2 006	—	—	15
G Kronobergs »	2 737	20	2 757	563	932	1 251	—	—	11
H Kalmar »	7 202	17	7 219	790	2 079	4 332	—	—	18
I Gotlands »	3 861	7	3 868	245	1 054	2 534	—	—	35
K Blekinge »	2 097	3	2 100	255	664	1 163	—	—	18
L Kristianstads »	10 602	37	10 639	1 823	2 904	5 884	1	—	27
M Malmöhus »	15 838	70	15 908	2 593	4 108	9 105	1	1	100
N Hallands »	5 639	17	5 656	911	1 269	3 429	1	—	46
O Göteb. o. Bohus »	3 735	19	3 754	1 062	801	1 882	2	—	7
P Älvsborgs »	7 236	24	7 260	2 064	1 514	3 664	—	—	18
R Skaraborgs »	12 501	20	12 521	2 204	3 422	6 880	—	1	14
S Värmlands »	6 186	101	6 287	1 249	1 321	3 686	1	—	30
T Örebro »	6 501	64	6 565	929	1 568	4 036	2	—	30
U Västmanlands »	6 959	72	7 031	487	2 216	4 292	2	1	33
W Kopparbergs »	5 246	131	5 377	1 796	1 195	2 373	1	—	12
X Gävleborgs »	4 567	66	4 633	1 069	1 519	2 030	—	—	15
Y Västernorrlands »	3 478	148	3 626	938	1 021	1 659	2	—	6
Z Jämtlands »	2 302	118	2 420	572	849	991	—	—	8
AC Västerbottens »	4 881	217	5 098	1 139	1 740	2 208	1	—	10
BD Norrbottens »	2 994	167	3 161	450	1 206	1 495	—	—	10

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1946	135 507	38	2 355	89	2 866	1 422	419	82	53 272	1 793	3 489	846
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1955 2 kv.	588 883	1 000	81	12	2 324	5 945	1	171	83 598	24 453	25	135
3 kv.	619 598	1 140	73	12	2 278	5 971	1	157	84 175	25 067	24	131
4 kv.	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956 1 kv.	644 982	1 393	62	9	2 116	5 988	1	164	82 000	25 370	22	108
2 kv.	685 655	1 513	58	9	2 107	6 118	1	164	82 973	25 956	21	97
3 kv.	721 186	1 615	56	7	2 071	6 159	1	164	84 326	26 704	21	87
4 kv.	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 1 kv.	740 851	1 744	51	7	1 954	6 158	1	168	83 217	27 298	21	59
2 kv.	794 858	1 906	48	7	1 956	6 244	1	140	84 283	28 035	21	57
Därav: *County*												
A	78 656	162	1	1	25	654	—	126	12 387	1 331	—	8
B	43 759	113	1	—	80	461	—	—	5 248	1 331	1	4
C	19 439	41	—	—	52	154	—	—	1 762	748	—	1
D	26 309	37	—	—	80	171	—	—	2 599	863	—	5
E	40 891	48	—	—	120	248	—	—	4 067	1 316	—	1
F	33 439	63	5	—	111	243	—	—	2 518	1 177	2	1
G	17 949	42	1	—	48	73	—	—	1 403	788	1	1
H	26 113	35	1	—	103	120	—	—	2 235	1 017	—	—
I	6 102	5	—	—	37	34	—	—	708	184	—	—
K	13 523	18	3	—	18	117	—	—	1 466	478	—	2
L	30 084	43	—	1	53	123	—	—	3 437	999	—	1
M	67 864	62	12	—	124	369	—	—	8 678	1 389	7	1
N	18 071	52	1	—	59	122	—	—	2 153	663	—	—
O	54 143	218	3	—	56	448	—	14	7 889	1 467	4	5
P	41 527	75	4	1	89	295	—	—	4 048	1 488	1	9
R	30 646	73	2	2	61	163	—	—	2 314	1 242	—	1
S	32 779	195	1	—	129	240	—	—	2 613	1 493	1	3
T	32 471	55	1	1	76	196	—	—	2 686	1 158	2	1
U	27 728	61	2	—	99	200	—	—	2 316	1 108	—	2
W	34 419	60	1	—	80	245	—	—	2 845	1 422	—	3
X	30 852	65	2	—	131	292	—	—	3 086	1 345	—	5
Y	28 152	134	2	—	105	388	—	—	2 713	1 541	1	3
Z	13 889	59	—	—	49	216	—	—	1 353	715	—	—
AC	24 320	119	4	1	64	354	1	—	1 761	1 255	1	—
BD	21 733	71	1	—	107	318	—	—	1 998	1 517	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1956		1957		1956		1957	
	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	16 361	8 002	16 165	2 409	180	132	204	213
Definitivt avregistrerade *Condemned*	4 576	3 203	5 502	3 341	24	19	26	17
Återregistrerade *Re-registered*	7 112	10 829	10 079	14 005	69	136	82	158
Nyregistrerade *Registered*	23 650	41 046	19 568	45 728	96	134	136	140
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 9 903	+40 789	+ 8 120	+54 166	— 40	+ 121	— 15	+ 60
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	5 394	1 844	4 544	1 459	13 561	5 540	14 575	3 097
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 245	909	1 230	834	5 079	2 983	6 212	2 548
Återregistrerade *Re-registered*	828	1 272	1 127	1 265	1 842	8 838	3 002	10 765
Nyregistrerade *Registered*	3 141	2 978	2 837	2 758	1 069	5 632	884	4 329
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	— 2 543	+ 1 547	— 1 724	+ 1 801	—15 698	+ 6 046	—16 835	+ 9 701
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	192	85	93	100	971	279	1 069	267
Definitivt avregistrerade *Condemned*	203	296	476	296	206	123	223	112
Återregistrerade *Re-registered*	16	25	26	22	71	174	120	258
Nyregistrerade *Registered*	2 605	3 470	2 935	4 220	626	724	756	708
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 376	+ 3 426	+ 2 416	+ 4 007	— 479	+ 482	— 404	+ 599

Vägtrafikolyckorna år 1957
Preliminära uppgifter

Road Accidents. Preliminary Data

De preliminära kvartalssiffrorna för år 1957 har i detta häfte kompletterats med senare inkomna uppgifter. De här framlagda preliminära siffrorna rörande antalet polisundersökta vägtrafikolyckor under år 1957 har därför en något högre grad av fullständighet än de samtidigt givna preliminära siffrorna för föregående år. Utöver de sedvanliga tabellerna med preliminära kvartals- och årsuppgifter har i några texttabeller en något mera utförlig redovisning framlagts av de vid vägtrafikolyckorna under år 1957 enligt de preliminära siffrorna dödade och skadade personerna.

I huvudtabellerna har de definitiva årsuppgifterna för år 1956 kunnat meddelas. Siffrorna kommenteras på s. 98.

Vägtrafikolyckor

Utvecklingen sedan år 1956 och fördelningen efter skadepåföljd. Enligt de preliminära siffrorna har antalet vägtrafikolyckor under fjärde kvartalet 1957 i jämförelse med motsvarande kvartal år 1956 ökats från 12 889 till 14 055 eller med omkring 9 %. För olyckorna med dödlig utgång är den procentuella ökningen detta kvartal något mindre, inemot 4 %. Några mera markerade avvikelser från de genomsnittliga procenttalen för riket företer icke motsvarande procenttal för tättbebyggda resp. icke tättbebyggda områden under fjärde kvartalet. Det s. k. söndagskörförbudet, vilket trädde i kraft den 17 november 1956, föranledde emellertid en viss nedgång i antalet vägtrafikolyckor. Jämförelsen med fjärde kvartalet 1956 ger till följd av den nämnda trafikinskränkningen under detta kvartal icke någon helt rättvisande bild av utvecklingen under fjärde kvartalet 1957.

Från år 1956 till år 1957 uppgår ökningen av det totala antalet vägtrafikolyckor enligt de preliminära siffrorna till 8 % mot 7 % från 1955 till 1956. Tages i betraktande den nedgång i antalet vägtrafikolyckor, som det förutnämnda söndagskörförbudet medförde, innan det upphörde den 4 februari 1957, torde olycksantalens ökning kunna anses ha varit av ungefärligen samma procentuella storlek åren 1956 och 1957 (jfr häften 2/1957 och 5/1957).

För dödsolyckorna utgör den procentuella ökningen sedan år 1956 enligt de preliminära siffrorna 10,2 %. Ökningen är relativt starkare i icke tättbebyggda (13,3 %) än i tättbebyggda områden (4,5 %).

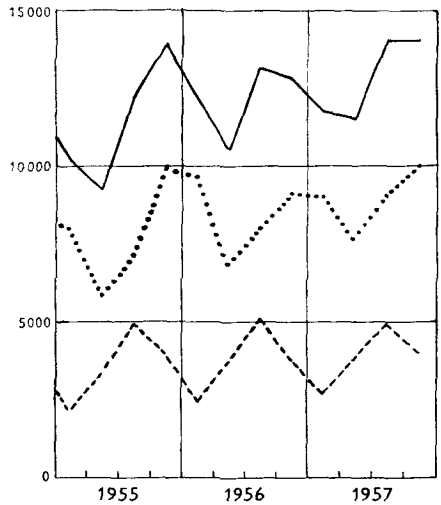
Dödsolyckornas ökning hänför sig huvudsakligen till dels en anmärkningsvärt stark procentuell ökning av dödsolyckorna i hela riket under andra kvartalet 1957 (42,2 %) dels en ökning under första kvartalet 1957 i de icke tättbebyggda områdena (26,7 %). En viss nedgång i antalet dödsolyckor noteras emellertid under första kvartalet 1957 i tättbebyggda områden och under tredje kvartalet 1957 i icke tättbebyggda områden i jämförelse med motsvarande kvartal år 1956; i tättbebyggda områden var antalet dödsolyckor under tredje kvartalet 1957 oförändrat.

De skillnader, vilka framträder mellan tättbebyggda och icke tättbebyggda områden i avseende på förekomsten av

	T		Ej T	
	Antal	%	Antal	%
Olyckor med				
dödlig utgång	278	0,8	563	2,9
annan personskada	8 796	26,3	6 248	32,5
endast egendomsskada	24 386	72,9	12 412	64,6
Hela antalet	33 460	100,0	19 223	100,0
Personer				
dödade	281	2,7	622	6,4
svårt skadade	1 389	13.4	1 892	19,6
lindrigt skadade	8 730	83,9	7 160	74,0
Hela antalet	10 400	100,0	9 674	100,0

olyckor, som orsakat annan personskada än dödsskada eller endast egendomsskada, torde kunna äga visst samband med att sådana olyckor möjligen relativt oftare blir föremål för polisundersökning i städer och andra tättbebyggda områden än i icke tättbebyggda områden. Tablån på sid. 93 synes utvisa, att olyckorna i icke tättbebyggda områden (Ej T) under år 1957 liksom under föregående år har varit svårare än i tättbebyggda områden (T) (jfr häfte 2/1957, s. 90).

Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor
Number of Road Accidents: Quarterly data

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

Ovanstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna av antalet vägtrafikolyckor, vilka föranlett personskada resp. endast egendomsskada samt av totalantalet vägtrafikolyckor för hela riket.

Dödade och skadade personer

Utvecklingen sedan år 1956 och fördelningen efter skadepåföljd. Mot ökningen i antalet vägtrafikolyckor under fjärde kvartalet 1957 svarar en ökning av antalet dödade och skadade personer från 4 663 under fjärde kvartalet år 1956 till 4 985 under fjärde kvartalet år 1957 eller med 6,9 %. Endast i icke tättbebyggda områden noteras under samma tid en ökning av antalet dödade personer (med 12 eller 7,6 %). Det är framför allt bilförarna och deras passagerare samt fotgängarna, som visar ett ökat antal dödade och skadade under fjärde kvartalet 1957.

Enligt den preliminära årssiffran uppgår hela antalet under år 1957 vid vägtrafikolyckor dödade och skadade personer till 20 074 mot 18 959 år 1956. Ökningen motsvarar 5,9 %. För de dödade är den procentuella ökningen större (10,7 %) och hänför sig, om man ser endast till årssiffran, så gott som helt till de icke tättbebyggda områdena (15,4 %), medan de tättbebyggda områdena visar en blott obetydlig ökning (med 4 eller 1,4 %). Enligt de preliminära siffrorna utgör antalet år 1957 i trafiken dödade 903, varav 622 i icke tättbebyggda samt 281 i tättbebyggda områden. De definitiva siffrorna torde kunna medföra någon ökning av dessa siffror. Av hela antalet dödade och skadade personer kommer 9 674 på icke tättbebyggda samt 10 400 på tättbebyggda områden.

Tablån ovan och tab. A visar, att de svårt skadades antal år 1957 uppgick till 3 281 och de lindrigt skadades till 15 890, motsvarande en ökning sedan år 1956 med 4,5 % resp. 5,9 %. Procentuellt är således ökningen mindre för dessa båda grupper än för de dödade (10,7 %).

Fördelning på trafikantgrupper. Relativt flera av de dödade än av de svårt eller lindrigt skadade var enligt tab. A fotgängare och cyklister. Deras andel av de dödade är 43,0 %, men andelen av hela antalet dödade och skadade blott 28,5 %. För bilister och bilpassagerare är förhållandet det motsatta. Motsvarande procenttal är för dem 27,4 resp. 43,6 enligt de preliminära siffrorna. Det är tydligt, att skadepåföljderna i hög grad olika belastar dessa trafikantgrupper.

Bilförare och bilpassagerare svarar i icke tättbebyggda områden för ett större antal framför allt av dödade och ska-

Tab. A. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter trafikantgrupper år 1957. Preliminära siffror

Road accidents 1957: Persons killed and injured by group of road users Provisional figures

For translation in English, see table p. 99.

Område Skadans art	Bil		Tung motorcykel		Mopedister	Förare av annan lätt mc	Cyklister	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	117	96	53	13	55	25	94	136	33	622
Svårt skadade	421	464	240	59	131	122	177	238	40	1 892
Lindrigt skadade	2 402	2 643	479	151	323	208	441	407	106	7 160
Samtliga	2 940	3 203	772	223	509	355	712	781	179	9 674
Tättbebyggt område										
Dödade	19	15	28	8	31	16	71	87	6	281
Svårt skadade	100	83	187	34	178	95	258	434	20	1 389
Lindrigt skadade	1 177	1 209	980	215	1 177	468	1 414	1 974	116	8 730
Samtliga	1 296	1 307	1 195	257	1 386	579	1 743	2 495	142	10 400
Hela riket										
Dödade	136	111	81	21	86	41	165	223	39	903
Svårt skadade	521	547	427	93	309	217	435	672	60	3 281
Lindrigt skadade	3 579	3 852	1 459	366	1 500	676	1 855	2 381	222	15 890
Samtliga	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
PROCENTTAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	18,8	15,4	8,5	2,1	8,9	4,0	15,1	21,9	5,3	100,0
Svårt skadade	22,3	24,5	12,7	3,1	6,9	6,4	9,4	12,6	2,1	100,0
Lindrigt skadade	33,5	36,9	6,7	2,1	4,5	2,9	6,2	5,7	1,5	100,0
Samtliga	30,4	33,1	8,0	2,3	5,3	3,6	7,4	8,1	1,8	100,0
Tättbebyggt område										
Dödade	6,8	5,3	10,0	2,8	11,0	5,7	25,3	31,0	2,1	100,0
Svårt skadade	7,2	6,0	13,5	2,5	12,8	6,8	18,6	31,2	1,4	100,0
Lindrigt skadade	13,5	13,8	11,2	2,5	13,5	5,4	16,2	22,6	1,3	100,0
Samtliga	12,4	12,6	11,5	2,5	13,3	5,6	16,7	24,0	1,4	100,0
Hela riket										
Dödade	15,1	12,3	9,0	2,3	9,5	4,5	18,3	24,7	4,3	100,0
Svårt skadade	15,9	16,7	13,0	2,8	9,4	6,6	13,3	20,5	1,8	100,0
Lindrigt skadade	13,5	13,8	11,2	2,5	13,5	5,4	16,2	22,6	1,3	100,0
Samtliga	21,1	22,5	9,8	2,4	9,4	4,7	12,2	16,3	1,6	100,0

Tab. B. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter ålder år 1957. Preliminära siffror

Road accidents 1957: Persons killed and injured by age. Provisional figures

For translation in English, see table p. 99.

Ålder *Age* Kön *Sex*	Bil		Tung motorcykel		Mopedister	Förare av annan lätt mc	Cyklister	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
< 7 år	—	153	—	4	11	1	71	465	31	736
7—17 »	58	498	127	112	547	438	684	597	44	3 105
18—29 »	1 555	881	1 246	155	236	234	248	283	45	4 883
30—59 »	2 103	1 058	430	45	754	180	850	815	98	6 333
60—69 »	145	163	30	3	186	21	277	322	40	1 187
>69 »	36	76	7	—	63	8	182	374	22	768
Okänd ålder *Age unknown*	339	1 681	127	161	98	52	143	420	41	3 062
Samtliga *Total*	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
Därav män *males*	3 637	1 611	1 875	199	1 632	885	1 676	1 760	231	13 506
kvinnor *females*	530	1 913	72	173	248	32	736	1 269	70	5 043
okänt *sex unknown*	69	986	20	108	15	17	43	247	20	1 525
PROCENTTAL										
< 7 år	—	20,8	—	0,5	1,5	0,1	9,7	63,2	4,2	100,0
7—17 »	1,9	16,1	4,1	3,6	17,6	14,1	22,0	19,2	1,4	100,0
18—29 »	31,9	18,0	25,5	3,2	4,8	4,8	5,1	5,8	0,9	100,0
30—59 »	33,2	16,7	6,8	0,7	11,9	2,8	13,4	12,9	1,6	100,0
60—69 »	12,2	13,7	2,5	0,3	15,7	1,8	23,3	27.1	3,4	100,0
>69 »	4,7	9,9	0,9	—	8,2	1,0	23,7	48,7	2.9	100,0
Okänd ålder *Age unknown*	11,1	54,9	4,1	5,3	3,2	1,7	4,7	13,7	1,3	100,0
Samtliga *Total*	21,1	22,5	9,8	2,4	9,4	4,7	12,2	16,3	1,6	100,0
Därav män *males*	26,9	11,9	13,9	1,5	12,1	6,6	12,4	13,0	1,7	100,0
kvinnor *females*	10,5	37,9	1,4	3,4	4,9	0,6	14,6	25,2	1.5	100,0
okänt *sex unknown*	4,5	64,7	1,3	7,1	1,0	1,1	2,8	16,2	1,3	100,0

dade (63,5 %) men även av enbart dödade (34,2 %) än i tättbebyggda områden (25,0 % resp. 12,1 %). Cyklister och fotgängare svarar tvärtom för ett större antal dödade (56,3 %) samt dödade och skadade (40,7 %) i tättbebyggda än i icke tättbebyggda områden (37,0 % resp. 15,5 %). Härmed överensstämmer, att mopedister och förare av tung motorcykel jämte passagerare i icke tättbebyggda områden var 15,6 % men i tättbebyggda områden 27,3 % av hela antalet där dödade och skadade personer.

Av de i icke tättbebyggda områden lindrigt skadade var 70,4 % bilförare eller bilpassagerare. Möjligen sammanhänger detta till viss del med att i sådana områden andra vägtrafikolyckor med lindrig personskada till följd icke lika ofta blir föremål för polisundersökning. Till en del torde förhållandet emellertid vara uttryck för en olikhet mellan tättbebyggda och icke tättbebyggda områden i avseende å arten av de olyckor, vilka där inträffar.

Åldersfördelning. Tab. B visar, att av hela antalet dödade eller eljest skadade i åldern under 7 år 20,8 % var bilpassagerare samt 63,2 % fotgängare. De senare utgör den största gruppen också i åld-

Ålder	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
	Antal				Procenttal			
< 7 år	52	141	543	736	5,8	4,3	3,4	3,7
7—17 »	161	589	2 355	3 105	17,8	18,0	14,8	15,5
18—29 »	163	753	3 967	4 883	18,0	23,0	25,0	24,3
30—59 »	266	940	5 127	6 333	29,5	28,6	32,3	31,6
60—69 »	123	224	840	1 187	13,6	6,8	5,3	5,9
>69 »	123	185	460	768	13,6	5,6	2,9	3,8
Okänd ålder	15	449	2 598	3 062	1,7	13,7	16,3	15,2
Samtliga	903	3 281	15 890	20 074	100,0	100,0	100,0	100,0
Därav män	694	2 328	10 484	13 506	76,9	71,0	66,0	67,3
kvinnor	200	742	4 101	5 043	22,1	22,6	25,8	25,1
Ej uppgivet	9	211	1 305	1 525	1,0	6,4	8,2	7,6

rarna 70 år och däröver (48,7 %). Även cyklisterna synes vara mera utsatta för trafikolyckor i denna åldersgrupp och i åldersgrupperna 60—69 år samt 7—17 år än i övriga åldrar. I de senare är det i stället bilförarna och deras passagerare, som utgör den relativt största gruppen dödade eller skadade. Sammanlagt utgjorde de nära nog hälften av hela antalet i åldersgrupperna 18—29 år och 30—59 år dödade och skadade personer.

För en förhållandevis stor del av hela antalet dödade och skadade personer saknas uppgift rörande ålder och/eller kön, varigenom fördelningarna blir i viss mån osäkra. Till stor del är det här fråga om bilpassagerare.

Av de dödade och skadade männen var 52,9 % förare av bil och av tung motorcykel eller mopedist samt 25,4 % cyklister eller fotgängare. För kvinnorna är motsvarande procenttal 16,8 resp. 39,8. Bland de dödade eller skadade kvinnorna är bilpassagerarna en nästan lika stor grupp (37,9 %) som cyklisterna och fotgängarna, medan endast 11,9 % av de dödade eller skadade männen var bilpassagerare.

I den övre tablån har de dödade samt svårt resp. lindrigt skadade fördelats på olika åldersgrupper och efter kön. Den ger därmed en viss uppfattning om i vad mån skadepåföljderna belastar åldersgrupperna olika.

I åldrarna under 7 år samt 60 år och däröver är de dödade, som synes, procentuellt flera än de svårt resp. lindrigt skadade. I övriga åldrar är förhållandet i det stora hela det motsatta.

Vägtrafikolyckornas art

Fördelas vägtrafikolyckorna under år 1957 efter sin art samt på tättbebyggt och icke tättbebyggt område erhålles tablån nederst på sidan.

I tättbebyggda områden är kollisionsolyckorna, som tablån visar, vanligare än i icke tättbebyggda områden. Detta gäller såväl den ojämförligt största gruppen av trafikolyckor, kollisionerna mellan fordon i rörelse eller mellan sådant och tillfälligt stannat fordon, som ock kollisionerna med parkerat fordon eller annat hinder på körbanan och kollisionerna med fotgängare. Körning av vägen är däremot en olyckstyp, som är avsevärt vanligare i icke tättbebyggda än i tättbebyggda områden.

Olyckans art	Ej tättbebyggt område		Tättbebyggt område		Hela riket	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade	9 983	51,9	22 214	66,4	32 197	61,1
Kollision med parkerat fordon eller annat hinder på körbanan	676	3,5	5 928	17,7	6 604	12,6
Kollision med fotgängare	755	3,9	2 505	7,5	3 260	6,2
Körning av vägen	5 876	30,6	870	2,6	6 746	12,8
Övriga olyckor	1 933	10,1	1 943	5,8	3 876	7,3
Summa	19 223	100,0	33 460	100,0	52 683	100,0

Definitiva siffror för år 1956

De definitiva årsuppgifterna för år 1956 bekräftar den bild av utvecklingen de preliminära siffrorna givit.

Hela antalet vägtrafikolyckor under år 1956 uppgår enligt de definitiva siffrorna till 49 936 mot 46 754 år 1955, motsvarande en ökning med 6,8 %. Olyckorna med endast egendomsskada har ökat förhållandevis mera, från 31 655 till 34 183 eller med 8,0 %, men olyckorna med personskada från 14 228 till 14 919 eller med blott 4,9 %. Dödsolyckorna visar tvärtom minskning från 871 till 834 eller med 4,2 %. Olycksfrekvensen under år 1956 röner emellertid visst inflytande av den trafikinskränkning, som det under årets fjärde kvartal införda s. k. söndagskörförbudet medförde. Därav orsakad minskning av antalet trafikolyckor år 1956 har uppskattats till 1,7—2,4 % (jfr s. 93).

Hela antalet år 1956 i trafiken dödade och skadade personer utgjorde 20 112 mot 18 952 år 1955. Detta motsvarar en ökning med 6,1 %. Antalet dödade personer har däremot minskats från 902 år 1955 till 892 år 1956 eller med 1,1 %, medan i fråga om antalet eljest skadade personer noteras en ökning från 18 050 till 19 220 eller med 6,5 %.

Av hela antalet vägtrafikolyckor år 1956 inträffade 18 833 eller 37,7 % i ej tättbebyggt samt 31 103 eller 62,3 % i tättbebyggt område. För dödsolyckorna är motsvarande tal 526, resp. 63,1 % samt 308 resp. 36,9 %. I fråga om olyckorna med svårare personskador är skillnaderna i detta hänseende mindre. På icke tättbebyggt område kom således 1 524 sådana olyckor eller 53,4 %, samt på tättbebyggt område 1 332 eller 46,6 %. Av olyckorna med lindrig personskada inträffade i icke tättbebyggda 4 773 samt i tättbebyggda områden 7 290.

För den största procentuella ökningen av antalet dödade och skadade svarade under år 1956 förarna av lätt motorcykel (36,5 %) och bilförarna (23,7 %) samt mopedisterna (22,1 %). I fråga om cyklisterna och förarna av tung motorcykel noteras tvärtom en minskning i antalet dödade och skadade (med 16,2 % resp. 12,0 %). Detta torde sammanhänga med en minskad frekvens i trafiken av de båda sistnämnda fordonsslagen.

Hg

Vägtrafikolyckor: Skadade personer, delaktiga trafikelement och olyckans art — December 1957

Road accidents: Persons killed and injured, traffic elements involved and nature of accident — *December 1957*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Samtliga *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	8	3	11	33	9	42	201	93	294	242	105	347
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	8	1	9	20	5	25	271	110	381	299	116	415
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	—	—	—	3	6	9	10	17	27	13	23	36
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	5	5
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. mot.*	5	—	5	4	4	8	13	40	53	22	44	66
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	1	1	2	3	1	4	6	13	19	10	15	25
Cyklister *Cyclists*	3	5	8	4	9	13	26	65	91	33	79	112
Fotgängare *Pedestrians*	14	11	25	26	43	69	43	182	225	83	236	319
Övriga *Others*	2	2	4	6	3	9	9	10	19	17	15	32
Samtliga *Total*	41	23	64	99	80	179	579	535	1 114	719	638	1 357

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 918	3 423	5 341
Lastbil *Lorry*	511	680	1 191
Buss *Bus*	54	135	189
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	23	57	80
Moped *Cycle with aux. motor*	25	102	127
Annan lätt mc *Other light mc*	12	32	44
Spårvagn *Tram*	—	53	53
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	5	11	16
Cykel *Cycle*	47	119	166
Annat fordon *Other vehicle*	73	306	379
Fotgängare *Pedestrian*	86	246	332
Andra trafikelement *Other traffic elements*	36	13	49
Samtliga *Total*	2 790	5 177	7 967

Olyckans art *Nature of accident*	Ej t.	T.	S:a
Kollision *Collision*			
mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade *between vehicles moving or temporarily stopped*	841	1 694	2 535
med parkerat fordon *with stationary vehicle*	58	408	466
med fotgängare *with pedestrian*	82	233	315
med annan vägtrafikant *with other traffic element*	6	3	9
med djur *with animal*	35	9	44
med hinder på körbanan *with obstacle on the road*	17	50	67
med föremål vid körbanan *with obstacle by the road*	64	139	203
Körning av vägen *Vehicle in ditch*	520	111	631
Kullkörning *Vehicle overturned*	20	14	34
Olycka av annat slag *Other type of accident*	9	26	35
Samtliga *Total*	1 652	2 687	4 339

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer länsvis

December 1957

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
							Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	17	70	88	153	3	4	19	26
Uppsala »	1	12	25	38	66	2	1	20	23
Södermanlands »	3	20	52	75	121	3	7	25	35
Östergötlands »	—	33	68	101	165	—	7	41	48
Jönköpings »	1	18	48	67	114	1	3	23	27
Kronobergs »	1	17	34	52	78	1	4	18	23
Kalmar »	3	16	43	62	92	3	5	17	25
Gotlands »	—	4	12	16	25	—	—	5	5
Blekinge »	—	12	21	33	54	—	2	10	12
Kristianstads »	3	20	45	68	115	4	4	22	30
Malmöhus »	1	37	93	131	214	1	3	50	54
Hallands »	—	13	30	43	69	—	—	30	30
Göteb. o. Bohus »	3	30	44	77	123	3	8	42	53
Älvsborgs »	2	23	80	105	172	2	2	31	35
Skaraborgs »	—	20	59	79	133	—	4	20	24
Värmlands »	2	26	67	95	160	2	5	27	34
Örebro »	2	22	45	69	121	2	3	34	39
Västmanlands »	4	17	35	56	97	4	5	18	27
Kopparbergs »	—	18	29	47	76	—	4	16	20
Gävleborgs »	3	19	58	80	152	4	11	15	30
Västernorrlands »	2	27	68	97	173	2	7	29	38
Jämtlands »	—	8	29	37	66	—	1	12	13
Västerbottens »	2	22	39	63	116	2	8	27	37
Norrbottens »	2	16	55	73	135	2	1	28	31
Summa *Total*	36	467	1 149	1 652	2 790	41	99	579	719

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured, by county — *December 1957*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
							Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	125	459	587	1 158	3	10	126	139
Stockholms län	1	33	91	125	240	1	6	39	46
Uppsala »	1	9	61	71	135	1	2	7	10
Södermanlands »	1	12	49	62	113	1	1	14	16
Östergötlands »	—	28	83	111	210	—	4	30	34
därav Norrköpings stad	—	10	34	44	84	—	1	12	13
Jönköpings län	—	19	66	85	160	—	7	14	21
Kronobergs »	—	2	19	21	40	—	—	2	2
Kalmar »	1	14	37	52	96	1	2	12	15
Gotlands »	—	—	2	2	4	—	—	—	—
Blekinge »	—	11	35	46	86	—	1	12	13
Kristianstads »	1	11	52	64	120	1	2	9	12
Malmöhus »	2	60	231	293	570	2	6	63	71
därav Malmö stad	1	43	151	195	387	1	3	48	52
Hallands län	—	7	48	55	106	—	5	3	8
Göteb. o. Bohus »	3	91	379	473	928	3	11	82	96
därav Göteborgs stad..	3	85	357	445	874	3	10	77	90
Älvsborgs län	—	18	38	56	104	—	3	16	19
Skaraborgs »	—	10	32	42	77	—	1	13	14
Värmlands »	—	12	57	69	135	—	2	10	12
Örebro »	1	23	67	91	169	1	5	19	25
Västmanlands »	1	15	65	81	156	1	1	14	16
Kopparbergs »	4	10	25	39	70	4	3	9	16
Gävleborgs »	2	8	37	47	94	2	2	8	12
Västernorrlands »	1	7	66	74	138	1	1	7	9
Jämtlands »	—	4	35	39	73	—	1	3	4
Västerbottens »	—	10	20	30	55	—	3	12	15
Norrbottens »	1	12	59	72	140	1	1	11	13
Summa *Total*	23	551	2 113	2 687	5 177	23	80	535	638
Hela riket *Sweden*	59	1 018	3 262	4 339	7 967	64	179	1 114	1 357

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*		
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*	Summa *Total*
Hela riket *Sweden*								
1946	435	6 841	8 590	15 866	29 652	461	8 322	8 783
1947	500	7 800	10 943	19 243	36 398	527	9 328	9 855
1948	492	7 110	9 215	16 817	31 976	531	8 583	9 114
1949	494	7 342	9 325	17 161	32 318	517	8 978	9 495
1950	571	8 559	12 450	21 580	40 490	595	10 583	11 178
1951	662	9 086	15 669	25 417	47 958	708	11 240	11 948
1952	723	10 242	19 294	30 259	56 647	750	12 846	13 596
1953	872	12 023	19 811	32 706	61 186	921	15 033	15 954
1954	899	13 460	27 033	41 392	77 043	942	16 963	17 905
1955	871	14 228	31 655	46 754	86 932	902	18 050	18 952
1956	834	14 919	34 183	49 936	93 525	892	19 220	20 112
1956*	763	14 254	33 740	48 757	91 055	816	18 143	18 959
1957*	841	15 044	36 798	52 683	97 784	903	19 171	20 074
1956* 1 kv.	131	2 287	9 727	12 145	23 244	141	2 920	3 061
2 kv.	147	3 603	6 800	10 550	19 685	156	4 514	4 670
3 kv.	257	4 854	8 062	13 173	24 358	279	6 286	6 565
4 kv.	228	3 510	9 151	12 889	23 768	240	4 423	4 663
1957* 1 kv.	142	2 580	9 358	12 080	22 677	147	3 315	3 462
2 kv.	209	3 846	7 913	11 968	22 295	236	4 858	5 094
3 kv.	253	4 866	9 461	14 580	27 030	268	6 265	6 533
4 kv.	237	3 752	10 066	14 055	25 782	252	4 733	4 985
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*								
1956* 4 kv.	148	1 470	3 144	4 762	7 894	158	2 104	2 262
1957* 1 kv.	95	1 143	3 332	4 570	7 952	99	1 655	1 754
2 kv.	137	1 445	2 252	3 834	6 232	163	2 091	2 254
3 kv.	176	2 083	3 418	5 677	9 524	190	3 021	3 211
4 kv.	155	1 577	3 410	5 142	8 396	170	2 285	2 455
Tättbebyggt område *Built-up areas*								
1956* 4 kv.	80	2 040	6 007	8 127	15 874	82	2 319	2 401
1957* 1 kv.	47	1 437	6 026	7 510	14 725	48	1 660	1 708
2 kv.	72	2 401	5 661	8 134	16 063	73	2 767	2 840
3 kv.	77	2 783	6 043	8 903	17 506	78	3 244	3 322
4 kv.	82	2 175	6 656	8 913	17 386	82	2 448	2 530

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allare *including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours.*

Road Accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister *Drivers of cycle with aux. motor*	Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	Cyklister *Cyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1946	654	1 297	1 003	259	·	193	3 075	1 764	538	8 783
1947	904	1 619	1 098	249	·	162	3 386	1 971	466	9 855
1948	683	1 474	1 087	243	·	127	3 070	1 911	519	9 114
1949	745	1 624	1 160	222	·	141	3 288	1 811	504	9 495
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 614	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 075	558	20 112
1956*	3 428	4 282	2 094	520	1 754	895	2 571	3 018	397	18 959
1957*	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
1956* 1 kv.	760	908	114	19	109	68	325	595	163	3 061
2 kv.	675	922	639	171	488	245	734	760	36	4 670
3 kv.	1 013	1 326	995	284	770	406	922	785	64	6 565
4 kv.	980	1 126	346	46	387	176	590	878	134	4 663
1957* 1 kv.	856	975	143	25	181	93	352	726	111	3 462
2 kv.	1 074	808	689	142	566	295	667	783	70	5 094
3 kv.	1 133	1 483	879	270	737	356	862	752	61	6 533
4 kv.	1 173	1 244	256	43	411	190	574	1 015	79	4 985
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1956* 4 kv.	707	820	130	16	86	56	161	213	73	2 262
1957* 1 kv.	603	681	50	8	41	37	102	160	72	1 754
2 kv.	732	565	270	68	161	99	172	149	38	2 254
3 kv.	806	1 059	365	126	202	150	259	221	23	3 211
4 kv.	799	898	87	21	105	69	179	251	46	2 455
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1956* 4 kv.	273	306	216	30	301	120	429	665	61	2 401
1957* 1 kv.	253	294	93	17	140	56	250	566	39	1 708
2 kv.	342	243	419	74	405	196	495	634	32	2 840
3 kv.	327	424	514	144	535	206	603	531	38	3 322
4 kv.	374	346	169	22	306	121	395	764	33	2 530

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures*

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1955	1956	1957	1955 4 kv.	1956 1 kv.
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 404	3 646	3 752	948	892
Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	742	777	726	215	203
våldsamt motstånd	1 609	1 897	2 054	453	417
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	539	487	460	102	134
12 kap. Förfalskningsbrott	1 247	1 049	1 152	265	262
13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	800	750	806	266	204
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 351	9 163	9 369	2 743	2 138
Därav: mord och dråp	49	62	55	11	12
vållande till annans död	277	278	264	85	62
barnamord o. dyl.	11	10	14	5	—
fosterfördrivning.....	103	68	119	24	20
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 316	2 421	2 575	706	567
Därav: våldtäkt	304	335	345	92	69
18 kap. Sedlighetsbrott	2 409	2 166	1 906	585	553
Därav: otukt med person under 15 år.	673	645	532	190	178
annan otukt	344	236	147	70	75
exhibitionism	516	491	439	126	94
annan sedlighetssårande handling	738	677	616	172	171
19 kap. Allmänfarliga brott	3 440	3 651	3 426	738	818
Därav: mordbrand	205	249	243	46	52
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	162 296	169 905	191 460	43 844	31 914
Därav: inbrottsstöld	32 878	34 839	42 853	9 422	7 450
tillgrepp av bilar	25 051	25 922	17 848	7 632	4 563
» » motorcyklar			4 723		
» » mopeder			10 062		
» » cyklar.....	..	..	50 319	..	..
rån	291	396	438	92	92
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	16 206	16 897	[3] 18 664	4 103	4 506
Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	..	..	3 704	..	..
22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 579	5 573	5 316	1 540	1 423
23 kap. Gäldenärsbrott	380	497	466	104	142
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	7 957	9 681	11 374	2 155	1 834
25 kap. Ämbetsbrott	813	800	791	214	209
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 125	2 962	2 930	1 008	899
Summa	219 862	229 648	254 447	59 321	46 495
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vars urbota straff kan följa					
Lönnbränning	231	71	130	34	19
Rattfylleri	9 066	11 553	11 811	2 396	1 788
Skattestrafflagen	3 813	4 450	2 917	1 119	1 358

[1] *For translation of text, v. p. 86.* — [2] Korrigerad siffra. — [3] Därav annonsbedrägeri i Uppsala:

Offences known to the police. Preliminary data

			1957				Därav i		
2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	Stockholm	Göteborg	Malmö
925	946	883	954	946	941	911	252	43	18
191	204	179	187	178	192	169	45	7	8
500	495	485	486	538	519	511	137	30	7
141	127	85	101	126	114	119	21	—	—
220	262	305	315	287	255	295	48	21	13
165	157	224	265	180	165	196	23	16	13
2 354	2 483	2 188	2 238	2 269	2 436	2 426	508	222	206
18	12	20	8	13	15	19	4	4	—
48	73	95	47	59	74	84	10	—	6
4	1	5	1	9	1	3	—	1	—
15	18	15	22	54	27	16	8	1	—
599	598	657	638	591	684	662	155	57	34
86	116	64	69	90	[2] 116	70	14	17	2
642	538	433	453	538	517	398	85	27	17
220	136	111	153	148	111	120	23	4	3
41	62	58	44	30	29	44	9	—	1
154	136	107	108	151	101	79	22	4	1
203	179	124	122	161	210	123	20	15	8
1 252	826	755	853	1 116	707	750	208	2	14
82	46	69	85	47	54	57	10	2	—
42 677	50 408	44 906	39 688	47 241	54 169	50 362	12 673	4 749	2 528
8 412	9 242	9 735	9 776	10 315	10 659	12 103	2 889	1 615	736
			3 382	4 120	4 772	5 574	2 721	644	156
6 079	8 409	6 871	558	1 308	1 816	1 041	400	104	40
			1 490	2 763	3 089	2 720	1 091	423	198
..	..	..	10 226	13 222	15 277	11 594	1 050	486	704
97	117	90	110	93	110	125	44	25	12
4 566	3 990	3 835	4 103	3 931	5 011	[3] 5 619	870	395	106
..	..	..	931	850	1 076	847	336	72	20
1 314	1 324	1 512	1 435	1 229	1 330	1 322	222	141	53
118	117	120	121	160	82	103	20	6	5
2 655	2 581	2 611	2 650	2 970	2 784	2 970	391	67	115
205	188	198	232	193	176	190	5	1	1
757	648	658	654	601	891	784	23	80	7
58 590	65 193	59 370	54 700	62 378	70 262	67 107	15 504	5 827	3 130
14	11	27	24	48	32	26	—	—	—
3 349	4 082	2 334	1 856	3 124	3 741	3 090	415	288	169
532	1 439	1 121	830	330	820	937	36	13	41

[3] kv. 801 brott; 4 kv. 1 614 brott eller tillhopa för hela året 2 415 brott.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Jan.	158	14	1 089	415	652	152	2 308	526	130	99
Febr.	154	12	995	417	691	131	2 234	513	142	87
Mars	167	9	1 027	441	716	148	2 332	461	156	99
April	117	13	1 152	448	634	145	2 379	541	148	95
Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	*95*	*15*	*1 034*	*349*	*565*	*108*	*2 056*	*532*	*157*	*70*
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
275,0	307,4	1 454,0	1 899,6	3 936,0	1 071,8	281,2	214,4	1956 Jan.
249,0	307,4	1 529,3	1 741,5	3 827,2	1 204,6	301,6	102,2	Febr.
258,6	328,2	1 594,0	1 746,9	3 927,7	819,5	430,9	198,9	Mars
286,2	334,0	1 400,2	2 207,5	4 227,9	1 132,2	342,3	148,2	April
304,9	352,7	1 626,0	1 916,4	4 200,0	875,6	290,8	117,3	Maj
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340,4	387,5	1 647,3	2 490,6	4 865,8	1 161,8	329,5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642.5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250,9	255,5	1 234.2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003.2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656.0	286.0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.

Beställningstrafik med lastbil — December 1957

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1952 Medeltal per månad	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
2	1953 » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
3	1954 » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
4	1955 » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
5	1956 » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
6	1956: December	21 251	4,88	29 158	1 961	14,87
7	1957: Juli	21 244	4,95	31 020	1 994	15,55
8	» Augusti	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
9	» September	21 391	4,99	37 238	2 361	15,77
10	» Oktober	21 306	5,02	40 110	2 545	15,76
11	» November	21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
12	» December	[2] 21 511	5,02	31 693	2 000	15,85
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 527	4,23	5 981	371	16,13
B	Stockholms län	1 138	5,05	2 246	131	17,12
C	Uppsala län	533	5,52	404	27	14,74
D	Södermanlands län	731	4,99	893	57	15,75
E	Östergötlands län	979	5,26	1 162	76	15,30
F	Jönköpings län	760	5,37	845	58	14,63
G	Kronobergs län	458	5,30	314	21	14,74
H	Kalmar län	566	5,89	667	41	16,43
I	Gotlands län	178	4,17	115	8	14,87
K	Blekinge län	370	5,52	426	28	15,17
L	Kristianstads län	693	5,41	590	36	16,48
M	Malmöhus län	1 500	5,12	2 008	143	14,07
N	Hallands län	466	5,00	427	29	14,92
O	Göteborgs och Bohus län	1 834	4,39	3 697	243	15,20
P	Älvsborgs län	996	5,09	1 156	76	15,18
R	Skaraborgs län	733	5,20	697	45	15,48
S	Värmlands län	882	5,16	970	60	16,09
T	Örebro län	776	5,49	1 004	66	15,33
U	Västmanlands län	714	5,48	1 004	62	16,25
W	Kopparbergs län	835	5,18	828	52	15,89
X	Gävleborgs län	1 031	6,05	1 421	90	15,79
Y	Västernorrlands län	969	4,73	1 761	102	17,24
Z	Jämtlands län	364	4,50	426	26	16,38
AC	Västerbottens län	747	4,69	1 262	72	17,51
BD	Norrbottens län	731	4,84	1 389	80	17,25

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 112 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
2	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
3	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
4	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
5	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
6	2 387	16 799	7 871	32	57	1 280	25 641	104
7	3 033	18 219	9 868	35	47	1 397	28 958	103
8	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
9	3 342	20 857	10 379	33	52	1 500	33 223	106
10	3 616	22 012	10 867	33	50	1 574	35 017	107
11	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
12	2 484	17 626	8 275	32	58	1 282	27 778	107
A	7	200	6	—	476	7	306	148
B	76	367	251	41	31	30	572	93
C	70	668	337	33	61	48	918	91
D	93	788	327	29	65	55	1 157	104
E	146	1 105	479	30	60	78	1 634	103
F	110	970	329	25	79	66	1 475	114
G	77	733	286	28	70	53	1 017	100
H	77	761	288	27	89	50	1 194	114
I	54	153	95	38	18	16	299	121
K	38	577	140	20	137	31	781	109
L	153	1 247	454	27	76	82	1 821	107
M	256	1 455	633	30	48	110	2 372	114
N	64	563	256	31	63	44	823	100
O	52	495	174	26	91	32	846	126
P	160	1 050	450	30	45	79	1 543	103
R	94	963	394	29	91	64	1 386	102
S	127	983	643	40	63	75	1 657	102
T	103	771	397	34	70	56	1 309	112
U	140	790	297	27	43	49	1 333	123
W	157	781	523	40	38	70	1 402	107
X	107	719	402	36	58	57	1 233	110
Y	87	515	338	40	42	43	918	108
Z	99	233	206	47	15	25	517	118
AC	80	434	321	43	53	37	745	99
BD	57	305	249	45	40	25	250	94

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär anfördes emellertid över taxorna. Besvären har avgjorts den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
2	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
3	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
4	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
5	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
6	136 342	19	211 618	12	64	153	2 579
7	142 631	20	233 811	12	61	160	2 823
8	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
9	174 768	19	274 332	12	64	181	3 294
10	181 648	19	287 804	12	63	193	3 526
11	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
12	144 907	19	224 980	12	64	153	2 765
A	3 092	10	3 400	9	91	150	2 488
B	2 368	24	4 308	13	55	141	2 476
C	4 254	22	8 595	11	49	142	2 480
D	6 025	19	9 069	13	66	152	2 804
E	8 816	19	14 644	11	60	158	2 856
F	8 720	17	12 118	12	72	163	3 054
G	5 406	19	8 135	12	66	162	2 905
H	6 897	17	9 925	12	69	160	3 288
I	970	31	1 401	21	69	133	2 321
K	5 239	15	7 593	10	69	159	3 263
L	11 520	16	16 350	11	70	170	3 479
M	12 151	20	17 806	13	68	169	2 920
N	4 054	20	6 783	12	60	155	2 681
O	4 698	18	6 723	13	70	150	2 477
P	7 235	21	11 072	14	65	156	2 710
R	8 631	16	12 116	11	71	148	2 841
S	8 024	21	12 821	13	63	153	2 979
T	7 146	18	12 113	11	59	157	2 993
U	5 972	22	9 957	13	60	155	3 274
W	5 899	24	10 062	14	59	147	2 670
X	6 191	20	10 404	12	60	142	2 574
Y	3 698	25	6 382	14	58	150	2 764
Z	1 437	36	2 819	18	51	139	2 589
AC	4 200	18	6 948	11	60	146	2 686
BD	2 264	23	3 436	15	66	145	2 612

[1] Se not 1 på föregående sida.

Preliminär försäkringsstatistik för november och december 1957

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

De av försäkringsbolagen[1] förvaltade tillgångarna uppgick den 31 december 1957 till nominellt 14 050 mkr. I *tabell 1 a* redovisas detta belopp fördelat på skilda placeringsobjekt. För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror ultimo 1955, ultimo 1956 och 30/6 1957. Som framgår av tabellen har de förvaltade tillgångarna ökat med 473 mkr eller 3,6 % under första halvåret 1957 och med 542 mkr eller 4,0 % under andra halvåret 1957. Mätt i aktuella kontantvärden — d. v. s. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — uppgår ökningen till 493 mkr under

[1] Undantagna är läns- och häradsbolagen samt sockenbolagen, vilka 1955 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar.

Tab. 1 a. Svenska riksbolags placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Nominella belopp *Nominal values*				Nominella belopp *Nominal values*			
	Ultimo 1955	Ultimo 1956	30/6 1957	31/12 1957	Ultimo 1955	Ultimo 1956	30/6 1957	31/12 1957
Fastigheter *Real property*	[2] 518	[2] 551	[2] 554	[2] 603	[2] 291	[2] 307	[2] 308	[2] 337
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	286	324	338	353	119	147	153	169
Svenska *Swedish*	272	309	322	336	119	147	153	169
Utländska *Foreign*	[3] 14	[3] 15	[3] 16	[3] 17	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	3 428	3 770	3 994	4 246	2 461	2 736	2 901	3 110
Bostadsfastigheter *Dwelling houses*	2 207	2 352	2 448	2 554	1 609	1 739	1 823	1 919
Övriga fastigheter *Others*	1 221	1 418	1 546	1 692	852	997	1 078	1 191
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 157	1 409	1 377	1 382	1 055	1 304	1 262	1 271
Lån till kommun *Loans to municipalities*	929	1 143	1 102	1 100	842	1 056	1 005	1 008
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	228	266	275	282	213	248	257	263
Obligationer *Bonds*	5 421	5 623	5 885	6 100	4 791	4 964	5 201	5 389
Svenska *Swedish borrowers*	5 266	5 466	5 738	5 956	4 701	4 874	5 121	5 312
Utländska *Foreign borrowers*	[3] 155	[3] 157	[3] 147	[3] 144	90	90	80	77
Förlagsbevis *Debentures*	143	154	150	156	66	75	73	75
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4] 381	[4] 388	[4] 396	[4] 390	[4] 244	[4] 234	[4] 238	[4] 246
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	..	191	200	202	..	134	136	144
Övriga *Others*	..	197	196	188	..	100	102	102
Livlån *Policy loans*	620	616	619	621	620	616	619	621
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	199	200	195	199	42	46	17	48
Summa *Total*	12 153	13 035	13 508	14 050	9 689	10 429	10 772	11 266

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett bolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Förenade-Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal utgörande ult. 1955 170 miljoner kronor, ult. 1956 161 miljoner kronor, 30/6 1957 157 miljoner kronor och 31/12 1957 152 miljoner kronor.

Period	Bruttoökning		Bruttominskning		Nettoökning	
	1956	1957	1956	1957	1956	1957
januari — februari	390	254	201	61	189	193
mars — april	224	247	103	70	121	177
maj — juni	249	287	127	164	122	123
juli — augusti	220	264	112	130	108	134
september — oktober	268	303	119	150	149	153
november — december	405	392	182	162	223	230
Hela året	1 756	1 747	844	737	912	1 010

första halvåret och 517 mkr under andra halvåret. Dessa belopp utgör skillnaden mellan en bruttoökning och en bruttominskning som utgör för första halvåret 788 resp. 295 mkr, och andra halvåret 959 resp. 442 mkr.

I tidigare rapporter — återgivna i Statistisk tidskrift häfte 8/1956, häfte 2/1957 och häfte 8/1957 — har lämnats utförliga uppgifter rörande 1956 och första halvåret 1957. Bruttoförändringarna återges här ovan.

Tab. 1 b. Aktuella kontantvärden av placeringsökningar under andra halvåret 1957[1]

Cash values of increases in investments during July—Dec. 1957[1]

Miljoner kronor *000 000 omitted*	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
Brutto *Gross*	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.
Fastigheter *Real property*	3	8	15	26	3	5	12	20
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	10	12	17	39	10	9	11	30
Svenska *Swedish*	10	11	16	37	10	9	11	30
Utländska *Foreign*	[2] —	[2] 1	[2] 1	[2] 2	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	91	100	161	352	60	76	117	253
Bostadsfastigheter *Dwelling houses*	37	42	69	148	28	34	52	114
Övriga fastigheter *Others*	54	58	92	204	32	42	65	139
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	11	10	10	31	10	9	9	28
Lån till kommun *Loans to municipalities*	10	5	5	20	9	5	5	19
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	1	5	5	11	1	4	4	9
Obligationer *Bonds*	132	145	147	424	109	126	131	366
Svenska *Swedish borrowers*	131	142	143	416	109	126	130	365
Utländska *Foreign borrowers*	[2] 1	[2] 3	[2] 4	[2] 8	0	0	1	1
Förlagsbevis *Debentures*	0	1	12	13	0	1	5	6
Andra värdehandlingar *Other securities*	16	16	18	50	13	8	8	29
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	11	4	7	22	11	2	2	15
Övriga *Others*	5	12	11	28	2	6	6	14
Livlån *Policy loans*[3]	(1)	0	(4)	(5)	(1)	0	(4)	(5)
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*[3]	..	(11)	(8)	19	..	(7)	(25)	32
Summa *Total*	264	303	392	959	206	241	322	769

[1] Ökningarna under första halvåret 1957 se Stat. tidskr. 8/1957. *The increases during Jan.—June 1957*, see Statistisk Tidskrift 8/1957. — [2] Här ingår ej belopp tillhörande ett bolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [3] Här har endast nettoförändringar angivits.

Brutto- och nettoökningarna under andra halvåret 1957 redovisas i *tabell 1 b* med fördelning å skilda placeringsobjekt. De största nettoökningarna visar de svenska obligationerna och inteckningslånen medan de utländska obligationerna och »andra värdehandlingar» visar en nettominskning. I *tabellerna 2 a och 2 b* lämnas en specifikation av de svenska obligationerna.

I sammanställningen sid. 114, som på rad 1) upptager nettoökningen av tillgångarna, redovisas förändringar i av bolagen upptagna lån, samt på rad 7) nettoresultatet av till bolagen influtna och av dem utgivna belopp och på raderna 8)—10) vissa huvudposter av inkomster och utgifter.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under år 1957 *(tab. 3)* till 2 155 mkr. (f. å. 2 432 mkr). Härav kom 1 683 mkr. (f. å. 1 606 mkr) på stor försäkring och 472 mkr (f. å. 826 mkr) på liten försäkring (folkförsäkring). Av det nyanskaffade totalbeloppet avsåg 1 020 mkr (f. å. 993 mkr) temporär dödsfallsförsäkring, medan 1 135 mkr (f. å. 1 439 mkr) avsåg kapitalförsäkring med sparmoment.

Tab. 1 b. (forts.) Aktuella kontantvärden av placeringsökningar under andra halvåret 1957[1]

Cash values of increases in investments during July—Dec. 1957[1]. Concluded

Miljoner kronor *000 000 omitted* Netto *Net*	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.
Fastigheter *Real property*	2	8	13	23	2	4	10	16
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	4	7	13	24	4	9	8	21
Svenska *Swedish*	4	8	12	24	4	9	8	21
Utländska *Foreign*	[2]–0	[2]–1	[2] 1	[2]–	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	60	70	124	254	48	61	99	208
Bostadsfastigheter *Dwelling houses*	26	29	52	107	22	28	46	96
Övriga fastigheter *Others*	34	41	72	147	26	33	53	112
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	7	1	–3	5	7	3	–3	7
Lån till kommun *Loans to municipalities*	6	–3	–4	–1	6	–1	–2	3
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	1	4	1	6	1	4	–1	4
Obligationer *Bonds*	78	64	70	212	62	58	67	187
Svenska *Swedish borrowers*	80	64	72	216	63	59	68	190
Utländska *Foreign borrowers*	[2]–2	[2] 0	[2]–2	[2] –4	–1	–1	–1	–3
Förlagsbevis *Debentures*	–2	–1	9	6	–1	–0	3	2
Andra värdehandlingar *Other securities*	5	–6	–8	–9	6	–1	–1	4
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	6	–4	0	2	7	1	–0	8
Övriga *Others*	–1	–2	–8	–11	–1	–2	–1	–4
Livlån *Policy loans*	1	–1	4	4	1	–1	4	4
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	–21	11	8	–2	–7	7	25	25
Summa *Total*	134	153	230	517	122	140	212	474

[1] Ökningarna under första halvåret 1957 se Stat. tidskr. 8/1957. *The increases during Jan.—June 1957, see Statistisk Tidskrift 8/1957.* — [2] Här ingår ej belopp tillhörande ett bolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

Belopp i mkr	År 1956 jan.— dec.	År 1957 jan.— febr.	mars— april	maj— juni	juli— aug.	sept.— okt.	nov.— dec.
1) nettoökning av tillgångarna	912	193	177	123	134	153	230
2) bruttoökning av lån	84,3	6.2	8,4	8,6	1,3	5,4	13,5
3) härav banklån	48,5	—	1,0	4,5	1.0	2,9	12,0
4) bruttominskning av lån	66,6	7,3	3,9	6,4	4,9	5,1	20,6
5) härav banklån	47,1	4,3	0,0	1,1	0,3	0.2	8,7
6) nettoökning av lån rad (2) — rad (4)	17,7	—1,1	4,5	2,2	—3,6	0,3	—7,1
7) rad (1) — rad (6)	894	194	173	121	138	153	237
8) influtna premier[1]	1 811	353	312	292	293	301	..
9) influten nettoavkastning av kapital[2]	463	58	92	85	63	79	..
10) utbetalningar för försäkringsfall och återköp (inkl. gottgjord återbäring)[1]	899	156	149	153	143	185	..

[1] Direkt affär. — [2] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar.

Den nedgång i nyteckningen inom liten försäkring, som siffrorna utvisar jämfört med 1956, sammanhänger bl. a. med att två av de fyra s. k. folklivförsäkringsbolagen f. o. m. jan. 1957 upphört att teckna folklivförsäkring. Beträffande de båda övriga bolagen kan en tydlig förskjutning i nyteckningen från liten till stor försäkring iakttagas. Av siffrorna framgår vidare, att nyanskaffningen av kapitalförsäkring med sparmoment minskat jämfört med 1956. Minskningen förklaras dock till en del av att redovisningsmetoden ändrats f. o. m. 1957.

Inom grupplivförsäkring uppgick nyteckningen under 1957 till 1 154 mkr (f. å. 1 174 mkr).

Utom ifråga om gruppförsäkring inbegriper siffrorna i tab. 3 icke SPP, som i huvudsak driver kollektiv pensionsförsäkring för privatanställda. De uppgifter för denna försäkringsgren, som meddelas i *tab. 4*, är icke jämförbara

Tab. 2 a. Svenska riksbolags innehav av obligationer, fördelat efter svenska låntagare
Specification of the Swedish bonds

Miljoner kronor *000 000 omitted*		Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckn. liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
		Nominella belopp *Nominal values*				Nominella belopp *Nominal values*			
		Ultimo 1955	Ultimo 1956	30/6 1957	31/12 1957	Ultimo 1955	Ultimo 1956	30/6 1957	31/12 1957
	Issued by								
Statens o. statsgarant.	*the Government*	1 990	1 943	2 117	2 289	1 772	1 716	1 881	2 028
Statsskuldförbind.	» »	25	25	25	25	20	20	20	20
Hypoteksbankens	*mortgage companies*	485	495	519	519	458	465	488	488
Stadshypotekskassans		1 068	1 234	1 300	1 324	999	1 154	1 213	1 234
Bostadskreditkassans		213	255	266	312	195	234	242	284
Skeppshypotekskass:s		38	31	28	25	19	15	13	11
Övriga hyp. o. int. bol.		135	92	90	82	126	83	81	76
Kommuners	*municipalities*	623	678	669	643	563	613	606	581
Trafik- o. industribolags	*traffic,shipping and ind. comp.*	648	682	692	713	528	562	566	582
Övriga	*others*	41	31	32	24	21	12	11	8
Summa	*Total*	5 266	5 466	5 738	5 956	4 701	4 874	5 121	5 312

Tab. 2 b. **Aktuella kontantvärden av ökningar i obligationsportföljen under andra halvåret 1957**[1]

Cash values of increases of bonds during July—Dec. 1957[1]

Miljoner kronor *000 000 omitted*		Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
		Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.
Brutto *Gross*									
Statens o. statsgarant.	*Issued by the Government*	59	93	129	281	45	85	120	250
Statsskuldförbind....	»	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypoteksbankens ...	*mortgage companies*	2	0	—	2	2	—	—	2
Stadshypotekskassans		14	10	4	28	12	9	4	25
Bostadskreditkassans		48	2	3	53	44	2	3	49
Skeppshypotekskass:s		—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hyp. o. int. bol.		—	0	—	0	—	—	—	—
Kommuners	*municipalities*	—	—	0	0	—	—	0	0
Trafik- o. industribolags	*traffic, shipping and ind. comp.*	8	37	3	48	6	30	2	38
Övriga	*others*	—	—	4	4	—	—	1	1
Summa	*Total*	131	142	143	416	109	126	130	365
Netto *Net*									
Statens o. statsgarant.	*Issued by the Government*	22	51	93	166	10	48	85	143
Statsskuldförbind....	»	—	−0	—	−0	—	—	—	—
Hypoteksbankens ...	*mortgage companies*	2	−1	−0	1	2	−1	−0	1
Stadshypotekskassans		14	6	2	22	12	5	2	19
Bostadskreditkassans		46	−1	2	47	42	−1	2	43
Skeppshypotekskass:s		−1	−1	−2	−4	−0	−0	−2	−2
Övriga hyp. o. int. bol.		−0	−3	−6	−9	−0	−3	−4	−7
Kommuners	*municipalities*	−1	−11	−11	−23	−1	−10	−10	−21
Trafik- o. industribolags	*traffic, shipping and ind. comp.*	1	27	−5	23	0	22	−4	18
Övriga	*others*	−3	−3	−1	−7	−2	−1	−1	−4
Summa	*Total*	80	64	72	216	63	59	68	190

[1] Ökningarna under första halvåret 1957 se Stat. tidskr. 8/1957. *The increases during Jan.—June 1957, see Statistisk Tidskrift 8/1957.*

med dem i tab. 3. De båda sista kolumnerna i tab. 4 återger nämligen den årliga avgiftssumman för försäkringsbeståndet vid månadens slut. De båda första kolumnerna innehåller bruttoökningen i denna avgiftssumma under månaden och de därpå följande två kolumnerna visar samma ökning netto, d. v. s. med avdrag för minskningar. Bruttoökningstalen återger trenden på liknande sätt som uppgifterna om nyteckning i individuell kapitalförsäkring i tab. 3 under förutsättning att förhållandet mellan försäkringssumma och premier icke ändras. En sådan ändring inträffade emellertid vid införandet av nya premiegrunder för kassan f. o. m. 1956. Den omtariffering av äldre bestånd, som härvid verkställdes, medförde en sänkning i den fortlöpande avgiftssumman med 26,4 mkr. Ökningen i den fortlöpande avgiftssumman uppgick 1957 till 45 mkr (f. å. 39 mkr).

G. E.

Tab. 3. Nyanskaffning av dödsfallskapital[1] (i mkr)

New life insurance business[1]. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Stor försäkring *Ordinary insurance*				Folkförsäkring *Industrial insurance*				Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	1956 Totalt *Total*	härav temporär förs.[2] *of which term. ins.*[2]	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[2] *of which term. ins.*[2]	1956 Totalt *Total*	härav temporär förs.[2] *of which term. ins.*[2]	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[2] *of which term. ins.*[2]	1956	1957	1956	1957
Jan.	60,4	23,2	93,2	44,4	50,9	21,3	35,2	18,7	99,2	147,9	210,5	276,3
Febr.	93,6	35,9	133,9	63,6	66,3	28,6	44,7	23,1	43,2	66,5	203,1	245.1
Mars	118,4	45,3	153,2	78,8	95,6	45,6	58,0	29,8	58,2	87,1	272,2	298,3
April	125,0	47,9	135,5	63,3	74,9	37,1	37,6	19,2	63,1	107,8	263,0	280,9
Maj	130,5	51,6	135,6	68,7	63,2	32,9	33,7	17,3	70,8	75,9	264,5	245,2
Juni	118,6	47,8	139,8	70,3	78,3	41,8	37,2	19,1	48,3	74,2	245,2	251,2
Juli	87,5	34,3	106,4	53,2	39,5	20,8	19,3	10,0	41,8	50,1	168,8	175,8
Aug.	81,2	33,9	82,8	42,5	44,3	24,0	19,8	10,1	44,8	89,0	170,3	191,6
Sept.	122,9	53,4	132,2	66,2	74,1	39,6	43,2	21,8	30,8	55,7	227,8	231,1
Okt.	153,6	60,2	133,8	69,4	108,8	56,7	61,3	31,0	111,8	83,7	374,2	278,8
Nov.	160,6	60,1	140,6	67,6	65,8	35,1	37,0	19,5	189,6	96,9	416,0	274,5
Dec.	353,8	83,8	296,3	88,5	64,4	32,6	44,4	24,0	372,4	219,3	790,6	560,0
Summa *Total*	1 606,1	577,4	1 683,3	776,5	826,1	416,1	471,4	243,6	1 174.0	1 154,1	3 606,2	3 308,8

[1] I uppgifterna för 1956 ingår även kapitalförsäkring för livsfall. *The figures for 1956 include pure endowment business.* — [2] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.*

Tab. 4. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman (i mkr)

Collective pensions insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Total increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1956	1957	1956	1957	1956	1957
Jan.	1,7	3,2	[1]—25,4	0,4	395,8	434,0
Febr.	3,8	4,4	2,9	3,6	398,7	437,6
Mars	0,0	4,6	0,0	2,3	398,7	439,9
April	1,6	2,0	1,6	0,8	400,3	440,7
Maj	4,5	6,9	4,0	5,3	404,3	446,0
Juni	6,0	9,0	5,1	8,2	409,4	454,2
Juli	10,2	10,1	7,5	9,3	416,9	463,5
Aug.	6,9	9,5	6,5	8,1	423,4	471,6
Sept.	6,5	3,7	5,2	0,9	428,6	472,5
Okt.	6,3	4,2	5,0	2,2	433,6	474,7
Nov.	4,7	3,7	3,6	1,9	437,2	476,6
Dec.	3,8	2,9	0,7	2,1	[2] 437.9	478.7

[1] Omtariffering av avgifterna i samband med ändring av grunderna m. m. medförde en sänkning av beståndet med 26,4 milj. kronor. — [2] Sedan den exakta siffran ultimo 1956 framräknats till 433,6, har nettoökningarna under 1957 adderats till detta tal.

Kungl. Boktr. Stkhm 1958
580148

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: JOHANNES SJÖSTRAND. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 3 MARS 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

OTTO ZETTERBERG och TORSTEN SÖDERLIND:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. VI 119, 183

HENRIK GESCHWIND:
Invandrares vistelsetid i Sverige.... 134, 185

KLAS WALLBERG:
Riskmätning vid trafiksäkerhetsforskning 137, 185

MEDDELANDEN

Internationell sammanställning av urvalsundersökningar. En återblick på Förenta Nationernas insamlade uppgifter sedan 1948 142
Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1958 års rapporter till FN 143
Statistiska föreningens verksamhet år 1957 153
Nordiska statistiska årsboksredaktörernas möte..... 154
De nordiska statistiska utskotten:
Samfärdselstatistik 154
Industri- och annan näringsstatistik.... 154
Nationalräkenskaper 155
Internationella statistiska institutet:
Extra möte 1958 156
Det internationella statistiska arbetet 156
Personalnotiser 157

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 159
Befolkningsutvecklingen 159, 160
Vägtrafikolyckor..... 162, 163
Fylleriförseelser och spritsmuggling 162, 167
Konkurser och protesterade växlar 168
Förmögenhetsfördelningen 1956. Preliminär redogörelse 170
Städernas finanser år 1956..... 172
Beställningstrafiken med lastbil under 1957 ..... 176, 186

THE ISSUE IN BRIEF 183

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden december 1957—januari 1958..... 188
Bokanmälningar:
Wold, H., Kausal inferens från icke-experimentella observationer (E. Ruist) 189
Befolkningsutveckling och bostadsbehov (P. Holm) 190
Kaiser, L., Wie lange interessiert statistisches Urmaterial? (N. Hj. Holmberg) 191

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 | No. 3 | MARCH 1958

CONTENTS

ARTICLES

O. ZETTERBERG and T. SÖDERLIND:
Pilot crop-cutting survey. VI..... 119, 183

H. GESCHWIND:
Mean stay of immigrants in Sweden 134, 185

K. WALLBERG:
Estimating risks for traffic accidents 137, 185

NOTES

Sample surveys of current interest. A review of the UN series 142

Important sample surveys in Sweden. Notes to UN delivered in 1958 143

The Swedish Statistical Society in 1957 153

Meeting of editors of the statistical abstracts of the Northern countries 154

Statistical Committees of the Northern countries:
Transport and communications statistics 154
Production and distribution statistics 154
National accounting 155

International Statistical Institute:
Special session 1958..... 156

Statistical activities of international organizations 156

Personal notes..... 157

TABLES

Commentary..... 159

Vital statistics 159, 160

Road accidents 162, 163

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 162, 167

Bankruptcies and protested bills 168

Distribution of property in 1956. Preliminary data..... 170

Town finance in 1956 172

For-hire lorry transport in 1957.... 176, 186

THE ISSUE IN BRIEF 183

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, December, 1957—January, 1958..... 188

Book reviews:
Wold, H., Kausal inferens från icke-experimentella observationer (E. Ruist) 189
Befolkningsutveckling och bostadsbehov (P. Holm) 190
Kaiser, L., Wie lange interessiert statistisches Urmaterial? (N. Hj. Holmberg) 191

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	"	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten....	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. VI

Av byråchefen OTTO ZETTERBERG och t. f. förste aktuarien TORSTEN SÖDERLIND

Vid planeringen inom statistiska centralbyrån av de objektiva skördeuppskattningarna för år 1957 var avsikten, att dessa skulle få samma omfattning som år 1956 i fråga om urvalets storlek, dvs. ca 600 brukningsenheter, vilket möjliggjorde skattning av enbart riksmedeltal. Däremot skulle antalet undersökta växtslag utökas till att förutom höstvete, vårvete, havre och korn omfatta även höstråg, slåttervall och potatis (skördeuppskattningen för potatis år 1956 avsåg endast ett län). Centralbyrån hemställde hos Kungl. Maj:t om anslag för detta ändamål, vilket även beviljades av 1957 års riksdag.

Inom skördeskadeutredningen förelåg det ett starkt intresse för att 1957 års objektiva skördeuppskattningar skulle utföras i betydligt större skala. De ansågs böra få en sådan omfattning, att skattningar möjliggjordes för hushållningssällskapsområden med tillfredsställande precision och för vissa planerade försäkringsområden med lägre krav på noggrannhet. De senare utgöres av 124 s. k. huvudstrata, vilka i södra och mellersta Sverige är uppdelade på 4 substrata. Den storlek av urvalet, som erfordras härför, uppskattades till ca 125 brukningsenheter för ett medelstort hushållningssällskapsområde. För hela riket skulle således urvalet utgöra 125 · 26 = 3 250 brukningsenheter. Huvudsyftet med denna utökning var att dels pröva genomförandet av fältarbetet vid objektiva skördeuppskattningar i större skala, dels erhålla tids-, kostnads- och variansdata. För planeringen av urvalet och dess storlek vid skördeuppskattningar i fullt utbyggd omfattning, erforderlig för en skördeskadeförsäkring, ansågs det nödvändigt att få ytterligare kännedom om varianserna. Med ledning av data från centralbyråns tidigare undersökningar upprättade skördeskadeutredningen en kostnadskalkyl för en utökning till nämnda omfattning av den av centralbyrån planerade skördeuppskattningen för år 1957. På grundval av denna kalkyl hemställde utredningen hos Kungl. Maj:t om att erforderligt tilläggsanslag skulle ställas till centralbyråns förfogande, vilket beviljades av 1957 års riksdag.

Planeringen av urvalet

Riktlinjerna för urvalets konstruktion uppgjordes i samarbete mellan centralbyrån och skördeskadeutredningen.[1]

Stratifiering. Då skördeskadeutredningen tidigare hade använt sig av en redan befintlig stratifiering, som upprättats av jordbrukets utredningsinstitut, ansågs det lämpligt, att denna lades till grund för 1957 års objektiva skördeuppskattningar. Därmed bortföll det betydande arbete, som en stratifiering utgör. Ifrågavarande stratifiering omfattar, som tidigare nämnts, 124 huvudstrata; samtliga huvudstrata i södra och mellersta

[1] Uppställning av formler för variansskattningar med anpassning till föreliggande material och hålkortsmässig bearbetning utfördes av fil. lic. Frithiof Billström, Uppsala. En plan för hålkortsbearbetningen utarbetades av agronom Eje Sandqvist, Uppsala.

Sverige är uppdelade i fyra substrata. Varje substratum omfattar ca 800 brukningsenheter. De är således ungefär lika stora i fråga om antalet brukningsenheter men kan vara mycket olika till åkerarealen. Stratifieringsvariablerna har varit odlingsinriktning, klimatförhållanden m. m.

Urvalets fördelning på strata. Olika alternativ diskuterades beträffande urvalets fördelning på strata. Ett alternativ var att vart fjärde substratum skulle uttagas. Därigenom skulle i varje sådant kunna uttagas det antal brukningsenheter, som ansetts erforderligt vid en fullt utbyggd skördeuppskattning. I dessa substrata kunde därvid erhållas en god skattning av den precision, som skulle uppnås med den tänkta storleken av urvalet. Det ansågs emellertid värdefullare att utföra skattningar för samtliga substrata, även om precisionsproblemet ej bleve lika tillfredsställande belyst. Fördelningen av urvalet på strata gjordes så att i södra och mellersta Sverige uttogs 8 brukningsenheter i varje substratum utom i några län, där substrata i allmänhet omfattade mindre åkerareal. I dessa uttogs 6 brukningsenheter per substratum. I norra Sverige gjordes ytterligare reducering av urvalet. Där begränsades detta till 16 brukningsenheter per huvudstratum.

Uttagningen av urvalet inom strata. Även i fråga om uttagningen av urvalet inom strata diskuterades olika alternativ. Det ansågs därvid önskvärt, att i samtliga strata brukningsenheten utgjorde den primära urvalsenheten. Därigenom skulle antalet frihetsgrader ökas och därmed även precisionen. Ett sådant urvalsförfarande var emellertid ej förutsett vid kostnadsberäkningarna och ansågs därför medföra risk för kostnadsökningar. Det beslöts därför, att i varje substratum skulle väljas 2 socknar, inom vilka 4 eller i några län 3 brukningsenheter skulle uttagas. I de substrata, där antalet socknar var litet (2 eller 3), uttogs dock brukningsenheterna direkt. Med hänsyn till de stora socknarna i norra Sverige ansågs det lämpligt att där söka begränsa spridningen av urvalet. I varje huvudstratum valdes där två socknar och inom dessa 2 byar, inom vilka uttogs 4 brukningsenheter. I några strata drogs byarna direkt, dvs. den primära urvalsenheten utgjordes av by i stället för socken.

Vid uttagningen av socknar, byar och brukningsenheter gjordes i samtliga fall urvalssannolikheten proportionell mot åkerarealen. Sedan socknar uttagits, utskrevs hos RLF:s jordbruksregister listor över samtliga brukningsenheter med mer än 2 hektar åker med kumulering av åkerarealen. På dessa listor gjordes dragningen av brukningsenheterna.

Fältarbetets organisation

Personal. Anställning av personal för fältarbetet ombesörjdes av hushållningssällskapen. Centralbyrån överlät åt sällskapen att själva föreslå personalens och fältarbetets organisation. Det ansågs värdefullt att vinna erfarenhet av olika organisationsformer. Dessa har även växlat mycket i olika områden. I vissa områden har fältarbetet helt utförts av särskilt anställd personal under ledning av tjänstemän från hushållningssällskapen. Därvid har i regel anställts kontrollassistenter. I andra områden har fältarbetet i huvudsak utförts av sällskapens jordbruksinstruktörer och assistenter.

Utbildning. Centralbyrån anordnade kurser rörande det tekniska förfarandet vid fältarbetet den 29—30 maj i Malmö,

den 3—4 maj i Önnestad, den 16—17 maj i Örebro och den 31 maj—1 juni i Sollefteå. I dessa kurser deltog huvudsakligen hushållningssällskapens jordbrukskonsulenter och jordbruksinstruktörer, vilka sedan utbildade övrig personal.

Fältarbetet och dess genomförande. Oaktat den stora utökningen 1957 och användningen av delvis andra organisationsformer har fältarbetet skett på ett tillfredsställande sätt. Där arbetet i huvudsak utförts av sällskapens egen personal, synes arbetsbelastningen dock ha blivit för stor. I övrigt har värdefulla erfarenheter vunnits i många avseenden.

Beträffande spannmålen har liksom tidigare år på de uttagna brukningsenheterna valts ett fält av ifrågavarande grödor. På det valda fältet har placerats två provytor om 1 m². Dessa har skördats och efter torkning av skördeproven har tröskning av dem utförts.

För potatis har provytorna omfattat ca 2 längdmeter av en fåra. Två sådana provytor utlades per uttaget fält. Vid provtagningen av potatis fastställdes först ytornas exakta längd och bredd, varefter skörden på ytorna upptogs och vägdes. I fråga om potatis gjordes på en brukningsenhet i varje socken ett återbesök för bestämning av i jorden kvarlämnad kvantitet vid jordbrukarens skörd. Därvid placerades slumpmässigt 2 provytor om 1 m² på det skördade fältet. Ytorna avgränsades med cirkelinstrument och undersöktes noggrant.

Skörden av vall skulle avse första skörden, därvid även inräknat fält avsedda för ensilage. Endast ett fält uttogs på varje brukningsenhet. Sålunda gjordes ej någon stratifiering efter vallåldern. Vid provtagningen vägdes den skördade grönmassan på de två provytorna. Därefter togs ett prov på omkring 2 kg (av skörden på den ena eller ibland båda provytorna) med angivande av grönvikten. Dessa prov hängdes upp för torkning och vägdes ånyo, sedan de bedömts vara torra. Därvid erhölls uppgifter för bestämning av höprocenten. För en brukningsenhet i varje socken insändes det torra höprovet till anstalt för vattenhaltsbestämning.

För komplettering i vissa hänseenden av de objektiva skördeuppskattningarna har särskilda specialundersökningar utförts under sommaren 1957. I fråga om slåttervall har försök gjorts att bestämma bärgningsförlusterna vid höberedning enligt provytemetoden i jämförelse med förlusterna vid jordbrukarnas skörd. I Uppsala och Kristianstads län har vidare undersökts dels återväxten på slåttervall, dels stubbhöjden vid jordbrukarnas skörd, jämförd med densamma vid skörd av provytor. Resultaten av dessa undersökningar har ej medtagits här. I Uppsala län hade planerats och påbörjats en undersökning av spillets storlek vid skörd av spannmål. På grund av de onormala bärgningsförhållandena kunde emellertid denna undersökning ej fullföljas.

Vissa särskilda undersökningar, som ej var förutsedda och planerade, blev dessutom nödvändiga. På grund av den regniga väderleken kunde ej all säd bärgas. Med undantag av några enstaka fall hade emellertid provytorna på de obärgade fälten skördats, vilket innebär, att dessa provyteskördar ej kan läggas till grund för en skattning av hektarskörden på bärgad areal. Här bortses från spill- och kvalitetsförluster. Ett sätt att lösa denna svårighet hade varit, att provtagningen för säd ej fått utföras förrän i fullständig anslutning till jordbrukarnas skörd. Därvid hade för fält, som ej kunnat bärgas, skörden fått sättas lika

med 0. Med hänsyn till risken för bortfall har under tidigare mera normala år så starka krav på samtidighet i provtagning och faktisk skörd ej ansetts nödvändiga, utan provtagningen har ofta utförts, när säden var mogen för skörd med självbindare. Den enligt provytorna skattade skörden per hektar ger därför för år 1957 uttryck för *växtligheten* på odlad areal. För att i efterhand kunna verkställa en korrigering därav och erhålla en skattning av *bärgad skörd* per odlad hektar har från varje undersökt brukningsenhet under slutet av året inhämtats uppgift, huruvida de provskördade fälten blivit bärgade. Med ledning av dessa uppgifter har skattats den totala obärgade skörden, som sedan subtraherats från den först skattade totalskörden.

De stora skador av kvalitativ karaktär, som uppstått på 1957 års skörd, har visat, att metoder måste utarbetas för mätning av dylika skador. I mindre omfattning har försök i denna riktning gjorts under hösten 1957. För varje socken i södra och mellersta Sverige har uttagits en brukningsenhet, där prov tagits av höstvete och vårvete och insänts till anstalt för bestämning av mältningsgraden. Dessa uppgifter har ännu ej hunnit bearbetas. I fråga om brödsäden pågår insamling av uppgifter om den faktiskt erhållna skörden på provytegårdarna. I den mån det är möjligt att få säkra uppgifter därom, kommer därpå grundade skattningar av den faktiska skörden att möjliggöra jämförelser för bedömning av spillet. För större gårdar, där nästan all spannmålen säljes, kan uppgifterna om både kvantitet och vattenhalt väntas bli tillförlitliga. Beträffande mindre gårdar, där en uppskattning måste göras, föreligger emellertid en viss osäkerhet. Då tröskning i vissa fall utföres först frampå senvintern, har uppgifterna om faktisk skörd ännu ej inkommit fullständigt.

Bearbetning

Uppgiftsmaterialet. Ett omfattande uppgiftsmaterial har insamlats under fältarbetet. För varje undersökt brukningsenhet har redovisats åkerareal, odlad areal av undersökta grödor, vikt av skörd från provytorna och vattenhalt m. m. Vidare har för varje dag antecknats restid, reslängd och antal besökta gårdar.

Redovisning av uppgifterna. Försök har i år gjorts att under fältarbetet redovisa uppgifterna på marksensingkort. För varje uttagen brukningsenhet och gröda färdigställdes inom statistiska centralbyrån ett kort, på vilket identifieringsuppgifter, (gröda, nr, namn, socken) var utskrivna. Avsikten har varit, att om denna metod visar sig användbar, skulle ett moment vid bearbetningen (stansning av hålkort från protokoll) inbesparas. Med hänsyn till en viss olägenhet av att ha korten med ute på fältet och felrisker på grund av ovana, har i år uppgifterna dock först förts på protokoll och därefter på marksensingkorten.

Central bearbetning. På grund av skördens stora försening och andra förhållanden har uppgiftsmaterialet (protokollen och marksensingkorten) delvis inkommit mycket sent till centralbyrån. En noggrann kontroll och granskning av korten har måst göras i centralbyrån före stansningen av dem. På grund av att fullständiga skattningar av varianser skulle utföras för substrata, strata och större områden, har ett omfattande och komplicerat räknearbete erfordrats. Genom att hålkortsmaskiner kunnat an-

vändas, har emellertid arbetet avsevärt underlättats. Vissa beräkningar har dock utförts manuellt, nämligen skattningar av i jorden kvarlämnad potatis, obärgade arealer och mältningsgraden hos vete. Vidare har uppgifterna om bärgningsförlusterna och återväxten på slåttervall samt tidsuppgifterna bearbetats manuellt.

Skattningsmetoder. Skattning av hektarskördar och varianser har utförts för varje substratum (i norra Sverige huvudstratum). Genom sammanvägning har sedan erhållits skattningar för större områden. På grund av något olika urvalsförfarande i skilda områden har skattningarna ej kunnat utföras helt lika för samtliga strata. Följande formler visar i förkortad form de tillämpade metoderna.

Skattad hektarskörd för gröda g i substratum i $= H_i^{g'}$ (resp. stratum h $= H_h^{g'}$):

I. *Socken primär urvalsenhet inom substratum*

$$H_i^{g'} = \frac{\frac{1}{J_i}\sum_j^{J_i}\frac{1}{P_{ij}} \cdot T_{ij}^{g'}}{\frac{1}{J_i}\sum_j^{J_i}\frac{1}{P_{ij}} \cdot X_{ij}^{g'}}, \text{ där } \frac{T_{ij}^{g'}}{P_{ij}} \text{ och } \frac{X_{ij}^{g'}}{P_{ij}}$$

utgör en skattning av totalskörd resp. areal av gröda g i det i:te substratum baserad på den j:te socknen. P_{ij} symboliserar socknens sannolikhet att bli uttagen inom substratum. J_i = antalet primära urvalsenheter.

II. *Brukningsenheten primär urvalsenhet inom substratum*

$$H_i^{g'} = \frac{\frac{1}{K_i}\sum_k^{K_i}\frac{1}{P_{ik}} \cdot T_{ik}^{g'}}{\frac{1}{K_i}\sum_k^{K_i}\frac{1}{P_{ik}} \cdot X_{ik}^{g'}}, \text{ där } \frac{T_{ik}^{g'}}{P_{ik}} \text{ och } \frac{X_{ik}^{g'}}{P_{ik}}$$

är skattad totalskörd resp. areal av gröda g i det i:te substratum baserad på den k:te brukningsenheten. K_i = antalet primära urvalsenheter.

III. *Socken (by) primär urvalsenhet inom huvudstratum (norra Sverige)*

$$H_h^{g'} = \frac{\frac{1}{J_h}\sum_j^{J_h}\frac{1}{P_h} \cdot T_{hj}^{g'}}{\frac{1}{J_h}\sum_j^{J_h}\frac{1}{P_{hj}} \cdot X_{aj}^{g'}}, \text{ där } \frac{T_{hj}^{g'}}{P_{hj}} \text{ och } \frac{X_{hj}^{g'}}{P_{hj}} \text{ är}$$

skattad totalskörd resp. areal av gröda g i det h:te huvudstratum baserad på den j:te socknen (byn).

Beräkningen av variansen för den enligt ovan skattade hektarskörden i substrata (i norra Sverige huvudstrata) har grundats på varianserna mellan de primära urvalsenheterna inom substrata (i norra Sverige huvudstrata) och har utförts enligt följande formel:

$V_{Hi}^2 = V_{Ti}^2 + V_{Xi}^2 - 2V_{TiXi}$, där V_{Hi}^2 är den totala relativa variansen i den skattade hektarskörden i det i:te substratum, V_{Ti}^2 och V_{Xi}^2 den relativa variansen i den skattade totalskörden resp. arealen av grödan och V_{TiXi} kovariansen av totalskörd och areal. V_{TiXi} kan uttryckas på följande sätt:

$$V_{TiXi} = \frac{1}{T_i X_i} \cdot \cdot \frac{\sum_j^{J_i}\left(\frac{T_{ij}}{P_{ij}} - \frac{\sum_j^{J_i}\frac{T_{ij}}{P_{ij}}}{J_i}\right)\left(\frac{X_{ij}}{P_{ij}} - \frac{\sum_j^{J_i}\frac{X_{ij}}{P_{ij}}}{J_i}\right)}{J_i(J_i - 1)}, \text{ där}$$

T_i och X_i = totalskörd resp. areal av grödan i det i:te substratum och $\frac{T_{ij}}{P_{ij}}$ och $\frac{X_{ij}}{P_{ij}}$ är en skattning av totalskörden resp. arealen i substratum baserad på en av de J_i primära urvalsenheterna i substratum.

Resultat

Antal undersökta brukningsenheter och förekomst av grödor på dessa samt bortfall av brukningsenheter. I tab. A redovisas för hushållningssällskapsområden antalet uttagna brukningsenheter samt det antal, som fallit bort. De senare har fördelats på fall, där vederbörande jordbrukare vägrat, och fall där åkerareal saknats (nedlagd till skog eller annat ändamål). Några enstaka bortfall har uppstått på grund av att brukaren ej varit anträffbar. För hela riket har 22 brukningsenheter fallit bort på grund av jordbrukarens vägran att tillåta undersökningen. I 37 fall har bortfall orsakats av att åkerareal saknats eller av annat skäl. Dessutom har på 15 av de uttagna brukningsenheterna hela åkerarealen använts till bete. Dessa har ej betraktats som bortfall utan såsom saknande undersökta grödor.

Tab. A. Antal uttagna brukningsenheter (BE) och antal, som fallit bort vid de objektiva skördeuppskattningarna 1957

Farms selected and farms not used, by county

Hushållningssällskapsområden	Antal uttagna BE *Farms selected*	Bortfall av BE *Non response*	
		Undersökning ej tillåten på BE *Harvesting not allowed*	Åkerarealen nedlagd till skog, uppdelad på flera brukare eller annan orsak *Wood planted etc.*
Stockholms län	104	1	1
Uppsala »	80	—	—
Södermanlands »	88	—	1
Östergötlands »	144	—	—
Jönköpings »	132	—	—
Kronobergs »	126	1	—
Kalmar läns norra del	48	—	—
» » södra »	96	—	—
Gotlands län	64	—	1
Blekinge »	70	—	—
Kristianstads »	202	1	1
Malmöhus »	200	4	—
Hallands »	128	—	—
Göteborgs och Bohus »	108	—	2
Älvsborgs läns norra del	133	3	3
» » södra »	93	1	2
Skaraborgs län	232	2	—
Värmlands »	184	5	5
Örebro »	144	—	—
Västmanlands »	84	—	—
Kopparbergs »	140	3	12
Gävleborgs »	104	—	2
Västernorrlands »	112	1	1
Jämtlands »	88	—	—
Västerbottens »	128	—	5
Norrbottens »	104	—	1
Hela riket	3 136	22	37[1]

[1] Här ingår ej BE, där hela åkerarealen använts till bete, vilket förekommit på 15 BE.

Förekomsten av ifrågavarande grödor på de undersökta brukningsenheterna framgår av tab. 1, där för varje hushållningssällskap och hela riket anges antalet brukningsenheter med respektive grödor. I fråga om höstvete, höstråg och vårvete förekom för riket i dess helhet odling på endast omkring en tredjedel av de undersökta gårdarna. Korn odlades på cirka hälften och havre på nära två tredjedelar av gårdarna. Mest allmänt förekom potatis och slåttervall, nämligen på 75 resp. 95 % av undersökta brukningsenheter. I fråga om enskilda län konstateras dock betydande avvikelser från nämnda riksmedeltal. Det bör observeras, att det här angivna relativa antalet brukningsenheter med odling av ifrågavarande grödor ej ger uttryck för förhållandet för jordbruket i dess helhet. På grund av det använda urvalsförfarandet är större gårdar starkare representerade än mindre. Då odlingsinriktningen ej är lika i olika storleksgrupper, torde därför den i urvalet konstaterade förekomsten av grödor ej motsvara den genomsnittliga för samtliga brukningsenheter.

Skattad biologisk skörd per hektar och dess medelfel. I tab. 2 redovisas för hushållningssällskapsområden och hela riket den enligt provytorna skattade hektarskörden. Dessa hektarskördar är ej reducerade med hänsyn till obärgade

arealer och spill; de motsvarar den på fälten befintliga skörden före bärgningen. Tabellen visar även medelfelet i dessa skattade hektarskördar och det antal primära urvalsenheter, varpå variansberäkningarna baserats. Liksom här angivna hektarskördar ger uttryck för växtligheten per hektar, grundar sig medelfelen på variationerna i växtligheten. Det hade varit möjligt att även beräkna medelfelet i bärgad skörd per odlad hektar, nämligen genom att för varje fält först reducera den skattade hektarskörden för eventuellt obärgad areal av fältet. Sålunda skulle därvid hektarskörden på ett fält, som ej kunnat bärgas, ha satts lika med 0. Medelfelen torde därvid ha blivit större än de här redovisade. I fråga om potatis har verkställts två skattningar av hektarskörd och medelfel, nämligen för dels total biologisk skörd och dels biologisk skörd efter reducering för små och skadade knölar. Knölar under 30—35 mm har hänförts till den senare gruppen. Beträffande de fem spannmålsgrödorna avses skörd med 16,5 % vattenhalt. Omräkning till gemensam vattenhalt har skett för varje fält före skattningarna. Variansberäkningarna grundar sig därför på skörd med lika vattenhalt. Den i tabellen angivna hektarskörden för slåttervall avser den vattenhalt, som höproven i genomsnitt hade vid vägningen. Varianserna för slåttervall inkluderar således även bidrag från variationer i vattenhalt. Då vattenhalten för skörden på slåttervall bestämts för 1 gård i varje socken (i norra Sverige varje by), har omräkning till gemensam vattenhalt kunnat göras endast för områdesmedeltal. Den här redovisade skörden för slåttervall avser första skörden inklusive skörd till ensilage. Den skattade hektaravkastningen på slåttervall torde dock ganska väl motsvara hela höskörden. En betydande återväxt förekommer men endast en obetydlig del därav användes till höberedning.

Medelfelets storlek varierar något mellan de olika hushållningssällskapsområdena. I några områden är det ganska stort, över 10 %, vilket i vissa fall synes sammanhänga med att grödan blott förekommit på ett fåtal brukningsenheter, t. ex. för höstråg i Uppsala län och havre i Gotlands län. Det förekommer dock fall, där medelfelet i områdesmedeltalet är litet, trots att skattningarna grundats på ett fåtal provskördade brukningsenheter, t. ex. för havre i Västerbottens län. I detta fall är även den skattade hektarskörden oväntat hög och torde ha större osäkerhet än medelfelet utvisar. Vid bedömningen av säkerheten hos områdesmedeltalen bör därför även beaktas antalet provskördade brukningsenheter. För potatis och slåttervall, som förekommit mest allmänt, ligger medelfelen något lägre än för spannmålsgrödorna.

Skattad obärgad areal och reducerad hektarskörd. Med ledning av de uppgifter, som erhållits om bärgningen på provytefälten, har för varje hushållningssällskapsområde verkställts en reducering av i tab. 2 angivna hektarskördar. I något enstaka fall, där provtagning ej kunnat utföras på grund av översvämning, har vid skattningen av hektarskörden avkastningen på fältet satts lika med 0. Därvid har en reducering för obärgad areal redan gjorts. I sådana fall har den obärgade arealen i stället något underskattats. Detta gäller främst potatis i Uppsala län. Resultaten av dessa beräkningar redovisas i tabell 3. Såsom framgår därav har i de flesta länen i Svealand en betydande del av arealen för spannmålsgrödorna ej kunnat bär-

gas. Vårvetet synes ha blivit bärgat till större del än övriga sädesslag. I fråga om potatis konstateras större obärgade arealer endast i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands och Västmanlands län. Motsvarande uppgifter för hö avser huvudsakligen kasserad skörd, dvs. hö, som totalskadats under torkningen. Det är främst Kopparbergs och Jämtlands län, som företer större förluster av detta slag.

Reducering för spill och jämförelse med hushållningsgillenas skörderapporter. Efter reducering av den enligt skörden på provytorna skattade biologiska skörden med hänsyn till obärgad areal har erhållits bärgad biologisk skörd per odlad hektar. För spillet vid bärgningen av spannmålsgrödorna har därefter liksom tidigare år gjorts en reducering med 10 %. Den därvid erhållna skörden per hektar har i tabell 4 sammanställts med den på grundval av hushållningsgillenas uppskattning i januari 1958 beräknade hektarskörden.

Vid jämförelse mellan de två uppskattningarna för spannmål konstateras, att de objektivt uppskattade hektarskördarna utom i några enstaka fall är högre än hushållningsgillenas uppskattning. I vissa fall är skillnaden ganska stor. Även vid tidigare objektiva skördeuppskattningar har erhållits högre hektarskörd än enligt hushållningsgillenas skörderapporter. Såsom framgått av tab. 2 har även de objektivt skattade hektarskördarna en viss osäkerhet. För havre i Västerbottens län, där provytor skördats på endast 3 gårdar, torde den stora skillnaden mellan hektarskördarna till lika stor del kunna förklaras av överskattning enligt den objektiva metoden som av underskattning enligt den subjektiva metoden. Förutom det förhållandet, att de objektivt uppskattade hektarskördarna har olika säkerhet, torde de svårigheter, som förelegat för den subjektiva uppskattningen 1957, vara en väsentlig orsak till att differenserna mellan de båda uppskattningarna växlar ganska mycket mellan olika län. I vissa län har förekommit stora kvalitetsskador på bärgad skörd av säd, vilket i hög grad torde ha influerat på den subjektiva uppskattningen av skörden per hektar, dvs. skördens kvantitet torde ha reducerats med hänsyn till den dåliga kvaliteten. I Uppsala och Västmanlands län, där skadorna varit stora, konstateras även stora differenser mellan de båda uppskattningarna. I län med mindre skördeskador har ej förelegat samma svårigheter för den subjektiva uppskattningen.

De här redovisade objektivt uppskattade hektarskördarna för hushållningssällskapsområden avser enbart kvantiteten tillvaratagen skörd. För att erhålla ett mått på kvaliteten hos denna skörd erfordras särskilda uppgifter. Med ledning av analyserna av de prov, som tagits av höst- och vårvete, kommer uppgifter att kunna lämnas om mältningsgraden hos skörden av dessa grödor.

I fråga om slåttervall har ej någon ytterligare reducering av den skattade hektarskörden företagits. Enligt de särskilda undersökningar för slåttervall, som utförts 1957, uppstår större bärgningsförluster vid jordbrukarnas skörd än vid höberedning enligt provytemetoden. Skillnaden beror främst på olika sätt för torkningen. Enligt de utförda undersökningarna skulle de objektiva skördeuppskattningarna av höskörden vara omkring 5 % för höga. Andra undersökningar visar dessutom, att stubbhöjden på provytorna skulle vara något för låg, vilket även bidrar till överskattning. I motsatt riktning verkar däremot

det förhållandet, att fullständig anslutning av provtagningen till jordbrukarnas skörd av praktiska skäl ej kan erhållas, vilket medför en underskattning av skörden. På grund av här nämnda förhållanden har det ej ansetts befogat att korrigera den skattade höskörden i någon riktning. För att avgöra, huruvida en utjämning sker av tendenserna till över- resp. underskattning erfordras ytterligare undersökningar.

En omräkning till gemensam vattenhalt har dock gjorts. Med ledning av den för en gård i varje socken (i Norrland by) bestämda vattenhalten hos det torkade höprovet har skattats den genomsnittliga vattenhalten hos samtliga höprov inom hushållningssällskapsområdena. I flertalet områden synes höproven ha torkats ned till ungefär samma vattenhalt före vägningen. I några områden har förelegat ganska stora variationer i vattenhalten, vilket ökat slumpfelet hos den skattade hektarskörden.

Vid skörd av potatis uppstår även ett spill, nämligen i jorden kvarlämnad kvantitet. Genom efterundersökningar på en gård i varje socken av det skördade potatisfältet (efterskörd på två provytor) har för varje hushållningssällskapsområde verkställts en skattning av kvantiteten kvarlämnad potatis per hektar. Resultaten framgår av tab. 5. I medeltal för hela riket har 2 090 kg per hektar eller 9,4 % av den totala biologiska skörden lämnats kvar på fälten. Mellan olika områden föreligger rätt stora skillnader. För vissa län i Norrland konstateras låga siffror, vilket torde sammanhänga med att handupptagning är vanligare där. Väderleksförhållanden och jordkaraktär torde även inverka mycket härpå. De högre siffrorna för Jämtlands län kan möjligen förklaras av sämre väderlek än i övriga norrlandslän. Vid bedömningen av skillnaderna mellan områden bör även beaktas, att medeltalen för kvarlämnad skörd har större slumpfel än den skattade biologiska avkastningen, då efterskörd utförts på endast en gård i varje socken. De starkt varierande väderleksförhållandena under hösten 1957 torde ha bidragit till skillnaderna mellan områdena. Sålunda torde det höga procenttalet för kvarlämnad potatis i Uppsala län sammanhänga med de ogynnsamma bärgningsförhållandena och den onormalt låga biologiska skörden.

Separat skattning av areal samt hektarskörd för mat- resp. fabrikspotatis. Vid utläggningen av provytorna noterades för det uttagna potatisfältet, huruvida den odlade potatisen var mat- eller fabrikspotatis. Med ledning av dessa uppgifter har för Kronobergs län, Kalmar läns norra och södra delar samt Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län utförts separata skattningar av arealer och hektarskördar för de två potatisgrupperna. Resultaten framgår av följande tablå. I Kalmar och Gotlands län konstateras endast odling av matpotatis, medan i särskilt Blekinge och Kristianstads län en mycket stor del av den odlade arealen avser fabrikspotatis, nämligen ca 2 tredjedelar. Avkastningen per hektar 1957 ligger 11—14 % högre för fabrikspota-

Hushållningssällskapsområden	Relativ andel av potatisarealen odlad med		Skattad total biologisk skörd per hektar, kg	
	matpotatis	fabrikspotatis	matpotatis	fabrikspotatis
Kronobergs län	65,7	34.3	25 540	28 660
Kalmar läns norra del	100.0	—	21 980	—
Kalmar läns södra del	100,0	—	23 590	—
Gotlands län	100.0	—	16 740	—
Blekinge län	38,0	62,0	23 880	27 170
Kristianstads län	28.5	71,5	22 240	22 900
Malmöhus län	61,4	38,6	20 830	23 100
Hallands län	86.7	13.3	26 950	30 390

tis utom i Kristianstads län, där skillnaden är obetydlig.

Arbetstid och reslängd för fältarbetet. Med ledning av de uppgifter om arbetstid och reslängd, som samtliga deltagare i fältarbetet redovisat för varje dag, har i tab. B gjorts en sammanställning för hela riket. Den totalt redovisade tiden för expeditionsarbete grundar sig på uppskattningar. Protokoll har ej förts däröver.

Sammanlagt användes för förarbetet (utläggning av provytor) 12 650 timmar. Under en mindre del av denna tid, 1 430 timmar, utfördes arbetet av 2 personer, dvs. medhjälpare användes. Den totala tiden för expeditionsarbete vid förarbetet har beräknats till 880 timmar. Den genomsnittliga tiden per uttagen brukningsenhet utgjorde 4 timmar samt för expeditionsarbete 0,3 timmar.

För provtagningen användes totalt 20 140 timmar. Därtill kom 260 timmar för medhjälpare och 1 680 timmar för expeditionsarbete. Per uttagen brukningsenhet krävde provtagningen 6,4 timmar. Expeditionstiden motsvarade 0,5 timmar per brukningsenhet. Den sammanlagda tiden för tröskningen uppgick till 2 630 timmar eller 0,8 timmar per uttagen brukningsenhet.

Den totala reslängden för fältarbetet utgjorde 411 790 km, varav 113 430 km för förarbetet, 289 290 km för provtagningen och 9 070 km för tröskningen, vilket för hela fältarbetet motsvarade 131,3 km och för de tre arbetsmomenten 36,2, 92,2 resp. 2,9 km per uttagen brukningsenhet.

Tab. B. Använd tid samt reslängd för de objektiva skördeuppskattningarna 1957

Field work: time spent and length of journeys

Tid och resor för utbildning, instruktioner, kontroll, transporter av prov och vägningar ingår i här redovisade uppgifter.

Arbetsmoment	Tid och resor avseende 1 man	Medhjälpare	Expeditionstid (Uppskattad)
Förarbete (utläggning av provytor)			
Tid			
Antal timmar ..	12 650	1 430	880
Tid per uttagen BE, timmar	4,0		0,3
Reslängd			
Totalt, km.....	113 430	280	
Per uttagen BE, km	36,2		
Provtagning			
Tid			
Antal timmar ..	20 140	260	1 680
Tid per uttagen BE, timmar	6,4		0,5
Reslängd			
Totalt, km.....	289 290		
Per uttagen BE, km	92,2		
Tröskning			
Tid			
Antal timmar ..	2 630		
Per uttagen BE, timmar	0,8		
Reslängd			
Totalt, km.....	9 070		
Per uttagen BE, km	2,9		

Planer för fortsatta undersökningar 1958

Statistiska centralbyrån har efter överläggningar med berörda institutioner uppgjort plan för fortsättning av de objektiva skördeuppskattningarna under 1958. Syftemålet har därvid varit, att dessa skulle få en sådan omfattning, att skattningar av medeltal för hushållningssällskapsområden erhålles, vilket ansetts motsvara jordbruksstatistikens allmänna behov. Det har sålunda planerats, att 1958 års undersökning skall få samma omfattning som år 1957.

I det förslag angående permanent skördeskadeskydd, som framlagts av skördeskadeutredningen, har emellertid föreslagits en utbyggnad av de objek-

Tab. 1. Antal undersökta brukningsenheter (BE) och antal befintliga fält (grödor)

Farms visited (BE), by county; fields selected

Hushållningssällskapsområden	Antal undersökta BE	Därav med *Of which*													
		höstvete *winter wheat*		höstråg *winter rye*		vårvete *spring wheat*		korn *barley*		havre *oats*		potatis *potatoes*		slåttervall *tame hay*	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Stockholms län.....	102	79	77,5	24	23,5	56	54,9	40	39,2	59	57,8	20	19,6	93	91,2
Uppsala »	80	53	66,3	7	8.8	50	62,5	44	55,0	44	55,0	59	73,8	74	92,5
Södermanlands »	87	72	82.8	18	20,7	49	56,3	47	54,0	81	93,1	59	67,8	79	90.8
Östergötlands »	144	97	67,4	75	52,1	89	61,8	61	42,4	93	64.6	101	70,1	135	93.8
Jönköpings »	132	32	24,2	54	40,9	68	51,5	44	33,3	116	87,9	125	94,7	132	100.0
Kronobergs »	125	27	21,6	59	47,2	60	48.0	31	24,8	108	86,4	119	95,2	121	96,8
Kalmar läns norra del	48	28	58,3	35	72.9	32	66,7	18	37,5	40	83.3	38	79.2	47	97,9
» » södra »	96	58	60,4	67	69,8	43	44,8	67	69,8	57	59,4	57	59,4	93	96,9
Gotlands län.....	63	50	79,4	33	52.4	13	20,6	56	88,9	3	4,8	21	33,3	58	92.1
Blekinge »	70	21	30,0	49	70,0	25	35,7	33	47,1	27	38,6	67	95,7	64	91,4
Kristianstads »	200	44	22,0	89	44,5	56	28,0	90	45.0	72	36,0	167	83,5	186	93,0
Malmöhus »	196	83	42,3	105	53,6	128	65,3	130	66,3	61	31.1	109	55.6	168	85,7
Hallands »	128	13	10,2	62	48,4	74	57,8	71	55,5	92	71,9	105	82.0	121	94,5
Göteborgs och Bohus »	106	36	34.0	20	18,9	63	59,4	22	20,8	84	79,2	87	82,1	101	95,3
Älvsborgs läns norra del	127	44	34,6	28	22,0	64	50,4	53	41,7	119	93,7	105	82.7	123	96.9
» » södra »	90	21	23,3	28	31,1	47	52,2	38	42.2	84	93.3	85	94,4	89	98,9
Skaraborgs län.....	230	153	66.5	127	55,2	52	22,6	133	57,8	223	97,0	188	81.7	224	97,4
Värmlands »	174	67	38,5	40	23.0	46	26.4	51	29,3	157	90,2	140	80.5	168	96.6
Örebro »	144	66	45,8	31	21,5	75	52,1	74	51,4	134	93,1	116	80.6	130	90,3
Västmanlands »	84	57	67,9	9	10,7	43	51.2	51	60,7	76	90,5	48	57.1	77	91,7
Kopparbergs »	125	49	39,2	33	26,4	5	4.0	89	71,2	97	77,6	80	64.0	121	96.8
Gävleborgs »	102	16	15,7	5	4.9	15	14,7	67	65,7	57	55.9	68	66,7	100	98.0
Västernorrlands »	110	—	—	—	—	—	—	89	80,9	42	38,2	100	90.9	108	98,2
Jämtlands »	88	—	—	—	—	—	—	54	61.4	23	26.1	63	71,6	88	100,0
Västerbottens »	123	—	—	1	0,8	—	—	76	61,8	3	2,4	115	93.5	123	100.0
Norrbottens »	103	—	—	—	—	—	—	50	48,5	3	2.9	77	74,8	102	99,0
Hela riket	3 077	1 166	37.9	999	32,5	1 153	37,5	1 579	51,3	1 955	63,5	2 319	75.4	2 925	95,1

Tab. 2. Skattad biologisk skörd per hektar, relativa medelfelet samt antalet primära urvalsenheter

Estimated biological crop yield per hectare in kg, relative standard deviation and number of primary sampling units, by county

För spannmålsgrödorna avses 16,5 % vattenhalt men höskörden är här ej omräknad till gemensam vattenhalt.
Hektarskörd *Yield per hectare*. Relativa medelfelet *Relative standard deviation*

Hushållningssällskapsområden	Antal primära urvalsenheter[1]	Höstvete *Winter wheat*		Höstråg *Winter rye*		Vårvete *Spring wheat*		Korn *Barley*		Havre *Oats*		Potatis *Potatoes* Total skörd *Total*		Potatis Skörd efter reducering för små o. skadade knölar[2]		Slåttervall *Tame hay*	
		Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %	Hektarskörd, kg	Relativa medelfelet, %
Stockholms län	26	3 100	2,9	2 520	7,3	2 690	2,9	2 760	6,2	2 540	7,3	22 450	6,4	18 770	7,3	4 600	6.7
Uppsala »	26	2 680	3,9	3 230	15,7	2 620	3,1	2 530	3,9	3 060	6,7	9 950	10,8	6 270	13,5	4 180	4,0
Södermanlands »	28	2 960	3,6	3 270	4,6	2 120	6,9	2 530	7,1	2 540	4,0	22 090	13,4	18 840	17,8	3 830	3,4
Östergötlands »	36	3 490	4,7	2 970	2,6	2 700	3,9	2 960	4,5	2 800	4,4	21 420	3,3	17 190	4,1	4 210	4,0
Jönköpings »	44	2 730	6,3	2 350	4,5	1 760	4,9	2 360	5,7	1 840	5,2	21 910	2,7	17 170	3,6	4 230	1,9
Kronobergs »	54	2 920	3,7	2 710	3,4	2 360	4,5	2 520	11,3	2 370	4,2	26 510	3,3	21 790	4,2	4 780	3,0
Kalmar läns norra del	12	2 950	2,8	2 510	7,3	2 020	9,9	2 590	13,3	2 630	7,8	21 980	4,7	16 220	6,1	4 140	6,2
» » södra »	29	2 760	14,3	2 460	3,9	2 740	10,1	2 220	5.6	2 230	7,2	23 590	4,7	18 940	4,6	5 130	5,8
Gotlands län	16	2 790	4,2	2 660	5,6	2 440	10,2	2 450	4,4	3 140	15,8	16 740	11,4	13 040	17,3	5 620	6,0
Blekinge »	30	3 880	16.0	2 740	8,7	2 980	8,0	2 990	6,8	3 010	7,8	25 880	3,2	23 090	3,9	5 460	4,9
Kristianstads »	62	4 490	2,3	2 320	10,2	3 200	4,0	3 160	3,8	2 900	6,6	22 650	4,1	20 850	4,6	4 570	2,3
Malmöhus »	50	5 050	3,6	3 750	4,1	4 230	4,0	4 140	3,1	3 850	5,1	21 640	4,2	20 070	4,3	5 030	3,4
Hallands »	32	4 650	7,0	2 900	2,8	2 680	4,1	3 090	5.0	2 720	3,7	27 270	2,7	21 770	2,6	5 160	3,4
Göteborgs och Bohus »	44	2 830	12,5	2 850	10,5	1 930	7,2	2 590	12.8	1 600	7,6	23 560	5,0	19 480	6,3	4 710	3,0
Älvsborgs läns norra del	40	3 290	5,7	2 670	6,7	1 890	6,8	2 870	5,1	2 460	2,6	24 330	4,0	20 280	4,9	4 540	2,7
» » södra »	34	2 460	13,4	2 650	9,8	1 790	7,5	2 300	10,4	1 740	5.8	27 220	3,6	20 600	3,7	4 210	4,9
Skaraborgs län	58	3 050	3,5	2 610	3,6	1 940	7,1	2 600	4,1	2 150	3,9	23 050	4,2	19 040	4,0	4 830	2.5
Värmlands »	110	2 760	6,9	2 960	11,4	1 950	8,0	2 550	8,8	1 920	3,9	20 470	5,3	14 240	6,5	4 130	3,3
Örebro »	60	2 970	5,3	2 870	7,6	2 060	5,9	2 430	3,4	2 550	4,5	16 160	4,8	12 650	4,4	4 310	4,8
Västmanlands »	20	2 990	6,1	3 490	6,9	2 830	7,6	2 150	10,3	2 880	6,2	12 540	5,1	9 540	7,1	4 270	5,2
Kopparbergs »	63	2 330	6,9	2 410	11,7	1 600	16,8	2 050	4,5	1 970	4,1	14 030	5,4	10 870	6,8	4 610	7,4
Gävleborgs »	30	2 150	20,6	2 610	18,4	1 370	29,8	1 780	9,9	2 400	14,0	14 610	3,3	10 980	4,5	4 180	5,1
Västernorrlands »	16	—	—	—	—	—	—	1 860	4,2	2 020	15,0	19 990	5,8	17 030	6,2	3 770	5,3
Jämtlands »	12	—	—	—	—	—	—	2 070	7,4	3 060	5,3	21 040	4,4	17 920	6,4	3 950	6,3
Västerbottens »	20	—	—	1 450	..	—	—	2 190	6,8	3 390	5,4	16 760	5,9	13 420	7,4	3 490	4,9
Norrbottens »	18	—	—	—	—	—	—	1 650	9,9	2 260	13,1	22 200	7,2	20 670	7,8	3 750	10,7
Hela riket	970	3 340	1,7	2 870	2,1	2 810	2,1	2 660	1,5	2 390	1,3	22 280	1,3	18 910	1,5	4 320	1,1

[1] *Primary sampling units.* — [2] *Reduction for small and damaged potatoes.*

Tab. 3. Skattad obärgad areal samt reducerad biologisk skörd per hektar

Area not harvested; yield per hectare reduced for that area, by county

Hushållnings-sällskapsområden	Obärgad areal (för slåttervall skörd), % *Area not harvested*							Biologisk skörd per hektar efter reducering för obärgad skörd, kg *Biological yield per hectare, reduced for area not harvested*						
	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Potatis *Potatoes*	Slåttervall *Tame hay*	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Potatis *Potatoes*	Slåttervall *Tame hay*
Stockholms län	3,7	33,7	15,0	13,6	16,3	11,2	0,9	2 990	1 600	2 370	2 410	2 170	20 250	4 560
Uppsala »	17,1	12,7	4,2	13,2	11,2	15,9	1,6	2 410	2 880	2 510	2 130	2 700	8 640	4 110
Södermanlands »	0,6	0,3	7,0	11,3	7,2	20,1	—	2 950	3 260	1 950	2 280	2 330	16 320	3 830
Östergötlands »	0,2	0,3	0,7	4,4	2,1	0,6	1,3	3 480	2 960	2 680	2 880	2 720	21 330	4 160
Jönköpings »	2,4	2,8	—	—	0,6	—	—	2 610	2 280	1 760	2 360	1 820	21 910	4 240
Kronobergs »	—	1,1	2,3	4,8	1,3	0,3	—	2 920	2 680	2 310	2 430	2 350	26 440	4 780
Kalmar läns norra del	1,9	1.2	0,1	1,0	3.3	—	—	2 900	2 480	2 010	2 550	2 580	23 590	4 150
» » södra »	—	—	0.2	2,3	0,0	0,6	—	2 760	2 460	2 740	2 190	2 230	23 460	5 130
Gotlands län	—	—	1,7	—	—	21,4	—	2 790	2 660	2 400	2 450	3 140	14 830	5 620
Blekinge »	0,7	—	—	—	—	—	—	3 840	2 740	2 980	3 000	3 010	25 880	5 460
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	—	4 490	2 320	3 200	3 160	2 900	22 650	4 570
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	—	5 050	3 750	4 240	4 140	3 850	21 640	5 030
Hallands »	—	0,8	2,4	4,7	1,2	0,9	—	4 650	2 880	2 580	2 940	2 680	27 090	5 160
Göteborgs och Bohus »	—	—	—	—	—	—	—	2 830	2 850	1 930	2 590	1 600	23 560	4 710
Älvsborgs läns norra del	2,4	6,4	3,1	3,3	2,9	1,9	—	3 210	2 520	1 800	2 740	2 350	24 010	4 540
» » södra »	0,1	4,4	0,5	4,4	3,6	0,6	0,1	2 450	2 500	1 780	2 220	1 660	27 120	4 210
Skaraborgs län	0,6	1.3	1,6	4,3	2,1	2,0	2,0	3 040	2 580	1 920	2 520	2 120	22 670	4 740
Värmlands »	10,2	27,7	3,9	22,9	5,6	5,0	2,7	2 420	1 960	1 910	2 120	1 800	19 820	4 020
Örebro »	1.0	2,1	2,8	12,7	1.9	1.3	0,9	2 960	2 850	2 000	2 170	2 520	19 930	4 270
Västmanlands »	19.3	31.6	9,9	13,0	21,6	26,5	1,6	2 690	2 330	2 560	1 940	2 340	9 750	4 200
Kopparbergs »	23,4	16,9	8,3	19,4	14,8	5,0	5,7	1 780	2 060	1 450	1 640	1 700	13 550	4 350
Gävleborgs »	7,4	29,6	1,9	5,3	7,0	0,0	0,1	1 970	1 930	1 310	1 700	2 180	14 610	4 180
Västernorrlands »	—	—	—	—	—	0.7	0,4	—	—	—	*1 860*	*2 020*	*19 860*	*3 760*
Jämtlands »	—	—	—	3,3	5,2	—	6,4	—	—	—	2 060	2 860	21 040	3 700
Västerbottens »	—	—	—	1,8	—	2,0	0,9	—	1 450	—	2 180	3 390	16 460	3 460
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	0,6	—	—	—	1 650	2 260	22 200	3 730
Hela riket	3,7	2,8	3,1	5,4	5.1	1,7	1,2	3 260	2 790	2 740	2 550	2 270	22 010	4 270

Tab. 4. Skattad tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1958
Reduced yield per hectare, further reduced for waste; yield per hectare according to ocular estimate
För potatis redovisas hektarskörden enligt januarirapporten i tab. 5. *For potatoes, se Table 5.*

Hushållnings-sällskapsområden	Biologisk bärgad skörd per hektar efter reducering av säd för spill med 10 %, av potatis för små och skadade knölar samt efter omräkning av vallhö till 16,5 % vattenhalt, kg *Reduced yield per hectare, further reduced: for grain 10 % waste, for small and damaged potatoes and for hay to 16,5 % water content, kg*							Hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1958, kg *Yield per hectare according to ocular estimate*					
	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Potatis *Potatoes*	Slåttervall *Tame hay*	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Slåttervall *Tame hay*
Stockholms län	2 690	1 440	2 130	2 170	1 950	17 090	3 560	2 150	1 620	1 760	1 950	1 750	3 730
Uppsala »	2 170	2 590	2 260	1 920	2 430	5 460	4 210	1 900	1 430	1 590	1 810	1 550	3 550
Södermanlands »	2 660	2 930	1 760	2 050	2 100	13 420	3 600	2 240	1 960	1 750	2 090	2 000	3 940
Östergötlands »	3 130	2 660	2 410	2 590	2 450	17 120	4 180	2 830	2 450	1 950	2 660	2 160	3 890
Jönköpings »	2 350	2 050	1 580	2 120	1 640	17 170	4 180	1 850	1 590	1 450	1 670	1 510	4 180
Kronobergs »	2 630	2 410	2 080	2 190	2 120	21 730	4 750	1 900	1 600	1 440	1 770	1 480	3 980
Kalmar läns norra del	2 610	2 230	1 810	2 300	2 320	16 220	4 150	2 200	1 480	1 300	1 690	1 470	3 730
» » södra »	*2 480*	*2 210*	*2 470*	*1 970*	*2 010*	*18 860*	*4 820*	2 310	1 740	1 460	2 050	1 500	3 750
Gotlands län	2 510	2 390	2 160	2 210	2 830	12 250	5 120	2 400	2 160	1 790	2 150	1 760	4 730
Blekinge »	3 460	2 470	2 680	2 700	2 710	23 090	5 570	2 760	1 760	2 090	2 460	1 580	4 260
Kristianstads »	4 040	2 090	2 880	2 840	2 610	20 850	4 500	3 230	2 080	2 310	2 690	1 840	4 220
Malmöhus »	4 550	3 380	3 820	3 730	3 470	20 070	4 740	3 720	2 830	2 730	3 580	2 890	3 990
Hallands »	4 190	2 590	2 320	2 650	2 410	21 620	5 310	2 910	1 800	1 830	2 460	1 850	4 290
Göteborgs och Bohus »	2 550	2 570	1 740	2 330	1 440	19 480	4 690	2 010	1 530	1 540	1 870	1 540	4 220
Älvsborgs läns norra del	2 890	2 270	1 620	2 470	2 120	20 060	4 700	1 490	1 310	1 120	1 690	1 350	3 650
» » södra »	2 210	2 250	1 600	2 000	1 490	20 530	4 400	1 540	1 440	1 310	1 650	1 370	3 460
Skaraborgs län	2 740	2 320	1 730	2 270	1 910	18 760	4 870	2 510	2 000	1 690	2 190	1 930	3 520
Värmlands »	2 180	1 760	1 720	1 910	1 620	13 770	4 110	1 330	1 020	980	1 250	1 220	2 880
Örebro »	2 660	2 570	1 800	1 950	2 270	12 460	4 230	2 190	2 020	1 670	2 010	1 740	3 420
Västmanlands »	2 420	2 100	2 300	1 750	2 110	7 530	4 140	1 320	1 400	1 200	1 560	1 310	3 870
Kopparbergs »	1 600	1 850	1 310	1 480	1 530	10 540	4 390	770	660	740	880	960	3 180
Gävleborgs »	1 770	1 740	1 180	1 530	1 960	10 970	4 320	1 260	1 070	1 070	1 350	1 030	3 650
Västernorrlands »	—	—	—	1 670	1 820	16 930	3 760	1 450	1 030	970	1 700	1 240	3 360
Jämtlands »	—	—	—	1 850	2 570	17 920	3 710	1 000	—	1 000	1 900	1 510	3 720
Västerbottens »	—	1 310	—	1 960	3 050	13 160	3 490	—	1 300	—	1 610	1 350	3 580
Norrbottens »	—	—	—	1 490	2 030	20 670	3 760	—	1 200	—	1 870	1 680	3 370
Hela riket	2 930	2 510	2 470	2 300	2 040	18 700	4 240	2 400	2 040	1 820	2 120	1 640	3 690

Tab. 5. Skattad kvantitet i jorden kvarlämnad potatis, tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1958

Potatoes: tubers left in ground by cultivators (estimate); actual yield per hectare according to plot method and to ocular estimate

Områden	I jorden kvarlämnad kvantitet potatis			Tillvaratagen skörd per hektar		Skörd per hektar enligt skörderapporterna i januari 1958, kg
	Totalt, kg per hektar	%	Därav små och skadade knölar, kg per hektar[1]	Totalt, kg	Efter reducering för små och skadade knölar, kg[2]	
Stockholms län	2 800	12,5	[3]1 200	17 450	15 490	9 030
Uppsala »	3 000	30,2	1 290	5 640	3 750	3 880
Södermanlands »	1 790	8,1	1 050	14 530	12 680	10 230
Östergötlands »	2 250	10,5	860	19 080	15 730	11 330
Jönköpings »	2 090	9,5	760	19 820	15 840	11 640
Kronobergs »	2 680	10,1	[3] 900	23 760	19 950	14 930
Kalmar läns norra del ..	1 540	7,0	620	22 050	15 300	8 930
» » södra » ..	720	3,1	[3] 400	22 740	18 540	14 080
Gotlands län	1 830	10,9	1 270	13 000	11 690	10 280
Blekinge »	3 940	15,2	870	21 940	20 020	17 320
Kristianstads »	1 550	6,8	[3] 400	21 100	19 700	15 670
Malmöhus »	2 830	13,1	370	18 810	17 610	13 040
Hallands »	2 290	8,4	[3]1 000	24 800	20 330	15 970
Göteborgs och Bohus län	2 220	9,4	1 370	21 340	18 630	11 690
Älvsborgs läns norra del	1 600	6,6	800	22 410	19 260	8 440
» » södra »	1 460	5,4	[3] 700	25 660	19 770	12 440
Skaraborgs län	2 310	10,0	[3]1 000	20 360	17 450	12 410
Värmlands »	2 040	10,0	590	17 780	12 320	7 000
Örebro »	1 170	7,2	780	14 760	12 070	6 440
Västmanlands »	830	6,6	400	8 920	7 100	5 000
Kopparbergs »	1 570	11,2	[3] 800	11 980	9 770	6 890
Gävleborgs »	1 540	10,5	870	13 070	10 300	8 010
Västernorrlands »	580	2,9	510	19 280	16 860	10 750
Jämtlands »	2 310	11,0	960	18 730	16 570	14 710
Västerbottens »	1 310	7,8	640	15 150	12 490	9 110
Norrbottens »	440	2,0	[3] 300	21 760	20 530	15 660
Hela riket	2 090	9,4	700	19 920	17 310	12 560

[1] *Of which small and damaged potatoes.* — [2] *Reduction for small and damaged potatoes.* — [3] Beräknat med ledning av talen för övriga län *Calculated from data for other counties.*

tiva skördeuppskattningarna till att förslagsvis omfatta 12 000 brukningsenheter. Som ett led i utvecklingen mot denna storlek på skördeuppskattningarna har skördeskadeutredningen ansett det vara nödvändigt företaga en utökning under 1958 till cirka 6 000 brukningsenheter. Därigenom skulle det bli möjligt att redan 1958 i vissa hushållningssällskapsområden utföra de objektiva skördeuppskattningarna i den för en eventuellt kommande skördeförsäkring erforderliga omfattningen. På så sätt skulle erhållas kännedom om dels möjligheten att genomföra fältarbetet i en sådan skala, dels precisionen i skattningar för planerade försäkringsområden. Skördeskadeutredningen har därför hos Kungl Maj:t hemställt om att medel ställes till centralbyråns förfogande för utökning av 1958 års skördeuppskattning till nämnda omfattning, och anslag för detta ändamål har upptagits i årets statsverksproposition.

INVANDRARES VISTELSETID I SVERIGE

Riktlinjer för en undersökning på befolkningsregistrets material

Av byrådirektören HENRIK GESCHWIND

Efter senaste kriget har den utrikes omflyttningen blivit en faktor av största betydelse för befolkningsutvecklingen. Den påkallar därför ökad uppmärksamhet inom befolkningsstatistiken. Före genomförandet av 1948 års folkbokföringsreform byggde statistiken på individuella uppgifter om de flyttandes ålder, kön, civilstånd och »land». Numera hämtas primäruppgifterna från data, som är tillgängliga i vederbörandes personakter. Dessa uppgifter utnyttjas hittills blott delvis för den löpande statistiken över utrikes omflyttning. Ny är egentligen endast uppgiften om nationalitetsförhållanden. I det följande skall lämnas ett exempel på huru ytterligare uppgifter kan användas för specialbearbetning inom befolkningsregistrets ram. Vad det närmast gäller, är att siffermässigt belysa frågan huru länge i riket bosatta utlänningar brukar vistas här, innan de återutvandrar. Redogörelsen syftar dock ej i första hand till att nu lägga fram statistiska resultat utan vill endast med anförda sifferexempel illustrera, huru bearbetningen kan genomföras på längre sikt.

Uppgift i primärmaterialet om de flyttandes nationalitetsförhållanden innebär, att för utlänning är antecknad antingen den främmande stat, där han är medborgare eller — i vissa fall — uppgift att han är statslös. Kännedomen om de flyttandes medborgarskap har visat sig vara av värde vid analys av den utrikes omflyttningen under förra hälften av 1950-talet.[1] Som inledningsvis antytts är den också nödvändig för den fördelning av emigrerande utlänningar efter vistelsetid, som avses med denna redogörelse.

Enligt gällande bestämmelser för folkbokföringen skall pastorsämbetena till statistiska centralbyrån löpande insända personakterna för kyrkobokförda personer, som utvandrar. I den mån dessa personakter avser utlänningar som tidigare invandrat, innehåller de, såvitt möjligt, uppgift om tidpunkt för invandring. Detta datum i förening med uppgift i akten om utvandringsdag möjliggör beräkning av den tid emigrerande utlänning varit kyrkobokförd i Sverige. (Att denna tid ej alltid sammanfallit med den tidrymd vederbörande vistats i landet har ofta framhållits.[1])

Såsom framgår av det anförda finnes sålunda sedan några år i statistiska centralbyrån ett totalmaterial (personakter) med uppgift om såväl invandrings- som utvandringsdag för emigrerande utlänningar, som varit kyrkobokförda i riket. En särställning inom detta material intar emigrerande utlänningar, som är födda den 15 i månaden. Dessa personer har under hela sin vistelse i Sverige varit uppförda på föreskrivna registerkort (stamkort) i det urval som kallas be-

[1] Jfr Karin Kock, Sverige som immigrationsland. Festskrift till Östen Undén. 25.8.1956, s. 151.

folkningsregistret och har liksom övriga stamkort löpande kompletterats med rapporterade »ändringar» av demografisk och ekonomisk art. Då en person som tillhör befolkningsregistret utvandrar, överföres stamkortet till ett särskilt avgångsregister, sedan anteckning först gjorts på kortet om utvandringsår och -månad samt land.

Under senare år, då den utrikes omflyttningen haft betydande omfattning, har i ett par fall försök gjorts att vid utarbetande av befolkningsprognoser införa antaganden om inverkan av denna omflyttning på den framtida befolkningsutvecklingen. Det är vid studiet av dessa antaganden som behovet anmäler sig att i all möjlig utsträckning erhålla ökad kännedom om förhållanden som påverkar flyttningsströmmen till och från utlandet. Vad som därvid närmast påkallar uppmärksamhet är, allmänt uttryckt, frågan om utlänningars vistelsetid i Sverige.

De prognoser som åsyftas i det föregående är dels statistiska centralbyråns prognos för hela befolkningen åren 1955—1970, publicerad i Statistisk tidskrift 1/1955, dels den av allmänna pensionsberedningen använda prognosen, i korthet omnämnd i beredningens betänkande (SOU 1957: 7). Statistiska centralbyrån har i sin prognos, som bygger på 1950 års folkräkning, tagit hänsyn till faktisk ut- och invandring 1951—1953 och i övrigt antagit — med vederbörlig reservation — att ut- och invandring i stort sett skulle komma att »taga ut» varandra. I motsats härtill har man i pensionsberedningens prognos räknat med ett fortsatt årligt inflyttningsöverskott från utlandet av 10 000 personer. Även om detta senare antagande ganska väl motsvarar det genomsnittliga årliga omflyttningsresultatet under perioden 1951—1955, kan man knappast utan närmare skäl göra gällande, att det på längre sikt skulle vara mera realistiskt än centralbyråns antagande.

Centralbyrån övergår nu till att i korthet redogöra för en försöksvis verkställd bearbetning av vissa uppgifter i befolkningsregistrets avgångsregister över emigranter åren 1951—1956, som inkommit i landet som immigranter efter den 1 januari 1951, d. v. s. den dag då befolkningsregistret trädde i verksamhet. Till detta primärmaterial har även förts ett antal immigranter under denna tid, som blivit överförda till bo-

Invandringsår	Antal immigranter födda den 15[1]	Därav emigranter nedanstående år enligt befolkningsregistret						
		1951	1952	1953	1954	1955	1956	Summa
		Antal emigranter						
1951	1 038	11	85	104	84	27	30	341
1952	863		16	83	64	42	30	235
1953	630			15	47	48	38	148
1954	684				10	34	68	112
1955	988					14	99	113
1956	921						21	21
		Relativ fördelning i %						
1951	100	1,0	8,2	10,0	8,2	2,6	2,9	32,9
1952	100		1,9	9,6	7,4	4,8	3,5	27,2
1953	100			2,4	7,5	7,6	6,0	23,5
1954	100				1,5	5,0	9,9	16,4
1955	100					1,4	10,0	11,4
1956	100						2,3	2,3

[1] Beräknade tal.

ken över obefintliga och som sannolikt lämnat landet utan anmälan hos folkbokföringsmyndigheten. Bearbetningen, som utförts enligt manuell metod, har varit enkel och krävt endast några dagars arbetsinsats.

Några uppgifter om det antal immigranter som upptagits i befolkningsregistret åren 1951—1956 föreligger ej. För det här angivna syftet är det dock tillräckligt att utgå från ett beräknat antal, som bygger på rikssiffrorna för immigranter under respektive år.

Resultatet av bearbetningen meddelas i tablån på föregående sida.

Vid bedömning av dessa siffror är det av intresse att i stora drag veta något om emigranternas fördelning efter nationalitet. En undersökning härav har gjorts på de emigranter som invandrade år 1952, det första år då immigranterna fördelats efter nationalitet även i rikstatistiken. Det har ansetts tillräckligt i detta sammanhang att efter nationalitet fördela materialet på fem kategorier som framgår av tablån i vidstående spalt.

Nationalitet	Relativ fördelning i %	
	1952 års immigranter	Emigranter bland 1952 års immigranter åren 1952—1956
Svensk	7,3	3,0
Nordisk i övrigt	53,6	52,2
Baltisk	0,6	1,0
Tysk	24,4	28,1
Övriga	14,1	15,7
	100	100

Bland emigranter tillhörande 1952 års årgång av inflyttade var mer än halva antalet hemmahörande i de övriga nordiska länderna och i runt tal en fjärdedel i Tyskland.

Som redan inledningsvis framhållits bör siffrorna i vidstående tablå närmast betraktas som räkneexempel. Först om några år då ett större material bearbetats, kan de erhållna sifferserierna bli föremål för närmare diskussion. Det synes sannolikt, att det då på basis av gjorda erfarenheter skall visa sig möjligt att ställa upp en godtagbar serie procenttal som mått på den relativa återutvandringen för en årgång immigranter under vart och ett av de första vistelseåren. Man kan förvänta, att beräkningar efter dessa riktlinjer skall komma att ge resultat av betydelse för bedömning av ut- och invandringens inverkan på den framtida befolkningsutvecklingen.

RISKMÄTNING VID TRAFIKSÄKERHETS-FORSKNING

Av förste aktuarien KLAS WALLBERG

I september 1957 lade statens trafiksäkerhetsråd fram en undersökning om barnens trafikolycksfall (Barn i trafiken, Statens trafiksäkerhetsråds meddelande nr 6).[1]

Ett avsnitt av undersökningen ägnas sambandet mellan antalet skadade, antalet under risk stående personer och antalet inregistrerade motorfordon samt problemet att på ett meningsfullt sätt redovisa riskkvoterna för olyckorna särskilt om kvoterna skall utnyttjas för regionala jämförelser. Diskussionen i denna del av undersökningen får närmast ses som ett försök att bidraga till belysningen av riskmätningsproblemet och då särskilt till möjligheterna att vid riskmätningen ta hänsyn till trafikvolymen.

Man kan givetvis se en riskkvot ur flera olika synpunkter. Vi kan mot bakgrunden av barnens trafikolycksfall vara intresserade av att undersöka hur stor risken överhuvudtaget är för ett barn inom ett bostadsområde att råka ut för trafikolycksfall. Sådant betraktelsesätt anlägger förmodligen barnets föräldrar. Stadsplaneraren å sin sida måste sträva efter att planera ett område så att antalet trafikolycksfall blir så litet som möjligt trots att en viss beräknad trafikvolym måste passera området. I det första fallet kan risktalet ange hur många barn som skadas inom en given tidsrymd och inom ett angivet område i förhållande till inom området boende barn. Därvid är den mellan områdena varierande trafikvolymen den kanske viktigaste »orsaken» till att olycksfallsriskerna blir olika. I det senare fallet bör risktalet ange hur många barn som skadas *inom ett område under en viss period* och med hänsynstagande till trafikvolymen. Man kan säga att om riskkvoten skall vara idealisk för stadsplaneraren skall differensen mellan kvoter för olika områden enbart bero på skiljaktigheter i den stadsplanemässiga utformningen av områdena. Det är självklart, att någon sådan idealisk kvot inte finns, då en mångfald olika faktorer utöver trafikvolymen och stadsplanens ändamålsenlighet är av betydelse för olyckornas uppkomst.

De två kvoter som berörts kan uttryckas på följande sätt:

a) $\frac{B_o}{B_t}$ respektive b) $\frac{B_o}{B_t \times T_v}$

där B_o = antalet förolyckade barn inom distriktet under en given period,

B_t = antalet inom distriktet boende barn, samt

T_v = trafikvolymen inom distriktet.

Följande framställning bygger på antaganden att antalet barn inom de olika områdena icke förändras samt att barnen icke förflyttar sig mellan områdena.

Det är framför allt den senare kvoten (b) som i undersökningen närmare tagits upp till granskning. Under förutsättning att det endast är förändringar i motortrafikvolymen, som påverkar an-

[1] Undersökningen har utförts vid sociologiska institutet vid Stockholms högskola under ledning av professor Gunnar Boalt.

talet skadade barn i trafiken (då det icke finnes någon motorfordonstrafik händer inga olyckor) kan sambandet mellan motortrafikvolymen och antalet skadade antagas vara proportionellt. I så fall skulle kvoten (b) under förutsättning av oföränderligt barnantal vara konstant.

För några år sedan genomförde Malmö stadsingenjörskontor en undersökning av barntrafikolyckorna i Malmö åren 1949 och 1950, varvid man undersökte olycksfallsriskerna inom olika delar av Malmö med hjälp av en formel av samma innebörd som (b). Därvid fann man att kvoterna var mycket olika inom de skilda områdena. Högst var den i villaområdena, lägst i de nybyggda hyreshusområdena. Frågan är nu om de skillnader man fann i Malmöundersökningen sammanhänger med reella skillnader i områdenas trafiksäkerhet, eller om det företrädesvis var andra förhållanden som påverkade kvoterna. För att formeln $\frac{B_0}{B_t \times T_v}$ verkligen skall visa skillnader som är avhängiga av olikheter i stadsplanen måste det råda ett proportionellt samband mellan förändringen i trafikvolymen och antalet olyckor. Fig. 1 belyser problemet (antalet under risk stående individer antages vara oförändrat).

Linjerna A och A_1 i fig. 1 illustrerar fallet med det proportionella sambandet. Om man i stället för proportionellt samband antar, att sambandet är sådant att en ökning av trafikvolymen vid låg volym ger upphov till högre relativ ökning av antalet skadade än vad fallet är vid en ökning på hög trafikvolymnivå, uppstår kurvan B, varvid riskkvoten sjunker vid ökande trafikvolym. Det omvända förhållandet erhålles, om man gör motsvarande beräkningar för kurvan C i diagrammet. Frågan är nu om man kan spåra samband av något av dessa slag helt oberoende av stadsplanens utformning. Om man kunde visa, att det råder ett samband av den typ, som representeras av kurvparet B—B_1, skulle det således icke utan vidare kunna göras gällande, att höga kvoter i trafiksvaga områden pekar på en stadsplanering, som är otillfredsställande ur olyckssynpunkt.

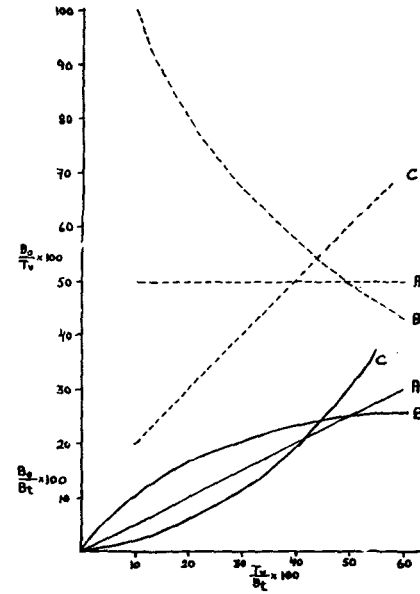

Fig. 1. Hypotetiska samband mellan antal skadade vid trafikolycksfall, antal under risk stående personer och trafikvolymen *Hypothetic connections between number of persons killed and injured in traffic accidents, persons under risk and traffic volume.*

Det är emellertid omöjligt att pröva sambandet inom områden av exakt samma stadsplanetyp och vid samma tidpunkt, men med varierande trafikvolym. I stället synes det finnas en möjlighet att undersöka sambandets utseende under en längre tidsperiod eller i olika länder, varvid man antar förhållandevis liten rörlighet mellan länderna. Ett sam-

band, som man finner vid sådana undersökningar, är icke påverkat av stadsplaneförhållanden.

Dr R. J. Smeed redovisade 1948 inför Royal Statistical Society (Journal of the Royal Statistical Society, Ser. A, Vol. CXII, Part I, 1949) vissa forskningsresultat om sambandet mellan antal dödsskadade (D), antal motorfordon (N) och befolkningens storlek (P). Smeed har för 20 länder från deras statistiska publikationer hämtat uppgifter för åren 1930—1946. Sambandet mellan dessa tre storheter angav Smeed med hjälp av ormeln $D = A \times N^{\alpha} \times P^{\beta}$ där A, α och β är konstanter som med hjälp av minstakvadratmetoden bestämts så att formeln ger bästa möjliga utjämning till D-värdena. Sambandet mellan kvoterna $\frac{D}{N}$, $\frac{D}{P}$ och $\frac{N}{P}$ beskrev Smeed efter transformeringar med hjälp av följande formler: $\frac{D}{P} = 0{,}0003 \left(\frac{N}{P}\right)^{1{,}2}$ och $\frac{D}{N} = 0{,}0003 \left(\frac{N}{P}\right)^{-2/3}$

Med hjälp av dessa formler utjämnade Smeed de observerade värdena i ett diagram för dels $\frac{D}{P}\Big/\frac{N}{P}$, dels $\frac{D}{N}\Big/\frac{N}{P}$.

Av formlerna framgår att ju större antalet fordon per innevånare $\left(\frac{N}{P}\right)$ är, desto större är antalet dödade i trafiken per innevånare $\left(\frac{D}{P}\right)$. Å andra sidan minskar antalet dödsskadade per fordon $\left(\frac{D}{N}\right)$ när antalet fordon per innevånare $\left(\frac{N}{P}\right)$ ökar. Smeed kom fram till att sambandet mellan $\frac{D}{P}$ och $\frac{N}{P}$ i stort sett antar samma utseende som kurvan B i fig. 1. Därigenom sjunker antalet skadade per fordon förhållandevis kraftigt, då fordonstätheten ökar vid gles fordonstäthet, men minskar betydligt mindre vid högre fordonstäthet (kurvan B_1).

Ett sådant samband mellan antalet fordon, antalet innevånare och antalet skadade är om det är allmängiltigt av stor betydelse i samband med mätning av olycksfallsrisker, om man vill ta hänsyn till trafikvolymen. Innebörden skulle bli, att perioder (och eventuellt områden) med låg trafikvolym redan a priori skulle kunna väntas få ganska höga risktal i jämförelse med områden med stark trafikbelastning. Det är alltså av intresse att undersöka om de av Smeed funna sambanden även kan återfinnas på material, omfattande alla skador, och framför allt på olika material i Sverige. Det kan här inskjutas att en forskningsgrupp vid Försäkringsmatematiska institutionen vid Stockholms högskola har visat att korrelationen mellan förändringen i antalet inregistrerade motorfordon och förändringen i trafikintensiteten mätt genom trafikräkningar är förhållandevis stark. Det synes alltså vara möjligt att som en approximation på trafikvolymen använda antalet inregistrerade motorfordon.

Analysen har därvid i undersökningen om barnens trafikolycksfall skett efter i stort sett samma grunder som de av Smeed tillämpade. Beräkningarna bygger på ett material avseende åren 1939—1954. Undersökningen inriktades på nio olika serier, varav här skall beröras två, nämligen samtliga dödade och skadade i alla slags trafikolyckor i hela riket (barn + vuxna), dels samtliga dödade och skadade i motortrafikolyckor i hela riket. I fig. 2 har prickats in dels de observerade kvoterna, dels de utjämnade kurvorna som erhållits med hjälp av formeln $D = A \times N^{\alpha} \times P^{\beta}$.

Inledningsvis studeras dessa samband för samtliga dödade och skadade. Det är

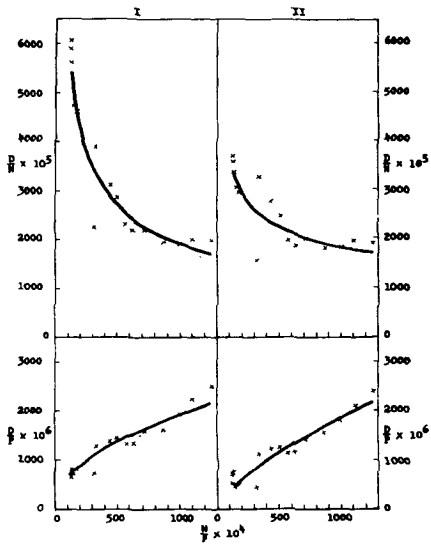

Fig. 2. Samband mellan antalet skadade vid trafikolycksfall, medelfolkmängd och antal inregistrerade motorfordon 1939—1954. Samtliga dödade och skadade (I) och samtliga dödade och skadade vid motortrafikolycksfall (II) *Connection between number of persons killed and injured in traffic accidents, mean population and number of registered motor vehicles in 1939—1954. I= All traffic accidents. II= Motor traffic accidents.*

påtagligt att antalet skadade per inregistrerat motorfordon är mycket högt vid låg motorfordonstäthet för att sjunka starkt, då fordonstätheten stiger. Både denna kurva och kurvan för antalet skadade per innevånare är alltså mycket lika dem som Smeed fann i sitt material. Ökningstakten för skadekvoten $\left(\frac{D}{P}\right)$ avtar ju högre fordonstätheten blir, så att — av båda beräkningarna att döma — ökningen i skadekvoten icke är proportionell mot ökningen i fordonstätheten. Man kan emellertid se en viss skillnad för de sista åren mellan kurvornas sträckning och de verkliga punkternas läge. Medan den beräknade kurvan »böjer av» något, så att ökningstakten för antalet skadade per innevånare försvagas, visar de observerade värdena en utveckling, som ligger närmare det proportionella sambandet. Ett liknande förhållande kan som följd härav iakttagas beträffande kurvan för antalet skadade per fordon och de verkliga punkterna härtill. Kurvans minskningstakt avtar visserligen långsammare ju större fordonstätheten blir, men den minskar dock. De verkliga värdena antar emellertid för de sista åren i serien en tendens till konstans.

För att undersöka om det blir några avsevärda skillnader om beräkningarna grundas enbart på motortrafikolyckorna, har för hela riket och samtliga skadade jämförts de två typerna av kurvor. Som synes av fig. 2 blir kurvan för skadade per fordon icke lika starkt fallande, om man bara räknar på skadade vid motorfordonsolyckor som om man räknar med samtliga skadade. Detta sammanhänger givetvis med att under krigsåren med dess få motorfordon antalet skadade per fordon blev mycket högt, om man medräknade rena cykelolyckor o. d. Kvar står dock att även med denna begränsning antalet skadade per fordon sjunker vid ökande fordonstäthet. I båda fallen stiger kurvan för antalet skadade per innevånare mindre brant än om sambandet med ökningen i fordonstätheten skulle vara proportionellt. Sambandet närmar sig dock lineär form om man endast behandlar motortrafikolyckorna.

Det bör framhållas att även de övriga sju här icke behandlade serierna som avsåg dödsskador, barn under 10 år, olyckor endast i Stockholm respektive Väster- och Norrbottens läns landsbygd, gav kurvor av i stort sett samma utseende som de här omnämnda.

Till en del kan minskningen av antalet skadade per fordon, då fordonstätheten ökar, bero på att genom åren ett allt

intensivare trafiksäkerhetsarbete bedrivits samt att fordonsförarna, allteftersom motorismen ökat, blivit mera vana vid de situationer som motortrafiken orsakar. Även om dessa förhållanden spelar viss begränsad roll kan de icke förklara kurvornas allmänna utseende.

Så exempelvis kan varken tilltagande trafikanpassning eller skyddspropaganda spela någon avgörande roll för den starka minskningen av antalet skadade per motorfordon vid ökande trafik men låg fordonstäthet. Man torde inte kunna bortse ifrån, att det finnes ett samband mellan skaderisker och trafikvolym, som i stort sett är opåverkat av dessa faktorer och som mot bakgrund av Smeeds resultat och nu utförda undersökningar synes ha en viss grad av allmängiltighet. Speciellt intressant är därvid att tendenserna står sig, om man begränsar analysen till endast de skador som inträffat vid olyckor med motorfordon.

Diskussionen i det föregående om sambandet mellan antal skadade vid trafikolycksfall, antal inregistrerade motorfordon och medelfolkmängden avsåg bland annat att pröva hypotesen att skadefrekvensen per fordon är någorlunda lika vid varierande fordonstäthet. Tidsserieanalysen såväl av Smeed som i den föreliggande undersökningen visar att så ej är fallet. Då trafikvolymen ökar, minskar skadefrekvensen per fordon, kraftigt vid låg trafikvolym och långsammare vid hög trafikvolym. Antalet skadade per innevånare ökar till en början hastigt, sedan långsammare. Smeed får samma resultat även vid en jämförelse mellan olika länder. Med ledning av fig. 1 och 2 kan man påstå, att ett samband av det funna slaget innebär, att man icke utan vidare kan föra in trafikvolymen som variabel i en formel, som skall mäta olycksfallsrisken. Frågan är nu om de vid tidsserieanalysen funna resultaten även gäller vid regionala jämförelser.

Det har framhållits att utvecklingstendenserna i tidsmaterialet endast till en del kunde förklaras av den ökande trafikupplysningen och den tilltagande trafikvanan och att det dessutom fanns ett samband, som i stort sett var opåverkat av dessa förhållanden. Under sådana omständigheter synes det vara rimligt att antaga, att de påvisade sambanden i stort sett gäller även för förhållanden inom olika områden. Detta innebär att en analys av olycksfallssituationen inom olika delar av en stad med hjälp av en formel av utseende $\frac{B_o}{B_t \times T_v}$ är förenad med betydande felmöjligheter. Mot bakgrunden av de framkomna resultaten kan man redan a priori vänta, att områden med relativt sett låg trafikvolym skall uppvisa höga kvoter vid jämförelse med livligt trafikerade områden. Formeln skulle följaktligen kunna användas endast under förutsättning, att den korrigerades med hänsyn till det föreliggande sambandet mellan olyckor och trafikvolym. Korrektioner av detta slag torde vara förenade med svårlösta metodproblem. Då det för närvarande dessutom saknas statistiska uppgifter om den samlade trafikvolymen inom olika områden, som kunde läggas till grund för sådana beräkningar, har problemet icke kunnat tagas upp till behandling i den föreliggande undersökningen. Parentetiskt kan också nämnas att de olikheter mellan egnahemsområden och nya hyreshusområden, som kunde konstateras i den nämnda Malmöundersökningen även kunde iakttagas beträffande Stockholm i trafiksäkerhetsrådets undersökning vid en analys av kvoten $\frac{B_o}{B_t}$. Skillnaden var dock mindre.

Internationell sammanställning av urvalsundersökningar. En återblick på Förenta Nationernas insamlade uppgifter sedan 1948

Sample Surveys of Current Interest
A Review of the U N Series

Redan 1948 började Förenta Nationerna samla in material från länderna rörande undersökningar utförda efter urvalsmetoden. Uppslaget kom från den då nyligen bildade underkommissionen för statistisk sampling, vari föregångsmän som R. A. Fisher, Deming och Mahalanobis verkade.

Ungefär samtidigt utarbetades i underkommissionen en mall för sådana redogörelser. Mallen fick utgöra första numret i en publikationsserie, som i övrigt sammanställer de från tid till annan insända rapporterna.[1]

De gångna tio årens rapporter i ämnet kan vara värda en återblick, samtidigt som en ny rapport till FN liksom förut intages i denna tidskrift.

Det säger sig självt, att FN inte har kunnat gå i god för kvalitén i de rapporterade undersökningarna. Ej ens en klassificering efter metoden har varit möjlig, därtill måste materialet trots mallen ha varit alltför oenhetligt. I en av redogörelserna sägs dock, att ettstegsurval är det vanligaste, men att det också ofta förekommer tvåstegsurval, där enheten i första steget är ett geografiskt område, ofta uttaget med en sannolikhet proportionell mot storleken, och andra steget ett enkelt sannolikhetsurval inom varje primär samplingenhet. Stratifiering förekommer gärna i ettdera eller båda stegen. Det är vanligt med systematiskt urval. Självvägt urval tillämpas då och då, likaså sampel av optimal storlek för en given kostnad. I analysen förekommer både kvotskattning och metoden för »collapsed strata».

Systemet med ett basurval av *orter*, som man använder för undersökningar på en mångfald områden genom att därur dra olika underurval, förekommer enligt FN sparsamt.[2] När det gäller intermittenta undersökningar användes ibland rotation inom urvalet.

Man får en ungefärlig uppfattning om frekvensen under 1950-talet, inte av urvalsundersökningar i och för sig men av dem som rapporterats till FN, om man räknar antalet länder och antalet surveys i seriens häften 2—8; årtalet är utgivningsårets:

Nr	År	Länder	Undersökningar	Därav svenska
2.....	1949	22	126	3
3.....	»	15	37	6
4.....	1950	14	52	3
5.....	1952	18	59	6
6.....	1953	25	114	3
7.....	1955	31	119	5
8.....	1957	38	195	26

Från och med häfte 5 har begränsning gjorts vid publiceringen av ländernas rapporterade undersökningar. Dessutom har man i de tre senaste häftena för omkring halva antalet fall nöjt sig med att ange undersökningens benämning, vem som utfört den samt om och var den publicerats. I det sista häftet har antalet ytterligare reducerats genom att urvalsbearbetning vid folkräkningar uteslutits. Häråt skall nämligen ägnas en särskild publikation från FN:s statistiska byrå.

De anförda talen visar hur allt fler länder börjar använda de nya metoderna. Vid en närmare genomgång av materialet märker man, att tre länder kvantitativt dominerar, d. v. s. i fråga om antalet redovisade urvalsundersökningar: Indien, USA och Storbritannien. Det är känt, att dessa länder är ledande även i urvalsmetodens teori.

[1] Sample surveys of current interest. 1st-7th report. New York. (U N Statistical Papers. Ser. C. Nos. 2—8).

[2] Det användes inom Sverige bl. a. av statistiska centralbyråns utredningsinstitut, av statens pris- och kartellnämnd och av Jordbrukets utredningsinstitut.

I Indien finns en permanent organisation enbart för dylika undersökningar, National Sample Survey. Den har i allmänhet hushållet som den slutliga urvalsenheten. Många officiella undersökningar utförs även i andra sammanhang.

Den förnämsta undersökningen i USA får sägas vara Current Population Survey, arbetskraftsundersökningar med intervjumetoden fortlöpande sedan 1943 och påkopplade specialstudier i olika frågor. Den är refererad i denna tidskrift 1955, s. 67, och 1956, s. 373.

I England har man sedan andra världskriget en statlig intervjuorganisation, Social Survey. Den användes för studier i snart sagt alla ämnen. Se Sociala meddelanden, 1949, s. 499, och 1950, s. 83.

Viktigare urvalsundersökningar i Sverige. 1958 års rapporter till FN

Important Sample Surveys in Sweden
Notes to UN Delivered in 1958

Vid den senaste uppgiftsinsamlingen för internationellt bruk framhölls särskilt levnadskostnadsundersökningar som önskvärda i rapporterna. Man tar nog inte fel om man häri ser behovet av stöd för de underutvecklade länderna, när de alltmer börjar sätta igång sådana undersökningar för att bedöma levnadsnivån.

Eftersom rapporteringen gäller ej blott statliga utan också andra surveys, är det numera i Sverige åtskilliga institutioner som deltar i arbetet. Beskrivningarna är denna gång 12 st. Härtill kommer några mindre undersökningar, som endast räknats upp med ämne, år och ansvarig institution. Föregående redogörelser ingår i Statistisk tidskrift 1952 (2 st.), 1954 och 1956, s. 206.

1. Levnadskostnadsundersökningen 1958

Family Living Survey

Undersökningen utföres av socialstyrelsen i samarbete med statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

Syftet är att studera konsumtion och levnadskostnader för 1) hela Sveriges befolkning, 2) särskilda kategorier av befolkningen t. ex. jordbrukare, industriarbetare, barnfamiljer. Resultaten skall användas för att komplettera beräkningarna av den privata konsumtionen i Sverige, för att jämföra jordbrukares och industriarbetares levnadsnivåer och för att studera barnfamiljernas levnadsförhållanden.

Alla befolkningskategorier skall medtagas utom personer, som intagits på sociala inrättningar, såsom ålderdomshem och kronikersjukhus. Personer som bor på hotell och pensionat skall medtagas. Undersökningsenhet är hushållet, vilket här i korthet kan beskrivas som »personer med gemensam bostad och helt eller delvis gemensam mathållning».

Man samlar in uppgifter om hushållens utgifter, naturakonsumtion, inkomster och sparande. För de tre sistnämnda grupperna avses ej fullständig information.

Med en kombination av tidigare tillämpade metoder har materialinsamlingen denna gång ordnats på följande sätt. Man söker få varje hushållsmedlem, som är född 1947 eller tidigare, att föra bok under en månad över sina utgifter. För fullföljd bokföring kommer ersättning att lämnas hushållen. Personer, som av någon anledning inte kan föra bok eller som vägrar föra bok, skall ombedjas att lämna den begärda informationen genom en intervju vid observationsperiodens slut. Kontakterna med hushållen skall skötas av statistiska centralbyråns ombud.

Urvalsmetoden är tvåstegs- eller trestegssampling. Som primära urvalsenheter användes pue i statistiska centralbyråns basurval. Större enheter delades i två eller flera distrikt, av vilka slumpmässigt utvaldes mellan $\frac{1}{6}$ och $\frac{1}{2}$. Inom varje distrikt eller odelad pue valdes hushållen genom systematiskt urval. Som ram för urvalet användes mantalsblanketterna. Varje hushåll representeras av en eller flera blanketter. I de flesta fallen var det möjligt att konstatera, om det fanns en eller flera blanketter för samma hushåll. Om en blankett, som

bara avsåg en del av ett hushåll, hade blivit utlottad, ansågs hushållet utvalt endast om hushållsföreståndaren fanns på blanketten. I 8 % av fallen var det *inte möjligt* att avgöra om hushållsföreståndaren hade blivit utlottad eller ej, varför dessa fall måste undersökas vid fältarbetet.

Urvalets storlek är 4 495 hushåll, varav 2 716 hushåll bildar ett proportionellt urval. Jordbrukare och barnfamiljer bland löntagarna är överrepresenterade. De generella urvalsfraktionerna är:

a) proportionellt urval..... $\frac{1}{1000}$
b) barnfamiljer med »låg» inkomst $\frac{1}{500}$
c) » » »medelhög» inkomst..... $\frac{1}{1000}$
d) » » »hög» inkomst $\frac{1}{250}$
jordbrukare med en åkerareal av
e) 5—10 ha..... $\frac{1}{250}$
f) 10—20 » ..... $\frac{1}{100}$
g) 20—30 » ..... $\frac{1}{50}$
h) 30— » ..... $\frac{1}{100}$

I praktiken tillämpades vid urvalet *den generella urvalsfraktionen* $\frac{1}{250}$ (först beräknad till $\frac{1}{240}$). För a), b) och c) ovan bortsorterades slumpmässigt erforderlig del av de valda hushållen.

För varje pue eller distrikt bestämdes urvalsfraktionen genom formeln

$$\frac{1}{r} = \frac{1}{250} \cdot \frac{1}{P_{ij}} \qquad \text{eller}$$

$$\frac{1}{r} = \frac{1}{250} \cdot \frac{1}{P_{h \cdot d}} \cdot \frac{1}{P_{ij}}$$

där P_{ij} är den sannolikhet, med vilken pue har blivit vald i basurvalet.

P_h är *den sannolikhet, med vilken* distriktet har blivit valt inom pue och

d är antalet utvalda distrikt.

För f), g) och h) gjordes ett tilläggsurval från RLF:s register över brukningsdelar. Följande urvalsfraktioner tillämpades:

f) och h)
$$\frac{1}{r} = \left(\frac{1}{100} - \frac{1}{250}\right)\frac{1}{P_{ij}} = \frac{3}{500} \cdot \frac{1}{P_{ij}}$$

g) $$\frac{1}{r} = \left(\frac{1}{50} - \frac{1}{250}\right)\frac{1}{P_{ij}} = \frac{4}{250} \cdot \frac{1}{P_{ij}}$$

Om samma hushåll råkade väljas i tilläggsurvalet som i »mantalsurvalet», så uttogs i stället nästa hushåll i RLF-registret.

Observationerna skall för varje hushåll avse en månad. Följande perioder skall ingå:

10 jan. — 8 febr. 1958	11 juli —9 aug. 1958
9 febr. —10 mars	10 aug. —9 sept.
11 mars —10 april	10 sept.—9 okt.
11 april —10 maj	10 okt. —9 nov.
11 maj —10 juni	10 nov. —9 dec.
11 juni —10 juli	10 dec. —9 jan. 1959.

Avsikten är att ca 375 hushåll skall deltaga varje månad.

Angående kommande levnadskostnadsundersökningar är ännu ingenting beslutat. Den näst föregående undersökningen i Sverige avsåg år 1952 och den närmaste av jämförbar storlek år 1933.

Resultaten av undersökningen kommer att publiceras i Sveriges officiella statistik, Priser och konsumtion. Jfr Sociala meddelanden 11/1956, s. 696.

2. Detaljhandelsundersökningar utförda av statens pris- och kartellnämnd

Retail Trade Surveys of the National Price and Cartel Board

Statens pris- och kartellnämnd utför kontinuerligt stickprovsundersökningar rörande pris- och konkurrensförhållandena inom detaljhandeln. Vissa av undersökningarna syftar till att belysa utvecklingen av konsumentpriser eller detaljhandelsmarginaler och återkommer därför i mer eller mindre oförändrat skick med varierande mellanrum. För en del varor, t. ex. beklädnadsartiklar, görs undersökningarna vart eller vartannat år men för andra, t. ex. potatis, varje vecka eller månad under en säsong. Någon långsiktig regelbundenhet har emellertid inte eftersträvats, utan verksamheten baseras på undersökningsplaner för cirka ett halvår i taget. En andra typ av undersökningar avser själva prisbildningen inom detaljhandeln och i samband därmed studeras distributions- och organisationsförhållanden, förekomsten

av konkurrensbegränsningar, följsamheten till s. k. riktpriser etc. Frånsett upprepningar görs totalt cirka tjugo undersökningar varje år.

Flertalet undersökningar avser i princip all detaljhandel med en viss vara eller alla butiker av en viss typ. Geografiskt sett kan undersökningarna avse t. ex. hela landet eller samtliga städer eller enstaka orter.

Uppgiftsinsamlingen sker genom en särskild fältorganisation knuten till länsstyrelserna och antalet ombud är ca 35, av vilka flertalet är heltidssysselsatta för nämndens räkning, medan övriga även har andra arbetsuppgifter vid vederbörande förvaltningsorgan. Företagarna är enligt lag skyldiga att lämna nämnden begärda uppgifter liksom att ställa affärshandlingar o. dyl. till nämndens förfogande.

För undersökningarna har nämnden ett särskilt basurval av kommuner, dit uppgiftsinsamlingen i huvudsak koncentreras. För dessa kommuner föres ett så långt möjligt fullständigt butiksregister med tämligen detaljerade uppgifter om butikernas varusortiment, ägareförhållanden m. m. Urvalet av butiker för undersökningarna sker vanligen på basis av detta register (ev. kompletterat med ett landsomfattande specialregister över vissa större företag).

Basurvalet av kommuner har erhållits på följande sätt. Hela landet har indelats i ett större antal primära urvalsenheter, vilka sedan sammanförts till 95 strata. Vissa av dessa strata har omfattat endast en primär urvalsenhet men övriga har innefattat flera. Vid stratifieringen eftersträvades lika stora strata, varvid folkmängden enligt senaste folkräkningen användes som storleksmått. Vidare eftersträvades homogenitet med avseende på näringslivets struktur, varvid bl. a. den i folkräkningen redovisade yrkesfördelningen kom till användning. Från varje stratum uttogs en primär urvalsenhet med sannolikheten proportionell mot befolkningsnumerären. I vissa av de uttagna primära urvalsenheterna gjordes ett underurval efter förnyad stratifiering.

Stickprovsförfarande kommer i vissa fall till användning även vid urvalet av de varor som skall ingå i en undersökning liksom i samband med fältarbetet. Det senare blir aktuellt, när uppgiftsinsamlingen avser ett större material, t. ex. alla fakturor för en viss period. Urvalet verkställes härvid av ombuden enligt särskilda instruktioner.

Tore Dalenius: Basurvalet vid detaljhandelsundersökningar. Pris- och kartellfrågor 1957: 4, sid. 195—206. Stockholm. Elise Ringborg-Walldeck: Butiksregistret. Pris- och kartellfrågor 1957: 6, sid. 369—380 Stockholm.

3. Jordbrukets struktur- och befolkningsutredning

Survey of Farming Structure and Population

Ansvarigt för undersökningen är Jordbrukets utredningsinstitut, och dess syfte är att ge en bild av företagsstrukturens förändringar och befolkningsutvecklingen inom det svenska jordbruket mellan 1951 och 1956.

Populationen utgöres av det totala antalet brukningsenheter med mer än 2 hektar åkermark. De insamlade uppgifterna är av tre slag och har följande huvudinnehåll:

Etapp I) Brukningss- och arealförhållanden.

Etapp II a) Driftsförhållanden och befolkningsuppgifter.

Etapp II b) Diverse uppgifter om orsakerna till företagets upphörande. Personförhållanden före och efter.

Insamlingsmetoden har varit den nedan angivna:

Etapp I) Postenkät bland institutets kontaktmän. Kompletteringar genom RLF:s jordbruksregister.

Etapp II a) Postenkät bland jordbrukarna. Kompletteringar och indrivning av uppgifterna genom kontaktmännen.

Etapp II b) Postenkät bland kontaktmännen.

Urvalet för etapp I utgöres av brukningsenheter som uttagits från 1951 års

jordbruksräkning. Urvalet är av ettstegstyp och har dragits genom systematisk sampling från blankettmaterialet, som ligger grupperat på församlingar, med en urvalskvot av 1/30. Antalet sålunda uttagna gårdar är cirka 9 300. Det är dessa jordbruk, som följts upp från 1951 till 1956.

Urvalen för etapp II a och II b har uppstått som ett resultat av de uppgifter, som erhålles i etapp I. Etapp II a representerar de jordbruk, som varit bestående brukningsenheter mellan 1951 och 1956. De utgör omkring 8 300. Etapp II b omfattar de 800 jordbruk, som har upphört som självständiga enheter under den angivna tidsperioden.

Uppgifterna avser förhållandena 15/9 1951 och 15/9 1956. Fältarbetet för etapp I pågick under tiden oktober 1956—mars 1957. För etapp II a och II b började fältarbetet oktober 1957 och avslutades i mars 1958.

Bearbetningen av I har skett maskinellt med hålkort. Även II a och b kommer att bearbetas på samma sätt.

Uppgiftsinsamlingens resultat för etapp I närmar sig 100 procent i och med att komplettering av resterande uppgifter kunnat företagas genom RLF:s jordbruksregister. Det bortfall på cirka 200 gårdar, som föreligger, beror dels på felaktigheter i 1951 års jordbruksräkning, dels på identifieringssvårigheter. Några medelfelsberäkningar har ännu ej gjorts.

Vissa kostnader beträffande etapp I kan anges: Manuell dragning av urval 4 000: —, insamling av uppgifter 10 000: — och bearbetning 7 000: —.

En redogörelse kommer att ingå i serien av institutets meddelanden.

4. Undersökning rörande antalet sysselsatta i enskilt skogsbruk (bondeskogsbruk)

Inquiry into the Labour Force in Private Forestry

Ansvarig för undersökningen är arbetsmarknadsstyrelsens statistiksektion, och man syftar till att bestämma antalet sysselsatta i avverknings- och skogsvårdsarbete i skogar tillhörande enskilda ägare andra än aktiebolag (bonde-, gods- och fideikommisskogar) genom att inhämta uppgifter från innehavare av skogsbruk med mer än 10 hektar skogsmark (i norra Sverige 25 hektar skogsmark).

Tre frågeformulär användes:

Bl. A. Skogsägare skall redovisa köpare till rotposter, som inte slutavverkats. På grundval av dessa uppgifter gör länsarbetsnämnderna förteckningar över rotpostköpare.

Bl. B. Skogsägare skall redovisa arbetskraft, som räkningsdagen av honom sysselsatts antingen för egen räkning eller åt rotpostköpare.

Bl. C. Rotpostköpare skall redovisa arbetskraft, som räkningsdagen av honom sysselsatts på varje särskild fastighet.

Uppgifterna insamlas per post genom länsarbetsnämndernas försorg. Komplettering och indrivning av uppgifterna sker genom länsskogvaktarna.

Urvalet har skett i form av ett tvåstegsurval. I första steget har, sedan riket indelats i 350 i sammanhanget relevanta strata, efter slumpmässiga regler bildats lika många primära urvalsenheter (pue). Varje pue innehåller en eller flera socknar, och ur varje pue har medelst systematisk sampling det sekundära urvalet av brukningsenheter maskinellt framtagits ur RLF:s jordbruksregister.

Stratifieringen har gjorts med hänsyn till följande faktorer:

1 Geografisk belägenhet.
2 Ägaretypstruktur (inslaget av stats- och bolagsskogar).
3 Fastighetsstruktur (avseende brukningsenheternas storlek).
4 Bonitet i enskild skog.
5 Relativ skogstillgång i enskild skog.
6 Virkesförråd i enskild skog.

Uppgifter rörande ägaretyps- och fastighetsstruktur samt beträffande de skogliga stratifieringsfaktorerna har hämtats ur material från 1952 års allmänna fastighetstaxering.

Urvalet avser att omfatta ca 6 000 brukningsenheter med mer än 10 resp. 25 hektar skog och utgör 3,6 % av populationen eller 1 enhet på 28. Urvalet är självvägt.

Undersökningen avses bedrivas fortlöpande och minst två gånger per år. Räkningstillfällena är knutna till vissa löpande statistiska serier över antalet i avverknings- och skogsvårdsarbete sysselsatta personer i statens och aktiebolagens skogar (domänverket + 54 större skogsbolag). Under förutsättning att räkningen kommer att företagas minst två gånger per år, skall två av tidpunkterna vara andra tisdagen i november resp. februari. Under avverkningssäsongen (november—mars) kan i framtiden tänkas mindre räkningar uppbyggda på underurval vid andra än ovan angivna tidpunkter.

Granskningen av blankettmaterialet från undersökningen den 12/11 1957, det första räkningstillfället, är nyligen avslutad. Uppgifterna kommer att instansas på hålkort och bearbetningen skall ske maskinellt. Bortfallet av blanketter har beräknats till högst 2 %. Genom duplicering av ett lika stort antal slumpmässigt uttagna blanketter ur det inkomna materialet kommer den ursprungliga urvalsstorleken att kunna bibehållas.

Publicering kommer tillsvidare att ske i tidskriften Arbetsmarknadsstatistik.

5. Investerings- och lagerstatistik

Statistics of Investment and Stocks in Mining and Manufacturing

Kommerskollegiets årliga *kapitalinvesteringsenkät* är från och med den undersökning som avsåg åren 1951—53 upplagd såsom en samplingsundersökning. Samplingen omfattar för närvarande drygt 4 000 anläggningar eller 25 % av de något över 17 000, som ingår i den årliga industristatistiken. Undersökningarna verkställes under månaderna oktober—november och avser under nästförflutna år verkställda investeringar, beräknade investeringar för det löpande året samt planerade investeringar för nästföljande år. På frågeformuläret har också upptagits ett par punkter rörande produktion och arbetskraft under det löpande året. På dessa bygger man en snabbstatistik, som kommer ut omkring årsskiftet.

Urvalet är stratifierat i två storleksklasser, över och under 50 arbetare. Vid undersökningens planläggning uppdelades materialet i ytterligare ett antal storleksklasser, men av praktiska skäl har en inskränkning härutinnan varit nödvändig. En uppdelning på storleksklasser är av särskild betydelse enär de mindre företagen även relativt sett har lägre investeringar än de större.

Uppgifterna infordras från samtliga anläggningar tillhörande den större storleksklassen. Representativiteten i den lägre storleksklassen varierar med hänsyn till värdenas spridning. Inom resp. storleksklasser och branscher föreligger i stort sett slumpmässigt urval. Samtliga beräkningar i samband med undersökningarna utföres på hålkortsmaskiner.

Kollegiets undersökning av *lagervärdena* inom verkstadsindustri, järn- och stålverk samt malmgruvor m. m., som sedan en följd av år verkställts vid varje årsskifte, baseras från 1953 på samma företagsurval som kapitalinvesteringsundersökningarna vad angår verkstadsindustrin. (Inom grupperna järn- och stålverk samt malmgruvor m. m. är undersökningen total). Uppgifter införskaffas härvid om värde av lager samt lagervolymförändring med uppdelning på råvaror, halvfabrikat, varor i arbete samt färdigvaror.

Publicering sker i Kommersiella meddelanden.

6. Utredning om arbetsförhållandena inom hushåll

Survey into Domestic Working Conditions

Denna utredning, som avser att belysa arbetsförhållandena inom hushåll, göres på uppdrag av statens institut för konsumentfrågor. Statistiska centralby-

råns utredningsinstitut utförde i maj och juni 1957 en intervjuundersökning, som skulle omfatta ca 1 000 husmödrar med barn i hushållet, varvid förvärvsarbetande husmödrar även representerades. Formuläret skulle redovisa arbetet med husliga sysslor såsom matlagning, städning, tvätt, sömnad etc. Även husmoderns inställning till sitt hushållsarbete och hennes eventuella önskemål i fråga om underlättande av arbetet skulle undersökas.

Ett aktuellt register över mottagare av allmänna barnbidrag hålles centralt av generalpoststyrelsen. Som urvalsenhet valdes en barnbidragsmottagare från detta register, som omfattar samtliga 1 033 625 bidragsmottagare i Sverige avseende 1:a kvartalet 1957. Ett stratifierat tvåstegssampel gjordes. I syfte att erhålla ett urval på ca 500 förvärvsarbetande och ca 500 icke förvärvsarbetande husmödrar utvaldes 4 000 bidragsmottagare, bosatta inom de särskilda kommuner, som utgör utredningsinstitutets basurval. Enligt senast tillgängliga inkomstlängder, avseende 1955 års inkomst, noterades vilka husmödrar, som hade eller ej hade egen inkomst d. v. s. var eller ej var förvärvsarbetande. Därefter tillämpades olika urvalsfraktioner för de båda kategorierna.

Det insamlade materialet utgöres av frågeformulär, veckobok med tidsmarkeringar samt skiss över köket. Bland 1 061 urvalspersoner utgjordes det slutliga bortfallet av 63 personer, varav 30 definitiva vägrare och 33 övriga. Undersökningen omfattar sålunda 0,9 promille av svenska hushåll med barn. Kodifiering och stansning av uppgifterna har avslutats och tabellarbetet påbörjats. Sedan följer bearbetning av samtliga sysslo-avsnitt. Inom t. ex. matlagning redovisas bostadens förutsättningar, köksutrustning och val av arbetsmetoder i relation till hushållets läge, typ och storlek. Mellan de olika sysslo-avsnitten studeras konstanta jämförelsefaktorer, såsom tidsåtgång, erhållen hjälp till sysslan, önskemål om nyanskaffningar för att underlätta arbetet eller organisationen av sysslan. Med hänsyn till de intervjuades allmänna och husliga utbildning redovisas vilka slag av husmödrar, som önskar lära mer om hushållets sysslor, och vilket informationssätt de föredrager.

En redogörelse skall lämnas i skriftserien Konsumentinstitutet meddelar.

7. Bostads- och resvaneundersökningen i Stockholm

The Stockholm Housing and Travelling Survey

Statistiska kontoret verkställde i samarbete med AB Stockholms Spårvägar utredning om stockholmsbefolkningens resvanor, rese- och bostadskostnader samt bostadsförhållanden i allmänhet.

Undersökningen ägde rum 1955—1956 och omfattade boendebefolkningen inom stadens administrativa gränser. Personer boende på anstalter, hotell o. dyl. var alltså undantagna.

De insamlade uppgifterna avsåg hushållens storlek och sammansättning, bostadens storlek och utrustning samt de enskilda hushållsmedlemmarnas kön, ålder, yrkesverksamhet och allmänna resvanor m. m. Därjämte insamlades uppgifter om alla resor företagna av hushållsmedlemmarna under en bestämd veckodag. De dagliga buss- och spårvagnstrafikanterna förelades vidare ett antal opinionsfrågor, som berörde förhållanden inom den kollektiva trafiken.

Uppgifterna insamlades av intervjuare, som besökte de utvalda hushållen. Fältarbetet utfördes i två etapper. I november 1955 utfördes den egentliga resvaneundersökningen, som omfattade dels ett antal utvalda hushåll i yttre staden och dels ett underurval av hushållen i inre staden. Denna del av fältarbetet utfördes av Institutet för marknadsundersökningar. Den större delen av innerstadsmaterialet intervjuades däremot nyåret 1956 genom statistiska centralbyråns utredningsinstitut. Vissa frågor (gårdagsresorna och reseåsikterna) var därvid uteslutna.

Samplingen verkställdes medelst systematiskt urval. Bostadslägenheterna utgjorde urvalsenheter. Som ram för ur-

valet användes huvudförteckningarna till mantalsskrivningen. Urvalsfraktionen var 1:55. För att hålla bortfallsfrekvensen så låg som möjligt företogs upprepade återbesök. Bortfallet utgjorde ca 11 %, vilket torde få anses måttligt med tanke på den begränsade tid varunder fältarbetet måste genomföras, och de speciella villkor, som i övrigt gällde vid intervjuarbetet.

Ifrågavarande undersökning var en engångsundersökning. I samband med fältarbetet gjordes dock vissa noteringar, som kommer att underlätta de besökta lägenheternas identifiering vid en ev. upprepad undersökning.

Efter kodningen av intervjumaterialet och viss komplettering med avseende på taxerade inkomster och bostadsdata m. m. har uppgifterna stansats på hålkort (4 olika korttyper). De vid kontoret företagna hålkortsbearbetningarna har tagit sikte såväl på kontorets egna behov av aktuella data angående stockholmshushållens bostads- och hyresförhållanden, inkomster och familjestruktur m. m. som på spårvägsbolagets behov av uppgifter om hushållens resvanor och reskostnader.

För bedömning av tillförlitligheten i de utförda uppskattningarna har sammanställts en tablå över konfidensintervallerna i ett stickprov av ifrågavarande storlek. Vid beräkningen har använts formeln $\sqrt{\frac{pq}{n}}$ med korrektion för fördelningens snedhet. Som signifikansnivå har valts 95 %.

Undersökningens resultat har kommit till användning vid utredningsarbetet för den nya spårvägstaxan i Stockholm. Då undersökningen ännu ej är helt slutförd, kan de definitiva kostnaderna icke anges. Kostnadsramen för undersökningen är emellertid fastställd till maximalt 160 000 kr.

Bostads- och resvaneundersökningen 1955 ... Stockholm 1957. (Stockholms stadsfullmäktiges handlingar. Stadskollegiets utlåtanden och memorial. 1957. Bihang 53.) — Stockholms stads statistik 10. Specialundersökningar (slutrapport, under arbete).

8. Sparundersökningen

The Savings Survey

Den första svenska undersökningen om hushållens sparande, inkomster och övriga ekonomiska förhållanden planerades och genomfördes under ledning av konjunkturinstitutet. Det praktiska arbetet i samband med urval, intervjuer samt granskning och kodning av materialet utfördes av statistiska centralbyråns utredningsinstitut, hålkortsbearbetningen av centralbyråns maskincentral. Undersökningen finansierades av olika bank- och försäkringsorganisationer samt konjunkturinstitutet.

Undersökningen planerades och genomfördes som en provundersökning, som i första hand skulle ge praktisk erfarenhet av uppläggning och genomförande av undersökningar av detta slag i Sverige. I andra hand hoppades man dock även, att materialet skulle ge viss statistisk information om hushållssparandet för följande användningsområden:

a) nationalräkenskapen
b) planering av den ekonomiska politiken
c) planeringen inom banker och försäkringsbolag
d) teoretisk forskning

De insamlade uppgifternas karaktär och omfattning belyses i viss mån av intervjuformulärets disposition:

Avd. 1. Familjevis redovisning av samtliga i bostadslägenheten boende personer för avgränsning av de i undersökningen ingående inkomstenheterna (definitioner, se nedan).

Avd. 2. Redovisning av inkomstenhetens inkomster och skatter.

Avd. 3. Information om den bostadslägenhet som inkomstenheten bebor. Ifall bostadslägenheten utgörs av ett en- eller tvåfamiljshus, omfattar avdelningen frågor angående husets värde, investeringar som genomförts under året samt inteckningslånen vid början och slutet av året.

Avd. 4. Inköp av vissa varaktiga kon-

sumtionsvaror under 1955, planer att köpa sådana varor under 1956 samt redovisning av olika motiv för sparande.

Avd. 5. Redovisning av samtliga skulder som inkomstenheten hade vid början och vid slutet av 1955.

Avd. 6. Redovisning av inkomstenhetens finansiella tillgångar vid början och vid slutet av 1955. Avdelningen omfattar även vissa frågor om inkomstenhetens kunskaper om och inställning till aktier och obligationer.

Avd. 7. Redovisning av inkomstenhetens realtillgångar i form av företag som inte är juridiska personer, av jordbruk, sommarstugor samt hyresfastigheter, obebyggda tomter m. m. vid början och vid slutet av 1955.

Avd. 8. Frågor angående premiesparandets värde och finansiering under 1955 samt planer för 1956.

Avd. 9. Redovisning av inkomstenhetens pensionsförhållanden samt innehav av kapitalförsäkringar vid början och vid slutet av 1955.

Intervjuerna genomfördes av utredningsinstitutets fältorganisation. Intervjutiden uppgick i genomsnitt till en timme och tolv minuter med stora variationer i båda riktningarna.

Undersökningen omfattar 1 103 intervjuer i 852 bostadslägenheter inom utredningsinstitutets basurval av 70 orter. Anstaltshushåll samt de inkomstenheter som under intervjuperioden bodde i lägenheter färdigställda under senaste femmånadersperioden är inte representerade i urvalet.

Urvalsenheterna utgjordes av bostadslägenheter. I varje bostadslägenhet intervjuades samtliga inkomstenheter. Som inkomstenhet betraktades varje ogift person född före 1939 och varje gift par. Barn födda 1939 eller senare ingick i föräldrarnas inkomstenheter.

Ramen för urvalet av bostadslägenheter inom de 70 orterna utgjordes av hösten 1955 ifyllda mantalsblanketter för bostadslägenhetsinnehavare. Primärt uttogs närmare 3 000 bostadslägenheter, som delades upp i tre strata efter lägenhetsinnehavarens (och ev. hans hustrus) sammanlagda nettoinkomst år 1954. Urvalsfraktionen uppgick till 1/4 i det stratum, där inkomsterna 1954 inte uppgick till 10 000 kronor, och till 1/3 i det mellersta stratum med inkomster mellan 10 000 och 20 000 kronor. Av enheter med 20 000 kronor eller mer i årsinkomst medtogs samtliga.

Minst en intervju genomfördes i 852 bostadslägenheter av de 950 som ingick i urvalet. Bortfallet uppgår till 11,8 procent av det beräknade antalet inkomstenheter.

Drygt 80 procent av bortfallet berodde på att intervjupersonerna vägrade att medverka i undersökningen. De intervjupersoner som vid första kontakt med utredningsinstitutets ombud inte ville medverka i undersökningen kontaktades på nytt per post eller telefon från utredningsinstitutet samt genom besök av ett, eventuellt två nya ombud. Genom dessa åtgärder reducerades antalet enheter som inte önskade medverka med ca 50 procent.

Undersökningen har letts av konjunkturinstitutets chef samt ett arbetsutskott som bildats av representanter för bank- och försäkringsorganisationer, konjunkturinstitutet, statistiska centralbyråns utredningsinstitut samt vissa experter. Den tid som chefen för konjunkturinstitutet samt medlemmarna i arbetsutskottet har lagt ner på undersökningen är omöjlig att beräkna.

Två personer med ekonomisk och statistisk utbildning har kontinuerligt deltagit i undersökningsarbetet:

a) Konjunkturinstitutets ekonometriker har i ca 14 månader planerat och genomfört vissa ekonometriska analyser, som grundar sig på undersökningsmaterialet.

b) En amanuens har i ca 24 månader varit sysselsatt med undersökningens planering och genomförande och har bland annat lagt upp formuläret, planerat bearbetningarna och deltagit i undervisning och träning av utredningsinstitutets ombud.

Flera studenter samt kontors- och kanslibiträden har deltagit i granskning, kodning och bearbetning av materialet, sammanlagt i ca 24 personmånader. Det är inte möjligt att beräkna arbetstiden för personer, som deltagit i fältarbetet och i maskinbearbetning av undersökningen.

Den totala kostnaden för undersökningen kan ungefärligt uppskattas till närmare 150 000 kronor.

En ny undersökning av hushållens inkomster, sparande och finanser är för närvarande under planläggning. Undersökningen kommer att gälla år 1957 och omfatta ca 2 000 inkomstenheter och intervjuarbetet kommer att genomföras i mars—april 1958. Erfarenheterna från den första sparundersökningen kommer i hög grad till nytta vid genomförande av den nya undersökningen.

Meddelanden från konjunkturinstitutet, Serie B, Hushållens sparande år 1955, I—II, Stockholm 1958.

9. Frostvikenundersökningen 1957

Inquiry in a Mountain Commune

Ansvarig för undersökningen har varit en kommitté av representanter för Frostvikens kommun, Landskommunernas förbund, lantbruksstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen, vatten- och skogsintressenter inom kommunen samt Jordbrukets utredningsinstitut. Den hade till ändamål att beskriva försörjningsmöjligheterna i en fjällbygdskommun i samband med omfattande vattenregleringsarbeten.

Populationen eller urvalsramen omfattade de enskilda hushållen inom större delen av Frostvikens kommun, omfattande cirka 90 procent av samtliga.

Man begärde uppgifter om människorna själva (bl. a. familjemedlemmars arbete och anställd arbetskraft), om jordbrukets eller företagets beskaffenhet, om andra ekonomiska frågor och om vad man planerar och hoppas. Undersökningen var baserad på muntliga intervjuer med en medlem i varje uttaget hushåll.

Då det var av intresse att jämföra förhållandena i olika delar av kommunen, stratifierade man på sex byar. Urvalskvoten varierar mellan 1/7 och 1/2,4. Urvalet har dragits genom systematisk sampling inom strata från mantalslängden. Antalet utvalda hushåll är 155. De flesta uppgifterna avser förhållandena 1956, men vissa frågor går tillbaka till 1945. Fältarbetet utfördes under sommaren 1957.

Materialet har bearbetats hålkortsmässigt. Eftersom urvalet ej är självvägt har uppräkningsfaktorerna för resp. strata stansats direkt i hålkorten. Uppräkning och sammanvägning har därför kunnat ske direkt vid tabelleringen av materialet.

Medelfelsberäkningar har ännu ej gjorts. Intet bortfall har förekommit. Kostnaderna för fältarbetet har beräknats till 3 500 kr och för bearbetningen till 5 000 kr.

En redogörelse för undersökningen kommer att publiceras under innevarande år i Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut.

10. Intervjuundersökning i samband med andrakammarvalet 1956

Panel Survey on Effect of Election Campaign

Statistiska centralbyråns utredningsinstitut har utfört en intervjuundersökning på uppdrag av statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet rörande valrörelsen 1956. Undersökningen tillkom i samarbete med riksdagspartierna, som samtliga i någon form gav undersökningen sitt stöd. Den föregicks av en lokal intervjuundersökning, där syftet i första hand var att vinna erfarenheter för en mera brett upplagd undersökning av den politiska opinionens utveckling under en svensk valrörelse.

Genom undersökningen avsåg man att ta reda på propagandans effekt och spridningsvägar samt uppfattningarnas förändringar under valrörelsen. Därvid behövde man känna till ett utgångsläge. Därför intervjuades urvalet vid två

skilda tillfällen, dels före valet och dels efter valet. Undersökningen utgjorde alltså en s. k. panelundersökning.

Urvalet var ett tvåstegsurval, där första steget utgjordes av utredningsinstitutets basurval. I andra steget uttogs 1 150 personer med systematisk sampling. Populationen utgjordes av samtliga röstberättigade födda åren 1876—1933 (individer över 80 år ingick sålunda ej i urvalet).

Svarsprocenten utgjorde vid den första intervjuomgången 94 % av riksurvalet, och samma svarsprocent erhölls vid den andra intervjuomgången. Undersökningskostnaderna bestreds genom bidrag från flera olika håll, främst från statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd.

Stencilerade sammanställningar har tillställts intresserade. Se vidare nr 11.

11. Intervjuundersökning i samband med folkomröstningen hösten 1957

Survey Connected with a National Referendum

Folkomröstningen hösten 1957 gällde tre förslag till olika utformning av en s. k. tilläggspension (i huvudsak avsågs därmed supplementär ålderspension för löntagare). Bakom vart och ett av förslagen stod olika politiska partier.

I samband med denna folkomröstning beslöts, att vissa undersökningar skulle utföras, dels en statistisk bearbetning av valresultaten och dels en landsomfattande intervjuundersökning. Den sistnämnda utfördes av statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet i samarbete med statistiska centralbyråns utredningsinstitut. Rent allmänt kan sägas, att man genom intervjuundersökningen ville studera, hur mycket väljarnas åsikter ändras och på vilket sätt de ändras under månaderna före valet. Vidare ville man veta, i vilken utsträckning propagandan når ut till väljarna. Andra frågeställningar, som denna undersökning avsåg att belysa, var t. ex. i vilken utsträckning de röstberättigade sätter en dylik speciell omröstning i samband med sina politiska åsikter.

Urvalet var ett tvåstegsurval, vars första steg utgjordes av utredningsinstitutets basurval och det andra steget av röstberättigade. Urvalet omfattade 1 100 personer. Detta urval uppdelades i två lika stora delar. Den ena hälften intervjuades vid två tillfällen före folkomröstningen, den s. k. panelgruppen. Den första intervjun ägde rum under slutet av augusti och början av september. Den andra genomfördes under slutet av september och avslutades straxt före valdagen. Den andra hälften — kontrollgruppen — intervjuades endast under undersökningens andra etapp, alltså i slutet av september och början av oktober.

Både panel- och kontrollgrupperna tillställdes efter folkomröstningen ett kort formulärbrev. Om detta icke besvarades, togs individuell kontakt med intervjupersonen per telefon.

Avsikten med arrangemanget var följande:

1) Panelen intervjuades vid två tillfällen för att ge möjlighet att studera förändringar i opinionen under veckorna före folkomröstningen.
2) Resultaten från kontrollgruppen var delvis avsedda att kontrollera resultaten från panelen, då man måste räkna med möjligheten, att ett antal personer kan ändra åsikt just därför att de blivit intervjuade vid den första intervjun.

Svarsprocenten blev mycket hög; vid den avslutande tredje etappen, d. v. s. postundersökningen, erhölls en svarsprocent på 93.

Snabbundersökningar med liknande innehåll och metod utfördes under valkampanjen av ett enskilt marknadsinstitut (SIFO) på uppdrag av rikskommittéerna för linjerna 1 och 3, alltså med statsmedel. Ett för Sverige nytt inslag häri var en kombination av besöks- och telefonintervjuer.

En första redogörelse väntas utkomma under innevarande år. För denna och föregående undersökning planeras mera ingående redogörelser bl. a. i en doktorsavhandling.

12. Läsvaneundersökning

A Survey of Reading Habits

Tidningsstatistik AB utförde under 1955 en provundersökning av läsvanorna beträffande dagspress. Statistiska centralbyråns utredningsinstitut medverkade. Urvalet gjordes i två steg, av vilka det första var institutets basurval av orter. I det andra steget användes stratifierat sannolikhetsurval, bestämt med hänsyn till en annan större undersökning, med vilken denna var hopkopplad och för vilken förut redogjorts.[1] I läsvaneundersökningen gjordes intervjuerna i två omgångar med hälften, systematiskt uttagen, vardera gången. Begreppet »läsare» definierades på två olika sätt i frågeformuläret, det ena i två varianter. Bortfallet, vägt med hänsyn till de varierande urvalsfraktionerna inom strata, blev 6,4 % sammanlagt för båda intervjuomgångarna.

Provundersökningen medgav inte redovisning av individuella data för mer än fyra dagstidningar. Större undersökningar grundade på vunna erfarenheter pågår. Samtidigt göres provundersökningar rörande läsvanor beträffande veckopressen.

Resultaten av provundersökningen får inte publiceras på annat sätt än att tidning får offentliggöra data om den egna tidningen.

[1] Statistisk tidskr. 4/1956, s. 212 (nr 14).

Mindre urvalsundersökningar (Ui = utredningsinstitutet vid statistiska centralbyrån)

Ämne	År	Ansvarig
Urhandelns lönsamhet	1956	Detaljhandelns utredningsinstitut
Betäckta ston m. m.	1955	Jordbrukets utredningsinstitut
Attitydundersökning beträffande maltdrycker	1956	Svenska Bryggareföreningen (Ui)
Studenternas ekonomiska förhållanden	1951/52	Sveriges förenade studentkårer (C.-E. Quensel)
Trafikrisker i olika åldersgrupper	1954	1953 års trafiksäkerhetsutredning
Frekvensen av nervösa besvär hos vuxna i Stockholm	1957	Statens mentalsjukvårdsdelegation och Stockholms sjukhusdirektion (Ui)
Lagerytor i Storstockholm	1957	Ingenjörsvetenskapsakademins transportforskningskommission

Statistiska föreningens verksamhet år 1957

The Swedish Statistical Society

Föreningen har under verksamhetsåret 1957 hållit fem ordinarie sammanträden och sex styrelsesammanträden. Sammanträdena besöktes av i medeltal ca 35 personer.

Vid de ordinarie föreningssammanträdena har följande föredrag hållits:

1. Vid årsmötet den 15 februari 1957 prof. S. Malmquist, Stockholm:
   »Undervisningen i statistik vid Stockholms högskola».
2. Den 15 mars 1957 prof. C.-E. Quensel, Lund:
   »Statistiska metoder för bestämning av begåvningsreserven».
3. Den 21 maj 1957 direktören för Statistisk Sentralbyrå, Oslo, Petter Jakob Bjerve:
   »Sammenligning mellom nasjonalbudsjett og nasjonalregnskap».
4. Den 1 oktober 1957 prof. V. Sadowski, Polen:
   »On the teaching and organization of statistics in Poland».
5. Den 5 december 1957 aktuarie Börje Nilsson, Stockholm:
   »Bostads- och resvaneundersökning i Stockholm 1955/56».

Föreningen stod dessutom under året som värd för det åttonde nordiska sta-

tistikermötet i Stockholm tiden 7—14 augusti 1957. Onsdagen den 7 augusti 1957 inledde förste aktuarie Klas Wallberg, statistiska centralbyrån, Sverige, en överläggning om »Statistiken över högre utbildning — några metodproblem». Måndagen den 12 augusti 1957 inledde chefen för Statistisk Sentralbyrå, Oslo, direktören P. J. Bjerve en med ISI gemensam överläggning om »Statistical testing of national economic projections and programmes».

Samma dag gav statistiska föreningen middag för de nordiska deltagarna på Högloftet, Skansen. I övrigt sammanföll programmet med programmet för Internationella statistiska institutets session.

Som sekreterare vid det nordiska statistikermötet tjänstgjorde byrådirektören O. Carlsson.

För närvarande kvarstår endast en studiegrupp nämligen Studiegruppen för de tekniska hjälpmedlen. Den har dock ej hållit något sammanträde under 1957.

Medlemsantalet uppgick den 31 december 1957 till 417.

Nordiska statistiska årsboksredaktörernas möte

Meeting of Editors of the Statistical Abstracts of the Northern Countries

Redaktörerna för de nordiska ländernas statistiska årsböcker sammanträdde i Oslo den 24—25 januari 1958, varvid diskuterades de internationella tabellerna i årsböckerna samt arbetsfördelningen länderna emellan vid uppgörandet av tabellerna.

I sammanträdet, vilket avhölls i enlighet med beslut vid det nordiska statistiska chefsmötet i Stockholm i maj 1957, deltog underdirektör S. Arctander (ordförande), Oslo; kontorchef M. Iversen, Köpenhamn; förste aktuarie S. Kruse, Stockholm; sekretær C. W. Rögeberg, Oslo; samt aktuarie I. Schulman, Helsingfors.

De beslut som fattades vid redaktörernas möte har underställts de nordiska ländernas statistiska myndigheter för godkännande.

S. K.

De nordiska statistiska utskotten:

Statistical Committees of the Northern Countries:

Samfärdselstatistik

Transport and Communications Statistics

Nordiska utskottet för samfärdselstatistik sammanträdde i Oslo den 9—10 januari 1958 under ordförandeskap av byråchef K. Ofstad, Statistisk Sentralbyrå, Oslo. I mötet deltog från Sverige direktören Göran Hedin, Svenska Turisttrafikförbundet, förste aktuarien Gustav Möller, utlänningskommissionen, och förste aktuarien Gunnar Sidenvall, kommerskollegium.

Vid mötet diskuterades bl. a. frågan om utarbetandet av turiststatistiken i de nordiska länderna efter övergången till gemensamt nordiskt passområde, pris- och volymindexberäkningar inom samfärdseln, uppgifter månadsvis om luftrafiken, användningen av relationstal i statistiken över vägtrafikolyckor och ett förslag till grundprogram för vägtransportundersökningar.

Ett utförligare referat är intaget i Kommersiella meddelanden nr 2/1958.

G. S.

Industri- och annan näringsstatistik

Production and Distribution Statistics

Nordiska utskottet för industri- och annan näringsstatistik sammanträdde i Helsingfors den 3—5 febr. 1958. Från svensk sida deltog kommerserådet Arthur Eriksson samt förste aktuarierna O. Wikberg och B. Nyvander från kommerskollegium och förste aktuarien R. von Euler från socialstyrelsen.

Mötesförhandlingarna gav på flera områden ett betydligt ökat underlag för bedömningarna rörande det nordiska förenhetligandet av näringsstatistiken.

En redogörelse lämnades om det pågående arbetet på en gemensam nordisk varunomenklatur, varom enighet numera i huvudsak kunnat uppnås. Utskottet följer i denna fråga den mera princi-

piella sidan, medan detaljarbetet utföres inom Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet.

Inrikes handelsstatistik samt lagerstatistik behandlades främst från metodiska utgångspunkter med anknytning till de utredningar och planer som föreligger i skilda länder.

Frågan om redovisningsenheterna i statistiken har tidigare ägnats stor uppmärksamhet inom utskottet och enighet har i stort sett uppnåtts på nordiskt plan. Vissa nya synpunkter på denna fråga har framkommit inom det internationella samarbetet, och vid mötet diskuterades tillämpligheten därav på nordiska förhållanden.

Vid mötet övervägdes också möjligheterna att genom initiativ från utskottet åstadkomma ett förenhetligande av definitioner beträffande skilda slag av byggnads- och anläggningsverksamhet.

Problem sammanhängande med företagsräkningar har f. n. stor aktualitet genom den nära förestående företagsräkningen i Danmark. En redogörelse lämnades för den planerade uppläggningen härav.

Vid närmast föregående möte hade beslutats att försök till en jämförande analys av de nordiska företagsräkningarnas resultat skulle genomföras. En preliminär sammanställning beträffande detaljhandeln framlades vid mötet. Vid ett gemensamt sammanträde med nordiska utskottet för nationalräkenskaper diskuterades bl. a. den lämpliga uppläggningen av företagsräkningarna ur nationalbokföringens synpunkt.

Ett mera utförligt referat av mötet kommer att inom kort publiceras i Kommersiella meddelanden nr 3/1958.

B. N—r

Nationalräkenskaper

National Accounting

Nordiska utskottet för nationalräkenskaper sammanträdde i Helsingfors den 5—8 februari 1958. Från svensk sida deltog t. f. byråchefen Lennart Fastbom och förste forskningsassistenten Krister Wickman, konjunkturinstitutet. Nationalräkenskapsutskottets överläggningar omfattade huvudsakligen följande punkter:

1. *Gemensam överläggning med nordiska utskottet för industri- och annan näringsstatistik.* Härvid diskuterades vissa problem i samband med företagsräkningar, speciellt frågan om vilka uppgifter dessa bör omfatta. Vidare diskuterades frågan om valet av redovisningsenhet vid näringsstatistik — närmast problemet företaget (firman) kontra anläggningen eller fabriksavdelningen.

2. *Omräkning av nationalräkenskapens poster i fasta priser.* Diskussionen omfattade såväl vissa teoretiska och principiella problem i detta sammanhang som ett utbyte av erfarenheter rörande det praktiska förfarandet i de olika länderna.

3. *Förhållandet mellan kreditmarknadsstatistiken och den nuvarande nationalräkenskapen.* Med utgångspunkt från rapporter dels från nordiska kreditmarknadsutskottets senaste sammanträde (i maj 1957) dels från ett sammanträde i Genève (i november 1957) med europeiska statistikerkonferensens arbetsgrupp för sparandestatistik diskuterades olika problem i samband med utformningen av ett nationalräkenskapssystem innefattande även kredittransaktionerna. Härvid behandlades bl. a. frågor rörande sektorsindelningen och indelningen efter typer av finansobjekt, vidare värderingsprinciperna samt frågan om olika metoder för insamling av det statistiska materialet.

4. *Ändringar i FN:s nationalräkenskapssystem.* Efter samråd med OEEC och IMF hade FN föreslagit vissa ändringar i definitionerna till sitt nationalräkenskapssystem (A System of National Accounts and Supporting Tables, United Nations, Studies in Methods, No. 2). Syftet med dessa ändringar var bl. a. att uppnå bättre överensstämmelse med de definitioner som tillämpas i OEEC:s Standardised System och IMF:s Balance of Payments Manual. Nationalräkenskapsutskottet utarbetade en gemensam nordisk kommentar till det föreliggande ändringsförslaget.

L. F.

Internationella statistiska institutet: Extra möte 1958

International Statistical Institute: Special Session

Ett extra möte (det 31:a) skall hållas av Internationella statistiska institutet i Bryssel under världsutställningen. Mötesdagarna blir 3—8 september. Följande ämnen ingår i det preliminära programmet:

Recent developments in experimental design

Organizer: Gertrude M. Cox (USA)

Statistical methods for the assessment of living conditions

Organizer: P. C. Mahalanobis (India)

The use of sampling methods

Organizer: P. D. Thionet (France)

International aspects of the censuses of population

Organizer: D. Vogelnik (Yugoslavia)

The use of statistical methods in earth sciences and astronomy

Organizer: J. Neyman (USA)

Historical development of statistics

Organizer: A. Dufrasne Belgium)

Statistical problems in inter-dependent dynamic systems

Organizer: J. Durbin (UK)

Joint meeting with the Biometric Society

Four meetings for the discussion of contributed papers

Joint meeting with the European Organization for Quality Control devoted to industrial use of statistics

Medlem som önskar sända in avhandling (högst 4 000 ord) bör skicka den i fyra exemplar före den 15 maj 1958. Anmälan om deltagande skall vara insänd vid samma tid.

Liksom vid föregående möten förekommer också inbjudan till såväl författare som deltagare.

Det internationella statistiska arbetet

Statistical Activities of International Organizations

Redogörelserna under denna rubrik (senast i h. 7/1957) grundar sig i huvudsak på Statistical Notes, som utgives »from time to time» av Förenta Nationernas statistiska byrå, New York. Nr 22, den 15/12 1957, föreligger nu och redogör för verksamheten under större delen av föregående år. Nedan behandlas först FN med dess regionala kommissioner och därefter fackorganen; slutligen återges en maning till statistiker att träda in som rådgivare i andra länder. Många av här berörda åtgärder är resultatet av ett samarbete mellan flera internationella organ, och FN:s tekniska hjälp står bakom ett stort antal av dem.

Det nordiska och det europeiska samarbetet redovisas i annan ordning i denna tidskrift. Detsamma gäller mötena i FN:s statistiska kommission och befolkningskommission.

Ett omfattande arbete läggs ned av FN:s statistiska byrå på att beskriva varuströmmarna i världshandeln. Vi planerar att i ett kommande nr återge Statistical Notes' redogörelse härför.

Utbildning. De statistiska utbildningscentra i Beirut, Calcutta och Manila fortsätter sin verksamhet; de båda förra med deltagare från de flesta länder i Nära Östern, resp. Fjärran Östern. Specialutbildning redovisas nedan.

ECE. En systematisk revision av Europakommissionens statistiska publikationer har påbörjats. — Ett seminarium för industristatistik hölls i Aten under tre veckor i maj med deltagare från Österrike, Jugoslavien, Grekland och Spanien.

ECAFE. Inom Asien- och Fjärran Östern-kommissionen i Bangkok konstituerades i maj den asiatiska statistikerkonferensen såsom permanent med liknande arbetsuppgifter som den europeiska i Genève. Men på grund av den stora bristen på tränad personal och på resurser i allmänhet i många asiatiska länder lär särskilda åtgärder bli nödvändiga här. Man hoppas att få en snabbare utveckling av statistiska normer, bättre information om nya metoder och ökat samarbete mellan länderna inom området. Medlemmarna är ECAFE:s, dvs. de allra flesta länder i Asien öster om och med Pakistan och Sovjetunionen (dock

inte Kommunist-Kina) ävensom Australien och Nya Zeeland. — Vid den första asiatiska statistikerkonferensen antogs FAO:s program för 1960 års världsjordbruksräkning. — Ett tränings- och forskningscentrum i demografi, som håller på att organiseras i Bombay för hela Asien, har förut beskrivits.[1]

ECLA. Ett träningsprogram för statistiker i Latinamerika har fastställts. Det innebär att ett begränsat antal personer som komplement till universitetsstudier får tjänstgöra vid ECLA i Santiago de Chile och därigenom tränas för arbete i hemlandet. — En avsevärd del av det statistiska arbetet har under året bestått i medverkan att utarbeta statistikserier för Argentina, inklusive en input- outputtabell. — Det statistiska samarbetet mellan Centralamerikas fem stater pågår efter flera linjer, bl. a. med en vägtrafikräkning på försök i San Salvador och en bok »Statistical Compendium of Central America» som skall komma ut vart tredje år. — Latinamerika kommer att få en utbildningsanstalt för demografisk analys i Santiago de Chile, organiserad av Förenta Nationerna.[1] — En kurs i konstruktion av värde- och volymindex i utrikeshandeln ägde rum i Mexico City under september—oktober, bevistad av sex centralamerikanska länders representanter.

ILO. Nionde internationella socialstatistikerkonferensen (april—maj 1957) har beskrivits i Sociala meddelanden 1957, s. 448. — I samarbete med FN studeras levnadskostnaderna i Europas storstäder (till att börja med Genève, Paris, Rom, Köpenhamn och Bryssel). Den direkta orsaken är behovet av normer för löner till tjänstemän i de internationella organen.

FAO. Programmet för 1960 års världsjordbruksräkning har behandlats vid en serie möten i olika världsdelar. Därefter blev det slutbehandlat vid ett expertmöte i Rom i juni och är nu utgivet. — En större »demonstrationskurs» i samplingmetoder försiggick i Bingerville, Elfenbenskusten, under augusti—oktober. Deltagarna var ett femtiotal från 15 områden i Afrika söder om Sahara. De fick deltaga praktiskt i en verklig undersökning. — För arabländerna var en liknande kurs vid samma tid anordnad i Kairo med ca 30 deltagare från 15 länder. — FN och FAO samarbetar i Rom om ett projekt för databehandling. Man vill hjälpa länder, som har svårigheter med bearbetning av statistiskt material, dels genom studier och anvisningar som publiceras och dels genom direkt bistånd i form av konsultationer o. d. (Det framgår inte om samarbete äger rum med UNESCO, som förbereder ett organ för datamaskiner i Rom. Se förra översikten.)

UNESCO. En regional konferens för undervisningsstatistik har ägt rum i Bangkok med deltagare från 19 länder i södra Asien och Fjärran Östern. — Förbättrad jämförbarhet i statistiken över bibliotek och bokproduktion har diskuterats vid IFLA:s kongress i september i Paris (Internationella biblioteksfederationen).

ICAO (International Civil Aviation Organization) har tillsatt ett råd av experter på statistik och räkenskaper (f. n. 13). Dessa skall stå till medlemsländernas förfogande för att förbättra deras luftfartsstatistik.

Statistiker i den tekniska hjälpen. Förenta Nationerna uppmanar enträget kompetenta statistiker att anmäla sig till uppdrag som rådgivare åt länder vilka har ansökt om sådant bistånd. Många tillfällen finns ständigt i olika delar av världen. Uppdragen varar i allmänhet ett eller två år. Lönen är skattefri och resekostnaderna betalas av FN, vid ettårskontrakt även för familjen. Vidare upplysningar lämnas i vårt land av Svenska institutet, Stockholm.

Personalnotiser

Personal Notes

Byråchefen S. Moberg, statistiska centralbyrån, har förordnats att från och med den 1 januari 1958 tillsvidare vara byråchef i ecklesiastikdepartementet. Byrådirektören i statistiska centralby-

[1] Bendiksen, De Forente Nasjoners befolkningskommisjon (St. t. 5/1957, s. 229).

rån T. Widstam har förordnats att tillsvidare uppehålla Mobergs byråchefstjänst i centralbyrån.

Byrådirektören S. Jönhagen, försäkringsinspektionen, har under 1957 i fyra månader i FN:s tekniska hjälp biträtt argentinska regeringen som rådgivare beträffande järnvägsstatistik. En beskrivning av hans erfarenheter kommer att lämnas i denna tidskrift.

R. Björkenheim, ILO, statistiska sektionen, tjänstgör t. o. m. augusti 1958 i Peru som rådgivare för levnadskostnadsundersökningar och lönestatistik.

Kommentar

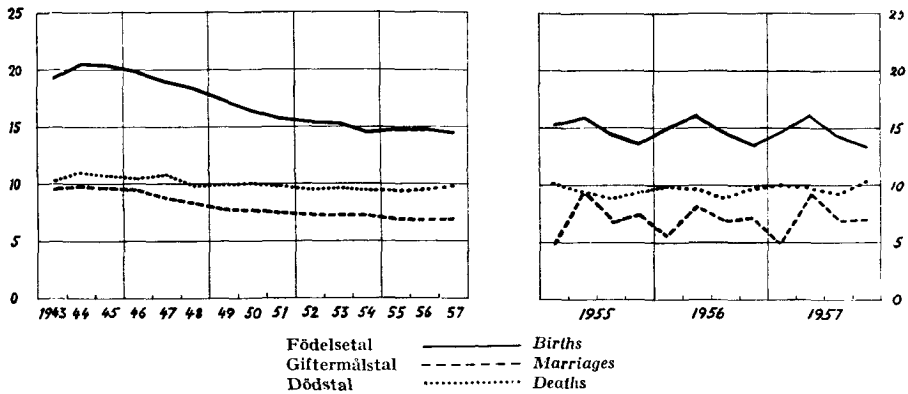
Commentary

Befolkningsutvecklingen. Antalet giftermål under år 1957 var av ungefär samma storleksordning som närmast föregående år. Om jämförelsen begränsas till fjärde kvartalet, framträder en fallande tendens med lägre antal giftermål än under de senaste åren.

Antalet levande födda, som 1955 och 1956 visat ökning, har sedan åter ned-

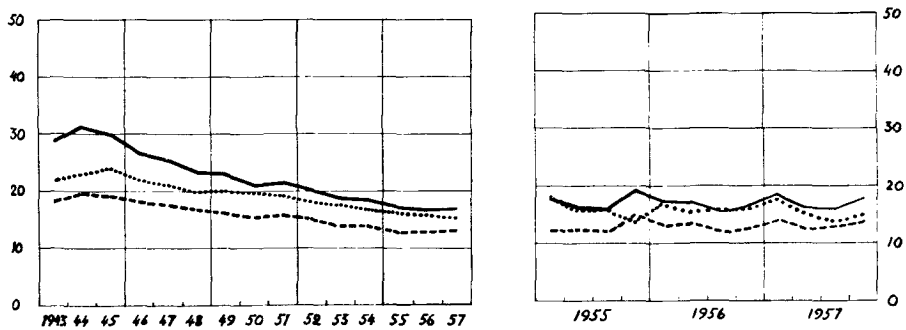
(forts. sid. 162)

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal — *Births*
Giftermålstal – – – – *Marriages*
Dödstal ····· *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ····· *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna – – – – *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret — *Infant mortality under 1 year*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956*	7 315 617	50 676	108 379	70 131	38 248	27 946	13 627	1 832	1 409	1 767
1957*	7 366 907	51 585	107 803	73 010	34 793	33 220	14 311	1 848	1 436	1 691
1956* okt.		3 303	8 642	5 893	2 749			142	112	150
nov.	7 336 000	3 978	7 982	5 787	2 195	12 398	5 460	130	103	128
dec.		6 067	8 367	6 174	2 193			144	103	130
1957* jan.	7 343 000	2 218	8 611	6 423	2 188	2 350	1 112	174	137	162
febr.	7 346 000	2 794	8 250	5 441	2 809	1 982	1 225	151	110	139
mars	7 350 000	3 656	10 217	6 665	3 552	1 764	849	170	127	183
april	7 355 000	5 658	10 292	6 224	4 068	1 698	825	162	115	155
maj	7 360 000	2 716	9 807	6 089	3 718	1 974	1 169	158	123	141
juni	7 364 000	8 839	9 370	5 813	3 557	1 744	949	156	128	160
juli	7 368 000	4 955	9 082	6 009	3 073	1 926	1 020	153	123	135
aug.	7 373 000	4 591	8 428	5 501	2 927	2 568	917	135	108	122
sept.	7 378 000	3 266	8 917	5 684	3 233	3 117	982	139	114	116
okt.	7 383 000	3 170	8 492	6 117	2 375	5 335	1 379	154	128	126
nov.	7 389 000	4 690	8 111	6 329	1 782	5 370	1 658	145	108	134
dec.	7 393 000	5 032	8 226	6 715	1 511	3 392	2 226	151	115	118
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956*	7 315 617	6,92	14,81	9,59	5,22	3,82	1,86	16,9	13,0	16,0
1957*	7 366 907	7,00	14,63	9,91	4,72	4,51	1,94	17,1	13,3	15,4
1956* 4 kv.	7 336 000	7,3	13,6	9,7	3,9	6,8	3,0	16,6	12,8	16,1
1957* 1 kv.	7 347 000	4,7	14,8	10,1	4,7	3,4	1,8	18,3	13,9	17,6
2 kv.	7 359 000	9,4	16,1	9,9	6,2	3,0	1,6	16,2	12,5	15,2
3 kv.	7 373 000	6,9	14,2	9,3	4,9	4,1	1,6	16,2	13,1	13,9
4 kv.	7 389 000	6,9	13,3	10,3	3,0	7,6	2,8	18,1	14,1	15,0

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956*	3 632 196	30 319	55 811	32 081	23 730	16 297	8 690	369	672	878
1957*	..	29 633	56 422	33 336	23 086	19 449	9 773	962	760	832
1956* okt.	..	2 010	4 496	2 722	1 774			61	47	88
nov.	..	2 291	4 088	2 664	1 424	7 074	3 069	62	48	64
dec.	..	3 549	4 349	2 837	1 512			78	57	60
1957* jan.	..	1 335	4 588	2 947	1 641	1 596	814	92	70	85
febr.	..	1 659	4 364	2 447	1 917	1 246	864	81	60	65
mars	..	2 167	5 379	3 059	2 320	1 093	630	94	70	84
april	..	3 348	5 476	2 813	2 663	928	568	84	57	77
maj	..	1 523	5 116	2 779	2 337	1 111	805	73	58	73
juni	..	4 899	4 838	2 595	2 243	989	637	81	67	77
juli	..	2 915	4 698	2 766	1 932	1 087	691	78	62	67
aug.	..	2 565	4 391	2 540	1 851	1 512	632	69	57	67
sept.	..	1 841	4 666	2 543	2 123	1 866	651	69	60	54
okt.	..	1 844	4 443	2 874	1 569	3 135	807	92	79	65
nov.	..	2 680	4 189	2 767	1 422	2 973	1 045	68	51	68
dec.	..	2 857	4 274	3 206	1 068	1 913	1 629	81	69	50
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17.5	13.2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14.0	17.5
1955	3 574 024	8,30	15.23	8,60	6.63	4,82	2.41	17,1	13.5	15.4
1956*	3 632 196	8.41	15.48	8.90	6.58	4,52	2.41	15.6	12.0	15.5
1957*	..	8,08	15,39	9,09	6,30	5,30	2,67	17,1	13,4	14,5
1956* 4 kv.	..	8,7	14,4	9.1	5,3	7,9	3,4	15.5	11.8	16,1
1957* 1 kv.	..	5,6	15.6	9.2	6.4	4.4	2.6	18.6	14.0	16,1
2 kv.	..	10,7	16.9	9,0	7,9	3,3	2,2	15,4	11,9	14,5
3 kv.	..	7.9	14,9	8,5	6,4	4.8	2.1	15.7	13.0	13.5
4 kv.	..	8,0	14,0	9,6	4,4	8.7	3,8	18.7	15,4	14,0

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. De preliminära uppgifterna för år 1956 avser dock fördelning efter kvinnans kyrkobokföringsort. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

(forts. från sid. 159)
gått något. Under det senaste året stannade sålunda antalet levande födda vid 107 800 eller 14,6 promille. Födelsetalet för fjärde kvartalet är såväl absolut som relativt taget något lägre än närmast föregående år.

Som en följd av den alltmer tilltagande förskjutningen inom befolkningen mot högre åldrar har dödstalet fortsatt att stiga och uppgick under 1957 till cirka 73 000 eller 9,9 promille. Ökningen var särskilt betydande under fjärde kvartalet med omkring 1 300 dödsfall fler än under motsvarande tid 1956.

Årets födelseöverskott har i jämförelse med 1956 reducerats med cirka 3 500 till 34 800, vilket är det lägsta överskottet sedan 1941.

Invandringen under 1957 uppgick till omkring 33 200 personer, vilket är det högsta antal som någonsin redovisats i Sverige, och utvandringen till cirka 14 300 personer. Invandringsöverskottet är det högsta, som iakttagits med undantag för åren 1946—48.

Samtliga uppgifter är preliminära.

Vägtrafikolyckorna. Månadstabellerna har från och med januari 1958 utökats med en ny tabell (s. 163), utvisande de dödade och skadade personernas åldersfördelning. Den hittillsvarande redovisningen av vägtrafikolyckorna efter olyckans art har vidare kombinerats med en fördelning efter skadepåföljd samt särredovisning av omkörningsolyckorna. Härjämte har införts en redovisning av olyckorna efter de vid olyckstillfället rådande ljusförhållandena samt efter skadepåföljd. Dessa uppgifter har sammanställts i en helt ny tabell (s. 166), vilken ersätter den förutvarande summariska uppställningen över olyckornas art. I länstabellerna har olyckorna med personskada till följd, i överensstämmelse med redovisningen av de skadade personerna, uppdelats på svår och lindrig personskada, i samband varmed länsredovisningen av de delaktiga trafikelementen utgått.

Road accidents. Translation of the text in the table, p. 166.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with *no* »
33 Light conditions unknown

Fylleriförseelser. Efter att ha minskat något under andra och tredje kvartalen 1957 i jämförelse med motsvarande kvartal året före visade antalet *omhändertaganden för fylleri i städerna* en mindre ökning under fjärde kvartalet. Därvid bör dock beaktas att antalet omhändertaganden, till följd av skattehöjningen på spritdrycker i november 1956, var jämförelsevis litet under de båda sista månaderna år 1956. Årssiffran för år 1957, 101 399, ligger endast obetydligt över motsvarande siffra för år 1956. Siffrorna för dessa båda år innebär emellertid ökning sedan år 1954 med drygt 130 %.

Av olika orter visar under år 1957 Stockholm ökning med 17 % och Malmö med 12 %, medan Göteborg visar minskning med 3 %. För städerna i övrigt har

(forts. sid. 182)

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Januari 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *January 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	10	2	12	34	9	43	201	102	303	245	113	358
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	6	1	7	44	4	48	239	106	345	289	111	400
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	1	—	1	3	4	7	2	7	9	6	11	17
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	1	2
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. mot.*	—	3	3	—	2	2	7	31	38	7	36	43
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	—	—	—	1	3	4	6	7	13	7	10	17
Cyklister *Cyclists*	5	3	8	5	4	9	18	47	65	28	54	82
Fotgängare *Pedestrians*	12	6	18	14	39	53	24	117	141	50	162	212
Övriga *Others*	6	—	6	5	3	8	23	11	34	34	14	48
Summa *Total*	40	15	55	107	68	175	520	429	949	667	512	1 179

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	9	25	38
7—10 »	2	2	18	22
11—14 »	4	10	32	46
15—17 »	2	5	49	56
18—29 »	8	39	197	244
30—44 »	10	25	207	242
45—59 »	7	28	164	199
60—69 »	7	14	55	76
> 69 »	11	12	34	57
Okänd ålder *Age not stated*	—	31	168	199
Samtliga *Total*	55	175	949	1 179
Därav *Of which*				
män *males*	46	117	599	762
kvinnor *females*	9	44	260	313
okänt kön *sex not stated*	—	14	90	104

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	2 144	3 532	5 676
Lastbil *Lorry*	589	922	1 511
Buss *Bus*	80	170	250
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	10	32	42
Moped *Cycle with aux. motor*	11	64	75
Annan lätt mc *Other light mc*	9	24	33
Spårvagn *Tram*	1	61	62
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	10	8	18
Cykel *Cycle*	32	71	103
Annat fordon *Other vehicle*	89	368	457
Fotgängare *Pedestrian*	52	172	224
Andra trafikelement *Other traffic elements*	50	19	69
Summa *Total*	3 077	5 443	8 520

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Januari 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	—	13	15	60	88	—	13	32	45
Uppsala »	1	1	6	25	33	1	1	10	12
Södermanlands »	—	1	16	40	57	—	1	20	21
Östergötlands »	2	3	18	73	96	2	6	32	40
Jönköpings »	3	2	11	47	63	5	2	20	27
Kronobergs »	3	1	11	28	43	3	3	17	23
Kalmar »	—	2	11	45	58	—	3	17	20
Gotlands »	1	—	2	11	14	1	—	2	3
Blekinge »	1	1	11	52	65	1	1	13	15
Kristianstads »	2	7	19	60	88	2	8	32	42
Malmöhus »	4	11	24	119	158	5	15	36	56
Hallands »	1	2	16	42	61	1	2	22	25
Göteb. o. Bohus »	—	1	14	50	65	—	1	17	18
Älvsborgs »	—	2	16	73	91	—	2	19	21
Skaraborgs »	1	3	12	68	84	1	6	21	28
Värmlands »	4	4	19	79	106	4	5	28	37
Örebro »	—	1	11	43	55	—	1	15	16
Västmanlands »	—	1	10	44	55	—	1	17	18
Kopparbergs »	—	4	25	46	75	—	5	42	47
Gävleborgs »	6	8	7	89	110	7	11	18	36
Västernorrlands »	2	9	24	80	115	2	10	39	51
Jämtlands »	1	1	7	41	50	1	1	13	15
Västerbottens »	1	6	13	53	73	1	7	19	27
Norrbottens »	3	1	15	44	63	3	2	19	24
Summa *Total*	36	85	333	1 312	1 766	40	107	520	667

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *January 1958*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	13	94	577	687	3	13	119	135
Stockholms län	—	4	22	92	118	—	4	26	30
Uppsala »	—	1	5	47	53	—	1	7	8
Södermanlands »	—	3	12	42	57	—	3	13	16
Östergötlands »	—	—	16	99	115	—	—	19	19
därav Norrköpings stad	—	—	8	31	39	—	—	9	9
Jönköpings län	1	4	5	59	69	1	4	5	10
Kronobergs »	—	—	3	14	17	—	—	4	4
Kalmar »	—	3	4	42	49	—	3	4	7
Gotlands »	—	1	2	4	7	—	1	2	3
Blekinge »	—	—	7	36	43	—	—	11	11
Kristianstads »	2	1	8	54	65	2	1	10	13
Malmöhus »	4	4	27	215	250	4	4	28	36
därav Malmö stad	2	2	18	129	151	2	2	19	23
Hallands län	—	—	5	35	40	—	—	5	5
Göteb. o. Bohus »	2	12	51	403	468	2	12	57	71
därav Göteborgs stad	1	12	49	367	429	1	12	55	68
Älvsborgs län	—	3	11	40	54	—	3	13	16
Skaraborgs »	—	—	4	38	42	—	—	4	4
Värmlands »	—	3	15	57	75	—	3	15	18
Örebro »	—	3	13	63	79	—	3	17	20
Västmanlands »	—	1	12	63	76	—	1	16	17
Kopparbergs »	—	4	5	44	53	—	5	7	12
Gävleborgs »	—	2	11	96	109	—	2	12	14
Västernorrlands »	1	1	7	90	99	2	1	8	11
Jämtlands »	—	—	3	29	32	—	—	4	4
Västerbottens »	1	2	8	41	52	1	2	9	12
Norrbottens »	—	2	9	66	77	—	2	14	16
Summa *Total*	14	67	359	2 346	2 786	15	68	429	512
Hela riket *Sweden*	50	152	692	3 658	4 552	55	175	949	1 179

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och ljusförhållanden — Januari 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *January 1958*

For translation of text, v. pp. 162 and 165

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1]	Med annan personskada		Med endast egendomsskada	Summa	Därav inom	
			Svår	Lindrig			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	24	51	373	2 325	2 773	1 004	1 769
3	Därav: i motsatt färdriktning	10	31	140	716	897	612	285
4	i korsande »	8	7	144	972	1 131	142	989
5	i samma »	6	13	89	637	745	250	495
6	Mellan fler än två fordon	2	10	30	110	152	67	85
7	Summa	26	61	403	2 435	2 925	1 071	1 854
8	Därav vid omkörning	6	9	55	328	398	160	238
9	Kollision med parkerat fordon	1	4	12	510	527	46	481
10	Därav vid omkörning	—	—	—	60	60	10	50
11	Kollision med fotgängare	18	54	130	8	210	46	164
12	Därav vid omkörning	1	7	8	—	16	8	8
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	2	—	2	4	2	2
14	Därav vid omkörning	—	1	—	—	1	1	—
15	Kollision med djur	—	—	3	59	62	48	14
16	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	—	2	60	62	23	39
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision mot föremål vid körbanan	—	6	28	156	190	75	115
20	Därav vid omkörning	—	1	1	1	3	2	1
21	Körning av vägen	3	21	94	401	519	429	90
22	Därav vid omkörning	—	2	4	7	13	12	1
23	Kullkörning	1	3	12	8	24	12	12
24	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	—	1
25	Olycka av annat slag	1	1	8	19	29	14	15
26	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
27	Samtliga olyckor	50	152	692	3 658	4 552	1 766	2 786
28	Därav vid omkörning	7	20	69	396	492	193	299
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	20	70	351	2 133	2 574	1 031	1 543
30	Halvdager	2	12	36	160	210	102	108
31	Mörker med vägbelysning	14	38	195	913	1 160	132	1 028
32	» utan »	14	31	109	370	524	483	41
33	Okända ljusförhållanden	—	1	1	82	84	18	66

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1954 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av			Antal för fylleri omhändertagna i städerna *Arrests for drunkenness in the towns*	Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*		Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	9 791	..	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	10 059	..	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	8 466	..	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	7 503	..	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	6 281	..	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	6 751	..	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	8 290	..	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	8 313	..	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	8 509	..	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	8 508	..	2 042	3 911
1952	42 676	6 293	5 391	41 917	759	9 294	42 406	3 058	9 051
1953	41 808	6 644	5 697	40 876	932	8 531	42 545	2 689	5 280
1954	42 734	6 925	5 525	41 783	951	8 721	43 564	2 360	5 847
1955*	50 060	6 574	7 123	49 158	902	[1] 10 389	58 350	2 145	4 498
1956*	82 478	12 427	14 369	81 279	1 199	[1] 15 954	101 148	1 070	2 790
1957*	85 196	17 164	15 261	83 772	1 424	[1] 15 687	101 399	1 859	4 228
1955* 4 kv.	16 397	1 715	2 355	16 125	272	[1] 3 663	21 069	332	878
1956* 1 kv.	17 009	2 100	2 668	16 803	206	[1] 3 560	20 599	141	832
2 kv.	19 404	2 552	3 675	19 177	227	[1] 3 880	27 863	234	463
3 kv.	22 178	2 271	3 257	21 867	311	[1] 4 207	31 032	340	696
4 kv.	23 887	5 504	4 769	23 432	455	[1] 4 307	21 654	355	799
1957* 1 kv.	20 744	4 423	3 739	20 444	300	[1] 3 849	21 784	355	674
2 kv.	18 953	3 970	3 249	18 637	316	[1] 3 488	27 701	437	1 276
3 kv.	23 328	4 111	3 855	22 932	396	[1] 4 358	29 072	666	1 379
4 kv.	22 171	4 660	4 418	21 759	412	[1] 3 992	22 842	401	899
Därav									
i Stockholm	4 660	4 660	·	4 481	179	[1] 476	6 407	67	135
i Göteborg	4 418	·	4 418	4 304	114	[1] 554	4 571	90	211

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Febr.	154	12	995	417	691	131	2 234	513	142	87
Mars	167	9	1 027	441	716	148	2 332	461	156	99
April	117	13	1 152	448	634	145	2 379	541	148	95
Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420.8	8 520.2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954.9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867.0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442.3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249.4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784.9	2 418.4	1 204,6	19 3
3 190,1	3 700,1	15 868.9	17 129.1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319.3	3 364.7	1955
3 361.7	4 011,9	18 005.5	24 888.6	50 267.7	13 316.4	3 567.7	2 247.4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574.9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
249,0	307,4	1 529.3	1 741,5	3 827.2	1 204.6	301,6	102,2	1956 Febr.
258,6	328,2	1 594,0	1 746,9	3 927,7	819.5	430,9	198,9	Mars
286,2	334,0	1 400.2	2 207,5	4 227,9	1 132.2	342,3	148,2	April
304,9	352,7	1 626.0	1 916,4	4 200,0	875.6	290,8	117,3	Maj
314,1	387,8	1 841.6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340,4	387,5	1 647.3	2 490.6	4 865.8	1 161,8	329.5	133.4	Juli
312,5	375,7	1 706.3	1 797.2	4 191.7	923,3	327,0	196.5	Aug.
265,9	349,3	1 336.6	2 712.0	4 663.8	1 229.1	255.1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435.4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197.8	179.7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597.8	412,3	230.8	Nov.
213,6	287,4	1 147.3	1 370.4	3 018,7	917.2	173,1	154.3	Dec.
213.8	218,3	1 022.7	1 551.1	3 005.9	704.5	178,8	113.2	1957 Jan.
199.0	239,6	997.2	1 206.7	2 642.5	637.9	212,4	122.7	Febr.
222,6	251,2	1 077.3	1 511.5	3 062.6	685.8	293.5	164.5	Mars
193,1	217,8	1 100.1	1 343,2	2 854,2	739,1	292.4	93.6	April
239,1	260,5	1 244.9	1 806,5	3 551,0	1 074.8	197.0	197.0	Maj
240,1	295,5	1 341.2	1 823,8	3 700.6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250.9	255,5	1 234 2	1 470.9	3 211.5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177.6	1 750,8	3 457,8	1 381.3	283.6	68.5	Aug.
220.2	247.2	1 018 8	2 429 8	3 916.0	2 003.2	181.3	79.2	Sept.
238,7	292,1	1 204.0	1 736.0	3 470.8	656.0	286.0	76.3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911.5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053.9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028.4	1 715.9	3 174.8	815.3	384.0	88.3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100.3	1 084,4	2 578,0	518,8	211.7	99.2	Febr.

Förmögenhetsfördelningen 1956

Preliminär redogörelse

Distribution of Property
Preliminary Data

Uppgifterna till statistiken beträffande förmögenheter över 50 000 kr har erhållits ur 1957 års längder över taxeringen till statlig förmögenhetsskatt och avser således i huvudsak förmögenheterna den 31 december 1956. Föreliggande statistik omfattar endast A-längdernas skattskyldiga, d. v. s. fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. Vidare bör nämnas, att samtaxerade makar räknats som en förmögenhetsägare.

Huvudresultaten redovisas i tab. 1—2. Uppgifterna här avser *den skattepliktiga förmögenheten.*

Tab. 1 utvisar fördelningen av förmögenheterna på storleksklasser samt efter de skattskyldigas inkomst. Av tabellen framgår, att antalet förmögenheter över 50 000 kr uppgick till sammanlagt 203 921, varav 110 227 (54,0 %) på landsbygden, 93 310 (45,8 %) i städerna och 384 (0,2 %) i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet. Av den procen-

Tab. 1. Antal förmögenheter över 50 000 kr efter storlek och i förhållande till de skattskyldigas inkomster i hela riket år 1956 (taxeringsåret 1957)

Owners of taxable property in 1956, by size of property and size of income

Inkomstklasser, kr *Income*	Förmögenhetsklasser, kr *Property*											
	50 000—60 000	60 000—70 000	70 000—80 000	80 000—100 000	100 000—150 000	150 000—200 000	200 000—300 000	300 000—400 000	400 000—500 000	500 000—1 000 000	1 000 000—ω	Summa
—	162	118	87	119	149	55	62	23	12	23	10	820
< 1 200...	241	143	100	89	93	30	16	9	1	4	3	729
1 200— 2 000...	732	319	171	153	128	37	22	3	1	2	1	1 569
2 000— 3 000...	1 974	1 356	720	487	326	62	40	10	1	3	—	4 979
3 000— 4 000...	3 134	1 661	1 009	1 219	638	82	37	9	3	6	3	7 801
4 000— 5 000...	3 028	2 225	1 568	1 617	1 127	137	57	11	4	6	—	9 780
5 000— 6 000...	2 689	1 885	1 342	1 809	1 542	252	67	29	4	8	2	9 629
6 000— 7 000...	2 576	1 705	1 226	1 571	1 751	374	107	16	9	12	2	9 349
7 000— 8 000...	2 754	1 733	1 222	1 512	1 748	501	153	15	15	7	1	9 661
8 000— 10 000...	5 370	3 732	2 518	2 976	3 059	1 160	498	63	27	24	1	19 428
10 000— 12 000...	5 016	3 535	2 413	3 109	2 824	1 060	691	105	32	27	4	18 816
12 000— 15 000...	5 806	4 250	3 096	3 992	4 280	1 459	1 087	276	51	53	3	24 353
15 000— 20 000...	5 176	4 085	3 244	4 506	5 563	2 246	1 580	612	193	98	11	27 314
20 000— 30 000...	4 178	3 409	2 706	4 192	6 045	2 945	2 473	926	484	425	35	27 818
30 000— 50 000...	1 935	1 753	1 409	2 504	4 075	2 482	2 663	1 253	730	1 019	138	19 961
50 000—100 000...	514	457	432	789	1 572	1 048	1 474	949	584	1 207	486	9 512
100 000—ω ...	44	37	33	84	166	161	290	252	208	482	645	2 402
Hela riket[1] *Total*	45 329	32 403	23 296	30 728	35 086	14 091	11 317	4 561	2 359	3 406	1 345	203921
Därav landsbygden *Rural districts* ..	28 076	19 707	13 833	17 431	17 942	6 057	3 983	1 360	603	850	385	110227
städerna *Towns*	17 215	12 666	9 439	13 249	17 079	7 993	7 278	3 174	1 729	2 540	948	93 310
I %:												
Hela riket	22,2	15,9	11,4	15,1	17,2	6,9	5,6	2,2	1,1	1,7	0,7	100
Landsbygden	25,5	17,9	12,6	15,8	16,3	5,5	3,6	1,2	0,5	0,8	0,3	100
Städerna	18,5	13,6	10,1	14,2	18,3	8,6	7,8	3,4	1,8	2,7	1,0	100

[1] Inräknat det för riket gemensamma taxeringsdistriktet med sammanlagt 384 förmögenheter.

Tab. 2. Summorna av skattepliktiga förmögenheter över 50 000 kr inom olika förmögenhetsklasser år 1956 (taxeringsåret 1957)

Value of taxable property in 1956, by size

Förmögenhetsklasser, kr	Förmögenhetssummor i 1 000-tal kr			I % av totalsumman		
	Landsbygden *Rural districts*	Städerna *Towns*	Hela riket[1] *Total*	Landsbygden	Städerna	Hela riket[1]
50 000— 60 000	1 537 576	942 930	2 482 583	13,0	6,4	9,3
60 000— 70 000	1 275 040	820 047	2 097 022	10,8	5,6	7,9
70 000— 80 000	1 032 703	705 607	1 740 120	8,7	4,8	6,6
80 000— 90 000	847 923	632 859	1 483 165	7,1	4,3	5,6
90 000— 100 000	703 098	548 212	1 253 202	5,9	3,7	4,7
100 000— 125 000	1 283 144	1 142 401	2 429 414	10,8	7,8	9,1
125 000— 150 000	873 930	935 643	1 813 745	7,4	6,4	6,8
150 000— 175 000	592 373	740 381	1 336 525	5,0	5,1	5,0
175 000— 200 000	445 454	637 944	1 086 774	3,8	4,4	4,1
200 000— 250 000	572 693	1 002 896	1 583 074	4,8	6,8	6,0
250 000— 300 000	383 770	758 263	1 147 983	3,2	5,2	4,3
300 000— 400 000	466 293	1 092 287	1 567 824	3,9	7,5	5,9
400 000— 500 000	266 994	767 629	1 046 737	2,3	5,2	3,9
500 000— 750 000	372 328	1 120 933	1 501 236	3,1	7,7	5,7
750 000—1 000 000	199 767	579 341	781 721	1,7	4,0	2,9
1 000 000—ω	1 009 497	2 218 543	3 246 291	8,5	15,1	12,2
Summa	11 862 583	14 645 916	26 597 416	100	100	100

[1] Inräknat det för riket gemensamma taxeringsdistriktet med en förmögenhetssumma av 88 917 (1 000-tal kr).

tuella fördelningen framgår, att en betydande skillnad i förmögenhetsfördelningen föreligger mellan landsbygd och städer, i det att de lägre klasserna är avsevärt starkare representerade på landsbygden än i städerna, medan det motsatta förhållandet är fallet beträffande de högre klasserna. Antalet förmögenheter på minst 100 000 kr utgjorde sålunda på landsbygden endast 28,3 % men i städerna 43,7 % av samtliga redovisade förmögenheter på landsbygd resp. i städer. Jämfört med år 1955 hade en ökning av antalet förmögenheter ägt rum med 3,4 % för landsbygden och 3,9 % för städerna.

Tab. 1 visar vidare, att stora förmögenheter, såsom man kan vänta, i allmänhet motsvaras av höga inkomster. I åtskilliga fall förekommer dock stora förmögenheter helt utan eller med endast mindre inkomst.

Fördelningen av antalet förmögenhetsägare på olika närings- och yrkesgrupper framgår av följande sammanställning.

Närings- och yrkesgrupper	Förmögenhetsägare Antal	%
Jordbruk med binäringar	76 683	37,6
Byggnadsverksamhet	7 253	3,6
Industri o. hantverk i övrigt	24 355	11,9
Samfärdsel	7 547	3,7
Handel	37 001	18,1
Allmän förvaltningstjänst	17 548	8,6
Fria yrken	3 944	1,9
Husligt arbete	915	0,5
Övriga	28 675	14,1
Summa	203 921	100
Därav: företagare	98 631	48,4
anställda	49 920	24,5
icke yrkesverksamma	55 370	27,1

I tab. 2 redogöres för summorna av den skattepliktiga förmögenheten i de olika klasserna. Totalsumman för hela riket uppgick till 26 597,4 milj. kr mot 26 100,8 milj. kr år 1955. Ökningen var alltså 496,6 milj. kr eller 1,9 %. Den procentuella ökningen av *antalet* förmögenhetsägare var sålunda åtskilligt större än ökningen av den sammanlagda förmögenhetssumman. Storförmögenhe-

terna visade nedåtgående tendens; antalet miljonärer minskade således till 1 345 mot 1 412 föregående år.

Den beskattningsbara förmögenheten i hela riket uppgick enligt föreliggande förmögenhetsstatistik till 25 998,8 milj. kr och understeg sålunda den skattepliktiga med 598,6 milj. kr. Av denna skillnad kan 10,2 milj. kr antagas bero på att den beskattningsbara förmögenheten i regel utgöres av den skattepliktiga avrundad till närmast lägre 100-tal kr, medan återstoden, 588,4 milj. kr eller 2,2 % av den skattepliktiga förmögenheten, torde utgöra det belopp, som till följd av *reduktionsregeln* i 9 § i förordningen om statlig förmögenhetsskatt undandragits från beskattning. Enligt nämnda regel skall den beskattningsbara förmögenheten icke överstiga ett belopp motsvarande 30 gånger den sammanräknade nettoinkomsten, men får dock ej vara mindre än hälften av den skattepliktiga förmögenheten.

Th. L.

Städernas finanser år 1956

Town Finance

Härmed framlägges i tre tabeller uppgifter om städernas finanser år 1956. Uppgifterna får ej anses som helt definitiva, men några mer väsentliga förändringar i dem i samband med deras slutliga publicering i berättelsen Kommunernas finanser år 1956 torde dock ej vara att vänta.

I tab. 1 och 2 lämnas uppgifter om städernas inkomster och utgifter. I tab. 1 redogöres för dessas fördelning efter realekonomiska grunder, d. v. s. efter de särskilda slagen av inkomster och utgifter, såsom skatter och statsbidrag resp. löner samt anskaffning av fastighet, medan i tab. 2 uppgifter lämnas om inkomsternas och utgifternas fördelning på de 20 huvudtitlar, i vilka städernas räkenskaper enligt svenska stadsförbundets bokföringssystem är indelade. Vidare må nämnas, att uppgifterna avser endast de borgerliga kommunerna och att således inga inkomster eller utgifter för de kyrkliga kommunerna är medtagna. Däremot ingår sådana räkenskaper, som är gemensamma antingen för enbart städer eller för städer och landskommuner. Dessa gemensamma räkenskaper är emellertid av en mycket obetydlig storleksordning. Deras sammanlagda utgifter utgör sålunda endast omkring två promille av de i tabellerna angivna totalsummorna.

I tab. 1 har åtskillnad även gjorts mellan drift- och kapitalinkomster resp. drift- och kapitalutgifter. Skillnaden mellan drift- och kapitalbudget kan sammanfattningsvis sägas vara den, att de förstnämnda avser den löpande verksamheten, medan de sistnämnda innebär förändringar i kommunernas förmögenhetsförhållanden. Av tab. 1 framgår i stort sett vilka slags poster, som räknas till det ena eller det andra slaget. I detta sammanhang må även påpekas, att i den kommunala finansstatistiken upptagna lån eller i anspråk tagna medel ur egna fonder icke redovisas som inkomst, liksom ej heller amorteringar på kommunernas lån eller avsättningar till egna fonder medtagas bland utgifterna.

Såsom framgår av tab. 1, uppgick städernas inkomster år 1956 till 4 141 milj. kr, varav den övervägande delen eller drygt 96 % utgjordes av driftinkomster. Den mest betydande delposten var skatterna, som i sin tur huvudsakligen utgjordes av den allmänna kommunalskatten. Den sistnämnda uppgick till 45 % av totalsumman inkomster. En betydande andel, över 23 %, belöpte även på rörelseinkomsterna. Dessa härrör huvudsakligen från de industriella verken samt vattenverken. Det må i samband härmed påpekas, att gränsdragningen mellan rörelseinkomster samt avgifter och ersättningar ej alltid torde ske efter enhetliga principer i de olika städerna. Kapitalinkomsterna bestod huvudsakligen av statsbidrag till investering samt inkomster genom försäljning av fastigheter och anläggningar.

Utgifterna uppgick till sammanlagt 4 448 milj. kr, varav omkring tre fjärdedelar utgjorde driftutgifter. Den största delposten är löner och arvoden, som

Tab. 1. Städernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1956 *Income and expenditure of towns by economic categories*

INKOMSTER *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	UTGIFTER *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster *Current revenue*			Driftutgifter *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	1 893 417,8	45,7	Löner och arvoden *Wages and salaries*	1 315 064,3	29.6
Därav:			Pensioneringskostnader *Pensions*	177 164,5	4.0
allmän kommunalskatt.	1 864 593,2	45,0	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	268 260,8	6.0
andra skatter	28 824,6	0,7	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	60 544,0	1.4
Statsbidrag *State grants*	508 308,2	12,3	Hyror och arrenden *Rents*	41 090,6	0.9
Hyror och arrenden *Rents*	168 556,2	4,1	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	133 856,3	3,0
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	367 605,3	8,9	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	112 889,6	2,5
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	968 777,6	23,4	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	472 632,1	10,6
Räntor *Interest*	66 592,6	1,6	Räntor och lånekostnader *Interest*	149 881,1	3,4
Andra driftinkomster *Others*	12 796,1	0,3	Expenser *Stationery, etc.*	74 281,3	1.7
Summa *Total*	3 986 053,8	96,3	Andra driftutgifter *Others*	573 070,4	12,9
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Summa *Total*	3 378 735,0	76,0
Bidrag av staten till investering *State grants*	83 512,7	2,0	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Andra bidrag till investering *Other grants*	13 595,4	0,3	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	966 201,1	21,7
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	55 113,3	1,3	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery etc.*	86 525,7	1,9
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	2 818,2	0,1	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	16 832,5	0.4
Andra kapitalinkomster *Others*	90,0	0,0	Andra kapitalutgifter *Others*	—	—
Summa *Total*	155 129,6	3,7	Summa *Total*	1 069 559,3	24,0
Totalsumma *Grand total*	4 141 183,4	100	Totalsumma *Grand total*	4 448 294,3	100

svarar för nära 30 % av den totala utgiftssumman. Här må framhållas, att åtskilliga löner även ingår i posterna underhåll av fastigheter och anläggningar samt fastighetsanskaffning och nyanläggning. De sistnämnda utgifterna uppgår till nära 22 % av utgiftssumman och kommer sålunda som nummer två i betydelse bland de i tabellen upptagna utgiftsslagen.

Till jämförelse kan nämnas, att städernas inkomster och utgifter år 1955 uppgick till 3 824 resp. 4 056 milj. kr. Siffrorna för år 1956 överstiger således 1955 års med 317 milj. kr eller 8 % i fråga om inkomsterna samt med 392 milj. kr eller 10 % i fråga om utgifterna. Ökningen är ganska jämnt fördelad på de olika inkomst- och utgiftsslagen, dock ökade statsbidragen till investering med nära 26 % och övriga statsbidrag med omkring 16 % i förhållande till år 1955.

I tab. 2 lämnas uppgifter om inkomster, bruttoutgifter och nettoutgifter för de i städernas räkenskaper begagnade 20 olika huvudtitlarna. I inkomsterna för de olika titlarna ingår inga skatter. Med nettoutgifter förstås skillnaden mellan bruttoutgifterna och inkomsterna. Totalsumman nettoutgifter motsvarar

Tab. 2. Städernas inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda huvudtitlar år 1956 *Income (except taxes) and expenditure of towns by administrative units*

Huvudtitlar *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Allmän förvaltning *General administration*	3 545,7	74 001,0	70 455,3	0,2	1,7	3,2
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police*	30 829,6	175 848,4	145 018,8	1,4	3,9	6,6
Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen *Registration of population and taxation*	5 441,9	42 441,8	36 999,9	0,2	0,9	1,7
Byggnads- och stadsplaneväsen *Construction and town planning*	8 303,5	38 967,8	30 664,3	0,4	0,9	1,4
Försvarsväsen *Civil defence*	22 909,3	32 188,3	9 279,0	1,0	0,7	0,4
Brandförsvar *Fire precaution*	8 588,8	60 589,8	52 001,0	0,4	1,4	2,4
Fastighetsförvaltning (ej annorstädes redovisad) *Real estate administration (not dealt with elsewhere)*	216 185,4	366 587,2	150 401,8	9,6	8,2	6,8
Gatu- och parkförvaltning *Construction and maintenance of streets and parks*	168 671,6	429 821,6	261 150,0	7,5	9,7	11,9
Hamnförvaltning *Harbours*	121 715,2	135 916,2	14 201,0	5,4	3,1	0,6
Kommunikationsföretag *Transport*	83 814,8	127 229,1	43 414,3	3,7	2,9	2,0
Industriella verk o. d. *Public utilities*	666 600,4	620 385,8	— 46 214,6	29,7	13,9	— 2,1
Hälso- och sjukvård *Public health*	125 351,9	425 109,5	299 757,6	5,6	9,6	13,6
Allmän hygien *Sanitary service*	173 641,3	344 974,7	171 333,4	7,7	7,7	7,8
Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel *Supervision of food and food marketing*	10 826,3	10 720,6	— 105,7	0,5	0,2	— 0,0
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	*346 931,8*	*801 823,4*	*454 891,6*	*15,4*	*18,0*	*20,7*
Socialvård *Social services*	118 867,7	367 398,1	248 530,4	5,3	8,3	11,3
Social förmedlingsverksamhet *Social agency*	2 250,4	3 913,4	1 663,0	0,1	0,1	0,1
Socialförsäkring *Social security*	7,8	144 363,9	144 356,1	0,0	3,2	6,5
Kristidsförvaltning *Emergency administration (rationing etc.)*	12,8	2 846,2	2 833,4	0,0	0,1	0,1
Finansförvaltning *Financial administration*	133 269,4	243 167,5	109 898,1	5,9	5,5	5,0
Summa *Total*	2 247 765,6	4 448 294,3	2 200 528,7	100	100	100

i stort sett det belopp, som måste finansieras medelst skatter, upplåningsöverskott eller i anspråk tagna fondmedel.

Av tab. 2 framgår även de olika huvudtitlarnas inbördes betydelse. Som synes kommer de industriella verken (elektricitetsverk, gasverk m. m.) främst i fråga om inkomster, men undervisnings- och bildningsverksamhet i fråga om bruttoutgifter. I regel brukar inkomsterna överstiga bruttoutgifterna för de industriella verken. Detta var också fallet år 1956. Huvudtiteln livsmedelshygien och livsmedelstillförsel, som bl. a. omfattar räkenskaper för saluhallar och salutorg, uppvisar även ett litet inkomstöverskott. Ifrågavarande huvudtitel tillhör emellertid en av de minst betydande i stadsförbundets bokföringssystem.

En viktig huvudtitel är däremot undervisnings- och bildningsverksamhet, som i fråga om nettoutgifterna är den mest betydande med drygt 20 % av totalsumman. Till omkring 3/5 avser denna titel folkskoleväsendet. För ytterligare tre huvudtitlar överstiger nettoutgif-

Tab. 3. Städernas tillgångar och skulder vid 1956 års slut *Assets and liabilities of towns at the end of 1956*

	Belopp, 1 000 kr	%
TILLGÅNGAR *Assets*		
Fasta *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	6 290 769,1	60,4
Inventarier och transportmedel *Inventory and transport equipment*	298 452,7	2,9
Aktier och andelar *Shares*	202 066,3	1,9
Utlånade medel *Loans*	392 186,8	3,8
Andra fasta tillgångar *Others*	44 319,6	0,4
Summa *Total*	7 227 794,5	69,4
Rörliga *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	13 298,0	0,1
Postgiro *Postal cheque accounts*	29 207,6	0,3
Bank *At banks*	559 148,7	5,4
Obligationer *Bonds*	95 183,8	0,9
Interimsfordringar *Interim claims*	1 450 813,2	13,9
Andra rörliga tillgångar *Others*	1 042 265,6	10,0
Summa *Total*	3 189 916,9	30,6
Samtliga tillgångar *Total assets*	10 417 711,4	100
SKULDER *Liabilities*		
Fasta *Fixed*	3 676 459,4	74,2
Rörliga *Liquid*	1 280 259,6	25,8
Samtliga skulder *Total Liabilities*	4 956 719,0	100

terna 10 %, nämligen hälso- och sjukvård, gatu- och parkförvaltning samt socialvård.

I tab. 3 lämnas uppgifter om städernas tillgångar och skulder vid 1956 års slut. Samtliga tillgångar uppgår till 10 418 milj. kr, varav 69 % belöper på fasta tillgångar. De fasta tillgångarna består till övervägande delen av fastigheter och anläggningar. Bland de rörliga tillgångarna märkes bank- och postgirotillgodohavandena med sammanlagt 588 milj. kr, medan kassabehållningen utgör endast 13 milj. kr.

Städernas skulder utgjorde vid 1956 års slut 4 957 milj. kr, varav 74 % fasta och 26 % rörliga skulder.

Enligt 1955 års statistik uppgick städernas tillgångar och skulder vid detta års slut till resp. 10 085 och 5 274 milj. kr. Under år 1955 ökades sålunda tillgångarna med 333 medan skulderna minskades med 317 milj. kr. Minskningen av skulderna är emellertid endast skenbar, beroende på att Stockholms stad tidigare såsom fast upplåning medräknat avsevärda belopp av beslutad, ej verkställd upplåning (vid 1955 års slut ca 800 milj. kr), men genom omläggning av sin balansräkning från och med år 1956 ej längre medtager sådan upplåning.

Beträffande städernas fonder enligt kommunallagen lämnas uppgifter i efterföljande sammanställning.

	Belopp 1 000 kr	%
Pensionsfonder	377 747,9	25,5
Kassaförlagsfonder	28 393,2	1,9
Allmänna investeringsfonder	341 689,2	23,0
Särskilda investeringsfonder	67 521,7	4,6
Skatteregleringsfonder	472 007,9	31,8
Särskilda skatteregleringsfonder	35 457,8	2,4
Övriga fonder	159 870,2	10,8
Summa	1 482 687,9	100

Av fondernas totalbehållning kommer nära 32 % på skatteregleringsfonderna, under det att den näst största gruppen, pensionsfonderna, utgör drygt 25 % av densamma. Med skatteregleringsfonderna bör ej förväxlas de s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning, varom föreskrives i lagen den 9 april 1954 (nr 154). Enligt denna lag åligger det nämligen stad, köping, landskommun eller landsting att verkställa avsättning till särskild skatteregleringsfond med sådant belopp, att denna fond vid utgången av år 1957 uppgår till belopp ej understigande vad staden, köpingen, landskommunen eller landstinget av statsverket under år 1955 uppburit på grundval av 1954 års fastighetstaxering. Avsättningen må fördelas på åren 1955, 1956 och 1957 eller ock göras under något eller några av dessa år. Bland övriga fonder ingår fonder enligt äldre kommunala fondbildningslagar med 40 milj. kr.

Tab. A. Beställningstrafik med lastautomobil

Relativtalen är beräknade på icke avrundade siffror

	År *Year*	Antal redovisade bilar *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1943: Medeltal per månad	14 097	3,14	8 862	1 228	7,22
2	1944: » » »	14 497	3,15	9 295	1 255	7,41
3	1945: » » »	14 715	3,19	10 144	1 352	7,50
4	1946: » » »	15 677	3,45	10 232	1 414	7,24
5	1947: » » »	16 329	3,76	10 865	1 478	7,35
6	1948: » » »	16 474	3,94	12 112	1 460	8,30
7	1949: » » »	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
8	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
9	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
10	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
11	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
12	1954: » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
13	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
14	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
15	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
16	1957: Månadsvis Januari.....	20 931	4,91	30 037	2 021	14,86
17	Februari.....	20 949	4,92	29 658	1 993	14,88
18	Mars	20 905	4,92	31 370	2 086	15,04
19	April.....	21 043	4,93	31 327	2 089	15,00
20	Maj	21 148	4,94	36 356	2 389	15,22
21	Juni	21 199	4,95	35 604	2 271	15,68
22	Juli	21 244	4,95	31 020	1 994	15,55
23	Augusti.....	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
24	September	21 391	4,99	37 238	2 361	15,77
25	Oktober	21 306	5,02	40 110	2 545	15,76
26	November	21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
27	December.....	21 511	5,03	31 693	2 000	15,85
28	1957: Totalt.....		4,96	409 590	26 485	15,47

Samtliga fonders behållning har stigit med drygt 140 milj. kr sedan år 1955. Den kraftigaste ökningen visar pensionsfonderna med omkring 64 milj. kr. De allmänna investeringsfonderna uppvisade emellertid en nästan lika stor ökning, eller med nära 58 milj. kr.

Slutligen må nämnas, att städernas fasta upplåning under år 1956 uppgick till 565 milj. kr, under det att verkställda amorteringar endast utgjorde 197 milj. kr. Ett upplåningsöverskott på 368 milj. kr förelåg alltså nämnda år.

L. A.

Beställningstrafiken med lastbil under 1957

For-hire Lorry Transport

Årssiffrorna för 1957 över beställningstrafiken för godsbefordran utvisar gentemot 1956 någon ökning såväl i antalet bilar som i transportarbete och inkörd frakt men däremot minskat antal biltimmar. En översikt månad för månad återfinnes i tabell A.

Bilantalet ökade från 21 251 i december 1956 till 21 511 i december 1957, el-

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 426	9 536	5 963	38	22	1 215	9 406	61
2	1 586	10 580	6 362	38	22	1 357	10 651	63
3	1 714	10 465	6 247	37	20	1 363	10 997	66
4	1 808	11 256	6 961	38	23	1 376	11 563	63
5	1 784	12 903	6 830	35	31	1 346	12 001	61
6	1 778	13 034	6 335	33	34	1 278	12 938	67
7	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
8	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
9	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
10	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
11	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
12	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
13	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
14	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
15	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
16	2 590	19 119	9 291	33	59	1 434	29 157	103
17	2 606	18 515	9 227	33	58	1 412	28 939	104
18	2 982	20 553	10 275	33	56	1 569	32 312	105
19	2 911	19 192	9 536	33	55	1 451	29 896	104
20	3 396	20 396	10 194	33	49	1 511	32 521	106
21	3 217	19 274	10 115	34	49	1 450	31 737	108
22	3 033	18 219	9 868	35	47	1 397	28 958	103
23	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
24	3 342	20 857	10 379	33	52	1 500	33 223	106
25	3 616	22 012	10 867	33	50	1 574	35 017	107
26	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
27	2 484	17 626	8 275	32	58	1 282	27 778	107
28	36 987	237 267	119 048	33	53	17 640	375 772	105

ler med 1,2 %, vilket innebär någon avsaktning i takten gentemot 1956 (1,3 %) och ännu starkare avsaktning gentemot 1955 (3 %) och 1954 (5 %). Medelbärigheten steg under tiden december—december från 4,88 till 5,02 ton (varvid bil jämte förekommande påhängsvagn räknas som ett aggregat men egentlig släpvagn ej medräknas) och totala bärigheten från cirka 104 000 ton till cirka 108 000 ton eller med 4,2 %, även detta procenttal något lägre än föregående år.

Den lägsta bärighetsklassen — högst 2,0 ton — har, på samma sätt som under en följd av år, något ökat i antal såväl absolut — nämligen från 1 044 till 1 072 — som procentuellt; den utgjorde i december 5,0 % av det redovisade beståndet. Klassen över 2,0 men högst 4,5 ton, som sedan statistikens tillkomst varit den talrikaste men successivt minskat, hade under året nedgått med 1 265 bilar och räknade i december endast 7 861 bilar eller 36,5 % av beståndet. Den kom därigenom att bli fåtaligare än klassen 4,5—6,0 ton, som ökat med 1 121 bilar till 8 642 eller 40,2 % av beståndet. Även klassen över 6,0 ton hade tillväxt såväl i antal — från 3 560 till 3 936 — som procentuellt; den utgjorde i december

Beställningstrafik med lastautomobil (forts.)

Transport by lorries (trucks) for hire (cont.)

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm [1] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm [1] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm [1] *Load factor* %		
1	31 045	30	50 673	18	61	173	1 296
2	34 389	31	55 116	19	62	180	1 376
3	34 182	32	55 148	20	62	185	1 437
4	41 027	28	64 354	18	63	178	1 390
5	55 937	22	76 521	15	71	173	1 400
6	60 814	21	79 150	16	75	166	1 521
7	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
8	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
9	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
10	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
11	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
12	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
13	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
14	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
15	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
16	152 963	19	241 527	12	63	165	2 828
17	150 667	19	240 340	12	63	163	2 797
18	166 875	19	250 147	13	67	175	3 046
19	160 205	19	254 852	12	63	168	2 909
20	167 529	19	263 255	12	64	184	3 257
21	158 718	20	250 957	13	63	176	3 177
22	142 631	20	233 811	12	61	160	2 823
23	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
24	174 768	19	274 332	12	64	181	3 294
25	181 648	19	287 804	12	63	193	3 526
26	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
27	141 907	19	224 980	12	64	153	2 765
28	1 949 598	19	3 061 391	12	64	173	3 088

[1] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

18,3 %. I den lägsta bärighetsklassen, som ju är uppåt begränsad, har sedan nuvarande klassindelning infördes 1950 medelbärigheten stigit endast obetydligt, nämligen från 1,17 till 1,18 ton. I klasserna över 2,0 men högst 4,5 ton samt över 4,5 men högst 6,0 ton har, ehuru även dessa är uppåt begränsade, under samma tid medelbärigheten stigit mera märkbart, nämligen från 3,72 respektive 4,89 till 3,93 respektive 5,13 ton. Den uppåt öppna högsta bärighetsklassen tillväxte från 7,40 till 8,02 tons medelbärighet. Den totala ökningen i medelbärighet hänför sig sålunda ej blott till en förskjutning från lägre till högre bärighetsklasser utan även till en bärighetsökning inom de enskilda klasserna.

Såsom inledningsvis omnämnts, har antalet biltimmar i tjänst minskat. Absolut sett är minskningen ringa, nämligen från 44,5 milj. timmar 1956 till 44,1 milj. 1957, men den får större betydelse mot bakgrunden av att sedan statistiken började föras 1943 endast ett år, 1948, tidigare visat tillbakagång i antalet biltimmar gentemot närmast föregående år. Sammanställd med nyssnämnda, låt va-

Tab. B. Jämförelse mellan fjärrtrafik och övrig kilometertaxetrafik 1957

Long-distance transport compared with other kilometre rate transport

F = fjärrtrafikbilar *Long-distance lorries.* Ö = övriga bilar *Other lorries.*

Månad *Month*	Antal bilar *Number of vehicles*		Godsvikt *Goods carried* 1000 ton		Miljoner *Millions* km		Tomkörning *Empty haulage* %		Medeltransportlängd *Mean hauling distance* km		1000 tonkm per timme ordinarie arbetstid *per regular working hour*		Frakt *Freight* per tonkilometer öre	
	F		F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö
Januari	1 143		241	2 348	6,0	22,4	9,8	38,8	252	39	291	441	12,3	23,5
Februari	1 172		222	2 385	5,9	21,8	10,1	39,5	269	38	312	473	12,4	23,7
Mars	1 173		245	2 736	6,4	24,4	9,4	39,6	264	37	315	496	12,3	23,9
April	1 170		239	2 690	6,0	22,7	10,1	39,3	263	36	327	507	12,0	23,0
Maj	1 164		258	3 139	6,4	24,2	10,4	39,4	257	32	331	504	12,4	24,1
Juni	1 153		260	2 956	5,9	23,5	11,0	40,3	234	33	338	542	12,6	25,0
Juli	1 146		196	2 837	5,3	22,8	12,5	40,4	260	32	235	421	12,3	24,7
Augusti	1 171		285	3 236	6,5	25,7	10.3	40.9	240	33	319	504	13.0	23,2
September	1 183		295	3 047	6,6	24,6	10,7	39,3	236	35	347	525	12.4	23,4
Oktober	1 177		273	3 342	7,0	25,9	9,5	39,4	263	33	330	505	12.9	23,5
November	1 173		254	3 036	6,7	23,6	10,5	38,7	272	34	350	522	12.4	23,0
December	1 205		224	2 257	5,7	20,2	10,2	38,1	270	37	325	451	12,3	24,1
Månadsmedeltal *Average*	1 169		249	2 834	6,2	23,5	10,4	39,5	256	35	317	490	12.5	23.7

ra ävenledes obetydliga, ökning i bilantalet ger minskningen i antalet biltimmar en minskning per bil och månad från 177 till 173 timmar, den lägsta sysselsättningen sedan 1953.

Det utförda transportarbetet har emellertid, som även nämnts, tilltagit. Totala antalet bärighetstontimmar, som för 1956 kan beräknas till 214 milj., steg för 1957 till 219 milj.

Av sysselsättningen belöpte på timtaxa/timtariff 26,5 milj. biltimmar (minskning 0,3 milj.) och beräknade 131 milj. bärighetstontimmar, medan i trafiken enligt kilometertaxa/kombinerad tariff utfördes 17,6 milj. biltimmar (minskning 0,1 milj.) och beräknade 88 milj. bärighetstontimmar.

Sammanlagda bruttofrakten steg med 7 % till 785 milj. kr, fördelade med 410 milj. på timtariff och 375 milj. på kombinerad tariff. Ökningen var 24 milj. kr i den förstnämnda och 29 milj. kr i den sistnämnda trafiktypen. Fraktens ökning beror delvis på det ökade antalet bärighetstontimmar men torde främst hänföra sig till kostnadsstegringar, som medförde taxehöjningar med 5 % under senare halvåret.

Nedgången i årssiffran för sysselsättningen hänför sig främst till årets senare del. Månad för månad var sysselsättningen i procent av ordinarie arbetstid:

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni
1956	81,3	81,8	84,0	89,6	94.8	94,2
1957	78,9	84,9	85,0	87,5	92,3	97,5
	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1956	77,0	86,9	94,7	91,5	93,4	82,3
1957	73,6	86,7	90,3	88,7	91,1	82,3

Under första halvåret var sysselsättningen sålunda omväxlande högre och lägre än motsvarande månader 1956, och totalgenomsnittet för halvåret blev 87,1 % 1957 mot 87,5 % 1956. Om man bortser från juli, som torde ha utnyttjats för semester mer än tidigare, kan man säga, att underskottet gentemot 1956 avser månaderna september—november. Totalgenomsnittet för andra halvåret var 85,2 % 1957 mot 87,7 % 1956; bortser man från juli var genomsnitten 87,7 respektive 89,9 %.

Frakten per timme i trafiken enligt timtariff steg från 14,86 kr i januari successivt till 15,22 kr i maj och 15,68 kr i juni, oaktat taxehöjningen icke skedde förrän under senare halvåret. Stigningen synes ha sammanhängt med att flera av ackordsavtalen med större befraktare justerades under våren. Den fortsatte efter taxehöjningen och kulminerade med 15,89 kr i november men följdes av en nedgång till 15,85 kr i december. Genomsnittet var för första halvåret 15,13 kr, för andra halvåret 15,79 kr och för hela året 15,47 kr.

Den kombinerade tariffen — sammansatt av en tidsavgift, som beräknas per timme, och en sträckavgift, som stiger med transportavståndet — höjdes liksom timtariffen överlag med 5 % under andra halvåret.

I detta slag av trafik får en kostnads- eller taxehöjning sin mest påtagliga verkan på frakten per körd kilometer, men en fraktökning per km motverkas i viss mån av en på längre sikt fortgående ökning av medeltransportlängden. Sålunda steg frakten per körd kilometer från 103 öre i januari successivt till 108 öre i juni, föll i juli till 103 öre men gick redan i augusti upp till 106 öre och var i december 107 öre. Medeltransportlängden föll stegvis från 59 km i januari till 47 km i juli men steg därefter ånyo och var i december 58 km. Årsmedeltalet steg från 51 km 1956 till 53 km 1957.

Frakten per godstonkilometer var 19,1 öre i januari och steg gradvis till 20,3 öre i juli för att sedan ånyo falla. Den var 19,2 öre i december, medan årsmedeltalet föll från 19,5 öre 1956 till 19,3 öre 1957. Taxehöjningens verkan har här motvägts ej blott av ökningen i medeltransportlängd utan även av bärighetsökningen — medellastvikten vid körning med last steg från 7,8 till 8,2 ton — och sannolikt också av en rationalisering av lastning och lossning, som torde vara förklaringen till att antalet körda kilometer per timme i tjänst stigit från 19,3 år 1956 till 20,2 år 1957 och antalet godston per biltimme från 1,96 till 2,10. Trots minskat timantal transporterades också 37,0 milj. ton gods 1957 mot 34,8 milj. 1956, en ökning med 6 %.

Tomkörningsprocenten var i huvudsak oförändrad — 33,4 år 1957 mot 33,3 år 1956 — likaså procenttalet utnyttjade bärighetstonkilometer: 63,7 mot 63,9.

Fjärrtrafiken, varmed här avses trafik med bilar, som regelmässigt används på transportavstånd om minst 100 km, ingår i den trafik enligt kombinerad tariff, som redovisas i tabell A, men belyses ytterligare i tabell B.

Antalet fjärrtrafikbilar växte från 1 138 i december 1956 till 1 205 i december 1957 och deras medelbärighet från 7,59 till 7,76 ton inklusive förekommande påhängsvagnar men exklusive övriga släpvagnar, av vilka dock som regel en åtföljde varje bil. Medelgodsvikten vid körning med last steg från årsmedeltalet 11,2 ton 1956 till 11,5 ton 1957.

Transportarbetet ökade från 2,7 milj. godston och 694 milj. godstonkilometer 1956 till 3,0 milj. ton och 766 milj. tonkm 1957. Tomkörningen var i huvudsak oförändrad, nämligen 10,2 % 1956 och 10,4 % 1957, likaså medeltransportlängden med 253 respektive 256 km. Någon ökning märktes i frakten per tonkilometer, nämligen från 12,1 till 12,5 öres årsgenomsnitt, vilket förutom med kostnadsökningen torde sammanhänga med att procenttalet utnyttjade bärighetstonkilometer sjönk från 76,0 till 74,2.

Totalt körde fjärrtrafikbilarna in 96,3 milj. kr 1957 mot 84,7 milj. 1956.

Sysselsättningen per bil och månad var som vanligt avsevärt högre inom fjärrtrafiken, nämligen 219 timmar mot 171 för övriga bilar. Körsträckan per timme i tjänst var 25 km för fjärrtrafikbilarna mot 19 km för övriga. Bruttofrakten per bil och månad var också 6 865 kr mot 2 868.

Från och med 1958 kommer statistikens bearbetning att inskränkas på det sätt, att rikssammandrag upprättas och publiceras allenast *för var tredje månad.*

Insamling av primärmaterialet avses fortgå på samma sätt och i samma utsträckning som hittills. Härigenom kommer statistiken att i oförminskad omfattning kunna tillgodose sitt huvudsyfte, nämligen att möjliggöra kontroll av

Tab. C. Förvandlingskoefficienter; avvikelser mellan årsvis kalkylerade och observerade resultat 1951—1957

Conversion factors; deviations between estimated and observed annual data

	Timtariff		Kombinerad tariff						
	Frakt	Tid	Gods vikt	Km last	Km tom	Tid	Frakt	Ton-km	Bärighets-tonkm
Fjärrtrafik									
Koefficient	2.975	3,022	2,943	2,935	2,928	2,937	2,921	2,926	2,928
Procentuella avvikelsernas kvadratsumma	83,06	32,79	26,69	14,98	58,55	12,30	22,53	18,87	12,77
Medelfel %	3,3	2,2	2,0	1,5	2,9	1,3	1,8	1,5	1,3
Övrig trafik									
Koefficient	2,940	2,947	2,934	2,981	2,978	2,977	2,973	2,973	2,977
Procentuella avvikelsernas kvadratsumma	12,01	12,54	13,59	6,43	9,07	5,36	4,51	9,00	7,67
Medelfel %	1,3	1,3	1,4	1,0	1,1	0,9	0,8	1,1	1,0
Summa av fjärrtrafik och övrig trafik									
Procentuella avvikelsernas kvadratsumma	12,01	12,54	11,72	7,56	8,17	5,32	6,83	10,31	8,25
Medelfel %	1,3	1,3	1,3	1,0	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1
Vid beräkning utan uppdelning på trafikslag									
Koefficient	2,940	2,947	2,935	2,969	2,975	2,971	2,959	2,956	2,964
Procentuella avvikelsernas kvadratsumma	11,74	11,35	14,20	7,53	8,79	5,47	7,75	16,64	8,31
Medelfel %	1,3	1,3	1,4	1,0	1,1	0,9	1,1	1,5	1,1

det lokala trafikbehovet på skilda orter. Möjlighet kvarstår också att i efterhand bearbeta materialet i den mån uppkommande behov påkallar. Man avstår däremot från att följa säsongvariationerna så nära som hittills, och årssiffrorna måste kalkyleras med utgångspunkt från de fyra månader som bearbetas. I sistnämnda avseende må följande nämnas.

Efterkalkyler för åren 1951—1957 har givit vid handen att tillförlitligaste årsresultat erhålles om beräkningarna grundas på mellersta månaden i varje kvartal, d. v. s. på summan av februari, maj, augusti och november. Dessa månader har därför utvalts för bearbetning. Denna avses ske på samma sätt som hittills. Årsresultaten kalkyleras genom multiplikation med koefficienter, beräknade på medeltal för åren 1951—1957. Uppenbarligen måste denna kalkyl avse allenast de uppgifter som erhålles genom direkt summering av primärmaterialet, medan relativtalen torde böra beräknas på de kalkylerade årssummorna.

I sina detaljer är kalkylmetoden ännu icke slutligt utformad. Det synes dock lämpligt att redan nu söka bilda sig en uppfattning om de felmarginaler man har att räkna med för de framtida årsresultaten.

En efterkalkyl för vart och ett av åren 1951—1957 har givit de resultat som framgår av tabell C. Beräkningen har skett efter två metoder. Dels har nämligen fjärrtrafik och övrig trafik kalkylerats var för sig och totalsiffrorna för året erhållits som summan av fjärrtrafik och övrig trafik, dels har totalsiffran för året kalkylerats direkt på de fyra månadernas summa av fjärrtrafik och

övrig trafik. Sker kalkylen på sistnämnda sätt, kan antingen fjärrtrafiken eller övrig trafik kalkyleras och det andra trafikslagets data erhållas genom subtraktion från totalsiffrorna.

Resultaten i fråga om totalsiffrorna synes, som framgår av tabell C, bli i huvudsak likvärdiga enligt båda metoderna, och felmarginalerna kan betecknas som små. Även särsiffrorna för övrig trafik visar små felmarginaler. Procentuellt blir avvikelserna större för vissa av fjärrtrafikens faktorer, men det bör beaktas att just i fråga om de element där avvikelserna är störst, är siffrorna små både absolut sett och i förhållande till motsvarande element hos övrig trafik.

Under förutsättning att kontroll kan äga rum dels efter vissa år, dels ock när anledning föreligger att antaga att mera betydande strukturförändringar ägt rum, torde kalkyleringsmetoden få förutsättas ge tillräckligt noggranna årsresultat. Vad man förlorar är därför närmast möjligheten att fortlöpande följa utvecklingen säsongmässigt.

Viktor Tryselius

(forts. från sid. 162)

antalet omhändertaganden minskat med 7 %. Nämnas må även att minskningen varit relativt störst för de mindre städerna.

Antalet under år 1957 i hela riket *avdömda fylleriförseelser* uppgår enligt hittills föreliggande preliminära uppgifter till 85 196, vilket innebär en ökning sedan år 1956 med 3 % och sedan år 1954 med 99 %. Ökningen sedan år 1956 torde dock närmast bero på viss eftersläpning i domstolsförfarandet. Detta gäller särskilt Stockholm, där antalet fylleridomar visade onormalt stor ökning under de tre första kvartalen 1957. För rikets städer i övrigt och för landsbygden föreligger en minskning från år 1956 till år 1957 med 3 resp. 4 %.

Antalet för fylleri dömda kvinnor uppgick under år 1957 till 1 424 mot resp. 1 199 och 951 under åren 1956 och 1954. Av de under fjärde kvartalet 1957 dömda kvinnorna föll icke mindre än 71 % på Stockholm och Göteborg.

En fördelning på olika åldrar av de under år 1957 begångna fylleriförseelserna ger vid handen att sedan föregående år nämnvärd minskning ägt rum endast i åldrarna under 18 och över 70 år. Jämfört med år 1954 föreligger stark ökning i samtliga åldrar, dock att ökningen är relativt minst i åldrarna 21—30 år. Antalet fylleriförseelser per invånare är alltjämt högst i åldrarna 20—21 år.

J. C.

THE ISSUE IN BRIEF

Pilot Crop-Cutting Survey. VI

By O. Zetterberg and T. Söderlind

In 1957 the Central Bureau of Statistics continued, and expanded considerably, the pilot surveys for harvest estimates according to objective methods that were begun in 1952. The 1957 survey has covered 7 crops — winter wheat, winter rye, spring wheat, barley, oats, potatoes and tame hay. In order to obtain estimates not only for a national average, but also for the 26 agricultural committee districts (all but a few = counties) it has been necessary to expand the sample greatly. Thus 3 136 farming units were selected for the 1957 survey (594 in 1956).

The sample, as was previously the case, has taken the form of stratified multistage sampling. In 388 strata in general, a choice has been made of 2 parishes in which 4 (in certain cases 3) farming units have been selected. On each selected farming unit, a field of the crops in question has been chosen, 2 plots 1 sq. m. in area then being harvested on it. The potato plots covered about 2 metres of a furrow. The samples of parishes, farming units and fields have been drawn at random with probability proportional to their area. When the plots were laid out on the field, a choice was made at random of 2 co-ordinates in a parallelogram, which included or coincided with the field.

The field work has been carried out by the county agricultural committees. As was the case in previous years, the field work was divided into four different stages.

1) The placing of the plots. At visits during the spring to the farming units selected, the fields were chosen and the position of the plots was decided on and marked.

2) Test cutting. When information had been received from a farmer on his forthcoming harvest, the plots were cut. In the case of the cereal crops, the harvest from each plot was put in an open-meshed sack and hung up to dry in a suitable place. The yield of the potatoes was determined by weighing them immediately after they had been lifted. In the case of tame hay, the weight of the green mass cut from the two plots was determined. A sample was then taken and this was dried and weighed once again. The relationship obtained in this way between the weight of the sample before and after it was dried (the hay percentage) was used to estimate the hay yield. The water content for a sub-sample of the dried hay sample was also determined. It was then possible to convert the figures into common water content.

3) Threshing. After the grain samples had been dried, they were threshed and weighed for each plot. A sample was then selected for each field for the determination of the water content.

4) The potato »after-harvest». When the potato samples were lifted, the biological yield of the plots was obtained. In order to be able to form an estimate

of the harvest gathered by the farmers, examinations had to be made to see how much of the biological yield was left in the ground. On one farming unit in each parish, two plots 1 sq. m. in area were placed on the harvested potato field and the amount of potatoes left on them was determined.

On account of the fact that the 1957 harvest had to be carried under abnormally difficult conditions, certain special surveys had to be undertaken. In some districts the planned harvest had to be postponed for a long time or it was not possible at all. The consequence was, therefore, that test cutting, which was often carried out when the corn was ripe and ready to be harvested, expressed the rate of growth on the field and not the harvest carried. In order to form an estimate of the size of the harvest carried, information was later collected for each field, whether or not the crops on them were carried. This information was used to correct the first estimate of yield per acre so that it related to harvest carried.

As in previous years, the yield per hectare has been obtained by ratio estimates, giving the ratio between the estimated total yield and area. For each stratum an estimate has been made of the total standard error in the hectare yield, the calculations being based on the variance between the primary sampling units in the stratum.

Result. Test cutting was carried out on 11 950 of the 12 096 fields. Wastage amounted to 146 fields, or 1,2 %.

The following table shows the estimated biological yield per hectare for the whole country with its standard error, and this yield when reduced first by the area not harvested and then for waste when the harvest was being carried. The official ocular estimates of the yield per hectare in 1957 according to the harvest reports of January 1958 are also given for purposes of comparison.

Plans for the 1958 survey. Plans have been drawn up for the continuation and further expansion of objective harvest estimates in 1958. A proposal is being worked out for a state insurance against damage to the harvest. For this purpose, objective harvest estimates about four

Estimated harvest per hectare for the whole country in 1957

Crop	According to the plot method				According to ocular inspection.
	Biological yield, kg	Relative standard error %	Biological yield; reduced for area not harvested, kg	Yield further reduced for waste, kg [1]	kg
Winter wheat	3 340	1,7	3 260	[1] 2 930	2 400
Winter rye	2 870	2,1	2 790	[1] 2 510	2 040
Spring wheat	2 810	2,1	2 740	[1] 2 470	1 820
Barley	2 660	1,5	2 550	[1] 2 300	2 120
Oats	2 390	1,3	2 270	[1] 2 040	1 640
Potatoes					
Total harvest	22 280	1,3	22 010	[2] 19 920	12 560
Reduced for small and damaged potatoes	18 910	1,5	18 700	[2] 17 310	..
Tame hay	4 320	1,1	4 270	[3] 4 240	3 690

[1] Grain crops reduced for waste by 10 %. — [2] Potatoes reduced by yield left in ground. [3] Hay yield converted to 16,5 % of water content.

times the extent of those made in 1957 would be required. It is intended that they should be expanded in certain counties during 1958, but in the other counties they will be of the same extent as those made in 1957.

Mean Stay of Immigrants in Sweden

A Scheme for Researches Based on the Population Sample Register

By H. Geschwind

The general question of improving existing statistics of international migrations also refers to the problem of collecting information necessary for demographic analyses relating to both emigration and immigration countries. As to Sweden the migratory movements have been of considerable size in recent years. Under such circumstances some detailed statistics of Swedish migrations are needed especially for forecasting population trends and estimating population totals. Probably part of these statistics can be obtained from the Swedish Population Sample Register, established in connection with the 1950 population census. For a sample comprising 3,3 per cent of the population the register provides a continuous registration of a number of demographic factors, among them arrivals from and departures to other countries. The object of this article is to draw attention to the possibility of combining individual migration data with other demographic and economic data entered in the register.

As an illustration the article contains a draft distribution of departing aliens, belonging to the sample register, by observed length of stay in Sweden (year of arrival combined with year of departure). The figures are not to be looked upon as statistical results. Further studies in the field of migration statistics are planned on the base of data from the Population Sample Register.

Estimating Risks for Traffic Accidents

By K. Wallberg

In an investigation about the children's accidents in traffic published in September 1957 there is also a discussion of the connection between the number of registered motor vehicles (N), the average population (P) and the number of persons killed and injured in traffic accidents (D). The purpose of the discussion is among other things to find out if it is possible to take the traffic volume as a variable in a risk formula of the type

$$\frac{\text{injured children}}{\text{average number of children} \times \text{traffic volume}}$$

when analyzing accident risks in different parts of a town. For this purpose the connection between traffic volume and the number of injured children ought to be proportional (lines A—A_1 in fig. 1). If instead you could find a connection of the type B—B_1 independent of the type of townplanning you can wait that other things than townplanning influence the quotients.

On the basis of the statistical data for the years 1939—1954 the connection between the three quantities N, P and D is stated with the aid of a formula with the form $D = A \cdot N^{\alpha} \cdot P^{\beta}$, where A, α and β are constants. The calculations have been carried out on different groups of material. In no case the number of injured per motor vehicle is constant but declines steeply as the motor vehicle density increases. The decline is steepest in conditions of low vehicle density and is less with higher vehicle density (fig. 2). It is evident that the curves have the same shape as the curves B—B_1 in fig. 1. This connection has been shown in the time material but probably is also valid in regional comparisons. The result is that in measuring accident risks in different areas it is not possible merely to take the traffic volume as a variable in a risk formula of the discussed type, as it can already be

expected a priori, that areas with little traffic may give high risk figures while areas with much traffic give lower figures than would be the case if the number of injured per motor vehicle was constant.

For-hire Lorry Transport in 1957

The total number of for-hire lorries increased slightly, or by 1,2 %, in 1957, and was 21 511 in December. In the same time the mean loading capacity grew from 4,88 to 5,02 metric tons to a total, including semi-trailers but not trailers proper, of 108 000 tons.

The structure of the lorry fleet continued to develop towards bigger vehicles. The class of 0—2,0 tons was practically unchanged while the class of 2,0—4,5 tons, which had hitherto been most numerous, decreased by 1 265 lorries and thus became smaller than the class of 4,5—6,0 tons, which had grown by 1 121 lorries to 8 642, or 40 % of the total number. The class above 6,0 tons had likewise grown, and counted 3 936 lorries in December.

Occupation was appreciably lower than in 1956. Although the decrease in the total of vehicle hours was small — from 44,5 to 44,1 million — it should be remembered that 1957 was the first year since 1948 that did not show increased total hours compared with the preceding one. Conferred with the increase in vehicle numbers, the decrease in total hours resulted in an occupation of 173 hours per lorry and month, the lowest occupation since 1953.

The loss of occupation occurred chiefly in the months of September—November. During the first half of the year the fair occupation of 1956 had been maintained.

Notwithstanding the loss of occupation, the transport work performed rose slightly. The number of capacity ton hours can be estimated to have grown from 214 to 219 million, and the goods tonkilometres performed grew from 1 778 million to 1 950 million.

Gross freight increased by 7 % to 785 million kronor. This may be taken to have been due in part to the increase in transport performance, but was chiefly the result of rising costs, which caused a raise by 5 % in the official maximum tariffs during the latter half of the year. Per hour the yearly mean of freight in hour rate traffic rose from 14,38 to 15,47 kronor. On the other hand, mean freight per goods tonkilometre in kilometre rate fell from 19,5 öre 1956 to 19,3 öre 1957. The rise due to rising costs was thus more than counter-acted by the simultaneous increase in loading capacity and mean hauling distance — the latter rose from 51 to 53 kilometres — and probably by rationalization of terminal work: kilometres driven per hour in service increased from 19,3 to 20,2, goods tons per hour in service from 1,96 to 2,10, and mean load weight from 7,8 to 8,2 tons.

Empty haulage and load factor were 33,4 % and 63,7 %, respectively, or practically the same as in 1956.

Long-distance transport — 100 kilometres or more — is included in the data of Table A, but is more specifically treated in Table B. In this kind of transport 1 205 lorries of a mean capacity of 7,76 tons carried, with accompanying trailers, 3,0 million tons of goods over a mean hauling distance of 256 kilometres, producing 766 million tonkilometres. The mean load weight was 11,5 tons. The transport performance represents a slight increase compared with 1956. Mean freight per tonkilometre rose from 12,1 to 12,5 öre, chiefly as a result of rising costs, but to some degree also in consequence of the load factor decreasing from 76,0 to 74,2 %. Total gross long-distance freight rose from 84,7 to 93,3 million kronor.

In future the statistics will be published only for the months of February, May, August, and November. As the collection of primary material will continue as before, the restriction will not affect the main purpose of the statistics,

which is to provide a basis for judging local needs of for-hire lorries. The monthly variations in general can, however, not be followed as closely as hitherto, and the yearly totals will have to be estimated from the four months mentioned. Still, test calculations for the years 1951—1957 seem to indicate that the margin of error thus incurred will be comparatively small, the standard deviations ("medelfel", see Table C) of the most important elements keeping within 1,5 % or less.

V. T.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden december 1957—januari 1958

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, December, 1957—January, 1958

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Economic applications of atomic energy. Power generation and industrial and agricultural uses. Report of the Secretary-general. New York 1957. 4:o. 108 s. (United Nations publication. 1957. 2: B: 2.)

New sources of energy and economic development. Solar energy, wind energy, tidal energy, geothermic energy and thermal energy of the seas. New York 1957. 4:o. 150 s. (United Nations publication. 1957. 2: B: 1.)

Program for the 1960 world census of agriculture. Rome 1957. 4:o. 77 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Trends in utilization of wood and its products in housing. A study prepared jointly by the secretariats of the Food and agriculture organization of the United Nations and the United Nations Economic commission for Europe. Geneva 1957. 4:o. 49 s. (United Nations publication. 1957. 2: E: 4.)

United Nations sugar conference, 1956. Summary of proceedings. New York 1957. 4:o. 74 s. (United Nations publication. 1957. 2: D: 2.)

Officiella statistiska publikationer

Frankrike

Inventaire social et économique des territoires d'outre-mer 1950 à 1955. Paris 1957. 4:o. 467 s. (Ministère de la France d'outre-mer. Service des statistiques.)

Franska Ekvatorialafrika

Annuaire statistique de l'Afrique équatoriale française. Vol. 2 (1951—55). [Brazzaville] u. å. 4:o. (Haut commissariat de l'Afrique équatoriale française.)

Guatemala

Boletín mensual de la Dirección general de estadística. 1957 ff. Guatemala.

Guatemala en cifras. 1956. [Guatemala] u. å. (Dirección general de estadística.)

Polen

Biuletyn statystyczny. Rok 1 (1957) ff. Warszawa. 4:o. (Główny urząd statystyczny.)

Wiadomości statystyczne. Organ Głównego urzędu statystycznego. Rok 1 (1956) ff. Warszawa. 4:o.

Rumänien

Revista de statistică. Organ al Direcţiunii centrale de statistică . . . Anul 3 (1954) ff. [Bucureşti].

Storbritannien

Iron and steel. Monthly statistics. Publ. jointly by the Iron and steel board and the British iron and steel federation. Vol. 1 (1956) ff. London.

Ungern

Statisztikai havi közlemények [Monthly bulletin of statistics]. 1956 ff. Budapest. (Központi statisztikai hivatal.)

USA

Accident facts. Publ. by the National safety council. Ed. 1957. Chicago.

Scientific manpower in the federal government 1954. Washington 1957. 4:o. 233 s. (National science foundation.)

Övriga publikationer

Amon, O., Kaffee, Tee und Kakao. Ihr Verbrauch in den Industriestaaten der westlichen Welt nach dem zweiten Weltkrieg. Berlin [m. fl.] 1954. 87 s. (Schriftenreihe des Ifo-Instituts für Wirtschaftsforschung. Nr. 22.)

Buquet, L., L'optimum de population. Paris 1956. 308 s. (Pragma. Publications de l'Institut de science économique appliquée. 6.)

The coal industry in Europe. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1957. 92 s. (Trends in economic sectors.)

Cornell, F. G., The essentials of educational statistics. New York [m. fl.] 1956. 375 s.

Duncan, O. D., & Reiss, A. J., Social characteristics of urban and rural communities. 1950. For the Social science research council in cooperation with the U. S. department of commerce, Bureau of the census. New York [m. fl.] 1956. 421 s. (Census monograph series.)

F. O. Licht's internationales zuckerwirtschaftliches Jahr- und Adressbuch. [Lös bil.:] Weltzuckerstatistik. 1956/57. Ratzeburg u. å. 4: o.

Hyman, H., Survey design and analysis. Principles, cases and procedures. Glencoe, Ill. 1957. 4:o. 425 s.

Köves, P., Statisztikai indexek [Statistical index numbers]. Budapest 1956. 203 s.

Marketing by manufacturers. Report of the international conference held in Paris 2nd to 4th May 1956. Publ. by the European productivity agency of the Organisation for European economic co-operation. Paris 1957. 123 s.

Oil. The outlook for Europe. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1956. 115 s. (Trends in economic sectors.)

The pulp and paper industry in Europe. Its trend from 1950 to 1955, its future prospects. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1957. 4:o. 12 s.

Rasmussen, A., Pristeori eller parameterteori. Studier omkring virksomhedens afsætning. København 1955. 4:o. 255 s. (Foreningen til unge handelsmænds uddannelse, Handelshøjskolen i København. Skriftrække F. Skrifter fra Instituttet for salgsorganisation og reklame. 16.) Akad. avh. Handelshögsk., Sthlm.

Schroeder, R., Die Holzwirtschaft der Welt. Ein Strukturbild. Berlin [m. fl.] 1953. 106 s. (Schriftenreihe des Ifo-Instituts für Wirtschaftsforschung. Nr. 20.)

Les statistiques de main-d'œuvre. Méthodes d'enquête par sondage. Publ. par l'Organisation européenne de coopération économique. Paris 1954. 93 s. (Mission d'assistance technique. No 105.)

Symposium on Monte Carlo methods. Held at the University of Florida. Conducted by the Statistical laboratory . . . March 16 and 17, 1954. Ed. by Herbert A. Meyer. New York [m. fl.] 1956. 4:o. 382 s. (A Wiley publication in applied statistics.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Wold, Herman, Kausal inferens från icke-experimentella observationer. En översikt av mål och medel. Uppsala 1957. 51 s. Kungl. Humanistiska vetenskaps-samfundet i Uppsala: Årsbok 1955/56: 1.

Professor Wold är en av de få i vårt land, som har ägnat sig åt att penetrera de statistiska problemen bakom efterfrågeanalys och andra områden där det inte är möjligt att utföra experiment. Det behöver här endast erinras om hans »Demand Analysis», som ju ger en utomordentligt ingående diskussion av åtskilliga av de mest relevanta problemen i detta sammanhang. I en uppsats på 50 sidor, som nyligen publicerats i Humanistiska vetenskapssamfundets årsbok, har Wold försökt ge en systematiserad översikt över skillnaderna ifråga om statistisk behandling av experimentella och icke-experimentella material. Han karakteriserar det själv som ett diskussionsinlägg. Det har i sina huvudrag tidigare varit publicerat i Journal of the Royal Statistical Society, och vissa tankegångar i artikeln framlades redan för flera år sedan i ett föredrag i Statistiska föreningen i Stockholm.

Den skillnad mellan experimentella och icke-experimentella data, som förf. poängterar så starkt, behöver knappast exemplifieras. Det kan endast påpekas, att det i samhällsvetenskaperna praktiskt taget alltid är fråga om icke-experimentella observationer. Man måste där nöja sig med att registrera vad som händer och försöka att beräkningsmässigt renodla vissa faktorers inflytande på det studerade förloppet. Det föreligger i allmänhet inga som helst möjligheter att hindra att en hel rad andra, kanske icke-observerbara faktorer ändras samtidigt, varigenom relationerna kan förändras på ett okontrollerbart sätt.

Förf. påpekar att det även finns en annan indelningsgrund för statistiska undersökningar, nämligen efter syftet. Avser man endast en beskrivning eller vill man även förklara? Genom att sammanställa denna tudelning med materialets experimentella eller icke-experimentella karaktär erhåller förf. en fyrfältstabell. I dess »nordvästra» hörn återfinner vi beskrivning på grundval av icke-experimentella data, t. ex. i form av medeltal, spridningstal och korrelationskoefficienter. Hit kan väl i huvudsak den officiella statistiken räknas. I »sydöst» ligger förklaring med hjälp av experimentella data, och hit hör det mesta av den klassiska statistiska teorien, t. ex. i R. A. Fishers och hans efterföljares arbeten. Många är väl de statistikstuderande, som undrat vad det skulle tjäna till att lära sig metoder som endast var tillämpliga i »sydöst», medan man i andanom såg sig tjäna sitt levebröd med att räkna medeltal och sammanställa hekatomber med tabeller i »nordväst». För den som någon gång känt det så — och kan någon sanningsenligt påstå att han inte gjort det? — är det en lisa att ta del av professor Wolds systematisering av statistikens ämnesområde. De båda ytterligheterna möts, kan

man säga, i det viktiga men besvärliga sydvästra hörnet — analys på grundval av icke-experimentella data. Det är detta som är föremål för närmare diskussion i den förliggande skriften. Analysen har, när det gäller *icke-experimentellt material*, länge varit begränsad till klassificeringar. Med denna metod kan man ibland nå fullt tillfredsställande resultat, men ofta har det varit nödvändigt med en mera förfinad analys. Då har i allmänhet de analysmetoder, som redan utarbetats för »sydöst», kommit till användning. De förutsättningar som dessa metoder baserar sig på är emellertid i allmänhet inte uppfyllda, när det gäller icke-experimentellt material. Det gäller därför antingen att konstruera helt nya metoder, som tar hänsyn till de speciella förhållandena vid sådant siffermaterial, eller också att anpassa materialet till de metoder som finns.

Wold försöker nu kartlägga hur långt man hunnit i denna anpassningsprocess. Han påpekar att arbetet med att skapa speciellt tillrättalagda metoder bara har börjat och tvivlar på att det kan hålla jämna steg med det ständigt växande antalet kausala modeller och därmed följande krav på testmetoder. För en lång tid framåt måste vi alltså räkna med att använda metoder, som utarbetats för andra användningsområden. Det gäller då att finna sådana metoder, som är tillräckligt generella men samtidigt ger någorlunda god skärpa i analysen. Wold anser att de klassiska *metoderna för stora sampel* väl uppfyller detta krav. Man blir därför vid statistisk analys av icke-experimentella data mer beroende än annars av a) samordning med saklogisk teori på det område undersökningen avser, b) kontroll och prövning mot andra material, samt c) metoder för stora sampel.

Inga invändningar torde kunna resas mot att a) och b) är nödvändiga. I en analys av ekonomiska data måste givetvis ekonomisk teori användas för att minska antalet hypoteser och för att specificera de kvarstående innan en statistisk testning kan äga rum. Punkt b) avser exempelvis samtidig användning av tidsseriedata och tvärsnittsdata i en efterfrågeanalys. Wold är en av de få som överhuvud angripit detta problem, men mycket återstår att göra ifråga om hur man får ut mest information ur dylika kombinerade observationsserier.

När det gäller storsampelmetoder känner sig inte rec. lika övertygad av Wolds resonemang, men detta kan bero på att rec:s erfarenhet huvudsakligen begränsar sig till ekonomiska tillämpningar, där samplen sällan är stora. Andra icke-parametriska metoder synes ofta vara att föredra.

Under exemplifieringen av det ovannämnda kommer förf. givetvis in på frågan om ekonomiska modeller i form av ekvationssystem. Han upprepar här sin kända tes att sådana system för att vara realistiska måste vara av den rekursiva typen, dvs. matrisen över koefficienterna skall kunna arrangeras så, att alla element *på den ena sidan om huvuddiagonalen* är nollor. I ett sådant ekvationssystem kan koefficienterna uppskattas med hjälp av vanliga minsta-kvadratregressioner, och det skulle därför vara mycket bekvämt om Wolds tes vore riktig. Det är emellertid svårt att känna sig övertygad härom, så länge inte observationerna avser mycket korta tidsperioder. Antag exempelvis att en förändring i tillgången på en vara påverkar priset följande vecka, att prisförändringen påverkar efterfrågan omedelbart och att slutligen efterfrågeförändringen påverkar utbudet den därpå följande veckan. Har man då veckoobservationer, kan analysen utföras med hjälp av ett rekursivt system, där alla beroendesamband är enkelriktade. Är däremot endast årsdata tillgängliga, är det svårt att se att man kan undvika s. k. interdependenta system, som tyvärr leder till räknetekniska besvärligheter. Detta har särskilt påpekats av *Bentzel och Hansen i Ekonomisk Tidskrift* 1953. Tyvärr har inte Wold ansett det mödan värt att diskutera detta i varje fall för de ekonomiska tillämpningarna centrala problem.

Artikeln är i övrigt välskriven och lättläst och ger en god översikt över aktuella problem. Det kan med tillfredsställelse konstateras, att förf. använt en del av de nyskapade ord som kom fram i de nordiska statistika föreningarnas ordlista *Nordisk Statistisk Nomenklatur*, exempelvis *förväntningsrätt* för »unbiased» och *maximeringsmetoden* för »maximum likelihood method». Kanske vi kan våga hoppas på att Wolds artikel också kan betecknas som ett genombrott för denna nomenklatur?

Erik Ruist

Befolkningsutveckling och bostadsbehov. Göteborg [1957]. 36 s. (Fastighetsaktiebolaget Göteborgsbostäder.)

På senare år har ett begränsat antal städer gjort noggranna statistiska kalkyler över den sannolika framtida efterfrågan på bostäder. I en del fall har dessa utredningar utmynnat i verkliga bostadsförsörjningsplaner, som lagts till grund för praktiska åtgärder.

Överraskande nog har de största städerna Stockholm och Göteborg, som har de svåraste bostadsproblemen, de största personella resurserna för statistiskt utredningsarbete och det kanske bästa grundmaterialet, tills helt nyligen nöjt sig med översiktliga kalkyler över bostadsefterfrågans utveckling; detaljanalyser och på dem grundade program har saknats. För Stockholms del fylldes luckan till nöds förra året ge-

nom det aktionsprogram för bostadsförsörjning inom Storstockholm, som då framlades. Denna utrednings syfte var dock främst att dra upp riktlinjer för praktiskt handlande; den statistiska analysen av bostadsmarknaden var torftig i underkant. För Göteborgs del har nu framlagts en utredning om befolkningsutveckling och bostadsbehov i Göteborg fram till 1970; inte som man kunnat vänta sig officiellt utförd av stadens tjänstemän utan utarbetad på uppdrag av Fastighetsaktiebolaget Göteborgsbostäder.

Utredningsmannen byråchefen Alvar Westman vid stadens statistiska byrå har angripit problemet på nu traditionellt sätt. Med ledning av en analys av hittillsvarande befolkningsutveckling har han gjort en befolkningsprognos för perioden 1955—1970. Prognosen anknyter till Gösta Ahlbergs riksprognoser för stadsnäringarnas utveckling. (Anmärkningsvärt är att Westman inte refererar till Ahlbergs senaste prognoser för Storstockholm. Överhuvudtaget är redovisningen av använda antaganden ofullständig; detta är beklagligt, då det försvårar en bedömning av resultaten.) Totalt beräknas folkmängden i Göteborg öka från 380 000 år 1955 till, enligt ett lägre alternativ (I) 446 000 och enligt ett högre alternativ (II) 470 000 personer år 1970.

Sedan befolkningen framskrivits fördelad på köns-, ålders- och civilståndsgrupper beräknas bostadsbehovet genom användande av s. k. »hushållskvoter», d. v. s. tal som anger antalet lägenhetsinnehavare i procent av totala folkmängden i respektive grupper. Det förefaller som hushållskvoterna i Göteborg — liksom på andra orter — ökat kraftigt sedan 1945. Siffrorna för Göteborg åren 1945 och 1955 är emellertid inte riktigt jämförbara. För 1945 beräknas hushållskvoterna på bostadsfolkmängden, medan 1955 års siffror, såvitt jag kunnat förstå, baserar sig på folkmängden enligt mantalsskrivningen.

Tyvärr redovisas ej ordentligt hur uppgifterna om bostadsbeståndet och bostadshushållen insamlats.[1] Det är därför svårt att avgöra, om vissa ovanliga tal i undersökningen beror på ofullständigheter i materialet eller återspeglar verkliga förhållanden. Sålunda anges att hushållskvoterna för gifta män endast är 96 %. Ingenting sägs om motsvarande kvoter för gifta kvinnor (som ofta är ett par %). För gifta män i åldern 20—30 år är hushållskvoten 91, d. v. s. nära 1 på 10 av de unga äktenskapen skulle sakna egen lägenhet.

Att hushållskvoterna är behäftade med en viss felmarginal — beroende på brister i det statistiska materialet — är givet. Följande kan ge en viss uppfattning om detta. Det fanns år 1955 enligt befolkningsstatistiken ca 92 040 gifta par i Göteborg. Det fanns enligt Westmans utredning samtidigt 89 050 gifta män med egen lägenhet, vilket ger en hushållskvot på 95,7 %. Lägger man till 1 585 gifta kvinnor med egna lägenheter — det kan ju vara en slump, om mannen eller kvinnan har egen lägenhet — höjs antalet hushållsföreståndare till 90 635 och kvoten till 98,5. Vidare uppges att det i bostadskön fanns 1 949 gifta personer (par?) utan egen lägenhet men skrivna i Göteborg. Totalt ger detta 92 584 gifta, d. v. s. om alla får egen lägenhet en hushållskvot av 100,5 %. Då har vi ändå inte tagit hänsyn till att en del gifta bor på anstalter och att de inte har egen lägenhet.

Westmans utredning ger en klar uppfattning om att det pågår en stark förbättring av bostadsstandarden. Som på andra orter har antalet smålägenheter minskat. Lägenheter om högst 1 rum och kök utgjorde 48 % 1950 och 44 % 1955, men i nyproduktionen 1952—1956 var endast 17 % av lägenheterna enkelrum eller 1 rum och kök. Det ökade antalet större lägenheter betyder naturligtvis att boendetätheten har minskat; antalet boende per lägenhet var 2,7 år 1955 mot 2,9 1945. Trots detta förefaller det som trångboddheten alltjämt skulle vara betydande. Av hushåll om 3 personer (med 1 barn) bor alltjämt över 1/3 i lägenheter om 1 rum och kök och av hushåll om 5 personer (3 barn) bor över 50 % i högst 2 rum och kök.

Westmans kalkyler visar, att bostadsbyggandet i Göteborg under 1960-talet sannolikt måste bli mer omfattande än under perioden 1946—1955. Det förefaller vara en angelägen uppgift för kommunerna i Storgöteborg att fullfölja den utredning som här presenterats genom en verklig bostadsförsörjningsplan, där man diskuterar även saneringsfrågan och bostadsproduktionens framtida önskvärda fördelning på hustyper och på lägenhetstyper.

Per Holm

Kaiser, Lisa, Wie lange interessiert statistisches Urmaterial? Allgemeines statistisches Archiv 41 (1957): 3, s. 280—290.

All gallring av arkiv är skadegörelse. Det är omöjligt att räkna ut vad den framtida forskningen har för behov. Som ett exempel kan nämnas att på 1600-talet gallrades verifikationerna till länsräkenskaperna och användes som förladdningar vid skjutning med artilleripjäser. Vad skulle inte den nutida ekonomisk-historiska forskningen vilja ge för att få dessa handlingar tillbaka? Den som tager ansvar för ett gallringsbehov måste alltid navigera mellan utrymmesbehovets Scylla och den kommande forskningens Charybdis. Det säkraste är naturligtvis att inte gallra alls, men med den produktion av papper som stat, kommuner och enskilda företag numera bedriver, skul-

[1] 1955 års bostadsinventering för Göteborg. *Red.*

le man till slut hamna i ett läge, där arkivmassorna inte längre kunde bemästras, varken ur utrymmessynpunkt eller med hänsyn till rimlig ordning och redovisning. Man måste helt enkelt laga efter läglighеten och ta vissa risker. I första hand kan man gallra dupletter, som har sin motsvarighet på annat håll. Man kan också tänka sig att gallra sådant arkivmaterial, som lämnar uppgifter, vilka i väsentliga delar kan återfinnas i andra arkivserier. När statistiska centralbyrån gallrade mantalsuppgifterna till 1950 års folkräkning, ansåg man att den bevarade mantalslängden erbjöd en acceptabel ersättning. Dessutom kunde annat statistiskt material komplettera mantalslängden.

Ett specialfall i gallringsspörsmålet har belysts av dr Lisa Kaiser vid Statistisches Bundesamt i Wiesbaden. Hon har i Allgemeines Statistisches Archiv publicerat en uppsats med titeln »Wie lange interessiert statistisches Urmaterial?» Uppsatsen är grundad på omfattande studier av förhållandena i ett stort antal länder. Hon påpekar i inledningen att för statistikerna var ursprungligen endast tabellerna, den färdiga produkten, av intresse. I gengäld vårdades dessa tabeller så mycket kärleksfullare. Man behöver bara tänka på vårt tabellverk.

Dr Kaiser framhåller att på 1900-talet tillkom ett nytt material, hålkorten. Man fick i hålkorten någonting alldeles nytt. Man kunde med nästan obegränsade kombinationsmöjligheter ställa frågor och få svar. Deras användbarhet var inte uttömd, när man färdigställt de tabeller som statistikerna fått i uppdrag att göra. Men hålkorten är mycket skrymmande i jämförelse med tabellerna och dessutom av begränsad hållbarhet. Dr Kaiser anser att tio år är den längsta tid de kan bevaras. Men här är hon nog något för pessimistisk. Under förutsättning att korten förvaras i torra och lämpligt uppvärmda lokaler, torde de kunna vara användbara längre tid. Dr Kaiser berör inte en fråga rörande hålkorten, som iakttagits i centralbyråns arkiv. Det har där visat sig att det är mycket sällan som byråns tjänstemän eller utomstående forskare begagnar dem, när de blivit ungefär tre år gamla, räknat från tidpunkten för den statistiska bearbetningens avslutning. Ett i viss mån yrvaket intresse visar emellertid universitetens vetenskapliga institutioner, när frågan uppstår om hålkortens gallring.

Som dr Kaiser påpekar är väl snart hålkortens saga all, när de ersättes med magnetband, men de utgör för närvarande ett svårt utrymmesproblem.

Förut har nämnts att statistikerna ägnade primärmaterialet ett mycket förstrött intresse. Insikten om att primärmaterialet kunde användas för andra vetenskapliga ändamål än det för vilket de samlats kom i och med samhällsvetenskapernas blomstring. Dr Kaiser visar med flera exempel hur man i olika länder blivit alltmera medveten om det statistiska materialets betydelse som källa för olika undersökningar. Det är inte blott grunden för fortsatt statistisk bearbetning utan brukas också av geografer, statsvetenskapsmän och historiker för att nämna några exempel. Allteftersom dessa och andra vetenskapsmän mer och mer söker tränga bakom den tryckta statistiken, blir primärmaterialet allt betydelsefullare.

Nu finns det ingen möjlighet att bevara allt primärmaterial i oändlighet. Men å andra sidan kan man säga att tabeller och hålkort är sekunda källor för vårt vetande. Har man däremot primärmaterialet kvar, kan man rikta nya frågor till det, stansa nya kort, som ger nya tabeller. Dr Kaiser förbiser dock en sak. Även primärmaterialet präglas av en subjektiv problemställning. Mantalsblanketten är uppställd så, att vederbörande myndighet får de upplysningar som den vid tillfället behöver. Men denna problemställning överensstämmer kanske inte med andra myndigheters eller vetenskapers tio år senare eller kanske samtidigt. Primärmaterialet speglar de problem som vid insamlingstillfället var aktuella för de politiska eller statistiska instanserna, inte så att man fuskar men på det sättet att man frågar efter vad man just då vill veta.

Dr Kaiser anser att den enda lösningen i fråga om gallring av primärmaterial är filmning. Frågan är om detta är möjligt utan att ha tillgång till sällsynt generösa statsmakter. Det finns en beräkning, gjord här i Sverige, som grundar sig på 1950 års priser och avser filmning eller bevarande av en hyllmeter primärmaterial. Att filma detta material med s. k. flatbedkamera kostar 800—900 kronor, att bygga en arkivlokal för en hyllmeter kostar 63 kronor, inklusive del i värmeanläggning men utan tomt- och driftskostnader. Gynnsammare blir relationerna om man använder flowkamera, d. v. s. att blanketterna matas in på löpande band. Ett sådant förfaringssätt kostar ungefär 130 kronor, men det förutsätter att blanketterna bara är ifyllda på en sida, något som är undantagsfall i Sverige. För Sveriges vidkommande är följaktligen tanken på filmning av statistiskt primärmaterial för närvarande omöjlig att genomföra.

»Wie lange interessiert Statistisches Urmaterial» är en tankeväckande uppsats. Man kan måhända inte alltid instämma i författarinnans slutsatser, åtminstone för Sveriges vidkommande, men hon har ställt ett problem som ingen kommer förbi, som skall taga ställning till frågan om hur länge man skall bevara statistiskt primärmaterial. Man har helt enkelt bara tre möjligheter, att gallra, filma eller bevara. Det finns inget entydigt svar på den frågan. Alla utvägarna har fördelar och olägenheter, som måste vägas mot varandra.

Nils Hj. Holmberg

STATISTISK TIDSKRIFT

4 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: JOHANNES SJÖSTRAND. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 4 APRIL 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 196
Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari 198
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1957..... 202
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket 1957..... 204
Konkurser och protesterade växlar 206
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 196, 208
Traktorer 210
Bilar fördelade efter drivmedel 211
Förändringar i beståndet av motorfordon 212
Vägtrafikolyckor 197, 213
Landstingens finanser 1956 217
Beställningstrafiken med lastbil..... 220
Brott som kommit till polisens kännedom år 1956..... 223, 243

CONTENTS

TABLES

Commentary..... 196
Preliminary insurance statistics 198
Vital statistics in 1957, by county 202
Landings in the Swedish sea fisheries in 1957. Preliminary data 204
Bankruptcies and protested bills 206
Registered motor vehicles 196, 208
Road accidents 197, 213
County council finance in 1956 217
For-hire lorry transport 220
Offences known to the police in 1956..... 223, 243

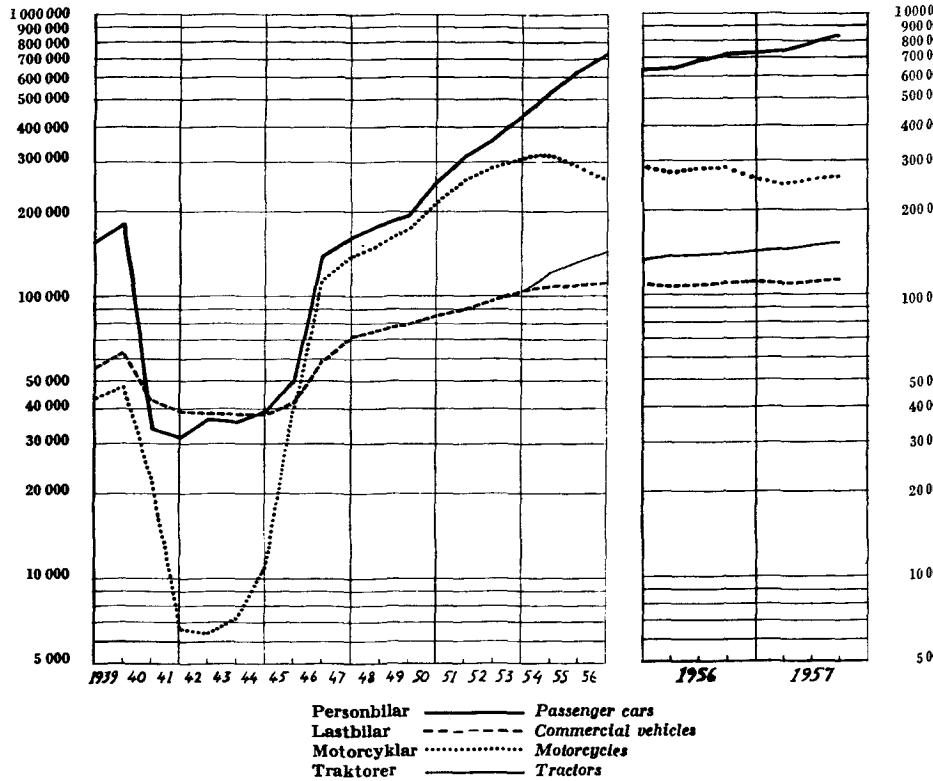
Kommentar

Commentary

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av tredje kvartalet år 1957 omfattade motorfordonsbeståndet 964 867 bilar, varav 842 034 personbilar, 114 555 lastbilar och 8 278 bussar, samt 264 802 motorcyklar, 152 996 traktorer och 28 818 släpvagnar jämte släpslädar. Under nämnda kvartal har antalet personbilar ökats med 45 215 mot 35 629 under samma kvartal år 1956. Lastbilarnas antal har stigit med 2 159 mot 2 091, traktorernas med 2 660 mot 2 287 och motorcyklarnas med 5 150 mot 2 859 vid samma tid året förut. Ökningen har således för de viktigaste fordonsslagen varit större än vid motsvarande tid året förut, särskilt för personbilarna.

Av de olika förändringar, som inverkar på beståndet av registrerade fordon, har överföringarna till och från bilreservregistret spelat en mindre roll under ifrågavarande kvartal än under motsvarande tid året innan. Antalet definitivt avregistrerade bilar har varit större än föregående år. Av personbilar

Beståndet av motorfordon ***Motor vehicles***

har sålunda 4 841 avregistrerats mot 3 985 samma kvartal år 1956, av lastbilar 996 mot 973 och av motorcyklar 3 558 mot 3 182. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 47 268 mot 39 942 samma kvartal år 1956, lastbilar 3 177 mot 3 603 samt motorcyklar 7 005 mot 7 044.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 216.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Beställningstrafiken med lastbil. Biltrafiknämndens statistik över beställningstrafiken för godsbefordran har hittills publicerats för varje månad. Från och med 1958 avses emellertid publicering ske endast för månaderna februari, maj, augusti och november. Det har ansetts möjligt att med tillräcklig noggrannhet beräkna årsresultaten på grundval av de fyra angivna månaderna, och olägenheten av förändringen får därför anses inskränka sig till att säsongvariationerna icke följs så nära som hittills.

Insamlingen av primärmaterial fortgår på samma sätt som förut, då det icke kan undvaras för kontroll av de lokala trafikbehoven. Möjlighet kvarstår alltså att då så finnes påkallat återgå till den tidigare ordningen och även att i efterhand erhålla rikssiffror för varje särskild månad.

För närmare detaljer åberopas årsredogörelsen för 1957, införd i föregående nummer.

Statistics on *for-hire lorry transport* have hitherto been published for each month. In future, however, they will be given only for the months of February, May, August, and November. It is considered possible to estimate yearly results fairly accurately on the basis of these four months. The chief disadvantage resulting will therefore be that seasonal variations cannot be followed as closely as before.

Primary material will be collected for every month, being required for judging local needs of for-hire lorries. Consequently, totals for the whole country can be made up whenever occasion may arise.

For further information see report for 1957 in the preceding issue.

V. T.

Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

De av försäkringsbolagen[1] förvaltade tillgångarna har under januari och februari 1958 ökat med 160 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning och en bruttominskning å 313 resp. 153 mkr. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt. Svenska obligationer visar den största

[1] Undantagna är läns- och häradsbolagen samt sockenbolagen, vilka 1956 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar.

Tab. 1. Svenska riksbolags placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	Ultimo 1957[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+Febr. 1958		Ultimo 1957[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+Febr. 1958	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 603	24	9	[4] 337	14	6
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	353	13	13	169	11	11
Svenska *Swedish*	336	13	13	169	11	11
Utländska *Foreign*	[5] 17	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 246	87	68	3 110	63	53
Bostadsfastigheter *Dwelling houses*	2 554	41	32	1 919	32	29
Övriga fastigheter *Others*	1 692	46	36	1 191	31	24
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 382	20	12	1 271	18	11
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 100	17	10	1 008	15	9
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	282	3	2	263	3	2
Obligationer *Bonds*	6 100	153	83	5 389	127	64
Svenska *Swedish borrowers*	5 956	131	68	5 312	110	51
Utländska *Foreign borrowers*	[5] 144	[5] 22	[5] 15	77	17	13
Förlagsbevis *Debentures*	156	1	— 2	75	0	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	[5] 390	15	— 2	[5] 246	3	— 6
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	202	9	— 0	144	3	— 3
Övriga *Others*	188	6	— 2	102	0	— 3
Livlån[7] *Policy loans*	621	..	— 7	621	..	— 7
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	199	..	— 14	48	..	— 20
Summa *Total*	14 050	313	160	11 266	236	111

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett bolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 152 miljonerkronor, utgörande Förenade-Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Period	Bruttoökning		Bruttominskning		Nettoökning	
	år 1957	år 1958	år 1957	år 1958	år 1957	år 1958
januari — februari	254	313	61	153	193	160
mars — april	247		70		177	
maj — juni	287		164		123	
juli — augusti	264		130		134	
september — oktober	303		150		153	
november — december	392		162		230	
Hela året	1 747		737		1 010	

nettoökningen medan förlagsbevis, andra värdehandlingar, livlån samt kontanta medel, checkar och banktillgodohavanden visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisade utländska obligationer, samt aktier och andra andelsbevis den största stegringen. För posterna livlån samt kontanta medel, checkar och banktillgodohavanden redovisas endast nettoförändringarna. De svenska obligationerna har specificerats i *tabell* 2.

I tidigare rapporter — återgivna i Statistisk tidskrift häfte 8/1957 och häfte 2/1958 — har lämnats utförliga uppgifter rörande 1957. Bruttoförändringarna återges här ovan.

I sammanställningen överst på följande sida, som på rad 1 upptager nettoökningen av tillgångarna, redovisas förändringar i av bolagen upptagna lån samt på rad 7 nettoresultatet av till bolagen influtna och av dem utgivna belopp och på raderna 8—10 vissa huvudposter av inkomster och utgifter.

Tab. 2. Svenska riksbolags innehav av obligationer, fördelat efter svenska låntagare
Specification of the Swedish bonds

Miljoner kronor *000 000 omitted*		Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
		Ultimo 1957[1]	Ökningar[2] *Increases*[2] Jan.+Febr. 1958		Ultimo 1957[1]	Ökningar[2] *Increases*[2] Jan.+Febr. 1958	
			Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Statens o. statsgarant.	*Issued by the Government*	2 289	52	15	2 028	43	7
Statsskuldförbind.	» »	25	0	—	20	—	—
Hypoteksbankens	*mortgage companies*	519	1	— 0	488	1	— 0
Stadshypotekskassans	*mortgage companies*	1 324	35	32	1 234	32	29
Bostadskreditkassans	*mortgage companies*	312	34	33	284	29	27
Skeppshypotekskass:s	*mortgage companies*	25	—	— 1	11	—	— 0
Övriga hyp. o. int. bol.	*mortgage companies*	82	0	— 7	76	—	— 7
Kommuners	*municipalities*	643	1	— 2	581	—	— 2
Trafik- o. industribolags	*traffic,shipping and ind. comp.*	713	5	— 3	582	3	— 4
Övriga	*others*	24	3	1	8	2	1
Summa	*Total*	5 956	131	68	5 312	110	51

[1] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [2] Kontantbelopp (se not 3 till tab. 1) *Cash values.*

Belopp i mkr	År 1957							År 1958
	jan.— febr.	mars— april	maj— juni	juli— aug.	sept.— okt.	nov.— dec.	jan.— dec.	jan.— febr.
1) nettoökning av tillgångarna	193	177	123	134	153	230	1 010	160
2) bruttoökning av lån	6,2	8,4	8,6	1,3	5,4	13,5	43,4	5,6
3) härav banklån	—	1,0	4,5	1.0	2,9	12.0	21,4	—
4) bruttominskning av lån	7,3	3,9	6,4	4,9	5,1	20,6	48,2	11,4
5) härav banklån	4,3	0,0	1,1	0,3	0,2	8,7	14,6	10,0
6) nettoökning av lån rad (2) — rad (4)	−1,1	4,5	2,2	−3,6	0,3	−7,1	−4,8	−5,8
7) rad (1) — rad (6)	194	173	121	138	153	237	1 016	166
8) influtna premier[1]	353	312	292	293	301	404	1 955	..
9) influten nettoavkastning av kapital[2]	58	92	85	63	[3] 90	119	507	..
10) utbetalningar för försäkringsfall och återköp (inkl. gottgjord återbäring)[1]	156	149	153	143	185	180	966	..

[1] Direkt affär. — [2] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. — [3] Denna siffra korrigerad.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under jan.—febr. 1958 *(tab. 3)* till 291 mkr (f. å. 307 mkr). Härav kom 233 mkr (f. å. 227 mkr) på stor försäkring och 58 mkr (f. å. 80 mkr) på liten försäkring (folkförsäkring). Av det nyanskaffade totalbeloppet avsåg 139 mkr (f. å. 150 mkr) temporär dödsfallsförsäkring, medan 152 mkr (f. å. 157 mkr) avsåg kapitalförsäkring med sparmoment.

Den nedgång i nyteckningen jämfört med motsvarande period, 1957, som tabellen utvisar, hänför sig helt till liten försäkring. Om icke reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrats vid årsskiftet 1957/1958 torde emellertid även nyteckningen inom stor försäkring ha utvisat minskning. Av siffrorna framgår vidare att nyteckningen av ren dödsfallsförsäkring under perioden minskat något kraftigare än nyteckningen av kapitalförsäkring med sparmoment. Även detta förhållande torde bero på nyssnämnda ändring av reglerna för anskaffningsårets avslutning.

Inom grupplivförsäkring uppgick nyteckningen under januari—februari 1958 till 255 mkr (f. å. 214 mkr).

Utom ifråga om gruppförsäkring inbegriper siffrorna i tab. 3 icke SPP, som i huvudsak driver kollektiv pensionsförsäkring för privatanställda. De uppgifter för denna försäkringsgren, som meddelas i *tab. 4* är icke jämförbara med dem i tab. 3. De båda sista kolumnerna i tab. 4 återger nämligen den årliga avgiftssumman för försäkringsbeståndet vid månadens slut. De båda första kolumnerna innehåller bruttoökningen i denna avgiftssumma under månaden och de därpå följande två kolumnerna visar samma ökning netto, d. v. s. med avdrag för minskningar. Bruttoökningstalen återger trenden på liknande sätt som uppgifterna om nyteckning i individuell kapitalförsäkring i tab. 3 under förutsättning att förhållandet mellan försäkringssumma och premier icke ändras. Någon sådan ändring har icke vidtagits under den period, som redovisningen i tabellen avser.

B. W.

Tab. 3. Nyanskaffning av dödsfallskapital (i mkr)

New life insurance business. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Stor försäkring *Ordinary insurance*				Folkförsäkring *Industrial insurance*				Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1958 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1958 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1957	1958	1957	1958
Jan.	93,2	44,4	[2]117,8	46,4	35,2	18,7	23,8	12,4	147.9	166,2	276,3	307,8
Febr.	133,9	63,6	114,8	62,8	44,7	23,1	34,5	17,8	66,5	88,5	245,1	237,8
Mars	153,2	78,8			58,0	29,8			87,1		298,3	
April	135,5	63,3			37,6	19,2			107,8		280,9	
Maj	135,6	68,7			33,7	17,3			75.9		245,2	
Juni	139,8	70,3			37,2	19,1			74,2		251,2	
Juli	106,4	53,2			19,3	10,0			50,1		175,8	
Aug.	82,8	42,5			19,8	10,1			89,0		191,6	
Sept.	132,2	66,2			43,2	21,8			55,7		231,1	
Okt.	133,8	69,4			61,3	31,0			83,7		278,8	
Nov.	140,6	67,6			37,0	19,5			96,9		274,5	
Dec.	296,3	88,5			44,4	24,0			219,3		560,0	
Summa *Total*	1 683,3	776,5			471,4	243,6			1 154,1		3 308,8	

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.* — [2] Reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrades vid årsskiftet 1957/58. Detta har påverkat siffrorna för januari 1958 i höjande riktning.

Tab. 4. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman (i mkr)

Collective pensions insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Total increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	3,2	4,6	0,4	3,9	434,0	482,6
Febr.	4,4	6,4	3,6	4,0	437,6	486,6
Mars	4,6		2,3		439,9	
April	2,0		0,8		440,7	
Maj	6,9		5,3		446,0	
Juni	9,0		8,2		454,2	
Juli	10,1		9,3		463,5	
Aug.	9,5		8,1		471,6	
Sept.	3,7		0,9		472,5	
Okt.	4,2		2,2		474,7	
Nov.	3,7		1,9		476,6	
Dec.	2,9		2,1		478.7	

Befolkningsutvecklingen i länen under år 1957

Vital Statistics, by County

Statistiska centralbyråns bearbetning av de summariska redogörelser för befolkningsutvecklingen, som pastorsämbetena har att avge före februari månads utgång, har nu slutförts för år 1957. Enligt denna sammanräkning uppgick Sveriges folkmängd vid årsskiftet 1957/58 till inalles 7 392 872 personer. Eftersom folkmängden vid ingången av år 1957 utgjorde 7 341 122 personer, har sålunda *folkökningen under året uppgått till* 51 750 personer eller 7,05 °/₀₀. Denna folkökning, som är obetydligt större än närmast föregående år, är i högre grad än 1956 betingad av invandring från andra länder. Invandringsöverskottets andel i folkökningen steg sålunda från 26 % sistnämnda år till 35 %.

Folkökningen har varit koncentrerad till tätorterna, medan glesbygderna företer en ganska betydande folkminskning. Stadsbefolkningen har under 1957 passerat landsbygdens folkmängdssiffra och uppgick vid årets slut till 3 719 458 personer med en ökning under året uppgående till 53 128 personer eller 14,5 °/₀₀. Denna ökning betingas till väsentlig del av *inflyttning från landsbygden — städernas* omflyttningsvinst under året utgjorde omkring 23 000 personer. I de medelstora städerna med mellan 25 000 och 50 000 invånare har folkökningen varit relativt störst med 19,3 °/₀₀ men stannar i landets tre största städer vid 10,3 °/₀₀.

Regionalt sett är folkökningen i huvudsak begränsad till ett bälte, som *sträcker sig från de sydvästra delarna* av landet tvärs över Mellansverige. Ett annat område med folkökning omfattar övre Norrland. Såsom vidstående tabell visar, har folkökningen liksom de senaste åren varit särskilt stor i Stockholms län (31,1 °/₀₀), där ökningen faller huvudsaklígen på kommunerna i huvudstadens omedelbara närhet. Även Göteborgs och Bohus, Västmanlands, Norr*bottens och Uppsala län uppvisar en be*tydande folkmängdstillväxt. I sju län har folkmängden däremot reducerats. Den relativt största nedgången konstateras på Gotland och i Jämtlands län med över 7 °/₀₀.

Av befolkningsrörelsens olika faktorer *visar äktenskapsfrekvensen rätt* betydande regionala variationer från maximum i Stockholms stad med 8,8 °/₀₀ till mindre än 6 °/₀₀ i Jämtlands, Gotlands och Kronobergs län. Födelsetalet var som vanligt högst i Norrbottens län med 18,2 °/₀₀; närmast följde Stockholms och Västerbottens län *med 16,5 resp. 16,1* °/₀₀. I motsats härtill var födelsefrekvensen särskilt låg i Blekinge och Kronobergs län, där den understeg 13 °/₀₀. Norrbottens län hade även den lägsta dödligheten (7,8 °/₀₀) och som följd härav det största födelseöverskottet. Detta var dock jämförelsevis betydande även i Stockholms, Västerbottens, Västmanlands samt Göteborgs och Bohus län.

*Om man jämför det i tabellen redo*visade födelseöverskottet i varje län med folkökningen, finner man, att detta överskott inom vidsträckta delar av landet avsevärt reducerats genom omflyttning eller förbytts i folkminskning. Utflyttningen översteg sålunda inflyttningen i östra och mellersta Götaland samt i större delen av Norrland. Svealandslänen uppvisade däremot genomgående en mer *eller mindre betydande flyttningsvinst.*

Folkbytet med andra stater medförde under år 1957 ett invandringsöverskott av i runt tal 18 000 personer, vilket innebär en ökning från 1956 med omkring 4 700 personer. Invandringsöverskottet är det högsta, som registrerats i Sverige med undantag för åren 1946—48. Redovisningen av invandrare avser personer, som blivit kyrkobokförda i svensk för*samling, och omfattar därför även per*soner, som inflyttat tidigare men blivit kyrkobokförda först under 1957. Det är dessutom att märka, att utvandrare, som aldrig varit kyrkobokförda i Sverige, ej blivit räknade som emigranter.

Antalet immigranter uppgick till över 33 000 personer, *det högsta antal*, som någonsin förekommit i vårt land och omkring 5 000 mer än år 1956. Ökningen är *främst betingad av den betydande*

(forts. sid. 204)

Folkmängden den 1 januari 1958 och dess förändringar under år 1957 länsvis[1]

Vital statistics in 1957, by county

Län *County*	Folkmängd den 1 januari 1958 *Population 1 January 1958*			Ingångna äktenskap[2] *Marriages*		Levande födda *Live births*		Döda *Deaths*		Födelseöverskott *Excess of births*		Folkökning[3] *Population growth*	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Absolut	‰[4]	Absolut	‰[4]	Absolut	‰[4]	Absolut	‰[4]	Absolut	‰[4]
Stockholms stad	373 012	425 901	798 913	6 991	8,78	11 323	14,22	7 802	9,80	3 521	4,42	4 800	6,03
Stockholms län	209 905	210 902	420 807	3 079	7,43	6 852	16,54	3 607	8,71	3 245	7,83	12 900	31,13
Uppsala »	81 220	83 361	164 581	1 146	7,00	2 495	15,24	1 673	10,22	822	5,02	1 715	10,48
Södermanlands »	111 661	111 304	222 965	1 527	6,87	3 151	14,17	2 266	10,19	885	3,98	1 074	4,83
Östergötlands »	178 374	179 142	357 516	2 516	7,05	5 073	14,21	3 764	10,54	1 309	3,67	918	2,57
Jönköpings »	141 284	140 274	281 558	1 933	6,88	4 163	14,81	2 666	9.49	1 497	5,32	1 044	3,71
Kronobergs »	81 517	77 571	159 088	936	5,88	2 060	12,94	1 719	10,80	341	2,14	— 203	—1,28
Kalmar »	120 076	116 601	236 677	1 439	6,08	3 132	13,23	2 501	10,56	631	2,67	— 138	—0,58
Gotlands »	28 314	27 785	56 099	317	5,63	883	15,68	601	10,67	282	5,01	— 412	—7,32
Blekinge »	73 061	71 974	145 035	912	6,29	1 874	12,93	1 550	10,69	324	2,24	202	1,39
Kristianstads »	129 745	128 301	258 046	1 579	6,11	3 504	13,56	2 728	10,56	776	3,00	— 626	—2,42
Malmöhus »	299 874	312 063	611 937	4 305	7,07	8 329	13,67	5 818	9,55	2 511	4,12	5 397	8,86
Hallands »	84 599	83 054	167 653	1 030	6,16	2 386	14,26	1 787	10,68	599	3,58	744	4,45
Göteborgs och Bohus »	299 637	306 289	605 926	4 795	7,97	9 269	15,41	5 598	9,31	3 671	6,10	8 865	14,74
Älvsborgs »	185 757	186 348	372 105	2 539	6,85	5 148	13,88	3 719	10,03	1 429	3,85	2 426	6,54
Skaraborgs »	125 962	122 933	248 895	1 548	6,22	3 555	14,27	2 712	10,89	843	3,38	— 294	—1,18
Värmlands »	148 090	142 738	290 828	1 946	6,70	3 972	13,69	3 181	10,96	791	2,73	1 187	4,09
Örebro »	130 613	129 820	260 433	1 739	6,71	3 507	13,53	2 710	10,45	797	3,08	2 329	8,98
Västmanlands »	115 630	110 432	226 062	1 605	7,15	3 559	15,86	2 041	9,09	1 518	6,77	3 211	14,31
Kopparbergs »	144 207	139 594	283 801	1 854	6,56	4 096	14,50	3 096	10,96	1 000	3,54	2 645	9,36
Gävleborgs »	149 095	145 808	294 903	1 999	6,79	4 163	14,15	3 065	10,42	1 098	3,73	1 329	4,52
Västernorrlands »	146 681	142 840	289 521	1 880	6,49	4 152	14,34	2 921	10,09	1 231	4,25	— 223	—0,77
Jämtlands »	73 713	69 147	142 860	787	5,49	2 043	14,25	1 449	10,11	594	4,14	—1 035	—7,22
Västerbottens »	123 655	116 290	239 945	1 605	6,70	3 866	16,13	2 158	9,00	1 708	7,13	480	2,00
Norrbottens »	132 424	124 294	256 718	1 808	7,09	4 652	18,24	1 979	7,76	2 673	10,48	3 415	13,39
Hela riket *Total*	3 688 106	3 704 766	7 392 872	52 366	7,11	107 207	14,55	73 111	9,92	34 096	4,63	51 750	7,02

[1] Uppgifterna företer vissa avvikelser från de i häfte 3 publicerade preliminära uppgifterna, för vilka kvartalsstatistiken ligger till grund. — [2] Efter mannens kyrkobokföringsort; i uppgifterna för hela riket ingår 551 fall, där mannen ej var kyrkobokförd i Sverige. — [3] Räknat från den 31 december 1956 till den 31 december 1957. — [4] Räknat på 1 000 av medelfolkmängden.

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket 1957

Landings in the Sea Fisheries

Preliminary Data

Det svenska havsfisket gav år 1957 en fångst på 202,1 milj. kg (landad vikt) till ett värde av 145,2 milj. kr enligt den preliminära statistik, som utarbetats av statistiska centralbyrån. Fångstmängden var 13 % större och värdet 14 % större än år 1956; jämfört med 1955 års rekordfångst var fångstmängden 8 % lägre men värdet 9 % högre. Av fångsten landades 107 milj. kg (varav 8 milj. kg skrapfisk) vid Västkusten, 36 milj. kg vid Sydkusten, 21 milj. kg vid Ostkusten och 38 milj. kg (varav 5 milj. kg skrapfisk) direkt i utländska hamnar. Omkring 52 % av fångsten och 38 % av fångstvärdet utgjordes av sill och strömming. Fångsten av skarpsill var den minsta sedan år 1936 och strömmingsfångsten den lägsta som hittills noterats. Även fångsten av lax, kolja och vitling var lägre än år 1956. 1957 års goda resultat för sydkust- och västkustfiskarna är främst att tillskriva ökade fångster av sill, torsk, makrill, ål och nordhavsräka.

Av vidstående tabell framgår i absoluta tal för de viktigare fiskslagen fångstmängdens och fångstvärdets fördelning på kuststräckor resp. utrikes ilandföring under år 1957 under jämförelse, vad hela fångsten beträffar, med år 1956. I relativa tal var förändringarna följande:

	Fångstmängd %	Fångstvärde %
Ostkusten	— 5	+ 0
Sydkusten[1]	+ 27	+ 24
Västkusten[1]	+ 15	+ 17
Utrikes ilandföring[1]	+ 6	+ 7
Hela fångsten[1]	+ 13	+ 14
därav:		
sill	+ 17	+ 18
strömming	— 12	— 4
skarpsill	— 51	— 20
torskfiskar	+ 20	+ 19
flundrefiskar	+ 6	+ 6
makrill	+ 36	+ 17
ål	+ 46	+ 48
lax	— 40	— 39
nordhavsräka	+ 43	+ 45

[1] Skrapfisk resp. industrifisk inräknade.

På begäran kan en utförligare redogörelse erhållas från statistiska centralbyrån. Därjämte finnes mer detaljerade uppgifter införda i aprilnumret av Jordbruksekonomiska meddelanden.

JoS

(forts. från sid. 202).

invandringen från Ungern. Antalet emigranter översteg något 15 000 personer, vilket är obetydligt mer än 1956. Invandringsöverskottet härrör liksom tidigare år från folkbytet med andra europeiska länder, medan utvandringen till främmande världsdelar översteg invandringen därifrån med över 2 000 personer. Som vanligt har den sistnämnda utvandringen i främsta rummet gått till Förenta staterna och Canada.

Av totalantalet emigranter var 35 % svenska medborgare. Utvandrare av finländsk nationalitet utgjorde 18 %, danskar och tyskar vardera 14 % samt norrmän 8 %.

Större delen av invandringsöverskottet kom på Finland, Ungern, Danmark och Tyskland med resp. 8 300, 5 100, 3 200 och 1 200 personer. Av immigranterna var endast 7 % svenska medborgare. Den största gruppen av immigranterna var av finländsk nationalitet och omfattade 33 % av alla immigranter. Danskarna utgjorde 17 %, ungrarna 16 %, tyskarna 10 % och norrmännen 6 %.

T. W-m

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket 1957

Landings in the salt-water fishery in 1957: Preliminary data

Anm. Tal, som innehåller approximativa tilläggsposter av 10—25 % storlek, har markerats med * för att utvisa, att en viss grad av osäkerhet föreligger. I de fall, där tilläggsposterna utgör mer än 25 % eller talen av annan anledning får betecknas som i högre grad osäkra, har de markerats med **.

Fiskar och skaldjur *Fish and shell-fish*	I Sverige ilandförda fångster vid *Landings in Sweden*						Utrikes ilandföring *Landings abroad*		Summa år 1957 *Total*		Summa år 1956 *Total*	
	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten							
	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr
Sill och strömming *Herring*	14 044	8 909	12 621	7 138	51 060	25 018	28 347	13 873	106 072	54 938	94 369	48 161
Skarpsill *Sprat*	**42	**14	26	20	*3 138	4 607	264	197	*3 470	4 838	7 115	6 049
Torskfiskar *Cods, haddocks, lings, etc.*	3 099	1 560	20 498	10 885	25 759	21 716	2 030	1 415	51 386	35 576	42 897	29 986
Flundrefiskar *Flounders, plaices, witches, etc.*	**411	**441	578	585	2 142	3 695	222	327	*3 353	5 048	3 166	4 754
Makrill *Mackerel*	—	—	120	103	9 940	6 827	1 892	955	11 952	7 885	8 819	6 757
Ål *Eel*	636	3 305	1 060	4 933	211	706	—	—	1 907	8 944	1 308	6 030
Lax *Salmon*	250	2 268	100	839	6	71	1	3	357	3 181	591	5 208
Övriga havsfiskar *Other salt-water fishes*.....	—	—	115	64	1 524	1 685	204	207	1 843	1 956	1 734	1 652
Övriga söt- och bräckvattensfiskar *Other fresh-water fishes*	**2 147	**3 723	76	215	12	53	0	0	**2 235	**3 991	**2 297	**4 049
Skaldjur *Shell-fish*	—	—	2	10	*3 725	*15 084	1	0	*3 728	*15 094	**2 787	**10 476
Skrapfisk *Scrap*	..	..	**696	**146	**8 483	**1 172	4 939	841	**14 118	**2 159	**12 592	**2 748
Ej specificerade *Not specified*	**129	**148	7	4	1 478	1 401	65	37	1 679	1 590	1 649	1 504
Samtliga år 1957 *Total*	*20 758	*20 368	35 899	24 942	107 478	82 035	37 965	17 855	202 100	145 200	—	—
Samtliga år 1956 *Total*	*21 918	*20 307	28 301	20 108	93 277	70 248	[1]35 828	[1]16 711	—	—	179 324	127 374
därav skrapfisk	..	..	**205	**50	** 6 807	**1 580	5 580	1 118	—	—	**12 592	**2 748

[1] Enligt SOS Fiske 1956.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *In-cluding* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stock-holm	Göte-borg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Mars	167	9	1 027	441	716	148	2 332	461	156	99
April	117	13	1 152	448	634	145	2 379	541	148	95
Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
258,6	328,2	1 594,0	1 746,9	3 927,7	819,5	430,9	198,9	1956 Mars
286,2	334,0	1 400,2	2 207,5	4 227,9	1 132,2	342,3	148,2	April
304,9	352,7	1 626,0	1 916,4	4 200,0	875,6	290,8	117,3	Maj
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340,4	387,5	1 647,3	2 490,6	4 865,8	1 161,8	329,5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642,5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077.3	1 511.5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258,1	Juni
250,9	255,5	1 234.2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715.9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208.5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1947	14 691	5 929	9 539	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1955 3 kv.	35 988	8 453	6 533	13 183	21 424	7 854	1 958	3 481	10 470	109397	20 319
4 kv.	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956 1 kv.	35 523	8 168	6 364	11 802	20 434	8 641	2 038	3 614	10 875	107500	20 448
2 kv.	36 253	8 243	6 400	11 596	20 447	9 221	2 002	3 697	11 148	109047	20 320
3 kv.	37 167	8 365	6 440	11 476	20 479	9 910	1 997	3 788	11 475	111138	20 674
4 kv.	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 1 kv.	37 325	8 352	6 175	10 439	19 475	10 944	1 998	3 854	11 990	110595	20 768
2 kv.	38 230	8 523	6 168	10 247	19 342	11 485	2 075	3 971	12 311	112396	20 809
3 kv.	39 265	8 724	6 169	10 150	19 271	12 047	2 185	4 116	[2]12 583	114555	21 086
Därav *County*											
A Stockholms stad	5 356	1 443	1 086	1 611	1 847	657	234	126	1 490	13 856	2 605
B Stockholms län	2 914	515	286	486	879	711	123	193	650	6 761	1 028
C Uppsala »	865	197	115	209	412	298	41	137	287	2 562	507
D Södermanlands »	1 214	218	153	258	658	346	56	158	450	3 514	717
E Östergötlands »	2 087	369	287	331	845	544	107	296	543	5 410	886
F Jönköpings »	1 119	324	198	296	619	548	85	194	388	3 771	714
G Kronobergs »	559	169	99	176	420	316	63	182	254	2 240	476
H Kalmar »	950	231	164	251	582	405	108	307	342	3 340	617
I Gotlands »	327	62	46	123	176	90	11	10	78	923	162
K Blekinge »	645	137	90	185	366	230	37	121	179	1 990	323
L Kristianstads »	1 381	355	262	315	794	604	88	203	496	4 500	619
M Malmöhus »	3 768	840	535	899	1 757	1 025	191	248	991	10 257	1 282
N Hallands »	934	222	143	254	529	377	63	83	253	2 859	453
O Göteb. o. Boh. »	3 512	809	674	956	1 521	740	194	226	859	9 496	1 974
P Älvsborgs »	1 935	364	322	449	915	720	101	237	629	5 674	969
R Skaraborgs »	1 030	275	176	281	578	579	116	216	372	3 627	711
S Värmlands »	1 276	218	208	347	708	461	87	176	769	4 254	813
T Örebro »	1 187	277	171	348	739	430	56	264	476	3 948	760
U Västmanlands »	1 110	231	149	282	619	385	72	195	427	3 470	670
W Kopparbergs »	1 329	296	239	448	746	414	71	164	659	4 367	771
X Gävleborgs »	1 524	358	208	441	684	441	55	115	740	4 567	956
Y Västernorrl. »	1 476	274	198	315	902	592	89	91	414	4 352	994
Z Jämtlands »	851	131	97	221	328	251	24	23	185	2 111	403
AC Västerbottens »	857	212	125	259	730	427	61	86	340	3 101	740
BD Norrbottens »	1 059	197	138	409	917	456	52	65	312	3 605	945

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 034.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
620 823	10 809	8 407	738 627	309 857	7 262	11 399	1 268	1 541	9 706	24 017	1 919	1955 3 kv.
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	4 kv.
646 446	10 772	8 269	762 215	276 630	6 560	11 188	1 253	1 390	9 867	23 796	1 917	1956 1 kv.
687 235	10 729	8 390	801 672	282 676	6 909	11 471	1 272	1 361	10076	24 278	1 917	2 kv.
722 864	10 855	8 395	842 397	285 535	7 411	12 027	1 281	1 332	10410	25 150	1 917	3 kv.
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	4 kv.
742 653	11 212	8 281	861 529	249 951	6 750	11 883	1 242	1 228	10712	25 170	1 915	1957 1 kv.
796 819	11 234	8 341	917 556	259 652	7 210	12 292	1 232	1 200	10941	25 769	1 915	2 kv.
842 034	11 306	8 278	964 867	264 802	7 796	13 060	1 233	1 208	11298	26 903	1 915	3 kv.
												Därav *County*
83 264	1 586	781	97 901	16 297	1 088	556	47	54	391	1 048	—	A
46 550	537	542	53 853	11 462	611	492	50	51	266	865	1	B
20 277	216	210	23 049	6 180	285	344	14	37	315	711	6	C
27 719	268	254	31 487	7 627	359	292	26	36	372	727	—	D
42 519	403	360	48 289	13 435	461	511	42	42	604	1 200	2	E
35 039	435	347	39 157	12 223	214	631	37	40	417	1 126	—	F
18 936	348	117	21 293	5 764	135	346	21	20	230	619	3	G
27 680	395	227	31 247	8 662	166	457	27	35	345	867	—	H
6 466	71	68	7 457	3 139	125	148	17	16	35	216	—	I
14 369	118	138	16 497	4 620	121	285	6	9	217	520	—	K
31 545	327	178	36 223	9 612	181	667	15	18	577	1 285	—	L
70 696	522	480	81 433	18 216	600	1 000	65	78	853	2 012	—	M
18 949	170	181	21 989	7 500	156	290	21	30	267	610	—	N
58 062	941	501	68 059	21 961	673	710	58	59	446	1 277	—	O
43 623	536	381	49 678	15 972	363	531	67	59	487	1 151	—	P
32 090	393	218	35 935	10 688	228	640	22	32	504	1 207	3	R
35 285	567	363	39 902	11 996	284	552	108	113	503	1 279	16	S
34 218	311	273	38 439	10 448	381	599	37	33	430	1 103	1	T
29 306	258	302	33 078	7 146	282	388	27	23	496	936	52	U
36 572	481	323	41 262	13 426	285	598	50	55	667	1 377	105	W
33 087	507	424	38 078	12 296	266	787	88	54	705	1 644	205	X
30 565	566	496	35 413	11 661	195	574	88	82	626	1 373	225	Y
14 966	340	262	17 339	5 691	97	327	57	60	284	730	256	Z
26 300	528	425	29 826	10 099	142	797	127	104	700	1 732	445	AC
23 951	482	427	27 983	8 681	98	538	116	68	561	1 288	595	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjul-traktorer *Tractors wheeled*	Band-traktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja *Gas oil*	Fotogen *Kerosene*	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Ej angivet *Unknown*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1955 3 kv.	129 142	1 391	130 533	19 065	30 023	80 781	22	3	639
4 kv.	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956 1 kv.	133 968	1 410	135 378	20 777	32 510	81 434	24	3	630
2 kv.	137 389	1 415	138 804	21 778	34 490	81 882	24	3	627
3 kv.	139 667	1 424	141 091	22 560	35 851	82 033	24	2	621
4 kv.	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 1 kv.	144 876	1 453	146 329	24 266	39 548	81 880	19	3	613
2 kv.	148 850	1 486	150 336	25 354	42 390	81 960	20	3	609
3 kv.	151 499	1 497	152 996	26 293	44 238	81 837	20	3	605
Därav *County*									
A Stockholms stad	589	57	646	231	297	117	—	—	1
B Stockholms län	6 030	25	6 055	665	1 816	3 530	1	—	43
C Uppsala »	6 509	14	6 523	379	2 368	3 743	2	—	31
D Södermanlands »	7 040	14	7 054	796	2 329	3 903	—	—	26
E Östergötlands »	10 116	44	10 160	1 039	3 375	5 701	3	—	42
F Jönköpings »	4 653	14	4 667	1 388	1 264	2 000	—	—	15
G Kronobergs »	2 802	21	2 823	580	983	1 249	—	—	11
H Kalmar »	7 300	17	7 317	808	2 150	4 341	—	—	18
I Gotlands »	3 928	7	3 935	252	1 104	2 544	—	—	35
K Blekinge »	2 141	3	2 144	266	701	1 159	—	—	18
L Kristianstads »	10 762	38	10 800	1 862	3 044	5 865	1	—	28
M Malmöhus »	16 068	71	16 139	2 628	4 331	9 080	1	1	98
N Hallands »	5 768	18	5 786	960	1 352	3 427	1	—	46
O Göteb. o. Bohus »	3 821	19	3 840	1 101	845	1 885	2	—	7
P Älvsborgs »	7 369	24	7 393	2 138	1 573	3 664	—	—	18
R Skaraborgs »	12 670	20	12 690	2 254	3 552	6 869	—	1	14
S Värmlands »	6 301	102	6 403	1 303	1 379	3 690	1	—	30
T Örebro »	6 589	64	6 653	960	1 624	4 037	2	—	30
U Västmanlands »	7 028	74	7 102	492	2 290	4 284	2	1	33
W Kopparbergs »	5 323	130	5 453	1 819	1 239	2 382	1	—	12
X Gävleborgs »	4 639	65	4 704	1 108	1 570	2 011	—	—	15
Y Västernorrlands »	3 557	150	3 707	983	1 055	1 661	2	—	6
Z Jämtlands »	2 369	118	2 487	607	888	984	—	—	8
AC Västerbottens »	5 013	215	5 228	1 190	1 827	2 200	1	—	10
BD Norrbottens »	3 114	173	3 287	484	1 282	1 511	—	—	10

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1955 3 kv.	619 598	1 140	73	12	2 278	5 971	1	157	84 175	25 067	24	131
4 kv.	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956 1 kv.	644 982	1 393	62	9	2 116	5 988	1	164	82 000	25 370	22	108
2 kv.	685 655	1 513	58	9	2 107	6 118	1	164	82 973	25 956	21	97
3 kv.	721 186	1 615	56	7	2 071	6 159	1	164	84 326	26 704	21	87
4 kv.	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 1 kv.	740 851	1 744	51	7	1 954	6 158	1	168	83 217	27 298	21	59
2 kv.	794 858	1 906	48	7	1 956	6 244	1	140	84 283	28 035	21	57
3 kv.	839 803	2 182	43	6	1 927	6 223	1	127	85 567	28 912	20	56
Därav: *County*												
A	83 088	174	1	1	29	636	—	116	12 487	1 361	—	8
B	46 423	127	—	—	77	465	—	—	5 368	1 389	1	3
C	20 235	42	—	—	53	157	—	—	1 808	753	—	1
D	27 676	43	—	—	77	177	—	—	2 631	878	—	5
E	42 466	53	—	—	113	247	—	—	4 062	1 347	—	1
F	34 964	71	4	—	106	241	—	—	2 551	1 218	1	1
G	18 888	46	2	—	44	73	—	—	1 435	803	1	1
H	27 640	40	—	—	102	125	—	—	2 288	1 051	—	1
I	6 461	5	—	—	34	34	—	—	737	186	—	—
K	14 345	22	2	—	19	119	—	—	1 499	489	—	2
L	31 492	53	—	—	56	122	—	—	3 454	1 045	—	1
M	70 615	69	12	—	120	360	—	—	8 801	1 448	7	1
N	18 883	65	1	—	60	121	—	—	2 171	688	—	—
O	57 830	229	3	—	55	435	—	11	7 970	1 517	4	5
P	43 535	84	3	1	88	293	—	—	4 123	1 541	1	9
R	31 998	88	2	2	62	156	—	—	2 340	1 286	—	1
S	35 065	219	1	—	126	237	—	—	2 698	1 552	1	3
T	34 153	63	1	1	73	200	—	—	2 737	1 208	2	1
U	29 235	69	2	—	101	201	—	—	2 346	1 122	—	2
W	36 499	72	1	—	75	248	—	—	2 880	1 484	—	3
X	33 004	81	2	—	131	293	—	—	3 182	1 381	—	4
Y	30 396	168	1	—	109	387	—	—	2 756	1 592	1	3
Z	14 889	77	—	—	48	214	—	—	1 393	718	—	—
AC	26 164	131	4	1	67	357	1	—	1 801	1 299	1	—
BD	23 859	91	1	—	102	325	—	—	2 049	1 556	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1956		1957		1956		1957	
	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	8 002	8 348	2 409	2 818	132	213	213	255
Definitivt avregistrerade *Condemned*	3 203	3 985	3 341	4 841	19	20	17	26
Återregistrerade *Re-registered*	10 829	7 759	14 005	5 272	136	83	158	81
Nyregistrerade *Registered*	41 046	39 942	45 728	47 268	134	160	140	142
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+40 789	+35 629	+54 166	+45 215	+ 121	+ 5	+ 60	− 63
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 844	1 952	1 459	1 455	5 540	7 463	3 097	5 185
Definitivt avregistrerade *Condemned*	909	973	834	996	2 983	3 182	2 548	3 558
Återregistrerade *Re-registered*	1 272	1 294	1 265	1 318	8 838	6 141	10 765	6 555
Nyregistrerade *Registered*	2 978	3 603	2 758	3 177	5 632	7 044	4 329	7 005
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 547	+ 2 091	+ 1 801	+ 2 159	+ 6 046	+ 2 859	+ 9 701	+ 5 150
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	85	91	100	106	279	345	267	312
Definitivt avregistrerade *Condemned*	296	209	296	302	123	98	112	89
Återregistrerade *Re-registered*	25	27	22	26	174	264	258	313
Nyregistrerade *Registered*	3 470	2 338	4 220	2 910	724	1 035	708	1 207
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 3 426	+ 2 287	+ 4 007	+ 2 660	+ 482	+ 872	+ 599	+ 1 134

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Februari 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *February 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t. [2]	T. [2]	S:a [2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	4	2	6	25	8	33	197	89	286	226	99	325
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	10	—	10	31	2	33	207	82	289	248	84	332
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	1	—	1	3	4	7	4	7	11	8	11	19
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. mot.*	1	1	2	1	3	4	9	15	24	11	19	30
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	1	—	1	—	—	—	1	9	10	2	9	11
Cyklister *Cyclists*	—	3	3	5	8	13	14	40	54	19	51	70
Fotgängare *Pedestrians*	4	12	16	16	39	55	25	122	147	45	173	218
Övriga *Others*	5	3	8	10	6	16	17	21	38	32	30	62
Summa *Total*	26	21	47	91	70	161	474	385	859	591	476	1 067

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade [1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	3	8	30	41
7—10 »	3	7	13	23
11—14 »	4	6	35	45
15—17 »	2	6	40	48
18—29 »	4	21	180	205
30—44 »	9	37	193	239
45—59 »	7	28	141	176
60—69 »	7	16	51	74
> 69 »	8	11	30	49
Okänd ålder *Age not stated*	—	21	146	167
Samtliga *Total*	47	161	859	1 067
Därav *Of which*				
män *males*	30	104	545	679
kvinnor *females*	17	46	249	312
okänt kön *sex not stated*	—	11	65	76

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 958	3 733	5 691
Lastbil *Lorry*	673	968	1 641
Buss *Bus*	103	211	314
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	11	31	42
Moped *Cycle with aux. motor*	12	52	64
Annan lätt mc *Other light mc*	7	19	26
Spårvagn *Tram*	1	70	71
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	7	14	21
Cykel *Cycle*	21	71	92
Annat fordon *Other vehicle*	91	301	392
Fotgängare *Pedestrian*	46	176	222
Andra trafikelement *Other traffic elements*	41	17	58
Summa *Total*	2 971	5 663	8 634

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Februari 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	2	11	48	63	2	3	17	22
Uppsala »	1	1	9	25	36	1	3	13	17
Södermanlands »	2	2	8	62	74	3	2	12	17
Östergötlands »	—	7	20	77	104	—	7	35	42
Jönköpings »	2	4	10	55	71	2	9	27	38
Kronobergs »	—	3	6	31	40	—	4	12	16
Kalmar »	1	2	14	49	66	1	2	18	21
Gotlands »	—	—	2	11	13	—	—	2	2
Blekinge »	—	1	6	30	37	—	2	11	13
Kristianstads »	—	1	15	54	70	—	1	21	22
Malmöhus »	5	2	18	89	114	5	6	26	37
Hallands »	—	—	10	27	37	—	—	11	11
Göteb. o. Bohus »	—	2	12	56	70	—	2	15	17
Älvsborgs »	—	5	22	55	82	—	6	30	36
Skaraborgs »	1	1	11	70	83	1	1	16	18
Värmlands »	2	5	15	77	99	2	6	23	31
Örebro »	1	2	14	47	64	1	2	20	23
Västmanlands »	2	1	11	42	56	2	1	13	16
Kopparbergs »	2	3	17	58	80	2	4	35	41
Gävleborgs »	—	2	16	77	95	—	2	20	22
Västernorrlands »	2	7	24	62	95	2	8	34	44
Jämtlands »	1	4	13	33	51	1	6	23	30
Västerbottens »	—	7	13	52	72	—	7	17	24
Norrbottens »	1	5	15	90	111	1	7	23	31
Summa *Total*	25	69	312	1 277	1 683	26	91	474	591

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

February 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	15	78	608	704	3	15	87	105
Stockholms län	—	3	20	100	123	—	3	25	28
Uppsala »	1	—	9	42	52	1	—	9	10
Södermanlands »	—	2	3	59	64	—	2	5	7
Östergötlands »	—	4	14	152	170	—	4	15	19
därav Norrköpings stad	—	1	4	56	61	—	1	4	5
Jönköpings län	1	—	10	68	79	1	—	12	13
Kronobergs »	—	—	2	19	21	—	—	2	2
Kalmar »	—	—	8	35	43	—	—	9	9
Gotlands »	—	—	—	6	6	—	—	—	—
Blekinge »	2	—	3	30	35	2	—	3	5
Kristianstads »	—	2	9	51	62	—	2	11	13
Malmöhus »	1	4	37	256	298	1	4	40	45
därav Malmö stad	1	4	21	150	176	1	4	24	29
Hallands län	1	—	2	27	30	1	—	2	3
Göteb. o. Bohus »	3	16	42	384	445	3	20	61	84
därav Göteborgs stad..	2	16	36	341	395	2	20	55	77
Älvsborgs län	2	2	9	60	73	2	2	12	16
Skaraborgs »	1	1	3	37	42	1	1	5	7
Värmlands »	1	3	7	61	72	1	3	11	15
Örebro »	—	2	19	76	97	—	2	20	22
Västmanlands »	1	—	12	75	88	1	—	14	15
Kopparbergs »	—	2	12	49	63	—	2	16	18
Gävleborgs »	—	2	9	85	96	—	2	12	14
Västernorrlands »	—	—	4	54	58	—	—	4	4
Jämtlands »	—	—	—	12	12	—	—	—	—
Västerbottens »	2	7	3	27	39	2	7	6	15
Norrbottens »	2	1	4	87	94	2	1	4	7
Summa *Total*	21	66	319	2 460	2 866	21	70	385	476
Hela riket *Sweden*	46	135	631	3 737	4 549	47	161	859	1 067

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Februari 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *February 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1]	Med annan personskada		Med endast egendomsskada	Summa	Därav inom	
			Svår	Lindrig			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	22	62	321	2 475	2 880	984	1 896
3	Därav: i motsatt färdriktning	8	22	143	757	930	604	326
4	i korsande »	9	23	109	1 069	1 210	143	1 067
5	i samma »	5	17	69	649	740	237	503
6	Mellan fler än två fordon	1	5	27	123	156	57	99
7	Summa	23	67	348	2 598	3 036	1 041	1 995
8	Därav vid omkörning	4	12	42	372	430	135	295
9	Kollision med parkerat fordon	—	4	19	489	512	70	442
10	Därav vid omkörning	—	1	7	38	46	13	33
11	Kollision med fotgängare	15	51	139	8	213	46	167
12	Därav vid omkörning	—	2	4	1	7	1	6
13	Kollision med annan vägtrafikant	2	—	6	2	10	2	8
14	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	—	1
15	Kollision med djur	—	—	3	44	47	40	7
16	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
17	Kollision med hinder på körbanan	2	—	1	59	62	19	43
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision mot föremål vid körbanan	—	2	15	141	158	52	106
20	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
21	Körning av vägen	2	3	90	370	465	390	75
22	Därav vid omkörning	—	1	2	23	26	25	1
23	Kullkörning	1	5	6	8	20	11	9
24	Därav vid omkörning	1	1	—	—	2	1	1
25	Olycka av annat slag	1	3	4	18	26	12	14
26	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	—	1
27	*Samtliga olyckor*	46	135	631	3 737	4 549	1 683	2 866
28	Därav vid omkörning	5	17	56	435	513	175	338
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	24	84	402	2 588	3 098	1 116	1 982
30	Halvdager	2	10	39	184	235	97	138
31	Mörker med vägbelysning	8	23	105	626	762	106	656
32	» utan »	12	17	81	261	371	346	25
33	Okända ljusförhållanden	—	1	4	78	83	18	65

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan.

Landstingens finanser 1956

County Council Finance

Uppgifter om landstingens finanser år 1956 föreligger nu färdiga. Siffrorna får ej anses vara helt slutgiltiga, men några mer väsentliga förändringar torde dock ej vara att vänta.

I tab. 1 lämnas uppgifter om landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, varvid även fördelning på drift- och kapitalbudget meddelas. Av tabellen framgår, att driftbudgeten visar en betydande övervikt beträffande såväl inkomsterna som utgifterna. Inkomsterna består till största delen av skatter, som år 1956 upptog 72,6 % av totalsumman. Av återstoden utgör avgifter och ersättningar den mest betydande posten, 13,4 %. Statsbidragen till landstingen uppgick till 89,3 milj. kr, varav 11,8 milj. kr utgjorde bidrag till investering. På utgiftssidan är löner och arvoden den största delposten med 45,2 % av samtliga utgifter. Närmast därefter i storleksordning

Tab. 1. Landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1956 *Income and expenditure of County Councils by economic categories*

Inkomster *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	Utgifter *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster *Current revenue*			Driftutgifter *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	790 708,2	72,6	Löner och arvoden *Wages and salaries*	470 918,7	45,2
Statsbidrag *State grants*	77 508,9	7,1	Pensioneringskostnader *Pensions*	16 493,8	1,6
Hyror och arrenden *Rents*	15 476,4	1,4	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	17 990,8	1,7
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	145 940,6	13,4	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	25 193,8	2,4
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	8 157,7	0,7	Hyror och arrenden *Rents*	7 174,0	0,7
Räntor *Interest*	29 998,5	2,8	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	48 025,1	4,6
Andra driftinkomster *Others*	3 139,7	0,3	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	95 101,3	9,1
Summa *Total*	1 070 930,0	98,3	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	120 479,6	11,6
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Räntor och lånekostnader *Interest*	3 555,1	0,3
Bidrag av staten till investering *State grants*	11 762,1	1,1	Expenser *Stationery, etc.*	13 399,8	1,3
Andra bidrag till investering *Other grants*	1 783,5	0,2	Andra driftutgifter *Others*	52 490,4	5,0
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	244,4	0,0	Summa *Total*	870 822,4	83,5
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	265,2	0,0	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Andra kapitalinkomster *Others*	4 483,5	0,4	Fastighetsanskaffning o. nyanläggning *Investment in real estate*	150 599,2	14,5
Summa *Total*	18 538,7	1,7	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery etc.*	21 077,5	2,0
Totalsumma *Grand total*	1 089 468,7	100	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	279,3	0,0
			Andra kapitalutgifter *Others*	120,3	0,0
			Summa *Total*	172 076,3	16,5
			Totalsumma *Grand total*	1 042 898,7	100

Tab. 2. Landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1956 *Income (except taxes) and expenditure of County Councils by administrative units*

Ändamål *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Hälso- och sjukvård *Public health*	210 697,2	885 143,2	674 446,0	70,5	84,9	90,6
därav: lasarettsvård	93 501,1	533 188,1	439 687,0	31,3	51,1	59,1
epidemisjukvård	3 720,6	20 984,1	17 263,5	1,2	2,0	2,3
tuberkulossjukvård	12 002,7	49 817,9	37 815,2	4,0	4,8	5,1
vård av kroniskt sjuka	10 868,8	61 880,3	51 011,5	3,6	5,9	6,9
vård av sinnessjuka	8 924,1	23 120,8	14 196,7	3,0	2,2	1,9
undervisning och vård av sinnesslöa	27 071,6	52 468,5	25 396,9	9,1	5,0	3.4
folktandvård	31 666,8	62 466,7	30 799,9	10,6	6,0	4.1
Undervisnings- o. bildningsanstalter *Education*	37 301,8	87 738,6	50 436,8	12,5	8,4	6.8
Social verksamhet o. d. *Social services*	11 343,6	40 178,1	28 834,5	3,8	3,9	3.9
Allmän förvaltning *General administration*	582,3	17 028,2	16 445,9	0,2	1,6	2.2
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	701,1	2 955,4	2 254,3	0,2	0,3	0.3
Finansförvaltning *Financial administration*	38 134,5	9 855,2	— 28 279,3	12,8	0,9	— 3,8
Summa *Total*	298 760,5	1 042 898,7	744 138,2	100	100	100

kommer kostnaderna för fastighetsanskaffning och nyanläggning med 14,5 % samt förbrukningsmateriel o. d. (främst vid sjukvårdsanstalterna) med 11,6 %.

Landstingens totala inkomster och utgifter uppgick år 1956 till 1 089,5 resp. 1 042,9 milj. kr mot 1 027,5 resp. 922,0 milj. kr år 1955. Inkomsterna har sålunda ökat med 62,0 milj. kr eller 6,0 % och utgifterna med 120,9 milj. kr eller 13,1 %. Löner och arvoden har stigit med 11 % och fastighetsanskaffning och nyanläggning med 19 %.

Huru landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter år 1956 fördelar sig på skilda ändamål, framgår av tab. 2. Som synes av denna, utgöres landstingens huvudsakliga verksamhet av hälso- och sjukvård. Inkomsterna och utgifterna för denna förvaltningsgren upptar nämligen 70,5 resp. 84,9 % av landstingens samtliga inkomster och utgifter. Inom hälso- och sjukvården är lasarettsvården den mest omfattande verksamhetsgrenen. Landstingens undervisnings- och bildningsverksamhet avser huvudsakligen folkhögskolor och lantmannaskolor samt anstalter för yrkesutbildning o. d.

Tab. 2 innehåller även uppgifter om landstingens nettoutgifter för de olika verksamhetsområdena. Dessa uppgifter har erhållits genom att minska bruttoutgifterna med de i tabellen redovisade inkomsterna.

I tab. 3 lämnas uppgifter om landstingens tillgångar och skulder vid 1956 års slut. Tillgångarna uppgår till 2 106,8 milj. kr, varav 1 071,1 milj. kr eller 51 % utgöres av fastighetsvärdena. De rörliga tillgångarna består till största delen av medel innestående i bank. Skulderna utgjorde vid samma tidpunkt 180,4 milj. kr. Vid 1955 års slut uppgick tillgångarna till 1 886,1 och skulderna till 185.1 milj. kr, vilket betyder att tillgånarna under år 1956 ökat med 12 % medan skulderna minskat med 2,5 %.

Tab. 3. Landstingens tillgångar och skulder vid 1956 års slut *Assets and liabilities of County Councils at the end of 1956*

	Belopp, 1 000 kr	%
TILLGÅNGAR *Assets*		
Fasta *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	1 071 132,2	50,8
Inventarier och transportmedel *Inventory and transport equipment*	94 657,5	4,5
Aktier och andelar *Shares*	3 093,9	0,2
Utlånade medel *Loans*	14 777,4	0,7
Summa *Total*	1 183 661,0	56,2
Rörliga *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	1 367,8	0,1
Postgiro *Postal cheque accounts*	14 179,0	0,7
Bank *At banks*	619 056,9	29,4
Obligationer *Bonds*	129 204,5	6,1
Interimsfordringar *Interim claims*	36 363,0	1,7
Andra rörliga tillgångar *Others*	122 926,0	5,8
Summa *Total*	923 097,2	43,8
Samtliga tillgångar *Total assets*	2 106 758,2	100
SKULDER *Liabilities*		
Fasta *Fixed*	96 275,4	53,4
Rörliga *Liquid*	84 174,0	46,6
Samtliga skulder *Total liabilities*	180 449,4	100

Beträffande landstingens fonder enligt landstingslagen lämnas uppgifter i nedanstående sammanställning.

	Belopp, 1 000 kr	%
Pensionsfonder	90 827,5	15,4
Kassaförlagsfonder	14 625,9	2,5
Allmänna investeringsfonder	104 171,4	17,7
Särskilda investeringsfonder	73 720,7	12,5
Skatteregleringsfonder	262 403,3	44,6
Särskilda skatteregleringsfonder	40 635,5	6,9
Övriga fonder	2 195,4	0,4
Summa	588 579,7	100

Som synes av sammanställningen är skatteregleringsfonderna de mest betydande, omfattande 45 % av den totala fondbehållningen. Den därnäst största gruppen, de allmänna investeringsfonderna, uppnådde knappt 18 % av totalbehållningen. Med skatteregleringsfonderna bör ej förväxlas de s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning jämlikt lag den 9 april 1954 (nr 154).

Det totala fondkapitalet har sedan år 1954 stigit med 51 milj. kr, eller 9,5 %.

Utöver i tabellerna lämnade uppgifter må nämnas, att landstingens fasta upplåning under år 1956 uppgick till endast 2,2 milj. kr, under det att verkställda amorteringar utgjorde 9,6 milj. kr. Avsättningarna till egna fonder utgjorde 87,8 milj. kr, medan ur fonderna disponerade medel uppgick till 37,9 milj. kr.

Th. L.

Beställningstrafik med lastbil — Februari 1958

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1953: Medeltal per månad	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
2	1954: » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
3	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
4	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
5	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
6	1957: Februari.....	20 949	4,92	29 658	1 993	14,88
7	Maj	21 148	4,94	36 356	2 389	15,22
8	Augusti.....	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
9	November.....	21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
10	1958: Februari	[2] 21 255	5,06	31 198	1 963	15,89
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 480	4,19	5 821	361	16,12
B	Stockholms län	1 044	5,14	2 003	125	16,00
C	Uppsala län	535	5,60	374	25	14,88
D	Södermanlands län	726	5,03	849	53	16,04
E	Östergötlands län	979	5,31	1 295	83	15,53
F	Jönköpings län	779	5,41	833	57	14,51
G	Kronobergs län	453	5,37	295	20	14,60
H	Kalmar län	596	5,73	641	38	16,68
I	Gotlands län	160	4,11	164	10	16,39
K	Blekinge län	370	5,51	407	27	14,85
L	Kristianstads län	699	5,45	494	32	15,39
M	Malmöhus län	1 493	5,16	2 055	149	13,76
N	Hallands län	472	5,07	463	31	14,93
O	Göteborgs och Bohus län	1 810	4,41	3 456	224	15,40
P	Älvsborgs län	984	5,23	1 077	75	14,39
R	Skaraborgs län	731	5,23	625	42	14,98
S	Värmlands län	867	5,19	811	53	15,35
T	Örebro län	759	5,61	982	63	15,52
U	Västmanlands län	719	5,44	903	55	16,45
W	Kopparbergs län	805	5,30	702	44	16,07
X	Gävleborgs län	1 005	6,02	1 586	94	16,87
Y	Västernorrlands län	993	4,79	1 815	103	17,69
Z	Jämtlands län	361	4,58	416	24	17,39
AC	Västerbottens län	735	5,01	1 405	78	17,94
BD	Norrbottens län	700	4,65	1 726	97	17,76

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 180 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
2	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
3	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
4	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
5	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
6	2 606	18 515	9 227	33	58	1 412	28 939	104
7	3 396	20 396	10 194	33	49	1 511	32 521	106
8	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
9	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
10	2 528	18 806	9 624	34	63	1 444	30 397	107
A	6	180	2	—	411	7	311	171
B	80	395	393	50	36	32	641	81
C	83	726	363	33	65	54	1 066	98
D	115	864	404	32	59	62	1 392	110
E	129	1 184	517	30	75	83	1 780	105
F	117	1 095	328	23	78	76	1 597	112
G	86	740	588	44	60	55	1 074	81
H	88	827	306	27	89	62	1 304	115
I	26	77	38	33	12	15	142	124
K	35	585	106	15	154	30	791	114
L	118	1 357	436	24	117	81	1 843	103
M	115	1 266	433	25	97	85	1 850	109
N	59	541	227	30	68	42	817	106
O	56	507	182	26	87	34	884	128
P	124	1 037	437	30	56	79	1 431	97
R	77	999	324	24	110	96	1 391	105
S	146	996	665	40	61	77	1 658	100
T	126	885	474	35	66	65	1 527	112
U	145	747	377	34	41	52	1 210	108
W	177	888	616	41	40	83	1 626	108
X	157	622	510	45	35	68	1 419	125
Y	135	708	519	42	43	61	1 354	110
Z	100	325	295	48	23	37	805	130
AC	154	783	660	46	53	66	1 543	108
BD	74	472	424	47	52	42	941	105

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 tonkilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighetstonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighetstonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighetstonkm *Load factor* %		
1	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
2	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
3	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
4	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
5	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
6	150 667	19	240 340	12	63	163	2 797
7	167 529	19	263 255	12	64	184	3 257
8	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
9	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
10	160 237	19	258 831	12	62	160	2 898
A	2 672	12	3 192	10	84	149	2 473
B	2 866	22	4 961	13	58	151	2 533
C	5 381	20	9 909	11	54	147	2 690
D	6 764	21	12 202	11	55	158	3 086
E	9 661	18	16 136	11	60	170	3 141
F	9 201	17	13 295	12	69	171	3 119
G	5 200	21	8 491	13	61	166	3 023
H	7 808	17	11 512	11	68	169	3 264
I	321	44	493	29	65	159	1 914
K	5 318	15	8 106	10	66	156	3 238
L	13 818	13	19 066	10	72	162	3 344
M	11 213	17	15 462	12	73	157	2 615
N	3 997	20	6 681	12	60	155	2 712
O	4 864	18	8 028	11	60	143	2 398
P	6 930	21	11 478	12	60	156	2 549
R	8 450	16	12 405	11	68	189	2 757
S	8 851	19	13 881	12	64	149	2 847
T	8 326	18	14 361	11	58	169	3 306
U	5 922	20	11 425	11	52	149	2 939
W	7 105	23	12 519	13	57	157	2 892
X	5 411	26	11 814	12	46	161	2 990
Y	5 824	23	9 930	14	59	164	3 192
Z	2 339	34	4 416	18	53	170	3 383
AC	8 173	19	13 223	12	62	196	4 010
BD	3 822	25	5 845	16	65	198	3 810

[1] **Se not 1 på föregående sida.**

Brott som kommit till polisens kännedom år 1956

Offences Known to the Police

Inledning. Föregående årsredogörelse publicerades i denna tidskrift nr 1/1957, s. 57 o. f. I tidskriften återfinnes även sammanställningar av uppgifter för de olika kvartalen. Årsredogörelsen för 1956 är den sjunde i ordningen. Den första, avseende år 1950, föreligger i en särskild publikation.

Av utrymmesskäl anges i tablåer och flertalet tabeller endast kapitelnumren i strafflagen. Efter tab. 2 finnes emellertid en fullständig redovisning av brotten enligt kapitelrubrikerna, till vilken läsaren hänvisas.

En jämförelse mellan kvartals- och årsstatistiken ger följande resultat. De av tullåklagare redovisade brotten är icke medräknade.

Brottets art	Årsstatistik	Kvartalsstatistik
SL 10 kap.	3 915	3 646
» 11 »	514	487
» 12 »	1 176	1 049
» 13 »	929	750
» 14 »	9 704	9 163
» 15 »	2 407	2 421
» 18 »	2 431	2 166
» 19 »	3 555	3 651
» 20 »	172 849	169 905
» 21 »	17 137	16 897
» 22 »	5 815	5 573
» 23 »	667	497
» 24 »	9 702	9 681
» 25 »	1 044	800
» i övrigt	3 305	2 962
Lönnbränning	77	71
Övriga brott mot förf. ang. rusdr. o. öl	881	942
Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredn.	17	17
Rattfylleri	11 694	11 553
Jaktlagstiftningen	1 100	1 101
Fiskelagstiftningen	824	783
Skattestrafflagen	4 293	4 450
Summa	254 036	248 565

Hela antalet i kvartalsstatistiken redovisade brott utgör enligt tablån inemot 98 % av årsstatistikens motsvarande brottsantal. Siffran varierar något, eller med upp till omkring 1 % under olika år. Årsstatistiken är sålunda något fullständigare än kvartalsstatistiken. Till en del torde differensen dock kunna vara uttryck för en viss dubbelredovisning i årsstatistiken av brott överlämnade till annan åklagare. Såvitt gäller de olika brottsgrupperna, torde olikheterna åtminstone delvis kunna förklaras även av att ett visst brottsfall vid redovisningen i årsstatistiken, då brottets art i regel kan säkrare bedömas, rubricerats på annat sätt än i kvartalsstatistiken.

Brott som kommit till polisens kännedom. Tab. 1 visar antalet till polisens kännedom komna brott år 1956 länsvis och med särskiljande av de av tullåklagare redovisade brotten. Av de i primärmaterialet redovisade, i strafflagen ej upptagna brotten — avseende uteslutande sådana, varå urbota straff kan följa — är i denna redogörelse, liksom i de tidigare fr. o. m. år 1953, endast vissa medtagna (se tab. 1, rad. 47—53). Det har nämligen ej varit möjligt att få till stånd en enhetlig redovisning av samtliga brott av detta slag.

Utvecklingen av brottsligheten åren 1954—1956 framgår av tab. A. Till jämförelse har däri inlagts motsvarande uppgifter även för år 1950.

Strafflagsbrotten med undantag för de fåtaliga brotten enligt 16 och 17 kap., beträffande vilka primärmaterialet ej medger en sådan uppdelning, har i tab. A fördelats å de fyra huvudgrupperna: brott mot staten (8—10 kap., 11 kap. utom 10 och 11 §§, dvs. utom fylleri och förargelseväckande beteende, samt 25 och 26 kap.), brott mot allmänheten (12, 13 och 19 kap.), brott mot person (14, 15 och 18 kap.) samt brott mot egendom (20—24 kap.). De av tullåklagare redovisade brotten är medräknade. Strafflagens 27 kap., innehållande särskilda bestämmelser för krig, beredskapstillstånd m. m., beröres ej av indelningen.

Hela antalet år 1956 till polisens kännedom komna brott är, som synes av tab. A, 255 106 mot 243 786 år 1955, motsvarande en ökning med 4,6 %.

De procentuella förändringarna åren 1955 och 1956 för de olika huvudgrup-

Tab. A. Brott som kommit till polisens kännedom åren 1950 samt 1954—1956
Offences known to the police

Brottsgrupper	1950	1954	1955	1956
Antal				
Brott enl. SL	161 778	201 317	225 231	235 153
Därav:				
Mot staten	8 280	8 676	8 566	8 599
» allmänheten	4 161	5 066	5 986	5 660
» person	12 665	13 805	15 101	14 542
» egendom	136 137	173 532	195 338	206 170
Övriga brott	11 221	17 074	18 555	19 953
Därav rattfylleri	3 460	7 442	9 071	11 694
Samtliga brott	172 999	218 391	243 786	255 106
I % av samtliga brott				
Brott enl. SL	93,5	92,2	92,4	92.2
Därav:				
Mot staten	4,8	4,0	3,5	3.4
» allmänheten	2,4	2,3	2,5	2.2
» person	7,3	6,3	6,2	5.7
» egendom	78,7	79,5	80,1	80.8
Övriga brott	6,5	7,8	7,6	7.8
Därav rattfylleri	2,0	3,4	3,7	4.6
Samtliga brott	100	100	100	100

perna av brott sedan närmast föregående år framgår av följande tablå.

	1955	1956
Brott enl. SL	+ 11,9	+ 4,4
Därav:		
Mot staten	— 1,3	+ 0,4
allmänheten	+ 18,2	— 5,4
person	+ 9,4	— 3,7
egendom	+ 12,6	+ 5,5
Övriga brott	+ 8,7	+ 7,5
Därav rattfylleri	+ 21,9	+ 28,9
Samtliga brott	+ 11,6	+ 4,6

Ökningen i antalet strafflagsbrott (4,4 %) kommer efter vanligheten huvudsakligen på egendomsbrotten, som i jämförelse med år 1955 visar ökning med 5,5 %. Ökningen såväl av strafflagsbrotten, tagna under ett, som av egendomsbrotten är procentuellt mindre än under år 1955 (11,9 resp. 12,6 %).

År	Inbrotts-stöld	Motor-fordons-tillgrepp	Annat brott enl. 20 kap.	Annat egendoms-brott
1950	20 714	7 065	82 881	25 477
1954	28 348	15 726	98 835	30 623
1955	33 319	25 029	105 375	31 615
1956	34 357	26 464	112 028	33 321
Ökning i % sedan föregående år				
1955	+ 17,5	+ 59,2	+ 6,6	+ 3,2
1956	+ 3,1	+ 5,7	+ 6,3	+ 5,4

Av egendomsbrotten har framför allt inbrottsstölderna och motorfordonstillgreppen, såsom tablån nedan t. v. visar, ökats förhållandevis mindre än under år 1955. Vad motorfordonstillgreppen angår, är denna förändring, såsom

Indextal. 1950 = 100

Brottets art	1954	1955	1956
SL 10 kap.	106,5	106,3	111.2
» 11 »	92,1	110,0	97.0
» 12 »	74,6	79,6	71.1
» 13 »	264,3	273,5	238.8
» 14 »	107,3	116,3	115.0
» 15 »	120,4	141,0	137,9
» 18 »	106,8	114,0	98,1
» 19 »	132,4	170,2	167,8
» 20 »	129,1	148,0	156.2
» 21 »	116,1	116,8	117,0
» 22 »	109,5	110,2	106.3
» 23 »	127,4	149,3	228.4
» 24 »	143,3	158,8	191.6
» 25 »	138,2	154,3	129.9
» 26 »	97,1	87,6	91.2
» i övrigt	44,5	44,9	34.0
Lönnbränning	75,4	57,8	18.8
Övriga brott mot förf. ang. rusdr. o. öl	136,6	140,7	74.2
Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredn.	540,0	700,0	340.0
Rattfylleri	215,1	262,2	338.0
Jaktlagstiftningen	101,3	98,8	96.2
Fiskelagstiftningen	81,6	107,3	110.9
Skattestrafflagen	139,2	126,7	151.5
Samtliga brott	126,2	140,9	147.5

Tab. B. Brott som kommit till polisens kännedom i landsfiskalsdistrikt samt städer, ej hörande under sådant distrikt, år 1956

Offences known to the police in provincial public prosecutor districts and in towns not belonging to such a district, % and per 100 000 population

Områden	Hela antalet	Brott mot staten (utom enl. SL 11:10 och 11)	Brott mot allmänheten	Brott mot person (utom enl. SL 16 och 17 kap.)	Brott mot egendom		Övriga brott (= tab. 1 rader 45, 47—53)
					Hela antalet	Därav enl. SL 20 kap.	
Procentuell fördelning							
Städer med stadsfiskal:							
Stockholm, Göteborg, Malmö	33,6	23,3	22,8	34,9	35,7	37,2	19,0
Övriga	32,7	35,7	29,4	22,9	34,5	34,8	20,1
Samtliga	66,3	59,0	52,2	57,8	70,2	72,0	39,1
Landsfiskalsdistrikt	33,7	41,0	47,8	42,2	29,8	28,0	60,9
Hela riket	100	100	100	100	100	100	100
På 100 000 av medelfolkmängden							
Städer med stadsfiskal:							
Stockholm, Göteborg, Malmö	6 170,0	144,5	93,2	366,3	5 303,9	4 642,0	262,1
Övriga	5 441,4	201,2	108,8	218,7	4 661,8	3 936,8	250,9
Samtliga	5 788,0	174,3	101,4	288,9	4 967,2	4 272,3	256,2
Landsfiskalsdistrikt	1 941,5	80,0	61,5	139,2	1 397,3	1 100,2	263,5
Hela riket	3 472,5	117,5	77,4	198,8	2 818,2	2 362,7	260,6

kvartalsstatistiken visat (jfr nr 2/1958, s. 85), icke uteslutande att hänföra till fjärde kvartalet år 1956, då det s. k. söndagskörförbudet trädde i kraft.

I jämförelse med år 1950 har strafflagsbrotten ökat med omkring 45 %. För andra redovisade brott än strafflagsbrotten är ökningen under samma tid större, inemot 78 %. Den dominerande gruppen strafflagsbrott, brotten enligt 20 kap. — stöld, rån m. m. — omfattande mer än två tredjedelar av samtliga strafflagsbrott har i jämförelse med år 1950, såsom framgår av de i tablån på s. 224 lämnade indextalen, ökat med 56 %.

Följande tablå ger motsvarande indextal särskilt för vissa grupper av brotten enligt 20 kap. SL (stöld, rån o. dyl.).

Brottsgrupp	Indextal. 1950 = 100		
	1954	1955	1956
Inbrottsstöld	136,9	160,9	165,9
Motorfordonstillgrepp[1]	222,6	354,3	374,6
Annat brott enl. 20 kap.	119,2	127,1	135,2

[1] Inkl. mopeder.

Av brotten enligt 20 kap. SL har, enligt tablån ovan motorfordonstillgreppen nära nog fyrdubblats sedan år 1950. Härvid är medräknade mopederna, vilka började komma mera allmänt i bruk omkring år 1952. Tillgreppen av motorfordon har härigenom kommit att utgöra omkring 10 % av samtliga redovisade brott mot 4 % år 1950.

Rattfylleribrotten har sedan år 1950 ökats med 238 % (se tablån på s. 224).

Antalet mord och dråp är 76 för år 1956 mot 53, 64 och 49 för vart och ett av åren 1950, 1954 resp. 1955. För mordbrand är motsvarande siffror 271, 216, 193 resp. 271.

Ur flera synpunkter vore en fördelning av brottstalen på städer resp. landsbygd av intresse. Primärmaterialet medger emellertid icke en fullständig sådan fördelning. I stället har en uppdelning skett på landsfiskalsdistrikt samt städer med stadsfiskal. Härvid har tillämpats i huvudsak samma uppdelning på huvudgrupper av brott som i tab. A, men de av tullåklagare redovisade brotten har ej medtagits. Brotten enligt 16 och 17 kap. strafflagen har vidare här sammanförts med de i strafflagen ej upp-

Områden	På 100 000 av medelfolkmängden			
	Inbrotts-stöld	Motor-fordons-tillgrepp[1]	Annat brott enl. 20 kap.	Annat egendoms-brott
Städer med stadsfiskal:				
Stockholm, Göteborg, Malmö	1 078,4	1 162,4	2 401,2	661,8
Övriga	570,2	407,5	2 959,1	725,0
Samtliga	812,0	766,6	2 693,7	694,9
Landsfiskalsdistrikt	243,3	94,1	762,8	297,2
Hela riket	469,6	361,7	1 531,4	455,5

[1] Inkl. mopeder.

tagna brotten till en grupp »övriga brott». Resultaten har sammanfattats i tab. B, som lämnar dels en procentuell fördelning av brotten dels uppgifter rörande antalet brott på 100 000 av medelfolkmängden i landsfiskalsdistrikten resp. städer, vilka ej hör under sådant distrikt.

Antalet städer med stadsfiskal var under redovisningsåret 55 samt antalet städer, som tillhörde landsfiskalsdistrikt, 78. Av de senare hade vid redovisningsårets ingång endast nio mer än 15 000 invånare, medan av de förra vid samma tid tio hade mindre än 15 000 invånare. Till övervägande delen återfinnes således bland städer med stadsfiskal de större städerna. Emellertid kan av brott begångna i städer med stadsfiskal, utom såvitt angår de tre största städerna, brott rörande vilka uppgift lämnas av statsåklagare, icke redovisas särskilt för dessa städer. Vid en uppdelning av antalet till polisens kännedom komna brott på städer med stadsfiskal resp. landsfiskalsdistrikt kommer alltså en del av brottsligheten för dessa städer, utom såvitt angår Stockholm, Göteborg och Malmö, att bli inräknad i siffrorna för landsfiskalsdistrikten. Detta torde kunna i sänkande riktning påverka brottstalen för »övriga städer». Framför allt gäller detta gruppen »brott mot staten», vilken omfattar bl. a. ämbetsbrotten (25 kap.). Motsvarande tal för landsfiskalsdistrikten skulle i så fall tvärtom bli något för höga. En del av den grövre brottsligheten i vissa andra brottsgrupper torde bli på motsvarande sätt felredovisad. Icke desto mindre torde siffrorna ge en förhållandevis god uppfattning om framför allt egendomsbrottens, enkannerligen tjuvnadsbrottens (20 kap.) koncentration särskilt till de större städerna.

Av egendomsbrotten resp. tjuvnadsbrotten kommer, såsom framgår av tab. B, endast omkring tre tiondelar på landsfiskalsdistrikten. På 100 000 av medelfolkmängden utgör egendomsbrotten i landsfiskalsdistrikten 1 397,3 och i de städer, som ej hör under landsfiskalsdistrikten, 4 967,2. För tjuvnadsbrotten är motsvarande värden 1 100,2 resp. 4 272,3. Det bör dock märkas, att dessa siffror i och för sig intet utsäger om den större eller mindre brottsligheten hos den inom resp. områden *bosatta* befolkningen, eftersom siffrorna endast avser antalet till polisens kännedom å olika orter komna brott, dvs. de på orten begångna brotten, oavsett huruvida de begåtts av befolkningen på orten eller av andra.

För vissa grupper av egendomsbrotten lämnas i tablån ovan uppgifter rörande antalet sådana brott på 100 000 av medelfolkmängden för landsfiskalsdistrikten och för städer, som ej hör under sådant distrikt.

Motorfordonstillgreppen är, som av tablån synes, omkring tio gånger så vanliga i de tre största städerna som i landsfiskalsdistrikten.

Brottsligheten i de olika länen år 1956 belyses i tab. C genom uppgifter om antalet brott på 100 000 av medelfolkmängden. Brottsgrupperingen är densamma som i tab. B. Brotten enligt 16 och 17 kap. strafflagen är alltså sammanförda med de i strafflagen ej upptagna brotten till en restgrupp »övriga brott» och de av tullåklagare uppgivna brotten är ej medtagna. Rikssiffror med-

Tab. C. Brott som kommit till polisens kännedom, länsvis på 100 000 av medelfolkmängden, år 1956

Frequency of offences known to the police (per 100 000 population)

Av tullåklagare redovisade brott ej medtagna

Områden	Hela antalet	Brott mot staten (utom enl. SL 11: 10 och 11)	Brott mot allmänheten	Brott mot person (utom enl. SL 16 och 17 kap.)	Brott mot egendom		Övriga brott (= tab. 1 rader 45, 47—53)
					Hela antalet	Därav enl. SL 20 kap.	
Stockholms stad	6 422,5	178,3	137,7	389,4	5 485,2	4 763,6	231,9
Stockholms län	4 078,3	123,7	70,1	183,1	3 371,5	2 884,8	329,9
Uppsala län	4 508,8	180,8	48,1	162,2	3 854,3	2 883,9	263,4
Södermanlands län	2 708,4	98,0	82,7	156,7	2 164,2	1 799,8	206,8
Östergötlands län	3 429,2	96,4	71,4	139,3	2 898,8	2 464,0	223,3
Jönköpings län	2 447,8	82,5	48,5	146,3	1 915,0	1 514,9	255,5
Kronobergs län	1 679,6	67,8	34,5	87,2	1 286,2	1 033,3	203,9
Kalmar län	2 479,8	73,4	74,7	125,8	1 901,6	1 571,6	304,3
Gotlands län	3 046,6	[1] 312,1	67,0	98,7	2 274,4	1 960,5	294,4
Blekinge län	2 706,2	[2] 478,9	42,7	172,3	1 851,0	1 478,9	161,3
Kristianstads län	2 045,9	85,0	42,5	126,3	1 537,1	1 257,4	255,0
Malmöhus län	4 186,3	71,5	71,0	277,4	3 551,3	3 067,9	215,1
Malmö stad	5 890,7	63,4	53,4	425,8	5 132,8	4 587,3	215,3
Länet i övrigt	3 269,4	75,9	80,4	197,5	2 700,5	2 250,5	215,1
Hallands län	3 123,5	112,8	100,2	207,0	2 429,3	1 958,3	274,2
Göteborgs och Bohus län	4 795,6	111,9	51,3	237,6	4 087,0	3 542,9	307,8
Göteborgs stad	5 803,7	119,6	23,4	286,1	5 024,6	4 421,9	350,0
Länet i övrigt	2 942,9	97,7	102,5	148,5	2 363,9	1 927,6	230,3
Älvsborgs län	2 362,6	54,2	55,3	115,2	1 929,1	1 610,9	208,8
Skaraborgs län	2 363,3	132,8	71,5	118,0	1 736,4	1 403,7	304,6
Värmlands län	2 856,0	115,9	108,6	202,3	2 138,6	1 716,6	290,6
Örebro län	3 260,9	92,6	77,4	197,6	2 618,4	2 207,8	274,9
Västmanlands län	3 385,0	83,0	61,6	197,2	2 783,0	2 390,1	260,2
Kopparbergs län	2 120,3	63,5	45,0	141,4	1 583,7	1 247,8	286,7
Gävleborgs län	2 802,7	94,5	61,1	176,1	2 232,5	1 831,6	238,5
Västernorrlands län	2 625,1	111,9	97,1	172,7	1 905,3	1 470,9	338,1
Jämtlands län	1 877,3	133,9	62,4	127,0	1 337,6	924,8	216,4
Västerbottens län	2 225,1	75,4	133,1	94,2	1 664,1	1 372,3	258,3
Norrbottens län	3 012,3	201,8	107,9	256,6	2 143,0	1 650,1	303,0
Tillsammans år 1956	3 472,5	117,5	77,4	198,8	2 818,2	2 362,7	260,6
» » 1955	3 325,7	118,0	82,4	207,9	2 689,7	2 254,4	227,7
» » 1954	2 995,1	120,3	70,2	191,4	2 405,6	1 981,1	207,6
» » 1953	2 871,5	113,3	71,0	187,6	2 313,4	1 929,3	186,2
» » 1952	2 780,7	115,9	69,2	181,1	2 236,0	1 846,0	178,5
» » 1951	2 910,6	127,6	57,8	194,5	2 367,8	1 899,1	162,9
» » 1950	2 452,2	117,9	59,3	180,5	1 940,2	1 577,1	154,3

[1] Därav 211,6 brott av krigsmän. — [2] Därav 376,3 brott av krigsmän.

delas i denna tabell för åren 1950—1956.

Länssiffrorna visar liksom rikssiffran i allmänhet en ökning för totalantalet brott. Så är fallet bl. a. i Uppsala och Kalmar län, där den relativa ökningen helt eller huvudsakligen avser egendomsbrotten. I vissa län noteras emellertid tvärtom en relativt något minskad omfattning av den redovisade totala brottsligheten.

Uppklarade brottsfall. Enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret skall såsom uppklarade redovisas fall i vilka 1) brott konstaterats *icke* föreligga; 2) gärningen konstaterats ha blivit begången av person som vid gärningens utförande

ännu icke fyllt 15 år; 3) åtal, straffföreläggande eller åtalseftergift åtminstone preliminärt beslutats, eller 4) gärningsmannen uppdagats men frågan om åtal förfallit på grund av dödsfall, sinnessjukdom, oanträffbarhet eller preskription och anledning till ytterligare förundersökning icke finnes. Såsom ännu en allmän anvisning har tillfogats, att ett brottsfall *icke* må redovisas såsom uppklarat blott därför, att undersökningsledaren personligen är övertygad om vem den skyldige är utan att dock kunna förete tillräckliga skäl för att åtala den misstänkte.

Hela antalet i denna bemärkelse uppklarade fall utgjorde år 1956 enligt vad av tab. 2 framgår 111 375, varav 17 346 eller något mer än 15 % (15,6 %) kommit till polisens kännedom före redovisningsårets ingång. Återstoden, 94 029, utgör således det antal under redogörelseåret uppklarade brott, vilka kommit till polisens kännedom under samma år. Antalet sådana fall för ett visst år i procent av hela antalet under samma år till polisens kännedom komna brott av samma art, 255 106 under år 1956, brukas i polisstatistiken för att ge en bild av effektiviteten av kriminalpolisens arbete under året i fråga. Procenttalet för år 1956 är 36,9, vilket alltså innebär att ej fullt två femtedelar av alla brott, som kom till polisens kännedom under år 1956, blivit uppklarade före årets utgång. Beräknas uppklaringsprocenten för en längre tidrymd erhålles ett medelvärde för år, som är mera oberoende av tillfälliga variationer i antalet från år till annat balanserade ärenden och i regel något högre än uppklaringsprocenten för ett visst år. Uppklaringsprocenten anger såsom härav framgår antalet under anmälningsåret resp. i genomsnitt per anmälningsår uppklarade fall, dvs. antalet under ett visst år både anmälda och uppklarade fall, men ger icke svar på frågan, huru stor del av brotten, som över huvud blir uppklarade. (De sålunda erhållna talen jämföres i det följande med en på annat sätt beräknad uppklaringsprocent för samtliga brott i hela riket m. m.; jfr s. 229).

Tab. D. Uppklaringsprocent åren 1950—56

Cleared cases: Percent of all cases

Brott	1956	1950–1956
10 kap.	84,5	85,6
11 »	74,1	74,6
12 »	72,3	68,8
13 »	71,2	71,8
14 »	68,5	76,1
15 »	66,3	68,7
18 »	65,2	68,8
Därav: otukt (1—10 a §§)	77,4	78,5
sedlighetssår. handl.	55,8	59,8
övriga brott	50,0	66,5
19 kap.	53,8	59,1
20 »	22,1	23,0
Därav: inbrottsstöld	28,1	26,5
övriga brott	20,6	22,1
21 kap.	*69,2*	*64,2*
22 »	67,0	64,7
23 »	40,6	44,4
24 »	36,4	40,9
25 »	74,6	79,9
26 »	88,6	89,2
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	70,3	50,5
Lönnbränning	62,3	74,8
Övriga brott mot förf. ang. rusdr. o. öl	86,0	89,2
Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	47,1	54,5
Rattfylleri	81,4	78,1
Jaktlagstiftningen	59,7	66,9
Fiskelagstiftningen	75,6	77,1
Skattestrafflagen	72,9	76,6
Samtliga brott	36,9	38,8

Uppklaringsprocenten i den här brukade bemärkelsen för olika slag av brott redovisas i tab. D.

En låg uppklaringsprocent visar tjuvnadsbrotten (20 kap.), skadegörelsebrotten (24 kap.) samt gäldenärsbrotten (23 kap.). Av antalet under år 1956 till polisens kännedom komna mord och dråp, tillsammans 76, har under samma år uppklarats 59; av 16 barnamord o. dyl. 11.

Följande tablå ger uppklaringsprocenten år 1956 i landsfiskalsdistrikten och i de städer, vilka ej hör under landsfiskalsdistrikt, dels för samtliga redovisade brott, dels för den dominerande gruppen av strafflagsbrott, brotten enligt 20

Områden	Uppklaringsprocent år 1956				
	Samtliga brott	Därav enl. 20 kap. SL			
		Inbrotts-stöld	Motor-fordons-tillgrepp[1]	Annat brott	Summa
Städer med stadsfiskal:					
Stockholm	22,6	12,0	8,0	11,5	10,6
Göteborg	32,8	23,6	21,3	15,8	19,0
Malmö	29,8	28,1	30,5	16,4	21,6
Övriga	37,5	38,1	41,5	19,7	24,6
Samtliga	31,8	25,7	20,9	17,0	19,4
Landsfiskalsdistrikt	46,1	33,5	46,5	25,6	29,1
Hela riket	36,9	28,1	24,9	19,6	22,1

[1] Inkl. mopeder.

kap. (stöld, rån o. dyl.), dels för vissa särskilda av brotten enligt 20 kap.

Beräkningen av en uppklaringsprocent rymmer bland sina förutsättningar, att bedömningen av de fall, i vilka ett brott skall anses uppklarat, sker efter enhetliga normer. En uppklaringsprocent beräknad för ett visst år möjliggör vidare, såsom nämnts, icke någon utjämning av eventuellt förefintliga olikheter, tillfälliga eller mera varaktiga, i avseende å ärendens balansering till följande år. Olikheter mellan landsfiskalsdistrikt och städer eller mellan olika städer i fråga om arten av de anmälda brotten kan vidare, eftersom uppklaringsprocenten kan växla betydligt för brott av olika art, medföra skiljaktigheter i uppklaringsprocenten för samtliga brott, vilka icke är uttryck för olika effektivitet i polisens arbete utan blott för olikheter i brottssammansättningen. Detta bör beaktas vid ett bedömande av de skiljaktigheter, som i tablån ovan framträder mellan uppklaringsprocenten för samtliga brott resp. tjuvnadsbrotten i olika städer och i landsfiskalsdistrikten år 1956. Siffrorna torde med beaktande härav emellertid ge en viss komplettering av redovisningen i tab. D av uppklaringsprocenten för hela riket år 1956. Som synes av tablån, är uppklaringsprocenten i Stockholm påfallande låg, vilket dock till en del torde kunna ha sin grund i förhållanden, vilka ovan berörts.

En mera fullständig, men blott tillnärmelsevis riktig uppfattning om den utsträckning, vari brotten över huvud blir uppklarade ger under vissa förutsättningar den uppklaringsprocent, som erhålles, därest såsom uppklarade medräknas icke endast de under ett visst år både anmälda och uppklarade brotten utan även de under året uppklarade brott, vilka anmälts ett tidigare år. En på så sätt beräknad uppklaringsprocent för samtliga redovisade brott år 1956 ger följande procenttal (till jämförelse är inom parentes angiven den tidigare redovisade uppklaringsprocenten, avseende endast de under året både anmälda och uppklarade brotten): landsfiskalsdistrikten 55,8 (46,1), städer med stadsfiskal 37,2 (31,8) och hela riket 43,7 (36,9). Motsvarande värden för Stockholm, Göteborg och Malmö är 27,3 (22,6), 40,0 (32,8) resp. 35,0 (29,8).

Tab. 2 visar, att av de uppklarade brottsfallen 61 103 utgjordes av sådana, där från början tydlig anvisning lämnats på den vid förundersökningens avslutande misstänkte. Med »tydlig anvisning» menas enligt de uppgiftslämnaren givna reglerna, att den misstänkte tagits på bar gärning eller att angivare eller vittne vid förundersökningens början utpekat någon person såsom misstänkt eller lämnat klar uppgift, var den brottslige står att anträffa. Däremot avses ej sådana signalements- eller andra uppgifter, som endast tjänar till ledning vid polisens spaning.

Det nyss för hela riket angivna antalet fall av förhandskännedom rörande brottslingen (61 103) utgjorde enligt tab. E 54,9 % av hela antalet under året uppklarade brottsfall.

Låga siffror visar enligt tab. E tjuvnadsbrotten (20 kap.), för vilka även den förut redovisade uppklaringsprocen-

Tab. E. Procentuella antalet fall av förhandskännedom bland de under åren 1950—56 uppklarade fallen

Cleared cases: Cases where the criminal was known at the beginning of the investigation %

Brott	1956	1950–1956
10 kap.	92,4	91,8
11 »	62,4	66,7
12 »	58,4	53,1
13 »	65,7	69,0
14 »	81,2	79,2
15 »	67,6	66,1
18 »	68,6	60,9
Därav: otukt (1—10 a §§)	73,5	68,1
sedlighetssår. handl.	62,5	52,5
övriga brott	68,1	53,4
19 kap.	48,4	43,3
20 »	23,3	23,1
Därav: inbrottsstöld	13,2	12,8
övriga brott	26,8	26,1
21 kap.	67,7	60,9
22 »	72,0	71,7
23 »	85,7	87,1
24 »	48,4	44,1
25 »	79,6	73,1
26 »	95,9	85,9
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	76,3	64,4
Lönnbränning	73,4	62,6
Övriga brott mot förf. ang. rusdr. o. öl	73,0	79,9
Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	50,0	53,4
Rattfylleri	88,6	83,8
Jaktlagstiftningen	58,0	59,9
Fiskelagstiftningen	76,7	75,6
Skattestrafflagen	92,9	92,9
Samtliga brott	54,9	52,9

ten är låg; särskilt låg är den förra siffran för inbrottsstölderna. För bl. a. brott enligt skattestrafflagen samt 10 kap. strafflagen (bl. a. våldsamt motstånd samt våld eller hot mot tjänsteman), vilka har hög uppklaringsprocent, är av naturliga skäl det procentuella antalet fall av förhandskännedom om brottslingen högt. I fråga om gäldenärsförbrytelserna (23 kap.) är likaledes naturligt nog antalet fall av sådan förhandskännedom högt, medan uppklaringsprocenten däremot tvärtom är förhållandevis låg, vilket torde få ses såsom ett uttryck för dessa brotts ofta svårutredda beskaffenhet. Det ligger nära till hands att antaga, att uppklaringsprocenten i allmänhet är större för brottsfall, där sådan förhandskännedom förelegat, än för övriga brott. Primärmaterialet medger emellertid icke ett siffermässigt belägg härför, enär kännedom saknas om antalet fall av förhandskännedom för både uppklarade och icke uppklarade brott. De anförda siffrorna synes dock icke motsäga riktigheten av ett sådant antagande.

Av hela antalet år 1956 uppklarade brott har 16 370 eller 14,7 % befunnits icke vara brott. Hur detta procenttal växlar från brottsgrupp till brottsgrupp framgår av tab. F. Hit hör endast fall där de objektiva förutsättningarna för brott saknas, däremot icke objektivt sett brottsliga gärningar, som begåtts av exempelvis minderåriga eller sinnessjuka.

Bland de brott, som redovisas med höga procenttal, må nämnas ämbetsbrotten (25 kap.); förmenta sådana brott har sålunda relativt ofta visat sig icke ha inneburit brottslig gärning.

För brott misstänkta personer. Härmed avses endast för brott *skäligen* misstänkta personer. Såsom sådana anses personer, vilka anhållits för brott eller vid förhör underrättats om misstanken (jfr rättegångsbalken 23 kap. 18 §) eller vidgått brott och med vilka polis eller åklagare tagit befattning.

Uppgifterna för ett visst år om de för brott misstänkta personerna korresponderar icke med uppgifterna om brott som kommit till polisens kännedom. Dels är nämligen de brott, för vilka någon redovisas såsom misstänkt, icke endast brott av den art, som medtages i brottsredovisningen, utan även brott av andra slag (bl. a. således även brott, varpå kan följa endast bötesstraff; jfr även s. 223 angående den i års- och kvartalsredogörelserna vidtagna inskränkningen i brottsredovisningen, vilken saknar motsvarighet i fråga om personredovisningen); dels kan dessa brott, i motsats till vad fallet är vid brottsredovisningen, vara icke endast brott begångna under re-

Tab. F. Procentuella antalet fall som befunnits icke vara brott bland de under åren 1950—56 uppklarade fallen

Cleared cases: Cases of no offence %

Brott	1956	1950–1956
10 kap.	4,3	3,4
11 »	51,5	45,5
12 »	16,1	15,3
13 »	30,9	29,9
14 »	15,1	14,1
15 »	30,5	30,5
18 »	22,9	19,0
Därav: otukt (1—10 a §§)	26,4	20,9
sedlighetssår, handl.	17,7	14,7
övriga brott	30,6	39,4
19 kap.	40,1	37,8
20 »	10,5	12,5
Därav: inbrottsstöld	3,2	3,7
övriga brott	13,0	15,0
21 kap.	16,8	18,5
22 »	27,5	26,5
23 »	21,7	21,0
24 »	16,4	16,1
25 »	47,8	45,0
26 »	4,2	4,4
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	25,7	27,1
Lönnbränning	18,8	15,6
Övriga brott mot förf. ang. rusdr. o. öl	3,0	3,1
Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	37,5	29,5
Rattfylleri	14,5	15,5
Jaktlagstiftningen	33,0	29,6
Fiskelagstiftningen	17,0	15,2
Skattestrafflagen	12,0	13,5
Samtliga brott	14,7	15,4

dogörelseåret utan även brott begångna dessförinnan. Ytterligare gäller å ena sidan att person, vilken såsom misstänkt varit föremål för förundersökning, räknas såsom *en* misstänkt, även om undersökningen avsett flera brott. Å andra sidan är emellertid de misstänkta individerna i andra avseenden i viss utsträckning dubbelräknade i statistiken. För det första gäller sålunda, att en och samma individ kan ha varit misstänkt för flera olika brottsfall vid olika tillfällen under året. Han har då räknats som en särskild person för vart och ett av dessa tillfällen. Vidare har för det fall att förundersökning rörande misstänkt person nedlagts (RB 23: 4 sista punkten) och därefter ånyo upptagits beträffande samma person, denne redovisats särskilt för varje sådan del av förundersökningen. Slutligen måste det ofta ha inträffat (jfr s. 243 under rubriken Biträde vid förundersökningar), att polis och åklagare i olika distrikt tagit befattning med en och samma för visst brottsfall misstänkt individ, som då vederbörligen redovisats i årsrapporten för vart och ett av dessa distrikt och sålunda blivit dubbelräknad vid summeringen av siffrorna för samtliga distrikt.

Enligt tab. 3 var hela antalet redovisade misstänkta personer 489 033 eller 8 766 på 100 000 av den preliminärt beräknade straffmyndiga medelfolkmängden. Vid ett bedömande av dessa båda tal måste emellertid beaktas att, enligt vad nyss nämnts de misstänkta personerna i viss utsträckning är dubbelräknade i statistiken. Någon möjlighet att eliminera denna dubbelräkning ger icke primärmaterialet. Den sistnämnda siffran kan redan av denna anledning icke jämföras med den i domstolsstatistiken meddelade siffran om antalet för brott sakfällda personer på 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden. Säkerligen skulle emellertid en väsentligt lägre siffra erhållas, om i stället antalet för brott misstänkta *individer* kunde sättas i relation till den straffmyndiga medelfolkmängden.

Antalet för brott misstänkta personer visar i jämförelse med år 1955 ökning med inemot 18 %. Ökningen är procentuellt större för åldersgruppen 21 år eller däröver (20,2 %) än för de yngre åldersgrupperna (8,6 %) och, såvitt angår männen, relativt störst i fråga om icke svenska medborgare (29,4 %). Strafföreläggande har i fråga om männen i åldersgruppen 21 eller däröver erhållit en relativt ökad användning i jämförelse med föregående år.

Såsom framgår av tablån på s. 232, är antalet misstänkta per 100 000 av folkmängden mycket olika för olika efter ålder och kön bestämda persongrupper.

Frekvenstalen för de misstänkta, som ej fyllt 21 år, är genomgående höga. I

Samtliga misstänkta personer	Män	Kvinnor	Män o. kvinnor
Under 18 år.....	30 825,7	4 567,6	17 921,1
18 men ej 21 år.	27 954,6	2 861,2	15 521,7
21 år eller däröver	15 149,1	856,1	7 898,3
Samtliga år 1956	16 584,4	1 131,5	8 766,3
» » 1955	14 101,4	1 039,9	7 490,8
» » 1954	11 921,2	911,4	6 348,0
» » 1953	11 546,6	928,3	6 172,2
» » 1952	10 386,3	851,8	5 562,7
» » 1951	9 758,5	748,0	5 199,0
» » 1950	9 150,1	789,7	4 922,1
Åtalsbeslut			
Under 18 år.....	2 230,0	147,7	1 206,7
18 men ej 21 år.	7 299,5	374,1	3 868,2
21 år eller däröver	3 721,8	165,3	1 917,6
Samtliga år 1956	3 816,8	174,1	1 973,8
» » 1955	3 206,5	166,1	1 667,7
» » 1954	3 408,7	208,8	1 788,9
» » 1953	3 716,7	294,2	1 984,4
» » 1952	3 427,4	305,4	1 848,0
» » 1951	3 262,8	235,2	1 730,8
» » 1950	3 054,4	233,8	1 628,0
Åtalseftergift			
Under 18 år.....	3 635,7	415,7	2 053,2
18 men ej 21 år.	858,7	95,6	480,6
21 år eller däröver	552,3	36,5	290,6
Samtliga år 1956	727,7	57,9	388,8
» » 1955	578,4	52,6	312,3
» » 1954	528,0	52,2	287,1
» » 1953	469,4	50,7	257,5
» » 1952	438,7	52,3	243,2
» » 1951	430,3	59,8	242,8
» » 1950	531,9	88,5	307,6
Strafföreläggande			
Under 18 år.....	13 465,2	2 910,6	8 278,1
18 men ej 21 år.	13 900,3	1 919,5	7 964,2
21 år eller däröver	7 112,3	463,1	3 739,2
Samtliga år 1956	7 771,1	650,9	4 168,8
» » 1955	6 395,5	580,2	3 452,3
» » 1954	4 755,5	438,5	2 570,2
» » 1953	4 373,4	394,6	2 359,5
» » 1952	3 829,7	339,6	2 064,0
» » 1951	3 665,5	319,4	1 972,3
» » 1950	3 196,4	305,8	1 734,6

jämförelse med år 1955 visar emellertid antalet misstänkta män i åldern 21 år eller däröver den i förhållande till folkmängden största ökningen. Häremot svarar en jämförelsevis stark ökning framför allt av strafföreläggandena för männen i denna åldersgrupp.

En mera utförlig redovisning av beslut i åtalsfrågan meddelas i tab. G, där de misstänkta personerna procentuellt fördelats efter beslutet. Det procentuellt största antalet åtalseftergifter o. dyl. uppvisar åldersgruppen under 18 år.

Nämnas bör i detta sammanhang, att rubriken Åtalseftergift o. dyl. avser ej blott åtalseftergift i egentlig mening enligt rättegångsbalken 20: 7 och 1944 års lag om eftergift av åtal mot vissa underåriga utan också underlåtenhet att åtala efter lämplighetsprövning enligt barnavårdslagen 44 § 3 mom., ungdomsfängelselagen 19 § och lagen om nykterhetsvård 57 § ävensom sådan underlåtenhet att åtala, som stöder sig på vissa stadganden i strafflagen (8: 13, 14: 26, 20: 12, 21: 11, 22: 10 m. fl.).

Tab. H ger upplysning om den procentuella fördelningen på de olika åldersklasserna av de i närmast föregående tabell redovisade personerna.

Det framgår vid jämförelse med motsvarande tabell i föregående årsberättelse (nr 1/1957, s. 65), att åtalseftergifter o. dyl. år 1956 förekommit relativt oftare i fråga om män och kvinnor i åldersgruppen 21 år eller däröver än år 1955. Åtalseftergifter o. dyl. i denna åldersgrupp synes emellertid vara mindre vanliga i landsfiskalsdistrikten än i de städer, vilka ej hör under sådant distrikt. Landsfiskalsdistriktens andel i totalantalet åtalseftergifter o. dyl. för riket är i denna åldersgrupp således förhållandevis mindre (27,5 %) än motsvarande värden för bl. a. åtalsbesluten (43,5 %) och strafföreläggandena (45,7 %). Däremot synes antalet fall, där brott befunnits icke föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig i åldersgruppen 21 år och däröver vara relativt flera i landsfiskalsdistrikten än i städerna, ej hörande under sådant distrikt, möjligen beroende på olikheter i fråga om de tillämpade avskrivningsgrunderna. På landsfiskalsdistrikten kommer nämligen av totalantalet sådana fall i hela riket 56 % mot 44 % för städerna med stadsfiskal, dvs. en större del än distriktens andel i de övriga beslut prövningen av åtalsfrågan föranlett. På grund härav blir i procent av hela antalet misstänkta personer i åldrarna 21 år och däröver antalet fall av åtalseftergift mindre, men antalet fall, där brott visats ej föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig, större i landsfiskalsdistrikten (2,1 resp. 18,0 %) än i städerna (5,1 resp. 12,8 %).

Tab. G. För brott misstänkta personer, grupperade efter ålder och procentuellt fördelade efter beslutet i åtalsfrågan, år 1956

Persons suspected of offences, by age, by decision as to prosecution %

Beslut i åtalsfrågan	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta				
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män o. kv.		
									1956	1955	1954
Åtal beslutat	7,2	3,2	26,1	13,1	24,6	19,3	23,0	15,4	22,5	22,2	28,2
Ej åtal på grund av											
a) strafföreläggande	43,7	63,7	49,7	67,1	46,9	54,1	46,9	57,5	47,6	46,1	40,5
b) åtalseftergift o. dyl.	11,8	9,1	3,1	3,3	3,7	4,3	4,4	5,1	4,4	4,2	4,5
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	0,2	0,3	0,4	0,3	0,8	0,9	0,7	0,7	0,7	0,9	0,6
d) sinnessjukdom o. dyl.	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	26,0	14,0	0,0	—	—	—	2,5	2,8	2,5	2,9	2,8
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	6,9	5,7	11,4	6,6	8,6	5,0	8,7	5,3	8,5	8,7	8,0
g) att brott visats ej föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig[1]	4,2	4,0	9,1	9,4	15,2	16,1	13,6	12,9	13,6	14,8	15,1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt.

Tab. H. För brott misstänkta personer, grupperade efter beslutet i åtalsfrågan och procentuellt fördelade efter åldern vid tiden för första förhöret år 1956

Persons suspected of offences, by decision as to prosecution, by age %

Beslut i åtalsfrågan	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Åtal beslutat	3,1	4,2	9,2	9,9	87,7	85,9	100	100
Ej åtal på grund av								
a) strafföreläggande	9,0	22,0	8,7	13,7	82,3	64,3	100	100
b) åtalseftergift o. dyl.	26,0	35,3	5,7	7,7	68,3	57,0	100	100
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	2,2	8,3	4,2	5,5	93,6	86,2	100	100
d) sinnessjukdom o. dyl.	2,6	1,2	7,7	8,5	89,7	90,3	100	100
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	100,0	100,0	0,0	—	—	—	100	100
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	7,8	21,1	10,7	14,5	81,5	64,4	100	100
g) att brott visats ej föreligga eller bevisningen befunnits otillräcklig[1]	3,0	6,1	5,4	8,5	91,6	85,4	100	100
Samtliga år 1956	9,7	19,9	8,1	11,7	82,2	68,4	100	100
» » 1955	10,6	21,8	8,7	12,4	80,7	65,8	100	100
» » 1954	10,5	20,5	8,7	13,0	80,8	66,5	100	100

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt.

Tab. I. För brott misstänkta personer mot vilka vidtagits vissa straffprocessuella tvångsåtgärder, i promille av samtliga misstänkta personer, år 1956

Persons proceeded against, in ‰ of all suspects

Straffprocessuella tvångsåtgärder	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta				
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män o. kv.		
									1956	1955	1954
Anhållande	21,2	10,4	39,9	24,3	17,5	13,9	19,7	14,4	19,3	21,4	21,7
Häktningsframställning	4,4	0,6	18,4	9,4	9,2	4,8	9,5	4,5	9,2	10,2	10,7
Häktning	3,5	0,5	15,5	7,0	7,9	3,6	8,1	3,4	7,8	8,7	9,4
Övervakning enl. RB 24: 3	0,2	—	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Reseförbud enl. RB 25 kap.	0,3	0,3	1,5	2,1	0,7	1,1	0,7	1,1	0,8	0,9	0,9

Antalet misstänkta kvinnor i procent av hela antalet misstänkta personer under åren 1954—1956 grupperade efter beslutet i åtalsfrågan framgår av följande tablå.

	1954	1955	1956
Åtal beslutat	5,9	5,0	4,5
Ej åtal på grund av			
a) strafföreläggande	8,6	8,5	7,9
b) åtalseftergift o. dyl.	9,2	8,5	7,5
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	10,9	6,4	6,0
d) sinnessjukdom o. dyl.	8,1	8,5	9,2
e) gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	7,1	7,1	7,2
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	3,8	4,5	4,1
g) att brott visats ej föreligga (den misstänkte oskyldig *eller förfarandet ej brottsligt*) eller bevisningen befunnits otillräcklig	7,3	6,5	6,2
Samtliga	7,3	7,0	6,5

Tablån ger bl. a. vid handen, att kvinnornas andel minskats såväl i fråga om åtalen som i fråga om åtalseftergifterna och strafföreläggandena.

Nästa tablå visar variationerna från år till år i det procentuella antalet kvinnor bland de på åldersklasser fördelade misstänkta personerna.

År	Under 18 år	18 men ej 21 år	21 år el. däröver	Samtliga
1950	16,0	14,0	6,6	8,1
1951	13,3	12,7	5,9	7,3
1952	12,5	11,2	6,8	7,7
1953	13,7	11,2	6,4	7,6
1954	13,2	10,5	6,1	7,3
1955	13,5	9,7	5,8	7,0
1956	12,5	9,1	5,5	6,5

Av de misstänkta personerna var år 1956 3,8 % icke svenska medborgare (1955: 3,2 %). Motsvarande procenttal är för männen 3,7 (1955: 3,2) och för kvinnorna 4,0 (1955: 4,1). De senare utgjorde 6,9 % av samtliga misstänkta icke svenska medborgare (1955: 8,9 %).

Tab. 3 ger i sin nedre del upplysning om den utsträckning, vari vissa straffprocessuella tvångsmedel kommit till användning i avseende på de för brott misstänkta personerna. Vid denna redovisning har för fall, då en person flera gånger varit föremål för sådan åtgärd, tillgått så, att personen räknats som en enhet för var och en av dessa gånger.

Tab. I visar den relativa utsträckning, vari de misstänkta varit föremål för dylika straffprocessuella tvångsåtgärder.

Tab. J ger en procentuell åldersfördelning av dem, mot vilka åtgärderna vidtagits.

Antalet häktade personer var 3 827, av vilka 108 (2,8 %) var kvinnor och 484 (12,6 %) icke svenska medborgare. Häktningsprocenten var större för männen (0,8 %) än för kvinnorna 0,3 %) och större bland de misstänkta icke svenska medborgarna (2,6 %) än bland samtliga misstänkta personer 0,8 %).

Tab. J. För brott misstänkta personer mot vilka vidtagits vissa straffprocessuella tvångsåtgärder, procentuellt fördelade efter ålder vid tiden för första förhöret år 1956

Persons proceeded against, by age %

Straffprocessuella tvångsåtgärder	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Samtliga misstänkta	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Anhållande	10,4	14,3	16,5	19,8	73,1	65,9	100	100
Häktningsframställning	4,5	2,8	15,7	24,3	79,8	72,9	100	100
Häktning	4,2	2,8	15,6	24,1	80,2	73,1	100	100
Övervakning enl. RB 24: 3	72,7	—	18,2	66,7	9,1	33,3	100	100
Reseförbud enl. RB 25 kap.	4,4	5,7	16,6	22,9	79,0	71,4	100	100

Tab. K. Under år 1956 till polisens kännedom komna dödsfall och bränder, vilka föranlett polisundersökning

Deaths and fires investigated by the police

Län m. m.	Dödsfall			Bränder	
	Antal	I ‰ av medelfolkmängden	samtliga dödsfall	Antal	I ‰ av medelfolkmängden
Stockholms stad	1 020	1,3	133,0	168	0,2
Stockholms län	414	1,0	124,2	581	1,4
Uppsala län	124	0,8	78,8	280	1,7
Södermanlands län	150	0,7	68,3	314	1,4
Östergötlands län	253	0,7	70,6	582	1,6
Jönköpings län	143	0,5	51,9	362	1,3
Kronobergs län	79	0,5	45,9	155	1,0
Kalmar län	116	0,5	47,7	218	0,9
Gotlands län	34	0,6	54,8	92	1,6
Blekinge län	73	0,5	52,6	186	1,3
Kristianstads län	115	0,4	46,0	282	1,1
Malmöhus län	461	0,8	80,3	774	1,3
Hallands län	103	0,6	64,7	283	1,7
Göteborgs och Bohus län	545	0,9	100,1	1 207	2,0
Älvsborgs län	206	0,6	58,2	544	1,5
Skaraborgs län	117	0,5	44,2	331	1,3
Värmlands län	180	0,6	59,1	468	1,6
Örebro län	190	0,7	71,2	313	1,2
Västmanlands län	144	0,7	76,3	387	1,8
Kopparbergs län	161	0,6	56,2	249	0,9
Gävleborgs län	162	0,6	55,7	323	1,1
Västernorrlands län	163	0,6	58,2	505	1,7
Jämtlands län	80	0,6	58,4	179	1,2
Västerbottens län	105	0,4	52,0	390	1,6
Norrbottens län	145	0,6	74,4	566	2,2
Hela riket år 1956	5 283	0,7	75,2	9 739	1,3
» » » 1955	4 652	0,6	67,8	9 869	1,4
» » » 1954	4 418	0,6	64,0	7 671	1,1
» » » 1953	4 405	0,6	63,4	7 728	1,1
» » » 1952	3 942	0,6	57,8	6 251	0,9
» » » 1951	3 888	0,5	55,8	5 995	0,8
» » » 1950	3 581	0,5	51,0	5 649	0,8

Tab. 1. Brott som kommit till polisens kännedom, länsvis, år 1956

	Brottens beskaffenhet	Hela antalet	Stockholms stad	Stockholms län	Uppsala län
1	**Strafflagsbrott**	235 153	48 918	15 104	6 882
2	10 kap. Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§)	834	244	28	9
3	Våldsamt motstånd (4 §)	1 981	529	89	51
4	Övriga brott	1 100	415	74	9
5	11 kap. Upplopp (1, 2 §§)	—	—	—	—
6	Övriga brott (utom enl. 11: 10 och 11)	514	16	39	12
7	12 kap. Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	994	130	118	21
8	Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	41	—	11	—
9	Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	63	18	2	—
10	Övriga brott	78	—	7	—
11	13 kap. Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	295	41	11	2
12	Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	143	40	10	3
13	Övriga brott	491	81	11	2
14	14 kap. Mord och dråp (1, 3 §§)	76	12	8	4
15	Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	83	12	5	2
16	Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	14	2	—	—
17	Vållande till annans död (9 §)	339	42	40	10
18	Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	16	1	1	—
19	Fosterfördrivning (26—28 a §§)	98	14	1	1
20	Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	8 496	2 003	358	141
21	Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	78	16	3	—
22	Övriga brott	504	79	20	7
23	15 kap. Våldtäkt (12—15 a §§)	333	75	28	6
24	Övriga brott	2 074	408	110	30
25	18 kap. Otukt (1—10 a §§)	1 086	162	49	20
26	Sedlighetssårande handling (13 §)	1 225	218	107	42
27	Övriga brott	120	32	7	—
28	19 kap. Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	271	41	19	1
29	Övriga brott	3 284	737	93	49
30	20 kap. Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	87 066	21 261	6 672	2 211
31	Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	9 856	1 428	704	30
32	Tillgrepp av bilar o. mc. inkl. mop. (1—4, 6, 10 §§)	26 464	11 136	1 560	586
33	Rån (5, 10 §§)	404	138	26	6
34	Övriga brott	49 059	3 671	2 650	1 842
35	21 kap. Utpressning (4, 8 §§)	81	14	4	2
36	Ocker (5, 8 §§)	93	9	10	3
37	Häleri o. dyl. (6 §)	1 709	247	61	6
38	Bedrägeri och övriga brott	15 254	3 075	658	1 191
39	22 kap. Förskingring m. m. (hela kap.)	5 815	1 054	319	114
40	23 kap. Gäldenärsbrott (hela kap.)	667	54	30	8
41	24 kap. Skadegörelse m. m. (hela kap.)	9 702	1 248	877	249
42	25 kap. Ämbetsbrott (hela kap.)	1 047	14	45	23
43	26 kap. Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	1 213	112	137	21
44	Övriga brott	1 910	79	86	168
45	Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	182	10	16	—
46	**Vissa i strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa**	19 953	1 822	1 312	427
47	Lönnbränning	77	—	6	2
48	Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker och öl	1 948	40	30	7
49	Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	17	8	—	—
50	Rattfylleri	11 694	1 484	862	216
51	Jaktlagstiftningen	1 100	4	64	10
52	Fiskelagstiftningen	824	1	165	9
53	Skattestrafflagen	4 293	285	185	183
54	**Summa**	255 106	50 740	16 416	7 309

Offences known to the police, by county

Södermanlands län	Östergötlands län	Jönköpings län	Kronobergs län	Kalmar län	Gotlands län	Blekinge län	Kristianstads län	Malmöhus län	Därav Malmö stad	
5 542	11 417	6 151	2 354	5 161	1 570	3 703	4 647	24 013	11 997	1
21	35	13	13	26	1	4	17	77	37	2
55	54	43	36	60	10	22	25	127	40	3
28	19	20	16	25	3	17	23	74	39	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
15	27	18	7	22	12	10	10	19	—	6
30	37	28	21	46	4	11	18	92	26	7
2	—	2	—	2	—	—	1	4	3	8
3	—	6	—	1	—	—	4	7	2	9
3	1	1	—	5	—	2	5	6	—	10
17	8	2	3	5	4	5	6	32	8	11
—	6	3	3	8	—	1	6	7	2	12
22	18	17	6	20	3	14	10	56	16	13
6	1	4	—	—	1	1	1	3	—	14
2	—	4	1	—	—	1	1	5	1	15
—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	16
14	18	11	4	8	—	4	4	27	8	17
—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	18
1	3	1	2	4	—	—	1	5	1	19
189	278	234	88	162	43	136	174	1 041	618	20
—	3	1	—	9	—	—	—	6	2	21
6	18	11	8	10	2	4	16	46	14	22
14	13	10	2	8	1	7	11	25	7	23
36	70	80	17	39	5	39	65	227	89	24
32	57	15	11	29	2	38	31	98	30	25
45	33	39	5	27	2	16	19	179	118	26
2	1	—	1	—	—	4	4	13	11	27
8	26	10	3	2	3	9	—	49	24	28
98	158	67	19	88	24	20	60	176	32	29
1 827	3 417	2 228	805	1 223	447	1 052	1 638	8 978	4 784	30
326	1 088	289	50	121	5	69	161	1 208	411	31
433	916	362	54	141	81	141	226	2 292	1 336	32
11	9	6	—	5	1	1	12	31	22	33
1 388	3 341	1 360	738	2 234	578	883	1 218	6 029	3 143	34
1	10	—	3	10	2	2	1	6	3	35
—	—	4	—	2	—	2	—	8	2	36
51	157	98	13	45	6	44	70	83	2	37
307	625	459	178	281	73	200	280	1 226	550	38
119	233	153	104	120	33	70	94	528	256	39
12	19	32	14	35	—	14	23	61	4	40
317	504	375	91	289	64	208	256	1 009	336	41
37	72	33	18	25	27	74	57	73	3	42
35	49	24	12	10	57	147	40	39	11	43
26	87	80	6	6	67	421	48	23	4	44
3	5	8	2	6	9	10	11	17	1	45
455	790	708	323	715	158	224	649	1 283	454	46
—	1	—	—	5	1	—	—	4	—	47
18	27	11	6	38	2	1	55	45	14	48
—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	49
264	525	297	142	350	122	161	317	1 055	402	50
28	41	14	14	26	3	10	42	20	1	51
47	43	18	13	29	2	3	1	2	—	52
98	153	368	147	267	28	49	234	155	37	53
5 997	12 207	6 859	2 677	5 876	1 728	3 927	5 296	25 296	12 451	54

Tab. 1 (forts.). Brott som kommit till polisens kännedom, länsvis, år 1956

	Brottens beskaffenhet	Hallands län	Göteborgs o. Bohus län	Därav Göteborgs stad	Älvsborgs län
1	Strafflagsbrott (forts.)	4 754	26 600	20 930	7 958
2	10 kap. Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§)	19	88	69	27
3	Våldsamt motstånd (4 §)	38	157	107	58
4	Övriga brott	25	49	26	33
5	11 kap. Upplopp (1, 2 §§)	—	—	—	—
6	Övriga brott (utom enl. 11: 10 och 11)	27	29	2	24
7	12 kap. Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	18	70	46	19
8	Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	1	1	—	—
9	Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	1	7	5	3
10	Övriga brott	3	5	4	3
11	13 kap. Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	7	14	11	8
12	Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	2	7	5	5
13	Övriga brott	13	14	11	9
14	14 kap. Mord och dråp (1, 3 §§)	3	4	3	1
15	Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	1	11	9	2
16	Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	3	1	1	2
17	Vållande till annans död (9 §)	9	6	—	11
18	Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	—	2	2	—
19	Fosterfördrivning (26—28 a §§)	4	14	14	2
20	Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	200	960	772	225
21	Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	—	2	2	1
22	Övriga brott	3	25	17	12
23	15 kap. Våldtäkt (12—15 a §§)	5	32	27	11
24	Övriga brott	63	166	107	46
25	18 kap. Otukt (1—10 a §§)	28	63	55	46
26	Sedlighetssårande handling (13 §)	22	121	88	63
27	Övriga brott	4	1	1	3
28	19 kap. Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	7	7	1	10
29	Övriga brott	115	179	7	147
30	20 kap. Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	1 502	11 980	10 007	2 352
31	Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	143	851	710	656
32	Tillgrepp av bilar o. mc. inkl. mop. (1—4, 6, 10 §§)	248	4 183	3 629	693
33	Rån (5, 10 §§)	8	74	72	7
34	Övriga brott	1 363	3 906	2 551	2 234
35	21 kap. Utpressning (4, 8 §§)	1	9	7	—
36	Ocker (5, 8 §§)	1	6	5	1
37	Häleri o. dyl. (6 §)	36	271	240	38
38	Bedrägeri och övriga brott	331	1 369	1 147	484
39	22 kap. Förskingring m. m. (hela kap.)	71	786	538	171
40	23 kap. Gäldenärsbrott (hela kap.)	19	122	13	32
41	24 kap. Skadegörelse m. m. (hela kap.)	326	661	363	448
42	25 kap. Ämbetsbrott (hela kap.)	30	28	13	18
43	26 kap. Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	24	189	138	11
44	Övriga brott	25	123	104	29
45	Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	5	7	1	13
46	**Vissa i strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa**	452	1 817	1 342	757
47	Lönnbränning	—	5	4	1
48	Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker och öl	26	237	225	23
49	Övertr. av best. om narkotiska ämnen o. beredningar	—	2	2	—
50	Rattfylleri	293	1 305	947	461
51	Jaktlagstiftningen	7	11	—	44
52	Fiskelagstiftningen	3	19	11	23
53	Skattestrafflagen	123	238	153	205
54	**Summa**	5 206	28 417	22 272	8 715

Offences known to the police, by county (cont.)

Skaraborgs län	Värmlands län	Örebro län	Västmanlands län	Kopparbergs län	Gävleborgs län	Västernorrlands län	Jämtlands län	Västerbottens län	Norrbottens län	Rikets tullåklagare	
5 133	7 423	7 686	6 898	5 139	7 519	6 624	2 401	4 704	6 849	3	1
20	36	23	15	15	15	36	10	10	32	—	2
36	127	66	56	51	82	73	16	43	77	—	3
30	39	34	23	20	27	31	12	14	40	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	.	5
24	32	19	10	27	21	32	13	19	30	.	6
25	52	32	22	26	40	33	16	39	46	.	7
—	—	1	—	1	6	5	—	—	4	.	8
1	2	—	1	3	1	—	1	—	2	.	9
5	4	5	3	1	—	3	—	8	8	.	10
5	10	7	6	18	12	14	20	26	12	.	11
4	11	2	5	2	4	2	4	3	5	.	12
20	46	13	14	7	13	52	2	8	20	.	13
1	5	5	3	3	4	4	—	—	2	.	14
4	7	4	4	3	4	4	—	1	5	.	15
2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	.	16
6	10	3	21	13	14	23	10	20	11	.	17
1	1	—	1	—	—	—	—	—	7	.	18
—	6	8	3	18	3	1	—	2	4	.	19
153	309	306	222	199	246	248	96	114	371	.	20
—	10	5	8	1	5	5	—	—	3	.	21
20	61	24	18	8	20	21	8	8	49	.	22
9	11	6	7	8	17	9	—	8	10	.	23
49	75	63	68	52	86	89	36	37	118	.	24
25	56	46	34	55	47	56	24	24	38	.	25
21	30	25	42	25	58	39	9	11	27	.	26
3	3	13	4	11	12	—	—	—	2	.	27
9	7	25	2	9	4	5	5	7	3	.	28
109	182	114	83	59	99	167	42	227	172	.	29
1 392	2 520	2 974	2 170	1 606	2 801	2 322	685	1 022	1 981	.	30
378	483	453	211	267	275	237	42	165	216	.	31
320	337	444	621	256	631	312	88	184	219	.	32
3	13	7	4	8	10	6	4	9	5	.	33
1 405	1 610	1 799	2 267	1 358	1 651	1 382	514	1 898	1 740	.	34
1	4	1	2	1	—	1	1	4	1	.	35
1	13	6	1	1	6	3	2	1	13	.	36
37	117	53	21	56	36	103	12	23	25	.	37
396	468	428	366	459	617	521	361	353	548	—	38
163	235	142	136	190	210	298	111	138	223	.	39
15	47	10	15	15	17	23	9	22	19	.	40
216	336	416	326	219	289	309	99	156	414	.	41
68	53	43	54	42	31	53	38	44	44	3	42
24	28	22	5	9	55	33	22	20	88	.	43
129	20	31	20	14	46	66	82	30	198	.	44
3	6	8	4	3	4	2	7	6	17	.	45
756	834	699	570	800	695	977	305	611	747	1 067	46
1	10	—	—	7	8	2	3	6	15	.	47
21	35	61	21	20	51	16	12	20	58	1 067	48
—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	.	49
350	481	440	393	437	427	407	159	333	413	.	50
35	74	46	27	85	73	96	53	123	150	.	51
11	38	39	80	35	11	32	47	73	80	.	52
338	196	112	47	21[illegible]	124	424	31	56	31	.	53
5 889	8 257	8 385	7 468	5 939	8 214	7 601	2 706	5 315	7 596	1 070	54

Tab. 2. Till polisens kännedom komna, under år 1956 uppklarade brottsfall

1	2	3	4	5
Brottens beskaffenhet	Hela antalet	Därav fall		
		som kommit till polisens kännedom under tidigare år	som befunnits icke vara brott	där från början tydlig anvisning lämnats på den vid förundersökningens avslutande misstänkte
Strafflagsbrott	92 721	14 348	13 791	45 038
10 kap. Våld eller hot mot tjänsteman o. dyl. (1—3 §§)	731	99	36	657
Våldsamt motstånd (4 §)	1 984	212	42	1 875
Övriga brott	1 035	130	85	933
11 kap. Upplopp (1, 2 §§)	—	—	—	—
Övriga brott (utom enl. 11: 10 o. 11)	425	44	219	265
12 kap. Urkundsförfalskning o. dyl. (1—4, 9, 12 §§)	932	181	127	559
Signaturförfalskning o. dyl. (5, 9, 12 §§)	22	1	4	12
Penningförfalskning o. dyl. (6, 9, 10, 12 §§)	33	4	26	3
Övriga brott	67	18	13	42
13 kap. Mened o. dyl. (1—3, 15 §§)	264	89	158	198
Falsk angivelse, falskt åtal o. dyl. (5—7 §§)	119	22	54	87
Övriga brott	484	95	56	285
14 kap. Mord och dråp (1, 3 §§)	64	5	6	37
Därav: i förening med självmord	26	2	—	15
Försök till mord eller dråp (2, 3 §§)	88	16	34	75
Misshandel varav döden följt (4—8 §§)	12	1	5	5
Vållande till annans död (9 §)	304	51	96	244
Barnamord o. dyl. (22—25, 34 §§)	15	1	3	12
Fosterfördrivning (26—28 a §§)	63	10	18	29
Övriga misshandelsbrott (10—14 §§)	6 954	1 125	924	5 718
Därav: hustrumisshandel	595	44	88	509
Överförande av könssjukdom o. dyl. (21 §)	42	3	10	31
Övriga brott	356	40	94	259
15 kap. Våldtäkt (12—15 a §§)	255	22	120	153
Övriga brott	1 582	218	440	1 089
18 kap. Otukt (1—10 a §§)	954	113	252	701
Därav: med person under 15 år	727	89	177	528
Sedlighetssårande handling (13 §)	757	74	134	473
Därav: exhibitionism	289	22	29	158
Övriga brott	72	12	22	49
19 kap. Mordbrand (1, 2, 10, 11 §§)	174	37	60	61
Övriga brott	2 016	242	819	999
20 kap. Stöld, även grov (1, 4, 10 §§)	27 738	3 962	2 958	6 113
Därav: medelst sprängning el. svetsning	132	17	2	8
övriga fall av inbrottsstöld	11 104	1 564	363	1 470
Snatteri och bodräkt (2, 3 §§)	4 635	520	364	1 279
Tillgrepp av bilar och motorcyklar inkl. mopeder (1—4, 6, 10 §§)	7 623	1 041	326	1 497
Rån (5, 10 §§)	205	22	65	87
Övriga brott	4 145	590	941	1 365
21 kap. Utpressning (4, 8 §§)	63	12	19	36
Ocker (5, 8 §§)	107	54	31	80
Häleri o. dyl. (6 §)	1 537	209	147	928
Bedrägeri och övriga brott	13 307	2 885	2 329	9 114

Offences known to the police, cleared cases

1	2	3	4	5
Strafflagsbrott (forts.)				
22 kap. Förskingring m. m. (hela kap.) ...	4 921	1 027	1 354	3 541
Därav: olovl. förfog. över avbet. gods (4 §)	1 383	221	388	1 060
23 kap. Gäldenärsbrott (hela kap.)	475	204	103	407
24 kap. Skadegörelse m. m. (hela kap.) ...	3 984	457	654	1 928
25 kap. Ämbetsbrott (hela kap.)	1 000	219	478	796
26 kap. Undanhållande o. rymning (11, 12, 19 §§)	1 245	130	32	1 209
Övriga brott	1 780	127	94	1 691
Övriga strafflagsbrott (utom 11: 10 och 11)	152	24	39	116
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa	18 654	2 998	2 579	16 065
Lönnbränning (Kungl. förordn. 26/3 1954 ang. tillverkning av brännvin 19 §)	64	16	12	47
Övriga brott mot förf. ang. rusdrycker och öl	1 788	113	53	1 305
Överträdelse av bestämmelserna om narkotiska ämnen o. beredn. (Kungl. kung. 16/9 1933, nr 559, med ändr.)	8	—	3	4
Rattfylleri	11 396	1 880	1 654	10 098
Jaktlagstiftningen	821	164	271	476
Fiskelagstiftningen	730	107	124	560
Skattestrafflagen	3 847	718	462	3 575
Summa	111 375	17 346	16 370	61 103

Brottskatalog enligt strafflagens kapitelrubriker

Crimes according to the Penal Code

10 kap. Brott mot allmän verksamhet	Chapter 10. Offences against public activities
11 » » » allmän ordning utom 10 utom fylleri och förargelseväckande o. 11 §§ beteende	» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct except §§ 10—11
12 kap. Förfalskningsbrott	Chapter 12. Forgery
13 » Mened och falskt åtal, annan osann utsaga	» 13. Perjury, false charge and other false statements
14 » Mord, dråp och annan misshandel	» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
15 » Brott mot annans frihet eller frid	» 15. Violation of personal safety, etc.
18 » Sedlighetsbrott	» 18. Sexual offences
19 » Allmänfarliga brott	» 19. Offences dangerous to the public
20 » Stöld och rån, egenmäktigt förfarande	» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
21 » Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri	» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
22 » Förskingring och annan trolöshet	» 22. Embezzlement, etc.
23 » Gäldenärsbrott	» 23. Offences in bankruptcy
24 » Skadegörelse, tagande av olovlig väg	» 24. Damage, trespass on land
25 » Ämbetsbrott	» 25. Offences by officials
26 » Brott av krigsmän	» 26. Military offences
Övriga kap.:	Other chapters:
8 kap. Brott mot rikets säkerhet	Chapter 8. Offences against the security of the State
9 » Högmålsbrott	» 9. Lese majesty
16 » Ärekränkning	» 16. Defamation
17 » Brott emot familj	» 17. Bigamy etc.

Tab. 3. För brott misstänkta personer år 1956 *Persons suspected of committing offences*

Personer	Antal									
	Under 18 år		18 men ej 21 år		21 år eller däröver		Summa		Därav icke svenska medborgare	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
beträffande vilka åtal beslutats	3 203	205	9 716	489	92 279	4 219	105 198	4 913	7 616	362
som ej åtalats på grund av										
a) strafföreläggande	19 340	4 040	18 502	2 509	176 345	11 823	214 187	18 372	5 978	498
b) åtalseftergift o. dyl.	5 222	577	1 143	125	13 693	932	20 058	1 634	320	65
c) dödsfall, oanträffbarhet, preskription	74	18	141	12	3 175	188	3 390	218	660	52
d) sinnessjukdom o. dyl.	21	1	62	7	722	74	805	82	9	4
e) att gärningsmannen varit under 15 år vid gärningens begående	11 497	887	3	—	—	—	11 500	887	98	6
f) att saken slutligt överlämnats till annan åklagare	3 072	361	4 250	247	32 341	1 100	39 663	1 708	859	104
g) att brott visats ej föreligga[1] eller bevisningen befunnits otillräcklig	1 846	251	3 392	351	57 059	3 519	62 297	4 121	1 556	177
Summa	44 275	6 340	37 209	3 740	375 614	21 855	457 098	31 935	17 096	1 268
som anhållits	937	66	1 484	91	6 581	303	9 002	460	886	78
beträffande vilka häktningsframställning gjorts	196	4	685	35	3 474	105	4 355	144	541	28
som häktats	157	3	578	26	2 984	79	3 719	108	466	18
som övervakats enl. RB 24: 3	8	—	2	2	1	1	11	3	—	2
beträffande vilka reseförbud enl. RB 25 kap. meddelats	15	2	56	8	267	25	338	35	33	9

[1] Den misstänkte oskyldig eller förfarandet ej brottsligt.

Dödsfall och bränder. För att belysa polisens arbetsbörda redovisas under denna rubrik samtliga till polisens kännedom komna dödsfall (döda personer) och bränder, vilka föranlett utredning, oavsett om fallen redovisats även under andra rubriker i rapporterna. En sammanställning länsvis av dessa uppgifter återges i tab. K.

Husrannsakan och kroppsbesiktning. Arbetsbördan belyses även genom uppgifter om antalet fall, i vilka under året verkställts husrannsakan eller kroppsbesiktning.

Enligt anvisningarna till uppgiftsformuläret skall, vad angår uppgifterna om husrannsakan, varje förrättning som företagits inom ett hemvist med tillhörande utrymme räknas som en enhet. Hela antalet redovisade fall av husrannsakan var 3 319 (år 1955: 2 946).

Antalet fall av kroppsbesiktning, vid vilka endast tagits blodprov, är enligt primärmaterialet 11 032 (år 1955: 8 482); dessutom har redovisats ytterligare 285 fall av kroppsbesiktning. Möjligen är sistnämnda tal något för högt, beroende på att uppgiftslämnarna trots påminnelser icke alltid torde ha beaktat skillnaden mellan kroppsbesiktning enligt rättegångsbalken 28: 12 och kroppsvisitation enligt samma balk 28: 11.

Biträde vid förundersökningar. Enligt de insända rapporterna har under år 1956 biträde med förhör eller annan åtgärd lämnats av polismyndighet utom undersökningsledarens eget tjänstgöringsområde (rättegångsbalken 23: 17) vid 98 454 förundersökningar (år 1955: 95 949). Detta antal utgör 20 % (år 1955: 23 %) av hela antalet misstänkta personer.

Hg

Offences Known to the Police in 1956

As from 1950, it is the duty of public prosecutors and chiefs of police to submit to the Central Bureau of Statistics particulars concerning offences that have come to the notice of the police. Offences to be reported are: 1) Offences against the Penal Code except drunkenness and disorderly conduct 2) Other offences for which imprisonment may be imposed. From 1953, however, not all "Other offences" are given in these reports, but only those specified in the following list. Quarterly preliminary data are published in this periodical. The present report gives revised data for 1956.

The number of different kinds of known offences is given for each county in Table 1. Table C shows the frequency of these offences per 100 000 population, summarized into main groups, viz. offences against the State, against the public, against persons, against property, and other offences.

The total number of offences known to the police was, as may be observed from Table A, 243 786 in 1955 and 255 106 in 1956. The increase was 4,6 %. The percentage change for the different groups as compared with the figures of 1950 is shown below (for the chapters of the Penal Code, see p. 241):

	1955 %	1956 %
Penal Code Ch. 10	106,3	111,2
» » » 11	110,0	97,0
» » » 12	79,6	71,1
» » » 13	273,5	238,8
» » » 14	116,3	115,0
» » » 15	141,0	137,9
» » » 18	114,0	98,1
» » » 19	170,2	167,8
» » » 20	148,0	156,2
» » » 21	116,8	117,0
» » » 22	110,2	106,3
» » » 23	149,3	228,4
» » » 24	158,8	191,6
» » » 25	154,3	129,9
» » » 26	87,6	91,2
» » Other chapters	44,9	34,0
Unlicensed distillery	57,8	18,8
Driving vehicles under influence of alcohol	262,2	338,0
Game legislation	98,8	96,2
Fisheries legislation	107,3	110,9
Taxation legislation	126,7	151,5
All offences	140,9	147,5

Cases of murder with intention to kill or manslaughter with intention to kill increased from 49 in 1955 to 76 in 1956, whereas cases of thefts of motor

vehicles (cycles with auxiliary motor included) increased from 25 029 in 1955 to 26 464 in 1956. Housebreaking and burglary increased from 33 319 in 1955 to 34 357 in 1956.

Out of the total number of offences reported in 1956 the cases cleared during the current year (Table 2) were 36,9 %. Table D gives the corresponding percentage for the various kinds of offences. The figures are remarkably low for thefts etc. (Ch. 20), malicious injuries to property (Ch. 24) and offences in bankruptcy (Ch. 23).

Table 3 gives figures for persons suspected of offences by the police. Of course, this information refers only to persons who in some way or other have been dealt with by the police. The figures do not correspond to the offences given in Table 1. The latter only covers certain kinds of offences and only those that have been known during the current year. Particulars concerning persons suspected for offences refer to all categories of offences and should be reported irrespective of the year when the offences were known to the police.

The total number of persons suspected of offences was 414 770 in 1955 and 489 033 in 1956, or 7 491 and 8 766 respectively per 100 000 of the adult population. This proportion is much higher for males than for females and it is especially high for young persons of both sexes, as shown by the following figures. However, for different reasons a great number of individuals are counted more than once.

	Males	Females	Both sexes
Under 18 years ..	30 825,7	4 567,6	17 921,1
18—20 years.....	27 954,6	2 861,2	15 521,7
21 years and more	15 149,1	856,1	7 898,3
Total 1956	16 584,4	1 131,5	8 766,3
» 1955	14 101,4	1 039,9	7 490,8
» 1954	11 921,2	911,4	6 348,0
» 1953	11 546,6	928,3	6 172,2
» 1952	10 386,3	851,8	5 562,7
» 1951	9 758,5	748,0	5 199,0
» 1950	9 150,1	789,7	4 922,1

Hg

Symboler använda i tabellerna
Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa.....	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	·	*Category not applicable*
Preliminär uppgift.....	*	*Provisional or estimated figure*

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, anku. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 5 MAJ 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

CECIL HAMMARBERG:
Priserna på bostads- och affärsfastigheter åren 1952—1956 ..... 247, 333

KLAS WALLBERG:
Högskolestudenternas ekonomi.... 277, 334

MEDDELANDEN

Kyrkobokföringen och mantalsskrivningen 288
De nordiska statistiska utskotten..... 292
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för diskussion av indikatorer för den ekonomiska utvecklingen på kort sikt 292

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 294
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 296
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 294, 297
Brott som kommit till polisens kännedom 294, 298
Konkurser och protesterade växlar 300
Vägtrafikolyckor:
Års- och kvartalsuppgifter 295, 302
Månadsuppgifter 305
Folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957 ..... 309, 335
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1956 320
Rökvanorna i Danmark..... 331

THE ISSUE IN BRIEF 333

LITTERATUR

Bokanmälningar:
Quensel, C.-E.. Kompendium i formell befolkningsteori (F. Larsson)..... 337
Gad, H., Befolknings- og arbejdskraftproblemer i dansk landbrug (O. Gulbrandsen) 338
Kehl, R.,Rechtsfragen der schweizerischen Statistik (N. Hj. Holmberg) 339

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 | No. 5 | MAY 1958

CONTENTS

ARTICLES

C. HAMMARBERG:
Prices of dwelling and business real estate in 1952—1956 ..... 247, 333

K. WALLBERG:
Finances of university students .. 277, 334

NOTES

The civil registration 288
Inter Nordic Working Groups for Statistics 292
Conference of European Statisticians:
Short term economic indicators 292

TABLES

Commentary..... 294
Local savings banks statistics, quarterly 296
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 294, 297
Offences known to the police 294, 298
Bankruptcies and protested bills 300
Road accidents:
Annual and quarterly data 295, 302
Monthly data 305
The national referendum on retirement pensions..... 309, 335
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1956 320
Smoking habits in Denmark..... 331

THE ISSUE IN BRIEF 333

LITERATURE

Book reviews:
Quensel, C.-E., Kompendium i formell befolkningsteori (F. Larsson)..... 337
Gad, H., Befolknings- og arbejdskraftproblemer i dansk landbrug (O. Gulbrandsen) 338
Kehl, R., Rechtsfragen der schweizerischen Statistik (N. Hj. Holmberg)..... 339

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	$\frac{0}{0,0}$	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

PRISERNA PÅ BOSTADS- OCH AFFÄRSFASTIGHETER ÅREN 1952—1956

Av byrådirektören CECIL HAMMARBERG

Inledning

Den 4 maj 1945 bemyndigades statistiska centralbyrån att utarbeta en fortlöpande statistik över förhållandet mellan taxerings- och saluvärden å jordbruksfastigheter och att vid lämpliga tidpunkter av trycket utgiva sådan statistik. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 juni 1953 medgavs ämbetsverket att utvidga denna statistik att för tiden från och med den 1 januari 1952 avse även bostads- och affärsfastigheter. Samma dag utfärdades kungörelse angående skyldighet för inskrivningsdomare att lämna vissa underrättelser om sökta lagfarter m. m. (SFS 1953: 479) och föreskrevs, att det skulle åligga dels länsstyrelse resp. överståthållarämbetet att tillhandahålla centralbyrån de för upprättandet av ifrågavarande statistik erforderliga fastighetsdeklarationerna, dels lokal skattemyndighet att tillhandahålla ämbetsverket de uppgifter ur lagfartsförteckningar, som erfordrades för upprättandet av statistiken, i vad den avsåge tiden 1 januari 1952—30 juni 1953.

Liksom statistiken rörande jordbruksfastigheterna är den nya statistiken, avseende bostads- och affärsfastigheterna, utformad främst i syfte att tjäna till ledning vid förberedelserna till den allmänna fastighetstaxeringen. Den är emellertid indirekt belysande även för omsättningen och prisutvecklingen i fråga om bostads- och affärsfastigheter.

Preliminära resultat av statistiken, avseende köp under åren 1952—1955, vilka lagfarits före utgången av sistnämnda år, har sammanfattats i stencilerade tabeller, vilka överlämnats till Kungl. Maj:t, riksskattenämnden och länsstyrelserna samt framlagts vid den av taxeringsnämndsordförandenas riksförbund våren 1956 anordnade instruktionskursen för beredningsnämndernas och fastighetstaxeringsnämndernas ordförande. En redogörelse för de därvid framlagda preliminära resultaten är meddelad i tidskriften Skattenytt (1956: 8—10, s. 274 o. f.).

Viss statistik över lagfarna köp av fastigheter i Stockholm föres från och med år 1939 av det av Stockholms handelskammare auktoriserade institutet för värdering av fastigheter i Stockholm. Resultaten av denna statistik, i vilken ingår uppgifter bl. a. om förhållandet mellan saluvärden och taxeringsvärden för olika grupper av fastigheter, har såvitt angår åren 1939 samt 1939—1941 framlagts i institutets årsböcker för åren 1940 resp. 1941/42.

Primärmaterialet

till statistiken rörande bostads- och affärsfastigheter utgöres, som framgår av det redan anförda, av de från inskrivningsdomarna erhållna lagfartsunderrättelserna (såvitt angår tiden 1/1 1952—30/6 1953 från lokala skattemyndigheterna överlämnade lagfartsförteck-

ningar) samt av fastighetsdeklarationerna.

Lagfartsunderrättelserna utgör i regel avskrifter av lagfartsbevisen, i förekommande fall kompletterade med felande, i bevisen ej upptagna uppgifter. De skall bl. a. förutom inskrivningsdag, då lagfart sökts, köpeavhandlingens dag, köpeskillingens belopp och fastighetens beteckning, utvisa även huruvida köpet är ett s. k. släktköp (dvs. avslutat mellan nära anhöriga) om och i så fall till vilket belopp i köpeskillingen inräknats inventarier, samt om köpet skett å exekutiv auktion eller konkursauktion. Sistnämnda uppgifter avser att möjliggöra utgallring av dylika köp. Övriga uppgifter i lagfartsunderrättelserna överföres inom statistiska centralbyrån på särskilda s. k. kartoliner, en för varje köp. Formuläret till en sådan kartolin är återgivet i härvid fogad bilaga. Utgallringen sker i samband med dels kartolinskrivningen, dels överförandet av deklarationsuppgifterna till kartolinerna.

Enligt härför meddelade anvisningar upplägges kartoliner för annan fastighet än sådan, som är taxerad som jordbruksfastighet; såvida fastigheten 1) har användning såsom bostads- och/eller affärsfastighet; och 2) lagfart sökts på grund av köp vid frivillig försäljning inom tre månader efter köpehandlingens datum samt fastigheten sålts 3) till pris överstigande 10 000 kronor (jfr s. 250).

Köpeskillingen och taxeringsvärdet utföres i fulla hundratal kronor.

Uteslutna från redovisning är i enlighet härmed förvärv, som skett på exekutiv auktion eller konkursauktion eller genom expropriation eller annat s. k. extinktivt fång; vidare fång, som skett genom skifte vid upplösning av bolag eller förening eller på grund av tillskott vid eller efter bolags eller förenings bildande. Även vissa frivilliga köp, vilka icke kan anses representativa för prisbildningen i fråga om bostads- och affärsfastigheter på den allmänna fastighetsmarknaden, lämnas enligt anvisningarna utanför statistiken. Hit hör de förutnämnda släktköpen, till vilka förutom köp mellan nära anhöriga räknas köp mellan familjebolag och intressent i detta samt i samband med arvskifte. Av olika skäl har emellertid icke utskilts de s. k. fondköpen, varigenom i anledning av 1954 års fondskattelag fastighet tillhörig familjebolag (förvaltningsaktiebolag eller -förening) utköpts till lägre pris än dess saluvärde, dvs. till pris icke inkluderande efter anskaffningen inträffad värdestegring. Sådana köp har företrädesvis förekommit åren 1954 och — ehuru i mindre mån — år 1955.

Av utelämnade köp må ytterligare nämnas köp avslutade mellan olika statliga myndigheter eller mellan statlig myndighet och menighet eller stiftelse. Likaledes utelämnas köp, beträffande vilka den avtalade köpeskillingen icke med säkerhet kan utrönas, såsom då i köpeskillingen är inräknad undantagsförmån eller inventarier till ej angivet värde. Då lagfartsunderrättelse utvisar, att köpare av fastighet på oförändrade villkor överlåtit köpeavhandlingen, s. k. transportköp, medtages i statistiken vidare endast det första av de båda köpen. Likaså utelämnas köp, vilka avser ideell andel av fastighet, s. k. sämjedelningslott, samt köp, vilka avser obebyggd fastighet. Såsom framgår av rubriken medtages icke industrifastigheter. Såsom sådan räknas dels fastighet, som i deklarationen givits denna beteckning, dels fastighet, för vilken maskinvärde fastställts till belopp motsvarande minst 10 % av byggnadsvärdet.

Tomträtterna, rörande vilka det av

flera skäl skulle vara av intresse att erhålla uppgifter, kan för närvarande icke medtagas, enär uppgift i regel saknas rörande det vid överlåtelse utgående vederlaget.

Nämnas må slutligen, att lagfartsunderrättelserna avser sökta lagfarter, samt att, då lagfart beviljas efter det att lagfartsansökan förklarats vilande, någon kartolin, såvitt förhållandet framgår av den senast inkomna lagfartsunderrättelsen, icke upplägges med ledning av denna.

Från deklarationerna hämtas uppgifter rörande taxeringsvärde och hyresavkastning (varmed avses den s. k. kallhyran dvs. grundhyran efter avdrag i förekommande fall av däri ingående ersättning för bränsle till värme och varmvatten) samt rörande fastighetens användning, kvalitet, byggnadsår och byggnadsmaterial ävensom belägenhet å tomtindelad eller icke tomtindelad mark. I samband med deklarationsuppgifternas överförande sker utgallringen av bl. a. industrifastigheter. Köp omfattande både fastighet taxerad såsom jordbruksfastighet och fastighet taxerad såsom »annan» fastighet uteslutes likaså vid detta arbetsmoment, såvida ej av uppgiftsmaterialet framgår, vad av köpeskillingen belöper på den ena och den andra fastigheten.

Taxeringsvärdet avser det vid senaste allmänna fastighetstaxering åsatta värdet. Under den löpande taxeringsperioden nytaxerade eller omtaxerade fastigheter är i enlighet härmed ej medtagna i statistiken.

Av deklarationsuppgifterna rörande fastighets användning, kvalitet, material och byggnadsår överföres på kartolinen, då flera byggnader finnes på en fastighet, uppgifterna rörande huvudbyggnaden.

I terminologiskt avseende är följande bestämningar gjorda.

Uttrycket *enfamiljsfastighet* avser fastighet, i fråga om vilken deklarationsformuläret b1 använts, dvs. fastighet inrättad såsom bostad åt en familj; även fastighet rymmande därjämte en affärslokal har härvid medräknats. Såsom *tvåfamiljsfastighet* har räknats fastighet, inrättad endast såsom bostad åt två familjer (ägarens bostad inräknad). *Övriga* bostads- och/eller affärsfastigheter, i tabellerna för korthetens skull betecknade *flerfamiljs- och affärsfastigheter*, har klassificerats såsom annan bostadsfastighet, kombinerad bostads- och affärsfastighet samt ren affärsfastighet. Fastigheter inrymmande såväl bostads- som affärslägenheter har härvid uppdelats på de tre grupperna efter den procent grundhyran för affärslägenheterna utgör av fastighetens totala hyresintäkter enligt följande: Annan bostadsfastighet — mindre än 15 %; kombinerad bostads- och affärsfastighet, minst 15 % men ej 75 %; samt ren affärsfastighet 75 % och däröver. Såsom av det anförda framgår, kan var och en av dessa tre grupper rymma förutom flerfamiljsfastigheter även såsom bostad för en eller två familjer inrättade fastigheter, vilka icke fyller villkoren för att räknas såsom en- eller tvåfamiljsfastigheter till följd av förekomsten även av affärslokaler (mer än en resp. en eller flera).

Med uttrycket *modern* avses fastighet, vars byggnad (huvudbyggnad) är utrustad med cenralvärme, vattenledning, avloppsledning och vattenklosett, såvida minst tre fjärdedelar av bostadslägenheterna har badrum; saknas badrum eller är mindre än tre fjärdedelar av bostadslägenheterna utrustade därmed, är fastigheten i stället räknad såsom *halvmodern*. Övriga fastigheter är betecknade såsom

omoderna. Rena affärsfastigheter har på grund härav icke kunnat uppdelas efter kvalitet. Såsom *trähus* har betecknats huvudsakligen byggnader med ytterväggar av oskyddat trä samt bl. a. även hus med bottenvåning av sten och övervåning av trä (s. k. landshövdingehus); beteckningen *trä/annat material* avser framför allt hus med ytterväggar av reveterat trä och beteckningen *annat material* hus med ytterväggar av sten, betong, tegel el. dyl. material (t. ex. siporex).

Enär fastigheter, vilka betingat ett pris icke överstigande 10 000 kronor, icke är medtagna i statistiken, omfattar denna av fastigheter med ett taxeringsvärde icke överstigande 10 000 kronor endast dem, vilka gått i köp lägst till visst häremot svarande överpris eller till pris uppgående till taxeringsvärdet. Dessa köp kan av denna anledning, såsom framhållits vid framläggandet av de förutnämnda preliminära resultaten, icke tillmätas betydelse. I viss mån återverkar den tillämpade nedre köpeskillingsgränsen även på urvalet av de köp, vilka avser fastigheter med ett taxeringsvärde närmast över 10 000 kronor. I förevarande redogörelse redovisas av bl. a. denna anledning endast de köp, vilka avser fastigheter med ett taxeringsvärde, överstigande 15 000 kronor. I avseende på de överpris, som erhålles, därest även fastigheter med ett lägre taxeringsvärde medtages, hänvisas till de funna preliminära värdena.

Såsom i annat nummer av denna tidskrift anmälts (1958: 1, s. 41) har från och med ingången av nu löpande taxeringsperiod, dvs. från och med år 1957, den nedre värdegränsen givits annan bestämning, varigenom härefter taxeringsvärdet och icke köpeskillingen blir bestämmande för vilka köp, som skall omfattas av statistiken. Gränsvärdet har satts till ett taxeringsvärde överstigande 5 000 kronor.

Omsättningen av bostads- och affärsfastigheter

Det framlagda materialet omfattar tillhopa 28 060 köp, fördelade på sätt framgår av tab. B.

Endast ett förhållandevis ringa antal affärsfastigheter samt kombinerade bostads- och affärsfastigheter har, som synes av tab. B, gått i köp under taxeringsperioden 1952—56 (397 resp. 1 688). I synnerhet gäller detta landsbygden (72 resp. 314). Huvuddelen av materialet utgöres av en- och tvåfamiljsfastigheter (20 550) samt flerfamiljsbostadsfastigheter (5 425). På landsbygden dominerar av naturliga skäl helt den förra gruppen, en- och tvåfamiljsfastigheterna (7 991) över den senare (476).

En viss uppfattning om omsättningen på fastighetsmarknaden av bostads- och affärsfastigheter åren 1952—56, ger tab. A, vari det omsatta fastighetsbeståndet sammanförts på de två huvudgrupperna av fastigheter, en- och tvåfamiljsfastigheter samt flerfamiljs- och affärsfastigheter, av vilka senare bostadsfastigheterna redovisats särskilt.

Omsättningen har enligt tab. A undergått en successiv ökning t. o. m. år 1954 samt därefter åter minskats, dock — frånsett omsättningen av flerfamiljs- och affärsfastigheter på den egentliga landsbygden — icke under 1952 års nivå. Ökningen är särskilt framträdande år 1954 och framför allt i fråga om flerfamiljsbostadsfastigheterna i administrativa tätorter, dvs. de egentliga bostadshyreshusen. Till denna del utgöres ökningen otvivelaktigt huvudsakligen av s. k. fondköp, varigenom fastigheter tillhöriga vissa bolag eller föreningar (famil-

Tab. A. Omsättningen av bostads- och affärsfastigheter åren 1952—1956
Dwelling and business properties sold

År	Städer, köpingar, m:en				Landsbygd				Hela riket			
	1- och 2-familjsfastigh:r	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Summa	1- och 2-familjsfastigh:r	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Summa	1- och 2-familjsfastigh:r	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Summa
		Hela antalet	Därav bostadsfastigh:r			Hela antalet	Därav bostadsfastigh:r			Hela antalet	Därav bostadsfastigh:r	
1952	2 315	1 069	787	3 384	1 350	164	99	1 514	3 665	1 233	886	4 898
1953	2 556	1 179	891	3 735	1 663	165	95	1 828	4 219	1 344	986	5 563
1954	2 988	1 778	1 377	4 766	1 866	203	106	2 069	4 854	1 981	1 483	6 835
1955	2 352	1 398	1 042	3 750	1 581	180	100	1 761	3 933	1 578	1 142	5 511
1956	2 348	1 224	852	3 572	1 531	150	76	1 681	3 879	1 374	928	5 253

jebolag) i enlighet med den år 1954 ikraftträdda fondskattelagens syfte överförts i enskild ägo. Sådana köp torde i viss — om än begränsad — utsträckning gällt även en- och tvåfamiljsfastigheter. De ingår ock, ehuru i mindre antal, i de för år 1955 redovisade köpen. Den minskade omsättningen efter år 1954 sammanhänger uppenbarligen med avvecklingen av dessa köp, men kan även ha andra orsaker.

Det är inte möjligt att ge något mått på omsättningens relativa omfattning. Sättes taxeringsvärdena för totalantalet köp under vart och ett av taxeringsperiodens fem år i relation till taxeringsvärdena under samma år för hela antalet skattepliktiga fastigheter, vilka taxerats såsom annan fastighet än jordbruksfastighet, erhålles emellertid följande procenttal, vilka trots förefintliga olikheter mellan de båda materialen i avseende på fastighetsbeståndets sammansättning torde ge en ungefärlig bild av förändringarna i omsättningen år från år.

År	%	År	%
1952	6,0	1955	6,8
1953	6,2	1956	5,8
1954	9,6		

Sammansättningen av det fastighetsbestånd, som gått i köp

Det fastighetsbestånd, som ingår i undersökningen, omfattar fastigheter av olika beskaffenhet i avseende å användning, byggnadsmaterial och kvalitet samt fastigheter tillkomna vid olika tider. Fördelningen i dessa hänseenden av det fastighetsbestånd, som gått i köp, framgår av tab. H—M.

Det visar sig, att en- och tvåfamiljsfastigheterna, såsom är att vänta, till övervägande delen är försedda med byggnader, vilkas ytterväggar är av trä (se tab. H o. I). Särskilt gäller detta den lägsta taxeringsvärdegruppen (15 100—20 000 kr). Av hela antalet fastigheter i denna taxeringsvärdegrupp var således på landsbygden ca fyra femtedelar och i de administrativa tätorterna ca tre fjärdedelar försedda med trähus. Hus med byggnadsmaterialet trä/annat, dvs. huvudsakligen reveterade trähus, samt hus med annat byggnadsmaterial förekommer i nyssnämnda grupp vardera endast i omkring en tiondel av köpen. Av fastigheterna med taxeringsvärden överstigande 50 000 kronor är däremot sam-

manlagt fler än hälften utrustade med reveterade trähus eller med hus av sten el. dyl. material. Av de ganska fåtaliga köpen i de högsta taxeringsvärdegrupperna dominerar i de administrativa tätorterna köpen av fastigheter med hus av sten el. dyl. material.

Likartat är förhållandet i fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna i de administrativa tätorterna (se tab. K). I taxeringsvärdegrupperna över 100 000 kr utgör köpen av bostads- och affärsfastigheter med hus av sten el. dyl. det relativt största antalet. Av hela antalet köp av bostads- och affärsfastigheter gällde i administrativa tätorter omkring en tredjedel hus av sådant material.

På landsbygden avsåg blott omkring 10 % av köpen av flerfamiljs- och affärsfastigheter (862 st.) fastigheter med hus av sten el. dyl. material. Trähusen dominerar här (72 %) på ungefär samma sätt som i fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna.

Av köpen av en- och tvåfamiljsfastigheter har i administrativa tätorter något mer än hälften och på landsbygden något mer än två femtedelar avsett fastigheter med moderna hus (se tab. H o. I). Omoderna hus har förekommit i omkring en femtedel av köpen i tätorterna och i omkring tre tiondelar av landsbygdsköpen. Som man kan vänta sig har moderna trähus relativt oftare gått i köp i de administrativa tätorterna än på landsbygden.

Köpen av flerfamiljs- och affärsfastigheter (exkl. rena affärsfastigheter) i de administrativa tätorterna har till relativt största delen (43 %) avsett fastigheter med omoderna byggnader, till stor del trähus (se tab. I). Av de fastigheter med hus av sten el. dyl. material, som gått i köp, har däremot de relativt flesta (47 %) haft moderna hus.

På landsbygden har köpen av flerfamiljs- och affärsfastigheter (790 st.) till ungefär lika stor del avsett omoderna (325) och halvmoderna (301) fastigheter.

Av de flerfamiljs- och affärsfastigheter, som gått i köp i de administrativa tätorterna har 46 % haft hus byggda före 1920, medan av en- och tvåfamiljsfastigheterna i administrativa tätorter endast 20 % samt på landsbygden 18 % haft hus uppförda före detta år (se tab. L o. M). Av en- och tvåfamiljsfastigheternas byggnader var mer än hälften resp. tre femtedelar uppförda åren 1930—49. Köpen av flerfamiljs- och affärsfastigheter i tätorterna visar i de högre taxeringsvärdegrupperna ett ökat inslag av fastigheter med byggnader uppförda vid denna tid.

Den bild de anförda siffrorna ger av sammansättningen av det fastighetsbestånd, som gått i köp, avviker icke väsentligen från vad man har anledning att vänta sig. I relativt större utsträckning än för de övriga förekommer dock fastigheter uppförda före år 1920 och fastigheter med omoderna hus i de lägsta taxeringsvärdegrupperna bland köpen av flerfamiljs- och affärsfastigheter i de administrativa tätorterna. Frågan, huruvida köpen utgör ett representativt urval av beståndet av bostads- och affärsfastigheter, måste emellertid här lämnas åsido.

Priserna efter fastighetens användning

Den genomsnittliga överprisprocenten under taxeringsperioden 1952—56 framgår av tab. B, som ger en översikt över hela det undersökta fastighetsbeståndet, uppdelat efter fastigheternas olika användning. Med överprisprocent förstås

Tab. B. Antal köp och överprisprocent för bostads- och affärsfastigheter, efter fastighetens användning, åren 1952—56

Numbers of sales and excess price for dwelling and business properties, according to the type of the building

Fastighets användning	Städer, köpingar, m:en		Landsbygd		Hela riket	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Enfamiljsfastigheter	7 751	62,6	5 962	59,2	13 713	61,4
Tvåfamiljsfastigheter	4 808	54,3	2 029	53,4	6 837	54,0
Summa	12 559	59,6	7 991	57,8	20 550	59,0
Flerfamiljs- och affärsfastigheter:						
Bostadsfastigheter	4 949	17,1	476	38,2	5 425	17,8
Bostads- o. affärsfastigheter	1 374	20,7	314	37,4	1 688	21,6
Affärsfastigheter	325	42,9	72	56,4	397	43,4
Summa bostads- samt bostads- och affärsfastigheter	1 699	26,6	386	40,9	2 085	27,3
Summa flerfamiljs- och affärsfastigheter	6 648	20,9	862	39,6	7 510	21,6

här, liksom i statistiken över jordbruksfastigheterna, skillnaden mellan saluvärde och taxeringsvärde i procent av sistnämnda värde.

I fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna visar, som av tab. B synes, den genomsnittliga överprisprocenten för administrativa tätorter en ganska nära överensstämmelse med överprisprocenten för landsbygden, dock att i de förra överpriset genomgående ligger någon procent högre än på landsbygden. Tvåfamiljsfastigheterna har både i administrativa tätorter och på landsbygden betingat ett lägre överpris än enfamiljsfastigheterna. Överprisprocenten för dessa fastigheter tagna under ett år väsentligt högre än för övriga, i medeltal för riket 59,0 %. Närmast i ordningen kommer de relativt fåtaliga affärsfastigheterna med ett genomsnittligt överpris för riket av 43,4 %. Av de olika slagen av flerfamiljs- och affärsfastigheter följer så de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna med 21,6 % samt bostadsfastigheterna med 17,8 %.

Tydligt är att fastigheterna med flerfamiljsbostäder, helt utan eller med allenast ett begränsat inslag av affärslokaler, således de egentliga bostadshyreshusen, betingar det lägsta överpriset, medan en- och tvåfamiljsfastigheterna samt affärsfastigheterna gått i köp till avsevärt högre överpris. Vad en- och tvåfamiljsfastigheterna angår, lär väl detta till en del sammanhänga med det värde förmånen av bostad kommit att erhålla. Väsentligen andra omständigheter torde emellertid spela in. Bl. a. torde de egentliga hyreshusen i regel kunna med större säkerhet taxeras och priset för dessa i icke ringa grad vara betingat av fastighetens avkastningsvärde. Såvitt gäller statligt belånade fastigheter är ju vidare vederlaget för fastighetsöverlåtelse maximerat enligt lånevillkoren. De rena affärsfastigheterna synes, icke

Tab. C. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter taxeringsvärde, åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by assessed value

Taxeringsvärde	En- och tvåfamiljsfastigheter		Därav			
			Enfamiljsfastigheter		Tvåfamiljsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen						
15 100— 20 000 kr	2 856	74,4	1 649	75,9	1 207	72,3
20 100— 50 000 »	8 241	56,7	5 094	58,7	3 147	53,4
50 100—100 000 »	1 334	58,4	913	66,4	421	40,8
> 100 000 »	128	64,1	95	62,3	33	68,7
Summa	12 559	59,6	7 751	62,6	4 808	54,3
Landsbygd						
15 100— 20 000 kr	3 361	69,4	2 493	71,1	868	64,5
20 100— 50 000 »	4 418	53,9	3 317	55,0	1 101	50.4
50 100—100 000 »	199	43,9	144	46,4	55	37,7
> 100 000 »	13	37,1	8	51,6	5	13,1
Summa	7 991	57,8	5 962	59,2	2 029	53,4
Hela riket						
15 100— 20 000 kr	6 217	71,7	4 142	73,0	2 075	69,1
20 100— 50 000 »	12 659	55,8	8 411	57,3	4 248	52,6
50 100—100 000 »	1 533	56,6	1 057	63,8	476	40.4
> 100 000 »	141	62,0	103	61,6	38	63,0
Summa	20 550	59,0	13 713	61,4	6 837	54,0

oväntat, ur avkastningssynpunkt ställa sig mera begärliga som köpeobjekt än de egentliga bostadshyreshusen.

Det bör till slut anmärkas, att förekomsten av s. k. fondköp företrädesvis åren 1954 och 1955 medför, att den genomsnittliga överprisprocenten för dessa båda år och för hela taxeringsperioden för i synnerhet flerfamiljsbostadsfastigheter i de administrativa tätorterna är något för låg i förhållande till den fria prisbildningen på den allmänna fastighetsmarknaden under denna tid (jfr s. 248).

Flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter representerar i jämförelse med en- och tvåfamiljsfastigheterna mycket olika ekonomiska värden, mätt i de åsatta taxeringsvärdena. De en- och tvåfamiljsfastigheter, vilka gått i köp, har till övervägande delen varit åsatta taxeringsvärden understigande i administrativa tätorter 100 000 och på landsbygden 50 000 kronor. Av flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter har emellertid omkring en tredjedel haft taxeringsvärden överstigande 100 000 kronor, medan motsvarande andel för en- och tvåfamiljsfastigheterna där är blott omkring 1 %.

Tab. D. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter taxeringsvärde, åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by assessed value

Taxeringsvärde	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Därav					
			Bostadsfastigheter		Bostads- och affärsfastigheter		Affärsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
15 100— 30 000 kr	1 524	59,6	1 329	57,6	160	73,8	35	65,2
30 100— 100 000 »	3 146	37,1	2 424	34,4	622	42,6	100	63,1
100 100— 200 000 »	872	24,4	569	14,4	241	32,2	62	83,6
200 100— 500 000 »	706	15,3	412	8,7	215	18,5	79	41,3
500 100—1 000 000 »	298	10,1	174	3,2	98	12,7	26	44,6
> 1 000 000 »	102	13,5	41	7,4	38	8,0	23	30,3
Summa	6 648	20,9	4 949	17,1	1 374	20,7	325	42,9
> 100 000 kr	1 978	15,0	1 196	8,0	592	16,3	190	41,4

De avvikelser överprisprocenten i de olika taxeringsvärdegrupperna företer från den genomsnittliga överprisprocenten för dessa fastighetstyper framgår av tab. C och D, den förra avseende en- och tvåfamiljsfastigheterna och den senare flerfamiljs- och affärsfastigheterna.

De minsta fastigheterna, dvs. fastigheter med ett taxeringsvärde ej överstigande i fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna 20 000 samt i fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter, 30 000 kronor, har såsom tab. C och D utvisar så gott som genomgående betingat de högsta överpriserna. Det undantag, som de rena affärsfastigheterna med ett taxeringsvärde på 100 100—200 000 kronor utgör, kan icke tillmätas betydelse på grund av det ringa antalet köp av sådana fastigheter i denna grupp (62). Överhuvud gäller, att antalet köp av rena affärsfastigheter i de olika taxeringsvärdegrupperna och av övriga fastigheter i vissa av de högsta taxeringsvärdegrupperna är så litet, att tillfälligheter kan ha påverkat resultaten i fråga om dessa värdegrupper. I det stora hela visar emellertid, om detta förhållande tages i betraktande, tab. D bilden av avtagande priser med stigande taxeringsvärde för flerfamiljs- och affärsfastigheterna. Vad angår en- och tvåfamiljsfastigheterna är överprisprocenten, såsom nämnts, högst (71,7 %) i den lägsta taxeringsvärdegruppen, omfattande fastigheter med taxeringsvärden överstigande 15 000 men icke 20 000 kronor samt lägre (55,8 %) i den närmast högre värdegruppen, avseende fastigheter med taxeringsvärden överstigande 20 000 men ej 50 000 kronor. På landsbygden sjunker överprisprocenten även i den därpå följande taxeringsvärdegruppen, 50 100—100 000 kronor (från 53,9 % till 43,9 %), medan i de administrativa tätorterna enfamiljsfastigheterna i denna taxeringsvärdegrupp liksom även fastigheterna med taxeringsvärden över 100 000 kronor ligger på en något högre prisnivå (66,4 resp. 62,3 %) än fastigheterna med taxeringsvärden överstigan-

Tab. E. Antal köp och överprisprocent för bostads- och affärsfastigheter efter året för köpet

Numbers of sales and excess price for dwelling and business properties, by year of sale

År	En- och tvåfamiljsfastigheter		Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Därav			
					Bostadsfastigheter		Övriga fastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen								
1952	2 315	50,1	1 069	20,1	787	19,1	282	21,4
1953	2 556	53,2	1 179	22,2	891	20,3	288	25,6
1954	2 988	58,9	1 778	12,9	1 377	12,2	401	14,0
1955	2 352	63,6	1 398	19,9	1 042	15,3	356	26,8
1956	2 348	72,2	1 224	35,3	852	24,8	372	46,9
1952—56	12 559	59,6	6 648	20,9	4 949	17,1	1 699	26,6
Landsbygd								
1952	1 350	48,8	164	32,7	99	33,4	65	31,3
1953	1 663	52,6	165	37,4	95	33,7	70	41,1
1954	1 866	58,6	203	35,8	106	40,6	97	33,3
1955	1 581	62,9	180	47,7	100	42,2	80	53,6
1956	1 531	65,0	150	50,1	76	46,5	74	52,4
1952—56	7 991	57,8	862	39,6	476	38,2	386	40,9

de 20 000 men icke 50 000 kronor (58,7 %).

Av flerfamiljs- och affärsfastigheterna visar bostadsfastigheterna med taxeringsvärden över 100 000 kronor påfallande låga överpriser. De förhållandevis låga genomsnittliga överprisprocenter, som dessa fastigheter uppvisar i jämförelse med en- och tvåfamiljsfastigheterna är väsentligen ett uttryck just för de låga överpriserna på de större fastigheterna, dvs. de egentliga hyresfastigheterna. Saluvärdena närmar sig här taxeringsvärdena, vilka liksom saluvärdena torde bestämmas av fastigheternas avkastningsvärde. Ett vidgat utrymme för överpriser synes emellertid följa med ett stigande inslag av affärslokaler.

På landsbygden har allenast ett fåtal bostads- och affärsfastigheter samt rena affärsfastigheter gått i köp under taxeringsperioden. Huvuddelen av köpen har avsett bostadsfastigheter, i regel till ett taxeringsvärde ej överstigande 100 000 kronor. Följande tablå visar antalet köp och överprisprocenten för de flerfamiljs- och affärsfastigheter, vilka där gått i köp under taxeringsperioden, med fördelning efter taxeringsvärde.

Taxeringsvärde	Flerfamiljs- och affärsfastigheter på landsbygden		Därav Bostadsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
15 100— 30 000 kr	438	53,2	282	46,7
30 100—100 000 »	393	42,1	181	37,3
> 100 000 »	31	19,4	13	25,6
Summa	862	39,6	476	38,2

Till komplettering av den bild de an-

Tab. F. Antal köp- och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter taxeringsvärde och år för köpet

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by assessed value and by year of sale

Taxeringsvärde / År	15 100—20 000 kr		20 100—50 000 kr		50 100—100 000 kr		> 100 000 kr	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen								
1952	508	63,6	1 536	47,7	245	49,4	26	50,9
1953	578	64,6	1 694	51,1	263	53,4	21	48,5
1954	691	75,4	1 972	57,3	292	50,3	33	71,4
1955	542	81,4	1 526	60,4	264	65,9	20	44,8
1956	537	86,4	1 513	67,4	270	72,4	28	97,0
1952—56	2 856	74,4	8 241	56,7	1 334	58,4	128	64,1
Landsbygd								
1952	582	58,1	716	45,3	52	40,5	—	—
1953	665	63,2	953	48,4	42	49,3	3	47,7
1954	813	70,0	1 008	55,6	41	34,6	4	22,0
1955	647	74,4	900	58,8	32	47,6	2	74,4
1956	654	80,0	841	60,0	32	50,3	4	25,2
1952—56	3 361	69,4	4 418	53,9	199	43,9	13	37,1

Taxeringsvärden (1 000 kr)	Medelvärde	Median	Nedre kvartilen	Övre kvartilen
Städer, köpingar, municipalsamhällen				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
15,1— 20,0	174,4	168,5	141,2	200,2
20,1— 50,0	156,7	153,1	130,5	178,5
50,1—100,0	158,4	153,8	129,2	180,3
> 100,0	164,1	155,8	128,2	190,0
Summa	159,6	156,2	132,1	184,1
Därav > 50,0	159,3	154,0	129,1	180,9
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
15,1— 30,0	159,6	146,7	120,6	175,8
30,1— 100,0	137,1	131,5	112,5	154,8
100,1— 200,0	124,4	115,0	102,4	134,9
200,1— 500,0	115,3	110,6	97,1	126,1
500,1—1 000,0	110,1	106,9	91,1	118,1
> 1 000,0	113,5	110,5	96,4	122,6
Summa	120,9	127,3	108,1	154,2
Därav > 100,0	115,0	111,8	100,0	129,3
Landsbygd				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
15,1—20,0	169,4	164,4	136,8	196,7
20,1—50,0	153,9	150,9	127,8	176,6
> 50,0	143,2	134,8	111,1	168,7
Summa	157,8	155,6	130,4	185,0
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
15,1— 30,0	153,2	145,2	116,2	181,7
30,1—100,0	142,1	137,8	111,8	168,6
> 100,0	119,4	115,4	101,3	141,2
Summa	139,6	140,5	113,3	174,0

Tab. G. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter taxeringsvärde och år för köpet

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by assessed value and by year of sale

Fastighetsanvändning År \ Taxeringsvärde	15 100—30 000 kr		30 100—100 000 kr		> 100 000 kr	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Bostadsfastigheter						
1952	235	45,8	383	25,6	169	13,4
1953	272	53,3	447	26,4	172	13,9
1954	346	71,9	644	38,9	387	1,7
1955	259	53,8	525	35,0	258	6,1
1956	217	58,0	425	43,6	210	14,8
1952—56	1 329	57,6	2 424	34,4	1 196	8,0
Övriga fastigheter						
1952	31	62,8	139	39,4	112	17,5
1953	39	71,6	140	43,0	109	21,2
1954	38	92,1	142	45,6	221	10,3
1955	42	66,7	139	44,9	175	24,1
1956	45	68,2	162	53,5	165	45,7
1952—56	195	72,3	722	45,5	782	23,5
Samtliga fastigheter						
1952	266	47,8	522	29,5	281	15,4
1953	311	55,8	587	30,4	281	17,1
1954	384	74,0	786	40,1	608	5,1
1955	301	55,6	664	37,2	433	14,2
1956	262	59,8	587	46,4	375	31,3
1952—56	1 524	59,6	3 146	37,1	1 978	15,0

förda medeltalen ger av överpriserna för en- och tvåfamiljsfastigheter samt för flerfamiljs- och affärsfastigheter under taxeringsperioden 1952—56 meddelas i tablån på s. 257 jämte nyssnämnda medelvärden även median- samt kvartilvärdena med fördelning efter fastigheternas taxeringsvärden.

Prisvariationerna åren 1952—56

Priserna på en- och tvåfamiljsfastigheter har, som tab. E visar, fortsatt att stiga år från år under hela taxeringsperioden.

Flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter visar däremot en minskning i den genomsnittliga överprisprocenten under år 1954, då antalet köp ännu undergick en fortsatt och starkt stegrad ökning. Denna torde förmodligen helt vara en följd av de förut omnämnda s. k. fondköpen av vissa bolags- och föreningsfastigheter till pris motsvarande företagets anskaffningskostnad. År 1955 steg överprisprocenten ånyo och uppnådde, såvitt angår de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna samt rena affärsfastigheterna, vilka i tab. E redovisas ge-

Tab. H. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter byggnadens kvalitet och material m. m., åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses in towns, boroughs and municipal communities, by building material and by equipment

Byggnadens kvalitet / Byggnadsmaterial Taxeringsvärde	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd kvalitet		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Trä										
15 100—20 000 kr....	423	85,2	679	79,0	1 079	66,4	9	79,1	2 190	74,1
20 100—50 000 »	2 815	59,1	1 411	55,5	899	51,9	22	51,3	5 147	57,0
> 50 000 »	520	59,8	45	57,6	24	95,5	1	48,1	590	61,2
Summa	3 758	60,8	2 135	60,9	2 002	59,9	32	55,8	7 927	60,6
Trä/annat										
15 100—20 000 kr....	71	88,7	123	78,6	143	68,4	—	—	337	76,4
20 100—50 000 »	1 287	55,4	387	54,1	174	52,6	3	59,3	1 851	54,9
> 50 000 »	352	59,7	17	50,0	6	34,3	—	—	375	58,8
Summa	1 710	57,5	527	57,4	323	56,6	3	59,3	2 563	57,4
Annat										
15 100—20 000 kr....	54	106,7	109	82,2	118	61,3	17	8,1	298	74,3
20 100—50 000 »	728	59,9	299	58,0	128	49,2	1	22,4	1 156	58,4
> 50 000 »	447	56,7	19	60,0	8	52,2	1	141,5	475	56,9
Summa	1 229	58,8	427	62,1	254	53,6	19	30,4	1 929	58,7
Okänt										
15 100—20 000 kr....	5	109,4	3	62,9	13	55,8	10	72,8	31	70,7
20 100—50 000 »	19	71,2	19	41,2	14	53,8	35	50,4	87	53,7
> 50 000 »	10	73,0	2	24,8	1	10,0	9	101,9	22	78,7
Summa	34	74,5	24	40,2	28	49,5	54	69,9	140	63,7
Samtliga										
15 100—20 000 kr....	553	88,0	914	79,3	1 353	66,1	36	43,1	2 856	74,4
20 100—50 000 »	4 849	58,2	2 116	55,5	1 215	51,7	61	50,5	8 241	56,7
> 50 000 »	1 329	58,7	83	56,0	39	73,8	11	101,5	1 462	59,3
Summa	6 731	59,5	3 113	60,2	2 607	58,7	108	61,2	12 559	59,6

mensamt, redan samma år åter 1953 års nivå, medan för bostadsfastigheternas del denna passerades först påföljande år. Den nedgång, som på landsbygden noteras i överpriserna år 1954, hänför sig uteslutande till de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna.

Prisvariationerna för fastigheter med olika taxeringsvärde under taxeringsperioden framgår av tab. F och G, avseende en- och tvåfamiljsfastigheter resp. flerfamiljs- och affärsfastigheter.

Såsom synes av tab. G hänför sig minskningen i överprisprocenten på flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter år 1954 uteslutande till fastigheter med ett taxeringsvärde överstigande 100 000 kronor, dvs. de största

Tab. I. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter på landsbygden, efter byggnadens kvalitet och material m. m., åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses in rural districts, by building material and by equipment

Byggnadens kvalitet / Byggnadsmaterial Taxeringsvärde	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd kvalitet		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Trä										
15 100—20 000 kr....	650	90,1	762	71,8	1 244	57,0	15	84,0	2 671	69,6
20 100—50 000 »	1 476	60,0	789	50,6	736	47,6	19	55,1	3 020	54,8
> 50 000 »	59	46,7	14	43,5	21	59,2	—	—	94	49,1
Summa	2 185	65,0	1 565	58,5	2 001	52,8	34	65,0	5 785	59,6
Trä/annat										
15 100—20 000 kr....	137	85,5	98	67,3	109	59,0	1	135,3	345	72,3
20 100—50 000 »	561	52,2	187	49,1	89	41,6	2	35,1	839	50,4
> 50 000 »	52	46,1	5	20,8	—	—	—	—	57	37,2
Summa	750	54,0	290	52,1	198	49,2	3	61,3	1 241	53,0
Annat										
15 100—20 000 kr....	51	83,7	101	65,2	138	52,6	4	72,4	294	62,7
20 100—50 000 »	287	57,0	139	51,0	79	47,4	3	116,7	508	54,4
> 50 000 »	43	41,6	12	26,4	3	20,4	1	84,9	59	38,2
Summa	381	55,7	252	52,0	220	49,0	8	91,5	861	53,7
Okänt										
15 100—20 000 kr....	5	86,0	5	94,6	6	54,2	35	80,6	51	79,5
20 100—50 000 »	8	72,7	6	48,4	4	11,6	33	57,1	51	54,4
> 50 000 »	—	—	—	—	1	36,4	1	14,8	2	25,0
Summa	13	76,3	11	65,3	11	31,4	69	64,7	104	62,3
Samtliga										
15 100—20 000 kr....	843	88,9	966	70,8	1 497	56,8	55	81,9	3 361	69,4
20 100—50 000 »	2 332	57,7	1 121	50,3	908	46,8	57	58,5	4 418	53,9
> 50 000 »	154	43,2	31	32,9	25	54,4	2	50,2	212	43,2
Summa	3 329	61,1	2 118	56,8	2 430	52,1	114	66,8	7 991	57,8

hyreshusen. Mellan åren 1953 och 1954 sjönk överpriset för bostadsfastigheter med dylikt taxeringsvärde från 13,9 % till 1,7 % samt för kombinerade bostads- och affärsfastigheter och rena affärsfastigheter, tagna under ett, från 21,2 % till 10,3 %. För fastigheter med lägre taxeringsvärde noteras en minskad överprisprocent först under år 1955. Att denna utveckling icke kan anses representativ för prisutvecklingen utan får tillskrivas det överförande i enskild ägo av s. k. *familjebolag tillhöriga fastigheter*, vilket föranleddes av fondskattelagens ikraftträdande, har förut framhållits. Härigenom har den genomsnittliga överprisprocenten för hela taxeringsperioden, i synnerhet vad angår flerfamiljsbostadsfastigheterna såsom förut anmärkts, blivit något för låg.

Tab. J. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter, exklusive rena affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter byggnadsmaterial m. m., åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses, exclusive of pure business properties, in towns, boroughs and municipal communities, by building material and by equipment

Byggnadsmaterial Taxeringsvärde \ Byggnadens kvalitet	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd kvalitet		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Trä										
15 100— 30 000 kr ...	32	81,4	174	91,3	866	52,2	6	76,3	1 078	60,0
30 100—100 000 » ...	359	38,8	558	41,1	719	37,1	12	20,6	1 648	38,8
> 100 000 » ...	82	13,4	130	20,8	74	25,8	1	187,9	287	21,0
Summa	473	30,6	862	36,8	1 659	39,8	19	76,5	3 013	36,9
Trä i annat										
15 100— 30 000 kr ...	4	81,8	47	62,5	146	45,4	1	20,0	198	50,4
30 100—100 000 » ...	246	32,8	292	32,2	282	37,6	1	75,0	821	34,1
> 100 000 » ...	90	14,7	67	16,3	56	35,5	—	—	213	20,4
Summa	340	24,4	406	26,9	484	37,9	2	51,4	1 232	29,5
Annat										
15 100— 30 000 kr ...	5	68,2	42	93,5	140	60,2	3	35,3	190	67,8
30 100—100 000 » ...	136	29,0	156	35,6	238	32,6	2	25,0	532	32,4
> 100 000 » ...	780	6,9	296	13,3	176	23,6	3	17,1	1 255	9,6
Summa	921	7,5	494	15,9	554	27,5	8	19,8	1 977	11.4
Okänt										
15 100— 30 000 kr ...	—	—	2	91,3	12	14,5	9	68,7	23	44.2
30 100—100 000 » ...	3	32,5	13	51,1	22	27,8	7	31,1	45	35,9
> 100 000 » ...	12	0.7	9	16,6	7	12,1	5	13,6	33	8,2
Summa	15	2,8	24	28,2	41	20,4	21	26,2	101	17,3
Samtliga grupper										
15 100— 30 000 kr ...	41	79,6	265	86,3	1 164	51,9	19	62,4	1 489	59,4
30 100—100 000 » ...	744	34,8	1 019	37,7	1 261	36,1	22	26,5	3 046	36,2
> 100 000 » ...	964	7,4	502	14,8	313	25,4	9	46,2	1 788	11,0
Summa	1 749	10,4	1 786	23,5	2 738	34,4	50	41,4	6 323	18.3
Därav										
Bostadsfastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	31	75,3	234	85,3	1 048	50,2	16	57,4	1 329	57.6
30 100—100 000 » ...	622	33,3	822	34,9	962	35,1	18	23,4	2 424	34,4
> 100 000 » ...	691	6,2	302	8,1	197	18.4	6	57,4	1 196	8,0
Summa	1 344	10,0	1 358	20,8	2 207	32,6	40	44,4	4 949	17,1
Bostads- och affärsfastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	10	92,8	31	93,4	116	66,2	3	86,2	160	73,8
30 100—100 000 » ...	122	42,5	197	47,8	299	39,0	4	38,3	622	42,6
> 100 000 » ...	273	9,5	200	23,5	116	35,4	3	24,5	592	16,3
Summa	405	11,3	428	28,1	531	38,5	10	33,2	1 374	20,7

Tab. K. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter byggnadsmaterial, åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by building material

Fastighetsanvändning Taxeringsvärde \ Byggnadsmaterial	Trä		Trä/annat material		Annat material		Okänt material		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Bostadsfastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	958	58,6	180	49,1	171	63,2	20	46,0	1 329	57.6
30 100—100 000 » ...	1 302	36,5	680	33,6	410	30,4	32	32,9	2 424	34,4
> 100 000 » ...	185	14,1	135	14,1	853	7,2	23	1,4	1 196	8,0
Summa	2 445	35,3	995	28,3	1 434	9,4	75	12,7	4 949	17.1
Bostads- och affärsfastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	120	71,0	18	63,1	19	106,4	3	32,4	160	73,8
30 100—100 000 » ...	346	46,7	141	36,4	122	38,9	13	42,7	622	42.6
> 100 000 » ...	102	31,3	78	30,0	402	13,8	10	22,1	592	16.3
Summa	568	41,5	237	33,0	543	14,9	26	27,7	1 374	20.7
Affärsfastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	25	69,1	3	45,8	7	59,6	—	—	35	65.2
30 100—100 000 » ...	51	55,5	17	74,0	28	69,3	4	74,1	100	63.1
> 100 000 » ...	35	96,0	13	28,3	137	38,0	5	33,6	190	41.4
Summa	111	81,6	33	38,2	172	38,7	9	37,7	325	42.9
Samtliga fastigheter										
15 100— 30 000 kr ...	1 103	60,2	201	50,3	197	67,5	23	44,2	1 524	59.6
30 100—100 000 » ...	1 699	39,3	838	34,8	560	34,3	49	38,9	3 146	37.1
> 100 000 » ...	322	29,8	226	21,1	1 392	13,3	38	14,0	1 978	15.0
Summa	3 124	39,5	1 265	29,9	2 149	14,8	110	21,1	6 648	20.9

Köpen är i övrigt i vissa fall, såväl vad angår en- och tvåfamiljsfastigheterna som flerfamiljs- och affärsfastigheterna, för fåtaliga i resp. års- och taxeringsvärdegrupper för att kunna läggas till grund för några slutsatser rörande överpriserna för ifrågavarande fastighetsgrupper.

Priserna efter byggnadens kvalitet och material

Tab. H och I visar, att av en- och tvåfamiljsfastigheterna de omoderna betingat de lägsta överpriserna såväl i de administrativa tätorterna som på landsbygden. Såvitt angår fastigheter med ett taxeringsvärde ej överstigande 50 000 kronor, är detta en genomgående företeelse, som kan konstateras inom var och en av de två särskilda taxeringsvärdegrupperna, oavsett det byggnadsmaterial, varav husen är uppförda. I fråga om fastigheter med ett taxeringsvärde, överstigande 50 000 kronor är en liknande jämförelse icke möjlig på grund av det ringa antalet köp över huvud

Tab. L. Antal köp samt överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter byggnadsår och taxeringsvärde, åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by assessed value and by year of construction

Taxeringsvärde \ Byggnadsår	före 1920	1920-29	1930-39	1940-44	1945-49	1950-51	okänt år	Summa
Städer, köpingar, municipalsamhällen								
Antal köp								
15 100—20 000 kr	899	652	723	228	156	13	185	2 856
20 100—50 000 »	1 362	1 558	2 230	892	1 479	382	338	8 241
> 50 000 »	300	186	277	104	364	160	71	1 462
Summa	2 561	2 396	3 230	1 224	1 999	555	594	12 559
Överpris %								
15 100—20 000 kr	74,4	72,7	81,5	66,7	72,4	118,1	66,1	74,4
20 100—50 000 »	61,5	61,2	61,5	52,2	44,6	57,0	53,5	56,7
> 50 000 »	68,3	58,7	61,6	55,5	50,9	53,3	68,3	59,3
Summa	66,0	62,6	64,1	54,4	47,7	55,9	59,1	59,6
Landsbygd								
Antal köp								
15 100—20 000 kr	701	520	925	334	595	78	208	3 361
20 100—50 000 »	646	501	1 180	473	1 185	239	194	4 418
> 50 000 »	58	15	47	12	47	13	20	212
Summa	1 405	1 036	2 152	819	1 827	330	422	7 991
Överpris %								
15 100—20 000 kr	60,8	63,3	73,6	69,6	77,8	90,6	62,2	69,4
20 100—50 000 »	47,1	52,3	59,9	55,9	51,3	57,6	50,6	53,9
> 50 000 »	45,2	44,4	52,4	25,4	34,8	45,4	43,7	43,2
Summa	51,7	56,2	63,7	58,8	56,1	61,4	53,7	57,8

eller av omoderna och halvmoderna sådana fastigheter.

Medelvärdena för fastigheter med byggnader uppförda av olika material visar något högre överpriser för fastigheter med trähus än för fastigheter, vilkas byggnader är uppförda med annat material, både i administrativa tätorter och på landsbygden. Mera betydande skiljaktigheter i detta hänseende synes emellertid i allmänhet icke föreligga mellan fastigheter med byggnader av olika material.

Antalet köp av flerfamiljs- och affärsfastigheter är förhållandevis litet. På grund härav redovisas överprisprocentens variationer vid olika kvalitet och byggnadsmaterial samt taxeringsvärde icke för landsbygden. Vad de administrativa tätorterna angår har i tab. J av samma skäl medtagits endast samtliga bostads- samt bostads- och affärsfastigheter, tagna under ett. En uppdelning efter byggnadernas kvalitet har emellertid genomförts även för var och en av de två huvudgrupperna av fastigheter, dvs. särskilt för bostadsfastigheter och bostads- och affärsfastigheter. Icke desto mindre blir antalet köp i flera fall så litet, att variationerna kan vara uttryck blott för tillfälligheter. Försiktighet måste därför iakttagas vid bedöman-

Tab. M. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter byggnadsår och taxeringsvärde, åren 1952—1956

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by assessed value and by year of construction

Taxeringsvärde \ Byggnadsår	före 1920	1920-29	1930-39	1940-44	1945-49	1950-51	okänt år	Summa
Antal köp								
15 100— 30 000 kr	958	188	89	8	8	4	269	1 524
30 100—100 000 »	1 385	342	648	152	226	26	367	3 146
100 100—200 000 »	333	50	183	73	86	21	126	872
> 200 000 »	394	99	280	93	112	26	102	1 106
Summa	3 070	679	1 200	326	432	77	864	6 648
Överpris %								
15 100— 30 000 kr	59,0	56,4	81,8	67,7	46,1	50,2	56,5	59,6
30 100—100 000 »	37,2	48,6	33,0	31,8	27,8	37,3	43,4	37,1
100 100—200 000 »	32,1	25,8	9,6	4,8	12,5	23,8	45,2	24,4
> 200 000 »	26,7	5,3	2,2	— 1,1	9,0	15,0	18,0	13,0
Summa	31,8	18,1	9,3	4,3	12,8	17,8	31,1	20,9

det av resultaten. I fråga om rena affärsfastigheter föreligger, som redan förut nämnts, i regel icke uppgifter rörande byggnadernas kvalitet. Dessa fastigheter är på grund härav icke medtagna i tab. J.

Liksom i fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna synes det av de minsta flerfamiljs- och affärsfastigheterna (exkl. rena affärsfastigheter) ha varit de omoderna, som betingat de lägsta överpriserna dvs. av fastigheterna med taxeringsvärden ej överstigande 30 000 kronor.

Redan i närmast högre taxeringsvärdegrupp, omfattande fastigheter med taxeringsvärden överstigande 30 000 men icke 100 000 kronor börjar emellertid en omkastning i detta förhållande att framträda. Av de bostads- samt bostads- och affärsfastigheter i denna taxeringsvärdegrupp, vilkas byggnader är uppförda av »annat» material, dvs. sten o. dyl., är det således de moderna, som har det lägsta överpriset, och av fastigheterna med byggnader av trä och annat material, dvs. huvudsakligen reveterade trähus, är det de halvmoderna och moderna.

I fråga om fastigheterna med taxeringsvärden överstigande 100 000 kronor är förhållandet helt omkastat. Oavsett byggnadsmaterialet visar här de omoderna husen genomgående de högsta överpriserna. Särskilt påtagligt är detta i fråga om fastigheter med byggnader av »annat» material (sten o. dyl.), omfattande de stora hyreshusen. Överpriserna för dessa visar en tydligt fallande skala vid stigande kvalitet hos byggnaderna. Detta förhållande kan trots det ringa antalet köp konstateras även i fråga om de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna samt kommer till synes i de i fråga om dessa i tab. J återgivna genomsnittsvärdena för hela gruppen. Detta torde sammanhänga med att rivningsfastigheter till viss del ingår i

köpen eller att dessa eljest avser fastigheter med ett förhållandevis högt markvärde till följd av fastigheternas belägenhet. De mindre fastigheterna visar i detta avseende större överensstämmelse med en- och tvåfamiljsfastigheterna.

Skillnaderna i överpris mellan fastigheter med byggnader av olika material är uppenbarligen väsentligen en följd av olikheter i fastighetsbeståndets fördelning på taxeringsvärdegrupper.

En fördelning efter byggnadsmaterial av samtliga flerfamiljs- och affärsfastigheter, omfattande även de rena affärsfastigheterna, i administrativa tätorter lämnas i tab. K.

Priserna efter byggnadsår

Tab. L ger en fördelning av en- och tvåfamiljsfastigheterna efter byggnadsår och taxeringsvärde.

Antalet köp av fastigheter med taxeringsvärden ej överstigande 20 000 kronor och uppförda åren 1950—51 är ringa. Frånsett denna årsgrupp noteras för fastigheter med dessa taxeringsvärden i administrativa tätorter den lägsta överprisprocenten för fastigheter med hus uppförda åren 1940—44 samt den högsta överprisprocenten för fastigheter med hus byggda åren 1930—39. I övrigt ligger överprisen inom denna taxeringsvärdegrupp i det stora hela på samma nivå.

I fråga om fastigheter med taxeringsvärden, överstigande 20 000 kronor, ligger överpriserna för fastigheter med hus uppförda före år 1940 genomgående på en högre nivå än för fastigheter med senare uppförda hus. Lägst är överpriserna för fastigheter med hus byggda åren 1945—49. Den sålunda förefintliga olikheten i prisnivån torde, i den mån köpen avser fastigheter med statliga lån, kunna sammanhänga bl. a. med överlåtelsesummans maximering genom lånevillkoren. Även andra omständigheter torde dock här spela in som är av betydelse för driftskostnaderna och karakteristiska för byggnader uppförda vid olika tidsperioder.

På landsbygden ställer sig förhållandena i detta avseende, som tab. L visar, väsentligen annorlunda än i de administrativa tätorterna. Begränsas jämförelsen till fastigheter med taxeringsvärden ej överstigande 50 000 kronor, visar sig köpen av fastigheter med hus uppförda före år 1920 ha betingat de lägsta överpriserna. Förhållandevis låga är överprisen även för fastigheter med hus byggda åren 1920—29, samt — såvitt angår fastigheter med taxeringsvärden överstigande 20 000 men icke 50 000 kronor — åren 1945—49.

Vad flerfamiljs- och affärsfastigheterna angår, har en fördelning efter byggnadsår genomförts endast av fastigheterna i administrativa tätorter, enär köpen av landsbygdsfastigheter är alltför fåtaliga. Resultaten är sammanställda i tab. M.

Det övervägande antalet köp av flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter avser fastigheter med hus uppförda före år 1920 samt åren 1930—39.

Av fastigheterna med taxeringsvärden, icke överstigande 30 000 kronor, har de, vilkas hus är byggda åren 1930—39, betingat de högsta överpriserna. Procenttalet (81,8) överensstämmer mycket nära med det erhållna värdet för motsvarande en- och tvåfamiljsfastigheter i administrativa tätorter (81,5). Köpen av fastigheter med hus byggda efter år 1939 är i denna taxeringsvärdegrupp mycket fåtaliga och överprisprocenterna för dessa fastigheter följaktligen osäkra.

Redan för fastigheter med taxeringsvärden överstigande 30 000 kronor börjar bilden bli en annan. För fastigheter med taxeringsvärden, överstigande 30 000 men ej 100 000 kronor, har den högsta överprisprocenten förskjutits till fastigheter med 1920—29 och 1950—51 samt år före år 1920 såsom byggnadsår. I och med att taxeringsvärdet överstiger 100 000 kronor, dvs. i fråga om de större hyreshusen, förlägges de högsta överpriserna helt till fastigheter med byggnader, uppförda före år 1920. Genomgående ligger fastigheter med 1950—51 såsom byggnadsår härefter på en avsevärt lägre prisnivå, som dock är förhållandevis något högre än för flertalet övriga fastigheter; till en viss grad gäller detsamma om fastigheter med hus byggda åren 1945—49. För hela mellanskiktet, omfattande byggnadsåren 1920—1944, ligger överpriserna avsevärt lägre — i flera fall noteras i själva verket underpris. I fråga om fastigheter med hus byggda åren 1920—29 framträder detta dock först vid taxeringsvärden överstigande 200 000 kronor.

Förhållandet kan synas överraskande, men överensstämmer med de förut konstaterade förhållandevis höga överpriserna för omoderna fastigheter. Det är således till ganska stor del en viss typ av flerfamiljs- och affärsfastigheter, som gått i köp under taxeringsperioden.

Priserna för fastigheter på tomtindelad resp. icke tomtindelad mark

Tablån på s. 267 visar, att överprisen för en- och tvåfamiljsfastigheter på tomtindelad mark i de administrativa tätorterna genomgående men framförallt i den lägsta taxeringsgruppen (15 100—20 000 kr) är något högre än på den icke tomtindelade marken.

Taxeringsvärde (1 000 kr)	Tomtindelad mark		Icke tomtindelad mark	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Bostadsfastigheter				
15,1— 30,0....	607	54,0	722	60,8
30,1—100,0....	1 652	35,8	772	31,1
100,1—200,0....	498	14,9	71	10,8
> 200,0	610	6,0	17	23,1
Summa	3 367	14,6	1 582	34,7
Bostads- och affärsfastigheter				
15,1— 30,0....	64	88,2	96	64,0
30,1—100,0....	398	43,1	224	41,5
100,1—200,0....	206	35,6	35	11,8
> 200,0	342	13,1	9	30,9
Summa	1 010	19,3	364	35,8
Affärsfastigheter				
15,1— 30,0....	14	62,6	21	67,1
30,1—100,0....	70	67,6	30	51,3
100,1—200,0....	49	90,1	13	58,1
> 200,0	123	37,2	5	19,9
Summa	256	42,8	69	45,6
Samtliga fastigheter				
15,1— 30,0....	685	57,4	839	61,4
30,1—100,0....	2 120	38,3	1 026	34,1
100,1—200,0....	753	25,6	119	16,5
> 200,0	1 075	12,8	31	25,0
Summa	4 633	19,2	2 015	35,6

I avseende å flerfamiljs- och affärsfastigheterna är en sådan jämförelse möjlig allenast, såvitt avser fastigheter med taxeringsvärden ej överstigande 200 000 kronor. De fastigheter med högre taxeringsvärden, som gått i köp under taxeringsperioden, är så gott som samtliga belägna på tomtindelad mark.

Frånsett de minsta fastigheterna, dvs. fastigheterna med taxeringsvärden ej överstigande 30 000 kronor, eller således fastigheter med taxeringsvärden överstigande 30 000 men icke 200 000 kronor, synes tablån härovan ge vid handen, att även i fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna fastigheterna på den tomtindelade marken givit högre överpriser, än de på den icke tomtindelade

Tab. N. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter värdet av hyresavkastningen (kallhyra i % av taxeringsvärdet) m. m.

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by rent (percentage of the assessed value) etc.

Taxeringsvärde	Kallhyra i % av taxeringsvärdet						
	Högst 5 %	5,1— 7,0 %	7,1— 8,0 %	8,1— 9,0 %	9,1— 10,0 %	Över 10,0 %	Okänd %
Antal köp							
15 100— 30 000 kr	110	448	299	252	226	163	26
30 100—100 000 »	148	964	872	588	331	209	34
> 100 000 »	36	640	840	314	103	29	16
Summa	294	2 052	2 011	1 154	660	401	76
Överpris %							
15 100— 30 000 kr	72,0	47,2	61,4	68,6	60,7	65,0	69,8
30 100—100 000 »	58,9	37,0	33,3	33,5	36,0	50,0	52,0
> 100 000 »	55,0	11,6	13,6	22,8	27,9	56,7	39,1
Summa	59,3	16,6	17,1	28,3	35,2	54,3	46,0

marken. Skillnaderna i överpris kan emellertid i högre grad än i fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna vara uttryck för olikheter även i fastighetsbeståndets sammansättning efter andra grunder.

Taxeringsvärde (1 000 kr)	Tomtindelad mark		Icke tomtindelad mark	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
15,1— 20,0	691	80,1	2 165	72,5
20,1— 50,0	4 018	57,8	4 223	55,6
50,1—100,0	908	59,9	426	55,2
> 100,0	88	65,1	40	61,9
Summa	5 705	60,1	6 854	59,0

Priserna efter hyresavkastningen

För flerfamiljs- och affärsfastigheterna har såsom ett mått på fastighetsavkastningen framräknats den s. k. kallhyran, dvs. hyran exklusive värmekostnad, i procent av fastighetens taxeringsvärde. En fördelning av antalet köp och överprisprocenterna i administrativa tätorter på vissa efter hyresavkastningen sålunda bestämda procentgrupper meddelas i tab. N.

I de lägsta (högst 5 %) och högsta procentgrupperna (över 9 %) återfinnes huvudsakligen fastigheter med taxeringsvärden ej överstigande 100 000 kronor, medan de större hyreshusen, representerade av fastigheter med taxeringsvärden överstigande 100 000 kronor, i det stora hela tillhör de mellanliggande grupperna med en hyresprocent av 5,1—9,0.

Såsom tab. N visar stiger överpriserna i stort sett i mellangrupperna med stigande hyresavkastningsprocent, ehuru avvikelser härifrån noteras i fråga om fastigheter med taxeringsvärden överstigande 30 000 men icke 100 000 kronor. Skillnaderna i överpriser är i fråga om sistnämnda fastigheter måttliga, vilket torde få anses tyda på en ganska stor jämnhet i taxeringen av dessa fastigheter.

Tab. O. Överpris för en- och tvåfamiljsfastigheter, länsvis, åren 1952—1956

Excess price for properties with 1- and 2-family houses, by county

Län	Städer, köpingar, municipalsamhällen		Landsbygd	
	Ordningsnr	Överpris %	Ordningsnr	Överpris %
Stockholms stad	4	73,0		
Stockholms län	8	64,2	20	51,5
Uppsala »	24	39,4	9	63,0
Södermanlands »	20	48,4	18	56,6
Värmlands »	5	68,3	3	74,1
Örebro »	6	65,5	7	66,3
Västmanlands »	18	49,6	16	57,7
Kopparbergs »	2	77,4	4	73,4
Östergötlands »	10	60,8	21	51,4
Jönköpings »	16	54,2	11	61,5
Kronobergs »	22	46,3	23	48,2
Kalmar »	17	50,1	15	59,3
Gotlands »	25	34,5	19	53,2
Blekinge »	23	43,6	24	46,6
Kristianstads »	21	46,8	17	57,0
Malmöhus »	13	58,9	22	49,0
Hallands »	19	48,5	13	60,7
Göteborgs o. Bohus »	11	59,8	12	60,8
Älvsborgs »	15	58,3	6	67,3
Skaraborgs »	14	58,8	10	62,5
Gävleborgs »	9	61,4	14	59,6
Västernorrlands »	7	64,5	2	82,6
Jämtlands »	1	84,6	1	85,8
Västerbottens »	12	59,2	8	63,6
Norrbottens »	3	76,8	5	68,2
Summa		59,6		57,8

För fastigheter med ett taxeringsvärde av 15 100—30 000 kronor utgör överprisprocenten 47,2 vid en hyresavkastningsprocent överstigande 5 men icke 7 samt 68,6 vid en hyresavkastningsprocent överstigande 8 men icke 9. För fastigheter med ett taxeringsvärde över 100 000 kronor är motsvarande överprisprocenter 11,6 resp. 22,8. Skillnaderna är således i dessa fall icke obetydliga.

Av fastigheterna med taxeringsvärden icke överstigande 100 000 kronor visar de med en hyresavkastning av högst 5 % av taxeringsvärdet den högsta överprisprocenten. I grupperna över 9 % stiger överprisprocenten med stigande hyresavkastning.

För flerfamiljs- och affärsfastigheterna på landsbygden har en liknande fördelning med hänsyn till det förhållandevis ringa antalet köp icke genomförts.

Priserna länsvis

Tab. O visar en- och tvåfamiljsfastigheternas överprisprocent länsvis, särskilt för länets administrativa tätorter resp. landsbygd. Nummerkolumnerna anger ordningsföljden mellan länen efter procenttalens storlek på det sätt, att det lägsta numret anger den högsta och det högsta numret tvärtom den lägsta procenten, osv.

Olikheter i fråga om beskaffenheten av det bestånd av en- och tvåfamiljsfastigheter, som finnes inom de olika länen eller i fråga om utbudet av sådana fastigheter nödvändiggör försiktighet vid bedömande av prisutfallet inom länen. Härvid kommer även i betraktande förekomsten av s. k. fondköp inom olika län. I den mån antalet köp är litet, kan vidare förefintliga variationer vara föranledda av tillfälligheter. Tydligt är emellertid, att förutom omständigheter av nu antydd art, taxeringens jämnhet i viss grad måste vara bestämmande för prisutfallet.

Den högsta överprisprocenten för de administrativa tätorterna visar, förutom Jämtlands län, som redovisar ett litet antal köp, Kopparbergs län och Norrbottens län samt Stockholms stad; den lägsta Gotlands och Uppsala län. För landsbygden visar Jämtlands, Västernorrlands samt Värmlands län den högsta, Blekinge och Kronobergs län den lägsta överprisprocenten.

Län		Ordnings-n:r	Överpris %
Stockholms stad		23	15,0
Stockholms	län	22	15,3
Uppsala	»	20	19,4
Södermanlands	»	18	21,3
Värmlands	»	3	45,4
Örebro	»	8	34,2
Västmanlands	»	21	19,0
Kopparbergs	»	7	39,7
Östergötlands	»	14	25,8
Jönköpings	»	1	56,8
Kronobergs	»	15	25,6
Kalmar	»	11	27,5
Gotlands	»	5	41,3
Blekinge	»	25	7,9
Kristianstads	»	12	26,7
Malmöhus	»	17	22,3
Hallands	»	19	21,0
Göteborgs o. Bohus	»	24	8.7
Älvsborgs	»	10	27,6
Skaraborgs	»	9	31,0
Gävleborgs	»	13	26,2
Västernorrlands	»	16	23,3
Jämtlands	»	2	49,6
Västerbottens	»	4	41,7
Norrbottens	»	6	40,4
	Summa		20,9

I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheter i de administrativa tätorterna framgår motsvarande uppgifter av vidstående tablå.

Det högsta överpriset noteras här för Jönköpings län samt Jämtlands län, vilket sistnämnda län dock redovisar ett blott ringa antal köp. Blekinge samt Göteborgs och Bohus län har den lägsta överprisprocenten.

I fråga om jordbruksfastigheterna har variationskoefficienten, beräknad såsom motsvarande standardavvikelsen i procent av riksmedeltalet, angivits såsom ett spridningsmått. Göres en liknande beräkning i fråga om en- och tvåfamiljsfastigheterna i administrativa tätorter och på landsbygden erhålles värdena 15,24 resp. 13,95, vilka synes tyda på en förhållandevis icke särskilt stor ojämnhet i taxeringen av sådana fastigheter. För flerfamiljs- och affärsfastigheterna framlägges icke motsvarande värden på grund av förefintliga skiljaktigheter mellan resp. medelvärden.

Bilaga

UPPGIFT ANGÅENDE FÖRSÅLD BOSTADS- OCH/ELLER AFFÄRSFASTIGHET.

..... kommun. ..... fögderi. ..... län

Tid för sökande av lagfart eller inskrivning			Domsagans eller rådhusrättens nummer	Fullständig beteckning å fastigheten
år	mån.	dag		

Köpehandlingens datum			Köpeskilling kronor	Taxeringsvärde kronor	Hyresavkastning i % av taxeringsvärdet	Byggnadsår
år	mån.	dag				

Art av egendom:	Fastighetens kvalitet:	Byggnadsmaterial:	Fastighetens användning:	Fastighetens läge:	
1. Fast egendom	1. Modern	1. Trä	1. Enfamiljsfastighet	1. Stad, köping eller municipalsamhälle	1. Tomtindelad mark
2. Tomträtt	2. Halvmodern	2. Trä/annat material	2. Annan bostadsfastighet	2. Egentlig landsbygd	2. Ej tomtindelad mark
	3. Omodern	3. Annat material	3. Affärsfastighet		
	4. Okänd eller affärsfast.	4. Okänt	4. Bostads- och affärsfastighet		
			5. Tvåfam.fast.		

Anmärkningar: .....

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda bostads- och affärsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, efter taxeringsvärdet och året för köpet

Fastigheter, vilka vid försäljningen betingat ett pris av högst 10 000 kr eller beträffande vilka lagfart sökts senare än inom 3 mån. från köpet, är ej medtagna.

	Taxeringsvärde m. m. *Assessed value*	1952				1953				1954	
		Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling
	En- och tvåfamiljsfastigheter *1- and 2-family houses*										
	Städer, köpingar, municipalsamhän *Towns, boroughs and municipal communities*										
1	15 100— 20 000 kr	508	14 948,7	9 135,3	63,6	578	17 005,0	10 328,3	64,6	691	21 720.5
2	20 100— 50 000 »	1 536	70 068,0	47 438,7	47,7	1 694	78 865,9	52 192,0	51,1	1 972	96 048.8
3	50 100—100 000 »	245	23 945,2	16 031,1	49,4	263	26 306,8	17 147,8	53,4	292	28 822.2
4	100 100—200 000 »	26	4 582,2	3 037,2	50,9	19	3 583,5	2 391,5	49,8	33	7 436.4
5	> 200 000 »	—	—	—	—	2	710,0	500,0	42,0	—	—
6	Summa *Total*	2 315	113 544,1	75 642,3	50,1	2 556	126 471,2	82 559,6	53,2	2 988	154 027.9
	Landsbygd *Rural districts*										
7	15 100— 20 000 kr	582	16 258,1	10 282,6	58,1	665	19 177,1	11 751,2	63,2	813	24 416.3
8	20 100— 50 000 »	716	29 420,4	20 246,0	45,3	953	40 290,8	27 147,7	48,4	1 008	44 497.7
9	50 100—100 000 »	52	4 534,2	3 227,3	40,5	42	3 588,0	2 403,5	49,3	41	3 447.9
10	100 100—200 000 »	—	—	—	—	3	450,0	304,7	47,7	4	520.0
11	> 200 000 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Summa *Total*	1 350	50 212,7	33 755,9	48,8	1 663	63 505,9	41 607,1	52,6	1 866	72 881.9
13	Hela riket *Sweden*	3 665	163 756,8	109 398,2	49,7	4 219	189 977,1	124 166,7	53,0	4 854	226 909.8
	Flerfamiljs- och affärsfastigheter *Other houses*										
	Städer, köpingar, municipalsamhän *Towns, boroughs and municipal communities*										
14	15 100— 30 000 kr...	266	9 328,6	6 312,0	47,8	311	11 059,3	7 099,8	55,8	384	15 390.5
15	30 100— 100 000 » ...	522	39 161,2	30 232,1	29,5	587	43 559,4	33 394,6	30,4	786	63 523.7
16	100 100— 200 000 » ...	129	23 049,3	18 754,4	22,9	128	23 671.8	18 564,1	27,5	231	38 570.2
17	200 100— 500 000 » ...	92	32 752,4	28 288,9	15,8	101	38 946,2	33 529,4	16,2	231	80 246.0
18	500 100—1 000 000 » ...	48	40 135,5	35 138,5	14,2	36	29 194,9	25 374,0	15,1	115	82 169.2
19	> 1 000 000 » ...	12	17 575,0	16 196,0	8,5	16	23 598,2	21 125,0	11,7	31	41 219.1
20	Summa *Total*	1 069	162 002,0	134 921,9	20,1	1 179	170 029,8	139 086,9	22,2	1 778	321 118.7
	Landsbygd *Rural districts*										
21	15 100— 30 000 kr...	82	2 603,1	1 803,7	44,3	87	2 888,9	1 931,0	49,6	104	3 721.9
22	30 100— 100 000 » ...	73	4 754,6	3 465,9	37,2	73	4 767,9	3 487,1	36,7	89	6 193.4
23	100 100— 200 000 » ...	3	372,4	391,2	4,8	4	570,0	513,7	11,0	6	1 318.3
24	200 100— 500 000 » ...	4	1 020,0	939,1	8,6	1	211,6	211,6	0,0	3	739.5
25	500 100—1 000 000 » ...	1	800,0	638,0	25,4	—	—	—	—	—	—
26	> 1 000 000 » ...	1	1 731,0	1 265,4	36,8	—	—	—	—	1	2 585.0
27	Summa *Total*	164	11 281,1	8 503,3	32,7	165	8 438,4	6 143,4	37,4	203	14 558.1
28	Hela riket *Sweden*	1 233	173 283,1	143 425,2	20,8	1 344	178 468,2	145 230,3	22,9	1 981	335 676.8
29	**Samtliga** *Total*	4 898	337 039,9	252 823,4	33,3	5 563	368 445,3	269 397,0	36,8	6 835	562 586.6

Market prices and assessed values of dwelling properties and business properties, by year

		1955				1956				1952—1956				
Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	
12 381,4	75,4	542	17 577,5	9 692,0	81,4	537	18 063,1	9 689,3	86,4	2 856	89 314,8	51 226,3	74,4	1
61 045,8	57,3	1 526	75 178,2	46 876,3	60,4	1 513	79 603,0	47 563,9	67,4	8 241	399 763,9	255 116.7	56.7	2
19 179,7	50,3	264	29 188,8	17 590,1	65,9	270	31 340,3	18 183.6	72,4	1 334	139 603,3	88 132,3	58,4	3
4 338,3	71,4	17	3 437,8	2 393,0	43,7	28	6 913,6	3 510,0	97,0	123	25 953,5	15 670,0	65,6	4
—	—	3	1 230,0	830,2	48,2	—	—	—	—	5	1 940,0	1 330.2	45.8	5
96 945,2	58,9	2 352	126 612,3	77 381,6	63,6	2 348	135 920,0	78 946,8	72.2	12 559	656 575,5	411 475.5	59.6	6
14 358,5	70,0	647	19 994,6	11 467,0	74,4	654	20 693,2	11 496,9	80.0	3 361	100 539,3	59 356,2	69.4	7
28 605,1	55,6	900	40 458,8	25 473,9	58,8	841	38 241,0	23 907,8	60,0	4 418	192 908,7	125 380,5	53.9	8
2 561,9	34,6	32	2 957,0	2 003,9	47,6	32	3 308,5	2 200.9	50,3	199	17 835,6	12 397.5	43.9	9
426,3	22,0	2	400,0	229,3	74,4	4	572,0	456,7	25.2	13	1 942,0	1 417,0	37.1	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
45 951,8	58.6	1 581	63 810,4	39 174,1	62,9	1 531	62 814,7	38 062,3	65,0	7 991	313 225,6	198 551.2	57.8	12
142 897,0	58,8	3 933	190 422,7	116 555,7	63,4	3 879	198 734,7	117 009.1	69,8	20 550	969 801,1	610 026.7	59.0	13
8 846,8	74,0	301	10 873,8	6 987,4	55,6	262	9 779,0	6 119.2	59,8	1 524	56 431,2	35 365.2	59.6	14
45 330,7	40,1	664	52 730,3	38 429,0	37,2	587	48 457,6	33 090,0	46,4	3 146	247 432,2	180 476.4	37,1	15
33 165,3	16,3	190	33 785,5	27 461,8	23,0	194	37 055,8	27 565.6	34,4	872	156 132.6	125 511.2	24.4	16
74 409,1	7,8	160	59 627,7	51 095,6	16,7	122	50 220,6	39 714,1	26,5	706	261 792,9	227 037,1	15.3	17
80 953,2	1,5	61	47 116,8	43 748,8	7,7	38	35 428,8	27 313.8	29,7	298	234 045,2	212 528.3	10.1	18
41 825,0	1,4	22	43 480,7	38 865,3	11,9	21	49 593,0	36 638.0	35,4	102	175 466,0	154 649,3	13,5	19
284 530,1	12.9	1 398	247 614,8	206 587,9	19,9	1 224	230 534,8	170 440.7	35,3	6 648	1131 300,1	935 567.5	20.9	20
2 362,2	57,6	88	3 167.9	2 016,1	57,1	77	2 755,9	1 768.6	55,8	438	15 137,7	9 881.6	53.2	21
4 426,6	39.9	91	6 355.1	4 406.7	44,2	67	4 841,0	3 157.3	53,3	393	26 912,0	18 943,6	42.1	22
824,0	60,0	1	190,0	153,8	23,5	5	920,0	667.3	37.9	19	3 370,7	2 550,0	32.2	23
709,0	4.3	—	—	—	—	1	220.0	226.6	2.9	9	2 191,1	2 086,3	5.0	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	800,0	638.0	25.4	25
2 400,0	7,7	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4 316,0	3 665.4	17,7	26
10 721,8	35,8	180	9 713,0	6 576,6	47,7	150	8 736,9	5 819,8	50,1	862	52 727,5	37 764.9	39.6	27
295 251,9	13,7	1 578	257 327,8	213 164,5	20,7	1 374	239 271,7	176 260,5	35,7	7 510	1184 027,6	973 332,4	21.6	28
438 148,9	28,4	5 511	447 750,5	329 720,2	35,8	5 253	438 006,4	293 269.6	49,4	28 060	2153 828,7	1583 359,1	36.0	29

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda bostads- och affärsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, länsvis

Market prices and assessed values of dwelling properties and business properties, by county

Jämför anm. till tab. 1.

Län *County*	En- och tvåfamiljsfastigheter *1- and 2-family houses*								Flerfamiljs- och affärsfastigheter *Other dwelling houses and business houses*							
	Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*				Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*			
	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %
Stockholms stad	658	43 617,3	25 210,2	73,0	—	—	—	—	643	400 564,0	348 463,7	15,0	—	—	—	—
Stockholms län	1 898	128 264,9	78 092,3	64,2	1 793	74 355,8	49 079,3	51,5	274	43 665,7	37 886,5	15,3	81	7 505,4	5 815,4	29,1
Uppsala »	369	16 711,0	11 984,4	39,4	170	6 498,5	3 987,4	63,0	134	20 380,5	17 070,6	19,4	26	1 389,0	906,1	53,3
Södermanlands »	491	21 136,4	14 240,2	48,4	316	11 557,3	7 379,2	56,6	314	35 839,4	29 542,3	21,3	43	1 627,7	1 367,0	19,1
Värmlands »	608	26 972,2	16 030,7	68,3	159	5 906,8	3 393,6	74,1	264	22 246,5	15 303,6	45,4	24	1 547,0	1 002,8	54,3
Örebro »	871	39 288,8	23 745,1	65,5	219	8 199,1	4 930,4	66,3	343	39 824,0	29 669,1	34,2	19	1 295,5	936,8	38,3
Västmanlands »	484	22 210,0	14 848,2	49,6	159	5 907,0	3 745,6	57,7	286	32 512,8	27 310,4	19,0	23	1 245,9	995,3	25,2
Kopparbergs »	306	14 349,5	8 088,3	77,4	254	9 691,1	5 587,3	73,4	137	11 415,1	8 173,8	39,7	45	2 211,2	1 727,8	28,0
Östergötlands »	801	38 172,1	23 731,6	60,8	451	17 626,7	11 640,9	51,4	615	86 915,7	69 111,9	25,8	52	2 861,7	2 144,7	33,4
Jönköpings »	448	22 712,9	14 729,9	54,2	275	11 391,3	7 051,3	61,5	211	24 466,8	15 607,9	56,8	63	3 399,0	2 194,4	54,9
Kronobergs »	272	12 357,6	8 443,9	46,3	154	5 577,9	3 763,0	48,2	112	8 395,0	6 682,8	25,6	22	1 243,3	807,6	53,9
Kalmar »	363	16 597,6	11 055,5	50,1	277	9 942,2	6 240,1	59,3	201	14 143,9	11 093,0	27,5	33	1 507,6	1 057,9	42,5
Gotlands »	178	7 509,4	5 584,8	34,5	63	2 521,1	1 645,2	53,2	36	3 175,5	2 248,0	41,3	2	56,0	38,0	47,4
Blekinge »	168	7 360,6	5 125,7	43,6	180	6 356,1	4 334,5	46,6	126	10 499,2	9 726,3	7,9	21	827,7	641,2	29,1
Kristianstads »	486	19 921,1	13 571,4	46,8	457	16 551,9	10 541,0	57,0	119	11 409,5	9 004,2	26,7	35	1 843,4	1 344,4	37,1
Malmöhus »	1 174	62 536,2	39 359,3	58,9	744	27 409,5	18 392,5	49,0	711	109 745,1	89 747,8	22,3	41	2 082,2	1 621,3	28,4
Hallands »	272	13 737,9	9 248,5	48,5	362	14 256,2	8 870,9	60,7	178	17 053,2	14 091,8	21,0	19	1 129,0	704,1	60,3
Göteborgs o. Bohus »	779	48 995,2	30 655,5	59,8	370	16 971,2	10 553,6	60,8	459	80 660,7	74 196,4	8,7	28	3 792,1	2 788,3	36,0
Älvsborgs »	562	27 455,9	17 343,6	58,3	553	23 246,5	13 897,7	67,3	352	42 930,4	33 637,9	27,6	70	4 143,9	2 811,7	47,4
Skaraborgs »	334	15 933,6	10 031,1	58,8	190	7 181,6	4 418,1	62,5	211	18 776,9	14 335,9	31,0	31	1 414,8	1 048,6	34,9
Gävleborgs »	264	11 924,1	7 386,1	61,4	322	11 764,2	7 370,1	59,6	316	28 811,2	22 825,9	26,2	61	3 826,3	2 877,1	33,0
Västernorrlands »	265	13 070,6	7 945,0	64,5	173	6 657,3	3 646,7	82,6	217	22 040,4	17 879,9	23,3	45	2 660,6	1 559,5	70,6
Jämtlands »	93	5 104,1	2 764,3	84,6	63	2 483,2	1 336,4	85,8	94	13 367,8	8 938,2	49,6	19	959,4	606,4	58,2
Västerbottens »	186	9 379,5	5 893,2	59,2	155	6 116,1	3 739,5	63,6	122	14 649,9	10 337,6	41,7	33	2 490,4	1 665,7	49,5
Norrbottens »	229	11 257,0	6 366,7	76,8	132	5 057,0	3 006,9	68,2	173	17 810,9	12 682,0	40,4	26	1 668,4	1 102,8	51,3
Summa *Total*	12 559	656 575,5	411 475,5	59,6	7 991	313 225,6	198 551,2	57,8	6 648	1 131 300,1	935 567,5	20,9	862	52 727,5	37 764,9	39,6

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with 1- and 2-family houses, by county and by assessed value

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	15 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen *Towns, boroughs and municipal communities*																
Stockholms stad	74	2 489,6	1 328,2	87,4	482	26 926,5	16 187,6	66,3	88	9 808,8	5 649,0	73,6	14	4 392,4	2 045,4	114,7
Stockholms län	245	7 484,3	4 335,4	72,6	1 212	65 484,5	41 412,2	58,1	394	45 343,9	26 377,9	71,9	47	9 952,2	5 966,8	66,8
Uppsala »	68	1 769,8	1 220,9	45,0	259	10 579,5	7 786,6	35,9	38	3 502,2	2 450,9	42,9	4	859,5	526,0	63,4
Södermanlands »	126	3 502,1	2 321,6	50,8	330	14 262,9	9 638,3	48,0	35	3 371,4	2 280,3	47,8	—	—	—	—
Värmlands »	226	7 312,0	4 043,9	80,8	359	17 204,3	10 493,0	64,0	22	2 249,7	1 368,8	64,4	1	206,2	125,0	65,0
Örebro »	289	9 408,0	5 170,5	82,0	544	25 646,8	15 997,2	60,3	36	3 814,0	2 357,4	61,8	2	420,0	220,0	90,9
Västmanlands »	123	3 595,5	2 211,1	62,6	311	13 463,2	9 161,7	47,0	47	4 616,3	3 128,4	47,6	3	535,0	347,0	54,2
Kopparbergs »	89	3 133,1	1 573,7	99,1	210	10 301,9	6 011,7	71,4	7	914,5	502,9	81,8	—	—	—	—
Östergötlands »	192	5 927,6	3 433,1	72,7	549	26 085,7	16 338,3	59,7	57	5 658,8	3 612,2	56,7	3	500,0	348,0	43,7
Jönköpings »	77	2 431,2	1 394,3	74,4	324	16 061,6	10 380,0	54,7	46	4 080,1	2 850,6	43,1	1	140,0	105,0	33,3
Kronobergs »	53	1 537,5	959,4	60,3	199	9 186,5	6 288,9	46,1	20	1 633,6	1 195,6	36,6	—	—	—	—
Kalmar »	86	2 614,3	1 561,7	67,4	250	11 809,0	7 769,2	52,0	27	2 174,3	1 724,6	26,1	—	—	—	—
Gotlands »	27	669,3	497,4	34,6	139	5 797,1	4 305,6	34,6	12	1 043,0	781,8	33,4	—	—	—	—
Blekinge »	34	987,4	599,4	64,7	119	5 076,8	3 622,4	40,2	15	1 296,4	903,9	43,4	—	—	—	—
Kristianstads »	149	4 226,6	2 669,2	58,3	312	13 422,8	9 210,5	45,7	24	2 171,7	1 534,7	41,5	1	100,0	157,0	36,3
Malmöhus »	292	9 003,6	5 187,3	73,6	733	35 639,6	22 305,1	59,8	125	13 223,0	8 717,0	51,7	24	4 670,0	3 149,9	48,3
Hallands »	51	1 589,0	935,1	69,9	189	8 959,2	5 978,4	49,9	28	2 527,5	1 855,0	36,3	4	662,2	480,0	38,0
Göteborgs o. Bohus »	130	4 409,1	2 318,3	90,2	470	23 431,6	14 860,5	57,7	161	17 248,5	10 975,4	57,2	18	3 906,0	2 501,3	56,2
Älvsborgs »	142	4 273,2	2 558,2	67,0	375	17 796,8	11 443,3	55,5	43	4 670,9	2 887,1	61,8	2	715,0	455,0	57,1
Skaraborgs »	76	2 441,1	1 374,0	77,7	233	11 241,4	6 942,6	61,9	25	2 251,1	1 714,5	31,3	—	—	—	—
Gävleborgs »	78	2 387,1	1 395,6	71,0	171	7 787,5	4 872,2	59,8	14	1 484,5	926,1	60,3	1	265,0	192,2	37,9
Västernorrlands »	82	2 779,7	1 456,8	90,8	156	7 920,6	4 833,5	63,9	27	2 370,3	1 654,7	43,2	—	—	—	—
Jämtlands »	33	1 179,7	611,3	93,0	49	2 641,4	1 404,0	88,1	11	1 283,0	749,0	71,3	—	—	—	—
Västerbottens »	40	1 336,4	725,3	84,3	124	5 964,8	3 717,8	60,4	20	1 683,3	1 174,1	43,4	2	395,0	276,0	43,1
Norrbottens »	74	2 827,6	1 344,6	110,3	142	7 071,9	4 156,1	70,2	12	1 182,5	760,4	55,5	1	175,0	105,6	65,7
Summa *Total*	2 856	89 314,8	51 226,3	74,4	8 241	399 763,9	255 116,7	56,7	1 334	139 603,3	88 132,3	58,4	128	27 893,5	17 000,2	64,1

Tab. 3 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, länsvis efter taxeringsvärdet

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	15 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Landsbygd *Rural districts*																
Stockholms län	572	16 550,6	10 127,0	63,4	1 152	50 816,2	34 261,2	48,3	64	6 124,0	4 135,8	48,1	5	865,0	555,3	55,8
Uppsala »	81	2 467,9	1 430,3	72,5	87	3 870,6	2 425,1	59,6	2	160,0	132,0	21,2	—	—	—	—
Södermanlands »	153	4 433,4	2 705,0	63,9	155	6 288,9	4 135,2	52,1	7	660,0	435,5	51,5	1	175,0	103,5	69,1
Värmlands »	100	3 216,1	1 747,4	84,1	57	2 508,7	1 543,6	62,5	2	182,0	102,6	77,4	—	—	—	—
Örebro »	121	3 754,3	2 162,3	73,6	92	3 989,3	2 432,4	64,0	6	455,5	335,7	35,7	—	—	—	—
Västmanlands »	74	2 283,7	1 288,1	77,3	81	3 223,4	2 134,9	51,0	3	251,9	216,9	16,1	1	148,0	105,7	40,0
Kopparbergs »	130	4 424,5	2 280,0	94,1	120	4 926,6	3 036,3	62,3	4	340,0	271,0	25,5	—	—	—	—
Östergötlands »	166	4 641,0	2 982,1	55,6	271	11 867,0	7 780,8	52,5	13	968,7	777,1	24,7	1	150,0	100,9	48,7
Jönköpings »	99	2 829,5	1 752,7	61,4	172	8 261,8	5 059,1	63,3	4	300,0	239,5	25,3	—	—	—	—
Kronobergs »	68	1 964,3	1 217,6	61,3	85	3 538,6	2 490,4	42,1	1	75,0	55,0	36,4	—	—	—	—
Kalmar »	146	4 206,3	2 536,2	65,9	129	5 566,4	3 560,9	56,3	2	169,5	143,0	18,5	—	—	—	—
Gotlands »	22	621,2	391,7	58,6	40	1 784,9	1 150,5	55,1	—	—	—	—	1	115,0	103,0	11,7
Blekinge »	84	2 430,9	1 496,5	62,4	92	3 564,2	2 606,0	36,8	4	361,0	232,0	55,6	—	—	—	—
Kristianstads »	212	6 156,8	3 737,2	64,7	240	9 948,1	6 428,0	54,8	4	322,0	275,5	16,9	1	125,0	100,3	24,6
Malmöhus »	354	9 967,3	6 251,0	59,5	360	14 872,2	10 168,1	46,3	28	2 335,0	1 754,1	33,1	2	235,0	219,3	7,2
Hallands »	152	4 559,9	2 661,0	71,4	199	8 378,3	5 470,6	53,2	10	1 189,0	610,3	94,8	1	129,0	129,0	± 0,0
Göteborgs o. Bohus »	99	3 240,9	1 764,7	83,7	251	11 916,8	7 584,3	57,1	20	1 813,5	1 204,6	50,5	—	—	—	—
Älvsborgs »	216	6 938,7	3 834,6	80,9	326	15 380,8	9 422,9	63,2	11	927,0	640,2	44,8	—	—	—	—
Skaraborgs »	76	2 301,1	1 341,8	71,5	113	4 810,5	3 021,3	59,2	1	70,0	55,0	27,3	—	—	—	—
Gävleborgs »	158	4 611,6	2 778,7	66,0	157	6 594,1	4 169,3	58,2	7	558,5	422,1	32,3	—	—	—	—
Västernorrlands »	104	3 485,0	1 828,5	90,6	68	3 007,3	1 763,2	70,6	1	165,0	55,0	200,0	—	—	—	—
Jämtlands »	36	1 278,7	637,8	100,5	27	1 204,5	698,6	72,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	69	2 066,0	1 203,6	71,7	83	3 787,1	2 354,4	60,9	3	263,0	181,5	44,9	—	—	—	—
Norrbottens »	69	2 109,6	1 200,4	75,7	61	2 802,4	1 683,4	66,5	2	145,0	123,1	17,8	—	—	—	—
Summa *Total*	3 361	100 539,3	59 356,2	69,4	4 418	192 908,7	125 380,5	53,9	199	17 835,6	12 397,5	43,9	13	1 942,0	1 417,0	37,1

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by county and by assessed value

Jämför anm. till tab. 1.

Län *County* / Taxeringsvärde *Assessed value*	15 100—30 000 kronor				30 100—100 000 kronor				100 100—200 000 kronor			
	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	20	831,3	474,0	75,4	75	5 994,6	4 482,7	33,7	58	13 283,8	9 711,0	36,8
Stockholms län	55	1 886,8	1 272,4	48,3	137	10 049,0	7 503,0	33,9	27	5 180,8	3 943,1	31,4
Uppsala »	23	730,2	547,6	33,3	74	5 600,3	4 416,0	26,8	13	2 079,6	1 765,0	17,8
Södermanlands »	59	2 070,7	1 404,3	47,5	174	14 430,4	10 256,4	40,7	54	8 578,7	7 756,2	10,6
Värmlands »	89	3 366,3	2 075,3	62,2	148	11 919,1	8 229,7	44,8	20	3 576,6	2 897,0	23,5
Örebro »	80	3 318,4	1 894,0	75,2	198	17 002,8	11 309,4	50,3	46	7 697,4	6 614,4	16,4
Västmanlands »	73	2 642,1	1 654,5	59,7	149	10 717,9	8 269,0	29,6	37	5 819,6	5 053,9	15,2
Kopparbergs »	36	1 647,2	845,5	94,8	85	6 740,9	4 467,8	50,9	13	2 242,0	1 771,2	26,6
Östergötlands »	109	3 636,3	2 514,3	44,6	314	26 716,7	19 718,3	35,5	108	20 142,2	15 254,6	32,0
Jönköpings »	47	1 637,6	1 079,6	51,7	127	10 955,3	7 615,0	43,9	29	8 513,5	4 160,3	104,6
Kronobergs »	37	1 238,7	794,9	55,8	60	4 376,4	3 393,7	29,0	12	1 939,0	1 700,9	14,0
Kalmar »	77	2 450,2	1 775,1	38,0	104	7 467,7	5 623,2	32,8	14	2 249,0	1 976,2	13,8
Gotlands »	8	194,0	170,0	14,1	25	1 827,5	1 398,0	30,7	2	354,0	280,0	26.4
Blekinge »	45	1 299,6	1 015,3	28.0	61	3 749,6	3 193,8	17,4	13	2 111,5	1 793,0	17,8
Kristianstads »	42	1 405,8	958,3	46,7	57	4 190,6	3 160,4	32,6	9	1 655,7	1 240,5	33,5
Malmöhus »	192	7 201,0	4 448,5	61,9	284	21 100,1	15 752,0	34,0	117	21 485,9	17 182,2	25,0
Hallands »	48	1 983,2	1 199,0	65,4	106	7 666,1	5 652,8	35,6	17	1 973,4	2 212,0	— 10,8
Göteborgs o. Bohus »	74	2 491,0	1 692,3	47,2	166	12 646,1	10 101,5	25,2	106	15 865,3	15 728,1	0,9
Älvsborgs »	71	3 041,6	1 670,7	82,1	201	15 596,2	11 554,8	35,0	51	8 541,3	7 035,6	21,4
Skaraborgs »	58	2 134,9	1 360,3	56,9	124	9 826,0	7 345,6	33,8	17	2 888,3	2 150,0	34,3
Gävleborgs »	107	4 478,4	2 498,7	79,2	166	11 772,3	8 615,3	36,6	26	4 386,9	3 633,7	20,7
Västernorrlands »	69	2 273,3	1 523,3	49,2	114	8 989,5	6 690,4	34,4	21	3 397,1	3 079,2	10,3
Jämtlands »	18	971,7	455,2	113,5	45	4 675,0	2 712,0	72,4	23	4 284,8	3 063,0	39,9
Västerbottens »	23	829,0	539,0	53,8	68	6 143,0	4 229,6	45,2	22	4 359,2	2 977,0	46,4
Norrbottens »	64	2 671,9	1 503,1	77,8	84	7 279,1	4 786.0	52.1	17	3 527,0	2 533,1	39,2
Summa *Total*	1 524	56 431,2	35 365,2	59,6	3 146	247 432,2	180 476,4	37,1	872	156 132,6	125 511,2	24,4

Tab. 4 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts åren 1952—1956, länsvis efter taxeringsvärdet

Län *County* / Taxeringsvärde *Assessed value*	200 100—500 000 kronor				500 100—1 000 000 kronor				Över 1 000 000 kronor			
	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	225	90 873,7	78 027,0	16,5	189	155 134,7	137 970,0	12,4	76	134 445,9	117 799,0	14,1
Stockholms län	41	15 912,6	14 351,0	10,9	12	7 545,5	8 012,0	— 5,8	2	3 091,0	2 805,0	10,2
Uppsala »	18	7 284,2	5 915,0	23,1	5	3 061,0	2 997,0	2,1	1	1 625,2	1 430,0	13,7
Södermanlands »	24	8 188,6	7 477,5	9,5	2	1 325,0	1 401,9	— 5,5	1	1 246,0	1 246,0	± 0,0
Värmlands »	6	2 309,5	1 526,6	51,3	1	1 075,0	575,0	87,0	—	—	—	—
Örebro »	14	5 451,5	4 145,0	31,5	2	1 268,9	1 240,0	2,3	3	5 085,0	4 466,3	13,9
Västmanlands »	22	8 664,2	7 569,9	14,5	3	2 127,0	1 963,1	8,3	2	2 542,0	2 800,0	— 9,2
Kopparbergs »	3	785,0	1 089,3	— 27,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands »	71	23 784,5	20 550,7	15,7	10	7 301,0	6 324,0	15,4	3	5 335,0	4 750,0	12,3
Jönköpings »	7	2 245,4	2 103,0	6,8	1	1 115,0	650,0	71,5	—	—	—	—
Kronobergs »	3	840,9	793,3	6,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	6	1 977,0	1 718,5	15,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands »	1	800,0	400,0	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	3	917,3	807,2	13,6	3	1 523,7	1 817,0	— 16,1	1	897,5	1 100,0	— 18,4
Kristianstads »	10	3 712,7	3 045,0	21,9	1	444,7	600,0	— 25,9	—	—	—	—
Malmöhus »	90	32 458,6	28 084,1	15,6	23	17 739,5	16 618,0	6,7	5	9 760,0	7 663,0	27,4
Hallands »	3	1 105,5	914,0	21,0	2	1 100,0	1 069,0	2,9	2	3 225,0	3 045,0	5,9
Göteborgs o. Bohus »	88	29 168,4	27 742,5	5,1	24	19 689,9	17 902,0	10,0	1	800,0	1 030,0	— 22,3
Älvsborgs »	21	6 914,3	6 281,1	10,1	5	4 081,0	3 665,7	11,3	3	4 756,0	3 430,0	38,7
Skaraborgs »	11	3 277,7	2 910,0	12,6	1	650,0	570,0	14,0	—	—	—	—
Gävleborgs »	11	4 000,4	3 525,4	13,5	5	2 883,0	3 027,8	— 4,8	1	1 290,2	1 525,0	— 15,4
Västernorrlands »	6	2 516,0	1 733,0	45,2	7	4 864,5	4 854,0	0,2	—	—	—	—
Jämtlands »	7	3 102,5	2 158,0	43,8	1	333,8	550,0	— 39,3	—	—	—	—
Västerbottens »	9	3 318,7	2 592,0	28,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	6	2 183,7	1 578,0	38,4	1	782,0	721,8	8,3	1	1 367,2	1 560,0	— 12,4
Summa *Total*	706	261 792,9	227 037,1	15,3	298	234 045,2	212 528,3	10,1	102	175 466,0	154 649,3	13,5

HÖGSKOLESTUDENTERNAS EKONOMI

Av förste aktuarien KLAS WALLBERG

Statistiska centralbyrån lade för någon tid sedan fram en preliminär redogörelse för en undersökning om universitets- och högskolestudenternas ekonomiska förhållanden läsåret 1956—57 (»1957 års studentekonomiska undersökning»). Undersökningen har utförts på uppdrag av Kungl. Maj:t efter framställning från Sveriges Förenade Studentkårer. Utredningens preliminära resultat behandlas vid vårens studentriksdag.

Den senaste undersökningen av studenternas ekonomiska förhållanden utfördes av professor C.-E. Quensel och avsåg förhållandena under läsåret 1951—52. Denna undersökning har haft stor betydelse i 1950-talets uppbyggnadsarbete på det studentsociala området. Efter de senaste årens utveckling är dock dess resultat numera i väsentlig grad föråldrade. 1957 års studentekonomiska undersökning omfattar liksom Quensels ett urval studerande i två olika inskrivningsårgångar. I undersökningen ingår de studerande, som första gången påbörjade studier vid universitet och högskolor 1953 och 1956 och som höstterminen 1956 utan att ha avlagt grundexamen fortfarande bedrev studier vid någon högre läroanstalt. Utländska studerande ingår ej i undersökningen. Därutöver har dock ej några begränsningar gjorts. Användbara svar inkom från nästan 88 % av de tillfrågade 2 447 studenterna.

I undersökningen behandlas flera olika problem, såsom de studerandes allmänna social-ekonomiska förhållanden, inkomster och utgifter, tillgångar och skulder, föräldrarnas bidragsförmåga samt den statliga låne- och stipendieverksamheten. Som en fristående del har undersökts det sociala ursprunget och hemorten för studerande, som nyinskrevs höstterminerna 1947 och 1956. Dessa frågor omspänner som synes ett mycket vitt fält. I denna artikel skall det centrala problemet om de studerandes inkomster och utgifter behandlas. Därvid beröres kortfattat också föräldrarnas bidragsförmåga och de statliga lånen. Artikeln bygger i dessa delar dels på den preliminära redogörelsen för undersökningen, dels på vissa bearbetningar som senare färdigställts.

De studerande har lämnat detaljerade uppgifter om sina kontanta inkomster och utgifter under tiden 1 juli 1956—30 juni 1957. I denna redovisning ingår ej de statliga naturastipendierna, då dessa i de flesta fall ej utbetalas kontant till de studerande. I de fall så sker — i vissa fall till hemmaboende eller gifta studenter — redovisas beloppet som kontant inkomst under kontantstipendier och ingår i utgifterna för bostad och mat. Gifta studerande har angivit familjens sammanlagda inkomster och utgifter. I vissa fall har bristande överensstämmelse förelegat mellan totala inkomster och totala utgifter. Om skillnaden varit 1 000 kr eller mindre har den därvid införts som en »utjämningspost». Vid större skillnader eller i fall då budgeten i övrigt varit påtagligt ofullständig har antingen både inkomst- och utgiftssidan fått utgå eller endera av dem. Omfattningen av dessa ofullständigheter framgår av tabellerna.

Inkomstens storlek

I den preliminära undersökningsrapporten redovisades inkomsterna med fördelning efter beloppets storlek. Det ansågs med hänsyn till inkomsternas koncentration till några få poster mindre lämpligt att redovisa en genomsnittlig inkomststat. Sedermera har det dock framstått som önskvärt att kunna bedöma de olika inkomstposternas relativa betydelse mer entydigt än som kan ske med hjälp av fördelningstabellerna för varje inkomst. För att möjliggöra en sådan bedömning har ur undersökningens fördelningstabeller beräknats medelinkomsterna för de olika posterna. Vid diskussionen av högskolestudenternas finansieringsvägar behandlas dessa båda redovisningar parallellt.

I nedanstående tablå redovisas de studerande med relativ fördelning, efter den totala inkomstens storlek.

Det är som framgår av denna tablå betydande skillnader i inkomstförhållanden för olika grupper studerande. Flertalet ogifta studerande balanserar sin budget på mellan 2 000 och 6 000 kr per år och endast en mycket ringa del har sammanlagda kontanta inkomster överstigande 10 000 kr. Gifta studenter däremot har i de flesta fall totalinkomster, som överstiger 10 000 kr per år. Bland de ogifta tycks männen ha något högre totala kontanta inkomster än kvinnorna. Det är dock uppenbart att skillnaden blir större sedan studierna pågått några år; i begynnelseskedet är inkomstsituationen i stort sett densamma.

För gifta studenter finns en tendens till höga kontanta familjeinkomster för kvinnliga studerande. Förklaringen härtill *kan* vara att kvinnorna i rätt stor utsträckning är gifta med förvärvsarbetande män med goda inkomster, som tillsammans med den studerandes egna eventuella inkomster ger en hög familjeinkomst.

Inkomstkällorna

I tabell 1 ges den relativa fördelningen efter de olika inkomsternas storlek, och i tabell 2 redovisas genomsnittsinkomsterna för de olika inkomstposterna tillsammans med en relativ fördelning av totalinkomsten på de olika posterna. Det bör framhållas att metoden att beräkna medeltalen ur fördelningstabellerna i detta fall synes höja medeltalen något. För bedömning av de olika inkomstposternas relativa betydelse har detta förhållande dock ingen betydelse.

Det är framför allt skuldsättning och förvärvsarbete, som svarar för studiefinansieringen. För de båda årgångarna

Civilstånd Inskrivningsårgång Kön	Under 2 000 kr	2 000— 3 999 kr	4 000— 5 999 kr	6 000— 7 999 kr	8 000— 9 999 kr	10 000— 19 999 kr	20 000 kr och mer	Inkomst okänd	Samtliga	Antal stud.
Ogifta										
Män inskr. 1953	3,2	12,4	39,5	27,3	9,7	4,9	0,5	2,5	100,0	1 665
Män inskr. 1956	7,6	30,0	38,7	11,5	3,9	2,7	0,3	5,3	100,0	2 697
Kv. inskr. 1953	2,7	30,2	38,7	15,6	3,1	5,0	0,6	4,1	100,0	655
Kv. inskr. 1956	7,6	36,7	31,8	8,1	2,8	3,0	0,3	9,7	100,0	1 713
Gifta										
Män inskr. 1953	—	0,8	3,2	4,7	15,2	62,8	11,5	1,8	100,0	494
Män inskr. 1956	—	—	2,3	7,2	6,2	57,8	26,0	0,5	100,0	388
Kv. inskr. 1953	—	2,2	3,5	—	8,4	55,9	27,8	2,2	100,0	227
Kv. inskr. 1956	—	—	—	5,7	12,7	40,5	41,1	—	100,0	158

Tab. 1. De studerande med relativ fördelning efter olika inkomstposters storlek samt efter civilstånd

Students by income level and civil status, %

Civilstånd *Civil status* Inkomst *Income*	0	Under 1 000 kr	1000–1 999 kr	2000–2 999 kr	3000–4 999 kr	5000–9 999 kr	10000–19 999 kr	20000 kr och mer	Okänt	Samtliga
Ogifta Unmarried										
Arvode som assistent eller amanuens *University assistant*	91,6	0,7	0,6	0,6	0,2	0,7	—	—	5,6	100
Inkomst av annat förvärvsarbete *Other gainful work*	39,7	18,6	16,6	7,3	6,5	4,1	1,5	0,1	5,6	100
Värnpliktspremier *Military service gratuity*	84,8	2,5	6,8	0,3	—	—	—	—	5,6	100
Inkomst av eget kapital *Income from own capital*	74,0	16,4	1,4	0,9	0,7	0,9	0,1	0,0	5,6	100
Minskning av tillgångarna *Reduction of assets*	63,3	11,3	7,2	5,9	5,2	1,5	—	—	5,6	100
Kontant bidrag från föräldrar *Cash from parents*	65,9	12,0	5,9	4,4	4,7	1,5	—	—	5,6	100
Kontant bidrag från andra ensk. pers. *Cash from other persons*	90,0	3,0	0,6	0,3	0,2	0,3	—	—	5,6	100
Kontantstipendier *Scholarships*	82,5	7,9	1,9	1,8	0,2	0,1	—	—	5,6	100
Ökning av skulderna *Increase in liabilities*	41,2	3,5	6,6	14,7	21,1	7,0	0,3	—	5,6	100
Utbetalning av studieförsäkring *Payments from insurance*	93,7	0,3	0,2	0,2	0,0	—	—	—	5,6	100
Andra inkomster *Other income*	86,0	5,0	1,3	1,1	0,6	0,4	—	—	5,6	100
Gifta Married										
Arvode som assistent eller amanuens *University assistant*	91,1	0,3	2,4	1,2	0,4	2,0	1,3	—	1,3	100
Inkomst av annat förvärvsarbete *Other gainful work*	7,2	3,1	4,7	4,9	8,4	18,7	36,0	15,7	1,3	100
Värnpliktspremier *Military service gratuity*	96,8	1,7	0,2	—	—	—	—	—	1,3	100
Inkomst av eget kapital *Income from own capital*	75,6	12,2	2,4	3,0	2,3	2,8	0,4	—	1,3	100
Minskning av tillgångarna *Reduction of assets*	71,5	8,3	5,8	5,9	4,8	2,4	—	—	1,3	100
Kontant bidrag från föräldrar *Cash from parents*	83,9	3,8	3,4	2,4	3,1	2,1	—	—	1,3	100
Kontant bidrag från andra ensk. pers. *Cash from other persons*	93,1	2,4	0,7	0,4	1,0	0,7	0,4	—	1,3	100
Kontantstipendier *Scholarships*	75,7	13,4	5,4	3,3	0,9	—	—	—	1,3	100
Ökning av skulderna *Increase in liabilities*	57,3	1,8	3,0	7,5	13,0	15,1	1,0	—	1,3	100
Utbetalning av studieförsäkring *Payments from insurance*	97,6	0,5	0,1	0,1	0,4	—	—	—	1,3	100
Andra inkomster *Other income*	84,9	7,2	3,1	0,9	0,8	0,9	0,9	—	1,3	100

tillsammans gäller att de gifta studenterna erhåller 73 % av sina inkomster från eget eller makens förvärvsarbete. 12 % erhålles genom skuldsättning, medan endast 2 % utgör kontanta föräldrabidrag. För de ogifta studenterna är bilden en annan. Skuldsättningen är här den vanligaste finansieringsformen med 36 % av genomsnittsinkomsten. 26 % utgöres av inkomst från förvärvsarbete. För ogifta studerande spelar föräldrabidraget något större roll med 11 % av

Tab. 2. Genomsnittliga inkomster för samtliga studerande (exkl. de med ofullständiga uppgifter) samt de olika inkomstkällornas procentuella andel av totalinkomsten med fördelning efter inskrivningsårgång, kön och civilstånd

Mean income and percentage of total income by different income items, sex, civil status and year of admission to university or college

Inkomst *Income*	Genomsnittlig inkomst										Procent av hela inkomsten									
	Årgång 1953				Årgång 1956				Samtliga ogifta	Samtliga gifta	Årgång 1953				Årgång 1956				Samtliga ogifta	Samtliga gifta
	Ogifta		Gifta		Ogifta		Gifta				Ogifta		Gifta		Ogifta		Gifta			
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.			Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.		
Arvode som assistent eller amanuens *University assistant*	280	150	200	1 760	0	—	10	—	90	390	4	3	1	10	0	—	0	—	2	2
Inkomst av annat förvärvsarbete *Other gainful work*	1 740	1 570	8 850	10 500	1 260	1 270	14 550	13 930	1 420	11 540	27	29	62	61	25	27	85	83	26	73
Värnpliktspremier *Military service gratuity*	40	—	20	—	300	—	10	—	130	10	1	—	0	—	6	—	0	—	2	0
Inkomst av eget kapital *Income from own capital*	310	320	340	1 040	190	260	100	80	250	350	5	6	2	6	4	5	1	0	5	2
Minskning av tillgångarna *Reduction of assets*	570	480	720	560	840	440	580	590	640	630	9	9	5	3	17	10	3	3	12	4
Kontant bidrag från föräldrar *Cash from parents*	480	780	460	540	470	720	210	500	570	400	8	14	3	3	9	15	1	3	11	2
Kontant bidrag från andra ensk. pers. *Cash from other persons*	40	70	50	680	70	50	40	230	60	180	1	1	1	4	1	1	0	1	1	1
Kontantstipendier *Scholarships*	220	160	430	300	120	50	130	40	130	270	4	3	3	2	2	1	1	0	3	2
Ökning av skulderna *Increase in liabilities*	2 480	1 750	3 040	1 480	1 660	1 770	1 000	1 430	1 910	1 930	39	33	21	8	33	38	6	8	36	12
Utbetalning av studieförsäkring *Payments from insurance*	10	20	10	120	10	0	—	—	10	30	0	0	0	1	0	0	—	—	0	0
Andra inkomster *Other income*	140	80	320	290	140	120	440	100	130	320	2	2	2	2	3	2	3	1	2	2
Utjämningspost *Balance item*	30	10	30	50	20	40	10	100	30	40	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Summa kontanta inkomster *Total cash income*	6 340	5 390	14 470	17 320	5 080	4 720	17 080	17 000	5 370	16 090	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

totalinkomsten. Av samma storleksordning är minskning av tillgångarna.

I redovisningen under posten »minskning av tillgångarna» ingår banktillgodohavanden, beviljade men ej lyfta lån samt övriga tillgångar, varunder kommer exempelvis aktieinnehav, fastigheter och andra kapitaltillgångar. Rent nominella förändringar i tillgångarna har dock ej överförts till inkomst- eller utgiftsredovisningen. En betydande del av minskningen av tillgångarna faller på »beviljade men ej uttagna lån» och beror på att den studerande före den 1 juli 1956 fått ett lån beviljat men ej lyft det. Då han sedan förbrukar det under påföljande år minskar tillgångarna medan skulderna ej påverkas.

Av de ogifta studenterna har i genomsnitt omkring 40 % överhuvudtaget icke haft inkomst av förvärvsarbete och endast omkring 6 % en inkomst som varit större än 5 000 kr under året. Genomsnittsinkomsten för samtliga ogifta ligger som synes av tabell 2 vid i det närmaste 1 500 kr per år. Det rör sig alltså i de allra flesta fall om arbetsförtjänster av en storlek, som närmast torde kunna karakteriseras som feriearbete eller deltidsarbete under studierna.

Av de gifta studenterna redovisar drygt hälften en för familjen sammanlagd årlig inkomst av förvärvsarbete på 10 000 kr eller mer. En sammanlagd arbetsinkomst på 5 000 kr eller mer har 70 % av samtliga. Medelinkomsten av förvärvsarbete uppgår till närmare 12 000 kr per familj och år.

I genomsnitt för samtliga studerande har drygt en fjärdedel erhållit någon form av kontant bidrag från föräldrarna. Som framgår av tabell 1, rör det sig dock i regel om mindre belopp. Endast 10 % av samtliga studerande har redovisat ett kontantbidrag om 2 000 kr eller mer. Skillnaden mellan de ogifta och gifta studerandena är märkbar. Av de ogifta har 28 % erhållit kontant bidrag från föräldrar, medan av de gifta 15 % erhållit sådant bidrag. I det senare fallet kan bidraget ha kommit från endera eller båda makarnas föräldrar.

I redovisningen av ökningen av (brutto-)skulderna ingår såväl skulder till föräldrar som räntefria och statsgaranterade lån samt vanliga banklån. Av samtliga ogifta studerande har under året drygt hälften redovisat ökning av skulderna, medan motsvarande andel för de gifta är 41 %. Av tabellen framgår att det i allmänhet rör sig om ganska höga skuldbelopp. Den mest frekventa klassen är nästan genomgående 3 000—4 999 kr. Drygt en femtedel av samtliga ogifta studenter redovisar en skuldökning av denna omfattning. I genomsnitt för samtliga studerande ligger skuldökningen vid 1 900 kr per år.

Skillnaderna mellan könen är som synes av tabell 2 ganska små. Endast för den äldre gruppen finns en mycket markant olikhet i skuldsättningens omfattning i det endast 8 % av kvinnornas inkomster kommer därifrån mot 21 % bland männen. I gengäld erhåller kvinnorna större andel genom arvode som assistent, inkomst från eget kapital och kontant bidrag från andra enskilda personer än föräldrar. Bland de ogifta ligger skillnaden framför allt i att kvinnorna erhåller betydligt större andel i form av föräldrabidrag än männen. I gengäld erhåller de yngre männen ett betydande tillskott — 6 % av totalinkomsten — i form av värnpliktspremier. Dessa torde då de erhållits före den 1 juli 1956 även inverka på posten »minskning av tillgångarna», där männen redovisar betydligt högre andel än kvinnorna.

Den viktigaste skillnaden vid jämförelse av årgångarna är att förvärvsarbetet bland de gifta studenterna spelar betydligt större roll i den yngre årgången än i den äldre.

Utgifterna

Med den tillämpade undersökningsmetoden skall totala inkomster och totala utgifter överensstämma. Som nämnts förekommer det dock i materialet vissa ofullständigheter, som gör att de uppgifter som använts i inkomstredovisningen icke är helt identiska med dem som använts vid utgiftsredovisningen. Skillnaderna är likväl icke väsentliga. Redovisningen av utgifterna har genomgående gjorts med hjälp av medelutgifter — totalt och på olika utgiftsposter. För gifta studerande avses hela familjeutgiften. I tabell 3 redovisas genomsnittsutgifterna för samtliga studerande med fördelning efter ålder, boendeförhållanden och civilstånd. Den största gruppen utgöres av de ogifta studerandena under 25 år. I genomsnitt ger en sådan studerande ut 3 500—6 000 kr per år för sina studier. Minst använder de yngsta, hemmaboende studenterna. Den som måste bo borta från hemmet får räkna med en ca 1 200—1 500 kr högre kostnad än de hemmaboende. De ogifta studenterna i den äldre åldersgruppen (26 år och äldre vid inskrivningen) har betydligt högre utgifter än i den yngre gruppen.

För gifta studerande ligger medelutgiften för hela familjen mellan 14 400 och 18 600 kr. I båda årgångarna gäller, att den äldre åldersgruppen redovisar 2 000 à 3 000 kr högre utgifter än den yngre. Skillnaden i totalutgifter mellan hemmaboende och icke hemmaboende studerande sammanhänger naturligtvis framför allt med den senare gruppens högre kostnader för bostad och mat.

I gengäld har de hemmaboende i genomsnitt något högre utgifter för skatter, resor mellan bostad och studieplats samt personliga och övriga utgifter. Skillnaderna mellan åldersgrupperna ligger främst i posterna skatter, personliga och övriga utgifter samt ökning av tillgångarna. Det överraskande resultatet att de hemmaboende ogifta studenterna i den äldre åldersgruppen genomsnittligt redovisar högre totalutgifter än de icke hemmaboende i gruppen sammanhänger som synes helt med högre personliga utgifter, övriga utgifter och ökning av tillgångarna. Sannolikt beror detta på att de hemmaboende äldre studenterna utgör en grupp med förhållandevis goda inkomster, som bedriver studierna delvis på fritid.

De gifta studenterna slutligen har som synes genom sina högre sammanlagda inkomster högre skatter. Dessutom har de kostnader för mat och bostad som för hela familjen är ungefär dubbelt så höga som den ensamme studentens. De betydligt högre kostnaderna för de dagliga resorna (mer än dubbelt) pekar på ett oförmånligare bostadsläge för de gifta studenterna. Även försäkringskostnader, utgifter för skuldräntor och minskning av skulder (amorteringar) är högre för de gifta än för de ogifta.

De personliga utgifterna samt ökningen av tillgångarna ligger något över det dubbla för de gifta jämfört med de ogifta, medan »övriga utgifter» för den icke hemmaboende gruppen ligger 1 500 à 2 000 kr högre för de gifta. Detta sammanhänger givetvis med kostnader för hem, barn o. d.

Tab. 3. Genomsnittliga utgifter för samtliga studerande (exkl. de med ofullständiga uppgifter) efter inskrivningsårgång, ålder, boendeförhållanden och civilstånd

Mean expenses by year of admission to university or college, age, way of living and civil status

Årgång Utgiftspost	25 år eller yngre vid inskrivningen				26 år eller äldre vid inskrivningen			
	Hemmaboende		Ej hemmaboende		Hemmaboende		Ej hemmaboende	
	Ogifta	Gifta	Ogifta	Gifta	Ogifta	Gifta	Ogifta	Gifta
Årgång 1953 *Admitted in 1953*								
Skatter *Taxes*	385	1 339	281	2 211	1 490	..	1 101	3 398
Bostad *Living accommodation*	355	1 117	1 056	2 064	645	..	1 100	2 457
Mat *Food*	705	1 923	1 703	3 334	1 446	..	2 012	3 869
Läroböcker, studiemateriel, avgifter *Books, material, fees*	384	488	402	545	281	..	369	344
Resor mellan studieort och hem *Fares*	7	66	179	210	—	..	160	119
Resor mellan bostad och studieplats *Local fares*	246	399	71	305	207	..	113	309
Studieresor *Fares for study journeys*	279	735	232	156	169	..	166	152
Försäkringskostnader *Insurance contributions*	91	292	111	326	66	..	153	572
Räntor på skulder *Interest on liabilities*	49	125	208	375	107	..	122	245
Minskning av skulder *Reduction of liabilities*	6	—	16	246	—	..	77	65
Personliga utgifter *Personal expenses*	1 131	1 615	938	1 957	1 823	..	1 140	1 969
Övriga utgifter *Other expenses*	411	902	365	2 031	1 621	..	631	2 721
Ökning av tillgångarna *Increase in assets*	265	163	273	607	1 208	..	472	502
Utjämningspost *Balance item*	38	133	53	34	—	..	18	0
Summa kontanta utgifter *Total cash expenses*	4 352	9 297	5 888	14 401	9 063	..	7 634	16 722
Antal studerande (uppräknade tal) *Number of students*	538	32	1 461	472	26	3	132	123
Årgång 1956 *Admitted in 1956*								
Skatter *Taxes*	215	..	154	2 983	2 227	..	1 395	4 352
Bostad *Living accommodation*	258	..	887	2 485	1 156	..	1 155	2 650
Mat *Food*	464	..	1 354	3 084	1 425	..	1 700	4 036
Läroböcker, studiemateriel, avgifter *Books, material, fees*	410	..	453	477	620	..	393	495
Resor mellan studieort och hem *Fares*	11	..	201	154	16	..	167	141
Resor mellan bostad och studieplats *Local fares*	198	..	80	319	159	..	117	170
Studieresor *Fares for study journeys*	94	..	71	177	—	..	128	219
Försäkringskostnader *Insurance contributions*	64	..	58	355	101	..	160	493
Räntor på skulder *Interest on liabilities*	7	..	29	190	0	..	62	157
Minskning av skulder *Reduction of liabilities*	18	..	21	530	—	..	126	250
Personliga utgifter *Personal expenses*	1 009	..	813	2 128	1 424	..	1 025	2 161
Övriga utgifter *Other expenses*	333	..	229	2 220	1 129	..	607	2 605
Ökning av tillgångarna *Increase in assets*	328	..	266	592	1 300	..	510	850
Utjämningspost *Balance item*	44	..	53	44	168	..	57	45
Summa kontanta utgifter *Total cash expenses*	3 453	..	4 669	15 738	9 725	..	7 602	18 624
Antal studerande (uppräknade tal) *Number of students*	1 066	8	2 629	151	22	18	221	284

Förändringarna i studiekostnaderna

En intressant fråga är hur studieutgifterna har förändrats under de senare åren. Jämförelsematerialet är här Quensels undersökning. I denna angavs dock icke några totala utgifter men däremot en summa för de olika finansieringssätten. Enligt frågans formulering i Quensels formulär skulle alla finansieringsvägar för bestridande av de kontanta utgifterna redovisas, dvs. i stort sett motsvara redovisningen i centralbyråns undersökning. Eftersom medelinkomsterna i 1957 års undersökning beräknats ur klassindelat material och visats ligga för högt, redovisas också medelutgifterna vilka skall vara i det närmaste identiska med medelinkomsterna. Jämförelsen begränsas till ogifta studerande.

	1951/52 kr	1956/57 inkomster kr	Ökning i %	1956/57 utgifter kr	Ökning i %
Äldre årgången	3 980	6 080	53	5 660	42
Yngre årgången	3 390	4 940	46	4 540	34

Vid bedömningen av denna tablå måste beaktas att i centralbyråns material även ingår en del äldre »överåriga» studerande som ej finns med i Quensels undersökning. Detta medför att ökningen är något starkare accentuerad än den annars skulle vara. Av tablån framgår att ökningen mellan läsåret 1951—52 och läsåret 1956—57 ligger mellan 42 och 53 % för den äldre årgången och mellan 34 och 46 % för den yngre årgången, sannolikt närmare de lägre procenttalen. Om man jämför med utvecklingen i konsumentprisindex mellan 1951 och 1956 är ökningen i totalindex 19 %, för livsmedel 29 % och för bostad 32 %. Då de två senare posterna utgör en mycket betydande del av kostnaderna för den ogifte studenten tycks ökningstalen förhållandevis rimliga.

En jämförelse av förändringen i utgifterna för mat och bostad visar för de icke hemmaboende ogifta studenterna följande.

	1951/52 kr	1956/57 kr	% förändring
Äldre årgången			
Bostad	760	1 100	+ 46
Mat	1 190	1 780	+ 50
Yngre årgången			
Bostad	730	990	+ 36
Mat	1 120	1 500	+ 34

Även dessa siffror visar en ökning av ungefär samma omfattning som ovan.

Föräldrabidrag

Ett centralt problem i samband med studiefinansieringen är i vilken utsträckning föräldrarna bidrar ekonomiskt till studierna. Som föräldrafinansiering räknas i detta fall både kontanta bidrag och lån från föräldrarna, då det ofta kan vara svårt att dra en tydlig gräns mellan de båda bidragsformerna. Av samtliga gifta studerande har under år 1956—57 ungefär 95 % erhållit mindre än en fjärdedel i föräldrabidrag. Det är därför i detta hänseende icke av intresse att behandla dessa studerande. I tabell 4 redovisas för de ogifta den relativa fördelningen efter föräldrafinansieringens omfattning. Föräldrabidraget spelar som synes en anmärkningsvärt liten roll i studiefinansieringen. Endast omkring 20 % av de studerande får hälften av sina studiekostnader eller mer finansierade av föräldrarna. Andelen är något högre bland de hemmaboende än bland de icke hemmaboende. Av de hemmaboende har drygt hälften redovisat, att de erhållit mindre än en fjärdedel av sina inkomster från föräldrarna, medan motsvarande andel för de icke hemmaboende är 70 %.

Tab. 4. Ogifta studerande med relativ fördelning efter föräldrafinansieringens omfattning samt efter föräldrainkomst och boendeförhållanden

Unmarried students by financial assistance from parents, income of parents and way of living

Föräldrafinansiering	Hemmaboende							Ej hemmaboende						
	Föräldrarnas sammanlagda inkomst							Föräldrarnas sammanlagda inkomst						
	Under 10 000 kr	10 000—14 999 kr	15 000—19 999 kr	20 000—29 999 kr	30 000 kr och mer	Utan uppgift	Samtliga	Under 10 000 kr	10 000—14 999 kr	15 000—19 999 kr	20 000—29 999 kr	30 000 kr och mer	Utan uppgift	Samtliga
Total föräldrafinans.	3	—	3	8	8	1	5	1	1	4	9	12	4	4
75—99 % föräldrafinans.	1	4	12	1	11	—	6	1	3	6	10	25	6	7
50—74 % föräldrafinans.	3	16	14	8	14	1	11	3	6	12	10	11	—	7
25—49 % föräldrafinans.	6	9	11	16	19	—	13	6	8	8	11	9	4	8
0—24 % föräldrafinans.	84	65	55	57	32	57	54	87	78	63	56	38	74	70
Uppgift saknas	3	6	5	10	16	41	11	2	4	7	4	5	12	4
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal stud. *Number of students*	275	220	380	470	523	76	1 944	1 481	944	747	870	623	121	4 786

Föräldrainkomsten har som väntat en avgörande betydelse för föräldrafinansieringens omfattning. I den lägsta inkomstklassen — under 10 000 kr taxerad årlig inkomst — har endast 5 % av de studerande fått mer än hälften av sina inkomster från föräldrarna, medan motsvarande procenttal i inkomstgruppen 15 000—19 999 kr är 25 % och i den högsta inkomstgruppen — 30 000 kr och mer — 41 %.

Det är av intresse att undersöka i vilken utsträckning föräldrabidraget förändrats under tiden sedan Quensel genomförde sin undersökning. Han redovisar i sin redogörelse en beräkning av föräldrafinansieringens relativa andel av totalinkomsten liknande den, som gjorts i 1957 års undersökning. I följande tablå jämföres de båda undersökningarnas resultat i detta avseende. Man måste här beakta att Quensel i sin redovisning tar med lån och bidrag från andra enskilda personer än föräldrarna. Dessa belopp torde dock inte vara av större omfattning. I 1957 års undersökning utgör kontantbidrag från andra enskilda personer än föräldrar endast 1 % av hela inkomstsumman. Lån från sådana personer om mer än 1 000 kr under året redovisar endast 6 % av samtliga ogifta studerande.

	Hemmaboende		Ej hemmaboende	
	1951/52	1956/57	1951/52	1956/57
100 % föräldrafinansiering ..	21	5	20	4
50—99 %	26	17	24	14
0—49 %	53	67	56	78
Uppgift saknas	—	11	—	4
Samtliga	100	100	100	100

Det är uppenbart att här skett en mycket väsentlig förändring i finansieringssätten. Så sent som 1951—52 redovisade hela 20 % att de fick sina studier helt bekostade av föräldrarna och i någon mån av andra enskilda personer. Fem år senare 1956—57 är det endast om-

Tab. 5. Procentuella antalet studerande med statens räntefria studielån och statsgaranterat studielån samt genomsnittlig lånesumma efter inskrivningsårgång, faderns socialgrupp och civilstånd

Students with State interest-free loans and loans guaranted by the State in percentages and mean amount of loans, by year of admission, social group of father and civil status

Årgång Socialgrupp	Statens räntefria studielån				Statsgaranterat studielån			
	Procentuellt antal med räntefritt lån		Genomsnittlig lånesumma[1]		Procentuellt antal med statsgar. lån		Genomsnittlig lånesumma[1]	
	Ogifta	*Gifta*	*Ogifta*	*Gifta*	*Ogifta*	*Gifta*	*Ogifta*	*Gifta*
Årgång 1953 *Admitted in 1953*								
Socialgrupp 1	8,6	9,3	7 350	5 310	37,2	37,8	8 570	7 560
Socialgrupp 2	31,4	36,8	5 550	3 970	51,5	57,7	7 800	9 190
Socialgrupp 3	39,3	39,2	4 870	4 910	60,7	66,7	5 860	9 410
Socialgrupp okänd	35,7	—	5 950	—	50,0	..	3 080	..
Samtliga *Total*	22,8	25,1	5 700	4 380	46,6	50,3	7 680	8 810
Årgång 1956 *Admitted in 1956*								
Socialgrupp 1	6,5	11,0	2 420	1 740	21,9	30,8	6 090	4 200
Socialgrupp 2	20,3	15,7	2 630	3 000	27,2	18,2	6 260	3 220
Socialgrupp 3	24,4	17,1	2 460	2 850	33,7	40,4	4 860	2 840
Socialgrupp okänd	15,4	—	2 500	—	—	..	—	..
Samtliga *Total*	14,7	14,5	2 540	2 700	25,7	27,7	5 900	3 363

[1] För dem som har lån.

kring 5 % som får studierna finansierade av föräldrarna. Även andelen som fått 50—99 % av föräldrarna har minskat.

De statliga studielånen

Den vid sidan om förvärvsarbetet viktigaste finansieringsvägen vid högre studier är som visats skuldsättning. Utöver föräldralånen är det därvid de statliga låneformerna som är de mest betydelsefulla. Resultaten visar ej hur stor del ökningen av denna skuldsättning utgör av hela inkomstsumman. Däremot redovisas skuldsituationen den 1 juli 1957, vilket torde ha intresse i detta sammanhang.

Statens räntefria studielån utdelas till underlättande av studiemöjligheterna för obemedlade eller mindre bemedlade studerande med utpräglad studiebegåvning. Sådant studielån utgår med ett belopp av högst 2 500 kr per år men kan när särskilda omständigheter föreligger i undantagsfall beviljas till högre belopp, dock högst 3 000 kr. De statsgaranterade studielånen utgår utan begränsning av lånebelopp.

I tabell 5 redovisas relativa andelen studerande, som fram till den 1 juli 1957 uppburit statens räntefria studielån respektive statsgaranterat studielån med angivande av genomsnittliga lånebelopp. Av samtliga år 1953 inskrivna har 23 % fram t. o. m. läsåret 1956/57 erhållit

räntefritt studielån och av de år 1956 inskrivna 15 %. Studerande, som kommer från familjer i socialgrupp 1, redovisar dock en mycket låg sådan andel — 9 respektive 7 %. Socialgrupp 2 och 3 redovisar nästan lika stor andel studerande med räntefritt lån. I den äldre årgången har 33 % av de studerande från socialgrupp 2 och 39 % från socialgrupp 3 erhållit sådant lån. Procenttalen i den yngre årgången är 20 för socialgrupp 2 och 23 för socialgrupp 3. Skillnaderna mellan civilstånden är som synes icke väsentliga. Man kan dock i den yngre årgången se en tendens till mindre variation i låneandel mellan de olika socialgrupperna bland de gifta studenterna än bland de ogifta. Lånebeloppen varierar i den yngre årgången förhållandevis litet. I den äldre däremot kan en tydlig tendens till högre genomsnittliga lånebelopp iakttagas i socialgrupp 1 jämfört med socialgrupp 2 och 3. Tendensen är särskilt markant bland de ogifta studerandena.

Beträffande statsgaranterade lån har i den äldre årgången över 60 % av de studerande från socialgrupp 3 sådant lån, medan detta gäller 37 % av studerande från socialgrupp 1. Drygt hälften av de studerande i socialgrupp 2 har statsgaranterat lån. I den yngre årgången är skillnaderna mindre. Ogifta studerande redovisar högre lånebelopp, om de kommer från socialgrupp 1 än om de kommer från socialgrupp 3. Det gäller även de gifta studenterna i den yngre årgången, medan förhållandet är det omvända för de gifta studenterna i den äldre årgången.

Kyrkobokföringen och mantalsskrivningen

Statistiska centralbyråns utlåtande över omorganisationsförslag

The Civil Registration Central Bureau of Statistics on a Proposal for Reorganization

Folkbokföringen under utredning

En redan vid folkbokföringsförordningens tillkomst förutsatt översyn av bestämmelserna bedrives, sedan Kungl. Maj:t den 29 juni 1951 förordnat att 1949 års folkbokföringssakkunnigas verksamhet skulle upphöra, av statens organisationsnämnd såvitt angår organisatoriska frågor och i övrigt av en sakkunnig inom finansdepartementet. Som ett led i denna utredning har organisationsnämnden den 4 oktober 1957 framlagt en stencilerad »PM angående kyrkobokföringen och mantalsskrivningen» (202 s.) vilken från finansdepartementet remitterats till ett stort antal myndigheter och organisationer, bl. a. statistiska centralbyrån. Centralbyråns underdåniga utlåtande är dagtecknat den 1 april 1958 och har som bilaga ett stenografiskt referat från förhandlingarna i ämnet vid ett möte inför ämbetsverket den 12—14 november 1957 med rikets kyrkobokföringsinspektörer.

Statens organisationsnämnds förslag

Kyrkobokföringen. Denna skall alltjämt handhavas av församlingarnas prästerskap. Av de två parallella huvudurkunderna, nämligen den bundna församlingsboken och den efter lösbladssystem förda församlingsliggaren, som innehåller församlingsbornas personakter, skall enligt förslaget endast den senare bibehållas. Vidare skall de till församlingsboken hörande särskilda förteckningarna samt boken över obefintliga, inflyttningsboken och den — enligt folkbokföringsförordningen frivilliga — utflyttningsboken avskaffas. Förteckningen över omyndigförklarade skall och förteckningen över sinnessjuka och sinnesslöa får ersättas med kortregister. I stället för inflyttningsbok skall pastor föra inflyttningsregister, bestående av genomslagskopior av personaktsrekvisitionerna för de inflyttade. Delvis som en följd av församlingsbokens avskaffande föreslås betydande ändringar i personaktsformuläret och i personaktens förande, innebärande bl. a. att kyrkobokföringsfastigheten skall där antecknas. Åt frågan hur en förkommen personakt skall kunna rekonstrueras utan hjälp av församlingsbok ägnar nämnden ingående uppmärksamhet och föreslår att för ändamålet skall göras vissa eljest icke erforderliga anteckningar i andra kyrkoböcker och register. Bland uppgifter som icke med visshet kan rekonstrueras utan tillgång till församlingsbok eller vissa hjälpregister, som enligt förslaget ej skall vara obligatoriska, nämnes i promemorian uppgifterna om sinnessjukdom, sinnesslöhet och fallandesot, de anteckningar om barn utom äktenskap som skall göras i faderns och moderns personakter, anteckningen om adoptivbarn i adoptants personakt samt anteckningar om frånvaro, utvandringscertifikat och utvandringsbetyg m. m. Till underlättande av rekonstruktionen av förkomna personakter och i övrigt som en ersättning för församlingsboken föreslås att kyrkoarkiven skall innehålla dels ett exemplar av den årliga mantalslängden dels ock de avlidnas personakter, vilka sålunda ej skall som nu insändas till riksbyrån för förvaring.

Personakterna för avlidna personer sändes till pastor i födelseförsamlingen

(för avlidna som saknar födelsehemort i riket till pastor i den församling där vederbörande först blivit kyrkobokförd).

Personakterna för utvandrare och till bok över obefintliga överförda personer förvaras hos riksbyrån till dess 100 år efter födelsen förflutit och översändes därefter till pastor enligt samma princip.

Beträffande ministerialböckerna föreslås i huvudsak ej annan ändring än att nuvarande bestämmelser om inskrivning i annan församlings ministerialbok än rätta inskrivningsortens skall utgå.

Skyldigheten för föräldrar att anmäla barns födelse hos pastor skall enligt förslaget bortfalla utom för undantagsfall. I fråga om att tillåta skriftlig anmälan om barns förnamn, om flyttning och om dödsfall går förslaget längre än folkbokföringsförordningen, dock med undantag för anmälan om invandring. En motsvarighet till folkbokföringsförordningens medborgarkort skall realiseras och möjliggöra tillämpning av förordningens princip att flyttning mellan församlingar behöver anmälas endast i inflyttningsorten.

Vissa aviseringsuppdrag överflyttas från pastor till länsbyrå för folkbokföringen, bl. a. aviseringen till barnavårdsnämnd rörande barn i barnbidragsåldern och till domstol rörande dödsfall. Nämnden föreslår motsvarande överflyttning även av aviseringen om barn i skolpliktig ålder ävensom om vaccination (skolförfattningssakkunniga och medicinalstyrelsen föreslår i skrivelser till Kungl. Maj:t den 9/10 1957 och 16/3 1957 samma sak; se även prop. 1958:93 och 1958:111).

Mantalsskrivningen. Fysisk person skall mantalsskrivas på den fastighet, där han den 1 november förrättningsåret *är* kyrkobokförd. Den faktiska bosättningen blir således icke längre avgörande. Stommen till mantalslängden skall användas även såsom roteförteckning. Särskild roteförteckning framställes icke. Mantalsuppgifterna avlämnas den 15/9. Länsstyrelse bör lämnas rätt att dispensera från skyldigheten att lämna mantalsuppgift i församling där mantalsuppgiften av erfarenhet visat sig endast fylla funktionen såsom arbetsgivareuppgift. (Nämnden kommer att i annat sammanhang framlägga förslag till ändrat förfaringssätt vid upprättandet av arbetsgivareförteckning.) Arbetsgivareuppgift skall icke vidare lämnas i samband med mantalsskrivningen.

Förskrivningarna slopas. Vid mantalsskrivningsförrättningarna, som i regel förlägges till den lokala skattemyndighetens stationeringsort och vid vilka roteombuden skall närvara, avstämmes mantalsuppgifterna mot stommen till mantalslängd. Yrkesändringar antecknas i stommen och tillföres med ledning därav församlingsliggaren och det tryckande registret. I övrigt sker ingen jämförelse med församlingsliggaren i samband med förrättningen. Den slutliga mantalslängden justeras ej. Länsbyrå ansvarar för att personbeståndet redovisas lika i slutlig mantalslängd och i det tryckande registret.

För att få en kontroll av att kyrkobokföringen överensstämmer med länsbyråns tryckande register skall en med detta register tryckt befolkningslängd under maj—juli varje eller vartannat år avstämmas mot församlingsliggaren. I mindre församlingar göres denna kontroll av pastor och i övrigt av den lokala skattemyndigheten. Förrättningen bör förläggas till pastorsexpeditionen.

Statistiska centralbyråns utlåtande

Kyrkobokföringen. Centralbyrån erinrar inledningsvis om att den fortlöpande lokala folkbokföringens framtida gestaltning i olika hänseenden sammanhänger med den till utredning hänskjutna frågan om kyrkans förhållande till staten. Helt allmänt föranleder detta, anför centralbyrån, en viss tvekan om hur långt det nu är lämpligt att gå i fråga om radikala åtgärder. Efter en redogörelse för den nederländska folkbokföringen, som har haft visst inflytande på folkbokföringsförordningen, övergår centralbyrån till att ingående behandla frågan om församlingsbokens

avskaffande med utgångspunkt i nämndens argument att därigenom inbesparas 2 miljoner dubbelregistreringar årligen och avsevärda kostnader för omskrivning av församlingsböcker.

Med erkännande av att systemet med två parallella urkunder, i vilka praktiskt taget samma anteckningar göres, i och för sig är otillfredsställande och att en mera radikal lösning av problemet än folkbokföringsförordningens är önskvärd framhåller centralbyrån synpunkter, vilka modifierar dubbelarbetets betydelse som argument för församlingsbokens avskaffande och ställer detta argument i belysning av frågan om icke dubbelarbetet motsvaras av en oumbärlig nytta. Dubbelarbetet är ej utan motsvarighet i andra system, och kyrkobokföringsinspektörernas uttalanden vid mötet ger ej belägg för att det uppfattas som betungande för församlingarna. Omskrivningskostnaderna bör ses mot bakgrunden av registrets omfattning och kan betydligt nedbringas genom att lösbladssystem tillämpas. Efter kritik av vad i promemorian anförts om möjligheterna att utan församlingsbok rekonstruera förkomna personakter och bedriva forskning — det anvisade rekonstruktionsförfarandet brister i enkelhet och snabbhet samt beträffande resultatets fullständighet och vitsord — ger centralbyrån en översikt av vissa i promemorian ej berörda skäl för församlingsbokens bibehållande med hänvisning till vad som vid inspektörsmötet anförts om bokens betydelse i det löpande kyrkobokföringsarbetet, för allmänhetens betjänande, för betygs utfärdande och för den pastorala gärningen. Med hänsyn till att den starka opinion mot förslaget som framträtt kan vara grundad på sådana praktiska erfarenheter att den icke bör lämnas obeaktad beklagar centralbyrån att dessa synpunkter ej närmare utretts. Möjligheterna att minska dubbelarbetet på annat sätt än genom att avskaffa församlingsboken är ej heller fullständigt utredda, och den praktiska betydelsen av den starka opinionen mot en folkbokföring som enbart bygger på kort- eller lösbladssystem bör noga övervägas. Centralbyrån finner sig därför ej kunna på den föreliggande utredningen tillstyrka att församlingsboken avskaffas och förordar ytterligare utredning under medverkan av representanter för berörda verksamhetsområden.

Beträffande förslaget om kyrkobokföringen i övrigt gör centralbyrån mindre djupgående erinringar. Förslaget till ny personaktsblankett avstyrkes dock bestämt. Personakten har lång användningstid, och om flera betydande ändringar göres i formuläret under årens lopp kommer församlingsliggaren att innehålla så många blanketter av olika typ att stora praktiska svårigheter i handhavandet vållas därigenom. Det är därför sund politik att tillsvidare finna sig i brister som konstateras och avvakta det tillfälle då en genomgripande ändring blir trängande nödvändig.

Den nuvarande centrala arkiveringen hos riksbyrån av personakterna för avlidna, obefintliga och emigranter är fördelaktig för befolkningsstatistiken och för forskningen. Ur forskningssynpunkt är även landsarkiven lämpliga såsom uppsamlingsställen. Om personakterna skall arkiveras av pastorsämbetena, bör dock arkiveringsorten vara den ort där personen avlidit, överförts till obefintlighetsboken eller antecknats såsom utvandrad.

Ifråga om inflyttnings-, församlings- och avgångsregistren gör centralbyrån smärre erinringar, huvudsakligen betingade av statistiska hänsyn. Vad angår ministerialböckernas förande pekar centralbyrån på vissa problem, vilka bör upptagas till behandling vid översynen. Bl. a. gäller detta de olägenheter som följer av den nuvarande vida definitionen av begreppen födelsehemort och rätt inskrivningsort. Av stort statistiskt intresse är nämndens förslag, att födelseavisering från barnmorska, respektive förlossningsanstalt eller sjukhus skall ske på blankett, som får sådan utformning, att den också kan användas av pastor vid avisering av födelse till länsbyrån och till statistiska centralbyrån. Härigenom skulle det bli möjligt att verkställa en mera differentierad bearbetning av födelsestatistiken än det

för närvarande tillgängliga materialet medger.

I fråga om sättet för anmälningsskyldighets fullgörande anser centralbyrån att 15 § folkbokföringsförordningen ger den lämpliga avvägningen av kravet på personlig inställelse.

Mantalsskrivningen. Centralbyrån biträder organisationsnämndens åsikt att mantalsskrivningen bör bibehållas. Den utgör ett viktigt korrektiv mot brister i kyrkobokföringen.

Det ständigt upprepade dubbelarbete, som det otvivelaktigt innebär att år efter år i mantalslängder förteckna alla dem som redan är registrerade i kyrkoböckerna, nödvändiggöres av omständigheter som faller utanför folkbokföringssystemet, nämligen det sätt på vilket samhällsverksamheten i övrigt byggts upp och anknutit rättsverkningar till folkbokföringen och vilket förutsätter att befolkningsläget vid en viss tidpunkt fixeras i längder för ett år framåt. Den sakliga grunden för dessa rättsverkningar är, att de i princip förutsätter en viss bosättning. Att de anknutits till mantalsskrivningen beror på att mantalsskrivningen sedan gammalt grundas på bosättningen och är ett förfarande för att konstatera denna. För mantalsskrivningen är det av värde, att i förslaget den årliga uppgiftsskyldigheten bibehållits, att för dess fullgörande skall gälla en och samma dag i hela riket samt att en förenkling av mantalsblanketten sker genom att överföra den för mantalsskrivningen ovidkommande arbetsgivareuppgiften till deklarationsblanketten. Däremot kan, med hänsyn till att det i grunden avgörande för rättsverkningarna är den verkliga bosättningen den 1 november, invändningar göras mot att en så tidig dag som den 15 september föreslagits såsom dagen för mantalsuppgifternas avlämnande. Att icke den rättsliga utan den faktiska kyrkobokföringsorten den 1 november skall vara mantalsskrivningsort är vidare ägnat att inge betänkligheter, bl. a. med hänsyn till kommunernas och den enskildes rätt. Den omständlighet som kan anses vidlåda det nuvarande förfarandet är betingad av den exaktheten och noggrannhet som ett efterlevande av vedertagna rättsprinciper kräver och som ej kan i mera avsevärd mån eftergivas utan att detta innebär en omvärdering från grunden. Promemorian innehåller emellertid ingen närmare utredning om dessa konsekvenser, om deras betydelse, om utvägar att neutralisera dem och om inställningen hos kommunerna. Därtill kommer att nämnden enligt centralbyråns uppfattning icke kan anses ha ådagalagt att i det nuvarande systemet finnes sådana brister och sådana svårigheter att komma till rätta med bristerna, att en så genomgripande omgestaltning av mantalsskrivningen som den föreslagna för närvarande framstår som tillräckligt motiverad. Efter kritik på vissa andra punkter uttalar centralbyrån, att den icke anser sig kunna tillstyrka att förslaget angående mantalsskrivningens anordnande och vad därmed sammanhänger lägges till grund för lagstiftning. Frågan bör, liksom frågan om församlingsboken, ytterligare utredas under medverkan av representanter för berörda verksamhetsområden. Vid utredningen bör i första hand övervägas huruvida icke tillräckliga förbättringar, även med avseende på ett nytt tekniskt system och i varje fall i avbidan på ett sådant, kan vinnas utan alltför stort avsteg från hävdvunna grundprinciper. Som en antydan om hur centralbyrån föreställer sig att detta skulle bliva möjligt anför centralbyrån några kortfattat skisserade uppslag.

Frågan om den framtida utformningen av kyrkobokföringen i Stockholm och Göteborg anser nämnden bör utredas vid ett senare tillfälle. Man synes således även i fortsättningen få räkna med ett folkbokföringssystem, som beträffande 1/7 av rikets befolkning kan tillämpas endast med stora modifikationer, och som därför förutsätter sådana specialförfattningar som de båda kungörelserna om folkbokföringen i dessa städer. Centralbyrån vidhåller därför sitt hos nämnden tidigare framförda önskemål, att vid de fortsatta övervägandena även dessa båda städers problem måtte inbegripas.

Lm

De nordiska statistiska utskotten

Inter Nordic Working Groups for Statistics

Fyra av de nordiska statistiska utskotten arbetar sedan 1952, då de etablerades genom beslut av 19:de nordiska statistiska chefsmötet. De är utskotten för befolknings- och arbetskraftsstatistik, industri- och annan näringsstatistik, samfärdselstatistik och kreditmarknadsstatistik.

Det socialstatistiska samarbetet är dock av äldre datum (1945) och har utgrenat sig från det socialpolitiska samarbetet i Norden med tre särskilda kommittéer, varav en ännu är verksam.

Vid det 20:de chefsmötet 1954 tillsattes ett korresponderande utskott för kriminalstatistik med säte i Stockholm. Utskottet är f. n. inte i verksamhet.

Efter en konferens i Stockholm 1955 rörande nationalräkenskapsarbetet bildades ett utskott för detta arbete.

Vid det 21:a chefsmötet 1957 tillsattes ett utskott för kulturstatistik.

Ehuru utskottens sammanträden refereras fortlöpande i denna tidskrift, kan det vara skäl att ibland ge en sammanställning med namn, säte och ledning för de utskott som är i verksamhet.

Utskottet för	*Sekretariatets säte*	*Ordförande el. sammankallande*
Befolknings- och arbetskrafts-statistik	Stockholm	T. Widstam
Industri- och annan närings-statistik	Helsingfors	V. Lindberg
Samfärdsel-statistik	Oslo	K. Ofstad
Kreditmarknads-statistik	Köpenhamn	K. Bjerke
Nationalräken-skaper	»	» »
Kulturstatistik	Stockholm	T. Widstam
Nordiska social-statistikkom-mittén	Oslo	F. Alexander

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Arbetsgrupp för diskussion av indikatorer för den ekonomiska utvecklingen på kort sikt

Short Term Economic Indicators

Den 10—14 mars 1958 hölls det andra sammanträdet i Genève av den av Europeiska statistikerkonferensen tillsatta arbetsgruppen för diskussion av indikatorer för den ekonomiska utvecklingen på kort sikt. Konferensen bevistades av representanter från 18 europeiska länder samt Förenta staterna. Från svensk sida deltog t. f. byråchefen Lennart Fastbom, konjunkturinstitutet, vilken även fungerade som ordförande för konferensen.

Arbetsgruppens uppgift är att diskutera olika slag av ekonomisk korttidsstatistik. Härmed avses ekonomisk statistik regelbundet sammanställd med intervaller kortare än ett år, i praktiken vanligen månads- eller kvartalsstatistik. Efter ett förberedande sammanträde med en mindre expertgrupp (i november 1955) höll arbetsgruppen sitt första sammanträde i maj 1956, varvid programmet upptog en diskussion av korttidsstatistik för investeringar och investeringsplaner, orderstockar och orderingång samt av vissa allmänna problem i samband med beräkning och publicering av korttidsstatistik.

Vid årets sammanträde hade arbetet koncentrerats till ett ämne, nämligen indikatorer för belysning av den privata konsumtionens utveckling på kort sikt. Till grund för diskussionerna låg dels memoranda från deltagarländerna med uppgifter om den ifrågavarande korttidsstatistikens omfattning m. m. (vilka av sekretariatet hade sammanfattats i en översiktstabell), dels en sammanfattande promemoria utarbetad inom sekretariatet.

Efter en inledande diskussion om behovet av en dylik statistik (över konsumtionen) startade man med en systematisk genomgång av de olika typer av statistiska källor som i detta sammanhang står till förfogande. En av de vik-

tigaste källorna utgör statistiken över omsättningen inom detaljhandeln; gruppen kunde på denna punkt utgå från de resultat som framlagts av den tidigare arbetsgruppen för distributionsstatistik. Speciellt intresse tilldrog sig vidare de i många, speciellt östeuropeiska länder, men även på sina håll i Västeuropa bl. a. i Storbritannien förekommande löpande (kvartals- eller stundom månadsvisa) hushållsundersökningarna grundade på intervjuer och/eller hushållsbokföring. Tyvärr medgav inte arbetsgruppens program en mera ingående diskussion av de många problem som är förknippade med sådana undersökningar. Den rekommenderade emellertid att ämnet senare skulle tas upp till diskussion på det internationella planet.

Med utgångspunkt från den klassificering av de privata konsumtionsutgifterna, vilken förekommer i FN:s nationalräkenskapssystem, diskuterade man därefter möjligheterna att med stöd av olika former av statistik utföra månads- eller kvartalsberäkningar för de olika individuella posterna.

Gruppen behandlade också frågan om behovet av och förutsättningarna för att löpande göra sammanfattande beräkningar över utvecklingen av större grupper av konsumtionsutgifter eller beräkningar med indelning efter andra grunder än den i FN:s nationalräkenskapssystem tillämpade. Man fann därvid att vid sidan av en totalserie över den privata konsumtionen var det framför allt av intresse att genomföra en redovisning med indelning efter varaktighet. Man bestämde sig härvid för att rekommendera en klassificering i fyra grupper, nämligen: 1) tjänster, 2) icke varaktiga varor, 3) halvvaraktiga varor (huvudsakligen beklädnad) samt 4) varaktiga varor. Det visade sig inte vara möjligt att med utgångspunkt från FN:s ovan berörda ändamålsklassificering genomföra denna gruppering efter varaktighet på ett entydigt och helt tillfredsställande sätt. Tills vidare nöjde sig arbetsgruppen därför med en ungefärlig och provisorisk gruppering efter varaktighet samt rekommenderade att behovet av en sådan indelning skulle beaktas vid en eventuell framtida revidering av FN:s nuvarande klassificeringssystem.

Arbetsgruppens diskussion utmynnade i vissa rekommendationer till länderna rörande utformningen av korttidsstatistiken över den privata konsumtionen, bl. a. innefattande ett minimiprogram. Gruppen rekommenderade slutligen att statistiken över den privata konsumtionen — på det sätt som tidigare varit fallet med investeringsstatistiken — skulle bli föremål för en mera ingående diskussion på det internationella planet, varvid huvudvikten skulle läggas vid årsstatistiken samt vid definitions- och klassificeringsproblem vilka icke kunnat bli föremål för diskussion vid det här berörda sammanträdet.

L. F.

Kommentar
Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster. Preliminära uppgifter om företagens intäkter, kostnader och vinster år 1956 eller motsvarande bokföringsår har varit införda i Statistisk tidskrift 1957:5—12 och 1958:1. En definitiv redogörelse för 1956 utkommer under innevarande år. Denna publikation, Företagens intäkter, kostnader och vinster år 1956, ingår i serien Sveriges officiella statistik.

Uppgifter för år 1957 eller motsvarande bokföringsår insamlas från i stort sett samma företag som närmast föregående år eller omkring 4 200. Härav tillhör ca 2 000 industrin och 1 700 handeln.

I fråga om industrin omfattar undersökningen så gott som samtliga företag med mer än 50 arbetare och ett begränsat antal med 26—50 arbetare samt i fråga om handeln de flesta företag med mer än 50 anställda jämte ett antal mindre företag.

Undersökningen rörande förhållandena inom rederinäringen grundar sig på drygt 200 rederiföretag (vilka uttagits med hjälp av Sveriges skeppslista).

Utvecklingen inom den yrkesmässiga lastbilstrafiken belyses genom uppgifter från närmare 300 lastbilstrafikföretag.

För varje bransch upprättas en preliminär sammanställning, så snart huvuddelen av dit hänförliga uppgifter hunnit bearbetas. Ett sammandrag därav införes i närmast följande nummer av Statistisk tidskrift. Den första av dessa delrapporter för år 1957 avser bryggerier och vattenfabriker och återfinnes på sid. 297.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 297.

Kind of income, etc.
1 Number of wage-earners

Income
2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit
8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account
16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 " Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data
21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 " ; " " volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Brottsligheten. För första kvartalet 1958 redovisas 53 641 till polisens kännedom komna strafflagsbrott mot 54 700 för första kvartalet 1957. En viss minskning har sålunda inträtt, motsvarande 1,9 %.

Minskning noteras för ett flertal strafflagsbrottsgrupper, bl. a. förskingrings- och trolöshetsbrotten (22 kap.) samt skadegörelsebrotten (24 kap.). Fortsatt ökning visar framförallt inbrottsstöl-

derna och motorfordonstillgreppen. Av dessa ökade de förra från 9 776 till 11 255 eller med 15,1 %, och de senare från 5 430 till 6 108 eller med 12,5 %, i jämförelse med första kvartalet 1957. Av motorfordonstillgreppen under första kvartalet 1958 var 4 133 biltillgrepp, 403 tillgrepp av motorcyklar samt 1 572 tillgrepp av moped. I biltillgreppen är inräknade 1 842 försök till sådant brott, motsvarande 44,6 % av hela antalet.

Av de i strafflagen ej upptagna brotten är här efter vanligheten medtagna, förutom lönnbränning och rattfylleri, endast brott enligt skattestrafflagen. Antalet rattfylleribrott under första kvartalet 1958 var ungefär oförändrat i jämförelse med första kvartalet 1957 (1 845 resp. 1 856). Detsamma gäller de fåtaliga lönnbränningsbrotten, medan brotten enligt skattestrafflagen ökat med 16,6 %.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 298.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary
Chapter 20. Thefts of motorcars
» of motorcycles
» of cycles with aux. motor
» of bicycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: hotel, restaurant and taxi fraud
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol
False or negligent income-tax return

Vägtrafikolyckor. Antalet för första kvartalet redovisade polisundersökta vägtrafikolyckor var år 1958, såsom i allmänhet varit fallet, mindre än under fjärde kvartalet föregående år, men olyckorna med endast egendomsskada visar i motsats till utvecklingen under senare år ökning. Första kvartalet 1958 visar åter en uppåtgående tendens i jämförelse med motsvarande kvartal år 1957. För första kvartalet karakteristisk är den förhållandevis starka ökningen av olyckorna med endast egendomsskada, medan olyckorna med dödlig utgång eller annan personskada något minskat. Vid jämförelsen med år 1957 bör tagas i betraktande den trafikinskränkning, som föranleddes av det s. k. söndagskörförbudet, vilket upphörde den 4 februari 1957.

I jämförelse med första kvartalet 1957 ter sig utvecklingen i tättbebyggda och icke tättbebyggda områden icke helt likartad. Dödsolyckorna under första kvartalet 1958 har enligt de preliminära siffrorna i de förra något ökat (från 47 till 50) men i de senare tvärtom minskat (från 94 till 89).

Ehuru antalet olyckor med dödlig utgång eller annan personskada något minskat eller hållit sig praktiskt taget oförändrat i jämförelse med första kvar-

(forts. å sid. 304)

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter för de enskilda sparbankerna *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr		
	31 mars 1957	31 dec. 1957	31 mars 1958 °
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	12 283 074	12 936 095	13 274 701
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:			
Certain assets:			
Kassabehållning *Cash*	39 428	47 305	44 834
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	8 078	9 238	9 200
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks etc.*	328 263	278 057	376 156
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills etc.*	4 729	4 540	6 845
Obligationer *Bonds*	1 155 341	1 253 231	1 269 199
Lån *Loans*	10 598 640	11 151 940	11 392 587
Fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning *Advances on current account*	1 290	2 494	3 190
AV SKULDERNA UTGJORDE:			
Certain liabilities:			
Insättarnas medel *Deposits by the public*	11 784 783	11 969 381	12 755 378
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	11 272 010	11 310 714	12 000 471
fria sektorn » » *other*	512 773	658 667	754 907
Upplåning *Borrowings*	5 370	19 884	7 580

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel *Withdrawals* 1 000 kr
Första kvartalet 1957 *1st quarter*	1 550 367	1 270 586
Fjärde » 1957 *4th* »	1 667 135	1 664 664
Första » 1958 *1st* »	1 994 988	1 698 964

Anm. Insättarnas medel vid ett kvartals början överensstämmer i regel icke med insättarnas medel vid föregående kvartals slut. Detta beror huvudsakligen dels på att förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning redovisas bland insättningar och uttag, dels även på räntekrediteringar för det eller de kvartal, som markerats med ° ovan.

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken, svenska jordbrukskreditkassan samt centralkassa för jordbrukskredit.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data

Industriföretag *Manufacturing enterprises*

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Bryggerier och vattenfabriker (33 företag) *Breweries and aerated water industry*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	4 301	4 091	− 210	− 5
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	27,0	33,5	+ 6,5	+ 24
3	Utdelning å aktier och andelar	8,8	7,1	− 1,7	− 20
4	Räntor	1,8	2,4	+ 0,6	+ 35
5	Överskott å annan rörelse	0,9	0,9	+ 0,0	+ 2
6	Övriga intäkter	0,9	[1] 3,1	+ 2,2	+ 232
7	Summa	39,5	47,0	+ 7,5	+ 19
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	2,3	2,6	+ 0,3	+ 14
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	11,5	11,2	− 0,3	− 2
10	Skatter samt investeringsavgift	7,7	12,3	+ 4,6	+ 60
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,5	2,4	− 0,2	− 6
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	1,9	2,4	+ 0,5	+ 24
14	Redovisad vinst	13,6	16,2	+ 2,6	+ 19
15	Summa	39,5	47,0	+ 7,5	+ 19
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	305,6	311,6	+ 6,0	+ 2
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	180,4	187,3	+ 6.9	+ 4
18	Varuskatter	98,2	90.8	− 7,4	− 8
19	Summa avgående poster	278,6	278,1	− 0,5	− 0
20	Bruttovinst	27,0	33,5	+ 6,5	+ 24
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	18,0	12,9	− 5,2	− 29
22	Därav egentlig investering	14,7	11,9	− 2,8	− 19
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,3	1.6	+ 0,3	+ 19
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,9	7,0	− 1,9	− 21
25	Lagervärdeförändring	+ 4,7	+ 1,1	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 5,3	+ 0,4	.	.
27	Lön till anställda	67,8	68,1	+ 0,3	+ 0
28	Därav till industriarbetare	46,2	45,5	− 0,7	− 2
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,0	4,2	+ 0,2	+ 4
30	Betald utdelning	13,2	12,2	− 1,0	− 8
31	Beslutad utdelning	12,2	13,3	+ 1,2	+ 10

[1] Häri ingår en vinst å aktieförsäljning med 2,1 milj. kr.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1955	1956	1957	1956	
				1 kv.	2 kv.
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 404	3 646	3 752	892	925
Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	742	777	726	203	191
våldsamt motstånd	1 609	1 897	2 054	417	500
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	539	487	460	134	141
12 kap. Förfalskningsbrott	1 247	1 049	1 152	262	220
13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	800	750	806	204	165
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 351	9 163	9 369	2 138	2 354
Därav: mord och dråp	49	62	55	12	18
vållande till annans död	277	278	264	62	48
barnamord o. dyl.	11	10	14	—	4
fosterfördrivning.....	103	68	119	20	15
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 316	2 421	2 575	567	599
Därav: våldtäkt	304	335	345	69	86
18 kap. Sedlighetsbrott	2 409	2 166	1 906	553	642
Därav: otukt med person under 15 år.	673	645	532	178	220
annan otukt	344	236	147	75	41
exhibitionism	516	491	439	94	154
annan sedlighetssårande handling	738	677	616	171	203
19 kap. Allmänfarliga brott	3 440	3 651	3 426	818	1 252
Därav: mordbrand	205	249	243	52	82
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	162 296	169 905	191 460	31 914	42 677
Därav: inbrottsstöld	32 878	34 839	42 853	7 450	8 412
tillgrepp av bilar	25 051	25 922	17 848	4 563	6 079
» » motorcyklar			4 723		
» » mopeder			10 062		
» » cyklar.....			50 319		
rån	..	..	..	..	..
	291	396	438	92	97
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	16 206	16 897	[2] 18 664	4 506	4 566
Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	..	..	3 704	..	..
22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 579	5 573	5 316	1 423	1 314
23 kap. Gäldenärsbrott	380	497	466	142	118
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	7 957	9 681	11 374	1 834	2 655
25 kap. Ämbetsbrott	813	800	791	209	205
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 125	2 962	2 930	899	757
Summa	219 862	229 648	254 447	46 495	58 590
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
Lönnbränning	231	71	130	19	14
Rattfylleri	9 066	11 553	11 811	1 788	3 349
Skattestrafflagen	3 813	4 450	2 917	1 358	532

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] Korrigerad siffra. — [3] Därav annonsbedrägeri i Uppsala:

Offences known to the police. Preliminary data

		1957				1958	Därav i		
3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	Stockholm	Göteborg	Malmö
946	883	954	946	941	911	830	238	57	38
204	179	187	178	192	169	146	40	7	5
495	485	486	538	519	511	418	114	40	11
127	85	101	126	114	119	110	4	—	—
262	305	315	287	255	295	322	68	24	2
157	224	265	180	165	196	251	62	9	5
2 483	2 188	2 238	2 269	2 436	2 426	2 168	488	197	195
12	20	8	13	15	19	14	6	—	—
73	95	47	59	74	84	63	12	—	4
1	5	1	9	1	3	2	—	—	—
18	15	22	54	27	16	10	2	2	1
598	657	638	591	684	662	590	129	44	24
116	64	69	90	[2] 116	70	79	27	2	1
538	433	453	538	517	398	460	114	25	38
136	111	153	148	111	120	171	27	4	10
62	58	44	30	29	44	33	11	—	2
136	107	108	151	101	79	97	41	2	4
179	124	122	161	210	123	126	19	18	18
826	755	853	1 116	707	750	743	243	2	18
46	69	85	47	54	57	57	31	1	5
50 408	44 906	39 688	47 241	54 169	50 362	39 101	9 355	3 917	2 361
9 242	9 735	9 776	10 315	10 659	12 103	11 255	3 048	1 451	830
		3 382	4 120	4 772	5 574	4 133	2 014	431	194
8 409	6 871	558	1 308	1 816	1 041	403	106	70	14
		1 490	2 763	3 089	2 720	1 572	385	340	159
..	..	10 226	13 222	15 277	11 594	7 533	410	298	565
117	90	110	93	110	125	107	52	8	9
3 990	3 835	4 103	3 931	5 011	[3] 5 619	4 378	997	313	132
..	..	931	850	1 076	847	969	420	83	33
1 324	1 512	1 435	1 229	1 330	1 322	1 264	251	102	52
117	120	121	160	82	103	102	8	8	2
2 581	2 611	2 650	2 970	2 784	2 970	2 377	337	110	154
188	198	232	193	176	190	197	5	6	1
648	658	654	601	891	784	748	23	53	4
65 193	59 370	54 700	62 378	70 262	67 107	53 641	12 322	4 867	3 026
11	27	24	48	32	26	25	—	—	—
4 082	2 334	1 856	3 124	3 741	3 090	1 845	281	133	88
1 439	1 121	830	330	820	937	968	22	29	18

3 kv. 801 brott; 4 kv. 1 614 brott eller tillhopa för hela året 2 415 brott.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 April	117	13	1 152	448	634	145	2 379	541	148	95
Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044.8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567.7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
286,2	334,0	1 400,2	2 207,5	4 227,9	1 132,2	342,3	148,2	1956 April
304,9	352,7	1 626,0	1 916,4	4 200,0	875,6	290,8	117,3	Maj
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340.4	387,5	1 647,3	2 490.6	4 865,8	1 161,8	329.5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797.2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712.0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288.6	305.4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179.7	Okt.
252.9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230.8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370.4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213.8	218.3	1 022.7	1 551,1	3 005.9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199.0	239.6	997,2	1 206,7	2 642.5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222.6	251,2	1 077.3	1 511.5	3 062,6	685.8	293.5	164,5	Mars
193,1	217.8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244.9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250,9	255,5	1 234.2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715.9	3 174.8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208.5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539.6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*		
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*	Summa *Total*
Hela riket *Sweden*								
1946	435	6 841	8 590	15 866	29 652	461	8 322	8 783
1947	500	7 800	10 943	19 243	36 398	527	9 328	9 855
1948	492	7 110	9 215	16 817	31 976	531	8 583	9 114
1949	494	7 342	9 325	17 161	32 318	517	8 978	9 495
1950	571	8 559	12 450	21 580	40 490	595	10 583	11 178
1951	662	9 086	15 669	25 417	47 958	708	11 240	11 948
1952	723	10 242	19 294	30 259	56 647	750	12 846	13 596
1953	872	12 023	19 811	32 706	61 186	921	15 033	15 954
1954	899	13 460	27 033	41 392	77 043	942	16 963	17 905
1955	871	14 228	31 655	46 754	86 932	902	18 050	18 952
1956	834	14 919	34 183	49 936	93 525	889	19 220	20 109
1957*[2]	841	15 044	36 798	52 683	97 784	903	19 171	20 074
1956* 1 kv.	131	2 287	9 727	12 145	23 244	141	2 920	3 061
2 kv.	147	3 603	6 800	10 550	19 685	156	4 514	4 670
3 kv.	257	4 854	8 062	13 173	24 358	279	6 286	6 565
4 kv.	228	3 510	9 151	12 889	23 768	240	4 423	4 663
1957* 1 kv.	141	2 525	9 070	11 736	22 067	146	3 244	3 390
2 kv.	204	3 693	7 602	11 499	21 464	230	4 669	4 899
3 kv.	252	4 713	9 100	14 065	26 162	267	6 069	6 336
4 kv.	237	3 752	10 066	14 055	25 782	252	4 733	4 985
1958* 1 kv.	139	2 516	11 284	13 939	26 398	148	3 329	3 477
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*								
1957* 1 kv.	94	1 109	3 191	4 394	7 650	98	1 607	1 705
2 kv.	133	1 357	2 121	3 611	5 872	158	1 977	2 135
3 kv.	176	1 999	3 204	5 379	9 062	190	2 912	3 102
4 kv.	155	1 577	3 410	5 142	8 396	170	2 285	2 455
1958* 1 kv.	89	1 196	3 966	5 251	9 307	97	1 800	1 897
Tättbebyggt område *Built-up areas*								
1957* 1 kv.	47	1 416	5 879	7 342	14 417	48	1 637	1 685
2 kv.	71	2 336	5 481	7 888	15 592	72	2 692	2 764
3 kv.	76	2 714	5 896	8 686	17 100	77	3 157	3 234
4 kv.	82	2 175	6 656	8 913	17 386	82	2 448	2 530
1958* 1 kv.	50	1 320	7 318	8 688	17 091	51	1 529	1 580

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allare *including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours.* —

Road Accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister *Drivers of cycle with aux. motor*	Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	Cyklister *Cyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1946	654	1 297	1 003	259	·	193	3 075	1 764	538	8 783
1947	904	1 619	1 098	249	·	162	3 386	1 971	466	9 855
1948	683	1 474	1 087	243	·	127	3 070	1 911	519	9 114
1949	745	1 624	1 160	222	·	141	3 288	1 811	504	9 495
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957*[2]	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
1956* 1 kv.	760	908	114	19	109	68	325	595	163	3 061
2 kv.	675	922	639	171	488	245	734	760	36	4 670
3 kv.	1 013	1 326	995	284	770	406	922	785	64	6 565
4 kv.	980	1 126	346	46	387	176	590	878	134	4 663
1957* 1 kv.	842	953	138	24	178	92	343	712	108	3 390
2 kv.	1 047	773	661	133	546	284	632	755	68	4 899
3 kv.	1 103	1 446	845	253	720	349	838	726	56	6 336
4 kv.	1 173	1 244	256	43	411	190	574	1 015	79	4 985
1958* 1 kv.	991	1 114	78	9	147	57	242	668	171	3 477
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1957* 1 kv.	590	664	47	7	39	36	97	156	69	1 705
2 kv.	709	540	250	62	149	89	157	143	36	2 135
3 kv.	782	1 035	343	114	196	145	254	212	21	3 102
4 kv.	799	898	87	21	105	69	179	251	46	2 455
1958* 1 kv.	695	814	29	4	32	14	77	140	92	1 897
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1957* 1 kv.	252	289	91	17	139	56	246	556	39	1 685
2 kv.	338	233	411	71	397	195	475	612	32	2 764
3 kv.	321	411	502	139	524	204	584	514	35	3 234
4 kv.	374	346	169	22	306	121	395	764	33	2 530
1958* 1 kv.	296	300	49	5	115	43	165	528	79	1 580

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures*

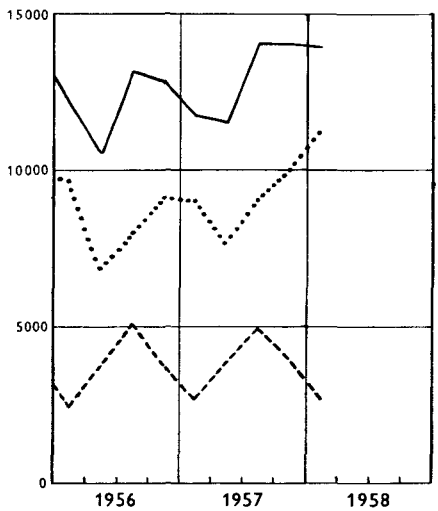
[2] Inkl. tillägg av senare inkomna uppgifter.

(forts. från sid. 295)
talet 1957, visar antalet dödade och skadade personer viss ökning i jämförelse med sistnämnda kvartal. Ökningen, huvudsakligen avseende lindrigt skadade, kommer företrädesvis på bilförarna och bilpassagerarna. För flertalet övriga trafikantgrupper noteras tvärtom en minskning.

Redovisningen av omkörningsolyckerna samt av fördelningen av olyckorna efter de vid olyckstillfället rådande ljusförhållandena, båda införda fr. o. m. första kvartalet 1958, visar bl. a. att 11 % av samtliga olyckor under detta kvartal, oftast kollisionsolyckor, inträffat i samband med omkörning, samt att av de olyckor under kvartalet, beträffande vilka ljusförhållandena vid olyckstillfället varit kända, 27 % inträffat under mörker med eller utan vägbelysning. Andelen mörkerolyckor stiger med olyckans svårighetsgrad. Denna är sålunda för olyckor med dödlig utgång 42 %, svår personskada 34 %, lindrig personskada 31 % och endast egendomsskada 26 %. Huruvida detta sammanhänger med mörkerolyckornas art eller är ett uttryck för att mörkerolyckorna eljest är förhållandevis svårare än olyckorna under dagsljus och halvdager, framgår icke av den förevarande redovisningen.

Vidstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna av antalet vägtrafikolyckor, vilka föranlett personskada resp. endast egendomsskada samt av totalantalet vägtrafikolyckor för hela riket.

Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor
Number of Road Accidents: Quarterly data

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

Road accidents. Translation of the text in the table, p. 308.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Mars 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *March 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	3	—	3	24	3	27	184	72	256	211	75	286
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	10	3	13	32	4	36	217	86	303	259	93	352
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	—	—	—	4	3	7	10	21	31	14	24	38
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	2	1	3	1	3	4	3	4	7
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	3	1	4	4	10	14	7	47	54	14	58	72
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	1	2	3	2	9	11	2	12	14	5	23	28
Cyklister *Cyclists*	4	1	5	9	9	18	14	40	54	27	50	77
Fotgängare *Pedestrians*	5	8	13	11	33	44	21	124	145	37	165	202
Övriga *Others*	5	—	5	3	8	11	17	23	40	25	31	56
Summa *Total*	31	15	46	91	80	171	473	428	901	595	523	1 118

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	9	10	38	57
7—10 »	1	9	38	48
11—14 »	1	4	21	26
15—17 »	4	16	59	79
18—29 »	9	24	196	229
30—44 »	3	31	169	203
45—59 »	8	28	149	185
60—69 »	5	20	49	74
> 69 »	6	7	24	37
Okänd ålder *Age not stated*	—	22	158	180
Samtliga *Total*	46	171	901	1 118
Därav *Of which*				
män *males*	32	126	575	733
kvinnor *females*	14	38	249	301
okänt kön *sex not stated*	—	7	77	84

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 927	3 522	5 449
Lastbil *Lorry*	643	835	1 478
Buss *Bus*	84	171	255
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	20	66	86
Moped *Cycle with aux. motor*	21	105	126
Annan lätt mc *Other light mc*	9	47	56
Spårvagn *Tram*	—	54	54
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	6	6	12
Cykel *Cycle*	29	76	105
Annat fordon *Other vehicle*	83	337	420
Fotgängare *Pedestrian*	37	167	204
Andra trafikelement *Other traffic elements*	32	3	35
Summa *Total*	2 891	5 389	8 280

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Mars 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	7	18	65	92	2	8	37	47
Uppsala »	1	3	7	22	33	1	3	14	18
Södermanlands »	1	2	11	49	63	1	2	20	23
Östergötlands »	—	2	15	71	88	—	5	24	29
Jönköpings »	1	4	7	40	52	1	7	20	28
Kronobergs »	—	1	7	50	58	—	1	10	11
Kalmar »	1	1	14	40	56	1	2	18	21
Gotlands »	—	—	3	13	16	—	—	5	5
Blekinge »	—	1	7	56	64	—	1	9	10
Kristianstads »	1	2	15	66	84	1	2	20	23
Malmöhus »	—	7	28	83	118	—	9	36	45
Hallands »	2	2	7	24	35	2	2	11	15
Göteb. o. Bohus »	3	3	9	33	48	4	7	15	26
Älvsborgs »	2	4	15	49	70	2	5	25	32
Skaraborgs »	3	6	17	65	91	3	7	26	36
Värmlands »	2	2	10	56	70	2	3	16	21
Örebro »	—	2	8	30	40	—	2	11	13
Västmanlands »	—	4	5	48	57	—	4	6	10
Kopparbergs »	—	2	12	39	53	—	3	20	23
Gävleborgs »	1	3	11	75	90	1	3	21	25
Västernorrlands »	2	2	26	82	112	3	2	40	45
Jämtlands »	—	3	11	42	56	—	3	15	18
Västerbottens »	4	4	15	36	59	5	6	30	41
Norrbottens »	2	4	13	66	85	2	4	24	30
Summa *Total*	28	71	291	1 200	1 590	31	91	473	595

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

March 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	—	12	70	600	682	—	12	79	91
Stockholms län	2	5	24	95	126	2	5	27	34
Uppsala »	—	2	6	55	63	—	2	9	11
Södermanlands »	—	1	13	72	86	—	2	13	15
Östergötlands »	1	4	17	91	113	1	4	20	25
därav Norrköpings stad	1	1	9	35	46	1	1	11	13
Jönköpings län	—	2	8	63	73	—	2	11	13
Kronobergs »	—	—	4	22	26	—	—	4	4
Kalmar »	2	1	3	44	50	2	2	3	7
Gotlands »	—	—	4	12	16	—	—	3	3
Blekinge »	—	1	4	32	37	—	1	5	6
Kristianstads »	—	4	1	52	57	—	4	1	5
Malmöhus »	—	9	40	237	286	—	9	45	54
därav Malmö stad	—	4	28	143	175	—	4	32	36
Hallands län	1	1	6	32	40	1	1	8	10
Göteb. o. Bohus »	2	18	72	268	360	2	18	83	103
därav Göteborgs stad..	1	17	61	239	318	1	17	70	88
Älvsborgs län	1	1	8	43	53	1	1	10	12
Skaraborgs »	—	—	1	34	35	—	—	1	1
Värmlands »	2	3	10	45	60	2	3	12	17
Örebro »	—	2	16	56	74	—	2	18	20
Västmanlands »	1	1	7	77	86	1	1	9	11
Kopparbergs »	—	—	10	31	41	—	—	14	14
Gävleborgs »	1	2	15	99	117	1	3	17	21
Västernorrlands »	1	1	4	58	64	1	1	4	6
Jämtlands »	1	3	3	23	30	1	3	4	8
Västerbottens »	—	2	11	43	56	—	2	12	14
Norrbottens »	—	2	14	81	97	—	2	16	18
Summa *Total*	15	77	371	2 265	2 728	15	80	428	523
Hela riket *Sweden*	43	148	662	3 465	4 318	46	171	901	1 118

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Mars 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *March 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med endast egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	21	71	380	2 369	2 841	1 033	1 808
3	Därav: i motsatt färdriktning	11	24	157	836	1 028	690	338
4	i korsande »	6	37	150	940	1 133	133	1 000
5	i samma »	4	10	73	593	680	210	470
6	Mellan fler än två fordon	1	3	26	111	141	61	80
7	Summa	22	74	406	2 480	2 982	1 094	1 888
8	Därav vid omkörning	3	6	49	345	403	146	257
9	Kollision med parkerat fordon	1	3	17	475	496	52	444
10	Därav vid omkörning	—	1	5	48	54	16	38
11	Kollision med fotgängare	13	43	135	2	193	37	156
12	Därav vid omkörning	—	1	5	—	6	4	2
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	1	1	1	3	1	2
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	—	1	30	31	29	2
16	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	1	1	37	39	9	30
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	—	6	22	136	164	54	110
20	Därav vid omkörning	—	—	—	2	2	1	1
21	Körning av vägen	5	10	51	259	325	279	46
22	Därav vid omkörning	—	—	—	5	5	5	—
23	Kullkörning	—	8	22	21	51	21	30
24	Därav vid omkörning	—	—	—	2	2	1	1
25	Olycka av annat slag	2	2	6	24	34	14	20
26	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
27	Samtliga olyckor	43	148	662	3 465	4 318	1 590	2 728
28	Därav vid omkörning	3	8	59	403	473	174	299
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	31	109	507	2 702	3 349	1 262	2 087
30	Halvdager	2	5	33	136	176	67	109
31	Mörker med vägbelysning	1	20	76	402	499	44	455
32	» utan »	9	14	45	151	219	205	14
33	Okända ljusförhållanden	—	—	1	74	75	12	63

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

Folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957

The National Referendum on Retirement Pensions

Sedan anslag beviljats till statistiska undersökningar i anslutning till folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957, har statistiska centralbyrån utfört en bearbetning av det föreliggande materialet i huvudsaklig överensstämmelse med ämbetsverkets förslag. Statistiken omfattar dels en total bearbetning av uppgifter om rösträtt, röstningsdeltagande och röstfördelning, dels en stickprovsundersökning grundad på urval i röstlängderna av personer, som är födda den 15 i månaden och därigenom tillhör det i statistiska centralbyrån förda befolkningsregistret.

Skyldigheten att tillställa statistiska centralbyrån erforderligt statistiskt primärmaterial har reglerats genom kungörelse den 16 augusti 1957 (SFS 497) om insändande till statistiska centralbyrån av protokoll, röstlängder och statistiska uppgifter i samband med folkomröstningen. De grundläggande bestämmelserna om röstningsförfarandet är meddelade i lag den 31 maj 1957 om folkomröstning i pensionsfrågan (SFS 348).

Den totala bearbetningen

Rösträtten. Rösträtt vid folkomröstningen hade samtliga svenska män och kvinnor, som enligt 1957 års röstlängd var röstberättigade vid val till riksdagens andra kammare, dvs. året före omröstningen uppnått minst 21 års ålder och icke stod under förmynderskap.

Uppgifter om antalet röstberättigade infordrades av statistiska centralbyrån från varje omröstningsdistrikt i riket på en för ändamålet fastställd blankett. Liksom under år då andrakammarval förrättas kunde uppgifterna för landsbygdens distrikt införskaffas genom förmedling av landsfiskalerna och för städerna genom magistrater och kommunalborgmästare. För Stockholms stad gällde särskilda bestämmelser. En sammanställning av antalet röstberättigade män och kvinnor i olika län lämnas i tab. 1.

I jämförelse med motsvarande siffror vid andrakammarvalet 1956 hade antalet röstberättigade i 1957 års röstlängd ökats med inalles 20 376 personer eller 0,4 %. Ökningen är relativt obetydlig och torde bl. a. få sättas i samband med att den för året nytillkomna årsklassen hör till de relativt sett numerärt små födelsekullarna från mitten av 1930-talet.

Deltagandet i omröstningen. Uppgifter för varje län om antalet i folkomröstningen deltagande män och kvinnor, absolut och i procent av antalet röstberättigade, redovisas i tab. 1. Uppgifterna har liksom vid andrakammarval insänts till statistiska centralbyrån av de röstsammanräknande myndigheterna. De har lämnats för varje omröstningsdistrikt och bygger på sammanräkning i röstlängderna av antalet instreckade personer, som deltagit i omröstningen, varvid även inräknats de genom länsstyrelses egen försorg verkställda instreckningarna av personer, som röstat inför röstmottagare (poströsträtande). Uppgifter om relativa antalet i omröstningen deltagande på landsbygden och i städerna jämfört med motsvarande siffror för valdeltagandet i riksdagsmannavalen 1956 och 1952 samt kommunalvalen 1954 meddelas i följande tablå:

	Lb	St	Riket
Män			
1957	73,4	76,3	74,8
1956	80,8	82,4	81,5
1954	80,0	81,3	80,6
1952	79,9	81,8	80,8
Kvinnor			
1957	67,0	72,7	70,0
1956	76,2	80,0	78,2
1954	75,7	79,4	77,6
1952	75,3	79,6	77,5

Deltagandet i 1957 års folkomröstning var avsevärt livligare än i folkomröstningen 1955 angående införande av högertrafik, då röstfrekvensen utgjorde endast omkring 53 %, men väsentligt mindre än deltagandet i de allmänna valen under senare år. I själva verket får man gå tillbaka till riksdagsmannavalet 1944

Tab. 1. Folkomröstningen den 13 oktober 1957: röstberättigade och deltagare i omröstningen

National referendum of October 13, 1957: persons entitled to vote and votes cast

Län *County*	Röstberättigade *Entitled to vote*			I omröstningen deltagande *Votes cast*					
	Män *Men*	Kvinnor *Women*	Summa *Total*	Män *Men*		Kvinnor *Women*		Summa *Total*	
				Antal *Number*	%	Antal *Number*	%	Antal *Number*	%
Stockholms stad	251 032	304 962	555 994	187 300	74,6	221 884	72,8	409 184	73,6
Stockholms län ..	127 890	131 368	259 258	95 410	74,6	93 993	71,5	189 403	73,1
Uppsala » ..	53 048	56 196	109 244	38 509	72,6	37 781	67,2	76 290	69,8
Södermanlands » ..	72 388	74 260	146 648	56 483	78,0	54 143	72,9	110 626	75,4
Östergötlands » ..	117 969	121 594	239 563	89 217	75,6	85 153	70,0	174 370	72,8
Jönköpings » ..	93 418	94 100	187 518	74 846	80,1	69 133	73,5	143 979	76,8
Kronobergs » ..	55 456	52 672	108 128	41 060	74,0	35 714	67,8	76 774	71,0
Kalmar » ..	80 446	79 221	159 667	58 251	72,4	52 074	65,7	110 325	69,1
Gotlands » ..	18 249	18 169	36 418	12 389	67,9	11 083	61,0	23 472	64,5
Blekinge » ..	48 436	48 741	97 177	34 072	70,3	31 566	64,8	65 638	67,5
Kristianstads » ..	86 648	87 212	173 860	64 508	74,4	60 108	68,9	124 616	71,7
Malmöhus » ..	197 983	215 176	413 159	160 266	80,9	169 139	78,6	329 405	79,7
Hallands » ..	56 571	56 306	112 877	42 417	75,0	39 021	69,3	81 438	72,1
Göteb. o. Bohus » ..	197 802	210 143	407 945	143 196	72,4	145 846	69,4	289 042	70,9
Göteborgs stad ...	126 987	140 029	267 016	93 509	73,6	99 495	71,1	193 004	72,3
Älvsborgs län ..	123 124	125 691	248 815	93 910	76,3	88 656	70,5	182 566	73,4
Skaraborgs » ..	84 739	83 961	168 700	62 928	74,3	56 151	66,9	119 079	70,6
Värmlands » ..	99 901	97 266	197 167	74 532	74,6	65 768	67,6	140 300	71,2
Örebro » ..	86 150	88 098	174 248	63 438	73,6	60 978	69,2	124 416	71,4
Västmanlands » ..	70 718	69 722	140 440	53 137	75,1	48 530	69,6	101 667	72,4
Kopparbergs » ..	93 603	92 881	186 484	66 687	71,2	59 487	64,0	126 174	67,7
Gävleborgs » ..	98 923	98 699	197 622	70 661	71,4	64 131	65,0	134 792	68,2
Västernorrlands » ..	96 146	95 093	191 239	74 168	77,1	68 112	71,6	142 280	74,4
Jämtlands » ..	48 834	45 647	94 481	34 481	70,6	28 855	63,2	63 336	67,0
Västerbottens » ..	77 933	72 633	150 566	59 892	76,9	50 764	69,9	110 656	73,5
Norrbottens » ..	77 970	72 513	150 483	55 211	70,8	46 649	64,3	101 860	67,7
Hela riket *Sweden* ..	2 415 377	2 492 324	4 907 701	1 806 969	74,8	1 744 719	70,0	3 551 688	72,4
Landsbygden *Rural districts*	1 250 686	1 178 187	2 428 873	918 079	73,4	789 715	67,0	1 707 794	70,3
Städerna *Towns*	1 164 691	1 314 137	2 478 828	888 890	76,3	955 004	72,7	1 843 894	74,4

och kommunalvalen 1946 för att finna en röstfrekvens av ungefär samma storleksordning som vid folkomröstningen 1957.

En sammanställning av deltagandet i folkomröstningen i de olika länen lämnas i tab. 1. Vid en jämförelse mellan länen visar Malmöhus län det livligaste deltagandet i folkomröstningen (79,7 %), närmast följt av Jönköpings och Södermanlands län (76,8 % resp. 75,4 %). Lägsta siffran noteras för Gotlands län (64,5 %). Länssiffrorna för männens röstningsdeltagande varierar från 80,9 % till lägst 67,9 %; om Gotlands län utelämnas, blir undre gränsen 70,3 %. Detta innebär att övriga länssiffror har ett spridningsområde av ungefär 10 %. Siffrorna för kvinnornas röstningsdeltagande i olika län har ett större spridningsområde än männens, ungefär 15 % (från 78,6 till 63,2 %, om Gotlands län utelämnas).

De nämnda regionala olikheterna i deltagandet i folkomröstningen är delvis desamma, som konstaterats vid de senaste årens allmänna val. Länen med den högsta röstfrekvensen vid folkom-

Tab. 2. **Folkomröstningen den 13 oktober 1957: absolut och relativ fördelning av godkända röstsedlar på de olika alternativen**

National referendum of October 13, 1957: absolute and relative distribution of valid ballots, by alternative

Län *County*	Antal godkända röstsedlar *Number of valid ballots*[1]					Fördelning i % *Percent distribution*			
	Förslag nr 1	Förslag nr 2	Förslag nr 3	Blanka *Blank*	Summa röstsedlar *Total*	Förslag nr			Blanka *Blank*
						1	2	3	
Stockholms stad	185 441	20 557	181 064	20 838	407 900	45,5	5,0	44,4	5,1
Stockholms län	88 896	18 272	73 737	8 156	189 061	47,0	9,7	39,0	4,3
Uppsala »	35 463	12 186	24 848	3 667	76 164	46,6	16,0	32,6	4,8
Södermanlands »	56 556	12 386	36 795	4 587	110 324	51,3	11,2	33,3	4,2
Östergötlands »	85 738	26 448	55 538	6 134	173 858	49,3	15,2	32,0	3,5
Jönköpings »	52 894	27 970	58 434	4 448	143 746	36,8	19,5	40,6	3,1
Kronobergs »	27 018	22 670	24 435	2 526	76 649	35,2	29,6	31,9	3,3
Kalmar »	44 676	28 724	33 713	2 982	110 095	40,6	26,0	30,6	2,8
Gotlands »	7 162	8 818	6 530	929	23 439	30,6	37,6	27,9	3,9
Blekinge »	31 262	7 972	24 891	1 554	65 679	47,6	12,1	37,9	2,4
Kristianstads »	40 733	25 002	53 569	4 884	124 188	32,8	20,1	43,2	3,9
Malmöhus »	143 357	41 842	130 187	11 952	327 338	43,8	12,8	39,8	3,6
Hallands »	27 052	28 258	21 986	3 993	81 289	33,4	34,8	27,0	4,8
Göteborgs o. Bohus »	130 482	20 580	127 863	9 265	288 190	45,3	7,1	44,4	3,2
Göteborgs stad[2]	90 069	7 327	84 662	6 040	188 098	47,9	3,9	45,0	3,2
Älvsborgs län	73 410	34 520	68 081	6 055	182 066	40,3	19,0	37,4	3,3
Skaraborgs »	37 051	28 566	48 567	4 747	118 931	31,2	24,0	40,8	4,0
Värmlands »	72 016	19 562	43 904	4 546	140 028	51,4	14,0	31,4	3,2
Örebro »	62 849	20 266	34 090	6 928	124 133	50,7	16,3	27,4	5,6
Västmanlands »	57 286	13 830	25 954	4 302	101 372	56,5	13,7	25,6	4,2
Kopparbergs »	65 548	25 479	28 709	6 119	125 855	52,0	20,2	22,8	5,0
Gävleborgs »	76 921	22 211	30 911	4 533	134 576	57,2	16,5	22,9	3,4
Västernorrlands »	77 022	22 356	38 842	3 980	142 200	54,2	15,7	27,3	2,8
Jämtlands »	31 167	12 087	17 719	2 260	63 233	49,3	19,1	28,0	3,6
Västerbottens »	48 415	18 917	38 940	4 259	110 531	43,8	17,1	35,2	3,9
Norrbottens »	65 716	11 097	22 170	2 755	101 738	64,6	10,9	21,8	2,7
Hela riket	1 624 131	530 576	1 251 477	136 399	3 542 583	45,8	15,0	35,3	3,9
Landsbygden[2]	716 433	419 274	467 226	59 423	1 662 356	43,2	25,2	28,1	3,5
Städerna[2]	887 138	104 747	728 854	74 536	1 795 275	49,4	5,8	40,6	4,2
Poströster *Mail ballots*	20 560	6 555	55 397	2 440	84 952	24,2	7,7	65.2	2,9

[1] *Alternative 1: mandatory old-age security contribution plan, sponsored by the Social Democratic party. This plan was supported by the Communist party. Alternative 2: voluntary plan sponsored by the Agrarian party (Center party). Alternative 3: voluntary plan sponsored by the Liberal and Conservative parties.* — [2] Röstsedlar, som avgivits vid röstning inför röstmottagare (poströster), ej inräknade.

röstningen hade sålunda det livligaste valdeltagandet vid 1956 års riksdagsmannaval. Den mest frapperande olikheten är den låga röstfrekvensen i Gotlands län vid folkomröstningen. Vid det senaste riksdagsmannavalet låg valdeltagandet på Gotland över riksmedeltalet, och skillnaden mellan riksdagsmannavalets och folkomröstningens frekvenstal utgjorde icke mindre än 17 %. Andra län med väsentligt lägre deltagande i folkomröstningen än i riksdagsmannavalet var Blekinge och Uppsala län, där motsvarande skillnad uppgick till 11 resp. 10 %.

Folkomröstningens olika alternativ. Folkomröstningen upptog tre alternativa förslag i frågan om utbyggnad av folk-

Tab. 3. Folkomröstningen den 13 oktober 1957: röstberättigade och deltagare i om-

National referendum of October 13, 1957: persons entitled to vote and votes cast, by

Åldersår *Age*		Yrkesverksamma *Economically active*						Därav med minst 3 000 kr *Of which with earnings of 3 000 kronor or more*					
		Män *Men*			Kvinnor *Women*			Män *Men*			Kvinnor *Women*		
		Röstber.	Röstande		Röstber.	Röstande		Röstber.	Röstande		Röstber.	Röstande	
			Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
1	*Stockholm*	7 321	5 523	75,4	6 326	4 767	75,4	7 030	5 374	76,4	5 901	4 531	76,8
2	21—29	1 149	742	64,6	1 186	835	70,4	1 017	653	64,2	1 078	773	71,7
3	30—39	1 832	1 368	74,7	1 498	1 128	75,3	1 784	1 348	75,6	1 451	1 104	76,1
4	40—49	1 812	1 402	77,4	1 535	1 179	76,8	1 780	1 392	78,2	1 469	1 154	78,6
5	50—59	1 395	1 137	81,5	1 261	1 005	79,7	1 357	1 126	83,0	1 181	958	81,1
6	60—64	533	423	79,4	444	331	74,5	519	418	80,5	385	291	75,6
7	65—69	316	247	78,2	262	198	75,6	310	244	78,7	221	172	77,8
8	70—ω	284	204	71,8	140	91	65,0	263	193	73,4	116	79	68,1
9	*Göteborg*	3 695	2 819	76,3	2 638	1 905	72,2	3 554	2 740	77,1	2 421	1 788	73,9
10	21—29	603	415	68,8	585	400	68,4	546	375	68,7	526	362	68,8
11	30—39	978	728	74,4	672	491	73,1	965	723	74,9	637	477	74,9
12	40—49	862	681	79,0	643	480	74,7	848	674	79,5	617	468	75,9
13	50—59	703	559	79,5	488	354	72,5	682	550	80,6	452	334	73,9
14	60—64	264	211	79,9	125	100	80,0	252	205	81,3	109	88	80,7
15	65—69	164	132	80,5	87	61	70,1	154	128	83,1	58	45	77,6
16	70—ω	121	93	76,9	38	19	..	107	85	79,4	22	14	..
17	*Riket i övrigt*....	61 238	46 988	76,7	31 359	22 705	72,4	57 266	44 808	78,2	27 025	20 409	75,5
18	21—29	10 063	6 756	67,1	8 344	5 605	67,2	8 918	6 083	68,2	7 165	4 948	69,1
19	30—39	13 819	10 727	77,6	7 460	5 637	75,6	13 410	10 508	78,4	6 934	5 352	77,2
20	40—49	14 628	11 871	81,2	6 900	5 361	77,7	14 200	11 671	82,2	6 259	5 003	79,9
21	50—59	12 044	9 767	81,1	5 460	4 133	75,7	11 421	9 430	82,6	4 575	3 643	79,6
22	60—64	4 435	3 500	78,9	1 565	1 085	69,3	4 060	3 285	80,9	1 142	851	74,5
23	65—69	3 254	2 423	74,5	972	611	62,9	2 871	2 194	76,4	607	428	70,5
24	70—ω	2 995	1 944	64,9	658	273	41,5	2 386	1 637	68,6	343	184	53,6
25	*Hela riket Sweden*	72 254	55 330	76,6	40 323	29 377	72,9	67 850	52 922	78,0	35 347	26 728	75,6
26	21—29	11 815	7 913	67,0	10 115	6 840	67,6	10 481	7 111	67,8	8 769	6 083	69,4
27	30—39	16 629	12 823	77,1	9 630	7 256	75,3	16 159	12 579	77,8	9 022	6 933	76,8
28	40—49	17 302	13 954	80,6	9 078	7 020	77,3	16 828	13 737	81,6	8 345	6 625	79,4
29	50—59	14 142	11 463	81,1	7 209	5 492	76,2	13 460	11 106	82,5	6 208	4 935	79,5
30	60—64	5 232	4 134	79,0	2 134	1 516	71,0	4 831	3 908	80,9	1 636	1 230	75,2
31	65—69	3 734	2 802	75,0	1 321	870	65,9	3 335	2 566	76,9	886	645	72,8
32	70—ω	3 400	2 241	65,9	836	383	45,8	2 756	1 915	69,5	481	277	57,6

[1] Uppgifterna grundar sig på ett urval omfattande cirka $^1/_{30}$ av antalet i röstlängderna upptagna

pensionerna med särskilda tilläggspensioner. Dessa förslag innebar följande utformning av tilläggspensionerna.

Förslag nr 1 (»linje 1»): Löntagare får lagfäst rätt till tilläggspensioner, som avpassas efter tidigare lön och behåller sitt värde. Andra förvärvsarbetande — företagare m. fl. — får möjlighet att till begränsat belopp frivilligt försäkra sig för tilläggspensioner, som med garanti av staten behåller sitt värde.

Förslag nr 2 (»linje 2»): Löntagare, företagare och andra får möjlighet att till begränsat belopp frivilligt försäkra sig för tilläggspensioner, som

röstningen efter kön och ålder[1]

sex and age[1]

Ej yrkesverksamma *Not economically active*						Samtliga *Total*						
Män *Men*			Kvinnor *Women*			Män *Men*			Kvinnor *Women*			
Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
546	348	63,7	3 282	2 326	70,9	7 867	5 871	74,6	9 608	7 093	73,8	1
62	48	77,4	114	83	72,8	1 211	790	65,2	1 300	918	70,6	2
10	3	..	485	389	80,2	1 842	1 371	74,4	1 983	1 517	76,5	3
14	5	..	531	445	83,8	1 826	1 407	77,1	2 066	1 624	78,6	4
23	9	..	515	410	79,6	1 418	1 146	80,8	1 776	1 415	79,7	5
19	9	..	341	255	74,8	552	432	78,3	785	586	74,6	6
78	53	67,9	371	255	68,7	394	300	76,1	633	453	71,6	7
340	221	65,0	925	489	52,9	624	425	68,1	1 065	580	54,5	8
313	190	60,7	1 726	1 183	68,5	4 008	3 009	75,1	4 364	3 088	70,8	9
24	16	..	63	38	60,3	627	431	68,7	648	438	67.6	10
12	6	..	288	237	82,3	990	734	74,1	960	728	75,8	11
7	5	..	346	263	76,0	869	686	78,9	989	743	75,1	12
15	9	..	291	223	76,6	718	568	79,1	779	577	74.1	13
19	9	..	192	135	70,3	283	220	77,7	317	235	74,1	14
43	34	..	182	126	69,2	207	166	80,2	269	187	69,5	15
193	111	57,5	364	161	44,2	314	204	65,0	402	180	44.8	16
5 600	3 085	55,1	35 574	23 910	67,2	66 838	50 073	74,9	66 933	46 615	69,6	17
347	247	71,2	1 979	1 331	67,3	10 410	7 003	67,3	10 323	6 936	67,2	18
98	32	32,7	6 213	4 822	77,6	13 917	10 759	77,3	13 673	10 459	76,5	19
108	36	33,3	7 165	5 652	78,9	14 736	11 907	80,8	14 065	11 013	78,3	20
238	109	45,8	6 589	4 905	74,4	12 282	9 876	80,4	12 049	9 038	75,0	21
336	202	60,1	3 349	2 322	69,3	4 771	3 702	77,6	4 914	3 407	69,3	22
644	434	67,4	3 349	2 071	61,8	3 898	2 857	73,3	4 321	2 682	62,1	23
3 829	2 025	52,9	6 930	2 807	40,5	6 824	3 969	58,2	7 588	3 080	40,6	24
6 459	3 623	56,1	40 582	27 419	67,6	78 713	58 953	74,9	80 905	56 796	70,2	25
433	311	71,8	2 156	1 452	67,3	12 248	8 224	67,1	12 271	8 292	67,6	26
120	41	34,2	6 986	5 448	78,0	16 749	12 864	76,8	16 616	12 704	76,5	27
129	46	35,7	8 042	6 360	79,1	17 431	14 000	80,3	17 120	13 380	78,2	28
276	127	46,0	7 395	5 538	74,9	14 418	11 590	80,4	14 604	11 030	75,5	29
374	220	58,8	3 882	2 712	69,9	5 606	4 354	77,7	6 016	4 228	70,3	30
765	521	68,1	3 902	2 452	62,8	4 499	3 323	73,9	5 223	3 322	63,6	31
4 362	2 357	54,0	8 219	3 457	42,1	7 762	4 598	59,2	9 055	3 840	42,4	32

personer. *Based on a 3,3 percent sample.*

med garanti av staten behåller sitt värde.

Förslag nr 3 (»linje 3»): Löntagare, företagare och andra får frivilligt försäkra sig för tilläggspensioner, och i gällande lagstiftning genomföres ändringar, som underlättar att tilläggspensionerna utan garanti av staten behåller sitt värde. Anslutningen till tilläggspensioneringen kan ske genom kollektivavtal eller genom andra överenskommelser, enskilt eller gruppvis.

Den som ej önskade rösta för något av förslagen ägde rätt att avlämna blank röstsedel.

Antalet avgivna godkända röstsedlar

Tab. 4. Folkomröstningen den 13 oktober 1957: röstberättigade och deltagare i omefter näringsgren, yrkesställning, kön och ålder[1]

National referendum of October 13, 1957: persons entitled to vote and votes cast of the occupational status, sex and age[1]

Näringsgrenar *Industry* / Yrkesställning *Occupational status*	Män *Men*									
	21—29 år			30—59 år			60—ω år			Samt-
	Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.
		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
1 Jordbruk med binäringar *Agriculture, forestry, fishing*	1 766	1 206	68,3	9 622	7 499	77,9	3 684	2 601	70,6	15 072
2 Företagare	185	134	72,4	5 857	4 808	82,1	2 896	2 053	70,9	8 938
3 Tjänstemän	79	57	72,2	618	515	83,3	108	87	80,6	805
4 Arbetare	1 502	1 015	67,6	3 147	2 176	69,1	680	461	67,8	5 329
5 Byggnadsverksamhet *Construction*	876	608	69,4	5 704	4 521	79,3	1 176	896	76,2	7 756
6 Företagare	10	7	..	561	430	76,6	209	154	73,7	780
7 Tjänstemän	90	72	80,0	458	386	84,3	61	50	82,0	609
8 Arbetare	776	529	68,2	4 685	3 705	79,1	906	692	76,4	6 367
9 Industri o. hantverk i övrigt *Manufacturing, mining*	4 321	2 966	68,6	16 923	14 073	83,2	3 469	2 791	80,5	24 713
10 Företagare	50	39	78,0	1 389	1 150	82,8	390	296	75,9	1 829
11 Tjänstemän	600	481	80,2	3 396	2 932	86,3	602	510	84,7	4 598
12 Arbetare	3 671	2 446	66,6	12 138	9 991	82,3	2 477	1 985	80,1	18 286
13 Samfärdsel *Transport and communications*	1 271	748	58,9	4 780	3 586	75,0	760	612	80,5	6 811
14 Företagare	25	16	..	624	498	79,8	85	67	78,8	734
15 Tjänstemän	192	136	70,8	1 006	760	75,5	303	257	84,8	1 501
16 Arbetare	1 054	596	56,5	3 150	2 328	73,9	372	288	77,4	4 576
17 Handel *Commerce*	1 430	993	69,4	5 513	4 430	80,4	1 125	901	80,1	8 068
18 Företagare	46	33	..	1 581	1 250	79,1	482	389	80,7	2 109
19 Tjänstemän	993	716	72,1	2 907	2 434	83,7	438	363	82,9	4 338
20 Arbetare	391	244	62,4	1 025	746	72,8	205	149	72,7	1 621
21 Allmän förvaltningstjänst *General administration*	710	515	72,5	3 096	2 690	86,9	534	451	84,5	4 340
22 Tjänstemän	646	473	73,2	2 637	2 317	87,9	451	384	85,1	3 734
23 Arbetare	64	42	65,6	459	373	81,3	83	67	80,7	606
24 Fria yrken *Professions*	104	72	69,2	768	599	78,0	151	119	78,8	1 023
25 Företagare	6	3	..	302	236	78,1	65	51	78,5	373
26 Tjänstemän	69	49	71,0	385	300	77,9	73	59	80,8	527
27 Arbetare	29	20	..	81	63	77,8	13	9	..	123
28 Husligt arbete *Domestic service*	—	—	—	1	—	..	1	1	..	2
29 I övrigt *Others*	3	3	..	40	24	..	22	17	..	65
30 Samtliga näringsgrenar *Total*	10 481	7 111	67,8	46 447	37 422	80,6	10 922	8 389	76,8	67 850
31 Företagare *Employers*	322	232	72,0	10 315	8 373	81,2	4 129	3 012	72,9	14 766
32 Tjänstemän *Salaried employees*	2 670	1 985	74,3	11 412	9 648	84,5	2 039	1 711	83,9	16 121
33 Arbetare *Wage-earners*	7 489	4 894	65,3	24 720	19 401	78,5	4 754	3 666	77,1	36 963

[1] Uppgifterna grundar sig på ett urval omfattande cirka $^1/_{20}$ av antalet i röstlängderna upptagna

röstningen bland den yrkesverksamma befolkningen med minst 3 000 kronors inkomst

economically active population with earnings of 3 000 kronor or more, by industry,

liga		Kvinnor *Women*												
		21—29 år			30—59 år			60—ω år			Samtliga			
Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		
Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
11 306	75,0	250	169	67,6	1 344	991	73,7	429	235	54,8	2 023	1 395	69,0	1
6 995	78,3	8	6	..	340	239	70,3	296	145	49,0	644	390	60,6	2
659	81,9	13	9	..	39	30	..	4	4	..	56	43	76,8	3
3 652	68,5	229	154	67,2	965	722	74,8	129	86	66,7	1 323	962	72,7	4
6 025	77,7	51	42	82,4	152	124	81,6	24	16	..	227	182	80,2	5
591	75,8	—	—	—	3	3	..	1	—	..	4	3	..	6
508	83,4	41	35	..	40	35	..	4	3	..	85	73	85,9	7
4 926	77,4	10	7	..	109	86	78,9	19	13	..	138	106	76,8	8
19 830	80,2	2 067	1 438	69,6	6 803	5 389	79,2	633	486	76,8	9 503	7 313	77,0	9
1 485	81,2	24	14	..	285	211	74,0	74	53	71,6	383	278	72,6	10
3 923	85,3	665	496	74,6	954	793	83,1	63	53	84,1	1 682	1 342	79,8	11
14 422	78,9	1 378	928	67,3	5 564	4 385	78,8	496	380	76,6	7 438	5 693	76,5	12
4 946	72,6	632	469	74,2	1 115	882	79,1	118	87	73,7	1 865	1 438	77,1	13
581	79,2	1	—	—	9	7	..	2	1	..	12	8	..	14
1 153	76,8	588	441	75,0	797	640	80,3	80	63	78,8	1 465	1 144	78,1	15
3 212	70,2	43	28	..	309	235	76,1	36	23	..	388	286	73,7	16
6 324	78,4	2 967	2 034	68,6	7 488	5 803	77,5	887	648	73,1	11 342	8 485	74,8	17
1 672	79,3	24	17	..	631	491	77,8	291	214	73,5	946	722	76,3	18
3 513	81,0	2 443	1 729	70,8	4 621	3 702	80,1	335	252	75,2	7 399	5 683	76,8	19
1 139	70,3	500	288	57,6	2 236	1 610	72,0	261	182	69,7	2 997	2 080	69,4	20
3 656	84,2	1 883	1 327	70,5	4 806	3 927	81,7	551	435	78,9	7 240	5 689	78,6	21
3 174	85,0	1 676	1 195	71,3	3 338	2 773	83,1	365	298	81,6	5 379	4 266	79,3	22
482	79,5	207	132	63,8	1 468	1 154	78,6	186	137	73,7	1 861	1 423	76,5	23
790	77,2	370	274	74,1	823	641	77,9	97	80	82,5	1 290	995	77,1	24
290	77,7	15	12	..	191	147	77,0	33	25	..	239	184	77,0	25
408	77,4	220	167	75,9	371	296	79,8	37	32	..	628	495	78,8	26
92	74,8	135	95	70,4	261	198	75,9	27	23	..	423	316	74,7	27
1	..	531	318	59,9	944	656	69,5	245	150	61,2	1 720	1 124	65,3	28
44	67,7	18	12	..	100	80	80,0	19	15	..	137	107	78,1	29
52 922	78,0	8 769	6 083	69,4	23 575	18 493	78,4	3 003	2 152	71,7	35 347	26 728	75,6	30
11 617	78,7	73	50	68,5	1 462	1 100	75,2	698	439	62,9	2 233	1 589	71,2	31
13 344	82,8	5 668	4 087	72,1	10 254	8 347	81,4	914	726	79,4	16 836	13 160	78,2	32
27 961	75,6	3 028	1 946	64,3	11 859	9 046	76,3	1 391	987	71,0	16 278	11 979	73,6	33

personer. *Based on a 3,3 percent sample.*

Tab. 5. Folkomröstningen den 13 oktober 1957: röstberättigade och deltagare i om-

National referendum of October 13, 1957: persons entitled to vote and votes cast, by

Civilstånd *Civil status* / Inkomst *Income level*	Män *Men*									Samt-
	21—29 år			30—59 år			60—ω år			
	Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.
		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
1 Ogifta *Unmarried*	8 099	5 188	64,1	8 629	5 528	64,1	2 211	1 173	53,1	18 939
2 < 3 000 kr	1 588	986	62,1	1 361	592	45,5	1 070	436	40,7	4 019
3 3 000— 9 999 »	5 232	3 331	63,7	4 940	3 192	64,6	934	577	61,8	11 106
4 10 000—19 999 »	1 260	855	67,9	2 208	1 651	74,8	170	130	76,5	3 638
5 20 000—29 999 »	18	15	..	98	75	76,5	19	16	..	135
6 30 000—ω »	1	1	..	22	18	..	18	14	..	41
7 Samboende gifta *Married couples living together* .	4 064	2 995	73,7	38 051	31 767	83,5	11 989	9 038	75,4	54 104
8 < 3 000 kr	90	59	65,6	477	288	60,4	1 037	577	55,6	1 604
9 3 000— 9 999 »	1 709	1 202	70,3	11 436	8 816	77,1	6 741	4 829	71,6	19 886
10 10 000—19 999 »	2 077	1 572	75,7	21 642	18 596	85,9	3 306	2 800	84,7	27 025
11 20 000—29 999 »	169	144	85,2	3 205	2 865	89,4	542	497	91,7	3 916
12 30 000—ω »	19	18	..	1 291	1 202	93,1	363	335	92,3	1 673
13 Samtliga *Total*	12 248	8 224	67,1	48 598	38 454	79,1	17 867	12 275	68,7	78 713
14 < 3 000 kr	1 685	1 046	62,1	1 995	934	46,8	3 761	1 726	45,9	7 441
15 3 000— 9 999 »	6 987	4 555	65,2	17 338	12 576	72,5	9 257	6 401	69,1	33 582
16 10 000—19 999 »	3 368	2 444	72,6	24 557	20 706	84,3	3 827	3 216	84,0	31 752
17 20 000—29 999 »	188	160	85,1	3 366	2 991	88,9	606	552	91,1	4 160
18 30 000—ω »	20	19	..	1 342	1 247	92,9	416	380	91,3	1 778

[1] Uppgifterna grundar sig på ett urval omfattande cirka $^1/_{30}$ av antalet i röstlängderna upptagna

och dessas fördelning på folkomröstningens olika alternativ. Antalet avgivna godkända röstsedlar redovisas i tab. 2 länsvis med fördelning på de föreskrivna alternativen. Uppgifterna härom grundar sig på avskrifter av röstsammanräkningsprotokollen, vilka enligt meddelad föreskrift insänts till statistiska centralbyrån av länsstyrelserna. Tabellen meddelar även för varje län en procentuell fördelning på de olika alternativen.

I de anförda länssiffrorna ingår även godkända röstsedlar, som avlämnats till röstmottagare (poströsters). I den till röstsammanräkningsprotokollet fogade tabellen har poströsterna redovisats i en för hela länet gemensam summa. Detta förfarande, som för övrigt överensstämmer med vad som är föreskrivet om redovisning av poströsters vid andrakammarval och allmänna kommunalval, är anledning till att den i tab. 2 lämnade särredovisningen för Göteborgs stad icke upptager poströsterna.

Antalet avgivna röstsedlar utgjorde 3 552 865, varav 3 542 583 giltiga och 10 282 ogiltiga. Häri ingick 85 414 poströsters, varav 84 952 giltiga.

De godkända röstsedlarna fördelade sig med 1 624 131 eller 45,8 % på förslag nr 1, 530 576 eller 15,0 % på förslag nr 2, 1 251 477 eller 35,3 % på förslag nr 3 samt 136 399 eller 3,9 % på blanka röstsedlar.

Förslag 1 erhöll halva antalet röster eller mera i åtta län i mellersta och norra Sverige. Endast i tre län, nämligen Gotlands, Skaraborgs och Kristianstads, understeg antalet röster på förslag 1 en tredjedel av de avgivna. Högsta värdet kom på Norrbottens län (64,6 %), närmast följt av Gävleborgs och Västmanlands län. Inslaget av röster till förmån

röstningen efter inkomst (för samboende gifta familjeinkomst), kön, ålder och civilstånd[1]

income level, sex, age and civil status[1]

liga		Kvinnor *Women*												
		21—29 år			30—59 år			60—ω år			Samtliga *Total*			
Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		Röst-ber.	Röstande		
Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
11 889	62,8	5 002	3 064	61,3	6 758	4 397	65,1	4 152	2 062	49,7	15 912	9 523	59,8	1
2 014	50,1	1 356	748	55,2	2 226	1 062	47,7	2 376	891	37,5	5 958	2 701	45,3	2
7 100	63,9	3 413	2 134	62,5	3 445	2 402	69,7	1 449	910	62,8	8 307	5 446	65,6	3
2 636	72,5	227	177	78,0	1 025	881	86,0	286	226	79,0	1 538	1 284	83,5	4
106	78,5	3	2	..	52	44	84,6	36	30	..	91	76	83,5	5
33	..	3	3	..	10	8	..	5	5	..	18	16	..	6
43 800	81,0	7 104	5 135	72,3	38 036	30 439	80,0	8 798	6 008	68,3	53 938	41 582	77,1	7
924	57,6	442	271	61,3	823	478	58,1	886	433	48,9	2 151	1 182	55,0	8
14 847	74,7	2 715	1 871	68,9	11 853	8 677	73,2	5 180	3 411	65,8	19 748	13 959	70,7	9
22 968	85,0	3 526	2 617	74,2	20 719	17 175	82,9	2 178	1 678	77,0	26 423	21 470	81,3	10
3 506	89,5	358	317	88,5	3 274	2 845	86,9	334	282	84,4	3 966	3 444	86,8	11
1 555	92,9	63	59	93,7	1 367	1 264	92,5	220	204	92,7	1 650	1 527	92,5	12
58 953	74,9	12 271	8 292	67,6	48 340	37 114	76,8	20 294	11 390	56,1	80 905	56 796	70,2	13
3 706	49,8	1 850	1 047	56,6	4 310	2 248	52,2	7 927	3 095	39,0	14 087	6 390	45,4	14
23 532	70,1	6 232	4 065	65,2	17 213	12 347	71,7	8 977	5 619	62,6	32 422	22 031	68,0	15
26 366	83,0	3 762	2 799	74,4	22 071	18 323	83,0	2 727	2 102	77,1	28 560	23 224	81,3	16
3 703	89,0	361	319	88,4	3 355	2 912	86,8	409	343	83,9	4 125	3 574	86,6	17
1 646	92,6	66	62	93,8	1 391	1 284	92,3	254	231	90,9	1 711	1 577	92,2	18

personer. *Based on a 3,3 percent sample.*

för förslag 2 var störst i Gotlands och Hallands län (37,6 resp. 34,8 %), följda av Kronobergs, Kalmar och Skaraborgs län, men nådde ej en tiondel av antalet avgivna röstsedlar i Stockholms stad och län samt Göteborgs och Bohus län. I Stockholms stad och i Göteborgs och Bohus län var däremot anhängare av förslag 3 starkt företrädda (44,4 %); närmast kom Kristianstads, Skaraborgs och Jönköpings län. Antalet röstsedlar på förslag 3 understeg å andra sidan en fjärdedel av de avgivna i Norrbottens, Kopparbergs och Gävleborgs län. Antalet blanka röstsedlar var relativt störst i Örebro län (5,6 %).

Efter antalet röstsedlar, som de tre förslagen samlade, var rangordningen mellan dessa i allmänhet 1—3—2. Detta var sålunda förhållandet i samtliga län i Svealand och Norrland. I tre län (Jönköpings, Kristianstads och Skaraborgs) blev emellertid rangordningen 3—1—2 och i två län (Gotlands och Hallands) 2—1—3.

Fördelningen av poströsterna på olika alternativ jämförd med den totala fördelningen utmärkes framför allt av en kraftig röstanhopning på förslag 3. Rösterna fördelade sig med 24,2 % på förslag 1, 7,7 % på förslag 2 och 65,2 % på förslag 3; återstående, 2,9 % utgjordes av blanka röstsedlar.

Antalet vid sammanräkningen ogiltigförklarade röstsedlar uppgick till 10 282, motsvarande 2,9 promille av samtliga avgivna röster. I jämförelse med statistik från allmänna val under senare år får denna siffra betecknas som låg.

Stickprovsundersökningen

Materialet. Urvalet har verkställts i röstlängderna för samtliga omröstningsdistrikt i riket och omfattar alla i röst-

längd upptagna personer, som är födda den 15 dagen i månaden. Med vissa undantag, som närmare beröres i fortsättningen, återfinnes i urvalet ingående personer i statistiska centralbyråns befolkningsregister, varigenom stickprovsundersökningen kan tillgodogöra sig uppgifter i befolkningsregistret.

De statistiska uppgifterna i befolkningsregistrets hålkortskartotek hade, då stickprovsundersökningen påbörjades, aktualiserats fram till den 1 januari 1956, varför alla data i registret avsåg läget vid denna tidpunkt. 1957 års röstlängd avser däremot närmast förhållandena tio månader senare, dvs. vid tidpunkten för mantalsskrivningen för år 1957. Denna tidsskillnad medför, att i röstlängden ej ingår till registret hörande personer, som avlidit, utvandrat eller överförts till bok över obefintliga efter den 1 januari 1956. Däremot ingår i röstlängden och därmed även i urvalet ett antal personer, som invandrat i riket eller överförts från bok över obefintliga efter den 1 januari 1956 och mantalsskrivits samma år. Av det anförda följer, att befolkningsregistret icke innehåller några uppgifter för sistnämnda grupp av personer. De har därför i föreliggande sammanhang uteslutits från fortsatt bearbetning. Urvalets omfattning blir av anförda skäl något beskuret, vilket framför allt drabbar kategorien ej röstberättigade. Då den föreliggande undersökningen uteslutande inriktas på kategorien röstberättigade, torde resultaten ej nämnvärt beröras av att urvalets omfattning minskats. Sammanfattningsvis kan alltså sägas, att det för undersökningen bearbetade urvalet omfattar i 1957 års röstlängd upptagna röstberättigade personer födda den 15, som tillika återfinnes i befolkningsregistret den 1 januari 1956.

Bearbetningen. Bearbetningsproceduren har i korthet varit följande. För varje person i längden, som tillhörde urvalet, överfördes på hålkort genom s. k. mark-sensingförfarande uppgift om födelseår, födelsemånad och födelsenummer, vidare uppgift om rösträtt eller hinder för rösträtt (utlänning; omyndigförklarad; född 1936) samt slutligen uppgift om deltagande i omröstningen, varvid deltagande genom poströstning fick särskild markering. Arbetsinstruktionen föreskrev i den mån kostnadsramen så medgav viss kontroll för att säkerställa i största möjliga utsträckning att ingen person i urvalet blev överhoppad eller eventuellt medtagen mer än en gång. Genom collatorförfarande sammanfördes dessa hålkort med korten i befolkningsregistrets hålkortskartotek. Från registerkorten överfördes till omröstningskorten uppgifter om bosättningsort (län, tätort), civilstånd, näringsgren och yrkesställning (egen och makes) samt inkomst enligt 1956 års taxering. Fördelningen efter yrkesställning (företagare, tjänstemän och arbetare) har skett enligt inkomststatistikens material beträffande uppdelningen på företagare och anställda, medan bland de senare tjänstemän och arbetare särredovisats i enlighet med de klassificeringsprinciper, som tillämpas vid folkräkningarna. Som företagare har räknats var och en som driver egen rörelse, även inbegripet personer som arbetar för egen räkning utan anställda. Fördelningen efter inkomst har skett efter den sammanräknade nettoinkomsten, dvs. summan av inkomsttagarnas enligt förordningen om statlig inkomstskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor (jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital), sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla men icke för övriga allmänna avdrag, såsom skatter, försäkringsavgifter o. d.

Som förut nämnts, finnes en tidsskillnad mellan röstlängdens och befolkningsregistrets uppgifter i fråga om aktualitet. Detta förhållande har dock ej ansetts utgöra hinder för att med hjälp av registeruppgifter närmare belysa faktorer, som kan antagas påverka röstfrekvensen. Vid den regionala redovisningen kan dock inträffa, att kyrkoskrivningsortens tätortskaraktär enligt befolkningsregistret ej alltid svarar mot den som gäller enligt 1957 års röstlängd. Det har därför ansetts tillrådligt att i den här framlagda tabellariska redovisningen begränsa den regionala uppdel-

ningen till tre områden: Stockholms stad, Göteborgs stad och riket i övrigt.

Samtliga i 1957 års röstlängd upptagna personer har beräknats till 5 130 000, varav 4 907 700 röstberättigade. Det urval, som verkställts ur denna population och där de enskilda individerna kunnat identifieras i befolkningsregistret, omfattar 165 421 personer, varav 159 618 röstberättigade. Av skäl, som anförts i det föregående, motsvarar detta urval en urvalskvot, som är något mindre än den som normalt skulle ha gällt vid en uttagning av samtliga personer födda den 15. Uteslutningen av vissa personer i det ursprungliga urvalet från fortsatt bearbetning minskar stickprovets relativa omfattning med mindre än 2 %, vilket i förevarande sammanhang ej ger anledning till erinran.

Bearbetningen av stickprovets material har begränsats till röstberättigade personer. Tre råtabeller har utarbetats, vilkas resultat i sammandragen form redovisas i tab. 3, 4 och 5.

Vid planeringen av dessa tabeller har det i främsta rummet gällt att studera, hur deltagandet i röstningen varierat med de röstandes kön, ålder, civilstånd, yrkesförhållanden och ekonomiska villkor. I sistnämnda hänseende har fördelning skett efter inkomst. Det är särskilt angeläget att i detta sammanhang understryka, att gift inkomsttagare, som är samboende med make, genomgående grupperats efter makarnas sammanlagda inkomst i stället för den egna inkomsten.

I tab. 3 har samtliga i stickprovet ingående röstberättigade personer fördelats på yrkesverksamma och ej yrkesverksamma. Inom dessa huvudgrupper har uppdelning ägt rum efter kön och ålder. Bland de yrkesverksamma har särredovisats personer med minst 3 000 kronors inkomst år 1955.

Av de i urvalsundersökningen ingående röstberättigade personerna deltog 72,5 % i folkomröstningen. Röstfrekvensen uppgick till 74,9 % för männen och 70,2 % för kvinnorna. Dessa frekvenstal avviker med endast en å två tiondels procent från procenttalen enligt den totala räkningen.

Åldersuppgifterna avser antalet under året före folkomröstningen fyllda åldersår. Födelseåret 1935 svarar sålunda mot en ålder av 21 år, födelseåret 1934 mot 22 år o. s. v.

Om man jämför de båda könens röstfrekvens i olika åldrar, visar sig denna med undantag för den lägsta åldersgruppen vara genomgående högre bland männen. Differensen ökas med åldern och är betydande i den högsta åldersgruppen. Deltagandet i folkomröstningen var livligast i åldern 40—49 år, och frekvensen höll sig bland männen på samma nivå även i närmast högre åldersgrupp men sjönk däremot bland kvinnorna. Personer över 70 år hade relativt låg röstfrekvens, vilket framför allt gäller kvinnorna.

Sammansättningen i åldershänseende av den population, som deltog i omröstningen, kommer i stora drag till synes, om man beräknar median- och kvartiltalen för vartdera könet. I nedanstående tablå meddelas dessa median- och kvartiltal beträffande 1957 års folkomröstning, och för jämförelser har motsvarande tal beträffande 1956 års riksdagsmannaval medtagits.

	Deltagare i Folkomröstningen 1957		Riksdagsmannavalet 1956	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Undre kvartilen, år	35,1	34,6	34,9	34,7
Medianen »	46,0	45,5	45,7	45,8
Övre kvartilen »	57,9	57,5	58,0	58,0

De manliga deltagarnas ålder var vid folkomröstningen genomgående något högre än kvinnornas. Såtillvida föreligger en skillnad i jämförelse med 1956 års riksdagsmannaval, då talen var i det närmaste lika för män och kvinnor. I jämförelse med riksdagsmannavalet visar i fråga om männen undre kvartilen och medianen obetydligt högre värden, men i övrigt föreligger en sänkning av åldern. Eftersom de pågående förändringarna i den totala vuxna befolkningens ålderssammansättning tenderar mot högre åldrar, har i realiteten genomgående en förskjutning nedåt av omröstningsdeltagarnas ålder ägt rum. Denna

förskjutning har varit starkast för kvinnornas vidkommande.

Röstfrekvensen var i alla åldersgrupper lägre vid folkomröstningen än vid det senaste riksdagsmannavalet. I de arbetsföra åldrarna uppgick skillnaden till 5 à 7 % men steg till det dubbla i de högsta åldrarna, där deltagandet i folkomröstningen, som nämnts, var relativt svagt.

En jämförelse mellan röstfrekvensen i landets båda största städer å ena sidan och riket i övrigt å den andra ger vid handen, att i de förstnämnda deltagandet var väsentligt livligare bland äldre personer i åldern 60 år och däröver. Särskilt bland kvinnorna fanns en markant skillnad.

Vid en jämförelse mellan röstfrekvensen inom olika civilstånd framgår, att såväl gifta män som gifta kvinnor inom alla åldersgrupper visat ett avsevärt livligare deltagande i folkomröstningen än de ogifta och förut gifta. De sistnämnda hade särskilt låg röstfrekvens i åldern under 50 år.

De yrkesverksammas röstfrekvens översteg i allmänhet de icke yrkesverksammas. Om man från de yrkesverksamma utesluter dem, som under år 1955 antingen saknade inkomst eller hade inkomst understigande 3 000 kronor, torde man kunna räkna med att de återstående i stort sett utgöres av heltidssysselsatta personer jämte makar. Inom denna grupp konstateras ett betydligt livligare deltagande i omröstningen än bland de lägsta inkomsttagarna, något som var genomgående för alla åldrar. Röstfrekvensen inom gruppen var högst i åldern 50—59 år med 82,5 % bland män och 79,5 % bland kvinnor.

Tab. 4, som upptar fördelningen efter näringsgren och yrkesställning, är begränsad till yrkesverksamma med minst 3 000 kronors inkomst år 1955. Deltagandet i omröstningen var livligast bland tjänstemännen, vilket gällde såväl män som kvinnor. Särskilt hög röstfrekvens kan konstateras bland manliga tjänstemän inom industri och allmän förvaltningstjänst med 85 % deltagande i omröstningen. Röstfrekvensen var bland männen högre hos företagare än hos arbetare, medan förhållandet var det motsatta bland kvinnorna. Bland de manliga arbetarna drages medeltalet ned av jordbruksarbetarnas och de inom samfärdsel och handel anställdas lägre röstfrekvens. På samma sätt verkar den låga röstfrekvensen bland kvinnliga jordbruksföretagare, vilka till stor del utgöres av äldre personer (änkor o. d.). En annan grupp med lågt deltagande i omröstningen var de i husligt arbete yrkesverksamma.

I tab. 5 har fördelning skett efter inkomst, kön och civilstånd inom tre större åldersgrupper, nämligen åldrarna 21—29 år, 30—59 år och 60 år och däröver. Ett tydligt samband mellan röstfrekvens och inkomst gör sig märkbart såtillvida, att den förra snabbt stiger med inkomsten och når maximum bland inkomsttagare med 30 000 kronors inkomst och däröver. Medan röstfrekvensen i den lägsta inkomstklassen utgjorde endast 49,8 % för män och 45,4 % för kvinnor, steg den för inkomsttagare i skiktet 10 000—19 999 kronor till 83,0 resp. 81,3 % och i den högsta inkomstklassen till över 90 %. Detta samband mellan röstfrekvens och inkomst är en företeelse, som är genomgående för var och en av de nämnda åldersgrupperna och även för de olika civilstånden.

T. W-m

Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1956

Farmers' Assessed Income and Expenditure in Cash and Net Income

Material och metod

I anslutning till den alltsedan 1930-talet årligen utförda undersökningen av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m. m. har statistiska centralbyrån nu efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 augusti 1957 verkställt en undersökning för inkomståret 1956, grundad på självdeklarationer avlämnade under 1957.

I fråga om det urval av brukningsenheter, som numera användes vid des-

sa deklarationsundersökningar, hänvisas till den detaljerade redogörelse, som lämnades i samband med undersökningen för 1953, intagen som bilaga 4 i Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område nr 180/1955.

Skattningen av totalsiffror har gjorts på samma sätt som tidigare och fortfarande med ledning av uppgifter om åkerareal och areal jordbruksjord enligt 1951 års allmänna jordbruksräkning. Med det urval, som användes före 1953, kunde ej de skattade absoluta talen tillmätas önskvärd säkerhet på grund av bristande representativet. Resultaten användes därför då främst att belysa de relativa förändringarna från år till år. Talen, som skattats för åren 1953, 1954, 1955 och 1956 på grundval av det nya urvalet, torde däremot ej vara behäftade med systematiska fel ur representativ synpunkt, varför de för dessa år erhållna resultaten bör kunna användas ej enbart för att belysa de relativa förändringarna från år till år utan även för att ge respektive posters absoluta storlek.

I vissa avseenden har emellertid deklarationsformuläret ändrats 1956. I de för 1956 deklarerade kontanta inkomsterna ingår sålunda bruttolikvider för mjölk till mejeri och i de kontanta utgifterna även sådana för skummjölk. Under 1955 och tidigare år var detta ej fallet. Då deklarerades nettolikvider för mjölk till mejeri, dvs. likvider med avdrag för återtagen skummjölk, smör, ost och diverse förbrukningsartiklar för mjölkproduktionen. Samtidigt upptogs jordbrukarnas återtag av smör och ost från mejeri såsom inkomst av naturaförmån. På grundval av särskilt inskaffade uppgifter från Svenska Mejeriernas Riksförenings (SMR) ekonomiavdelning har emellertid kompletterande beräkningar utförts för 1956, så att jämförbarhet erhållits med tidigare år i fråga om kontanta inkomster och utgifter. Ehuru dessa beräkningar i fråga om absolut exakthet lämnas med reservation, har de ansetts kunna ligga till grund för att belysa utvecklingen.

Vid användningen av resultaten från deklarationsundersökningen bör man observera, att brukningsenheter med mindre än 2 hektar ej ingår, att undersökningen avser kalenderår och att skogsbruket ingår däri, under det att den s. k. totalkalkylen för jordbruket omfattar samtliga brukningsenheter, avser produktionsår och ej tar hänsyn till skogsbruket.

Resultaten av den beräkning av jordbrukarnas sammanlagda taxerade nettointäkter under år 1956, som grundats på självdeklarationernas A-bilaga, redovisas i tab. 1 med absoluta tal och i tab. 2 med indextal. I detta sammanhang bör framhållas, att vid fastställandet av nettointäkterna hänsyn tagits även till värdet av naturaförmånerna. Givetvis påverkas ej nettointäkterna av den ovan anförda omräkningen av kontanta inkomster och utgifter. Däremot innebär omräkningen, att ett inkomstbelopp motsvarande värdet av jordbrukarnas återtag av smör och ost från mejeri kommer att överföras från kontantinkomsterna till inkomster för naturaförmåner i likhet med tidigare år. Vid en sådan beräkning av naturaförmånerna till jämförbarhet med tidigare år framträder en markant ökning för dessa, vilken har sin grund i att priserna på naturaförmåner höjts samtidigt med ändringen av deklarationsformuläret. Ökningen av 1956 års nettointäkter beror väsentligen på denna höjning av naturaförmånerna. Nettointäkterna har hämtats ur deklarationernas huvudformulär och avser hela den areal av åker och skog, som jordbrukarna här deklarerat.

Tabellerna i föreliggande redogörelse lämnar uppgifter dels för riket och dels för dess tre naturliga jordbruksområden. Sifferuppgifterna avser 1953, 1954, 1955 och 1956. Utvecklingen kommenteras med 1953 som det basår, då nytt urval av gårdar uttogs. Nämnda år kan också med hänsyn till de tekniska produktionsresultaten anses vara ett godtagbart jämförelseår. Skördarna av spannmål och frö var visserligen år 1953 ej obetydligt högre (ca 20 %) än i medeltal för exempelvis perioden 1950—1956. Under 1956 var å andra sidan skördarna av nämnda produkter något högre än 1953. För 1955 föreligger däremot

en klart underlägsen skörd jämfört med medeltal för exempelvis perioden 1950—1956.

Då man bedömer inverkan av nämnda variationer i skördarna, bör man beakta, att inkomster av vegetabilier utgör mindre än 20 % av jordbrukarnas samtliga inkomster och att inverkan av skördarnas variation på inkomsterna för vart och ett år oftast delvis utjämnas genom ändringarna i lagerbehållningar av växtprodukter.

Inkomster för hela riket

För 1956 angives i tab. 1 jordbrukarnas inkomster dels enligt de ändrade principerna för deklaration och dels omräknade för jämförbarhet med tidigare år. Av jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster härrör så som de deklarerades enligt de nya principerna över hälften eller 3 340,1 milj. kronor (60,4 %) från försäljning av animaliska produkter. Inkomsterna av vegetabiliska produkter uppgår till 1 033,1 milj. kronor (18,7 %) och inkomster av skogsbruk till 868,0 milj. kronor (15,7 %). Dessa tre grupper omfattar 94,8 % av samtliga kontanta inkomster.

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster (tab. 1—2), så som de framgår efter omräkningarna till jämförbarhet med tidigare år, ökade 1956 med ca 320 milj .kronor eller med 6,4 %. Från 1953 till 1956 beräknas ökningen till 707 milj. kronor eller 15,3 %. Ökningarna under 1956 är resultatet av en relativt kraftig ökning för jordbruksprodukter och en minskning för skogsprodukter. Under 1954 och 1955 ökade däremot de sammanlagda inkomsterna av jordbruket förhållandevis litet, medan inkomsterna av skogen ökade ganska starkt. Såväl 1954 som 1955 minskade inkomsterna för vegetabilier, och trots en liten ökning 1956 är inkomsterna för vegetabilier 9,3 % lägre 1956 än 1953. Inkomsterna för animalieprodukter var samtidigt 21,3 % högre än 1953 efter att ha ökat såväl 1954 som 1955 och särskilt 1956. De relaterade förändringarna för vart och ett av inkomstslagen hade som bakgrund prissänkningar på vegetabilieprodukter och prishöjningar på animalieprodukter. Den särskilt märkbara minskningen av vegetabilieinkomsterna 1955 hade dessutom som orsak den torka, som rådde i vissa områden av landet. Den begränsade inkomstökningen 1956, trots relativt normala skörderesultat, kan förmodligen även tillskrivas inverkan från 1955 års produktionsresultat. Animalieinkomsternas ökning 1955 berodde förutom av prisstegringar även av stora utslaktningar på grund av torkan 1955. Den fortsatta starka ökningen 1956 är däremot främst att tillskriva prisstegringar (kvantiteterna av vissa produkter minskade) och i någon mån extra leveranstillägg till mjölk utdelade för 1955 års skördeskador.

Den förhållandevis begränsade ökningen av *vegetabilieinkomsterna* 1956 hänför sig till samtliga var för sig redovisade grupper av produkter. Den mera framträdande minskningen räknat från 1953 till 1956 utgör för spannmål och frö 14,9 %. Priserna på brödsäd sjönk ca 20 % men för fodersäd steg priserna ca 15 %, samtidigt som den totala skörden av dessa produkter ökade ca 6 %. Inkomststegringen för 1956 torde ha begränsats av att endast små mängder fanns att sälja av föregående års skörd samt av att de ökade skördarna detta år väsentligen bestod av fodersäd, vilken jordbrukarna i stor utsträckning själva behållit för en ökad svinuppfödning. För sockerbetor var inkomsterna 7,4 % lägre och för potatis 13,5 % högre 1956 än 1953.

Den sammanlagda ökningen av *animalieinkomsterna* hänför sig till samtliga de häri ingående huvudposterna för slaktdjur, fjäderfä och ägg samt mjölk till mejeri. För slaktboskap och svin föreligger 1956 en inkomstökning med 9,3 %. Samma år var priserna för storboskap 10 %, mindre nöt 10—15 % och svin 13—14 % högre än 1955. Slakten av nötkreatur minskade med 16 % i förhållande till 1955, då onormala utslaktningar förekom på grund av foderbrist, medan slakten av svin var ungefär lika 1955 och 1956. I jämförelse med 1953 hade de sammanlagda inkomsterna för slaktdjur 1956 ökat 30,7 %. Priserna på svin ökade under samma period ca 25 %

Tab. 1. Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter milj. kr 1953, 1954, 1955 och 1956

Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income

	Södra o. mell. Sveriges slättbygder					Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder				
	1953	1954	1955	1956[1]	1956[2]	1953	1954	1955	1956[1]	1956[2]
Samtliga kontanta inkomster *Income*....	2 572,7	2 623,2	2 671,0	[1]2 888,3	[2]2 969,8	1 399,8	1 513,0	1 598,9	[1]1 697,6	[2]1 770,0
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	2 362,9	2 337,9	2 351,3	[1]2 588,1	[2]2 669,6	1 037,3	1 056,4	1 103,6	[1]1 231,1	[2]1 303,5
från skogsbruk *Forests*	136,7	204,0	231,8	—	205,5	298,3	383,1	410,4	—	384,0
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure*..	1 897,0	1 941,9	2 004,3	[1]2 197,0	[2]2 242,7	949,5	990,5	1 072,3	[1]1 175,9	[2]1 207,7
därav arbetslöner *Wages*	425,0	440,9	432,0	—	439,6	192,8	204,1	198,0	—	200,4
Samtliga nettointäkter *Net income*.....	930,0	952,3	971,9	—	1 039,1	751,7	813,9	845,9	—	889,0
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*.....	822,8	828,2	827,8	—	886,4	631,7	687,7	701,1	—	727,3
	Norra Sverige					Hela riket				
Samtliga kontanta inkomster *Income*....	661,0	727,9	751,3	[1]754,8	[2]788,3	4 633,5	4 864,1	5 021,2	[1]5 340,7	[2]5 528,1
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	338,5	345,8	345,8	[1]368,1	[2]401,6	3 738,7	3 740,1	3 800,7	[1]4 187,3	[2]4 374,7
Från skogsbruk *Forests*.....	238,6	279,3	304,8	—	278,5	673,6	866,4	947,0	—	868,0
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure*..	385,4	410,9	430,6	[1]465,4	[2]472,6	3 231,9	3 343,3	3 507,2	[1]3 838,3	[2]3 923,0
därav arbetslöner *Wages*.....	83,4	89,7	96,6	—	93,4	701,2	734,7	726,6	—	733,4
Samtliga nettointäkter *Net income*	537,2	567,2	605,1	—	616,4	2 218,9	2 333,4	2 422,9	—	2 544,5
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*.....	388,0	407,0	414,0	—	416,5	1 842,5	1 922,9	1 942,9	—	2 030,2

[1] Inkomster och utgifter beräknade för jämförbarhet med tidigare år, då inkomst av mjölk till mejeri avsåg nettolikvider. — [2] Inkomster och utgifter enligt 1956 års deklarationsprinciper med bruttolikvider för mjölk till mejeri.

Tab. 2. Indextal för jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1956 (år 1953 = 100)

Index numbers for farmers' assessed income and expenditure in cash and net income

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder	Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	Norra Sverige	Hela riket
KONTANTA INKOMSTER *Income*				
Jordbruksprodukter[1] *Farming*	109,5	118,7	108,7	112,0
därav vegetabiliska	89,1	94,7	147,0	90,7
animaliska[1]	123,9	122,6	106,7	121,3
Diverse inkomster *Sundry*	135,5	132,1	128,0	131,3
Skogsbruk *Forests*	150,3	128,7	116,8	128,9
Samtliga kontanta inkomster[1] *Total*	112,3	121,3	114,2	115,3
KONTANTA UTGIFTER *Expenditure*				
Arbetslöner *Wages*	103,4	103,9	112,0	104,6
Inköp av förnödenheter[1] *Requisites*	124,5	142,8	131,6	130,4
Inköp av levande och döda inventarier *Investments in equipment*	118,6	119,4	107,8	117,7
Underhåll av inventarier och byggnader *Maintenance*	103,9	110,1	108,9	106,6
Diverse driftkostnader[1] *Sundry*	109,0	119,3	125,0	114,6
Räntor *Interest*	137,2	146,8	150,7	141,2
Samtliga kontanta utgifter[1] *Total*	115,8	123,8	120,8	118,7
Samtliga nettointäkter *Net income*	111,7	118,3	114,7	114,7
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	107,7	115,1	107,3	110,2

[1] Indextal för poster omräknade till jämförbarhet med 1953, då deklarationsprinciperna avvek från 1956.

och på storboskap ca 5 %, medan den marknadsförda slakten av storboskap ökade ca 6 % och för svin ca 8 %. För fjäderfä och ägg var inkomstökningen 1956 10,9 % och för perioden 1953 till 1956 24,9 %. Inkomsterna för mjölk ökade 1956 16,3 % men för perioden 1953—1956 endast 12,6 %. Mjölkproduktionen sjönk 1956 såväl som de tidigare åren och priserna steg 1955 och särskilt under 1956, då extra leveranstillägg utdelades. Från 1953 till 1956 föreligger en minskning av mjölkinvägningarna med ca 10 % och en ökning av priserna med 18 %. Därtill kommer extra leveranstillägg etc., som i huvudsak förklarar den angivna inkomstutvecklingen.

Skogsinkomsterna minskade 1956 med 8,3 %, huvudsakligen beroende på sänkta priser. Avverkningarna var nämligen enligt officiell statistik av ungefär samma storlek 1954, 1955 och 1956. Skogsinkomsterna enligt deklarationsundersökningarna för dessa tre år återspeglar härigenom direkt de högre priser, som erhölls 1955 jämfört med 1954 och 1956. Slutsatsen gäller emellertid endast, om den relativa utvecklingen i avverkningarna inom rikets samtliga skogar sammanfaller med den inom jordbrukarnas självägda skogar. Under 1953 var såväl avverkningar som priser lägre än de följande åren, och 1956 års skogsinkomster låg 28,9 % högre än 1953 års. Även jämfört med tidigare år var 1953 års avverkningar låga. Förutom de i tabell 1 redovisade skogsinkomsterna insatte jordbrukarna på s. k. skogskonto i bank 45,2 milj. kronor 1956, 70,0 milj. kronor 1955 och 55,6 milj. kronor 1954.

Inkomsterna för rikets olika områden

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster ökade 1955—1956 i de två södra områdena men blev i stort sett

oförändrade i norra Sverige. Här utjämnades ökningen av inkomster från jordbruksprodukter av minskningen i inkomster från skogen. I de södra områdena övervägde ökningen för jordbruksprodukter, samtidigt som skogsinkomsterna minskade med ungefär samma absoluta belopp som i norra Sverige.

Från 1953 till 1956 ökade de sammanlagda kontanta inkomsterna i södra och mellersta Sveriges slättbygder med 12,3 %, i skogs- och dalbygderna 21,3 % och i norra Sverige 14,2 %. Samtidigt föreligger i alla tre områdena inkomstökningar för såväl jordbruks- som skogsprodukter. Den procentuella ökningen för skogsinkomsterna är störst i södra och mellersta Sveriges slättbygder (och innebär här starkt ökade uttag), medan den procentuella ökningen för jordbruksprodukter är störst i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.

För de sammanlagda inkomsterna av jordbruksprodukter betingas utvecklingen i de skilda områdena väsentligen av den olika relativa omfattningen av vegetabilie- resp. animalieproduktionen. Emedan prisutvecklingen varit gynnsammare för animalier än för vegetabilier, kom således de sammanlagda inkomsterna för jordbruksprodukter såväl 1956 som för perioden från 1953 till 1956 att öka relativt sett mer i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder än i områdets slättbygder. Animalieproduktionen har nämligen en förhållandevis större omfattning i skogs- och dalbygderna än i slättbygderna.

För vegetabilieinkomsterna betraktade separat konstateras ökningar i de båda södra områdena under 1956 och nästan oförändrat läge för norra Sveriges del. Samtidigt ökade inkomsterna för animalier kraftigt i de södra områdena och mer begränsat i norra Sverige. För perioden 1953 till 1956, vilken jämförelse ej lika mycket påverkas av de speciella förhållandena 1955, får man en väsentlig minskning för inkomster av vegetabilieprodukter i södra och mellersta Sverige. I norra Sverige ökade däremot vegetabilieinkomsterna kraftigt. Ökningen får dock mycket liten betydelse för de sammanlagda inkomsterna av jordbruksprodukter, emedan vegetabilieproduktionen för direkt avsalu i norra Sverige är av underordnad betydelse. Samtidigt konstateras liksom för 1956 kraftiga ökningar för animalieprodukter i de södra områdena och mer begränsade i norra Sverige.

Utgifter för hela riket

För 1956 angives jordbrukarnas kontanta utgifter i tab. 1 dels enligt de ändrade principerna för deklaration, och dels omräknade för jämförbarhet med tidigare år. Förutom de här medtagna posterna tillkommer samtliga år vissa belopp för icke avdragbara investeringar. Dessa var 1956 53,6 miljoner kronor för nyuppsättning av yttre inventarier, 83,2 milj. kronor för ny-, till- och ombyggnad samt 6,4 milj. kronor för nyanläggningar av vägar, diken och stängsel o. d. Gemensamt minskade de icke avdragbara investeringarna 16,4 % 1956. Fogar man till nämnda investeringar även utgifter för ersättningsköp av yttre inventarier samt utgifter för underhåll av de berörda anläggningarna, framträder relativt små utgiftsökningar. Med hänsyn till prisökningar på arbete och material innebär dock utvecklingen en icke oväsentligt minskad volym för de sammanlagda investeringarna såväl från 1955 till 1956 som då man jämför 1953 och 1956.

I de sammanlagda utgifterna ingår även de för hushållens elförbrukning, som 1956 värderades till 24,1 milj. kronor, vilket motsvarar 26,3 % av jordbrukarnas totala elförbrukning.

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta (avdragbara) *utgifter* såsom de framgår efter omräkningarna till jämförbarhet med tidigare år, ökade 1956 med ca 330 milj. kronor eller 9,4 %. Från 1953 till 1956 beräknades ökningen till 606 milj. kronor eller 18,8 %. Samtliga slag av utgifter med undantag för underhåll av markanläggningar ökade 1956, och jämför man 1956 och 1953 framgår ökningar för alla slag av utgifter (tab. 2).

Kontanta utgifter för arbetslöner ökade 1956 med mindre än 1 % (och minskade 1955 något mer än 1 %). För hela

perioden 1953 till 1956 blev det en ökning med 4,6 %. Då timlönerna i jordbruket under samma period steg ca 25 %, framgår att en minskning av volymen lejd arbetskraft föreligger i jordbruket med tillhörande skog.

I fråga om utsäde och fodermedel framträder en ökning 1956 med 16,4 %. För 1955 var ökningen än mer markant och utgör för tiden 1953—1956 sammanlagt 43,2 %. Främst beror utgiftsökningarna på att de inköpta mängderna ökat, förmodligen ca 1/3. De ökade inköpsbehoven såväl 1955 som 1956 förklaras av den i vissa områden felslagna skörden 1955 samtidigt som det varit relativt lönsamt att inköpa fodersäd för svinproduktion. Utgifter för handelsgödsel ökade 6,6 % 1956. Väsentlig ökning i använda mängder torde ej föreligga från 1953 till 1956. För bränn- och smörjoljor stegrades utgifterna 18 % 1956, och från 1953 till 1956 föreligger en ökning med 32,2 %. Priserna på drivmedlen har ej ökat avsevärt och slutsatsen blir, att de förbrukade kvantiteterna ökat omkring 30 % från 1953 till 1956. Här är det fråga om ökad förbrukning vid en allt mer ökad användning av traktorer i jordbruk och skog samt ökad skördetröskdrift. Under 1956 torde också de ökade utgifterna för bränn- och smörjoljor såväl som för gödsel och foder (se ovan) mer än normalt hänföra sig till tidigare års inköp. Utgifterna för elström ökade 1956 med 14,9 % och från 1953 till 1956 med 36,1 %. Orsaken är härvid såväl höjda taxor som ökad förbrukning vid olika mekaniska anordningar — hushållsmaskiner inräknade. En ökad allmän elektrifiering torde vidare medverka särskilt i norra Sverige.

Utgifter för inköp av levande inventarier ökade 1956 med 23,5 %. (Under 1955 noterades en minskning med 6,4 %.) Från 1953 till 1956 föreligger en sammanlagd ökning med 22,7 %. Ökningen för perioden i dess helhet beror sannolikt på ökade smågrisinköp till stegrade priser. Under 1956 får också ökningen anses bero på större inköp för rekrytering av nötkreatursstammen än 1955, då minskade inköp av nöt var en följdriktig parallell till de ökade utslaktningarna, vilka orsakades av torkan och foderbristen.

Ersättningsköp av yttre inventarier ökade 1956 med 2,3 %. (Under 1955 noterades en minskning med 6,4 %.) Från 1953 till 1956 är ökningen endast 9 %. Med hänsyn till den gemensamma prisutvecklingen för maskiner och traktorer kan sistnämnda utgiftsökning innebära något ökad volym. Efter 1954 har emellertid inköpsvolymen sannolikt minskat. Underhållet ökade däremot under hela perioden 1953 till 1956 och särskilt under 1956. De sammanlagda utgifterna för nyuppsättning, ersättningsköp samt underhåll av inventarier var ungefär lika 1953, 1955 och 1956 men något högre 1954 än övriga nämnda år. Med hänsyn till prisutvecklingen kan man härav dra slutsatsen, att volymen av maskininköp och underhåll tillsammans minskat såväl då man utgår från 1953 som 1954. Utgifterna för byggnadsunderhållet ökade 9,2 % 1956. Från 1953 till 1956 utgör ökningen dock endast 3,7 %. De sammanlagda utgifterna för underhåll och ny-, till- och ombyggnad ökade endast ca 2 % från 1953 till 1956. Då byggnadskostnadsindex steg ca 9 %, innebär utvecklingen, att byggnadsverksamheten minskat. I fråga om underhåll av vägar, diken, stängsel o. d. ökade utgifterna från 1953 till 1956 med 28,9 %. För underhåll och nyanläggning tillsammans blir ökningen endast 15,4 %. Ändringar i volymen av utförda arbeten är här svårt att fastställa på basis av prisutvecklingen för berörda produktionsmedel.

Under 1956 ökade jordbrukarnas ränteutgifter 12,7 %. Från 1953 till 1956 var ökningen 41,2 %. Dessa utgiftsstegringar är främst en konsekvens av höjda räntesatser men även ökad skuldsättning — vilken konstateras i deklarationsundersökningen — samt eventuellt utnyttjande av dyrare krediter.

Utgifterna för rikets olika huvudområden

Den relativa utvecklingen av jordbrukarnas sammanlagda kontanta utgifter avvek ej 1956 väsentligt i de tre huvudområdena. Från 1953 till 1956 begrän-

sades ökningen i södra och mellersta Sveriges slättbygder till 15,8 %, medan den för områdets skogs- och dalbygder var 23,8 % och för norra Sverige 20,8 %. Arbetslönernas ökning var relativt sett mindre i de södra områdena än i norra Sverige. De anförda skillnaderna torde sammanhänga med att man i norra Sverige vid de omfattande skogskörslorna hade mindre möjlighet att minska behovet av arbetskraft än i södra Sverige med den dominerande jordbruksproduktionen. I fråga om inköp av fodermedel och utsäde, som svarar för den största absoluta utgiftsökningen, då det gäller riket i dess helhet, finner man den starkaste procentuella ökningen i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder såväl 1956 som 1955. Detta område drabbades hårt av torkan 1955 samtidigt som animalieproduktionen här har en relativt större omfattning än i slättbygderna. Den procentuella ökningen av utgifter för handelsgödsel, bränn- och smörjoljor är också störst i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder. För inköp av levande inventarier, som ökat kraftigt, är den relativa förändringen störst i södra och mellersta Sveriges slättbygder såväl 1956 som för perioden 1953 till 1956. De sammanlagda utgifterna för inköp och underhåll av inventarier var nästan oförändrade inom vart och ett område, om man jämför 1953 och 1956. Underhållet ökade inom samtliga områden — mest i södra Sveriges skogs- och dalbygder — och ersättningsköp samt nyinköp tillsammans minskade mest i södra och mellersta Sveriges slättbygder. Elströmsutgifterna ökade relativt sett mest i norra Sverige.

Kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord för olika storleksklasser av jordbruk

Genom kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord (tab. 3) belyses en del av de faktorer, som främst är orsak till lönsamhetsresultatens — nettointäkternas — förändringar. De kommentarer, som lämnas i det följande, grundas på ett mera detaljerat material än som framlagts i hithörande tabeller. Vid bedömningen av resultaten bör särskilt beaktas, att lagerförändringarna ej kommer till uttryck. Differensen emellan kontanta inkomster och utgifter blir delvis ett resultat av hur jordbrukarna reglerat in- och utbetalningarna. Dessa ekonomiska resultat blir således andra än om varje års särskilda produktionsresultat kommer till uttryck. Detsamma gäller om nettointäkterna.

I *södra och mellersta Sveriges slättbygder* ökade de sammanlagda kontanta inkomsterna procentuellt mindre än de sammanlagda kontanta utgifterna såväl 1956 som de tidigare åren, varav försämrade ekonomiska resultat (såsom dessa framträder då man ej beaktar lagerförändringarnas inverkan) följde inom samtliga storleksgrupper; mest ogynnsam var utvecklingen vid de stora gårdarna. För 1953—1956 ökade differensen mellan kontanta inkomster och utgifter något vid små och medelstora gårdar men minskade vid gårdar 50—100 hektar och däröver. Samma utvecklingstendenser företedde nettointäkterna. Orsaken till den gynnsammare utvecklingen vid små än stora gårdar torde dels vara den differentierade prissättningen av mjölk, som gynnar de små gårdarna och dels en allmänt gynnsammare prisutveckling för animalieproduktionen, som dominerar vid små gårdar. Den vid stora gårdar dominerande vegetabilieproduktionen missgynnades av prisutvecklingen. De ökade utgifterna för döda inventarier och även brännoljor har också följts av ökade arbetslöner vid stora gårdar, om man jämför 1953 och 1956. Vid de små gårdarna kommer däremot varken ökade priser på arbete eller en eventuellt ökad användning av tillgänglig arbetskraft till uttryck i de här framlagda siffrorna. Huvudparten av det manuella arbetet vid dessa gårdar utföres nämligen av brukarefamiljen för vilken väsentligen ingen kontant lön utbetalas.

I *södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder* ökade de sammanlagda kontanta inkomsterna relativt sett mindre än de kontanta utgifterna vid gårdar i intervallet 2—30 ha såväl under 1956 som då man jämför med 1953. Vid gårdar 30—100 ha och däröver framgår där-

Tab. 3. Taxerade kontanta inkomster och utgifter i kr per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden 1956[1]

Assessed income and expenditure in cash of farming per hectare of arable land, by size groups in major regions

	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
	2–5	5–10	10–20	20–30	30–50	50–100	över 100	
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA VEGETABILISKA PRODUKTER *Income from vegetable products*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	245	224	273	385	485	578	569	419
skogs- och dalbygder	43	67	99	164	209	282	434	123
Norra Sverige	52	41	71	98	..	..	..	54
Hela riket	81	99	188	324	430	521	549	282
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA ANIMALISKA PRODUKTER *Income from animal products*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 499	1 397	1 125	926	751	549	482	866
skogs- och dalbygder	1 223	1 251	1 071	839	718	577	600	1 046
Norra Sverige	824	833	733	552	..	..	..	793
Hela riket	1 114	1 170	1 061	894	742	554	498	911
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 932	1 773	1 537	1 443	1 347	1275	1 239	1 431
skogs- och dalbygder	1 840	1 800	1 537	1 298	1 168	1 159	1 545	1 587
Norra Sverige	1 923	1 609	1 480	1 347	..	..	..	1 662
Hela riket	1 888	1 740	1 530	1 407	1 315	1 255	1 280	1 508
UTGIFTER FÖR ARBETSLÖNER *Expenditure: wages*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	71	87	121	173	217	287	384	212
skogs- och dalbygder	133	130	150	185	232	326	523	180
Norra Sverige	202	189	203	210	..	..	..	197
Hela riket	149	136	141	177	220	293	402	200
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 363	1 191	1 055	1 049	1 027	1 050	1 118	1 080
skogs- och dalbygder	1 179	1 158	1 020	934	888	998	1 389	1 083
Norra Sverige	1 165	963	874	810	..	..	..	997
Hela riket	1 205	1 111	1 022	1 015	999	1 038	1 153	1 070
Indextal, år 1953 = 100								
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	124,6	126,1	121,6	120,5	110,4	107,6	105,4	115,4
skogs- och dalbygder	129,8	129,7	126,5	118,0	122,3	113,5	124,9	126,4
Norra Sverige	117,2	122,2	116,6	121,3	..	..	..	119,3
Hela riket	123,6	126,7	122,7	120,0	112,3	108,7	108,2	119,3
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	123,7	127,1	124,4	124,9	113,1	111,3	111,2	118,2
skogs- och dalbygder	129,5	132,4	128,1	122,1	121,3	112,5	120,2	127,2
Norra Sverige	117,5	129,9	118,2	121,5	..	..	..	122,6
Hela riket	123,6	130,3	125,0	124,2	114,5	111,5	112,6	121,4

[1] Då avvikande principer för självdeklaration tillämpades 1956, är resultaten enligt denna tabell ej fullt jämförbara med dem som lämnats tidigare år i fråga om inkomster av försålda animaliska produkter, samtliga kontanta inkomster och samtliga kontanta utgifter.

emot förbättrade ekonomiska resultat genom att här inkomsterna utvecklades gynnsammare än utgifterna. Differensen mellan kontanta inkomster och utgifter ökade således relativt litet vid de mindre gårdarna men mer vid de större. Inom samtliga storleksklasser ökade nettointäkterna 1953 till 1956. Vid jämförelser mellan små och stora gårdar är det svårt att omedelbart fastställa den gynnsammare utvecklingen vid stora gårdar till förändringen av något visst inkomst- eller utgiftsslag. Skogsinkomsternas ökning såväl som ökade animalieinkomster vid stora gårdar synes emellertid ha betytt mycket. Jämför man vidare lönsamhetsresultatens utveckling vid stora gårdar i mellersta Sveriges skogs- och dalbygder med den vid stora gårdar i slättbygderna, kan den gynnsammare utvecklingen i skogs- och dalbygderna hänföras till den här relativt mer omfattande animalieproduktionen samt till den mer betydande förekomsten av skog i sistnämnda område.

I *norra Sverige* torde man ej kunna fastslå någon bestämd skillnad mellan storleksgrupperna i fråga om inkomsternas och utgifternas förändringar. De sammanlagda inkomsterna ökade mindre än de sammanlagda utgifterna i norra Sverige under 1956 och relationen var då även sämre än 1953. Relativt goda resultat jämfört med 1953 erhölls 1954 och 1955. Differensen mellan kontanta utgifter och inkomster såväl som nettointäkterna ökade dock något i samtliga storleksgrupper.

Jordbrukarnas taxerade nettointäkter

Taxerade nettointäkter för hela riket framgår av tab. 1. Enligt tab. 2 ökade samtliga nettointäkter gemensamt 14,7 % från 1953 till 1956. För nettointäkter av enbart jordbruksfastighet var motsvarande ökning endast 10,2 %. Förbättringen inföll väsentligen under 1956, då dessa nettointäkter ökade 4,5 %. Den senaste ökningen kan emellertid till största delen tillskrivas, att det sammanlagda värdet av jordbrukarnas naturaförmåner jämte återtag av smör och ost från mejeri starkt ökade 1956. Samtidigt med omläggningen av principerna för deklaration av naturaförmånerna justerades priserna på dessa uppåt. Dessutom *minskade insättningarna* på skogskonto något 1956, varigenom nettointäkterna ökade mer än om insättningarna blivit oförändrade. Jämför man vidare differensen mellan kontanta inkomster och utgifter, framträder för denna i enlighet med den tidigare beskrivna utvecklingen för kontanta inkomster och utgifter en minskning med 1 % 1956 och en ökning 1953—1956 med endast 7,2 %. Vare sig man utgår från den sistnämnda ökningen eller från den som angetts för nettointäkterna, framstår ökningarna såsom små i förhållande till utvecklingen för arbetslöner och räntesatser.

Nettointäkten av jordbruksfastighet per brukare vid olika storleksklasser av jordbruk framgår av tab. 4. Dessa nettointäkter avser hela den areal av åker och skog, som jordbrukarna deklarerat i huvudformuläret. Medeltalet i fråga om samtliga nettointäkter (medelinkomsten) innefattar även inkomst av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet, kapital och övriga förvärvskällor. Såsom medeltal per brukare med över 2 hektar åker utgjorde enligt tab. 4 samtliga nettointäkter 7 863 kronor för 1953, 8 269 kronor för 1954, 8 586 kronor för 1955 och 9 017 kronor för 1956. Enligt den av centralbyrån för publikationen »Skattetaxeringarna» utarbetade inkomststatistiken var medelinkomsten för åren 1953, 1954, 1955 och 1956 för företagare inom jordbruk med binäringar 7 003, 7 392, 7 696, och 8 103 kronor för vart och ett av åren. Inkomststatistiken omfattar emellertid i motsats till deklarationsundersökningen jordbruk med 2 hektar åker och därunder och dessutom representanter för jordbrukets binäringar, såsom fiske, trädgårdsskötsel m. m., vilket sänker inkomstsiffran. På grund härav bör sistnämnda siffror höjas ca 6 % för att man skall få bättre jämförbarhet. Efter en sådan höjning av beloppen enligt »Skattetaxeringarna» erhålles för de fyra åren 7 123, 7 836, 8 158 och 8 589 kronor per jordbrukare. Härigenom blir de senast anförda nettointäkterna 5,6, 5,2, 5,0

Tab. 4. Jordbrukarnas taxerade nettointäkter i kr per brukningsenhet 1953—1956
Farmers' assessed net income per holding

	År	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
		2–5	5–10	10–20	20–30	30–50	50–100	över 100	
TAXERAD NETTOINTÄKT AV JORDBRUKSFASTIGHET *Assessed net income from farming and forests*									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1953	3 013	5 420	7 956	10 560	13 916	18 460	30 916	8 381
	1954	3 281	5 694	7 921	10 807	13 864	17 746	29 100	8 436
	1955	3 253	5 919	8 166	10 953	13 361	16 690	26 526	8 432
	1956	3 597	6 404	8 933	11 545	14 354	17 552	25 496	9 029
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1953	3 492	5 876	7 938	10 397	10 953	12 267	18 838	5 766
	1954	3 889	6 315	8 538	10 886	12 354	14 720	26 094	6 277
	1955	3 976	6 476	8 792	10 937	11 622	13 641	26 415	6 399
	1956	4 049	6 744	9 280	10 925	12 807	13 553	25 536	6 639
Norra Sverige	1953	3 819	5 859	9 002	12 233	..	..	..	..
	1954	4 138	6 093	8 784	13 864	..	..	..	..
	1955	4 075	6 309	9 177	14 579	..	..	..	..
	1956	4 132	6 294	9 335	14 107	..	..	..	..
Hela riket[1]	1953	3 543	5 759	8 081	10 581	13 383	17 378	29 234	6 529
	1954	3 886	6 096	8 251	10 932	13 593	17 217	28 682	6 814
	1955	3 891	6 289	8 518	11 076	13 048	16 157	26 511	6 885
	1956	4 005	6 526	9 108	11 492	14 076	16 853	25 501	7 195
SAMTLIGA TAXERADE NETTOINTÄKTER *Assessed total net income*									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1953	4 933	6 391	8 500	11 110	14 821	20 779	36 585	9 473
	1954	5 284	6 758	8 537	11 441	14 821	20 178	39 386	9 701
	1955	5 817	7 172	8 832	11 656	14 493	19 438	37 334	9 900
	1956	6 542	7 725	9 642	12 347	15 604	20 316	34 740	10 584
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1953	4 978	6 636	8 616	11 441	12 416	15 818	33 490	6 862
	1954	5 398	7 192	9 231	12 043	13 765	17 608	41 980	7 429
	1955	5 817	7 425	9 623	12 297	13 467	16 475	35 695	7 721
	1956	6 049	7 904	10 162	12 301	14 696	17 265	34 142	8 115
Norra Sverige	1953	6 323	7 341	10 191	13 992	..	..	..	..
	1954	6 736	7 798	10 257	15 023	..	..	..	..
	1955	7 191	8 273	11 030	16 275	..	..	..	..
	1956	7 343	8 450	11 045	16 758	..	..	..	..
Hela riket[1]	1953	5 523	6 785	8 755	11 287	14 388	19 912	36 154	7 863
	1954	5 928	7 265	9 002	11 704	14 631	19 729	39 747	8 269
	1955	6 382	7 614	9 392	11 965	14 309	18 920	37 106	8 586
	1956	6 667	8 022	10 005	12 490	15 441	19 783	34 657	9 017

[1] I medeltalen under rubriken »hela riket» för grupperna 30—50, 50—100 och över 100 ingår ej Norra Sverige.

och 4,7 % lägre än de vilka erhållits enligt den här refererade deklarationsundersökningen. Statistisk tidskrift 1956 (s. 269) lämnar en närmare förklaring till ifrågavarande skiljaktigheter.

En utförligare redogörelse för deklarationsundersökningen ingår i Jordbruksekonomiska meddelanden nr 5/1958.

O. Z./M. G.

Rökvanorna i Danmark

Smoking Habits in Denmark

I den stora morbiditetsundersökningen som gjordes i Danmark under åren 1951—1954[1] infogades under perioderna augusti 1952—april 1953 och januari—april 1954 vissa analyser angående rökvanorna. Resultatet av rökvaneundersökningen har publicerats i Danish Medical Bulletin för december 1955 och september 1956.

Morbiditetsundersökningen gjordes i form av intervjuer och omfattade sammanlagt ca 100 000 personer över 15 år från olika delar av landet. De avsnitt av undersökningen som även upptog frågor om tobakskonsumtionen omfattade för den förra delen av undersökningen ca 23 000 personer och i fråga om den senare delen ca 11 000 personer. Denna senare del av undersökningen hade utförts främst med anledning av den livliga debatt om rökningens eventuella betydelse för lungcancer, som ägde rum i Danmark kring årsskiftet 1953/1954. Man ville bland annat ha utrönt, huruvida det förelåg någon skillnad i allmänhetens rökvanor före och efter debatten. Resultatet av undersökningen visar, att det relativa antalet rökare förblev praktiskt taget oförändrat. En viss förskjutning kunde dock påvisas mot sådana tobakssorter som i debatten betecknats som mindre skadliga. Sålunda utgjorde cigarrettrökarna under perioden augusti 1952—april 1953 23,4 % och under perioden i början av 1954 21,9 %. Antalet piprökare hade ökat från 38,2 till 39,4 %.

De undersökningsresultat som återges nedan är hämtade från undersökningens förra del.

När det gällt att skilja på »rökare» och »icke rökare» har man förfarit på så sätt att till den förstnämnda gruppen har hänförts alla som uppgav sig vara rökare. De som icke ansåg sig kunna ge ett klart svar på frågan, personer med liten och oregelbunden tobakskonsumtion, har i undersökningen betecknats som icke rökare.

[1] Se St. tidskr. 1955, s. 187.

Med denna definition på rökare och icke rökare har man kommit fram till att av den manliga befolkningen över 15 år 77,8 % skulle vara rökare och av den kvinnliga befolkningen 39,9 %. Vissa olikheter föreligger mellan olika åldersgrupper. Bland männen är rökningen mest utbredd i åldersgruppen 30—39 år (84,8 %) medan kvinnorna röker mest i åldersgruppen 20—29 år (58,8 %); inom denna åldersgrupp skulle det alltså inte vara mer än drygt 40 % som icke röker. I den yngsta åldersklassen, 15—19 år, röker 61,0 % av männen och 40,9 % av kvinnorna. Rökningen avtar med stigande ålder, starkare hos kvinnorna än hos männen. Sålunda uppgick det relativa antalet rökare i åldersgruppen 70 år och äldre till 59,4 % bland männen och till endast 10,0 % hos kvinnorna.

För att belysa rökvanornas utbredning i olika delar av landet har materialet uppdelats på de tre områdena Köpenhamn, övriga städer och landsbygden. Därvid visade det sig att rökningen var mest utbredd i huvudstaden och minst på landsbygden. I Köpenhamn var 81,5 % av den manliga befolkningen rökare medan motsvarande siffror för övriga städer och landsbygden var respektive 79,1 och 74,2 %. För kvinnorna var skillnaderna betydligt större. Av Köpenhamns kvinnor rökte 50,1 % under det att det relativa antalet rökare bland kvinnorna på landsbygden endast uppgick till 27,6 %. För städerna utom Köpenhamn uppgick antalet till 43,4 %.

I fråga om bruket av olika tobaksslag förelåg betydande skillnader mellan landsbygd och stad. Sålunda var antalet manliga cigarrettrökare i Köpenhamn 36,4 % och på landsbygden endast 13,0 %. Det kan också nämnas att av Köpenhamns kvinnor rökte 9,2 % cigarrcigarretter och 0,6 % cigarr eller pipa. Bland männen var det 9,3 % som rökte cigarrcigarretter. Att röka cigarrcigarretter skulle alltså vara lika vanligt bland kvinnor som bland män i Köpenhamn.

Vad gäller tobakskonsumtionens storlek har cigarrettrökarna delats i två grupper, nämligen de som röker högst 15 ci-

garretter om dagen och de som röker mera. För övriga rökare har gränsen satts vid respektive 25 g piptobak, 6—7 cigarrcigarretter och 4 cigarrer per dag. Med utgångspunkt från denna uppdelning har man funnit att 13 % av Köpenhamns manliga befolkning är storrökare av cigarretter jämfört med 7 % för landsortsstäderna och 2 % för landsbygden. Storrökandet är vanligast i åldern 30—39 år och avtar i högre åldrar, och bland personer som uppnått 60 år är det endast 1 % som kan hänföras till denna grupp. I fråga om dem som röker annat än cigarretter ökar antalet storrökare med stigande ålder upp till åldersgruppen 50—59 år.

I den del av undersökningen som omfattar tiden januari—april 1954 har även undersökts vid vilken ålder vederbörande började röka samt hur många som slutat att röka. Av samtliga tillfrågade män var 78 % rökare, 8 % hade rökt tidigare men slutat och 14 % hade aldrig varit rökare. Av kvinnorna hade 14 % slutat och 47 % aldrig varit rökare.

I fråga om den ålder då vederbörande började röka föreligger ingen nämnvärd skillnad mellan olika generationer om man ser på genomsnittstalen för hela riket. På landsbygden syns dock rökningen börja i något yngre åldersklasser nu än tidigare. Av samtliga intervjuade män i åldern 20—59 år varierar det relativa antalet som började röka innan de fyllt 14 år mellan 17 och 21 % för olika åldersgrupper. Av dem som 1954 var 20—29 år hade 20 % börjat röka i sagda ålder, och av dem som var 40—49 år resp. 50—59 år var det 17 resp. 21 % som börjat som 13-åringar eller tidigare. Antalet som börjat röka i åldern 15—17 år var för åldersklassen 20—29 år 44 % och för de två åldersklasserna 40—49 och 50—59 år 38 resp. 32 %. Sammanfattningsvis kan sägas att omkring 60 % av männen är vanerökare redan vid 17 års ålder. I fråga om kvinnorna börjar rökningen vid något högre åldrar. Nämnas kan även att kvinnorna nu synes börja röka i yngre åldrar än som tidigare var fallet.

A. N-t

Prices of Dwelling and Business Real Estate

By C. Hammarberg

Statistics on prices of dwelling and business properties voluntarily sold have been compiled since 1952; they are additional to the statistics on prices and assessed values of agricultural real estate, which have been published in this Review since that year. Both these statistics are prepared chiefly for use at the assessments for taxation of real estate, which are generally made every five years. However, the figures giving the excess of market prices over assessed values also to some extent indicate the changes in market prices.

Only dwelling and business properties voluntarily sold are recorded; industrial properties, for instance, are thus not accounted for. Moreover, the figures published only cover properties with assessed values exceeding 15 000 kronor and with a sale price of 10 000 kronor or more. Finally, if there has been no application within three months for legal confirmation of a property purchased, this property is not included.

The properties are classified according to the type of house, either as properties with 1- and 2-family houses or as properties with multi-dwelling or business houses. The latter group is divided into dwelling houses, combined dwelling and business houses, and pure business houses, according to the proportion of the rents of business units as follows: < 15 %, dwelling houses; 15—75 %, combined dwelling and business houses; and > 75 %, pure business houses.

As may be seen from Table B, properties with 1- and 2-family houses when sold show the greatest excess price over assessed values during the 1952 — 56 period (59 %). Next in order come the relatively few properties with pure business houses (43 %), then follow properties with combined dwelling and business houses (22 %) and finally properties with dwelling houses (18 %). There is no doubt that the high price of 1- and 2-family houses is partly due to the marked shortage of dwellings. However as regards properties with multi-dwelling houses, the comparatively low market prices may be caused by the fact that market prices as well as assessed values are determined to a large extent by the rent yields, which are limited by a special Rent Restriction Act. As may be seen from Table D the market prices of properties with multi-dwelling houses whose assessed values exceed 100 000 kronor are especially low in towns, boroughs and municipal communities. In rural districts proper there are only comparatively few properties with multi-dwelling or business houses. Some corresponding figures relating to those properties are however given in the table on p. 256.

Table E indicates that market prices of properties with 1- and 2-family houses have been increasing during the whole period. As regards properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, market prices rose from 1952 to 1953, but in 1954 a decline was recorded though the number of sales continued to increase. No doubt the increase in the number of sales and the simultaneous decrease in market prices in 1954 are due to new legislation of that year, the aim of which was, generally speaking,

to make real estate (other than farm lands), belonging to certain so-called family joint-stock companies or associations, pass into the hands of private proprietors at a price amounting to the original cost of purchase. Hence the excess prices of properties with multi-dwelling or business houses for 1954 and 1955, and the whole 1952—56 period, are a little low in comparison with prices in the open real estate market. As may be observed from Table G, the 1954 fall in prices in towns, boroughs and municipal communities exclusively relates to properties with assessed values exceeding 100 000 kronor.

A classification according to equipment and building material is given in Tables H—J. Houses are counted as modern if there is central heating, main water, drainage, a WC and a bathroom in at least three-quarters of the dwelling units; houses not fulfilling the bathroom condition are classed as semi-modern and other houses as old. When there is more than one building on a property these data relate to the main building. As may be observed from Table J, which gives figures on properties with multi-dwelling or business houses, as far as properties with assessed values exceeding 100 000 kronor are concerned, it is those with old buildings that show the greatest excess prices. This is presumably caused by properties with buildings ready for demolition or properties whose prices have risen on account of the value of their sites.

In Tables L and M the properties are distributed according to year of construction. However as regards properties with multi-dwelling or business houses in rural districts proper, no such distribution is given because of the comparatively small number of such properties voluntarily sold during the period. The tables on pp. 266 and 267 show the number of sales and the market prices of dwelling and business properties in towns, boroughs and municipal communities, by areas divided, and not divided, into building sites.

In the case of properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, the rent (exclusive of heating costs, etc.) percentage of the assessed value has been calculated. It may be seen from Table N, in which these percentages are given, that properties with a rent not exceeding 5 % show the greatest excess prices, while properties whose rent varies between 5 % and 9 % generally, but not always, seem to fetch prices rising with the rent.

Finances of University Students

By K. Wallberg

During the spring the Central Bureau of Statistics issued a preliminary report on a survey relating to the finances of university students during the 1956—57 academic year. This survey took the form of a sample survey. A total of 2 447 students were sent postal questionnaires; 88 % of the questionnaires were completed and returned to the Central Bureau. The survey covered students who had started their university studies in 1953 or 1956 and who were still studying during the 1956 autumn term without having taken a first degree.

The survey sheds light on the general social and financial background of the students, their income and expenditure, their assets and liabilities, the financial assistance they receive from their parents, as well as on State loans and scholarships. This article mainly deals with the income and expenditure of students.

As a rule the expenditure of unmarried students varies between 2 000 and 6 000 kronor per year. In most cases married students balance their budgets on more than 10 000 kronor per year. Academic studies in Sweden are primarily financed by loans and gainful work (Tables 1 and 2). A married student obtains 73 % of his cash income from his, or his wife's gainful work. Twelve per cent of his income is from loans and only 2 % is in the form of financial assistance from his parents. Loans, which provide 36 % of his total in-

come, are of the greatest importance for an unmarried student. Next in order come gainful work with 26 %, financial assistance from parents with 11 % and reduction of assets with 12 %. The item "Reduction of assets" widely consists of the use of loans made before the period covered by the survey.

The expenditure of students living with their parents is 1 200—1 500 kronor a year, less than that of those living away from home (Table 3). The expenditure of students of 25 or under is about 1 000 kronor a year less than that of older students. The older married students have needed 2 000—3 000 kronor a year more than the younger ones.

When a comparison is made with the figures for the 1951—52 academic year, it seems as if the expenditure of unmarried students had increased by 35—50 %.

About 95 % of all married students get less than 5 % of their cash income from their parents (Table 4), while 20 % of the unmarried students receive at least 50 % of their income from their parents. The income of parents is of great importance in the determination of the amount of financial assistance given by them. With parents having an income level of 10 000 kronor or less a year, 5 % of the students living at home (and 7 % of those living away from home) received at least 50 % of their income from their parents. If parents earned 30 000 kronor a year, the percentages were 33 % and 48 % respectively. In 1951—52 about 20 % of the students were financed entirely by their parents (and to a minor extent by relatives and other private persons), but in 1956—57 this figure was only 5 %.

At the beginning of July 1957 about 25 % of the students admitted to a university in 1953, and 15 % of those admitted in 1956, had obtained State interest-free loans (Table 5). Among the older students with these loans 39 % were in the lowest social class and 9 % in the highest social class. Loans guaranteed by the State had been obtained by 60 % of the older students in the lowest social class and by 37 % of the older students in the highest class.

The National Referendum on Retirement Pensions

The Central Bureau of Statistics has processed statistically the material obtained in the national referendum on retirement pensions. These statistics include a total analysis of the data on the right to vote, participation in the referendum and the distribution of votes and, in addition, a survey based on a sample of persons from the voting registers; these persons being born on the 15th of each month and thus being entered in the population sample register kept by the Central Bureau of Statistics, which covers about 1/30 of the population.

In the national referendum votes were cast by 74,8 % of the men entitled to vote and by 70,0 % of the women. The total number of votes cast was less than in the general elections of recent years, but it was much greater than in the 1955 referendum on the introduction of right-hand driving in which only 53 % of the persons entitled to vote went to the polls.

The different alternatives in the national referendum. Voters in the national referendum had to choose between three alternative proposals for the increase in retirement pensions with special supplementary pensions. The variations in the supplementary pensions implied in these proposals are as follows:

Proposal No. 1. Employees have a legal right to supplementary pensions which would vary with their previous earnings and retain their value. Other economically active persons — employers, etc. — may make voluntary contributions, up to a certain sum, towards supplementary pensions which, in accordance with a guarantee by the State, would retain their value.

Proposal No. 2. Employees, employers and others may make voluntary contributions, up to a certain sum, towards supplementary pensions which, in accordance with a guarantee by the State, would retain their value.

Proposal No. 3. Employees, employers and others may make voluntary contributions towards supplementary pensions, and amendments are made to current legislation to make it easier for supplementary pensions to retain their value without State guarantee. The supplementary pensions scheme may be joined by means of collective agreements or by means of other agreements made individually or in groups.

Any person who did not wish to vote for one of these proposals, could give in a blank voting paper.

The outcome of the national referendum was that Proposal 1 received 45,8 % of the votes as against 15,0 % for Proposal 2, 35,3 % for Proposal 3 and 3,9 % blank voting papers.

In the sample survey the processing has been carried out on punched-cards; the mark-sensing procedure has been used to transfer to these cards particulars relating to date of birth, birth number, the right to vote and participation in the referendum. These punched cards have been combined mechanically with the punched-cards of the population sample register and then supplemented by particulars relating to place of residence, marital status, industry and occupation, occupational status and income.

The age group casting the most votes in the referendum was the 40—49 group. The number of votes cast by all ages was less in the referendum than in the 1956 general election. Among those of working age this difference amounted to 5—7 %, rising to double these percentages in the highest age groups where voting in the referendum was relatively slight.

In all the age groups the number of votes cast by married persons was much greater than by single persons and by widowed and divorced persons. The number of votes cast by widowed and divorced persons under the age of 50 was especially low.

In general, a greater percentage of economically active persons than of economically inactive persons took part in the referendum. Of all economically active persons with an income of at least 3 000 kronor, participation percentage was highest among salaried employees, in particular among male salaried employees in industry and the public service, 85 % of whom cast votes in the referendum. A greater percentage of male employers than male wage-earners took part in the referendum, but the situation was reversed for women. The average for the male wage-earners was brought down by the small number of votes cast by agricultural workers and by employees working in transport and commerce. In addition, not many of the economically active persons doing domestic work took part in the referendum.

The number of votes cast by different groups rose rapidly with income, reaching a maximum in the case of income-earners having an income of 30 000 kronor and over. While in the lowest income class 49,8 % of the men and 45,4 % of the women took part in the referendum, the figures rose to 83,0 % and 81,3 % respectively for those in the 10 000—19 999 income level and to over 90 % in the highest income class. This connection between the number casting votes and income was apparent throughout for each of the three large age groups distinguished, and also for each type of marital status.

T. W-m

LITTERATUR

Bokanmälningar

Book Reviews

Quensel, C.-E., Kompendium i formell befolkningsteori. Lund 1957. 4:o. 110 s. (Statistiska institutionen vid Lunds universitet.) Stencilerad.

Någon har räknat ut att om man adderar resultaten av alla de lokalprognoser som ambitiösa kommunalmän och samhällsplanerare gjort upp under senare år kommer man fram till att landets folkmängd tiodubblas inom en inte alltför avlägsen framtid. Överskattningarna beror väl inte så mycket på bristande insikter i teorin och tekniken för befolkningsprognoser som desto mera på en alltför optimistisk syn på den egna ortens förmåga att dra till sig folk från närliggande kommuner. Men med den utvidgade användning befolkningsframskrivningen fått i samband med bebyggelseplanering o. d. är kunskaper om de grundläggande befolkningsteoretiska sammanhangen av stor betydelse. Någon lärobok härom på svenska har hittills inte funnits sedan Wicksells »Elementen av statistikens teori» utkom år 1920. Wicksells framställning av dödlighetsteorin är fortfarande i stort sett aktuell men familjestatistiken behandlas ej. I Quensels nyutkomna bok ges en översikt över hela den formella befolkningsteorin på nuvarande ståndpunkt. Det framhålles i förordet att den formella befolkningsteorin har till uppgift att klarlägga och sammanfatta olika befolkningsförändringars storlek och inbördes samband, medan i den positiva befolkningsteorin befolkningsförändringarna studeras mot bakgrund av den samhälleliga och allmänekonomiska utvecklingen.

Inledningsvis definierar författaren några av de vanligare befolkningsstatistiska storheterna (födelse-, döds- och giftermålstal, ålderskvoter m. m.). Det må anmärkas att de generella termerna sannolikhetstal och centralkvoter — som ofta bl. a. av pedagogiska skäl brukar användas — inte förekommer i kompendiet. Som framgår längre fram i boken betraktar emellertid förf. begreppet sannolikhet såsom inte relevant i fråga om exempelvis fruktsamhetstal där händelsen (nedkomsten) kan förekomma flera gånger för samma person.

De följande kapitlen behandlar dödlighetsteorin. Författaren inför här den universella termen »kohort» som beteckning för samtliga födda under ett och samma kalenderår i stället för det mera obestämda »generation». Efter definition av dödsrisk, överlevelsetal och återstående medellivslängd för en kohort samt genomgång av det Becker-Zeunerska schemat diskuterar förf. olika befolkningstyper. Vid i tiden oförändrad dödlighet samt konstant födelsefrekvens uppstår den *stationära* befolkningstypen. Om däremot antalet födda förändras i geometrisk progression uppstår den *progressiva* resp. den *regressiva* befolkningstypen. Samtliga tre befolkningstyper är dock *stabila*, d. v. s. relationerna mellan de olika åldersklassernas numerärer är konstanta. Vid en plötslig förändring av dödligheten till ett nytt system av dödsrisker uppträder, som förf. visar med bl. a. numeriska exempel från den svenska befolkningsstatistiken, ett instabilt tillstånd under en övergångsperiod av ca 100 år varefter åldersfördelningen åter stabiliseras.

Den studerande ges också en inblick i det kontinuerliga betraktelsesättet. Förutom de vanliga formlerna för dödlighetsintensiteten m. m. redovisar förf. några uttryck som jämväl inbegriper övergången mellan olika kategorier (övergångsintensiteten) och belyser formelmässigt och med numeriska exempel den effekt förändringar av detta slag får på åldersstrukturen i de olika grupper mellan vilka övergången sker.

Efter ett kapitel om giftermålsintensiteten och civilståndsfördelningen behandlar förf. fruktsamhetsteorin tämligen ingående. Framställningen underbygges med ett flertal tabellillustrationer hämtade från förf:s omfattande forskningar rörande fruktsamhetsförhållandena i Sverige under senare år. Beräkningar av reproduktionstal genomgås även, men väl så stor tonvikt läggs på studiet av fruktsamhetens samband med äktenskapets duration och föregående barnantal i äktenskapet.

Metodiken och problematiken vid befolkningsprognoser kan synas väl summariskt behandlade i denna framställning. Man skulle bl. a. gärna önskat något nu-

meriskt exempel på en fullständig befolkningsframskrivning. Emellertid torde det inte ha varit förf:s mening att i första hand åstadkomma en handbok för befolkningsprognoser, utan boken syftar framförallt till att leda läsarnas och i synnerhet de studerandes intresse in på den mångfald skiftande aspekter som befolkningsfrågan har. I det avseendet har boken, trots att den klätts i kompendiets anspråkslösa form, en viktig uppgift att fylla.

Folke Larsson

Gad, Holger, Befolknings- og arbejdskraftproblemer i dansk landbrug. 1—2. Aarhus 1956—57. (Studier fra Aarhus Universitets økonomiske institut. Nr 12—13.)

Liksom det svenska jordbruket har det danska ställts inför de problem, som sammanhänger med en stark avflyttning av befolkningen. Dr Holger Gad har i ett par skrifter, utarbetade vid Aarhus Universitets økonomiske institut, analyserat befolkningsförskjutningarna i det danska jordbruket. Då han inte begränsat sig till en rent deskriptiv framställning utan sökt förklara förskjutningarna med de ekonomiska förhållandena på arbetsmarknaden och därvid utnyttjat en ur principiell synpunkt intressant metodik, har hans undersökningningar allmänt värde även för den svenska avfolkningsdiskussionen. Undersökningarna är publicerade i två delar, varav den första innehåller en beskrivning av befolkningsförskjutningarna 1787—1950 och den andra är uppdelad i två avsnitt, ett om utvecklingen av arbetsmarknaden 1935—55 och ett om arbetsförbrukningen jämte dess produktivitet 1925—55. Den senare delen utgör tillika författarens doktorsavhandling.

Av den första delen framgår att avflyttning från det danska jordbruket förekom under hela 1800-talet, men att en markerad ökning i avflyttningen inträdde först på 1870-talet, d. v. s. betydligt senare än i det svenska jordbruket, där den stora avflyttningen började redan på 1850-talet. Det beräknas att utan avflyttning under hela 1800-talet den danska jordbruksbefolkningen vid sekelskiftet skulle ha varit dubbelt så stor som den faktiskt observerade (2 miljoner i stället för 1 miljon). Som en konsekvens av den senare avflyttningen började tillbakagången i den totala lantbruksbefolkningen i Danmark först efter andra världskriget och därmed betydligt senare än i Sverige, där den började redan på 1880-talet. Denna uppskjutna utveckling torde sammanhänga med att den senare industrialiseringen och jordbrukets gynnsammare produktivitetsförhållanden i Danmark medfört en långsammare avböjning av lönsamhetskurvan för jordbruksproduktionen.

Emellertid synes enligt Gad avflyttningen från det danska jordbruket nu ha gått så långt, att rekryteringen efter de äldre avgående jordbruksföretagarna kan bli otillräcklig. Det danska jordbruket skulle således stå inför en strukturomvandling av liknande art som den som det svenska jordbruket redan under ett par decennier varit föremål för. Till denna slutsats kommer författaren efter ett ingående studium rörande storleken av olika yrkesställningskategorier och åldersklasser i folkräkningsmaterialet. En jämförelse mellan företagarantalet enligt folkräkningarna och antalet brukningsenheter enligt jordbruksräkningarna görs även.

I den andra delens avsnitt om jordbrukets arbetsmarknad uppehåller sig författaren framför allt vid de anställdas sysselsättnings- och löneförhållanden. Bland de danska särdragen i fråga om arbetskraftsutvecklingen fäster man sig särskilt vid att det är de årsanställda, som minskat snabbast, medan de tillfälligt anställda t. o. m. ökat under de sista två decennierna. I Sverige har det som bekant varit de tillfälligt anställda som minskat snabbast. Möjligen kan denna skillnad bero på att de alternativa sysselsättningsmöjligheterna i Danmark är starkare koncentrerade till städerna, särskilt till Köpenhamn.

I fråga om sambandet mellan utvecklingen av löner och sysselsättning gör författaren en elegant analys efter mönster av den gängse prisbildningsteorin. Han finner bl. a. att den reala lönesumman i stort sett är konstant under perioden 1935—55 och tar detta till intäkt för att efterfrågeelasticiteten för anställd arbetskraft är —1. Detta påstående söker han verifiera i en analys av räkenskapsmaterial, en analys som kan sägas utgöra den centrala delen i hans avhandling. Under förutsättning att elasticiteten är den anförda anser sig författaren kunna dela upp lönestegringen i monetärt betingad stegring, efterfrågebetingad stegring och stegring på grund av ökad gränsproduktivitet. Därmed blir också arbetskraftsminskningens orsaker bestämda.

För att erhålla ett mått på den totala arbetskraftsförbrukningen i det danska jordbruket utnyttjar författaren uppgifter i räkenskapsmaterialet. Han finner att den logaritmiska regressionen (av författaren i detta sammanhang oegentligt kallad elasticitet) av kostnaden för anställd arbetskraft på jordens avkastningsvärde (oegentligt benämnd bonitet) är ungefär 1 medan motsvarande samband för familjens arbetslön är nära 0. Vid omräkningen av arbetsförbrukningen i räkenskapsmaterialet till total förbrukning korrigeras siffrorna med hänsyn till det högre avkastningsvärdet vid räkenskapsgårdarna och till nämnda samband.

Författaren ger sig vidare i kast med att beräkna gränsproduktiviteten pr krona insatt arbetskraft och pr krona insats av samtliga produktionsmedel. Han finner att

gränsproduktiviteten vid större jordbruk, i allmänhet de över 30 ha åker, är ungefär 1, men vid de mindre jordbruken betydligt lägre, för dem under 10 ha åker av storleksordningen 0,6. Anpassningen av produktionen är med andra ord ofullständig vid de små jordbruken. Orsaken härtill är att brukarens arbetskraft inte kan fullt utnyttjas på grund av bl. a. brist på jord, vilket naturligen försämrar lönsamheten.

Slutligen undersöker Gad sambandet mellan nettoproduktionen pr arbetsdag (u) och förbrukning av antal arbetsdagar pr ha (v) för ett tidsseriematerial. Han finner sambandet för genomsnittsproduktionen ha uttrycket

$$u = v \cdot e^{a+bv},$$

där a och b är konstanter. Genom derivering erhålles motsvarande samband för gränsproduktiviteten enligt uttrycket

$$\frac{du}{dv} = \frac{u}{v} - b \cdot u$$

Problemmässigt hör de olika avsnitten i det 364 sidor mäktiga verket nära samman. Genom att analysen är instoppad lite här och var i mängden av anförda fakta och tabeller (antalet texttabeller är 177 st!) blir framställningen relativt tungläst. Därtill bidrar även ett flertal tryckfel och felaktiga tabellhänvisningar. Tillgängligheten skulle sannolikt ha kunnat ökas, om författaren starkare skilt mellan de analytiska och deskriptiva delarna, i all synnerhet som han har uppställt en entydig modell för sin analys. I själva verket är författaren så övertygad om riktigheten av sina ekonomisk-teoretiska utgångspunkter, att han blir benägen att se samband även i fall där de rent statistiskt förefaller vara svaga. Kanske skulle han i viss grad kunna ha skyddat sig häremot genom medelfelsberäkningar för de erhållna regressionskoefficienterna och genom bortrensning av förekommande autokorrelationer. Dessvärre är emellertid den tillgängliga ekonometriska metodiken ännu ofullgången, varför kritiken mot författarens underlåtenhet i dessa avseenden icke bör väga alltför tungt. I stället får det anses som en betydande förtjänst, att författaren sökt applicera en ekonomisk teori vid tolkningen av utvecklingstendenserna för befolkning och arbetskraft i det danska jordbruket.

Odd Gulbrandsen

Kehl, Robert, Rechtsfragen der schweizerischen Statistik. Schweizerische Zeitschrift für Volkswirtschaft und Statistik 93 (1957): 4, s. 468—484.

Uppsatsen berör huvudsakligen två problem, befolkningens skyldigheter att lämna uppgifter och den statistiska personalens tystnadsplikt.

Beträffande uppgiftsskyldigheten meddelar Dr Kehl att schweizarna tror att de är uppgiftsskyldiga, men det är de inte alls utom i ett par fall. Emellertid fungerar den schweiziska statistiken bra i alla fall. Fragan är dock om det inte enligt Kehl i schweizisk lag borde fastställas gränser för uppgiftslämnarnas skyldigheter och insamlarnas rättigheter. Regeringsförordningar är inte lag även om man ofta i Schweiz fattar det så. Kehl anser dock att enligt schweizisk rättspraxis bör det räcka med regeringsförordningar när det gäller skyldighet för myndigheter att lämna statistiska uppgifter.

Något som aldrig hos Kehl eller andra diskuteras i samband med uppgiftsskyldigheten är plikten att lämna riktiga uppgifter. Även de klaraste och strängaste bestämmelser om att vederbörande skall fylla i blanketter kan inte hindra honom från att fylla i vilka siffror han vill, om han inte hejdas av straffbestämmelser såsom t. ex. vid falskdeklaration. Nu är det väl så att i det alldeles övervägande antalet fall har uppgiftslämnaren inget intresse av att förfalska, men under förutsättningen att ekonomiska intressen eller vad han betraktar som privatlivets helgd står på spel, kan han frestas att frisera verkligheten, om han inte kan vara fullt säker på att hans anonymitet är skyddad.

Större delen av sin uppsats ägnar Dr Kehl åt vad vi kallar sekretessbestämmelserna. Han påpekar att i Schweiz liksom i andra länder är samhällsvetenskaperna och enskilda vetenskapsmän inte tillfreds med den färdiga statistiken. De vill ställa nya frågor till primärmaterialet. Kehl har en mycket sträng syn på sekretessen. Han anser det orimligt att material som inlämnats för att det siffermässigt skall bearbetas utlånas eller ställes på annat sätt till förfogande för en tredje part. Han anser också att privatlivets helgd (die Geheimsphäre) kränkes, om statistiskt primärmaterial utlämnas.

I Sverige har man samma problem. Statistiskt primärmaterial får inte utlämnas förrän tjugo år förgått, såvida man inte har grundad anledning att förmoda att det inte kan missbrukas. Kyrkoboksmaterial må emellertid inte ges fritt förrän 70 år förflutit sedan anteckningen gjorts. Praxis i statistiska centralbyrån har likväl blivit att forskare med vissa undantag får taga del av handlingar, som härrör från den allra senaste tiden.

I Sverige är vi av allt att döma inte så hårdhänta som i Schweiz. Men hittills har det, bortsett från några snabbt övergående stormilar, gått bra. Forskarna, åtminstone i centralbyrån, har med takt och diskretion utnyttjat det material, som ställts till deras förfogande. Man kan dock inte undgå att

ställa den frågan: Hur kommer centralbyrån att kunna slingra sig ur greppet, om en forskare utnyttjar statistiskt primärmaterial på sådant sätt, att privatlivets helgd kränkes för uppgiftslämnaren eller att denne måste lida ekonomisk skada genom att hans konfidentiellt lämnade uppgifter ställes till disposition för någon utomstående? Svaret på den frågan kan endast lämnas av juridisk sakkunskap. Det förtjänar emellertid att övervägas.

Ett par exempel: En forskare tar reda på att en person är född utom äktenskapet eller att han är adoptivbarn, ej naturligt barn till sina s. k. föräldrar. I en viss miljö och i ett visst läge kan det tänkas skada den efterfrågade om dessa fakta kommer fram.

Fiskarna lämnar årligen uppgifter om sina fångster. I samband med nu pågående vattenregleringar och vattenföroreningar uppstår ofta processer om förlorat fiske. Skall då fiskarnas konfidentiella uppgifter kunna användas som vapen i processen? Detta bör inte ske, såvida ej berörda fiskare lämnat sitt medgivande eller domstol begär handlingarna.

De myndigheter, som mottager statistiskt primärmaterial, lyder under sekretessbestämmelserna. Om sekretessen brytes ner, kan visserligen den som missbrukat materialet ställas till ansvar, men återfaller inte detta ansvar i sista hand på den myndighet som lämnat ut det farliga materialet?

Likaväl som det, inte instruktionsmässigt men väl rimligt, åligger de statistikuppsamlande myndigheterna att efter måttet av sina magra resurser tillhandagå vetenskapen med material för deras undersökningar, likaväl måste de i eget, dvs. den trovärdiga statistikens intresse, tillvarataga uppgiftslämnarnas legitima krav på anonymitet. Annars kommer uppgiftslämnarna att lämna felaktiga uppgifter och statistiken blir otillförlitlig.

Nils Hj. Holmberg

STATISTISK TIDSKRIFT

6 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 6 JUNI 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 344
Befolkningsutvecklingen 344, 346
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 345, 348
Konkurser och protesterade växlar 350
Fylleriförseelser och spritsmuggling 345, 352
Vägtrafikolyckor 353, 357
Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 358
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1958 362

CONTENTS

TABLES

Commentary 344
Vital statistics 344, 346
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 345, 348
Bankruptcies and protested bills 350
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 345, 352
Road accidents 353, 357
Preliminary insurance statistics 358
The Swedish network of roads and streets: Jan. 1, 1958 362

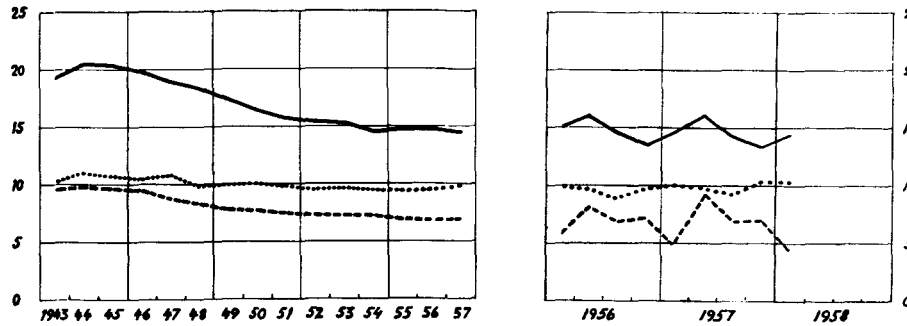
Kommentar

Commentary

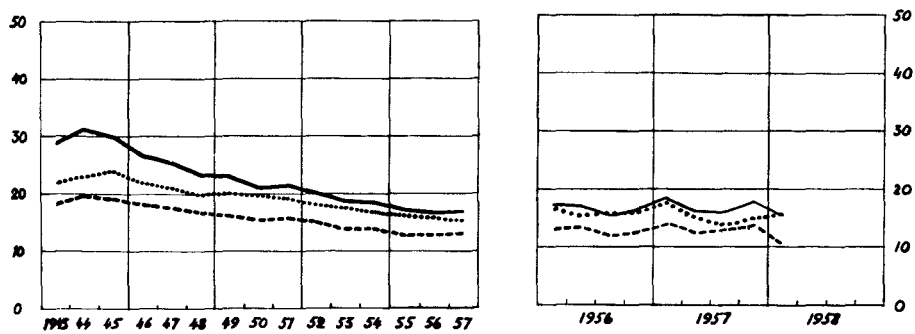
Befolkningsutvecklingen. Antalet giftermål företer nedgång både på landsbygden och i städerna. Den jämförelsevis höga siffran för 1956 sammanhänger med att påsken detta år delvis inföll i mars månad.

Antalet levande födda var obetydligt lägre än motsvarande tal för närmast föregående år. Födelsetalet för första kvartalet under senare år har visat

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

en långsamt nedåtgående tendens nämligen från 16,0 °/₀₀ år 1951 till 14,7 °/₀₀ i år.

Antalet dödsfall var i år högre än under samma kvartal de båda närmast föregående åren. Ökningen hänför sig uteslutande till januari och februari.

Den ökade dödligheten och det något lägre födelsetalet i år har medfört, att födelseöverskottet för kvartalet blivit lägre än motsvarande tal för de närmast föregående åren.

Invandringen under första kvartalet i år var lägre än under samma kvartal förra året, medan däremot utvandringen ej visade någon nämnvärd förändring. Invandringsöverskottet för första kvartalet sjönk därför från i runt tal 3 000 år 1957 till 2 000 år 1958.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 348.

Kind of income, etc.
1 Number of wage-earners

Income
2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit
8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account
16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data
21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 » ; » » volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Fylleriförseelser. Under första kvartalet 1958 inträffade för första gången sedan motbokssystemets slopande den 1 oktober 1955 en påtaglig minskning i det offentliga fylleriet. Antalet *omhändertaganden för fylleri i städerna,* som under större delen av år 1957 var endast obetydligt lägre än året före, minskade nämligen under första kvartalet 1958 med 12 %. Minskningen gäller särskilt de mindre städerna (städer med under 30 000 invånare). I Stockholm, där utvecklingen under de två senaste åren varit betydligt ogynnsammare än i riket i dess helhet, förekom ännu under det senaste kvartalet en mindre ökning av antalet omhändertaganden. Sedan första kvartalet 1955 har totalantalet omhändertaganden i städerna ökat med 88 %. För Stockholm uppgår ökningen till 202 % mot 78 % för Göteborg och 74 % för Malmö.

Antalet för fylleri omhändertagna kvinnor minskade under första kvartalet 1958 från 477 till 443 eller med 7 % och för personer under 21 år har antalet minskat från 1 016 till 758 eller med 25 %. Sedan första kvartalet 1955 har kvinnofylleriet ökat med 102 % och ungdomsfylleriet med 41 %.

Enligt föreliggande preliminära uppgifter uppgår antalet fylleriförseelser *som avdömts* under första kvartalet 1958 till 20 025 mot 20 758 under samma tid 1957, vilket innebär en minskning med 4 %. I Stockholm ökade dock antalet fylleridomar med 15 %, medan för riket i övrigt antalet minskade med 8 %.

En särskild bearbetning av de avdömda förseelser, som *begåtts* under år 1958, ger vid handen, att förbättringen främst gäller personer, som icke tidigare straffats för fylleri. Antalet »förstagångsfyllerist» (citationstecknet hänför sig

(forts. på sid. 357)

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956*	7 315 617	50 676	108 379	70 131	38 248	27 946	13 627	1 832	1 409	1 767
1957*	7 366 907	51 585	107 803	73 010	34 793	33 220	14 311	1 848	1 436	1 691
1957* jan.	7 343 000	2 218	8 611	6 423	2 188	2 350	1 112	174	137	162
febr.	7 346 000	2 794	8 250	5 441	2 809	1 982	1 225	151	110	139
mars	7 350 000	3 656	10 217	6 665	3 552	1 764	849	170	127	183
april	7 355 000	5 658	10 292	6 224	4 068	1 698	825	162	115	155
maj	7 360 000	2 716	9 807	6 089	3 718	1 974	1 169	158	123	141
juni	7 364 000	8 839	9 370	5 813	3 557	1 744	949	156	128	160
juli	7 368 000	4 955	9 082	6 009	3 073	1 926	1 020	153	123	135
aug.	7 373 000	4 591	8 428	5 501	2 927	2 568	917	135	108	122
sept.	7 378 000	3 266	8 917	5 684	3 233	3 117	982	139	114	116
okt.	7 383 000	3 170	8 492	6 117	2 375	5 335	1 379	154	128	126
nov.	7 389 000	4 690	8 111	6 329	1 782	5 370	1 658	145	108	134
dec.	7 393 000	5 032	8 226	6 715	1 511	3 392	2 226	151	115	118
1958* jan.	7 394 000	2 201	8 678	6 855	1 823	2 207	1 041	163	113	129
febr.	7 397 000	2 478	8 230	5 918	2 312	1 464	1 138	127	80	153
mars	7 401 000	3 217	9 974	6 331	3 643	1 394	980	131	93	149
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956*	7 315 617	6,92	14,81	9,59	5,22	3,82	1,86	16,9	13,0	16,0
1957*	7 366 907	7,00	14,63	9,91	4,72	4,51	1,94	17,1	13,3	15,4
1957* 1 kv.	7 347 000	4,7	14,8	10,1	4,7	3,4	1,8	18,3	13,9	17,6
2 kv.	7 359 000	9,4	16,1	9,9	6,2	3,0	1,6	16,2	12,5	15,2
3 kv.	7 373 000	6,9	14,2	9,3	4,9	4,1	1,6	16,2	13,1	13,9
4 kv.	7 389 000	6,9	13,3	10,3	3,0	7,6	2,8	18,1	14,1	15,0
1958* 1 kv.	7 397 000	4,3	14,7	10,5	4,2	2,8	1,7	15,7	10,6	15,8

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1 000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Still-births*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956*	3 632 196	30 319	55 811	32 081	23 730	16 297	8 690	369	672	878
1957*	..	29 633	56 422	33 336	23 086	19 449	9 773	962	760	832
1957* jan.	..	1 335	4 588	2 947	1 641	1 596	814	92	70	85
febr.	..	1 659	4 364	2 447	1 917	1 246	864	81	60	65
mars	..	2 167	5 379	3 059	2 320	1 093	630	94	70	84
april	..	3 348	5 476	2 813	2 663	928	568	84	57	77
maj	..	1 523	5 116	2 779	2 337	1 111	805	73	58	73
juni	..	4 899	4 838	2 595	2 243	989	637	81	67	77
juli	..	2 915	4 698	2 766	1 932	1 087	691	78	62	67
aug.	..	2 565	4 391	2 540	1 851	1 512	632	69	57	67
sept.	..	1 841	4 666	2 543	2 123	1 866	651	69	60	54
okt.	..	1 844	4 443	2 874	1 569	3 135	807	92	79	65
nov.	..	2 680	4 189	2 767	1 422	2 973	1 045	68	51	68
dec.	..	2 857	4 274	3 206	1 068	1 913	1 629	81	69	50
1958* jan.	..	1 376	4 620	3 162	1 458	1 481	758	97	65	63
febr.	..	1 442	4 283	2 695	1 588	959	794	70	41	79
mars	..	1 972	5 339	2 935	2 404	958	703	72	49	70
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956*	3 632 196	8,41	15,48	8,90	6,58	4,52	2,41	15,6	12,0	15,5
1957*	..	8,08	15,39	9,09	6,30	5,30	2,67	17,1	13,4	14,5
1957* 1 kv.	..	5,6	15,6	9,2	6,4	4,4	2,6	18,6	14,0	16,1
2 kv.	..	10,7	16,9	9,0	7,9	3,3	2,2	15,4	11,9	14,5
3 kv.	..	7,9	14,9	8,5	6,4	4,8	2,1	15,7	13,0	13,5
4 kv.	..	8,0	14,0	9,6	4,4	8,7	3,8	18,7	15,4	14,0
1958* 1 kv.	..	5.2	15,5	9,6	5,9	3,7	2,5	16,8	10,9	14,7

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. De preliminära uppgifterna för år 1956 avser dock fördelning efter kvinnans kyrkobokföringsort. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tegelbruk (26 företag)[1] *Manufacture of bricks and tiles* 1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957 absolut	%
1	Antal industriarbetare	1 660	1 450	— 210	— 13
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	3,7	3,5	— 0,2	— 6
3	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	+ 13
4	Räntor	0,3	0,3	+ 0,0	+ 9
5	Överskott å annan rörelse	0,2	0,1	— 0,0	— 17
6	Övriga intäkter	0,8	0,2	— 0,6	— 74
7	Summa	5,0	4,2	— 0,8	— 16
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	0,9	1,1	+ 0,2	+ 22
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,9	1,3	— 0,5	— 29
10	Skatter samt investeringsavgift	0,6	0,6	— 0,0	— 7
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,0	0,1	+ 0,0	+ 114
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,1	0,2	+ 0,0	+ 30
13	Övriga kostnader	0,5	0,4	— 0,2	— 29
14	Redovisad vinst	0,8	0,5	— 0,4	— 41
15	Summa	5,0	4,2	— 0,8	— 16
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	36,7	37,0	+ 0,3	+ 1
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	32,9	33,4	+ 0,5	+ 2
18	Varuskatter	0,1	0,1	— 0,0	— 13
19	Summa avgående poster	33,0	33,5	+ 0,5	+ 2
20	Bruttovinst	3,7	3,5	— 0,2	— 6
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	2,3	1,9	— 0,4	— 16
22	Därav egentlig investering	2,2	1,9	— 0,4	— 17
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	— 0,0	— 12
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,3	2,4	+ 0,0	+ 0
25	Lagervärdeförändring	+ 1,9	+ 0,7	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,0	+ 0,5	.	.
27	Lön till anställda	18,8	17,9	— 0,8	— 4
28	Därav till industriarbetare	15,0	14,3	— 0,8	— 5
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	0,3	— 0,0	— 9
30	Betald utdelning	0,3	0,3	+ 0,0	+ 8
31	Beslutad utdelning	0,3	0,3	— 0,1	— 21

[1] Branscherna cementvaru- och lättbetongvarufabriker samt glasindustri kommer att redovisas i nr 7 av denna tidskrift.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Porslins-, kakel- och lergodsindustri (9 företag) *Manufacture of china, pottery and earthenware*					Annan jord- och stenindustri[1] samt komb. företag (30 företag) *Not specified non-metallic industry including enterprises combining different non-metallic branches*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957			1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%				absolut	%	
6 194	6 106	− 88	− 1	1	[2]8 324	[2]8 000	−324	− 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
16,9	19,4	+ 2,6	+ 15	2	66,5	73,5	+ 7,0	+ 11	2
1,6	1,6	− 0,0	− 0	3	1,2	0,9	− 0,3	− 23	3
0,9	1,2	+ 0,2	+ 23	4	3,8	3,8	+ 0,0	+ 1	4
0,1	0,0	− 0,1	− 99	5	0,4	0,4	+ 0,1	+ 14	5
3,0	1,1	− 1,9	− 64	6	3,4	4,8	+ 1,4	+ 40	6
22,6	23,3	+ 0,7	+ 3	7	75,3	83,5	+ 8,2	+ 11	7
4,2	4,9	+ 0,7	+ 17	8	6,7	7,2	+ 0,5	+ 7	8
6,3	6,6	+ 0,4	+ 6	9	29,5	31,1	+ 1,5	+ 5	9
4,4	6,3	+ 1,9	+ 44	10	17,1	18,1	+ 1,0	+ 6	10
1,2	0,8	− 0,4	− 33	11	4,0	4,1	+ 0,1	+ 1	11
—	—	—	—		2,0	2,8	+ 0,8	+ 39	12
0,2	0,1	− 0,1	− 55	13	3,2	6,5	+ 3,3	+ 101	13
6,3	4,5	− 1,8	− 28	14	12,8	13,8	+ 1,1	+ 8	14
22,6	23,3	+ 0,7	+ 3	15	75,3	83,5	+ 8,2	+ 11	15
215,8	235,3	+ 19,5	+ 9	16	396,0	431,0	+ 34,9	+ 9	16
198,8	215,5	+ 16,7	+ 8	17	328,0	355,0	+ 27,0	+ 8	17
0,2	0,4	+ 0,2	+ 107	18	1,5	2,4	+ 1,0	+ 65	18
199,0	215,9	+ 16,9	+ 9	19	329,5	357,4	+ 27,9	+ 8	19
16,9	19,4	+ 2,6	+ 15	20	66,5	73,5	+ 7,0	+ 11	20
9,5	12,9	+ 3,4	+ 36	21	39,1	30,2	− 8,9	− 23	21
9,0	12,6	+ 3,6	+ 40	22	38,0	29,5	− 8,5	− 22	22
0,0	0,0	− 0,0	− 19	23	0,5	0,5	− 0,0	− 6	23
2,5	2,0	− 0,6	− 22	24	36,4	39,8	+ 3.4	+ 9	24
+ 2,9	+ 0,2	.	.	25	+ 3,0	+ 7,7	.	.	25
+ 4,8	+ 1,6	.	.	26	+ 3,2	+ 12,3	.	.	26
73,0	77,9	+ 4,9	+ 7	27	112,8	116,2	+ 3,4	+ 3	27
54,3	57,8	+ 3,5	+ 6	28	83,2	84,5	+ 1,3	+ 2	28
1,8	2,0	+ 0,2	+ 12	29	4,5	4,6	+ 0,0	+ 1	29
4,1	4,0	− 0,0	− 0	30	9.6	9,7	+ 0,1	+ 1	30
4,0	4,0	− 0,0	− 1	31	9,7	9,6	− 0,1	− 1	31

[1] Även torvindustri. — [2] Höganäs—Billesholms AB, som tidigare hänförts till branschen »andra kombinerade företag», har vid årets bearbetning medräknats i »annan jord- och stenindustri samt komb. företag».

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Maj	137	13	1 229	483	722	160	2 594	579	181	87
Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
304,9	352,7	1 626,0	1 916,4	4 200,0	875,6	290,8	117,3	1956 Maj
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	Juni
340,4	387,5	1 647,3	2 490,6	4 865,8	1 161,8	329,5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642.5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258,1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715.9	3 174.8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208.5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251,9	1 368,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1955 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av			Omhändertaganden för fylleri i städerna *Arrests for drunkenness in the towns*	Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*		Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	9 791	..	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	10 059	..	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	8 466	..	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	7 503	..	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	6 281	..	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	6 751	..	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	8 290	..	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	8 313	..	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	8 509	..	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	8 508	..	2 042	3 911
1952	42 676	6 293	5 391	41 917	759	9 294	42 406	3 058	9 051
1953	41 808	6 644	5 697	40 876	932	8 531	42 545	2 689	5 280
1954	42 734	6 925	5 525	41 783	951	8 721	43 564	2 360	5 847
1955	54 930	7 642	7 909	54 019	911	10 994	58 350	2 145	4 498
1956*	82 479	12 427	14 369	81 280	1 199	[1] 15 954	101 148	1 070	2 790
1957*	85 439	17 258	15 273	84 011	1 428	[1] 15 731	101 399	1 859	4 228
1956* 1 kv.	17 009	2 100	2 668	16 803	206	[1] 3 560	20 599	141	832
2 kv.	19 404	2 552	3 675	19 177	227	[1] 3 880	27 863	234	463
3 kv.	22 179	2 271	3 257	21 868	311	[1] 4 207	31 032	340	696
4 kv.	23 887	5 504	4 769	23 432	455	[1] 4 307	21 654	355	799
1957* 1 kv.	20 758	4 431	3 743	20 458	300	[1] 3 849	21 784	355	674
2 kv.	18 956	3 971	3 249	18 640	316	[1] 3 488	27 701	437	1 276
3 kv.	23 338	4 112	3 855	22 942	396	[1] 4 361	29 072	666	1 379
4 kv.	22 387	4 744	4 426	21 971	416	[1] 4 033	22 842	401	899
1958* 1 kv.	20 025	5 075	3 741	19 625	400	[1] 3 697	19 075	320	858
Därav									
i Stockholm	5 075	5 075	·	4 904	171	[1] 461	6 395	77	118
i Göteborg	3 741	·	3 741	3 610	131	[1] 517	3 359	98	262

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — April 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *April 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	10	—	10	15	3	18	130	67	197	155	70	225
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	9	—	9	20	2	22	129	68	197	158	70	228
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	2	1	3	9	15	24	13	59	72	24	75	99
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	1	—	1	2	1	3	3	18	21	6	19	25
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	2	1	3	1	13	14	15	51	66	18	65	83
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	—	—	—	8	5	13	7	17	24	15	22	37
Cyklister *Cyclists*	2	2	4	6	12	18	18	68	86	26	82	108
Fotgängare *Pedestrians*	9	6	15	7	29	36	21	150	171	37	185	222
Övriga *Others*	—	1	1	—	4	4	3	11	14	3	16	19
Summa *Total*	35	11	46	68	84	152	339	509	848	442	604	1 046

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	11	38	53
7—10 »	1	4	41	46
11—14 »	2	3	25	30
15—17 »	2	19	72	93
18—29 »	6	38	235	279
30—44 »	9	24	150	183
45—59 »	12	19	111	142
60—69 »	3	7	48	58
> 69 »	7	7	30	44
Okänd ålder *Age not stated*	—	20	98	118
Samtliga *Total*	46	152	848	1 046
Därav *Of which*				
män *males*	34	111	566	711
kvinnor *females*	12	32	231	275
okänt kön *sex not stated*	—	9	51	60

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 041	2 549	3 590
Lastbil *Lorry*	218	489	707
Buss *Bus*	22	91	113
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	39	198	237
Moped *Cycle with aux. motor*	23	146	169
Annan lätt mc *Other light mc*	21	53	74
Spårvagn *Tram*	—	61	61
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	2	5	7
Cykel *Cycle*	33	128	161
Annat fordon *Other vehicle*	35	291	326
Fotgängare *Pedestrian*	37	193	230
Andra trafikelement *Other traffic elements*	15	7	22
Summa *Total*	1 486	4 211	5 697

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

April 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	5	5	11	40	61	5	6	20	31
Uppsala »	—	—	7	9	16	—	—	7	7
Södermanlands »	—	1	8	24	33	—	1	12	13
Östergötlands »	—	3	9	36	48	—	3	17	20
Jönköpings »	1	4	10	32	47	1	5	18	24
Kronobergs »	1	—	4	28	33	1	—	5	6
Kalmar »	1	2	8	15	26	1	4	14	19
Gotlands »	1	1	2	6	10	1	1	2	4
Blekinge »	1	1	4	16	22	1	1	5	7
Kristianstads »	—	2	8	34	44	—	2	17	19
Malmöhus »	2	8	19	35	64	3	11	28	42
Hallands »	2	2	6	28	38	2	2	11	15
Göteb. o. Bohus »	4	4	10	26	44	5	5	15	25
Älvsborgs »	—	3	11	46	60	—	4	22	26
Skaraborgs »	1	3	17	28	49	1	6	35	42
Värmlands »	—	3	10	42	55	—	3	16	19
Örebro »	2	2	13	18	35	2	2	14	18
Västmanlands »	—	1	6	19	26	—	1	9	10
Kopparbergs »	1	3	9	23	36	1	4	18	23
Gävleborgs »	3	2	5	25	35	3	2	6	11
Västernorrlands »	3	2	15	27	47	3	2	22	27
Jämtlands »	—	1	7	8	16	—	1	12	13
Västerbottens »	1	1	7	16	25	1	1	10	12
Norrbottens »	1	1	2	23	27	4	1	4	9
Summa *Total*	50	55	208	604	897	35	68	339	442

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

April 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	2	16	101	546	665	2	16	126	144
Stockholms län	1	7	22	55	85	1	7	25	33
Uppsala »	—	2	3	32	37	—	2	5	7
Södermanlands »	1	3	11	36	51	1	3	11	15
Östergötlands »	—	3	20	74	97	—	3	21	24
därav Norrköpings stad	—	1	10	28	39	—	1	11	12
Jönköpings län	1	2	10	37	50	1	2	10	13
Kronobergs »	—	—	2	14	16	—	—	2	2
Kalmar »	—	1	4	16	21	—	1	7	8
Gotlands »	—	—	1	3	4	—	—	1	1
Blekinge »	—	—	7	18	25	—	—	7	7
Kristianstads »	—	—	11	26	37	—	—	12	12
Malmöhus »	—	5	55	180	240	—	5	62	67
därav Malmö stad	—	4	42	127	173	—	4	47	51
Hallands län	—	3	9	22	34	—	3	12	15
Göteb. o. Bohus »	1	14	92	253	360	1	16	111	128
därav Göteborgs stad..	1	14	85	233	333	1	16	103	120
Älvsborgs län	1	5	12	24	42	1	5	16	22
Skaraborgs »	—	4	6	22	32	—	4	7	11
Värmlands »	2	1	9	29	41	2	1	9	12
Örebro »	1	4	13	38	56	1	4	20	25
Västmanlands »	—	3	12	54	69	—	3	13	16
Kopparbergs »	—	1	5	20	26	—	1	5	6
Gävleborgs »	1	2	5	38	46	1	2	5	8
Västernorrlands »	—	—	3	24	27	—	—	4	4
Jämtlands »	—	—	4	15	19	—	—	4	4
Västerbottens »	—	1	4	4	9	—	1	4	5
Norrbottens »	—	5	10	37	52	—	5	10	15
Summa *Total*	11	82	431	1 617	2 141	11	84	509	604
Hela riket *Sweden*	41	137	639	2 221	3 038	46	152	848	1 046

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — April 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *April 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med endast egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	16	63	320	1 370	1 769	457	1 312
3	Därav: i motsatt färdriktning	7	18	77	293	395	253	142
4	i korsande »	8	29	162	588	787	78	709
5	i samma »	1	16	81	489	587	126	461
6	Mellan fler än två fordon	—	1	15	51	67	21	46
7	Summa	16	64	335	1 421	1 836	478	1 358
8	Därav vid omkörning	2	14	59	319	394	97	297
9	Kollision med parkerat fordon	—	2	16	402	420	24	396
10	Därav vid omkörning	—	—	7	33	40	7	33
11	Kollision med fotgängare	15	37	161	6	219	33	186
12	Därav vid omkörning	—	2	7	—	9	2	7
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	1	—	—	1	—	1
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	—	2	16	18	16	2
16	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
17	Kollision med hinder på körbanan	1	—	3	34	38	10	28
18	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	—	1
19	Kollision med föremål vid körbanan	—	3	24	74	101	34	67
20	Därav vid omkörning	—	—	—	2	2	—	2
21	Körning av vägen	6	20	73	219	318	269	49
22	Därav vid omkörning	1	—	3	8	12	12	—
23	Kullkörning	1	8	16	20	45	23	22
24	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	—	1
25	Olycka av annat slag	2	2	9	29	42	10	32
26	Därav vid omkörning	—	—	—	3	3	1	2
27	Samtliga olyckor	41	137	639	2 221	3 038	897	2 141
28	Därav vid omkörning	3	16	76	367	462	119	343
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	30	94	491	1 672	2 287	640	1 647
30	Halvdager	—	3	27	70	100	43	57
31	Mörker med vägbelysning	3	19	83	279	384	43	341
32	» utan »	8	20	38	115	181	166	15
33	Okända ljusförhållanden	—	1	—	85	86	5	81

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

(forts. från sid. 345)
till att beräkningen endast omfattar den senaste femårsperioden) har enligt dessa beräkningar minskat med 16 %, medan antalet tidigare dömda minskat med endast 3 %. Antalet fall, där den senaste fylleriförseelsen föregåtts av minst 3 sådana under de senaste fem åren, har t. o. m. ökat något.

De anförda siffrorna ger vid handen, att skattehöjningen på rusdrycker den 11 februari 1958 utgjort det komplement till skattehöjningen på spritdrycker den 5 november 1956, som var erforderligt för att åstadkomma en verklig förbättring av nykterhetsförhållandena, i varje fall bland ungdomar och personer som endast tillfälligt missbrukar sprit. De kroniska missbrukarna synes däremot icke ha låtit sig påverka av prishöjningarna.

J. C.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 356.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 » crossing
5 » same
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 1958

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

De av försäkringsbolagen[1] förvaltade tillgångarna har under mars och april 1958 ökat med 181 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning och en bruttominskning å 302 resp. 121 mkr. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoföränd-

[1] Undantagna är läns- och häradsbolagen samt sockenbolagen, vilka 1956 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar.

Tab. 1. Svenska riksbolags placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Ultimo 1957[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+Febr. 1958 Netto *Net*	Mars + April 1958 Brutto *Gross*	Mars + April 1958 Netto *Net*	Ultimo 1957[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan.+Febr. 1958 Netto *Net*	Mars + April 1958 Brutto *Gross*	Mars + April 1958 Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 603	9	5	4	[4] 337	6	2	2
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	353	13	13	11	169	11	8	7
Svenska *Swedish*	336	13	12	11	169	11	8	7
Utländska *Foreign*	[5] 17	—	[5] 1	[5] 0	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 246	68	123	91	3 110	53	91	76
Bostadsfastigheter *Dwelling houses*	2 554	32	69	52	1 919	29	61	52
Övriga fastigheter *Others*	1 692	36	54	39	1 191	24	30	24
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 382	12	33	23	1 271	11	31	23
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 100	10	16	9	1 008	9	15	8
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	282	2	17	14	263	2	16	15
Obligationer *Bonds*	6 100	83	109	30	5 389	64	88	17
Svenska *Swedish borrowers*	5 956	68	105	30	5 312	51	86	17
Utländska *Foreign borrowers*	[5] 144	[5] 15	[5] 4	[5] 0	77	13	2	0
Förlagsbevis *Debentures*	156	— 2	0	— 2	75	— 1	0	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	[6] 390	— 2	19	10	[6] 246	— 6	12	6
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	202	— 0	15	11	144	— 3	10	7
Övriga *Others*	188	— 2	4	— 1	102	— 3	2	— 1
Livlån[7] *Policy loans*	621	— 7	..	— 3	621	— 7	..	— 3
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	199	— 14	..	17	48	— 20	..	0
Summa *Total*	14 050	160	302	181	11 266	111	232	127

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett bolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 152 miljoner kronor, utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Period	Bruttoökning		Bruttominskning		Nettoökning	
	år 1957	år 1958	år 1957	år 1958	år 1957	år 1958
januari — februari	254	313	61	153	193	160
mars — april	247	302	70	121	177	181
maj — juni	287		164		123	
juli — augusti	264		130		134	
september — oktober	303		150		153	
november — december	392		162		230	
Hela året	1 747		737		1 010	

ringarna för skilda placeringsobjekt. Svenska inteckningslån visar den största nettoökningen medan förlagsbevis, övriga andra värdehandlingar och livlån visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisade kontanta medel, lån till svenska näringslivet och lån med kommunborgen den största stegringen. För posterna livlån samt kontanta medel, checkar och banktillgodohavanden redovisas endast nettoförändringarna. De svenska obligationerna har specificerats i *tabell 2.*

I tidigare rapporter — återgivna i Statistisk tidskrift häfte 8/1957 och häfte 2/1958 — har lämnats utförliga uppgifter rörande 1957. Bruttoförändringarna återges här ovan.

I sammanställningen på nästa sida, som på rad 1 upptager nettoökningen av tillgångarna, redovisas förändringar i av bolagen upptagna lån samt på rad 7 nettoresultatet av till bolagen influtna och av dem utgivna belopp och på raderna 8—10 vissa huvudposter av inkomster och utgifter.

Tab. 2. Svenska riksbolags innehav av obligationer, fördelat efter svenska låntagare
Specification of the Swedish bonds

Miljoner kronor *000 000 omitted*		Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
		Ultimo 1957[1]	Ökningar[2] *Increases*[2]			Ultimo 1957[1]	Ökningar[2] *Increases*[2]		
			Jan.+Febr. 1958	Mars + April 1958			Jan.+Febr. 1958	Mars + April 1958	
			Netto *Net*	Brutto *Gross*	Netto *Net*		Netto *Net*	Brutto *Gross*	Netto *Net*
	Issued by								
Statens o. statsgarant.	*the Government*	2 289	15	57	— 0	2 028	7	48	— 7
Statsskuldförbind.	» »	25	—	—	—	20	—	—	—
Hypoteksbankens	*mortgage companies*	519	— 0	0	0	488	— 0	0	0
Stadshypotekskassans		1 324	32	27	25	1 234	29	26	24
Bostadskreditkassans		312	33	1	0	284	27	0	— 0
Skeppshypotekskass:s		25	— 1	5	4	11	— 0	1	1
Övriga hyp. o. int. bol.		82	— 7	—	— 1	76	— 7	—	— 1
Kommuners	*municipalities*	643	— 2	0	— 1	581	— 2	0	— 1
Trafik- o. industribolags	*traffic,shipping and ind. comp.*	713	— 3	15	5	582	— 4	11	2
Övriga	*others*	24	1	—	— 2	8	1	—	— 1
Summa	*Total*	5 956	68	105	30	5 312	51	86	17

[1] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [2] Kontantbelopp (se not 3 till tab. 1). *Cash values.*

Belopp i mkr	År 1957 jan.—dec.	År 1958 jan.—febr.	År 1958 mars—april
1) nettoökning av tillgångarna	1 010	160	181
2) bruttoökning av lån	43,4	[3] 8,8	4,5
3) härav banklån	21,4	—	4,1
4) bruttominskning av lån	48,2	11,4	3,1
5) härav banklån	14,6	10,0	0,1
6) nettoökning av lån rad 2)—rad 4)	— 4,8	[3] —2,6	1,4
7) rad 1)—rad 6)	1 016	[3] 163	180
8) influtna premier[1]	1 955	351	..
9) influten nettoavkastning av kapital[2]	507	68	..
10) utbetalningar för försäkringsfall och återköp (inkl. gottgjord återbäring)[1]	966	178	..

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under mars—april 1958 *(tab. 3)* till 288 mkr (f. å. 384 mkr). Härav kom 232 mkr (f. å. 289 mkr) på stor försäkring och 56 mkr (f. å. 95 mkr) på liten försäkring (folkförsäkring). Av det nyanskaffade totalbeloppet avsåg 150 mkr (f. å. 191 mkr) temporär dödsfallsförsäkring, medan 138 mkr (f. å. 193 mkr) avsåg kapitalförsäkring med sparmoment.

Tabellen utvisar nedgång i nyteckningen inom såväl stor som liten försäkring jämfört med motsvarande period 1957. Nedgången inom liten försäkring är relativt större än inom stor försäkring. Delvis förklaras detta av den successiva övergång från tecknande av liten till tecknande av stor försäkring, som skett under de senaste åren, delvis torde anskaffningen inom liten försäkring under perioden mars—april 1958 ha påverkats av den arbetskonflikt, som under en del av perioden rådde mellan de två folklivförsäkringsbolag, som svarar för nyteckningen inom liten försäkring och deras fältmän. Av siffrorna framgår vidare att nyteckningen av kapitalförsäkring med sparmoment under perioden minskat något kraftigare än nyteckningen av ren dödsfallsförsäkring.

Inom grupplivförsäkring uppgick nyteckningen under mars—april 1958 till 271 mkr (f. å. 195 mkr).

Utom ifråga om gruppförsäkring inbegriper siffrorna i tab. 3 icke SPP, som i huvudsak driver kollektiv pensionsförsäkring för privatanställda. De uppgifter för denna försäkringsgren, som meddelas i *tab. 4* är icke jämförbara med dem i tab. 3. De båda sista kolumnerna i tab. 4 återger nämligen den årliga avgiftssumman för försäkringsbeståndet vid månadens slut. De båda första kolumnerna innehåller bruttoökningen i denna avgiftssumma under månaden och de därpå följande två kolumnerna visar samma ökning netto, d. v. s. med avdrag för minskningar. Bruttoökningstalen återger trenden på liknande sätt som uppgifterna om nyteckning i individuell kapitalförsäkring i tab. 3 under förutsättning att förhållandet mellan försäkringssumma och premier icke ändras. Någon sådan ändring har icke vidtagits under den period, som redovisningen i tabellen avser.

B. W.

[1] Direkt affär. — [2] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. — [3] Denna siffra korrigerad.

Tab. 3. Nyanskaffning av dödsfallskapital (i mkr)

New life insurance business. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Stor försäkring *Ordinary insurance*				Folkförsäkring *Industrial insurance*				Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1958 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1957 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1958 Totalt *Total*	härav temporär förs.[1] *of which term. ins.*[1]	1957	1958	1957	1958
Jan.	93,2	44,4	[2] 117,8	46,4	35,2	18,7	23,8	12,4	147,9	166,2	276,3	307,8
Febr.	133,9	63,6	114,8	62,8	44,7	23,1	34,5	17,8	66,5	88,5	245,1	237,8
Mars	153,2	78,8	121,6	61,1	58,0	29,8	26,8	13,8	87,1	101,4	298,3	249,8
April	135,5	63,3	110,5	60,8	37,6	19,2	29,1	14,4	107,8	169,1	280,9	308,7
Maj	135,6	68,7			33,7	17,3			75,9		245,2	
Juni	139,8	70,3			37,2	19,1			74,2		251,2	
Juli	106,4	53,2			19,3	10,0			50,1		175,8	
Aug.	82,8	42,5			19,8	10,1			89,0		191,6	
Sept.	132,2	66,2			43,2	21,8			55,7		231,1	
Okt.	133,8	69,4			61,3	31,0			83,7		278,8	
Nov.	140,6	67,6			37,0	19,5			96,9		274,5	
Dec.	296,3	88,5			44,4	24,0			219,3		560,0	
Summa *Total*	1 683,3	776,5			471,4	243,6			1 154,1		3 308,8	

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.* — [2] Reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrades vid årsskiftet 1957/58. Detta har påverkat siffrorna för januari 1958 i höjande riktning.

Tab. 4. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman (i mkr)

Collective pensions insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Total increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	3,2	4,6	0,4	3,9	434,0	482,6
Febr.	4,4	6,4	3,6	4,0	437,6	486,6
Mars	4,6	6,1	2,3	4,7	439,9	491,3
April	2,0	7,2	0,8	5,3	440,7	496,6
Maj	6,9		5,3		446,0	
Juni	9,0		8,2		454,2	
Juli	10,1		9,3		463,5	
Aug.	9,5		8,1		471,6	
Sept.	3,7		0,9		472,5	
Okt.	4,2		2,2		474,7	
Nov.	3,7		1,9		476,6	
Dec.	2,9		2,1		478,7	

Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1958

The Swedish Network of Roads and Streets

Det svenska väg- och gatunätet kan uppdelas i tre huvudkategorier, nämligen allmänna vägar på landsbygden, vägar och gator i städer och samhällen, som är egna väghållare samt enskilda vägar. Den sammanlagda längden av vägar och gator, för vilka tillförlitliga uppgifter finns, redovisas i tab. 1. Längden av de allmänna vägarna på landsbygden samt de enskilda bidragsvägarna har redovisats av vägförvaltningarna. Primäruppgifterna för städerna har erhållits genom komplettering av uppgifter lämnade i samband med underhållsberäkningen år 1956.

Förändringar i det allmänna vägnätet på landet uppkommer genom nyanläggning och omläggning av väg, enskild vägs förändring till allmän, indragning av allmän väg eller — i samband med ändringar i rikets administrativa indelning — vägs övertagande av stad, som är egen väghållare. De enskilda bidragsvägarnas längd tillväxer genom ett år från år ökat antal vägar. Viss justering av väglängdsuppgifterna, som göres efter hand som mera noggranna mätningar hinner utföras, medför även smärre förändringar.

Den totala längden av de i tab. 1 medtagna kategorierna vid 1958 års ingång uppgår till ca 146 000 km, varav ca 92 600 km allmänna vägar på landet. Jämfört med den 1 januari 1957 redovisas en ökning av dessas längd med ca 525 km.

Den belagda väglängden har som framgår av tab. 2 och 4 under år 1957 ökats med ca 925 km. Viss avgång av belagd väglängd sker varje år dels genom inkorporering till städerna, dels genom upprivning av sönderkörda beläggningar. Följaktligen blir den verkliga ökningen av den belagda väglängden mindre än nyanläggningen.

Av de allmänna vägarna är riksvägarna i regel mest trafikerade och är därför av särskilt intresse. De redovisas för sig

Tab. 1. Längd i km av det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1958,[1] fördelad efter vägens art samt längden belagd väg

Length in km of public roads in rural districts and thoroughfares in towns, by kind and by surface

	Total väglängd	Belagd väglängd *Surfaced*	% belagd väg	Oljegrus-vägar *Oiltreatment*	Övriga *Others*
A. Allmänna vägar på landet	92 594	10 525	11	777	81 292
1. Riksvägar	4 297	3 207	75	96	994
2. Länsvägar	88 297	7 318	8	681	80 298
därav genomgående länsvägar	19 585	4 416	23	343	14 826
» övriga länsvägar	68 712	2 902	4	338	65 472
B. Bidragsberättigade vägar och gator i städer och samhällen som är egna väghållare	5 587	3 191	57	..	2 396
C. Enskilda bidragsberättigade vägar	47 841	—	—	—	47 841
Summa[2]	146 022	13 716	9	777	131 529

[1] Uppgifterna under punkt B avser år 1957. Punkt C omfattar sådana vägar till vilka underhållsbidrag beviljats under år 1957.

[2] De kategorier för vilka fullständiga uppgifter ej står att få utgöres således av ej bidragsberättigade vägar och gator i städer och samhällen som är egna väghållare samt enskilda vägar utan statsbidrag. De förra uppskattas till ca 5 600 km, de senare till 45 000—50 000 km. Utgår man från siffrorna i tab. A skulle den totala väg- och gatulängden av någon betydelse utgöra minst ca 200 000 km.

Tab. 2. Längd i km av allmänna vägar på landet den 1 januari 1958, fördelad efter vägens art och beläggning, länsvis

Length in km of public roads in rural districts by kind of road and surface by county

Län	Riksvägar	% belagd väg	Länsvägar	% belagd väg	Total väglängd	% belagd väg
Stockholms	106	100	3 133	26	3 239	28
Uppsala	157	100	1 874	7	2 031	14
Södermanlands	143	100	2 457	9	2 600	14
Östergötlands	217	69	3 918	6	4 135	9
Jönköpings	114	100	4 257	8	4 371	11
Kronobergs	78	100	3 685	8	3 763	10
Kalmar	262	61	3 580	9	3 842	13
Gotlands	—	—	1 493	16	1 493	16
Blekinge	102	100	1 349	13	1 451	19
Kristianstads	138	100	3 405	19	3 543	23
Malmöhus	143	100	3 808	28	3 951	31
Hallands	147	100	2 313	12	2 460	17
Göteborgs och Bohus	219	95	2 371	13	2 590	20
Älvsborgs	285	75	4 819	8	5 104	11
Skaraborgs	137	91	3 783	8	3 920	11
Värmlands	195	54	4 451	6	4 646	8
Örebro	248	75	2 220	7	2 468	14
Västmanlands	111	100	2 184	8	2 295	12
Kopparbergs	265	75	4 473	6	4 738	10
Gävleborgs	236	75	2 983	7	3 219	12
Västernorrlands	328	52	5 163	4	5 491	7
Jämtlands	191	46	4 854	3	5 045	5
Västerbottens	260	48	8 454	1	8 714	3
Norrbottens	215	31	7 270	1	7 485	2
Hela riket	4 297	75	88 297	8	92 594	11
» » 1957	4 323	71	87 747	7	92 070	10
» » 1956	4 346	68	87 263	7	91 609	9
» » 1954	4 381	60	86 667	5	91 048	8
» » 1952	4 332	50	86 021	4	90 353	6
» » 1950	4 420	45	85 989	4	90 409	6
» » 1948	4 506	34	85 478	3	89 984	5

i tab. 3, som visar även städernas riksvägar.

Längden av de bituminösa beläggningarna har som framgår av tab. 4 under år 1957 tillväxt med sammanlagt ca 945 km, medan en avgång med ca 30 km konstateras för gatstensbeläggningen. Längden av beläggning med cementbetong är ungefär oförändrad.

De fyrfiliga vägarna på *landsbygden* upptar den 1 jan. 1958 en längd av ca 54 km fördelad på följande vägar:

Riksväg nr 1
delen Norrköping—Åby ..... ca 4 km
» Lindhov—Eriksberg ..... » 4 »
» Vårby - Stockholm ..... » 4 »
Riksväg nr 2
delen Göteborg—Kungälv ..... » 1 »
Riksväg nr 4
delen Malmö—Lund ..... » 10 »
Riksväg nr 6
delen Göteborg—Alingsås[1] ..... » 13 »
Riksväg nr 10
delen Yttergärde—Gävle ..... » 7 »
Länsväg nr 275
delen Danderyds k:a—Ullna .... » 11 »

[1] Endast vissa delsträckor.

Eric Ericson

Tab. 3. De olika riksvägarnas längd den 1 januari 1958. (I landsbygden är inräknad väglängden i sådana städer där kronan är väghållare)

Course and length in km of national roads

Riks-väg, nr	Vägsträckans omfattning	Lands-bygd, km	% belagd väg-längd	Städer, km	% belagd väg-längd	Summa, km	% belagd väg-längd
1	Hälsingborg—Stockholm	475	100	104	100	579	100
2	Trelleborg—Svinesund ..	439	97	77	100	516	98
3	Djurhagshus—S. Varalöv	10	100	—	—	10	100
4	Malmö—Norrköping	512	73	67	100	579	77
5	Göteborg—Jönköping ..	118	85	35	100	153	88
6	Göteborg—Södertälje	364	95	97	92	461	94
7	Göteborg—Grums	196	75	31	96	227	78
8	Ödeshög—Tomta.....	107	59	9	100	116	62
9	Hån—Örebro	178	45	65	95	243	58
10	Örebro—Gävle.....	247	60	36	99	283	65
11	Arboga—Enköping	60	100	27	100	87	100
12	Solna—Mora.....	271	91	46	100	317	92
13	Stockholm—Haparanda	1 031	59	76	89	1 107	61
14	Sundsvall—Duved	289	41	12	100	301	43
Samtliga		4 297	75	682	97	4 979	78

Tab. 4. Längden av belagda allmänna vägar på landet den 1 januari åren 1948—1958

Length of surfaced public roads in rural districts

År	Belagd väg-längd, totalt	därav med slitlager av		
		gat-sten	cement-betong	bitumi-nös beläggning
1958.....	10 525	439	353	9 733
1957.....	9 598	467	345	8 786
1956.....	8 649	573	351	7 725
1955.....	7 751	645	351	6 755
1954.....	6 858	677	352	5 829
1953.....	6 166	686	311	5 169
1952.....	5 680	685	292	4 703
1951.....	5 414	690	278	4 446
1950.....	5 215	702	272	4 241
1949.....	4 750	681	265	3 804
1948.....	4 185	681	270	3 234

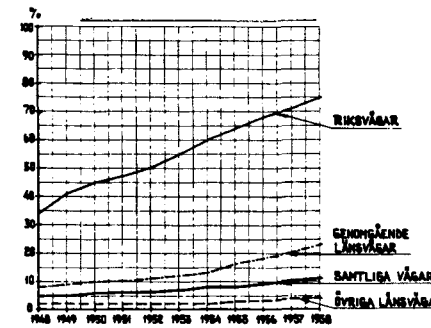

Fig. 1. Andelen belagda vägar på landsbygden åren 1948—1958
Surfaced public roads in rural districts, %

Kungl. Boktr. Stockholm 1958
580999

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 7 JULI 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

CARL-ERIK QUENSEL:
Fruktsamheten 1951—1955 samt medelbarnantalet 31/12 1955 i skilda kohorter 367, 428

HENRIK GESCHWIND:
Familjebildning och fruktsamhet 1952—1955 ..... 370, 428

THURE LINDH:
Tjänstemän inom det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet år 1957 ..... 378, 428

GUSTAF HOLMSTEDT:
Norskt företagsregister 390, 429

MEDDELANDEN

Minnessten rest över Pehr Wilhelm Wargentin 395
Komplement till konsumentprisindex 396
De nordiska statistiska utskotten:
Socialstatistikkommittén 396
Förenta Nationernas statistiska kommission: tionde mötet 397
Europeiska statistikerkonferensen:
Plenarsammanträde 402
Andra europeiska statistiska möten:
Det statistiska arbetsutskottet inom ECE:S stålkommitté 404
Deutsche Statistische Gesellschafts årsmöte 405
Personalnotiser 405

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 406
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1956 407
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 406, 408
Konkurser och protesterade växlar 416
Beställningstrafiken med lastbil 406, 418
Vägtrafikolyckor 407, 421
Svin- och hönsräkningen den 14 april 1958 425

THE ISSUE IN BRIEF 428

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden februari—maj 1958 430

Bokanmälningar:
The university teaching of social sciences: Statistics (E. Lyttkens) 432
Estadística: A subject issue on sampling (T. Dalenius) 433
Moser, C. A., Survey methods in social investigation (K. Medin) 434
Statistical yearbook, 9, 1957 (S. Söderman) 435
Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik (S. Söderman) . 435
Statistisches Taschenbuch 1958 (Y. Fritzell) 436

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 — No. 7 — JULY 1958

CONTENTS

ARTICLES

C.-E. QUENSEL:
Fertility in different cohorts, 1951—1955 ..... 367, 428

H. GESCHWIND:
A sample survey of marriages and fertility 370, 428

TH. LINDH:
Government employees and employees in quasi-official occupational groups in 1957 ..... 378, 428

G. HOLMSTEDT:
The Norwegian register of enterprises 390, 429

NOTES

Monument erected to the memory of P. W. Wargentin 395
Complement to the consumer price index 396
Inter Nordic Working Groups for Statistics: Social welfare statistics 396
U N Statistical Commission: Tenth session 397
Conference of European Statisticians: Plenary session 402
Other European statistical meetings: ECE Steel Committee: session of working party on steel statistics 404
Annual meeting of Deutsche Statistische Gesellschaft 405
Personal notes 405

TABLES

Commentary 406
Income and expenditure of professional fishermen in 1956 407
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 406, 408
Bankruptcies and protested bills 416
For-hire lorry transport 406, 418
Road accidents 407, 421
Census of pigs and poultry in April 1958 . 425

THE ISSUE IN BRIEF 428

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, February—May, 1958 430

Book reviews:
The university teaching of social sciences: Statistics (E. Lyttkens) 432
Estadística: A subject issue on sampling (T. Dalenius) 433
Moser, C. A., Survey methods in social investigation (K. Medin) 434
Statistical yearbook, 9, 1957 (S. Söderman) 435
Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik (S. Söderman). 435
Statistisches Taschenbuch 1958 (Y. Fritzell) 436

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	•	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0.05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

FRUKTSAMHETEN 1951—1955 SAMT MEDELBARNANTALET 31/12 1955 I SKILDA KOHORTER

Av professor CARL-ERIK QUENSEL

Jämsides med studiet av fruktsamhetens årliga variation är studiet av den ackumulerade fruktsamheten eller medelbarnantalet i skilda kohorter av vikt. I denna tidskrift redovisades år 1953 resultaten av vissa beräkningar över medelantal barn per kvinna i olika åldrar 31/12 1950 samt jämväl för tidigare år. Resultatet härav var att medelbarnantalet per kvinna i åldrarna 45—49 år aldrig tidigare hade varit så lågt som år 1950 men att ökning skett under 1940-talet i åldrarna under 40 år.[1]

Under åren 1951—1955 har de årliga siffrorna över antalet födda visserligen legat lägre, i genomsnitt något mer än 108 000 mot 125 000 1946—1950, men det officiella nettoreproduktionstalet har alltjämt legat något över 1.

Mot bakgrunden härav har det ansetts lämpligt att komplettera de i Statistisk tidskrift år 1953 redovisade data med motsvarande data 31/12 1955.

Från de årliga siffrorna över barnaföderskor 1951—1954 efter ålder i ettårsklasser samt antalet levande födda barn efter moderns ålder i ettårsklasser 1955 har årliga fruktsamhetstal kalkylerats, vilka sedan omräknats till att avse levande födda barn i stället för nedkomster. Dessa fruktsamhetstal har sedan omräknats till att avse kohorter i stället för åldersår och därefter summerats för de fem åren. Resultaten redovisas i tabell 1, där siffror jämväl framräknats med hänsyn endast till barn inom äktenskapet.

Resultaten åskådliggöres jämväl i diagrammet, där jämförelse sker av medelantalen barn efter kvinnans ålder 31/12 1950 och 31/12 1955.

Vid jämförelse mellan medelantalet barn i samma åldrar 1950 och 1955 konstateras över lag ökning frånsett de högsta åldrarna nära 50. För 45-åriga kvinnor uppgår medelbarnantalet till 1,88 mot 1,81 fem år tidigare. I åldersklassen 40 år är medelbarnantalet än högre, 1,95 mot 1,81 fem år tidigare.

I de lägsta åldrarna är kanske ökningen icke fullt så påtaglig. I åldrarna under 21 år är kurvorna för de två tidpunkterna tämligen sammanfallande. För 20-åriga kvinnor är medelbarnantalet 1955 0,25 mot 0,23 1950. För tjugofemåriga kvinnor är ökningen något större, 0,88 mot 0,82.

Ökningen i yngre åldersklasser 1950—1955 sammanhänger med giftermålsfrekvensens uppgång och allt mer stigande andel gifta kvinnor i yngre åldrar efter år 1950.

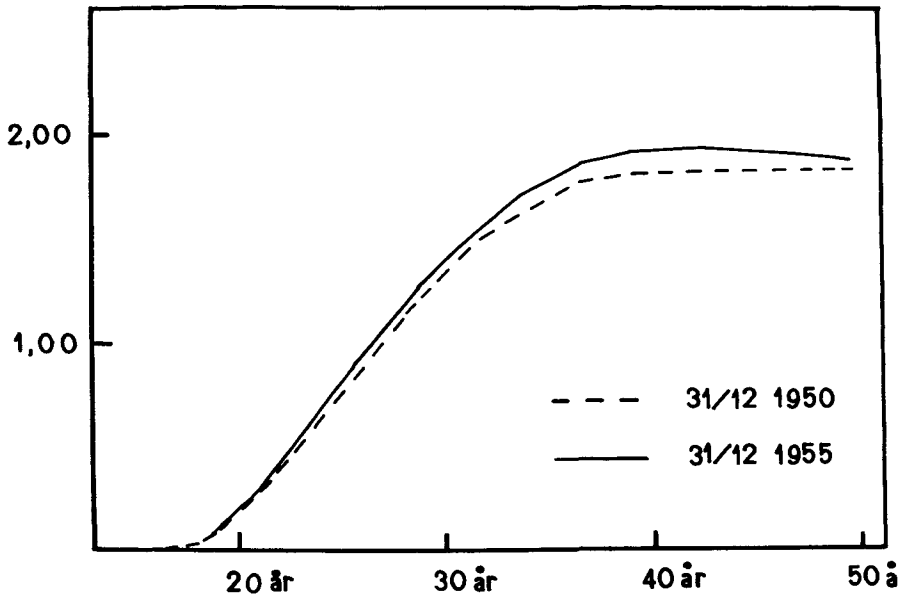
Frånsett de allra högsta åldersklasserna 45—50 år har sålunda medelbarnantalet stigit under de fem senaste åren, trots att nativitetssiffrorna gått ned.

[1] Liknande siffror för Australien, Canada, Finland, Nya Zealand, Sverige och USA gives i den av FN:s befolkningsavdelning år 1958 utgivna »Recent trends in fertility in industrialized countries» (Pop. St. 27. New York 1958).

Tab. 1. Medelantal barn per 1 000 kvinnor i skilda kohorter 1950—1955

Average number of children per 1 000 women in different cohorts

Födelseår *Year of birth*	Ålder *Age*	Medelantalet barn per 1 000 kvinnor *Average number of children per 1 000 women*					
		Totalt *Total*			Frånsett födda u. ä. *Exclusive illegitimate children*		
	31/12 1955	31/12 1950	1951—1955	31/12 1955	31/12 1950	1951—1955	31/12 1955
1940	15	—	1	1	—	0	0
1939	16	—	7	7	—	1	1
1938	17	—	28	28	—	6	6
1937	18	—	74	74	—	27	27
1936	19	—	148	148	—	72	72
1935	20	1	249	250	0	143	143
1934	21	7	358	365	1	234	235
1933	22	28	459	487	6	334	340
1932	23	71	550	621	25	434	459
1931	24	144	618	762	68	517	585
1930	25	230	652	882	130	569	699
1929	26	346	669	1 015	221	603	824
1928	27	453	675	1 128	314	624	938
1927	28	589	673	1 262	437	632	1 069
1926	29	706	657	1 363	548	622	1 170
1925	30	820	620	1 440	658	591	1 249
1924	31	944	584	1 528	777	560	1 337
1923	32	1 072	539	1 611	898	518	1 416
1922	33	1 207	494	1 701	1 024	476	1 500
1921	34	1 293	455	1 748	1 108	440	1 548
1920	35	1 340	417	1 757	1 161	402	1 563
1919	36	1 493	368	1 861	1 393	355	1 748
1918	37	1 537	323	1 860	1 351	313	1 664
1917	38	1 607	291	1 898	1 415	281	1 696
1916	39	1 638	256	1 894	1 438	248	1 686
1915	40	1 725	223	1 948	1 520	214	1 734
1914	41	1 737	188	1 925	1 526	180	1 706
1913	42	1 781	154	1 935	1 557	148	1 705
1912	43	1 781	122	1 903	1 556	117	1 673
1911	44	1 798	93	1 891	1 564	89	1 653
1910	45	1 812	70	1 882	1 566	67	1 633
1909	46	1 877	48	1 925	1 538	46	1 584
1908	47	1 817	30	1 847	1 563	29	1 592
1907	48	1 832	18	1 850	1 569	17	1 586
1906	49	1 824	10	1 834	1 557	10	1 567
1905	50	1 807	5	1 812	1 534	5	1 539
1904	51	1 820	2	1 822	1 535	2	1 537
1903	52	1 837	1	1 838	1 543	1	1 544
1902	53	1 829	0	1 829	1 531	0	1 531
1901	54	1 877	0	1 877	1 570	0	1 570

Medelbarnantalet 31/12 1950 och 1955 efter kvinnans ålder

Average number of children, by age of woman

Viss fortsatt stegring kan förväntas, och i åldrarna över 40 år torde medelbarnantalet snart komma att närma sig eller överstiga värdet 2. Huru mycket det kommer att bliva på lång sikt är vanskligt att avgöra.

Medelantalet barn per 50-årig kvinna i en icke avtagande befolkning måste med nuvarande låga dödlighet hålla sig något över 2,1.

Eftersom nämligen av 1 000 nyfödda kvinnor 969 beräknas uppleva 28-årsåldern (genomsnittsåldern vid barnens födelse) blir det erforderliga medelantalet givet genom relationen 1 064 gossar + 1 000 flickor per 969 kvinnor eller 2,13.

FAMILJEBILDNING OCH FRUKTSAMHET 1952—1955

En undersökning grundad på uppgifter i befolkningsregistret

Av byrådirektören HENRIK GESCHWIND

Efter framställning av statistiska centralbyrån anvisade 1957 års riksdag medel för vissa undersökningar under innevarande budgetår av befolkningsregistrets material rörande familjebildning samt äktenskaplig och utomäktenskaplig fruktsamhet åren 1952—1955.[1] I det följande meddelas några resultat från dessa bearbetningar.

Statistiska centralbyrån ämnar fullfölja de nu inledda undersökningarna genom successiv bearbetning av uppgifter, som kommer att tillföras registret under de närmaste åren. Avsikten härmed är närmast att skapa tillräckligt omfattande statistiskt underlag för analys av de skiljaktigheter, som kännetecknar olika typgrupper av befolkningen i avseende på familjebildning och fruktsamhet och att åstadkomma en fortlöpande beskrivning av de förändringar, som efter hand ger sig till känna i dessa avseenden. De resultat, som för närvarande föreligger och som anföres i det följande, bygger dock på så korta observationsperioder, att de i befintligt skick är otillräckliga som underlag vid en statistisk analys av olika problem inom hithörande forskningsområde. De är emellertid i vissa delar av sådant intresse, att det ansetts motiverat att offentliggöra dem under nämnda reservation.

Den metod som användes vid dessa undersökningar (kohortmetoden) går ut på ett jämförande studium av utvecklingen inom successiva årgångar av vigda. Befolkningsregistrets uppgifter, som fortlöpande aktualiseras, är därför väl lämpade för en statistik efter dessa riktlinjer.[2]

Befolkningsregistret innehåller ett individuellt fört registerkort (stamkort) för varje i riket kyrkobokförd person, som är född den 15:e dagen i månaden (huvudperson). Är huvudpersonen gift, upptar stamkortet i förekommande fall även vissa uppgifter om andra maken angående bl. a. yrke, inkomst och antal barn. Mot stamkorten svarar ett hålkortskartotek, vars data aktualiseras en gång om året. Vid tidpunkten för den här redovisade bearbetningen hade kartotekets status förts fram till den 31 dec. 1955.

Bearbetningen går ut på att framställa tre råtabeller, varav två avser vigselårgångarna åren 1952—1955 och den tredje de till registret hörande kvinnor, som under samma år fött barn utom äktenskap. Tabellernas innehåll framgår av följande sammanfattning.

Råtabell 1. Inom var och en av de fyra observerade vigselårgångarna redovisas äktenskapen efter familjeinkomst i kombination med hustruinkomst och antalet hemmavarande barn under 16

[1] Planen för undersökningarna har förut i korthet redovisats i Stat. tidskr. 1956, s. 554.

[2] Jfr även 1945 års folkräkningsberättelse del 7: 2.

år. Redovisning lämnas för successiva »inkomstår», som i tabellen betecknas som vigselåret, första året efter vigseln o. s. v. Detta innebär, att t. ex. vigselårgång 1952 kunnat observeras under tre år utöver vigselåret men årgång 1955 endast under vigselåret. Inkomsten för hustru fördelas på inkomstklasserna (1 000-tal kr) 0, under 1, 1—3, 3—5, 5—10, 10 och över. Familjeinkomsten ges med klassindelningen under 7, 7—10, 10—15, 15—20, 20 och över. Antalet hemmavarande barn under 16 år avser ej blott makarnas gemensamma barn utan inkluderar även adoptivbarn, fosterbarn etc. Innan vigselårgångarna fördelas efter familjeinkomst, sker en uppdelning efter befolkningstyp i tre grupper, nämligen jordbruksbefolkning, storstadsbefolkning (Stockholm, Göteborg och Malmö) samt övrig befolkning. I detta sammanhang kan vara skäl att påpeka, att i tabellerna hänsyn tagits till den »vandring», som äger rum mellan olika befolkningsgrupper under de år, som observationsperioden omfattar.

Det bör särskilt observeras, att uppgiften om antal hemmavarande barn under 16 år endast förekommer på hålkortet för gift man. Denna liksom övriga uppgifter i råtabell 1 är grundade på »mannens kort».

Råtabell 2. Tabellen har erhållits genom bearbetning av hålkorten för gifta kvinnor inom berörda vigselårgångar. Av grundläggande betydelse i detta sammanhang för studiet av fruktsamheten är, att hålkortet för kvinna, som är född den 15:e, anger som »antal barn» hela antalet egna barn, oavsett om de fötts i nuvarande eller föregående äktenskap eller utom äktenskap samt oavsett om barnen är över eller under 16 år gamla. Det innebär m. a. o., att befolkningsregistret på längre sikt kommer att få uppgifter, som kan belysa kvinnans totala fruktsamhet. Liksom i råtabell 1 observeras varje vigselårgång under vigselåret, respektive första, andra och tredje året efter vigseln. Vigselårgångarna är därvid uppdelade på ett antal befolkningsgrupper, som närmare framgår av förspalten till tab. 2 (sid. 374).

Äktenskapen inom olika befolkningsgrupper redovisas i råtabell 2 för varje observationsår fördelade på dels barnlösa äktenskap, dels äktenskap med barn födda under året. För sistnämnda kategori meddelas dels antalet under året födda barn, dels antalet nedkomster med särskilt angivande av det antal nedkomster som avser 1:a resp. 2:a och 3:e barnet. Råtabellen innehåller slutligen en uppgift om antalet barn födda före vigselåret.

Vid ett studium av sambandet mellan barnantal och övriga demografiska faktorer kommer frågan om hustruns ålder in i bilden. För varje befolkningsgrupp i råtabell 2 ges »summa vigselålder», varav genomsnittlig ålder vid vigseln kan beräknas.

Råtabell 3. Redovisningen avser till befolkningsregistret hörande kvinnor, som under åren 1952—1955 fött barn utom äktenskap. Med utgångspunkt i nedkomståret observeras olika årgångar av barnaföderskor under de påföljande kalenderåren. Vid denna tidsjämförelse intresserar närmast avgången på grund av giftermål; för själva nedkomståret tillkommer dessutom en åldersfördelning. Barnaföderskorna är i tabellen redovisade på följande fyra kategorier: ogifta — förut gifta (med utomäktenskapliga barn); förstföderskor — omföderskor; förvärvsarbetande — ej förvärvsarbetande; inkomstfördelning (i

1 000-tal kr: under 1, 1—3, 3—5, 5—10 samt 10 och över).

I det föregående har framhållits, att det av flera skäl ej är möjligt att bygga några säkra slutsatser på de resultat, som framkommit vid bearbetning av vigselårgångarna 1952—1955 och att den slutliga analysen därför bör anstå, till dess erfarenhet vunnits från en längre observationsperiod. Några huvudresultat från råtabellerna 1 och 2, som kan anses vara av intresse med hänsyn till den fortsatta utvecklingen, har dock sammanställts i två tabeller, som framlägges i denna artikel jämte några kommentarer. Uppgifterna i råtabell 3 rörande ej gifta barnaföderskor 1952—1955 behandlas icke i denna artikel.

Ur den på inkomstklasser differentierade inkomstfördelningen för hustrur enligt råtabell 1 har i tab. 1 framräknats relativa antalet äktenskap med hustruinkomsten 0 eller högst 1 000 kronor. Denna andel är jämförelsevis hög under vigselåret (90 % eller högre). Det bör dock observeras, att det i råtabell 1 nästan uteslutande är fråga om samtaxerad hustruinkomst. På grund av bestämmelserna om samtaxering av äkta makar för inkomst under vigselåret bortföll en del av den faktiska hustruinkomsten ur redovisningen detta år för vigselårgångarna 1952 och 1953. Fr. o. m. inkomståret 1954, då all samtaxering av makarnas inkomst under vigselåret upphörde, har bortfallet i motsvarande redovisning av hustruinkomst blivit ännu mera markerat. Siffrorna i tab. 1 för hustruinkomst under vigselåret måste därför anses missvisande och ej användbara för sitt syfte. För inkomståren närmast efter vigselåret råder enligt tabellen en utpräglad skillnad mellan olika befolkningstyper (jordbruks-, storstads- och övrig befolkning) i fråga om relativa antalet gifta kvinnor, som antingen helt saknar inkomst eller har en inkomst av högst 1 000 kr. Materialet för äktenskap inom storstadsbefolkningen (Stockholm, Göteborg och Malmö) antyder, att i runt tal hälften av de gifta kvinnorna redan första året efter inkomståret skulle nå en högre inkomstnivå än den nyss angivna. Äktenskapen inom befolkningen i övrigt intar, som synes, en mellanställning. Medianvärdet av familjeinkomsten ökar genomgående under de inkomstår, som hittills observerats. Det är anledning att närmare studera denna utveckling, då uppgifter för ytterligare inkomstår bearbetats. Mot bakgrund av ekonomiska data erbjuder tab. 1 slutligen uppgifter om antalet hemmavarande barn under 16 år per observerad familj under successiva inkomstår. Det bör ånyo betonas, att här inräknas i begreppet barn ej blott makarnas egna barn utan även exempelvis mannens och hustruns barn i tidigare gifte, adoptivbarn och fosterbarn. De ursprungliga uppgifterna om antalet hemmavarande barn under 16 år vid registrets start hämtades från 1950 års folkräknings längder och har sedan aktualiserats i mån som uppgifter inkommit om inträffade förändringar, varjämte hemmavarande barn, som fyllt 16 år, avförts från registret. En svaghet hos uppgiften om antalet hemmavarande barn under 16 år är dock, att den ej kan fullt tillförlitligt framskrivas. Det är tänkbart, i varje fall i princip, att barn under 16 år i en familj, där fadern är född den 15:e, utflyttar på eget flyttningsbetyg, varom anmälan ej insändes till statistiska centralbyrån. Ej heller anmäles till befolkningsregistret, att en familj adopterar barn eller tager fosterbarn. Det sistnämnda får betraktas som ej genomförbart ur teknisk syn-

Tab. 1. Äktenskap ingångna åren 1952—1955 med uppgift om hustruinkomst, familjeinkomst och antal hemmavarande barn under 16 år, inom jordbruksbefolkningen (J), storstadsbefolkning (S), och övrig befolkning (Ö). Observerade tal, gällande 1/30 av befolkningen

Marriages 1952—1955, by income of wife, family income and number of children under 16 at home, distributed as to agricultural population (J), population of great cities (S) and other population (Ö)

Vigselårgång *Married in*	Befolkningstyp *Type of population*	Inkomstår *Income in*	Observerade äktenskap *Marriages*			Fam. ink. (median) kr *Family income (median) Kr*	Antalet hemmav. barn under 16 år vid slutet av vidstående inkomstår *Number of children under 16 at home*	
			Hela antalet *Total*	Därav med hustruink. 0 eller under 1 000 kr *Of which income of wife 0 or under 1 000 Kr*			Antal *Number*	Per äktenskap *Per marriage*
				Antal *Number*	%			
1952	J	1952	274	263	96	5 883	80	0,29
		1953	256	227	89	7 414	165	0,64
		1954	239	207	87	8 197	220	0,92
		1955	227	198	87	8 705	258	1,14
	S	1952	347	323	93	8 626	89	0,26
		1953	345	166	48	11 916	182	0,53
		1954	361	160	44	13 150	254	0,70
		1955	347	173	50	14 533	307	0,88
	Ö	1952	1 023	908	89	8 206	241	0,24
		1953	1 040	629	60	9 824	552	0,53
		1954	1 043	623	60	10 779	766	0,73
		1955	1 058	667	63	12 200	969	0,92
1953	J	1953	239	227	95	5 432	65	0,27
		1954	227	195	86	7 359	157	0,69
		1955	224	197	86	8 516	198	0,88
	S	1953	394	380	96	9 034	97	0,25
		1954	390	187	48	12 660	185	0,47
		1955	388	164	48	14 091	265	0,68
	Ö	1953	1 082	1 025	95	8 209	295	0,27
		1954	1 106	682	62	10 220	605	0,55
		1955	1 108	669	60	12 188	840	0,76
1954	J	1954	256	254	99	6 054	61	0,24
		1955	238	214	90	8 303	137	0,58
	S	1954	346	329	95	9 263	97	0,28
		1955	345	184	53	13 327	198	0,57
	Ö	1954	1 065	1 008	95	8 460	284	0,27
		1955	1 087	642	59	11 449	589	0,54
1955	J	1955	245	242	99	7 310	58	0,24
	S	1955	371	360	97	10 493	94	0,25
	Ö	1955	983	954	97	9 152	283	0,29

Tab. 2. Äktenskap ingångna åren 1952—1955 efter befolkningstyp samt med vissa uppgifter för samma period om barnaföderskor, medelantal barn per äktenskap och barnlösa äktenskap. — Observerade tal, gällande 1/30 av befolkningen

Anm. Endast äktenskap, där hustrun vid vigseln var under 45 år, ingår

Befolkningstyp *Type of population* Nedkomstår (räknat fr. o. m. vigselåret) *Year of confinement (from year of marriage)*	Antal observerade äktenskap *Number of marriages*	Barnaföderskor *Confinements*				Födda barn per äktenskap[1] *Births per marriage*		Barnlösa äktenskap[2] *Childless marriages*	
		Samtliga		Därav					
		Antal *Total*	%	Med 1:a barnet *Of which With first child* % [3]	Med 2:a barnet *With second child* % [3]	Under vidstående år *Yearly*	Totala antalet födda *Total*	Antal *Total*	%
1 a) *Äktenskap inom jordbruksbefolkning*									
Vigselåret	452	134	30	25	—	0,30	0,30	—	—
1:a året efter vigselåret	369	139	38	27	9	0,38	0,68	112	33
2:a » » »	254	75	30	13	13	0,30	0,98	44	17
3:e » » »	151	27	19	3	10	0,18	1,16	23	15
1 b) *Äktenskap inom storstadsbefolkning* (Stockholm, Göteborg, Malmö)									
Vigselåret	1 497	339	23	19	—	0,23	0,23	—	—
1:a året efter vigselåret	1 100	283	26	21	3	0,26	0,49	529	48
2:a » » »	713	114	16	10	5	0,16	0,65	291	41
3:e » » »	374	60	16	5	10	0,16	0,81	122	33
1 c) *Övriga äktenskap*									
Vigselåret	4 824	1 241	26	22	—	0,26	0,26	—	—
1:a året efter vigselåret	3 561	1 096	31	24	6	0,31	0,57	1 469	41
2:a » » »	2 275	466	20	11	8	0,21	0,78	708	31
3:e » » »	1 155	206	18	6	9	0,18	0,96	265	23
2 a) *Äktenskap med familjeinkomst under nedre kvartilen*									
Vigselåret	1 572	578	37	29	—	0,37	0,37	—	—
1:a året efter vigselåret	1 071	401	37	31	6	0,38	0,75	332	31
2:a » » »	717	160	22	9	11	0,22	0,97	172	24
3:e » » »	377	77	20	3	13	0,22	1,19	67	18
2 b) *Äktenskap med familjeink. mellan kvartilerna*									
Vigselåret	3 667	874	24	21	—	0,24	0,24	—	—
1:a året efter vigselåret	2 866	927	32	24	7	0,33	0,57	1 029	36
2:a » » »	1 761	392	22	12	9	0,22	0,79	436	25
3:e » » »	897	158	18	5	10	0,18	0,97	177	20
2 c) *Äktenskap med familjeink. lägst övre kvartilen*									
Vigselåret	1 534	262	17	14	—	0,17	0,17	—	—
1:a året efter vigselåret	1 093	190	17	16	1	0,17	0,34	749	68
2:a » » »	764	103	13	10	3	0,14	0,48	435	57
3:e » » »	406	58	14	8	5	0,14	0,62	166	41

[1] Uppgifter om medelantalet barn per äktenskap vid vigselårets början föreligger i råtabell men ingår ej i denna redovisning. — [2] Äktenskap, där hustrun fött barn före vigselårets början, ej medräknade. — [3] % av antalet observerade äktenskap.

Marriages 1952—1955 by type of population, number of confinements, average number of children per marriage and childless marriages

Befolkningstyp Nedkomstår (räknat fr. o. m. vigselåret)	Antal observerade äktenskap	Barnaföderskor				Födda barn per äktenskap[1]		Barnlösa äktenskap[2]	
		Samtliga		Därav					
		Antal	%	Med 1:a barnet %[3]	Med 2:a barnet %[3]	Under vidstående år	Totala antalet födda	Antal	%
3 a) *Äktenskap med hustruink. minst 1 000 kr*									
Vigselåret	4 852	955	20	18	—	0,20	0,20	—	—
1:a året efter vigselåret	2 385	532	22	20	2	0,22	0,42	1 432	60
2:a » » »	1 378	197	14	10	3	0,14	0,56	715	52
3:e » » »	688	83	12	7	4	0,12	0,68	285	41
3 b) *Övriga äktenskap*									
Vigselåret	1 921	759	40	31	—	0,40	0,40	—	—
1:a året efter vigselåret	2 645	986	37	27	8	0,38	0,78	678	26
2:a » » »	1 864	458	25	11	11	0,25	1,03	328	18
3:e » » »	992	210	21	5	13	0,22	1,25	125	13
4 a) *Äktenskap som är kontrahenternas första gifte*									
Vigselåret	5 728	1 497	26	23	—	0,26	0,26	—	—
1:a året efter vigselåret	4 272	1 341	24	26	5	0,32	0,58	1 847	43
2:a » » »	2 758	584	21	12	8	0,21	0,79	899	33
3:e » » »	1 449	273	19	6	10	0,19	0,98	349	24
4 b) *Övriga äktenskap*									
Vigselåret	1 045	217	21	11	—	0,21	0,21	—	—
1:a året efter vigselåret	758	177	23	12	7	0,24	0,45	263	35
2:a » » »	484	71	15	5	4	0,15	0,60	144	30
3:e » » »	231	20	9	2	3	0,09	0,69	61	26
Samtliga äktenskap									
Vigselåret	6 773	1 714	25	21	—	0,27	0,27	—	—
1:a året efter vigselåret	5 030	1 518	30	24	5	0,32	0,59	2 110	42
2:a » » »	3 242	655	20	11	8	0,22	0,81	1 043	32
3:e » » »	1 680	293	17	6	9	0,18	0,99	410	24

[1] Uppgifter om medelantalet barn per äktenskap vid vigselårets början föreligger i råtabell men ingår ej i denna redovisning. — [2] Äktenskap, där hustrun fött barn före vigselårets början, ej medräknade. — [3] % av antalet observerade äktenskap.

punkt. Det är tydligt, att uppgiften om barnantal på anförda skäl blir med åren en smula osäker och behöver ses över. Vid registrets start uttalades, att registrets uppgift om antal hemmavarande barn under 16 år skulle korrigeras vid nästkommande folkräkning. Trots de påtalade bristerna i uppgiften om barnantalet är det av intresse att se »gången» i barnantalet vid jämförelser mellan olika samhällsgrupper. Att jordbruksbefolkning och storstadsbefolkning enligt vad siffrorna tycks ge vid handen skulle även i detta avseende representera mot-

satta ytterligheter motsäges ej av tidigare erfarenhet. Det är dock ej tillrådligt, som redan tidigare påpekats, att nu draga några bestämda slutsatser.

Av den tidigare redogörelsen för innehållet i råtabell 2 framgår, att vissa demografiska faktorer, som omnämnes där, ej ingår i den här framlagda tab. 2. Dit hör uppgiften om antalet intill vigselårets början födda barn samt en uppgift om hustruns ålder vid vigseln. I följande tablå visas olikheterna emellan de observerade kategorierna av äktenskap ingångna 1952—1955 i berörda avseenden.

	Hustruns genomsnittsålder vid vigseln (år)	Antal barn per äktenskap vid vigselårets början (hustruns barn)
1a) Äktenskap inom jordbruksbefolkningen ..	25,4	0,26
1b) Äktenskap inom storstadsbefolkningen ..	26,3	0,21
1c) Övriga äktenskap ..	25,1	0,20
2a) Äktenskap med familjeinkomst under nedre kvartilen.....	24,8	0,32
2b) D:o med familjeinkomst mellan kvartilerna.....	24,8	0,16
2c) D:o med familjeinkomst lägst övre kvartilen.....	27,5	0,19
3a) Äktenskap med hustruinkomst minst 1 000 kronor.....	25,5	0,14
3b) Övriga äktenskap ..	25,1	0,37
4a) Äktenskap som är kontrahenternas första gifte.....	24,2	0,11
4b) Övriga äktenskap ..	31,9	0,71

Frånsett grupp 4 a, där differensen i barnantal mellan undergrupperna förefaller motiverad av naturliga skäl, är det egentligen endast åldersuppgifterna inom 1 b och 2 c som påkallar visst intresse. Siffrorna synes ge anledning till förmodan, att ett samband småningom skall kunna spåras mellan högre inkomstnivå och högre giftermålsålder. I varje fall synes det motiverat att vid fortsatt statistisk bearbetning av liknande primärmaterial fr. o. m. år 1956 söka mera ingående än som nu skett belysa verkan av olikheter i hustruns åldersfördelning de olika grupperna emellan.

Det statistiska värdet av medelantalet barn per hustru, födda före vigselåret, som också anföres i tablån, torde ur flera synpunkter kunna ifrågasättas. Siffran påverkas bl. a. av den växlande omgiftesfrekvensen. Direkt missvisande kan den bli i de fall, då frågan är om kvinnor, vilkas barn vid tidpunkten för befolkningsregistrets start av någon anledning ej längre var skrivna hos modern. Det är emellertid tydligt, att uppgiftens kvalitet förbättras för varje ny årgång av vigda, som kommer att bli föremål för undersökning.

De fyra vigselårgångar 1952—1955, som var för sig redovisas i råtabell, har i tab. 2 förts samman efter följande grunder: samtliga årgångar har observerats under vigselåret, årgångarna 1952—1954 under första, 1952—1953 under andra samt årgång 1952 under tredje året efter vigselåret.

Så långt siffrorna i tab. 2 ger vid handen, skulle barn födas i genomsnittligt vart fjärde äktenskap under vigselåret. Under första året efter vigselåret skulle vidare födas proportionsvis ett något större antal (0,30), och därefter skulle proportionen sjunka. Av samtliga barnaföderskor var i detta material andelen av dem som födde sitt första barn under vigselåret 85 %, första året efter vigselåret 78 %, andra året 53 % och tredje året efter vigselåret 32 %. Det må här nämnas, att berättelsen Befolkningsrörelsen 1955 i textavdelningen tab. L innehåller vissa uppgifter på området, som kan jämföras med de nyss nämn-

da. Det visar sig, att totalstatistiken ger något högre procentsiffror för de första äktenskapsåren.

Genomsnittliga antalet barnlösa äktenskap i procent vid slutet av första t. o. m. tredje året efter vigselåret utgjorde enligt materialet (motsvarande tal från Befolkningsrörelsen för 1952 års vigselkull anförda inom parentes) respektive: 42 (56), 32 (46), 24 (40). Skillnaden beror främst därpå, att i Befolkningsrörelsen hänsyn ej kunnat tagas till makarnas före vigseln födda gemensamma barn. I övrigt må dock ånyo understrykas, att här ej är fråga om säkerställda resultat. Det har fastmera gällt att spåra eventuella tendenser i observationerna.

Totala antalet barn per äktenskap (samtliga äktenskap) växer under de fyra observationsår som förekommer i tab. 2 från 0,27 under vigselåret till 0,99 vid utgången av tredje året efter vigselåret. I totalstatistiken ligger närmast jämförbara siffror genomgående något lägre, nämligen från 0,21 till 0,86. Här och i det föregående anförda siffror från totalstatistiken erbjuder intressanta jämförelser. Dessa tal kan dock ej tillerkännas företräde framför stickprovets, eftersom det senares uppgifter vid granskningen kan kontrolleras med långt större noggrannhet än totalmaterialets, bl. a. genom jämförelser med tidigare kända och i registret införda data.

Som värt att uppmärksammas vid fortsatta undersökningar på området kan anföras, att enligt det nu föreliggande materialet (tab. 2) totala antalet barn per äktenskap skulle nå sina högsta värden inom grupperna 1 a (äktenskap inom jordbruksbefolkning 1,16), 3 b (äktenskap med hustruinkomst under 1 000 kr 1,25) och 2 a (äktenskap med familjeinkomst under nedre kvartilen 1,19). Å andra sidan är motsvarande barnantal lägst i äktenskap inom storstadsbefolkningen (0,81) och i äktenskapskategorier som enligt sin definition är gynnsammast ställda i inkomsthänseende (2c 0,62 och 3a 0,68). Sammanfattningsvis kan sägas, att sambandet mellan familjeinkomst (hustruinkomst) och barnantal torde få en värdefull belysning genom de uppgifter, som i fortsättningen kommer att bearbetas på detta område.

TJÄNSTEMÄN INOM DET STATLIGA OCH STATSUNDERSTÖDDA VERKSAMHETSOMRÅDET ÅR 1957

Av förste aktuarien THURE LINDH

Sedan år 1954 utarbetar statistiska centralbyrån statistik över tjänstemännen inom det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet. Resultaten har årligen redovisats i två artiklar i denna tidskrift. Fr. o. m. redovisningsåret 1957 har centralbyrån erhållit tillstånd att redovisa statistiken i en särskild publikation, vilken beräknas utkomma mot slutet av år 1958. Den redogörelse, som framlägges här nedan, är därför endast summarisk. Tabellerna 1—9 omfattar de väsentligaste uppgifterna avseende personalläget den 1 oktober 1957 för såväl egentliga statstjänstemän som tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet. Förändringsstatistiken avseende nyanställda, avgångna och befordrade har däremot icke färdigställts utan kommer endast att redovisas i nämnda publikation.

Fr. o. m. den 1 juli 1957 trädde ny löneförordning i kraft, benämnd statens löneförordning. I jämförelse med tidigare bestämmelser innebär denna bl. a. hopslagning av vissa lönegrader samt nya beteckningar för anställningsformer. De tidigare löneplanerna 1—5 har ersatts med de nya löneplanerna A—E. Av dessa är C (provinsialläkare), D (distriktsveterinärer) och E (manskapsbeställning vid försvaret) direkt jämförbara med de tidigare löneplanerna 3—5. För en rätt förståelse av tabellerna lämnas nedan en sammanställning av omfattningen av löneplanerna A och B. Löneplan A omfattar tjänstemän i allmänhet och löneplan B chefstjänstemän fr. o. m. byråchefs tjänsteställning.

Enligt tab. 1 uppgick antalet statstjänstemän den 1 oktober 1957 till 222 130, varav 68,5 % män och 31,5 % kvinnor. Omkring 9 % utgjordes av arvodister, medan återstoden var löneplansplacerade. Löneplan A omfattar det övervägande antalet tjänstemän, närmare 90 % av samtliga, löneplanerna B—E endast 1,6 %. Av kvinnorna var 11,6 % arvodister, medan återstoden nästan helt hänförde sig till löneplan A. Endast 34 kvinnor var inplacerade i löneplan B, 12 i löneplan C och 2 i löneplan D.

Tjänstemännen inom det statsunderstödda verksamhetsområdet utgjorde en-

Anställningsform	Löneplan A Lönegrads-beteckning	Nummer	Löneplan B Lönegrads-beteckning	Nummer
Ordinarie anställning:				
Fullmakt eller konstitutorial	Ao	1—26	Bo	1—10
Förordnande för viss tid	ABp	18—26	Bp	1—10
Förordnande för begränsad anställningstid	ABq	20—26	Bq	1—10
Förordnande tills vidare	Ar ABr	1—26 25	Br	1—10
Icke ordinarie anställning:				
Förordnande såsom extra ordinarie	Ae	1—26	Be	1—10
Förordnande såsom aspirant	Af	1—24	—	—
Förordnande såsom extra	Ag	1—26	Bg	1

Tab. A. Relativ fördelning på lönegrader (löneplan A)
Government employees by salary scale (Salary scheme A), %

Lönegrad	Allm. civilförvaltningen o. försvarsväsendet			Affärsverken		Lärare vid folk- o. småskolor		Polismän
	Civila		Militära	M	Kv	M	Kv	
	M	Kv						
1	0,3	5,1	—	0,1	9,9	—	—	—
2	0,1	9,4	—	0,0	0,0	—	—	—
3	0,1	3,9	—	0,1	5,4	—	—	—
4	0,2	3,9	5,1	2,7	3,3	—	—	—
5	1,8	24,4	1,7	1,0	35,8	—	—	—
6	0,3	2,3	—	2,9	0,6	—	—	—
7	12,0	20,6	9,0	25,7	23,7	—	4,5	5,1
8	9,9	2,0	4,8	18,5	1,1	—	0,0	0,0
9	10,9	7,3	16,5	17,1	6,1	0,0	12,6	7,9
10	8,0	5,4	0,9	8,2	9,4	0,0	35,5	30,8
11	2,9	0,9	15,4	0,3	0,6	2,5	3,4	2,6
12	6,4	1,8	—	9,5	1,9	12,9	9,0	27,5
13	6,0	1,9	20,1	2,1	1,1	17,8	12,2	14,0
14	2,2	0,4	0,1	1,6	0,1	0,1	0,0	0,0
15	5,3	1,7	2,2	2,3	0,6	0,6	0,8	8,1
16	1,6	0,5	—	0,7	—	56,4	21,4	—
17	5,4	1,7	5,6	2,4	0,3	2,0	0,3	2,2
18	0,8	0,6	—	0,0	0,0	0,0	—	—
19	6,2	2,4	—	1,7	0,1	2,9	0,1	1,1
20	0,1	0,1	—	0,0	—	2,0	0,0	0,0
21	5,6	1,5	14,0	1,3	0,0	1,4	0,1	0,2
22	0,1	0,0	—	0,0	—	0,3	—	—
23	6,7	1,9	3,3	0,7	—	1,1	0,1	0,5
24	2,8	0,2	—	0,5	0,0	—	—	0,0
25	1,1	0,0	—	0,2	—	—	—	—
26	3,2	0,1	1,3	0,4	—	—	—	—
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100

ligt tab. 1 59 053, varav den största gruppen, 44 080, bestod av lärare vid folk- och småskolor samt 9 567 av polismän (därav 109 kvinnor). Samtliga tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet uppgick till 281 183, 181 923 män och 99 260 kvinnor.

Tjänstemännens fördelning på anställningsform (tab. 1, 2 och 4) visar, att av statstjänstemännen 49,7 % innehade ordinarie och 26,3 % extra ordinarie anställning. Väsentliga olikheter kan konstateras mellan män och kvinnor, i det att de senare i betydligt mindre utsträckning än männen uppnår ordinarie tjänst (57,3 % för männen och 33,2 % för kvinnorna). Detta sammanhänger främst med att kvinnorna ofta slutar sin anställning efter ett fåtal år. Av tjänstemännen inom det statsunderstödda verksamhetsområdet innehade 71,6 % män och 57,5 % kvinnor ordinarie tjänst samt 15,7 % män och 27,2 % kvinnor extra ordinarie tjänst.

Tjänstemännens fördelning på lönegrader och löneklasser framgår för statstjänstemännens del av tab. 2, 3 och 4 samt för övriga grupper av tab. 8 och 9. I tab. A här ovan redovisas dessutom den relativa fördelningen efter lönegrader på löneplan A. Betydande olikheter förefinnes i lönegradsplaceringen dels mellan manliga och kvinnliga tjänstemän, dels mellan affärsverken och stats-

Tab. B. Förändringar i antalet tjänstemän mellan åren 1956 och 1957

Changes in Government employee staff

	1956	1957	Ökning (+) Minskning (−)	Procentuell förändring
Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet:				
Civila tjänstemän:				
Löneplan A	83 557	82 110	— 1 447	— 1,7
» B	1 132	1 909	+ 777	+ 68,6
» C	490	489	— 1	— 0,2
» D	253	255	+ 2	+ 0,8
Arvodister m. fl.	4 815	5 403	+ 588	+ 12,2
Summa	90 247	90 166	— 81	— 0,1
Militära tjänstemän:				
Löneplan A	16 296	16 184	— 112	— 0,7
» B	164	206	+ 42	+ 25,6
» E	786	643	— 143	— 18,1
Summa	17 246	17 033	— 213	— 1,2
Samtliga huvudtitlar	107 493	107 199	— 294	— 0,3
Affärsverken:				
Löneplan A	98 728	99 974	+ 1 246	+ 1,3
» B	157	144	— 13	— 8,3
Arvodister	14 490	14 813	+ 323	+ 2,2
Summa	113 375	114 931	+ 1 556	+ 1,4
Samtliga statstjänstemän	220 868	222 130	+ 1 262	+ 0,6
Statsunderstödd verksamhet:				
Lärare vid folk- och småskolor	42 325	44 080	+ 1 755	+ 4,1
Polismän	9 132	9 567	+ 435	+ 4,8
Präster	2 855	2 807	— 48	— 1,7
Kyrkomusiker	381	389	+ 8	+ 2,1
Hushållningssällskap	729	760	+ 31	+ 4,3
Skogsvårdsstyrelser	927	963	+ 36	+ 3,9
Stockholms högskola samt socialinstituten	437	487	+ 50	+ 11,4
Summa	56 786	59 053	+ 2 267	+ 4,0
Totala antalet tjänstemän	277 654	281 183	+ 3 529	+ 1,3

förvaltningen i övrigt. Av de civila tjänstemännen inom civilförvaltningen och försvaret återfinnes 43,6 % av männen och icke mindre än 84,3 % av kvinnorna i lönegraderna 1—10. I 19:e lönegraden eller högre redovisas 25,8 % av männen men endast 6,2 % av kvinnorna. Inom affärsverken hänföres huvudparten eller närmare 70 % av de manliga tjänstemännen till lönegraderna 7—10, medan kvinnorna är koncentrerade till lönegraderna 1—7 med 79 %. Av de statsunderstödda grupperna återfinnes mer än hälften av de manliga lärarna i lönegrad 16 (ordinarie folkskollärartjänst). De kvinnliga lärarna är koncentrerade dels till sistnämnda lönegrad och dels till lönegrad 10 (ordinarie småskollärartjänst) med 21 % resp. 36 %. Huvudparten av polismännen återfinnes i 10:e, 12:e och 13:e lönegraderna.

De icke lönegradsplacerade statstjänstemännen redovisas i tab. 5 med fördelning efter månadslönens storlek. Antalet arvodister utgör 20 216, varav 8 096 kvinnor. Av totalsumman hänför sig 73 %

till affärsverken och utgöres främst av postverkets och televerkets reservpersonal.

I tab. B sid. 380 redogöres för förändringarna i antalet tjänstemän mellan åren 1956 och 1957. De civila tjänstemännen inom allmänna civilförvaltningen utvisar praktiskt taget oförändrade siffror. Genom en omläggning av primäruppgifterna för statens sinnessjukhus har siffrorna mellan de båda åren dock blivit mindre jämförbara. I realiteten torde en ökning ha förefunnits på omkring 1 %. De militära tjänstemännen utvisar en fortsatt mindre nedgång. Affärsverken däremot har mellan de båda åren ökat sin personal något. Av grupperna inom statsunderstödd verksamhet utvisar lärarpersonalen en ökning med 4 % och polismännen med närmare 5 %.

För att fullständiga bilden över i statens tjänst anställda har i tab. 6 lämnats en sammanställning över kollektivavtalsanställda arbetare samt städningspersonal. De förra uppgick till 75 360 och antalet städerskor till 10 824.

Statens lönekostnader under år 1957 uppgick enligt tab. 7 till 3 934,4 milj. kr, vilket innebär en ökning mot föregående år med 10,6 %. Lönekostnader för statsunderstödd verksamhet ingår icke i tabellen.

Tab. 1. Samtliga tjänstemän fördelade efter kön, löneplan och anställningsform på olika huvudtitlar m. m. den 1 oktober 1957

	Huvudtitel m. m.	Kön	Löneplan A								
			Ordinarie tjänstemän					Icke-ordinarie tjänstemän			
			Ao	Ar	ABp	ABq	ABr	Ae	Af	Ag	Arvode
1	Justitiedep:t	M	658	—	—	—	—	657	7	1 106	5
2		Kv	476	—	—	—	—	347	33	400	4
3	Utrikesdep:t	M	121	—	—	—	—	128	14	52	1
4		Kv	105	—	—	—	—	189	40	16	—
5	Försvarsdep:t	M	15 845	111	28	—	1	9 550	1 133	2 387	865
6		Kv	1 249	—	—	—	—	3 746	90	1 654	—
7	Socialdep:t	M	830	—	2	—	2	995	35	346	27
8		Kv	851	—	—	—	—	1 167	62	388	31
9	Kommunikationsdep:t	M	616	1	22	—	—	1 660	4	1 025	152
10		Kv	219	—	—	—	—	435	7	345	7
11	Finansdep:t	M	3 560	1	—	—	3	623	123	117	24
12		Kv	571	—	—	—	—	430	127	187	29
13	Ecklesiastikdep:t	M	3 907	—	131	11	2	2 252	112	1 066	47
14		Kv	1 825	—	6	1	—	2 414	149	757	57
15	Jordbruksdep:t	M	898	1	1	—	2	1 167	74	259	28
16		Kv	466	—	—	—	—	822	55	443	19
17	Handelsdep:t	M	1 015	—	10	—	2	798	28	331	106
18		Kv	158	—	—	—	—	258	8	135	49
19	Inrikesdep:t	M	4 415	—	1	—	3	1 726	39	1 639	145
20		Kv	4 651	—	—	—	—	4 149	154	4 530	81
21	Civildep:t	M	10	—	—	—	2	26	1	6	—
22		Kv	13	—	—	—	—	32	—	12	—
23	Riksdagen och dess verk.	M	244	8	21	—	1	117	6	17	—
24		Kv	123	—	—	—	—	124	23	63	—
	Summa för allm. civilförvaltn. o. försvarsväs.	M	32 119	122	216	11	18	19 699	1 576	8 351	1 400
		Kv	10 707	—	6	1	—	14 113	748	8 930	277
25	Postverket	M	8 006	—	—	—	—	1 643	831	936	—
26		Kv	4 335	—	—	—	—	1 476	541	761	—
27	Televerket	M	4 205	—	8	—	—	1 963	109	213	—
28		Kv	6 935	—	—	—	—	6 129	715	2 433	2
29	Statens järnvägar	M	38 788	—	16	—	—	6 281	1 833	1 213	36
30		Kv	1 112	—	1	—	—	542	198	174	2
31	Övriga affärsverk	M	933	—	19	—	—	5 230	164	604	3
32		Kv	64	—	—	—	—	1 208	115	196	1
	Summa för affärsverken	M	51 932	—	43	—	—	15 117	2 937	2 966	39
		Kv	12 446	—	1	—	—	9 355	1 569	3 564	5
	Samtliga statstjänstemän	M	84 051	122	259	11	18	34 816	4 513	11 317	1 439
		Kv	23 153	—	7	1	—	23 468	2 317	12 494	282
		S:a	107 204	122	266	12	18	58 284	6 830	23 811	1 721
33	Präster	M	2 120	—	—	—	—	553	76	12	—
34	Lärare vid folk- o. småskolor	M	9 012	—	954	—	—	3 229	9	1 345	—
35		Kv	16 645	—	11	—	—	7 799	15	2 878	—
36	Polismän	M	8 062	—	—	—	—	576	250	356	141
37		Kv	66	—	—	—	—	9	16	14	2
38	Hushållningssällskap o.	M	821	—	—	—	—	178	64	171	5
39	skogsvårdsstyrelser	Kv	173	—	—	—	—	91	36	85	7
40	Övriga inom statsunder-	M	179	—	—	—	—	131	—	32	24
41	stödd verksamhet[1]	Kv	14	—	—	—	—	86	1	21	13
	Summa för statsunderstödd verksamhet	M	20 194	—	954	—	—	4 667	399	1 916	170
		Kv	16 898	—	11	—	—	7 985	68	2 998	22
		S:a	37 092	—	965	—	—	12 652	467	4 914	192
	Samtliga tjänstemän inom statlig o. statsunderstödd verksamhet	M	104 245	122	1 213	11	18	39 483	4 912	13 233	1 609
		Kv	40 051	—	18	1	—	31 453	2 385	15 492	304
		S:a	144 296	122	1 231	12	18	70 936	7 297	28 725	1 913

[1] Därav kyrkomusiker 389, Stockholms högskola 462 samt socialinstituten 25.

All Government employees by sex, salary and type of appointment under different ministries etc., 1st October 1957

Summa löneplan A	Löneplan B								Löneplan C	Löneplan D	Löneplan E	Övriga tjänstemän (arvodister m. fl.)	Samtliga tjänstemän	
	Ordinarie tjänstemän				Icke-ordinarie tjänstemän			Summa löneplan B						
	Bo	Bp	Bq	Br	Be	Bg	Arvode		Co	Do	Eh			
2 433	337	—	—	11	7	3	1	359	—	—	—	29	2 821	1
1 260	2	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	16	1 279	2
316	82	—	—	—	6	—	—	88	—	—	—	160	564	3
350	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	117	468	4
29 920	200	56	—	4	1	—	15	276	—	—	643	109	30 948	5
6 739	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	6 860	6
2 237	40	10	—	5	7	—	3	65	—	—	—	84	2 386	7
2 499	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	53	2 553	8
3 480	16	61	—	6	2	—	1	86	—	—	—	149	3 715	9
1 013	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	1 079	10
4 451	64	7	—	15	3	—	1	90	—	—	—	69	4 610	11
1 344	4	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	52	1 400	12
7 528	412	138	1	5	4	40	1	601	—	—	—	2 000	10 129	13
5 209	5	3	—	—	1	1	—	10	—	—	—	753	5 972	14
2 430	106	16	—	4	4	3	1	134	—	253	—	143	2 960	15
1 805	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	159	1 967	16
2 290	30	18	—	9	7	1	1	66	—	—	—	386	2 742	17
608	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	59	668	18
7 968	231	16	—	7	13	2	—	269	477	—	—	339	9 053	19
13 565	10	1	—	—	1	—	—	12	12	—	—	313	13 902	20
45	6	1	—	6	1	—	—	14	—	—	—	2	61	21
57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	58	22
414	7	22	—	5	—	—	—	34	—	—	—	17	465	23
333	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	206	539	24
63 512	1 531	345	1	77	55	49	24	2 082	477	253	643	3 487	70 454	
34 782	24	4	—	1	3	1	—	33	12	2	—	1 916	36 745	
11 416	3	11	—	—	1	—	—	15	—	—	—	6 907	18 338	25
7 113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 024	12 137	26
6 498	2	19	—	—	—	—	—	21	—	—	—	356	6 875	27
16 214	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	677	16 892	28
48 167	8	27	—	—	—	—	—	35	—	—	—	1 157	49 359	29
2 029	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	422	2 451	30
6 953	23	34	—	—	15	—	—	72	—	—	—	213	7 238	31
1 584	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	1 641	32
73 034	36	91	—	—	16	—	—	143	—	—	—	8 633	81 810	
26 940	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6 180	33 121	
136 546	1 567	436	1	77	71	49	24	2 225	477	253	643	12 120	152 264	
61 722	24	5	—	1	3	1	—	34	12	2	—	8 093	69 866	
198 268	1 591	441	1	78	74	50	24	2 259	489	255	643	20 216	222 130	
2 761	24	—	—	—	—	—	—	24	—	—	—	22	2 807	33
14 549	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	900	15 449	34
27 348	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 283	28 631	35
9 385	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	9 458	36
107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	109	37
1 239	6	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	49	1 294	38
392	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	429	39
366	51	—	—	—	1	7	—	59	—	—	—	226	651	40
135	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	88	225	41
28 300	81	—	—	—	1	7	—	89	—	—	—	1 270	29 659	
27 982	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1 410	29 394	
56 282	82	—	—	—	1	8	—	91	—	—	—	2 680	59 053	
164 846	1 648	436	1	77	72	56	24	2 314	477	253	643	13 390	181 923	
89 704	25	5	—	1	3	2	—	36	12	2	—	9 506	99 260	
254 550	1 673	441	1	78	75	58	24	2 350	489	255	643	22 896	281 183	

Tab. 2. Statstjänstemän tillhörande löneplan A fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1957

Government employees in salary scheme A, by salary scale and type of appointment

Lönegrad	Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra o. arv.		Samtliga			Därav				
												Affärsverken		Civila i övrigt		Militära tj.män
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	S:a	M	Kv	M	Kv	
1	1	—	—	4	52	2 019	134	2 419	187	4 442	4 629	62	2 672	125	1 770	—
2	—	1	17	1 900	15	5	20	1 344	52	3 250	3 302	26	1	26	3 249	—
3	—	6	25	1 066	4	119	51	1 608	80	2 799	2 879	38	1 459	42	1 340	—
4	—	390	7	603	2 804	7	106	1 231	2 917	2 231	5 148	2 003	887	89	1 344	825
5	80	4 962	140	10 345	1 019	27	632	2 741	1 871	18 075	19 946	751	9 655	848	8 420	272
6	—	55	769	209	68	8	1 463	684	2 300	956	3 256	2 148	167	152	789	—
7	16 217	8 138	7 330	4 192	20	4	2 263	1 181	25 830	13 515	39 345	18 748	6 392	5 628	7 123	1 454
8	13 421	650	4 319	207	42	9	1 137	102	18 919	968	19 887	13 485	294	4 662	674	772
9	15 583	2 120	3 856	1 604	66	10	750	418	20 255	4 152	24 407	12 482	1 644	5 098	2 508	2 675
10	7 646	3 403	1 627	840	98	—	473	152	9 844	4 395	14 239	5 978	2 519	3 726	1 876	140
11	2 825	198	1 179	241	3	—	84	13	4 091	452	4 543	219	155	1 374	297	2 498
12	6 736	730	2 497	298	37	1	658	98	9 928	1 127	11 055	6 947	517	2 981	610	—
13	3 894	505	2 326	354	57	8	1 349	92	7 626	959	8 585	1 555	286	2 810	673	3 261
14	1 604	75	493	51	10	4	82	16	2 189	146	2 335	1 154	24	1 020	122	15
15	1 639	240	1 691	124	201	95	977	298	4 508	757	5 265	1 648	170	2 503	587	357
16	661	81	521	94	—	—	64	9	1 246	184	1 430	503	—	743	184	—
17	2 336	112	2 250	505	8	1	580	29	5 174	647	5 821	1 731	71	2 542	576	901
18	282	132	88	68	—	—	8	—	378	200	578	9	1	369	199	—
19	1 599	332	2 202	495	7	—	361	22	4 169	849	5 018	1 245	17	2 924	832	—
20	23	4	33	19	—	—	17	7	73	30	103	6	—	67	30	—
21	3 885	386	1 478	142	1	—	487	12	5 851	540	6 391	978	6	2 607	534	2 266
22	5	—	2	—	—	—	26	11	33	11	44	1	—	32	11	—
23	2 912	567	947	64	1	—	323	37	4 183	668	4 851	521	—	3 124	668	538
24	879	34	657	36	—	—	116	4	1 652	74	1 726	343	1	1 309	73	—
25	542	5	72	—	—	—	18	—	632	5	637	127	—	505	5	—
26	1 691	35	290	7	—	—	69	1	2 050	43	2 093	324	—	1 516	43	210
S:a	84 461	23 161	34 816	23 468	4 513	2 317	12 248	12 529	136 038	61 475	197 513	73 032	26 938	46 822	34 537	16 184

Tab. 3. Civila statstjänstemän på löneplan A efter lönegrad, löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1957

Civil Government employees in salary scheme A, by salary scale, salary class and regional cost-of-living group

Löne-klass	Löne-gradens tiotals-siffra	Lönegradens entalssiffra										Summa			Därav ortsgrupp			
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	M	Kv	Båda könen	2	3	4	5
1			4 509									184	4 325	4 509	162	1 735	725	1 887
2	0		88	1 207								39	1 256	1 295	56	541	141	557
3			31	766	2 662							82	3 377	3 459	106	1 408	454	1 491
4			1	524	56	3 386						2 068	1 899	3 967	101	2 082	629	1 155
5				769	42	233	7 323					1 407	6 960	8 367	275	3 938	1 076	3 078
6				36	118	214	6 011	2 921				2 335	6 965	9 300	460	4 326	1 420	3 094
7					1	476	3 684	141	7 381			4 520	7 163	11 683	459	5 392	1 525	4 307
8						13	2 604	32	7 557	1 009		5 246	5 969	11 215	673	5 203	1 556	3 783
9							53	161	8 213	1 136	2 694	8 270	3 987	12 257	886	5 883	1 689	3 799
10		1 748						1	14 336	2 774	2 027	14 801	6 085	20 886	1 622	10 302	2 734	6 228
11	1	2 272	362						398	14 026	3 436	18 358	2 136	20 494	1 968	10 866	3 007	4 653
12		2 590	360	1 871						165	13 225	15 356	2 855	18 211	1 231	8 670	2 926	5 384
13		7 274	375	1 631	2 114						361	9 155	2 600	11 755	515	5 561	1 780	3 899
14		211	929	2 122	935	314						3 856	655	4 511	267	2 111	778	1 355
15			19	5 292	798	276	2 449					7 650	1 184	8 834	543	4 069	1 218	3 004
16				143	1 455	331	753	284				2 407	559	2 966	149	1 292	440	1 085
17					22	1 391	665	237	2 406			4 087	634	4 721	378	1 955	625	1 763
18						8	1 024	223	643	195		1 786	307	2 093	68	881	322	822
19							17	675	548	101	1 624	2 517	448	2 965	81	1 141	376	1 367
20		52						11	1 295	62	930	2 072	278	2 350	81	990	246	1 033
21	2	12	1 200						28	220	630	1 782	308	2 090	58	707	236	1 089
22		5	779	33							1 777	2 137	457	2 594	74	1 011	300	1 209
23		34	676	5	1 198						56	1 688	281	1 969	80	683	203	1 003
24			1 458	1	844	559						2 505	357	2 862	102	1 159	278	1 323
25			13	5	634	320	77					943	106	1 049	24	402	101	522
26					1 626	257	109	321				2 039	274	2 313	72	932	255	1 054
27					11	586	74	481				1 126	26	1 152	14	445	126	567
28						4	377	300				672	9	681	42	327	81	231
29								781				766	15	781	17	335	100	329
Summa												119 854	61 475	181 329	10 564	84 347	25 347	61 071

Tab. 4. Statstjänstemän tillhörande löneplan B efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1957

Government employees in salary scheme B, by salary scale and type of appointment

Lönegrad	Anställningsform							Summa	Därav		
	Bo	Bp	Bq	Br	Be	Bg	Arvode		Affärsverken	Civil personal i övrigt	Militär personal
1	687	271	1	4	58	49	20	1 090	77	955	58
2	—	—	—	43	1	—	—	44	—	44	—
3	651	33	—	—	5	—	4	693	9	593	91
4	141	66	—	18	10	—	—	235	38	159	38
5	27	23	—	11	—	1	—	62	11	39	12
6	17	27	—	1	—	—	—	45	—	42	3
7	68	9	—	—	—	—	—	77	4	70	3
8	—	7	—	1	—	—	—	8	1	6	1
9	—	3	—	—	—	—	—	3	3	—	—
10	—	2	—	—	—	—	—	2	1	1	—
Summa	1 591	441	1	78	74	50	24	2 259	144	1 909	206

Tab. 5. Icke lönegradsplacerade statstjänstemän efter månadslön och kön den 1 oktober 1957

Government employees not in receipt of schemed salary, by amount of monthly salary and sex

Månadslön, kr	Allmänna civilförvaltn. och försvarsväsendet			Affärsverken			Samtliga	Därav	
	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa		stadigvarande anställda	uppbärande statlig pension
Högst 99....	3	1	4	319	252	571	575	570	15
100— 199....	23	3	26	391	408	799	825	796	19
200— 299....	56	50	106	484	454	938	1 044	1 005	40
300— 399....	100	168	268	883	847	1 730	1 998	1 829	51
400— 499....	271	238	509	1 307	886	2 193	2 702	2 516	60
500— 599....	174	412	586	1 281	1 182	2 463	3 049	2 700	103
600— 699....	449	324	773	1 364	831	2 195	2 968	2 654	64
700— 799....	275	206	481	1 156	638	1 794	2 275	1 919	106
800— 899....	326	143	469	629	436	1 065	1 534	1 210	82
900— 999....	187	61	248	511	165	676	924	736	45
1 000—1 199....	312	98	410	173	77	250	660	485	44
1 200—1 399....	460	88	548	52	2	54	602	435	22
1 400—1 599....	261	65	326	16	1	17	343	211	15
1 600—1 799....	253	33	286	10	—	10	296	237	7
1 800—1 999....	103	10	113	3	—	3	116	90	10
2 000—2 499....	159	14	173	5	—	5	178	161	13
2 500—2 999....	34	1	35	6	1	7	42	29	3
3 000 och däröver	41	1	42	43	—	43	85	79	3
Summa	3 487	1 916	5 403	8 633	6 180	14 813	20 216	17 662	702

Tab. 6. Antal arbetare i statens tjänst år 1957
Number of workers in Government service in 1957

Huvudtitlar och affärsverk	Antal arbetare			Städ-nings-personal	Samt-liga
	M	Kv	Summa		
Justitiedepartementet	19	—	19	60	79
Utrikesdepartementet	—	—	—	23	23
Försvarsdepartementet	12 081	591	12 672	1 404	14 076
Socialdepartementet	49	4	53	499	552
Kommunikationsdepartementet	11 717	13	11 730	168	11 898
Finansdepartementet	67	11	78	326	404
Ecklesiastikdepartementet	448	60	508	2 168	2 676
Jordbruksdepartementet	613	44	657	548	1 205
Handelsdepartementet	431	1	432	114	546
Inrikesdepartementet	297	8	305	884	1 189
Civildepartementet	—	—	—	4	4
Riksdagen och dess verk	148	69	217	73	290
Summa för allm. civilförvaltn. och försvarsväsendet	25 870	801	26 671	6 271	32 942
Postverket	780	94	874	1 652	2 526
Televerket	7 879	534	8 413	567	8 980
Statens järnvägar	15 550	1 330	16 880	1 818	18 698
Statens vattenfallsverk	6 979	6	6 985	360	7 345
Domänverket	12 580	452	13 032	68	13 100
Övriga affärsverk	1 609	896	2 505	88	2 593
Summa för affärsverken	45 377	3 312	48 689	4 553	53 242
Samtliga	71 247	4 113	75 360	10 824	86 184

Tab. 7. Statens lönekostnader under år 1957 (1 000 kr)
Government expenditures on wages and salaries during 1957 (000 omitted)

Huvudtitlar och affärsverk	Löneplans-placerade tjänste-män	Övriga tjänste-män	Arbetare (inkl. städerske-personal)	Summa år 1957	Summa år 1956
Justitiedepartementet	60 326	602	407	61 335	52 639
Utrikesdepartementet	24 569	2 935	93	27 597	26 437
Försvarsdepartementet	569 764	16 310	143 049	729 123	663 016
Socialdepartementet	70 865	3 559	13 870	88 294	74 918
Kommunikationsdepartementet	67 307	2 036	132 884	202 227	195 961
Finansdepartementet	83 822	2 123	1 796	87 741	78 530
Ecklesiastikdepartementet	270 607	39 085	10 753	320 445	279 563
Jordbruksdepartementet	73 535	3 690	5 673	82 898	74 842
Handelsdepartementet	49 799	5 238	5 899	60 936	53 817
Inrikesdepartementet	291 184	8 434	4 865	304 483	271 080
Civildepartementet	2 022	96	21	2 139	1 869
Riksdagen och dess verk	12 959	2 142	2 491	17 592	15 776
Summa för allm. civ.-förv. o. försvarsväsendet	1 576 759	86 250	321 801	1 984 810	1 788 448
Postverket	210 528	86 438	15 128	312 094	277 948
Televerket	246 111	64 622	94 054	404 787	373 223
Statens järnvägar	629 436	16 833	184 151	830 420	754 034
Statens vattenfallsverk	85 599	2 895	89 414	177 908	159 263
Domänverket	24 238	235	154 445	178 918	161 089
Övriga affärsverk	19 951	561	24 931	45 443	41 764
Summa för affärsverken	1 215 863	171 584	562 123	1 949 570	1 767 321
Totalsumma	2 792 622	257 834	883 924	3 934 380	3 555 769

Tab. 8. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet efter lönegrad m. m. den 1 oktober 1957
Salaried employees in quasi-official occupational groups by salary scale etc.

Lönegrad *Salary scale*	Lärare vid folk- och småskolor *Teachers in primary schools*					Polismän *Policemen*					Präster *Clergymen*	Kyrkomusiker *Church organists*	Hushållningssällskap *County Agricultural Committees*	Skogsvårdsstyrelser *County Forestry Boards*	Stockholms högskola *University of Stockholm*	Socialinstituten *Social institutes*
	Ordinarie	Extra ordinarie	Övriga	Summa	Därav kvinnor	Ordinarie	Extra ordinarie	Övriga	Summa	Därav kvinnor						
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	20	1	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	9	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	73	7	1
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	2	1	—
7	—	3	1 218	1 221	1 221	1	2	475	478	28	—	—	38	56	38	4
8	—	12	—	12	12	—	1	—	1	—	—	—	10	82	10	—
9	14	3 420	11	3 445	3 441	204	412	124	740	8	—	1	42	178	26	1
10	9 681	21	—	9 702	9 698	2 755	95	35	2 885	26	—	—	9	4	8	3
11	710	583	—	1 293	932	166	73	3	242	2	—	18	2	1	3	—
12	811	618	2 909	4 338	2 455	2 570	2	1	2 573	25	—	—	129	277	2	—
13	41	5 866	17	5 924	3 337	1 305	—	1	1 306	16	76	4	38	77	1	—
14	—	4	9	13	5	3	—	—	3	—	—	—	2	1	—	—
15	99	135	70	304	214	760	—	—	760	—	40	2	44	31	—	1
16	13 895	164	3	14 062	5 852	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
17	204	164	9	377	91	202	—	—	202	—	26	7	17	16	—	—
18	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	243	36	—	—	—
19	424	16	—	440	22	98	—	1	99	—	674	—	21	31	3	3
20	287	—	—	287	3	2	—	—	2	—	301	—	—	1	—	—
21	215	16	1	232	32	17	—	—	17	—	377	10	10	26	1	—
22	50	—	—	50	—	—	—	—	—	—	135	—	13	—	—	—
23	190	6	—	196	33	43	—	—	43	—	725	—	107	22	1	4
24	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	211	—	7	13	47	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195	—	27	19	8	7
Arvodister m. fl.	—	—	2 183	2 183	1 283	—	—	214	214	4	[1]46	104	80	24	305	1
Summa	26 622	11 028	6 430	44 080	28 631	8 128	585	854	9 567	109	2 807	389	760	963	462	25

[1] Inräknat 13 biskopar på löneplan B.

Tab. 9. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1957

Salaried employees in quasi-official occupational groups, by salary class and regional cost-of-living group

Löneklass *Salary class*	Lärare vid folk- och småskolor *Teachers in primary schools*						Polismän *Policemen*						Övriga grupper inom statsunderstödd verksamhet *Other groups*					
	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor
	2	3	4	5			2	3	4	5			2	3	4	5		
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	5	10	42	42
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	2	3	21	21
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	6
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	72	7	13	93	91
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	25	3	8	38	32
7	258	563	141	195	1 157	1 157	26	236	52	161	475	29	8	53	7	29	97	66
8	3	19	11	4	37	37	—	13	10	15	38	—	10	49	26	46	131	40
9	275	754	223	372	1 624	1 620	32	356	86	105	579	7	32	52	10	38	132	33
10	380	1 124	311	437	2 252	2 251	132	634	144	126	1 036	13	12	52	6	27	97	23
11	314	1 005	309	429	2 057	1 907	95	358	97	289	839	11	9	32	4	21	66	21
12	853	2 259	707	1 195	5 014	3 487	127	408	152	202	889	5	20	84	26	28	158	35
13	1 732	4 428	1 559	2 058	9 777	7 880	223	591	195	162	1 171	10	42	88	17	35	182	6
14	345	1 216	474	564	2 599	1 778	44	279	121	226	670	11	6	51	18	15	90	1
15	147	536	238	295	1 216	778	133	828	319	453	1 733	12	48	138	36	41	263	4
16	406	961	312	504	2 183	863	74	443	157	285	959	9	9	32	24	25	90	7
17	309	887	347	487	2 030	788	2	29	16	20	67	—	6	34	3	5	48	4
18	178	432	178	252	1 040	366	10	308	138	216	672	—	3	38	11	8	60	13
19	2 194	4 636	1 376	1 454	9 660	4 345	1	10	3	2	16	—	48	128	40	38	254	15
20	7	26	21	11	65	15	—	57	30	110	197	—	65	142	23	33	263	14
21	5	17	18	26	66	21	—	9	6	3	18	—	143	174	49	50	416	43
22	227	157	24	15	423	9	—	34	13	26	73	—	100	159	45	47	351	2
23	119	171	54	49	393	27	—	—	3	1	4	—	73	160	38	44	315	1
24	38	88	32	21	179	14	—	14	2	5	21	—	126	236	42	79	483	4
25	4	31	9	14	58	2	—	—	3	4	7	—	73	142	32	40	287	2
26	—	32	14	21	67	3	—	—	9	18	27	—	226	259	51	39	575	1
27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	43	72	21	32	168	—
28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	36	12	26	76	—
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	53	12	22	91	—
Summa	7 794	19 342	6 358	8 403	41 897	27 348	899	4 607	1 556	2 430	9 492	107	1 112	2 409	570	802	4 893	527

NORSKT FÖRETAGSREGISTER

Av förste aktuarien GUSTAF HOLMSTEDT

I Norge har under hösten 1955 och våren 1956 upprättats ett centralt företagsregister hos Statistisk Sentralbyrå i Oslo. Den uppläggning detta register fått är av stort intresse från svensk synpunkt. I det följande lämnas därför en kort redogörelse för den allmänna uppläggningen av detsamma.

Registrets upprättande

Utgångsmaterialet för detta register har erhållits från 1953 års företagsräkning. Företagsräkningens material, som i regel avsåg räkningsdagen den 24 april 1953, har aktualiserats på grundval av uppgifter främst från »trygdekassene»[1] i kommunerna, vilka för administrativa ändamål och för sysselsättningsstatistiken har register över företag med anställd arbetskraft inom resp. kommuner. Aktualiseringen av företagsräkningens material företogs samtidigt med den sysselsättningsräkning, som »trygdekassene» utförde för Arbeidsdirektoratet den 31 oktober 1955. För detta ändamål upprättades hos centralbyrån för varje firma (foretak) och arbetsställe (bedrift) inom de näringsgrenar och -grupper, som skulle omfattas av registret och ingick i företagsräkningen, ett registerhålkort, innehållande uppgifter om företagsenheternas 1) belägenhet, 2) näringsgrupp, 3) namn, 4) postadress, 5) storleksgrupp (efter antalet sysselsatta och omsättning) och 6) ägarekategori.

[1] »Trygdekassene» utgör lokala organ för såväl arbetslöshets- som sjukförsäkringen.

På grundval härav framkördes maskinellt listor över företagen i alfabetisk ordning med uppgifter om namn, adress och näringsgrupp för företagsenheterna i de utvalda näringsgrupperna inom resp. kommuner. Dessa listor utsändes till resp. »trygdekasser», vilka hade till uppgift: 1) att på listorna stryka företagsenheter, som upphört sedan april 1953, 2) att föra tilläggslistor över företagsenheter, som kommit till samt 3) att företaga erforderliga rättelser och ändringar ifråga om existerande företagsenheter. För de nya företagsenheterna hade kassorna till uppgift att ange, förutom namn och adress samt näringsgrupp, även antalet sysselsatta. I övriga fall stod sysselsättningskoden från företagsräkningen kvar. När listorna återkom till centralbyrån, urplockades korten på upphörda företag, stansades nya kort för företagsenheter som tillkommit och omstansades tidigare kort, som ändrats av kassorna. I huvudsak förelåg registret färdigt i början av år 1956.

Registret användes som underlag för den årliga statistiken beträffande industri och handel, för löneräkningarna i industri och handel samt för lagerstatistiken; dessutom är det avsett att nyttjas för en planerad statistik över byggnads- och anläggningsverksamhet, när den kommer till stånd.

Registrets omfattning

Registret omfattar följande näringsgrenar och -grupper (numren anger kod-

nummer i den av Statistisk Sentralbyrå utarbetade »Standard for næringsgruppering i offentlig norsk statistikk»):

11—19. Bergverksbedrift m. v.
20—39. Industri
41. Byggevirksomhet
423. Privat anleggsvirksomhet
512. Gassforsyning
62—63. Engroshandel
64—65. Detaljhandel (unntatt porthandel, torghandel og omførselshandel)
931. Vask, rengjöring, rensing m. v.
932. Frisörer m. v.
933. Fotografer

Inom de varuproducerande näringsgrenarna (11—51) omfattar registret företag, som sysselsätter mer än en person, medan det för handel och andra tjänster omfattar även mindre företag.

Då en firma äger ett eller flera arbetsställen som tillhör de näringsgrupper registret omfattar, skall alla arbetsställen i denna firma ingå i registret, med undantag av arbetsställen inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Om exempelvis en företagare driver en bilverkstad och lastbilstransport, skall båda verksamhetsgrenarna medtagas i registret; i detta fall upprättas dels ett firmakort, dels två arbetsställekort.

I företagsregistret ingår icke företag inom bl. a. jordbruk, skogsbruk, fiske, sjöfart och annan samfärdsel, bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning samt hotell- och restaurangrörelse.

Inalles omfattar registret ca 88 000 arbetsställen, varav 24 000 tillhörande ca 9 500 firmor med flera arbetsställen.

Registrets uppläggning

Registret är upplagt på hålkort. Det omfattar såväl firmor som arbetsställen och har ordnats som ett kombinerat firma- och arbetsställeregister.

Registerkorten för företag med endast ett arbetsställe är på en gång registerkort för firman och arbetsstället. Beträffande företag med flera arbetsställen ingår i registret ett registerkort för varje arbetsställe och dessutom ett registerkort för firman. Samma slag av registerkort användes för firma och arbetsställe. På registerkorten är ägarens eller firmans namn stansade alfabetiskt. Korten är dessutom numrerade. Firma- och arbetsställekort kan åtskiljas genom numreringen.

Numreringen av registerkorten är ordnad på följande sätt.

Registerkorten har sorterats i alfabetisk ordning efter ägarens eller firmans namn och numrerats fortlöpande med ett 8-siffrigt nummer. Numreringen är i stort sett upplagd efter samma system som det Bureau of the Census och Old Age and Survivors Insurance i USA använder.

I det 8-siffriga numret anger de sex **första siffrorna** firmanumret, medan de två sista siffrorna betecknar arbetsställets nummer inom firman. För att bereda utrymme för nytillkommande företag är firmorna numrerade med ett intervall på 16 i femte och sjätte siffrorna. Nya företag, som föres in i registret, ges i femte och sjätte siffrorna ett nummer, som ligger mitt emellan numren på de två företag mellan vilka det nya företaget skall placeras.

Arbetsställena har i de sex första siffrorna samma nummer som vederbörande firma. Ifråga om företag med mer än ett arbetsställe betecknas på firmakortet registernumrets sjunde och åttonde positioner med 00 och beträffande företag med endast ett arbetsställe med OX. I förra fallet kodas på arbetsställekorten de enskilda arbetsställenas nummer fortlöpande med 01, 02, 03 osv. i nämnda ko-

lumner, varvid huvudföretaget anges med 01. Administrationskontor, avdelningskontor o. dyl., som ligger lokalt skilda från huvudföretaget och därför räknas som särskilt arbetsställe, grupperas i samma bransch som huvudföretaget och ges filialnummer 91, 92 osv.

Fördelen med denna numrering är att man sparar mycket sorteringsarbete, när man skall effektuera beställningar av olika slag. Man behöver sålunda icke göra alfabetisk sortering, när man skall köra fram exempelvis alfabetiska listor över företag inom en kommun, en näringsgrupp o. dyl.

Registerkortens innehåll

Uppgifterna om företagsenheterna upptager 76 av registerkortens 80 kolumner, varav 57 disponeras för alfabetisk stansning av företagarens eller företagets namn och adress. Följande uppgifter ingår på korten.

Kol. 1—4. Kommun(-nummer). En firmas olika arbetsställen kodas på den kommun, där de är belägna. Har en firma arbetsställen i olika kommuner kodas firmakortet på samma kommun som huvudföretaget.

Kol. 5—10. Firmanummer. Samtliga företagsenheter är såsom tidigare angivits numrerade i alfabetisk ordning, vid den ursprungliga uppläggningen med ett intervall på 16 mellan varje firmanummer. Alla arbetsställen inom samma firma har samma firmanummer.

Kol. 11—12. Filialnummer. En firma med flera arbetsställen får såsom nämnts filialnummer 00, varjämte de enskilda arbetsställena inom firman numreras fortlöpande med 01, 02, 03 osv. och huvudföretaget får filialnummer 01. Avdelningskontor o. dyl. lokalt skilda från huvudföretaget ges filialnummer 91, 92 osv. Firmor med endast ett arbetsställe kodas OX.

Kol. 13—16. Näringsgrupp. Firmor och arbetsställen kodas i enlighet med »Standard for næringsgruppering i offentlig norsk statistikk».

Firman kodas på samma näringsgrupp som huvudföretaget.

Kol. 17—43. Namn (företagarens eller firmans). Förekommer personnamn i firmanamnet sättes efternamnet främst. Förkortningar av namnet företages endast om det är absolut nödvändigt. Om namnet på firman (arbetsstället) är så långt att det kräver mer än 27 kolumner på hålkortet avkortas likväl namnet. Första delen av företagets namn förkortas aldrig. Om förkortningar av firma- eller arbetsställenamnet måste företagas, avkortas eller slopas i första hand de delar av firmanamnet, som medtagits för att karakterisera vilken bransch arbetsstället tillhör, därefter avkortas eller slopas förnamn, om personnamn förekommer i firmanamnet. Delar av firmanamnet, som medtagits för att karakterisera ägarförhållandet, avkortas som regel alltid först.

För att man skall få ett likartat tillvägagångssätt vid förkortningar har man utarbetat en lista över dessa.

För företag som har nästan lika namn införes i företagsnamnet sådana uppgifter (t. ex. ägarens namn) att förväxlingar icke uppkommer.

Kol. 44—58. Gata/väg. I gatu- eller vägnamn som innehåller personnamn avkortas eller slopas förnamnet, när så erfordras.

Kol. 59—73. Postadress. Poststationens namn kontrolleras mot postkalender, som också kommer till användning vid förkortning av namnet på poststationen. När ett företag omfattar flera arbetsställen användes huvudkontorets adress vid

utskrivning av firmans postadress. Registerkorten för de enskilda arbetsställena innehåller icke firmans eller arbetsställets fullständiga adress utan enbart namnet på arbetsställets adresspostanstalt i den kommun där det är beläget.

Kol. 74. Sysselsättningsgrupp. Företagsenheterna kodas på storleksgrupper efter det genomsnittliga antalet sysselsatta under året på följande sätt:

Antal sysselsatta	Kod	Antal sysselsatta	Kod
under 1	0	50— 99	6
1— 2	1	100—199	7
3— 4	2	200—499	8
5— 9	3	över 500	9
10—19	4	uppgift saknas	X
20—49	5		

Vid kodningen avrundas genomsnittstalen nedåt till närmast hela tal på så sätt att exempelvis 2,75 sysselsatta kodas 1 och 9,75 kodas 3 osv.

Kol. 75. Omsättningsgrupp. Efter den vid företagsräkningen redovisade bruttoomsättningen, bruttoproduktionen eller bruttoinkomsten kodas företagsenheterna på följande sätt:

Bruttoomsättning 1 000 kr	Kod	Bruttoomsättning 1 000 kr	Kod
0— 19	1	500— 999	6
20— 49	2	1 000—1 999	7
50— 99	3	2 000—4 999	8
100—199	4	över 5 000	9
200—499	5	okänt	X

Kol. 76. Ägareförhållanden. Efter ägarekategori kodas företagsenheterna på följande sätt:

0 Enkeltperson
1 Ansvarlig selskap (inkl. sivilt selskap)
2 Aksjeselskap
3 Kommandit(aksje-)selskap
4 Andelsselskap (samvirkeforetak)
5 Institution eller forening
6 Stat
7 Kommune
8 Fylkeskommune
9 Annet eierforhold
X Uoppgitt

Registrets förvaring och aktualisering

Registerkorten är uppdelade på två massor. Den ena omfattar registerkorten för företag med endast ett arbetsställe och arbetsställekorten för företag med flera arbetsställen. Dessa förvaras i alfabetisk ordning inom varje näringsgren. Den andra massan omfattar firmakorten för företag med flera arbetsställen. Dessa är ordnade alfabetiskt.

När det gäller aktualiseringen av registret är f. n. det viktigaste källmaterialet de i Norsk Lysingsblad publicerade anmälningarna om aktiebolag och andra firmor. Vidare användes det inkomna uppgiftsmaterialet till handels-, industri-, löne- och lagerstatistiken till att korrigera registret, särskilt i avseende på bransch, adress, verksamhetens överlåtelse till ny ägare och dess upphörande. Det är dock planerat att framdeles få en fortlöpande aktualisering till stånd via trygdekassene på i huvudsak samma sätt som vid registrets första uppläggning.

Nämnd för registret

Inom Statistisk Sentralbyrå har upprättats en nämnd för företagsregistret. I denna nämnd, vars ordförande och ledamöter utses av direktören, är företagsräkningens chef ordförande; de övriga tre ledamöterna är cheferna för folkräkningen, industri- och handelsstatistiken samt lönestatistiken. Den som ansvarar för den närmaste ledningen av arbetet med registret fungerar som sekreterare i denna nämnd.

Nämnden skall ha ansvaret och taga erforderliga initiativ för att företagsre-

gistret blir uppbyggt och utnyttjat på bästa möjliga sätt inom den ekonomiska ram som byrån fastställer. Den skall vidare ha till uppgift att samordna definitioner och grupperingar i olika register, så att man med hjälp av dessa kan uppnå den bästa möjliga samordning både av statistiken för resp. områden av näringslivet och av de olika slagen av statistik på dessa områden.

Nämndens funktioner skall vara följande:

1) att tillse att registret blir uppbyggt i enlighet med »Standard for næringsgruppering i offentlig norsk statistikk» och avgöra principspörsmål om definitioner och grupperingar;

2) att utarbeta instruktioner för centralregistrets fasta personal och fastställa deras myndighetsområde;

3) att godkänna upprättande och bruk av delregister vid de enskilda kontoren;

4) att fastställa instruktioner för de enskilda kontorens anmälningar om ändringar i registret;

5) att fastställa vilka uppgifter, som skall tagas in på registerkorten;

6) att fastställa taxor för gottgörelse vid effektuerande av beställlningar av listor över firmor och arbetsställen;

7) att avge yttranden till byråns ledning om tvister som gäller arbetsfördelning eller prioritet vid bruk av registret;

8) att ge råd till byråns ledning om aktualiseringen av registeruppgifterna, om eventuella utvidgningar av registret och hur andra problem, som ledningen av byrån bör avgöra, bör lösas.

Nämnden sammanträder vid behov, men minst en gång i månaden, efter kallelse av ordföranden.

Minnessten rest över Pehr Wilhelm Wargentin

Monument Erected to the Memory of P. W. Wargentin

En minnessten över Pehr Wilhelm Wargentin avtäcktes på midsommardagen den 21 juni i Wargentins födelseförsamling Sunne i Jämtland. Minnesstenen, som utgöres av ett råhugget, tre meter högt granitblock, har rests av Sunne hembygdsförening med anledning av att 175 år förflutit sedan Wargentins död 1783 och bekostats av genom insamling anskaffade medel. Stenen är placerad framför ruinen av Sunne gamla kyrka, som är synnerligen vackert be-

Kyrkoherde J. Cullman, Sunne, lägger ned en krans vid Pehr Wilhelm Wargentins nyavtäckta minnessten vid Sunne kyrkoruin

lägen på en udde i Storsjön, helt nära Sunne prästgård, där Wargentin föddes.

Avtäckningen förrättades vid en hembygdsfest under stor anslutning av traktens befolkning. Bland de närvarande märktes landshövdingen i Jämtlands län Anders Tottie samt representanter för vetenskapsakademin och statistiska centralbyrån.

Högtidligheten skulle enligt programmet inledas med en minnesstund i kyrkoruinen, men denna del av programmet måste på grund av det ostadiga vädret förläggas till Sunne kyrka. Hembygdsföreningens ordförande lantbrukare J. P. Jonsson, Haraby, hälsade de närvarande välkomna och erinrade bl. a. om att Wargentin näst Linné var sin tids störste vetenskapsman. Högtidstalet hölls av vetenskapsakademins vice preses professor Bertil Lindblad, som tecknade Wargentins liv och gärning och därvid huvudsakligen uppehöll sig vid vad Wargentin uträttat som vetenskapsman inom astronomins område.

Efter minnesstunden i kyrkan ägde samling rum vid minnesstenen. Landshövding Anders Tottie talade till minnet av Wargentin, bygdens store son, som skapade sig ett aktat namn inom den vetenskapliga världen. Landshövding Tottie bjöd därefter täckelset falla. På statistiska centralbyråns vägnar talade byråchef Ture Widstam om Wargentins betydelse som statistiker och betygade ämbetsverkets tacksamhet till Wargentin, upphovsmannen till kommissionen över tabellverket, i vilken statistiska centralbyrån har sitt ursprung. Slutligen nedlades vid minnesstenen av kyrkoherde Johan Cullman, Sunne, en krans från Sunne hembygdsförening.

Högtidligheten inramades av musik av Jämtlands fältjägarregementes musikkår samt sång av Sunne kyrkokör och av skolungdom.

T. W-m

Komplement till konsumentprisindex

Complement to the Consumer Price Index

Finansministern har tillkallat tre sakkunniga med generaldirektör Ernst Bexelius som ordförande för att utreda beräkningar av kompletterande indexserier till konsumentprisindex. De övriga är byråchef Lennart Fastbom, konjunkturinstitutet, och professor Sten Malmquist. Byråchef Erland von Hofsten i socialstyrelsen blir expert. Utredningen skall vara klar senast 1 oktober.

Bakgrunden är socialstyrelsens begäran att som komplement till nuvarande konsumentprisindex också få redovisa en serie som rensats från indirekta skatter och eventuellt kompletterats med subventioner. Den skulle sålunda i viss mån göra indextalet oberoende av förskjutningar av skattetrycket från indirekta till direkta skatter och vice versa.

Socialstyrelsen ämnar någon gång om året göra vissa approximativa kalkyler om de direkta skatternas inverkan på prisindexet för olika inkomstskikt och familjetyper. En sådan indexserie blir också i viss mån oberoende av förskjutningar i skattetrycket mellan indirekta och direkta skatter. 1955 bör bli bas för de nya serierna.

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Socialstatistikkommittén

Social Welfare Statistics

Ett expertutskott inom Nordiska socialstatistikkommittén, bestående av representanter för yrkesskadestatistiken och arbetarskyddet i Danmark, Finland, Norge och Sverige, sammanträdde den 27 och 28 maj 1958 i Oslo för överläggningar om en koordinering av statistiken över yrkesskadorna i berörda länder. Därvid dryftades möjligheterna för enhetliga grupperingar av näringsgrenar och yrkesskadeorsaker i yrkesskadestatistiken samt andra spörsmål som är av betydelse för att åstadkomma jämförbara tal beträffande yrkesskadorna länderna emellan.

Nordiska socialstatistikkommitténs ledamöter från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige sammanträdde den 5 och 6 juni 1958 i Helsingfors. Kommittén behandlade därvid olika spörsmål

rörande den internordiska redovisning av utgifterna för sociala ändamål och de sociala verksamhetsgrenarnas omfattning, vilken skall ingå i den rapport kommittén skall avlämna till 1959 års socialministermöte.

G. H-dt

Förenta Nationernas statistiska kommission: 10:e mötet

U N Statistical Commission: 10th Session

Förenta Nationernas statistiska kommission sammanträdde till sitt tionde möte i New York 28 april—16 maj 1958. Femton länder har delegater i kommissionen, av de nordiska Danmark (som av Ekonomiska och sociala rådet 1957 återvaldes för en ny period). Representanter för FN:s sekretariat, för fackorganen och för vissa andra internationella organisationer deltar också i dessa möten.

Danmarks delegat (alternate) vid mötet, kontorchefen i Det Statistiske Departement, Kjeld Bjerke, har sänt redaktionen nedanstående rapport från mötet.

I dagene fra 28. april til 16. maj afholdtes det 10ende møde i U.N's Statistical Commission. Fra alle de lande, der er medlemmer af kommissionen var mødt enten deres repræsentanter i kommissionen eller suppleanter. Yderligere var forskellige internationale organisationer repræsenteret.

Chefen for New Zealands statistiske Centralbureau G. E. Wood valgtes til formand for kommissionen og som næstformand valgtes chefen for det rumænske statistiske Centralbureau M. Levente. Endelig valgtes chefen for det irske statistiske Centralbureau M. D. McCarthy til rapporteur.

Det her vedføjede agenda godkendtes.[1] Dog enedes man om, at punkt 15 også burde drøftes i forbindelse med punkt 3.

I det følgende skal gøres rede for de væsentligste beslutninger, der blev taget af kommissionen, og kastes et strejflys over nogle af de problemer, som kan tænkes at have særlig interesse for de nordiske lande.

De i agendaet nævnte spørgsmål gennemgås i den orden de er nævnt, når bortses fra punkt 15.

Punkt 3 og 15: General survey of development in international statistics (punkt 3) og Programme of basic statistics for economic and social development (punkt 15)

Der førtes en indgående diskussion om disse spørgsmål, idet den indiske repræsentant var særlig interesseret i problemerne omkring punkt 15, der mundede ud i forslag til en liste for statistiske serier af særlig betydning for de underudviklede lande. I diskussionen påpegedes det, at den foreslåede liste kunne være vanskelig at leve op til, selv for lande, som i statistisk henseende er højt udviklede. Kommissionen besluttede at anmode generalsekretæren om at foranledige:

1. en revision af den ovenomtalte liste vedrørende statistiske serier som er nævnt i memorandum (E/CN3/248) til brug for diskussionen af punkt 15 og foranledige revideret kommentarerne i forbindelse med etablering af listen som fremgår af dokument (E/CN.3/L.41).
2. de reviderede dokumenter sendt rundt til medlemmerne af kommissionen med anmodning om bemærkninger og derefter foranledige udarbejdet endelige dokumenter om de her omhandlede spørgsmål. Sørge for, at de således reviderede dokumenter sendes til medlemslandene, således at de underudviklede lande ved hjælp af den ovennævnte liste kan udarbejde et passende statistisk system, der kan bruges for deres specielle formål.
3. at de underudviklede landes statistiske centralbureauer kontaktes gennem regionale konferencer eller på anden måde med det formål, at hjælpe disse lande til at udvikle et statistisk system efter de retningslinier, der er nedfældet i de ovenfor omtalte dokumenter.

[1] Ej bifogat här.

Punkt 4a: Standards For Basic Industrial Statistics (E/CN. 3/242 and Add. 1)

Diskussionen drejede sig dels om spørgsmålet om etablering af en omfattende erhvervstælling i 1963 for samtlige UN-lande dels om etablering af ensartede spørgsmål vedrørende den industrielle statistik i videre forstand. Det betonedes i diskussionen, at når små lande — det gjaldt f. eks. Danmark — nogle år i forvejen havde foretaget en omfattende »erhvervstælling», var det ikke gørligt også at foretage den i 1963.

Den statistiske kommission opfordrede generalsekretæren til:

1. at foranledige arbejdet fortsat med etablering af en standardklassifikation og udarbejdelse af et forslag hertil, der kan forelægges til næste kommissionsmøde.
2. at foranledige forberedt et comparativt studie i samarbejde med medlemsstaterne over den industrielle statistik, der benyttes, og
3. foranledige at medlemslandene bliver informeret om den kommende »erhvervstælling» i 1963.

Yderligere anmodede kommissionen The Economic and Social Council bl. a. om at tage ad notam følgende resolution: at medlemsstaterne skulle indsamle sammenlignelige »erhvervstællingsdata» for 1963 eller et år i nærheden, idet hensyn skulle tages — såvidt gørligt — til de internationale vedtagelser, der foreligger vedrørende sammenlignelig statistik på dette område.

Punkt 4b: International Standard Industrial Classification of all Economic Activities

Der forelå et gennemarbejdet forslag til visse ændringer i ISIC, der som helhed godkendtes.

Kommissionen foreslog, at medlemslandene skulle sende Statistical Office, deres nationale klassifikationer. Kommissionen anmodede også generalsekretæren om:

1. at henlede medlemsstaternes opmærksomhed på den reviderede liste samt
2. at udarbejde et alfabetisk indeks af den reviderede ISIC-liste.

Punkt 5a: The Statistical Unit in Economic Statistics (E/CN. 3/244 and Add. 1)

Kommissionen anmodede generalsekretæren om at foranledige undersøgt mulighederne for opstilling af definitioner for »enterprise» og undersøge metoder til klassifisering af »enterprise» efter den økonomiske aktivitet og i relation til »establishment». Yderligere få indhentet medlemslandenes og internationale organisationers synspunkter på de udarbejdede memoranda om de heromhandlede spørgsmål og få oplysninger om medlemslandenes eventuelle konkrete erfaringer på dette område.

Punkt 5b: Enterprise Statistics

Der forelå et dokument (E/CN. 3/245) hvori var redegjort for metoder vedrørende indsamling og anvendelse af virksomhedernes statusopgørelse til brug for økonomisk analyse. Kommissionen anbefalede, at arbejdet blev fortsat idet hensyn skulle tages til The International Monetary Funds arbejder på det heromhandlede område, og at generalsekretæren skulle drage omsorg for at kontakten blev holdt med det arbejde, som udførtes af medlemslandene.

Punkt 6a: Problems in the Collection of Comparable Wholesale Price Series

I dokument (E/CN. 3/246) drøftedes indgående spørgsmålet om behandling af kvalitetsændringer. Diskussionen i kommissionen resulterede i, at kommissionen anmodede generalsekretæren om at foranledige:

1. at det nævnte dokument sendtes til medlemslandene til udtalelse.
2. en yderligere udvikling af de heromhandlede spørgsmål ved hjælp af nationale eksperter og
3. udarbejdet en rapport til Statistical Commission's 11. møde.

Punkt 6b: General-Purpose Index Numbers of Retail Prices (E/CN. 3/247)

I dette dokument drøftedes tre formål med detailprisindeks. Til brug ved detailhandelens deflatering; i forbindelse med omregning af husholdningsregnskabers udgifter til faste priser og deflatering af det private konsum i nationalregnskabet. Herudover rejstes spørgsmålet om benyttelse af et pristal uden skatter og indirekte afgifter som mål for ændringer i pengenes købeevne i det almindelige personlige forbrug og det blev vedtaget af kommissionen, at anmode ILO om at tage dette problem op.

Punkt 7: External Trade Statistics

Der forelå to dokumenter, et vedrørende »Free Ports and Customs Areas of the World» (E/CN. 3/234) og et om »Adapting External Trade Statistics for Special Types of Economic Analysis» (E/CN. 3/235).

Med hensyn til spørgsmålene i det første dokument mente kommissionen, at mere arbejde burde gøres, og hvad angår problemerne i dokument 2, var kommissionen bl. a. af den opfattelse, at de drøftede spørgsmål måtte være af særlig interesse for statistiske specialister på dette område.

Punkt 8a: Proposed Amendments to »A System of National Accounts and Supporting Tables» and »Concepts and Definitions of Capital Formation».

Der forelå to dokumenter, dels et dokument med forslag til ændringer til UN's nationalregnskabssystem (E/CN. 3/L44), dels medlemslandenes kommentarer hertil (E/CN. 3/229).

De foreslåede ændringer blev gennemgået og en del godkendtes, medens andre ikke kunne aksepteres. Bl. a. kunne man ikke godkende visse forslag til ændringer i nogle af de mere fundamentale nationalindkomstbegreber. Også spørgsmålet, om hvorvidt renter skal opfattes som »factor income» eller »transfer» blev stillet i bero. De nordiske synspunkter, hvor renten opfattes som transfereringer synes især at ligge eksperterne fra The International Monetary Fund meget fjernt.

Den statistiske kommission anmodede generalsekretæren om på baggrund af de indgående drøftelser, der var gået forud,

1. at foranledige en revision og konsolidering af de to rapporter »A System of National Accounts and Supporting Tables» og »Concept and Definitions of Capital Formation» på grundlag af forslagene i dokument (E/CN. 3/229), idet hensyn måtte tages til kommissionsmedlemmernes kommentarer.
2. at foranledige udarbejdet en National Accounts Manual og rundsende denne til medlemslandene med anmodning om kommentarer.
3. at afgive rapport til Kommissionens 11. møde om arbejdet på de her omhandlede områder. Med hensyn til fremtiden understregedes betydningen af, at der ved arbejdet med A System of National Accounts and Supporting Tables (SNA) tages hensyn til de erfaringer som lande med planøkonomi havde indhøstet, ligesom der også burde tages hensyn til ved systemets videre udvikling, at de forskellige lande ikke er lige udviklede i økonomisk henseende.

Følgende resolution blev vedtaget af kommissionen: Generalsekretæren anmodes om at foranledige, at arbejdet fortsættes dels gennem kontakt med medlemsstaternes statistiske bureauer dels ved konferencer og hvor nødvendigt ved etablering af særlige »Working groups», der kan analysere forskellige nationalindkomstsystemer også dem, der ikke svarer til SNA.

Punkt 8b: Points of Correspondence and Difference in a System of National Accounts and Supporting Tables and Systems used in Countries with Centrally Planned Economies

Der forelå et dokument (E/CN. 3/R1) med en sammenligning mellem SNA og

USSR's nationalregnskabssystemer samt et dokument fra USSR's Central Statistical Board (E/CN. 3/R1 Add/1) indeholdende kommentarer til det ovennævnte dokument. Kommissionen anmodede generalsekretæren om at foranledige, at en ekspertgruppe kunne mødes — i Genève — sammen med en ekspertgruppe valgt af the Conference of European Statisticians til drøftelse af problemerne. Noget senere foresloges oprettelse af en ekspertgruppe valgt af the Conference of Asian Statisticians og the Statistical Office til en udvidelse af studierne således at de også skulle komme til at gælde de underudviklede landes problemer.

Punkt 8c: A System of Price and Quantity Indexes

Der forelå følgende dokumenter: dels »A System of Price and Quantity Indexes for National Accounts» (E/CN. 3/L. 46 og E/CN. 3/231) som tog de generelle problemer op, dels »A Preliminary Analysis of the Nature of Aggregates at Constant Prices» (E/CN. 3/L. 47) hvori forsøg var gjort på diskussion af terms of trade, productivity m. v.

Det understregedes at dokumenterne var rent foreløbige oplæg til diskussion. Det fremhævedes bl. a. på baggrund af nordiske hovedsynspunkter, at det foreliggende dokument ikke gik nok ind på formålet med omregning til faste priser, og at et forsøg på at låse systemet fast, så de forskellige sammenhænge også »stemte» i faste priser, måske ikke var så vellykket.

Disse betragtninger fandt støtte fra andre medlemmer af kommissionen, og kommissionen anmodede generalsekretæren om at foranledige

1. indsamling af oplysninger om omregning til faste priser fra medlemslandene
2. at hjælp ydes til lande, der måtte ønske det vedrørende omregning til faste priser
3. at kontakt optages med interesserede regionale organisationer, internationale organisationer og eksperter med det formål at udarbejde en rapport vedrørende både de begrebsmæssige og statistiske problemer som er knyttet til omregning af nationalregnskabet til faste priser.

Punkt 8d: National Accounts: Problems in Countries at a Very Early Stage of Development

Det foreliggende dokument (E/CN. 3/256), indeholdt en redegørelse for alle de vanskeligheder, der opstår når man skal foretage beregninger over nationalindkomsten i stærkt underudviklede lande.

Kommissionen var enig i at anmode generalsekretæren om at foranledige en viderebehandling af de metoder der anvendes i de særlig underudviklede lande vedrørende beregning af nationalindkomsten — bl. a. set ud fra den værdi sådanne beregninger måtte have for planlæggelse af den økonomiske og sociale udvikling i disse lande.

Yderligere burde generalsekretæren foranledige at statistiske studier af mere teknisk art inden for dette område blev foretaget i samarbejde med medlemslandene.

I forbindelse med disse spørgsmål kan det nævnes at The International Association for Research in Income and Wealth i de kommende år påtænker møder om disse og lignende problemer i Syd-Amerika, Afrika og the Far-East.

Punkt 9: Statistics of Capital Formation: Problems and Methods with Special Reference to Under-Developed Countries

Der forelå et dokument om problemerne (E/CN. 3/227) og det kom frem i diskussionen, at den indiske repræsentant så med sympati på det udvidede bruttoinvesteringsbegreb, som de nordiske lande anvender, hvor reperations- og vedligeholdelsesudgifter opfattes som investeringer (gross-gross concept).

Kommissionen var af den opfattelse, at generalsekretæren skulle følge udviklingen inden for de underudviklede lande i deres etablering af en investerings-

statistik, og generalsekretæren skulle foranledige, at der eventuelt ydes landene den fornødne hjælp ved etableringen af statistikken.

Punkt 10: Distribution of Income

Der forelå to dokumenter, det oprindelige (E/CN. 3/L. 42) og medlemslandenes kommentarer (E/CN. 3/233).

I diskussionen blev det fremhævet, at man burde interessere sig for måling af ændringer i indkomstfordelingen f. eks. med Lorenz-kurver eller på anden måde, idet man ellers ikke havde noget sammenligningsgrundlag for den statistik, man tænkte sig etableret.

Kommissionen anmodede generalsekretæren om at foranledige

1. en revision af det forannævnte dokument (E/CN. 3/L. 42).
2. at der blev foretaget en studie over de mere teoretiske og statistiske problemer, der er knyttet til indkomstfordelingsspørgsmålet
3. at der blev formuleret et statistisk program som ledetråd for underudviklede lande.

Punkt 11: Balance of Payments Statistics

Der forelå en redegørelse fra The International Monetary Fund om udviklingen siden forrige møde i Statistical Commission. Fra kommissionens side blev det fremhævet, at selvom det var ønskeligt i forbindelse med opstilling af betalingsbalance og nationalregnskab at benytte samme terminologi, var det ikke givet, at dette altid kunne opnås, fordi de to slags statistik kunne forfølge forskellige formål.

Punkt 12: Classification of Government Accounts

Der behandledes en Progress Report on Classification of Government Accounts (E/CN. 3/254) og en Manual for Economic and Functional Classification of Government Transactions (ST/ECA/49).

Punkt 13a: (i) og (ii): 1960 World Population Census Programme

Der forelå følgende dokumenter:

Progress Report (E/CN. 3/237 and E/CN. 3/237/Add. 1). Principles and Recommendations for National population Censuses (E/CN. 3/236 and E/CN. 3/236/Add. 1).

Til selve Progress rapporten vedtog kommissionen følgende resolution:

Efter at have gennemgået den reviderede udgave af Principles and Recommendations for »National Population Censuses» anbefalede kommissionen generalsekretæren at tage kommissionens bemærkninger i betragtning ved den endelige udgave af Principles og anmodede generalsekretæren om udgivelse af de nævnte Principles tillige med en håndbog i tællingsmetoder.

Med hensyn til Annex til rapporten blev de forskellige formuleringer af de enkelte spørgsmål, der skulle benyttes ved folketællingen gennemgået. Særlig skal nævnes, at ved en deling på beskæftigede og arbejdsløse ønskede kommissionen anvendt de definitioner, der er anbefalet ved the Eighth International Conference of Labour Statisticians. Da en anvendelse af disse definitioner kan skabe vanskeligheder ved vanlige folketællinger i de nordiske lande blev der indføjet et — »as far as possible».

For statusgrupperingens vedkommende blev i overensstemmelse med nordiske ønsker »unpaid family workers» ændret til »family workers».

Punkt 13b: Demographic Statistics

Giver ikke anledning til kommentarer.

Punkt 14a: Social Statistics

Der forelå et dokument om et International Programme of Social Statistics (E/CN. 3/239). Drøftelserne var meget indgående og til tider ret heftige. Kommissionen anbefalede følgende:

Generalsekretæren anmodes om at foranledige — i forbindelse med andre organisationer — at et »Compendium of

Social Statistics» udarbejdes og offentliggøres i 1963 sammen med en udførlig »Report on the World Social Situation». Ligeledes blev det understreget, at generalsekretæren burde foranledige iværksættelse af en række studier mundende ud i en rapport vedrørende anvendelse af socialstatistikken som led i formuleringen af socialpolitiken fremover.

Punkt 14b: Housing Census

Der forelå følgende dokumenter vedrørende General Principles for a Housing Census (E/CN. 3/240/Add. 1—ST/STAT/P/L. 22/Rev. 1). Kommissionen tillagde disse Principles stor betydning og anbefalede bl. a. en revideret udgave af Principles, som kunne sendes til medlemslandene og internationale organisationer.

Punkt 14c: Levels of Living

Dokumentet (E/CN./ 3/241) rejste spørgsmålet om at bibeholde udtrykket »Levels of Living» i stedet for »Conditions of Living». Kommissionen var indforstået med at bibeholde udtrykket »Levels of Living» og anbefalede at generalsekretæren skulle foranledige, at arbejdet fortsattes med at finde passende indikatorer for »Levels of Living».

Punkt 14d: Family Living Studies

ILO havde udarbejdet en rapport (E/CN. 3/250). Kommissionen var enig i, at ILO i sit arbejde vedrørende »Family Living Studies» burde koncentrere arbejdet om mindre byer samt ude i landdistrikterne. Kommissionen så med tilfredshed på, at ILO påtænker udarbejdet et »Symposium on Family Living Studies».

Punkt 14e: International Standard Classification of Occupations

Kommissionen så med tilfredshed, at arbejdet med en international fagnomenklatur var tilendebragt af ILO, ikke mindst fordi der var mulighed for at kunne anvende den ved den kommende folketælling i 1960.

* * *

Udover det således anførte var der enkelte mindre spørgsmål, som det ikke er nødvendigt at nævne.

Rangfølgen for kommissionens arbejdsprogram blev drøftet på grundlag af en rapport (E/CN. 3/232) og den foreløbige rapport vedrørende det 10. møde blev gennemgået og godkendt med forskellige ændringer.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Plenarsammanträde

Plenary Session

Den europeiska statistikerkonferensen höll sitt sjätte plenarsammanträde i Genève den 2—6 juni 1958. I sammanträdet deltog representanter för 25 europeiska länder samt i övrigt experter från FN:s sekretariat, FAO, ILO, IMF, UNESCO, WHO, OEEC, Europarådet, Europeiska kol- och stålunionen och Internationella statistiska institutet samt från Förenta staterna. Ordförande var F. L. Closon (Frankrike). Från Sverige deltog såsom ombud överdirektör Ingvar Ohlsson, statistiska centralbyrån, samt såsom sakkunniga t. f. byråchefen Lennart Fastbom, konjunkturinstitutet, byråchefen Erland von Hofsten, socialstyrelsen, och förste aktuarien Bertil Nyvander, kommerskollegium.

På dagordningen stod en rad rapporter rörande det arbete som sedan föregående årsmöte, i juni 1957, hade utförts inom ramen för konferensens verksamhet. Tre större arbetsgrupper och en expertgrupp hade sammanträtt under året nämligen:

a) en arbetsgrupp för sparandestatistik;
b) en för folk- och bostadsräkningar;
c) en för indikatorer över den ekonomiska utvecklingen på kort sikt samt

d) en expertgrupp för diskussion av den statistiska enheten i ekonomisk statistik.

Meddelande rörande arbetet inom de tre förstnämnda arbetsgrupperna har lämnats i tidigare nummer av denna tidskrift. Vid den sistnämnda expertgruppen var Norden representerat genom Finland.

Vidare hade sekretariatet i enlighet med konferensens uppdrag:

a) utarbetat en ordlista över statistiska termer på engelska, franska och ryska;

b) sammanställt en förteckning över dokument, artiklar och andra informationskällor rörande elektroniska databehandlingsmaskiner;

c) undersökt i vilken utsträckning de internationella rekommendationerna rörande partiprisstatistikens utformning följs i olika länder samt

d) genom korrespondens inhämtat kommentarer till det av en tidigare arbetsgrupp vid en serie av sammanträden utformade programmet för investeringsstatistik. Ifrågavarande program fastställdes av konferensen.

Konferensen hade också att ta del av och i viss utsträckning ta ställning till den statistiska verksamheten inom eller i regi av europakommissionens statistiska kommittéer samt inom andra internationella organisationer engagerade i statistisk verksamhet. Konferensen ansåg att en viss del av verksamheten inom kommittén för byggnadsstatistik borde överföras till europeiska statistikerkonferensens område. Vidare uttryckte konferensen ett önskemål om att till plenarsammanträdena erhålla rapporter även från andra förekommande internationella samarbetsorgans statistiska verksamhet. Detta gäller bl. a. de nordiska statistiska utskottens arbete.

Den viktigaste uppgiften vid statistikerkonferensens sammanträden är utformandet av arbetsprogrammet för det kommande året. Programmet för arbetsåret 1958/59 upptar sammanträden med fem arbets- eller expertgrupper, för vilka redogöres i det följande:

Folk- och bostadsräkningar. Arbetsgruppen på detta område skall under hösten 1958 sammanträda för att slutföra arbetet på det europeiska programmet för de i olika länder planerade folkräkningarna gällande tiden kring 1960. Härvid har man att utgå från de allmänna principer för folkräkningar vilka tidigare på världsnivå utformats av FN:s statistiska kommission. Dessa principer och rekommendationer skall anpassas till de speciellt europeiska förhållandena. Avsikten är att ifrågavarande arbetsgrupp därmed skall avsluta sitt arbete.

Jordbruksräkningar. Denna arbetsgrupp, som väntas sammanträda i början på 1959, har som främsta uppgift att utarbeta ett europeiskt program för de kommande jordbruksräkningarna. Sammanträdet, vilket kommer att förläggas till Rom, arrangeras av FAO.

Statistik över förändringar i finansiella tillgångar och skulder. Erfarenheterna från den under arbetsåret 1957/58 samlade arbetsgruppen för sparandestatistik visar att ifrågavarande ämne i fortsättningen lämpligen bör diskuteras i anslutning till det i flera länder pågående arbetet med en utbyggnad av de traditionella nationalräkenskaperna till att omfatta även konton över finansiella skulder och tillgångar och förändringar i dessa. Med anledning härav beslöt konferensen att en expertgrupp skulle sammanträda våren 1959 för att diskutera problem förknippade med denna typ av statistik. Avsikten är att expertgruppen skall förbereda en under ett följande år kommande arbetsgrupp.

Olika system för nationalbokföring. Under 1958/59 skall anordnas ett sammanträde med en expertgrupp för genomförande av en jämförelse mellan olika nationalräkenskapssystem. Närmast har man därvid i tankarna en jämförelse mellan de östeuropeiska och västeuropeiska systemen. Ämnet var upptaget redan på 1957/58 års program men av flera skäl lyckades man då icke få till stånd något sammanträde.

Statistik över den privata konsumtionen. Erfarenheterna från den under

1957/58 samlade arbetsgruppen för indikatorer över den ekonomiska utvecklingen på kort sikt, vilken vid detta sammanträde speciellt ägnade sig åt den kortsiktiga konsumtionsstatistiken, visade att det var en angelägen uppgift att genomföra en mera generell och systematisk genomgång av de definitioner, begrepp och klassifikationer, liksom av de statistiska metoder, vilka användes vid beräknandet av den privata konsumtionen och dess delposter. Avsikten är att en arbetsgrupp skall sammanträda under första hälften av 1959 för en allmän diskussion av dessa problem. Det slutliga ändamålet skulle vara att på sätt som tidigare skett för investeringsstatistiken utforma ett program för den europeiska konsumtionsstatistiken.

Andra arbetsuppgifter. Vid sidan av ovannämnda planerade sammanträden med arbets- eller expertgrupper upptar programmet bl. a. även följande arbetsuppgifter:

Det påbörjade utbytet av informationer om de föreliggande planerna för folk- och bostadsräkningar liksom för införandet av elektroniska databehandlingsmaskiner skall fortsättas. — Arbetet med problem förknippade med säsongrensningar av statistiska tidsserier, vilket legat nere under det senaste året, skall återupptagas. Avsikten är att de enskilda länderna skall lämna rapporter om av dem använda metoder för säsongrensning. Dessa rapporter skall senare sammanfattas av sekretariatet eller av någon rapportör. — Den av sekretariatet utarbetade preliminära ordlistan över statistiska termer skall om möjligt bli föremål för översyn och komplettering genom internationella statistiska institutets försorg eller genom vissa medlemsländers medverkan. — Liksom tidigare år har ett ämne utvalts för undersökning av i vilken utsträckning de internationella rekommendationerna rörande statistikens utformning fullföljs i olika länder. Det är denna gång sysselsättnings- och arbetslöshetsstatistiken som skall bli föremål för en sådan granskning. — I samarbete med ILO skall sekretariatet inhämta informationer om förekommande löpande hushållsbudgetundersökningar. — Vidare beslöts om visst samarbete med FAO i samband med en därifrån planerad konferens i Genève rörande undersökningar av efterfrågan på jordbruksprodukter med stöd av hushållsundersökningar. Det är också avsikten att FAO skall ordna ett seminarium i jordbruksstatistiska frågor. — Slutligen beslöts på förslag från Sverige att man vid nästa plenarsammanträde, vid sidan om det sedvanliga programmet, skulle anordna en diskussion — förslagsvis inledd av en universitetsman — rörande grundläggande utbildning och vidareutbildning av statistikpersonal.

L. F.

Andra europeiska statistiska möten:

Other European Statistical Meetings:

Det statistiska arbetsutskotttet inom ECE:s stålkommitté

ECE Steel Committee: Session of Working Party on Steel Statistics

Stålkommitténs statistiska arbetsutskott sammanträdde i Genève den 9—11 juni. Till ordförande omvaldes den svenska delegaten, fil. dr Erik Ruist, Jernkontoret.

Det kanske viktigaste resultatet av sammanträdet var att Sovjetunionen och Polen lovade att, utöver den statistik rörande produktionen som nu regelbundet sänds in till sekretariatet för publicering i Quarterly Bulletin of Steel Statistics, även lämna uppgifter om utrikeshandeln. I fråga om statistiken rörande stålkonsumtion och lager hos olika förbrukarkategorier fastställdes, att det tidigare beslutade sammanträdet mellan å ena sidan stålstatistiker, å andra sidan representanter för sådana myndigheter som insamlar statistik från stålförbrukande näringsgrenar, skulle äga rum någon gång mellan november 1958 och februari 1959.

Den europeiska statistikerkonferensen hade vid sitt sammanträde en vecka tidigare uttryckt den åsikten, att vissa av ECE:s kommittéer drev sitt statistiska arbete väl långt, så att de natio-

nella statistiska organen blev alltför hårt belastade. Utskottet konstaterade emellertid, att detta knappast gällde stålkommittén, då åtminstone hittills huvuddelen av de insamlade uppgifterna erhölls från stålindustriens egna organ.

E. R.

Deutsche Statistische Gesellschafts årsmöte

Annual Meeting of Deutsche Statistische Gesellschaft

Deutsche statistische Gesellschafts 29:e årsmöte äger rum i Köln den 15—17 oktober 1958.

Huvudförhandlingarna hålles den 16 oktober med följande föredrag (jämte diskussion):

Dr A. Jacobs, Bremen: »Zur Methode des internationalen Preisvergleichs»

Professor R. Wagenführ, Luxemburg: »Internationaler Vergleich des Lebensstandards»

Professor W. G. Herrmann, Köln: »Das Unternehmen als Objekt der Statistik»

Professor G. Weisser, Köln: »Statistische Begriffe auf Grund soziologisch und wirtschaftspolitisch orientierter Bildung von Unternehmenstypen».

Personalnotiser

Personal Notes

Kungl. Maj:t har den 30 maj 1958 till byråchef i statistiska centralbyrån utnämnt byrådirektören fil. lic. Ture Widstam.

Den nye byråchefen inträder som chef för den befolkningsstatistiska avdelningen.

Till verkställande direktör i Tidningsstatistik Aktiebolag och dess dotterbolag TS Service AB har styrelsen utsett förutvarande vice verkställande direktören Stig Marberg. Hr Marberg är född 1914 och har varit anställd i företaget sedan 1945.

Såsom produktionsledare i företagen har samtidigt utsetts aktuarien Karl-Erik Friberg i socialstyrelsen. Friberg är född år 1921 och blev fil. pol. mag. i Lund år 1946.

Såsom ekonomisk rådgivare åt styrelsen och verkställande direktören kommer direktör Folke Stenbeck, tidigare verkställande direktör i AB Ervaco, att medverka.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 408.

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 " Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 " ; " " volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Beställningstrafik med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik för maj månad 1958 över beställningstrafik med lastbil.

Sysselsättningen — räknat i använd tid per bil och månad i all trafik — var för maj månad i år lägre än motsvarande månad 1957: 171 mot 184 dvs. 13 enheter lägre. Sysselsättningen kom endast att obetydligt överstiga föregående redovisningsmånads sysselsättning — februari månad — som då uppvisade 168 timmar.

Antalet bilar uppgick för maj månad i år till 21 431. Antalet är 80 mindre än för december 1957, men 283 flera än maj månad 1957. Bilarnas bärighet har, efter att under fjärde kvartalet förra året ha legat ungefär konstant — vilket omtalades i föregående kommentar — fortsatt att öka under 1958. För februari i år utgjorde bärigheten 5,06 ton och för maj 5,11 ton.

I tidigare kommentarer har omtalats att frakten vid körning efter timtaxa/timtariff steg mycket kraftigt från och med juni 1957 beroende på att ett flertal nya transportavtal ingåtts. Under fjärde kvartalet föregående år syntes dock en stabilisering ha inträtt. Frakten för månaderna oktober—december utgjorde 15,77, 15,89 respektive 15,85 kronor. Under 1958 har återigen en ökning varit märkbar. För februari utgjorde frakten 15,89 och för maj 15,99 kronor.

Frakten per körd kilometer vid körning efter kilometertaxa/kombinerad tariff har i stort sett hållit sig oförändrad. Februari 1958 utgjorde frakten kronor 1,07 dvs. samma siffra som vid utgången av år 1957, och för maj månad var frakten kronor 1,09. Detta utgör en ökning av endast ett öre jämfört med den högsta redovisade frakten under 1957, vilken inföll under juni månad.

V. T.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 424.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1956

Income and Expenditure of Professional Fishermen

Genom beslut den 23 augusti 1957 uppdrog Kungl. Maj:t åt statistiska centralbyrån att i anslutning till de tidigare urvalsundersökningarna av yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m., avseende åren 1938 och 1941—1955, verkställa en motsvarande undersökning för år 1956. Som primärmaterial för undersökningen infordrades från länsstyrelserna självdeklarationer, avseende inkomståret 1956, för ett år 1957 verkställt urval av yrkesfiskare; det urval, som uttogs år 1953 och använts för 1953—1955 års undersökningar, hade på grund av ökad övergång till binäringsfiske förlorat avsevärt i aktualitet. En fullständig redogörelse för dessa undersökningar lämnas årligen i Jordbruksekonomiska meddelanden och kommer närmast i nr 1958: 7.

I detta sammanhang kan endast några korta kommentarer till resultaten lämnas.

Ombytet av urval kan förväntas inverka så, att 1956 års tal är tillförlitligare än 1955 års; en föryngring av materialet bör även verka höjande på inkomstnivån. Även med hänsyn tagen härtill, kan man vid jämförelse med år 1955 konstatera en ökning av fiskets lönsamhet på Södra Östersjö- och Öresundskusten, beroende på 1956 års goda laxfångster, medan däremot vid Ostkusten lönsamheten gått ytterligare tillbaka. Ser man på det beräknade kontanta nettot av fisket, för smärre områden räknat, finner man någon förbättring från år 1955 på Norrlandskusten, en stark försämring för Svealandskusten, stark förbättring för Öland och Gotland, avgjord förbättring även för området Södra Kalmar—Blekinge och Kristianstads län men för Östergötlands och Norra Kalmar län liksom för Malmöhus län och södra Halland endast obetydliga förändringar; för insjöfisket torde en viss förbättring föreligga.

För västkustfisket omfattar undersökningen dels en urvalsundersökning enligt ovanstående, vilken visar bättre lönsamhet än tidigare år, dels en specialundersökning för kommunerna Öckerö, Styrsö, Smögen, Tjärnö och Tanum. För dessa kommuner har samtliga självdeklarationer som avgivits av yrkesfiskare lånats från länsstyrelsen. Dessutom har de av taxeringsmyndigheterna infordrade s. k. båt- och samfiskebilagorna använts i detta avsnitt av deklarationsundersökningen. Här blir en jämförelse med 1955 års siffror pålitligare än vid urvalsundersökningen. För de fem kommunerna sam-

(forts. sid. 425)

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Cementvaru- och lättbetongvarufabriker (12 företag) *Manufacture of concrete products*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	2 099	2 144	+ 45	+ 2
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	13,3	14,0	+ 0,7	+ 5
3	Utdelning å aktier och andelar	0,2	0,2	+ 0,0	+ 6
4	Räntor	0,2	0,3	+ 0,1	+ 84
5	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	+ 0,0	+ 15
6	Övriga intäkter	0,1	0,1	+ 0,0	+ 17
7	Summa	13,8	14,7	+ 0,9	+ 7
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	2,4	2,6	+ 0,2	+ 9
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,9	6,7	— 0,2	— 3
10	Skatter samt investeringsavgift	2,2	2,4	+ 0,2	+ 8
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,6	0,9	+ 0,4	+ 60
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,1	0,2	+ 0,1	+ 65
14	Redovisad vinst	1,6	1,8	+ 0,3	+ 17
15	Summa	13,8	14,7	+ 0,9	+ 7
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	114,5	133,3	+ 18,8	+ 16
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	101,1	119,1	+ 18,0	+ 18
18	Varuskatter	0,1	0,1	+ 0,1	+ 88
19	Summa avgående poster	101,2	119,2	+ 18,1	+ 18
20	Bruttovinst	13,3	14,0	+ 0,7	+ 5
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	4,2	4,8	+ 0,6	+ 13
22	Därav egentlig investering	4,2	4,5	+ 0,4	+ 9
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,5	5,4	+ 0,9	+ 20
25	Lagervärdeförändring	— 0,6	+ 0,8	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,5	+ 3,3	.	.
27	Lön till anställda	32,2	35,7	+ 3,6	+ 11
28	Därav till industriarbetare	24,6	27,2	+ 2,6	+ 11
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,4	0,4	+ 0,1	+ 15
30	Betald utdelning	0,9	0,9	—	—
31	Beslutad utdelning	0,9	0,9	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data
Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Glasindustri (29 företag) *Manufacture of glass and glass products*				Jord- och stenindustri; samtliga branscher[3] (106 företag) *Total non-metallic mining, quarrying and manufacturing of non-met. mineral prod.*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
3 646	3 770	+124	+ 3	21 923	21 470	−453	− 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,3	6,7	+ 1,4	+ 27	105,7	117,2	+ 11,5	+ 11	2
0,0	0,9	+ 0,9	[1] —	3,1	3.7	+ 0,6	+ 20	3
0,2	0,1	− 0,2	− 63	5,5	5,7	+ 0,3	+ 5	4
0,2	0,1	− 0,0	− 28	0,9	0,8	− 0,1	− 16	5
0,2	0,5	+ 0,2	+ 99	7,5	6,6	− 0,9	− 12	6
6,0	8,3	+ 2,3	+ 39	122,7	134,0	+ 11,3	+ 9	7
0,7	1,0	+ 0,4	+ 52	15,0	16,9	+ 2,0	+ 13	8
3,4	3,6	+ 0,3	+ 8	47,9	49,4	+ 1,5	+ 3	9
1,1	1,6	+ 0,5	+ 40	25,5	28,9	+ 3,5	+ 14	10
0,0	0,0	− 0,0	− 53	5,9	5,9	+ 0,0	+ 0	11
—	0,2	+ 0.2	.	2,1	3,1	+ 1,0	+ 45	12
0,2	0,3	+ 0,1	+ 27	4,3	7,5	+ 3,2	+ 73	13
0,5	1,6	+ 1,1	[2] + 203	22,0	22,3	+ 0,3	+ 1	14
6,0	8,3	+ 2,3	+ 39	122,7	134,0	+ 11,3	+ 9	15
94,2	99,9	+ 5,7	+ 6	857,3	936,5	+ 79,2	+ 9	16
88,8	93,0	+ 4,2	+ 5	749,7	816,1	+ 66,5	+ 9	17
0,1	0,1	+ 0,0	+ 20	1,9	3,2	+ 1,2	+ 65	18
88,9	93,2	+ 4,3	+ 5	751,6	819,3	+ 67,7	+ 9	19
5,3	6,7	+ 1,4	+ 27	105,7	117,2	+ 11,5	+ 11	20
15,8	7,8	− 7,9	− 50	70,8	57,6	− 13,2	− 19	21
15,6	7,7	− 7,8	− 50	69,0	56,3	− 12,7	− 18	22
2,3	0,6	− 1,7	− 74	2.9	1,1	− 1,7	− 61	23
1,7	1,6	− 0,1	− 7	47,5	51,1	+ 3.7	+ 8	24
+ 4,1	+ 3,8	.	.	+ 11,4	+ 13,2	.	.	25
+ 2,8	+ 4,4	.	.	+ 12,4	+ 22,1	.	.	26
38,5	41,1	+ 2,6	+ 7	275,2	288,8	+ 13,6	+ 5	27
31,1	32,9	+ 1,8	+ 6	208,2	216,6	+ 8,4	+ 4	28
1,0	1,1	+ 0,1	+ 5	8,0	8,4	+ 0,3	+ 4	29
0,9	0,7	− 0,2	− 21	15,8	15,7	− 0,1	− 1	30
0,7	0,7	+ 0,0	+ 0	15,7	15,6	− 0,2	− 1	31

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt. — [2] Den stora ökningen motsvaras av en kraftig nedgång år 1956. — [3] De i gruppen ingående branscherna, tegelbruk, porslins-, kakel- och lergodsindustri samt annan jord- och stenindustri och kombinerade företag har redovisats i Stat. tidskr. nr 6.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Malmbrytning och anrikningsverk (12 företag) *Ore mines and processing plants*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	9 606	10 019	+ 413	+ 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	490,2	552,7	+ 62,4	+ 13
3	Utdelning å aktier och andelar	89,7	110,5	+ 20,8	+ 23
4	Räntor	14,5	25,4	+ 10,8	+ 75
5	Överskott å annan rörelse	72,0	85,5	+ 13,5	+ 19
6	Övriga intäkter	29,4	8,9	— 20,5	— 70
7	Summa	695,9	783,0	+ 87,2	+ 13
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	2,2	2,3	+ 0,1	+ 3
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	95,1	98,9	+ 3,8	+ 4
10	Skatter samt investeringsavgift	276,9	299,6	+ 22,6	+ 8
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	7,0	41,8	+ 34,8	+ 497
12	Avsättningar till investeringsfonder	21,6	3,8	— 17,8	— 83
13	Övriga kostnader	23,1	64,3	+ 41,2	+ 178
14	Redovisad vinst	269,9	272,4	+ 2,5	+ 1
15	Summa	695,9	783,0	+ 87,2	+ 13
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	955,7	1 101,9	+ 146,2	+ 15
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	465,3	548,9	+ 83,6	+ 18
18	Varuskatter	0,1	0,3	+ 0,2	+ 147
19	Summa avgående poster	465,4	549,2	+ 83,8	+ 18
20	Bruttovinst	490,2	552,7	+ 62,4	+ 13
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	133,7	138,3	+ 4,5	+ 3
22	Därav egentlig investering	133,7	138,0	+ 4,3	+ 3
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	1,8	+ 1,7	[2] —
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	36,7	47,6	+ 11,0	+ 30
25	Lagervärdeförändring	— 1,4	+ 5,3	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	— 0,7	— 0,1	.	.
27	Lön till anställda	171,1	191,7	+ 20,6	+ 12
28	Därav till industriarbetare	121,3	134,9	+ 13,5	+ 11
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	11,2	13,2	+ 2,0	+ 18
30	Betald utdelning	191,3	232,7	+ 41,4	+ 22
31	Beslutad utdelning	[1] 232,7	[1] 232,2	— 0,5	— 0

[1] Utdelningen i LKAB till svenska staten utgjorde 108,6 milj. kr år 1956 och 102,3 milj. kr år 1957. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Järn-, stål- och andra metallverk (18 företag) *Iron, steel and other metal mills*				Mekaniska verkstäder och gjuterier (209 företag) *Engineering works and foundries*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
27 572	27 847	+ 275	+ 1	68 972	70 487	+ 1 515	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
280,2	221,3	− 58,9	− 21	375,4	470,0	+ 94,6	+ 25	2
6,3	5,4	− 0,9	− 15	9,0	9,2	+ 0,2	+ 2	3
4,1	3,2	− 0,9	− 22	24,3	29,1	+ 4,9	+ 20	4
5,3	4,3	− 1,0	− 19	4,3	4,9	+ 0,6	+ 14	5
1,9	4,8	+ 3,0	+ 161	10,0	11,3	+ 1,2	+ 12	6
297,8	239,0	− 58,8	− 20	422,9	524,4	+ 101,4	+ 24	7
17,2	18,3	+ 1,1	+ 6	40,0	42,6	+ 2,0	+ 5	8
117,9	102,8	− 15,1	− 13	143,9	147,6	+ 3,7	+ 3	9
62,6	52,5	− 10,1	− 16	107,3	133,3	+ 26,0	+ 24	10
38,3	20,2	− 18,1	− 47	37,6	85,8	+ 48,2	+ 128	11
5,5	2,8	− 2,7	− 50	7,6	12,9	+ 5,3	+ 70	12
2,6	3,9	+ 1,2	+ 46	9,3	15,5	+ 6,2	+ 66	13
53,7	38,6	− 15,0	− 28	77,2	87,3	+ 10,1	+ 13	14
297,8	239,0	− 58,8	− 20	422,9	524,4	+ 101,4	+ 24	15
1 665,0	1 703,9	+ 38,9	+ 2	4 279,8	4 863,8	+ 584,1	+ 14	16
1 381,5	1 476,2	+ 94,6	+ 7	3 902,5	4 391,5	+ 489,0	+ 13	17
3,3	6,4	+ 3,1	+ 95	1,9	2,4	+ 0,5	+ 24	18
1 384,8	1 482,6	+ 97,8	+ 7	3 904,4	4 393,9	+ 489,5	+ 13	19
280,2	221,3	− 58,9	− 21	375,4	470,0	+ 94,6	+ 25	20
103,3	105,1	+ 1,7	+ 2	285,8	207,9	− 77,9	− 27	21
103,3	104,6	+ 1,4	+ 1	270,8	202,0	− 68,7	− 25	22
3,1	2,6	− 0,5	− 15	5,4	3,6	− 1,8	− 34	23
111,2	120,9	+ 9,7	+ 9	113,7	123,2	+ 9,5	+ 8	24
+ 5,8	+ 73,1	.	.	+ 107,9	+ 32,1	.	.	25
+ 45,3	+ 107,6	.	.	+ 164,1	+ 97,0	.	.	26
416,4	444,6	+ 28,2	+ 7	1 150,4	1 254,4	+ 104,0	+ 9	27
304,4	322,5	+ 18,1	+ 6	742,7	796,5	+ 53,8	+ 7	28
16,2	15,4	− 0,9	− 5	38,1	41,8	+ 3,7	+ 10	29
25,6	26,2	+ 0,7	+ 3	47,0	46,3	− 0,8	− 2	30
26,2	27,0	+ 0,8	+ 3	46,3	50,3	+ 4,1	+ 9	31

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Järn- och stålmanufaktur (64 företag) *Manufacture of hardware*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	11 243	10 983	— 260	— 2
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	47,4	52,6	+ 5,2	+ 11
3 Utdelning å aktier och andelar	4,0	2,3	— 1,7	— 42
4 Räntor	1,0	1,2	+ 0,2	+ 24
5 Överskott å annan rörelse	1,1	1,5	+ 0,4	+ 35
6 Övriga intäkter	0,4	0,8	+ 0,4	+ 101
7 Summa	53,8	58,3	+ 4,6	+ 8
Kostnader och vinst				
8 Räntor	4,9	5,4	+ 0,4	+ 9
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	16,6	17,4	+ 0,8	+ 5
10 Skatter samt investeringsavgift	13,5	13,9	+ 0,4	+ 3
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	3,5	7,7	+ 4,2	+ 118
12 Avsättningar till investeringsfonder	1,4	1,7	+ 0,3	+ 23
13 Övriga kostnader	2,2	0,9	— 1,3	— 60
14 Redovisad vinst	11,6	11,3	— 0,3	— 3
15 Summa	53,8	58,3	+ 4,6	+ 8
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	481,2	510,0	+ 28,8	+ 6
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	433,5	456,9	+ 23,4	+ 5
18 Varuskatter	0,4	0,6	+ 0,2	+ 46
19 Summa avgående poster	433,9	457,4	+ 23,6	+ 5
20 Bruttovinst	47,4	52,6	+ 5,2	+ 11
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	20,8	15,4	— 5,4	— 26
22 Därav egentlig investering	20,5	14,9	— 5,5	— 27
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,3	— 0,0	— 15
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	15,4	15,4	+ 0,0	+ 0
25 Lagervärdeförändring	+ 6,7	+ 8,1	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	+ 8,0	+ 5,2	.	.
27 Lön till anställda	151,4	158,0	+ 6,5	+ 4
28 Därav till industriarbetare	110,6	113,4	+ 2,8	+ 3
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,9	4,0	+ 0,1	+ 3
30 Betald utdelning	8,0	8,5	+ 0,5	+ 6
31 Beslutad utdelning	8,5	8,1	— 0,4	— 4

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan metallmanufaktur (37 företag) *Manufacture of non-ferrous metal products*				Skeppsvarv och båtbyggerier (15 företag) *Shipyards and boat building*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
4 726	4 667	— 59	— 1	17 490	19 171	+ 1 681	+ 10	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
17,6	19,2	+ 1,6	+ 9	89,4	114,3	+ 24,8	+ 28	2
0,2	0,2	+ 0,1	+ 38	1,3	1,4	+ 0,1	+ 4	3
1,1	1,2	+ 0,2	+ 17	43,4	57,8	+ 14,4	+ 33	4
0,3	0,4	+ 0,1	+ 28	0,0	0,0	+ 0,0	+ 55	5
0,5	0,4	— 0,1	— 19	3,4	2,5	— 0,9	— 26	6
19,6	21,4	+ 1,8	+ 9	137,6	176,0	+ 38,4	+ 28	7
1,6	2,0	+ 0,4	+ 24	8,5	11,1	+ 2,7	+ 31	8
4,9	5,1	+ 0,2	+ 5	28,8	31,1	+ 2,3	+ 8	9
6,6	6,3	— 0,3	— 5	40,0	50,5	+ 10,5	+ 26	10
1,0	2,4	+ 1,4	+ 137	27,0	40,3	+ 13,3	+ 49	11
0,2	0,8	+ 0,6	+ 365	8,3	9,0	+ 0,7	+ 9	12
0,5	0,5	— 0,0	— 7	0,7	0,6	— 0,0	— 1	13
4,8	4,4	— 0,4	— 8	24,4	33,4	+ 9,0	+ 37	14
19,6	21,4	+ 1,8	+ 9	137,6	176,0	+ 38,4	+ 28	15
271,9	255,8	— 16,0	— 6	875,9	1 091,4	+ 215,5	+ 25	16
254,2	236,5	— 17,7	— 7	786,3	976,9	+ 190,7	+ 24	17
0,1	0,1	+ 0,0	+ 18	0,2	0,2	+ 0,0	+ 15	18
254,2	236,6	— 17,7	— 7	786,5	977,1	+ 190,7	+ 24	19
17,6	19,2	+ 1,6	+ 9	89,4	114,3	+ 24,8	+ 28	20
8,7	8,6	— 0,1	— 1	51,0	54,9	+ 3,9	+ 8	21
7,3	8,3	+ 1,0	+ 13	48,3	49,2	+ 0,9	+ 2	22
0,0	0,2	+ 0,2	(+ 582)	0,6	1,0	+ 0,4	+ 68	23
2,8	2,9	+ 0,1	+ 2	19,0	18,2	— 0,8	— 4	24
— 0,1	+ 3,9	·	·	+ 184,8	+ 220,0	·	·	25
+ 6,8	+ 3,3	·	·	+ 178,9	+ 180,1	·	·	26
62,9	66,0	+ 3,1	+ 5	284,3	327,6	+ 43,4	+ 15	27
42,9	44,6	+ 1,7	+ 4	211,7	245,1	+ 33,3	+ 16	28
0,9	0,8	— 0,1	— 7	5,7	6,8	+ 1,1	+ 18	29
2,8	2,8	+ 0,1	+ 3	7,5	9,7	+ 2,3	+ 30	30
2,8	2,8	— 0,0	— 1	9,7	10,7	+ 1,0	+ 10	31

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Elektroteknisk industri (50 företag) *Manufacture of electrical machinery, apparatus, etc.*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	31 632	31 611	− 21	− 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	184,7	226,4	+ 41,7	+ 23
3 Utdelning å aktier och andelar	29,1	33,2	+ 4,1	+ 14
4 Räntor	19,1	22,8	+ 3,7	+ 19
5 Överskott å annan rörelse	0,5	0,4	− 0,0	− 5
6 Övriga intäkter	30,8	31,2	+ 0,4	+ 1
7 Summa	264,2	314,0	+ 49,9	+ 19
Kostnader och vinst				
8 Räntor	13,3	15,7	+ 2,4	+ 18
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	47,1	49,2	+ 2,1	+ 5
10 Skatter samt investeringsavgift	78,8	78,8	− 0,0	− 0
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	17,0	27,3	+ 10,4	+ 61
12 Avsättningar till investeringsfonder	10,8	22,4	+ 11,6	+108
13 Övriga kostnader	20,4	25,4	+ 5,0	+ 24
14 Redovisad vinst	76,9	95,3	+ 18,4	+ 24
15 Summa	264,2	314,0	+ 49,9	+ 19
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	1 821,9	1 879,3	+ 57,3	+ 3
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 635,4	1 650,9	+ 15,4	+ 1
18 Varuskatter	1,8	2,0	+ 0,2	+ 12
19 Summa avgående poster	1 637,2	1 652,9	+ 15,6	+ 1
20 Bruttovinst	184,7	226,4	+ 41,7	+ 23
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	86,8	75,5	− 11,2	− 13
22 Därav egentlig investering	83,9	70,0	− 13,9	− 17
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,3	+ 0,1	+ 92
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	47,8	47,5	− 0,2	− 0
25 Lagervärdeförändring	+ 19,3	+ 24,8	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	+ 50,2	+ 31,9	.	.
27 Lön till anställda	555,9	595,4	+ 39,5	+ 7
28 Därav till industriarbetare	315,0	331,3	+ 16,2	+ 5
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	26,8	27,0	+ 0,2	+ 1
30 Betald utdelning	51,0	52,8	+ 1,7	+ 3
31 Beslutad utdelning	52,8	58,0	+ 5,2	+ 10

Income, expenditure and profits of business enterprises

Preliminary data (cont.)

Annan metallindustri (36 företag)[1] *Not specified metal industries*				Malmbrytning och metallindustri; samtliga branscher (441 företag) *Ore mining, metal industries, manufacture of metal products*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
19 520	20 784	+ 1 264	+ 6	190 761	195 569	+ 4 808	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
157,9	141,9	− 16,0	− 10	1 642,9	1 798,4	+ 155,5	+ 9	2
20,7	19,6	− 1,1	− 5	163,4	181,8	+ 21,4	+ 13	3
11,8	10,6	− 1,2	− 10	119,3	151,4	+ 32,1	+ 27	4
0,8	0,7	− 0,1	− 16	84,3	97,7	+ 13,4	+ 16	5
2,1	3,2	+ 1,0	+ 49	78,3	63,0	− 15,4	− 20	6
193,5	176,0	− 17,5	− 9	2 085,2	2 292,3	+ 207,1	+ 10	7
13,7	15,3	+ 1,6	+ 11	101,4	111,9	+ 10,5	+ 10	8
52,1	53,4	+ 1,3	+ 3	506,3	505,5	− 0,8	− 0	9
68,0	37,8	− 30,2	− 44	653,8	672,7	+ 18,9	+ 3	10
13,7	13,3	− 0,4	− 3	145,1	238,8	+ 93,7	+ 65	11
—	—	—	—	55,2	53,3	− 1,9	− 3	12
3,0	11,2	+ 8,2	+278	61,8	122,2	+ 60,4	+ 98	13
43,0	45,1	+ 2,1	+ 5	561,6	587,8	+ 26,3	+ 5	14
193,5	176,0	− 17,5	− 9	2 085,2	2 292,3	+ 207,1	+ 10	15
1 343,3	1 367,9	+ 24,6	+ 2	11 694,7	12 774,1	+1 079,3	+ 9	16
1 182,6	1 222,0	+ 39,4	+ 3	10 041,3	10 959,7	+ 918,4	+ 9	17
2,8	4,0	+ 1,2	+ 44	10,6	16,0	+ 5,5	+ 52	18
1 185,4	1 226,0	+ 40,6	+ 3	10 051,8	10 975,7	+ 923,9	+ 9	19
157,9	141,9	− 16,0	− 10	1 642,9	1 798,4	+ 155,5	+ 9	20
69,1	112,7	+ 43,7	+ 63	759,2	718,3	− 40,8	− 5	21
69,0	70,8	+ 1,7	+ 3	736,7	657,8	− 78,9	− 11	22
2,8	3,1	+ 0,3	+ 10	12,3	12,7	+ 0,4	+ 3	23
61,1	71,2	+ 10,0	+ 16	407,7	446,9	+ 39,2	+ 10	24
+ 11,7	− 0,4	·	·	+ 334,8	+ 366,9	·	·	25
+ 6,1	+ 49,7	·	·	+ 458,7	+ 474,7	·	·	26
324,3	358,7	+ 34,4	+ 11	3 116,6	3 396,5	+ 279,9	+ 9	27
215,3	238,7	+ 23,4	+ 11	2 064,0	2 226,9	+ 162,9	+ 8	28
15,4	16,3	+ 0,8	+ 5	118,3	125,3	+ 7,0	+ 6	29
34,5	39,0	+ 4,5	+ 13	367,7	418,0	+ 50,3	+ 14	30
39,0	35,5	− 3,5	− 9	418,0	424,7	+ 6,7	+ 2	31

[1] AB Svenska Kullagerfabriken förvärvade den 1 april 1957 av Hellefors Bruks AB dess järnverksrörelse med tillhörande anläggningar. Då sistnämnda bolag icke tillhör denna bransch, har jämförelsen mellan åren därigenom påverkats. Försäljningen vid den övertagna rörelsen under tiden 1/4—31/12 1957 utgjorde 46,0 milj. kr.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Juni	126	11	1 230	517	823	179	2 749	579	175	97
Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267.7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
314,1	387,8	1 841,6	2 718,3	5 261,8	1 244,9	226,1	162,6	1956 Juni
340,4	387,5	1 647.3	2 490.6	4 865,8	1 161,8	329.5	133,4	Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797.2	4 191,7	923,3	327,0	196.5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288.6	305,4	1 435.4	1 798.3	3 827,7	1 138.6	197,8	179.7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597.8	412,3	230.8	Nov.
213.6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213.8	218.3	1 022.7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199.0	239.6	997.2	1 206,7	2 642.5	637.9	212.4	122,7	Febr.
222.6	251,2	1 077,3	1 511.5	3 062,6	685,8	293.5	164.5	Mars
193.1	217.8	1 100.1	1 343,2	2 854,2	739,1	292.4	93.6	April
239,1	260,5	1 244.9	1 806.5	3 551,0	1 074,8	197.0	197.0	Maj
240.1	295.5	1 341,2	1 823,8	3 700.6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250.9	255,5	1 234.2	1 470,9	3 211.5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177.6	1 750.8	3 457.8	1 381,3	283.6	68.5	Aug.
220.2	247,2	1 018,8	2 429.8	3 916,0	2 003,2	181.3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204.0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226.5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241.9	1 028.4	1 715.9	3 174.8	815.3	384.0	88.3	1958 Jan.
184,8	208.5	1 100.3	1 084.4	2 578,0	518.8	211 7	99.2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218.4	256.4	1 225,5	1 680.8	3 381,1	855,6	224,3	121.0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni

Beställningstrafik med lastbil — Maj 1958

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1953 Medeltal per månad	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
2	1954 » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
3	1955 » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
4	1956 » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
5	1957 » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
6	1957: Maj	21 148	4,94	36 356	2 389	15,22
7	» Augusti	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
8	» November	21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
9	1958: Februari	21 255	5,06	31 198	1 963	15,89
10	» Maj	[2] 21 431	5,11	35 589	2 225	15,99
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 552	4,22	6 380	388	16,44
B	Stockholms län	1 105	5,09	2 632	153	17,16
C	Uppsala län	537	5,69	582	38	15,19
D	Södermanlands län	725	4,94	977	61	15,99
E	Östergötlands län	995	5,47	1 490	93	16,01
F	Jönköpings län	775	5,46	921	62	14,97
G	Kronobergs län	459	5,41	351	24	14,73
H	Kalmar län	601	5,89	815	49	16,70
I	Gotlands län	157	4,11	161	10	15,45
K	Blekinge län	339	5,60	417	28	14,67
L	Kristianstads län	695	5,55	678	42	15,99
M	Malmöhus län	1 496	5,23	2 164	155	13,98
N	Hallands län	451	5,17	591	38	15,47
O	Göteborgs och Bohus län	1 829	4,46	4 193	267	15,72
P	Älvsborgs län	1 003	5,25	1 266	86	14,70
R	Skaraborgs län	744	5,19	918	58	15,86
S	Värmlands län	864	4,93	894	59	15,08
T	Örebro län	777	5,55	1 219	77	15,74
U	Västmanlands län	684	5,65	1 151	71	16,28
W	Kopparbergs län	834	5,36	883	56	15,83
X	Gävleborgs län	1 016	6,52	1 762	105	16,76
Y	Västernorrlands län	1 008	4,88	1 861	110	16,88
Z	Jämtlands län	356	4,58	467	28	16,85
AC	Västerbottens län	744	4,92	1 401	85	16,44
BD	Norrbottens län	685	4,60	1 415	82	17,36

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 180 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
2	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
3	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
4	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
5	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
6	3 396	20 396	10 194	33	49	1 511	32 521	106
7	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
8	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
9	2 528	18 806	9 624	34	63	1 444	30 397	107
10	3 173	20 151	9 668	32	54	1 449	32 408	109
A	8	280	4	—	450	9	378	133
B	94	408	280	41	28	38	707	103
C	115	772	431	36	49	59	1 183	98
D	172	970	490	34	47	69	1 631	112
E	213	1 403	652	32	57	97	2 216	108
F	194	1 186	446	27	50	88	1 908	117
G	139	878	395	31	49	67	1 331	105
H	115	885	383	30	70	64	1 582	125
I	63	108	75	41	8	11	192	105
K	43	569	120	17	129	31	813	118
L	135	1 373	479	26	103	82	1 941	105
M	273	1 681	737	30	50	108	2 361	98
N	83	605	279	32	55	47	998	113
O	70	574	206	27	86	37	1 012	130
P	155	1 234	486	28	55	90	1 791	104
R	106	1 182	423	26	102	75	1 684	105
S	173	1 080	736	41	52	81	1 851	102
T	119	877	430	33	71	62	1 499	115
U	153	764	380	33	48	56	1 278	112
W	200	889	568	39	34	75	1 619	111
X	151	748	480	39	49	65	1 502	122
Y	123	622	398	39	39	52	1 153	113
Z	79	219	187	46	18	23	479	118
AC	133	549	430	44	37	46	954	97
BD	64	295	173	37	20	17	345	74

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*[1]					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
2	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
3	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
4	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
5	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
6	167 529	19	263 255	12	64	184	3 257
7	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
8	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
9	160 237	19	258 831	12	62	160	2 898
10	171 607	19	274 026	12	63	171	3 173
A	3 416	11	3 843	10	89	155	2 648
B	2 640	27	4 970	14	53	170	3 022
C	5 693	21	10 241	12	56	181	3 287
D	8 055	20	11 956	14	67	180	3 597
E	12 215	18	19 113	12	64	191	3 725
F	9 669	20	15 070	13	64	193	3 649
G	6 880	19	10 751	12	64	197	3 664
H	8 070	20	12 532	13	64	188	3 989
I	512	38	837	23	61	139	2 248
K	5 599	15	8 080	10	69	176	3 626
L	13 940	14	19 485	10	72	179	3 768
M	13 687	17	20 311	12	67	175	3 024
N	4 621	22	7 778	13	59	189	3 523
O	6 025	17	8 467	12	71	166	2 846
P	8 461	21	14 343	13	59	175	3 048
R	10 795	16	15 311	11	71	179	3 498
S	9 021	21	14 632	13	62	162	3 177
T	8 410	18	14 132	11	60	179	3 497
U	7 317	17	11 837	11	62	185	3 550
W	6 788	24	11 929	14	57	156	3 000
X	7 414	20	15 738	10	47	167	3 212
Y	4 794	24	8 450	14	57	161	2 989
Z	1 445	33	2 695	18	54	143	2 656
AC	4 870	20	9 313	10	52	176	3 164
BD	1 270	27	2 212	16	57	144	2 569

[1] Se not 1 på föregående sida.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Maj 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *May 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	7	1	8	23	9	32	127	92	219	157	102	259
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	6	3	9	30	2	32	153	122	275	189	127	316
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	8	4	12	25	25	50	42	130	172	75	159	234
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	2	1	3	10	3	13	22	33	55	34	37	71
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	3	4	7	5	25	30	28	141	169	36	170	206
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	2	3	5	15	5	20	15	40	55	32	48	80
Cyklister *Cyclists*	6	3	9	16	15	31	20	140	160	42	158	200
Fotgängare *Pedestrians*	3	4	7	10	37	47	23	180	203	36	221	257
Övriga *Others*	—	3	3	2	1	3	8	9	17	10	13	23
Summa *Total*	37	26	63	136	122	258	438	887	1 325	611	1 035	1 646

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	9	14	63	86
7—10 »	2	8	44	54
11—14 »	1	8	47	56
15—17 »	3	39	167	209
18—29 »	18	69	363	450
30—44 »	9	33	203	245
45—59 »	6	34	145	185
60—69 »	5	10	69	84
> 69 »	10	12	48	70
Okänd ålder *Age not stated*	—	31	176	207
Samtliga *Total*	63	258	1 325	1 646
Därav *Of which*				
män *males*	48	177	878	1 103
kvinnor *females*	15	71	358	444
okänt kön *sex not stated*	—	10	89	99

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 139	3 157	4 296
Lastbil *Lorry*	191	467	658
Buss *Bus*	26	96	122
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	117	367	484
Moped *Cycle with aux. motor*	50	274	324
Annan lätt mc *Other light mc*	40	105	145
Spårvagn *Tram*	—	82	82
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	8	6	14
Cykel *Cycle*	56	232	288
Annat fordon *Other vehicle*	40	309	349
Fotgängare *Pedestrian*	37	233	270
Andra trafikelement *Other traffic elements*	26	13	39
Summa *Total*	1 730	5 341	7 071

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Maj 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	5	30	58	94	2	5	42	49
Uppsala »	2	—	4	10	16	2	—	9	11
Södermanlands »	1	7	10	27	45	1	7	19	27
Östergötlands »	2	3	17	39	61	2	5	22	29
Jönköpings »	—	4	10	32	46	—	4	15	19
Kronobergs »	3	3	8	15	29	3	3	11	17
Kalmar »	3	1	10	20	34	3	2	20	25
Gotlands »	—	2	1	4	7	—	2	1	3
Blekinge »	—	5	7	21	33	—	5	9	14
Kristianstads »	2	4	7	29	42	2	7	12	21
Malmöhus »	3	5	31	58	97	3	9	45	57
Hallands »	—	1	8	37	46	—	2	8	10
Göteb. o. Bohus »	1	12	24	39	76	1	15	38	54
Älvsborgs »	3	5	9	25	42	3	5	16	24
Skaraborgs »	2	7	20	40	69	2	8	31	41
Värmlands »	2	5	10	42	59	2	8	16	26
Örebro »	1	3	8	16	28	1	4	8	13
Västmanlands »	1	4	10	31	46	1	6	14	21
Kopparbergs »	—	7	13	16	36	—	7	22	29
Gävleborgs »	1	4	13	27	45	1	5	17	23
Västernorrlands »	2	9	14	22	47	3	18	25	46
Jämtlands »	—	1	7	17	25	—	1	9	10
Västerbottens »	1	3	10	11	25	1	4	13	18
Norrbottens »	4	4	7	13	28	4	4	16	24
Summa *Total*	55	104	288	649	1 076	37	136	438	611

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

May 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	4	11	194	580	789	4	13	240	257
Stockholms län	3	13	37	75	128	3	14	48	65
Uppsala »	3	3	16	43	65	3	3	16	22
Södermanlands »	1	4	29	44	78	1	6	35	42
Östergötlands »	1	4	41	86	132	1	6	44	51
därav Norrköpings stad	—	1	28	33	62	—	1	29	30
Jönköpings län	1	1	21	41	64	1	1	22	24
Kronobergs »	—	—	9	9	18	—	—	10	10
Kalmar »	—	2	9	10	21	—	2	9	11
Gotlands »	1	—	2	4	7	1	—	3	4
Blekinge »	—	2	13	21	36	—	2	14	16
Kristianstads »	1	3	11	27	42	1	3	14	18
Malmöhus »	—	11	78	152	241	—	11	86	97
därav Malmö stad	—	5	54	97	156	—	5	59	64
Hallands län	—	5	21	25	51	—	5	25	30
Göteb. o. Bohus »	5	23	127	323	478	7	23	143	173
därav Göteborgs stad..	3	22	108	306	439	5	22	121	148
Älvsborgs län	1	2	17	22	42	1	2	20	23
Skaraborgs »	—	2	13	28	43	—	2	13	15
Värmlands »	—	4	21	42	67	—	4	24	28
Örebro »	—	6	25	57	88	—	7	29	36
Västmanlands »	1	4	18	42	65	1	4	18	23
Kopparbergs »	1	2	12	26	41	1	2	13	16
Gävleborgs »	—	2	23	41	66	—	2	26	28
Västernorrlands »	—	3	6	44	53	—	3	6	9
Jämtlands »	1	4	6	11	22	1	4	7	12
Västerbottens »	—	—	12	16	28	—	—	13	13
Norrbottens »	—	3	8	36	47	—	3	9	12
Summa *Total*	24	114	769	1 805	2 712	26	122	887	1 035
Hela riket *Sweden*	59	218	1 057	2 454	3 788	63	258	1 325	1 646

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Maj 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *May 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med endast egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	27	99	570	1 478	2 174	478	1 696
3	Därav: i motsatt färdriktning	6	19	83	219	327	174	153
4	i korsande »	11	52	322	725	1 110	106	1 004
5	i samma »	10	28	165	534	737	198	539
6	Mellan fler än två fordon	7	6	30	84	127	47	80
7	Summa	34	105	600	1 562	2 301	525	1 776
8	Därav vid omkörning	11	20	117	319	467	152	315
9	Kollision med parkerat fordon	1	4	30	439	474	12	462
10	Därav vid omkörning	—	—	4	29	33	—	33
11	Kollision med fotgängare	7	45	197	9	258	35	223
12	Därav vid omkörning	—	1	5	—	6	2	4
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	—	1	1	—	1
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	1	2	24	27	23	4
16	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	—	5	26	31	8	23
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	—	8	26	76	110	44	66
20	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
21	Körning av vägen	13	31	129	262	435	362	73
22	Därav vid omkörning	—	—	5	8	13	13	—
23	Kullkörning	—	23	51	24	98	51	47
24	Därav vid omkörning	—	—	2	—	2	1	1
25	Olycka av annat slag	4	1	17	31	53	16	37
26	Därav vid omkörning	—	—	1	1	2	1	1
27	Samtliga olyckor	59	218	1 057	2 454	3 788	1 076	2 712
28	Därav vid omkörning	11	21	134	359	525	171	354
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	54	176	905	2 019	3 154	863	2 291
30	Halvdager	1	12	32	91	136	62	74
31	Mörker med vägbelysning	2	15	82	201	300	33	267
32	» utan »	2	15	37	70	124	115	9
33	Okända ljusförhållanden	—	—	1	73	74	3	71

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

(forts. från sid. 407)
manlagt minskade utdelningen på båt- och redskapslotter, medan utdelningen på manskapslotter liksom nettointäkten ökade. Utvecklingen var dock oenhetlig; i Smögen minskade sålunda utdelningen på manskapslotter. Driftskostnaderna ökade däremot i alla kommunerna; undantag härifrån utgjorde utgifterna för is, lådor, frakter m. m.

I undersökningen har även gjorts en jämförelse mellan yrkesfiskarnas och jordbrukarnas ekonomiska förhållanden, omfattande jordbrukare i storleksgrupperna 2—5, 5—10, 10—20 och 20—30 hektar åkerjord, varvid jämförelsetalen hämtats ur en liknande deklarationsundersökning, för vilken redogjorts i nr 1958: 5 av denna tidskrift. För år 1956 finner man vid denna jämförelse bl. a., att nettointäkten för yrkesfiskarna vid Norrlands och Svealands kuster och i området Malmöhus län—södra Halland liksom vid insjöfisket låg lägre än för jordbrukare med 2—5 hektar, i Östergötland—norra Kalmar län något högre, på Öland och Gotland samt i området södra Kalmar—Blekinge—Kristianstads län väl i nivå med en jordbrukare med 5—10 hektar; på Västkusten ger jämförelsen gynnsammare resultat för yrkesfiskarna men är mindre rättvisande, enär fisket där ofta bedrives i stor skala medan jordbruket i regel är av mindre storleksordning.

JoS

Svin- och hönsräkningen den 14 april 1958

Census of Pigs and Poultry

Statistiska centralbyrån har enligt kungörelsen den 13 april 1956 verkställt en räkning av antalet svin och höns i Götaland, Svealand och Gästrikland den 14 april 1958.

Liksom under de senaste åren har föreliggande räkning utförts i form av en stickprovsundersökning. Skattningarna av det totala antalet svin och höns vid samtliga gårdar i det undersökta området har grundats på uppgifter om totalpopulationens storlek och sammansättning enligt 1956 års jordbruksräkning i stället för 1951 års vid de närmast föregående räkningarna.

Svinräkningen

Av följande tablå framgår antalet svinbesättningar samt antalet svin i april 1950—1958. Siffrorna i tablån avser *Svealand* och *Götaland* (ej Gästrikland).

Antalet svinbesättningar är i stort sett oförändrat sedan april 1957. Jämfört med 1956, då en viss nedgång noterades, föreligger en ökning med 8,6 %. Från 1950 finner man däremot en minskning med ca 14 %.

Antalet svin har enligt tablån sedan april 1957 ökat med 9,4 %. För perioden 1950—1953 framträder en mindre och successiv ökning. Därefter följer en markant ökning 1954, någon minskning 1955, varefter ökningen fortsätter under senare delen av 1956 samt under 1957 och 1958. Särskilt kraftig ökning noteras för april 1957 och enligt den senaste räkningen för april 1958 är antalet svin ej mindre än 62,5 % högre än 1950 och 30 % högre än 1955.

Av jämförelserna i fråga om utvecklingen för antalet besättningar och antalet svin finner man, att antalet svin per besättning oavbrutet ökat under tiden 1950—1958. Särskilt kraftig ökning konstateras för aprilräkningen 1957.

För att belysa svinräkningens omfattning må nämnas, att vid den representativa husdjursräkningen den 3 juni 1957 96,8 % av hela landets svinantal redovisades inom det nu undersökta området.

Enligt resultaten av räkningen uppgår *det totala antalet svin* i april 1958 i *Götaland, Svealand* och *Gästrikland* till 1 959 320, vilket innebär en ökning med 168 930 eller 9,4 % i jämförelse med år 1957. Ökningar av det totala antalet svin föreligger i flertalet län. För perioden 1950—1958 konstateras ökningar av det totala antalet svin i samtliga län. I allmänhet utgör de 50—100 %.

Antalet avelssvin utgör i april 1958 233 580, fördelade på 7 080 fargaltar och 226 500 modersuggor. För antalet avelssvin föreligger sedan april 1957 en sammanlagd ökning med endast 4,6 %, alltså endast ca hälften av den relativa ök-

Tidpunkt	Antal svinbesättningar	Index 1950 = 100	Antal svin	Index 1950 = 100
17/4 1950	143 590	100,0	1 204 100	100,0
23/4 1951	147 370	102,6	1 264 540	105,0
21/4 1952	138 910	96,7	1 303 600	108,3
20/4 1953	140 740	98,0	1 351 050	112,2
20/4 1954	137 900	96,0	1 542 980	128,1
18/4 1955	129 230	90,0	1 504 470	124,9
16/4 1956	114 130	79,4	1 495 520	124,2
15/4 1957	124 580	86,8	1 787 460	148,4
14/4 1958	123 910	86,3	1 956 280	162,5

ningen för det totala antalet svin av samtliga kategorier. Vid oktoberräkningen 1957 konstaterades närmast motsatta förhållanden. Då ökade nämligen antalet avelssvin mer än det totala antalet svin.

I fråga om de olika slagen av avelssvin finner man, att fargaltarna ökat med 6,1 % från april 1957 till april 1958. Antalet modersuggor ökar enligt den nu utförda aprilräkningen med 4,6 % från 1957 till 1958. I fråga om olika kategorier av suggor, för vilka full jämförbarhet mellan de senare årens undersökningar föreligger, har en stark minskning inträtt för första gången dräktiga men ökning för övriga kategorier. Vid närmast föregående oktober- och aprilräkningar ökade däremot samtliga slag av suggor — enligt oktoberräkningen var ökningen särskilt stor för första gången dräktiga. Från april 1957 till april 1958 är minskningen för första gången dräktiga 9 330 (— 16,0 %). Ökningen för övriga dräktiga utgör 11 790 (+ 12,9 %), för digivande och icke dräktiga 5 320 (+ 8,9 %) samt för utslagssuggor 2 110 (+ 29,2 %).

Antalet gödsvin i det undersökta området uppgår den 14 april 1958 till 1 725 740, fördelade på 848 360 svin 3 månader och däröver samt 877 380 grisar under 3 månader. I jämförelse med 1957 föreligger en sammanlagd ökning med 158 630 eller 10,1 %. För svin över 3 månader är ökningen 96 460 (12,8 %) och för grisar under 3 månader 62 170 (7,6 %).

De angivna tendenserna för utvecklingen i fråga om gödsvinen är ungefär desamma, om man ser på den grupp, som ej omfattar hushållssvin, dvs. den grupp, som väntas bli marknadsförd.

Ur materialet till svinräkningen har även uppgifter om antalet hushållssvin erhållits. Antalet sådana svin i det undersökta området uppgår i april 1958 till 91 780 mot 82 140 i april 1957. Den relativa ökningen utgör 11,7 % och är betydligt mindre än vid närmast föregående april- och oktoberräkningar. (En stark minskning från oktober 1957 till april 1958 föreligger för hushållssvinen. Den är främst säsongbetingad).

Relativa förändringar av sammanlagda antalet svin i Svealand, Götaland och Gästrikland den 14/4 1958

Förändringar i % förhållande till	april 1957	oktober 1957
Avelssvin totalt	+ 4,6	— 1,8
Första gången dräktiga suggor	— 16,0	— 2,0
Övriga svin > 3 månader	+ 12,8	— 4,4
< 3 »	+ 7,6	— 2,7
Hushållssvin	+ 11,7	— 42,7
Andra än hushållssvin		
> 3 månader	+ 12,1	+ 2,6
< 3 »	+ 8,2	— 1,7
Summa svin	+ 9,4	— 3,3

Vid jordbruksfastigheter med över 2 ha åker fanns enligt räkningen i april 1958 97,7 % av det totala antalet svin i området.

Som *sammanfattning* konstateras, att det föreligger en minskning av antalet avelssvin i jämförelse med oktober 1957, trots att säsongmässigt en relativt kraftig ökning borde ha inträffat. En reducering av avelssvinstammen har således inträffat under senare tiden, om man tar hänsyn till säsongvariationerna. Denna reducering har redan medfört relativt begränsade ökningar — och i vissa län även minskningar — för gruppen yngre gödsvin. Tendensen överensstämmer

också med att suggbetäckningarna minskat fr. o. m. februari innevarande år. Vidare konstateras, att antalet första gången dräktiga suggor minskat kraftigt mellan de båda senaste aprilräkningarna, och denna tendens synes ha varit särskilt stark under senaste halvåret. En numerär minskning av antalet första gången dräktiga ungsuggor föreligger nämligen från oktober 1957 till april 1958, trots att en stark säsongmässig ökning borde ha inträffat. Särskilt denna tendens innebär, att man nu söker begränsa svinstammens ökning. Även ökningen av antalet utslagssuggor tyder härpå.

Hönsräkningen

I det vid föreliggande hönsräkning undersökta området, dvs. Götaland, Svealand och Gästrikland, redovisades vid 1951 års totala husdjursräkning 95 % av hönsstammen i hela riket. Enligt 1956 års husdjursräkning, som begränsades till enbart jordbruksfastigheter med över 2 hektar åker, fanns också 95 % av hönsstammen vid dessa fastigheter i det nu undersökta området.

Antalet höns uppgår i april 1958 i det undersökta området till 7 083 490, vilket är 47 540 eller 0,7 % mer än 1957. Under de närmast föregående åren 1954—1957 har däremot hönsstammen successivt minskat med sammanlagt 7,9 % (exkl. Gästrikland). Räknat från 1950 utgör minskningen 19,0 %. Ökningen från 1957 till 1958 är för gruppen äldre höns (kläckta 1956 och tidigare) 0,8 % och för yngre höns (kläckta 1957) 0,6 %. Såväl för perioden 1950—1958 som 1954—1958 avser minskningarna huvudsakligen den äldre kategorien av höns, vilket innebär, att man nu nyrekryterar hönsbesättningarna på kortare tid än förut.

Av den för området i april 1958 skattade totala hönsstammen kommer 83,2 % på jordbruksfastigheter med över 2 hektar åker.

Antalet kycklingar i det undersökta området uppgår i april 1958 till 3 690 740. Detta är endast 0,2 % mer än i april 1957. Även under de närmast föregående åren har konstaterats ökningar för kyckligarna i motsats till hönsen. Från 1954 till 1958 ökade kycklingarna 5,6 % (exkl. Gästrikland) och från 1950 ej mindre än 24,6 %. Dessa förändringar beror förmodligen dels på snabbare rekrytering av hönsstammen och dels på ökad uppfödning av slaktkycklingar. De kan även vara påverkade av att man förlagt kläckningarna till tidigare tidpunkt av året än förut varit fallet, medan räkningarna alltid utförts i mitten av april.

Av den för det undersökta området för april 1958 beräknade totala kycklingstammen kommer ca 66 % på jordbruksfastigheter med över 2 hektar åker. För april 1957 var motsvarande tal 64 %.

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska meddelanden 1958: 7.

O. Z./M. G.

Fertility in Different Cohorts 1951—1955

By C.-E. Quensel

The average number of children of women in different age groups on 31/12 1950 has been given previously (1953) in this Review. The annual number of births between 1951—1955 has been lower than the annual number between 1941—1950, but the net reproduction rate is still above 1.

The figures for 31/12 1950 have now been supplemented by corresponding figures for 31/12 1955 (Table 1). The changes in the average number of children are also illustrated in a diagram. In every age group below the age of 45, the average number of children is now higher, e. g. 1,95 for women 40 years of age compared with 1,81 in 1950.

Although the average number has increased (as a consequence of the decreasing proportion of women who never marry in each age group), it is, however, still below the average number corresponding to the net reproduction rate = 1.

A Sample Survey of Marriages and Fertility

By H. Geschwind

As already has been mentioned in this Review (v. no. 10/1956, p. 554) the Central Bureau of Statistics in 1956 was planning an annual sample survey of marriages and fertility in different cohorts of the Population Sample Register. The object of the survey is a study of the relationships between demographic changes and economic and social conditions affecting fertility and family building. The suggested basic annual tabulation programme provides data in three tables. The present paper only includes some figures from the first study of the cohorts 1952—1954. At present they are to be looked upon as illustrations. According to the design of the survey the analysis of the results must be based on a rather long period of observation.

Government Employees and Employees in Quasi-Official Occupational Groups in 1957

By Th. Lindh

Since 1954 the Central Bureau of Statistics has been compiling statistics of government employees and of employees in quasi-official occupational groups. In an article on pp. 378—389 a short account is given of the persons covered as per 1st October 1957. More detailed particulars are to be issued in a special publication which is expected to come out towards the end of 1958.

New State remuneration regulations came in force on 1st July 1957. They contain five salary schemes, A—E. Salary Scheme A covers the majority of the employees, to be more exact 90 % of the total number, Salary Schemes B—E only 1,6 %. The remaining employees are persons in receipt of specific remuneration.

According to Table 1 the number of government employees on 1st October 1957 amounted to a total of 222 130, 68,5 % of them being men and 31,5 % women. There were 59 053 employees in the quasi-official occupational groups, 44 080 of them being primary and infant school teachers and 9 567 policemen.

The distribution of the employees according to salary scales and salary classes may be seen from Tables 2, 3, 4, 8

and 9 and from Table A on p. 379. The women display a considerably less favourable salary-scale distribution than the men. Thus no less than 84 % of the women in the non-military government departments were in Salary Scales 1—10, but only 44 % of the men. In the Government business enterprises the majority, or to be more exact 70 %, of the male employees come under Salary Scales 7—10, while 79 % of the women are concentrated in Salary Scales 1—7.

The number of employees in 1957 as compared to those in 1956 is apparent from Table B on p. 380. In general the figures show a slight increase.

According to Table 6 there were 75 360 wage-earners in Government employment and 10 824 cleaning personnel. Table 7 shows the total Government wage bill, which amounted to 3 934,4 million kronor; this is an increase by 10,6 % on the previous year.

The Norwegian Register of Enterprises

By G. Holmstedt

During the autumn of 1955 and the spring of 1956 a central register of enterprises was set up at the Norwegian Central Bureau of Statistics in Oslo. The basic material used was the particulars obtained from the 1953 General Economic Census; these particulars have been kept up to date with the assistance of the Insurance Funds (»trygdekassene») offices in the communes. These offices, having been given lists of the enterprise units in their respective communes, have been commissioned to make any necessary changes in the data on the enterprise units and to add any supplementary information.

The register, in particular, covers enterprises in manufacturing, construction, commerce and in a number of services. The register is kept on punched-cards and covers both firms and establishments. Approximately 88 000 establishments are entered on the register, 24 000 of them belonging to approximately 9 500 firms with several establishments. At present the register is used as a basis for the annual statistics on manufacturing and commerce, for wage calculations in manufacturing and commerce and for the statistics of stocks.

This article describes the way in which the register has been drawn up, how it is kept up to date, and the particulars entered on the punched-cards, etc.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
under tiden februari—maj 1958

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, February—May 1958

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Draft manual of educational statistics. Paris 1957. 4:o. 25 s. (UNESCO. ST. R. 17.)

Enlargement of the exchange economy in tropical Africa. New York 1954. 59 s. (United Nations publication. 1954. 2: C: 4.)

FAO legislative series. No. 1. Rome 1957. 4:o. 1. Ricard, R., Animal feedstuffs. Regulations governing their manufacture and sale in European countries. In collaboration with T. Threlkeld.

A manual for economic and functional classification of government transactions. New York 1958. 4:o. 188 s. (United Nations publication. 1958. 16: 2.)

Purposes and methods in fishery statistics. Report of the first international meeting on fishery statistics held in Copenhagen, Denmark, 26th—30th May 1952. Ed. by G. M. Gerhardsen. [Rome 1957?]. 4:o. 348 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Report on the world social situation including studies of urbanization in under-developed areas. Prepared by the Bureau of social affairs . . . New York 1957. 4:o. 198 s. (United Nations publication. 1957. 4: 3.)

Selected agricultural statistics of Eastern European countries 1950—57. Geneva 1958. 4:o. (United Nations.)

Studies in data processing methods. Prepared jointly by Statistical office of the United Nations & Statistics branch, Food and agriculture organization of the United Nations. Provisional ed. [1—3.] Rome 1957. 4:o.

A study of current bibliographies of national official publications. Short guide and inventory compiled by the International committee for social sciences documentation. Ed.: Jean Meyriat. Paris 1958. 260 s. (UNESCO bibliographical handbooks. 7.)

The university teaching of social sciences: demography. A survey prepared under the auspices of the International union for the scientific study of population by D. V. Glass. Paris 1957. 200 s. (UNESCO.)

Water for industrial use. New York 1958. 4:o 44 s. (United Nations publication. 1958. 2 B: 1.)

World forest products statistics. A ten-year summary. 1946—1955. Rome 1958. 4:o. 197 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

World illiteracy at mid-century. A statistical study. Paris 1957. 200 s. (Monographs on fundamental education. 11.) (UNESCO.)

Officiella statistiska publikationer

Brasilien

Mensário estatístico. 1956 ff. Rio de Janeiro. 4:o. (Serviço de estatística econômica e financeira.)

Recenseamento geral do Brasil. 6. 1950. Vol. 1—2, 10, 12, 14—18, 20—30. Rio de Janeiro 1954—56. 4:o. (Conselho nacional de estatística. Serviço nacional de recenseamento.)

Dominikanska republiken

21 años de estadísticas dominicanas. 1936—1956. Ciudad Trujillo 1957. Tv. 8:o. 267 s. (Dirección general de estadística.)

Frankrike

Données statistiques sur la population et les logements de la ville de Paris. (Répartition par îlots.) Paris 1957. 4:o. 623 s. (Institut national de la statistique et des études économiques & Préfecture de la Seine.)

Franska Ekvatorialafrika

Bulletin mensuel de statistique de l'Afrique équatoriale française. Année 11 (1957) ff. Brazzaville. 4:o. (Statistique générale de l'A. E. F.)

Helsingfors

Statistiska månadsuppgifter för Helsingfors. Utg.: Helsingfors stads statistiska byrå. 1957 ff. Helsingfors.

Israel

Economic review. Prepared by the Economic department of the Jewish agency. Vol. 10 (1956/57) ff. Jerusalem.

Italien

Annuario di statistiche industriali. 1956—57. Roma 1956—58. 4:o. (Istituto centrale di statistica.)

Cause di morte 1887—1955. Roma 1958. 4:o. 271 s. (Istituto centrale di statistica.)

Sommario di statistiche storiche italiane 1861—1955. Roma 1958. 4:o. 233 s. (Istituto centrale di statistica.)

Italienska Somaliland

Censimento della popolazione italiana e straniera della Somalia 4 novembre 1953. Roma 1958. 4:o. 170 s. (Istituto centrale di statistica.)

Kina (Folkrepubl.)

Report on fulfilment of the national economic plan of the People's republic of China in 1955. With statistical summary. Issued by the State statistical bureau. Peking 1956. 57 s.

Martinique

Annuaire de la Martinique. 1952/56. Paris 1957. 4:o. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Norge

Artikler fra Statistisk sentralbyrå. 1—3. Oslo 1957.

Husholdningsregnskaper for alderstrygdede mai 1955—april 1956. Oslo 1958. 83 s. (Norges offisielle statistikk. 11: 284.) (Statistisk sentralbyrå.)

Husholdningsregnskaper for jordbrukerfamilier 1954. Oslo 1957. 282 s. (Norges offisielle statistikk. 11: 274.) (Statistisk sentralbyrå.)

Om tilgangen på og behovet for akademisk arbeidskraft. Første rapport fra forskningsrådenes og fellesutvalgets undersökelser. Oslo 1957. 4:o. (Forskningsrådenes fellesutvalg.)

Rumänien

Buletin statistic trimestrial. 1957 ff. Bucureşti. (Direcţia centrală de statistică.)

Sovjetunionen

Vnešnjaja torgovlja. Organ Ministerstva vnešnej torgovli sojuza SSR. 27 (1957) ff. Moskva. 4:o.

Tjeckoslovakien

Statistické zprávy Státního úřadu statistického Republiky československé. 1956 ff. Praha.

Tyskland (Förbundsrepubl.)

Amtliches Gemeindeverzeichnis für die Bundesrepublik Deutschland mit Übersichten über die Verwaltungsgliederung und Angaben über die Zugehörigkeit der Gemeinden zu Ortsklassen, Postleitgebieten und einigen wichtigen Verwaltungseinheiten. Hrsg.: Statistisches Bundesamt. Ausg. 1957. Wiesbaden 1958. 4:o. 713 s.

USA

Employees in nonagricultural establishments, by industry division. Employment, hours, and earnings. [Washington] 1957. 4:o. (Department of labor. Bureau of labor statistics.) Lösa blad.

Statistical classification of commodities imported into the United States with rates of duty and tariff paragraphs ... 1954 ed. [Washington] 1957. 4:o. 1033 s. (Department of commerce. Bureau of the census. Schedule A.) Lösa blad.

Statistical classification of domestic and foreign commodities exported from the United States . . . 1958 ed. Washington 1957. 4:o. 1144 s. (Department of commerce. Bureau of the census. Schedule B.) Lösa blad.

United States census of agriculture: 1954. Vol. 1—3. Washington 1956. 4:o. (Department of commerce. Bureau of the census.)

Övriga publikationer

Beaujeu-Garnier, J., Géographie de la population. T. 1. Paris 1956. (Géographie économique et sociale.)

Bell, W. D., A management guide to electronic computers. New York [m. fl.] 1957. 403 s.

Bibliografi over Norges offentlige publikasjoner. Utg. av Universitetsbiblioteket i Oslo. 1956. Oslo 1957.

Bibliografia sui metodi statistici e le loro applicazioni. Elenco dei principali scritti di autori italiani pubbl. col concorso dell'Istituto internazionale di statistica e dell'Istituto di statistica ... dell'Università di Roma. Roma 1957. 4:o. 56 s. (Società italiana di statistica.)

Björkqvist, H., Prisrörelser och penningvärde i Finland under guldmyntfotsperioden 1878—1913. En struktur- och konjunkturanalys. Helsingfors 1958. 391 s. (Publikationer utg. av Finlands banks institut för ekonomisk forskning. Ser. B: 19.)

Carter, C. F., & Roy, A. D., British economic statistics. A report. Cambridge 1954. 188 s. (Economic and social studies. 14.) (The national institute of economic and social research.)

Coontz, S. H., Population theories and the economic interpretation. London 1957. 200 s. (*International library of sociology and social* reconstruction.)

Eldridge, H. T., Population policies: a survey of recent developments. Washington 1954. 153 s. (The International union for the scientific study of population.)

Electronics in management. Ed. by Lowell H. Hattery and George P. Bush. Washington 1956. 207 s.

The influence of sales taxes on productivity. Publ. by the European productivity agency of the Organisation for European economic co-operation. Paris 1958. 268 s. (Project. No. 315.)

International co-operative alliance. Statistics of affiliated organisations. 1949/50—1954/55. London 1952—57. 4:o.

International statistical standards: an annotated bibliography of the statistical recommendations of international conferences, meetings, and agencies. Washington 1955. 4:o. 144 s. (Inter American statistical institute.)

Introduction to operations research. [Utg. av] C. West Churchman, Russel L. Ackoff, E. Leonard Arnoff. New York [m. fl.] 1957. 645 s.

Kalina, P., Handwörterbuch der polnischen und deutschen Sprache. 8. Aufl. 2. Berlin-Schöneberg [m. fl.] 1956. 752 s. 2. Deutsch-polnisch.

L'Eltore, G., La tubercolosi in Italia. Roma 1947. 284 s. (Federazione italiana per la lotta contro la tubercolosi.)

Linder, A., Planen und Auswerten von Versuchen. Eine Einführung für Naturwissenschafter, Mediziner und Ingenieure. Basel [m. fl.] 1953. 182 s. (Lehrbücher und Monographien aus dem Gebiete der exakten Wissenschaften. Reihe der experimentellen Biologie. Bd 13.)

Morice, E., & Chartier, F., Méthode statistique. P. 1—2. Paris 1954. 4:o. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

The network of intra-European trade. Trade by product in 1956. Paris 1957. Tv. 8:o. 216 s. (OEEC statistical bulletins. Foreign trade).

Nordic economic cooperation. Report by the Nordic economic cooperation committee. General part: Plan for closer economic cooperation. Copenhagen 1958. 143 s.

The pulp and paper industry in the USA. A report by a mission of European experts. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1951. 378 s.

Raum und Geschichte in der Weltgeschichte. Bevölkerungs-Ploetz. Bearb. von Ernst Kirsten . . . Bd 1—2. Würzburg 1956.

La recherche et l'exploitation du pétrole brut et du gaz naturel dans la zone OECE. Publ. par l'Organisation européenne de coopération économique. Paris 1957. 4:o. 81 s.

Rivista di economia agraria. A cura dell'Istituto nazionale di economia agraria. Vol. 12 (1957) ff. Roma.

Schwartz, R. J., The complete dictionary of abbreviations. New York 1955. 211 s.

Schwarz, A., Zahlen beweisen. Anleitung zum Beurteilen und Auswerten von Statistiken. Zürich 1954. 110 s.

Stamp, L. D., Asia. A regional and economic geography. 9. ed. rev. London [m. fl.] 1957. 726 s.

Standards of probability sampling for legal evidence. [Utg. av] the Society of business advisory professions in cooperation with the Graduate school of business administration of New York university. New York [1957?]. 39 s. (Current business studies. Nr 26.)

Statistica e sociologia sanitaria. Lezioni e studi di Giovanni L'Eltore . . . V. Rustichelli. 2. ed. Roma 1956. 443 s.

Statistics of non ferrous metals. Production, consumption, foreign trade, breakdown of uses. 3 (1956). Paris 1957. 4:o. (Trends in economic sectors. Organisation for European economic co-operation.)

Systems and procedures. Publ. by the Systems and procedures association of America. Vol. 8 (1957) ff. New York. 4:o.

Taeuber, C., & Taeuber, I. B., The changing population of the United States. For the Social science research council in cooperation with the Department of commerce, Bureau of the census. New York [m. fl.] 1958. 357 s. (Census monograph series.)

Textiles. Foreign trade. 1955/56: 1—2. Paris 1957. 4:o. (OEEC statistical bulletins).

Textiles. Production and consumption statistics. 1954/56. Paris 1957. Tv. 8:o. (Organisation for European economic co-operation.)

Wandlungen in der Maschinenversorgung Europas. Ausg. Herbst 1951. München 1951. 4:o. 135 s. (Schriftenreihe des Ifo-Instituts für Wirtschaftsforschung. Nr. 12.)

Bokanmälningar

Book Reviews

The university teaching of social sciences: Statistics. A survey prepared and ed. on behalf of the International Statistical Institute, the Hague by P. C. Mahalanobis. Paris 1957. 209 s. (UNESCO.)

För Unescos räkning har en serie internationella översikter av undervisningen i samhällsvetenskapliga ämnen utarbetats, och den del, som behandlar statistiken har nu utkommit. Den är utarbetad av professor P. C. Mahalanobis och hans medarbetare vid det indiska statistiska institutet i Calcutta på grundval av rapporter från tjugofem länder.

Arbetet består dels av en allmän internationell översikt av statistikundervisningen, dels av en redogörelse för statistikundervisningen i varje land för sig.

Efter en inledande historisk återblick kommer författaren in på utformningen av dels kurser i allmänbildande syfte, dels kurser för dem, som har statistik som huvudämne, för dem som har statistik som biämne och slutligen för dem, som väljer tjänstemannabanan.

Antalet självständiga statistiska institutioner är störst i Förenta staterna, Storbritannien, Ryssland och Indien. Man blir emellertid förvånad, när man finner att Argentina, Brasilien, Frankrike, Italien, Spanien, Sverige och Ryssland har »åtminstone en» väletablerad statistisk institution, medan det i nästa mening framhålles, att Australien, Pakistan och Jugoslavien vardera har två universitet med oberoende statistiska institutioner. Men på nästa sida nämns att filosofie kandidatexamen i Sverige kan avläggas vid »åtminstone två universitet».

I utlandet är möjligheten att välja statistik som huvudämne i en lägre akademisk exa-

men mycket begränsad. De högre statistiska studierna bygger därför oftast på en lägre examen med något närliggande ämne, företrädesvis matematik eller nationalekonomi som huvudämne. I några länder, såsom Tyskland och Frankrike intar ämnet ej heller i den högre utbildningen en självständig ställning utan betraktas som en del av matematiken eller nationalekonomin.

Ifråga om den praktiska utbildningen i statistik framhålles att den i stort sett blivit dåligt tillgodosedd vid universiteten. Ibland meddelas denna undervisning vid institut utanför universiteten, såsom det indiska institutet i Calcutta, institutet för planering och statistik i Warszawa och den till nationella institutet för statistik i Paris knutna utbildningskursen. I Moskva ges yrkesutbildning vid institutet för ekonomi och statistik. Å andra sidan gives i ett flertal länder kurser speciellt lämpade för dem, som redan anställts som tjänstemän.

Unesco har tillsammans med Internationella statistiska institutet anordnat utbildningskurser samt upprättat mera stadigvarande institutioner i Calcutta, Beirut och Manila. Fördelen med dessa regionala centra i underutvecklade länder är att områdets egna problem kan ägnas tillräcklig uppmärksamhet. Således började man i Indien använda moderna statistiska metoder för att lösa problem om regn och flodkontroll, jordbruk och ekonomisk planering, och denna statistiska forskning, som inriktade sig på områdets egna behov, har verksamt bidragit till de snabba framstegen.

I allmänhet har den statistiska institutionen vid ett universitet ej hand om all undervisning i statistik. Medan kurser i statistik för nationalekonomer, matematiker, agronomer och ingenjörer vanligen anordnas av respektive institutioner själva, förekommer det ofta att psykologer, pedagoger och biologer i stället anlitar den statistiska institutionen eller om en sådan institution saknas, den matematiska institutionen. Meningarna är delade om vilken anordning som är bäst. Den som skall meddela kurser av här nämnt slag bör ju väl känna till studenternas huvudämne för att realistiskt kunna behandla där förekommande problem.

Föreläsningar synes fortfarande vara den dominerande undervisningsformen. Diskussioner och seminarieövningar kan ju förekomma endast om deltagarantalet är litet. Ungefär en tredjedel av studentens tid upptages av praktiska övningar. De hämmas emellertid ofta av brist på undervisningsmateriel, speciellt räknemaskiner. Endast i Ryssland är det praktiska arbetet ordnat som »praktik». Studenterna får där arbeta i statistiska kontor, kollektivjordbruk eller industriföretag.

De nationella översikterna är överskådligt uppställda och har såvitt möjligt uppgjorts efter samma mall. För varje land följer sålunda efter en översiktlig framställning av möjligheterna att erhålla undervisning i statistik särskilda avsnitt om undervisningens organisation, om den praktiska utbildningen samt om forskningen och till sist en avslutande kommentar.

Statistikundervisningen befinner sig i snabb utbyggnad, och det är därför tacknämligt att denna intressanta utredning sammanställts.

Ejnar Lyttkens

Estadística. Journal of the Inter American Statistical Institute. Vol. 15 (1957): 55. A subject issue on sampling.

The Inter American Statistical Institute skapades 1940 som en för alla de amerikanska staterna gemensam organisation med uppgift att bl. a. befrämja den officiella statistikens utveckling i dessa stater.

Ett viktigt instrument för detta arbete är institutets tidskrift, vars latinamerikanska titel är Estadística. Även om innehållet i hög grad är präglat av institutets inriktning på amerikanska (och speciellt latinamerikanska) förhållanden, förtjänar tidskriften att uppmärksammas även i andra världsdelar. Det är därför tacknämligt, att den finns tillgänglig i statistiska centralbyråns bibliotek.

Av största betydelse för den officiella statistikens utveckling i Latin-Amerika har varit, att ett stort antal läroböcker, uppsatser m. m. översatts till spanska och portugisiska; grunden för en sund *statistik*-produktion är och förblir en sund *statistiker*-produktion. Juninumret 1957 av Estadística (Vol. 15, nr 55) är ett intressant led i institutets strävan att sprida kunskap om moderna statistiska metoder.

Juninumret har helt ägnats åt sampling. Största delen av de cirka 400 sidorna upptas av »sampling-artiklar» på spanska eller portugisiska; varje sådan artikel inleds med en sammanfattning på engelska. Valet av artiklar är mångsidigt. Där finns ett par artiklar av teoretisk natur; men flertalet artiklar beskriver konkreta tillämpningar av sampling. Att man icke behöver till varje pris »sälja» sampling framgår av att man medtagit en artikel, som relativt utförligt redovisar samplingmetodens begränsningar som grundval för produktion av regional statistik.

Av särskilt intresse — icke minst för oss i Sverige — är de utförliga redogörelser, som lämnas dels för utbildningen i sampling vid universitet och olika specialutbildningscentra, dels för användningen av sampling i officiell statistikproduktion. Av dessa senare redogörelser framgår, att den »sample survey-mindedness», som skapats under de sista 10 åren, fått tillfälle att komma till konkret uttryck i ett stort antal fall. Det värdefulla med dessa tillämpningar är icke endast, att de möjliggör produktion av bättre statistik till lägre kostnad än förr; de

representerar också ett viktigt och många gånger oundgängligt hjälpmedel i utbildningen av sampling-statistiker. Härvidlag har man på många håll i världen och i första hand i länder som gärna vill betraktas som »välutvecklade» mycket att lära av de amerikanska arbetsformerna.

Tore Dalenius

Moser, C. A., Survey methods in social investigation. London 1958. 352 s. 35 sh.

Denna bok ger en elementär men ganska bred framställning av modern statistisk teknik på samhällsundersökningarnas område och fyller därmed en lucka i den statistiska litteraturen. Stickprovsteorin finns förut redovisad i flera utmärkta läroböcker. Uppläggningen och genomförandet av mer renodlat sociologiska undersökningar behandlas i en stor litteratur. Däremot har man hittills saknat en allmän översikt från statistiska utgångspunkter över de olika faserna i en undersökning.

Boken handlar om »social surveys», men författaren nödgas inleda med förklaringen att han inte kan ge en enkel och gripbar definition av detta begrepp, och det skall man nog inte lasta honom för. De behandlade metoderna är emellertid av relevans för offentliga utredningar, officiell statistik, marknads- och opinionsundersökningar, sociologisk forskning m. m. De olika kapitlen behandlar bl. a. Planering av undersökningar, Undersökningarnas omfattning, Sampling (fyra kapitel), Postundersökningar, Intervjuundersökningar, Frågeformulär, Undersökningsfel, Bearbetning, Analys och resultatredovisning.

Även i en bok om undersökningsmetoder kan man inte helt frigöra sig från de institutionella förhållandena. Detta är en brittisk bok, som beskriver hur man kan gå tillväga vid undersökningar i Storbritannien. Ett exempel. När man gör urvalet av enheter — t. ex. personer som skall intervjuas — för en stickprovsundersökning, måste man utgå från något slags förteckning över alla dem, som kan komma i fråga, eller också bygga upp ett entydigt urvalssystem på något annat sätt. I det senare fallet kan man t. ex. låta urvalet avse små geografiska områden, ibland kvarter, och sedan inkludera alla personer där eller vissa av dem i undersökningen. Vilken väg man bör välja beror av tillgången på förteckningar, kartor etc. I Storbritannien har man ingen befolkningsregistrering av samma typ som i Sverige, men man utnyttjar bl. a. de vallängder som upprättas till de allmänna valen. Kvartersurval och andra former av area sampling tycks inte användas i på långt när samma utsträckning som i Förenta staterna.

Om bokens anknytning till brittiska förhållanden kan tilläggas att en utländsk läsare inte behöver känna sig särskilt störd härav, i synnerhet som framställningen kunnat göras mer konkret än annars skulle ha blivit fallet. Överhuvud taget tycks det emellertid vara svårt att skriva en lärobok i statistisk metodik på sådant sätt, att läsaren känner sig ha ett verkligt stöd, när de praktiska svårigheterna tornar upp sig i en undersökning. Moser har — enligt recis uppfattning — lyckats förhållandevis bra härvidlag. Detta sammanhänger nog delvis med den mer vetenskapliga syn på själva den statistiska metodiken, som trängt fram under senare år. Man utför nu noggrant planerade experiment just med syfte att möjliggöra tillförlitliga jämförelser mellan olika metoder. Moser redovisar ett flertal sådana experiment, varigenom läsaren får grepp på själva metod*problemen* och åtminstone någon ansats till lösning av dem. Exemplen är i regel hämtade från den serie av studier rörande stickprovsundersökningarnas metodik, som under 50-talet har utförts vid London School of Economics av en arbetsgrupp under ledning av professor M. G. Kendall. Moser har varit medlem av denna grupp.

Ännu är det långt kvar till den dag, då problemen vid insamling och bearbetning av statistiska data blivit lika fullständigt penetrerade som exempelvis samplingproblemen — ett förhållande som starkt betonas i denna bok. Detta gör att man ofta — kanske i regel — har anledning att känna sig tveksam inför valet mellan olika förfaranden. En läroboksförfattare har det följaktligen inte lätt. Moser har valt att taga ståndpunkt i omstridda frågor, dock utan att binda sig alltför hårt och med redovisning av andra uppfattningar. För att nämna ett mindre exempel. Det har framgått av vissa undersökningar att de uppgiftsinsamlare (intervjuare), som får tillfälle att öva sig i granskning och kodning av ifyllda blanketter, utför ett bättre arbete än andra uppgiftsinsamlare. Man behöver sålunda inte göra så många korrigeringar vid granskningen av uppgiftsmaterialet från dem. Häremot anmärks emellertid att förbättringen kan vara skenbar — den som vet hur granskning och kodning går till har lättare att dölja felaktigheter, som han upptäcker under eller efter uppgiftsinsamlingen.

Man kan nog tycka att författaren är väl »förståelsefull» i vissa avseenden. Han utvecklar detaljerat riskerna med bortfall i undersökningar men tycks i praktiken acceptera även ganska stora bortfall. På sina håll kan man också spåra den synpunkten att »man får göra så gott man kan» — en inställning som det naturligtvis inte kan sägas mycket om i princip, men som ändå kan vara farlig. Vid en okritisk tillämpning av ett sådant resonemang kan ju nästan vad som helst tillåtas, t. ex. alldeles för få undersökningsenheter för att resultaten skall ha något som helst värde.

Vad man kan fråga om, och *hur* man bör fråga ägnas stort utrymme. »There is no

difficulty in asking women about their husbands' incomes, or in obtaining answers from most of them, but such answers may have little accuracy.» »If one asks 'What kind of house do you have?' some people will answer that it is semi-detached, others that it is suburban, others that it is a very pleasant one and so on.»

Prognosproblemet behandlas i anslutning till det fatala misslyckandet med valprognoserna i Förenta staterna 1948, då president Truman blev omvald trots (eller kanske tack vare) alla förutsägelser om motsatsen.

Stickprovsteorin omspänner främst olika sätt att uppskatta en viss storhet. Särskilt de mer vetenskapligt inriktade stickprovsundersökningarna syftar emellertid till något annat: liksom i flertalet experimentella undersökningar vill man söka klarlägga orsakssammanhang. Några av de principiella och praktiska problem, som här uppställer sig, behandlas ganska utförligt i bokens första och sista kapitel. Författaren anknyter bl. a. till den nu över hela världen aktuella diskussionen om sambandet mellan rökning och cancer. Han framhäver de stora svårigheter som uppställer sig, när man saknar möjlighet att göra regelrätta experiment utan tvingas leta efter andra sätt att taga hänsyn till de ovidkommande faktorernas inverkan på undersökningsresultaten.

Knut Medin

Statistical yearbook, 9 (1957). New York 1957. 4:o. 674 s. (Statistical Office of the United Nations.) Kr 34:50 häft., 42:75 inb.

United Nations Statistical Office har givit ut nionde årgången av Statistical Yearbook. Den nya årgången innehåller liksom de föregående statistiska uppgifter om befolkning, näringsliv, finansväsen och sociala och kulturella förhållanden i olika länder. Den är den hittills största med sina 191 tabeller, som jämte text och index fyller 674 sidor.

Ett helt nytt kapitel om internationell ekonomisk hjälp till underutvecklade länder har introducerats i denna årgång. Tabellerna i detta avsnitt redovisar (i USA-dollar): anslag och lån till underutvecklade länder, total hjälp i relation till befolkning och bruttonationalprodukt per capita samt olika länders bidrag till organisationer för internationell teknisk hjälp.

I den nya årgången ingår dessutom tre andra helt nya tabeller: 1) oceanfraktindex, 2) centralbankernas diskonton och 3) boköversättningar. I tabellen om centralbankernas diskonton redovisas diskontot i januari 1948 och förändringarna fram till juni 1957 samt medeltal under vissa förkrigsår. I tabellen om översättningar redovisas för ett 30-tal länder antal publicerade översättningar för åren 1954 och 1955 med fördelning på originalspråk och ämnesgrupp.

I avdelningen Industriell produktion publiceras i tabellen »World index of industrial production» de nya indextal som nyligen framräknats av UN:s Statistical Office. De nya indextalen visar den totala industriproduktionen för världen i dess helhet och för fyra kontinentala regioner icke blott som tidigare med fördelning på »mining» och »manufacturing» utan även med fördelning på de 14 mest betydande industrigrupperna. I företalet påpekas, att detta är det första försök som gjorts att beräkna så detaljerade världsindextal för den industriella produktionen.

Flera andra tabeller i årsboken har omarbetats och utvidgats.

Det kan slutligen påpekas att denna årgång innehåller betydligt fylligare statistiska uppgifter för Sovjetunionen och de östeuropeiska staterna än föregående årgång.

Siri Söderman

Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik. Hrsg. von O. Anderson, München, und W. Winkler, Wien. Bd 1 (1958): H. 1. Würzburg: Physica Verlag. Pris: 18 DM per bd.

De båda kända tyskspråkiga statistiska tidskrifterna »Mitteilungsblatt für mathematische Statistik» och »Statistische Vierteljahresschrift» har från och med 1958 sammanslagits till en ny tidskrift, som fått titeln »Metrika, Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik».

Både Mitteilungsblatt für mathematische Statistik och Statistische Vierteljahresschrift grundades för 10 år sedan. Den förra utgavs av Institut für Statistik vid universitetet i München under redaktion av Oskar Anderson och Hans Kellerer, München, samt Hans Münzer och Kurt Stange, Berlin, den senare av Institut für Statistik vid universitetet i Wien under redaktion av Wilhelm Winkler.

I företalet till det första häftet av Metrika, som nyligen utkommit, konstateras, att den politiska utvecklingen före och under det andra världskriget, som medförde en tudelning av den västliga världen, i hög grad hade hämmat studiet av de moderna matematisk-statistiska metoderna i både Tyskland och Österrike. Tanken bakom grundandet av de båda tidskrifterna för tio år sedan var att inhämta det försummade på detta område. Mitteilungsblatt für mathematische Statistik kom därvid framför allt att ägna sig åt den statistiska teorin medan Statistische Vierteljahresschrift huvudsakligen blev språkrör för införande av ekonometriska metoder.

Beslutet att sammanslå de båda tidskrifterna till en motiveras med statistikens egen utveckling under de gångna åren. Att behärska de matematisk-statistiska metoderna har blivit alltmer krävande framhålles det, samtidigt som den tillämpade sta-

tistiken utvidgar sitt område till att omfatta allt flera vetenskaper. Med hänsyn härtill har det synts utgivarna mera rationellt att samla de tillgängliga vetenskapliga resurserna omkring en enda gemensam tidskrift för teoretisk och tillämpad statistik.

Såsom utgivare av tidskriften står professorerna Oskar Anderson, München, och Wilhelm Winkler, Wien. Utgivarna meddelar vidare i företalet, att tidskriften även skall söka befordra samarbetet med utländska statistiker. Artiklar kommer alltså att publiceras även på engelska och franska. Denna tidskriftens internationella inriktning framträder redan i det första häftet, som utom artiklar av tyska vetenskapsmän innehåller två uppsatser på engelska, den ena av professor M. H. Quenouille vid London School of Economics and Political Science, den andra av två danska vetenskapsmän, S. Danö och E. L. Jensen, från Köpenhamns universitet.

Tidskriften innehåller även en recensionsavdelning. Den beräknas utkomma med tre häften om året.

Siri Söderman

Statistisches Taschenbuch 1958. Wiesbaden: W. Kohlhammer Verlag, Stuttgart 1958. 264 s. (Bundesrepublik Deutschland. Statistisches Bundesamt.) Även med engelsk och fransk titel och text. Pris DM 6:80.

En del länder utger vid sidan av sin statistiska årsbok också officiella tabellsammanställningar i mindre format ned till västfickans. I en och annan av dessa har man tagit sikte särskilt på turisterna och tillfogat en textavdelning med reseupplysningar. Men i allmänhet har man gjort fickårsboken till ett koncentrat av den stora årsboken. I många fall har man lättat upp den med grafiska framställningar till de viktigaste serierna. Medan de egentliga årsböckerna praktiskt taget alla är tvåspråkiga, är det i fickårsböckerna sällan plats för mer än ett språk.

Västtyskland har nu också givit ut en liknande publikation. Den har formatet 12 × 16,5 cm. Utom den trespråkiga upplaga, som här anmäles, finns det även en helt tysk upplaga. I den förra har man funnit på att kombinera de tre språken på det sättet, att själva tabellinnehållet med tysk text satts på vänstersidan av varje uppslag och högersidan fyllts ut av motsvarande tabellhuvud och textspalter på engelska och franska, så att de båda sidorna typografiskt sett är i jämvikt.

I en första tabell ges några huvuddata, som utformats så att de ger upplysning särskilt för Västtyskland, för Östtyskland och för områdena öster om Oder-Neisse. I övrigt gäller bokens tal där ej annat sagts tyska förbundsrepubliken utom Saar och Västberlin.

Urvalet av tabeller synes vara gjort med omsorg, så att alla de viktigaste områdena av statistiken är täckta. Det internationella har begränsats mer än det tyska och upptar i fickårsboken bara några sidor. Bland de nyaste data märks resultaten av hantverksräkningen 1957 och en ny uppskattning av socialprodukten, som också räknats i konstanta priser.

En ganska stor del av tabellerna innehåller tal för vart och ett av de tre eller fyra sista åren, och ibland finns årssiffror tillbaka till 1950. Den starka ekonomiska utvecklingen under denna tid i Västtyskland belyses väl av tabellerna.

Det finns åtskilligt i den tyska fickårsboken, som man förgäves söker i svensk statistik, t. ex. fruktskörden eller bussarnas trafikarbete.

Trycket förefaller gott. Inga kolumnlinjer finns i sifferdelen av tabellerna. Att leta efter sifferfel är naturligtvis inte lönande. Det bör kanske dock nämnas att två fel observerats vid en hastig genombläddring, ett i tabellen över valutakurser (Irland) och ett i den internationella tabellen (Österrike, antal förvärvsarbetande).

Två kartor är infogade i boken, men den saknar diagram. Sådana fyller eljest väl sin plats i en publikation av detta slag, såväl i den vanliga formen av kurvor och staplar som i kartogramformen. Kanske man kan hoppas att några sådana medtagas, när Statistisches Bundesamt nästa gång utger sin prydliga fickårsbok.

Det kan slutligen konstateras att även här görs en viss turistpropaganda, nämligen med en lista över bad- och kurorter.

Yngve Fritzell

STATISTISK TIDSKRIFT

8 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 8 AUGUSTI 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 440
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 443
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 440, 444
Traktorer 446
Bilar fördelade efter drivmedel 447
Förändringar i beståndet av motorfordon 448
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 442, 449
Års- och kvartalsuppgifter 441, 454
Brott som kommit till polisens kännedom 442, 456
Konkurser och protesterade växlar 458
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957.
Preliminära uppgifter 453, 460
Nyvalen till andra kammaren den 1 juni 1958 462
Arealinventeringen den 2 juni 1958 462
Traktordriften m. m. i jordbruket år 1957 464
Preliminär försäkringsstatistik för 1957 och första halvåret 1958
465, 481

CONTENTS

TABLES

Commentary 440
Local savings banks statistics, quarterly 443
Registered motor vehicles 440, 444
Road accidents:
Monthly data 442, 449
Annual and quarterly data 441, 454
Offences known to the police 442, 456
Bankruptcies and protested bills 458
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 453, 460
The extraordinary elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1958 462
Survey of acreage 2nd June 1958 462
Tractors etc. in agriculture in 1957 464
Preliminary insurance statistics: 1957 and Jan.—June 1958 .. 465, 481

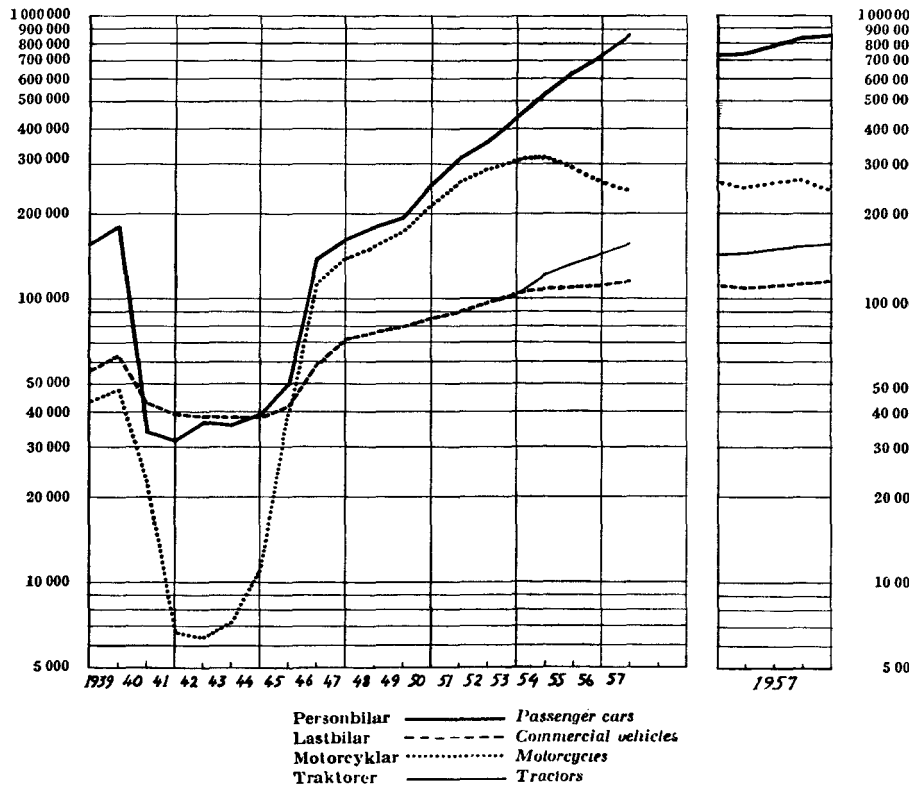
Kommentar

Commentary

Motorfordonsbeståndet. Vid utgången av fjärde kvartalet år 1957 omfattade motorfordonsbeståndet 986 952 bilar, varav 862 992 personbilar, 115 797 lastbilar och 8 163 bussar, samt 247 587 motorcyklar, 155 173 traktorer och 29 208 släpvagnar jämte släpslädar. Under nämnda kvartal har antalet personbilar ökats med 20 958 mot 11 669 under samma kvartal år 1956. Lastbilarnas antal har stigit med 1 242 mot 1 181, traktorernas med 2 177 mot 2 822, medan motorcyklarnas minskats med 17 215 mot 18 749 vid samma tid året förut.

Av de olika förändringar, som inverkar på beståndet av registrerade fordon, har överföringarna till och från bilreservregistret spelat en avsevärt mindre roll under ifrågavarande kvartal än under motsvarande tid året innan. Antalet definitivt avregistrerade bilar har varit något större än föregående år. Av personbilar har sålunda 5 943 avregistrerats mot 4 332 samma kvartal år 1956, av lastbilar 1 212 mot 1 072 och av motorcyklar

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

4 825 mot 4 498. Antalet nyregistrerade personbilar har varit 35 364 mot 30 115 samma kvartal år 1956, lastbilar 3 501 mot 3 498 samt motorcyklar 1 553 mot 2 275.

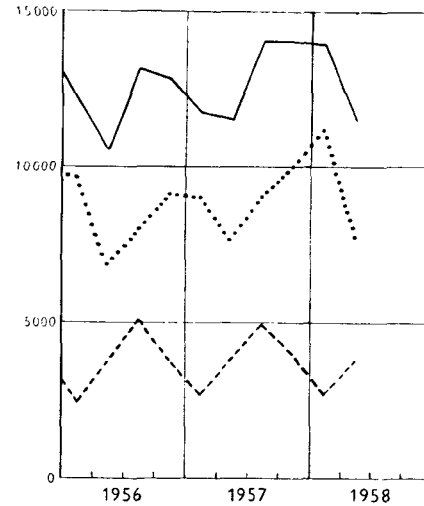
Vägtrafikolyckor. I jämförelse med andra kvartalet 1957 har antalet vägtrafikolyckor, som orsakat personskada, enligt de nu föreliggande preliminära uppgifterna för andra kvartalet 1958 minskat för hela riket med 2 %. Då samtidigt antalet olyckor med enbart egendomsskada till följd ökat med 1 %, har det totala antalet vägtrafikolyckor förblivit procentuellt oförändrat. Vidstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna fr. o. m. första kvartalet 1956. De absoluta talen återfinnes i tabellen på sid. 454.

Av personskadeolyckorna har de med dödlig utgång minskat från 204 under andra kvartalet 1957 till 176 under samma kvartal 1958 eller med 14 %, medan de övriga minskat från 3 693 till 3 631 eller med 2 %. Siffrorna för dödsolyckorna bör ses mot bakgrunden av den ovanligt starka ökningen av dessa olyckor under andra kvartalet 1957, som i jämförelse med andra kvartalet 1956 uppgick till inte mindre än 39 %.

Utvecklingen inom tättbebyggda områden jämfört med icke tättbebyggda företer under andra kvartalet 1958 inte några enhetliga drag. Sålunda har jämfört med andra kvartalet 1957 antalet dödsolyckor minskat kraftigare inom tättbebyggda (18 %) än inom icke tättbebyggda områden (11 %), medan förhållandet varit det motsatta i fråga om de övriga personskadeolyckorna (oförändrat resp. 4 % minskning). De inrapporterade egendomsskadeolyckorna har i tättbebyggda områden minskat med 1 %, men i icke tättbebyggda områden ökat med 6 %.

I förhållande till första kvartalet 1958 har antalet vägtrafikolyckor som orsakat personskada ökat med 43 %, därav dödsolyckorna med 27 %. En jämförelse med år 1957 visar att ökningen från första till andra kvartalet då för samtliga personskadeolyckor uppgick till 46 %, därav för dödsolyckorna till 45 %. Den säsongmässiga minskningen av egen-

Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor
Number of Road Accidents: Quarterly data

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

domsskadeolyckorna utgör 32 %, medan motsvarande minskning från första till andra kvartalet 1957 var 16 %. Som helhet visar första halvåret 1958 en viss förbättring av trafiksäkerhetssituationen beträffande personskadeolyckorna, vilka jämfört med samma halvår 1957 minskat med 2 %. Dödsolyckorna enbart har minskat med 9 %, under det att egendomsskadeolyckornas antal fortsätter att stiga. Ökningen uppgår till 14 %.

Omkörningsolyckornas andel av det totala antalet olyckor har ökat i jämförelse med första kvartalet 1958. Medan under detta kvartal 11 % av samtliga olyckor inträffat i samband med omkörning, är motsvarande procenttal för andra kvartalet 15. Andelen omkörningsolyckor är ungefär lika stor för de olika grupperna olyckor både vid fördelning efter skadepåföljd och på tättbebyggda och icke tättbebyggda områden. Mörkerolyckornas andel har, huvudsakligen på grund av årstiden, sjunkit från 27 %

under första kvartalet till 12 % under andra kvartalet 1958.

Antalet i trafiken dödade och skadade personer har under andra kvartalet 1958 i jämförelse med samma kvartal året före nedgått från 4 899 till 4 776, vilket utgör 3 %. Antalet dödade har minskat från 230 till 188 eller med 18 % och antalet svårt skadade från 812 till 687 eller med 15 %, medan antalet lindrigt skadade ökat från 3 857 till 3 901, vilket motsvarar 1 %. Ökningen faller huvudsakligen på bilpassagerarna och mopedisterna, för vilka en ökning noteras med 34 resp. 11 %.

Brottsligheten. De preliminära uppgifterna om brott, som kommit till polisens kännedom under andra kvartalet 1958 visar att strafflagsbrotten (utom fylleri och förargelseväckande beteende) ökat från 62 378 andra kvartalet 1957 till 69 371 eller med 11 %. Ökningen är procentuellt starkare än under andra kvartalet 1957, då den uppgick till 7 % jämfört med motsvarande kvartal 1956.

Ökningen hänför sig framförallt till brotten mot 20 kap. (stöld o. dyl.), vilka ökat med 14 % mot 11 % under andra kvartalet 1957. Särskilt kraftig är ökningen av inbrottsstölderna, vilka visar en ökning med 29 %. Antalet inbrott (inkl. försök) under andra kvartalet 1958 uppgår till 13 327, vilket är den hittills högsta redovisade kvartalssiffran för dylika brott. Jämväl för motorfordonstillgreppen är ökningen kraftig från 8 191 under andra kvartalet 1957 till 9 805. Ökningen, som motsvarar 20 % är dock procentuellt mindre stark än under samma kvartal 1957 (35 %). Av dessa brott avser 4 836 eller 49 % tillgrepp av bilar, 1 584 eller 16 % tillgrepp av motorcyklar och 3 385 eller 35 % tillgrepp av mopeder. I biltillgreppen ingår 1943 försök till sådant brott, motsvarande 40 % av hela antalet. Av inbrottsstölderna och tillgreppen av motorfordon kommer 42 % resp. 60 % på städerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Av övriga strafflagsbrott visar bl. a. skadegörelsebrotten (24 kap.) viss ökning, medan bl. a. gäldenärsbrotten (23 kap.), sedlighetsbrotten (18 kap.) och misshandelsbrotten (14 kap.) visar en minskning.

Av de i strafflagen ej upptagna brotten redovisas här endast lönnbränning, rattfylleri och brott mot skattestrafflagen. Lönnbränningsbrotten har minskat från 48 under andra kvartalet 1957 till 38, medan antalet brott mot skattestrafflagen ökat från 330 till 359 eller med 9 %. Rattfylleribrotten, som under andra kvartalet 1957 minskat med 7 % i förhållande till samma kvartal 1956, har under andra kvartalet 1958 fortsatt att minska, med 6 %.

(forts. sid. 453)

Road accidents. Translation of the text in the table, p. 452.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 » crossing
5 » same
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter för de enskilda sparbankerna *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	30 juni 1957	31 dec. 1957	31 mars 1958°	30 juni 1958
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	12 379 256	12 936 095	13 274 701	13 392 417
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	46 108	47 305	44 834	48 407
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	8 069	9 238	9 200	7 806
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks etc.*	266 425	278 057	376 156	263 554
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills etc.*	4 647	4 540	6 845	6 821
Obligationer *Bonds*	1 170 679	1 253 231	1 269 199	1 314 058
Lån *Loans*	10 742 243	11 151 940	11 392 587	11 582 324
Fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning *Advances on current account*	1 673	2 494	3 190	4 210
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	11 744 892	11 969 381	12 755 378	12 694 895
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	11 224 224	11 310 714	12 000 471	11 966 230
fria sektorn » » *other*	520 668	658 667	754 907	728 665
Upplåning *Borrowings*	20 057	19 884	7 580	34 253

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel *Withdrawals* 1 000 kr
Andra kvartalet 1957 *2nd quarter*	1 263 316	1 303 139
Fjärde » 1957 *4th* »	1 667 135	1 664 664
Första » 1958 *1st* »	1 994 988	1 698 964
Andra » 1958 *2nd* »	1 523 248	1 584 765

Anm. Insättarnas medel vid ett kvartals början överensstämmer i regel icke med insättarnas medel vid föregående kvartals slut. Detta beror huvudsakligen dels på att förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning redovisas bland insättningar och uttag, dels även på räntekrediteringar för det eller de kvartal, som markerats med ° ovan.

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken, Sveriges jordbrukskasseförbund samt centralkassa för jordbrukskredit.

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1947	14 691	5 929	9 539	22 558	10 311	1 939	769	529	4 971	71 304	16 668
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956 1 kv.	35 523	8 168	6 364	11 802	20 434	8 641	2 038	3 614	10 875	107500	20 448
2 kv.	36 253	8 243	6 400	11 596	20 447	9 221	2 002	3 697	11 148	109047	20 320
3 kv.	37 167	8 365	6 440	11 476	20 479	9 910	1 997	3 788	11 475	111138	20 674
4 kv.	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 1 kv.	37 325	8 352	6 175	10 439	19 475	10 944	1 998	3 854	11 990	110595	20 768
2 kv.	38 230	8 523	6 168	10 247	19 342	11 485	2 075	3 971	12 311	112396	20 809
3 kv.	39 265	8 724	6 169	10 150	19 271	12 047	2 185	4 116	12 583	114555	21 086
4 kv.	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	[2]12 727	115797	20 892
Därav *County*											
A o. AA Stockholms stad	5 602	1 537	1 069	1 598	1 876	696	235	132	1 513	14 265	2 602
B Stockholms län	2 956	522	291	471	859	724	133	206	647	6 813	1 026
C Uppsala »	873	197	115	202	406	309	42	141	294	2 580	516
D Södermanlands »	1 219	223	151	259	642	369	60	164	455	3 545	699
E Östergötlands »	2 117	370	284	309	831	565	105	298	560	5 440	879
F Jönköpings »	1 143	327	191	278	605	552	87	200	401	3 784	696
G Kronobergs »	570	172	99	169	420	330	66	188	253	2 269	467
H Kalmar »	962	227	161	248	577	419	113	316	351	3 374	620
I Gotlands »	325	61	46	129	174	93	11	10	80	929	147
K Blekinge »	648	134	90	181	374	239	37	122	184	2 010	316
L Kristianstads »	1 411	359	266	308	788	635	89	206	502	4 567	573
M Malmöhus »	3 818	834	534	871	1 744	1 068	197	259	991	10 319	1 332
N Hallands »	969	215	144	242	522	393	65	80	262	2 893	457
O Göteb. o. Boh. »	3 575	813	666	920	1 533	759	198	232	880	9 581	1 983
P Älvsborgs »	1 968	366	317	435	888	753	101	245	640	5 714	948
R Skaraborgs »	1 041	264	171	271	568	588	122	221	378	3 628	711
S Värmlands »	1 302	228	207	325	690	479	93	184	753	4 265	771
T Örebro »	1 192	283	169	327	740	443	63	262	476	3 955	782
U Västmanlands »	1 116	230	151	266	607	403	78	203	431	3 485	662
W Kopparbergs »	1 352	305	243	440	751	449	76	172	670	4 458	754
X Gävleborgs »	1 539	358	203	413	683	452	59	117	737	4 561	944
Y Västernorrl. »	1 496	280	204	304	896	601	91	101	422	4 396	961
Z Jämtlands »	872	131	97	213	327	263	25	25	187	2 140	384
AC Västerbottens »	858	217	127	253	717	449	68	93	338	3 124	759
BD Norrbottens »	1 087	208	141	387	911	519	58	69	322	3 702	903

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 094.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
161 226	10 001	5 601	238 131	136 276	5 983	5 531	1 843	2 206	2 981	12 764	1 531	1947
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
646 446	10 772	8 269	762 215	276 630	6 560	11 188	1 253	1 390	9 867	23 796	1 917	1956 1 kv.
687 235	10 729	8 390	804 672	282 676	6 909	11 471	1 272	1 361	10076	24 278	1 917	2 kv.
722 864	10 855	8 395	842 397	285 535	7 411	12 027	1 281	1 332	10410	25 150	1 917	3 kv.
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	4 kv.
742 653	11 212	8 281	861 529	249 951	6 750	11 883	1 242	1 228	10712	25 170	1 915	1957 1 kv.
796 819	11 234	8 341	917 556	259 652	7 210	12 292	1 232	1 200	10941	25 769	1 915	2 kv.
842 034	11 306	8 278	964 867	264 802	7 796	13 060	1 233	1 208	11298	26 903	1 915	3 kv.
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	4 kv.
												Därav *County*
85 779	1 588	840	100 884	13 492	973	554	47	56	394	1 051	—	A
47 855	540	513	55 181	10 139	556	494	47	52	276	874	1	B
20 496	221	210	23 286	5 633	263	339	14	35	314	703	6	C
28 344	268	248	32 137	7 222	333	296	25	36	383	741	—	D
43 248	403	356	49 044	12 591	441	511	40	39	624	1 215	2	E
35 963	430	341	40 088	11 601	208	642	38	40	437	1 158	—	F
19 542	348	117	21 928	5 455	139	363	16	20	245	646	3	G
28 501	395	226	32 101	8 325	167	461	26	37	358	885	—	H
6 621	73	65	7 615	2 979	134	151	17	15	39	222	—	I
14 811	114	139	16 960	4 512	125	296	5	9	236	549	—	K
32 236	330	175	36 978	9 249	182	681	15	18	586	1 308	—	L
72 647	521	458	83 424	17 043	580	1 019	65	78	857	2 034	—	M
19 455	168	176	22 524	7 173	151	294	21	32	277	626	—	N
60 136	948	482	70 199	20 463	639	701	63	59	434	1 260	—	O
44 788	539	365	50 867	15 306	360	528	67	55	511	1 168	—	P
32 981	399	212	36 821	9 966	231	640	23	31	518	1 221	3	R
35 622	562	337	40 224	11 252	270	546	105	109	521	1 284	16	S
34 898	318	272	39 125	9 747	360	601	38	33	437	1 113	1	T
29 846	256	304	33 635	6 588	269	389	27	23	504	946	52	U
37 691	481	307	42 456	12 991	280	611	52	53	693	1 416	103	W
33 617	521	425	38 603	11 544	253	795	85	54	709	1 653	205	X
31 181	563	495	36 072	11 049	183	590	87	79	630	1 389	225	Y
15 102	335	250	17 492	5 378	93	336	58	58	296	750	255	Z
27 037	529	424	30 585	9 548	136	821	127	103	716	1 771	445	AC
24 595	471	426	28 723	8 341	98	560	115	65	568	1 314	594	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjul-traktorer *Tractors wheeled*	Band-traktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensin-blandn. *Gasoline*	Bränn-olja *Gas oil*	Foto-gen *Kero-sene*	Gen-gas *Prod-ucer gas*	Andra *Other*	Ej an-givet *Un-known*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956 1 kv.	133 968	1 410	135 378	20 777	32 510	81 434	24	3	630
2 kv.	137 389	1 415	138 804	21 778	34 490	81 882	24	3	627
3 kv.	139 667	1 424	141 091	22 560	35 851	82 033	24	2	621
4 kv.	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 1 kv.	144 876	1 453	146 329	24 266	39 548	81 880	19	3	613
2 kv.	148 850	1 486	150 336	25 354	42 390	81 960	20	3	609
3 kv.	151 499	1 497	152 996	26 293	44 238	81 837	20	3	605
4 kv.	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
Därav *County*									
A o. AA Stockholms stad	605	56	661	232	310	119	—	—	—
B Stockholms län	6 097	24	6 121	676	1 883	3 518	1	—	43
C Uppsala »	6 520	16	6 536	387	2 407	3 710	2	—	30
D Södermanlands »	7 011	14	7 025	764	2 332	3 903	—	—	26
E Östergötlands »	10 236	44	10 280	1 056	3 504	5 675	3	—	42
F Jönköpings »	4 788	13	4 801	1 456	1 352	1 978	—	—	15
G Kronobergs »	2 870	21	2 891	613	1 014	1 253	—	—	11
H Kalmar »	7 443	18	7 461	845	2 261	4 336	—	—	19
I Gotlands »	3 980	7	3 987	263	1 148	2 541	—	—	35
K Blekinge »	2 167	3	2 170	272	733	1 148	—	—	17
L Kristianstads »	10 935	38	10 973	1 899	3 188	5 857	1	—	28
M Malmöhus »	16 301	72	16 373	2 669	4 562	9 043	1	1	97
N Hallands »	5 859	18	5 877	997	1 416	3 417	1	—	46
O Göteb. o. Bohus »	3 880	19	3 899	1 123	877	1 890	2	—	7
P Älvsborgs »	7 530	24	7 554	2 222	1 652	3 662	—	—	18
R Skaraborgs »	12 903	22	12 925	2 330	3 734	6 846	—	1	14
S Värmlands »	6 396	104	6 500	1 334	1 450	3 685	1	—	30
T Örebro »	6 645	68	6 713	986	1 673	4 022	2	—	30
U Västmanlands »	7 092	74	7 166	515	2 354	4 261	2	1	33
W Kopparbergs »	5 401	131	5 532	1 850	1 279	2 390	1	—	12
X Gävleborgs »	4 712	69	4 781	1 132	1 631	2 003	—	—	15
Y Västernorrlands »	3 622	155	3 777	1 007	1 098	1 664	2	—	6
Z Jämtlands »	2 423	122	2 545	619	929	989	—	—	8
AC Västerbottens »	5 131	202	5 333	1 223	1 911	2 189	1	—	9
BD Norrbottens »	3 109	183	3 292	492	1 292	1 499	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1947	159 610	37	1 514	65	3 385	2 061	57	98	66 619	3 216	921	548
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956 1 kv.	644 982	1 393	62	9	2 116	5 988	1	164	82 000	25 370	22	108
2 kv.	685 655	1 513	58	9	2 107	6 118	1	164	82 973	25 956	21	97
3 kv.	721 186	1 615	56	7	2 071	6 159	1	164	84 326	26 704	21	87
4 kv.	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 1 kv.	740 851	1 744	51	7	1 954	6 158	1	168	83 217	27 298	21	59
2 kv.	794 858	1 906	48	7	1 956	6 244	1	140	84 283	28 035	21	57
3 kv.	839 803	2 182	43	6	1 927	6 223	1	127	85 567	28 912	20	56
4 kv.	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
Därav: *County*												
A o. AA	85 607	171	—	1	30	683	—	127	12 827	1 430	—	8
B	47 727	128	—	—	78	435	—	—	5 394	1 416	1	2
C	20 457	39	—	—	52	158	—	—	1 823	756	—	1
D	28 301	43	—	—	72	176	—	—	2 634	906	—	5
E	43 188	60	—	—	108	248	—	—	4 057	1 382	—	1
F	35 882	77	4	—	104	237	—	—	2 554	1 228	1	1
G	19 493	47	2	—	45	72	—	—	1 445	822	1	1
H	28 460	41	—	—	102	124	—	—	2 286	1 087	—	1
I	6 616	5	—	—	32	33	—	—	741	188	—	—
K	14 790	20	1	—	20	119	—	—	1 506	502	—	2
L	32 179	57	—	—	56	119	—	—	3 490	1 076	—	1
M	72 566	70	11	—	115	343	—	—	8 807	1 505	6	1
N	19 393	61	1	—	58	118	—	—	2 184	709	—	—
O	59 905	228	3	—	53	414	—	15	8 007	1 566	4	4
P	44 696	91	1	—	81	284	—	—	4 123	1 582	—	9
R	32 884	94	2	1	60	152	—	—	2 315	1 313	—	—
S	35 403	218	1	—	104	233	—	—	2 708	1 554	—	3
T	34 830	66	1	1	72	200	—	—	2 732	1 220	2	1
U	29 773	71	2	—	98	206	—	—	2 336	1 147	—	2
W	37 616	74	1	—	70	237	—	—	2 915	1 540	—	3
X	33 532	83	2	—	132	293	—	—	3 163	1 394	—	4
Y	31 006	174	1	—	107	388	—	—	2 776	1 616	1	3
Z	15 024	78	—	—	47	203	—	—	1 416	724	—	—
AC	26 898	135	4	—	68	355	1	—	1 805	1 318	1	—
BD	24 500	94	1	—	101	325	—	—	2 082	1 620	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1956		1957		1956		1957	
	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.	3 kv.	4 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	8 348	21 411	2 818	10 216	213	315	255	331
Definitivt avregistrerade *Condemned*	3 985	4 332	4 841	5 943	20	28	26	25
Återregistrerade *Re-registered*	7 759	7 058	5 272	2 134	83	124	81	129
Nyregistrerade *Registered*	39 942	30 115	47 268	35 364	160	123	142	118
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+35 629	+11 669	+45 215	+20 958	+ 5	− 99	− 63	− 115
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 952	2 596	1 455	2 183	7 463	19 077	5 185	16 008
Definitivt avregistrerade *Condemned*	973	1 072	996	1 212	3 182	4 498	3 558	4 825
Återregistrerade *Re-registered*	1 294	1 234	1 318	1 061	6 141	2 448	6 555	1 970
Nyregistrerade *Registered*	3 603	3 498	3 177	3 501	7 044	2 275	7 005	1 553
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 091	+ 1 181	+ 2 159	+ 1 242	+ 2 859	−18 749	+ 5 150	−17 215
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	91	122	106	145	345	520	312	492
Definitivt avregistrerade *Condemned*	209	334	302	353	98	118	89	102
Återregistrerade *Re-registered*	27	30	26	15	264	123	313	123
Nyregistrerade *Registered*	2 338	3 115	2 910	2 594	1 035	884	1 207	861
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 287	+ 2 822	+ 2 660	+ 2 177	+ 872	+ 422	+ 1 134	+ 390

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juni 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *June 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	8	5	13	22	9	31	205	74	279	235	88	323
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	9	—	9	26	9	35	262	126	388	297	135	432
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	4	4	8	32	19	51	74	130	204	110	153	263
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	2	1	3	6	5	11	27	26	53	35	32	67
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	8	2	10	22	22	44	60	165	225	90	189	279
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	5	3	8	11	8	19	22	55	77	38	66	104
Cyklister *Cyclists*	10	3	13	10	16	26	52	162	214	72	181	253
Fotgängare *Pedestrians*	5	4	9	16	31	47	24	124	148	45	159	204
Övriga *Others*	4	1	5	—	—	—	3	7	10	7	8	15
Summa *Total*	55	23	78	145	119	264	729	869	1 598	929	1 011	1 940

Ålder *Age* Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	13	60	75
7—10 »	2	8	50	60
11—14 »	4	6	52	62
15—17 »	11	27	169	207
18—29 »	16	74	414	504
30—44 »	10	37	251	298
45—59 »	13	37	219	269
60—69 »	14	23	95	132
> 69 »	6	12	38	56
Okänd ålder *Age not stated*	—	27	250	277
Samtliga *Total*	78	264	1 598	1 940
Därav *Of which*				
män *males*	68	196	1 041	1 305
kvinnor *females*	10	52	435	497
okänt kön *sex not stated*	—	16	122	138

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 760	3 097	4 857
Lastbil *Lorry*	257	552	809
Buss *Bus*	38	87	125
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	152	342	494
Moped *Cycle with aux. motor*	102	320	422
Annan lätt mc *Other light mc*	50	128	178
Spårvagn *Tram*	—	53	53
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	6	10	16
Cykel *Cycle*	77	250	327
Annat fordon *Other vehicle*	41	270	311
Fotgängare *Pedestrian*	45	170	215
Andra trafikelement *Other traffic elements*	69	16	85
Summa *Total*	2 597	5 295	7 892

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*. S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juni 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	4	6	44	53	107	4	7	58	69
Uppsala »	1	3	10	34	48	1	4	14	19
Södermanlands »	6	1	15	45	65	7	1	24	32
Östergötlands »	1	10	19	54	84	1	10	34	45
Jönköpings »	2	6	17	31	56	2	6	21	29
Kronobergs »	1	2	14	24	41	1	4	24	29
Kalmar »	2	3	12	30	47	2	5	13	20
Gotlands »	—	2	5	8	15	—	2	6	8
Blekinge »	2	2	10	24	38	2	4	13	19
Kristianstads »	1	7	15	47	70	1	9	22	32
Malmöhus »	3	10	43	57	113	3	10	59	72
Hallands »	2	6	26	24	58	2	6	42	50
Göteb. o. Bohus »	3	9	40	46	98	3	15	57	75
Älvsborgs »	2	7	22	62	93	2	9	27	38
Skaraborgs »	2	8	29	69	108	4	8	45	57
Värmlands »	1	9	20	45	75	1	9	36	46
Örebro »	1	7	19	21	48	1	10	25	36
Västmanlands »	1	6	18	32	57	1	6	25	32
Kopparbergs »	5	2	22	39	68	5	6	46	57
Gävleborgs »	5	2	23	34	64	5	3	35	43
Västernorrlands »	1	4	23	38	66	1	4	32	37
Jämtlands »	3	1	9	18	31	3	2	18	23
Västerbottens »	2	3	19	30	54	2	3	30	35
Norrbottens »	1	2	15	46	64	1	2	23	26
Summa *Total*	52	118	489	909	1 568	55	145	729	929

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *June 1958*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Fättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	1	26	153	527	707	1	27	179	207
Stockholms län	1	3	44	85	133	1	3	56	60
Uppsala »	—	3	18	30	51	—	3	19	22
Södermanlands »	2	3	14	39	58	2	3	19	24
Östergötlands »	1	8	28	85	122	1	9	32	42
därav Norrköpings stad	—	1	13	33	47	—	1	13	14
Jönköpings län	2	8	27	51	88	2	8	29	39
Kronobergs »	—	1	7	8	16	—	1	8	9
Kalmar »	2	—	8	20	30	2	—	10	12
Gotlands »	—	—	4	9	13	—	—	5	5
Blekinge »	1	1	13	16	31	1	2	15	18
Kristianstads »	1	5	15	31	52	1	8	18	27
Malmöhus »	1	6	83	156	246	1	6	98	105
därav Malmö stad	—	2	53	103	158	—	2	62	64
Hallands län	—	2	16	33	51	—	6	19	25
Göteb. o. Bohus »	6	9	124	292	431	6	11	138	155
därav Göteborgs stad..	4	8	119	251	382	4	10	132	146
Älvsborgs län	1	6	22	42	71	1	6	22	29
Skaraborgs »	1	1	17	35	54	1	3	25	29
Värmlands »	—	5	19	34	58	—	5	20	25
Örebro »	1	—	43	61	105	1	—	48	49
Västmanlands »	1	4	21	59	85	1	4	21	26
Kopparbergs »	—	3	16	33	52	—	3	20	23
Gävleborgs »	1	2	13	51	67	1	2	15	18
Västernorrlands »	—	1	15	45	61	—	1	18	19
Jämtlands »	—	—	6	28	34	—	—	7	7
Västerbottens »	—	1	11	15	27	—	1	13	14
Norrbottens »	—	3	12	34	49	—	7	15	22
Summa *Total*	23	101	749	1 819	2 692	23	119	869	1 011
Hela riket *Sweden*	75	219	1 238	2 728	4 260	78	264	1 598	1 940

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Juni 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *June 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med enbart egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	42	113	710	1 702	2 567	757	1 810
3	Därav: i motsatt färdriktning	5	24	108	256	393	245	148
4	» i korsande »	23	57	382	794	1 256	217	1 039
5	» i samma »	14	32	220	652	918	295	623
6	Mellan fler än två fordon	1	6	43	82	132	49	83
7	Summa	43	119	753	1 784	2 699	806	1 893
8	Därav vid omkörning	13	26	182	396	617	209	408
9	Kollision med parkerat fordon	4	5	17	385	411	23	388
10	Därav vid omkörning	—	—	3	41	44	2	42
11	Kollision med fotgängare	9	47	144	4	204	43	161
12	Därav vid omkörning	1	5	8	1	15	4	11
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	—	—	—	—	—
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	1	10	69	80	71	9
16	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	1	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	—	4	18	22	10	12
18	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	3	5	18	83	109	47	62
20	Därav vid omkörning	—	—	3	2	5	1	4
21	Körning av vägen	9	31	202	340	582	500	82
22	Därav vid omkörning	—	1	11	18	30	29	1
23	Kullkörning	5	9	75	19	108	52	56
24	Därav vid omkörning	—	—	4	—	4	—	4
25	Olycka av annat slag	2	2	15	26	45	16	29
26	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	—	1
27	Samtliga olyckor	75	219	1 238	2 728	4 260	1 568	2 692
28	Därav vid omkörning	14	32	213	459	718	247	471
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	67	186	1 080	2 317	3 650	1 306	2 344
30	Halvdager	4	14	59	151	228	129	99
31	Mörker med vägbelysning	2	10	51	121	184	12	172
32	» utan »	2	9	45	77	133	111	22
33	Okända ljusförhållanden	—	—	3	62	65	10	55

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

(forts. från sid. 442.)

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 456.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars
» of motorcycles
» of cycles with aux. motor
» of bicycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: hotel, restaurant and taxi fraud
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol
False or negligent income-tax return

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 460.

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 » Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 » ; » » volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*		
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*	Summa *Total*
Hela riket *Sweden*								
1946	435	6 841	8 590	15 866	29 652	461	8 322	8 783
1947	500	7 800	10 943	19 243	36 398	527	9 328	9 855
1948	492	7 110	9 215	16 817	31 976	531	8 583	9 114
1949	494	7 342	9 325	17 161	32 318	517	8 978	9 495
1950	571	8 559	12 450	21 580	40 490	595	10 583	11 178
1951	662	9 086	15 669	25 417	47 958	708	11 240	11 948
1952	723	10 242	19 294	30 259	56 647	750	12 846	13 596
1953	872	12 023	19 811	32 706	61 186	921	15 033	15 954
1954	899	13 460	27 033	41 392	77 043	942	16 963	17 905
1955	871	14 228	31 655	46 754	86 932	902	18 050	18 952
1956	834	14 919	34 183	49 936	93 525	889	19 220	20 109
1957*[2]	841	15 044	36 798	52 683	97 784	903	19 171	20 074
1956* 2 kv.	147	3 603	6 800	10 550	19 685	156	4 514	4 670
3 kv.	257	4 854	8 062	13 173	24 358	279	6 286	6 565
4 kv.	228	3 510	9 151	12 889	23 768	240	4 423	4 663
1957* 1 kv.	141	2 525	9 070	11 736	22 067	146	3 244	3 390
2 kv.	204	3 693	7 602	11 499	21 464	230	4 669	4 899
3 kv.	252	4 713	9 100	14 065	26 162	267	6 069	6 336
4 kv.	237	3 752	10 066	14 055	25 782	252	4 733	4 985
1958* 1 kv.	139	2 516	11 284	13 939	26 398	148	3 329	3 477
2 kv.	176	3 631	7 687	11 494	21 411	188	4 588	4 776
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*								
1957* 2 kv.	133	1 357	2 121	3 611	5 872	158	1 977	2 135
3 kv.	176	1 999	3 204	5 379	9 062	190	2 912	3 102
4 kv.	155	1 577	3 410	5 142	8 396	170	2 285	2 455
1958* 1 kv.	89	1 196	3 966	5 251	9 307	97	1 800	1 897
2 kv.	118	1 302	2 249	3 669	6 021	128	1 902	2 030
Tättbebyggt område *Built-up areas*								
1957* 2 kv.	71	2 336	5 481	7 888	15 592	72	2 692	2 764
3 kv.	76	2 714	5 896	8 686	17 100	77	3 157	3 234
4 kv.	82	2 175	6 656	8 913	17 386	82	2 448	2 530
1958* 1 kv.	50	1 320	7 318	8 688	17 091	51	1 529	1 580
2 kv.	58	2 329	5 438	7 825	15 390	60	2 686	2 746

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allare *including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours.* —

Road Accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister *Drivers of cycle with aux. motor*	Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	Cyklister *Cyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1946	654	1 297	1 003	259	·	193	3 075	1 764	538	8 783
1947	904	1 619	1 098	249	·	162	3 386	1 971	466	9 855
1948	683	1 474	1 087	243	·	127	3 070	1 911	519	9 114
1949	745	1 624	1 160	222	·	141	3 288	1 811	504	9 495
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957*[2]	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
1956* 2 kv.	675	922	639	171	488	245	734	760	36	4 670
3 kv.	1 013	1 326	995	284	770	406	922	785	64	6 565
4 kv.	980	1 126	346	46	387	176	590	878	134	4 663
1957* 1 kv.	842	953	138	24	178	92	343	712	108	3 390
2 kv.	1 047	773	661	133	546	284	632	755	68	4 899
3 kv.	1 103	1 446	845	253	720	349	838	726	56	6 336
4 kv.	1 173	1 244	256	43	411	190	574	1 015	79	4 985
1958* 1 kv.	991	1 114	78	9	147	57	242	668	171	3 477
2 kv.	827	1 000	610	165	594	233	576	711	60	4 776
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1957* 2 kv.	709	540	250	62	149	89	157	143	36	2 135
3 kv.	782	1 035	343	114	196	145	254	212	21	3 102
4 kv.	799	898	87	21	105	69	179	251	46	2 455
1958* 1 kv.	695	814	29	4	32	14	77	140	92	1 897
2 kv.	559	658	216	76	148	88	143	122	20	2 030
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1957* 2 kv.	338	233	411	71	397	195	475	612	32	2 764
3 kv.	321	411	502	139	524	204	584	514	35	3 234
4 kv.	374	346	169	22	306	121	395	764	33	2 530
1958* 1 kv.	296	300	49	5	115	43	165	528	79	1 580
2 kv.	268	342	394	89	446	145	433	589	40	2 746

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures*
[2] Inkl. tillägg av senare inkomna uppgifter.

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1955	1956	1957	1956	
				2 kv.	3 kv.
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 404	3 646	3 752	925	946
Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	742	777	726	191	204
våldsamt motstånd	1 609	1 897	2 054	500	495
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	539	487	460	141	127
12 kap. Förfalskningsbrott	1 247	1 049	1 152	220	262
13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	800	750	806	165	157
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 351	9 163	9 369	2 354	2 483
Därav: mord och dråp	49	62	55	18	12
vållande till annans död	277	278	264	48	73
barnamord o. dyl.	11	10	14	4	1
fosterfördrivning.....	103	68	119	15	18
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 316	2 421	2 575	599	598
Därav: våldtäkt	304	335	345	86	116
18 kap. Sedlighetsbrott	2 409	2 166	1 906	642	538
Därav: otukt med person under 15 år.	673	645	532	220	136
annan otukt	344	236	147	41	62
exhibitionism	516	491	439	154	136
annan sedlighetssårande handling	738	677	616	203	179
19 kap. Allmänfarliga brott	3 440	3 651	3 426	1 252	826
Därav: mordbrand	205	249	243	82	46
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	162 296	169 905	191 460	42 677	50 408
Därav: inbrottsstöld	32 878	34 839	42 853	8 412	9 242
tillgrepp av bilar	25 051	25 922	17 848	6 079	8 409
» » motorcyklar			4 723		
» » mopeder			10 062		
» » cyklar.....	..	..	50 319	..	..
rån	291	396	438	97	117
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	16 206	16 897	[2] 18 664	4 566	3 990
Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	..	..	3 704	..	..
22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 579	5 573	5 316	1 314	1 324
23 kap. Gäldenärsbrott	380	497	466	118	117
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	7 957	9 681	11 374	2 655	2 581
25 kap. Ämbetsbrott	813	800 .	791	205	188
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 125	2 962	2 930	757	648
Summa	219 862	229 648	254 447	58 590	65 193
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vars urbota straff kan följa					
Lönnbränning	231	71	130	14	11
Rattfylleri	9 066	11 553	11 811	3 349	4 082
Skattestrafflagen	3 813	4 450	2 917	532	1 439

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] Korrigerad siffra. — [3] Därav annonsbedrägeri i Uppsala:

Offences known to the police. Preliminary data

	1957				1958		Därav i		
4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	Stockholm	Göteborg	Malmö
883	954	946	941	911	830	890	274	75	42
179	187	178	192	169	146	156	36	22	7
485	486	538	519	511	418	469	130	36	15
85	101	126	114	119	110	139	10	—	—
305	315	287	255	295	322	287	42	25	7
224	265	180	165	196	251	192	24	13	2
2 188	2 238	2 269	2 436	2 426	2 168	2 112	531	176	124
20	8	13	15	19	14	17	9	—	—
95	47	59	74	84	63	44	7	—	—
5	1	9	1	3	2	1	—	—	—
15	22	54	27	16	10	13	4	2	1
657	638	591	684	662	590	554	125	43	25
64	69	90	[2] 116	70	79	90	28	6	2
433	453	538	517	398	460	477	86	46	34
111	153	148	111	120	171	178	27	10	12
58	44	30	29	44	33	23	1	—	1
107	108	151	101	79	97	96	21	15	4
124	122	161	210	123	126	143	19	20	14
755	853	1 116	707	750	743	1 046	301	10	11
69	85	47	54	57	57	55	16	4	2
44 906	39 688	47 241	54 169	50 362	39 101	53 817	12 886	5 639	3 099
9 735	9 776	10 315	10 659	12 103	11 255	13 327	2 958	1 721	956
	3 382	4 120	4 772	5 574	4 133	4 836	1 997	602	242
6 871	558	1 308	1 816	1 041	403	1 584	602	291	45
	1 490	2 763	3 089	2 720	1 572	3 385	1 180	708	227
..	10 226	13 222	15 277	11 594	7 533	13 488	1 521	632	876
90	110	93	110	125	107	96	36	22	6
3 835	4 103	3 931	[3] 5 011	[3] 5 619	4 378	4 118	914	420	224
..	931	850	1 076	847	969	965	393	91	49
1 512	1 435	1 229	1 330	1 322	1 264	1 220	224	128	57
120	121	160	82	103	102	104	8	9	1
2 611	2 650	2 970	2 784	2 970	2 377	3 490	423	153	131
198	232	193	176	190	197	207	2	5	—
658	654	601	891	784	748	718	21	48	2
59 370	54 700	62 378	70 262	67 107	53 641	69 371	15 871	6 790	3 759
27	24	48	32	26	25	38	—	—	—
2 334	1 856	3 124	3 741	3 090	1 845	2 947	466	217	133
1 121	830	330	820	937	968	359	34	10	4

[3] kv. 801 brott; 4 kv. 1 614 brott eller tillhopa för hela året 2 415 brott.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Juli	101	11	1 361	519	761	172	2 813	536	224	100
Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
340,4	387,5	1 647,3	2 490,6	4 865,8	1 161,8	329,5	133,4	1956 Juli
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642,5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258,1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208.5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495.5	273,5	128,1	Juli

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Sågverk och hyvlerier (40 företag) *Sawmills and planing mills*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	4 234	4 033	— 201	— 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	12,6	13,9	+ 1,2	+ 10
3 Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,0	— 0,0	— 27
4 Räntor	0,5	0,4	— 0,0	— 9
5 Överskott å annan rörelse	0,6	0,8	+ 0,2	+ 31
6 Övriga intäkter	0,7	0,5	— 0,2	— 32
7 Summa	14,5	15,6	+ 1,1	+ 8
Kostnader och vinst				
8 Räntor	4,4	4,0	— 0,4	— 10
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,4	6,6	+ 0,3	+ 4
10 Skatter samt investeringsavgift	1,8	1,9	+ 0,1	+ 7
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,3	0,9	+ 0,6	+ 226
12 Avsättningar till investeringsfonder	0,0	0,3	+ 0,2	[1] —
13 Övriga kostnader	0,4	0,4	+ 0,0	+ 2
14 Redovisad vinst	1,2	1,5	+ 0,3	+ 23
15 Summa	14,5	15,6	+ 1,1	+ 8
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	256,4	271,1	+ 14,7	+ 6
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	243,6	257,1	+ 13,4	+ 6
18 Varuskatter	0,2	0,2	+ 0,0	+ 12
19 Summa avgående poster	243,8	257,2	+ 13,4	+ 6
20 Bruttovinst	12,6	13,9	+ 1,2	+ 10
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	7,0	9,8	+ 2,8	+ 41
22 Därav egentlig investering	6,9	9,8	+ 2,9	+ 43
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,0	— 0,1	— 85
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,3	2,1	— 0,2	— 8
25 Lagervärdeförändring	— 7,0	— 7,8	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	— 11,6	— 11,8	.	.
27 Lön till anställda	59,4	62,3	+ 2,9	+ 5
28 Därav till industriarbetare	40,2	40,4	+ 0,2	+ 0
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,5	0,6	+ 0,1	+ 22
30 Betald utdelning	0,7	0,7	+ 0,0	+ 1
31 Beslutad utdelning	0,7	0,9	+ 0,2	+ 30

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Möbelfabriker (44 företag) *Manufacture of furniture*				Pappersbruk (28 företag) *Paper mills*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
2 982	3 002	+ 20	+ 1	15 907	16 034	+ 127	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,0	4,9	+ 0,9	+ 23	113,5	139,1	+ 25,6	+ 23	2
0,0	0,0	—	—	6,1	5,8	— 0,3	— 6	3
0,1	0,2	+ 0,1	+ 66	3,4	4,1	+ 0,7	+ 20	4
0,1	0,1	+ 0,0	+ 4	7,2	6,8	— 0,4	— 5	5
0,5	0,2	— 0,3	— 53	2,8	5,2	+ 2,4	+ 86	6
4,7	5,4	+ 0,7	+ 16	133,0	160,9	+ 27,9	+ 21	7
1,2	1,5	+ 0,2	+ 18	9,3	11,5	+ 2,1	+ 23	8
1,6	1,8	+ 0,1	+ 8	50,0	61,5	+ 11,5	+ 23	9
0,6	0,6	+ 0,1	+ 8	32,1	37,1	+ 5,0	+ 16	10
0,3	0,7	+ 0,4	+ 115	5,5	5,1	— 0,4	— 7	11
—	0,0	+ 0,0	.	7,6	16,6	+ 9,0	+ 118	12
0,4	0,3	— 0,0	— 13	1,9	1,3	— 0,5	— 29	13
0,5	0,4	— 0,1	— 12	26,7	27,9	+ 1,2	+ 4	14
4,7	5,4	+ 0,7	+ 16	133.0	160,9	+ 27,9	+ 21	15
89,5	103,4	+ 13,9	+ 16	960,9	1 023,5	+ 62,7	+ 7	16
85,4	98,5	+ 13,0	+ 15	844,7	880,1	+ 35,4	+ 4	17
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 113)	2,6	4,3	+ 1,7	+ 64	18
85,5	98,5	+ 13,0	+ 15	847,3	884,4	+ 37,1	+ 4	19
4,0	4,9	+ 0,9	+ 23	113,5	139,1	+ 25,6	+ 23	20
2,0	2,6	+ 0,6	+ 27	81,3	98,6	+ 17,3	+ 21	21
1,5	2,5	+ 1,0	+ 66	80,7	98,3	+ 17,6	+ 22	22
0,0	0,0	— 0,0	(— 56)	0,2	0,1	— 0,1	— 54	23
0,9	0,9	— 0,0	— 2	32,5	29,2	— 3,4	— 10	24
+ 1,0	+ 0,4	.	.	+ 14,4	+ 8,0	.	.	25
+ 0,9	+ 0,6	.	.	+ 19,9	— 8,8	.	.	26
35,2	38,4	+ 3,2	+ 9	237,1	248,5	+ 11,4	+ 5	27
27,4	29,9	+ 2,5	+ 9	158,7	167,3	+ 8,6	+ 5	28
0,5	0,4	— 0,1	— 14	8,2	9,0	+ 0,8	+ 10	29
0,1	0,1	— 0,0	— 1	17,7	17,4	— 0,3	— 2	30
0,1	0,1	— 0,0	— 17	17,4	18,1	+ 0,7	+ 4	31

Nyvalen till andra kammaren den 1 juni 1958

The Extraordinary Elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1958

Statistiska centralbyrån framlägger härmed som första resultat av statistiken över nyvalen till andra kammaren den 1 juni 1958 en översiktstabell utvisande dels den relativa partifördelningen vid andrakammarvalet, dels den procentuella ökningen eller minskningen av antalet godkända valsedlar för de större i valet deltagande partierna jämfört med 1956 års valresultat. Uppgifter meddelas såväl för varje valkrets som för hela riket med uppdelning på landsbygd och städer; valsedlar avgivna inför röstmottagare (poströster) särredovisas emellertid. Dessutom lämnas uppgifter för vissa större städer.

Totalantalet godkända valsedlar, 3 844 252, har sedan 1956 års val minskat med 35 078 eller med 0,9 % men är 301 669 eller 8,5 % större än vid folkomröstningen i pensionsfrågan den 13 oktober 1957. Centerpartiet-bondeförbundet (i fortsättningen = centerpartiet), högern och socialdemokraterna ökade sina rösttal med respektive 32,2, 13,1 och 2,7 %, medan rösttalen för kommunisterna och folkpartiet minskade med 33,3 respektive 24,2 %. Kommunisterna ställde icke upp kandidater i valen i elva valkretsar.

På landsbygden och i städerna har antalet röster (utom poströster) minskat med 1,3 respektive 1,7 % sedan 1956 års val; antalet godkända valsedlar avgivna inför röstmottagare uppvisar en ökning med 22 119 eller 20,3 %. Både för centerpartiet och högern ökade antalet godkända valsedlar såväl på landsbygden som i städerna, medan för folkpartiet och kommunisterna tillbakagång kan noteras. Socialdemokraterna ökade i städerna men minskade på landsbygden.

Medan vid 1956 års val folkpartiet fick betydligt flera röster än högern, ökade högerns andel av väljarkåren och minskade folkpartiets andel vid 1958 års val (från 17,1 till 19,5 respektive från 23,8 till 18,2 %) så att högern nu är det större av dessa två partier. Den största ökningen uppvisar dock centerpartiet, vars andel av väljarkåren steg från 9,5 till 12,7 %. Socialdemokraterna, det fortfarande ojämförligt största partiet, fick även sin relativa andel höjd från 44,6 till 46,2 %, medan det motsvarande procenttalet för kommunisterna minskade från 5,0 till 3,4. Av poströsterna tillföllo mer än 2/5 högern.

Gruppen »övriga» avser till största delen vänstersocialisterna i Göteborg — 1 008 av 1 155 — vilka år 1956 voro 1 252.

Tabellen publiceras samtidigt i första delen av S O S Riksdagsmannavalen åren 1957—1958. Motsvarande uppgifter för 1956 års andrakammarval återfinnes i Statistisk tidskrift 1957: 1, s. 48.

E. Bj-n

Arealinventeringen den 2 juni 1958

Survey of Acreage

Den årliga inventeringen i början av juni av åkerjordens användning har nu slutförts för sommaren 1958. Inventeringen har liksom föregående år utförts i form av en stickprovsundersökning. Den har omfattat hela riket och har avsett brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Av i urvalet uttagna 26 954 brukningsenheter har till bearbetningen inkommit uppgifter från 25 610, d. v. s. 95 % av samtliga. I det följande redovisas huvudresultaten från inventeringen.

Vid jämförelse med närmast föregående år kännetecknas arealdispositionen 1958 främst av minskad odling av brödsäd, potatis, rotfrukter och oljeväxter, medan arealen ökat för fodersäd, slåttervall samt helträda och obrukad åkerjord.

Brödsädsarealen omfattar i år nära 375 000 hektar eller 73 000 hektar (16,3 %) mindre än 1957. Minskningen hänför sig huvudsakligen till höstsäden, främst höstvete. Odlingen av höstvete, som omfattar 107 000 hektar, har reducerats med nära 73 000 hektar (40,4 %). Arealen 1958 av höstråg, 89 000 hektar, visar nedgång med 22 000 hektar (19,8 %). Vårvete-

Andrakammarvalen 1958 och 1956. Relativ partifördelning

Elections to the Second Chamber of the Riksdag, by constituency. Party affiliation

Valkretsar och vissa större städer	Partifördelning av godkända valsedlar i %							Ökning + (eller) minskning (—) av antalet godkända valsedlar 1956—1958 i %					
	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokrat.	Kommunisterna	Övriga	Samtliga	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokrat.	Kommunisterna	Samtliga[2]
Stockholms stad	26,5	1,8	23,6	42,1	6,0	0,0	100	+ 24,0	+2101,5	— 35,4	+ 12,8	— 15,3	— 2,5
Stockholms län	23,3	7,2	19,6	45,5	4,4	0,0	100	+ 19,7	+ 59,1	— 30,9	+ 7,1	— 22,6	— 0,4
Uppsala län	18,2	15,2	16,9	49,7	—	0,0	100	+ 6,8	+ 30,7	— 25,4	+ 3,3	— 100,0	— 2,1
Södermanlands län	14,8	11,7	18,4	55,1	—	0,0	100	+ 19,9	+ 20,2	— 20,5	— 0,3	— 100,0	— 2,6
Östergötlands län	20,3	12,7	13,6	50,8	2,6	0,0	100	+ 8,3	+ 41,4	— 25,8	— 0,7	— 34,1	— 1,1
Jönköpings län	20,3	18,6	21,1	40,0	—	0,0	100	+ 9,3	+ 18,4	— 20,1	+ 0,2	— 100,0	— 3,3
Kronobergs län	22,8	25,6	11,7	39,9	—	0,0	100	— 2,3	+ 28,2	— 18,2	— 1,9	— 100,0	— 2,2
Kalmar län	23,7	21,3	9,8	43,4	1,8	0,0	100	+ 2,6	+ 23,3	— 27,1	— 4,5	— 43,5	— 2,3
Gotlands län	17,3	34,1	14,5	34,1	—	—	100	+ 1,7	+ 26,0	— 34,1	— 6,3	— 100,0	— 3,1
Blekinge län	18,0	9,8	22,0	50,2	—	—	100	+ 13,6	+ 4,7	— 17,9	+ 2,3	— 100,0	— 4,9
Kristianstads län	24,4	19,2	17,8	38,6	0,0	0,0	100	+ 1,9	+ 28,7	— 15,1	— 9,4	— 99,8	— 3,8
Malmö m. fl. städers v:s	31,5	1,5	14,8	50,7	1,5	0,0	100	+ 13,4	+ 461,2	— 21,9	— 0,8	— 45,6	— 0,8
Malmöhus läns valkrets	18,5	23,6	13,6	44,3	—	0,0	100	+ 6,6	+ 37,5	— 22,8	— 8,7	— 100,0	— 1,8
Hallands län	19,1	31,4	13,1	34,9	1,5	0,0	100	+ 6,8	+ 26,2	— 26,8	— 9,9	— 36,2	— 1,7
Göteborgs stad	17,3	0,0	33,5	39,9	8,8	0,5	100	+ 40,8	— 96,4	— 20,8	+ 9,6	— 22,5	— 3,0
Göteborgs o. Bohus läns landstingsområde	17,4	12,4	26,6	41,0	2,6	—	100	+ 16,6	+ 21,9	— 16,3	+ 1,4	— 28,8	— 0,9
Älvsborgs läns norra v:s	15,6	17,2	23,5	43,7	—	0,0	100	+ 13,6	+ 21,9	— 17,2	+ 4,0	— 100,0	— 1,0
Älvsborgs läns södra v:s	29,5	15,2	14,1	39,2	2,0	0,0	100	+ 4,7	+ 22,2	— 18,4	— 2,3	— 45,3	— 1,7
Skaraborgs län	21,8	23,5	19,8	33,4	1,5	0,0	100	+ 15,2	+ 26,9	— 23,2	— 6,2	— 42,3	— 1,5
Värmlands län	17,6	11,7	14,4	50,9	5,4	0,0	100	+ 15,1	+ 28,5	— 22,3	+ 2,6	— 21,6	+ 0,6
Örebro län	13,4	13,4	18,3	54,9	—	0,0	100	+ 11,2	+ 60,0	— 23,7	+ 7,7	— 100,0	— 1,0
Västmanlands län	12,3	12,5	16,0	56,0	3,2	—	100	+ 16,3	+ 27,3	— 21,5	+ 1,8	— 26,0	— 0,1
Kopparbergs län	13,2	14,3	16,5	52,3	3,7	0,0	100	+ 14,4	+ 44,0	— 27,0	+ 4,2	— 20,4	+ 1,1
Gävleborgs län	10,6	13,1	15,2	53,5	7,6	0,0	100	+ 6,8	+ 29,4	— 22,4	+ 3,2	— 15,1	— 0,5
Västernorrlands län	10,9	14,8	14,6	53,6	6,1	0,0	100	+ 18,7	+ 31,8	— 23,2	+ 5,7	— 16,8	+ 2,6
Jämtlands län	16,0	17,2	13,9	52,9	—	0,0	100	— 3,2	+ 31,0	— 9,1	+ 8,7	— 100,0	+ 4,2
Västerbottens län	14,5	16,0	21,6	46,4	1,5	0,0	100	+ 6,6	+ 54,5	— 14,9	+ 4,4	— 39,4	+ 3,9
Norrbottens län	13,0	9,7	8,1	53,1	16,1	0,0	100	+ 4,6	+ 16,5	— 20,4	+ 17,0	+ 1,2	+ 8,4
Landsbygden[1] 1958	15,6	23,2	14,4	44,1	2,7	0,0	100	+ 4,9	+ 24,6	— 23,5	— 1,4	— 35,8	— 1,3
1956	14,7	18,4	18,6	44,2	4,1	0,0	»						
Städerna[1] 1958	21,8	2,9	21,6	49,5	4,2	0,0	»	+ 17,2	+ 166,9	— 25,8	+ 5,9	— 32,1	— 1,7
1956	18,2	1,0	28,6	45,9	6,2	0,1	»						
Poströster 1958	43,2	4,4	22,8	28,4	1,1	0,1	»	+ 32,1	+ 68,3	— 3,9	+ 24,6	— 8,5	+ 20,3
1956	39,3	3,2	28,5	27,4	1,5	0,1	»						
Hela riket 1958	19,5	12,7	18,2	46,2	3,4	0,0	»	+ 13,1	+ 32,8	— 24,2	+ 2,7	— 33,3	— 0,9
1956	17,1	9,4	23,8	44,6	5,0	0,1	»						
Därav större städer:													
Malmö	31,3	1,5	14,1	51,5	1,6	—	100	+ 11,2	+ 594,7	— 22,6	— 1,1	— 44,8	— 1,4
Norrköping	24,1	2,8	13,3	56,8	3,0	—	»	+ 6,1	+ 207,8	— 31,8	+ 3,9	— 37,3	— 2,5
Hälsingborg	30,3	0,9	15,1	51,9	1,8	—	»	+ 17,5	+ 583,9	— 27,5	+ 0,5	— 50,0	— 1,9
Örebro	16,6	3,7	24,3	55,4	—	—	»	+ 19,3	+ 286,4	— 20,3	+ 5,9	—	— 2,8
Uppsala	22,9	4,8	22,1	50,2	—	—	»	+ 5,0	+ 337,0	— 25,0	+ 9,4	—	— 2,1
Västerås	14,9	3,2	20,8	57,5	3,6	—	»	+ 17,3	+ 165,7	— 19,2	+ 2,7	— 21,9	— 0,2
Borås	28,9	2,1	16,6	48,7	3,7	—	»	+ 6,9	+ 166,1	— 17,7	+ 4,7	— 42,7	— 0,9
Linköping	23,6	3,0	18,9	50,3	4,2	—	»	+ 18,2	+ 225,4	— 23,8	+ 0,7	— 28,8	— 1,6
Eskilstuna	11,4	2,1	22,5	64,0	—	—	»	+ 19,6	+ 152,7	— 15,9	+ 1,0	—	— 4,0
Gävle	16,5	1,2	21,9	56,4	4,0	—	»	+ 8,2	+ 775,0	— 25,3	+ 4,2	— 15,5	— 3,4

[1] Häri ingår ej de valsedlar, som avgivits enligt 70 § vallagen. — [2] Häri ingår även röster för »övriga» partier.

arealen har däremot ökat med 22 000 hektar (14,5 %) och uppgår till 175 000 hektar. Den kraftiga reduceringen av höstsädsodlingen förklaras av att höstsådden ej kunde utföras i avsedd omfattning hösten 1957 på grund av den regniga väderleken. Som en följd därav har större areal stått till förfogande för odling av vårsäd. Sålunda har förutom för vårvete även arealen av fodersäd utvidgats. Hela arealen fodersäd uppgår till 1 083 000 hektar, vilket är 33 000 hektar (3,1 %) mer än 1957. Ökningen kommer på korn och havre. Arealen utgör för korn 294 000 och för havre 534 000 hektar och överstiger föregående års areal med 31 000 (11,9 %) respektive 18 000 hektar (3,6 %). Odlingen av blandsäd, 255 000 hektar, visar nedgång med 17 000 hektar (6,1 %). Den fältmässiga odlingen av potatis uppgår till nära 114 000 hektar eller 5 600 hektar (4,7 %) mindre än i fjol. Arealen av sockerbetor och foderrotfrukter visar nedgång med 2 700 hektar (5,0 %) respektive 500 hektar (1,8 %) och utgör 51 000 respektive drygt 26 000 hektar.

I fråga om arealen av vallar föreligger ökning för vall till slåtter (1,5 %), vall till frö (1,4 %) och permanent betesvall (9,5 %) men minskning för vall till grönfoder och bete (14,7 %). Arealerna omfattar respektive 1 152 000, 44 000 200 000 och 82 000 hektar. Den sammanlagda arealen av oljeväxter uppgår i år till något över 87 000 hektar, vilket är drygt 8 000 hektar (8,7 %) mindre än 1957. Nedgången kommer helt på de höstsådda oljeväxterna, vilket förklaras av stor utvintring. För de vårsådda oljeväxterna är den sammanlagda arealen nästan oförändrad. Odlingen av vårraps och vårrybs har ökat, medan arealen av oljelin och övriga våroljeväxter minskat ungefär lika mycket. Hela oljeväxtarealen fördelar sig sålunda: 53 500 hektar höstraps, 16 900 hektar höstrybs, 7 500 hektar vårraps, 3 000 hektar vårrybs, 1 600 hektar oljelin och 4 900 hektar övriga oljeväxter. Arealen helträda och tillfälligt obrukad åkerjord, 208 000 hektar, är drygt 32 000 hektar (18,5 %) större än i fjol. Varaktigt obrukad åkerjord omfattar i år 65 000 hektar, vilket är 12 000 hektar (21,8 %) mer än 1957.

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska meddelanden nr 8/1958.

T. S.

Traktordriften m. m. i jordbruket år 1957

Tractors etc. in Agriculture

I samband med arealinventeringen i oktober 1957 infordrade statistiska centralbyrån uppgifter om antalet traktorer, dragbilar (»epatraktorer»), jeepar, skördetröskor och stationära förbränningsmotorer i jordbruksdrift den 1 oktober 1957 samt om förbrukningen av drivmedel och smörjmedel under år 1957 till dessa maskiner. För alla slag av maskiner skulle drivmedlet — bensin, motorfotogen eller motorbrännolja — uppges. Traktorerna skulle dessutom fördelas efter utrustning med resp. gummihjul, järnhjul och band. För skördetröskorna skulle anges om de var självgående eller bogserade och i senare fallet dessutom om de ägde hjälpmotor eller ej. Räkningen föranleddes av en framställning från kalkylsakkunniga.[1] Bearbetningen förlades till jordbruksnämnden. Som komplement till det nämnda materialet, vilket avsåg jordbruk med mer än 2 ha åker, infordrade jordbruksnämnden uppgifter från maskinhållare, som under år 1957 utförde maskinarbete i jordbruk och skogsbruk.

Antalet traktorer i jordbruksdrift på brukningsenheter med mer än 2 ha åker uppgick enligt räkningen till 135 559. Detta innebär en ökning i förhållande till närmast föregående inventeringstillfälle, den 1 oktober 1954, med omkring 27 300 traktorer (25,4 %). Särskilt stor var uppgången i Norrbottens, Västernorrlands och Jönköpings län. Den var betydligt större vid småbruken än vid de medelstora och större jordbruken.

Efter drivmedel fördelade sig traktorantalet på följande sätt: 20 651 var driv-

[1] Till statens jordbruksnämnd knutna experter, som handhar beräkningar över jordbrukets inkomster och kostnader.

(forts. sid. 483)

Preliminär försäkringsstatistik för 1957 och första halvåret 1958

Preliminary Insurance Statistics

Försäkringsinspektionens preliminärstatistik är grundad dels på hittills *ogranskade* uppgifter, som försäkringsbolagen varje år har att avlämna till inspektionen, dels på preliminära månadsrapporter från bolagen.

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 104 bolag, varav 21 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 63 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag. Uppgifterna omfattar således inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1956 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna,* som under 1957 ökade med nominellt 971 miljoner kronor till 14 050 miljoner vid årets utgång, steg under första halvåret 1958 med ytterligare 487 miljoner eller 3,5 % till nominellt 14 537 miljoner den 30 juni 1958. Tillgångarnas fördelning på skilda placeringsobjekt vid utgången av första halvåret 1958 framgår av *tabell 1.* För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror vid slutet av vart och ett av åren 1954—1957.

Mäter man *placeringsförändringarna* i aktuella kontantvärden — dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — erhålles en ökning av tillgångarna under första halvåret 1958 av 488 miljoner kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan en bruttoökning av 891 och en bruttominskning av 403 miljoner. Bruttoförändringarna per tvåmånadsperiod under jan. 1956—juni 1958 redovisas i *tabell 2.*

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1956—juni 1958. Vissa huvudposter av inkomster och utgifter har även medtagits i tabellen, ehuru de lämnas en tvåmånadersperiod senare än övriga uppgifter. Beloppen (i miljoner kronor) för perioden jan.—april framgår av tablån nedan. Eftersom förvaltningskostnaderna i varje fall inte torde ha minskat utan snarare kanske torde ha ökat något, får man räkna med att försäkringssparandet nedgått. Den del av nedgången, som hänför sig till SPP, och som bland annat sammanhänger med att det skärpta läget på kreditmarknaden medfört å ena sidan en minskad tendens att erlägga avgifter i förskott och å andra sidan ökad tendens att dröja över premieförfallodagen med avgiftsbetalningen, har emellertid, om man ser på senare inkomna uppgifter avseende hela första halvåret 1958, eliminerats. Dessa uppgifter tyder nämligen på en viss fortsatt ökning av försäkringssparandet inom

	Jan.—April								Jan.—Juni	
	Livförsäkringsbolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Influtna premier	195	193	151	137	319	347	665	677	215	214
Influten nettoavkastning av kapital	77	83	47	55	26	35	150	173	66	81
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp	123	141	20	23	162	191	305	355	30	34
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.)	149	135	178	169	183	191	510	495	251	261

Tab. 1. Svenska riksbolags placeringsobjekt. Nominella belopp

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object. Nominal values

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*					Härav direktteckn. liv- och sjukförs.-bolag *Life and sickness insurance companies*	
	31/12 1954	31/12 1955	31/12 1956	31/12 1957	30/6 1958	31/12 1957	30/6 1958
Fastigheter[2] *Real property*[2]	489	518	546	603	626	337	345
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	251	286	327	353	383	169	189
Svenska *Swedish*	236	272	311	336	365	169	189
Utländska[3] *Foreign*	15	14	16	17	18	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	3 126	3 428	3 785	4 246	4 486	3 110	3 305
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 085	2 207	2 348	2 554	2 673	1 919	2 031
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 041	1 221	1 437	1 692	1 813	1 191	1 274
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 075	1 157	1 411	1 382	1 428	1 271	1 315
Lån till kommun *Loans to municipalities*	863	929	1 145	1 100	1 123	1 008	1 028
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	212	228	266	282	305	263	287
Obligationer *Bonds*	4 961	5 421	5 655	6 100	6 234	5 389	5 493
Svenska *Swedish borrowers*	4 794	5 266	5 467	5 956	6 077	5 312	5 402
Issued by							
Statens o. statsgar. .. *the Government*	1 767	1 990	1 944	2 289	2 328	2 028	2 053
Statsskuldförbind. .... » »	25	25	25	25	24	20	20
Hypoteksbankens .... *mortgage companies*	437	485	495	519	520	488	488
Stadshypotekskassans	911	1 068	1 235	1 324	1 392	1 234	1 297
Bostadskreditkassans	185	213	255	312	343	284	308
Skeppshypotekskass:s	37	38	32	25	27	11	11
Övr. hyp. o. int.bol. .	152	135	91	82	74	76	67
Kommuners ..... *municipalities*	571	623	678	643	634	581	573
Trafik- o. industri- *traffic,shipping*							
bolags ..... *and ind.comp.*	674	648	681	713	711	582	577
Övriga ..... *others*	35	41	31	24	24	8	8
Utländska[3] *Foreign borrowers*	167	155	188	144	157	77	91
Förlagsbevis *Debentures*	148	143	155	156	151	75	73
Andra värdehandlingar[4] *Other securities*	362	381	372	390	400	246	249
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	..	..	..	202	212	144	150
Övriga *Others*	..	..	..	188	188	102	99
Livlån *Policy loans*	653	619	621	621	615	621	615
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand* ..	215	199	207	199	214	48	45
Summa *Total*	11 280	12 152	13 079	14 050	14 537	11 266	11 629

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal utgörande ult. 1956 161 miljoner kronor, ult. 1957 152 miljoner kronor och 30/6 1958 148 miljoner kronor.

SPP. (Jfr även tab. 9 nedan, som utvisar fortsatt ökning av den fortlöpande årliga avgiftssumman.)

Brutto- resp. nettoökningarna under 1957 med fördelning på skilda placeringsobjekt har tidigare publicerats i Statistisk tidskrift häfte 8/1957 och häfte 2/1958. Motsvarande siffror för första halvåret 1958 återges i *tabell 4* resp. *tabell 5.*

Som ett ej oväsentligt led i de senaste årens stabiliseringspolitik ingår den upp-

Tab. 2. Placeringarnas bruttoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1956—juni 1958

Gross changes of investments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1956	1957	1958	1956	1957	1958	1956	1957	1958
Jan.—Febr.	390	254	313	201	61	153	189	193	160
Mars—April	224	247	[1] 319	103	70	[1] 138	121	177	181
Maj—Juni	249	287	259	127	164	112	122	123	147
Juli—Aug.	220	264		112	130		108	134	
Sept.—Okt.	268	303		119	150		149	153	
Nov.—Dec.	405	392		182	162		223	230	
Hela året *Whole year*	1 756	1 747		844	737		912	1 010	
Därav: Jan.—Juni *Of which: Jan.—June*	863	788	891	431	295	403	432	493	488

[1] Korrigerad siffra.

Tab. 3. Nettoresultatet av försäkringsbolagens rörelse jan. 1956—juni 1958

Net result of the activites of the companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1956	1957		1958			
	Jan.–Dec.	Jan.–Dec.	Jan.–Juni	Jan.–Juni	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	912	1 010	493	488	160	181	147
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	84,3	43,4	23,2	25,5	8,8	4,5	12,2
härav banklån *of which borrowings from banks*	48,5	21,4	5,5	12,4	—	4,1	8,3
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	66,6	48,2	17,6	16,4	11,4	3,1	1,9
härav banklån *of which borrowings from banks*	47,1	14,6	5,4	10,1	10,0	0,1	—
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	17,7	— 4,8	5,6	9,1	— 2,6	1,4	10,3
Nettoresultat *Net result*	894	1 016	487	480	163	180	137
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	1 811	1 955	957	..	[3]345	332	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	463	507	235	..	68	105	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid*[2] *Direct business*	899	966	458	..	178	177	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra.

Tab. 4. Aktuella kontantvärden av placeringarnas bruttoökningar under första halvåret 1958

Cash values of gross increases in investments during Jan.—June 1958

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Jan.–Juni	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Jan.–Juni
Fastigheter *Real property*	24	5	6	35	14	2	4	20
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	13	13	13	39	11	8	10	29
Svenska *Swedish*	13	12	12	37	11	8	10	29
Utländska[1] *Foreign*	—	1	1	2	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	87	123	96	306	63	91	77	231
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	41	69	42	152	32	61	37	130
Övriga fastigheter *Other buildings*	46	54	54	154	31	30	40	101
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	20	33	22	75	18	31	18	67
Lån till kommun *Loans to municipalities*	17	16	13	46	15	15	10	40
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	3	17	9	29	3	16	8	27
Obligationer *Bonds*	153	109	98	360	127	88	88	303
Svenska *Swedish borrowers*	131	105	95	331	110	86	87	283
Issued by								
Statens o. statsgar. .. *the Government*	52	57	65	174	43	48	62	153
Statsskuldförbind.. .. » »	0	—	—	0	—	—	—	—
Hypoteksbanken .... *mortgage companies*	1	0	1	2	1	0	0	1
Stadshypotekskassans *mortgage companies*	35	27	16	78	32	26	14	72
Bostadskreditkassans *mortgage companies*	34	1	2	37	29	0	2	31
Skeppshypotekskass:s *mortgage companies*	—	5	0	5	—	1	—	1
Övr. hyp. o. int.bol. . *mortgage companies*	0	—	—	0	—	—	—	—
Kommuners ..... *municipalities*	1	0	2	3	—	0	2	2
Trafik- o. industri- *traffic, shipping*								
bolags ..... *and ind.comp.*	5	15	9	29	3	11	7	21
Övriga ..... *others*	3	—	0	3	2	—	0	2
Utländska[1] *Foreign borrowers*	22	4	3	29	17	2	1	20
Förlagsbevis *Debentures*	1	0	1	2	0	0	1	1
Andra värdehandlingar *Other securities*	15	19	9	43	3	12	4	19
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	9	15	5	29	3	10	3	16
Övriga *Others*	6	4	4	14	0	2	1	3
Livlån[2] *Policy loans*	..	..	..	..	..	..	..	..
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[2] *Cash at banks and in hand*	..	[3](17)	(14)	(31)	..	..	(18)	(18)
Summa *Total*	313	[3] 319	259	891	236	232	220	688

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [2] Endast nettoförändringar angivas. — [3] Korrigerad siffra.

görelse, som riksbanken träffat med försäkringsbolagen om placeringarnas inriktning och som för närvarande innebär, att omkring två tredjedelar av de medel bolagen årligen söker placering för användes för inköp av statspapper och hypoteksobligationer samt för direkta inteckningslån i bostadsfastigheter. Som framgår av tab. 4 visar också stats- och hypoteksobligationer (174 resp. 122 miljoner kronor) samt inteckningslån i bostadsfastigheter (152 miljoner) de största bruttoökningarna under tiden jan.—juni 1958. Den näst största del-

Tab. 5. Aktuella kontantvärden av placeringarnas nettoökningar under första halvåret 1958

Cash values of net increases in investments during Jan.—June 1958

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Jan.–Juni	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Jan.–Juni
Fastigheter *Real property*	9	4	6	19	6	2	4	12
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	13	11	12	36	11	7	10	28
Svenska *Swedish*	13	11	12	36	11	7	10	28
Utländska[1] *Foreign*	—	0	0	0	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	68	91	81	240	53	76	70	199
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	32	52	37	121	29	52	34	115
Övriga fastigheter *Other buildings*	36	39	44	119	24	24	36	84
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	12	23	12	47	11	23	11	45
Lån till kommun *Loans to municipalities*	10	9	4	23	9	8	3	20
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	2	14	8	24	2	15	8	25
Obligationer *Bonds*	83	30	25	138	64	17	23	104
Svenska *Swedish borrowers*	68	30	26	124	51	17	23	91
Issued by								
Statens o. statsgar.	15	— 0	22	37	7	— 7	22	22
Statsskuldförbind.	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypoteksbanken	— 0	0	0	— 0	— 0	0	0	— 0
Stadshypotekskassans	32	25	11	68	29	24	9	62
Bostadskreditkassans	33	0	— 2	31	27	— 0	— 2	25
Skeppshypotekskass:s	— 1	4	— 1	2	— 0	1	— 1	— 0
Övr. hyp. o. int.bol.	— 7	— 1	—	— 8	— 7	— 1	—	— 8
Kommuners	— 2	— 1	— 4	— 7	— 2	— 1	— 4	— 7
Trafik- o. industri-								
bolags	— 3	5	— 0	2	— 4	2	— 1	— 3
Övriga	1	— 2	0	— 1	1	— 1	0	0
Utländska[1] *Foreign borrowers*	15	0	— 1	14	13	0	— 0	13
Förlagsbevis *Debentures*	— 2	— 2	— 1	— 5	— 1	— 1	— 1	— 3
Andra värdehandlingar *Other securities*	— 2	10	— 1	7	— 6	6	0	0
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	— 0	11	— 0	11	— 3	7	2	6
Övriga *Others*	— 2	— 1	— 1	— 4	— 3	— 1	— 2	— 6
Livlån *Policy loans*	— 7	— 3	— 1	— 11	— 7	— 3	— 1	— 11
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	— 14	17	14	17	— 20	0	18	— 2
Summa *Total*	160	181	147	488	111	127	134	372

mortgage companies: Hypoteksbanken, Stadshypotekskassans, Bostadskreditkassans, Skeppshypotekskass:s, Övr. hyp. o. int.bol.

municipalities: Kommuners

traffic, shipping and ind. comp: Trafik- o. industri- bolags

others: Övriga

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

posten bland bruttoökningarna utgjordes dock av inteckningslån i andra fastigheter än bostadsfastigheter (154 miljoner), men härvid är att märka att till »andra fastigheter» räknas även blandade kontors-, affärs- och bostadsfastigheter, i vilka golvytan för bostadslägenheter understiger 50 % av fastighetens totala golvyta. Vad angår nettoökningarna visar tab. 5, att ökningen var störst ifråga om inteckningslån och hypoteksobligationer samt att nettoökningen för statsobligationer var begränsad till 37 miljoner kronor. Förlagsbevis visade en nettominskning (5 miljoner).

Tab. 6. Översikt av livförsäkringsverksamheten 1948—1957

Direkt försäkring i svenska bolag

Belopp i miljoner kronor, där ej annat angives. Antal i 1 000-tal

	1948	1949	1950	1951	1952
All verksamhet utom tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	370	401	438	496	546
Avkastning av kapital [1]	127	133	140	149	167
Utbetalningar för försäkringsfall	161	169	173	177	176
» » återköp	13	19	29	26	27
Tilldelad återbäring	14	13	13	19	19
Förvaltningskostnader	74	72	75	90	97
Försäkringsfond vid årets slut	3 524	3 739	3 968	4 238	4 566
Tekniska överskottsfonder vid årets slut	314	350	389	426	451
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	143	161	182	271	310
Avkastning av kapital [1]	34	38	43	51	62
Utbetalningar för försäkringsfall	16	19	22	26	31
» » återköp	1	2	5	3	3
Tilldelad återbäring	—	—	—	—	—
Förvaltningskostnader	3	3	3	5	6
Försäkringsfond vid årets slut	1 026	1 173	1 338	1 582	1 866
Tekniska överskottsfonder vid årets slut [2]	49	68	95	130	170
Vissa uppgifter om försäkringsbeståndet					
Försäkrat dödsfallskapital					
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall, stor försäkring.	6 322	6 792	7 260	7 763	8 486
» » » » , liten »	3 251	3 550	3 800	4 095	4 450
» » » » , summa	9 573	10 342	11 060	11 858	12 936
Härav: kapitalförsäkring med sparmoment, temporär förs. och förs. med naturliga premier	9 573	10 342	11 060	11 858	12 936
Grupplivförsäkring	29	98	196	327	485
Tjänstepensionsförsäkring (SPP) [3]	194	218	240	307	364
Årligt belopp i livränteförsäkring					
Tjänstepensionsförsäkring (SPP) [4]	455	515	578	757	942
Annan livränteförsäkring [5]	194	213	239	264	308
Individuell kapitalförsäkring, för dödsfall, antal försäkr.					
stor försäkring	1 424	1 453	1 484	1 512	1 543
liten försäkring	2 552	2 647	2 750	2 820	2 956
summa	3 976	4 100	4 234	4 332	4 499
Grupplivförsäkring, antal försäkrade	13	41	77	132	219
Antal försäkrade i tjänstepensionsförsäkring (SPP)	102	112	121	132	140
Specialuppgift för individuell kapitalförsäkring för dödsfall [6]					
Nettoökning av försäkrat dödsfallskapital	936	769	718	798	1 065
Ökning på grund av nyteckning [7] (inkl. nettotillkomst vid ändring)	1 244	1 116	1 105	1 209	1 492
Därav temporär försäkring och försäkring med naturliga premier	..	..	..	..	..
Ökning på grund av annan ändring (netto)	9	10	7	—5	16
Minskning på grund av dödsfall eller utlupen försäkringstid	164	172	174	178	188
Minskning på grund av förtidsannullationer	153	185	220	228	255
Härav tidiga annullationer	76	96	106	107	112
Total försäkringssumma per försäkring i kronor					
Nytecknade försäkringar	4 754	4 434	4 852	5 123	6 393
Beståndet vid årets slut	2 408	2 522	2 612	2 737	2 875
Index (1949 = 100) utvisande realvärdet [8] av premier i					
all verksamhet, exkl. tjänstepensionsförsäkring (SPP)	94	100	108	106	108
tjänstepensionsförsäkring (SPP)	91	100	112	144	153

[1] Här ingår icke kursvinster, uppskrivningar, kursförluster eller nedskrivningar. — [2] Före 1956 ingår häri s. k. tilläggsreserv, vilken den 31/12 1955 uppgick till 95 milj. kronor. Fr. o. m. 1956 har tilläggsreserven överförts till premiereserven. — [3] Kombinerad med å följande rad redovisad livränteförsäkring i SPP. — [4] Här ingår icke sjuk- och invalidräntor. Dessa ingår emellertid i den ekonomiska redovisningen ovan. [5] Exkl. ränte- och kapitalförsäkringsanstalter för åren före 1953. — [6] Fr. o. m. 1957 avser uppgifterna beståndet i Sverige. — [7] Exkl. för-

Summary of life insurance 1948—1957. Direct insurance. Swedish companies

Amounts 000 000 omitted, where not otherwise is stated. Numbers 000 omitted

1953	1954	1955	1956	1957	
					Total business, except group pension insurance for salaried employees (SPP)
720	551	602	590	691	Premiums
190	204	218	237	260	Interest and other investment earnings
194	205	220	239	261	Claims paid
31	40	114	94	90	Surrenders paid
29	34	50	43	51	Bonus allocated to Policyholders
98	99	115	130	136	Administration expenses
5 038	5 295	5 509	5 710	5 912	Insurance fund at end of year
496	545	597	656	708	Bonus fund and similar funds at end of year
					Group pension insurance for salaried employees (SPP)
316	342	389	399	464	Premiums
74	88	103	124	149	Interest and other investment earnings
36	42	47	52	59	Claims paid
4	5	5	6	8	Surrenders paid
8	9	10	12	15	Bonus allocated to Policyholders
6	7	7	8	8	Administration expenses
2 164	2 487	2 858	3 337	3 788	Insurance fund at end of year
204	240	285	234	290	Bonus fund and similar funds at end of year
					Data on policies in force
					Life insurance (death benefit), amount
9 045	9 509	11 055	12 014	13 137	Individual life insurance, Ordinary
5 192	5 759	6 727	7 105	7 008	» » » , Industrial
14 237	15 268	17 782	19 119	20 145	» » » , Total
14237	14 177	14 938	15 474	15 662	of which: policies with a »saving content«
	1 091	[10a]2844	[10b]3 645	[10c]4 483	term insurance and pure premium insurance
875	1 447	2 757	3 887	5 175	Group life insurance
392	429	488	546	602	Group pension insurance (SPP)
					Annuities, annual income
1 017	1 138	1 316	1 467	1 625	Group pension insurance (SPP)
342	379	426	477	538	Other annuities
					Individual life insurance, (death benefit) No. of policies
1 571	1 582	1 615	1 693	1 826	Ordinary insurance
3 264	3 432	3 396	3 303	3 169	Industrial insurance
4 835	5 014	5 011	4 996	4 995	Total
302	599	934	1 133	1 390	Group life insurance, No. of insured persons
148	158	168	178	186	Group pension insurance (SPP), No. of insured persons
					Special data on individual life insurance (death benefit)
913	842	2 514	1 353	1 025	Net increase of amount
1 418	1 425	1 759	2 351	2 117	New business
..	..	[11]392	[11]1 047	1 044	of which term insurance and pure premium insurance
3	—15	[12]1 437	[13a]—161	[13b]—114	Other changes (net)
205	226	239	257	273	Reduction of amount: death or maturity
303	342	443	580	706	» » » : lapses and surrenders
132	139	166	213	302	of which lapses and surrenders of policies in force less than three years
					Business in force per policy (Kr)
[9]5 666	[9]5 750	[9]6 897	[9]7 525	[9]7 700	Policies written during year
2 944	3 045	3 549	3 827	4 033	Policies in force at end of year
					Index numbers (1949 = 100) showing real value of
					premiums in
140	106	113	106	103	total business, except group pension insurance (SPP)
154	165	182	178	199	group pension insurance (SPP)

säkringar, som ej inlösts. — [8] Realvärdet har beräknats med användning av konsumentprisindex (1949 = 100). — [9] Exkl. påbyggnadsförsäkringar. — [10] Härav tilläggsförsäkring på grund av särskild återbäring [a] 1 432, [b] 1 278, [c] 1 191. — [11] Inkl. försäkringar, som ej inlösts, vilka utgör c:a 3 % av nyteckningen. — [12] Härav ökn. på grund av särskild återbäring 1433. — [13] Härav minskning av särskilda tilläggsförsäkringar [a] 152, [b] 146.

Tab. 7. Spararnas behållningar i livbolag och banker samt det årliga försäkringssparandet 1949—1957

Savers' Holdings in Life Insurance Companies and in Banks. Life Insurance Savings 1949—1957

Belopp i milj. kr. *Amounts 000 000 omitted.*

	Spararnas behållningar *Savers' Holdings*			Livförsäkringssparandet[1] *Life Insurance Savings*	
	Livbolag *Life Insurance Cies*		Banker, sparbanker o. d.[2] *Commercial and Savings Banks, etc.*[2]	Inkl. SPP	Exkl. SPP
	Inkl. SPP	Exkl. SPP			
I löpande priser *Current prices*					
1949	5 111	3 869	11 345	424	253
1954	7 912	5 184	16 642	705	338
1955	8 627	5 484	18 809	757	335
1956	9 315	5 743	20 720	746	302
1957	10 082	6 005	23 441	836	313
I 1957 års priser[3] *1957 Prices*[3]					
1949	7 564	5 726	16 791	628	374
1954	9 077	5 948	19 093	809	388
1955	9 320	5 924	20 319	818	362
1956	9 709	5 986	21 596	778	315
1957	10 082	6 005	23 441	836	313
D:o. Index (1949=100) *Ibid. Indices*					
1949	100	100	100 [4] (100)	100	100
1954	120	104	114 (112)	129	104
1955	123	103	121 (117)	130	97
1956	128	105	129 (122)	124	84
1957	133		140 (128)	133	84

[1] Inklusive konsolideringsnedskrivningar och kursvinster. — [2] Ökningen under åren 1954—1957 ger ett överdrivet uttryck för utvecklingen av det *personliga* banksparandet (jfr texten). — [3] Vid omräkningen till enhetligt penningvärde har konsumentprisindex (1949=100) använts. — [4] Approximativ indexserie efter avdrag för institutionellt banksparande (jfr not 2 och texten).

[1] *Includes decreases in book value of assets and profit on sales.* — [2] *The series includes, for 1954—1957, an increasing share of business accounts; thus, it exaggerates the development of personal savings.* — [3] *Based upon the consumer price index (1949=100).* — [4] *Calculated development of personal bank savings (cf. Note 2 above).*

Utvecklingen av *livförsäkringsverksamheten* under 1948—1957 framgår av översikten i *tabell 6*, vilken avser de svenska livförsäkringsbolagens direkta affär i Sverige och utlandet. Den totala premieinkomsten under 1957 (1 065 miljoner) var 8 % högre än 1956 (989 miljoner). Ökningen föll huvudsakligen på SPP, vars premieinkomst steg med 16 % till 464 miljoner, medan övriga bolag ökade med knappa 2 % till 601 miljoner. Med hjälp av konsumentprisindex (1949 = 100) kan beräknas (jfr de sista raderna i tab. 6), att realvärdet av premieintäkten i andra bolag än SPP år 1957 var endast 3 % högre än 1949. Som jämförelse kan nämnas, att enligt konjunkturinstitutets beräkningar var år 1957 realvärdet av den totala privata konsumtionen i riket 25 % högre än 1949. Livförsäkringsskyddet (exkl. SPP) har sålunda icke tillnärmelsevis ökat i samma takt som den privata konsumtionsstegringen. Den kollektiva tjänstepensio-

neringen (SPP) företer däremot en stark strukturell ökningstendens. Realvärdet av premieintäkten 1957 hade sålunda i det allra närmaste fördubblats sedan 1949.

Utbetalningarna för försäkringsfall uppgick 1957 hos andra bolag än SPP till 261 miljoner, innebärande en ökning i förhållande till 1956 med 9 %. För SPP:s vidkommande utbetalades 59 miljoner (ökning = 13 %). Bortsett från SPP minskade livbolagens utbetalningar för återköp från 94 miljoner under 1956 till 90 miljoner 1957. Emellertid sammanhängde återköpens ansvällning under 1955 och 1956 i stor utsträckning med avvecklingen av ett antal stora engångsbetalda men omedelbart belånade kapitalförsäkringar av skatteflyktskaraktär, vilka tecknats under andra halvåret 1952 och de första månaderna av 1953. Rensade från nämnda extraordinära utbetalningar visade utbetalningarna för återköp (46 miljoner 1955, 59 miljoner 1956) en reell uppgång med drygt 50 % under 1957. Den starkt stigande återköpsfrekvensen i fråga om kapitalförsäkringar jämte den fortgående omorienteringen av nyteckningen från sparbetonade livförsäkringar till riskförsäkringar med obetydligt sparmoment har starkt bidragit till stagnationen i det individuella livförsäkringssparandets realvärde. Härtill kommer att nyteckningen sjönk från 1956 till 1957 och att annullationerna ökat under samma år (jfr nedan). Av sista kolumnen i *tabell* 7 framgår, att realvärdet av det årliga livförsäkringssparandet, om hänsyn tages till livlån, konsolideringsnedskrivningar och kursvinster, under 1956 och 1957 var 16 % lägre än motsvarande sparande under 1949. Det nominella livförsäkringssparandet från ultimo 1956 till ultimo 1957 uppgick till i runt tal 840 miljoner kronor, varav SPP svarade för drygt tre femtedelar (523 miljoner).

I tab. 7 jämföres också livförsäkringstagarnas behållningar med bankspararnas. Som behållningar i livbolag räknas summan av försäkringsfond och övriga tekniska fonder minskad med utestående livlån. Härigenom uppstår dock viss underskattning av livspararnas tillgodohavanden, eftersom livförsäkringstagarna enligt återbäringsgrunderna även skall utfå sina andelar i sådana dolda reserver, som åstadkommits genom konsolideringsnedskrivningar å bolagens aktiva. I fråga om banker medräknas behållningar i sparbanker och postsparbanken, på sparkasseräkning och kapitalsamlingsräkning i affärsbanker, på lönsparkonto samt på KF:s och jordbrukskassornas sparkasse- och kapitalräkningar. En mindre del av dessa behållningar synes dock avse institutionellt sparande. Särskilt i vad avser medel på kapitalsamlingsräkning i affärsbankerna torde en sedan 1954 allt mer ökad andel vara att hänföra till dylikt sparande. Utgår man från det förhållandevis rimliga antagandet, att konton å kapitalsamlingsräkning överstigande 100 000 kronor, varom uppgifter numera lämnas den 31 maj varje år, tillhör kategorien *institutionellt sparande*, kan en approximativ korrigering göras. De uppgifter om banksparandet som lämnas för åren 1954—1957 i tab. 7 ger alltså en överdriven bild av det *personliga* banksparandet. Indextalen för detta ligger sannolikt i närheten av de korrigerade tal som i tab. 7 angetts inom parentes.

Av tab. 7 framgår, bl. a., att realvärdet av livförsäkringstagarnas tillgångar i andra bolag än SPP stigit 1957 med 5 % sedan 1949 men att förändringen räknad i fast penningvärde varit obetydlig under perioden 1955—1957. Medräknas SPP blir bilden ljusare. Realvärdet av försäkringstagarnas tillgångar hade totalt stigit med 33 % sedan 1949 under det att stegringen för bankspararnas del under samma tidrymd anges till 40 % eller, om det institutionella sparandet på kapitalsamlingsräkning i affärsbankerna frånräknas, 28 %. Det årliga livsparandet, mätt i fast penningvärde, var — SPP medräknad — 33 % högre under 1957 än under 1949. Till jämförelse kan nämnas att det i tab. 7 registrerade banksparandet uppgick till nominellt cirka 2 700 miljoner kronor under 1957. Det *personliga* banksparandet torde ha utgjort i runt tal 1 700 à 1 800 miljoner och var sålunda mer än dubbelt så stort som försäkringssparandet.

Nyteckningen av individuell kapital-

försäkring (2 117 miljoner) var 10 % lägre än 1956 (2 351 miljoner). Minskningen beror till viss del på ändrade regler för anskaffningsårets avslutning vid årsskiftet 1957/58 vilket påverkade siffrorna för 1957 i sänkande riktning. Dock återstår en märkbar realminskning — något som icke förekommit på länge. Halva nyteckningen hänförde sig till försäkring av enbart dödsfallsrisk utan sparmoment (temporär försäkring). Det totala beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall uppgick vid 1957 års utgång till 20 145 miljoner varav 15 662 miljoner eller drygt tre fjärdedelar kapitalförsäkring med sparmoment. Återstoden 4 483 miljoner bestod av rena riskförsäkringar (temporär dödsfallsförsäkring och försäkring mot naturliga premier). Häri ingår 1 191 miljoner utgörande tilläggsförsäkringar för dödsfallsrisk på grund av återbäring som tilldelats 1955 i samband med införandet av nya premiegrunder. Beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall fördelar sig på inte fullt 5 miljoner försäkringar varvid dock bör observeras att samma person stundom har två eller flera försäkringar. En del folkförsäkringsbolag har sedan några år systematiskt bearbetat sina försäkringsbestånd i syfte att för kunder med flera försäkringar sammanföra dessa till ett brev och i samband därmed försöka höja det totala försäkringsboloppet så att det bättre svarar mot kundens ökade penninginkomster. Detta har medfört att antalet individuella kapitalförsäkringar för dödsfall minskat något varje år sedan 1954 oaktat en betydande nyteckning förekommit under perioden. Fr. o. m. 1957 var Framtiden och Trygg de enda bolag som anskaffade liten försäkring och även hos dessa bolag har liten försäkrings andel i nyteckningen minskat till förmån för stor försäkring. I samband med nyssnämnda sammanläggningar och höjningar inom det äldre folklivbeståndet överförs försäkringarna i viss utsträckning till stor försäkring. Beståndet av liten individuell kapitalförsäkring för dödsfall (7 008 miljoner 1957) minskade därför med drygt 1 %, medan beståndet av stor försäkring (13 137 miljoner) ökade med 9 %. Förtidsannullationerna i individuell kapitalförsäkring för dödsfall ökade från 580 miljoner 1956 till 706 miljoner 1957 eller med 22 %. Härav hänförde sig 302 miljoner till tidiga annullationer, dvs. försäkringar med kortare varaktighet än 3 år. Återstoden (404 miljoner) motsvarades i stort sett av beståndsminskning på grund av återköp och fribrevsutbyte.

Beståndet av grupplivförsäkring (5 175 miljoner) ökade med en tredjedel under 1957 och antalet grupplivförsäkrade (1 390 000 personer) med ej fullt en fjärdedel. Ökningen får delvis ses mot bakgrunden av ändringar i för verksamheten gällande föreskrifter.

Den kollektiva tjänstepensioneringen (SPP) fortsatte att expandera, oaktat pågående diskussioner och framlagda förslag om en allmän statlig tjänstepensionering måste ha verkat hämmande på utvecklingen. Beståndet av försäkringar (1 625 miljoner i årligt livräntebelopp) ökade sålunda med 11 % och antalet försäkrade personer (186 000) med 4 %.

Vissa av de utvecklingstendenser, som gjorde sig gällande under 1957, har ytterligare accentuerats under första halvåret 1958 att döma av månadsuppgifterna om nyanskaffningen av livförsäkringar i andra bolag än SPP *(tabell 8)* och om förändringarna i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman *(tabell 9)*.

Nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under första halvåret 1958 (tab. 8) utgjorde 856 miljoner kronor (f. å. 1 038 miljoner) en nedgång med 18 %. För första gången har de rena riskförsäkringarna, som svarat för hälften av nyanskaffningen, gått starkt tillbaka i nyteckningen och utgjorde 431 miljoner (f. å. 516 miljoner). Av totalbeloppet föll 178 miljoner eller 21 % (f. å. 24 %) på liten försäkring. Den nedgång i nyteckningen inom liten försäkring, som siffrorna utvisar, kan förklaras av att under en kortare tid första halvåret 1958 arbetskonflikt rådde mellan fältmännen och de båda folklivbolag, som svarar för nyteckningen inom liten försäkring.

Grupplivförsäkringen fortsatte under

Tab. 8. Nyanskaffning av dödsfallskapital (i milj. kronor)
New life insurance business. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	65,3	82,8	63,1	58,8	128,4	[2] 141,6	35,2	23,8	147,9	166,2	276,3	307,8
Febr.	91,9	68,7	86,7	80,6	178,6	149,3	44,7	34,5	66,5	88,5	245,1	237,8
Mars	102,6	73,5	108,6	74,9	211,2	148,4	58,0	26,8	87,1	101,4	298,3	249,8
April	90,6	64,4	82,5	75,2	173,1	139,6	37,6	29,1	107,8	169,1	280,9	308,7
Maj	83,3	67,0	86,0	74,3	169.3	141,3	33,7	30.1	75,9	174,7	245,2	316,0
Juni	87,6	68,0	89,4	67,4	177,0	135,4	37,2	33,5	74,2	94,9	251,2	230,3
Juli	62,5		63,2		125,7		19,3		50.1		175,8	
Aug.	50,0		52,6		102,6		19.8		89.0		191,6	
Sept.	87,4		88,0		175,4		43,2		55,7		231,1	
Okt.	94,7		100,4		195,1		61,3		83,7		278,8	
Nov.	90,5		87,1		177,6		37,0		96,9		274,5	
Dec.	228,2		112,5		340,7		44,4		219,3		560,0	
Summa *Total*	1 134,6		1 020,1		2 154,7		471,4		1 154,1		3 308,8	
Därav: Jan.—Juni *Of which: Jan.—June*	521,3	424,4	516,3	431,2	1 037,6	855.6	246,4	177,8	559,4	794,8	1 597.0	1 650,4

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. — [2] Reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrades vid årsskiftet 1957/58. Detta har påverkat siffrorna för januari 1958 i höjande riktning.

Tab. 9. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman i milj. kronor ***Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)***

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	3,2	4,6	0,4	3,9	434,0	482,6
Febr.	4,4	6,4	3,6	4,0	437,6	486,6
Mars	4,6	6,1	2,3	4,7	439,9	491,3
April	2,0	7,2	0,8	5,3	440,7	496,6
Maj	6,9	7,8	5,3	6,2	446,0	502,8
Juni	9,0	7,0	8,2	6,1	454,2	508,9
Juli	10,1		9,3		463,5	
Aug.	9,5		8.1		471,6	
Sept.	3,7		0,9		472,5	
Okt.	4,2		2,2		474,7	
Nov.	3,7		1,9		476,6	
Dec.	2,9		2,1		478,7	

Tab. 10. Under året influtna premier och betalda skador i olika skadeförsäkringsgrenar[1]

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige. 1 000-tal kronor

	1952	1953	1954
Premieinkomst			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	10 724	11 922	14 046
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	3 200	3 262	3 308
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring	22 883	25 125	26 105
Kollektiv försäkring	27 475	30 592	32 746
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	222 088	227 676	234 740
Sjökaskoförsäkring	80 030	74 839	75 330
Transportförsäkring	61 384	51 582	50 871
Trafikförsäkring	115 069	143 426	160 846
Motorfordonsförsäkring	76 113	85 806	95 841
Luftfärdsförsäkring	1 389	2 397	1 969
Hagelförsäkring	2 635	2 639	3 177
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	791	894	922
Garantiförsäkring	1 473	1 672	1 788
Kreditförsäkring	376	475	680
Smycke- och diverseförsäkring	2 228	2 482	2 606
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	750	356	345
Annan försäkring	14 143	13 363	13 707
Summa	642 751	678 508	719 027
Skador			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	2 892	3 216	3 926
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	687	748	850
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring	9 142	9 903	11 148
Kollektiv försäkring	18 246	22 953	25 792
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	110 703	120 556	112 341
Sjökaskoförsäkring	39 522	64 678	59 884
Transportförsäkring	22 550	25 493	24 336
Trafikförsäkring	45 401	52 889	60 427
Motorfordonsförsäkring	39 934	35 280	38 747
Luftfärdsförsäkring	239	998	943
Hagelförsäkring	1 735	2 373	2 396
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	417	717	621
Garantiförsäkring	874	518	675
Kreditförsäkring	— 131	35	76
Smycke- och diverseförsäkring	1 073	1 103	1 122
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	114	14	16
Annan försäkring	9 129	9 009	10 152
Summa	302 527	350 483	353 452

[1] Exkl. erkända sjukkassor och yrkesskadeförsäkring. *Approved sickness funds and workmen's compensation insurance are not included.* —

[2] Beträffande den före 1956 tillämpade branschfördelningen se Statistisk Tidskrift, häfte 8, 1956. —

Premiums received and claims paid during the year in specified lines of fire and casualty insurance[1]

Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies. 000 omitted

1955	1956	1957	
			Premiums
16 873	20 157	23 534	Sickness insurance for more than ten years
3 140	2 803	2 531	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
25 466	27 762	40 131	Individual insurance
27 440	29 366	31 532	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
246 527	[3] 269 399	[3] 287 439	
75 416	85 008	91 220	Marine hull insurance
51 693	54 561	63 482	Transportation insurance
158 121	150 373	153 785	Motor third party insurance
102 133	117 450	132 786	Motor vehicle insurance
2 043	1 823	2 054	Aviation insurance
2 953	2 344	3 114	Hailstorm insurance
907	939	925	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
2 006	2 296	2 475	Fidelity guarantee insurance
858	1 071	1 517	Credit insurance
2 885	3 160	3 469	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
305	211	206	Insurance against epizootic diseases
13 750	19 245	11 863	Other insurance
732 516	787 968	852 063	Total
			Claims
4 185	5 016	5 679	Sickness insurance for more than ten years
1 012	1 104	1 235	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
10 602	11 413	12 147	Individual insurance
17 880	19 140	21 546	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
137 137	[3] 166 330	[3] 153 073	
70 227	73 394	74 153	Marine hull insurance
28 180	39 734	41 481	Transportation insurance
68 823	81 125	93 482	Motor third party insurance
52 409	67 825	79 183	Motor vehicle insurance
212	1 304	413	Aviation insurance
1 380	1 764	3 635	Hailstorm insurance
496	955	726	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
1 054	1 108	1 289	Fidelity guarantee insurance
151	144	49	Credit insurance
1 414	1 394	1 675	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
2	1	14	Insurance against epizootic diseases
9 956	9 466	9 129	Other insurance
405 120	481 217	498 909	Total

[3] Beträffande fördelning av här angivna premie- och skadebelopp på objektförsäkringsgrupperna hem-, fastighetsägare-, företagare- och villaägareförsäkring samt brandförsäkring för all framtid, se tab. 11.

Tab. 11. Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. 1 000-tal kronor

Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance. 000 omitted

	1956		1957	
	Premier	Skador	Premier	Skador
Hemförsäkring	44 610	18 812	47 386	18 569
Fastighetsägareförsäkring	32 506	24 682	36 514	25 121
Företagareförsäkring	175 202	113 552	185 822	100 206
Villaägareförsäkring	14 231	7 651	16 301	7 488
Brandförsäkring för all framtid	2 850	1 633	1 416	1 689
Summa	269 399	166 330	287 439	153 073
Härav skogsförsäkring	4 098	555	3 845	591

första halvåret 1958 att expandera. Nyteckningen ökade 42 % under perioden till 795 miljoner (f. å. 559 miljoner).

SPP:s årliga avgiftssumma steg under första halvåret 1958 med brutto 39 och netto 30 miljoner kronor samt uppgick vid halvårsskiftet till 509 miljoner mot 454 miljoner vid samma tid förra året.

Skadeförsäkringens utveckling återspeglas i tab. 10, 11 och 12. Det bör uppmärksammas, att de uppgifter om premieinkomst och om under året betalda skador, som återfinnas i tab. 10 och 11, inte ägnar sig för bedömande av frågan om hur stor del av premien, som försäkringstagaren får tillbaka i form av skadeersättningar (inkl. skaderegleringskostnader).[1] De under ett visst år betalda premierna avser nämligen till väsentlig del skador som inträffar och/eller regleras efter det året. Uppgifterna i tab. 10 och 11 om under året influtna premier och betalda skador kan däremot, tillsammans med beståndsuppgifterna i tab. 12, tjäna till att belysa utvecklingen inom olika branscher.

Uppgifterna i tab. 10 omfattar åren 1952—1957. Motsvarande uppgifter för försäkringsåret 1938 och vissa år före 1952 återfinnes bl. a. i tidigare årgångar av Statistisk tidskrift.

[1] En mera rättvisande jämförelse i detta avseende, grundad på uppgifter om på året belöpande premier och skador, återges däremot regelbundet i inspektionens årliga publikation. Se t. ex. Enskilda Försäkringsanstalter 1956 sid. 59° o. f.

De svenska riksbolagens totala premieinkomst av direkt skadeförsäkring i Sverige — exkl. socialförsäkringsbolagen, som i konkurrens med riksförsäkringsanstalten driver yrkesskadeförsäkring — uppgick 1957 till 852 milj. kr eller 8 % mer än 1956. För skadorna var motsvarande tal 499 milj. kr och 4 %.

Inom sjökaskoförsäkringen har premieinkomsten (91 milj. kr) ökat med 7 % och försäkringsbeståndet (6,5 miljarder kr) med omkring 23 % sedan 1956. Skadebeloppet (74 milj. kr) ökade endast med 1 %. En liknande utveckling kan iakttas även i fråga om transportförsäkringen (64 milj. kr i premier och 42 milj. kr i skador), där premieinkomsten ökade med 16 %, medan skadorna steg med endast 4 %. Vid bedömningen av de nämnda siffrorna är att märka att år 1956 var de många stora totalförlusternas år. I inspektionens bearbetade statistik redovisas för hela grenen sjöförsäkring ett rekordunderskott 1956 om 29 %. Även år 1957 har åtskilliga stora haverier inträffat, och avsättningarna till reserven för oreglerade skador (ersättningsreserven) måste därför vara betydande. Den angivna förbättringen år 1957 i relationen mellan premier och betalda skador har därför sannolikt endast lett till ett mindre underskott än 1956.

På grund av ändrat redovisningsförfarande har den tidigare tillämpade fördelningen av verksamhetsgrenen brand-,

Tab. 12. Försäkringsbestånd i vissa försäkringsgrenar

Business in force in specified lines of fire and casualty insurance

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige
Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies

	1952	1953	1954	1955	1956	1957
Sjuk- och olycksfallsförsäkring. Antal försäkringar, resp. antal försäkrade personer, 1 000-tal. [1] *Sickness and accident insurance. No. of policies or of insured persons, 000 omitted*						
Sjukförsäkring för längre tid än tio år. *Sickness insurance for more than ten years* ...	94	99	109	128	142	153
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år. *Accident insurance for more than ten years*	90	93	95	95	92	91
Olycksfallsförsäkring för högst tio år. *Accident insurance for ten years or less*						
individuell *individual*	488	512	534	549	624	1 246
kollektiv *collective*	2 543	2 662	2 749	2 828	3 377	3 642
Brand- och skogsförsäkring. Försäkringssumma, miljoner kronor. *Fire and forest insurance. Business in force, 000 000 omitted*	160 154	166 221	179 726	195 272	205 711	222 179
Fartygsförsäkring. Försäkringssumma, miljoner kronor. *Marine hull insurance. Business in force, 000 000 omitted*	3 374	3 657	4 013	4 633	5 266	6 480
Trafik- och motorfordonsförsäkring. Antal försäkrade fordon, 1 000-tal. *Motor third party and vehicle insurance. No. of insured vehicles, 000 omitted*						
Obligatorisk trafikförsäkring. *Compulsory motor third party insurance*	784	902	1 027	1 120	1 192	1 277
Härav med vagnskadeförsäkring. *Of which motor vehicle insurance*	151	157	184	226	273	339
Husdjursförsäkring (ej smittsjukdom). *Live stock insurance (epizootic diseases excluded)*						
Försäkringssumma, miljoner kronor (hästar o. nötkreatur). *Business in force, 000 000 omitted (horses and cattle)*	636	671	700	723	728	725
Antal försäkrade djur, 1 000-tal. *No. of insured animals, 000 omitted*						
hästar *horses*	234	208	194	180	165	139
nötkreatur *cattle*	701	727	751	769	771	786
svin *swine*	204	248	229	221	299	367

[1] Endast för kollektiv olycksfallsförsäkring avser uppgifterna antalet försäkrade personer; i övriga fall avses antalet försäkringar.

skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-,[1] inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. efter skilda försäkringsgrenar (eller grupper av försäkringsgrenar) fr. o. m. 1956 ersatts med en uppdelning å objektförsäkringsgrupperna hemförsäkring, fastighetsägareförsäkring, företagareförsäkring och villaägareförsäkring. För att t. v. bibehålla en kontinuerlig sifferserie för nämnda verksamhetsgren lämnas fortfarande summauppgifter för

[1] Maskinförsäkring redovisas först fr. o. m. 1956 under denna verksamhetsgren; den har tidigare hänförts till verksamhetsgrenen »Annan skadeförsäkring».

premier och skador i tab. 10. Fördelningsuppgifter för angivna objektförsäkringsgrupperna redovisas fr. o. m. denna redogörelse i tab. 11, som även innehåller uppgifter rörande brandförsäkring för all framtid och skogsförsäkring. Det kan även antecknas, att villaägareförsäkring endast redovisas av vissa bolag, som med hänsyn till försäkringarnas konstruktion ej kan skilja mellan hem- och fastighetsägaremomentet inom denna grupp av försäkringar.

För hela verksamhetsgrenen brandförsäkring med bigrenar utgjorde premieinkomsten 287 milj. kr mot 269 milj. kr 1956, innebärande en ökning med 7 %. Skadorna minskade däremot från 166 milj. kr 1956 till 153 milj. kr 1957, d. v. s. med omkring 8 %. Såsom framgår av tab. 11 faller minskningen av skadebeloppet helt på företagareförsäkringen medan övriga objektförsäkringsgrupper visar ytterst små förändringar i fråga om skador sedan 1956.

Inom den obligatoriska trafikförsäkringen (154 milj. kr i premier och 93 milj. kr i skador) har premieinkomsten ökat måttligt (2 %) men var 7 milj. kr. lägre än toppinkomsten av år 1954, då premiesatserna emellertid var avsevärt högre. Skadorna däremot nådde sitt hittills högsta belopp och ökade från 1956 med inemot 15 %. De nämnda siffrorna kan lämpligen jämföras med siffrorna för fordonsbeståndets ökning (från 1,19 till 1,28 milj. försäkrade fordon eller med 8 %). Det kan därvid bl. a. konstateras, att premieinkomstens ringa stegring i förhållande till fordonsbeståndets är en följd av de reduktioner av trafikförsäkringspremier som ägt rum under senare år dels genom en allmän premiesänkning av år 1955 och dels genom de betydande rabatter (eller återbäring) som på åtskilliga håll beviljats försäkringstagarna.

I motorfordonsförsäkring (vagnskadeförsäkring) har premieinkomsten ökat med 13 % och skadorna med 17 %. Det vagnskadeförsäkrade beståndet har ökat mer än premieinkomsten (24 %). Skillnaden torde förklaras av att många fordonsägare tecknar försäkringar med höga självriskbelopp, vilket medför lägre premie, än om självriskbeloppet är lågt. Motorfordonsförsäkring utan vagnskademoment, d. v. s. skydd mot enbart stöld och brand gällde 1957 för 558 000 bilar och traktorer, 105 000 motorcyklar och 221 000 mopeder.

S. k. lång sjukförsäkring, d. v. s. sådan med avtalstider på mer än 10 år, omfattade 1957 c:a 153 000 försäkringar och uppvisade en premieintäkt å 24 milj. och ett skadebelopp å 6 milj. kr. Den fortgående ökningen av antalet försäkringar (c:a 7 %) tyder på att det finns god marknad för denna försäkringsform vid sidan av den allmänna sjukförsäkringen. Den långa olycksfallsförsäkringen, som endast inbegriper speciella former, främst barn- och reseolycksfallsförsäkring, är numera under avveckling, vilket förklarar de sjunkande siffrorna för såväl premieinkomst som försäkringsbestånd. Inom den korta olycksfalls- och sjukförsäkringen dominerar olycksfallsförsäkringen, medan sjukförsäkring bara ingår som kompletterande moment. Premieintäkten i individuell kort försäkring utgjorde 40 milj. innebärande en ökning från föregående år med omkring 45 %. Ökningen torde väsentligen vara att tillskriva den i början av året introducerade förarplatsförsäkringen, vilken utgör ett komplement till bilförsäkringen men vilken på grund av sin karaktär redovisas såsom olycksfallsförsäkring. Den verkliga omfattningen av denna försäkring kan av tekniska skäl ännu ej redovisas. Förarplatsförsäkringen kan märkas i den stora ökningen av beståndet i individuell olycksfallsförsäkring från 624 000 försäkringar till 1 246 000. Skadorna uppgick till omkring 12 milj. kr. Inom den kollektiva korta olycksfallsförsäkringen, som till större delen drivs av Samarbete och uppvisar väsentligt lägre förvaltningskostnader, uppgick premieintäkten till 31 milj. kr (ökning omkring 7 %) och skadorna till 22 milj. kr (ökning omkring 13 %). Beståndet i kollektiv försäkring omfattade 3 642 000 personer eller 8 % mer än under 1956.

I övrigt torde endast uppgifterna om försäkringen mot smittsamma husdjurssjukdomar erfordra några förklarande kommentarer. Denna försäkringsform

avser numera endast betes- och mjölkförluster, eftersom staten betalar direkt för nedslaktning. Branschen kännetecknas av stor »ryckighet». Endast vissa år inträffar skador av större omfattning och då inträder också en stegring i premieinkomsten, som betingas dels av ökad anslutning och dels av att premiebefrielse och rabatter till äldre försäkringstagare dras in. Sedan epizootin upphört sjunker efter hand premieinkomsten, ehuru eftersläpningen i förhållande till nedgången i skadebeloppen kan vara lång. Inom denna verksamhet har också uppsamlats reserver, som ter sig betydande i förhållande till rörelsens omfattning, men som kan behövas när skadorna undergår en plötslig stegring.

Preliminary Insurance Statistics:

1957 and Jan.—June 1958

The nominal value of the assets of Swedish insurance companies (not counting amounts due from other insurance companies, values of reinsurers' liabilities, or assets of local companies and foreign companies operating in Sweden) at the end of 1957 was 7 % higher than in 1956. During the first half of 1958 there was a further increase of 487 million kronor or 3,5 % and the total figure attained was 14 500 million kronor or about $ 2 800 million, life insurance companies accounting for 80 % of the total amount (Table 1, p. 466). An integral part of the stabilization policy of recent years is an agreement, between the Riksbank and the insurance companies to the effect that about two-thirds of the funds for which the companies seek investment each year are used for purchasing Government securities and mortgage bonds, as well as for direct mortgage loans on house property.

Premiums received in direct life insurance (Table 6, p. 470) during 1957 amounted to 1 065 million kronor or 8 % more than in 1956 (989 million). The increase was mainly due to *Svenska Personal-Pensionskassan* (SPP), which carries on collective pension insurance of salaried private employees. The premium receipts of SPP increased by 16 % to 464 million, whereas those of other life insurance companies rose by only 2 % to 601 million. On the basis of the consumer price index, it has been calculated (see the last lines in Table 6), that the real value of premiums received in other companies than SPP was only 3 % higher in 1957 than in 1949, whereas the real value of the total private consumption in Sweden increased by 25 %. In the case of SPP on the other hand, the corresponding gain in real value of premiums was 99 %.

Claims paid by other companies than SPP were 9 % higher in 1957 than in the previous year and amounted to 261 million kronor. In the case of SPP the increase was 13 %, and 59 million were paid in 1957. Surrenders paid by other companies than SPP in 1957 (90 million) fell below those paid in 1956 (94 million). However, surrenders paid in 1955 and 1956 showed an extraordinary increase resulting form the liquidation of some endowment policies which had been sold during the period July 1952 —February 1953 and which, technically, were fully paid up, but in reality were paid out of policy loans. Excepting these extraordinary payments, the surrenders paid (46 million in 1955, 59 million in 1956) have actually risen by more than 50 % in 1957 (90 million).

The real value of savers' assets — i. e. policy reserves and technical reserves less policy loans — in other life insurance companies than SPP (6 005 million) was 5 % higher than in 1949 (Table 7, p. 472. The change during the period 1955 —1957 has been quite insignificant. The real value of the annual growth in holdings of individual policy owners (i. e. individual life insurance savings) has actually declined during recent years owing to the change in new business from policies with a saving content to term insurance and pure premium insurance policies and to other facts. If SPP is included, however, the picture is brighter. The real value of the assets of the insurants was 33 % higher in 1957 than in 1949. The corresponding gain in real value of savers' assets in saving banks, on saving accounts of com-

mercial banks etc. (23 441 million kronor) was 40 %. After correction for institutional saving on capital accumulation accounts in commercial banks this gain, however, is reduced to the neighborhood of 28 %.

The amount of new business in individual endowment insurance (2 117 million) was 10 % lower than in 1956 (2 351 million). Level premium term insurance accounted for about 50 % of the new business. The business in force in individual endowment insurance at end of 1957 amounted to 20 145 million kronor, of which 15 662 million consisted of policies with a saving content. Term insurance and pure premium insurance accounted for remaining 4 483 million. The number of individual endowment policies was not quite 5 million, but it must be kept in mind that one and the same person sometimes is holding two or more policies.

Lapses and surrenders of individual endowment insurance increased by 22 % to 706 million in 1957.

Group life insurance in force (5 175 million) increased by one-third during 1957 and the number of insured persons (1,4 million), by a quarter. The collective pension insurance of SPP continued its expansion in spite of a widely debated reform in public pension insurance. The business in force (1 625 million in value of annual pensions) increased by 11 %, and the number of insured (186 000 persons) by 4 %.

During the first six months of 1958 the amount of new business in invididual endowment insurance (856 million kronor) was 18 % lower than during the corresponding period of 1957 (Table 8, p. 475). The decline for the first time hit individual risk insurance as well as insurance with a saving content. Group life insurance, on the other hand, continued to expand, attaining a new business of 795 million, which is 42 % more than during the first half of 1957. The annual amount of premiums of SPP had during the first six months of 1958 a net increase of 30 million kronor and reached at the end of June 1958 a total amount of 509 million (Table 9, p. 475).

Premiums received in 1957 by Swedish nation-wide companies (except workmen's compensation insurance companies) on direct fire and casualty insurance in Sweden totalled 852 million kronor, whereas claims paid amounted to 499 million kronor (Tables 10 and 11 pp. 476 and 478). The increase over 1956 was 8 and 4 per cent, respectively.

Premiums received in marine hull insurance (91 million kronor) and the volume of insurance increased (Table 12, p. 479) by 7 and 23 %, whereas claims rose by only 1 per cent, making the balance somewhat less unsatisfactory than in 1955 and 1956. The same applies to transportation insurance where premiums increased by 16 per cent and claims by 4 per cent.

From 1957 on, fire and allied lines of business (forest, liability, burglary, theft and robbery, water damage and plate glass insurance) which, more and more often, are included on the same comprehensive policy, are not broken down any more by line of business, but rather by the character of the comprehensive policy (real estate, home, business insurance, etc.). The total amount of premiums received in 1957 was 287 million or 7 % more than in 1956. Claims (153 million) decreased by 8 %. Premiums in motor third party insurance gained 2 %, whereas claims increased by 15 %. The growth of premiums and claims in other motor insurance was about 13 and 17 %, respectively.

B. W. S. J. G. J.

(forts. från sid. 464)
na med bensin, 39 831 med motorbrännolja och 75 077 med motorfotogen. Bensintraktorerna förekommer huvudsakligen vid mindre jordbruk och endast i obetydlig utsträckning vid större. Traktorer drivna med brännolja har sin största utbredning vid de stora jordbruken och sin minsta vid småbruken. Fotogentraktorerna intar en mellanställning med tyngdpunkten förlagd till medelstora jordbruk.

Av hela antalet traktorer var 130 927 utrustade med gummihjul, 4 001 med järnhjul och 631 med band.

Det angivna antalet traktorer avser brukningsenheter med mer än 2 ha åker. Inräknas även de minsta enheterna, torde det totala beståndet av jordbrukstraktorer den 1 oktober 1957 ha utgjort omkring 136 000. Enligt det av statistiska centralbyrån förda traktorregistret uppgick hela antalet traktorer, för vilka registreringsplikt föreligger (d. v. s. samtliga traktorer i civilbruk utom järnhjulsförsedda), den 30 september 1957 till nästan exakt 153 000. Motsvarande antal traktorer i jordbruket (inkl. de minsta brukningsenheterna) uppgick enligt räkningen den 1 oktober till omkring 132 000. Om också full jämförbarhet mellan de båda materialen ej föreligger på grund av viss eftersläpning i traktorregistret, torde dock antalet registrerade traktorer inom andra näringar än jordbruk och kombinerade jordbruk/skogsbruk den 1 oktober 1957 kunna uppskattas till omkring 21 000.

Skördetröskornas antal uppgick enligt räkningen till 19 823. Detta bestånd var sammansatt av 1 914 självgående tröskor (+ 105 % sedan 1/10 1954), 1 527 bogserade tröskor försedda med hjälpmotor (— 3 %) och 16 382 bogserade tröskor utan hjälpmotor (ej tidigare räknade).

Antalet dragbilar vid jordbruk med över 2 ha åker utgjorde omkring 4 000 (— 35 %), antalet jeepar ca 700 och antalet stationära förbränningsmotorer omkring 6 200.

Brukningsenheter (över 2 ha) med sammanlagt 2 588 000 hektar åker, motsvarande 74,2 % av den totala åkerarealen, brukades helt eller delvis med egna maskiner.

Förbrukningen av drivmedel för jordbrukets maskiner uppgick under 1957 till 22 000 m³ startbensin (+ 12 % jämfört med 1954), 31 700 m³ drivbensin (+ 77 %), 99 300 m³ motorbrännolja (+ 56 %) och 171 100 m³ motorfotogen (— 10 %) eller sammanlagt 324 100 m³ drivmedel (+ 11 %). Åtgången av fasta och flytande smörjmedel var 12 300 ton (+ 14 %).

I genomsnitt utgjorde förbrukningen av drivbensin per traktor 1 273 liter under år 1957.

En utförlig redogörelse för räkningen har lämnats i Jordbruksekonomiska meddelanden nr 6/1958. Däri meddelas bl. a. resultatet för de olika länen och för olika storleksgrupper av jordbruk.

K. L.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\begin{matrix}0{,}5\\0{,}05\end{matrix}$ av enheten	$\begin{matrix}0\\0{,}0\end{matrix}$	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Kungl. Boktr. Stbim 1918
581265

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 9 SEPTEMBER 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

KARIN KOCK:
Tabellkommissionen försvinner — Statistiska centralbyrån kommer till. Ett hundraårsminne 487, 549

STEN MALMQUIST:
Precisionsproblemet vid beräkning av konsumentprisindex 492, 551

TORE DALENIUS:
En geometrisk representation av medelavvikelsen för en tvåpunktsfördelad variabel 505, 552

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyrån: statförslag för budgetåret 1959/60 508
Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1959/60 509
Andra europeiska statistiska möten:
Europeiskt bostadsstatistiskt möte 511
Sammanträde i Genève om samfärdselstatistik 512
De amerikanska urvalsundersökningarna på hälsovårdsområdet 514
Personalnotiser 517

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 518
Befolkningsutvecklingen 518, 520
Fylleriförseelser och spritsmuggling 519, 523
Konkurser och protesterade växlar 524
Centrala bilregistret:
Motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1957 års slut 519, 526
Vägtrafikolyckor 519, 529
Ägoslagsfördelningen enligt jordbruksräkningen den 15 september 1956 533
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 522, 536
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1956 542
Antal skattekronor till allmän kommunalskatt enligt 1958 års taxering. Preliminära uppgifter 548

THE ISSUE IN BRIEF 549

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—juli 1958 553
Bokanmälningar:
Hyrenius, H., Statistiska metoder (E. Ruist) 556
Kinberg, O., Inghe, G., & Lindberg, T., Kriminalitet och alkoholmissbruk (C. Hammarberg) 557
Demographic yearbook, 9, 1957 (Y. Fritzell) 558
Yearbook of national accounts statistics, 1957 (L. Fastbom) 559
Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder (S. Kruse) 560

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 | No. 9 | SEPTEMBER 1958

CONTENTS

ARTICLES

K. KOCK:
From the Statistical Commission to the Central Bureau of Statistics: A centenary 487, 549

S. MALMQUIST:
The problem of accuracy in consumer price index 492, 551

T. DALENIUS:
A geometric representation of the standard deviation for a variable having a two point distribution 505, 552

NOTES

Central Bureau of Statistics: Proposals for appropriations in the 1959/60 budget 508
Some agencies producing statistics: Proposals for appropriations in the 1959/60 budget 509
Other European statistical meetings:
ECE Housing Committee: Session of working party on housing and building statistics 511
ECE Inland Transport Committee: The fourteenth session of the working party of experts on statistical information .. 512
The United States National Health survey 514
Personal notes 517

TABLES

Commentary 518
Vital statistics 518, 520
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 519, 523
Bankruptcies and protested bills 524
Registered motor vehicles by make and model in 1957 ..... 519, 526
Road accidents 519, 529
Land use according to the 1956 census of agriculture 533
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 522, 536
Finance of civil primary communes in 1956 542
Local taxable income in 1958. Preliminary data 548

THE ISSUE IN BRIEF 549

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, June —July, 1958 553

Book reviews:
Hyrenius, H., Statistiska metoder (E. Ruist) 556
Kinberg, O., Inghe, G., & Lindberg, T., Kriminalitet och alkoholmissbruk (C. Hammarberg) 557
Demographic yearbook, 9, 1957 (Y. Fritzell) 558
Yearbook of national accounts statistics, 1957 (L. Fastbom) 559
Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder (S. Kruse) 560

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

TABELLKOMMISSIONEN FÖRSVINNER — STATISTISKA CENTRALBYRÅN KOMMER TILL

ETT HUNDRAÅRSMINNE

Av professor KARIN KOCK

Ur en minnesskrift, som författas av centralbyråns nyligen avgångna chef, publiceras här några glimtar av de diskussioner och utredningar under 1800-talets första hälft som så småningom ledde till att tabellkommissionen år 1858 omorganiserades till ett allmänt statistiskt ämbetsverk.

År 1749 tillkom det svenska tabellverket. Detta omfattade dels årliga uppgifter över befolkningsrörelsen och dels statistiska redogörelser för befolkningens tillstånd med fördelning på kön, ålder och civilstånd samt vissa uppgifter om stånd och yrke. De statistiska uppgifter om befolkningen som tidigare förekommit hade varit sporadiska och ofullständiga. På andra områden fanns det visserligen löpande eller intermittenta sifferuppgifter, men dessa blev ej föremål för någon statistisk bearbetning i egentlig mening utan användes huvudsakligen för administrativa ändamål. Man kan därför säga att den svenska officiella statistiken börjar med befolkningsstatistiken 1749. Detta innebär att statistiska centralbyrån, som direkt fullföljt tabellverket, även kan räkna sin historia tillbaka till detta år. Befolkningsstatistikens 200-årsjubileum firades också år 1949.

Ur historisk synpunkt är även år 1756 av intresse. Arbetet på bearbetningen av det befolkningsstatistiska materialet hade under de första åren skötts i kanslikollegium under överinseende av en grupp intresserade personer, medlemmar av vetenskapsakademien, men år 1756 fick denna grupp en fastare organisation genom skapandet av kommissionen över tabellverket eller som den vanligen kallas tabellkommissionen. Denna blev huvudman för det statistiska arbetet, som sköttes av en till kommissionen knuten sekreterare. Tabellkommissionen kan betraktas som ett statistiskt ämbetsverk i miniatyr och som sådant det första i världen.

De 25 första åren av tabellverkets existens var en period av intensivt arbete och utveckling. Efter Gustaf III:s statsvälvning 1772 minskades intresset för tabellverket successivt, inga berättelser avlämnades åren 1773—1798 och vid uppkommande vakanser på grund av medlemmarnas frånfälle utnämndes ej några nya. Vid början av 1790-talet kom ett uppsving. Nya medlemmar i tabellkommissionen utsågs och sekreterareposten tillsattes 1791 med ny innehavare efter den förutvarandes frånfälle. Under de närmaste decennierna utvecklades befolkningsstatistiken så långt materialet och kommissionens resurser tillät. Under åren 1802—1820 utökades uppgifterna att täcka även jordbruket.

Efter 1809 års författningsreform till-

drog sig statistiken en mycket stor uppmärksamhet i ständerna, men det var icke befolkningsstatistiken man var mest intresserad av. Intresset koncentrerades i stället till näringsstatistiken, som på många områden var obefintlig och på andra splittrad och ofullständig.

Det är ur många synpunkter intressant att följa diskussionen i och utanför riksdagen under de efterföljande åren liksom de skiftande förslag som framfördes från olika håll. Att diskussionen var så pass förvirrad och att de försök som vid denna tid gjordes att åstadkomma en riksstatistik misslyckades torde bl. a. ha berott på att man ej gjorde klart för sig vad som menades med statistik, trots att man i tabellverket hade ett utmärkt exempel på en verklig statistik. Mycket ofta avsåg man nämligen redogörelser för landets tillstånd, visserligen med sifferuppgifter men dock icke i renodlat numerisk form. Av intresse är också de olika uppfattningar som framkom redan vid denna tid i den stora frågan centralisation—decentralisation.

Redan vid 1809 års riksdag togs statistikfrågan upp genom ett förslag i riddarhuset att den officiella statistiken — utanför tabellverket — skulle uppdragas åt *en* person. Det förelåg sålunda inte någon tanke på att det för detta ändamål skulle behövas ett särskilt verk eller statistiskt kontor. Ej heller vid 1812 och 1815 års riksdagar, då förslag rörande reformering av statistiken framfördes såväl i riddarhuset som i borgarståndet, insåg man att större krafttag behövdes. Det var först år 1819, som man angrep frågan om den officiella statistiken mera från grunden. En detta år tillsatt kommitté för »reglering av rikets styrelseverk» utarbetade nämligen ett förslag till den framtida organisationen av statistiken, vilket framlades 1822. Detta förslag gick ut på att tabellverket, som sorterade direkt under statssekreteraren för inrikesärendena, skulle överflyttas till lantbruksakademien, vilken även skulle handha statistiken över lantmannanäringarna. Övrig statistik skulle förläggas till respektive myndigheter. Detta förslag mötte emellertid kritik från flera håll inom kommittén. Friherre Löfvenskjöld ansåg sålunda att tabellkommissionen skulle bibehållas, men att övrig statistik skulle centraliseras i ett särskilt statistiskt kontor under en föreslagen »Kungl. förvaltning av rikets allmänna hushållning», medan von Hartmannsdorff gick ändå längre i centralisation genom att föreslå tabellkommissionens avskaffande och bildandet av ett statistiskt kontor under ett s. k. näringskollegium, där all statistik skulle samlas och bearbetas.

Vid behandlingen i ett av ständerna tillsatt särskilt utskott stannade man för en lösning som i huvudsak följde von Hartmannsdorffs linje, men därutöver föreslog man skapandet av en beredning för näringarnas vård, bestående av cheferna för vissa myndigheter och föreståndaren för det statistiska kontoret. Detta förslag framlades 1823.

Kungl. Maj:t hade emellertid icke avvaktat slutresultatet av kommittéarbetet och den fortsatta behandlingen av detta. Redan år 1822 fick lantbruksakademien nämligen i uppdrag att utarbeta en plan för en officiell statistik och detta utredningsarbete resulterade i ett kungabeslut om inrättande av ett statistiskt arkiv i lantbruksakademien, där allt tillgängligt material — utanför tabellverket — skulle samlas och bearbetas till en riksstatistik. Arbetet som närmast hade karaktären av en engångsredogörelse för tillståndet i landet kunde aldrig fullföljas.

Oberoende av arbetet i det särskilda utskottet togs frågan återigen upp i borgarståndet 1823 genom en motion, som gick ut på att sammanföra den splittrade statistiken till ett organ i nära anslutning till administrationen och förlagt antingen till riksgäldskontoret eller tabellkommissionen. Man ansåg nämligen icke en akademi vara den lämpligaste huvudmannen för den officiella statistiken. Denna motion avslogs emellertid av ständerna. Förslaget om centralisering till ett statistiskt kontor togs sedermera, 1829, upp av lantbruksakademien.

År 1832 beslöt Kungl. Maj:t att frågan finge förfalla bl. a. av den anledningen att ständerna ej beviljat något anslag till ett statistiskt kontor. De intresserade riksdagsmännen gav dock icke upp sina ansträngningar. Vid 1844 års riksdag motionerade greve David Frölich om inrättandet av en statistisk centralbyrå. Ständerna insåg visserligen nyttan av en sådan centralisering men fann att frågan borde vila i avvaktan på en eventuell reglering av ämbetsverken, en fråga som sedan 1823 legat hos Kungl. Maj:t för avgörande. Utsikterna för en omorganisation av statistiken tedde sig sålunda allt annat än ljusa. Det dröjde också tio år, innan något nytt initiativ togs, denna gång genom motioner i präste- och borgarstånden vid 1853—54 års riksdag. Efter samstämmiga beslut i tre av stånden tog riksdagen denna gång definitiv ställning till frågan om inrättande av en centralbyrå och hemställde hos Kungl. Maj:t om en utredning härom. Riksdagen hade sålunda godtagit principen om ett särskilt ämbetsverk och det återstod därför endast att draga upp riktlinjerna för den officiella statistiken och utarbeta förslag till det nya verkets organisation. Detta uppdrogs åt en kommitté under ordförandeskap av presidenten i kommerskollegium C. D. Skogman och efter dennes död 1856 av chefen för civildepartementet J. F. Fåhræus med som medlemmar medicinalrådet Fr. Th. Berg samt motionären i prästeståndet, professorn F. F. Carlson och arkivarien C. G. Styffe. Sekreterare blev C. E. Ljungberg.

Den sakkunniga kraften i 1854 års kommitté var utan tvivel Fredrik Theodor Berg. Han hade som medicinalråd tillhört tabellkommissionen, där det sedan gammalt var brukligt att medicinsk sakkunskap var representerad, och han hade också tillfälligt åtagit sig att sköta sekreterareskapet i tabellkommissionen efter den förutvarande sekreterarens frånfälle 1853. Detta arbete innebar att han praktiskt kom att syssla med befolkningsstatistiken och kunde tränga in i dess problem. Han samlade ytterligare erfarenheter under en resa, som han på kommitténs uppdrag gjorde till ett flertal europeiska länder för att studera den officiella statistikens organisation. Särskilt hämtade han intryck från Belgien. Under denna resa knöt han värdefulla kontakter och startade det utbyte av statistiska publikationer som lade grunden till centralbyråns bibliotek.

1854 års kommittés betänkande, framlagt den 18 juni 1856, är ett i många avseende märkligt dokument. Det ger i en föredömligt koncentrerad form en redogörelse för den officiella statistikens utveckling och dess läge vid 1800-talets mitt. Det innehåller intressanta principdiskussioner, och bland dess resultat finner man inte endast ett förslag till organisation av en statistisk centralbyrå utan även en plan för hela den officiella statistiken. Om denna under de efterföljande hundra åren hade utvecklats efter de riktlinjer som kommittén

drog upp, skulle den svenska statistiken visserligen alltjämt varit decentraliserad, men den skulle haft en mera logisk uppbyggnad. Vissa av de förslag som kommittén framlade i syfte att erhålla en koordinerad, enhetlig statistik har ej heller den dag som i dag är realiserats. De krav som kommittén ställde på den officiella statistiken i fråga om tillförlitlighet och oberoende av alla bifflytanden har dock varit en ledtråd för statistikens utövare i vårt land.

Till en början tog kommittén upp frågan om den officiella statistikens innehåll och form och fastslog att den officiella statistikens egentliga och förnämsta uttrycksmedel är den prövade siffran och framställningen i tabellform. Man tog sålunda avstånd från den tidigare uppfattningen att beskrivande redogörelser, grundade på siffermaterial, vore detsamma som statistik.

Den viktigaste organisatoriska frågan gällde decentralisation eller centralisation. Med erfarenheterna från Belgien för ögonen förordade man en decentralisation, där varje förvaltningsmyndighet skulle handlägga statistiken på sitt område, medan statistikgrenar, som icke kunde utföras av någon förvaltningsmyndighet, skulle överlåtas till en centralbyrå. Denna skulle på en gång vara en föreningspunkt och en verkställande myndighet. För att åstadkomma enhetlighet, likformighet och fullständighet borde en centralkommission eller beredning skapas.

Det var efter dessa principer som kommittén utformade sitt slutliga organisationsförslag. Detta innebar att den gamla tabellkommissionen skulle avskaffas och i dess ställe skulle träda en ny statistisk tabellkommission, som dock ej hade någon egen verksamhet utan endast utgjorde den gemensamma rubriken för de två organen, den statistiska beredningen och tabellkommissionens statistiska centralbyrå. Det första organet skulle vara en rådgivande församling, som skulle behandla hela den officiella statistiken och verka för dess vidare utveckling. Centralbyrån skulle vara det verkställande organet för de delar av statistiken som icke handhades av andra verk, i första hand befolkningsstatistiken. Av övriga grenar som skulle falla på centralbyråns lott märkes uppgifter om areal och egendomsfördelning, lanthushållningen med dess binäringar, allmänna undervisningen, kommunikationsanstalterna, finanserna, fattigvården och kommunalväsendet. Ifråga om kommunikationsanstalterna skulle verken själva bearbeta statistiken, medan centralbyrån skulle sammanföra de spridda delarna till en helhet.

För arbetet beräknade man en fast personal på tre personer utom chefen, och av dessa skulle en vara expeditionssekreterare med något högre lön än de övriga. Dessutom skulle extra personal anställas efter behov. Hela staten föreslogs till 25 500 rdr, vartill kom ett engångsbelopp på 1 500 rdr för inventarier.

Propositionen framlades redan den 30 oktober 1856, endast några månader efter kommittébetänkandet. Den följde i huvudsak förslaget utom i fråga om lönerna, som över lag höjdes med 500 rdr. Man befann sig nämligen i en period av stigande levnadskostnader med provisoriska lönetillägg till statstjänstemännen på grund av dyrtiden. Statsutskottet, som i de viktiga frågorna följde propositionen, godtog löneökningen utom för chefen. De föreslagna beteckningarna på tjänstemännen ändrades dock och dessutom föreslogs att de ordinarie tjänstemännen ej skulle få förena andra stat-

liga befattningar med sin tjänst i verket. Dessa ändringsförslag framkallade debatter hos adeln och ridderskapet samt i borgarståndet. Efter gemensam omröstning stannade ständerna emellertid för statsutskottets förslag.

Sedan riksdagen sålunda i början av 1858 fattat sitt beslut utnämndes den 5 maj 1858 Berg till t. f. chef för centralbyrån och den 22 juli de tre tjänstemännen. Kungl. Maj:t frångick emellertid riksdagsbeslutet, så tillvida som dessa tre tjänstemän icke tillsattes som ordinarie; dessutom förordnades icke någon sekreterare utan alla tre jämställdes i lönehänseende. Detta beslut, som tillkommit på Bergs förslag, vållade sedermera kritik från riksdagen och låg efter allt att döma bakom de angrepp som några år senare riktades mot centralbyrån såväl i borgarståndet som från riksdagens revisorer.

Även om tjänstemännen skulle biträda med samtliga göromål fastställdes dock en viss arbetsfördelning dem emellan. Lektorn vid Nya elementarskolan i Stockholm phil. mag. Edvard Fredrik Fåhræus blev sålunda arkivarie och registrator, tillika aktuarie och bibliotekarie, och till revisor utsågs e. o. kammarskrivaren i kammarrätten Carl Gustaf Seth. För den tredje, notarien i kammarkollegium Carl Edvard Ljungberg, tidigare sekreterare i 1854 års kommitté, som sökt sekreterarebefattningen, preciserades ej arbetsuppgifterna. Sedan två extra tjänstemän och en vaktmästare övertagits från tabellkommissionen, var personalorganisationen färdig. Måndagen den 2 augusti 1858 kunde centralbyrån börja sin verksamhet i provisoriskt upplåtna lokaler i riksdagshuset på Riddarholmen, dit tabellkommissionens arkiv också överflyttades från sitt tillfälliga hemvist i sundhetskollegium på Svartmangatan.

PRECISIONSPROBLEMET VID BERÄKNING AV KONSUMENTPRISINDEX

Av professor STEN MALMQUIST

Föreliggande studie har utförts på uppdrag av socialstyrelsen för att vara till ledning vid bestämmandet av riktlinjerna för prisinsamlingen.

1. Inledning

Det indexbegrepp, som i det följande behandlas, avser ett index, som mäter utvecklingen av detaljpriserna. Ett sådant prisindex kan definieras på olika sätt. En definition är följande: Låt oss betrakta en enda konsument och låt hans utgift för en viss varumängd vid basperioden vara U_1. Låt honom vidare vid jämförelseperioden inköpa en varumängd som han anser vara ekvivalent med den tidigare inköpta. Kalla detta senare utgiftsbelopp för U_2. Ett prisindex för denne konsument kan då definieras genom förhållandet $\frac{U_2}{U_1}$.

Det är uppenbart att denna definition har åtskilliga svagheter. För det första hänför den sig endast till en konsument. Det är i allmänhet inte möjligt att överflytta denna definition till en grupp konsumenter, utan i princip får varje konsument sitt index, även om konsumenterna vid basperioden resp. jämförelseperioden ställes inför samma prissituationer. Ett index för denna grupp av konsumenter kan sålunda ej definieras direkt utan möjligen som något slags vägt medelvärde av indextalen för de enskilda individerna i gruppen. Här finns alltså inte samma relationer mellan ett gruppindextal och individualindex som till exempel förefinnes i fall av marknadselasticiteter och individualelasticiteter. I det fallet är ju som bekant marknadselasticiteten enligt sin definition lika med ett vägt medelvärde av de enskilda elasticiteterna.

I den ovan anförda definitionen förekommer vidare ordet ekvivalent. Att två varumängder är ekvivalenta med varandra måste givetvis bero på vederbörande konsuments egna värderingar och bestämmas enbart på grundval av observationer av hans beteende. I allmänhet är det inte möjligt att teoretiskt definiera vad som menas med ekvivalens. Sådana observationer av konsumenternas beteenden avser oftast flera tidpunkter, varvid man tvingas antaga, att de värderingar man vill undersöka icke har förändrats med tiden eller att förändringen i värderingarna skett efter en viss modell.

Man har ibland definierat index som relationen mellan utgiftssummor för identiska varumängder. I definitionen för ett sådant index sätter man t. ex. i nämnaren utgiftsbeloppet med basperiodens priser och i täljaren utgiftsbeloppet för samma varumängd med jämförelseperiodens priser. Man har alltså då vad man kallar för ett Laspeyres index. Ett sådant index anknytes sålunda icke till någon bestämd individ eller rättare behöver icke anknytas till någon bestämd individ utan anknytes till en varumängd och kan följakt-

ligen gälla även för en grupp av konsumenter.

I det följande kommer vi huvudsakligen att betrakta indextal av Laspeyrestyp. Sådana index kan som bekant betraktas som vägda summor av prisrelationer. Vägningstalen utgöres av budgetandelarna för de enskilda varorna, prisrelationerna är förhållandet mellan priset under jämförelseperioden och priset under basperioden för resp. varor.

Precisionen hos en sådan typ av index blir primärt beroende av den noggrannhet med vilken vägningstalen resp. prisrelationerna kan fastställas. När man bildar det vägda medelvärdet, så har man i allmänhet till sitt förfogande serier av vägningstal och prisrelationer som är behäftade med »mätfel». Följden blir då att det vägda medelvärdet uppbyggt på de observerade storheterna, inte behöver överensstämma med det medelvärde vi skulle ha fått om vi kunde ha observerat serierna utan »mätfel». Observationsmetoderna bör nu vara sådana att vi inte får någon systematisk avvikelse mellan det observerade indextalet och det sanna indextalet. Med andra ord, vår skattning av indextalet bör vara medelvärdesriktigt, eller unbiased. Vidare bör skattningen komma så nära det sanna värdet som möjligt, dvs. variansen hos skattningen bör vara så liten som möjligt. Om man t. ex. tänker sig att de sanna vägningstalen är okorrelerade med prisrelationerna, så skulle man kunna konstruera ett index på så sätt att man tog en godtycklig serie av vägningstal och utlottade dessa vägningstal på de givna prisrelationerna. Man får då fortfarande inte någon korrelation mellan vägningstalen och prisrelationerna, och följden är att index kommer att få samma väntade värde som tidigare. Är de sanna vägningstalen okorrelerade med de sanna prisrelationerna, får man sålunda en medelvärdesriktig skattning av indextalet på ovan beskrivna sätt, under förutsättning naturligtvis att man förfogar över de sanna prisrelationerna. Vi kan ta ett ytterligare exempel av samma natur. I det betänkande som avgavs av 1952 års indexkommitté finner man på sid. 24 en beräkning av dels ett kedjeindex, dels ett fastbasindex. Beräkningen avser en jämförelse av prisnivån i september 1952 och i december 1948. Vid en direktjämförelse mellan prisnivåerna kommer man fram till en prisstegring på lägst 28 och högst 31 %; enligt socialstyrelsens kvartalsvis beräknade kedjeindex uppgick prisstegringen till 29 %. Den slutsats man drar av denna överensstämmelse är att beräkningsmetoderna beträffande kedjeindexen är sådana att de kan lämpa sig även för prisjämförelse över längre perioder.

Samma överensstämmelse mellan fastbasindex och kedjeindex skulle man emellertid ha fått om vi beträffande kedjeindexen hade använt oss av samma metod som ovan, dvs. utlottning av en godtyckligt vald serie av vägningstal, för varje länk i kedjeindexet. Jämförelsen behöver inte säga annat än att vägningstalen är okorrelerade med prisjämförelserna för varje särskild länk. Ett speciellt sådant fall av icke-korrelation inträffar när prisrelationerna är konstanta alltså är desamma för samtliga varor. I så fall överensstämmer indextalet med denna konstanta prisrelation. Vägningstalen är alltså helt likgiltiga, och följden är att precisionen i bestämningen av dessa vägningstal icke spelar någon roll för precisionen i indextalet, detta fortfarande under den förutsättningen att det sanna värdet på prisrelationerna är känt.

I detta sammanhang kan man hänvisa till följande tabell som upptar vägda och ovägda summor av prisrelationer.

Vägda och ovägda summor av prisrelationer

I. Sept. 1956 jämfört med aug. 1956
II. Jan. 1957 jämfört med dec. 1956

	I		II	
	vägt	ovägt	vägt	ovägt
Livsmedel	98,7	98,8	100,6	100,5
Alkohol och tobak .	100,0	100,0	100,0	100,0
Bostad, bränsle och lyse	100,2	100,3	101,3	101,3
Kläder	100,1	100,1	99,7	99,8
Kläder och skor...	99,9	100,0	99,8	99,9
Inventarier och husgeråd	100,0	99,9	100,8	100,6
Diverse	100,1	100,2	100,5	100,5
Samtliga grupper	99,6	99,6	100,5	100,4

De prisrelationer som avses är prisrelationerna sept. 1956 till aug. 1956 och jan. 1957 till dec. 1956. För vissa större budgetposter har man beräknat dels de vägda summorna, dvs. indextalen, dels de ovägda summorna av prisrelationerna. Man ser att överensstämmelsen är stor mellan serien av ovägda medelvärden och serien av indextal. Detta skulle tyda på att det inte finns någon korrelation mellan vägningstalen och prisrelationerna.

Emellertid kan man inte utan vidare förutsätta att det inte finns någon korrelation mellan vägningstal och prisrelationer. Själva beräkningen av ett indextal bygger ju på förutsättningen att en sådan korrelation kan förekomma. Det förhållande att man överhuvudtaget beräknar vägningstal, bottnar ju just i detta förhållande. Av det anförda torde framgå att precisionen i skattningen icke endast beror på mätfelen i vägningstalen och prisrelationerna utan även på egenskaper hos de sanna serierna vägningstal och prisrelationer.

Om man accepterar den förut nämnda definitionen av ett index, så är ju relationen mellan det i praktiken använda Laspeyres-indexet och det teoretiska indexet av väsentlig betydelse. Det är välkänt att under vissa rätt allmänna förutsättningar innebär Laspeyres-index en övre gräns för det tidigare definierade teoretiska indexet. Eftersom ett Laspeyres-index för en marknad kan uttryckas som ett vägt medelvärde av individuella Laspeyres-indexar, så följer härav att ett Laspeyres-index kan uttryckas som ett medelvärde av övre gränser för individuella indexar av ovan anförd definition.

I det följande ges en framställning av det teoretiska indexbegreppet som kan vara av visst värde för belysningen av sammanhanget mellan det teoretiska och praktiska indexbegreppet. Härvid lägges stor vikt vid att indexet avser en viss standard. Vid praktiska indexberäkningar är det vanligt att man begagnar ett kedjeindex där de olika länkarna avser olika standard. Sådana kedjeindex är berättigade i de fall då standardbytena icke är systematiskt beroende av prisutvecklingen. Sålunda är det vanligt att viktsystemet för ett sådant kedjeindex hänför sig till en aktuell konsumtion. Denna konsumtion kommer då att i allmänhet avse en med tiden allt högre standard beroende på reella förbättringar av levnadsvillkoren.

I detta sammanhang må följande citeras ur v. Hofstens »Price Indexes and Quality Changes» (sid. 33): »Misunderstandings concerning the general aim of a retail price index are, however, very common. As an example of a kind of clarification, which must often be made, the following extract from a popular description of the Canadian index is given: The important point to remember is that the index measures changing *costs* of living and not changing *standards* of living. It is an index of price movements and not of changes in total family expenditures. This may be the cause of some of the misunderstanding, for Cana-

dians as a whole have increased their standard of living during the past ten years and it is easy to confuse the greater cost of a higher standard with an increase in the prices of the goods and services in a fixed family budget.»

I ett därpå följande avsnitt kommer de ovan anförda reflektionerna beträffande precisionen hos ett vägt medelvärde att formelmässigt preciseras. Man kan härvid även ta hänsyn till att man vid det praktiska indexarbetet inte kan förfoga över priser för samtliga varor utan är hänvisad till att utvälja vissa representantvaror, som skall i prishänseende representera varugruppen. Vidare behandlas »mätfelen» hos vägningstal i ett Laspeyres-index.

Fastställandet av prisrelationerna stöter i praktiken på stora svårigheter, dels varierar priset på en och samma vara från plats till plats, dels kan det vara svårt att få prisnoteringar för exakt samma vara vid de två tidpunkterna, bastidpunkten och jämförelsetidpunkten, vilkas priser ingår i den prisrelation som man vill observera. Mellan de två tidpunkterna kan kvaliteten på varan ifråga ha förändrats. Ibland kan man betrakta denna kvalitetsförändring genom att uttrycka priset i en annan enhet än den gängse. I stället för att t. ex. uttrycka priset på mjölk per liter kan man uttrycka priset för mjölk per kalori. I stället för att uttrycka priset för öl per volymliter kan man uttrycka priset i volymliter ren alkohol.

En metod för att mera generellt kunna ta hänsyn till kvalitetsförändringar har angivits av engelsmannen Stone. Man tänker sig härvid att det är möjligt att numeriskt ange flera olika kvalitetsegenskaper hos en vara eller flera varor. Genom regressionsanalys uttrycker man hur priset beror på dessa olika kvalitetsegenskaper. För att sedan ta reda på priset för en vara med en viss kombination av kvalitetsegenskaper sätter man in denna kombination av egenskaper i regressionsuttrycket och får på det viset ett beräknat pris för varan ifråga, som hänför sig till basperioden. Om kvalitetskombinationen hänför sig till varan vid jämförelseperioden får man på detta vis en möjlighet att beräkna en prisrelation med hänsyn tagen till kvalitetsskillnaderna. — Ytterligare en svårighet vid fastställandet av prisrelationerna utgör det faktum att man även måste ha en uppfattning om omsättningen av de varor vilkas priser man noterar.

2. Det *teoretiska* indexbegreppet

A. Med användning av teorin för individuella indifferensytor har man följande definition av ett konsumentprisindex.

Låt $\mu = \mu\,(P, S)$ beteckna den inkomst vid vilken konsumenten vid priserna $\{P\}$ köper en kvantitetskombination belägen på en kvantitetsdifferensnivå S. Ett prisindex, betecknat $I_{01}\,(S)$, definieras då genom

$$I_{01}\,(S) = \frac{\mu\,(P_1, S)}{\mu\,(P_0, S)}$$

Detta index hänför sig naturligtvis endast till en enda konsument och sålunda i princip *ej* till en grupp av konsumenter.

Med hjälp av prisindifferensytor kan det visas, att ovanstående definition av ett index har en mycket enkel geometrisk tolkning i prisplanet.

Prisindifferensytorna definieras på följande sätt:

Låt $U = U\,(q_1, \ldots, q_n)$ beteckna ett system av indifferensytor som antas vara konvexa mot origo. Låt $\Sigma\, q_\nu\, p_\nu = \mu_0$ vara ett budgetplan som tangerar ytan $U = U_0$.

Då definierar de n + 1 ekvationerna

$$\frac{\delta U_\nu}{\sigma q_\nu}\frac{1}{p_\nu} = \frac{\delta U}{\delta q_1}\frac{1}{p_1};\ (\nu = 2, \ldots, n);$$

$$U_0 = U(q_1, \ldots, q_n);$$

$$\Sigma q_\nu p_\nu = \mu_0,$$

efter elimination av de n variablerna q en (relativ) prisindifferensyta.

På samma sätt som konsumenten är indifferent för olika punkter på en kvantitetsindifferensyta, är han indifferent för olika (relativa) prispunkter på en prisindifferensyta. Dessa tangeras av det budgetplan som tangerar de motsvarande kvantitetsindifferensytorna.

I det följande betecknas kvantiteter och relativa priser med q_ν och p_ν resp. Utgifterna (resp. inkomsten) betecknas μ_ν.

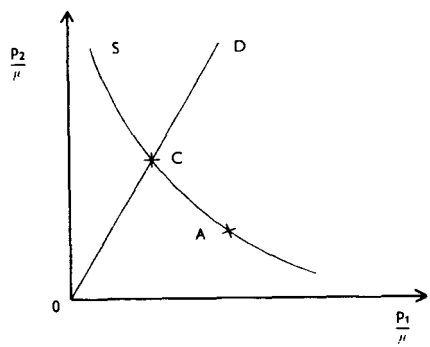

Fig 1

I fig. 1 illustrerar S den prisindifferensnivå, som passerar genom prispunkten $\{P(0)\} = A$ i den relativa prisrymden för två varor, dvs.

$$\mu_0 = \mu(P(0), S).$$

Låt $\{P(t)\} = D$ vara prispunkten vid perioden t.

Om konsumenten erhåller inkomsten $\mu_0 \cdot \frac{OD}{OC}$, förflyttas prispunkten D till C, dvs. till nivån S. Man har då (se [2], § 3)

$$I_{0t} = \frac{OD}{OC}.$$

Låt

$$F(p_1, p_2, \ldots, p_n) - C = 0$$

vara ett system relativa prisindifferensytor.

Den yta, som passerar genom punkten $\{P(0)\} = \{p_1(0), p_2(0), \ldots, p_n(0)\}$ kommer att vara

$$F(p_1, p_2, \ldots, p_n) - F(p_1(0), p_2(0), \ldots, p_n(0)) = 0.$$

Låt vidare

$$\{P(t)\} = \{p_1(t), p_2(t), \ldots, p_n(t)\}$$

vara prispunkten vid perioden t.

Linjen från origo genom $\{P(t)\}$ kommer att vara

$$\frac{p_1}{p_1(t)} = \frac{p_2}{p_2(t)} = \ldots = \frac{p_n}{p_n(t)}.$$

Koordinaterna $\bar{p}_\nu$ $(\nu = 1, 2, \ldots, n)$ för skärningspunkten

$$\{\bar{P}\} = \{\bar{p}_1, \bar{p}_2, \ldots, \bar{p}_n\}$$

mellan denna linje och prisindifferensytan genom punkten $\{P(0)\}$ fås ur de n ekvationerna

$$F\left(\frac{p_1(t)}{p_n(t)}\bar{p}_n, \frac{p_2(t)}{p_n(t)}\bar{p}_n, \ldots, \bar{p}_n\right) - F(\{P(0)\}) = 0,$$

$$\bar{p}_\nu = \frac{p_\nu(t)}{p_n(t)}\bar{p}_n,\ (\nu = 1, 2, \ldots, n-1).$$

Punkterna $\{P(0)\}$ och $\{\bar{P}\}$ är belägna på samma prisindifferensyta.

Kompensationsprisindexet, I, kommer då att vara

$$I = \frac{p_n(t)}{\bar{p}_n}$$

att I fås genom att lösa

$$F\left(\frac{\{p(t)\}}{I}\right) - F(\{P(0)\}) = 0.$$

2. Vi skall nu bevisa följande sats:

Låt $q_1 = q_1(p_1, p_2, \ldots, p_n)$ *beteckna en efterfrågefunktion som tillhör ett integrerbart system av efterfrågefunktioner*

med konvexa prisindifferensytor med existerande partiella derivator av andra ordningen. Låt priset p_1 ändras från p_1 (0) till p_1 (t) medan de andra priserna förblir oförändrade. Vi har då för det motsvarande kompensationsprisindexet, I $[p_1(t)]$, med utgångsvillkoret

$$I(p_1(0)) = 1$$

att

$$\frac{d\, I(p_1(t))}{d\, p_1(t)} = q_1\left(\frac{p_1(t)}{I}, \frac{p_2(0)}{I}, \ldots, \frac{p_n(0)}{I}\right).$$

Denna sats kan härledas på följande sätt. Med användning av ovanstående beteckningssätt, låt prisindifferensnivån genom punkten

$$\{P(0)\} = \{p_1(0), p_2(0), \ldots p_n(0)\}$$

vara

$$F(p_1, p_2, \ldots, p_n) - F\{P(0)\} = 0$$

Då har man

$$\psi(p_1(t), I) = F\left(\frac{p_1(t)}{I}, \frac{p_2(0)}{I}, \ldots, \frac{p_n(0)}{I}\right) - F\{P(0)\} = 0$$

För derivatorna erhåller vi

$$\frac{\delta \psi}{\delta p_1(t)} = \frac{\delta F}{\delta p_1} \cdot \frac{1}{I}$$

$$\frac{\delta \psi}{I} = -\frac{1}{I^2}\frac{\delta F}{\delta p_1} \cdot p_1(t) - \frac{1}{I^2}\sum_2^n \frac{\delta F}{\delta p_\nu} p_\nu(0)$$

och således

$$\frac{d\, I}{d\, p_1(t)} = \frac{I\dfrac{\delta F}{\delta p_1}}{\dfrac{\delta F}{\delta p_1} p_1(t) + \sum_2^n \dfrac{\delta F}{\delta p_\nu} p_\nu(0)}$$

Prisindifferensytorna erhålles genom att lösa

$$\sum q_\nu\, d\, p_\nu = 0$$

Att systemet av efterfrågefunktion är integrerbart innebär att det existerar en funktion g, sådan att

$$\frac{\delta F}{\delta p_\nu} = g \cdot q_\nu$$

Vi erhåller då

$$\frac{d\, I}{d\, p_1(t)} = \frac{I \cdot \dfrac{1}{g}\dfrac{\delta F}{\delta p_1}}{\dfrac{1}{g}\dfrac{\delta F}{\delta p_1} p_1(t) + \sum \dfrac{1}{g}\dfrac{\delta F}{\delta p_\nu} p_\nu(0)} =$$

$$= I \cdot \frac{q_1\left(\dfrac{p_1(t)}{I}, \dfrac{p_2(0)}{I}, \ldots, \dfrac{p_n(0)}{I}\right)}{q_1\left(\dfrac{p_1(t)}{I}, \dfrac{p_2(0)}{I}, \ldots, \dfrac{p_n(0)}{I}\right) p_1(t) + \sum_2^n q_\nu \left(\dfrac{p_1(t)}{I}, \ldots, \dfrac{p_n(0)}{I}\right) p_\nu(0)}$$

På grund av budgetrelationen är nämnaren lika med 1 och vi får

$$\frac{d\, I}{d\, p_1(t)} = q_1\left(\frac{p_1(t)}{I}, \frac{p_2(0)}{I}, \ldots, \frac{p(0)}{I}\right).$$

Betrakta t. ex. efterfrågefunktionen

$$q_1 = A\, p_1^{e_1} \prod_2^n p_\nu^{e_\nu}$$

Vi får då

$$\frac{d\, I[p_1(t)]}{d\, p_1(t)} = A\, p_1(t)^{e_1} \prod_2^n p_\nu(0)^{e_\nu} I^{-\sum_1^n e_\nu}$$

Efter lösningen erhåller vi

$$I^{\sum e_\nu + 1} = \frac{A}{\sum e_\nu + 1} p_1(t)^{e_1+1} \prod_2^n p_\nu(0)^{e_\nu} + C; \quad \begin{matrix} e_1 \neq -1 \\ \sum e_\nu \neq -1 \end{matrix}$$

För utgiften vid perioden 0 har vi

$$\mu_1(0) = A\, p_1(0)^{e_1+1} \prod p_\nu(0)^{e_\nu}$$

Inkomstelasticiteten, E, för varan är (jfr [4], theorem 6. 1. 1)

$$E = -\sum_1^n e_\nu$$

Med användning av utgångsvillkoret

$$I\,[p_1(0)] = 1$$

får vi slutligen

$$\left(I\,(p_1(t)\right)^{1-E} = 1 +$$

$$+ \mu_1(0)\,\frac{1-E}{e_1+1}\,]R_1^{e_1+1}-1];\ R_1 = \frac{p_1(t)}{p_1(0)}$$

Specialfallen när $e_1 = -1$ och/eller $\Sigma e_\nu = -1$ erbjuder inga svårigheter. Ovanstående formel användes i ett följande numeriskt exempel.

3. Med användning av sats 1 skall vi härleda en approximativ indexformel.

Med behållande av termer av andra ordningen i Taylorutvecklingen får vi

$$I_t = I\,(p_1(t), p_2(t), \ldots, p_n(t)) \simeq 1 + \sum_{\nu=1}^{n} \frac{\delta 1_0}{1\,\delta p_\nu}\,[p_\nu(t) - p_\nu(0)] +$$

$$+ \frac{1}{2}\sum_\nu\sum_\mu \frac{\delta^2 I_0}{\delta p_\nu\,\delta p_\mu}\,[p_\nu(t) - p_\nu(0)]\,[p_\mu(t) - p_\nu(0)]$$

där

$I_0 = I\,[p_1(0), \ldots, p_2(0), \ldots, p_n(0)] = 1.$

Vidare är

$$\frac{\delta I_t}{\delta p_\nu} = \frac{\delta I_0}{\delta p_\nu} + \sum_\mu \frac{\delta^2 I_0}{\delta p_\nu\,\delta p_\mu}\,[p_\mu(t) - p_\mu(0)]$$

och vi har

$$I_t = 1 + \frac{1}{2}\sum_\nu \left(\frac{\delta I_t}{\delta p_\nu} + \frac{\delta I_0}{\delta p}\right)[p_\nu(t) - p_\nu(0)]$$

eller med användning av sats 1

$$I_t = 1 + \frac{1}{2}\sum\left[q_\nu\left(\frac{p_1(t)}{I_t}, \ldots, \frac{p_n(t)}{I_t}\right) + \right.$$

$$\left. + q_\nu(0)\right]\,[p_\nu(t) - p_\nu(0)]$$

Men från budgetrelationen har vi

$$\sum q_\nu\left(\frac{p_1(t)}{I_t}, \ldots, \frac{p_n(t)}{I_t}\right) p_\nu(t) =$$

$$= I_t;\ \sum q_\nu(0)\,p_\nu(0) = 1$$

och vi erhåller

$$I_t = 1 + \sum q_\nu(0)\,p_\nu(t) - \sum q_\nu\left(\frac{[P(t)]}{I_t}\right) p_\nu(0)$$

Genom att införa de absoluta priserna p′, dvs.

$$p_\nu' = (\Sigma\, q_0 p_\nu')\,p_\nu;\ \Sigma\, q_0 p_\nu' = \mu_0$$

får vi följande regel:

Bestäm inkomsten μ_t^* så att

$$\mu_t^* = \mu_0 + \Sigma\, q_\nu(\mu_0)\,p_\nu'(t) -$$

$$- \Sigma\, q_\nu(\mu_t^*)\,p_\nu'(0)$$

där $q_\nu(\mu_t)$ är kvantiteterna köpta vid perioden t av en konsument med inkomsten μ_t.

Då är

$$I_t(\mu_0) = \frac{\mu_t^*}{\mu_0}$$

Under förutsättning av att

$\Sigma q_\nu(\mu_t')p_\nu'(0) > \Sigma q_\nu(\mu_t'')p_\nu'(0)$ om $\mu_t' > \mu_t''$, kommer I_t att ligga mellan Staehles gränser (jfr [3], theorem 4 A).

Förfaringssättet illustreras geometriskt i fig. 2.

Låt M_0 och M_1 vara inkomster (utgifter) vid perioderna 0 och 1 resp.

Kvantiteterna köpta vid inkomsten M_0 vid perioden 0 är $q_0(M_0)$ och motsvarande för kvantiteter köpta vid period 1.

Betrakta en viss inkomst μ_0 vid perioden 0. Inkomster μ_1' och μ_1'' hänförda till period 1 bestäms av

$\Sigma\, q_1(\mu_1')\,p_0 = \mu_0;\ \Sigma\, q_0(\mu_0)\,p_1 = \mu_1''$.

Vi antar, att beloppen $\Sigma\, q_1(M_1)\,p_0$ och $\Sigma\, q_0(M_0)\,p_1$ ökar monotont med M_1 och M_0 resp.

Eftersom

$$\Sigma\, q_1(\mu_1')\,p_0 = \mu_0$$

är kvantitetspunkterna $[q_1(\mu_1')]$ och $[q_0(\mu_0)]$ belägna på samma budgetplan ($\Sigma\, q\,p_0 = \mu_0$) men $[q_0(\mu_0)]$ är optimal och föredras framför $[q_1(\mu_1')]$.

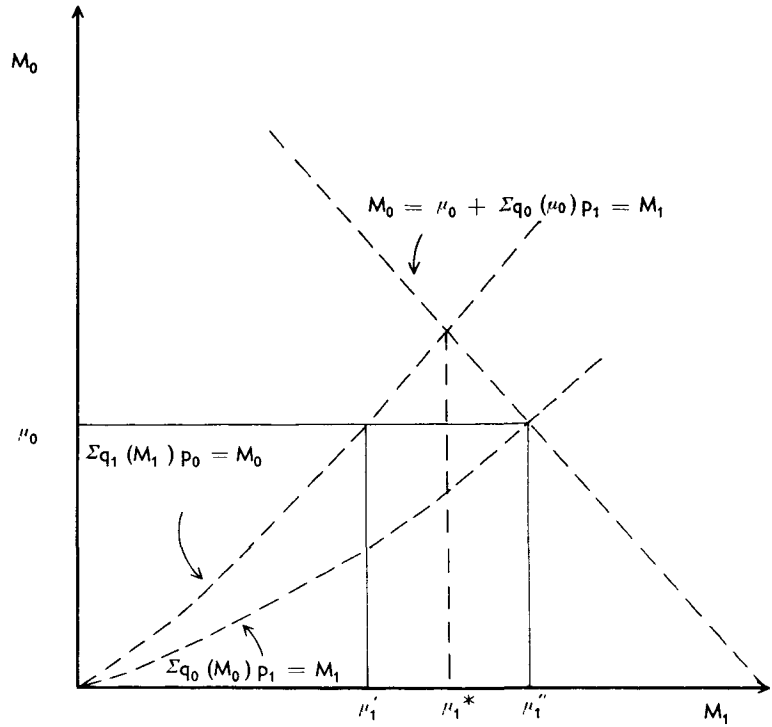

Fig 2

Vidare föredras $[q_1(\mu_1'')]$ framför $[q_0(\mu_0)]$ och båda är belägna på budgetplanet $\Sigma q\, p_1 = \mu_1''$.

Sålunda föredras $q_1(\mu_1'')$ framför $q_1(\mu_1')$ och vi måste ha

$$\mu_1' \leqslant \mu_1''.$$

I själva verket är

$$\frac{\mu_1'}{\mu_0} \text{ och } \frac{\mu_1''}{\mu_0}$$

Staehles gränser för det kompensationsprisindex, som hänför sig till inkomsten μ_0 vid period 0 (jfr [2], theorem 4 A).

Ekvationen för linje L genom punkten med koordinaterna

$$\mu_1'' = \Sigma\, q_0(\mu_0)\, p_1 \text{ och } \mu_0$$

är

$$M_1 = \mu_0 + \Sigma\, q_0(\mu_0)\, p_1 - M_0.$$

För skärningspunkten mellan denna linje och $M_0 = \Sigma q_1(M_1)\, p_0$ har vi $\mu_1^* = \mu_0 + \Sigma\, q_0(\mu_0)\, p_1 - \Sigma\, q_1(\mu_1^*)\, p_0$ och enligt ovan

$$I = \frac{\mu_1^*}{\mu_0}$$

Ovanstående geometriska regel kommer att illustreras genom ett numeriskt exempel nedan.

I avsnitt A anförd litteratur:

1 Frisch, R.: Annual survey of general economic theory:
The problem of index numbers.
Econometrica IV, 1936.

2 Malmquist, S.: Index numbers and indifference surfaces.
Trabajos de Estadistica IV, 1953.

3 Wald, A.: A new formula for the index cost of living.
Econometrica 7, 1939.
4 Wold, H.: *Demand Analysis.* Uppsala 1952.

B. Det ovan anförda indexförfarandet må illustreras med följande exempel. Primärmaterialet för beräkningarna har utgjorts av maskinlistor över veckobokföringsmaterialet för Socialstyrelsens levnadskostnadsundersökning 1949. Ur detta har 11 stockholmshushåll utvalts med bokföringsveckan infallande under månaderna mars och april. De andra i jämförelsen ingående budgetserierna har tagits från 1933 års levnadskostnadsundersökning (SOS: Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industriorter omkring år 1933). Vid beräkningarna som endast avser livsmedel, har prisserier från mars 1933 och mars 1949 använts. Antalet varor, för vilka prisnoteringar förelåg för de bägge tidpunkterna, var 45.

Vid prisjämförelsen har icke hänsyn tagits till eventuellt förekommande kvalitetsskillnader. Dessa prisserier har använts för beräkning av prisindextal med de båda serierna av budgeter som vikter. I veckobokföringsmaterialet karakteriseras budgeten genom utgiftsbelopp för olika varuposter. Vid 1933 års undersökning ges uppgifter dels om livsmedelsutgiftens uppdelning på skilda varuslag, dels om konsumerade kvantiteter av viktigare livsmedel. De publicerade uppgifterna om kvantiteterna är mera differentierade än uppgifterna angående utgifterna.

Ur uppgifterna från 1933 års undersökning har beräknats kostnaden för de medtagna varuposterna uttryckt dels i 1933 års priser, dels i 1949 års priser. Dessa belopp har betecknats med $\Sigma p_0 q_0$ resp. $\Sigma p_1 q_0$. Kvoten mellan dessa utgiftsbelopp bildar tydligen ett Laspeyres-index. De erhållna beloppen kunna inritas i ett s. k. dubbelutgiftsdiagram på så vis, att beloppet $\Sigma p_1 q_0$ avsättes på den vågräta axeln motsvarande belopp $\Sigma p_0 q_0$ på den lodräta axeln (jfr fig.). På så sätt erhålles de punkter, som i figuren förenas med heldragna linjer. På motsvarande sätt beräknas två kostnadsbelopp ur 1949 års material. Man får ett belopp, $\Sigma' p_1 q_1$, som avser kostnader i priserna från 1949 samt ett belopp, $\Sigma' p_0 q_1$, som avser kostnaden i priserna från 1933. Dessa belopp inritas nu i utgiftsdiagrammet så, att $\Sigma' p_1 q_1$ avsättes längs den vågräta axeln och motsvarande belopp för 1933, dvs. $\Sigma' p_0 q_1$, längs den lodräta axeln. På detta sätt fås de punkter, som i figuren förbindes genom en streckad linje. Den sålunda erhållna figuren är en empirisk motsvarighet till fig. 2 i närmast föregående avsnitt.

Av det statistiska materialets natur torde framgå, att detta på så sätt erhållna dubbelutgiftsdiagram endast har illustrerande betydelse. Det må även påminnas om, att en förutsättning för, att ett sådant diagram kan ge en uppfattning av övre och undre gränser för indextalen, är, att indifferensnivåerna kan anses vara oförändrade från den ena tidpunkten till den andra. Tillsammans med det förhållandet, att observationerna icke avser en och samma konsument utan ett flertal olika konsumentgrupper, innebär ju detta villkor en stark begränsning av teorin S användbarhet vid jämförelser åtminstone på längre sikt.

Ur liknande material som från 1949 kan man också få en uppfattning av variansen hos t. ex. ett Laspeyres-index för en marknad. Ett sådant index är ju som bekant ett vägt medelvärde av Laspeyresindextalen för de individer, vilkas sammanlagda konsumtion ger vägningstalen

Verkliga och beräknade utgiftsbelopp 1933 och 1949 med motsvarande indextal

Real and estimated food expenses in 1933 and 1949 as well as index numbers of corresponding changes

	År	Familjer med 1 barn under 7 år			Familjer med 2—3 barn under 7 år		
		<3 000 kr årsink.	3 000—5 000 kr	>5 000 kr	<3 000 kr	3 000—5 000 kr	>5 000 kr
Σp_0q_0	1933	763,70	787,08	890,91	856,34	864,28	1 080,08
$\Sigma' p_1q_0$	1949	1 572,36	1 607,08	1 807,12	1 748,71	1 773,46	2 170,20
	Index (Laspeyres)	205,9	204,2	202,8	204,2	205,2	200,9

	År	Hush. 1	Hush. 2	Hush. 3	Hush. 4	Hush. 5	Hush. 6	Hush. 7	Hush. 8	Hush. 9	Hush. 10	Hush. 11
$\Sigma' p_1q_1$	1949	2 735	4 867	4 111	2 955	2 014	2 608	1 991	1 753	2 622	3 508	1 510
$\Sigma' p_0q_1$	1933	1 402	2 478	1 980	1 458	1 003	1 289	1 011	933	1 306	1 753	762
	Index (Paasche)	195,0	197,1	207,6	202,6	200,8	202,5	197,0	187,9	200,7	200,1	198,0

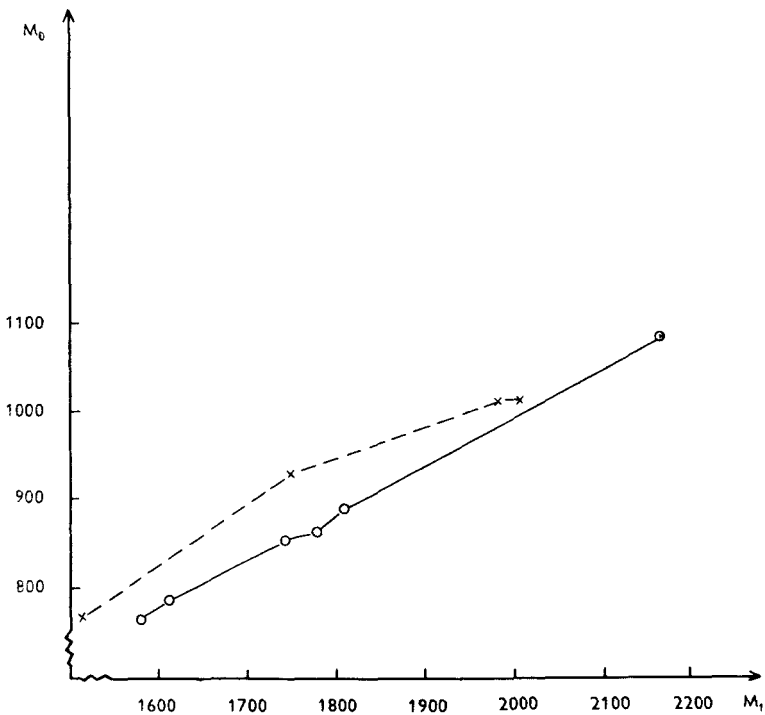

Fig. 3. Dubbelutgiftsdiagram

o Utgiftsbelopp med 1933 års budget
× » » 1949 » »

för marknadsindexet. Vikterna i detta vägda medelvärde utgöres av individernas utgifter vid basperioden. Om man nu för en viss inkomstgrupp kan bortse ifrån ett eventuellt beroende mellan inkomst och index, får man, att variansen hos marknadsindextalet är $= \sigma^2/\sqrt{n}$, där σ^2 är variansen för de enskilda indextalen och n antalet konsumenter, som ingår i gruppen. Storheten σ^2 kan direkt estimeras från en serie av enskilda indextal.

Sådana variansberäkningar, i aktuella fall svarande mot det använda urvalsförfarandet, och som avser endast (den vägda) »samplingvariansen» hos vägningstalen, gäller endast för den serie av prisrelationer, som använts vid beräkningarna och kan naturligtvis ej generaliseras till andra prisförändringar.

Som ett ytterligare exempel på ett kompensationsprisindex skall ett »skatteindex» beräknas. Indexet avser direkt skatt. För att undvika missförstånd må framhållas, att detta huvudsakligen bör tagas som en exemplifiering av begreppet kompensationsprisindex.

Man utgår då från en viss inkomst (standard) vid tidpunkten 0. Låt vidare skatten vara en funktion $S(\mu)$ av inkomsten (före skatt). Låt kompensationsprisindex betecknas med I_p. Disponibel inkomst vid tidpunkten 0 efter skatt är $\mu_0 - S(\mu_0)$. Den disponibla inkomst, som vid tidpunkten I motsvarar denna inkomst i den betydelsen, att den möjliggör bibehållandet av samma standard som tidigare är då (bortsett från sparande)

$$I_p\,[\mu_0 - S(\mu_0)].$$

Detta följer direkt ur definitionen av kompensationsprisindex. Låt vidare inkomsten före skatt vid tidpunkten I vara μ_1. Man har då (om μ_1 skall vara ekvivalent med μ_0)

$$\mu_1 = I_p\,[\mu_0 - S(\mu_0)] + S(\mu_1).$$

Skatteindexet I_s definieras nu som

$$I_s = \frac{S(\mu_1)}{S(\mu_0)}$$

Om man sätter

$$S^*(\mu) = \mu - S(\mu)$$

fås μ_1 ur

$$S^*(\mu_1) = I_p\,S^*(\mu_0).$$

Låt oss antaga, att man t. ex. har

$$S = a\,\mu + b, \text{ med } \begin{cases} b < 0,\ \mu > b \\ 0 < a < 1 \end{cases}$$

och

$$S^* = \mu\,(1 - a) - b$$

Man får då

$$\mu_1\,(1 - a) - b = I_p\,[\mu_0\,(1 - a) - b]$$

dvs.

$$\mu_1 = \mu_0\,I_p - \frac{b}{1 - a}\,[I_p - 1]$$

För skatteindexet fås då

$$I_s = \frac{1}{S(\mu_0)}\left[a\,\mu_0\,I_p - \frac{a\,b}{1 - a}\,(I_p - 1) + b\right]$$

dvs.

$$I_s = I_p - \frac{b\,(I_p - 1)}{(1 - a)\,S(\mu_0)}$$

Exempel: Låt skatten för 15 000 kr vara 3 250 samt vidare 1/3 av den del av inkomsten, som överskjuter 15 000 kr. Man har då

$$S(\mu) = \frac{1}{3}\,(\mu - 15\,000) + 3\,250$$

$$= \frac{1}{3}\,\mu - 1\,750.$$

Om t. ex. $I_s = 120$ fås

$$I_s = 120 + \frac{1\,750\,(120 - 100)}{\left(1 - \frac{1}{3}\right) \cdot 3\,250} = 136$$

För ett kompensationsindex med skatter fås sålunda

$$I = \frac{I_p\,[\mu_0 - S(\mu_0)] + I_s \cdot S(\mu_0)}{\mu_0}$$

För det förut nämnda exemplet fås

$$I = I_p - \frac{b\,(I_p - 1)}{(1 - a)\,\mu_0}$$

dvs. för $\mu_0 = 15\,000$

$$I = 120 + \frac{1\,750 \cdot 20 \cdot 3}{2 \cdot 15\,000} = 123{,}5$$

En inkomst på $1\,235 \cdot 15\,000 = 18\,525$ kr vid den senare perioden skulle alltså vara ekvivalent med en inkomst på 15 000 kr vid basperioden. Av dessa 18 525 avgår tydligen i skatt

$$\frac{1}{3}[18\,525 - 15\,000] + 3\,250 = 4\,425$$

Kvar blir då 14 100 kr.

Av 15 000 kr vid basperioden kvarstår efter skatt $15\,000 - 3\,250 = 11\,750$, vilket är ekvivalent med 14 100 kr vid jämförelsetidpunkten, eftersom

$$1{,}2 \cdot 11\,750 = 14\,100.$$

I följande tabell ges en exemplifiering av formelfelet. Vi antager att det rör sig om en prisförändring på en enda vara. Vi betraktar tre stycken olika fall. I det första fallet är efterfrågan på varan underelastisk, närmare bestämt sättes efterfrågeelasticitetens numeriska värde = inkomstelasticitetens värde = 0,5. I det andra fallet är det numeriska värdet på elasticiteterna = 1; efterfrågan på varan i fråga är sålunda normalelastisk. I det tredje fallet är efterfrågan på varan överelastisk. Det numeriska värdet på elasticiteten sättes = 2. I samtliga fall antages att priset har ökat med 20 %. Relationen mellan priset vid jämförelseperioden och priset vid basperioden är sålunda i samtliga fall = 1,20. För vägningstalen för varan i fråga redovisas också tre olika alternativ: vägningstalet sättes = 0,1, 0,25 och 0,5. Av tabellen framgår att formelfelet, dvs. skillnaden mellan Laspeyres-index och ett exakt index enligt den tidigare angivna formeln blir mera betydande för numeriskt högre värden

Illustration av formelfelet

Efterfrågefunktion: $q_1 = A\, p_1^{e_1} \prod_2^n p_\nu^{e_\nu}$

Priselasticitet = e_1 Inkomstelasticitet = E

Prisrelationen $\frac{p_1}{p_0} = R$ Varans vägningstal = μ

	I $-e_1 = E = 0{,}5$ $R = 1{,}20$		II $-e_1 = E = 1{,}0$ $R = 1{,}20$		III $-e_1 = E = 2{,}0$ $R = 1{,}20$	
μ	Laspeyres index	Exakt index	Laspeyres index	Exakt index	Laspeyres index	Exakt index
0,1	102,0	101,9	102,0	101,9	102,0	101,7
0,25	105,0	104,8	105,0	104,7	105,0	104.3
0,5	110,0	109,8	110,0	109,5	110,0	109,1

Indexformler:

Fall I och III: $I^{1-E} = 1 + \mu \frac{1-E}{1+e_1}\left[R^{1+e_1} - 1\right]$

Fall II: $I = R^{\mu}$

på elasticiteten. Härav skulle följa att för sådana varugrupper där elasticiteten är stor, skulle man kunna använda den logaritmiska formeln som angives för fall två. Den logaritmiska formeln innebär att logaritmen för indextalet är ett vägt medelvärde av logaritmerna för prisrelationerna, vikterna utgöres som förut av budgetandelarna.

Låt oss som ytterligare illustration betrakta ett index för två varor. Antag att efterfrågan på dessa varor är normalelastisk, dvs. för bägge gäller att utgifterna för varan är konstant och oberoende av priset.

Låt prisjämförelsen omfatta två perioder. Under dessa perioder förändras priset på den ena varan från 1 till a och sedan, under den andra perioden, från a tillbaka till 1. Motsvarande förändringar för den andra varan må vara från 1 till b och sedan tillbaka till 1.

	Period 1			Period 2		
	Vikter	p_0	p_1	Vikter	p_0	p_1
Vara I	W_1	1	a	W_1	a	1
Vara II	$1 - W_1$	1	b	$1 - W_1$	b	1

Användes ett kedjeindex med länkar av Laspeyrestyp fås

$$I = [W_1 a + (1 - W_1) b] \left[W_1 \frac{1}{a} + (1 - W_1) \frac{1}{b}\right] =$$

$$= 1 + W_1 (1 - W_1) \left[\frac{a}{b} + \frac{b}{a} - 2\right] > 1,$$

om $a \neq b$

För ett kedjeindex med länkar av logaritmisk typ, enligt formeln

$I_{01} = \Pi R_v^{W_v}$ dvs. $\log I_{01} = \Sigma W_v \log R_v$ fås

$$\log I = W_1 \log a + (1 - W_1) \log b +$$

$$+ W_1 \log \frac{1}{a} + (1 - W_1) \log \frac{1}{b} = 0,$$

dvs. $I = 1$.

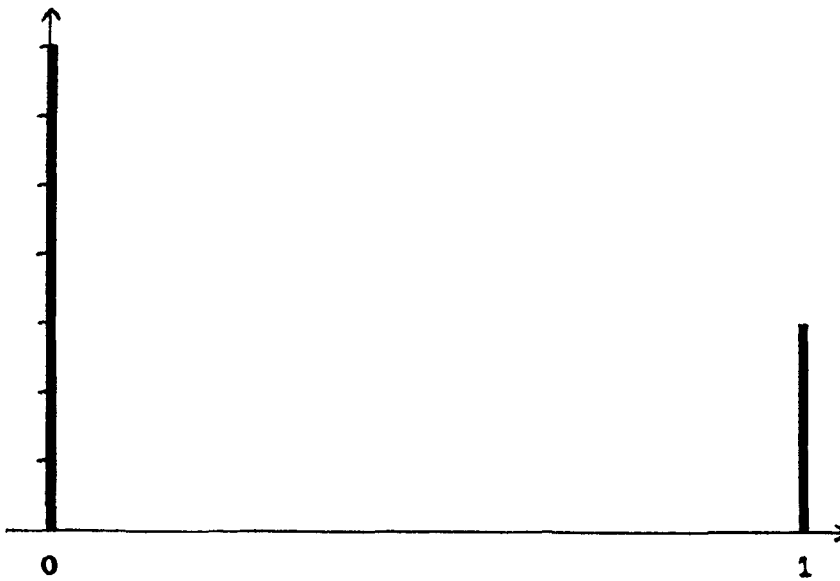
(Redogörelsen avslutas med en andra artikel i ett kommande nummer.)

EN GEOMETRISK REPRESENTATION AV MEDELAVVIKELSEN FÖR EN TVÅPUNKTSFÖRDELAD VARIABEL

Av docenten TORE DALENIUS

Tvåpunktsfördelning användes i den statistiska litteraturen som beteckning för en fördelning, vars massa är fördelad på två punkter.

Ett teoretiskt viktigt specialfall är följande. Tvåpunktsfördelningens massa är fördelad på de två punkterna 1 och 0. Av dessa har punkten 1 massan p och punkten 0 massan 1 — p = q. Denna fördelning har det utseende, som visas i figur 1 nedan.

Figur 1. Exempel på en tvåpunktsfördelning med p = 0,3.

En tvåpunktsfördelad variabel X har i detta specialfall två möjliga värden. Variabeln antar sålunda värdet 1 med sannolikheten p och värdet 0 med sannolikheten q. Variabelns medelvärde är

$$E(X) = p$$

och dess varians är

$$E[X - E(X)]^2 = \sigma^2 = pq$$

Medelavvikelsen är sålunda

$$\sigma = \sqrt{pq}$$

Man kan tydligen betrakta en tvåpunktsfördelning som en binomialfördelning med n = 1.

Parentetiskt må här framhållas, att den följande framställningen är direkt tillämplig på vad som i stickprovsteorin

ibland benämnes en »binomialliknande population». Härmed avses sålunda en finit population omfattande N (elementära) enheter X_j, $j = 1, \ldots N$, där en proportion p av dessa enheter har mätvärdet 1 och resten av enheterna har mätvärdet 0. För en sådan population gäller som omedelbart inses, att medelvärdet är

$$\overline{X} = \frac{1}{N} \Sigma X_j = p$$

och vidare, att variansen är

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \Sigma (X_j - \overline{X})^2 = pq$$

där summationen i båda fallen sker över j från 1 till N. Detta senare resultat följer enkelt, om parentesen utvecklas:

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \Sigma (X_j^2 - 2 X_j \overline{X} + \overline{X}^2) =$$

$$= \frac{1}{N} \Sigma X_j^2 - \frac{2 \overline{X}}{N} \Sigma X_j + \frac{1}{N} \Sigma \overline{X}^2 =$$

$$= p - 2 p^2 + p^2 = p - p^2 = pq$$

eftersom

$$\frac{1}{N} \Sigma X_j^2 = \frac{1}{N} \Sigma X_j$$

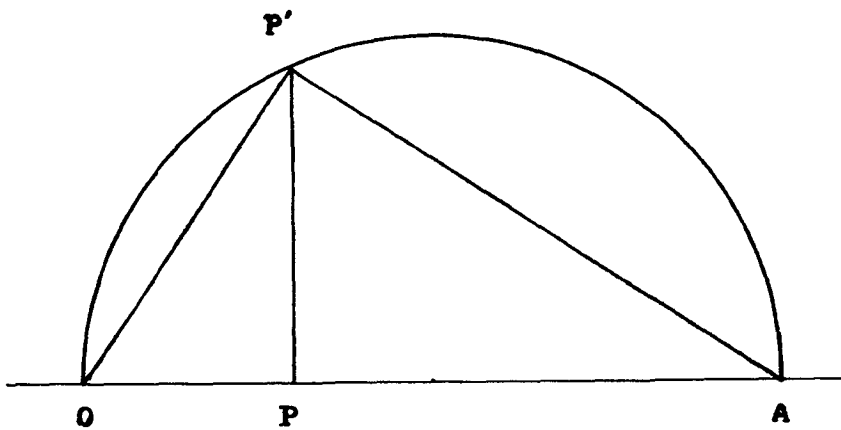
i detta speciella fall, då $X_j = 1$ eller 0. Medelvärdet och variansen för denna finita population har betecknats med p respektive pq för att understryka analogin med tvåpunktsfördelningen.

Den geometriska representation, som nedan ges av medelavvikelsen σ förutsätter inga andra matematikkunskaper än sådana, som inhämtas i realskolan; den kan sålunda med fog betecknas som elementär. Icke desto mindre synes den icke vara allmänt känd; författaren, som i flera år använt den vid elementär undervisning i statistik, kan icke erinra sig ha sett den i litteraturen.

På en rät linje avsättes en enhetssträcka OA. Längden av denna sträcka är med andra ord lika med 1.

Det är nu omedelbart klart, hur ett tal p där $0 \geqslant p \geqslant 1$, geometriskt kan representeras. En punkt P på OA delar OA i två delsträckor OP och PA. Delsträckan OP kan nu användas som representation av medelvärdet p, medan delsträckan PA på samma sätt kan användas som representation av $1 - p = q$.

För att erhålla en representation av medelavvikelsen $\sigma = \sqrt{pq}$ göres följande konstruktion. Med OA som diameter uppritas en »enhetshalvcirkel». En mot OA vinkelrät linje genom punkten P skär halvcirkeln i punkten P', såsom visas i figur 2 nedan.

Figur 2. Geometrisk representation av $\sigma = \sqrt{pq}$.

I nyssnämnda figur representerar sträckan PP′ medelavvikelsen $\sigma = \sqrt{pq}$. Detta inses lätt på följande sätt: beviset baseras på tre elementära satser av Euklides.

I triangeln OP′A är vinkeln OP′A alltid rät. Perpendikeln PP′ delar triangeln OP′A i två likformiga trianglar OPP′ och P′PA. För dessa trianglar gäller följande relation mellan trianglarnas sidor:

$$\frac{OP}{PP'} = \frac{PP'}{PA}$$

varav omedelbart erhålles:

$$(PP')^2 = OP \cdot PA$$

dvs. PP′ är medelproportionalen mellan (geometriska mediet av) OP och PA:

$$PP' = \sqrt{OP \cdot PA}.$$

Men OP representerar p och PA representerar q, varför PP′ representerar medelavvikelsen $\sigma = \sqrt{pq}$.

Den ovan givna geometriska representationen av medelavvikelsen gör det möjligt att på ett synnerligen enkelt sätt visa, att medelavvikelsen antar sitt största värde för $p = q = 0{,}5$. Att så är fallet framgår omedelbart av figuren; perpendikeln PP′ är störst, då punkten P delar OA mitt itu. I den elementära statistikundervisningen brukar beviset härför baseras på »derivering av uttrycket $f = pq$ med avseende på p» etc., vilket bevis är mindre enkelt än det ovan givna.

Statistiska centralbyrån: statförslag för budgetåret 1959/60

Central Bureau of Statistics: Proposals for Appropriations in the 1959/60 Budget

Med hänsyn till de statsfinansiellt motiverade riktlinjerna för årets budgetarbete har statistiska centralbyrån i sin petitaskrivelse för budgetåret 1959/60 ej framfört några förslag om utvidgad statistik. Centralbyrån anser att detta med beaktande av de konsumentbehov som föreligger på olika områden innebär ett icke ringa mått av restriktivitet. Några större anslag för standardhöjningar eller planerande verksamhet föreslås inte heller av centralbyrån. Däremot anser sig verket inte kunna framlägga några besparingsförslag som skulle innebära försämrad standard av arbetsresultaten. Man föreslår tvärtom vissa anslag av tillfällig natur för att återhämta sådana tidigare eftersläpningar i arbetet som uppstått på grund av otillräckliga resurser och andra anslag för att förhindra försämrad standard under närmaste framtiden.

I sin petitaskrivelse äskar centralbyrån olika anslagsökningar av engångsnatur, såsom 328 000 kr för 1960 års folkräkning och 34 000 kr för tryckning av redogörelsen för 1958 års riksdagsmannaval och kommunalval, medan utgifterna för valstatistik i övrigt sjunker.

Som anslagsökningar av tillfällig natur kan nämnas 60 000 kr till publikationstryck för att kunna bibehålla den nu uppnådda inhämtningen av tidigare förseningar i utgivningen av verkets publikationer, 40 000 kr för två uppgifter på vilka arbetet släpat efter på grund av personalbrist, nämligen publikationen Historisk statistik för Sverige och bibliotekets katalog, samt 50 000 kr för vissa arbeten av investeringskaraktär i form av programmering m. m., som hänger samman med centralbyråns beslut att hyra en elektronisk databehandlingsmaskin.

Som automatiska utgiftsökningar kan räknas utgifter för att täcka höjda städningskostnader och priser på andra expenser, automatiska förändringar av löner, kompensationstillägg för folkpensionsavgifter samt höjda taxor för hålkortsbearbetning. Dessa belopp uppgår till sammanlagt 116 000 kr.

Inom några grenar av centralbyråns verksamhetsområde har primärmaterialets volym ökat, nämligen statistiken över högre studier (den s. k. universitetsstatistiken) och bilregistret. För att täcka denna art av automatiska utgiftsökningar äskar verket ökade anslag om tillhopa 70 000 kr.

Svårigheten att nu beräkna kostnaderna för publikationstryck och städning etc. budgetåret 1959/60 har föranlett centralbyrån att till dessa anslagsposter lägga en viss marginal, 40 000 kr och 20 000 kr respektive.

Av övriga utgiftsökningar kan nämnas anslag för en amanuens för diverse göromål, anslagsökningar för föreslagna tjänsteförändringar, m. m.

En schematisk uppdelning av förslagen till anslagsökningar på olika komponenter uttryckta i procent av de totala anslagen (partiellt utgifterna) — med folkbokföringsanslagen inkluderade resp. exkluderade — ger sålunda följande bild:

	Folkbokföringsanslagen inkluderade	exkluderade
Engångsundersökningar..	1,4 %	2,0 %
Tillfälliga utgifter:		
För inhämtning av eftersläpningar	2,0	2,9
Övriga tillfälliga utgifter	0,7	1,3
Automatiska utgifter:		
Pris-kostnadsökningar..	1,8	2,5
Volymökningar av primärmaterialet.....	1,0	1,5
Marginaler för oförutsedda utgifter.....	1,0	1,3
Övrigt.....	0,7	1,5
Totalt	8,6	13,0

Den kommande folkräkningen 1960 spelar en viktig roll i centralbyråns petita. Med hänsyn till att planeringen av folkräkningen hänger intimt samman med den inom bostadsstyrelsen pågående planeringen av en bostadsräkning vid samma tidpunkt, blir utgifterna för folkräkningen beroende av de samordningsåtgärder som kan vidtas mellan bostadsstyrelsen och centralbyrån.

Förberedelsearbetet för folkräkningen avser i första hand att upprätta förslag till folkräkningens allmänna program, dvs. valet av grenar som bör tas upp på folkräkningsprogrammet, metoden för anskaffning, granskning och bearbetning av uppgiftsmaterialet, avvägningen mellan total räkning och urvalsundersökningar, urvalsundersökningarnas omfattning och metoden för urvalet.

Genom övergång från totalundersökningar till urvalsundersökningar kan betydande kostnads- och tidsbesparingar uppnås. Centralbyrån avser att till en del utföra urvalsundersökningarna med intervjumetod. Intervjuundersökningarna kan samtidigt utnyttjas för kontroll av tillförlitligheten i uppgiftsmaterialet. Det finns anledning anta, framhåller centralbyrån, att en intervjuundersökning i samband med 1960 års folkräkning skall bli av stort värde för användningen av folkräkningens resultat och för planeringen av framtida yrkesräkningar.

Bearbetningen av folkräkningsmaterialet avser centralbyrån att utföra med hjälp av elektroniska databehandlingsmaskiner, varigenom resultaten kan bli snabbare och tillförlitligare. Maskinparken i centralbyråns maskincentral har hittills bestått av s. k. konventionella hålkortsmaskiner. Trots att den under årens lopp har moderniserats och utökats har den med tiden kommit att visa sig otillräcklig för maskincentralens verksamhet. Sålunda har centralbyrån under budgetåret 1957/58 i samband med bearbetningen av materialet till skördeuppskattningarna enligt provytemetod måst anlita elektronmaskiner utanför centralbyrån, och hösten 1958 kommer materialet till skördeuppskattningarna och till inkomststatistiken att databehandlas elektroniskt.

Efter ett omfattande utredningsarbete har centralbyrån funnit att det skulle vara till gagn för maskincentralens serviceverksamhet om en elektronisk databehandlingsmaskin förhyrdes av centralbyrån. Det är framför allt den kommande folkräkningen som varit avgörande för centralbyråns beslut att hyra en egen maskin. Genom detta avser centralbyrån att överbrygga den tid som kommer att förflyta, innan större och effektivare maskiner kan väntas vara tillgängliga i Sverige som ett resultat av pågående utredningsarbete.

Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1959/60

Some Agencies Producing Statistics: Proposals for Appropriations in the 1959/60 Budget

Socialstyrelsen

För verksamheten vid sina två statistiska byråer under budgetåret 1959/60 har socialstyrelsen bl. a. upptagit följande förslag till anslagsäskanden.

Reservationsanslaget för avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar har föreslagits till ett belopp av 90 000 kr. Om vissa förutsedda specialundersökningar bl. a. inom pris- och socialvårdsstatistikens områden samt specialundersökningar av löneförhållandena inom vissa grupper av löntagare kommer till stånd, torde den vid innevarande budgetårs början befintliga reservationen vara till största delen förbrukad vid slutet av budgetåret. Vad beträffar det kommande budgetåret förutsättes bl. a. att för sakkunniga och undersökningsledare, knutna till undersökningen rörande arbetstidsförkortningens ekonomiska och sociala verkningar, kommer att erfordras ett minst lika stort belopp som för budgetåret 1958/59, dvs. 28 000 kr, samt att ytterligare betydande medel blir behövliga för bestridande av avlöningskostnader i samband med denna undersökning.

Anslagsposten för hyra av statistiska maskiner har av socialstyrelsen föreslagits till 75 400 kr. I jämförelse med innevarande budgetår innebär detta en mindre höjning. Höjningen orsakas av att styrelsen genomfört en modernisering av maskinutrustningen på stansningsavdelningen och bytt ut en sorterare av äldre modell mot en med större kapacitet. Dessa förbättringar av maskinutrustningen möjliggör en minskning av arbetsstyrkan på hålkortsavdelningen.

För den prisinsamling och de bostadsundersökningar som statistiska centralbyråns utredningsinstitut utför för socialstyrelsens räkning för beräkning av konsumentprisindex har begärts 174 000 kr. Av detta belopp avser 172 500 kr ersättning till utredningsinstitutet för insamling av priser och bostadsuppgifter och 1 500 kr styrelsens kostnader i samband med urval av lägenheter för bostadsundersökningen. Kostnader för prisinsamlingen och insamlingen av bostadsuppgifter bygger på en beräkning som gjorts av institutet och i vilken förutsättes, att prisinsamlingen sker i samma omfattning som under tidigare år.

Något förslag om anslagsäskande för 1958 års levnadskostnadsundersökning framförs inte i petitan, men upplysningsvis meddelas, att socialstyrelsen i underdånig skrivelse den 18 juli 1958 hemställt om ett tilläggsanslag på 194 000 kr för nämnda undersökning. Härav hänför sig 50 000 kr till budgetåret 1959/60. Ehuru insamling av primärmaterialet samt granskning och hålkortsstansning beräknas vara avslutade före den 1 juli 1959, erfordras efter denna tidpunkt medel för bestridande av kostnaderna för analys av materialet och för utarbetande av en publikation.

S. B.

Kommerskollegium

I den del av kommerskollegii petitaskrivelse som avser statistiska byråns verksamhet är särskilt en fråga av mer allmänt intresse, nämligen de återverkningar på byråns arbete som ikraftträdandet den 1 januari 1959 av en ny tulltaxa medför och som delvis även berör budgetåret 1958/59.

Den nya tulltaxan innefattar en ny varunomenklatur, som utformats i överensstämmelse med den s. k. Brysselnomenklaturen. En ny statistisk varuförteckning för utrikeshandeln måste därför fastställas att tillämpas från och med nämnda dag. Spörsmålet om en ny sådan förteckning upptogs av kollegium i början av år 1955, då kollegium hos Kungl. Maj:t hemställde om utredning av hela frågan om en enhetlig näringsstatistisk varunomenklatur. I anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t den 11 mars 1955 dels åt kollegium och generaltullstyrelsen att gemensamt utarbeta förslag till ny handelsstatistisk varuförteckning, dels ock åt kollegium att i anslutning till nämnda uppdrag utarbeta en för samtliga grenar av näringsstatistiken gemensam varunomenklatur. Dessa båda uppdrag, vilka fullgjorts i nära samarbete med delegerade för nordiskt ekonomiskt samarbete, torde i huvudsak vara slutförda inom den närmaste tiden.

När handelsstatistiken från och med år 1959 måste läggas om efter en ny varuförteckning är det för att undvika de särskilda svårigheter som eljest skulle uppkomma — bl. a. med hänsyn till kravet på jämförbarhet mellan olika varustatistiska uppgifter — enligt kollegii mening nödvändigt att den övriga varustatistiken som utarbetas av kollegium från och med samma år grundas på den nya gemensamma varuförteckning som väntas bli fastställd. Detta gäller närmast den årliga industristatistiken samt den särskilda produktions-, förbruknings- och lagerstatistik som utarbetas månads-, kvartals- och årsvis men även statistiken över varutrafiken i hamnarna. Beträffande partiprisindex blir en omläggning på grund av den nya varunomenklaturen aktuell något senare. Större delen av kollegii statistik skulle därmed från och med de redovisningar som avser år 1959 få utarbetas efter ändrade grunder. Den väntade nya gemensamma varuförteckningen innebär bl. a. väsentligt flera varupositioner än den nuvarande. Omläggningen efter ny varunomenklatur kommer därför att avsevärt utvidga den nuvarande statistiken och därigenom medföra icke endast vissa engångskostnader för själva övergången

utan även ökade årliga kostnader för utarbetandet och utgivandet av statistiken. Detaljerade förslag angående kostnader och personal har inte kunnat införas i petitaskrivelsen utan kommer att avgivas senare.

Beträffande återverkningarna av omläggningen på de olika statistikgrenarna anföres bl. a. följande.

För handelsstatistiken bör vad angår månadsstatistiken i samband med övergången till ny varuförteckning redovisning ske av samtliga varunummer, i stället för att som nu sker vissa nummer sammanslås. Kollegium anger vidare som önskvärd en utvidgning av månadsstatiken beträffande varuredovisningen fördelad på länder. För årspublikationen kommer omläggningen i huvudsak att ske under budgetåret 1960/61.

För industristatistikens och kvartals- och lagerstatistikens del erfordras nysättning av uppgiftsblanketterna vad beträffar månadsstatistiken i slutet av år 1958 och i övrigt under år 1959 samt nyprägling av dessa statistikgrenars företagareregister under sistnämnda år.

Först efter omläggningen av handels- och industristatistiken kan partiprisindexberäkningarna anpassas efter den nya varunomenklaturen. Detta bedömes kunna ske tidigast under år 1961.

Ovannämnda omläggningar och utvidgningar medför behov dels av ytterligare personal dels av ökade anslag för publicering av statistiken.

G. S.

Andra europeiska statistiska möten: *Other European Statistical Meetings:*

Europeiskt bostadsstatistiskt möte *ECE Housing Committee: Session of Working Party on Housing and Building Statistics*

Arbetsutskottet för bostadsstatistiska frågor inom ECE:s bostadskommitté höll sitt tionde sammanträde i Genève den 16—18 juni. Tjugofyra stater var representerade vid sammanträdet, som även bevistades av företrädare för fackföreningsinternationalen, internationella arkitektförbundet och internationella statistiska institutet. Norrmannen Carl Anonsen fungerade som ordförande. Sverige representerades av byrådirektören Lennart Björk.

Huvuddelen av sammanträdet ägnades åt diskussion av ett inom sekretariatet utarbetat utkast till en Annual Bulletin of Housing and Building Statistics. Utskottet beslöt att första numret av denna årspublikation i huvudsaklig överensstämmelse med sekretariatets förslag skulle innehålla uppgifter om folkmängd, antal befintliga bostadslägenheter och lägenhetsbeståndets fördelning efter storlekskategorier, utrustning, hustyper och boendetäthet samt vissa uppgifter om den löpande bostadsproduktionen, byggnadskostnader och hyror, ävensom data rörande produktion och konsumtion av viss byggnadsmaterial. Vid ett kommande sammanträde skulle utskottet överväga frågan om man i senare nummer av bulletinen borde införa ytterligare uppgifter, exempelvis om lägenhetsbeståndets fördelning efter upplåtelseform samt nyproduktionens fördelning på lägenheter av olika storlek och med olika utrustning.

I anslutning till den nyssnämnda diskussionen övervägdes också frågan om samordning av kvartals- och årspublikationerna. Utskottet underströk angelägenheten av att kvartalspublikationen utformades som ett komplement till årspublikationen med mera aktuella uppgifter.

Vid sammanträdet förelåg också en av dr Deneffe (Västtyskland) och dr Hirdes (Holland) utarbetad PM angående valet av fysiska enheter för mätande av byggnadsverksamheten. Utskottet beslöt anmoda deltagarländerna att skriftligen kommentera detta dokument. Promemorian och de i anslutning därtill gjorda kommentarerna skulle beaktas i samband med att bostadsstatistiska utskottet eller något annat organ framdeles gjorde upp ett program för en internationell löpande bostadsstatistik.

Beträffande uppläggningen av det fortsatta arbetet kom utskottet till följande resultat.

De båda statistiska bulletinerna borde tid efter annan ses över.

Frågan om en index för byggnadsverksamheten borde tillsvidare vila.

Den svåra frågan om ett statistiskt mått på bostäders kapacitet sköts likaså i bakgrunden.

Utskottet borde framdeles överväga huruvida metoderna för insamling av löpande statistik över bostadsproduktion och annan byggnadsverksamhet borde studeras med biträde av en rapportör från något av deltagarländerna.

Utskottet uppdrog åt holländaren de Jonge att utarbeta en diskussionspromemoria om metoden för beräkning av bostadsbehov och bostadsbrist.

Utskottet fann, att det förelåg behov av bättre och fullständigare statistik rörande byggnadsarbetskraft och byggnadsmaterial men ville inte taga några initiativ i frågan, innan ECE:s bostadskommitté haft tillfälle att ge uttryck åt sina synpunkter.

Eftersom utskottet nu hade genomfört större delen av sitt arbetsprogram och hänskjutit vissa delar därav till europeiska statistikerkonferensen, ansågs det inte längre vara nödvändigt att sammanträda regelbundet två gånger om året. Framdeles kommer utskottet därför att sammankallas mera oregelbundet.

L. B.

Sammanträde i Genève om samfärdselstatistik

ECE Inland Transport Committee: The Fourteenth Session of the Working Party of Experts on Statistical Information

I Palais des Nations i Genève hölls den 25—29 augusti det 14:e sammanträdet med ECE transportkommittés arbetsutskott för statistisk upplysning. Förutom 14 europeiska länder representerades följande internationella organisationer: Central Commission for Navigation on the Rhine (CCNR), International Union of Railways (UIC), International Road Transport Union (IRU) och International Union for Inland Navigation (UINF). Svensk representant var byrådirektör Olof Carlsson, järnvägsstyrelsens statistiska kontor.

Dagordningen upptog hela 24 huvudpunkter, varför diskussionerna ofta måste avkortas. Följande kan särskilt nämnas:

I en *skrivelse som erhållits från europeiska statistikerkonferensen* framhölls, att ECE-kommittéerna går alltför långt i detalj i utvecklandet av statistiken inom respektive områden, vilket medför så stor belastning för enskilda länder, att fara uppstår för rubbningar i ländernas statistiska program. Det föreligger därför behov av översyn av ECE nuvarande aktivitet på det statistiska området och av bättre kontroll i framtiden. Skrivelsen vidarebefordrades till transportkommittén, som har att fastställa arbetsutskottets program.

Statistik över den internationella godstrafiken med uppdelning på 17 varugrupper enligt Standard International Trade Classification (SITC) och med ytterligare uppdelning på in- och utförsel samt fördelning efter transportmedel diskuterades ingående. Från svensk sida påpekades att den svenska handelsstatistiken i stort sett kommer att vara fotad på den s. k. Brysselnomenklaturen och att några fullständiga uppgifter för biltransporternas del icke finnes, varför vissa approximationer i uppgifterna måste godtagas. Sverige var med dessa förbehåll berett att lämna uppgifter i enlighet med frågeformuläret i denna del.

Definitioner avseende frågeformuläret för landtrafiken. Beslöts att sekretariatet skulle utarbeta en fullständigare förteckning över de definitioner som behövs för ifyllande av frågeformuläret samt att sända denna till resp. länder för yttrande.

Definition av transportsektorn. Man var överens om att studier över transportsektorn och dess komponenter måste baseras på definitionerna i International Standard Industrial Classification (ISIC), men man stannade f. n. vid detta uttalande. Västtyskland skall till sekretariatet insända material från studier i detta land, och sekretariatet skall sammanställa ett referat härav.

Internationell persontrafik med buss. Efter rätt ingående diskussioner om önskvärdheten av denna statistik och om möjligheterna att få den tillförlitlig i avseende på personkm och bilkm upp-

gjordes ett utkast till ett ensartat statistikformulär. Formuläret skall ifyllas av busschaufförен och avlämnas vid gränskontrollen vid in- resp. utresa ur länder, som anser sig ha behov av statistik över internationell persontrafik med buss.

Varuklassificering. En speciell expertgrupp inom arbetsutskottet har utarbetat ett förslag till varuklassificering för kanal- och flodtransporter baserat på SITC. I detta förslag vidtogs vissa smärre ändringar av detaljgrupperingarna. Mötet rekommenderade att den så ändrade förteckningen skulle införas i en europeisk klassificering för statistik över kanal- och flodtransporter. Härefter diskuterades livligt hur denna detaljgruppering skulle kunna kombineras i sektioner och avdelningar. Man beslöt att vänta med denna fråga, tills ytterligare framsteg gjorts ifråga om varuklassificeringen för andra transportmedel. Expertgruppens förslag till komprimerad klassificering i 19 grupper godkändes; dock kan vissa ändringar bli nödvändiga senare vid samordningen med motsvarande statistik för andra transportmedel. — I januari 1959 beräknar IRU kunna färdigställa sitt förslag till varuklassificering, anpassad för vägtransporter men i möjligaste mån överensstämmande med SITC. Arbetsutskottet beslöt tillsätta en expertgrupp, som skall träffas våren 1959 för att närmare studera IRU-förslaget. — Det konstaterades att något arbete på internationell nivå ännu icke kommit igång för varuklassificering avseende järnvägstransporter, och det konstaterades vidare att något sådant arbete ännu icke kunde påbörjas, men att det var önskvärt att snarast utarbeta en komprimerad klassificering i likhet med den för kanal- och flodtransporterna. Representanten för UIC meddelade att han skulle föreslå sin organisation att taga upp denna fråga.

Uppdelning av järnvägarnas godstrafik på olika avståndsgrupper. Med hänsyn till de stora skiljaktigheterna såväl i den tillgängliga statistiken som i metoderna för dess framskaffande ansågs det efter viss diskussion nödvändigt att skilja på inländsk och internationell trafik. Avståndsfördelningar torde f. n. endast kunna erhållas för hela vagnslaster, vilken trafik dock approximativt utgör 95 proc. av totaltrafiken. I inländsk trafik föreslogs följande avståndsgrupper: under 50, 50—149, 150—349 och över 349 km. I den internationella trafiken uppdelades den sista gruppen i 350—499, 500—749, 750—999 och över 999 km. Det konstaterades emellertid att vissa svårigheter förelåg att få fram exakta siffror för inländsk resp. internationell trafik, emedan s. k. nyinlämning förekommer vid gränsstationerna.

Trafik på internationella vägar. Resultatet av 1955 års census föreligger nu i form av kartor och utdelades vid utskottets möte. Volymerna 2—4 utkommer snarast, och vissa speciella statistiska studier av materialet kommer att vara färdiga senast i början på 1959.

1960 års census på internationella huvudvägar. Arbetsutskottet föreslår att Inland Transport Committee rekommenderar länderna att utföra en census för internationella huvudvägar år 1960 och att lämna sekretariatet resultaten härav i enlighet med de rekommendationer som en speciell studiegrupp inom arbetsutskottet framlagt.

Motorfordonsstatistiken. Utskottet beslöt anhålla om en speciell redogörelse från varje land där möjlighet finnes att uppdela motorfordonsbeståndet efter ägarens boningsort, fordonets tillverkningsår och ägarens yrke (sysselsättning). Redogörelsen bör innehålla uppgifter om vilka data som är tillgängliga, metodiken samt ändamålet med insamlandet.

Allmänna reflektioner. För den som tidigare endast haft kontakt med arbetsutskottet i egenskap av uppgiftslämnare var det intressant att konstatera, att utskottet på de flesta punkter ännu trevar sig fram från teorin till det praktiskt möjliga. Den löpande statistiken i frågeformuläret för landtrafiken har ännu långt kvar till sin slutliga utformning. Mycket är ännu på försöksstadiet och kommer säkerligen att ändras, varför försiktighet bör iakttagas vid ändringar i enskilda länders statistikproduktion enbart för lämnande av uppgifter i detta sammanhang. *O. C.*

De amerikanska urvalsundersökningarna på hälsovårdsområdet

The United States National Health Survey

Allmänt

Bland samplingmetodens senare landvinningar, vad gäller ämnesområdet, intar hälsoundersökningarna en viktig plats. I denna tidskrift har utförligt beskrivits metoderna för de danska undersökningar, som höll på under fyra år.[1] I England pågick en liknande undersökning hela tio år (1943—1952). I Canada gjordes en ettårsstudie 1950. Den stora amerikanska hälsoundersökningen är däremot fortlöpande och började våren 1957, såsom kort anmälts i tidskriften. Beskrivningen här grundar sig på utgiven preliminär statistik (se nedan) samt två artiklar av undersökningsledaren.[2]

I en rad utredningar hade man i USA utförligt motiverat kravet på bättre kännedom om hälsoförhållandena, innan kongressen 1956 antog den lag som reglerar det nya forskningsarbetet. Främst framhölls därvid dess betydelse för samhällets planering av hälsovårdsarbetet och för näringslivets beräkningar av tillgången på arbetskraft, men även att den medicinska forskningen ansågs kunna få nytta av de väntade resultaten, bl. a. när sjukdomsfrekvensen kombinerades med data över kön, ålder och yrke eller registrerades för geografiska områden.

Svårigheterna att komma till goda resultat på detta speciella gebit fick dock inte förbises. Jämförd med t. ex. dödlighetsstatistiken rör sig statistiken över sjukligheten på ett vidare fält, och ett sjukdomsfall är inte ett klart och entydigt begrepp som ett dödsfall. Lika variabel är källan till uppgifterna, enligt en WHO-konferens kan man välja bland 24 olika sätt att inhämta uppgifter. Och i flertalet av dem får man vända sig till ett stort antal uppgiftslämnare. Att observera är slutligen att man för att göra ett frekvenstal behöver kunskap inte bara om ett visst antal fall utan också om numerären av den befolkningsgrupp, där man funnit dem.

Organisationen

Den amerikanska hälsoundersökningens ledning, planläggning, analys och publicering sköts av medicinalstyrelsen (Public health service). Censusbyrån har åtagit sig huvudansvaret för urvalsmetod, intervjuer, träning, fältarbete, kontroll och maskinell bearbetning. Ett råd biträder medicinalstyrelsen. I det sitter representanter för en rad verk och institutioner som har intresse av statistiken såsom konsumenter.

Hälsoundersökningen går fram på tre olika linjer: 1) en fortlöpande intervjuundersökning som vänder sig till ett sampel av hushåll, vilket är »nationwide», 2) en serie av specialstudier för vilka intervjumetoden inte lämpar sig samt 3) en serie metodstudier, vilka även innefattar kontrollundersökningar beträffande 1 och 2.

Man saknade inte erfarenhet av intervjuundersökningar i hälsofrågor. En rad lokala sådana hade utförts ända sedan 1920-talet och en som var riksomfattande gjordes 1935—36. Dessutom fanns sedan 1943 censusbyråns arbetskraftsundersökningar, vilka då och då utökades med frågor angående sjukligheten.

Hushållsundersökningen

Frågeformuläret. Utom identitetsuppgifter och anteckningar om intervjuarens besök o. d. innehåller frågeformuläret för 1957/58:

a) demografiska data för varje hushållsmedlem (kön, ålder, ras, civilstånd, födelseort, utbildning, verksamhet, familjeinkomst, familjestorlek m. m.)
b) frågor för att hjälpa intervjupersonen att komma ihåg sjukdoms- och olycksfall samt lyten
c) detaljer om dessa fall för varje individ
d) hjälpfrågor angående sjukhusvård
e) detaljer därom

[1] H. Hamtoft: Sampling for the Danish Morbidity and Hospital Surveys (1955, h. 4, s. 187).

[2] Forrest E. Linder: a) National health survey (Science, May 30, 1958, vol. 127, no. 3309, s. 1275—1280); b) The U S National health survey (Estadística, Sept. 1957, vol. 15, no. 56, s. 605—616).

f) data om händelser som lett till angivna olycksfall
g) data om läkarbehandling och
h) om tandvård.

Frågorna skall gälla förhållandena under de närmaste två veckorna före intervjun. Endast några få frågor skall omfatta hela det sista året, nämligen där ämnet är sådant att respondenten sannolikt skall kunna svara, även om frekvensen är låg (t. ex. sjukhusvård).

Det är tänkt att vissa frågor skall vara stående, medan de andra behålles ett eller två kvartal och sedan utbytes.

Urvalsmetoden liknar mycket den som användes för censusbyråns arbetskraftsundersökningar. I ett stratifierat flerstegsurval består de ca 1 900 primära urvalsenheterna (pue) av counties eller grupper av närliggande sådana. Vid bestämningen eftersträvar man stor mångsidighet inom varje pue, men vill inte ha större område än en intervjuare kan klara. Strata i första steget är 372 och stratifieringsvariablerna folkökning, folktäthet och andra demografiska data samt industri- och jordbrukstyper av kommuner. En pue uttages från vart stratum med en sannolikhet proportionell mot folkmängden; det finns minst en pue i varje stat. Genom nästa och följande steg tar man ut allt mindre geografiska områden och samplar även här efter folkmängden, till dess man i sista steget med systematisk sampling väljer ut grupper beräknade att innehålla sex hushåll vardera (»segment»).

Intervjuandet pågår kontinuerligt med veckovis 115 segment om 700 hushåll eller ca 2 200 personer. Det gör 36 000 intervjuer om året. Inget hushåll skall komma med mer än en gång och inte heller väntas något hushåll bli uttaget, som intervjuats i arbetskraftsundersökningen. Det synes ske en rotation mellan pue ungefär varannan vecka med ca en sjättedel var gång. Därigenom har alla pue genomgåtts efter ett kvartal. Men redan en veckas material representerar ett stickprov ur hela folket.

Publicering och kontroll. Resultatens uppskrivning till totalskattningen sker i två steg. Vid denna procedur klassificeras de i 132 huvudgrupper regionalt och efter ras samt inom varje sådan grupp i ytterligare 76 klasser, huvudsakligen efter kön och ålder. Alla dessa grupp- och klassdata publiceras givetvis inte, men det beräknas att man skall få fram minst vartannat år utom rikssiffror även tal för 11 regioner med indelning också efter folktäthetsklasser och för 8 metropolitan areas.

Urvalet är så konstruerat att slumpfelet inte för något av de 41 områdena för en tvåårsperiod skall överstiga 50 % i fråga om företeelser som har en frekvens av minst 1 % i området.

Bland kontrollåtgärder märks omintervjuer av ca en sjättedel av hushållen och 5 % av personerna genom högt kvalificerade tjänstemän. Genom dem får man både uppslag till ändring av urvalsplanen och material till bedömning och avhjälpande av intervjuarfelen.

Specialstudier

Ovan är nämnt att intervjumetoden inte lämpar sig för alla statistiska undersökningar av befolkningens hälsotillstånd. Det är klart att några finare diagnoser av sjukdomstillstånd o. d. inte kan ges av respondenterna. Därför skall man i USA göra specialstudier beträffande särskilda sjukdomar genom direkta läkarundersökningar. Dessa anses vara bland det allra viktigaste i hela planen.

Vad man skall ägna läkarundersökningarna åt är sådana vanliga kroniska sjukdomar där undersökningsmetoderna är enkla och ger tydliga utslag samt kan utföras vid ett enda besök, såsom exempelvis hjärtsjukdomar, åderförkalkning, reumatism, sockersjuka, lungtuberkulos, tandfel, syn- och hörselfel och andra fysiska defekter. Däremot måste man åtminstone i början lämna åsido bl. a. mentalsjukdom, kräfta och allergiska sjukdomar.

Urvalet skall här bestå av ett subsampel av hushållsurvalet. Proceduren blir den att hushållsintervjun görs först och därvid bestäms tid och plats för läkarundersökningen, som i regel skall göras vid en central, men undantagsvis i hem-

met. I undersökningen ingår följande moment:

sjukdomshistoria
antropologiska mått
hörsel- och synprov
blodtryck
röntgenbilder av bröst, händer och fötter
tandundersökning
invärtesundersökning
elektrokardiogram
blodprov och urinprov

Dessa data väntas ge värdefulla upplysningar om hela befolkningen. Viktigt är givetvis att undersökningarna blir såvitt möjligt enhetligt utförda och att man kan mäta den precision som uppnåtts.

Det framgår inte av redogörelserna om de undersökta personerna skall få del av resultaten. I varje fall är det inte meningen att vidtaga några särskilda anordningar för behandling av dem som befinns vara sjuka.

Bland specialstudier som planeras av andra slag än läkarundersökningar märks studier av personer som utskrivs från sjukhusen samt av läkares praktikfall. Men dessa båda typer kan inte komma i fråga förrän man har gjort vidlyftiga metodstudier, så att de dröjer något.

De första läkarundersökningarna har nyligen försöksvis utförts i Washington DC i särskilt utrustade vagnar. Villiga att medverka var därvid inte mer än två tredjedelar av de tillfrågade.

Metodstudier

Metodstudier måste bedrivas hela tiden vid en undersökning av den bredd som det här är fråga om.

Som redan sagts i fråga om hushållsundersökningen, skall frågorna delvis växla från tid till annan. Nya frågor måste ofta provas på ett mindre material, innan de sätts in i den stora undersökningen. Själva intervjutekniken får man lov att kontrollera kontinuerligt, inklusive villigheten hos allmänheten. Sistnämnda faktor eller bortfallsfrågan spelar likaledes in vid läkarundersökningarna, det förekommer givetvis att folk vägrar låta sig undersökas.

Andra studier på hushållsmaterialet skall ägnas »checking» gentemot jämförelsematerial såsom läkares register och sjukhusjournaler. Här syns allmänheten vara benägen att underredovisa. Å andra sidan vill man gardera sig mot överskattning, men för de fallen har man svårare att finna ut en lämplig kontrollteknik.

En fråga som har speciell betydelse vid läkarundersökningarna är deras anpassning för barn, vilken man ännu inte hunnit med. De måste också anpassas efter de nya diagnostiska metoder som kommer fram.

Och det ekonomiska avbräck, som sjukdom vållar samhället, att nöjaktigt mäta det är ingen lätt sak. Ej heller kan man utan intensiva metodstudier skatta värdet av de tjänster, som samhället furnerar de sjuka och handikappade.

Hälsoundersökningarnas resultat publiceras i serier under rubriken Health statistics from the U S National health survey. F. n. utges ser. A för metodfrågor, organisation o. d. och ser. B för sifferresultaten. Under influensaepidemin hösten 1957 började man också ge ut veckorapporter över sjukdomar i andningsorganen, men det är inte meningen att de skall komma ut permanent.

Man bör lägga till några huvudsiffror ur ovannämnda rapporter och om möjligt ge några svenska motsvarande tal. Några av rapporterna avser tredje kvartalet. Under detta kan man vänta lägre frekvens av sjuklighet än under övriga kvartal.

Läkarkonsultationerna motsvarade ett medelantal av inte fullt fem per år och person i USA. Av dem var mindre än 10 % läkarbesök i hemmet. Som man kan vänta var det mindre ofta som en person ur jordbruksbefolkningen talade vid läkare än en annan landsortsbo, och en sådan i sin tur gick mera sällan till läkaren än en stadsbo. Två tredjedelar av konsultationerna gällde diagnos och behandling, i de övriga fallen var det fråga om t. ex. allmän läkarundersökning, ympning el. dyl.

Enligt en svensk undersökning av 1954 skulle medeltalet läkarkonsultationer i

öppen vård vara knappt 2 per år och invånare.[1] Det kan inte med säkerhet sägas, om detta frekvenstal och det amerikanska är någotsånär jämförbara. Det är emellertid känt, att antalet läkarbesök ökats efter sjukförsäkringens införande år 1955 i Sverige.

Tandbehandling förekom under samma kvartal med en frekvens som motsvarar ungefär 2 besök hos tandläkaren per person och år. Skillnaden mellan land och stad tycks vara större vid tandbehandling än när det gäller läkarbesök. Det var i 20 % av fallen tandutdragning och i 40 % plombering som förekom. Talande siffror är de som säger att antalet tandlösa utgör 13 % av hela befolkningen och 29 % av dem som fyllt 35 år.

Antalet olycksfall har sammanställts för andra halvåret 1957. Man räknar som olycksfall skador som antingen vållat inskränkt verksamhet minst en dag och/eller krävt läkarbehandling. Om man antar att frekvensen var densamma under första halvåret betyder det att på ett år ca 300 olycksfall inträffade per 1 000 personer. Något större syns risken ha varit för landsbygdsbefolkningen utanför jordbruket än för såväl jordbrukare som stadsbor, men dessa skillnader kan också bero på slumpfel på grund av urvalet.

10 % av de skadade hade varit ute för trafikolyckor, en sjättedel hade råkat ut för olycksfall i arbetet, 40 % hade skadats i hemmet och resten eller 1/3 hade fått skadorna på annat sätt. Denna indelning visar att t. ex. olycksfallen i arbete har en annan innebörd i USA än i Sverige, där en del av trafikolycksfallen hänförs till förstnämnda grupp.

Man har räknat ut hur många dagar de skadade har fått inskränka sin verksamhet och hur länge de har måst ligga till sängs. Man får då fram att dagsmedeltalet av de förra är 1,2 miljoner och av de senare 300 000. Det är siffror som ger ett begrepp om vad olycksfallen betyder i ett samhälle, visserligen på 175 miljoner själar.

Det finns också sammanställningar av vad sjukdom och olycksfall tillsammans kostar i förlorade arbetsdagar. Därvid har man dock bara ett kvartals siffror att utgå från. De visar att männens förlorade arbetsdagar motsvarar 7,4 dagar per förvärvsarbetande person och år medan kvinnornas utgör 9,0 dagar per förvärvsarbetande person och år.

Med begränsat material eller korta undersökningsperioder, som är vad vi hittills haft i Sverige, kommer man inte så långt. Ur det amerikanska fortlöpande materialet bör viktiga slutsatser småningom kunna dragas. Värdet av slutsatserna blir uppenbarligen mycket beroende av att intervjuarnas frågor och de begrepp de rör sig med preciseras så mycket som möjligt. Det är utsikter att från medicinalstatistiskt håll en presentation och en bedömning av det nya materialet skall kunna läggas fram i tidskriften.

Fzl

Personalnotiser

Personal Notes

Kungl. Maj:t har förordnat förste aktuarien i socialstyrelsen K. G. Berglund att från den 1 augusti 1958 tillsvidare vara extra byrådirektör hos statistiska centralbyrån (1960 års folkräkning).

Byråchefen Erland v. Hofsten är tjänstledig från sin befattning i socialstyrelsen från 22 september 1958 fram till oktober 1959. Under denna tid kommer han att vistas i Indien för att där ägna sig åt problem angående den statistiska mätningen av arbetslöshet och undersysselsättning. Uppdraget ingår i Internationella arbetsbyråns program för tekniskt bistånd. Hofsten kommer huvudsakligen att vistas vid Indian Statistical Institute i Calcutta.

Kungl. Maj:t har uppdragit åt t.f. förste aktuarien hos bostadsstyrelsen Arne Carlsson att såsom expert biträda den nordiska socialstatistikkommittén vid en undersökning av förutsättningarna för att utarbeta en jämförbar statistik beträffande bostadspolitiken i de nordiska länderna.

[1] Sveriges läkare och deras verksamhet i statistisk belysning (Allm. sv. läk. tidn. 1956, s. 3235).

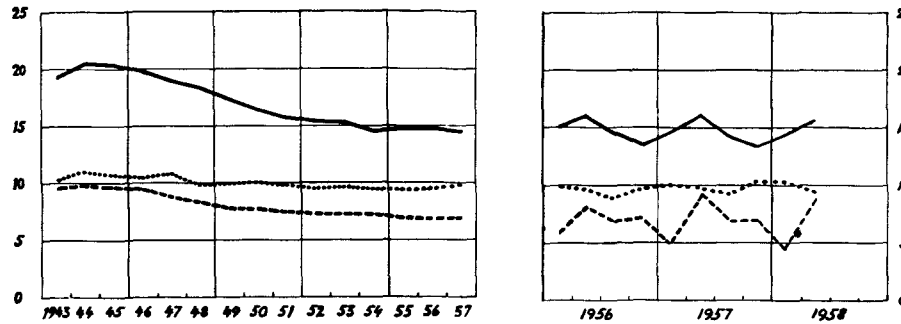
Kommentar

Commentary

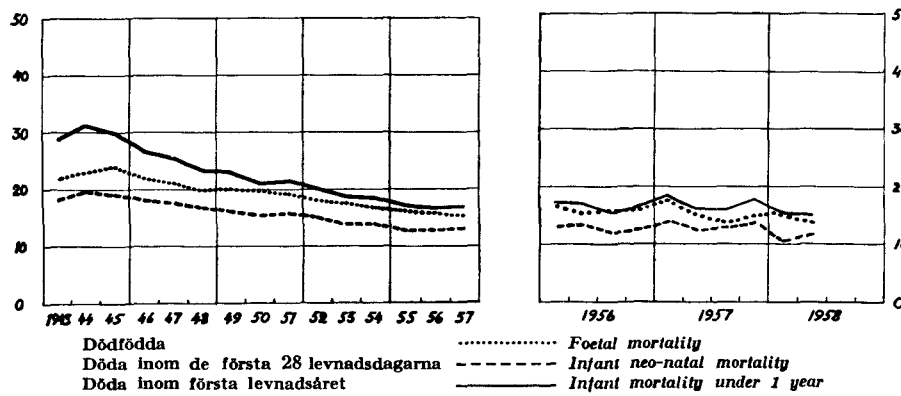
Befolkningsutvecklingen. Antalet giftermål under andra kvartalet var lägre än under samma kvartal 1957. Det jämförelsevis låga giftermålstalet för motsvarande kvartal 1956 har påverkats av att påsken detta år delvis inföll i mars.

Antalet levande födda var under kvartalet obetydligt lägre än under samma kvartal åren 1956 och 1957, och detsamma gäller antalet under hela första halvåret.

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödligheten var obetydligt lägre än under andra kvartalet 1956. Under första halvåret åren 1958 och 1957 var antalet dödsfall avsevärt större än under samma tid 1956.

Födelseöverskottet för andra kvartalet avviker ej nämnvärt från motsvarande tal för närmast föregående år, medan däremot födelseöverskottet för hela första halvåret visar en påtaglig nedgång.

Såväl invandringen som utvandringen under andra kvartalet i år var lägre än under samma kvartal förra året. Nedgången var avsevärd i fråga om antalet invandrare. Invandringsöverskottet blev härigenom ungefär 1 000 lägre än föregående år och uppgick till cirka 1 500 personer. Redovisningen avser den kyrkobokförda befolkningen.

Fylleriförseelser. Antalet omhändertaganden för fylleri i städerna minskade under andra kvartalet 1958 med 7 % mot 10 % under första kvartalet. I förhållande till motsvarande tid 1955 föreligger dock alltjämt en ökning med omkring 100 %. Minskningen under det senaste kvartalet gäller framför allt de mindre städerna. I Stockholm, där antalet omhändertaganden numera är mer än tre gånger större än under tiden före försäljningsreformen, stannade minskningen sedan andra kvartalet 1957 vid 5 %. Under första kvartalet ökade antalet med 3 %.

Antalet för fylleri omhändertagna kvinnor ökade under andra kvartalet i år från 580 till 632 eller med 9 %. För personer under 21 år inträffade däremot minskning med 6 %. Sedan andra kvartalet 1955 har kvinnofylleriet ökat med 130 % och ungdomsfylleriet med 93 %.

Till följd av eftersläpningen i domstolsförfarandet kommer den nu aktuella minskningen av antalet fylleritillfällen ej till fullt uttryck i siffrorna över antalet avdömda fylleriförseelser. Det bör även beaktas, att siffrorna för det senaste kvartalet kan beräknas komma att öka genom efteranmälningar. En preliminär bearbetning av de avdömda förseelser, som begåtts under år 1958, ger emellertid vid handen, att en viss minskning inträffat i fråga om personer, som varit anmärkningsfria under den senaste femårsperioden. Antalet svårare fall, dvs. personer med många fylleriförseelser under de senaste fem åren, tenderar däremot att öka. En anmärkningsvärd försämring synes även ha inträffat i åldrarna under 18 år, vilka numera svarar för närmare 1/4 av samtliga fylleriförseelser i åldrarna under 21 år.

Av intresse i detta sammanhang är att spritdryckskonsumtionen genom skattehöjningen den 12 februari 1958 pressats ner till ungefär den nivå som var rådande under året närmast före motboksystemets slopande. Vinkonsumtionen är däremot ca 30 % högre än för tre år sedan. Ökningen faller huvudsakligen på de billigaste lättvinerna, medan starkvinskonsumtionen alltjämt är något mindre än då. Efterfrågan på starköl har oavbrutet minskat inom utminuteringen och är numera jämförelsevis obetydlig; inom utskänkningen har däremot under de senaste månaderna omsättningen av starköl ökat något.

J. C.

Motorfordonsbeståndet. I tabellen över motorfordonsbeståndet vid 1957 års utgång med fördelning på fabrikat och årsmodeller har i fråga om årsmodellerna separata uppgifter lämnats för åren 1951—1958, medan äldre årsmodeller sammanförts i två särskilda grupper 1945 och tidigare samt 1946—1950.

Vad fabrikaten beträffar leder bland personbilarna Volvo och Ford med resp. 17,0 % och 13,3 % av samtliga bilar. Därefter följer Volkswagen med 13,2 % samt Opel med 11,4 %. I fråga om bussarna är 47,0 % från Volvo samt 41,2 % från Scania-Vabis. Bland lastbilarna är Volvo det mest framträdande märket med 40,1 % medan bland motorcyklarna Huskvarna intar den främsta platsen med 24,2 % av samtliga.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 532.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles

(forts. sid. 522)

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957*	7 366 997	51 585	107 803	73 010	34 793	33 220	14 311	1 848	1 436	1 691
1957* april	7 355 000	5 658	10 292	6 224	4 068	1 698	825	162	115	155
maj	7 360 000	2 716	9 807	6 089	3 718	1 974	1 169	158	123	141
juni	7 364 000	8 839	9 370	5 813	3 557	1 744	949	156	128	160
juli	7 368 000	4 955	9 082	6 009	3 073	1 926	1 020	153	123	135
aug.	7 373 000	4 591	8 428	5 501	2 927	2 568	917	135	108	122
sept.	7 378 000	3 266	8 917	5 684	3 233	3 117	982	139	114	116
okt.	7 383 000	3 170	8 492	6 117	2 375	5 335	1 379	154	128	126
nov.	7 389 000	4 690	8 111	6 329	1 782	5 370	1 658	145	108	134
dec.	7 393 000	5 032	8 226	6 715	1 511	3 392	2 226	151	115	118
1958* jan.	7 394 000	2 201	8 678	6 855	1 823	2 207	1 041	163	113	129
febr.	7 397 000	2 478	8 230	5 918	2 312	1 464	1 138	127	80	153
mars	7 401 000	3 217	9 974	6 331	3 643	1 394	980	131	93	149
april	7 405 000	4 629	10 278	6 116	4 162	1 341	716	153	111	149
maj	7 409 000	5 506	9 849	6 122	3 727	1 206	808	146	120	124
juni	7 413 000	6 272	8 936	5 600	3 336	1 201	699	144	109	138
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 315 617	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957*	7 366 997	7,00	14,63	9,91	4,72	4,51	1,94	17,1	13,3	15,4
1957* 2 kv.	7 359 000	9,4	16,1	9,9	6,2	3,0	1,6	16,2	12,5	15,2
3 kv.	7 373 000	6,9	14,2	9,3	4,9	4,1	1,6	16,2	13,1	13,9
4 kv.	7 389 000	6,9	13,3	10,3	3,0	7,6	2,8	18,1	14,1	15,0
1958* 1 kv.	7 397 000	4,3	14,7	10,5	4,2	2,8	1,7	15,7	10,6	15,8
2 kv.	7 409 000	8,9	15,7	9,7	6,0	2,0	1,2	15,2	11,7	13,9

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957*	3 692 894	29 633	56 422	33 336	23 086	19 449	9 773	962	760	832
1957* april	..	3 348	5 476	2 813	2 663	928	568	84	57	77
maj	..	1 523	5 116	2 779	2 337	1 111	805	73	58	73
juni	..	4 899	4 838	2 595	2 243	989	637	81	67	77
juli	..	2 915	4 698	2 766	1 932	1 087	691	78	62	67
aug.	..	2 565	4 391	2 540	1 851	1 512	632	69	57	67
sept.	..	1 841	4 666	2 543	2 123	1 866	651	69	60	54
okt.	..	1 844	4 443	2 874	1 569	3 135	807	92	79	65
nov.	..	2 680	4 189	2 767	1 422	2 973	1 045	68	51	68
dec.	..	2 857	4 274	3 206	1 068	1 913	1 629	81	69	50
1958* jan.	..	1 376	4 620	3 162	1 458	1 481	758	97	65	63
febr.	..	1 442	4 283	2 695	1 588	959	794	70	41	79
mars	..	1 972	5 339	2 935	2 404	958	703	72	49	70
april	..	2 730	5 439	2 835	2 604	863	487	76	53	65
maj	..	3 161	5 214	2 813	2 401	774	550	65	56	77
juni	..	3 550	4 681	2 644	2 037	710	458	75	62	74
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957*	3 692 894	8,08	15,39	9,09	6,30	5,30	2,67	17,1	13,4	14,5
1957* 2 kv.	..	10,7	16,9	9,0	7,9	3,3	2,2	15,4	11,9	14,5
3 kv.	..	7,9	14,9	8,5	6,4	4,8	2,1	15,7	13,0	13,5
4 kv.	..	8,0	14,0	9,6	4,4	8,7	3,8	18,7	15,4	14,0
1958* 1 kv.	..	5,2	15,5	9,6	5,9	3,7	2,5	16,8	10,9	14,7
2 kv.	..	10,2	16,5	8,9	7,6	2,5	1,6	14,1	11,2	13,9

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. De preliminära uppgifterna för år 1956 avser dock fördelning efter kvinnans kyrkobokföringsort. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

(forts. från sid. 519)

2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 » crossing »
5 » same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 *of which by overtaking*
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 536.

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners

Income

2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit

8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account

16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 » Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 » ; » » volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1955 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleri-förseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av			Omhändertaganden för fylleri i städerna[2] *Arrests for drunkenness in the towns*	Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*		Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	9 791	..	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	10 059	..	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	8 466	..	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	7 503	..	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	6 281	..	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	6 751	..	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	8 290	..	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	8 313	..	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	8 509	..	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	8 508	..	2 042	3 911
1952	42 676	6 293	5 391	41 917	759	9 294	42 406	3 058	9 051
1953	41 808	6 644	5 697	40 876	932	8 531	42 545	2 689	5 280
1954	42 734	6 925	5 525	41 783	951	8 721	43 564	2 360	5 847
1955	54 930	7 642	7 909	54 019	911	10 994	57 036	2 145	4 498
1956*	82 482	12 427	14 369	81 283	1 199	[1] 15 955	99 034	1 070	2 790
1957*	85 631	17 268	15 275	84 202	1 429	[1] 15 747	99 296	1 859	4 228
1956* 2 kv.	19 404	2 552	3 675	19 177	227	[1] 3 880	27 372	234	463
3 kv.	22 181	2 271	3 257	21 870	311	[1] 4 207	30 496	340	696
4 kv.	23 888	5 504	4 769	23 433	455	[1] 4 308	21 158	355	799
1957* 1 kv.	20 759	4 431	3 743	20 459	300	[1] 3 850	21 283	355	674
2 kv.	18 961	3 974	3 249	18 645	316	[1] 3 488	27 215	437	1 276
3 kv.	23 420	4 114	3 855	23 023	397	[1] 4 366	28 556	666	1 379
4 kv.	22 491	4 749	4 428	22 075	416	[1] 4 043	22 242	401	899
1958* 1 kv.	20 130	5 093	3 744	19 728	402	[1] 3 720	19 075	320	858
2 kv.	17 846	3 958	3 258	17 529	317	[1] 3 432	25 340	462	1 007
Därav									
i Stockholm	3 958	3 958	·	3 821	137	[1] 385	7 496	83	172
i Göteborg	3 258	·	3 258	3 184	74	[1] 525	4 921	75	171

[1] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 % — [2] Med hänsyn till att polismyndigheten i Göteborg fr. o. m. år 1958 icke redovisar på enskilt område omhändertagna, har siffrorna för åren 1955—1957 korrigerats. (Detta har inte kunnat ske för 1952—1954).

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över 5 000 kr *Over*	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Aug.	109	8	1 273	507	772	136	2 688	599	205	81
Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
312,5	375,7	1 706,3	1 797,2	4 191,7	923,3	327,0	196,5	1956 Aug.
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255,1	409,1	Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642,5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100.3	1 084.4	2 578,0	518,8	211,7	99.2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.

Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1957 års slut

Fabrikat	Årsmodell										Summa
	1945 o. äldre	1946-1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	
Personbilar											
Austin	175	7 226	882	2 549	3 289	8 001	4 397	4 670	5 047	3	36 239
B.M.W.	76	254	74	14	48	128	304	201	239	1	1 339
Borgw. (Hansa-)	207	1 480	217	942	585	320	3 854	1 259	1 326	218	10 408
Buick	529	878	82	84	94	117	100	68	29	—	1 981
Cadillac	61	224	49	31	34	33	37	38	7	—	514
Chevrolet	6 538	6 025	2 438	847	2 670	2 964	2 489	2 090	942	1	27 004
Chrysler	471	605	71	67	119	141	164	54	23	1	1 716
Citroën	930	5 731	2 313	952	1 056	563	172	226	238	64	12 245
De Soto	200	1 071	137	46	288	241	352	199	122	—	2 656
D.K.W.	5 326	203	328	784	1 328	2 462	3 116	4 171	4 356	112	22 186
Dodge	1 985	1 924	454	142	660	336	940	238	284	2	6 965
Fiat	904	3 081	1 846	2 193	3 308	4 945	3 945	3 186	3 065	307	26 780
Ford	10 333	17 293	7 453	7 511	7 566	20 212	16 248	13 803	13 574	681	114 674
Goliath	1	3	52	405	520	589	459	145	162	30	2 366
Hillman	157	2 374	349	854	1 230	3 212	1 271	224	1 758	2	11 431
Hudson	447	941	170	61	33	101	302	147	158	12	2 372
Humber	4	391	248	82	198	140	239	38	4	1	1 345
Ifa	—	11	519	948	62	4 330	2 248	1 235	674	—	10 027
Jaguar	1	225	14	119	6	101	33	45	15	2	561
Jowett	1	689	642	127	121	—	—	4	1	—	1 585
Kaiser	—	207	632	600	22	21	2	3	2	3	1 492
Lloyd	—	10	31	121	414	1 979	1 968	1 141	1	—	5 665
Mercedes-Benz	835	5 370	299	2 073	79	3 017	2 980	5 711	4 316	1 284	25 964
M.G.	28	107	19	20	30	148	365	281	258	1	1 257
Minor	—	895	304	1	1	1	1	—	—	—	1 203
Morris	275	6 689	2 209	2 559	3 986	3 397	2 705	1 684	2 683	4	26 191
Moskwitz	—	915	1 186	2	6	561	4	—	118	—	2 792
Nash	330	834	106	171	49	181	213	68	49	1	2 002
Oldsmobile	553	662	52	24	57	52	61	32	9	1	1 503
Opel	10 628	6 818	8 331	225	8 791	3 155	13 213	18 260	24 124	5 240	98 785
Packard	137	204	89	25	34	26	35	19	6	—	575
Panhard	—	346	740	61	5	1	119	25	8	—	1 305
Peugeot	42	1 553	387	806	1 565	1 878	1 305	1 543	2 437	317	11 833
Plymouth	2 071	1 627	605	203	576	666	990	729	198	—	7 665
Pontiac	448	621	53	24	62	49	62	121	50	—	1 490
Renault	743	5 882	1 139	1 860	1 614	2 912	1 489	2 552	93	—	18 284
Rover	1	428	265	261	311	604	270	100	121	7	2 368
Saab	—	1 924	3 173	3	2 606	3 720	5 429	6 702	4 953	2 282	30 792
Simca	4	1 782	23	1 923	25	1 946	1 766	1 828	3 289	83	12 669
Singer	6	275	672	154	145	148	24	10	15	—	1 449
Skoda	92	2 018	126	253	480	198	61	872	351	—	4 451
Standard	41	6 965	431	1 449	1 246	5 029	1 696	1 103	399	—	18 359
Studebaker	463	875	194	155	497	322	275	271	141	1	3 194
Triumph	2	91	421	719	3	42	36	13	7	—	1 334
Vauxhall	249	3 814	9	2 467	1 432	3 563	1 692	1 561	2 173	—	16 960
Willys	388	264	82	61	19	61	11	10	8	—	904
Volkswagen	12	13 860	6 964	554	7 861	14 436	25 013	21 908	15 548	7 517	113 673
Wolseley	14	352	126	30	267	597	98	88	200	—	1 772
Volvo	2 592	18 109	10862	3 898	34 826	24 928	1 576	26 310	23 311	5	146 417
Övriga	1 756	1 416	544	665	268	318	259	498	471	55	6 250
Summa	50 056	135542	58412	40 125	90 492	122892	104388	125484	117363	18238	[1]862 992

[1] Därav 607 jeepar.

Registered motor vehicles by make and model

Fabrikat	Årsmodell										Summa
	1945 o. äldre	1946–1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	
Bussar											
Scania-Vabis	234	1 666	150	175	339	240	79	246	236	1	3 366
Volvo	412	1 898	325	274	198	243	126	259	103	—	3 838
Övriga	276	322	85	58	39	35	33	36	74	1	959
Summa	922	3 886	560	507	576	518	238	541	413	2	8 163
Lastbilar											
Austin	7	1 406	219	477	527	319	209	145	196	—	3 505
Bedford	27	816	284	585	294	463	182	116	61	—	2 828
Chevrolet	2 441	2 741	191	220	228	322	456	492	153	1	7 245
Commer	—	412	110	186	178	140	89	53	6	—	1 174
D.K.W.	158	216	42	89	172	19	145	100	16	—	957
Dodge	663	476	6	53	34	32	16	6	6	3	1 295
Ford	1 089	4 108	112	1 098	225	518	769	1 007	616	1	9 543
International	157	605	45	91	62	149	212	157	67	1	1 546
Morris	13	989	392	212	246	230	72	61	60	—	2 275
Opel	106	597	1 165	761	578	391	724	381	402	1	5 106
Plymouth-Fargo	127	716	3	34	33	63	47	51	25	—	1 099
Scania-Vabis	218	2 811	1 003	1 197	1 717	1 857	1 222	1 780	1 510	81	13 396
Willys	172	1 107	325	240	123	227	116	151	117	2	2 580
Volkswagen	2	109	563	115	961	1 726	1 326	1 680	1 550	2	8 034
Volvo	4 998	8 620	3 301	3 852	8 407	4 555	3 634	5 003	3 984	24	46 378
Övriga	404	2 505	832	1 112	1 233	1 040	662	635	400	13	8 836
Summa	10 582	28 234	8 593	10 322	15 018	12 051	9 881	11 818	9 169	129	[1]115 797
Motorcyklar											
A.J.S.	89	255	154	226	474	490	210	28	51	—	1 977
Apollo	236	2 330	637	954	1 073	826	407	203	44	—	6 710
Ariel	531	261	225	155	194	484	191	55	11	—	2 107
Blixt	2 241	207	23	9	1	—	—	—	—	—	2 481
B.M.W.	92	655	188	164	149	155	177	52	57	1	1 690
B.S.A.	1 420	1 006	1 003	371	1 349	898	232	207	104	—	6 590
Centrum	146	748	257	336	318	227	109	—	7	—	2 148
D.K.W.	1 878	32	756	793	116	250	281	376	4	—	4 486
Erlan	—	282	152	245	172	85	43	—	—	—	979
Fram	557	473	931	1 379	7	231	171	38	—	—	3 787
Goggo	—	—	—	1	78	346	399	180	—	—	1 004
Gripen	494	544	171	168	—	—	—	—	—	—	1 377
Harley-Davidson	1 351	544	6	9	7	3	—	1	—	—	1 921
Husqvarna	6 030	22 932	11 121	4 458	6 897	2 344	2 609	1 779	1 715	1	59 886
Indian	339	200	2	—	84	53	6	—	—	—	684
Java	1	2 477	12	70	639	69	44	89	99	—	3 500
King	353	232	460	659	5	117	64	25	1	—	1 916
Kärnan	336	790	215	163	2	111	1	—	—	—	1 618
Lambretta	2	531	6	513	544	1 270	654	570	479	—	4 569
Maico	1	3	—	8	43	533	296	5	5	—	894
Maraton	220	302	155	396	61	114	111	4	7	—	1 370
Matchless	260	264	204	340	381	406	199	32	53	1	2 140
Messerschmitt	—	—	—	—	3	434	848	174	123	—	1 582
Monark	6 276	11 478	4 020	4 042	4 905	3 299	2 312	11	339	—	36 682
Norton	236	112	260	38	522	117	70	32	35	1	1 423
N.S.U.	134	65	427	220	190	415	393	695	451	4	2 994
N.V.	1 194	7 260	9 643	2 165	5 769	1 057	2 237	590	2	—	29 917

[1] Därav 3 086 jeepar.

Centrala bilregistret: motorfordon fördelade efter fabrikat och årsmodell vid 1957 års slut

Registered motor vehicles by make and model

Fabrikat	Årsmodell										Summa
	1945 o. äldre	1946–1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	
Panther	16	122	151	274	150	157	37	—	—	—	907
Puch	7	929	220	170	33	400	358	9	10	—	2 136
Rex	5 176	4 582	522	1 637	296	533	277	4	1	—	13 028
Royal Enfield	193	384	442	31	392	143	4	2	1	—	1 592
Speed	58	417	45	52	71	18	10	—	2	—	673
Stanley	—	378	128	136	115	68	22	—	1	—	848
Svalan	—	708	1 062	976	316	615	94	—	—	—	3 771
Suecia	115	71	9	453	29	19	1	1	—	—	698
Triumph	142	657	458	478	693	725	265	119	112	—	3 649
TWN	112	73	135	275	157	272	106	2	1	—	1 133
Velocette	13	172	157	153	124	37	1	1	3	—	661
Vespa	4	361	724	40	985	1 573	1 156	1 168	1 510	—	7 521
Zündapp	195	69	175	162	70	344	402	330	355	—	2 102
Örnen	126	417	504	188	255	88	1	1	—	—	1 580
Övriga	4 271	4 504	3 178	2 463	1 912	2 135	1 123	971	297	2	20 856
Summa	34 845	67 827	38 938	25 370	29 581	21 461	15 921	7 754	5 880	10	247 587
Hjultraktorer											
Allgaier	3	1	—	49	1 005	3	165	40	—	—	1 266
Allis Chalmers	1 076	1 614	364	453	6	62	60	28	—	—	3 663
Bolinder-Munktell	2 171	4 826	1 401	3 640	1 063	1 495	953	4 395	594	—	20 538
Case	897	843	18	—	—	—	2	2	—	—	1 762
David Brown	234	1 614	646	778	434	297	528	794	452	—	5 777
Deutz	29	14	85	359	63	96	21	6	7	—	680
Ferguson	1 394	7 246	3 704	5 302	3 416	4 477	4 964	29	2 759	—	33 291
Ford	137	25	2	2	2	—	—	—	1	—	169
Fordson	3 888	7 746	2 142	5 761	24	1 314	1 398	1 084	692	—	24 049
Hanomag	43	168	129	147	72	70	1	5	17	—	652
International-Harvester	2 243	1 684	551	779	368	1 467	114	405	196	—	7 807
John Deere	941	902	121	13	7	1	12	1	—	—	1 998
Johnston	57	161	66	68	16	—	1	—	—	—	369
Lanz	304	6	1	26	158	12	4	49	3	—	563
M. A. N.	27	162	57	55	24	51	50	53	33	—	512
Massey-Harris	379	886	84	71	—	69	10	12	9	—	1 520
Nuffield	109	394	382	848	4	332	313	256	53	8	2 699
Oliver	1 425	965	62	9	1	—	4	—	—	—	2 466
Renault	23	76	108	1	—	—	—	—	—	—	208
Steyr	57	286	117	51	3	3	—	—	—	—	517
Volvo	2 348	9 957	3 317	5 367	2 852	5 761	12	1 707	2 218	—	33 539
Zetor	41	299	345	217	3	2	30	19	27	—	983
Övriga	6 745	753	315	227	159	129	121	67	112	—	8 628
Summa	24 571	40 628	14 017	24 223	9 680	15 641	8 763	8 952	7 173	8	153 656
Bandtraktorer											
Allis Chalmers	57	59	16	3	—	—	—	—	1	—	136
Caterpillar	95	127	18	7	2	2	3	—	—	—	254
Cletrac	80	160	101	155	—	—	—	1	—	—	497
International	35	73	9	1	1	1	—	—	1	—	121
Övriga	188	62	49	60	27	10	22	55	36	—	509
Summa	455	481	193	226	30	13	25	56	38	—	1 517

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juli 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *July 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	12	2	14	31	6	37	244	109	353	287	117	404
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	3	1	4	51	10	61	393	158	551	447	169	616
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	8	3	11	40	24	64	90	137	227	138	164	302
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	4	3	7	14	5	19	32	43	75	50	51	101
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	11	6	17	21	29	50	66	137	203	98	172	270
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	4	1	5	11	12	23	35	53	88	50	66	116
Cyklister *Cyclists*	8	3	11	22	15	37	49	129	178	79	147	226
Fotgängare *Pedestrians*	11	4	15	23	23	46	35	120	155	69	147	216
Övriga *Others*	5	1	6	1	2	3	7	4	11	13	7	20
Summa *Total*	66	24	90	214	126	340	951	890	1 841	1 231	1 040	2 271

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	7	49	62
7—10 »	2	17	46	65
11—14 »	3	6	49	58
15—17 »	10	39	185	234
18—29 »	20	96	518	634
30—44 »	14	48	329	391
45—59 »	12	47	232	291
60—69 »	12	22	107	141
> 69 »	11	16	65	92
Okänd ålder *Age not stated*	—	42	261	303
Samtliga *Total*	90	340	1 841	2 271
Därav *Of which*				
män *males*	69	233	1 201	1 503
kvinnor *females*	21	95	503	619
okänt kön *sex not stated*	—	12	137	149

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	2 265	3 402	5 667
Lastbil *Lorry*	356	519	875
Buss *Bus*	48	106	154
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	209	364	573
Moped *Cycle with aux. motor*	127	295	422
Annan lätt mc *Other light mc*	70	125	195
Spårvagn *Tram*	3	54	57
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	9	6	15
Cykel *Cycle*	87	224	311
Annat fordon *Other vehicle*	54	218	272
Fotgängare *Pedestrian*	70	152	222
Andra trafikelement *Other traffic elements*	88	7	95
Summa *Total*	3 386	5 472	8 858

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*. S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juli 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	5	13	31	68	117	6	14	54	74
Uppsala »	2	5	20	30	57	2	9	28	39
Södermanlands »	5	9	27	37	78	5	12	42	59
Östergötlands »	1	15	37	68	121	1	15	56	72
Jönköpings »	1	8	16	56	81	1	8	22	31
Kronobergs »	1	3	12	30	46	1	3	27	31
Kalmar »	2	4	18	25	49	2	4	22	28
Gotlands »	2	2	10	17	31	2	2	17	21
Blekinge »	2	3	10	43	58	2	4	15	21
Kristianstads »	5	8	26	57	96	5	10	41	56
Malmöhus »	2	13	33	82	130	2	13	54	69
Hallands »	4	7	34	60	105	4	7	67	78
Göteb. o. Bohus »	2	20	48	98	168	3	24	91	118
Älvsborgs »	6	11	23	62	102	6	20	42	68
Skaraborgs »	1	4	34	54	93	1	6	52	59
Värmlands »	1	4	22	68	95	2	4	37	43
Örebro »	4	5	27	30	66	4	6	42	52
Västmanlands »	1	5	13	39	58	1	9	20	30
Kopparbergs »	1	9	24	37	71	1	10	33	44
Gävleborgs »	4	8	26	49	87	4	11	43	58
Västernorrlands »	2	8	28	74	112	2	10	44	56
Jämtlands »	2	1	12	27	42	2	1	18	21
Västerbottens »	5	4	25	47	81	5	5	55	65
Norrbottens »	2	4	19	49	74	2	7	29	38
Summa *Total*	63	173	575	1 207	2 018	66	214	951	1 231

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *July 1958*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	6	14	175	423	618	7	15	205	227
Stockholms län	—	11	34	69	114	—	11	43	54
Uppsala »	—	3	13	40	56	—	3	16	19
Södermanlands »	—	2	13	45	60	—	2	15	17
Östergötlands »	—	13	45	92	150	—	13	55	68
därav Norrköpings stad	—	3	22	37	62	—	3	25	28
Jönköpings län	1	6	23	51	81	1	8	26	35
Kronobergs »	1	1	2	9	13	1	1	3	5
Kalmar »	1	2	14	35	52	1	2	18	21
Gotlands »	—	—	1	7	8	—	—	1	1
Blekinge »	—	2	7	35	44	—	2	7	9
Kristianstads »	1	1	14	47	63	1	1	17	19
Malmöhus »	3	10	72	180	265	3	10	87	100
därav Malmö stad	—	4	48	107	159	—	4	57	61
Hallands län	1	3	22	72	98	1	3	27	31
Göteb. o. Bohus »	1	15	104	287	407	1	16	125	142
därav Göteborgs stad	1	12	93	247	353	1	13	113	127
Älvsborgs län	—	2	14	42	58	—	2	22	24
Skaraborgs »	—	2	11	29	42	—	2	11	13
Värmlands »	—	4	17	65	86	—	4	22	26
Örebro »	3	5	28	53	89	3	5	34	42
Västmanlands »	2	6	25	55	88	2	6	32	40
Kopparbergs »	—	6	26	51	83	—	6	32	38
Gävleborgs »	—	5	23	48	76	—	5	27	32
Västernorrlands »	1	3	13	71	88	1	3	17	21
Jämtlands »	1	1	7	27	36	1	1	8	10
Västerbottens »	1	1	16	22	40	1	1	17	19
Norrbottens »	—	4	23	48	75	—	4	23	27
Summa *Total*	23	122	742	1 903	2 790	24	126	890	1 040
Hela riket *Sweden*	86	295	1 317	3 110	4 808	90	340	1 841	2 271

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Juli 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *July 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med enbart egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	41	151	779	1 955	2 926	987	1 939
3	Därav: i motsatt färdriktning	11	36	148	378	573	407	166
4	» i korsande »	19	75	397	902	1 393	214	1 179
5	» i samma »	11	40	234	675	960	366	594
6	Mellan fler än två fordon	1	6	51	123	181	82	99
7	Summa	42	157	830	2 078	3 107	1 069	2 038
8	Därav vid omkörning	11	36	181	399	627	258	369
9	Kollision med parkerat fordon	1	3	23	349	376	32	344
10	Därav vid omkörning	—	2	5	32	39	2	37
11	Kollision med fotgängare	15	44	142	5	206	61	145
12	Därav vid omkörning	—	2	4	—	6	4	2
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	1	—	1	1	—
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	—	7	85	92	87	5
16	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	3	2	30	35	11	24
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	3	12	20	74	109	54	55
20	Därav vid omkörning	—	1	1	1	3	2	1
21	Körning av vägen	16	46	191	429	682	604	78
22	Därav vid omkörning	—	—	13	22	35	32	3
23	Kullkörning	6	30	91	30	157	84	73
24	Därav vid omkörning	—	—	5	1	6	5	1
25	Olycka av annat slag	3	—	10	30	43	15	28
26	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
27	Samtliga olyckor	86	295	1 317	3 110	4 808	2 018	2 790
28	Därav vid omkörning	11	41	209	455	716	303	413
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	70	249	1 121	2 667	4 107	1 680	2 427
30	Halvdager	2	19	57	118	196	116	80
31	Mörker med vägbelysning	2	11	63	160	236	18	218
32	» utan »	11	13	68	123	215	184	31
33	Okända ljusförhållanden	1	3	8	42	54	20	34

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

Ägoslagsfördelningen enligt jordbruksräkningen den 15 september 1956

Land Use According to the 1956 Census of Agriculture

I nummer 11 och 12 år 1957 av denna tidskrift lämnades uppgifter från 1956 års jordbruksräkning om antalet brukningsenheter, fördelat på storleksgrupper, och arealen åkerjord, länsvis och inom tre större riksområden vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Härmed vill statistiska centralbyrån tillmötesgå önskemål, att även uppgifter om arealerna för de olika ägoslagen i förväg publiceras här. I följande tabell lämnas sålunda uppgifter för län, hushållningssällskaps- och naturliga jordbruksområden om den *totala* landarealens fördelning på olika ägoslag och om arealen åkerjord vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Indelningen i ägoslag är densamma som vid 1951 års jordbruksräkning.

Arealen för trädgård, d. v. s. mark använd till köksväxtodling, fruktträdgård, prydnadsträdgård eller parkanläggning, som i den tidigare jordbruksstatistiken redovisats som ett särskilt ägoslag, har vid de allmänna jordbruksräkningarna sammanförts med tomtmarken. Då denna areal icke ansetts vara av större intresse ur jordbruksstatistisk synpunkt, har den i tabellen inräknats i arealen för »övrig mark».

Arealerna för ägoslagen grundar sig vid 1956 års jordbruksräkning på bl. a. uppgifter i RLF:s jordbruksregister. För storleksgrupper med högst 2 hektar åker omfattar emellertid detta register endast sådana brukningsenheter som taxerats som jordbruk. Då 1951 års och tidigare allmänna jordbruksräkningar omfattade även såsom »annan fastighet» taxerade jordbruk, föreligger i denna tabell ej full jämförbarhet med föregående räkningar i fråga om den totala åkerarealen. Hela arealen för andra fastigheter än jordbruk ingår i tabellen under rubriken »övrig mark». För jämförbarhet med tidigare jordbruksräkningar har en approximativ beräkning gjorts av åkerarealen vid »annan fastighet». Denna har för hela riket år 1956 skattats till 22 100 hektar.

Utvecklingen i fråga om åkerarealen karakteriseras av ökning fram till år 1937, då — näst efter åren kring det första världskriget — den högsta åkerarealen hittills i vårt land uppmättes, nämligen 3 731 000 hektar. Därefter har åkerarealen fortlöpande minskat och omfattade år 1956 3 597 900 hektar. Minskningen mellan åren 1951 och 1956 utgör 49 300 hektar (1,4 %). Vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker uppgick åkerarealen år 1956 till 3 488 000 hektar, vilket innebar en minskning från år 1951 med 38 500 hektar (1,1 %). Bakom dessa rikssiffror för minskningen i åkerarealen ligger emellertid karakteristiska olikheter mellan landets södra och norra delar. Inom de tre riksområdena minskade sålunda åkerarealen mellan åren 1951 och 1956 vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker procentuellt mest i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder (1,9 %) och i norra Sverige (1,5 %), medan nedgången i södra och mellersta Sveriges slättbygder var mindre (0,6 %).

Även för den kultiverade betesmarken och den naturliga ängen förelåg arealminskning mellan åren 1951 och 1956. Den kultiverade betesmarken minskade sålunda från 188 900 till 184 200 hektar eller med 4 700 hektar (2,5 %), och den naturliga ängen gick ned från 535 100 hektar till 500 300 hektar, d. v. s. med 34 800 hektar (6,5 %). Skogsmarken och »övrig mark» däremot visade ökning med respektive 19 300 (0,1 %) och 124 100 hektar (0,9 %).

De arealförskjutningar, som här påvisats, kan sammanfattas sålunda. De naturliga ängs- och hagmarkerna får alltmer växa igen och bli skogbärande. Rationaliseringen och tendensen till överproduktion på jordbrukets område medför, att även åkerjord i ökad omfattning planteras med skog. Minskningen av åkerarealen beror dessutom på att åkerjord, särskilt i närheten av tätorter allt mer tagits i anspråk för bostadsbebyggelse, vägbyggen, industriell verksamhet o. s. v. *O. Z./T. Z-r*

Landarealens fördelning på ägoslag samt summa åkerjord vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker inom varje län, hushållningssällskapsområde och naturligt jordbruksområde år 1956, i hektar

Län och områden *Counties and natural agricultural areas*	Ägoslag *Land use*					Summa landareal *Total land area*	Summa åkerj. vid brukn.-enh. med mer än 2 ha åker [3]
	Åker *Arable land*	Kultiverad betesmark [1]	Naturlig äng [2]	Skogsmark *Forest land*	Övrig mark *Other ground*		
Stockholms stad	1 141	18	106	1 212	15 801	18 278	1 141
Stockholms län	139 944	7 263	12 279	373 263	212 801	745 550	139 111
Uppsala län	147 253	4 086	11 495	289 003	73 408	525 245	146 641
Södermanlands län	168 147	8 528	15 977	337 168	95 144	624 964	167 818
Östergötlands län	238 111	17 311	48 509	557 944	143 858	1 005 733	236 972
a) Norra skogsbygden	35 835	4 637	5 533	165 826	47 702	259 533	35 677
b) Östgötaslätten	151 798	7 986	22 059	120 634	47 112	349 589	151 356
c) Södra skogsbygden	38 756	4 115	18 823	230 114	32 316	324 124	38 302
d) Södra kustlandet	11 722	573	2 094	41 370	16 728	72 487	11 637
Jönköpings län	125 304	22 290	38 446	643 571	230 855	1 060 466	122 826
Kronobergs län	91 042	13 239	23 625	575 254	194 493	897 653	87 596
Kalmar län	174 737	8 214	39 326	691 179	196 304	1 109 760	173 297
Länets norra del	58 937	5 069	9 542	297 524	74 940	446 012	58 684
b) Norra kustlandet	45 374	3 891	6 937	218 555	64 623	339 380	45 206
c) Skogsbygden	13 563	1 178	2 605	78 969	10 317	106 632	13 478
Länets södra del	115 800	3 145	29 784	393 655	121 364	663 748	114 613
a) Kalmarslätten	43 301	1 039	6 923	116 714	22 836	190 813	43 070
b) Norra kustlandet	2 635	150	332	20 426	5 856	29 399	2 612
c) Skogsbygden	30 335	1 545	10 384	234 980	32 133	309 377	29 702
d) Öland	39 529	411	12 145	21 535	60 539	134 159	39 229
Gotlands län	83 392	5 204	9 223	141 191	75 000	314 010	82 577
Blekinge län	55 272	2 943	9 458	184 349	38 841	290 863	53 355
a) Skogsbygden	22 345	1 686	4 902	124 516	14 551	168 000	21 068
b) Slättbygden	32 927	1 257	4 556	59 833	24 290	122 863	32 287
Kristianstads län	221 136	17 096	23 579	259 547	94 247	615 605	217 334
a) Skogsbygden	62 157	6 967	8 256	187 926	59 279	324 585	60 325
b) Mellanbygden	78 689	6 566	11 325	51 802	20 964	169 346	77 778
c) Slättbygden	80 290	3 563	3 998	19 819	14 004	121 674	79 231
Malmöhus län	325 480	13 928	17 909	67 840	50 015	475 172	321 841
a) Skogsbygden	26 065	2 403	4 132	33 717	6 662	72 979	25 698
b) Mellanbygden	80 376	5 375	6 183	21 121	10 931	123 986	79 570
c) Slättbygden	219 039	6 150	7 594	13 002	32 422	278 207	216 573
Hallands län	140 778	5 976	8 449	204 460	115 748	475 411	139 423
a) Slättbygden	85 749	2 146	2 769	38 322	18 471	147 457	85 427
b) Skogsbygden	30 755	3 346	4 342	132 309	67 252	238 004	30 141
c) Norra Halland	24 274	484	1 338	33 829	30 025	89 950	23 855
Göteborgs och Bohus län	87 180	4 351	14 933	161 823	227 294	495 581	85 422
Älvsborgs län	201 662	13 012	30 506	655 352	270 435	1 170 967	195 462
Länets norra del	128 365	3 452	14 592	316 397	148 256	611 062	126 035
a) Slättbygden	77 096	1 466	6 142	89 535	52 220	226 459	76 530
b) Dalbygderna	32 090	1 096	3 987	87 365	48 351	172 889	31 424
c) Dalslands bergsbygd	16 454	717	4 335	126 265	43 014	190 785	15 584
d) Södra höglandet	2 725	173	128	13 232	4 671	20 929	2 497
Länets södra del	73 297	9 560	15 914	338 955	122 179	559 905	69 427
b) Dalbygderna	10 440	534	1 071	25 323	7 389	44 757	9 767
d) Södra höglandet	62 857	9 026	14 843	313 632	114 790	515 148	59 660

[1] *Cultivated natural pastures.* — [2] *Natural pasture and meadow.* — [3] *Arable land on farms of more than 2 hectares of arable land.*

Land use according to the census of agriculture of 1956, by counties and by natural agricultural areas, in hectares

Län och områden *Counties and natural agricultural areas*	Ägoslag *Land use*					Summa landareal *Total land area*	Summa åkerj. vid brukn.-enh. med mer än 2 ha åker [3]
	Åker *Arable land*	Kultiverad betesmark [1]	Naturlig äng [2]	Skogsmark *Forest land*	Övrig mark *Other ground*		
Skaraborgs län	308 624	12 898	29 623	343 110	112 838	807 093	306 412
a) Slättbygden	217 719	6 144	13 359	161 424	58 118	456 764	216 341
b) Falbygden	45 323	3 367	9 046	33 988	18 818	110 542	45 011
c) Nordöstra höglandet	16 269	861	2 300	73 455	18 633	111 518	15 939
d) Sydöstra höglandet	29 313	2 526	4 918	74 243	17 269	128 269	29 121
Värmlands län	177 564	3 653	29 597	1 264 633	285 061	1 760 508	167 744
a) Slättbygden	86 385	1 548	5 427	203 080	61 116	357 556	85 418
b) Centr. o. v:a Värml.	72 928	1 650	14 818	522 570	89 424	701 390	67 054
c) Bergslagen	7 953	283	2 915	126 574	28 072	165 797	7 563
d) Norra Värmland	10 298	172	6 437	412 409	106 449	535 765	7 709
Örebro län	143 403	5 205	11 779	532 300	134 198	826 885	141 563
a) Södra skogsbygden	20 093	1 389	2 551	107 597	24 836	156 466	19 900
b) Slättbygden	90 371	2 179	4 279	91 218	25 240	213 287	89 796
c) Bergslagen	32 939	1 637	4 949	333 485	84 122	457 132	31 867
Västmanlands län	158 221	3 802	9 719	381 393	91 526	644 661	157 843
a) Bergslagen	15 002	1 173	2 149	135 277	32 053	185 654	14 920
b) Slättbygden	143 219	2 629	7 570	246 116	59 473	459 007	142 923
Kopparbergs län	97 598	1 196	35 489	2 004 865	679 875	2 819 023	90 023
a) Bergslagen	7 425	230	3 923	151 028	29 096	191 702	6 986
b) Östra Dalarne	53 560	485	8 573	321 195	67 378	451 191	52 751
c) Mellanbygden	33 771	466	19 653	1 037 400	303 530	1 394 820	28 374
d) Fjällbygden	2 842	15	3 340	495 242	279 871	781 310	1 912
Gävleborgs län	106 271	1 497	17 766	1 408 692	283 878	1 818 104	101 449
a) Gästrikland	32 800	848	3 191	307 618	72 117	416 574	31 930
b) Hälsinglands kustl.	62 856	513	10 742	648 070	115 824	838 005	59 718
c) Inlandet	10 615	136	3 833	453 004	95 937	563 525	9 801
Västernorrlands län	98 591	2 690	34 014	1 853 841	423 137	2 412 273	88 898
a) Kustlandet	63 341	1 481	19 226	574 983	171 929	830 960	57 917
b) Inlandet	33 341	1 100	13 654	1 204 374	232 994	1 485 463	29 392
c) Silurområdet	1 909	109	1 134	74 484	18 214	95 850	1 589
Jämtlands län	66 576	3 821	16 051	2 604 655	2 075 895	4 766 998	59 877
a) Silurområdet	42 632	2 710	7 418	833 984	405 243	1 291 987	39 880
b) Mellanbygden	10 064	306	2 822	502 009	83 199	598 400	8 551
c) Fjällbygden	13 880	805	5 811	1 268 662	1 587 453	2 876 611	11 446
Västerbottens län	129 550	3 598	3 906	3 184 246	2 218 374	5 539 674	122 929
a) Kustlandet	106 720	1 528	3 054	1 255 633	428 160	1 795 095	103 718
b) Inlandet	22 830	2 070	852	1 928 613	1 790 214	3 744 579	19 211
Norrbottens län	88 856	2 395	8 488	3 784 471	6 006 721	9 890 931	80 444
a) Kustlandet	73 708	1 184	5 082	1 575 303	755 992	2 411 269	68 269
b) Inlandet	15 148	1 211	3 406	2 209 168	5 250 729	7 479 662	12 175
Hela riket *The whole of Sweden*	3 575 833	184 214	500 252	22 505 362	14 345 747	41 111 408	3 487 998

[1] *Cultivated natural pastures.* — [2] *Natural pasture and meadow.* — [3] *Arable land on farms of more than 2 hectares of arable land.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Byggnadssnickerifabriker (15 företag) *Manufacture of window frames, doors and other wooden house fitting articles*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	1 448	1 510	+ 62	+ 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	2,4	2,7	+ 0,2	+ 9
3	Utdelning å aktier och andelar	—	—	—	—
4	Räntor	0,1	0,3	+ 0,2	+ 159
5	Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 100)
6	Övriga intäkter	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 550)
7	Summa	2,6	3,1	+ 0,5	+ 18
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	0,7	0,8	+ 0,1	+ 16
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,3	1,4	+ 0,2	+ 12
10	Skatter samt investeringsavgift	0,4	0,4	+ 0,1	+ 16
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,0	0,3	+ 0,2	(+ 580)
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,0	—	— 0,0	— 100
13	Övriga kostnader	0,1	0,1	+ 0,0	+ 26
14	Redovisad vinst	0,1	0,0	— 0,1	— 63
15	Summa	2,6	3,1	+ 0,5	+ 18
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	62,3	68,3	+ 6,0	+ 10
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	59,8	65,6	+ 5,8	+ 10
18	Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 14)
19	Summa avgående poster	59,8	65,6	+ 5,8	+ 10
20	Bruttovinst	2,4	2,7	+ 0,2	+ 9
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	1,8	3,5	+ 1,7	+ 94
22	Därav egentlig investering	1,5	3,5	+ 2,0	+ 129
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	0,1	+ 0,1	.
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,0	1,3	+ 0,3	+ 28
25	Lagervärdeförändring	— 1,0	+ 2,2	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	— 1,2	+ 1,7	.	.
27	Lön till anställda	18,0	19,8	+ 1,7	+ 9
28	Därav till industriarbetare	13,8	15,1	+ 1,3	+ 9
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,2	0,3	+ 0,1	+ 23
30	Betald utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 50
31	Beslutad utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 60

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Annan träindustri (51 företag) *Other wood industries*					Pappersmassefabriker (19 företag) *Wood pulp mills*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957			1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%				absolut	%	
7 339	7 360	+ 21	+ 0	1	8 352	8 048	−304	− 4	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
20,5	25,2	+ 4,8	+ 23	2	89,1	78,1	− 11,0	− 12	2
0,6	0,4	− 0,2	− 26	3	4,1	4,4	+ 0,3	+ 8	3
1,0	1,0	+ 0,0	+ 0	4	4,8	4,4	− 0,3	− 7	4
0,9	1,0	+ 0,1	+ 12	5	27,3	30,7	+ 3,4	+ 13	5
1,9	0,3	− 1,6	− 82	6	0,3	0,5	+ 0,2	+ 51	6
24,9	28,0	+ 3,1	+ 13	7	125,5	118,0	− 7,5	− 6	7
5,3	5,5	+ 0,3	+ 5	8	8,9	10,2	+ 1,3	+ 14	8
11,7	11,5	− 0,1	− 1	9	37,3	36,6	− 0,7	− 2	9
3,4	3,8	+ 0,5	+ 13	10	37,8	33,3	− 4,4	− 12	10
0,7	3,0	+ 2,4	+ 345	11	9,0	5,4	− 3,6	− 40	11
0,4	0,6	+ 0,2	+ 62	12	2,1	7,2	+ 5,1	+ 243	12
1,3	1,1	− 0,2	− 17	13	1,8	0,4	− 1,4	− 77	13
2,2	2,4	+ 0,2	+ 10	14	28,6	24,8	− 3,8	− 13	14
24,9	28,0	+ 3,1	+ 13	15	125,5	118,0	− 7,5	− 6	15
377,8	425,7	+ 47,9	+ 13	16	720,5	707,8	− 12,7	− 2	16
357,0	400,1	+ 43,1	+ 12	17	630,0	628,0	− 2,0	− 0	17
0,3	0,4	+ 0,1	+ 21	18	1,4	1,7	+ 0,4	+ 26	18
357,3	400,5	+ 43,1	+ 12	19	631,4	629,7	− 1,7	− 0	19
20,5	25,2	+ 4,8	+ 23	20	89,1	78,1	− 11,0	− 12	20
18,5	14,5	− 4,1	− 22	21	48,1	46,1	− 2,1	− 4	21
18,4	14,3	− 4,1	− 22	22	47,9	46,1	− 1,8	− 4	22
0,4	0,6	+ 0,1	+ 35	23	0,4	0,4	+ 0,0	+ 8	23
5,4	5,3	− 0,1	− 2	24	44,4	41,1	− 3,2	− 7	24
+ 1,0	+ 5,8	.	.	25	+ 22,1	+ 22,6	.	.	25
− 1,5	+ 6,1	.	.	26	+ 15,3	+ 17,5	.	.	26
106,1	115,8	+ 9,7	+ 9	27	183,3	189,3	+ 6,0	+ 3	27
72,3	78,0	+ 5,7	+ 8	28	89,6	89,5	− 0,1	− 0	28
2,7	2,8	+ 0,1	+ 4	29	3,6	3,9	+ 0,2	+ 6	29
1,5	1,4	− 0,1	− 7	30	18,4	19,2	+ 0,8	+ 4	30
1,4	1,5	+ 0,1	+ 4	31	19,2	18,2	− 1,0	− 5	31

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kombinerad skogsindustri (15 företag) *Enterprises combining different forest products industries*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	19 871	19 586	— 285	— 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	254,1	259,1	+ 5,0	+ 2
3	Utdelning å aktier och andelar	2,9	4,9	+ 2,0	+ 67
4	Räntor	8,4	12,0	+ 3,6	+ 43
5	Överskott å annan rörelse	30,8	43,1	+ 12,4	+ 40
6	Övriga intäkter	5,0	11,2	+ 6,2	+ 125
7	Summa	301,2	330,4	+ 29,2	+ 10
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	31,0	40,4	+ 9,4	+ 30
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	93,9	101,4	+ 7,6	+ 8
10	Skatter samt investeringsavgift	74,8	82,9	+ 8,2	+ 11
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	42,4	25,1	— 17,4	— 41
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	15,7	+ 15,7	.
13	Övriga kostnader	4,7	7,5	+ 2,7	+ 57
14	Redovisad vinst	54,4	57,4	+ 3,0	+ 6
15	Summa	301,2	330,4	+ 29,2	+ 10
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	1 582,5	1 660,0	+ 77,4	+ 5
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 325,8	1 396,3	+ 70,5	+ 5
18	Varuskatter	2,6	4,5	+ 1,9	+ 75
19	Summa avgående poster	1 328,4	1 400,8	+ 72,4	+ 5
20	Bruttovinst	254,1	259,1	+ 5,0	+ 2
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	183,1	215,8	+ 32,7	+ 18
22	Därav egentlig investering	181,8	215,0	+ 33,2	+ 18
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,5	+ 0,3	+ 173
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	99,9	96,2	— 3,7	— 4
25	Lagervärdeförändring	+ 46,3	+ 15,3	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 30,5	+ 50,4	.	.
27	Lön till anställda	463,1	474,7	+ 11,6	+ 3
28	Därav till industriarbetare	216,5	222,5	+ 6,0	+ 3
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	6,6	7,4	+ 0,8	+ 13
30	Betald utdelning	29,3	29,4	+ 0,1	+ 0
31	Beslutad utdelning	29,4	28,3	— 1,2	— 4

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Skogs- och träindustri; samtliga branscher[1] (212 företag) *Total wood and forest products industries*				Bok- och accidenstryckerier (30 företag) *Book and job printing*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
60 133	59 573	− 560	− 1	2 844	2 876	+ 32	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
496,3	523,0	+ 26,6	+ 5	8,9	10,0	+ 1,1	+ 12	2
13,8	15,5	+ 1,8	+ 13	0,3	0,3	+ 0,0	+ 1	3
18,3	22,5	+ 4,2	+ 23	0,8	0,9	+ 0,1	+ 11	4
66,9	82,6	+ 15,7	+ 24	0,2	0,2	− 0,0	− 2	5
11,2	17,9	+ 6,7	+ 60	0,9	0,6	− 0,3	− 34	6
606,4	661,5	+ 55,1	+ 9	11,1	12,0	+ 0,9	+ 8	7
60,8	73,8	+ 13,0	+ 21	1,0	1,2	+ 0,2	+ 18	8
202,1	220,9	+ 18,8	+ 9	4,1	3,7	− 0,4	− 9	9
150,8	160,2	+ 9,4	+ 6	2,8	2,8	+ 0,0	+ 1	10
58,3	40,5	− 17,8	− 30	0,2	1,3	+ 1,1	(+ 694)	11
10,1	40,4	+ 30,3	+ 300	0,5	0,2	− 0,4	− 70	12
10,7	11,2	+ 0,5	+ 5	0,7	0,9	+ 0,3	+ 39	13
113,7	114,5	+ 0,7	+ 1	1,9	1,9	+ 0,1	+ 4	14
606,4	661,5	+ 55,1	+ 9	11,1	12,0	+ 0,9	+ 8	15
4 049,8	4 259,8	+ 209,9	+ 5	109,8	114,2	+ 4,4	+ 4	16
3 546,4	3 725,6	+ 179,2	+ 5	100,9	104,2	+ 3,2	+ 3	17
7,2	11,2	+ 4,1	+ 57	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 86)	18
3 553,5	3 736,8	+ 183,3	+ 5	100,9	104,2	+ 3,3	+ 3	19
496,3	523,0	+ 26,6	+ 5	8,9	10,0	+ 1,1	+ 12	20
342,0	390,9	+ 48,9	+ 14	4,7	4,9	+ 0,1	+ 3	21
338,7	389,5	+ 50,8	+ 15	4,7	4,7	− 0,0	− 0	22
1,2	1,6	+ 0,3	+ 28	0,0	0,0	− 0,0	(− 43)	23
186,4	176,1	− 10,3	− 6	1,1	1,0	− 0,1	− 7	24
+ 76,9	+ 46,5	.	.	− 0,5	+ 1,8	.	.	25
+ 52,3	+ 55,8	.	.	− 0,1	+ 1,3	.	.	26
1 102,2	1 148,7	+ 46,5	+ 4	43,1	45,6	+ 2,5	+ 6	27
618,4	642,7	+ 24,2	+ 4	28,0	29,6	+ 1,5	+ 5	28
22,2	24,3	+ 2,1	+ 9	1,5	1,6	+ 0,1	+ 5	29
67,8	68,3	+ 0,6	+ 1	1,5	1,5	+ 0,0	+ 0	30
68,3	67,1	− 1,2	− 2	1,5	1,5	− 0,0	− 1	31

[1] De i gruppen ingående branscherna, sågverk och hyvlerier, möbelfabriker och pappersbruk har redovisats i Stat. tidskr. nr 8.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tidningstryckerier (49 företag) *Printing of newspapers*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	5 348	5 418	+ 70	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,7	11,9	[1] + 5,2	[1] + 77
3 Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,4	—	—
4 Räntor	0,7	1,0	+ 0,2	+ 28
5 Överskott å annan rörelse	0,5	0,7	+ 0,3	+ 65
6 Övriga intäkter	[2] 15,1	[2] 16,9	+ 1,8	+ 12
7 Summa	23,4	30,9	+ 7,4	+ 32
Kostnader och vinst				
8 Räntor	3,3	4,2	+ 0,9	+ 26
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,8	8,7	+ 1,9	+ 27
10 Skatter samt investeringsavgift	4,3	5,6	+ 1,3	+ 31
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,3	8,6	+ 6,3	+ 271
12 Avsättningar till investeringsfonder	0,5	—	— 0,5	— 100
13 Övriga kostnader	1,9	1,7	— 0,2	— 12
14 Redovisad vinst	4,3	2,1	— 2,2	— 51
15 Summa	23,4	30,9	+ 7,4	+ 32
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	439,7	474,8	+ 35,1	+ 8
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	432,9	462,9	+ 29,9	+ 7
18 Varuskatter	0,0	0,1	+ 0,0	(+ 129)
19 Summa avgående poster	433,0	462,9	+ 30,0	+ 7
20 Bruttovinst	6,7	11,9	[1] + 5,2	[1] + 77
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	14,3	12,2	— 2,1	— 15
22 Därav egentlig investering	14,2	11,7	— 2,6	— 18
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,1	— 0,2	— 77
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,1	4,2	+ 0,1	+ 3
25 Lagervärdeförändring	— 1,0	— 0,7	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,1	+ 0,4	.	.
27 Lön till anställda	163,7	176,0	+ 12,2	+ 7
28 Därav till industriarbetare	66,9	70,3	+ 3,4	+ 5
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,1	5,0	+ 0,9	+ 22
30 Betald utdelning	1,9	2,1	+ 0,2	+ 11
31 Beslutad utdelning	2,1	1,6	— 0,5	— 26

[1] Ökningen motsvaras av en kraftig nedgång mellan åren 1955 och 1956. — [2] Härav tillskott från aktieägare och intressenter med 13,7 milj. kr år 1956 och 15,9 milj. kr år 1957.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan grafisk industri och pappersförädling samt komb. företag (37 företag) *Printing and allied ind., not elsewhere classified*				Grafisk industri och pappersförädling; samtliga branscher (116 företag) *Total printing and allied industries*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
10 173	10 210	+ 37	+ 0	18 365	18 504	+ 139	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
41,3	49,3	+ 8,0	+ 19	56,9	71,2	+ 14,2	+ 25	2
2,2	2,4	+ 0,2	+ 8	2,9	3,1	+ 0,2	+ 6	3
2,3	3,3	+ 1,0	+ 45	3,9	5,2	+ 1,3	+ 34	4
0,1	0,1	— 0,0	— 17	0,7	1,0	+ 0,3	+ 40	5
5,0	2,8	— 2,2	— 45	21,0	20,3	— 0,8	— 4	6
51,0	57,9	+ 6,9	+ 14	85,5	100,7	+ 15,3	+ 18	7
5,8	7,1	+ 1,3	+ 22	10,2	12,5	+ 2,3	+ 23	8
13,9	12,7	— 1,1	— 8	24,7	25,1	+ 0,4	+ 1	9
11,9	12,5	+ 0,6	+ 5	18,9	20,9	+ 2,0	+ 10	10
3,8	12,1	+ 8,3	+ 221	6,2	22,0	+ 15,7	+ 252	11
2,3	0,5	— 1,7	— 76	3,3	0,7	— 2,6	— 79	12
1,8	1,9	+ 0,2	+ 9	4,3	4,5	+ 0,2	+ 4	13
11,6	11,0	— 0,6	— 5	17,7	15,0	— 2,7	— 15	14
51,0	57,9	+ 6,9	+ 14	85,5	100,7	+ 15,3	+ 18	15
537,2	573,3	+ 36,1	+ 7	1 086,7	1 162,3	+ 75,6	+ 7	16
495,9	524,0	+ 28,1	+ 6	1 029,7	1 091,0	+ 61,3	+ 6	17
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 255)	0,0	0,1	+ 0,1	+ 145	18
495,9	524,0	+ 28,1	+ 6	1 029,8	1 091,1	+ 61,4	+ 6	19
41,3	49,3	+ 8,0	+ 19	56,9	71,2	+ 14,2	+ 25	20
18,2	17,3	— 0,9	— 5	37,2	34,4	— 2,9	— 8	21
17,4	15,4	— 2,0	— 12	36,4	31,8	— 4,6	— 13	22
0,0	0,1	+ 0,0	+ 62	0,3	0,1	— 0,1	— 57	23
4,3	4,8	+ 0,5	+ 10	9,5	10,0	+ 0,5	+ 5	24
+ 0,1	+ 10,3	·	·	— 1,4	+ 11,4	·	·	25
+ 2,6	+ 12,2	·	·	+ 2,6	+ 13,9	·	·	26
166,4	177,2	+ 10,8	+ 6	373,2	398,7	+ 25,5	+ 7	27
101,1	106,1	+ 5,0	+ 5	196,1	205,9	+ 9,9	+ 5	28
7,1	7,0	— 0,1	— 1	12,8	13,7	+ 0,9	+ 7	29
5,7	5,1	— 0,7	— 12	9,1	8,7	— 0,5	— 5	30
5,1	4,8	— 0,3	— 5	8,7	7,9	— 0,8	— 9	31

De borgerliga primärkommunernas finanser år 1956

Finance of Civil Primary Communes

En sammanfattning av samtliga borgerliga primärkommuners finanser år 1956 framlägges härmed i fyra tabeller. I ett tidigare häfte (nr 3/1958) har siffror lämnats endast för städerna. Uppgifterna är preliminära men torde ej komma att förete några mer betydande avvikelser från de definitiva.

På sätt som närmare beskrivits tidigare — senast i nr 8/1956, s. 426 — avviker landskommunernas räkenskapssystem något från städernas.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må framhållas, att vissa transaktioner ej ingår bland dessa. Sålunda har upptagna lån, i anspråk tagna medel ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån icke medräknats bland inkomsterna. Ej heller har amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån medräknats bland utgifterna.

Av tab. 1 framgår, att huvudparten av inkomsterna och utgifterna hänför sig till driftbudgeten. Kapitalinkomsterna utgör endast 4,7 % och kapitalutgifterna 25,0 % av samtliga inkomster resp. utgifter. Bland kapitalinkomsterna har då icke inräknats upptagna lån (se ovan).

I fråga om inkomsternas och utgifternas art framgår av tabellen, att skatterna, huvudsakligen allmän kommunalskatt, är den mest betydande inkomstkällan. Av totalsumman för hela riket utgör skatterna 47,9 %, statsbidragen (inkl. bidrag till investering) 19,2 % samt inkomst av rörelse 17,5 %. Rörelseinkomsterna, som främst härrör från de kommunala affärsverken, är av störst betydelse i städerna, medan däremot i landskommunerna statsbidragen är den näst skatterna största inkomstkällan.

Bland utgifterna framträder särskilt två delposter, nämligen löner och arvoden samt fastighetsanskaffning och nyanläggning. Av samtliga utgifter utgör det förstnämnda utgiftslaget 30,6 % och det sistnämnda 22,9 %.

Rörande kommunernas inkomster och utgifter för skilda ändamål lämnas uppgifter i tab. 2 och 3. I inkomsterna för finansförvaltningen ingår skatterna, varigenom denna förvaltningsgren kommit att bli den i inkomsthänseende mest betydande. Av övriga förvaltningsgrenar har de industriella verken, som främst finnes i städerna, de största inkomsterna. Närmast följer undervisnings- och bildningsverksamheten. Inkomsterna för detta ändamål utgöres till övervägande delen av statsbidrag till folkskoleväsendet. På landsbygden kommer sistnämnda förvaltningsgren i inkomsthänseende närmast efter finansförvaltningen.

I fråga om utgifterna belägger undervisnings- och bildningsverksamheten den främsta platsen, men även de industriella verkens utgifter liksom kostnaderna för byggnads- och anläggningsverksamheten samt socialvården uppgår till mycket betydande belopp.

I tab. 4 lämnas uppgifter om kommunernas tillgångar och skulder samt lånerörelse och fonder enligt kommunallagen. Tabellen utvisar, att i fråga om såväl tillgångar som skulder de »fasta» avsevärt överväger de »rörliga». Av tillgångarna består huvuddelen av fastigheter och anläggningar.

Nyupplåningen överstiger amorteringarna med sammanlagt 499,8 milj. kr.

Av primärkommunernas fonder är skatteregleringsfonderna och allmänna investeringsfonderna de mest betydande. Avsättningar till fonder överstiger förbrukningen av fondmedel med 212 milj. kr.

Av följande tablå framgår såväl den absoluta som den procentuella ökningen resp. minskningen av inkomster, utgifter, tillgångar och skulder mellan åren 1955 och 1956. Samtliga siffror med undantag av skulderna företer ökning.

Såväl inkomster som utgifter har procentuellt ökat mest i köpingarna och minst i landskommunerna. Även i fråga om tillgångarna visar köpingarna den största procentuella ökningen, medan

			Landskommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Inkomster	1956	milj. kr	1 478,0	294,9	4 141,3	5 914,2
»	1955	» »	1 382,4	254,3	3 824,1	5 460,8
Ökning	1955—1956	» »	95,6	40,6	317,2	453,4
»	»	i %	6,9	16,0	8,3	8,3
Utgifter	1956	milj. kr	1 558,3	312,8	4 448,3	6 319,4
»	1955	» »	1 445,7	279,4	4 056,3	5 781,4
Ökning	1955—1956	» »	112,6	33,4	392,0	538,0
»	»	i %	7,8	12,0	9,7	9,3
Tillgångar	1956	milj. kr	3 040,9	666,6	10 417,7	14 125,2
»	1955	» »	2 718,5	582,9	10 084,8	13 386,2
Ökning	1955—1956	» »	322,4	83,7	332,9	739,0
»	»	i %	11,9	14,4	3,3	5,5
Skulder	1956	milj. kr	884,7	283,9	4 956,7	6 125,3
»	1955	» »	728,4	245,9	5 273,6	6 247,9
Ökning	1955—1956	» »	156,3	38,0	—316,9	—122,6
»	»	i %	21,5	15,5	—6,0	—2,0
Fonder	1956	milj. kr	600,0	98,9	1 482,7	2 181,6
»	1955	» »	547,2	89,5	1 342,1	1 978,8
Ökning	1955—1956	» »	52,8	9,4	140,6	202,8
»	»	i %	9,6	10,5	10,5	10,2

ökningen var obetydlig i städerna. Skulderna *har stigit kraftigt i landskommunerna* och köpingarna men minskat något i städerna. Denna minskning sammanhänger emellertid helt med att Stockholms stad från och med år 1956 lagt om *sin bokföring, så att tidigare redovisad* och till ett avsevärt belopp uppgående beslutad, ej verkställd upplåning ej längre upptages i bokslutet.

L. A.

Tab. 1. De borgerliga primärkommunernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, 1 000 kr, år 1956

Revenue and expenditure of civil primary communes by economic categories

Inkomst- och utgiftsslag	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
INKOMSTER *Revenue*				
Driftinkomster *Current revenue*				
Skatter *Taxes*	777 308,8	161 442,5	1 893 417,8	2 832 169,1
Därav:				
allmän kommunalskatt *Local tax*	769 297,0	159 419,5	1 864 593,2	2 793 309,7
andra skatter *Other taxes*	8 011,8	2 023,0	28 824,6	38 859,4
Statsbidrag *State grants*	407 070,4	50 767,6	508 308,2	966 146,2
Hyror och arrenden *Rents*	31 537,5	6 122,4	168 556,2	206 216,1
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	103 058,5	20 761,1	367 605,3	491 424,9
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	30 683,3	33 566,1	968 777,6	1 033 027,0
Räntor *Interest*	22 916,9	3 990,0	66 592,6	93 499,5
Andra driftinkomster *Others*	1 136,0	473,4	12 796,1	14 405,5
Summa *Total*	1 373 711,4	277 123,1	3 986 053,8	5 636 888,3
Kapitalinkomster *Capital revenue*				
Bidrag av staten *State grants*	74 858,2	8 603,7	83 512,7	166 974,6
Andra bidrag till investering *Other grants*	14 321,1	3 190,9	13 595,4	31 107,4
Försäljning av fastigheter o. anläggningar *Sale of real estate*	13 781,1	5 699,3	55 113,3	74 593,7
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	1 238,6	247,9	2 818,2	4 304,7
Andra kapitalinkomster *Others*	68,0	1,2	212,9	282,1
Summa *Total*	104 267,0	17 743,0	155 252,5	277 262,5
Totalsumma *Grand total*	1 477 978,4	294 866,1	4 141 306,3	5 914 150,8
UTGIFTER *Expenditure*				
Driftutgifter *Current expenditure*				
Löner och arvoden *Wages and salaries*	533 613,0	87 101,4	1 315 064,3	1 935 778,7
Pensioneringskostnader *Pensions*	10 753,4	5 390,1	177 164,5	193 308,0
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	57 079,1	16 786,8	268 260,8	342 126,7
Anskaffning o. underhåll av inventarier *Inventory*	18 622,5	3 087,7	60 544,0	82 254,2
Hyror och arrenden *Rents*	7 179,4	2 262,2	41 090,6	50 532,2
Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	59 365,0	11 167,5	133 856,3	204 388,8
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	86 516,4	10 187,3	112 889,6	209 593,3
Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption etc.*	98 285,8	27 067,4	472 632,1	597 985,3
Räntor och lånekostnader *Interest*	24 546,7	9 009,9	149 881,1	183 437,7
Expenser *Stationery etc.*	41 062,6	6 223,3	74 281,3	121 567,2
Andra driftutgifter *Others*	206 835,3	38 671,8	573 070,4	818 577,5
Summa *Total*	1 143 859,2	216 955,4	3 378 735,0	4 739 549,6
Kapitalutgifter *Capital expenditure*				
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	391 986,9	87 904,3	966 201,1	1 446 092,3
Anskaffning av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	19 765,9	7 714,3	86 525,7	114 005,9
Förvärv av aktier och andelar *Shares*	2 423,2	236,8	16 832,5	19 492,5
Andra kapitalutgifter *Others*	292,0	14,3	—	306,3
Summa *Total*	414 468,0	95 869,7	1 069 559,3	1 579 897,0
Totalsumma *Grand total*	1 558 327,2	312 825,1	4 448 294,3	6 319 446,6

Tab. 2. De borgerliga primärkommunernas inkomster för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1956

Revenue of civil primary communes for certain administrative purposes

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ...	2 022,8	704,9	3 545,7	6 273,4
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	14 172,8	1 920,0	30 829,6	46 922,4
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	51 479,1	13 333,8	216 185,4	280 998,3
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	2 206,6	6 562,4	168 671,6	177 440,6
Vattenverk *Water works*	32 763,2	10 528,0	107 825,7	151 116,9
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	15 951,0	2 228,4	5 943,3	24 122,7
Annan verksamhet *Other purposes*	833,4	606,5	8 303,5	9 743,4
Summa *Total*	51 754,2	19 925,3	290 744,1	362 423,6
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	174 607,0	174 607,0
Elektricitetsverk *Electricity works*	9 467,7	22 918,8	478 304,1	510 690,6
Hamn *Harbours*	513,7	139,6	121 715,2	122 368,5
Kommunikationsföretag *Transport*	191,9	4,9	83 814,8	84 011,6
Andra verk *Other works*	588,8	102,3	13 689,3	14 380,4
Summa *Total*	10 762,1	23 165,6	872 130,4	906 058,1
Hälso- och sjukvård *Public health*	1 223,2	371,4	125 351,9	126 946,5
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	1 968,4	1 893,8	45 386,6	49 248,8
Annan verksamhet *Other purposes*	3 343,6	1 423,2	25 312,0	30 078,8
Summa *Total*	5 312,0	3 317,0	70 698,6	79 327,6
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary Schools*	377 803,4	42 604,7	262 215,5	682 623,6
Annan undervisning *Other education*	14 317,2	5 746,4	84 716,3	104 779,9
Summa *Total*	392 120,6	48 351,1	346 931,8	787 403,5
Socialvård *Social services*				
Fattigvård *Public assistance*	85 815,7	9 932,4	70 973,1	166 721,2
Barnavård *Child welfare*	11 389,7	1 788,3	33 705,6	46 883,6
Folkpensionering *National pensions*	33,7	9,9	5,4	49,0
Annan socialvård *Other social services*	6 450,9	996,3	14 191,4	21 638,6
Summa *Total*	103 690,0	12 726,9	118 875,5	235 292,4
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	2 814,4	695,2	8 588,8	12 098,4
Andra ändamål *Other purposes*	8 435,8	1 850,4	30 614,4	40 900,6
Summa *Total*	11 250,2	2 545,6	39 203,2	52 999,0
Finansförvaltning *Financial administration* ..	834 191,4	7 062,0	133 392,3	974 645,7
Totalsumma *Grand Total*	1 477 978,4	133 423,6	2 247 888,5	3 859 290,5

Tab. 3. De borgerliga primärkommunernas utgifter för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1956

Expenditure of civil primary communes for certain administrative purposes

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ..	54 651,0	12 604,5	74 001,0	141 256,5
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	37 830,6	8 079,9	175 848,4	221 758,9
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	144 528,2	29 425,1	366 587,2	540 540,5
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	21 559,5	30 089,4	429 821,6	481 470,5
Vattenverk *Water works*	69 619,4	20 731,9	136 131,7	226 483,0
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	77 123,7	15 961,3	94 375,5	187 460,5
Annan verksamhet *Other purposes*	10 947,8	3 895,7	38 967,8	53 811,3
Summa *Total*	179 250,4	70 678,3	699 296,6	949 225,3
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	163 722,1	163 722,1
Elektricitetsverk *Electricity works*	8 982,6	22 044,1	431 830,2	462 856,9
Hamn *Harbours*	984,0	188,4	135 916,2	137 088,6
Kommunikationsföretag *Transport*	358,3	46,4	127 229,1	127 633,8
Andra verk *Other works*	935,3	92,0	24 833,5	25 860,8
Summa *Total*	11 260,2	22 370,9	883 531,1	917 162,2
Hälso- och sjukvård *Public health*	10 042,1	2 172,8	425 109,5	437 324,4
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	4 136,0	3 452,7	67 033,7	74 622,4
Annan verksamhet *Other purposes*	7 425,2	3 332,3	58 154,4	68 911,9
Summa *Total*	11 561,2	6 785,0	125 188,1	143 534,3
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary schools*	670 105,1	79 581,5	514 319,0	1 264 005,6
Annan undervisning *Other education*	45 822,9	16 764,8	287 504,4	350 092,1
Summa *Total*	715 928,0	96 346,3	801 823,4	1 614 097,7
Socialvård *Social services*				
Fattigvård *Public assistance*	175 208,2	25 135,3	200 314,2	400 657,7
Barnavård *Child welfare*	20 561,8	3 400,4	106 385,8	130 348,0
Folkpensionering *National pensions*	92 984,2	12 702,2	142 881,1	248 567,5
Annan socialvård *Other social services*	30 208,9	4 508,7	62 180,9	96 898,5
Summa *Total*	318 963,1	45 746,6	511 762,0	876 471,7
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	30 686,1	5 941,5	60 589,8	97 217,4
Andra ändamål *Other purposes*	15 740,8	2 693,2	81 389,7	99 823,7
Summa *Total*	46 426,9	8 634,7	141 979,5	197 041,1
Finansförvaltning *Financial administration* ..	27 885,5	9 981,0	243 167,5	281 034,0
Totalsumma *Grand total*	1 558 327,2	312 825,1	4 448 294,3	6 319 446,6

Tab. 4. De borgerliga primärkommunernas tillgångar, skulder, lånerörelse och fonder, 1 000 kr, år 1956

Assets, liabilities, loans and funds of civil primary communes

	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
TILLGÅNGAR *Assets*				
Fasta *Fixed assets*				
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	1 964 770,9	467 955,8	6 290 769,1	8 723 495,8
Inventarier och transportmedel *Inventory and transport equipment*	99 677,7	32 931,2	298 452,7	431 061,6
Aktier och andelar *Shares*	14 339,0	12 324,4	202 066,3	228 729,7
Utlånade medel *Loans*	24 710,8	5 976,3	392 186,8	422 873,9
Andra fasta tillgångar *Others*	6 252,5	1 799,8	44 319,6	52 371,9
Summa *Total*	2 109 750,9	520 987,5	7 227 794,5	9 858 532,9
Rörliga *Liquid assets*				
Kassa *Cash in hand*	4 040,0	446,7	13 298,0	17 784,7
Postgiro och bank *Postal cheque accounts and money at banks*	539 766,0	79 981,6	588 356,3	1 208 103,9
Obligationer *Bonds*	11 599,9	1 479,2	95 183,8	108 262,9
Interimsfordringar *Interim claims*	49 094,1	13 051,0	1 450 813,2	1 512 958,3
Andra rörliga tillgångar *Others*	326 643,3	50 689,7	1 042 265,6	1 419 598,6
Summa *Total*	931 143,3	145 648,2	3 189 916,9	4 266 708,4
Totalsumma tillgångar *Grand total*	3 040 894,2	666 635,7	10 417 711,4	14 125 241,3
SKULDER *Liabilities*				
Fasta *Fixed*	640 326,9	240 524,3	3 676 459,4	4 557 310,6
Rörliga *Liquid*	244 382,9	43 370,0	1 280 259,6	1 568 012,5
Summa skulder *Total*	884 709,8	283 894,3	4 956 719,0	6 125 323,1
LÅNERÖRELSE *Loans*				
Upptagna lån *Loans raised*	138 732,2	46 520,5	564 683,7	749 936,4
Betalda lån *Loans redeemed*	38 850,9	14 046,7	197 203,5	250 101,1
FONDER ENLIGT KOMMUNALLAGEN *Funds*				
Pensionsfonder	7 446,5	7 316,7	377 747,9	392 511,1
Kassaförlagsfonder	25 908,7	3 869,1	28 393,2	58 171,0
Allmänna investeringsfonder	164 709,0	21 526,9	341 689,2	527 925,1
Särskilda Investeringsfonder	88 510,9	14 567,8	67 521,7	170 600,4
Skatteregleringsfonder	255 354,0	41 353,3	472 007,9	768 715,2
Särskilda skatteregleringsfonder	41 920,6	5 679,3	35 457,8	83 057,7
Övriga fonder	16 138,8	4 642,7	159 870,2	180 651,7
Summa fonder *Total*	599 988,5	98 955,8	1 482 687,9	2 181 632,2
Till egna fonder avsatta medel *Transferred to funds*	135 327,9	24 368,4	307 137,9	466 834.2
Från egna fonder i anspråk tagna medel *Transferred from funds*	82 090,8	15 683,0	156 692,9	254 466.7

Antal skattekronor till allmän kommunalskatt enligt 1958 års taxering. Preliminära uppgifter

Local taxable income. Preliminary data (1 unit = 100 kr taxable income)

Län	Antal skattekronor *Units of tax assessment*					
	Landsbygden *Rural districts*			Städerna *Towns*		
	Enligt taxeringsnämndernas beslut *Taxable amount in transition*	Ökning i % mot föreg. år *Increase 1957—1958*	Vid tillämpning av de nya ortsavdragen[1] *Taxable amount*	Enligt taxeringsnämndernas beslut *Taxable amount in transition*	Ökning i % mot föreg. år *Increase 1957—1958*	Vid tillämpning av de nya ortsavdragen[1] *Taxable amount*
Stockholms stad				56 666 931	6,2	51 835 341
Stockholms län	10 299 997	9,0	9 129 531	11 420 261	8,9	10 365 671
Uppsala »	2 891 696	1,3	2 484 764	4 134 328	7,0	3 689 909
Södermanlands »	3 191 516	3,6	2 698 902	6 122 883	6,6	5 428 189
Östergötlands »	5 254 907	3,2	4 468 758	9 335 392	5,2	8 267 817
Jönköpings »	4 545 974	5,9	3 837 537	5 954 812	4,9	5 258 739
Kronobergs »	3 822 683	5,9	3 200 672	1 391 545	7,0	1 232 341
Kalmar »	4 545 766	5,9	3 789 968	3 298 697	6,4	2 905 432
Gotlands »	1 034 676	4,7	835 896	643 988	0,4	565 813
Blekinge »	2 280 976	6,1	1 890 788	2 553 007	5,6	2 235 224
Kristianstads »	6 372 413	6,1	5 399 576	2 511 611	6,3	2 216 773
Malmöhus »	7 766 891	7,3	6 721 594	21 314 981	8,1	19 108 660
Hallands »	2 809 802	5,8	2 344 466	3 070 917	6,9	2 705 592
Göteborgs och Bohus »	4 423 567	7,3	3 734 946	25 887 618	7,7	23 298 155
Älvsborgs »	7 371 047	5,3	6 265 195	6 988 242	6,8	6 206 725
Skaraborgs »	4 925 292	4,1	4 110 623	3 601 693	6,9	3 171 657
Värmlands »	6 510 832	2,9	5 537 304	4 829 343	7,1	4 284 667
Örebro »	4 917 771	4,4	4 251 311	6 414 110	7,1	5 707 357
Västmanlands »	3 726 764	3,1	3 210 870	6 361 738	5,8	5 702 015
Kopparbergs »	7 836 341	8,8	6 776 556	4 181 181	8,5	3 778 378
Gävleborgs »	6 465 619	1,8	5 500 527	4 954 868	4,1	4 398 718
Västernorrlands »	7 540 999	3,5	6 432 825	3 871 681	6,6	3 457 158
Jämtlands »	3 661 527	4,4	3 052 246	1 164 878	6,9	1 028 362
Västerbottens »	5 731 790	4,9	4 786 969	2 343 323	6,6	2 089 107
Norrbottens »	5 942 232	6,3	5 111 449	6 442 732	6,3	6 033 523
Summa år 1958	123 871 078	5,3	105 573 273	205 460 760	6,7	184 971 323
» » 1957	117 612 166	1,2	99 315 939	192 498 634	3,6	171 990 747

[1] Avser omräkning av skatteunderlaget med hänsyn till fr. o. m. den 1 januari 1958 gällande högre kommunala ortsavdrag. Preliminärskatten för år 1959 beräknas efter detta reducerade skattekrontal.

From the Statistical Commission to the Central Bureau of Statistics: A Centenary

By K. Kock

A century ago an important step was taken for the reorganization of Swedish official statistics. The Statistical Commission (Tabellkommissionen), which had existed since the middle of the 18:th century, and which had worked out the population and vital statistics, then ceased its work and was superseded by the Central Bureau of Statistics. Though other already existing branches of statistics still were decentralized, the new agency was apt to take care of new branches, as circumstances made this desirable. There was also established an organ for supervision and cooperation in statistics.

Mrs Karin Kock, chief director of the Central Bureau until recently, here gives some glimpses from a chronicle which she is writing.

Swedish population statistics first came into being in 1749. They comprised yearly data on vital statistics and also statistical accounts of the population with distribution by sex, age and marital status together with certain data on social class and occupation. Previous population statistics had been only sporadically compiled and were incomplete. Although there existed continuous or intermittent numerical data in other fields, they were not subjected to statistical processing in its actual sense but were used mainly for administrative purposes. It can therefore be said that Swedish official statistics began with population statistics in 1749. This means that the Central Bureau of Statistics, which in 1858 took over the responsibility for the population statistics, can trace its history back to that year. The 200th anniversary of population statistics was also celebrated in 1949. »Tabellkommissionen» (the Statistical Commission) is the name its direction has borne since 1756. It can be regarded as a statistical government office in miniature and, as such, the first in the world.

After the constitutional reform of 1809, the sphere of statistics attracted a great deal of attention in Parliament, but it was not population statistics that caused the most interest. Instead, interest was concentrated on statistics of industry and trade which, in many fields, were non-existent and in others, scattered and incomplete.

It is interesting, from many points of view, to follow the discussions in and outside Parliament that took place during the years that followed, as well as the varying proposals that were put forward by different parties. The fact that the discussions were so confused and that the attempts made at the time to compile national statistics were a failure was probably due, among other things, to the fact that it was not understood what was meant by statistics, in spite of the remarkable example provided by the population statistics. Very often, what one had in mind were descriptive reports on the state of the country, containing statistical data, but not in a purely numerical form. It is also interesting to note the various opinions that were held as early as that time on the big question — centralization—decentralization.

It was not until 1819, that the problem of how to organize the official statistics

was attacked more at its roots. In that year, a committee was appointed which worked out a proposal for the future organization of statistics, which was put forward in 1822. In brief, this proposal stated that the population statistics should be transferred to the Royal Academy of Agriculture, which should also be responsible for statistics of agriculture and adjacent industries. Other statistics were to be assigned to the respective authorities. In 1823, a special parliamentary committee proposed that the Statistical Commission be abolished and, in its place, should be set up a statistical office under a so-called »näringskollegium» (Board of Industry and Trade), where all statistics would be compiled and processed, and a Council consisting of certain heads of Government offices and the supervisor of the statistical office.

However, the final result of the committee work and the continued handling of it had not been waited for by the Government. In fact, as early as 1822, the Royal Academy of Agriculture had been asked to work out a plan for the official statistics. Their investigation and planning work resulted in a Royal decision to set up statistical archives in the Academy, where all available material — outside the sphere of population statistics — was to be compiled and converted into national statistics. The work, which chiefly bore the character of an incidental report on the state of the country, could never be completed. In 1832, the Government decided that the whole question should be laid aside for the reason that Parliament had not granted any funds for a statistical office.

The interested members of Parliament, however, did not give up in their efforts. In 1844, a motion was laid before Parliament on the setting up of a central bureau of statistics. Although the benefits of this type of centralization were realised, it was found that the question should rest pending a possible reorganization of the government offices. Thereafter it lasted ten years until an initiative was taken again, this time by motions in the 1853—54 Parliament. Parliament then took up a definite stand for the setting up of a central bureau of statistics and submitted to the Government a proposal for an investigation into the matter. Parliament had thus accepted the principle of a special government office and it only remained therefore to draw up plans for the official statistics and work out proposals for the organization of the new office. This task was given to a committee which submitted its report in 1856.

The specialist in the 1854 committee was Fredrik Theodor Berg. As a physician and member of the Government Medical Board, he had belonged to the Statistical Commission and had temporarily held the post of Secretary. This work meant that he engaged himself practically in population statistics and could delve into its problems. He acquired further experiences during a journey to several European countries which he made as member of the committee, for the purpose of studying the organization of official statistics. Belgium made a special impression on him. During this journey, he established some valuable contacts and started the exchange of statistical publications, which laid the foundations for the Central Bureau's library.

In an exemplarily concentrated form, the report gives an account of the development of official statistics and their position in the middle of the 19th century. It contains interesting discussions of principle and, among the results, there is not merely a proposal for the organization of a central bureau of statistics but also a plan for the entire official statistics. If, during the following hundred years, this plan had been developed along the lines drawn up by the committee, it is true that Swedish statistics would still be decentralized but they would have been more logically built up.

The committee first took up the question of the contents and form of the official statistics and decided that their proper and most important method of expression lay in the tried figure and

the presentation in tabular form. The earlier opinion that descriptive reports, based on numerical material, would be the same as statistics was thus abandoned.

The most important organisatory question concerned centralization or decentralization. With the experiences from Belgium in mind, a form of decentralization was recommended whereby each administrative authority was to deal with statistics in its own field, while branches of statistics that could not be dealt with by any administrative authority were to be handed to a central bureau. In order to achieve uniformity and completeness, a central council should be established. This meant that the old statistical commission was abolished, its place being taken by a new statistical council and a central bureau of statistics. The first organ was to be an advisory assembly dealing with the entire official statistics and working for its further development. The Central Bureau was to be the executive organ for those sections of statistics not handled by other offices, in the first place, population statistics. Among other branches which, according to the committee, should fall to the Central Bureau, were data on the acreage and its distribution, agriculture and its ancillary trades, education, communication services, finances, public assistance and municipal affairs. As far as communications were concerned, the services themselves were to process the statistics, while the Central Bureau would compile the scattered parts into a single unit. Only part of these branches of statistics was, in reality, successively assigned to the new bureau.

The work was calculated to require a permanent staff of three plus the head. In addition, extra staff was to be employed when necessary.

Only some months after the committee report had been handed over to the Government, a proposal was placed before Parliament. It mainly followed the committee's recommendations and was accepted by Parliament at the beginning of 1858 with only some minor changes.

Fredrik Theodor Berg became the first head of the new office and, on August 1st, 1858, the Central Bureau was ready to commence activities.

The Problem of Accuracy in Consumer Price Index

By S. Malmquist

A Government commission to analyze closely the costs of collecting price data for the consumer price index and related problems concerning the index number accuracy caused the Social Welfare Board at the end of 1955 to ask Mr Sten Malmquist to provide a theoretical basis for the study. Mr Malmquist, who is Professor of Statistics at Stockholm University, has in earlier works documented his interest in index theory problems.

Some months ago, Professor Malmquist submitted to the Board in fulfilment of the request a paper analyzing some problems related to the price index computation. This valuable paper is published in this and one forthcoming issue.

In his opening remarks, Mr Malmquist states that he mainly discusses index numbers of the Laspeyres type. The precision of this index is primarily depending on the accuracy with which the weights and price relatives can be observed. On this point he remarks that if the weights are uncorrelated with the price relatives the observed weights may be substituted by random sample sets of a haphazard series of weights. The index number computation is, however, based on the assumption that such a correlation may exist.

In Chapter 2 a rather extensive description is given of the theoretical index concept. It is emphasized in this connexion that the index refers to a certain standard of living. This fact is, however, not considered to hinder that the various links of a chain index cover different standards. In Chapters 3—5 follows a somewhat more detailed discussion, i.a. of the influence of weights and price relatives on the index number variance and some hints are given for the distri-

bution of the weights and for the extension of price data collection.

Then follows a discussion of special index problems. In Chapter 6 various methods of elimination of seasonal variations are treated. Chapter 7 deals with two methods of computation that have been used exceptionally in the Swedish price index.

One method implies a gradual shift in demand from one variety of a commodity (laundry detergents, stockings) to another variety of higher quality. Under given conditions this has been considered to be equal to a price decrease.

The other method concerns the calculation of average prices of a commodity (electricity, telephone), the price of which is, in part, a fixed overhead amount and, in part, a unit price. In this case the Social Welfare Board used an average price based on the average quantities consumed. Even if only the average consumption changed, the »index price quotation» might change. According to Professor Malmquist the latter method is of a theoretical interest but on this point he has a critical attitude. This method of calculation has, by the way, been discontinued in the index computation, for the time being at least.

A Geometric Representation of the Standard Deviation for a Variable Having a Two Point Distribution

By T. Dalenius

The author gives an elementary geometric representation of the mean p and the standard deviation σ for a variable having a two point distribution. Thus, he shows that the perpendicular PP' in the unit halfcircle (of figure 2) represents σ when OP represents p.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juni—juli 1958

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, June—July, 1958

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Cocoa statistics. Vol. 1 (1958) ff. Rome. 4:o. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

International standardization of educational statistics. Final report of the Director-general . . . Paris 1958. 4:o. 31 s. (UNESCO. ST. R. 16. Add.)

Preliminary report on museum statistics. Paris 1958. 4:o. 28 s. (UNESCO. ST. R. 18.)

Regional seminar for South Asia and the Far East on the international standardization of educational statistics. Final report of the regional seminar on educational statistics, held at Bangkok, 15—27 November 1957. Paris 1958. 4:o. 31 s. (UNESCO. ST. R. 20.)

Willson, F. M. G., Governmental services to the sea-fish industry of Great Britain. A monograph prepared under the auspices of the Royal institute of public administration, London, for the Food and agriculture organization of the United Nations. Roma 1957. 127 s. (*FAO fisheries study. No. 5.*)

Zarkovich, S. S., Sampling methods and censuses. Draft. P. 1. Rome 1957. 4:o. 216 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

— 2. draft. P. 1. Rome 1958. 4:o. 272 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Officiella statistiska publikationer

Algeriet

Résultats statistiques du dénombrement de la population effectué le 31 octobre 1954. Vol. 1. Alger u. å. 4:o. (Service de statistique générale.)

Argentina

Comercio exterior. Informe C. 21 ff. Buenos Aires [1952?] ff. 4:o. (Dirección nacional de estadística y censos.)

Australien

Monthly bulletin of production statistics. 1958 ff. Canberra. 4:o. (Commonwealth bureau of census and statistics.)

Brasilien

Efetivo pecuário e produção de origem animal por unidades da federação e zonas fisiográficas. Dados de 1955. Cartogramas com indicação da intensidade do número de cabeças e da produção. [Rio de Janeiro] u. å. Tv. 4:o. Kart. (Serviço de estatística da produção.)

Enciclopédia dos municípios brasileiros. Vol. 1—2. Rio de Janeiro 1957. Fol. Ill. kart. (Instituto brasileiro de geografia e estatística.)

Produção agrícola por unidades da federação e zonas fisiográficas. Dados de 1955. Cartogramas referentes a 48 das principais culturas, com indicação da intensidade de colheita. [Rio de Janeiro] u. å. Tv. 4:o. Kart. (Serviço de estatística da produção.)

Produção de origem mineral por unidades da federação e zonas fisiográficas. Dados de 1955. Cartogramas referentes a 47 das principais espécies, com indicação da intensidade de produção. [Rio de Janeiro] u. å. Tv. 4:o. Kart. (Serviço de estatística da produção.)

Produção extrativa vegetal por unidades da federação e zonas fisiográficas. Dados de 1955. Cartogramas referentes a 22 das principais espécies, com indicação da intensidade de produção. [Rio de Janeiro] u. å. Tv. 4:o. Kart. (Serviço de estatística da produção.)

Burma

First stage census 1953. Vol. 1. Rangoon 1957. 4:o. (Central statistical and economics department.)

Ceylon

Census of Ceylon 1953. Vol. 1. [Colombo] 1957. (Department of census and statistics.)

Chile

Censo nacional de viviendas. 1. [1952.] [Santiago] u. å. Tv. 8:o. 879 s. (Servicio nacional de estadística y censos.)

Ecuador

Censo industrial. 1. 1955. Resumen de resultados. Quito 1957. 4:o. 149 s. (Banco central del Ecuador. ... Junta de planificación económica.)

Etiopien

Report on economic conditions and market trends. 1949 ff. Addis Ababa. 4:o. (State bank of Ethiopia.)

Frankrike

La balance des payements. Etude méthodologique. Principaux résultats pour la France de 1910 à 1956. Paris 1957. 352 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Initiation à la comptabilité nationale. Paris 1957. 214 s. (Institut national de la statistique et des études économiques. Service des études économiques et financières.)

Recensement général de l'agriculture de 1955. Caractéristiques générales des exploitations. 1. Paris 1958. 4:o. (Institut national de la statistique et des études économiques & Ministère de l'agriculture.)

Recensement général de la population de mai 1954. Population légale (résultats statistiques). Population, superficie, densité de population des principales circonscriptions administratives, migrations apparentes, logements et maisons. Paris 1956. 4:o. 307 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Recensement général de la population de mai 1954. Résultats du sondage au 1/20ème. Ménages, logements. France entière, départements, grandes agglomérations, grandes villes. Paris 1957. 4:o. 278 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Recensement général de la population de mai 1954. Résultats du sondage au 1/20ème. Population, ménages, logements. [1—2.] Paris 1956. 4:o. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Région Languedoc-Roussillon. Economie et population. Paris 1957. 327 s. (Institut national d'études démographiques. Travaux et documents. Cahier no 30.)

Grekland

Résultats du recensement de la population effectué le 7 avril 1951. Vol. 3. Athènes 1958. 4:o. (Statistique nationale de la Grèce.)

Guatemala

Censo de población. 6. Abril 18 de 1950. [Guatemala 1957?] 304 s. (Dirección general de estadística.)

Haag

Statistisch jaarboek van 's-Gravenhage. 1955—56. 's-Gravenhage 1956—57. (Bureau voor statistiek.)

Israel

Creamer, D., Israel's national income 1950—1954. In collaboration with Hadassah Weisbrod ... Ephraim Yermans. Jerusalem 1957. 115 s. (Falk project for economic research in Israel, and Central bureau of statistics, special ser. no. 57.)

Sicron, M., Immigration to Israel 1948—1953. Jerusalem 1957. 137 s. (Falk project for economic research in Israel, and Central bureau of statistics, special ser. no. 60.)

— Statistical suppl. Jerusalem 1957. 86 s. (Falk project for economic research in Israel, and Central bureau of statistics, special ser. no 60.)

Italien

Carta dei tipi d'impresa nell'agricoltura italiana. Introduzione di Giuseppe Medici. Roma 1958. 4:o. 50 s. (Istituto nazionale di economia agraria.)

Dizionario ufficiale dei comuni e dei centri abitati. Roma [1957?]. Tv. 4:o. 992 s. (Istituto centrale di statistica.)

Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro. Servizio statistico attuariale. Statistical information. 1952/55. Roma 1958. 4:o.

Medici, G., La distribuzione della proprietà fondiaria in Italia. Relazione generale. Vol. 1—2. Roma 1948—56. 4:o. (Istituto nazionale di economia agraria.)

Medici, G., I tipi d'impresa nell'agricoltura italiana. Relazione. Roma 1951. 4:o. 510 s. (Istituto nazionale di economia agraria.)

Japan

The health statistics. Annual report of Japan. 28 (1953)—30 (1955). [Tokyo] u. å. (Division of health and welfare statistics. Welfare minister's secretariat.)

Vital statistics, Japan. 30 (1955): 1—2. [Tokyo] u. å. (Division of health and welfare statistics. Welfare minister's secretariat.)

Libyen

Statistical summary. 1957 ff. [Tripoli.] 4:o. (Central statistics office. Ministry of national economy.)

Marocko

Bulletin mensuel de statistique. 1958 ff. Rabat. 4:o. (Ministère de l'économie nationale. Service central des statistiques.)

Mozambique

Recenseamento agrícola 1951. Lourenço Marques 1955. 4:o. 785 s. (Repartição técnica de estatística.)

Nederländerna

Algemene woningtelling, 30 juni 1956. Steekproef 1 op 30 (×30). Uitkomsten voor Nederland. D. 1—2. Zeist 1957. 4:o & Tv. 8:o. (Centraal bureau voor de statistiek.)

De sterfte in Nederland naar geslacht, leeftijd en doodsoorzaken 1921—1955. Zeist 1957. 4:o. 85 s. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Verslag over de landbouw in Nederland. With a summary in English. 1954—56. 's-Gravenhage 1956—58. (Verslagen en mededelingen van het Ministerie van landbouw, visserij en voedselvoorziening. No. 1.)

Polen

Mały rocznik statystyczny [Liten statistisk årsbok]. 1 (1958). Warszawa 1958. (Główny urząd statystyczny.)

Rom

Annuario statistico della città di Roma. 1952/54. Roma 1957. 4:o. (Ufficio di statistica e censimento.)

Storbritannien

Census 1951. Classification of occupations. London 1956. 4:o. 317 s. (General register office.)

Census 1951. England and Wales. General tables comprising population, ages and marital condition, non-private households, birthplace and nationality, education. London 1956. 4:o. 224 s. (General register office.)

Census 1951. England and Wales. Housing report. London 1956. 4:o. 150 s. (General register office.)

Census 1951. England and Wales. Industry tables. London 1957. 4:o. 648 s. (General register office.)

Census 1951. England and Wales. Occupation tables. London 1956. 4:o. 672 s. (General register office.)

Census 1951. England and Wales. Report on usual residence and workplace. London 1956. 4:o. 268 s. (General register office.)

Tyskland (Förbundsrepubl.)

Statistisches Taschenbuch. Pocket-book of statistics. Annuaire statistique de poche. 1958. Wiesbaden [1958]. (Statistisches Bundesamt.)

USA

Economic indicators. Prepared for the Joint economic committee by the Council of economic advisers. 1958 ff. Washington. 4:o.

United States census of business: 1954. Vol. 1—6. Washington 1956—57. 4:o. (U. S. department of commerce. Bureau of the census.)

United States census of manufactures 1954. Vol. 1—3. Washington 1957. 4:o. (U. S. department of commerce. Bureau of the census.)

United States census of mineral industries 1954. Vol. 1—2. Washington 1958. 4:o. (U. S. department of commerce. Bureau of the census.)

Venezuela

División político-territorial de la república. Caracas 1957. 202 s. (Dirección general de estadística y censos nacionales.)

Övriga publikationer

Barberi, B., Appunti di statistica economica. Roma 1957. 4:o. 183 s.

Bibliography on index numbers. The Hague 1956. 4:o. 40 s. (International statistical institute.)

Census of agriculture. Analysis of the concepts and procedures used under the program of the 1950 census of the Americas. Washington 1957. 4:o. 64 s. (Inter American statistical institute.)

Colombo, B., Sul rapporto dei sessi nelle nascite e nei concepimenti. Padova 1955. 92 s. (Facoltà di economia e commercio, Venezia.)

Cowden, D. J., Statistical methods in quality control. Englewood Cliffs 1957. 727 s.

Economic news service. Publ. by the press service of the Chamber of commerce of Czechoslovakia. Vol. 1 (1958) ff. Praha.

F. O. Licht's international sugar report. Vol. 90 (1958) ff. Ratzeburg. 4:o.

Finlands vetenskapliga biblioteks accessionskatalog. Utg. av Helsingfors universitetsbibliotek. 1 (1929)—6 (1945—50). Helsingfors 1931—57.

Guide to the classification of countries and places for foreign trade statistics. Washington 1956. 4:o. 83 s. (Inter American statistical institute.)

Haas, J. H. de, Kindersterfte in Nederland. Atlas. Assen 1956. 95 s.

Halevi, N., Estimates of Israel's international transactions 1952—1954. Jerusalem 1956. 139 s. (Falk project for economic research in Israel.)

Jeanneney, J. M., Tableaux statistiques relatifs à l'économie française et l'économie mondiale. Paris 1957. 200 s. (Cahiers de la Fondation nationale des sciences politiques. 87.)

Mainland, D., Herrera, L., & Sutcliffe, M. I., Statistical tables for use with binomial samples — contingency tests, confidence limits, and sample size estimates. New York 1956. 4:o. 83 s. (Department of medical statistics. New York university college of medicine.)

Metrika. Zeitschrift für theoretische und angewandte Statistik. Bd 1 (1958) ff. Würzburg.

Morice, J., La demande d'automobiles en France. Théorie, histoire, répartition géographique, prévisions. Paris 1957. 218 s. (Cahiers de la Fondation nationale des sciences politiques. 86.)

Population redistribution and economic growth United States, 1870—1950. Prepared under the direction of Simon Kuznets and Dorothy Swaine Thomas. 1. Philadelphia 1957. 4:o. (Memoirs of the American philosophical society for promoting useful knowledge. Vol. 45.)

Population review. Vol. 2 (1958) ff. Madras. (Indian institute for population studies.)

Romijn, W., Welvaart en gezondheid. Uitg. ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van het algemeen ziekenfonds Ziekenzorg te Amsterdam in 1955. Amsterdam [1955]. 4:o. 301 s.

Serie di statistica. Teoria e applicazioni. A cura del Servizio statistica e studi economici e del Servizio centrale meccanografico FIAT. 1—7. Torino 1957—58.

Statistik der Schiffahrt. Monatszahlen der Schiffahrt, des Schiffbaus, der Häfen und des Seehandels. Hrsg. vom Institut für Schiffahrtsforschung. H. 1 ff. Bremen 1957 ff. 4:o.

Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder mit einem Vergleich für die Vereinigten Staaten von Amerika und die Union der sozialistischen Sowjetrepubliken. Luxemburg [m. fl.] 1958. 100 s. (Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl, Hohe Behörde. Europäische Wirtschaftsgemeinschaft, die Kommission. Europäische Atomgemeinschaft, die Kommission.)

Statistische Informationen. Jahrg. 4 (1957) ff. Luxemburg. (Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl. Hohe Behörde.)

Statistisches Bulletin. Zweimonatliche Ausg. Jahrg. 5 (1957) ff. Luxemburg. (Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl. Hohe Behörde.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Hyrenius, Hannes, Statistiska metoder. 2. uppl., omarb. och utvidgad. D. 1—3. Göteborg 1957. Kr 42: —. (Reduc. pris för stud. vid direkt rekv. från stat. inst. i Gbg.)

Under 1954 och 1955 utgav preceptorn i statistik vid Göteborgs universitet en statistisk lärobok i tre stencilerade band (rec. i Statistisk tidskrift 1956: 1). Arbetet avsågs omfatta fyra delar, varav emellertid endast del 1 och 2 samt första hälften av del 3 förelåg färdiga. Resten skulle följa i senare band.

Boken föreligger nu i en andra upplaga, som till det yttre väsentligt avviker från den första. Den är nu framställd med offsettryck, vilket tillåter en trevligare papperskvalitet och tryck på papperets båda sidor. Trots en större omfattning — varom mera nedan — har den därför kunnat komprimeras till två lätthanterliga klotband. Typografien är trevlig, och var och en som försökt få formler korrekt och snyggt utskrivna på skrivmaskin måste beundra det resultat Hyrenius lyckats uppnå i detta avseende.

Innehållsmässigt utgör den föreliggande upplagan enligt förordet en omarbetad och avsevärt utvidgad version av den första. Dispositionen är dock densamma, så att del 1 omfattar statistisk deskription, del 2 statistisk teori och del 3 statistisk analys.

Omarbetningen har bland annat resulterat i att vissa resonemang blivit klarare än förut. Rec. fäste sig exempelvis vid att det avsnitt som diskuterar skillnaden mellan regressionsanalys och korrelationsanalys gjorts utförligare och samtidigt mera lättfattligt än tidigare. En förbättring utgör också de många övningsexempel på skilda tillämpningsområden som nu lagts till varje kapitel i del 1 och 2 i likhet med vad som redan förut gjorts i del 3.

De helt nya kapitel som tillkommit är dels ett om tidsserier i del 1, dels ytterligare ett om variansanalys och ett om parameterfria analysmetoder i del 3. Den planerade fjärde delen avses komma att omfatta ett antal kapitel om sampling och experimentplanering, en sammanfattning rörande viktigare principer samt råd och varningar rörande bruk och missbruk av den statistiska metoden.

Som inplaceringen av tidsseriekapitlet i del 1 låter förmoda, är det helt och hållet deskriptivt. Det visar ett par sätt att beräkna en trend i ett givet material och fyra metoder för säsongrensning. Resonemanget belyser väl den filosofi som ligger bakom metoderna. Förf. visar en sund skepsis mot att tillämpa dem alltför mekaniskt utan att därför liksom Moroney (i Facts from Figures) jämställa dem med vidskepelse. Det är naturligt att det i en bok som Hyrenius' inte finns utrymme för en ingående diskussion av de speciella problem som uppkommer vid *analys* av tidsserier. Kanske kommer ett sådant kapitel i fjärde delen?

Kapitlet om parameterfria analysmetoder är ganska omfattande. Det beskriver ett flertal metoder och ger tabeller för deras användning. Man kunde möjligen också önska sig en katalog över vilka metoder som kan komma i fråga vid olika problemställningar, så att man slipper leta igenom alla metodbeskrivningarna innan man hittar något som passar för sitt aktuella problem.

Rec. är nämligen övertygad om, att Hyrenius bok är synnerligen användbar som uppslagsbok för en praktiskt arbetande statistiker, som emellanåt har användning för en analysmetod, men inte direkt kan komma ihåg hur beräkningarna går till eller vilka förutsättningar som görs. De många exempel med vilka man kan jämföra sitt eget problem gör det också ganska lätt att hoppa i rätt tunna. Rec. väntar därför för sin del otåligt på den fjärde delen, som väl rimligen kommer att innehålla ett sakregister, något som ytterligare skulle öka bokens värde.

Erik Ruist

Kinberg, Olof, Inghe, Gunnar, & Lindberg, Torgny. Kriminalitet och alkoholmissbruk. Sthlm 1957. 199 s. (Meddelande från institutet för maltdrycksforskning. Nr 9.)

Undersökningen är utförd på kriminologiska institutet och utgiven av Institutet för Maltdrycksforskning samt bekostad av Svenska Bryggareföreningen.

Uppgiftsmaterialet har hämtats ur centrala fångregistret, straffregistret samt annat aktmaterial, tillgängligt inom kriminalvårdens olika grenar. En årgång av detta har genomgåtts, i huvudsak omfattande de personer, som under år 1947 för brott dömts till frihetsförlust, fått villkorlig dom med övervakning eller straffriförklarats. Utanför undersökningen faller således de till böter dömda samt de villkorligt dömda utan övervakning, liksom naturligen även personer, som för brott erhållit åtalseftergift. Materialet har kompletterats genom inhämtande av uppgifter från kontrollstyrelsen rörande fylleriförseelser, rattfylleri och andra brott under alkoholpåverkan eller förseelser mot rusdrycksförfattningarna samt från socialstyrelsen rörande behandling på alkoholistanstalt. Såväl antalet fylleriförseelser som förekomsten av alkoholpåverkan vid brottet tjänar såsom kriterium på alkoholmissbruk. I vissa avseenden belyses alkoholvanorna även genom andra uppgifter.

Risken för återfall i brott, varmed avses till straffregistret anmälda brott, behandlas likaledes, dock blott i fråga om männen, varvid individen följts under en femårsperiod. För varje särskilt observationsår har återfallsrisken erhållits genom att sätta antalet män, som återfallit första gången under detta observationsår, i relation till hela antalet observerade män. Den successiva minskningen i de återfallskapablas antal har således icke beaktats, vilket såsom *även framhållits medfört något lägre* årsrisker än om så skett. Avgången ur materialet på grund av dödsfall, emigration etc., har ej heller beaktats. Observationstiden är vidare i samtliga fall räknad från domen, varigenom i synnerhet det första observationsåret kommit att omfatta även tid, varunder de dömda icke varit återfallskapabla på grund av anstaltsvård.

Dubbelräkningar har förekommit i ett mindre antal fall, nämligen i vissa av de fall, då en person efter domen 1947 dömts ånyo under samma år.

Totalt omfattar undersökningen 6 614 män och 503 kvinnor. Tidigare fylleriförseelser hade 37 % av männen och 3 % av kvinnorna. Vid brottets begående alkoholpåverkade var 39 % av männen och 4 % av kvinnorna. Förutom att alkoholmissbruk således var vanligare bland de dömda männen än kvinnorna, visas att det var vanligare bland äldre än bland yngre brottslingar. Undersökningen synes även i vissa avseenden bekräfta, att alkoholmissbruk är relativt vanligare bland dömda, tillhörande grupper med låg kriminalitet, exempelvis bland dömda födda inom äktenskapet och bland utövare av jordbruksyrkena än bland sådana inom grupper med hög kriminalitet. I förhållande till normalpopulationen anses också stegringen av antalet alkoholmissbrukare vara högre bland kvinnorna än männen. Att alkoholmissbruk, om man utgår från antalet tidigare fylleriförseelser, är relativt vanligare bland recidivister än förstagångsförbrytare, men icke om man räknar antalet fall av alkoholpåverkan vid brottets begående, kan knappast sägas vara mera överraskande. Av särskilt intresse synes konstaterandet, att korttidsfångarna, d. v. s. personer dömda till kortare frihetsstraff än 6 månader, företer den högsta frekvensen av både tidigare alkoholmissbruk och alkoholpåverkan vid brottet. Såsom man kan vänta, visar sig alkoholmissbrukets betydelse väsentligt växla vid olika brottstyper. De högsta frekvenstalen visar våldsverkarna och jämförelsevis höga frekvenstal bl. a. även billånare och cykellånare. Jämförelsen är gjord med standardiserade åldersfördelningar.

Återfallsrisken, vilken ju är betydligt högre för recidivister än för förstagångsförbrytare, visar sig här vara mer än dubbelt så hög för de förra. Vidare framgår att den är högst i åldern 15—20 år (38 %), i stort sett sjunkande med stigande ålder, och lägst i den äldsta åldersgruppen, över 40 år (18 %) samt skiftande vid olika behandlingsformer och brottstyper. Lägst låg ämbetsbrott och sedlighetsbrott, högst vissa ekonomiska brott. Det påvisas vidare, att förekomsten av tidigare fylleriförseelser ökar återfallsrisken och att prognosen särskilt bland de yngsta förstagångsförbrytarna är särskilt dålig för alkoholmissbrukarna, medan alkoholpåverkan vid brottet medför påtaglig ök*ning av återfallsrisken bara för förstagångs*förbrytare i den yngsta åldersgruppen (15—20 år).

Med hänsyn tagen till utbredningen av alkoholvanorna i befolkningen, befinnes alkoholbruket vara relativt vanligare bland unga kriminella än bland äldre brottslingar. Denna avvikelse från den antagna allmänna regeln anses tyda på att sambandet mellan alkoholmissbruk och kriminalitet skulle vara särskilt starkt bland unga människor.

Om det ökade alkoholmissbruket uttalas bl. a. att det hos personer, som redan förut varit missbrukare, måste innebära att de allmänna förutsättningarna för ökad brottslighet förstärkes, samt att samma effekt är att vänta, därest alkoholmissbruket utbreder sig till nya grupper av människor, som har förutsättningar att bli alkoholmissbrukare, d. v. s. grupper varur de kroniska alkoholisterna rekryteras. Till en del synes man vilja se den tilltagande brottsligheten under senare år som en följd av alkohol-

missbrukets ökade utbredning och som en förelöpare till en fortsatt stegring, särskilt stark för sådana brott, som oftast är förenade med kroniskt alkoholmissbruk eller med akut intoxikation vid brottets begående. Även återfallen i brott förmodas komma att öka.

En del av de mera värdefulla och intressanta resultaten framkommer i samband med materialets uppdelning efter flera variabler. Det är knappast några överord, då i undersökningen utsäges, att denna torde ge de fylligaste data om alkoholmissbruket bland en årgång brottslingar, som det över huvud är möjligt att erhålla utan ingående primärundersökningar av varje enskilt fall.

Cecil Hammarberg

Demographic yearbook, 9 (1957). New York 1957. 4:o. 656 s. (Statistical Office of the United Nations.) Kr 34:50 häft., 42:75 inb.

Till skillnad från den statistiska årsbok FN ger ut har den demografiska FN-årsboken växlande innehåll från år till år. Det sista året är det dödligheten som är huvudämnet. Det hindrar inte att en kärna av de viktigaste tabellerna återkommer i varje årgång. Dessa gäller arealer, folkräkningsuppgifter efter kön och ålder i femårsklasser, skattad totalfolkmängd för varje efterkrigsår, levande födda, döda, vigda och skilda jämte motsvarande allmänna relativtal, specifika födelsetal efter moderns ålder och specifika åldersdödstal samt dödsorsaker och medellivslängd.

Man frågar sig huru dessa fasta tabeller påverkas av den starka frammarschen på den officiella statistikens område. I några stickprov har en tidig och en sen årgång jämförts: Den skattade totalfolkmängden (årsvis) redovisas i Asien för 1949/50 av 14 och för 1957 av 37 länder och områden; i Oceanien är motsvarande tal 11 och 22. Antalet döda är sammanställt i årgång 2 av bl. a. 2 länder i Afrika, 9 i Sydamerika och 14 i Asien; i senaste årgången ingår dessa världsdelar med respektive 35, 14 och 31 länder och områden. Och tabellen över dödsorsaker innehöll i starten (årgång 1951) data för 6 länder och områden i Afrika men numera 18 och för 4 i Sydamerika men nu 11. Det är tydligt att fullständigheten i länderredovisningen har förbättrats starkt i dessa grundläggande redovisningar.

Man har försökt en kvalitetsbedömning av ländernas uppgifter både när det gäller folkmängden och i fråga om vitalstatistiken. Enligt 1956 års bok hade man för 1955 kunnat få in färska folkräkningsdata gällande 78 % av jordens befolkning, resten grundade sig på äldre uppgifter eller var osäkra skattningar. Ofullständiga vitalstatistiska data är särskilt framträdande för Afrika och för delar av Asien och Sydamerika. En analys för 1951—55 ger vid handen att av världens avlidna endast omkring 33 % blir registrerade (varierande mellan 7 % i Östasien och 100 i Europa och Nordamerika) under det att av de nyfödda 42 % föres i register. De felande 67 och 58 % grundar sig således på skattningar. Ett annat fel som särskilt påverkar siffrorna på spädbarnsdödligheten är när registreringens datum och ej dagen för den verkliga händelsen läggs till grund för bearbetningen. Det felet är mycket vanligt, i stora områden är det rent av regel.

Ytterligare ett exempel på felkällor i denna statistik skall beröras. Enligt tabellkommentarerna gäller i ett antal länder, bland vilka Frankrike, Spanien och Belgien är de viktigaste, att ett levande fött barn inte registreras som sådant, om det avlidit antingen inom 24 timmar från födelsen eller över huvud före registreringen; det räknas i stället som dödfött. Tydligen inverkar felet sänkande på såväl födelsetal som dödstal och (ännu mer) höjande på dödfödseltalet. Emellertid synes felet ha eliminerats i tabellerna för ovannämnda länder, medan det kvarstår t. ex. för Algeriet och Kuba.

Bland data som mer sällan ingår i årsboken men som är medtagna denna gång nämnes en tabell över storstäder. Däri har man också strävat efter att få med förortsområden, men det synes inte klart hur man definierat ytterområdena, som förmodligen är rätt oenhetligt angivna. Andra data är sådana över omflyttningen. Dessa tabeller är rätt ofta medtagna i årsboken. Relativt få länder ingår, men dock de viktigaste migrationsländerna. Det är material av rätt skiftande art som här ligger till grund. Med det följer att siffrorna för ett land kan ge hela trafiken över gränserna med eller utan uppdelning på kategorier och för ett annat land endast den varaktiga in- och utvandringen.

I årgångens speciella ämne har man gått ett stycke längre än 1951, då dödligheten också var huvudämnet. Dock har man avstått från att ange fördelningen månadsvis som fanns med 1951. Döda efter kön, ålder och dödsorsak i kombination finns med båda åren; nya är 1957 på kombinationen grundade relativtal. Ny är också en tabell som för varje dödsorsaksgrupp enligt den »avkortade listan» anger proportionen bevisliga orsaker (d. v. s. som styrkts av läkare); den är ifylld blott av 29 länder (hela antalet länder och områden i 1957 års årgång är omkring 200). När man nu senast ytterligare ökat ut tabellerna med en tabell över yrkesdödligheten kombinerad med åldern, har man dock inte lyckats få med mer än 13 länder, och i relativtalen härtill ingår bara två: Frankrike och Storbritannien, med de franska talen begränsade till medelåldern. Man visste ju att den engelska statistiken över yrkesdödligheten var den bästa, men hade inte trott att den var unik. Den standardisering med hänsyn till ålder

och dödsorsak som förekommer i den engelska statistiken har emellertid inte använts här.

Som vanligt innehåller årsboken en kortare textavdelning i årgångens huvudämne. Dödlighetens tillbakagång studeras här i dess olika aspekter, regionalt, för könen, för åldersperioder och för dödsorsaker. Utvecklingen på längre sikt (från 1900) bedöms huvudsakligen från livslängdstabeller, som dock inte finns redovisade för mer än 21 länder. För den senaste tjuguårsperioden ger man först en bred översikt, grundad på det allmänna dödstalet, som finns tillgängligt för de flesta länder. När man sedan vill bedöma de sista åren, går man till de länder som har specifika åldersdödstal omkring 1948 och 1956. Antalet är olika för olika åldersklasser.

Den allmänna bild man får är den att dödlighetens tillbakagång har antagit stora dimensioner. Störst är den helt naturligt i de länder där de gamla siffrorna var höga. De åldrar där dödligheten gått mest tillbaka, är barna- och medelåldrarna med toppresultatet vid 10—14 år; ju högre upp i åldrarna man kommer, desto mindre är vinsterna. Härmed sammanhänger att infektionssjukdomarna gått väsentligt tillbaka som dödsorsak, särskilt tuberkulosen, under det att cancer och i viss mån hjärtsjukdomar lett till ökad dödlighet.

Jämföras i ett spridningsdiagram åren 1950—52 med åren 1953—55 (allmänna dödstalen) så bekräftas att förbättringarna fortsätter; det är dock möjligt att takten är lugnare.

En olustig sak som talen ger belägg för är att den manliga överdödligheten (som finns i alla länder och i alla åldrar) visar tendens att öka.

Det är en svår uppgift FN:s statistiska byrå har, när den strävar med sin demografiska årsbok. Samtidigt måste det vara stimulerande att verksamhetsområdet växer så hastigt. *Yngve Fritzell*

Yearbook of national accounts statistics, 1957. New York 1958. 236 s. (Statistical Office of the United Nations. Department of Economic and Social Affairs.) Kr 13:50

FN:s statistiska kontor i New York har nyligen utgivit Nationalräkenskapsstatistisk årsbok 1957 (Yearbook of National Accounts Statistics). Årsboken är den första i en ny serie som skall ersätta den tidigare publikationen »Statistics of National Income and Expenditure» (Statistical Papers, Series H). Den nu genomförda ändringen av titeln innebär ett understrykande av den omläggning av publikationen, vilken i själva verket huvudsakligen genomfördes redan 1957 med det sista numret i den tidigare serien (Serie H, nr 10). En viss fortsatt utbyggnad har dock skett i årets upplaga, vartill kommer att denna försetts även med fransk text mot tidigare enbart engelsk. När den nya publikationen i det följande jämföres med den gamla serien avses dennas utformning t. o. m. den 1956 utgivna nr 9.

Den nya publikationen är betydligt omfångsrikare än sina föregångare, vilka dock i gengäld utkom två gånger om året. För de länder som kunnat lämna alla de av FN begärda uppgifterna omfattar årsboken nio tabeller. Av dessa fanns egentligen endast tre med i den tidigare publikationen nämligen en tabell utvisande de totala utgifternas fördelning på olika huvudändamål såsom privat och offentlig konsumtion, investering, lagerökning och export, en tabell över de olika näringsgrenarnas bidrag till nationalprodukten samt en tabell över nationalinkomstens fördelning på inkomstelement såsom löner, företagarinkomster etc. Till dessa tabeller har nu fogats en sammanställning över avskrivningar och sparande, en över bruttoinvesteringarnas fördelning på typ av investering och på investeringssektor, en sammandragstabell över hushållens inkomster, utgifter och sparande och en mera detaljerad tabell över den privata konsumtionens fördelning på varugrupper, vidare en tabell över det offentligas inkomster och utgifter samt slutligen en över transaktionerna med utlandet.

Tabellerna har i regel sammanställts på grundval av uppgifter som de enskilda länderna lämnat direkt till FN:s statistiska kontor. Uppställningarna och de tillämpade begreppsdefinitionerna följer i princip dem som rekommenderats i FN:s »A System of National Accounts and Supporting Tables» (Studies in Methods, Series F, No. 2). Givetvis har det dock inte varit möjligt för alla länder, om ens för något, att på alla enskilda punkter anpassa sin rapportering till detta system. Så långt man känner till förekommande avvikelser har man angivit detta i noter till tabellerna. Uppgifterna avser vart och ett av åren 1950—1956. De lämnas i respektive lands valuta och vad gäller vissa av tabellerna i såväl löpande som fasta priser, varvid i senare fallet basåret varierar något från land till land även om det vanligaste året synes vara 1954. Publikationen omfattar uppgifter från 70 länder eller landområden, varvid man bl. a. lägger märke till att Östeuropa endast representeras av Ungern och Jugoslavien.

Av de länder som publikationen omfattar har endast 14 kunnat fylla i alla nio tabellerna. I den svenska redovisningen återfinnes åtta av tabellerna. Det som saknas för Sveriges del är uppgifterna om de olika näringsgrenarnas bidrag till bruttonationalprodukten, en brist som den svenska statistiken delar med endast ett fåtal andra länders. I Sverige har beräkningarna över olika näringsgrenars bidrag till nationalprodukten hittills endast utförts vid till-

fälliga specialundersökningar; planer på en komplettering av de svenska beräkningarna på denna punkt föreligger dock. Vidare konstaterar man att Sverige inte lämnar några uppgifter om avskrivningarna och således inte heller över nettonationalprodukten eller andra liknande nettobegrepp. Denna brist synes dock knappast generande när man vet vilken begreppsförvirring som råder då det gäller dessa beräkningar och deras innebörd. Man har strävat efter att i årsboken uppnå största möjliga jämförbarhet mellan olika länder med hänsyn till begrepp och definitioner. I den mån man lyckats härmed kan detta dock knappast antas gälla avskrivningsberäkningarna.

Det ligger nära till hands att jämföra den nu föreliggande FN-publikationen med OEEC:s motsvarande »Statistics of National Product and Expenditure». Denna ger mera av kommentarer till de statistiska källorna och till de avvikelser av olika slag som föreligger i förhållande till det gemensamma nationalräkenskapssystemet. Å andra sidan omfattar den endast OEEC-länderna jämte Förenta staterna och Canada och dessutom är tabellerna färre och mindre detaljerade. Sålunda ger FN-publikationen bl. a. en mera i detalj gående fördelning av investeringarna och den privata konsumtionen. Detsamma gäller uppgifterna om bruttonationalproduktens fördelning på näringsgrenar. De båda publikationerna kompletterar därför varandra i olika avseenden. Beklagligtvis föreligger vissa begreppsmässiga skillnader mellan FN:s och OEEC:s nationalräkenskapssystem vilket försvårar ett parallellt användande av dem. Att dessa skillnader på det hela taget begränsar sig till förhållanden av tämligen underordnad betydelse gör dem inte mindre besvärande och detta utan att de i någon nämnvärd grad ger ett ökat informationsvärde åt uppgifterna. Inte minst är dessa avvikelser besvärande för de uppgiftslämnande myndigheterna. Ett arbete med att rätta till detta missförhållande pågår dock för närvarande.

Genom den ökade detaljrikedomen och det synbarligen stora arbete som man inom FN liksom även från uppgiftslämnarnas sida lagt ned på att tillämpa enhetliga begrepp och definitioner har publikationen fått väsentligt ökad användbarhet i jämförelse med den gamla. Det är kanske en nödvändig men inte desto mindre en beklaglig följd av utbyggnaden att publikationen i viss mån förlorat i översiktlighet. Den innehåller nu — vid sidan om vissa inledande kommentarer till det tillämpade nationalräkenskapssystemet — enbart de individuella ländertabellerna. Man skulle till ett annat år gärna se dessa kompletterade med översiktstabeller som skulle underlätta möjligheterna att för vissa strategiska serier och relationer jämföra utvecklingen i olika länder. Det skulle också ur metodologisk synpunkt vara av stort intresse om man kunde införa något slag av översiktlig redovisning av graden av fullständighet i de olika ländernas möjligheter att lämna begärda data. Denna redovisning borde därvid helst utformas så att den samtidigt gav vissa schematiska upplysningar om de tillämpade beräkningsmetoderna.

Lennart Fastbom

Statistische Grundzahlen für zwölf europäische Länder mit einem Vergleich für die Vereinigten Staaten von Amerika und die Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken. Luxemburg [m.fl.] 1958. 100 s. (Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl, Hohe Behörde. Europäische Wirtschaftsgemeinschaft, Die Kommission. Europäische Atomgemeinschaft, Die Kommission.)

I dessa dagar då ekonomiska integrationsplaner diskuteras såväl här i Norden som i övriga delar av Europa gör sig behovet av statistisk information om de tänkbara integrerade områdena allt mer märkbart.

För Nordens vidkommande har frågan om en gemensam statistisk småskrift väckts i det nordiska rådet utan att dock ännu ha nått ett avgörande stadium.

Snabbare har man arbetat i Luxemburg och Bryssel där den europeiska kol- och stålunionens Höga Myndighet i samarbete med den europeiska ekonomiska gemenskapen och atomgemenskapen har gett ut en behändig statistisk skrift i formatet 11 × 16 cm, vars något ohanterliga titel anges ovan. Med hänsyn till de nordiska planerna på en motsvarande skrift kan Luxemburg-Bryssel-publikationen vara värd ett kort omnämnande.

De områden som behandlas är befolkning, nationalprodukt, jordbruk, industri, samfärdsel, levnadsnivå samt utrikeshandel. Av förordet framgår att ett andra häfte är under arbete vilket skall behandla utrikeshandelns struktur.

Tabellernas uppställning är mönstergill. Varje tabell omfattar en sida och länderna anges genomgående i förspalten. Först kommer de sex medlemsstaterna i kol- och stålunionen — Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Västtyskland. Så följer sex stater som enligt dr Rolf Wagenführs förord har ett speciellt intresse av ett västeuropeiskt frihandelsområde — Danmark, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige och Österrike. Slutligen anges data för Canada, Sovjetunionen och USA.

En nyhet för en statistisk skrift av denna typ är att varje tabell har försetts med några rader som kommenterar i ord den bild som siffrorna ger. På detta sätt kan personer som har motvilja eller svårigheter att läsa en statistisk tabell få en grov uppfattning om innehållet.

Sten Kruse

STATISTISK TIDSKRIFT

10 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 10 OKTOBER 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 564
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 565
Sparbankernas verksamhet länsvis år 1957 566
Konkurser och protesterade växlar 568
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 564, 570
Taxeringsutfallet år 1958 587
Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1958 590
Husdjursräkningen den 2 juni 1958 595
Rösträtten vid kommunala valen 1958 596
Beställningstrafiken med lastbil 564, 598
Vägtrafikolyckor 595, 601

CONTENTS

TABLES

Commentary 564
Local savings banks statistics, quarterly 565
Activity of local savings banks in 1957 566
Bankruptcies and protested bills 568
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 564, 570
Preliminary tax assessment data for 1958 587
Preliminary insurance statistics 590
Census of livestock: June 1958 595
The communal elections in 1958: Persons entitled to vote 596
For-hire lorry transport 564, 598
Road accidents 595, 601

†1—*581504. Stat. tidskr. 10/1958*

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Preliminära uppgifter beträffande bryggerier och vattenfabriker samt branscher tillhörande industrigrupperna jord- och stenindustri, malmbrytning och metallindustri, skogs- och träindustri och grafisk industri har lämnats i Statistisk tidskrift nr 5—9. I föreliggande nummer redovisas återstående industribranscher och grupper jämte en sammanställning över alla i vinststatistiken ingående industribranscher.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 570.

Kind of income, etc.
1 Number of wage-earners

Income
2 Gross profit from manufacturing
3 Dividends
4 Interest
5 Gross profit from other activities (forestry etc.)
6 Sundry
7 Total

Expenditure and net profit
8 Interest
9 Depreciation
10 Taxes
11 Pension funds
12 Investment reserve
13 Sundry
14 Net profit
15 Total

Gross profit account
16 Sales proceeds
17 Deducted: Production costs etc.
18 Excise duties
19 Total
20 Gross profit

Other data
21 Investments in plant and equipment
22 of which primary investments
23 Amounts immediately written off on current investments
24 Costs of maintenance and repairs
25 Inventories; variation in value
26 » ; » » volume (rough estimate)
27 Wages and salaries
28 of which wages
29 Costs of pension and pension insurance
30 Paid dividends
31 Declared dividends

Beställningstrafiken med lastbil. I biltrafiknämndens statistik för augusti 1958 redovisas en sysselsättning av 179 timmar per bil. Detta är avsevärt lägre än för augusti 1957 — 186 timmar — och ger vid handen att den nedgång i sysselsättningen, som kunde börja spåras under senare delen av 1957, i stort sett fortgår. Även inkörd frakt per bil har något fallit trots att medelbärigheten stigit från 4,98 till 5,13 ton. Likaså hade totalantalet timmar i tjänst fallit, nämligen från 3,95 milj. i augusti 1957 till 3,86 milj. i au-

(forts. sid. 595)

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0.05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter för de enskilda sparbankerna *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	30 sept. 1957°	31 mars 1958°	30 juni 1958	30 sept. 1958°
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	12 705 538	13 274 701	13 392 417	13 679 843
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	42 429	44 834	48 407	44 937
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	7 644	9 200	7 806	7 935
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks etc.*	328 870	376 156	263 554	303 957
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills etc.*	4 475	6 845	6 821	6 839
Obligationer *Bonds*	1 223 670	1 269 199	1 314 058	1 343 973
Lån *Loans*	10 934 116	11 392 587	11 582 324	11 780 289
Fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning *Advances on current account*	2 040	3 190	4 210	4 346
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	11 966 780	12 755 378	12 694 895	12 892 224
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	11 355 332	12 000 471	11 966 230	12 101 769
fria sektorn » » *other*	611 448	754 907	728 665	790 455
Upplåning *Borrowings*	11 464	7 580	34 253	21 955

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel *Withdrawals* 1 000 kr
Tredje kvartalet 1957 *3rd quarter*	1 661 425	1 442 281
Första » 1958 *1st* »	1 994 988	1 698 964
Andra » 1958 *2nd* »	1 523 248	1 584 765
Tredje » 1958 *3rd* »	1 591 154	1 394 027

Anm. Insättarnas medel vid ett kvartals början överensstämmer i regel icke med insättarnas medel vid föregående kvartals slut. Detta beror huvudsakligen dels på att förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning redovisas bland insättningar och uttag, dels även på räntekrediteringar för det eller de kvartal, som markerats med ° ovan.

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken, Sveriges jordbrukskasseförbund samt centralkassa för jordbrukskredit.

Sparbankernas verksamhet länsvis år 1957 i 1 000 kr

Län och storlek	Skulder och tillgångar enligt balansräkningen *Liabilities and assets*								
	Insättarnas medel på sparbanks- och överinsättningsräkning *Deposits, savings accounts*			Insättarnas medel på andra räkningar *Deposits, other*	Egna fonder *Capital*	Övriga skulder *Other liabilities*	Summa förvaltade medel *Total balance*	Kassa och likvida bankmedel *Cash and due from banks at sight*	Bundna bankmedel *Due from banks at notice*
	Insättningar *Deposits made*	Uttagningar *Withdrawals*	Behållning vid årets slut *Funds as at Dec. 31*						
Stockholms stad	267 586	236 075	956 966	2 365	31 698	2 298	993 327	13 243	—
Stockholms län	181 893	171 645	346 548	6 128	13 016	1 000	366 692	4 382	—
Uppsala län	180 013	172 461	338 287	1 104	11 201	6 319	356 911	3 662	—
Södermanlands län	170 916	159 289	404 376	2 305	14 087	1 846	422 614	7 898	—
Östergötlands län	277 881	261 838	642 885	3 536	24 844	5 026	676 291	13 397	45
Jönköpings län	238 126	216 007	662 142	3 411	22 624	1 252	689 429	21 567	220
Kronobergs län	106 943	94 559	393 557	1 150	12 835	462	408 004	15 585	350
Kalmar län	217 651	205 998	477 890	2 204	17 297	654	498 045	25 513	3 014
Gotlands län	15 734	14 559	47 971	68	2 807	41	50 887	1 792	—
Blekinge län	85 906	77 453	275 649	935	11 657	842	289 083	10 453	—
Kristianstads län	210 708	195 827	712 946	2 729	34 173	1 995	751 843	32 365	286
Malmöhus län	934 236	860 700	2 021 827	10 650	94 185	4 891	2 131 553	63 461	—
Hallands län	125 658	118 569	397 733	1 085	15 369	246	414 433	12 159	—
Göteb. o. Bohus län	332 829	308 885	1 050 752	6 601	45 653	2 410	1 105 416	10 074	6
Älvsborgs län	203 862	179 862	581 828	2 285	20 369	1 809	606 291	10 568	—
Skaraborgs län	188 849	169 626	511 780	2 496	19 554	2 565	536 395	17 057	—
Värmlands län	142 014	128 770	389 226	1 401	12 265	899	403 791	8 864	—
Örebro län	156 240	140 247	487 247	903	17 919	1 667	507 736	14 639	100
Västmanlands län	126 085	113 855	359 176	1 894	13 157	1 033	375 260	7 713	—
Kopparbergs län	130 954	110 388	390 078	589	13 164	1 672	405 503	11 884	25
Gävleborgs län	150 356	132 076	364 158	1 832	14 509	2 356	382 855	12 984	—
Västernorrlands län	78 908	71 493	180 559	763	6 012	1 070	188 404	4 828	—
Jämtlands län	33 630	32 190	108 144	590	5 019	419	114 172	639	—
Västerbottens län	64 969	54 734	181 022	126	5 005	692	186 845	2 226	—
Norrbottens län	39 967	34 884	119 302	183	4 356	266	124 107	4 019	3 087
Storleksgrupper efter insättarbehållning									
I T. o. m. 1 000	2 522	2 549	17 977	13	1 226	34	19 250	1 367	—
II 1 000— 2 000	7 591	6 658	37 037	—	2 286	64	39 387	2 959	45
III 2 000— 5 000	86 252	74 997	323 737	921	14 470	641	339 769	22 032	707
IV 5 000— 10 000	226 271	207 847	736 164	3 596	29 296	1 832	770 888	41 755	531
V 10 000— 20 000	312 694	285 696	907 950	4 342	33 683	2 900	948 875	44 220	—
VI 20 000— 50 000	867 843	799 713	2 276 914	10 871	94 860	5 755	2 388 400	82 985	3 077
VII 50 000—100 000	1 009 445	926 733	2 507 150	11 265	99 196	9 130	2 626 741	63 782	2 773
VIII Över 100 000	2 149 296	1 957 797	5 595 120	26 325	207 758	23 374	5 852 577	71 872	—
Summa år 1957	4 661 914	4 261 990	12 402 049	57 333	482 775	43 730	12 985 887	330 972	7 133
» » 1956	3 779 075	3 426 520	11 477 603	31 243	468 292	31 681	12 008 819	260 873	11 046

Activity of local savings banks

Obligationer *Bonds*	Lån och utnyttjade krediter i checkräkning *Loans*	Övriga tillgångar *Other assets*	Därav fordringar på grund av beviljad kredit i checkräkning	Av lån och utnyttjade krediter i checkräkning utgjorde [1]							Lån mot borgen
				Statsgaranterade lån	Kommunlån och kommungaranterade lån	Lån mot pant av fullgoda obligationer	Lån mot inteckning				
							i jordbruksfastighet	i andra fastigheter	i tomträtt	jämte borgen	
103 138	841 246	35 700	—	13 986	173 134	816	3 209	525 433	121 776	7 330	11 575
37 620	313 840	10 850	73	3 383	39 848	1 304	12 398	241 098	6 436	2 954	4 152
32 238	314 277	6 734	74	10 963	37 943	952	21 002	208 402	90	26 011	8 348
38 243	366 272	10 201	92	4 312	33 539	2 487	37 860	266 570	8 375	6 633	5 936
59 221	587 688	15 940	164	4 067	48 174	6 681	53 990	419 301	9 303	18 497	25 944
61 054	589 774	16 814	498	5 227	37 304	4 318	63 142	409 154	15 515	28 679	26 407
39 540	344 645	7 884	44	6 490	33 090	2 153	49 215	220 733	1	9 256	23 451
47 923	407 951	13 644	65	4 211	24 123	5 928	50 498	273 096	334	21 739	26 660
3 398	44 365	1 332	—	556	2 252	466	7 087	27 035	—	1 304	5 346
23 886	246 641	8 103	65	5 001	17 261	3 189	25 277	167 009	265	11 185	18 234
64 004	633 330	21 858	265	16 281	24 865	7 498	125 436	338 563	8 474	49 571	60 228
211 535	1 797 535	59 022	397	26 409	83 611	27 944	187 740	1 111 430	199 017	73 748	74 171
38 337	356 746	7 191	20	6 846	24 317	4 123	53 852	222 038	11 122	19 998	14 302
85 573	988 152	21 611	199	4 661	58 863	3 010	20 616	635 488	236 703	9 968	27 016
60 485	521 913	13 325	150	8 993	47 010	6 386	45 496	364 632	16 405	15 960	15 686
57 674	449 222	12 442	178	10 566	52 316	4 939	63 357	279 392	1 916	18 446	18 260
43 574	343 765	7 588	—	2 922	26 990	4 952	26 238	247 928	21 940	3 757	8 308
46 552	430 585	15 860	16	3 570	34 811	2 515	31 672	303 158	29 074	17 186	10 089
30 571	327 954	9 022	10	4 809	31 432	1 037	37 078	230 012	10 691	5 504	6 663
38 700	348 386	6 508	59	2 562	35 702	3 141	19 931	272 290	2 852	4 787	7 530
33 682	327 529	8 660	36	2 537	35 628	2 422	14 135	247 441	11 103	6 677	6 379
14 326	161 916	7 334	4	2 236	11 473	1 452	9 636	129 726	—	3 709	3 682
9 168	99 344	5 021	71	2 924	6 131	730	12 633	66 365	706	7 263	2 325
14 383	165 873	4 363	—	6 115	13 117	1 570	22 415	116 881	66	2 318	3 567
9 449	103 863	3 689	35	2 199	5 812	1 354	13 594	62 336	728	8 524	9 236
650	16 735	498	—	142	1 135	33	4 506	5 348	—	1 067	4 501
1 336	33 962	1 085	—	595	1 461	182	9 178	13 012	1	2 301	7 194
26 602	281 522	8 906	10	7 654	13 729	2 761	70 402	130 215	785	16 767	38 319
71 539	635 647	21 416	362	13 464	37 067	6 789	136 116	324 681	2 371	36 565	76 360
92 463	789 423	22 769	550	12 567	59 060	9 639	127 053	457 625	1 454	47 209	73 074
224 612	2 010 651	67 075	374	33 239	133 163	28 012	249 114	1 358 569	24 965	87 395	89 084
253 149	2 238 752	68 285	731	36 023	199 129	23 337	232 920	1 569 705	28 678	87 907	59 362
533 923	5 106 120	140 662	488	58 142	494 002	30 614	178 218	3 526 356	654 638	101 793	75 601
1 204 274	11 112 812	330 696	2 515	161 826	938 746	101 367	1007507	7 385 511	712 892	381 004	423 495
1 131 524	10 327 218	278 158	1 560	144 989	829 105	117 106	949 833	6 798 473	607 411	420 261	455 933

[1] Nominella värdet.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Sept.	105	8	1 073	466	628	167	2 334	572	201	93
Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855.4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249.4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868.9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567.7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054,2	13 574.9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
265,9	349,3	1 336,6	2 712,0	4 663,8	1 229,1	255.1	409,1	1956 Sept.
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179.7	Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597.8	412,3	230.8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199.0	239,6	997.2	1 206,7	2 642,5	637.9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511.5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193.1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911.5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100.3	1 084.4	2 578,0	518.8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235.9	1 183,0	2 539.6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251.9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kvarnar (9 företag) *Flour mills*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	1 150	1 110	— 40	— 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,8	6,4	— 0,3	— 5
3 Utdelning å aktier och andelar	0,3	0,4	+ 0,1	+ 44
4 Räntor	0,3	0,6	+ 0,3	+ 112
5 Överskott å annan rörelse	0,4	0,6	+ 0,2	+ 42
6 Övriga intäkter	0,3	0,1	— 0,2	— 60
7 Summa	8,0	8,1	+ 0,1	+ 1
Kostnader och vinst				
8 Räntor	1,3	1,4	+ 0,1	+ 9
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	4,6	4,3	— 0,3	— 7
10 Skatter samt investeringsavgift	1,1	1,2	+ 0,1	+ 8
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,0	0,0	—	—
12 Avsättningar till investeringsfonder	0,1	—	— 0,1	— 100
13 Övriga kostnader	0,1	0,0	— 0,0	— 4
14 Redovisad vinst	0,8	1,1	+ 0,3	+ 37
15 Summa	8,0	8,1	+ 0,1	+ 1
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	244,9	255,3	+ 10,4	+ 4
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	222,9	232,2	+ 9,2	+ 4
18 Varuskatter	15,2	16,7	+ 1,5	+ 10
19 Summa avgående poster	238,1	248,9	+ 10,7	+ 5
20 Bruttovinst	6,8	6,4	— 0,3	— 5
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	5,1	2,5	— 2,7	— 52
22 Därav egentlig investering	5,1	2,5	— 2,7	— 52
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 33)
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,7	2,6	— 0,1	— 2
25 Lagervärdeförändring	+ 2,3	— 4,2	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	+ 3,2	+ 1,3	.	.
27 Lön till anställda	16,2	16,2	— 0,0	— 0
28 Därav till industriarbetare	11,2	11,2	— 0,0	— 0
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,9	1,0	+ 0,1	+ 5
30 Betald utdelning	1,0	0,9	— 0,1	— 6
31 Beslutad utdelning	0,9	0,7	— 0,2	— 26

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Bageriindustri (20 företag) *Bakeries*				Choklad- och konfektindustri (17 företag) *Manufacture of chocolate and sugar confectionery*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
2 763	2 898	+ 135	+ 5	2 692	2 626	− 66	− 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,6	7,0	+ 1,4	+ 25	4,3	5,1	+ 0,8	+ 18	2
0,1	0,1	+ 0,0	+ 3	0,2	0,2	− 0,0	− 6	3
0,5	0,4	− 0,1	− 18	0,3	0,4	+ 0,1	+ 24	4
0,1	0,2	+ 0,0	+ 6	0,5	0,5	+ 0,0	+ 4	5
0,3	[1] 4,4	+ 4,1	[2] —	0,2	0,2	− 0,0	− 9	6
6,6	12,0	+ 5,4	+ 82	5,5	6,4	+ 0,9	+ 16	7
1,2	1,5	+ 0,4	+ 34	2,0	2,0	− 0,1	− 3	8
3,6	4,0	+ 0,4	+ 12	2,5	2,8	+ 0,2	+ 10	9
1,1	1,4	+ 0,3	+ 31	0,4	0,5	+ 0,2	+ 42	10
0,2	2,9	+ 2,7	[2] —	0,1	0,8	+ 0,7	[2] —	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,2	0,4	+ 0,2	+ 108	0,3	0,2	− 0,0	− 17	13
0,4	1,8	[3] + 1,4	[3] + 343	0,3	0,1	− 0,1	− 56	14
6,6	12,0	+ 5,4	+ 82	5,5	6,4	+ 0,9	+ 16	15
177,7	190,7	+ 13,0	+ 7	214,0	219,2	+ 5,2	+ 2	16
166,1	177,1	+ 11,0	+ 7	144,2	144,6	+ 0,3	+ 0	17
6,0	6,6	+ 0,6	+ 10	65,5	69,5	+ 4,1	+ 6	18
172,1	183,7	+ 11,6	+ 7	209,7	214,1	+ 4,4	+ 2	19
5,6	7,0	+ 1,4	+ 25	4,3	5,1	+ 0,8	+ 18	20
4,4	6,9	+ 2,5	+ 56	4,5	3,2	− 1,3	− 29	21
4,4	6,9	+ 2,6	+ 59	4,5	3,2	− 1,3	− 30	22
0,0	0,0	− 0,0	− 26	0,2	0,4	+ 0,2	+ 77	23
5,7	5,5	− 0,2	− 4	3,0	3,1	+ 0,1	+ 5	24
+ 4,2	+ 2,0	.	.	− 3,5	− 2,0	.	.	25
+ 4,6	− 2,5	.	.	− 0,8	− 0,7	.	.	26
38,7	41,5	+ 2,9	+ 7	32,7	34,8	+ 2,1	+ 6	27
28,6	30,6	+ 2,0	+ 7	19,6	20,5	+ 0,9	+ 5	28
0,6	0,6	− 0,0	− 3	1,3	1,4	+ 0,1	+ 5	29
0,2	0,3	+ 0,0	+ 13	0,4	0,3	− 0,1	− 16	30
0,3	0,3	− 0,0	− 5	0,3	0,3	—	—	31

[1] I samband med fusion redovisar ett av företagen en vinst av engångskaraktär å 4,1 milj. kr. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt. — [3] Jfr not 1.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Mejeriindustri (23 företag)[1] *Manufacture of dairy products*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	3 617	3 608	− 9	− 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	20,8	21,7	+ 0,9	+ 4
3	Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,3	+ 0,2	+316
4	Räntor	2,9	3,2	+ 0,3	+ 10
5	Överskott å annan rörelse	0,3	0,3	+ 0,1	+ 18
6	Övriga intäkter	1,3	1,2	− 0,1	− 7
7	Summa	25,3	26,7	+ 1,3	+ 5
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	2,8	3,2	+ 0,4	+ 13
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	17,0	17,5	+ 0,5	+ 3
10	Skatter samt investeringsavgift	3,1	3,7	+ 0,6	+ 19
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	1,2	0,8	− 0,4	− 35
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,3	0,9	+ 0,6	+207
14	Redovisad vinst	1,0	0,6	− 0,3	− 35
15	Summa	25,3	26,7	+ 1,3	+ 5
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	[2] 1 164,9	[2] 1 176,0	+ 11,1	+ 1
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 142,9	1 152,8	+ 9,9	+ 1
18	Varuskatter	1,1	1,5	+ 0,4	+ 32
19	Summa avgående poster	1 144,1	1 154,3	+ 10,2	+ 1
20	Bruttovinst	20,8	21,7	+ 0,9	+ 4
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	29,5	27,6	− 1,9	− 6
22	Därav egentlig investering	28,0	27,1	− 0,9	− 3
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,5	0,0	− 0,5	− 99
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	13,4	13,3	− 0,1	− 1
25	Lagervärdeförändring	− 1,0	+ 0,3	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,3	+ 0,1	.	.
27	Lön till anställda	82,5	85,1	+ 2,6	+ 3
28	Därav till industriarbetare	35,1	36,4	+ 1,3	+ 4
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,9	3,7	− 0,1	− 3
30	Betald utdelning	0,1	0,1	—	—
31	Beslutad utdelning	0,1	0,1	—	—

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. Förmedlade leveranstillägg, producent- och kontantbidrag ingår icke i redovisningen. — [2] Nettointäkten av statliga och interna bidrag minus erlagda avgifter utgjorde 46,2 milj. kr år 1956 och 37,7 milj. kr år 1957.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Slakteriindustri (28 företag)[1] *Slaughtering and manufacture of meat products*				Konservindustri (18 företag) *Canning and preserving of fish, etc.*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
4 804	4 686	− 118	− 2	2 375	2 411	+ 36	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
16,5	19,4	+ 2,9	+ 18	7,0	6,5	− 0,5	− 6	2
0,1	1,0	+ 0,9	(+602)	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 33)	3
1,6	2,0	+ 0,4	+ 26	0,2	0,2	+ 0,0	+ 14	4
0,2	0,1	− 0,0	− 20	0,1	0,1	+ 0,0	+ 19	5
0,9	0,6	− 0,3	− 37	0,1	0,1	+ 0,0	+ 9	6
19,3	23,1	+ 3,8	+ 20	7,3	6,9	− 0,4	− 6	7
2,3	2,5	+ 0,2	+ 10	1,4	1,9	+ 0,5	+ 33	8
9,5	10,9	+ 1,5	+ 15	2,9	2,5	− 0,4	− 14	9
3,7	4,2	+ 0,5	+ 15	1,7	1,5	− 0,2	− 13	10
1,7	1,9	+ 0,2	+ 12	0,2	0,1	− 0,1	− 63	11
—	0,1	+ 0,1	.	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 140)	12
0,9	1,8	+ 0,9	+103	0,1	0,1	− 0,1	− 56	13
1,3	1,7	+ 0,4	+ 31	0,9	0,8	− 0,1	− 12	14
19,3	23,1	+ 3,8	+ 20	7,3	6,9	− 0,4	− 6	15
1 457,4	1 511,0	+ 53,6	+ 4	126,8	126,2	− 0,5	− 0	16
1 424,3	1 468,3	+ 44,0	+ 3	119,6	119,5	− 0,1	− 0	17
[2] 16,6	[2] 23,3	+ 6,7	+ 40	0,2	0,2	− 0,0	− 12	18
1 440,9	1 491,6	+ 50,7	+ 4	119,8	119,7	− 0,1	− 0	19
16,5	19,4	+ 2,9	+ 18	7,0	6,5	− 0,5	− 6	20
23,5	15,5	− 8,0	− 34	5,4	3,8	− 1,6	− 30	21
22,9	14,9	− 8,1	− 35	4,5	3,7	− 0,8	− 17	22
0,2	0,3	+ 0,1	+ 82	0,0	—	− 0,0	− 100	23
8,3	7,6	− 0,7	− 8	2,4	2,3	− 0,1	− 3	24
− 9,1	+ 3,1	.	.	+ 8,6	+ 3,5	.	.	25
− 7,1	+ 3,2	.	.	+ 7,4	− 0,2	.	.	26
94,1	99,4	+ 5,3	+ 6	22,9	24,3	+ 1,3	+ 6	27
45,9	48,5	+ 2,6	+ 6	16,7	17,4	+ 0,7	+ 4	28
1,6	1,6	− 0,0	− 1	0,5	0,5	—	—	29
0,3	0,2	− 0,0	− 11	0,6	0,6	—	—	30
0,2	0,3	+ 0,0	+ 1	0,6	0,6	—	—	31

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. — [2] Slaktdjursavgifter.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Annan livsmedelsind. (även spritfabriker) samt komb. företag (18 företag)[1] *Other food industries incl. enterprises comb. different food ind. branches*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	7 855	7 811	— 44	— 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	88,7	139,5	+ 50,9	+ 57
3	Utdelning å aktier och andelar	1,5	2,0	+ 0,6	+ 38
4	Räntor	7,6	10,4	+ 2,9	+ 38
5	Överskott å annan rörelse	1,3	2,1	+ 0,7	+ 55
6	Övriga intäkter	3,4	3,4	+ 0,1	+ 2
7	Summa	102,4	157,4	+ 55,1	+ 54
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	7,3	8,8	+ 1,5	+ 21
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	24,3	26,5	+ 2,1	+ 9
10	Skatter samt investeringsavgift	25,1	58,3	+ 33,2	+132
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	8,1	11,1	+ 3,0	+ 37
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	4,0	6,6	+ 2,6	+ 66
14	Redovisad vinst	33,5	46,2	+ 12,6	+ 38
15	Summa	102,4	157,4	+ 55,1	+ 54
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	3 036,6	3 253,5	+216,9	+ 7
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 187,9	1 192,0	+ 4,0	+ 0
18	Varuskatter	1 760,0	1 922,0	+162,0	+ 9
19	Summa avgående poster	2 947,9	3 114,0	+166,1	+ 6
20	Bruttovinst	88,7	139,5	+ 50,9	+ 57
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	34,1	39,5	+ 5,4	+ 16
22	Därav egentlig investering	33,0	38,3	+ 5,3	+ 16
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,5	0,5	+ 0,0	+ 9
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	31,0	37,3	+ 6,3	+ 20
25	Lagervärdeförändring	— 5,0	+ 24,6	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 8,2	+ 2,8	.	.
27	Lön till anställda	116,5	124,2	+ 7,7	+ 7
28	Därav till industriarbetare	72,7	75,2	+ 2,6	+ 4
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	12,6	13,8	+ 1,1	+ 9
30	Betald utdelning	13,8	13,6	— 0,2	— 2
31	Beslutad utdelning	13,6	15,6	+ 2,1	+ 15

[1] AB Svenska Tobaksmonopolet och AB Vin- o. Spritcentralen ingår i denna bransch.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Livsmedelsindustri; samtliga branscher (166 företag)[1] *Total food manufacturing industries*				Ylleindustri (28 företag) *Wool industry*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
29 557	29 241	— 316	— 1	4 568	4 579	+ 11	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
176,7	239,2	+ 62,5	+ 35	12,8	15,6	+ 2,8	+ 22	2
11,1	11,1	+ 0,0	+ 0	0,2	0,3	+ 0,1	+ 28	3
15,0	19,5	+ 4,5	+ 30	0,6	0,8	+ 0,2	+ 27	4
3,7	4,7	+ 1,0	+ 27	0,4	0,3	— 0,1	— 20	5
7,3	13,0	+ 5,7	+ 78	0,7	0,9	+ 0,2	+ 32	6
213,8	287,6	+ 73,7	+ 34	14,7	17,8	+ 3,1	+ 21	7
20,6	24,0	+ 3,4	+ 16	2,7	3,1	+ 0,4	+ 15	8
76,0	79,8	+ 3,8	+ 5	4,5	4,9	+ 0,5	+ 10	9
43,9	83,1	+ 39,2	+ 89	3,6	5,1	+ 1,5	+ 41	10
13,9	19,8	+ 5,9	+ 43	0,8	0,9	+ 0,2	+ 23	11
0,1	0,1	+ 0,0	+ 7	0,6	0,9	+ 0,3	+ 42	12
7,7	12,4	+ 4,7	+ 61	1,1	0,9	— 0,2	— 18	13
51,7	68,4	+ 16,7	+ 32	1,5	2,1	+ 0,6	+ 37	14
213,8	287,6	+ 73,7	+ 34	14,7	17,8	+ 3,1	+ 21	15
6 727,8	7 043,6	+ 315,7	+ 5	176,1	187,2	+ 11,1	+ 6	16
4 588,4	4 673,7	+ 85,3	+ 2	163,3	171,6	+ 8,3	+ 5	17
1 962,7	2 130,6	+ 167,9	+ 9	0,1	0,1	+ 0,0	+ 3	18
6 551,1	6 804,4	+ 253,2	+ 4	163,3	171,6	+ 8,3	+ 5	19
176,7	239,2	+ 62,5	+ 35	12,8	15,6	+ 2,8	+ 22	20
124,6	111,8	— 12,8	— 10	5,3	4,8	— 0,5	— 9	21
117,1	108,4	— 8,6	— 7	5,0	4,6	— 0,4	— 8	22
2,7	2,8	+ 0,1	+ 3	0,1	0,0	— 0,1	— 86	23
75,2	78,7	+ 3,5	+ 5	3,4	3,8	+ 0,4	+ 12	24
+ 1,2	+ 28,4	.	.	— 1,3	+ 5,7	.	.	25
+ 22,0	+ 4,5	.	.	— 5,0	— 1,3	.	.	26
471,4	493,6	+ 22,3	+ 5	49,5	51,6	+ 2,1	+ 4	27
276,0	285,4	+ 9,4	+ 3	35,9	37,8	+ 1,8	+ 5	28
25,5	26,7	+ 1,2	+ 5	1,5	1,7	+ 0,2	+ 12	29
29,6	28,2	— 1,4	— 5	1,6	1,5	— 0,1	— 7	30
28,2	31,2	+ 3,0	+ 11	1,5	1,4	— 0,1	— 5	31

[1] Den i gruppen ingående branschen bryggerier och vattenfabriker har redovisats i Stat. tidskr. nr 5.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika *slag av intäkter*, kostnader m. m.	*Bomullsindustri (18 företag)* *Cotton industry*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	7 978	7 695	− 283	− 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	20,6	25,0	+ 4,4	+ 21
3	Utdelning å aktier och andelar	2,7	3,3	+ 0,5	+ 19
4	Räntor	1,0	1,1	+ 0,1	+ 14
5	Överskott å annan rörelse	0,9	1,0	+ 0,0	+ 3
6	Övriga intäkter	1,7	1,1	− 0,6	− 33
7	Summa	26,9	31,4	+ 4,5	+ 17
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	3,2	3,5	+ 0,3	+ 10
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	9,6	8,1	− 1,5	− 16
10	Skatter samt investeringsavgift	2,2	3,4	+ 1,2	+ 54
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,8	8,5	+ 3,6	+ 75
12	Avsättningar till investeringsfonder	0,9	1,5	+ 0,6	+ 71
13	Övriga kostnader	0,6	1,1	+ 0,5	+ 87
14	Redovisad vinst	5,6	5,3	− 0,3	− 5
15	Summa	26,9	31,4	+ 4,5	+ 17
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	275,6	290,9	+ 15,2	+ 6
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	254,9	265,7	+ 10,7	+ 4
18	Varuskatter	0,2	0,2	+ 0,1	+ 53
19	Summa avgående poster	255,1	265,9	+ 10,8	+ 4
20	Bruttovinst	20,6	25,0	+ 4,4	+ 21
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	7,6	7,7	+ 0,1	+ 1
22	Därav egentlig investering	7,5	7,6	+ 0,1	+ 2
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	—	− 0,0	− 100
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,7	5,4	+ 0,7	+ 16
25	Lagervärdeförändring	+ 2,8	+ 9,1	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	− 3,4	+ 0,6	.	.
27	Lön till anställda	80,5	82,5	+ 2,1	+ 3
28	Därav till industriarbetare	61,4	62,6	+ 1,2	+ 2
29	Av företagen erlagda pens. och pens.prem.	1,8	2,4	+ 0,6	+ 34
30	Betald utdelning	4,2	4,1	− 0,1	− 2
31	Beslutad utdelning	4,1	4,2	+ 0,1	+ 2

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Trikåfabriker (30 företag) *Knitting mills*				Beklädnadssömnad (139 företag) *Manufacture of wearing apparel*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
3 481	3 493	+ 12	+ 0	19 011	18 519	— 492	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
8,7	9,0	+ 0,3	+ 3	20,8	19,9	— 0,9	— 4	2
0,0	0,0	— 0,0	— 3	0,2	0,2	— 0.1	— 33	3
0,2	0,2	— 0,0	— 8	1,9	2,2	+ 0,3	+ 18	4
0,1	0,2	+ 0,0	+ 11	0,3	0,5	+ 0,2	+ 69	5
0,3	0,3	+ 0,1	+ 19	1,9	1,9	+ 0,1	+ 4	6
9,4	9,8	+ 0,3	+ 4	25,1	24,7	— 0,4	— 1	7
1,3	1,4	+ 0,1	+ 6	8,0	8,8	+ 0,9	+ 11	8
5,2	4,9	— 0,3	— 6	5,8	5,7	— 0,1	— 2	9
1,5	1,9	+ 0,4	+ 31	4,3	3,5	— 0,7	— 17	10
0,0	0,1	+ 0,1	(+ 814)	0,6	1,3	+ 0,7	+131	11
0,0	—	— 0,0	— 100	0,3	0,8	+ 0,5	+167	12
0,3	0,2	— 0,1	— 26	3,2	2,6	— 0,6	— 19	13
1,1	1,2	+ 0,1	+ 11	3,0	1,9	— 1,0	— 35	14
9,4	9,8	+ 0,3	+ 4	25,1	24,7	— 0,4	— 1	15
115,4	123,6	+ 8,2	+ 7	602,8	602,5	— 0,3	— 0	16
106,7	114,5	+ 7,9	+ 7	582,0	582,7	+ 0,6	+ 0	17
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 325)	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 56)	18
106,7	114,5	+ 7,9	+ 7	582,0	582,7	+ 0,6	+ 0	19
8,7	9,0	+ 0,3	+ 3	20,8	19,9	— 0,9	— 4	20
5,0	2,4	— 2,6	— 52	6,4	7,1	+ 0.7	+ 10	21
4,8	2,3	— 2,6	— 53	5,9	6,1	+ 0.3	+ 4	22
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 250)	0,2	0,1	— 0,1	— 46	23
1,5	1,7	+ 0,2	+ 17	3,0	3,1	+ 0,1	+ 4	24
— 1,3	+ 2,4	.	.	— 0,1	+ 5,2	.	.	25
— 1,9	+ 3,6	.	.	— 1,3	+ 4,2	.	.	26
35,3	37,1	+ 1,8	+ 5	192,9	197,9	+ 5,1	+ 3	27
25,0	26,1	+ 1,1	+ 5	128,9	131.3	+ 2,4	+ 2	28
0,5	0,5	— 0,0	— 8	2,6	2,9	+ 0.2	+ 9	29
0,2	0,2	— 0,1	— 29	1,3	1,2	— 0,1	— 6	30
0,2	0,2	— 0,0	— 4	1,2	1,0	— 0,2	— 14	31

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Linne-, hamp- och juteindustri (10 företag) *Linen, hemp and jute industries*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	3 648	3 614	— 34	— 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	6,1	8,4	+ 2,3	+ 38
3 Utdelning å aktier och andelar	0,3	0,5	+ 0,2	+ 52
4 Räntor	0,3	0,4	+ 0,0	+ 13
5 Överskott å annan rörelse	0,3	0,2	— 0,0	— 8
6 Övriga intäkter	[1] 0,7	[1] 4,2	+ 3,6	+ 510
7 Summa	7,7	13,8	+ 6,0	+ 78
Kostnader och vinst				
8 Räntor	1,0	1,0	— 0,0	— 0
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	4,1	3,6	— 0,4	— 11
10 Skatter samt investeringsavgift	1,2	0,4	— 0,8	— 66
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	—	4,0	+ 4,0	·
12 Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13 Övriga kostnader	[1] 0,7	[1] 3,5	+ 2,8	+ 429
14 Redovisad vinst	0,9	1,3	+ 0,4	+ 50
15 Summa	7,7	13,8	+ 6,0	+ 78
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	142,4	156,4	+ 14,0	+ 10
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	136,3	148,0	+ 11,7	+ 9
18 Varuskatter	0,0	0,0	+ 0,0	+ 12
19 Summa avgående poster	136,3	148,0	+ 11,7	+ 9
20 Bruttovinst	6,1	8,4	+ 2,3	+ 38
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	3,5	4,0	+ 0,5	+ 13
22 Därav egentlig investering	3,5	4,0	+ 0,5	+ 14
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	3,5	3,6	+ 0,1	+ 1
25 Lagervärdeförändring	— 1,7	+ 1,9	·	·
26 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,4	+ 1,0	·	·
27 Lön till anställda	35,5	37,5	+ 2,0	+ 6
28 Därav till industriarbetare	27,7	29,1	+ 1,4	+ 5
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,1	1,1	+ 0,0	+ 4
30 Betald utdelning	1,2	1,3	+ 0,1	+ 6
31 Beslutad utdelning	1,3	1,5	+ 0,2	+ 16

[1] Härav koncernbidrag 1956 0,6 milj. kr 1957 3,4 milj. kr.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan textilindustri (48 företag) *Other manufacture of textile goods*				Kombinerad textilindustri (8 företag) *Enterprises combining different textile products manufactures*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
5 668	5 620	− 48	− 1	6 777	6 244	− 533	− 8	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
15,1	16,8	+ 1,7	+ 11	11,0	17,8	+ 6,8	+ 62	2
0,2	0,2	+ 0,0	+ 5	0,7	0,2	− 0,5	− 73	3
0,7	0,7	+ 0,0	+ 5	1,4	1,7	+ 0,3	+ 22	4
0,1	0,1	− 0,0	− 11	0,0	—	− 0,0	− 100	5
0,9	0,9	+ 0,0	+ 0	0,6	2,3	+ 1,7	+ 286	6
17,0	18,7	+ 1,7	+ 10	13,7	22,1	+ 8,3	+ 61	7
3,6	4,0	+ 0,4	+ 11	3,2	3,3	+ 0,1	+ 5	8
9,3	10,8	+ 1,5	+ 16	4,1	3,9	− 0,2	− 5	9
1,8	1,5	− 0,3	− 16	2,6	4,7	+ 2,1	+ 78	10
0,0	0,8	+ 0,8	[1] —	—	1,2	+ 1,2	.	11
0,1	0,1	+ 0,1	+139	0,1	4.4	+ 4,3	[1] —	12
1,2	0,5	− 0,7	− 58	1,5	0,2	− 1,3	− 86	13
1,0	0,9	− 0,1	− 5	2,3	4,4	+ 2,1	+ 91	14
17,0	18,7	+ 1,7	+ 10	13,7	22,1	+ 8,3	+ 61	15
233,7	251,7	+ 18,1	+ 8	222,7	227,6	+ 5,0	+ 2	16
218,4	234,4	+ 16,1	+ 7	211,5	209,6	− 1,9	− 1	17
0,2	0,5	+ 0,3	+188	0,1	0,2	+ 0,0	+ 24	18
218,5	234,9	+ 16,4	+ 8	211,6	209,8	− 1,9	− 1	19
15,1	16,8	+ 1,7	+ 11	11,0	17,8	+ 6,8	+ 62	20
8,8	4,0	− 4,8	− 54	4,0	3,6	− 0,4	− 10	21
8,8	3,8	− 4,9	− 56	3,9	3,6	− 0,3	− 8	22
0,0	0,0	− 0,0	− 93	0,0	0,0	− 0,0	− 3	23
7,1	7,1	+ 0,0	+ 0	4,0	4,3	+ 0.3	+ 8	24
− 1,2	+ 2,5	.	.	− 7,2	+ 9,5	.	.	25
− 2,4	+ 4,3	.	.	− 15,6	+ 0,2	.	.	26
67,8	71,4	+ 3,6	+ 5	69,0	67,6	− 1,4	− 2	27
45,0	48,5	+ 3,4	+ 8	48,4	47,5	− 0,9	− 2	28
1,6	1,6	− 0,0	− 0	4,0	3,5	− 0,5	− 14	29
1,4	1,0	− 0,4	− 26	1,6	1,6	—	—	30
1,0	1,1	+ 0,1	+ 8	1,6	1,7	+ 0,1	+ 8	31

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Textil- och beklädnadsindustri; samtliga branscher (281 företag) *Total manufacture of textiles, apparel and made-up textile goods*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	51 131	49 764	−1 367	− 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	95,1	112,5	+ 17,4	+ 18
3 Utdelning å aktier och andelar	4,4	4,6	+ 0,2	+ 5
4 Räntor	6,2	7,2	+ 1,0	+ 16
5 Överskott å annan rörelse	2,2	2,3	+ 0,1	+ 5
6 Övriga intäkter	6,7	11,7	+ 5,0	+ 75
7 Summa	114,6	138,3	+ 23,7	+ 21
Kostnader och vinst				
8 Räntor	22,9	25,1	+ 2,2	+ 10
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	42,5	41,9	− 0,6	− 1
10 Skatter samt investeringsavgift	17,1	20,6	+ 3,4	+ 20
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,2	16,8	+ 10,6	+ 172
12 Avsättningar till investeringsfonder	2,0	7,8	+ 5,8	+ 296
13 Övriga kostnader	8,6	9,0	+ 0,4	+ 5
14 Redovisad vinst	15,4	17,2	+ 1,9	+ 12
15 Summa	114,6	138,3	+ 23,7	+ 21
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	1 768,7	1 839,9	+ 71,3	+ 4
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 673,0	1 726,5	+ 53,5	+ 3
18 Varuskatter	0,5	1,0	+ 0,4	+ 81
19 Summa avgående poster	1 673,6	1 727,4	+ 53,9	+ 3
20 Bruttovinst	95,1	112,5	+ 17,4	+ 18
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	40,6	33,6	− 7,0	− 17
22 Därav egentlig investering	39,4	32,0	− 7,4	− 19
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,3	0,1	− 0,2	− 55
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	27,2	29,1	+ 1,9	+ 7
25 Lagervärdeförändring	− 9,9	+ 36,3	.	.
26 Uppskattad lagervolymförändring	− 30,1	+ 12,6	.	.
27 Lön till anställda	530,4	545,7	+ 15,3	+ 3
28 Därav till industriarbetare	372,4	382,9	+ 10,5	+ 3
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	13,1	13,6	+ 0,5	+ 4
30 Betald utdelning	11,4	10,8	− 0,6	− 6
31 Beslutad utdelning	10,8	11,0	+ 0,2	+ 2

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Skoindustri (43 företag) *Manufacture of footwear*				Gummivarufabriker (9 företag) *Manufacture of rubber products*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
4 502	4 626	+ 124	+ 3	7 418	7 332	− 86	− 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,9	6,3	+ 0,5	+ 8	44,1	44,6	+ 0,5	+ 1	2
0,4	0,4	+ 0,0	+ 7	0,3	0,7	+ 0,4	+ 139	3
0,5	0,6	+ 0,1	+ 25	2,2	2,7	+ 0,5	+ 21	4
0,1	0,1	+ 0,0	+ 25	0,4	0,5	+ 0,1	+ 13	5
0,1	0,1	− 0,1	− 48	1,2	0,9	− 0,2	− 20	6
7,0	7,6	+ 0,6	+ 9	48,3	49,4	+ 1,1	+ 2	7
1,1	1,2	+ 0,0	+ 3	3,0	3,3	+ 0,3	+ 10	8
1,7	1,8	+ 0,1	+ 7	15,1	16,5	+ 1.4	+ 9	9
2,0	1,9	− 0,2	− 8	15,6	15,5	− 0,0	− 0	10
0,1	0,5	+ 0,3	+ 258	3,9	2,8	− 1,1	− 27	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,2	0,6	+ 0,3	+ 147	0,8	1,0	+ 0,2	+ 20	13
1,7	1,7	− 0,1	− 4	9,9	10,3	+ 0,4	+ 4	14
7,0	7,6	+ 0,6	+ 9	48,3	49,4	+ 1,1	+ 2	15
218,5	225,4	+ 6,8	+ 3	393,6	410,3	+ 16,7	+ 4	16
212,7	219,0	+ 6,4	+ 3	349,4	365,6	+ 16,2	+ 5	17
0,0	0,0	− 0,0	(− 75)	0,1	0,2	+ 0,0	+ 36	18
212,7	219,0	+ 6,3	+ 3	349,5	365,7	+ 16,2	+ 5	19
5,9	6,3	+ 0,5	+ 8	44,1	44,6	+ 0,5	+ 1	20
1,0	1,6	+ 0,5	+ 45	28,4	17,1	− 11,4	− 40	21
1,0	1,5	+ 0,5	+ 47	28,4	17,1	− 11,4	− 40	22
0,0	0,0	− 0,0	− 98	0,7	0,5	− 0,2	− 33	23
1,0	1,2	+ 0,2	+ 19	7,8	8,3	+ 0,4	+ 6	24
− 4,8	+ 2,8	.	.	− 5,6	+ 3,7	.	.	25
− 3,1	+ 2,4	.	.	− 1,0	+ 9,7	.	.	26
58,3	63,3	+ 5,0	+ 9	96,9	104,0	+ 7,1	+ 7	27
37,1	40,4	+ 3,3	+ 9	67,6	71,7	+ 4,1	+ 6	28
0,8	0,8	+ 0,0	+ 6	3,9	4,1	+ 0,2	+ 5	29
1,3	1,2	− 0,0	− 2	4,2	4,0	− 0,2	− 5	30
1,2	1,3	+ 0,1	+ 6	4,0	4,0	—	—	31

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Garverier och läderfabriker (17 företag) *Tanneries and manufacture of leather products*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	2 630	2 762	+ 132	+ 5
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	5,8	6,4	+ 0,6	+ 10
3	Utdelning å aktier och andelar	0,3	0,3	+ 0,0	+ 13
4	Räntor	0,7	1,0	+ 0,3	+ 46
5	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	— 0,0	— 6
6	Övriga intäkter	0,5	0,7	+ 0,2	+ 30
7	Summa	7,4	8,5	+ 1,1	+ 15
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	1,5	1,9	+ 0,4	+ 29
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,8	2,2	+ 0,4	+ 24
10	Skatter samt investeringsavgift	1,9	1,5	— 0,4	— 19
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,3	0,8	+ 0,5	+ 196
12	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
13	Övriga kostnader	0,4	0,6	+ 0,2	+ 36
14	Redovisad vinst	1,6	1,5	— 0,1	— 5
15	Summa	7,4	8,5	+ 1,1	+ 15
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	138,7	149,4	+ 10,7	+ 8
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	131,3	141,1	+ 9,8	+ 7
18	Varuskatter	1,6	1,9	+ 0,3	+ 17
19	Summa avgående poster	132,9	143,0	+ 10,1	+ 8
20	Bruttovinst	5,8	6,4	+ 0,6	+ 10
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	2,7	2,9	+ 0,3	+ 10
22	Därav egentlig investering	2,4	2,8	+ 0,4	+ 17
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	+ 0,0	+ 13
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,5	1,6	+ 0,1	+ 7
25	Lagervärdeförändring	+ 4,2	+ 5,5	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,7	+ 2,9	.	.
27	Lön till anställda	31,3	34,2	+ 2,8	+ 9
28	Därav till industriarbetare	23,2	25,6	+ 2,4	+ 10
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,1	1,0	— 0,1	— 13
30	Betald utdelning	0,9	1,2	+ 0,3	+ 28
31	Beslutad utdelning	1,2	1,1	— 0,1	— 11

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan läder-, hår- och gummivaruind. samt komb. företag (31 företag) *Manufacture of other leather, hair and rubber goods*				Läder-, hår- och gummivaruindustri; samtliga branscher (100 företag) *Total manufacture of leather, hair and rubber products*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
3 513	3 510	— 3	— 0	18 063	18 230	+ 167	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,6	6,7	+ 1,0	+ 18	61,5	64,0	+ 2,6	+ 4	2
0,0	0,2	+ 0,1	(+ 583)	1,0	1,6	+ 0,6	+ 60	3
0,3	0,3	+ 0,0	+ 3	3,7	4,6	+ 0,9	+ 24	4
0,1	0,1	— 0,0	— 39	0,7	0,8	+ 0,0	+ 3	5
0,4	0,2	— 0,2	— 40	2,3	2,0	— 0,3	— 13	6
6,5	7,4	+ 1,0	+ 15	69,1	72,9	+ 3,8	+ 6	7
2,4	2,7	+ 0,3	+ 12	8,0	9,0	+ 1,0	+ 13	8
1,6	1,5	— 0,1	— 7	20,2	22,0	+ 1,8	+ 9	9
1,2	1,4	+ 0,2	+ 20	20,7	20,4	— 0,3	— 2	10
0,0	1,0	+ 1,0	[1] —	4,3	5,1	+ 0,8	+ 17	11
—	—	—	—	—	—	—	—	12
0,5	0,2	— 0,2	— 50	2,0	2,4	+ 0,4	+ 21	13
0,8	0,6	— 0,1	— 18	14,0	14,1	+ 0,1	+ 1	14
6,5	7,4	+ 1,0	+ 15	69,1	72,9	+ 3,8	+ 6	15
145,0	153,2	+ 8,1	+ 6	895,9	938,3	+ 42,3	+ 5	16
139,4	146,5	+ 7,1	+ 5	832,7	872,2	+ 39,5	+ 5	17
0,0	0,0	—	—	1,7	2,1	+ 0,3	+ 18	18
139,4	146,5	+ 7,1	+ 5	834,4	874,2	+ 39,8	+ 5	19
5,6	6,7	+ 1,0	+ 18	61,5	64,0	+ 2,6	+ 4	20
1,9	1,5	— 0,4	— 22	34,0	23,0	— 11,0	— 32	21
1,6	1,1	— 0,5	— 30	33,4	22,4	— 11,0	— 33	22
—	—	—	—	0,7	0,5	— 0,3	— 36	23
0,7	0,9	+ 0,2	+ 26	11,1	12,0	+ 0,9	+ 8	24
— 0,8	+ 2,6	·	·	— 7,0	+ 14,7	·	·	25
+ 0,2	+ 1,8	·	·	— 1,2	+ 16,8	·	·	26
41,9	43,1	+ 1,2	+ 3	228,4	244,6	+ 16,2	+ 7	27
27,8	29,0	+ 1,2	+ 4	155,7	166,7	+ 11,0	+ 7	28
0,5	0,5	— 0,0	— 4	6,3	6,4	+ 0,1	+ 1	29
0,2	0,2	+ 0,0	+ 3	6,6	6,6	+ 0,0	+ 0	30
0,2	0,2	— 0,0	— 6	6,6	6,6	— 0,1	— 1	31

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Kemisk-teknisk industri (82 företag) *Manufacture of chemicals and chemical products*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal industriarbetare	16 257	16 320	+ 63	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	151,2	205,2	+ 54,0	+ 36
3 Utdelning å aktier och andelar	4,0	5,1	+ 1,1	+ 27
4 Räntor	5,3	7,6	+ 2,2	+ 42
5 Överskott å annan rörelse	3,1	4,7	+ 1,6	+ 54
6 Övriga intäkter	5,8	3,6	− 2,2	− 38
7 Summa	169,4	226,1	+ 56,7	+ 33
Kostnader och vinst				
8 Räntor	19,9	23,2	+ 3,3	+ 17
9 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	65,2	65,9	+ 0,7	+ 1
10 Skatter samt investeringsavgift	42,5	51,6	+ 9,1	+ 22
11 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,9	29,2	+ 22,3	+322
12 Avsättningar till investeringsfonder	1,4	16,1	+ 14,7	[1] —
13 Övriga kostnader	2,9	5,5	+ 2,5	+ 87
14 Redovisad vinst	30,6	34,6	+ 4,0	+ 13
15 Summa	169,4	226,1	+ 56,7	+ 33
Beräkning av bruttovinsten				
16 Bruttointäkt av rörelsen	1 873,0	1 980,5	+ 107,6	+ 6
17 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 643,5	1 695,9	+ 52,4	+ 3
18 Varuskatter	78,3	79,5	+ 1,2	+ 2
19 Summa avgående poster	1 721,8	1 775,4	+ 53,6	+ 3
20 Bruttovinst	151,2	205,2	+ 54,0	+ 36
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	119,0	91,1	− 27,9	− 23
22 Därav egentlig investering	116,7	89,7	− 27,0	− 23
23 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,5	2,0	+ 0,6	+ 38
24 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	58,9	64,1	+ 5,1	+ 9
25 Lagervärdeförändring	− 5,3	+ 7,5	·	·
26 Uppskattad lagervolymförändring	+ 12,3	+ 22,5	·	·
27 Lön till anställda	283,1	303,3	+ 20,2	+ 7
28 Därav till industriarbetare	162,4	170,5	+ 8,1	+ 5
29 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	11,9	12,9	+ 1,0	+ 8
30 Betald utdelning	16,3	17,3	+ 1,0	+ 6
31 Beslutad utdelning	17,3	20,0	+ 2,7	+ 16

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Kraftverk (10 företag) *Electricity works*				Kombinerade företag (20 företag) *Enterprises combining different manufactures*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
2 468	2 431	− 37	− 1	21 747	22 179	+ 432	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
83,3	116,3	+ 32,9	+ 40	258,1	287,6	+ 29,6	+ 11	2
3,8	2,4	− 1,4	− 37	10,3	15,6	+ 5,3	+ 51	3
4,5	5,8	+ 1,3	+ 29	6,7	9,0	+ 2,3	+ 34	4
0,0	0,0	− 0,0	− 30	46,2	27,8	− 18,5	− 40	5
1,4	0,3	− 1,1	− 82	3,4	7,6	+ 4,1	+120	6
93,0	124,8	+ 31,7	+ 34	324,8	347,6	+ 22,8	+ 7	7
14,4	16,8	+ 2,4	+ 17	9,6	11,0	+ 1,5	+ 15	8
47,8	68,1	+ 20,2	+ 42	103,6	108,5	+ 4,9	+ 5	9
14,9	19,7	+ 4,8	+ 32	97,0	86,7	− 10,3	− 11	10
1,3	3,0	+ 1,6	+123	18,7	35,3	+ 16,6	+ 89	11
—	0,8	+ 0,8	.	29,1	28,3	− 0,9	− 3	12
0,1	1,2	+ 1,2	[2] —	7,7	13,9	+ 6,3	+ 82	13
14,6	15,2	+ 0,7	+ 5	59,2	63,8	+ 4,6	+ 8	14
93,0	124,8	+ 31,7	+ 34	324,8	347,6	+ 22,8	+ 7	15
272,0	303,3	+ 31,3	+ 12	1 349,7	1 425,8	+ 76,1	+ 6	16
187,0	184,5	− 2,4	− 1	1 088,0	1 132,3	+ 44,3	+ 4	17
1,7	2,5	+ 0,8	+ 47	3,6	5,8	+ 2,2	+ 62	18
188,7	187,0	− 1,6	− 1	1 091,7	1 138,1	+ 46,5	+ 4	19
83,3	116,3	+ 32,9	+ 40	258,1	287,6	+ 29,6	+ 11	20
65,1	104,0	+ 39,0	+ 60	142,7	160,2	+ 17,6	+ 12	21
64,6	101,4	+ 36,8	+ 57	142,4	159,5	+ 17,2	+ 12	22
0,5	0,5	− 0,1	− 11	4,5	6,3	+ 1,8	+ 41	23
24,5	25,0	+ 0,4	+ 2	41,2	43,2	+ 2,1	+ 5	24
− 1,2	+ 4,2	.	.	+ 35,1	+ 47,1	.	.	25
+ 3,0	+ 4,6	.	.	+ 18,7	+ 54,0	.	.	26
46,9	48,0	+ 1,0	+ 2	374,1	398,8	+ 24,7	+ 7	27
29,5	28,5	[1] − 1,0	[1] − 3	229,8	246,1	+ 16,4	+ 7	28
3,5	4,1	+ 0,7	+ 19	13,2	13,8	+ 0,6	+ 5	29
10,8	13,7	+ 2,9	+ 27	35,6	41,8	+ 6,3	+ 18	30
13,7	15,0	+ 1,3	+ 9	41,8	42,0	+ 0,2	+ 0	31

[1] Stora ackordsöverskott utbetalades av ett företag under år 1956, vilket påverkat jämförelsen mellan åren. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data (cont.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Samtliga industribranscher (1 534 företag) *Total industry*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal industriarbetare	430 405	433 281	+ 2 876	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	3 127,8	3 534,5	+ 406,8	+ 13
3	Utdelning å aktier och andelar	214,7	244,5	+ 29,8	+ 14
4	Räntor	188,3	238,5	+ 50,2	+ 27
5	Överskott å annan rörelse	208,8	222,4	+ 13,5	+ 6
6	Övriga intäkter	145,0	146,0	+ 1,0	+ 1
7	Summa	3 884,6	4 385,8	+ 501,2	+ 13
	Kostnader och vinst				
8	Räntor	282,6	324,2	+ 41,6	+ 15
9	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1 136,2	1 187,4	+ 51,1	+ 5
10	Skatter samt investeringsavgift	1 085,1	1 164,9	+ 79,8	+ 7
11	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	266,8	416,4	+ 149,6	+ 56
12	Avsättningar till investeringsfonder	103,3	150,5	+ 47,2	+ 46
13	Övriga kostnader	110,0	189,4	+ 79,4	+ 72
14	Redovisad vinst	900,4	953,0	+ 52,6	+ 6
15	Summa	3 884,6	4 385,8	+ 501,2	+ 13
	Beräkning av bruttovinsten				
16	Bruttointäkt av rörelsen	30 575,7	32 719,5	+2 143,8	+ 7
17	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	25 379,6	26 877,0	+1 497,3	+ 6
18	Varuskatter[1]	2 068,3	[2] 2 308,0	+ 239,7	+ 12
19	Summa avgående poster	27 448,0	29 185,0	+1 737,0	+ 6
20	Bruttovinst	3 127,8	3 534,5	+ 406,8	+ 13
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av industriella anläggningstillgångar	1 735,2	1 724,9	— 10,3	— 1
22	Därav egentlig investering	1 694,2	1 648,8	— 45,4	— 3
23	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	26,9	27,8	+ 0,8	+ 3
24	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	889,2	936,2	+ 47,0	+ 5
25	Lagervärdeförändring	+ 434,5	+ 576,1	.	.
26	Uppskattad lagervolymförändring	+ 550,8	+ 681,4	.	.
27	Lön till anställda	6 801,5	7 266,6	+ 465,1	+ 7
28	Därav till industriarbetare	4 312,5	4 572,3	+ 259,8	+ 6
29	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	234,8	249,2	+ 14,4	+ 6
30	Betald utdelning	570,8	629,3	+ 58,5	+ 10
31	Beslutad utdelning	629,3	641,0	+ 11,8	+ 2

[1] Även elskatt och allmän energiskatt. — [2] Motsvarande uppgift sid. 411 (mekaniska verkstäder och gjuterier) uppgår sedan omsättningsskatt å motorfordon medräknats till 58,4 milj. kr.

Taxeringsutfallet år 1958

Preliminary Tax Assessment Data

Preliminär redogörelse för utfallet av 1958 års taxeringar enligt taxeringsnämndernas beslut lämnas i tab. 1—2. Redogörelsen grundar sig på sammandrag över årets taxeringar, vilka insänts till statistiska centralbyrån från de lokala skattemyndigheterna.

I tab. 1 meddelas uppgifter om taxeringsutfallet innevarande år inom hela riket för samtliga skattskyldiga varvid till jämförelse uppgifter även medtagits om 1957 års taxering samt om den absoluta och procentuella förändringen mellan denna och årets taxering.

Vad först fastighetstaxeringen beträffar, har denna i fråga om fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet givit till resultat värden som endast obetydligt avviker från 1957 års. Detta är naturligt, då ingen allmän fastighetstaxering ägde rum år 1958. Fastighetsprövningsnämndernas verksamhet efter 1957 års allmänna fastighetstaxering har medfört sänkta värden på jordbruksfastighet, främst skogsvärdet, vilket nedgått med 1,0 %. För fastighetsskattepliktig annan fastighet har en värdestegring med 5,1 % ägt rum. Denna beror på nybyggnader samt nytaxering av markvärde. Markvärde och byggnadsvärde har ökat med 1,4 resp. 6,0 %.

Taxeringen enligt förordningen om statlig inkomstskatt har givit till resultat en taxerad inkomst av 33 872,0 milj. kr, vilket i jämförelse med den taxerade inkomsten föregående år innebär en ökning med 2 163,6 milj. kr eller 6,8 %. Den beskattningsbara inkomsten enligt årets taxering visar, jämfört med föregående års, en ökning med 9,1 % och uppgår till 23 994,9 milj. kr. I fråga om den viktigaste kategorien av skattskyldiga, nämligen fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längderna), har den beskattningsbara inkomsten ökat med 1 757,0 milj. kr (9,0 %). För den därnäst mest betydelsefulla kategorien, svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter, som icke är aktiebolag, samt sådana utländska juridiska personer, vilka icke skall upptagas i A-längden (bolag), har en ökning inträffat med 235,5 milj. kr (10,3 %).

Avdrag för underskott å förvärvskälla har ökat med 95,2 milj. kr eller med icke mindre än 41,3 %. Flera orsaker torde ha samverkat till denna ökning, t. ex. höjda räntekostnader för fastighetsägare. Främst torde dock ökningen bero på ändrade regler för beskattning av egnahemsfastighet, i första hand det vid 1958 års taxering införda extra avdraget på 200 kr. Den efter avdrag för underskott å förvärvskälla framkomna totalsumman av inkomsterna från skilda förvärvskällor, den s. k. sammanräknade nettoinkomsten, har ökat med 2 388,8 milj. kr eller 6,4 %. Den förvärvskälla, som visar den största ökningen, är inkomst av tjänst, som ökat med 2 258,8 milj. kr (7,9 %). Inkomst av jordbruksfastighet har däremot minskat med 69,8 milj. kr (3,1 %) samt inkomst av annan fastighet med 9,4 milj. kr (2,1 %). Nedgången i inkomst av jordbruksfastighet torde sammanhänga med skördeskadorna under hösten 1957. Inkomst av rörelse har stigit med 362,1 milj. kr (7,0 %) medan inkomst av kapital nedgått med 57,7 milj. kr (7,0 %). Denna nedgång torde främst orsakas av att schablonavdraget för inkomst av kapital vid 1958 års taxering höjts till 300 kr för ogifta och 600 kr för äkta makar.

Den enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten (förmögenheter över 80 000 kr) utgör 27 948,6 milj. kr, vilket belopp med 215,2 milj. kr eller 0,8 % överstiger föregående års belopp. Gränsen för beskattningsbar förmögenhet har fr. o. m. 1958 års taxering höjts från 50 000 kr till 80 000 kr. Att förmögenhetssumman trots detta ökat torde huvudsakligen bero på föregående års höjning av fastighetsvärdena. Den statliga förmögenhetsskatten utgör enligt tab. 1 för hela riket 170,8 milj. kr mot 157,2 milj. kr enligt 1957 års taxering, vilket innebär en ökning med 8,7 %.

Tab. 1. Sammanställning av taxeringsutfallet åren 1958 och 1957 inom hela riket (milj. kr)

Tax assessment summary

	År 1958	År 1957	Ökning (+) eller minskning (—)	
			Absoluta tal	%
Fastighetstaxeringen *Assessment of real estate*				
Fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet	22 021,9	22 133,0	— 111,1	— 0,5
därav: jordbruksvärde	12 609,5	12 632,2	— 22,7	— 0,2
varav skogsmarksvärde	1 122,6	1 136,2	— 13,6	— 1,2
» särskilda förmåner eller naturtillgångar	182,8	..	..	..
skogsvärde	9 249,2	9 338,6	— 89,4	— 1 0
tomt- o. industrivärde	163,2	162,2	+ 1,0	+ 0,6
Fastighetsskattepliktig annan fastighet	67 611,4	64 321,6	+ 3 289,8	+ 5,1
därav: markvärde	12 379,5	12 209,8	+ 169,7	+ 1,4
byggnadsvärde	55 228,1	52 108,3	+ 3 119,8	+ 6,0
parkvärde	3,8	3,5	+ 0,3	+ 8,6
Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*				
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	2 158,1	2 227,9	— 69,8	— 3,1
» » » annan fastighet	445,6	455,0	— 9,4	— 2,1
» » » rörelse o. d.	5 562,1	5 200,0	+ 362,1	+ 7,0
» » » tjänst m. m.	30 996,5	28 737,7	+ 2 258,8	+ 7,9
» » » kapital	763,3	821,0	— 57,7	— 7,0
Avdrag för underskott å förvärvskälla	325,9	230,7	+ 95,2	+ 41,3
Sammanräknad nettoinkomst	39 599,7	37 210,9	+ 2 388,8	+ 6,4
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	5 719,0	5 493,5	+ 225,5	+ 4,1
Taxerad inkomst	33 872,0	31 708,4	+ 2 163,6	+ 6,8
Beskattningsbar inkomst	23 994,9	21 984,0	+ 2 010,9	+ 9,1
Uträknad inkomstskatt	4 749,8	4 578,6	+ 171,2	+ 3,7
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*				
Beskattningsbar förmögenhet	27 948,6	27 733,4	+ 215,2	+ 0,8
Uträknad skatt	170,8	157,2	+ 13,6	+ 8,7
Taxeringen till investeringsavgift *Assessment for tax of investments*				
Antagen avgiftsbelagd investeringskostnad	1 795,9	1 681,8	+ 114,1	+ 6,8
Uträknad investeringsavgift	215,5	201,8	+ 13,7	+ 6,8
Underlag för beräkning av skogsvårdsavgift *Basis for calculation of forestry dues*	10 205,4	5 184,8	+ 5 020,6	+ 96,8
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*				
Taxerad inkomst	38 991,1	36 946,9	+ 2 044,2	+ 5,5
Beskattningsbar inkomst enligt taxeringsnämndens beslut	32 931,7	31 019,9	+ 1 911,8	+ 6,2
Beskattningsbar inkomst efter omräkning med hänsyn till höjda ortsavdrag	29 052,7	27 140,9	+ 1 911,8	+ 7,0

Tab. 2. Sammanställning av taxeringsutfallet år 1958 inom hela riket för olika slag av skattskyldiga (milj. kr)

Tax assessment: Individuals and corporations

Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*	A-längden: Fysiska personer m. fl. *Individuals*	B-längden: Svenska aktiebolag m. fl.[1]	B-längden: Andra sv. ekon. fören. än sambruksföreningar[2]	B-längden: Sparbanker m. fl.[3]	C-längden: Ideella föreningar m. fl.[4]	Summa *Total*
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	1 997,5	141,7	0,1	—	18,8	2 158,1
» annan fastighet	368,3	52,6	15,4	3,2	6,1	445,6
» rörelse o. d.	2 763,8	2 672,2	89,6	25,1	11,4	5 562,1
» tjänst m. m.	30 996,5	.	.	.	.	30 996,5
» kapital	691,6	17,6	2,6	0,0	51,5	763,3
Avdrag för underskott å förvärvskälla	303,2	19,4	1,1	0,7	1,5	325,9
Sammanräknad nettoinkomst	36 514,5	2 864,7	106,6	27,6	86,3	39 599,7
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	5 353,7	335,1	16,0	2,9	11,3	5 719,0
Taxerad inkomst	31 152,1	2 529,6	90,6	24,7	75,0	33 872,0
Beskattningsbar inkomst	21 275,0	2 529,6	90,6	24,7	75,0	23 994,9
Uträknad inkomstskatt	3 461,7	1 232,8	36,2	7,9	11,2	4 749,8
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*						
Beskattningsbar förmögenhet	26 079,4	1,3	6,7	—	1 861,2	27 948,6
Uträknad skatt	168,1	0,0	0,0	—	2,7	170,8
Taxeringen till investeringsavgift *Assessment for tax of investments*						
Antagen avgiftsbelagd investeringskostnad	86,4	1 588,0	115,1	5,3	1,1	1 795,9
Uträknad investeringsavgift	10,4	190,6	13,8	0,6	0,1	215,5
Underlag för beräkning av skogsvårdsavgift *Basis for calculation of forestry dues*	5 853,3	2 360,9	2,3	0,0	1 988,9	10 205,4
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*						
Taxerad inkomst	35 163,9	3 051,1	267,0	28,3	480,8	38 991,1
Beskattningsbar inkomst	29 104,5	3 051,1	267,0	28,3	480,8	32 931,7

[1] *Swedish joint-stock companies.* — [2] *Swedish economic associations.* — [3] *Savings banks.*
[4] *Non-economic associations, foundations, etc.*

Taxeringen till investeringsavgift enligt förordningen därom har givit till resultat en antagen avgiftsbelagd investeringskostnad av 1 795,9 milj. kr och en uträknad investeringsavgift av 215,5 milj. kr, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 6,8 %. Huvudparten av investeringsavgiften, 190,6 milj. kr, hänför sig till svenska aktiebolag m. fl.

Sammanställningen av underlag för beräkning av skogsvårdsavgift har givit till resultat ett belopp av 10 205,4 milj. kr, vilket innebär en ökning med 96,8 %.

Denna betydande ökning sammanhänger med att de nya fastighetsvärdena först detta år påverkat beräkningen av skogsvårdsavgift. Av beloppet kommer 5 853,3 milj. kr på skattskyldiga enligt A-längden (fysiska personer m. fl.).

De uträknade inkomstskatterna uppgår för samtliga skattskyldiga till 4 749,8 milj. kr, varav för fysiska personer m. fl. 3 461,7 milj. kr, för svenska aktiebolag m. fl. 1 232,8 milj. kr samt för övriga skattskyldiga 55,3 milj. kr. Vid föregående års taxering utgjorde skatterna 4 578,6 milj. kr, varav för fysiska personer 3 412,1 milj. kr och för svenska aktiebolag 1 117,7 milj. kr. Den procentuella ökningen för fysiska personer utgjorde 1,5 %. Aktiebolagens uträknade skatter ökade med 10,3 %. Uträknad inkomstskatt för fysiska personer m. fl. påverkas av fr. o. m. 1958 års taxering gällande nya skatteskalor, vilka innebär sänkt statsskatt.

Den beskattningsbara inkomsten enligt kommunalskattelagen uppgår till 32 931,7 milj. kr, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 6,2 %. Den med hänsyn till fr. o. m. 1/1 1958 gällande högre kommunala ortsavdrag omräknade beskattningsbara inkomsten uppgår till 29 052,7 milj. kr.

I tab. 2 lämnas redogörelse för årets taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, investeringsavgift, *underlag för beräkning av skogsvårdsavgift* samt allmän kommunalskatt för olika kategorier av skattskyldiga. Av tabellen framgår att A-längdernas skattskyldiga (fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser) samt svenska aktiebolag m. fl. utgör de ojämförligen mest betydelsefulla kategorierna av skattskyldiga. Av den totala beskattningsbara inkomsten vid taxeringen till statlig inkomstskatt kommer 88,7 % på fysiska personer m. fl. och 10,5 % på svenska aktiebolag m. fl.

Utöver de i tabellerna lämnade uppgifterna må även nämnas, att enligt förordningen om utskiftningsskatt uträknad skatt uppgår till 10,5 milj. kr för riket i dess helhet.

L. A.

Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1958

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 21 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 61 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1956 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under juli och aug. 1958 med 123 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 225 mkr och en bruttominskning av 102 mkr. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt. Svenska obligationer visar den största nettoökningen medan andra värdehandlingar samt kontanter och banktillgodohavanden visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisade förlagsbevis och aktier den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1956—aug. 1958 *redovisas i tabell 2. Förändringarna* har mätts i kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning d. v. s. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1957—aug. 1958. Vissa huvudposter av in- och utbetalningar har även medtagits i tabellen, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadersperiod senare än de övriga uppgifterna i tabellen. För perioden jan.—juni 1957 och 1958 särredovisas nämnda poster, upp-

Tab. 1. Svenska riksbolags placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	30/6 1958[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli + Aug. 1958		30/6 1958[2]	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli + Aug. 1958	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 626	9	8	[4] 345	2	2
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	383	5	5	189	3	3
Svenska *Swedish*	365	5	5	189	3	3
Utländska[5] *Foreign*	18	0	0	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 486	75	51	3 305	61	50
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 673	29	20	2 031	23	19
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 813	46	31	1 274	38	31
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 428	21	18	1 315	19	16
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 123	9	6	1 028	7	5
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	305	12	12	287	12	11
Obligationer *Bonds*	6 234	99	55	5 493	89	51
Svenska *Swedish borrowers*	6 077	94	53	5 402	88	51
Issued by						
Statens o. statsgar.	2 328	58	34	2 053	56	33
Statsskuldförbind.	24	—	—	20	—	—
Hypoteksbankens	520	—	—	488	—	—
Stadshypotekskassans	1 392	20	16	1 297	19	16
Bostadskreditkassans	343	4	4	308	4	4
Skeppshypotekskass:s	27	0	− 1	11	—	− 0
Övr. hyp. o. int.bol.	74	—	− 0	67	—	− 0
Kommuners *municipalities*	634	1	− 9	573	1	− 9
Trafik- o. industribolags *traffic, shipping and ind.comp.*	711	10	8	577	8	7
Övriga *others*	24	1	1	8	0	0
Utländska[5] *Foreign borrowers*	157	5	2	91	1	0
Förlagsbevis *Debentures*	151	7	4	73	3	2
Andra värdehandlingar *Other securities*	[6] 400	9	− 2	[6] 249	4	− 2
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	212	5	− 2	150	3	− 1
Övriga *Others*	188	4	− 0	99	1	− 1
Livlån *Policy loans*	615	(0)	0	615	(0)	0
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	214	..	− 16	45	..	− 18
Summa *Total*	14 537	225	123	11 629	181	104

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 148 miljoner kronor, utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal.

Tab. 2. Placeringarnas bruttoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1956—aug. 1958

Gross changes of investments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1956	1957	1958	1956	1957	1958	1956	1957	1958
Jan.—Febr.	390	254	313	201	61	153	189	193	160
Mars—April	224	247	319	103	70	138	121	177	181
Maj—Juni	249	287	259	127	164	112	122	123	147
Juli—Aug.	220	264	225	112	130	102	108	134	123
Sept.—Okt.	268	303		119	150		149	153	
Nov.—Dec.	405	392		182	162		223	230	
Hela året *Whole year*	1 756	1 747		844	737		912	1 010	
Därav: Jan.—Aug. *Of which: Jan.—Aug.*	1 083	1 052	1 116	543	425	505	540	627	611

Tab. 3. Nettoresultatet av svenska riksbolags rörelse jan. 1957—aug. 1958

Net result of the activities of the companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1957		1958				
	Jan.–Dec.	Jan.–Aug.	Jan.–Aug.	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Juli–Aug.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	1 010	627	611	160	181	147	123
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	43,4	24,5	33,8	8,8	4,5	12,2	8,3
härav banklån *of which borrowings from banks*	21,4	6,5	19,1	—	4,1	8,3	6,7
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	48,2	22,5	29,4	11,4	3,1	1,9	13,0
härav banklån *of which borrowings from banks*	14,6	5,7	20,7	10,0	0,1	—	10,6
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 4,8	2,0	4,4	— 2,6	1,4	10,3	— 4,7
Nettoresultat *Net result*	1 016	625	607	163	180	137	127
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	1 955	1 250	..	[3]345	332	320	..
Influten nettoavkastning av kapital [1] *Net investment earnings* [1]	507	298	..	68	105	96	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp [2] Dir. affär *Claims and surrenders paid* [2] *Direct business*	966	601	..	178	177	166	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra.

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos svenska riksbolag under perioden Jan.—Juni 1957 och 1958

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—Juni								Jan.—Aug.	
	Livförsäkringsbolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	273	273	215	214	469	509	957	996	282	295
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	121	128	66	81	48	60	235	269	85	102
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid*[2] *Direct business*	180	203	30	35	248	283	458	521	40	48
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	214	198	251	260	269	286	734	744	327	349

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

delade på skilda grupper av försäkringsbolag, i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under juli—aug. 1958 *(tabell 5)* till 178 mkr (f. å. 228 mkr), en nedgång med 22 %. Den rena riskförsäkringen, som svarar för drygt hälften av nyteckningen i individuell kapitalförsäkring, har också gått tillbaka (96 mkr mot 116 mkr f. å). Av totalbeloppet föll 35 mkr eller 20 % (f. å. 17 %) på liten försäkring.

Nyanskaffningen i grupplivförsäkring var 90 mkr under juli—aug. 1958 (f. å. 139 mkr). Under årets första åtta månader uppgick nyteckningen i grupplivförsäkring till 884 mkr mot 698 mkr under samma tid 1957, en ökning med 27 %, medan individuell kapitalförsäkring uppvisade en nedgång med 18 %.

SPP:s årliga avgiftssumma ökade under juli—aug. 1958 *(tabell 6)* med brutto 10 och netto 6 mkr samt uppgick den 31 aug. 1958 till 515 mkr mot 472 mkr vid samma tid förra året.

S. J. B. W.

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital (milj. kronor)
New life insurance business. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term policies*[1]		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	65,3	82,8	63,1	58,8	128,4	[2]141,6	35,2	23,8	147,9	166,2	276,3	307,8
Febr.	91,9	68,7	86,7	80,6	178,6	149,3	44,7	34,5	66,5	88,5	245,1	237,8
Mars	102,6	73,5	108,6	74,9	211,2	148,4	58,0	26,8	87,1	101,4	298,3	249,8
April	90,6	64,4	82,5	75,2	173,1	139,6	37,6	29,1	107,8	169,1	280,9	308,7
Maj	83,3	67,0	86,0	74,3	169,3	141,3	33,7	30,1	75,9	174,7	245,2	316,0
Juni	87,6	68,0	89,4	67,4	177,0	135,4	37,2	33,5	74,2	94,9	251,2	230,3
Juli	62,5	44,9	63,2	48,8	125,7	93,7	19,3	17,7	50,1	48,6	175,8	142,3
Aug.	50,0	36,6	52,6	47,5	102,6	84,1	19,8	17,3	89,0	41,1	191,6	125,2
Sept.	87,4		88,0		175,4		43,2		55,7		231,1	
Okt.	94,7		100,4		195,1		61,3		83,7		278,8	
Nov.	90,5		87,1		177,6		37,0		96,9		274,5	
Dec.	228,2		112,5		340,7		44,4		219,3		560,0	
Summa *Total*	1 134,6		1 020,1		2 154,7		471,4		1 154,1		3 308,8	
Därav: Jan.—Aug. *Of which: Jan.—Aug.*	633,8	505,9	632,1	527,5	1 265,9	1033,4	285,5	212,8	698,5	884,5	1 964,4	1 917,9

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.* — [2] Reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrades vid årsskiftet 1957/58. Detta har påverkat siffrorna för januari 1958 i höjande riktning.

Tab. 6. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman i milj. kronor *Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	3,2	4,6	0,4	3,9	434,0	482,6
Febr.	4,4	6,4	3,6	4,0	437,6	486,6
Mars	4,6	6,1	2,3	4,7	439,9	491,3
April	2,0	7,2	0,8	5,3	440,7	496,6
Maj	6,9	7,8	5,3	6,2	446,0	502,8
Juni	9,0	7,0	8,2	6,1	454,2	508,9
Juli	10,1	6,6	9,3	5,5	463,5	514,4
Aug.	9,5	3,0	8,1	0,2	471,6	514,6
Sept.	3,7		0,9		472,5	
Okt.	4,2		2,2		474,7	
Nov.	3,7		1,9		476,6	
Dec.	2,9		2,1		478,7	

(forts. från sid. 564)
gusti 1958. Oaktat den minskade efterfrågan hade dock bilantalet under samma tid ökat från 21 282 till 21 609.

Frakten vid körning enligt timtaxa/timtariff var 16,16 kr per timme, en stegring på ett år med 31 öre. Sedan maj 1958 hade frakten stigit med 17 öre.

Vid körning enligt kilometertaxa/kombinerad tariff hade frakten per godstonkilometer ökat från 19,2 öre i augusti 1957 och 18,9 öre i maj 1958 till 19,6 öre i augusti 1958. Även beloppet per körd kilometer hade under året stigit, nämligen från 106 till 109 öre. Utvecklingen får i båda fallen ses mot bakgrunden av medelbärighetens nyssnämnda stegring och av någon minskning i medeltransportlängden, medan tomkörningsprocenten fallit från 34,7 till 33,9.

Det kan även nämnas, att vid körning enligt kilometertaxa/kombinerad tariff den transporterade godsvikten från augusti 1957 stigit från 3,52 till 3,67 milj. ton, medan totalfrakten i denna trafik under samma tid stigit i något mindre proportion, nämligen från 34,0 till 34,7 milj. kronor.

B. Th.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 604.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle *run off*
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Husdjursräkningen den 2 juni 1958

Census of Livestock

Statistiska centralbyrån har i samband med sommarens arealinventering verkställt en räkning av antalet husdjur den 2 juni 1958. Räkningen har grundats på samma urval som arealinventeringen och har omfattat hela riket men endast brukningsenheter med mer än två hektar åker. Beträffande brukningsenheter och lägenheter med högst två hektar åker har antalet husdjur hämtats från 1951 års jordbruksräkning. Huvudresultaten framlägges här. I Jordbruksekonomiska meddelanden nr 9/1958 lämnas en fullständigare redovisning av resultaten.

Antalet hästar den 2 juni 1958 utgjorde 244 300, varav 225 600 3 år och däröver, 13 200 unghästar 1 och 2 år samt 5 500 föl. I förhållande till år 1957 förelåg en nedgång av hela antalet med drygt 4 %.

Hela antalet nötkreatur uppgick till 2 543 000, fördelat på 31 000 tjurar och oxar 1 år och däröver, 1 383 000 kor, 568 000 kvigor, stutar och kalvar 1 år och däröver, 325 000 kalvar under 1 år avsedda för pålägg och 236 000 kalvar under 1 år avsedda för slakt. Hela antalet nötkreatur var 5 % större än närmast föregående år. Uppgången förklaras främst av en stark ökning av antalet slaktdjur, men även beträffande kor samt ungnöt och kalvar för pålägg förelåg en liten ökning av antalet.

Antalet svin, som för brukningsenheter med över 2 hektar åker uppgick till 1 989 000, var 8 % större än år 1957. Antalet fördelade sig på 240 000 avelssvin, 771 000 gödsvin 3 månader och däröver och 978 000 grisar under 3 månader. I jämförelse med år 1957 förelåg ökning för samtliga grupper av svin. För avelssvin och gödsvin 3 månader och däröver var uppgången dock liten, knappt 3 %, medan antalet gödsvin under 3 månader var 15 % större än år 1957.

Antalet får utgjorde 139 000, vilket innebar en fortsatt nedgång med drygt 3 %.

T. S.

Rösträtten vid kommunala valen 1958

The Communal Elections: Persons Entitled to Vote

Vid kommunalvalen den 21 september ägde ca 4 924 900 personer rösträtt, 2 422 800 män och 2 502 100 kvinnor. Detta framgår av en sammanställlning som utförts av statistiska centralbyrån på grundval av uppgifter från valnämndernas ordförande samt från magistrater och kommunalborgmästare.

Vid föregående kommunalval, år 1954, var hela antalet röstberättigade 4 851 200. Detta innebär att vid årets kommunalval 73 700 fler personer var röstberättigade än år 1954, varav 34 700 män och 39 000 kvinnor.

En jämförelse med 1956 års riksdagsmannaval visar att det var 37 500 fler personer som ägde rätt att rösta vid årets kommunalval än vid 1956 års riksdagsval. Antalet röstberättigade vid det extra andrakammarvalet i år kan inte jämföras med valet nu. Orsaken är den exceptionellt långa tid som förflöt mellan upprättandet av röstlängden för andrakammarvalet och valtillfället den 1 juni, vilket medförde att röstlängden i långt större utsträckning än vid kommunalvalet upptog avlidna personer.

Om däremot antalet röstberättigade vid septembervalet jämförs med motsvarande antal vid folkomröstningen 1957, finner man att ökningen uppgår till 17 200.

Det bör tilläggas att vid samtliga nämnda val och vid folkomröstningen rösträttsbestämmelserna har varit lika.

I tabellen har antalet röstberättigade vid de kommunala valen år 1958 upptagits länsvis med fördelning på landsbygd och stad, män och kvinnor. Vidare har uppförts de städer som ej ingår i landsting samt de båda landstingsområdena i det enda län som har mer än ett landsting, nämligen Kalmar län.

E. Bj-n

Antal röstberättigade vid de kommunala valen 1958

Preliminära uppgifter

The communal elections: Persons entitled to vote

Län *County* (stad, landstingskommun)	Landsbygd *Rural districts*		Städer *Towns*		Totalt *Total*
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	
Stockholms stad[1]	—	—	251 474	305 343	556 817
Stockholms län	72 601	71 883	58 243	62 525	265 252
Uppsala län	27 093	25 428	26 373	31 062	109 956
Södermanlands län	31 755	30 344	40 734	44 168	147 001
Östergötlands län	53 008	50 244	64 961	71 335	239 548
varav Norrköpings stad[1]	—	—	28 438	32 152	60 590
Jönköpings län	50 585	47 369	42 959	46 881	187 794
Kronobergs län	45 722	41 525	9 499	11 234	107 980
Kalmar län	56 059	52 661	24 403	26 791	159 914
varav n:a landstingskommunen	23 781	22 400	7 509	8 120	61 810
» s:a »	32 278	30 261	16 894	18 671	98 104
Gotlands län	13 577	12 830	4 546	5 265	36 218
Blekinge län	29 591	27 366	18 732	21 401	97 090
Kristianstads län	68 575	66 545	17 756	20 667	173 543
Malmöhus län	69 511	67 388	129 320	149 290	415 509
varav Malmö stad[1]	—	—	68 919	78 776	147 695
» Hälsingborgs stad[1]	—	—	23 727	28 328	52 055
Hallands län	34 631	31 406	22 184	25 149	113 370
Göteborgs och Bohus län	47 877	45 975	150 903	165 358	410 113
varav Göteborgs stad[1]	—	—	127 267	140 642	267 909
Älvsborgs län	77 498	75 246	46 189	50 673	249 606
Skaraborgs län	58 329	54 802	26 154	29 043	168 328
Värmlands län	66 492	61 447	33 373	36 092	197 404
Örebro län	43 594	41 595	42 766	46 639	174 594
Västmanlands län	32 666	30 494	38 659	39 843	141 662
Kopparbergs län	70 243	67 112	23 777	25 877	187 009
Gävleborgs län	65 394	62 222	33 752	36 868	198 236
varav Gävle stad[1]	—	—	16 835	18 784	35 619
Västernorrlands län	71 889	68 436	23 967	26 663	190 955
Jämtlands län	40 829	36 793	7 297	8 465	93 375
Västerbottens län	63 741	56 991	14 442	15 824	150 998
Norrbottens län	55 415	49 988	23 675	23 523	152 601
Hela riket *Sweden* 1958	1 246 666	1 176 090	1 176 138	1 325 979	4 924 873
Vid kommunala valen *Communal elections* 1954	1 266 476	1 192 449	1 121 631	1 270 672	4 851 228
Vid riksdagsmannavalen *Political elections* 1956	1 256 853	1 183 910	1 148 237	1 298 325	4 887 325
Vid folkomröstningen *Referendum* $^{13}/_{10}$ 1957	1 250 686	1 178 187	1 164 691	1 314 137	4 907 701

[1] Stad, som ej deltager i landsting.

Beställningstrafik med lastbil — Augusti 1958

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1953 Medeltal per månad	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
2	1954 » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
3	1955 » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
4	1956 » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
5	1957 » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
6	1957: Augusti	21 282	4,98	37 879	2 389	15,85
7	» November	21 409	5,00	37 298	2 347	15,89
8	» Februari	21 255	5,06	31 198	1 963	15,89
9	1958: Maj	21 431	5,11	35 589	2 225	15,99
10	» Augusti	[2] 21 609	5,13	38 025	2 353	16,16
A o.	Därav *County*					
AA	Stockholms stad	2 532	4,25	6 014	372	16,14
B	Stockholms län	1 124	5,17	2 707	158	17,12
C	Uppsala län	538	5,62	646	41	15,60
D	Södermanlands län	716	5,19	1 101	68	16,22
E	Östergötlands län	990	5,55	1 325	84	15,78
F	Jönköpings län	786	5,33	987	65	15,21
G	Kronobergs län	463	5,51	338	23	14,50
H	Kalmar län	591	5,95	832	49	16,81
I	Gotlands län	169	4,17	197	12	15,85
K	Blekinge län	367	5,58	396	26	14,95
L	Kristianstads län	691	5,63	670	42	15,85
M	Malmöhus län	1 488	5,21	2 215	154	14,38
N	Hallands län	481	5,13	606	40	15,27
O	Göteborgs och Bohus län	1 816	4,55	4 120	265	15,57
P	Älvsborgs län	1 028	5,36	1 271	85	14,99
R	Skaraborgs län	741	5,36	1 020	63	16,27
S	Värmlands län	888	5,31	1 186	72	16,52
T	Örebro län	741	4,81	1 253	80	15,68
U	Västmanlands län	625	5,71	1 037	68	15,25
W	Kopparbergs län	846	5,41	1 194	71	16,72
X	Gävleborgs län	1 011	6,66	1 928	114	16,94
Y	Västernorrlands län	1 014	5,01	2 452	138	17,80
Z	Jämtlands län	363	4,70	599	36	16,79
AC	Västerbottens län	749	5,09	1 828	106	17,23
BD	Norrbottens län	851	4,84	2 103	121	17,44

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 159 bilar, som varit ur beställningstrafik.

Statistics prepared by the State Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km lastad *loaded*	1 000 km tom *empty*	Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
1	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
2	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
3	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
4	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
5	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
6	3 520	20 976	11 167	34	50	1 563	33 949	106
7	3 290	20 528	9 854	32	52	1 497	32 285	106
8	2 528	18 806	9 624	34	63	1 444	30 397	107
9	3 173	20 151	9 668	32	54	1 449	32 408	109
10	3 676	21 055	10 786	34	48	1 506	34 689	109
A o. AA	7	207	4	—	438	8	356	168
B	123	470	382	45	24	37	797	94
C	126	767	423	36	45	58	1 222	103
D	138	935	451	33	63	64	1 532	111
E	192	1 335	653	33	62	94	2 182	110
F	165	1 264	427	25	69	85	2 001	118
G	131	878	394	31	54	65	1 337	105
H	119	907	372	29	68	60	1 526	119
I	68	127	102	44	10	14	252	110
K	48	634	164	21	128	36	910	114
L	251	1 534	573	27	60	90	2 211	105
M	290	1 661	876	35	28	118	2 591	102
N	89	660	315	32	58	48	988	101
O	88	627	264	30	67	41	1 091	122
P	199	1 365	630	32	48	99	2 058	103
R	120	1 159	427	27	92	73	1 709	108
S	219	1 288	919	42	47	98	2 280	103
T	117	833	425	34	70	59	1 468	117
U	107	686	364	35	63	48	1 140	108
W	400	1 114	819	42	21	97	2 178	113
X	149	885	529	37	57	69	1 679	119
Y	138	629	436	41	36	54	1 119	105
Z	196	361	298	45	13	34	743	113
AC	107	443	321	42	39	34	838	110
BD	89	286	218	43	25	23	481	96

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
2	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
3	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
4	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
5	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
6	176 491	19	271 536	13	65	186	3 375
7	172 196	19	267 853	12	64	180	3 250
8	160 237	19	258 831	12	62	160	2 898
9	171 607	19	274 026	12	63	171	3 173
10	176 568	20	289 237	12	61	179	3 365
A o.							
AA	3 107	11	3 610	10	86	151	2 516
B	2 954	27	5 403	15	55	173	3 117
C	5 724	21	10 320	12	55	184	3 471
D	8 602	18	11 920	13	72	185	3 678
E	11 841	18	19 595	11	60	179	3 543
F	11 374	18	16 058	12	71	191	3 801
G	6 998	19	10 898	12	64	190	3 617
H	8 155	19	12 846	12	63	186	3 989
I	652	39	1 047	24	62	154	2 657
K	6 113	15	8 852	10	69	170	3 560
L	15 054	15	21 566	10	70	192	4 169
M	8 241	31	14 446	18	57	183	3 230
N	5 147	19	8 407	12	61	183	3 315
O	5 933	18	9 391	12	63	168	2 869
P	9 560	22	16 085	13	59	179	3 239
R	11 099	15	15 472	11	72	183	3 683
S	10 290	22	16 947	13	61	191	3 904
T	8 179	18	13 997	10	58	188	3 672
U	6 792	17	14 239	8	48	186	3 483
W	8 378	26	14 970	15	56	200	3 986
X	8 478	20	18 901	9	45	181	3 568
Y	4 917	23	8 472	13	58	189	3 522
Z	2 533	29	4 731	16	54	192	3 699
AC	4 207	20	7 457	11	56	187	3 559
BD	2 240	21	3 607	13	62	169	3 037

[1] Se not 1 på föregående sida.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Augusti 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *August 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade [1] *Killed* [1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	15	3	18	43	14	57	227	95	322	285	112	397
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	11	1	12	50	7	57	344	137	481	405	145	550
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	6	—	6	31	26	57	81	137	218	118	163	281
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	2	1	3	11	8	19	28	34	62	41	43	84
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	15	2	17	14	16	30	51	136	187	80	154	234
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	7	1	8	9	16	25	34	50	84	50	67	117
Cyklister *Cyclists*	21	4	25	12	28	40	58	134	192	91	166	257
Fotgängare *Pedestrians*	15	11	26	19	38	57	34	161	195	68	210	278
Övriga *Others*	1	—	1	1	1	2	9	10	19	11	11	22
Summa *Total*	93	23	116	190	154	344	866	894	1 760	1 149	1 071	2 220

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	5	13	57	75
7—10 »	4	7	52	63
11—14 »	4	13	53	70
15—17 »	7	41	184	232
18—29 »	21	89	455	565
30—44 »	16	38	284	338
45—59 »	30	60	254	344
60—69 »	12	26	97	135
> 69 »	17	17	58	92
Okänd ålder *Age not stated*	—	40	266	306
Samtliga *Total*	116	344	1 760	2 220
Därav *Of which*				
män *males*	90	231	1 137	1 458
kvinnor *females*	26	93	459	578
okänt kön *sex not stated*	—	20	164	184

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	2 169	3 538	5 707
Lastbil *Lorry*	317	560	877
Buss *Bus*	52	107	159
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	174	368	542
Moped *Cycle with aux. motor*	107	285	392
Annan lätt mc *Other light mc*	64	128	192
Spårvagn *Tram*	—	59	59
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	11	4	15
Cykel *Cycle*	99	242	341
Annat fordon *Other vehicle*	53	284	337
Fotgängare *Pedestrian*	73	217	290
Andra trafikelement *Other traffic elements*	98	5	103
Summa *Total*	3 217	5 797	9 014

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas,* Tättbebyggt område = *Built-up areas,* S:a = *Total.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Augusti 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	7	10	42	72	131	7	13	67	87
Uppsala »	4	6	9	41	60	4	7	21	32
Södermanlands »	1	5	22	46	74	1	7	36	44
Östergötlands »	3	9	27	69	108	3	9	52	64
Jönköpings »	4	7	27	53	91	6	9	45	60
Kronobergs »	1	2	16	29	48	1	3	26	30
Kalmar »	1	4	22	45	72	3	5	30	38
Gotlands »	—	—	9	11	20	—	—	10	10
Blekinge »	1	1	17	41	60	1	1	23	25
Kristianstads »	6	8	18	58	90	6	8	32	46
Malmöhus »	3	12	36	70	121	4	15	56	75
Hallands »	4	3	22	47	76	5	4	34	43
Göteb. o. Bohus »	7	13	42	67	129	7	18	62	87
Älvsborgs »	4	10	29	59	102	4	13	51	68
Skaraborgs »	8	5	25	67	105	8	7	35	50
Värmlands »	7	9	23	51	90	7	12	47	66
Örebro »	4	5	22	44	75	4	11	41	56
Västmanlands »	2	3	26	38	69	2	5	41	48
Kopparbergs »	5	5	15	47	72	5	11	22	38
Gävleborgs »	6	7	23	30	66	6	7	34	47
Västernorrlands »	4	4	16	56	80	4	12	23	39
Jämtlands »	—	1	12	27	40	—	1	17	18
Västerbottens »	3	7	19	40	69	3	8	35	46
Norrbottens »	2	2	15	57	76	2	4	26	32
Summa *Total*	87	138	534	1 165	1 924	93	190	866	1 149

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

August 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	2	24	158	513	697	2	27	180	209
Stockholms län	5	12	45	83	145	5	13	52	70
Uppsala »	—	2	14	50	66	—	2	18	20
Södermanlands »	—	5	20	37	62	—	5	21	26
Östergötlands »	1	13	41	81	136	1	15	51	67
därav Norrköpings stad	1	6	17	34	58	1	7	24	32
Jönköpings län	—	7	28	69	104	—	7	33	40
Kronobergs »	1	1	7	12	21	1	1	10	12
Kalmar »	2	3	12	30	47	2	4	20	26
Gotlands »	—	1	1	7	9	—	1	2	3
Blekinge »	—	1	16	30	47	—	1	18	19
Kristianstads »	—	4	12	47	63	—	4	14	18
Malmöhus »	6	12	75	201	294	6	13	98	117
därav Malmö stad	2	8	49	125	184	2	8	63	73
Hallands län	—	5	13	38	56	—	5	16	21
Göteb. o. Bohus »	4	15	132	300	451	4	16	146	166
därav Göteborgs stad..	3	12	116	270	401	3	12	127	142
Älvsborgs län	—	7	25	42	74	—	7	30	37
Skaraborgs »	—	2	18	43	63	—	2	21	23
Värmlands »	—	2	21	41	64	—	2	29	31
Örebro »	1	2	23	66	92	1	2	25	28
Västmanlands »	—	2	22	64	88	—	2	25	27
Kopparbergs »	—	4	13	33	50	—	4	18	22
Gävleborgs »	1	3	22	62	88	1	3	23	27
Västernorrlands »	—	5	10	55	70	—	5	12	17
Jämtlands »	—	—	6	36	42	—	—	6	6
Västerbottens »	—	6	3	19	28	—	6	4	10
Norrbottens »	—	7	20	59	86	—	7	22	29
Summa *Total*	23	145	757	2 018	2 943	23	154	894	1 071
Hela riket *Sweden*	110	283	1 291	3 183	4 867	116	344	1 760	2 220

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Augusti 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *August 1958*

For translation of text, v. commentary

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med enbart egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	59	142	740	1 960	2 901	940	1 961
3	Därav: i motsatt färdriktning	20	35	126	366	547	386	161
4	» i korsande »	29	69	395	958	1 451	249	1 202
5	» i samma »	10	38	219	636	903	305	598
6	Mellan fler än två fordon	6	7	42	125	180	64	116
7	Summa	65	149	782	2 085	3 081	1 004	2 077
8	Därav vid omkörning	13	34	181	417	645	248	397
9	Kollision med parkerat fordon	2	4	26	368	400	20	380
10	Därav vid omkörning	2	1	5	25	33	2	31
11	Kollision med fotgängare	29	60	180	3	272	68	204
12	Därav vid omkörning	2	5	9	1	17	9	8
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	2	—	2	1	1
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	1	2	23	74	100	98	2
16	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	1	3	25	29	8	21
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	—	8	21	109	138	53	85
20	Därav vid omkörning	—	—	3	1	4	3	1
21	Körning av vägen	8	42	174	453	677	587	90
22	Därav vid omkörning	—	3	8	20	31	29	2
23	Kullkörning	3	14	62	33	112	65	47
24	Därav vid omkörning	—	1	1	—	2	2	—
25	Olycka av annat slag	2	3	18	33	56	20	36
26	Därav vid omkörning	1	—	2	—	3	2	1
27	Samtliga olyckor	110	283	1 291	3 183	4 867	1 924	2 943
28	Därav vid omkörning	18	44	209	465	736	296	440
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	83	218	1 012	2 520	3 833	1 445	2 388
30	Halvdager	1	15	53	105	174	80	94
31	Mörker med vägbelysning	4	20	116	288	428	44	384
32	» utan »	21	30	109	211	371	346	25
33	Okända ljusförhållanden	1	—	1	59	61	9	52

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.*

Kungl. Boktr. Stockholm 1959
581504

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 11 NOVEMBER 1958

INNEHÅLL

ARTIKLAR

TORE DALENIUS:
Internationella statistiska institutets möte i Bryssel: Det vetenskapliga programmet 607, 675

STEN MALMQUIST:
Precisionsproblemet vid beräkning av konsumentprisindex II 612

URSULA WALLBERG:
Sparundersökningarna. Problem och erfarenheter 629, 675

MEDDELANDEN

Förslag till gemensam nordisk varuförteckning i näringsstatistiken 641
De nordiska statistiska utskotten: Socialstatistikkommittén 641
Europeiska statistikerkonferensen: Organisationsarbetet för 1960 års jordbruksräkningar 641
Sammanträde i Genève om kommunalstatistik 644
Tysk statistikerkongress i Köln 644
Utvidgad statistik för korttidsprognoser. Förslag från statistikkonsumenter i USA 645
Personalnotiser 645

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 647
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag 647, 648
Traktorer 650
Bilar fördelade efter drivmedel 651
Förändringar i beståndet av motorfordon 652
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 652, 655
Priserna på jordbruksfastigheter år 1957 657
Brott som kommit till polisens kännedom 653, 664
Konkurser och protesterade växlar 666
Vägtrafikolyckor:
Års- och kvartalsuppgifter 654, 668
Månadsuppgifter 670, 671

THE ISSUE IN BRIEF 675

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur 676
Bokanmälningar:
Purposes and methods in fishery statistics (B. Sten) 679

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 7 | No. 11 | NOVEMBER 1958

CONTENTS

ARTICLES

T. DALENIUS:

The International Statistical Institute: The extra-ordinary session in Brussels, September 2—8 ..... 607, 675

S. MALMQUIST:

The problem of accuracy in consumer price index II 612

U. WALLBERG:

The survey of households saving: Problems and findings 629, 675

NOTES

Proposal for a joint Nordic commodity nomenclature for use in all industrial statistics 641

Inter Nordic Working Groups for Statistics: Social welfare statistics 641

Conference of European Statisticians: Planning for the 1960 world census of agriculture 641

The International Association of Municipal Statisticians: The first meeting of charter members 644

Meeting of German statisticians in Cologne 644

Proposal for improvements in anticipations data in USA 645

Personal notes 645

TABLES

Commentary 647

Registered motor vehicles 647, 648

Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 652, 655

Farm real estate prices 657

Offences known to the police 653, 664

Bankruptcies and protested bills 666

Road accidents:

Annual and quarterly data 654, 668

Monthly data 670, 671

THE ISSUE IN BRIEF 675

LITERATURE

Recent Swedish books and articles on statistics 676

Book reviews:

Purposes and methods in fishery statistics (B. Sten) 679

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

INTERNATIONELLA STATISTISKA INSTITUTETS MÖTE I BRYSSEL: DET VETENSKAPLIGA PROGRAMMET

Av docenten TORE DALENIUS

1. **Inledning.** Internationella statistiska institutet, ISI, anordnar i regel vartannat år statistikermöten. Under 1950-talet har sålunda möten hållits 1951 i Indien, 1953 i Italien, 1955 i Brasilien och 1957 i Sverige. I år hölls ett extra möte i Belgien. Detta möte — det 31:a i serien av statistikermöten — ägde rum den 2—8 september i Bryssel.

Som officiell svensk delegat vid mötet i Bryssel deltog överdirektör I. Ohlsson, statistiska centralbyrån. Från Sverige deltog dessutom preceptor H. Hyrenius, Göteborgs universitet, aktuarie N. Lagerström, Svenska arbetsgivareföreningen, professor S. Malmquist, Stockholms högskola, professor C.-E. Quensel, Lunds universitet, professor H. Wold, Uppsala universitet samt docent T. Dalenius, Stockholms högskola.

2. **Allmänna synpunkter på mötet.** En naturlig konsekvens av att endast ett år förflutit sedan föregående möte var att antalet vid mötet framlagda uppsatser endast uppgick till ca 70 mot nästan dubbla detta antal vid stockholmsmötet.

Mötet var väl förberett och genomfördes på ett föredömligt sätt. Arrangörerna hade bl. a. lyckats att i god tid före mötet iordningställa stencilerade utskrifter av uppsatserna, varför deltagarna hade möjlighet att väl förbereda sitt deltagande. Som ett resultat härav var diskussionen av de enskilda uppsatserna i flertalet fall både livligare och mer givande än vid tidigare möten under 1950-talet.

Öppningsceremonin ägde rum den 3 september på världsutställningens område. I anslutning härtill bereddes deltagarna tillfälle att bese utställningen. Besöket där saknade icke rent statistiskt intresse. I de olika utställningspaviljongerna presenterades sålunda med olika deskriptiva statistiska hjälpmedel — tabeller, diagram etc. — respektive land. Bland utställningsobjekten återfanns vidare några olika typer av elektroniska »computers» och databehandlingsmaskiner.

3. **Programmet.** I paragraferna 3.1—3.11 nedan presenteras det vetenskapliga programmet. Detta hade byggts upp kring 9 i förväg bestämda programpunkter (motsvarande paragraferna 3.2—3.7 och 3.9—3.11 nedan). För varje sådan programpunkt hade en eller flera statistiker inbjudits att presentera en uppsats (»invited paper»). Dessutom presenterades ett antal »contributed papers»; dessa diskuterades i några fall vid särskilda sammanträden. I den följande redovisningen utmärks »invited papers» med en asterisk.

Medan den följande redovisningen sålunda är i princip total, har jag nöjt mig med att kommentera endast vissa programpunkter. Valet av dessa har i första hand förestavats av en strävan

att dels peka på *generellt* intressanta bidrag, dels bidrag av *speciellt svenskt* intresse.

3.1. *Matematisk statistik* (tre sammanträden)

Rao, C. R., Experimental designs with restricted randomization.

Eisenhart, Ch., Some canons of sound experimentation.

Berkson, J., Problems recently discussed regarding estimating the logistic curve.

Cohen, A. C., Jr., Simplified estimators for the normal distribution when samples are singly censored or truncated.

Curnow, R. N., The consequences of errors of measurement for selection from certain non-normal distributions.

Birnbaum, Z. W., Life length and failure of materials interpreted as stochastic processes.

Consael, R., o. Lamens, A., Processus markoviens d'embranchements en démographie.

Bloemena, A. R., On queueing processes with a certain type of bulk service.

Runnenburg, J. Th., Probabilistic interpretation of some formulae in queueing theory.

Khamis, S. H., Incomplete gamma functions expansions of statistical distribution functions.

Bradley, R. A., o. Pendergrass, R. N., Ranking in triple comparisons.

van Eeden, C., A class of tests for the hypothesis that k parameters $\theta_1, \cdots \theta_k$ satisfy the inequalities $\theta_1 \leqq \cdots \leqq \theta_k$.

van Elteren, Ph., On the combination of independent two-sample tests of Wilcoxon.

Fisz, M., Some non-parametric tests for the k-sample problem.

Gumbel, E. J., Multivariate distributions with given margins.

Salvemini, T., Distribution of the mean difference taken from an equally distributed mass.

Diamond, E. L., Mitra, S. K., o. Roy, S. N., Asymptotic power and asymptotic independence in the statistical analysis of categorical data.

3.2. *Statistiska problem inom astronomin*

*Barton, D. E., o. David, F. N., Models of functional relationship illustrated on astronomical data.

*Mayall, N. U., Scott, E. L., o. Shane, C. D., Statistical problems in the study of galaxies.

*Ryle, M., o. Scheuer, P. A. G., The statistics of overlapping images and its applications in radio astronomy.

Astronomiska tillämpningar spelade redan tidigt en viktig roll vid utvecklingen av den statistiska teorin; ett exempel härpå ges av den klassiska felteorin, så som denna utvecklades främst av Gauss. Här kan också erinras om sådana namn som Quetelet och Charlier; de var båda astronomer av facket.

Under det senaste decenniet har en amerikansk forskargrupp i Berkeley med Neyman i spetsen sökt angripa en rad astronomiska problem — som t. ex. frågan om universum utvidgar sig likt en ballong som blåses upp eller ej — med statistiska metoder. En antydan om arten av de svårigheter som möter kan man måhända få om man betänker, att inte ens de bästa astronomiska instrument gör det möjligt att direkt utforska mer än en liten del av universum. Vilka slutsatser kan man då dra om »hela universum» (här är ej anledning ingå på frågan om vad som skall menas med »hela universum») på grundval av observationer av ett sample sådant som det som kan erhållas? Svaret på frågan blir ej enklare av att de observationer, som man gör t. ex. medelst fotografering, erbjuder mycket stora tolkningssvårigheter.

3.3. *Den senaste utvecklingen på försöksplaneringens område*

*Box, G. E. P., o. Draper, N. R., A basis for the selection of a response surface design.

*Bose, R. C., o. Connor, W. S., Analysis of fractionally replicated $2^m 3^n$ designs.
*Panse, V. G., o. Abraham, T. P., Simple scientific experiments on farmers' land.
Nair, K. R., o. Kishen, K., Recent developments in experimental design with special reference to the work in India.
van der Vaart, H. R., On certain types of bias in current methods of response surface estimation.

Under de senaste åren har en betydande forskning ägnats åt »response surface design». Box presenterade en uppsats härom vid stockholmsmötet; den första uppsatsen på ovanstående lista redovisar ytterligare resultat från detta forskningsområde.

3.4. *Tillämpningen av statistiska metoder inom de biologiska vetenskaperna*

*Anderson, R. L., Uses of variance component analysis in the interpretation of biological experiments.
*Finney, D. J., A simple example of the external economy of varietal selection.
*Greenberg, B. G., o. Sarhan, A. E., Matrix inversion, its interest and application in analysis of data.
Malécot, G., Sur l'estimation des taux de mutation et de sélection compte tenu des migrations.
Neurdenburg, M. G., The need of simplified and/or adapted statistical methods in public health administration.

3.5. *Tillämpningen av statistiska metoder inom industrin*

*Riordan, J. J., o. Greenwood, J. A., A program for the control and assurance of product quality.
Hamaker, H. C., Attribute sampling in operation.

Dessa två uppsatser är var för sig av stort intresse. Jag skall emellertid här icke ingå på dem, utan i stället redovisa vissa tendenser på ämnesområdet som framkom vid diskussionerna vid konferensen.

Den metodologiska utveckling, som ägt rum på den statistiska kvalitetskontrollens område under de senaste 20 åren, konkretiserad i sådana metoder som t. ex. sekvenssampling, kan kanske tyckas icke lämna plats för någon *väsentlig* effektivisering. Icke desto mindre är denna uppfattning oriktig.

Statistisk kvalitetskontroll har sedan många år ägnats stor uppmärksamhet av den amerikanska försvarsmakten; sekvenssamplingmetoden är f. ö. ett resultat av just detta intresse. Man har nu funnit att en *»kvalitetskontroll av den statistiska kvalitetskontrollen»* hos leverantörerna av olika militär utrustning är ägnad att på ett markant sätt förbättra de produkter, som försvarsmakten köper. Innebörden av ovanstående är, att kvalitetskontrollen hos olika leverantörer statisticeras. Den verksamhet, som här antytts, synes med fog kunna rubriceras *statistisk kvalitetsförsäkring.*

3.6. *Användningen av samplingmetoden*

*Koller, S., The use of prior statistical information in problems of estimation.
Hajék, J., On the theory of ratio estimates.
Wilks, S. S., A two-stage scheme for sampling without replacements.
*Dalenius, T., Training in sampling for a governmental statistical system.
Zarkovic, S. S., Some problems of sampling work in underdeveloped countries.

De tre första uppsatserna behandlar problem av betydande praktiskt och teoretiskt intresse.

De två sista uppsatserna behandlar samplingutbildningen. Zarkovic diskuterar frågan med hänsyn till underutvecklade länder, medan Dalenius som

referensram valt ett »litet eller medelstort, relativt väl utvecklat land», t. ex. Sverige. Dalenius understryker först behovet av ett rationellt *program för statistikerutbildningen i stort;* samplingutbildningen måste göras till en del av detta vidare program. Denna utbildning föreslås omfatta tre nivåer: allmänbildning för alla, specialistutbildning och expertutbildning. Innehållet och utformningen av utbildningen för dessa nivåer diskuteras därefter. Den för specialist- och expertutbildningen erforderliga praktiska utbildningen föreslås organiserad av en särskild »statistical development unit», lämpligen inrymd i ett statistiskt samordningsorgan.

3.7. *Internationella aspekter på 1960 års folkräkningar*

*Benjamin, B., Latest developments in demographic analysis of census results.
*Brichler, M., Comparabilité de certaines caractéristiques socio-économiques dans les recensements de 1960 en Europe.
*Leonard, W. R., International co-operation in the field of population censuses.
Ptukha, M., Methodological features of the 1959 census of the population of the U S S R.
Macura, M., Le recensement de la population comme source des données pour la planification du développement économique.
Liu, B. A., o. Pineda-Espinosa, A., Measuring the educational level of the population: a methodological study.

Från detta sammanträde vill jag särskilt fästa uppmärksamheten på Benjamins uppsats.

De senaste årens utveckling på demografins område har inneburit en allt starkare betoning av folkräkningarnas funktion som *ekonomisk* statistik. Detta är djupare sett icke något nytt; i vårt land kan erinras om merkantilismens roll för framväxten av folkräkningarna. En konsekvens av denna utveckling är ett ökat intresse för ekonomiska variabler (t. ex. sysselsättning, inkomst), ekonomiska enheter (t. ex. hushåll) och en på dessa variabler och enheter grundad ekonomisk analys av folkräkningsresultaten. Benjamins uppsats bedömdes av de närvarande demografiska experterna representera en utomordentlig grundval för utformningen av ett folkräkningsprogram.

3.8. *Ekonomisk statistik*

Ryabushkin, T., From the history of the balance sheet of the U S S R national economy.
Minc, B., On the application of demand and price coefficients.
Office National de Statistique de Tchécoslovaquie — Enquete par sondage sur le coût de la construction de logements en Tchécoslovaquie.
Kaptein, E., o. Jochems, D. B., The analyses of frequency distributions of changes in economic macrovariables applied to the Dutch shoe industry, 1954—56.
Burgess, R. W., Survey of characteristic problems and methods in business and government statistics.
Pedroni, F., Un indice del rendimento complessivo nelle laborazioni industriali.

3.9. *Statistiska problem i interdependenta dynamiska system*

*Wold, H. O. A., A case study of interdependent vs. causal chain systems.
*Phillips, A. W., o. Quenouille, M. H., Estimation, regulation and prediction in interdependent dynamic systems.
*Theil, H., o. Kloek, T., The statistics of systems of simultaneous economic relationships.
Nemchinov, V. S., Some aspects of the balance-sheet method as applied in the statistics of interdependent dynamic economic models.

I varje vetenskaplig verksamhet är konstruktionen av modeller av grundläggande betydelse. Inom ekonometrin har denna aspekt under de senaste åren tilldragit sig en särskilt stor uppmärksamhet. Vissa forskare, t. ex. Haavelmo, har därvid valt en ansats känd som »interdependenta system», medan andra, t. ex. Tinbergen och Wold, valt »kausala kedjor».

I sin uppsats jämför Wold dessa två ansatser med utnyttjande av ett och samma empiriska material. Det centrala resultatet kan sammanfattas sålunda.

Låt efterfrågerelationen vara d_t och tillgångsrelationen vara s_t. En fundamental punkt är, att kausalkedjans relationer är *autonoma:* om de i d_t respektive s_t ingående storheterna (pris, produktionsfaktorer etc.) ändrar sig på ett visst sätt, så anger d_t och s_t *entydigt,* hur den kvantitet, som köps och säljs, förändrar sig. Ett interdependent system å andra sidan ger (i regel) två olika svar, så snart efterfrågeelasticiteten icke är lika med tillgångselasticiteten.

3.10. *Statistiska metoder för mätning av levnadskostnadsberäkningar*

*Houthakker, H. S., The influence of prices and incomes on household expenditures.

*Indian Statistical Institute, Some indicators for the comparison of level of living over time and regions.

Wagenführ, R., Etude et comparaison des niveaux de vie des travailleurs des industries de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier.

International Labour Office, The role of family living studies. A discussion growing out of some current activities of the I L O.

3.11. *Diverse uppsatser*

*Nixon, J. W., International co-ordination in administrative statistics.

Sarc, O. C., On statistics of towns and urbanization.

Lisman, J. H. C., van der Putten, A., o. Swaagman, H. C., Quelques observations sur l'intensité du trafic des communications urbaines.

Ledermann, S., Les dimensions de la mortalité.

Burkhardt, F., Dynamische und statistische Relationen in der Mortalitätsstatistik des ersten Lebensjahres.

PRECISIONSPROBLEMET VID BERÄKNING AV KONSUMENTPRISINDEX. II

Av professor STEN MALMQUIST

3. Precisionen hos ett indextal av Laspeyrestyp

A. Vid behandling av precisionsproblemet utgår man lämpligast från en indexformel, som i detta sammanhang kan tecknas

$$I_L = \sum_i R_i \, w_i \text{ med } \sum w_i = 1$$

Här betyder R_i den relativa prisförändringen för varan i, medan w_i betyder den andel av totalutgifterna som användes för inköp av varan i. Tidigare har berörts frågan om denna indexformels relation till det teoretiska indexbegreppet.

Antag nu, att prisrelationerna och (eller) vägningstalen är behäftade med observationsfel i stokastisk mening. Man observerar sålunda $R_i + \varepsilon_i$ i stället för de sanna relationerna R_i och $w_i + \eta_i$ i stället för de riktiga vägningstalen w_i. »Felen» är alltså ε_i resp. η_i. Det observerade indextalet blir sålunda

$$I_{(obs)} = \sum (R_i + \varepsilon_i)(w_i + \eta_i)$$

och vidare

$$I_{(obs)} - I_L = \sum w_i \varepsilon_i + \sum R_i \eta_i + \sum \varepsilon_i \eta_i$$

Om felen i vägningstalen är okorrelerade med de observerade prisrelationerna får man skillnadens väntade värde till

$$E(I_{(obs)} - I_L) = \sum w_i E(\varepsilon_i)$$

Något systematiskt fel uppkommer i så fall ej genom fel i vägningstalen, eftersom felen η_i ej förekommer i ovanstående uttryck.

Vad beträffar variansen, som (vid frånvaro av bias) är

$$\text{Var}(I_{(obs)} - I_L) = \{\sum w_i \varepsilon_i + \sum R_i \eta_i + \sum_i \eta_i\}^2$$

beror den ju på varianserna hos både R_i-talen och w_i-talen. Det må påpekas, att fel i vägningstalen spelar större roll, om spridningen i prisrelationerna är stor än om denna spridning är liten. Den inverkan, som en viss bristande noggrannhet i vägningstalen kan ha på indextalets precision, är sålunda även beroende på spridningen i prisrelationerna. Det teoretiska sammanhanget kompliceras här av det förhållandet, att prisrelationer och vägningstal ej kan erhållas för samtliga varor. Man uppdelar varorna i grupper och låter en eller flera varor ensamma representera dessa grupper vid prisobservationerna.

Låt oss först bortse från denna sistnämnda komplikation. Under den tidigare nämnda förutsättningen beträffande frånvaron av korrelation mellan felen och de observerade storheterna får man följande uttryck för variansen:

$$\text{Var}(I) = \frac{n^2}{n-1} \text{var}(R) E(\eta^2) + n E(\varepsilon^2) + E(\eta^2) + E(\varepsilon^2) \sum w_i^2$$

där

$$\overline{R}_i = R_i + \varepsilon_i \text{ och } \overline{w}_i = w_i + \eta_i$$

Här är som förut $\overline{R}_i$ och $\overline{w}_i$ de observerade prisrelationerna resp. vägningstalen. Skillnaden mellan de observerade prisrelationerna ($\overline{R}_i$) och de sanna prisrelationerna (R_i) betecknas med ε_i (mätfelet). Motsvarande mätfel i vikterna betecknas med η_i. Om mätfelen i vägningstalen är noll, dvs.

$$E(\eta^2) = 0$$

fås

$$\text{Var (I)} = E(\varepsilon^2)\, \Sigma\, w_i^2$$

Variansen för indextalet I beror således icke endast på mätfelen i prisrelationerna utan även på fördelningen av vägningstalen, vilken ju är baserad på vilka varugrupper som de valda representantvarorna representerar. Om mätfelen i prisrelationerna t. ex. ej är beroende av urvalet av representantvaror, bör dessa representera grupper med likstora vägningstal, eftersom uttrycket Σw_i^2 antar sitt lägsta värde om vägningstalen w_i är lika stora.

Om mätfelen i prisrelationerna är noll, dvs.

$$E(\varepsilon^2) = 0$$

fås

$$\text{Var (I)} = \frac{n^2}{n-1} \text{ var (R) } E(\eta^2)$$

Variansen hos indextalet I är således här beroende icke endast av mätfelen i vägningstalen utan även av spridningen i de sanna prisrelationerna. Härav skulle följa, att mätfelen i vägningstalen ur den här ifrågavarande sypunkten spelar en större roll för variansen av indextalet I vid en oenhetlig prisutveckling än i fallet av mera likartade prisförändringar. Är samtliga prisförändringar lika stora är ju variansen för indextalet lika med noll och naturligtvis oberoende icke endast av vägningstalens mätfel utan även av dessa vägningstal själva.

En noggrannare formelmässig beskrivning följer nedan. Betrakta

$$\text{Var (I)} = E\left\{\Sigma w_i\, \varepsilon_i + \Sigma\, R_i\, \eta_i + \Sigma\, \varepsilon_i\, \eta_i\right\}^2$$

Antag, att följande villkor är uppfyllda

$$\begin{cases} \text{A.} & E\{\varepsilon_i\, \eta_i\} = E\{\varepsilon_i\, \eta_j\} = 0 \\ \text{B.} & E\{\varepsilon_i^2\, \eta_j\} = E\{\varepsilon_i\, \varepsilon_j\, \eta_j\} = 0 \\ \text{C.} & E\{\varepsilon_i\, \varepsilon_j\} = E\{\varepsilon_i\, \varepsilon_j\, \eta_i\, \eta_j\} = 0 \\ \text{D.} & E\{\varepsilon_i\, \eta_j^2\} = E\{\varepsilon_i\, \eta_i\, \eta_j\} = 0 \end{cases}$$

Man får då

$$\text{Var (I)} = \Sigma w_i^2\, E\{\varepsilon_i^2\} + \Sigma\, R_i^2\, E\{\eta_i^2\} + \\ + \sum_i \sum_j R_i\, R_j\, E\{\eta_i\, \eta_j\} + \Sigma\, E\{\varepsilon_i^2\}\, E\{\eta_i^2\}$$

Låt nu t. ex.

$$E\{\eta_i^2\} = E\{\eta^2\} \qquad i = 1, 2 \ldots\ldots n.$$

$$E\{\eta_i\, \eta_j\} = E\{\eta_1\, \eta_2\} \quad i, j = 1, 2 \ldots\ldots n.$$

Ur

$$\Sigma\, \eta_i = 0 \quad \text{fås}$$

$$n\, E\{\eta^2\} + n(n-1)\, E\{\eta_1\, \eta_2\} = 0$$

dvs.

$$E\{\eta_1\, \eta_2\} = -\frac{1}{n-1} E\{\eta^2\}$$

varav följer

$$\text{Var I} = \Sigma w_i^2\, E\{\varepsilon_i^2\} + \\ + E\{\eta^2\}\left[\Sigma\, R_i^2 - \frac{1}{n-1} \Sigma \Sigma\, R_i\, R_j\right] \\ + E\{\eta^2\}\, \Sigma\, E\{\varepsilon_i^2\}$$

$$\text{Men } \Sigma R_i^2 - \frac{1}{n-1} \Sigma R_i R_j =$$

$$= \frac{n^2}{n-1} \left[\frac{\Sigma (R_i - \bar{R})^2}{n} \right]$$

$$\text{med } \bar{R} = \frac{\Sigma R_i}{n}$$

och slutligen

$$\text{Var } I = \Sigma w_i^2 E \{\varepsilon_i^2\} +$$

$$+ \frac{n^2}{n-1} E \{\eta^2\} \cdot \sigma^2(R) + E \{\eta^2\} \Sigma E \{\varepsilon_i^2\}$$

Ovanstående framställning kan generaliseras till det fall, då de använda prisrelationerna avser en vara, vilken utvalts att representera en större grupp av varor. Motsvarande vägningstal utgöres då icke av varans utan av hela gruppens vägningstal. Man finner då t. ex. att om man vill att skattningen av indextalet skall vara medelvärdesriktigt (unbiased) bör man helst välja representantvaran inom gruppens varor så, att sannolikheten för att en vara utväljs är proportionell mot dess vägningstal. Detta kan ju även sägas vara i överensstämmelse med indexkommitténs uttalande med avseende på representantvarorna, »att varorna lämnats företräde i mån av sin ekonomiska betydelse för de befolkningsgrupper, vilkas levnadskostnader indexen avser att mäta» (Bet. sid. 29).[1]

B. I nedanstående tabell finnes storheterna Σw_i^2 beräknade för olika huvudgrupper av varuposter. Genom att inom dessa varugrupper dividera vägningstalen med summan av samtliga vägningstal för gruppen kan man få en uppfattning om storleksordningen av denna komponent i variansen för det fall, då man betraktar separata indextal för dessa grupper. Det må kanske här inskjutas, att i praktisk tillämpning kan naturligtvis fördelningen av vägningstalen och felen i prisrelationerna för representantvarorna icke anses vara oberoende av varandra.

[1] *1952 års indexkommitté (SOU 1953: 23).*

Tab. A. Summor (Σ) och kvadratsummor (Σ^2) för vägningstal i $^0/_{00}$ för indextal i jan. 1957 jämfört med dec. 1956

	Antal poster	Σ	Σ^2	$\Sigma^2/(\Sigma^2)$
Livsmedel	79	327	2 897	0,271
Alkohol och tobak	5	95	3 599	0,399
Bostad, bränsle och lyse	10	145	4 703	0,224
Kläder och skor	46	126	468	0,295
Inventarier och husgeråd	42	90	254	0,314
Diverse	43	217	2 062	0,438
Samtliga	225	1 000	13 983	0,140

Några motsvarande beräkningar avseende en annan komponent i variansen hos indextalet, nämligen variansen hos prisrelationerna, anföres i tabell B. Beräkningarna avser prisrelationerna jan. 1957 jämfört med dec. 1956.

Tab. B. Summor (Σ) och kvadratsummor (Σ^2) för prisrelationen jan. 1957 jämfört med dec. 1956

	Antal poster	Σ	Σ^2	Var R
Livsmedel	79	79,3674	79,8377	0,0060
Alkohol och tobak	5	5,0000	5,0000	0,0000
Bostad, bränsle och lyse	10	10,1329	10,2726	0,0005
Kläder och skor	46	45,9722	45,9518	0,0002
Inventarier och husgeråd	42	42,2584	42,5673	0,0011
Diverse	43	42,2286	42,4706	0,0231
Samtliga	225	224,9595	226,1000	

För att få en uppfattning av vad variansen i prisrelationerna betyder i sig självt skulle man kunna betrakta t. ex.

$$I = \Sigma w_i R_i \cdot 100$$

där w_i betraktas som konstanter. R_i betraktas som slumpvis tagen ur den population med samma varians som de verkligen observerade prisrelationerna R_i.

Man har sålunda

$$\text{Var } (I) = (\Sigma w_i^2) \text{ var } (R_i) \cdot 100^2$$

Låt oss som exempel ta livsmedelsindex avseende en jämförelse mellan priserna i *januari 1957 och i december 1956*, varvid vägningstalen för 1957 använts. Beräkningar för posten mjöl, gryn och bröd, som omfattar 13 prisnoteringar (varuslag). Man har

$$\Sigma w_i = 37; \Sigma w_i^2 = 159; \Sigma R_i =$$
$$= 13{,}0605; \Sigma R_i^2 = 13{,}122257$$

Vidare

$$\Sigma \left(\frac{w_1}{\Sigma w_i} \right)^2 = \frac{159}{1369} = 0{,}11614$$

$$\text{Var } (R_1) = \frac{\Sigma R_1^2}{n} - \left(\frac{\Sigma R_1}{n} \right)^2 =$$

$$= 1{,}009404 - 1{,}00465^2$$

$$= 1{,}009404 - 1{,}009321 = 0{,}00008$$

$$\text{Var } (I) = 100^2 \cdot 0{,}00008 \cdot 0{,}116 = 0{,}09$$

eller efter s. k. (n — 1) korrektion = 0,1

De föregående tabellerna upptar de summor som erfordras för ytterligare kalkyler av detta slag.

4. Beräkning av vägningstal

Vid beräkningen av vägningstalen utgår man från (den privata) konsumtionen, uttryckt i kronor, för ett visst år.

De operationer, som med utgångspunkt från dessa konsumtionsbelopp leder fram till vägningstalen, kan följas på bifogade tabell, uppställd av socialstyrelsens statistiska byrå och avseende ett utdrag av en budgetrevision.

Genom att multiplicera konsumtionsbeloppet med förhållandet mellan priser i december föregående år och ett medelpris under året fås, grovt uttryckt, konsumtionsbeloppet omräknat till priset i december *föregående* år. Efter omräkning i promille av summan av samtliga varuposters på motsvarande sätt korrigerade belopp fås vägningstalet, den s. k. långtidsindexen, avseende en jämförelse mellan priserna innevarande års december och priserna under december föregående år.

På motsvarande sätt fås en annan serie vägningstal ur konsumtionsbelopp uttryckta i priserna under december månad *innevarande* år. Dessa belopp fås från de ursprungliga genom multiplikation med respektive förhållanden mellan priset i december innevarande år och medelpriset under året. Dessa vägningstal användes vid beräkning av s. k. korttidsindextal under det *kommande* året.

Av denna redogörelse torde framgå den centrala betydelse som decemberpriserna har vid konstruktionen av vägningstalen. Av stort intresse är därför i vilken utsträckning man får tillgripa korrektioner för säsongmässiga variationer i detta pris.

Uppgifter för vägningstalen hämtas från konjunkturinstitutets och jordbruksnämndens statistik rörande den privata konsumtionen, genom branschkontakter samt från levnadskostnadsundersökning-

Kort utdrag ur tabell använd vid budgetrevisionen för konsumentprisindex vid årsskiftet 1955/56 *Extract from table used for revision of budget for consumer price index*

1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Representantvara (varugrupp)	Varans (gruppens) beteckning	Vikt 1955	Konsumtionen 1955 i löpande priser (1 000-tal kr)	$\frac{\bar{p}}{p_0}$	Konsumtionen 1955 uttryckt i dec. 1954 priser	$\frac{p_1}{p_0}$	Konsumtionen 1955 uttryckt i dec. 1955 priser	*Promillevikt* enl. kol. 6	enl. kol. 8	Anm.
S:a Ost	KI 7, JN 37	10	270	106,10	254	113,20	288	$\frac{10}{9,5}$	$\frac{10}{10,2}$	
Wienerbröd		4		104,71		108,15		$\frac{3^3}{5^3}$	$\frac{3^3}{5^3}$	B
Småkakor		4		105,28		108,88				B
S:a Finare bakverk	JN 10	8	218	105,00[1]	208	108,52[2]	226	$\frac{8}{7,7}$	$\frac{8}{8,0}$	

Förklaringar:

Kol. 2 = Varans (gruppens) beteckning i konjunkturinstitutets och jordbruksnämndens tabeller.
Kol. 3 = Vikter som använts vid beräkning av index för jan.—dec. (korttids-) 1955.
Kol. 4 = Konsumtionen 1955 i löpande priser enligt konjunkturinstitutet och jordbruksnämnden (livsmedel).
Kol. 5: $\bar{p}$ = ovägt medelpris för en vara under år 1955.
p_0 = priset för varan i december 1954.
Kol. 6 = kol. 4: kol. 5.
Kol. 7: p_1 = priset för en vara i december 1955.
p_0 = som ovan.
Kol. 8 = kol. 6 × kol. 7.
Kol. 9 = Konsumtionstalen i kol. 6 resp. 8 har summerats, varefter konsumtionsvärdet för varje vara (grupp) uttryckts i promille av totalsummorna.
Promilletalen enl. kol. 6 (hela tal = understrukna siffror) har använts för beräkningen av långtidsindex dec. 1955.
Promilletalen enl. kol. 8 används vid beräkningen av index för jan.—dec. (korttids-) 1956.

[1] Denna siffra, som inte går att få direkt ur indexberäkningarna, erhålls genom hopvägning av indextalen i samma kolumn för de två representantvarorna med hjälp av deras vikter i kol. 3.
[2] Se [1].
[3] Uppdelningen av gruppvikten på de två representantvarorna har i detta fall gjorts efter kontakt med branschexpertis.

ar. Härvid kan uppgifter från olika källor vara invävda i varandra i den meningen, att t. ex. huvudvägningstalet för en varugrupp tages från konjunkturinstitutet, medan delposterna fås genom branschkontakt. Detta har betydelse för precisionen hos levnadskostnadsindex i så måtto, att denna är beroende icke endast på precisionen hos levnadskostnadsundersökningarna utan även på precisionen hos konkurrerande metoder för viktbestämning.

En eventuell beräkning av hur ett levnadskostnadsindextal varierar med skilda egenskaper hos indexindividerna (hushållen) nödvändiggör däremot en levnadskostnadsundersökning. Man är då primärt intresserad av konsumtionens variation med den eller de avsedda egenskaperna, medan önskemålet att genom undersökningen få en uppfattning om totalkonsumtionen i sådant fall är sekundärt.

Vid en bedömning av en konsumtionsundersöknings storlek bör hänsyn tagas

till dels storleken av urvalets olika grupper, dels variansen för ur skilda synpunkter relevanta budgetposter. Efter det att undersökningens syften preciserats ger de häremot svarande lämpliga urvalsfraktionerna och motsvarande varianser en uppfattning om undersökningens precision ur stokastisk synpunkt. Överslagsmässiga beräkningar av några sådana varianser har inom jordbruksnämnden och socialstyrelsen utförts på material från tidigare undersökningar. Av stor betydelse torde sådana överslagsberäkningar speciellt vara i det fall, då undersökningen avser att ge material för en jämförelse av konsumtionen inom skilda grupper av hushåll. Med ledning av dessa varianser kan sålunda en viss uppfattning nås av precisionen hos undersökningar av olika storlek. En bedömning av den noggrannhet som i detta avseende kan vara erforderlig är ju helt beroende på undersökningens syftemål.

De här ifrågavarande varianserna avser utgiftsbeloppen för de olika budgetsposterna och är nödvändiga vid t. ex. bedömningen av signifikansen hos skillnader i utgiftsbelopp för en viss budgetspost hos skilda grupper av konsumenter. Vid indexberäkningar är det däremot de relativa utgiftsbeloppen eller vägningstalen som är av intresse.

Låt oss tänka oss, att man för varje i en grupp ingående individ beräknar ett indextal. För enkelhetens skull antages, att de prisrelationer, som användes vid dessa indexberäkningar, är desamma för varje individ. Skillnader i indextalen härrör sålunda enbart från skillnader mellan vägningstalen. En uppfattning av indextalets precision skulle man kunna få genom variansberäkningar på dylika individuella indextal. Det är klart, att en dylik variation skulle finnas, även om de vid beräkningarna använda vägningstalen och prisrelationerna icke var behäftade med observationsfel, dvs. om de använda värdena var de sanna.

Ett Laspeyres-index för denna grupp av konsumenter skulle man då definitionsmässigt få genom att bilda ett vägt medelvärde av de enskilda indextalen. Vikterna skall härvid, som bekant, utgöras av de enskilda individernas sammanlagda utgiftsbelopp. Man får exakt samma index om man först beräknar serien vägningstal ur de sammanlagda utgiftsbeloppen och sedan beräknar ett Laspeyresindex på grundval av dessa vägningstal och de förut använda prisrelationerna. Dessa senare vägningstal kan nu vara behäftade med »fel», t. ex. på grund av att de utgiftsbelopp ur vilka vägningstalen beräknas endast gäller ett urval av individer från den grupp, vilken beräkningen av Laspeyres-indexet skall gälla. Vad beträffar den förstnämnda variationen mellan de individuella indextalen, är denna endast möjlig att beräkna i samband med levnadskostnadsundersökningar och då genom direkt beräkning av de enskilda indextalen. Denna variation torde vara av betydande intresse. Det som emellertid här närmare skall diskuteras, är möjligheter till variansberäkningar hänförande sig till det faktum, att de observerade vägningstalen ej är de sanna. Man kan vid beräkningen av vägningstalen göra så, att dessa beräknas för varje individ, varefter ett medelvärde av de enskilda vägningstalen får utgöra marknadens vägningstal. Om detta medelvärde är vägt med vederbörande totala utgiftsbelopp som vikter, fås samma resultat som om vägningstalen beräknats direkt på de totala eller genomsnittliga utgiftsbeloppen för varje budgetspost. Vi utgår ifrån, att det är dessa senare vägningstal, man avser att använda vid indexberäkningarna.

Till den framställning, som socialstyrelsen den 15 oktober 1956 ingav till Konungen med anhållan om anslag för en levnadskostnadsundersökning hade styrelsen fogat (bil. 6) vissa variansberäkningar avseende några utvalda budgetsposter. Låt oss nu se på innebörden av dessa variansberäkningar och härvid bortse ifrån, att beräkningsmetoderna icke svarar mot det använda samplingsförfarandet. Styrelsens här behandlade variansberäkningar har nämligen utförts under den förutsättningen, att individerna i levnadskostnadsundersökningen utvalts genom »enkel slumpmässig sampling» ur den grupp av individer för vilken beräkningarna avses. Vid t. ex. avsiktlig överrepresentation av vissa delgrupper eller andra utbyggnader av samplingsförfarandet får variansberäkningarna naturligtvis modifieras därefter.

Det torde vara uppenbart, att de gjorda variansberäkningarna icke direkt kan användas för beräkning av variansen hos vägningstalen. En del av variationen hos de absoluta utgiftsbeloppen för en budgetpost hos hushåll med sin totala konsumtionsutgift fallande mellan vissa gränser kan tillskrivas det faktum, att dessa hushåll har inom dessa gränser varierande totala utgifter. Vägningstalen, dvs. de skilda budgetsposternas utgiftsbelopp dividerade med totalutgiften, kan ju vara exakt desamma för alla hushåll, trots att de enskilda utgiftsbeloppen för samma budgetspost är olika för de olika hushållen i gruppen.

Här följer nu en formelmässig exemplifiering.

Låt oss för att konkretisera resonemanget antaga, att utgiften, U_ν, för en viss varupost är lineärt beroende av totalutgiften så att

$$U_\nu = a\,X + b + \varepsilon,$$

där X är totalutgiften och ε ett »fel», vilket kan tolkas på olika sätt. I detta sammanhang kan vi helt enkelt betrakta ε som ett observationsfel, oberoende av totalutgiften X.

Man får

$$\operatorname{Var} U_\nu = a^2 \operatorname{var} X + \operatorname{var} \varepsilon$$

För vägningstalet

$$W_\nu = \frac{U_\nu}{X} = \frac{\overline{U}_\nu}{\overline{X}}$$

fås (enligt t. ex. formel 10 i Dalenius: »Sampling in Sweden»)

$$\operatorname{Var}(W_\nu) \cong$$

$$\cong \overline{W}^2 \cdot \frac{1}{n}\left[\frac{a^2 \operatorname{var} X + \operatorname{var} \varepsilon}{\overline{U}_\nu^{\,2}}\right] + \frac{\operatorname{var} X}{\overline{X}^2} - \frac{2\,a \cdot \operatorname{var} X}{\overline{U}_\nu\,\overline{X}}\Bigg]$$

$$= \frac{1}{n}\overline{W}_\nu^{\,2}\frac{1}{\overline{U}_\nu^{\,2}}\operatorname{var} X\,[a - \overline{W}_\nu]^2 + \frac{1}{n}\overline{W}_\nu^{\,2}\frac{1}{\overline{U}_\nu^{\,2}}\operatorname{var} \varepsilon$$

med

$$\overline{W}_\nu = \frac{\overline{U}_\nu}{\overline{X}}$$

där $\overline{U}_\nu$ resp. $\overline{X}$ är medelutgifter för varan resp. medelvärdet för totalutgiften. Om nu $b = 0$ dvs. $\overline{W}_\nu = a$ $(E\{\varepsilon\} = 0)$ fås

$$\operatorname{Var}(W_\nu) \cong \frac{1}{n}\overline{W}_\nu^{\,2}\frac{1}{\overline{U}_\nu^{\,2}}\operatorname{var} \varepsilon$$

$$= \frac{1}{\overline{X}^2}\frac{1}{n}\operatorname{var} \varepsilon$$

Å andra sidan är

$$\text{Var } \varepsilon = \text{var } U_\nu - \overline{W}_\nu^2 \text{ var } X$$

dvs.

$$\text{Var } (W_\nu) = \frac{1}{\overline{U}_\nu^2} \frac{1}{n} \overline{W}_\nu^2 \text{ var } U_\nu - \frac{1}{n} \overline{W}_\nu^4 \frac{1}{\overline{U}_\nu^2} \text{var } X$$

För att beräkna variansen hos vägningstalet behövs alltså i denna modell kännedom icke endast om variansen var $U\nu$ för utgiftsbeloppet för varan ifråga utan även om variansen var X för totalutgiften.

Emellertid kan man få en övre gräns för uppskattning ur

$$\text{Var } (W_\nu) < \frac{\overline{W}_\nu^2}{\overline{U}_\nu^2} \frac{\text{var } U_\nu}{n}$$

dvs.

$$\frac{\sigma (W_\nu)}{W_\nu} < \frac{1}{\overline{U}_\nu} \frac{\sigma (U_\nu)}{n}$$

Vid jämförelse mellan detta uttryck och de av socialstyrelsen gjorda variansberäkningarna synes framgå, att varianserna hos vägningstalen torde vara små.

5. Prisrelationerna

En undersökning av Erik Ruist angående några synpunkter på socialstyrelsens prismaterial ingår som bilaga A i 1952 års indexkommittés betänkande. Undersökningen tar fasta på det förhållandet att de prisnoteringar man använder vid indexberäkningarna utgöres av ett urval av prisnoteringar. Dels väljer man vissa butiker varifrån priserna hämtas, dels väljes vissa varor vilkas priser får representera större grupper av varor.

Man tänker sig att den storhet som skall uppskattas är det medelpris för varan ifråga som man skulle ha fått om man hade bildat medelvärdet av priset i samtliga orter (eller butiker). Genom att uppskatta variansen hos priset från de prisnoteringar man har, kan man bilda sig en uppfattning om osäkerheten i medelpriset från de utvalda orterna eller butikerna. Man tyckte sig kunna konstatera att osäkerheten på grund av ortsurvalet var obetydlig, säg omkring 0,2 % för index som helhet.

Vad varuurvalet beträffar kan man undersöka prisutvecklingen hos andra grupper av varor och jämföra denna prisutveckling med prisutvecklingen hos representatvarorna. Man kan på det sättet få en uppfattning om det föreligger någon systematisk över- eller underskattning av t. ex. en prisstegring. På det material som undersökningen använder sig av ansåg man sig icke kunna konstatera en sådan skillnad i prisutvecklingen för representantvarorna och de jämförda varorna.

Man var vidare intresserad av den osäkerhet som införes genom att man använder priset på en representantvara i stället för hela gruppens medeltal. Man har härvid antagit att variationen i prisutvecklingen mellan varor inom en grupp inte skall vara större än mellan varor i närbelägna grupper. Den härvid beräknade osäkerheten i totalindex under ett år hade uppskattningsvis angivits till omkring 1 %. Felen kunde antagas vara väsentligt större när det gäller indexserier över smärre varugrupper.

I bilagan ifråga har vidare berörts betydelsen av val av tidpunkt för prisnoteringarna samt förekomsten av kvalitetsolikheter. Man har slutligen försökt ange osäkerhetsfaktorernas relativa betydelse. Det påpekas härvid att en övergång till ett slumpmässigt urval är önskvärd om

man vill möjliggöra riktiga bedömningar av osäkerheten.

Även efter den omläggning av prisinsamlingen som företagits senare är i stort sett samma problem beträffande prisinsamlingen aktuella även nu.

I följande tabell redovisas några spridningsberäkningar. Härvid har icke hänsyn tagits till urvalsmetoden (urval i flera steg osv.), ej heller har någon uppdelning på variationsorsaker gjorts. Tabellen uppvisar en avsevärd skillnad i variansen hos prisrelationerna för olika varor. Vidare framgår det, att en stor varians i baspriserna icke behöver åtföljas av en stor varians i prisrelationerna. Genom beräkningar av detta slag kan man ju få en uppfattning om variansen hos t. ex. ett medeltal av prisrelationer. Dylika beräkningar ger även anvisning om dimensionen av prisinsamling, dvs. hur många prisuppgifter som kan behövas för en och samma vara om prisrelationer skall bestämmas med en viss noggrannhet ur denna synpunkt. I princip bör antalet observationer vara proportionellt mot produkten av spridningen och motsvarande vägningstal.

De nedan anförda beräkningarna avseende variansens uppdelning i dels variansen mellan olika primära urvalsenheter, dels variansen inom dessa enheter synes visa, att i de betraktade fallen prisutvecklingen är enhetligare inom urvalsenheterna än mellan dem. Detta förhållande kan även vara av betydelse vid dimensioneringen av prisinsamlingen.

Variansanalyser avseende variansen inom och mellan puen (endast puen med jämna nummer har medtagits) för prisrelationerna nov./okt. 1956 för vissa varor

Vara	Frihetsgrader mellan puen	Frihetsgrader inom puen	Varianskvot
Falukorv	31	108	5,28
Ägg	69	298	2,86
Kaffegods	64	71	1,84

Prisspridning för vissa varor. ***Variability of prices of certain commodities***

Vara	Antal butiker	Bastal			Relativa prisförändringar				
		Medelpris (ovägt)	Prisspridning (standardavv.)		Medeltal (ovägt)	Variationsvidd	Mellersta 50 %	Standardavvikelse	
			absolut	relativ				absolut	relativ
Ägg	369 (364)	4,99[2]	0,399	0,080	95,58	79,0—104,5	94,9—95,9	4,377	4,579
Potatis	318 (301)	0,37[2]	0,065	0,176	96,65	69,0—120,0	99,95—100,03	0,549	0,568
Toalettvål..	351 (348)	0,74[1]	0,078	0,105	101,03	75,0—150,0	99,95—100,03	0,154	0,152
Tandkräm..	352 (348)	1,60[1]	0,073	0,046	100,18	90,9—110,0	—	2,095	2,091
Hårklippning	66 (65)	3,72[1]	0,369	0,099	100,00	—	—	—	—
Permanentning	101	25,90[1]	2,703	0,104	100,48	97,9—113,8	—	2,284	2,273
Bastubad ..	35	1,19[1]	0,407	0,342	99,37	66,7—111,1	—	1,816	1,828
Falukorv...	276	5,19[2]	24,050	4,634	100,22	94,3—113,5	100,0—101,8	1,973	1,969
Herrkostym	78	211,69[2]	20,816	0,098	100,08	97,5—107,9	—	0,984	0,983
Damsnörsko	40	42,74[2]	6,728	0,157	100,06	100,0—102,3	—	0,363	0,363
Matbord ...	30 (29)	109,17[1]	14,751	0,135	99,53	78,9—107,1	—	4,385	4,406
Kaffegods..	138 (136)	17,09[1]	1,367	0,080	99,92	64,9—142,9	—	7,162	7,168
Björkved ..	57 (55)	35,70[2]	5,202	0,146	100,29	97,0—108,6	—	1,743	1,738

[1] Nov./Aug. 1956 [2] Nov./Okt. 1956

För att i dessa avseenden kunna draga några mera generella slutsaser rörande dimensioneringen fordras emellertid mera omfattande beräkningar. Som tidigare påpekats kan man här ha att göra med förhållanden, som varierar från en prissituation till en annan.

6. Säsongutjämningar

Vid indexberäkning har man ofta att göra med storheter som uppvisar säsongvariationer, vilka på grund av de använda metoderna för indexberäkningen bör elimineras.

Förutom svårigheten med trendbestämning stöter man här på andra problem. Följande må citeras (P. M. vid indexnämndens sammanträde den 6 juni 1957): »Förutom den roll de olika årens prisvariationer spelar vid indexberäkningen är decemberprisets relation till medelpriset för året av betydelse. Decemberpriset bildar bas för det kommande årets indexberäkning, och det kan då det gäller varor med så starka säsongvariationer som grönsaker och frukt mången gång vara olyckligt, enär denna månads pris mera sällan ligger i närheten av varans medelpris för året. Som exempel kan väljas äpplen. Vid god skörd av svenska äpplen ligger decemberpriset lågt, då däremot om skörden varit dålig priset i december på grund av dålig tillgång ligger högt. Detta pris som utgör bas för det kommande året medför i det första fallet höga indextal och i det senare låga. Skulle nu i stället för decemberpriset ett medeltal för hela det sistförlutna året ha utgjort bas, skulle indextalen under det följande året ej ha påverkats av ett avvikande decemberpris. Den påverkan detta pris kan få på det kommande årets indextal elimineras i någon mån av det nya vägningstal som fastställes för varan, enär detta vägningstal beräknas genom en omskrivning av konsumtionssiffran för det förflutna året till prisläget i december. Detta innebär att ett högt decemberpris ger ett högre vägningstal, medan förhållandet blir det omvända om priset är lågt.»

Det förefaller, som om tankegången bakom de två sista meningarna i citatet skulle kunna missförstås. Den elimination som det här är fråga om dvs. att en för låg prisrelation får ett högt vägningstal tvärtom kan konkretiseras på följande sätt:

Sambandet mellan observerat index I_{obs} och verkligt index I_R vid »fel» i bestämningen av decemberpriset kan åskådliggöras sålunda:

Antag, att felet i detta pris uppgår till A %. Man har då vid en jämförelse mellan december och t. ex. september för två varor

$$I_R = \frac{q_1 p_1^{sept} + q_2 p_2^{sept}}{q_1 p_1^{dec} + q_2 p_2^{dec}}$$

$$I_{obs} = \frac{q_1 p_1^{sept} + q_2 p_2^{sept}}{q_1 p_1^{dec} + q_2 p_2^{dec} + \frac{A}{100} q_2 p_2^{dec}}$$

dvs.

$$I_R = I_{obs} + I_{obs} \frac{\frac{A}{100} q_2 p_2^{dec}}{q_1 p_1^{dec} + p_2 q_2^{dec}} =$$

$$= I_{obs} + \frac{A}{100} \cdot W_R \cdot I_{obs}$$

där W_R är det verkliga vägningstalet för varan ifråga. Av denna relation framgår, att det verkliga indextalet alltid är större än det observerade, om det observerade decemberpriset är för högt. Är däremot detta pris för lågt, överskattas tvärtom indextalet. Om man så vill, kan

man uttrycka sambandet mellan indextalen med hjälp av det observerade vägningstalet W_{obs} genom relationen

$$W_R = W_{obs} \frac{1}{\frac{A}{100}[1 - W^{obs}] + 1}$$

Exempel: Antag att man för en vara, vars sanna vägningstal är 10 ‰ överskattat det verkliga decemberpriset med 20 %. Vid prisindexberäkning får man indextalet 1,04. Det korrekta indextalet I_R är då

$$I_R = 1{,}04 + 0{,}2 \cdot 0{,}01 \cdot 1{,}04 = 1{,}042$$

dvs.

$$100\ I_R = 104{,}2$$

Om det *observerade* vägningstalet är 0,01 fås

$$W_R = 0{,}01 \frac{1}{0{,}2 \cdot 0{,}9 + 1} = \frac{1}{11{,}8} = 0{,}0085$$

samt

$$I_R = 0{,}04 + 0{,}2 \cdot 0{,}0085 \cdot 1{,}04 = 1{,}042$$

$$100\ I_R = 104{,}2$$

Låt oss nu antaga, att överskattningen av priset gäller ett annat pris än decemberpriset. Under motsvarande förutsättningar får man då

$$I_R = I_{obs} - W \cdot \left(1 + \frac{A}{100}\right) R_\nu + W \cdot R_\nu$$

$$= I_{obs} - W_\nu \cdot \frac{A}{100} R_\nu$$

dvs.

$$I_R = 1{,}04 - 0{,}01 \cdot 0{,}2\, R_\nu = 1{,}04 - 0{,}002\, R_\nu$$

I detta senare är alltså — i motsats till föregående fall — det sanna indextalet helt naturligt mindre än det observerade.

Inom ramen för socialstyrelsens nuvarande metod kan man genomföra följande metod för att av ett eller annat skäl undvika, att en viss månadsnotering påverkar beräkningen av säsongkomponenter.

För enkelhetens skull antages, att någon trend icke föreligger i materialet. Låt värdena under tre år vara följande:

a_1	b_1	c_1
.	.	.
.	.	.
.	.	.
.	.	.
a_m	b_m	c_m
A	B	C

Här betyder A, B och C medelpriserna under resp. år. Vi antar, att man inte önskar använda värdet a_μ vid beräkningarna.

Använder man multiplikativa säsongkorrektioner i överensstämmelse med socialstyrelsens nuvarande metod, där säsonkorrektionerna S_ν bestämmes genom

$$S_\nu = \frac{1}{3}\left[\frac{a_\nu}{A} + \frac{b_\nu}{B} + \frac{c_\nu}{C}\right]$$

kan ett normalvärde $\bar{a}_\mu$ för a_μ bestämmas ur följande villkor

$$\frac{\bar{a}_\mu}{\bar{A}} = \frac{1}{3}\left[\frac{\bar{a}_\mu}{\bar{A}} + \frac{b_\mu}{B} + \frac{c_\mu}{C}\right]$$

$\bar{A}$ betyder här det årsmedelpris som man skulle ha erhållit under det första året, om a_μ hade antagit sitt normalvärde $\bar{a}$.

För säsongkorrektionen för perioden μ får man alltså

$$S'_\mu = \frac{\bar{a}_\mu}{A} = \frac{1}{2}\left[\frac{b_\mu}{B} + \frac{c_\mu}{C}\right]$$

För en annan period får man

$$S'_\nu = \frac{1}{3}\left[\frac{a_\nu}{A - a_\mu}[1 - S_\mu] + \frac{b_\nu}{B} + \frac{c_\nu}{C}\right]$$

och man har $\Sigma S_\nu + S_\mu = 1$.
Är säsongkorrektionerna additiva t. ex.

$$S_\nu = \frac{A + B + C}{3} - \frac{a_\nu + b_\nu + c_\nu}{3}$$

fås på analogt sätt

$$S'_\mu = \frac{\bar{A} + B + C}{3} - \frac{\bar{a}_\mu + b_\mu + c_\mu}{3} = \bar{A} - \bar{a}_\mu$$

varur

$$S'_\mu = \frac{B + C}{2} + \frac{b_\mu + c_\mu}{2}$$

samt

$$S'_\nu = \frac{1}{3}\frac{1}{n-1}[\Sigma' - S'_\mu] + \frac{B + C}{3} - \frac{a_\nu + b_\nu + c_\nu}{3}$$

där

$$\Sigma' = a_1 + a_2 \ldots + a_{\mu-1} + a_{\mu+1} + \ldots + a_n$$

En summering ger

$$\Sigma S'_\nu + S'_\mu = 0$$

Om en eventuell existerande trend t. ex. utjämnas med löpande medeltal (såsom skett i en bilaga till föredragningslistan vid indexnämndens sammanträde den 14 mars 1956) får man nedanstående resultat under samma förutsättningar som tidigare. I dessa uttryck (som närmare utvecklas i S. Malmquist: »A Statistical Analysis of the demand for Liquor in Sweden» och som därför här endast anföres), betecknar $\bar{m}$ successiva löpande medelvärden, vilka här antages vara 12 månaders medelvärden.

Man bildar en differens D_μ enligt

$$D_\mu = a_\mu - S_\mu - m_\mu$$

De korrigerade löpande medelvärdena, $\bar{m}_\nu$ blir då

$$\bar{m}_\nu = m_\nu - \frac{D_\mu}{11} \quad (\nu = \mu - 5 \ \ldots \ \mu + 5)$$

$$\bar{m}_\nu = m_\nu - \frac{D_\mu}{22} \quad (\nu = \mu - 6 \ \ldots \ \mu + 6)$$

Säsongkomponenten S_μ kan beräknas ur differenserna för motsvarande tidpunkter under de övriga åren.

Med utgångspunkt från dessa löpande medelvärden kan sedan additiva säsongkomponenter bildas som medelvärden (eller medianvärden) över ett antal år med utlämnandet av perioden med observationen a_ν, vilken skulle förkastas.

Det bör anmärkas att om man av ett eller annat skäl anser, att multiplikativa säsongkorrektioner är att föredraga framför additiva, kommer de säsongkorrigerade prisernas medeltal över en period endast i undantagsfall att överensstämma med motsvarande medeltal för de okorrigerade priserna.

Den eventuella existensen av säsongrörelser kan undersökas med hjälp av variansanalys. Härvidlag kan man hänvisa till t. ex. en framställning av Hald: »The Decomposition of a Series of Observations Composed of a Trend, a Peri-

odic Movement and a Stochastic Variable». Denna metod förutsätter att observationernas statistiska fördelningar uppfyller vissa villkor. Man kan undvika dessa inskränkande förutsättningar genom att använda likartade s. k. icke-parametriska testmetoder, t. ex. Kruskal-Wallis' test för rangsummor (se t. ex. Wallis-Roberts: »Statistics»).

7. Några valda exempel på indexberäkningsmetodik

A. I ett P. M. till indexnämndens föredragningslista för sammanträdet den 19 februari 1955 behandlades beräkningen av prisindex för tvättmedel. Man har två stycken tvättmedel, ett äldre och ett nyare syntetiskt medel. Man vill jämföra priset för tvättmedel i december 1954 med priset i juni 1954.

Man får följande priser, där alltså »blötmedel + tvålmedel» avser den äldre »varan».

I den ifrågavarande promemorian heter det om syntetmedlet: »För denna vara, som fördes i marknaden under år 1953, har framträngandet skett mycket raskt, och redan efter något mer än ett år har den till ca 7/10 ersatt de tidigare tvättmedlen. Från Hemmens forskningsinstitut har man kunnat få tekniska data för beräkning av kostnaden för användningen av de äldre och de syntetiska tvättmedlen.»

»I juni var medelkostnaden för 100 liter tvättvätska 123,75 öre, räknat efter 50 % äldre och 50 % nyare tvättmedel. I december 1954 beräknas användningen till 30 % äldre och 70 % nyare tvättmedel. Man kommer då fram till ett medelpris för december på 113,40 öre. Översiktligt får man följande:

	Medelpris per 100 l tvättvätska	Index Juni 1954 = 100
Juni 1954	123,75	100,00
December 1954...	113,40	91,64

Statistiska byrån får därför föreslå, att indextalet för tvättpulver, som i korttidsindexen för december 1954 var 99,15, justeras genom tillägg av syntetiska tvättmedel och enligt ovanstående beräkning fastställes till 91,64. Justeringen medför en sänkning av totalindexen med 0,05 enheter.

Fr. o. m. 1955 medtages syntetiska tvättmedel jämte de icke syntetiska bland representantvarorna för tvättpulver. Därest en fortsatt förskjutning mellan syntetiska och icke syntetiska tvättmedel visar sig ske, får man om ett år ta ställning till huruvida en ny justering då skall göras.»

En motivering för det använda beräkningssättet torde kunna uttryckas så att man anser att även om priserna icke förändrats, skulle den relativa konsumtionen av det nyare, syntetiska tvättmedlet ha ökat. Detta skulle betyda att hushållen i större utsträckning ansåg, att det nyare tvättmedlet med hänsyn till rådande priser var överlägset det gamla. En successiv

Priser på tvättmedel	Vägt medelpris, öre per kg		Förbrukning per 100 l tvättvätska, kg	Tvättmedelskostnad per 100 l tvättvätska, öre	
	juni 1954	dec. 1954		juni 1954	dec. 1954
Blötmedel	118,75	118,75	0,250	29,69	29,69
Tvålmedel	226,00	224,00	0,400	90,40	89,60
Blötmedel + tvålmedel	—	—	0,650	120,09	118,29
Syntetmedel	424,65	371,00	0,300	127,40	111,30

övergång till detta nya tvättmedel skulle alltså om kvalitetsdifferensen beaktas, vara liktydigt med en successiv *prissänkning*. Det skulle här alltså röra sig om den successiva introduktionen av en ny vara, som relativt priset var överlägsen den gamla. En analogi härvidlag skulle utgöras av nylonstrumpor jämfört med liknande strumpor av annat material.

Det är lätt att inse att man med det använda förfaringssättet genom en lämplig fördelning av vikterna för medelprisen skulle kunna få en sänkning i dessa medelpris fastän de individuella priserna för de bägge tvättmedlen hade ökat, och tvärtom, dvs. vid en lämplig fördelning av vikterna skulle medelpriset kunna uppvisa en ökning, fastän priserna för de bägge tvättmedlen hade minskat. Vidare skulle man kunna tänka sig de bägge varorna som två skilda varor, vilka i viss utsträckning konkurrerar med varandra. Överflyttningen av konsumtionen på det nyare tvättmedlet skulle kunna tolkas som en reaktion inför prisförändringarna. Priset på detta nya tvättmedel har ju minskat mera än priset på det äldre tvättmedlet. I juni 1954 var priset på syntetmedlet högre än priset på det gamla tvättmedlet, i december 1954 var det tvärtom, priset på det gamla tvättmedlet var högre än priset på det nya. Viktförändringen skulle alltså kunna tolkas som en reaktion inför prisförändringarna och i så fall borde denna reaktion icke på detta sätt påverka index.

B. Socialstyrelsens beräkning av medelpriserna när det gäller t. ex. elström och teleabonnemang torde vara av principiellt intresse. Det kan härvid gälla en vara, där priset består av två element, dels en fix avgift, abonnemangsavgift, som utgår oberoende av den konsumerade mängden av varan, dels ett pris per enhet av varan ifråga. Man kan även ha ett prissystem så konstruerat att de under en period först inköpta enheterna av varan har ett annat (t. ex. högre) pris än ett visst antal följande och under samma period inköpta enheter osv. (t. ex. prissättningen på spritdrycker under en viss period under första världskriget). Frågan är nu hur en sådan vara skall behandlas ur indexsynpunkt. Socialstyrelsens praxis härvidlag är för närvarande att ett på medelförbrukningen beräknat genomsnittspris användes vid indexberäkningen. Konsekvensen härav blir, att även om prisen för de enskilda enheterna respektive abonnemangsavgiften är oförändrade, förändras »indexpriset» på grund av ändring i medelkonsumtionen.

I promemorian heter det:

»Enligt tidigare beslut av indexnämnden skall i ett par fall, där särskild utredning föreligger, vid beräkning av medelpriset för viss förbrukningsenhet hänsyn tagas till den inverkan på priset som uppstår genom att man slår ut en fast abonnemangskostnad på den vid varje beräkningstillfälle konstaterade medelförbrukningen. Det nya beräkningssättet skulle avse priset på elström och telefonabonnemang och tillämpas fr. o. m. år 1955. Den utförda utredningen medger att en retroaktiv omräkning göres för senare halvåret 1954, och byrån föreslår att en sådan göres och införes i långtidsindexen för december 1954.

a) *Elström*

I fråga om förbrukningen av elström pågår för närvarande en fortskridande ökning per hushåll, som med det nya beräkningssättet resulterar i en successiv nedgång av genomsnittspriset. Utvecklingen sedan juni 1954 framgår av följande sammanställning.

Omräkningen sänker således index-

Beräkning av index för elström baserad på vissa antaganden om energiförbrukningens storlek

Estimate of index for power cost based on a supposed power consumption

1	2	3	4	5	6	7	8	9
År och månad	Förbrukning,	Genomsnittlig abonnemangsavgift,	Genomsnittlig grundavgift,	Kol. 3 + kol. 5	Kol. 5 / kol. 2	Genomsnittlig energikostnad per kWh,	Medelpris per kWh (kol. 6 + kol. 7),	Index
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	
1954								(juni 54 = 100)
Juni	970	634	2 970	3 604	3,72	7,34	11,06	100,00
Juli	975	»	»	»	3,70	»	11,04	99,82
Aug.	980	»	»	»	3,68	»	11,02	99,64
Sept.	985	»	»	»	3,66	»	11,00	99,46
Okt.	990	»	»	»	3,64	»	10,98	99,28
Nov.	995	»	»	»	3,62	»	10,96	99,10
Dec.	1 000	634	2 970	3 604	3,60	7,34	10,94	98,92
1955								(dec. 54 = 100)
Jan.	1 005	631	2 965	3 596	3,58	7,34	10,92	99,82

talet för elström i december med 1,08 %, vilket betyder 0,01 enheter på totalindexen.

b) *Tele*

Beträffande telefonkostnaden innebär det nya beräkningssättet att abonnemangsavgiften (exklusive kostnaden för i vissa taxeformer ingående lokalsamtal) slås ut på det genomsnittliga antalet lokalsamtal, varefter avgiften per samtal (nu 6 öre) lägges till. Då det nämnda genomsnittet av antalet lokalsamtal befinner sig i sjunkande, blir resultatet ett sakta stigande genomsnittspris per samtal, som framgår av följande sammanställning.

Omräkningen för juni—december 1954 medför en höjning av indextalet för tele med 2,02 % motsvarande 0,02 enheter på totalindexen.»

En motivering för beräkningsmetoden skulle kunna exemplifieras som följer. Antag att man vill jämföra två situationer där konsumtionen av varan ifråga är 100 respektive 200 enheter. Låt vidare abonnemangspriset vara 100 kr och styckekostnaden 1 krona.

Man har alltså:

Tid	0	1
Abonnemangspris	100	100
Konsumtion	100	200
Pris/enhet	1	1
Totalkostn.	200	300
Totalkostn./kons.	2	1,50

Givet förbrukningen vid de båda tillfällena, är det »producenten» likgiltigt, om han håller abonnemangskostnaden och styckepriset oförändrade eller om han icke uttar någon abonnemangsavgift men vid perioden 0 tar 2 kronor per enhet och vid period 1 1,50 per enhet. Det utrymme för en prissänkning som en produktionsökning skulle ge skulle sålunda kunna tänkas tagas i anspråk genom ett system av grundavgifter samt pris per förbrukad enhet lika väl som genom en direkt prissänkning utan grundavgift. Eftersom index i det senare fallet är

Beräkning av index för teleabonnemang baserad på vissa antaganden om antalet lokala samtal ***Estimate of index for telephone cost based on a supposed number of local calls***

1	2	3	4	5	6	7
År och månad	Antal lokalsamtal per år	Genomsnittlig »hyra», kr	»Hyra» per samtal, öre (kol. 3 / kol. 2)	Pris per markerat samtal, öre	Medelpris, per samtal, öre (kol. 4 + kol. 5)	Index
1954						(juni 1954 = 100)
Juni	651	96,20	14,78	6,00	20,78	100,00
Juli	648	»	14,85	»	20,85	100,34
Aug.	645	»	14,91	»	20,91	100,63
Sept.	642	»	14,98	»	20,98	100,96
Okt.	639	»	15,05	»	21,05	101,30
Nov.	636	»	15,13	»	21,13	101,68
Dec.	633	96,20	15,20	6,00	21,20	102,02
1955						(dec. 1954 = 100)
Jan.	630	96,20	15,27	6,00	21,27	100,33

$= 1{,}50/2 = 0{,}75$ bör detta värde även gälla för det fall, då man har grundavgift plus pris per förbrukad enhet, detta trots att nu både avgiften och priset är oförändrade.

Vidare kan man argumentera på följande sätt:

Relationen mellan värdesummorna dvs.

$$\frac{300}{200} = 1{,}5$$

skall kunna skrivas som produkten mellan ett prisindex P och ett volymindex Q dvs.

$$P \cdot Q = 1{,}5$$

Eftersom Q uppenbarligen är lika med 2 fås, som förut, $P = 0{,}75$.

Mot denna beräkningsmetod kan invändas att det framräknade medelpriset beror på hur konsumtionen fördelar sig på de olika konsumenterna. För de fall då detta förhållande ansetts idel önskvärt har man föreslagit att konsumtionen skall antagas avse flera varor. Så skulle i telefonexemplet konsumtionen avse två varor, dels abonnemang dels samtal (på abonnerade apparater).

Man kan även uttrycka detta så, att varan ifråga kan mätas i två enheter, antal abonnemang och antal samtal på abonnerade apparater. Liknande resonemang skulle kunna föras beträffande t. ex. järnvägsresor. De enheter det härvid är frågan om är dels antalet resor, dels antalet resta kilometer. För analogiens skull kan man anta, att priset för en järnvägsresa består av en fast grundavgift och vidare en viss avgift per kilometer. Denna avgift kan också sjunka när antalet resta kilometer ökar. Det väsentliga är här, att priset per kilometer sjunker ju längre resan är. Medelpriset per kilometer är sålunda beroende på, hur de resta kilometrarna fördelar sig på resor av olika längd.

Beträffande järnvägsresor har statistiska byrån som representantvaror resor av konstant längd. Eventuella förändringar i medelreslängden har sålunda icke någon direkt inverkan på index utan

endast indirekt för det fall, då priserna ändras. Analogt med elströmsexemplet skulle man här som enhet kunna välja en reskilometer och låta priset för denna förändras vid förändring av (medel-) reslängden.

Vidare skulle — för att ta ett annat exempel — priset för postporto förändras genom att brevförsändelserna blev t. ex. tyngre. Utgick man från *kostnaden per försändelse* skulle man få ett ökat pris, utgick man däremot från *kostnaden per gram* skulle man härvid få ett minskat pris.

Gemensamt för dessa exempel och statistiska byråns beräkning av priserna för telefonavgifter och elström skulle vara, att man låter förändringar i fördelningen av de förbrukade kvantiteterna via olika slag av medelpriser direkt påverka prisindex. Motiveringen torde härvid delvis vara en annan än när det gäller sådana varor, som berörts i avsnitt A ovan.

Motiveringar för och konsekvenser av byråns metoder i ovan relaterade fall synes kunna ge upphov till synnerligen skiftande omdömen, vilket torde nödvändiggöra, att man inom byrån noggrannare utredde konsekvenserna av ifrågavarande beräkningsmetoder samt praxis härvidlag på andra håll och för andra varor.

SPARUNDERSÖKNINGARNA. PROBLEM OCH ERFARENHETER

Av forskningsassistenten URSULA WALLBERG

Under efterkrigstiden har det blivit allt mera vanligt att med hjälp av intervjuundersökningar inhämta information på områden som tidigare endast ofullständigt kunnat belysas med hjälp av annan statistik. Intervjumetoden har bland annat gjort det möjligt att få en bättre inblick i hushållssektorns ekonomiska förhållanden: dess sparande, inkomster, utgifter för varaktiga konsumtionsvaror, likviditet m. m. I Förenta staterna har man sedan 1946 genomfört årliga undersökningar om konsumenternas finanser inom Institute for Social Research vid Michiganuniversitetet, och i England har under 50-talet en rad liknande undersökningar kommit till stånd vid Oxforduniversitetets statistiska institution.

I Sverige tog diskussionerna om liknande undersökningar fastare former i och med att en grupp statliga och privata institutioner och organisationer på initiativ av Försäkringsbolagens Upplysningstjänst beslöt att gemensamt finansiera en relativt omfattande provundersökning avseende förhållandena under kalenderåret 1955. Ett arbetsutskott med representanter för finansiärerna och med vissa experter tillsattes att övervaka arbetet med undersökningens planering och genomförande. Planläggningen och analysen uppdrogs åt konjunkturinstitutet, under det att statistiska centralbyråns utredningsinstitut stod för fältarbetet och uttagning av urvalet. En redogörelse för den första sparundersökningens planering och genomförande och vissa resultat av undersökningen publiceras i Meddelanden från konjunkturinstitutet, Serie B:25 och B: 26.[1] En ny, mera omfattande undersökning avseende år 1957 är för närvarande under bearbetning och en motsvarande beträffande 1958 års förhållanden är under planering.

Den första svenska sparundersökningen bygger i stor utsträckning på erfarenheter från de amerikanska och engelska undersökningarna. På några väsentliga punkter föreligger det dock betydande skillnader mellan dem. 1955 års svenska undersökning måste i vissa avseenden betraktas som ett första försök att applicera utländska förebilder på svenska förhållanden och omvandla dem till att svara mot i Sverige aktuella frågeställningar. Därför genomfördes den som en provundersökning för att vinna erfarenhet i undersökningsmetodens tillämpning på svenska förhållanden. Först i andra hand hoppades man erhålla material som kunde användas för beskrivning och analys av hushållens ekonomiska beteende. Erfarenheterna från den första undersökningen har på ett flertal punkter gett anledning till att radikalt ändra på den andra undersökningens uppläggning och teknik.

Även den undersökning som för när-

[1] En kort sammanfattning ingår i Stat. tidskr. 1958: 3, s. 149.

varande är under arbete måste till vissa delar betraktas som ett experiment. Detta gäller först och främst metoden att mäta inkomster och sparande i företag.

I det följande skall beröras några av de grundläggande skillnaderna mellan de svenska undersökningarna och dess utländska förebilder. Dessutom skall redogöras för de förändringar som vidtagits vid uppläggningen av den andra svenska sparundersökningen i jämförelse med 1955 års provundersökning.

Undersökningarnas syfte

Sparundersökningarnas syfte är i första hand att få fram en detaljerad siffermässig redovisning av hushållens sparande, inkomster, tillgångar och skulder. Sparandet uppdelat efter placeringsobjekt bör därvid kunna redovisas såväl för hela hushållssektorn som för inkomstenheter av olika slag. Slutligen bör man kunna mäta sparandet i förhållande till inkomsten i form av s. k. sparkvoter. Vid sidan av redovisningen av sparandet bör undersökningarna även kunna ge uppgifter om inköp av och inköpsplaner för varaktiga konsumtionsvaror, hushållens inställning till det vid intervjutillfället aktuella ekonomiska läget, dess kännedom om vissa ekonomisk-politiska åtgärder etc. Slutligen måste undersökningsmaterialet innefatta vissa sociala och demografiska uppgifter om de intervjuade hushållen för att möjliggöra en redovisning av sparandet för olika slags hushåll. Den statistik som erhålles från sparundersökningarna kan sammanfogas med annan ekonomisk statistik och exempelvis inom ramen för nationalbokföringen berika och förbättra kännedomen om de ekonomiska förhållandena i landet och ge större möjligheter till analys av det ekonomiska läget.

De amerikanska sparundersökningarna har endast vid speciella tillfällen tagits i anspråk vid planering av ekonomisk-politiska åtgärder. De har snarare tjänat som en av många informationskällor, varpå de allmänna konjunkturbedömningarna grundats. De amerikanska sparundersökningarna har efter mindre lyckade försök inte använts som grund för beräkning av det totala hushållssparandet i landet, vilket delvis måste ses mot bakgrunden av att den amerikanska kreditmarknadsstatistiken möjliggör en säkrare mätning av stora delar av hushållssparandet än motsvarande svenska källor. Istället har de amerikanska undersökningarna i hög grad inriktats på att belysa konsumenternas ekonomiska attityder, deras inköp av varaktiga konsumtionsvaror, och inköpsplaner för dessa varor samt investeringar i egnahem. Intresset för att så fullständigt som möjligt täcka alla alternativa sätt på vilka ett hushåll kan spara är således på grund av den ovan relaterade skillnaden i målsättningen större i Sverige än i Förenta staterna. Detta har kommit till uttryck vid utformningen av de svenska intervjuformulären som genomgående är mera omfattande och detaljrika, under det att man i de amerikanska formulären i större utsträckning har koncentrerat intresset till vissa bestämda punkter.

Definition av sparandet

Med ett hushålls sparande avses i de svenska sparundersökningarna summan av de under året skedda förändringarna i hushållets tillgångar och skulder, exklusive förändringar som beror på värderingsförändringar i hushållens finans-

och realkapital. Ökning av tillgångar och minskning av skulder räknas som positivt sparande, minskning av tillgångar och ökning av skulder som negativt sparande. De tillgångar som bildar grunden för undersökningens sparandeberäkningar är följande:

1. Likvida tillgångar: postgiro, banktillgodohavanden (med uppdelning på affärsbanker, sparbanker, postsparbanken, jordbrukskassor och andra kreditinstitut) och obligationer.
2. Övriga finansiella tillgångar: fordringar på enskilda och företag, andelar i handels- och kommanditbolag, partrederier och ekonomiska föreningar, försäkringsfonder, aktier, övrigt.
3. Realtillgångar: jordbruk, enskilda företag och enkla bolag, egnahem, sommarstugor och andra fastigheter.

Att hushållens kassahållning inte tagits med bland tillgångarna beror på att hushållen i regel, som väntat, inte har kunnat lämna någon uppgift på denna punkt. Av de sporadiska och ytterst ungefärliga uppgifter om kassahållningen som redovisats vid intervjuerna har vid bearbetningen av 1955 års provundersökning medtagits endast ett fåtal, då det varit fråga om bokföringsuppgifter och kassahållningen ändrats relativt mycket från början till slutet av året. Förfaringssättet är givetvis diskutabelt. I 1957 års undersökning har man från början bestämt att utesluta kassan från de tillgångar som medtagits vid beräkning av sparandet. De uppgifter om förändringarna i kassahållningen som erhålles vid intervjuerna bearbetas dock separat så att man får möjlighet att bedöma vad det skulle ha inneburit om man i sparandet hade tagit med kassaförändringarna i den utsträckning de redovisats vid intervjuerna.

Med realtillgångar avses i sparundersökningen jordbruk, egnahem, sommarstugor och andra fastigheter samt sådana företag som inte är juridiska personer, dvs. enkla bolag och enskilda företag. Tillgångar placerade i aktiebolag, handels- och kommanditbolag, partrederier samt ekonomiska föreningar av olika slag representeras av värdet på aktier och andelar som redovisas bland finansiella tillgångar. Mätning av inkomster av och sparande i jordbruk och andra enskilda företag har utgjort ett av sparundersökningarnas svårare problem. Diskussion av alternativa förfaringssätt som kommit till användning i sparundersökningarna följer nedan i ett särskilt avsnitt.

Beträffande realtillgångar bör observeras att bilar, motorcyklar och övriga varaktiga konsumtionsvaror inte medtagits i tillgångsredovisningen. Förfarandet sammanhänger med att inköp av dessa varor brukar räknas in i den privata konsumtionen. Det innebär dock samtidigt en allvarlig underskattning av de flesta hushållens nettoförmögenhet och i de fall då varaktiga varor inköpts under året även av sparandet. Om ett hushåll under året inköpt exempelvis en bil innebär detta oftast att hushållets finansiella tillgångar reducerats i betydande grad och att hushållet, vid avbetalningsköp, ökat sina skulder. Om den nyinköpta bilens värde vid slutet av året skulle räknats med bland realtillgångarna skulle ökningen i dessa tillgångar kompenserat det negativa finansiella sparandet under året. Vid ett sådant förfarande skulle man varit tvungen att införa en negativ bokföringsmässig post i sparandeberäkningen motsva-

rande årliga avskrivningar på de varaktiga konsumtionsvaror som hushållen äger. Detta torde av praktiska skäl vara ytterst svårt att genomföra, åtminstone inom ramen för sparundersökningarna.

Mätproblem

De för en total sparandeberäkning nödvändiga uppgifterna kan vid intervjuerna inhämtas på två alternativa sätt. Antingen kan man fråga efter tillgångarnas och skuldernas storlek såväl vid början som vid slutet av undersökningsperioden (året) eller också får man fråga direkt efter nettoförändringen under året. I de amerikanska undersökningarna har man genomgående valt den senare metoden. De intervjuade lämnar uppgift om tillgångarnas och skuldernas storlek vid endast en tidpunkt och redovisar dessutom vilka förändringar som inträffat under året i de olika posterna. Vid de svenska sparundersökningarna har man för de finansiella tillgångarna och skulderna valt att fråga efter förhållandena vid början och slutet av året. Motivet därtill är antagandet att det oftast är svårare att i efterhand räkna fram nettoresultatet av ett ibland stort antal under året genomförda transaktioner än att komma ihåg eller från handlingar ta fram uppgifter om vissa tillgångars och skulders storlek vid två exakt angivna tidpunkter. I vissa fall har man frågat såväl efter förhållandena vid början och slutet av året som om förändringar som skett under året. Så har skett beträffande aktie- och obligationsposterna, egnahemslånen och avbetalningslånen vid 1955 års provundersökning samt aktieposten, avbetalningslånen och samtliga fastighetslån vid 1957 års undersökning.

Erfarenheterna från undersökningarna synes visa att det åtminstone i svenska förhållanden beträffande postgiro, banktillgodohavanden och andelar i vissa ekonomiska föreningar är lämpligare att inhämta uppgifter om förhållandena vid två tidpunkter än att fråga efter förändringar som skett under året. Beträffande aktieposten, för vilken det i vissa fall är svårt att få uppgifter, bör man använda båda metoderna parallellt för att vid varje enskild intervju erhålla så fullständiga uppgifter som möjligt. Det är däremot tveksamt vilken av de båda metoderna som är mest lämplig att använda när man vill mäta sparandet i obligationer, andelar i olika slags bolag, fordringar på enskilda och företag och förändringar i skulder.

Beträffande sparandet i realtillgångar (jordbruk, företag, egnahem, sommarstugor och andra fastigheter) har man funnit att det är lämpligast att fråga efter investeringar som genomförts under året. I den första sparundersökningen frågade man för egnahem och villor efter marknadsvärdet vid en tidpunkt och efter investeringar under året. För övriga realtillgångar nöjde man sig med att fråga efter tillgångarnas marknadsvärde vid början och vid slutet av året. Förfarandet innebär att man riskerar att få med kapitalvinstelement i sparandet. Lyckligtvis var 1955 ett år med relativt stabil prisnivå. Till följd av detta och en eventuell tröghet i ägarnas uppfattning av kapitalvinster och -förluster på så kort sikt som ett år, synes de förändringar som redovisats i marknadsvärdena i regel återspegla värdet av under året genomförda investeringar. Metoden är dock mycket osäker, varför man i 1957 års undersökning har helt övergått till att fråga efter de investeringar som företagits under året.

Företagsinkomster och -sparande

Mätning av företagares inkomster och sparande utgör ett svårt problem i sparundersökningarna. I Förenta staterna har man efter vissa försök nöjt sig med att för dessa hushåll inhämta uppgifter om inkomsterna och om hushållssparandet exklusive det sparande som sker inom ramen för företaget. I och med att de svenska undersökningarna syftar till att ge totalvärden för hushållssektorns sparande i landet kan man här inte förfara på samma sätt. Dessutom måste beaktas att gränsdragningen mellan hushållet och företaget för en stor del av jordbrukare och andra mindre företagare är flytande varigenom avgränsningen mellan hushållets och företagets finanser blir godtycklig. Trots att man vid planläggningen av undersökningarna från början var medveten om svårigheterna var man inriktad på att om möjligt försöka experimentera fram en användbar metod för mätning av hushållets inkomster av och realt sparande i företag. Vid provundersökningen var tillvägagångssättet följande. Företagarhushåll anmodades vid intervjun att redovisa sin »nettoinkomst av rörelse inklusive chefslön». Som realt sparande i företaget redovisades, som tidigare nämnts, förändringen i »marknadsvärdet» på företaget vilket ansågs svara mot de under året genomförda nyinvesteringarna. Den första undersökningens resultat visar att detta tillvägagångssätt inte gav tillfredsställande resultat. Sparandet uppgår för företagarhushållen ofta till orimligt höga andelar av inkomsten. Det finns inte någon anledning att tro att uppgifterna beträffande de finansiella förhållandena skulle vara mindre tillförlitliga för företagens än för hushållens del. Detta tyder på att de uppgifter om inkomster och realt sparande som inhämtats vid intervjuerna inte är definitionsmässigt jämförbara och/eller att de är behäftade med allvarliga mätfel.

I 1957 års undersökning har man i stället för provundersökningens summariska frågor utarbetat två särskilda avsnitt, ett för kartläggning av jordbrukens och ett annat för de övriga småföretagens finanser. Frågorna i dessa avsnitt kan uppdelas på följande sätt:

1. Uppgifter om jordbrukets/företagets värde, ägande- och brukningsförhållanden m. m.
2. Redovisning av jordbrukets/företagets bruttoinkomster.
3. Redovisning av jordbrukets/företagets kostnader.
4. Redovisning av under året genomförda investeringar.
5. Redovisning av jordbrukets/företagets skulder vid början och vid slutet av år 1957.

Företagsinkomsten beräknas som skillnaden mellan bruttoinkomster och kostnader och det reala företagssparandet som summan av de under året genomförda investeringarna minus avskrivningarna. Uppgifterna om företagets finansiella tillgångar inhämtas tillsammans med de privata finansiella tillgångarna. För andra företagare än jordbrukare föreligger det en alternativ möjlighet att i stället för bruttoinkomster och -kostnader redovisa uttag som under året gjorts från företaget. Företagsinkomsterna beräknas i så fall som summan av uttaget och det reala och finansiella företagssparande som skett under året. Av kostnadsposterna behöver vid detta tillvägagångssätt endast avskrivningsposten redovisas.

Det måste betraktas som ett experiment att man genom intervjumetoden i efterhand försöker lägga upp ett slags vinst- och förlusträkning för företag som ofta saknar bokföring. Man kan inte vara säker på att de intervjuade verkligen har kommit ihåg alla inkomst- och kostnadsposter trots att intervjuformulären har gjorts detaljrika för att ge bästa möjliga stöd för minnet. Därtill kommer att vissa frågor i intervjuerna nödvändigtvis måste beröra problem som de intervjuade inte uppfattar som klara och entydiga. Av sådana frågor kan i första hand nämnas de som berör avskrivningarnas storlek och lagerförändringarnas värde. Dit hör även svårigheten att avgränsa vissa produktionskostnader från investeringar och vissa negativa investeringar från försäljningsinkomster. Gemensamt för problem av den här arten är att man inte kan komma ifrån dem genom att ändra på undersökningsmetodiken. Om man överhuvudtaget vill mäta det nettosparande som sker inom företagsdelen av hushållssektorn är man tvungen att bestämma sig för att mäta avskrivningarna på ett eller annat sätt, få fram en approximation på lagerförändringarnas storlek och dra gränsen mellan kostnader och investeringar. Användande av mera summariska frågor — t. ex. dem som användes vid 1955 års provundersökning — innebär endast att de svar som intervjupersonerna ger implicit innefattar på ett eller annat sätt gjorda bedömningar av t. ex. avskrivningarnas storlek och lagerförändringarnas riktning och omfattning.

Försäkringsinkomster och -sparande

I hushållssparandet ingår som en viktig del försäkringssparandet. Detta sparande kan beräknas och redovisas enligt flera olika principer. I nationalräkenskapen beräknas hushållssektorns försäkringssparande som den totala fondökningen som uppstår inom försäkringsanstalterna för alla de försäkringar där hushållen är försäkringstagare, inklusive rena riskförsäkringar. Eftersom hushållens totala försäkringssparande av institutionella skäl direkt överförts till företagssektorn är detta förfarande riktigt ur nationalräkenskapssynpunkt. I de engelska och amerikanska sparundersökningarna räknas som försäkringssparande premiebetalningar för kapitalförsäkringar. Förfarandet har valts i första hand därför att premierna kan uppges av intervjupersonerna direkt vid intervjuerna, under det att övriga uppgifter för varje enskild försäkring måste inhämtas från försäkringsanstalterna. Som ett argument för att räkna premiebetalningar som försäkringssparande brukar framföras att det endast är premierna som försäkringstagarna själva uppfattar som sparande och att det därför är dessa som är väsentliga vid analys av hushållens sparbeteende. Argumentet hänger dock i viss mån i luften, därför att det inte är känt hur stor del av försäkringstagarna som uppfattar premierna som sparande och hur stor del som uppfattar dem som konsumtion, samt i vilken utsträckning de därvid skiljer mellan kapitalförsäkringspremier och premier för sina övriga försäkringar.

De svenska sparundersökningarna, som kommit till stånd med stöd av försäkringsbolagen, kunde räkna med att dessa skulle hjälpa undersökningen med uppgifter om försäkringarna. Vid intervjuerna efterfrågas därför för varje kapitalförsäkring uppgift om i vilken försäkringsanstalt försäkringen är tagen och numret på försäkringen. Efter in-

tervjuperiodens slut inhämtas från försäkringsanstalterna för varje redovisad försäkring uppgifter om *premiereservens storlek vid början och vid slutet* av året, premiebetalningen och vissa andra data.[1]

Som *försäkringssparande* räknas »premiereservens» tillväxt. Sparandet består således för livränteförsäkringar av dels reservens avkastning, dels försäkringspremien exklusive andelen för bolagens omkostnader samt slutligen en viss »arvsvinst» efter under året avlidna försäkringstagare. För andra försäkringar (»livförsäkringar») ingår i sparandet reservens avkastning och försäkringspremien exklusive andelen för bolagets omkostnader samt en negativ post för »riskpremien». Riskpremien sammanhänger med att försäkringssumman utbetalats när försäkringstagaren avlider, oberoende av premiereservens storlek vid denna tidpunkt. Den totala premien för sådana försäkringar består således av tre delar — omkostnadsdelen, sparpremien och riskpremien. I försäkringstagarnas sparande ingår endast sparpremien. Sparandet i pensionsförsäkringar av livräntekaraktär och i »livförsäkringar» kan uttryckas på följande sätt:

Sparande i livränteförsäkringar innan pensionen börjat utgå	=	Premie exkl. omkostnadsdelen	+	»Arvsvinst»	+	Reservens avkastning	
D:o sedan pensionen börjat utgå	=	»Arvsvinst»	+	Reservens avkastning	−	Utgående pension	
Sparande i »livförsäkringar»	=	Premie exkl. omkostnadsdelen	−	»Riskpremie»	+	Reservens avkastning	
		Sparpremie					

Den ovan redovisade metoden att mäta försäkringssparandet medför att försäkringstagarnas inkomster, som de redovisas vid intervjuerna, måste korrigeras för att undersökningens inkomst- och sparandebegrepp skall stämma överens. Korrektionerna omfattar följande moment:

1. För försäkringstagare med »livförsäkringar» höjs inkomsten med premiereservens avkastning.
2. För försäkringstagare med pensionsförsäkringar av livräntekaraktär höjs inkomsten med premiereservens avkastning och »arvsvinst», men minskas med utgående pension.
3. För hushåll med SPP-försäkringar höjs inkomsterna även med den del av premierna som betalats av arbetsgivarna.
4. Utbetalningar som sker ur den premiereserv som upptagits i försäkringstagarens tillgångar räknas ej som inkomster utan jämställes med exempelvis uttag från banktillgodohavanden. Utbetalningar som inte sker från sådana fonder räknas som »inkomstvinster».

[1] Med »premiereserv» avses här — i den mån försäkringsanstalterna kunnat redovisa det — återköpsvärdet inklusive på försäkringen belöpande upplupen och icke utbetald återbäring, oavsett om denna formellt tilldelats eller ej.

Undersökningsenheten

Den första svenska sparundersökningen hade, som redan nämnts, karaktären av en provundersökning som i första hand skulle ge erfarenheter om hur undersökningar av ifrågavarande art skulle genomföras i svenska för-

hållanden. I tidigare avsnitt av denna artikel har berörts olika problem i samband med definition och mätning av sparandet. Ett annat problemkomplex som skall beröras i det följande utgöres av valet av undersökningsenhet och urvalsmetod.

I den föregående diskussionen har man talat om hushåll utan att närmare definiera vad som menas med detta. Hushållet kan då uppfattas som ett allmänt begrepp omfattande t. ex. bostadshushåll, matlagshushåll eller familj. Det krav som man i första hand ställer på sparundersökningens hushållsbegrepp är att de personer som sammanföres i stort sett skall ha gemensam ekonomi och gemensamt fatta sina ekonomiska beslut. Enheten måste definieras operationellt så att man vid fältarbete för varje enskild person kan, med hjälp av några kvantitativt mätbara data, t. ex. ålder eller inkomst, avgöra till vilken enhet personen skall föras.

I de amerikanska undersökningarna användes som undersökningsenhet utgiftsenheten (consumer spending unit). I denna enhet ingår alla personer, som bor i samma bostadslägenhet och står i relation till varandra genom släktskap, giftermål eller adoption samt gemensamt använder sina inkomster för de viktigaste utgifterna. Det anses att en person använder sina inkomster gemensamt med de övriga om mer än hälften av inkomsten går till gemensamma utgifter. I de engelska sparundersökningarna sammanför man endast gifta par med deras minderåriga barn till gemensamma enheter. Alla ogifta personer som uppnått 18-årsåldern betraktas som självständiga enheter. Enheten kallas för inkomstenhet (income unit).

En grundlig genomgång av de för- och nackdelar som ett användande av de ovannämnda och vissa andra hushållsbegrepp skulle medföra resulterade i att man ansåg att den engelska inkomstenheten bäst svarade mot de krav man ställt på undersökningsenheten för de svenska sparundersökningarna.[1] Enheten är i regel lätt att avgränsa vid fältarbetet och dess medlemmar torde i flertalet fall kunna anses ha gemensam ekonomi. De svårigheter som uppstår vid användande av definitionen i samband med dödsfall, förändringar i civilstånd etc. kan bemästras utan alltför stora svårigheter.

Urvalet

Den första sparundersökningens urval uttogs som ett tvåstegsurval med statistiska centralbyråns utredningsinstituts basurval som första steg. Ramen för urvalet inom de i basurvalet ingående 70 primära urvalsenheterna utgjordes av hösten 1955 ifyllda mantalsblanketter för bostadslägenhetsinnehavare. Urvalsenheten utgjordes av bostadslägenheten med samtliga i lägenheten boende inkomstenheter.

Urvalsramen borde vid det andra steget i urvalsförfarandet helst ha omfattat samtliga i basurvalets primära urvalsenheter boende inkomstenheter (indelade i urvalsenheter av något slag). Med hänsyn till det praktiskt möjliga och kostnadsmässigt berättigade ansågs dock vissa avsteg från denna princip motiverade. Således uteslöts ur undersökningen de s. k. anstaltshushållen trots att personer, som ingår i anstaltshushåll, samtidigt måste anses tillhöra eller utgöra någon enskild inkomstenhet. För det andra omfattade urvalsramen inte sådana lägenheter som färdigställts mel-

[1] Se Meddelanden från konjunkturinstitutet, Serie B: 25, bilaga 1.

lan den senaste mantalsskrivningen och intervjuperioden. Slutligen medförde användandet av mantalsblanketter som urvalsram ett visst bortfall beroende på ofullständighet och bristfällighet i detta material. Urvalet stratifierades efter bostadslägenhetsinnehavarens och hans hustrus sammanräknade nettoinkomst under år 1954. Antalet strata uppgick till tre. Urvalsfraktionen uppgick till 1/4 i det stratum där inkomsterna 1954 inte uppgick till 10 000 kronor och till 1/3 i stratum med inkomster mellan 10 000 och 20 000 kronor. Samtliga lägenheter i det primärt uttagna urvalet där innehavarens inkomst uppgick till minst 20 000 kronor medtogs i undersökningen.

En granskning av det vid den första sparundersökningen använda urvalet visar att det i flera avseenden varit mindre tillfredsställande. Inkomstenheter boende i nybyggda lägenheter samt anstaltshushåll ingick inte i urvalsramen. Andra inkomstenheter kom inte med i urvalsramen därför att de inte lämnat mantalsblanketter eller därför att deras mantalsblanketter varit felaktigt ifyllda. De demografiska förändringar som under undersökningsåret skett med de utvalda inkomstenheterna kunde belysas endast ofullständigt. Slutligen visade sig det använda urvalsförfarandet vara relativt dyrbart.

Därför ansågs det motiverat att vid 1957 års undersökning försöka använda någon annan urvalsmetod än vid provundersökningen. Det personregister som då i första hand kunde komma ifråga som urvalsram var det som mantalslängderna utgör. Genom att vid uttagning av urvalet bortse från gifta kvinnor och barn under 18 år skulle mantalslängderna kunna betraktas som ett register över inkomstenheter och således möjliggöra en uttagning av ett urval med inkomstenheter som urvalsenheter. De kostnadsberäkningar som genomfördes i samband med diskussionerna om den andra sparundersökningens uppläggning visade dock att även ett urval uttaget från mantalslängderna skulle ställa sig relativt dyrbart, bl. a. på grund av att man var tvungen att vid urvalsförfarandet inhämta uppgifter såväl från mantals- som från inkomstlängderna. Inkomstuppgifterna var nödvändiga som grund för stratifieringen. En tredje möjlighet var att använda statistiska centralbyråns befolkningsregister som urvalsram. Med denna urvalsram kunde urvalsförfarandet genomföras centralt och till en del maskinellt. Adressuppgifterna behövde inhämtas endast för de enheter som skulle ingå i det slutliga urvalet. Ett trestegsurval uttaget ur befolkningsregistret har visat sig bli ca 35 procent billigare än de beräknade kostnaderna för ett motsvarande urval draget ur mantalslängderna. Nackdelen med metoden är att befolkningsregistret för primära urvalsenheter med relativt liten folkmängd omfattar så få inkomstenheter att sannolikheten att vid upprepade undersökningar återkomma till samma enheter blir relativt stor. Med hänsyn till den avsevärda skillnaden i kostnaderna beslöt man dock att för 1957 års undersökning utnyttja befolkningsregistret som urvalsram. Stratifieringen skedde denna gång såväl efter inkomstenheternas sammanräknade nettoinkomst som efter yrke.

Som framgått av ovanstående redogörelse har uppläggningen av urvalet för de två första sparundersökningarna inte kunnat grundas på några egentliga statistiska allokationsöverväganden. Vid planeringen av den första undersökningen hade man ringa kännedom om

sparandets variationer mellan olika slags hushåll, och stratifieringen efter inkomstens storlek grundade sig på det allmänna antagandet att sparandet varierar starkare i de högre inkomstklasserna än i de lägre. Vid uppläggningen av 1957 års undersökning har jordbrukare, andra företagare och inkomstenheter med höga inkomster överrepresenterats därför att man ville erhålla ett relativt stort antal observationer i dessa grupper för att kunna studera effekten av de i förhållande till den förra undersökningen förändrade metoderna för mätning av företagsinkomster och företagssparande samt aktiesparande. Inom ramen för planeringsarbetet för 1958 års sparundersökning kommer resultaten från de båda första undersökningarna att användas till att om möjligt få fram en minimum-varians-allokation av urvalet.[1]

Undersökningarnas tillförlitlighet

Av de olika slags fel, varmed sparundersökningens resultat måste anses vara behäftade, kan i första hand nämnas slumpfelet och det fel som betingats av ett eventuellt systematiskt bortfall. Man måste vid sparundersökningarna, liksom vid alla intervjuundersökningar, räkna med att dessutom vissa mätfel uppstår vid intervjuer och vid bearbetningen. Svårigheten att uppfatta vissa frågor, t. ex. beträffande avskrivningarnas storlek och lagerförändringen, kan antas ge upphov till en särskilt stor osäkerhet. Den följande diskussionen angående de olika felkällornas betydelse grundar sig till väsentliga delar på erfarenheten från den första sparundersökningen eftersom den andra undersökningens resultat ännu inte kan överblickas.

Beräkningar av slumpfelet har begränsats till att avse det genomsnittliga totala sparandet per inkomstenhet i den första sparundersökningen, därför att de är mycket tidskrävande samtidigt som de endast belyser en ringa del av de felmöjligheter som vidlåder en undersökning av sparundersökningens art. Resultatet av den genomförda slumpfelsberäkningen är att slumpfelet för det genomsnittliga sparandet för en inkomstenhet år 1955 på 864 kronor, uppgår till 6,9 % av detta belopp. Under förutsättning att inget selektivt bortfall förekommer och att inga systematiska mätfel föreligger innebär detta att sannolikheten är 2/3 att populationens medelvärde inte avviker mer än 6,9 % från urvalets medelvärde och 95 % att den inte avviker mer än 13,7 %.

Den första sparundersökningens urval bestod av 950 bostadslägenheter. I dessa genomfördes minst en intervju i 852. I lägenheter med mer än en inkomstenhet uppstod det bortfall då inte samtliga i lägenheten boende kunde intervjuas. Detta bortfall omfattar 21 inkomstenheter. Eftersom antalet inkomstenheter i lägenheter där ingen intervju kommit till stånd är okänt, kan antalet intervjuade inkomstenheter inte sättas i förhållande till det totala antalet inkomstenheter i urvalet. Om man antar att den relativa frekvensen sekundära enheter är densamma för bortfallslägenheter som för lägenheter där intervjuerna genomförts kan man approximativt beräkna antalet i undersökningen ingående inkomstenheter till 1 250, varav intervjuer genomförts med 1 103. Det totala bortfallet kan på detta sätt uppskattas till 11,8 %.

[1] Problemen i samband med uppläggningen av ett sådant urval kommer att behandlas i ett senare nummer av denna tidskrift i en artikel av fil. kand. Carl Johan Åberg.

En jämförelse kan göras mellan bortfallet och de intervjuade enheter som är lägenhetsinnehavare med ledning av vissa uppgifter på urvalsblanketterna. Man finner då att bortfallet är högst för enheter i den högsta inkomstklassen (14,3 %) och lägst i mellanklassen (7,9 %). Enheter i den lägsta inkomstgruppen redovisar ett bortfall på 10,9 %. Av olika yrkesgrupper är bortfallet störst för tjänstemän och andra företagare än jordbrukare (14,8 respektive 13,6 %) under det att jordbrukare och inte yrkesverksamma redovisar ett bortfall på endast 8,2 och arbetare på 8,8 %. Åldern är i genomsnitt närmare 6 år högre för bortfallet än för de enheter som intervjuats. Gifta par och änkor och änkemän redovisar ett bortfall på drygt 9 %. För ogifta och frånskilda uppgår det till 17,0 respektive 22,2 %. Det framgår av de ovan redovisade uppgifterna att den första sparundersökningens sammanlagda bortfall på 11,8 % synes vara relativt ojämnt fördelat mellan enheter tillhörande olika grupper och därför måste befaras på ett systematiskt sätt ha påverkat undersökningens resultat.

Urvalet för 1957 års sparundersökning omfattar ca 2 000 inkomstenheter. Bortfallet torde uppgå till ungefär samma procentuella andel av enheterna som i 1955 års undersökning.

En jämförelse mellan de svenska sparundersökningarnas bortfall och bortfallet vid motsvarande undersökningar i England och i Förenta staterna blir gynnsamt för de svenska undersökningarna. Bortfallet i de amerikanska undersökningarna har uppgått till ca 10—15 % och i de engelska undersökningarna till inte mindre än 30—35 %.

Som framgår av det föregående måste sparundersökningarnas resultat anses vara behäftade med andra fel än slumpfel och det fel som betingas av det selektiva bortfallet. Det är svårt att bedöma betydelsen av olika s. k. mätfel. En viss uppfattning om alla felens sammanlagda effekt på undersökningens resultat kan man dock erhålla dels genom att undersöka den inbördes samstämmigheten mellan olika deluppgifter i en och samma intervju dels genom att jämföra totalvärden som erhållits från undersökningarna med statistik från andra källor.

Den första möjligheten har i viss mån utnyttjats vid provundersökningen och i ännu högre grad kommit till användning vid den pågående bearbetningen av 1957 års undersökning. Resultaten från 1955 års undersökning har även på ett flertal punkter jämförts med annan statistik. Man har i vissa avseenden funnit förvånansvärt god överensstämmelse, t. ex. med nationalbokföringen och med statistiska centralbyråns inkomststatistik. På andra punkter har man funnit betydande avvikelser mellan undersökningens resultat och uppgifter från andra källor.

Slutligen föreligger ytterligare en möjlighet att få en viss uppfattning om hur noggranna överväganden som ligger bakom uppgiftslämnandet. Man har nämligen för 1957 års undersökning undersökt i vilken utsträckning inkomstenheterna vid intervjuer hämtar uppgifter från olika slags handlingar och i vilken utsträckning intervjusvaren lämnas helt ur minnet.

En preliminär bearbetning av dessa uppgifter visar att drygt 15 % av enheterna inte har använt något material som stöd för minnet. Ca 27 % av intervjupersonerna har tittat efter i en källa, 30 % i två och 22 % i tre olika slags handlingar. Övriga enheter har använt mellan 4 och 6 olika slags material. Den

vanligaste källan för uppgifterna är deklarationsavskrifter — 64 % av enheterna använder dem som stöd för minnet. Bankböckerna användes av 35 och försäkringsbreven av 44 % av enheterna. Privata kassaböcker tas fram av 16 % och företagets bokföring av 8 % av enheterna. Övriga källor kommer till användning vid 14 % av intervjuerna. De redovisade procenttalen måste ses mot bakgrunden av att endast de enheter som äger några banktillgodohavanden kan se efter i bankböcker och de som har försäkringar i försäkringsbrev. Att de intervjuade har tagit fram uppgifter från olika slags handlingar är inte någon garanti för att uppgifterna i intervjun är riktiga. Det kan dock betraktas som ett bevis för intervjupersonernas goda vilja att lämna så exakta uppgifter som möjligt att de gör sig besvär med att kontrollera uppgifterna som de lämnar till utredningsinstitutets ombud.

Förslag till gemensam nordisk varuförteckning i näringsstatistiken

Proposal for a Joint Nordic Commodity Nomenclature for Use in All Industrial Statistics

I Bilaga III till nordiska ekonomiska samarbetsutskottets rapport »Statistiskt samarbete» hösten 1957 redovisades ett förslag till en gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning (se Statistisk tidskrift 1957: 11, sid. 620). Inom samarbetsutskottet har man efter denna tidpunkt fortsatt med att utarbeta förslag till bl. a. en gemensam nordisk varunomenklatur för produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken i anslutning till den gemensamma varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken.

I Bilaga III till tilläggsrapport från nordiska ekonomiska samarbetsutskottet, som är tryckt Stockholm 1958 och liksom den förra bär undertiteln »Statistiskt samarbete», redovisas som ett resultat av det fortsatta nomenklaturarbetet på nordiskt plan ett förslag till en gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning.

Denna varuförteckning är avsedd att användas inom all näringsstatistik, sålunda även för utrikeshandelsstatistiken. I förslaget är varuslagen grupperade på grundval av Brysselnomenklaturen. Vid de olika varuposterna har motsvarande nummer enligt SITC utsatts. Den nya varuförteckningen omfattar ca 3 750 varuposter mot ca 3 400 i förslaget år 1957.

Den svenska varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken för år 1959 kommer med vissa undantag att utgöra en utbygggnad av det i Bilaga III 1958 redovisade förslaget till en gemensam nordisk varunomenklatur.

S. Ö.

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Socialstatistikkommittén

Social Welfare Statistics

Nordiska socialstatistikkommittén har vid gemensamt sammanträde med Nordisk sammanslutning för barnavård och ungdomsskydd behandlat möjligheterna till jämförbar statistik beträffande barna- och ungdomsvård i de nordiska länderna. Sammanträdet ägde rum i Jægerspris i Danmark den 2 och 3 oktober 1958 och bevistades av representanter från Danmark, Finland, Norge och Sverige.

G. H-dt

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Organisationsarbetet för 1960 års jordbruksräkningar

Planning for the 1960 World Census of Agriculture

Under tiden 10—16 september i år sammanträdde i Rom arbetsgruppen för jordbruksräkningar inom europeiska statistikerkonferensen. Det var gruppens andra session och den ägde rum i FAO:s (Food and Agriculture Organization of the United Nations) regi. Representanter för 19 europeiska länder, däribland Sverige genom byråchefen Otto Zetterberg, hade infunnit sig och dessutom var observatörer från internationella arbetsbyrån och kommissionen för europeiska ekonomiska gemenskapen närvarande.

Konferensen öppnades av FAO:s generaldirektör B. R. Sen, som i sitt häls-

ningsanförande uttalade ett tack till de europeiska ländernas regeringar och den europeiska statistikerkonferensen för deras beredvilliga bistånd i arbetet för planläggning av jordbruksräkningarna. Han lämnade även mycket intressanta upplysningar om FAO:s arbete och planer för den närmaste framtiden. Här skall beröras några av de mest betydelsefulla etapperna i organisationsarbetet.

Vid tidigare behandling av FAO:s program för världsjordbruksräkningen omkring år 1960 framfördes som ett önskemål, att konferenser borde anordnas för olika delar av världen för utarbetande av regionala program inom ramen för världsprogrammet. Man riskerade nämligen eljest, att världsprogrammet — enligt vilket skall insamlas data, som är internationellt jämförbara — kommer att visa sig ha för begränsad omfattning. Många data av betydelse för enskilda länder skulle bli utelämnade, därför att de ej var av vikt för länder i andra delar av världen. Genom att förbereda regionala program inom världsprogrammets ram skulle man ej blott erhålla viktiga data för världen som helhet betraktad utan även kunna belysa såväl karakteristiska drag, gemensamma för länder inom samma region, som skiljaktigheter mellan olika regioner.

Den närmast föregående europeiska statistikerkonferensen i Genève i juni 1958 anslöt sig till denna inställning och enades om att en arbetsgrupp för jordbruksräkningar borde sammankallas för att utarbeta ett program för den europeiska regionen. Tidigare under år 1958 hade ett regionprogram utarbetats för det västra halvklotet i samarbete med de statistiska institutionerna inom det amerikanska statsförbundet, och under instundande december skall den asiatiska statistikerkonferensen göra upp ett regionprogram för Asien och Fjärran Östern. Vid slutet av detta år har sålunda avsevärda framsteg gjorts för att skapa ett världsprogram i kombination med regionala program, som man väntar skall ge ett värdefullare och mer realistiskt resultat än vid tidigare tillfällen. Detta liksom det förhållandet, att ett mycket större antal länder än förut nu väntas deltaga, torde göra 1960 års världsjordbruksräkning till en viktig milstolpe på det internationella statistiska samarbetets väg.

För att säkerställa ett sådant ökat deltagande har FAO mobiliserat alla resurser. Tekniska experter är nu i arbete i mer än 25 länder för att hjälpa myndigheterna att organisera jordbruksräkningar. I de europeiska länderna är behovet av teknisk hjälp relativt litet, och man hoppas inom FAO, att dessa länder skall vid behov ställa några av sina censusexperter till förfogande för hjälp i andra delar av världen.

FAO ämnar under första hälften av 1959 anordna ett seminarium för jordbruksräkningar i Europa. Den polska regeringen har lovat ställa sig som värd för detta. Man hoppas, att detta seminarium skall ge ett utmärkt tillfälle för statstjänstemän från de europeiska länderna att utbyta erfarenheter och informationer om censusproblem och att diskutera användningen av modern censusteknik.

Vid föregående möte angående jordbruksräkningar i december 1956 betonades betydelsen av att använda samplingmetod, särskilt för länder, där totalräkningar ännu ej är möjliga. Men även i länder, där totalräkningar är genomförbara, kan det vara fördelaktigt att använda sampling t. ex. för att vidga ramen för census, förbättra kvaliteten hos resultaten och möjliggöra en snabbare publicering. Från Sverige framhölls, att man där under flera år med gott resultat använt samplingmetod för specialundersökningar, varför man där ej ansåg det behövligt belasta en total jordbruksräkning med vissa detaljuppgifter.

FAO:s aktivitet på censusområdet framträder även på ett annat mycket viktigt avsnitt, nämligen i fråga om bearbetningen av uppgifterna och färdigställandet av resultaten. Några länder hade stora svårigheter i detta avseende vid 1950 års jordbruksräkning. Brist på tränad personal och otillräcklig erfaren-

het var viktigaste orsaken därtill. FAO har därför nu i samarbete med Förenta Nationernas statistiska byrå förberett en serie utbildningskurser i datapreparering. FAO ämnar även erbjuda möjlighet till centraliserad bearbetning av censusdata för länder som ej själva har möjligheter till snabb och ekonomisk bearbetning. Detta innebär centralisering till en plats av prepareringen av censusdata för en grupp av länder, som utför census inom likartad ram. Data skall tabuleras på elektroniska computers under FAO:s överinseende.

Vid förhandlingarna vid septemberkonferensen i Rom fungerade generaldirektör M. Levente, rumänska statistiska centralbyrån, som ordförande. Denna konferens för de europeiska statistikernas arbetsgrupp för jordbruksräkningar hade som uppgift att dels utarbeta ett europeiskt program för de jordbruksräkningar, som skall utföras omkring år 1960, med anpassning till det tidigare framlagda världsprogrammet och dels undersöka möjligheten för användning av samplingmetod.

Arbetsgruppen enades om att ett europeiskt program skulle — i anslutning till det av FAO-konferensen uttalade önskemålet — utarbetas inom ramen för världsprogrammet. Följaktligen ansåg sig arbetsgruppen ej ha till uppgift att ändra på detta program utan i stället att föreslå omgrupperingar och utökningar däri med hänsyn till de speciella behoven för de europeiska länderna. Diskussionen begränsades därför till specificeringen av uppgifterna, definitioner och tabelluppställningar. Granskning av själva metoderna för uppgiftsinsamlingen förekom ej. En närmare redogörelse för detaljerna i de förslag, som arbetsgruppen enades om, tillåter ej utrymmet för detta korta meddelande. Här måste man inskränka sig till att endast konstatera, att förslagen säkerligen kommer att underlätta ett genomförande av jordbruksräkningarna i Europa i fråga om de av FAO önskade huvuddata. För Sveriges del synes ej större svårigheter föreligga för anpassning i dessa hänseenden.

I fråga om samplingmetoden konstaterade arbetsgruppen, att denna kan användas och redan använts i åtskilliga länder, däribland Sverige, i samband med jordbruksstatistiska undersökningar för olika ändamål. Sålunda kan samplingmetoden med stor fördel användas för utvidgning av censusramen på så sätt, att endast grunduppgifter infordras genom totalräkning och övriga uppgifter insamlas enligt samplingmetod; således samma tillvägagångssätt, som användes i Sverige. Detta kan ge avsevärd besparing av tid och kostnader. Även andra områden lämpliga för användning av sampling konstaterades, och de viktigaste skall nämnas här.

I de fall, då det ej är möjligt att publicera censusresultaten snabbt, kan det vara fördelaktigt att vid en tidig tidpunkt framlägga resultat för ett urval av materialet. Vidare kan samplingmetoden utnyttjas som hjälp för att belysa förhållandena inom grupper av brukningsenheter, som ej ingår i totalräkningen. Vid nästan varje census uteslutes små brukningsenheter under en viss storleksgräns. I princip skall denna gräns ligga så lågt som möjligt, men nackdelen är, att, om den sättes mycket lågt, ökas kostnaderna avsevärt för census. Dessa svårigheter kan lösas genom att använda sampling för små brukningsenheter. Slutligen kan naturligtvis sampling användas för att i förväg prova frågeformulär och metoder för census samt för att i efterhand kontrollera tillförlitligheten av censusresultaten.

Arbetsgruppens diskussion om samplingmetoden hade till uppgift att avgöra, i vilka fall nödvändiga uppgifter kan erhållas genom sampling. Då emellertid förhållandena växlar från land till land och arbetsgruppen ej hade tid att studera möjligheterna att använda sampling i respektive länder, enades man om att arbetsgruppen skulle diskutera denna fråga endast ur allmänna synpunkter och överlämna till de olika länderna att fatta beslut om användningen av sampling. Då detta spörsmål för med sig ett antal metodproblem, föreslog emellertid arbetsgruppen, att de viktigaste problemen i detta hänse-

ende skall tagas upp till bedömning av FAO vid färdigställandet av dess publikationer rörande samplingmetoder vid census. Arbetsgruppen föreslog också, att samplingproblemet skall beaktas vid det planerade seminariet nästa år.

Som helhetsintryck kan till slut konstateras, att konferensen var intressant och gav värdefulla uppslag för de jordbruksstatistiker, som står inför organiserandet av jordbruksräkningen i respektive land.

O. Z.

Sammanträde i Genève om kommunalstatistik

The International Association of Municipal Statisticians: The First Meeting of Charter Members

Vid Internationella statistiska institutets session i Stockholm år 1957 fattades beslut om bildande av en särskild sektion för kommunalstatistik — The International Association of Municipal Statisticians. Syftet med den nya organisationen skulle vara att inom ramen för de för ISI:s verksamhet uppdragna allmänna riktlinjerna verka för skapandet av ett statistiskt underlag, användbart för regionala jämförelser och trendanalyser inom och mellan stadsområden, samt för bättre jämförbarhet mellan olika länders kommunalstatistiska data. 32 chartermedlemmar har utsetts, däribland från Stockholm fil. dr I. Öman och från Göteborg byråchefen A. Westman.

Organisationen höll sitt konstituerande möte i Genève den 20—22 oktober 1958 under ledning av P. de Wolff, Haag (ordf.), Kj. Johansen, Köpenhamn, och U. Zwingli, Zürich, samt för ISI:s Permanent Office B. Lunenberg. Dagordningen upptog dels en debatt om den närmaste tidens arbetsprogram, dels två föredrag med åtföljande diskussioner. Det ena föredraget hölls av dir. Johansen — om »The Applicability of Population Registers for Censuses and Population Studies» — det andra av R. Gunzert, Frankfurt, om »The Possibilities of Computing the Regional Social Product». Sistnämnda föredrag gav anledning till en längre debatt.

Mötet beslöt tillsätta två kommittéer, den ena för bearbetning av terminologien i den kommunala statistiken, den andra för utredning av befolkningsstatistiken i stadsområden. Nästa sammanträde har preliminärt fastställts skola äga rum hösten 1959, troligen i Barcelona.

I. Ö.

Tysk statistikerkongress i Köln

Meeting of German Statisticians in Cologne

Deutsche Statistische Gesellschaft och Verband Deutscher Städtestatistiker avhöll den 14—17 oktober 1958 sina årsmöten i Köln. Efter särskild inbjudan höll direktören för Stockholms stads statistiska kontor I. Öman ett inledningsanförande över ämnet »Die Stadtregionen und das Grosstadtgebiet — schwedische Erfahrungen». Anförandet åtföljdes av en längre diskussion, under vilken i anslutning till inledarens synpunkter underströks vikten av att gränserna för ett storstadsområde drages så att de kommer att omfatta hela kommuner. I ett föredrag av geografen E. Otremba, Hamburg, om »Grundsätze und Methoden der wirtschaftsräumlichen Gliederung Deutschlands» framkom dock önskemål om en mera strikt näringsgeografisk områdesindelning.

Stort utrymme ägnades möjligheten av internationella, mot de faktiska förhållandena svarande pris- och lönejämförelser. Huvudtalare i detta ämne var A. Jacobs, Bremen (»Zur Methode des internationalen Preis- und Kaufkraftvergleichs») och R. Wagenführ, Luxemburg (»Probleme des internationalen Vergleichs des Lebensniveaus»).

Bland övriga föredrag må nämnas W. G. Herrmann, Köln: »Das Unternehmen als Objekt der Statistik»; K. Stange, Berlin: »Sonderprobleme bei Stichprobenprüfung»; R. Gunzert, Frankfurt: »Geldwertänderungen und kommunaler Haushalt»; dr Richter, Duisburg: »Einheitliche Strassenverkehrszählungen»; och K. H. Asemann, Frankfurt: »Arbeitsstättenzählung 1960».

I. Ö.

Utvidgad statistik för korttidsprognoser. Förslag från statistikkonsumenter i USA

Proposal for Improvements in Anticipations Data in USA

Statistikkonsumenternas förening i Förenta staterna (se denna tidskrift 1957, sid. 153) har för presidenten framlagt ett förslag om utvidgning av statistiken, så att möjligheterna att göra ekonomiska korttidsprognoser förbättras. Antingen månadsvis eller kvartalsvis skulle man enligt programmet insamla data från myndigheter om väntade utgifter, från industrin angående väntad lagerhållning, från handeln och från jordbruket (det sistnämnda halvårsvis) om planerade order och från ett urval av konsumenter rörande planerade inköp av viktiga varor (varaktiga eller inte varaktiga). Det är i huvudsak endast på det sista området som man skulle behöva införa ett nytt rapportsystem, övriga data skulle erhållas genom utvidgning av rapporter som redan förut insamlas.

(Statistical Reporter nr 247, Juli 1958).

Personalnotiser

Personal Notes

Johannes Sjöstrand

Den 31 oktober 1958 föll byråchefen i statistiska centralbyrån Johannes Sjöstrand för åldersstrecket och avgick med pension. Han hade då varit i centralbyråns tjänst i något mer än 40 år.

Det torde icke vara många, om ens någon, av centralbyråns tjänstemän, som kunnat uppvisa en så mångsidig verksamhet i statistikens tjänst som Sjöstrand. Förutom genom tjänstgöring som chef för centralbyråns kansli och registratorskontor samt för dess bibliotek har han gjort insatser inom såväl befolkningsstatistiken och jordbruksstatistiken som den ekonomiska statistiken.

Som ung amanuens bekantade sig Sjöstrand först med jordbruksstatistiken,

Byråchef Johannes Sjöstrand

bl. a. med en tjänstgöring som aktuarie på 1927 års jordbruksräkning, samt med finansstatistiken. År 1931 övergick han till befolkningsstatistiken som aktuarie vid 1930 års folkräkning. Under sin tjänstgöring där utnämndes han den 8 oktober 1932 — på sin 40-årsdag — till ordinarie aktuarie i ämbetsverket.

Sjöstrands insatser vid 1930 års folkräkning förskaffade honom uppdraget att vara ledare för 1935/36 års särskilda folkräkning, vilken delvis genom användandet av ny metodik blev en av hans största framgångar. I materialet till denna folkräkning fann han ämnet för en akademisk avhandling »Den äktenskapliga fruktsamheten i Sverige», på vilken han år 1940 förvärvade filosofie doktorsgrad.

År 1941 utnämndes Sjöstrand till bibliotekarie samt år 1943 till förste aktuarie och chef för centralbyråns avdelning för ekonomisk statistik (då kallad den finansstatistiska avdelningen). Den sistnämnda tjänstgöringen blev emellertid icke långvarig, ty redan efter några månader kom Sjöstrand att på förordnande uppehålla byråchefstjänsten på den jordbruksstatistiska av-

delningen, varvid han bl. a. var chef för 1944 års jordbruksräkning. Detta förordnande kom att räcka i fem år, varefter han år 1948 utnämndes till ordinarie byråchef med placering på samma avdelning. År 1951 överflyttades han till avdelningen för ekonomisk statistik, där den tidigare indragna byråchefstjänsten ånyo inrättats och vars förste innehavare Sjöstrand blev. Under hans ledning utvecklades bl. a. den något år tidigare påbörjade statistiken över företagens inkomster, utgifter och vinster (den s. k. vinststatistiken) samt sparbanksstatistiken, som till följd av ny lagstiftning måste till stor del omläggas.

Sistnämnda tjänst behöll Sjöstrand till sin avgång. Hans bana kröntes genom att han blev den förste innehavaren av den i centralbyråns nya instruktion fr. o. m. den 1 januari 1958 inrättade ställningen som överdirektörens ställföreträdare. I samband med chefsskiftet vid nyåret 1957/58 bestred Sjöstrand under den nye verkschefens tjänstledighet ämbetet såsom verkschef under tiden 1 januari—30 april 1958 och var därvid ansvarig utgivare av Statistisk tidskrift.

Sjöstrand har varit en gedigen ämbetsman av den gamla stammen, noggrann och pålitlig i sitt arbete, redbar och rätlinig till sin karaktär. Ehuru konservativ till sin läggning har han dock icke saknat blick för utvecklingens krav, och det var under hans överdirektörstid, som ämbetsverket genom ett preliminärt kontrakt tog första steget till förvärv av en elektronisk databehandlingsmaskin.

Br. B.

* *
*

Kungl. Maj:t har den 12 september 1958 till byråchef i statistiska centralbyrån utnämnt tf. e. o. byråchefen John Bredal Bauer. Han efterträder Johannes Sjöstrand som chef för avdelningen för ekonomisk statistik.

Vidare har Kungl. Maj:t den 30 oktober 1958 till extra byråchef i statistiska centralbyrån förordnat ingenjör Åke Pernelid, som tidigare bl. a. varit byrådirektör i flygförvaltningen. Pernelid har senast varit anställd hos Sandvikens Jernverks AB. Han övertar ledningen av statistiska centralbyråns maskincentral.

Förste aktuarien E. Soop har erhållit fortsatt tjänstledighet från sin befattning i medicinalstyrelsen från den 1 oktober 1958 t. o. m. den 30 september 1959 för uppdrag inom WHO. Han tjänstgör som regional rådgivare i statistik och är stationerad i Alexandria (WHO Regional Office).

Kungl. Maj:t har förordnat e. o. aktuarien i bostadsstyrelsen Å. Sjöström att under samma tid vara förste aktuarie i medicinalstyrelsen.

Kommentar

Commentary

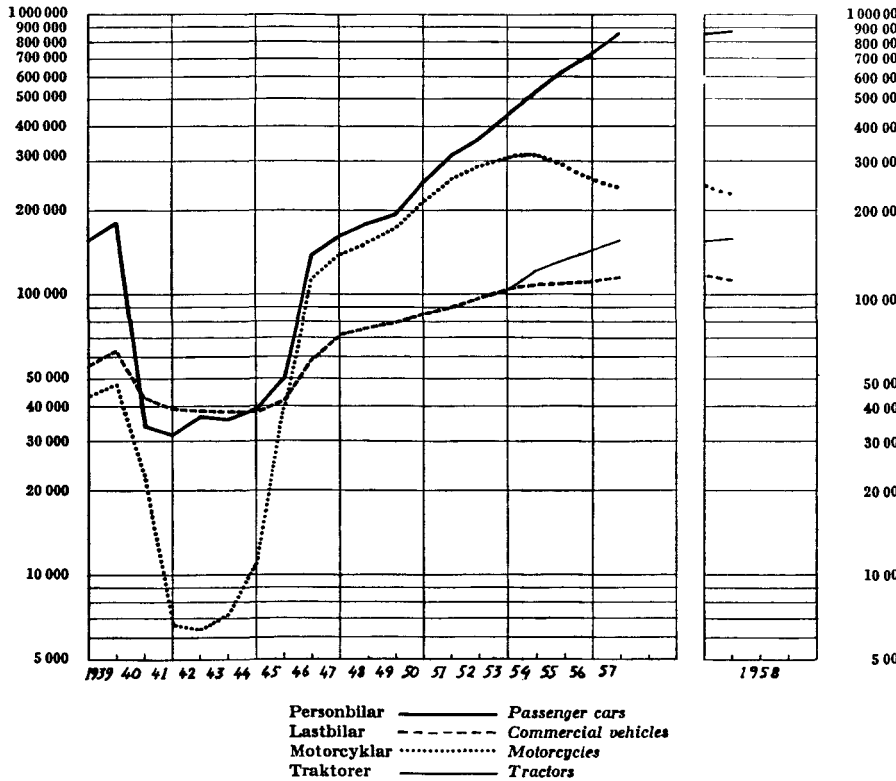
Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av första kvartalet 1958 omfattade motorfordonsbeståndet 999 537 bilar, varav 877 978 var personbilar, 113 439 lastbilar och 8 120 bussar, samt 230 448 motorcyklar, 157 514 traktorer och 28 835 släpvagnar jämte släpslädar. Under första kvartalet 1958 har antalet personbilar ökats med 14 986 mot 8 120 under samma kvartal 1957. Traktorernas antal har stigit med 2 341 mot 2 416 året innan. Antalet lastbilar har däremot nedgått med 2 358. Samma kvartal året förut nedgick antalet lastbilar med 1 724. Motorcyklarnas antal nedgick under första kvartalet 1958 med 17 139 mot 16 835 ett år tidigare.

Av de olika förändringar, som inverkar på beståndet av registrerade motorfordon, har i de flesta fall överföringarna till och från bilreservregistret spelat en något mindre roll under ifrågavarande kvartal än under motsvarande tid året innan.

Totala antalet definitivt avregistrerade fordon har i de flesta fall varit större än under samma kvartal föregående år.

(forts. sid. 652)

Beståndet av motorfordon *Motor vehicles*

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Special-bilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956 1 kv.	35 523	8 168	6 364	11 802	20 434	8 641	2 038	3 614	10 875	107500	20 448
2 kv.	36 253	8 243	6 400	11 596	20 447	9 221	2 002	3 697	11 148	109047	20 320
3 kv.	37 167	8 365	6 440	11 476	20 479	9 910	1 997	3 788	11 475	111138	20 674
4 kv.	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 1 kv.	37 325	8 352	6 175	10 439	19 475	10 944	1 998	3 854	11 990	110595	20 768
2 kv.	38 230	8 523	6 168	10 247	19 342	11 485	2 075	3 971	12 311	112396	20 809
3 kv.	39 265	8 724	6 169	10 150	19 271	12 047	2 185	4 116	12 583	114555	21 086
4 kv.	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	12 727	115797	20 892
1958 1 kv.	39 613	8 774	5 956	8 893	17 876	12 869	2 362	4 282	[2]12 766	113439	20 578
Därav *County*											
A o. AA Stockholms stad	5 565	1 576	1 053	1 471	1 810	713	234	135	1 494	14 057	2 587
B Stockholms län	2 933	494	289	424	801	741	134	202	663	6 685	1 005
C Uppsala »	888	189	110	185	382	315	44	132	296	2 543	511
D Södermanlands »	1 217	232	148	236	612	380	61	160	469	3 518	682
E Östergötlands »	2 087	365	277	287	777	582	98	308	561	5 343	865
F Jönköpings »	1 129	328	184	261	561	552	84	211	414	3 724	678
G Kronobergs »	568	174	89	146	385	333	64	185	258	2 203	472
H Kalmar »	948	229	154	237	524	435	114	317	360	3 318	611
I Gotlands »	318	52	42	121	156	92	11	11	77	880	135
K Blekinge »	640	133	90	171	344	245	33	126	184	1 967	323
L Kristianstads »	1 410	357	262	284	746	639	94	211	509	4 517	588
M Malmöhus »	3 804	828	522	800	1 655	1 093	207	266	1 004	10 184	1 339
N Hallands »	988	210	141	223	486	399	68	84	262	2 862	450
O Göteb. o. Boh. »	3 582	808	648	856	1 462	770	196	225	875	9 427	1 911
P Älvsborgs »	1 950	349	312	392	811	774	98	241	645	5 573	935
R Skaraborgs »	1 025	259	167	240	541	604	122	226	376	3 565	704
S Värmlands »	1 277	235	200	291	642	491	95	184	751	4 170	770
T Örebro »	1 179	277	157	292	700	455	62	260	486	3 868	770
U Västmanlands »	1 066	230	157	247	577	423	78	193	427	3 398	668
W Kopparbergs »	1 328	295	231	358	684	464	82	166	655	4 263	721
X Gävleborgs »	1 488	352	191	366	631	461	60	120	725	4 394	948
Y Västernorrl. »	1 480	268	192	273	816	603	115	111	431	4 290	925
Z Jämtlands »	851	125	92	192	310	280	27	28	185	2 090	384
AC Västerbottens »	823	209	119	215	626	481	103	103	330	3 012	733
BD Norrbottens »	1 069	200	129	325	837	544	78	77	329	3 588	863

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 144.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
646 446	10 772	8 269	762 215	276 630	6 560	11 188	1 253	1 390	9 867	23 796	1 917	1956 1 kv.
687 235	10 729	8 390	804 672	282 676	6 909	11 471	1 272	1 361	10076	24 278	1 917	2 kv.
722 864	10 855	8 395	842 397	285 535	7 411	12 027	1 281	1 332	10410	25 150	1 917	3 kv.
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	4 kv.
742 653	11 212	8 281	861 529	249 951	6 750	11 883	1 242	1 228	10712	25 170	1 915	1957 1 kv.
796 819	11 234	8 341	917 556	259 652	7 210	12 292	1 232	1 200	10941	25 769	1 915	2 kv.
842 034	11 306	8 278	964 867	264 802	7 796	13 060	1 233	1 208	11298	26 903	1 915	3 kv.
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	4 kv.
877 978	11 234	8 120	999 537	230 448	7 131	12 957	1 173	1 109	11594	26 933	1 902	1958 1 kv.
												Därav *County*
86 078	1 602	835	100 970	12 250	909	536	44	53	403	1 036	—	A o. AA
49 406	537	502	56 593	9 489	540	473	41	49	274	839	1	B
20 886	221	215	23 644	5 292	252	326	14	31	322	694	6	C
28 703	270	250	32 471	6 736	317	294	26	34	383	738	—	D
43 888	399	351	49 582	11 833	418	519	38	39	628	1 225	2	E
36 683	416	339	40 746	10 899	204	629	37	37	445	1 149	—	F
19 958	336	117	22 278	5 091	136	362	16	20	246	646	3	G
28 844	396	225	32 387	7 773	170	447	26	35	367	878	—	H
6 632	73	66	7 578	2 716	127	148	17	15	38	218	—	I
15 220	114	140	17 327	4 155	123	287	3	9	231	533	—	K
32 832	320	173	37 522	8 779	177	660	15	17	580	1 280	—	L
74 154	519	458	84 796	16 079	562	1 005	64	76	854	2 013	—	M
20 096	170	174	23 132	6 850	157	287	21	31	286	627	—	N
61 531	943	475	71 433	18 996	610	679	53	58	437	1 230	—	O
45 779	536	367	51 719	14 352	342	532	62	52	522	1 175	—	P
33 811	397	213	37 589	9 414	224	634	20	30	531	1 224	3	R
36 419	549	342	40 931	10 496	266	532	105	101	533	1 274	16	S
35 480	311	277	39 625	9 154	345	588	37	28	432	1 089	1	T
30 088	258	293	33 779	6 040	253	377	26	21	505	932	52	U
38 382	481	302	42 947	11 933	269	589	51	46	665	1 358	103	W
33 794	513	409	38 597	10 696	244	775	85	56	712	1 638	205	X
31 552	550	485	36 327	10 337	179	587	85	73	636	1 384	225	Y
15 243	339	254	17 587	4 862	82	325	53	53	293	726	246	Z
27 352	525	424	30 788	8 722	131	807	124	89	685	1 709	445	AC
25 167	459	434	29 189	7 504	94	559	110	56	586	1 318	594	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjultraktorer *Tractors wheeled*	Bandtraktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja *Gas oil*	Fotogen *Kerosene*	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Ej angivet *Unknown*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956 1 kv.	133 968	1 410	135 378	20 777	32 510	81 434	24	3	630
2 kv.	137 389	1 415	138 804	21 778	34 490	81 882	24	3	627
3 kv.	139 667	1 424	141 091	22 560	35 851	82 033	24	2	621
4 kv.	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 1 kv.	144 876	1 453	146 329	24 266	39 548	81 880	19	3	613
2 kv.	148 850	1 486	150 336	25 354	42 390	81 960	20	3	609
3 kv.	151 499	1 497	152 996	26 293	44 238	81 837	20	3	605
4 kv.	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
1958 1 kv.	155 929	1 585	157 514	27 591	48 001	81 304	21	3	594
Därav *County*									
A o. AA Stockholms stad	618	57	675	232	322	121	—	—	—
B Stockholms län	6 137	23	6 160	683	1 930	3 504	1	—	42
C Uppsala »	6 530	16	6 546	392	2 426	3 696	2	—	30
D Södermanlands »	7 205	14	7 219	766	2 556	3 870	—	—	27
E Östergötlands »	10 427	44	10 471	1 074	3 680	5 673	3	—	41
F Jönköpings »	4 858	14	4 872	1 494	1 400	1 963	—	—	15
G Kronobergs »	2 934	21	2 955	635	1 060	1 249	—	—	11
H Kalmar »	7 543	18	7 561	865	2 347	4 332	—	—	17
I Gotlands »	4 015	7	4 022	274	1 185	2 528	—	—	35
K Blekinge »	2 183	3	2 186	283	749	1 136	—	—	18
L Kristianstads »	11 114	38	11 152	1 955	3 343	5 826	1	—	27
M Malmöhus »	16 555	72	16 627	2 714	4 786	9 028	1	1	97
N Hallands »	6 006	18	6 024	1 067	1 505	3 406	1	—	45
O Göteb. o. Bohus »	3 947	19	3 966	1 161	913	1 883	2	—	7
P Älvsborgs »	7 694	25	7 719	2 310	1 735	3 656	—	—	18
R Skaraborgs »	13 120	24	13 144	2 407	3 905	6 817	—	1	14
S Värmlands »	6 469	103	6 572	1 363	1 510	3 669	1	—	29
T Örebro »	6 690	68	6 758	1 005	1 714	4 007	2	—	30
U Västmanlands »	7 101	75	7 176	522	2 383	4 235	2	1	33
W Kopparbergs »	5 470	138	5 608	1 866	1 340	2 390	1	—	11
X Gävleborgs »	4 821	69	4 890	1 149	1 732	1 993	1	—	15
Y Västernorrlands »	3 654	167	3 821	1 014	1 148	1 651	2	—	6
Z Jämtlands »	2 462	129	2 591	625	967	991	—	—	8
AC Västerbottens »	5 229	218	5 447	1 243	2 008	2 186	1	—	9
BD Norrbottens »	3 147	205	3 352	492	1 357	1 494	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956 1 kv.	644 982	1 393	62	9	2 116	5 988	1	164	82 000	25 370	22	108
2 kv.	685 655	1 513	58	9	2 107	6 118	1	164	82 973	25 956	21	97
3 kv.	721 186	1 615	56	7	2 071	6 159	1	164	84 326	26 704	21	87
4 kv.	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 1 kv.	740 851	1 744	51	7	1 954	6 158	1	168	83 217	27 298	21	59
2 kv.	794 858	1 906	48	7	1 956	6 244	1	140	84 283	28 035	21	57
3 kv.	839 803	2 182	43	6	1 927	6 223	1	127	85 567	28 912	20	56
4 kv.	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
1958 1 kv.	875 680	2 263	32	3	1 813	6 157	1	149	84 012	29 361	16	50
Därav: *County*												
A o. AA	85 896	181	—	1	36	665	—	134	12 616	1 433	—	8
B	49 273	133	—	—	72	430	—	—	5 290	1 392	1	2
C	20 847	39	—	—	55	160	—	—	1 800	742	—	1
D	28 664	39	—	—	70	180	—	—	2 607	906	—	5
E	43 826	62	—	—	103	248	—	—	3 972	1 370	—	1
F	36 601	80	2	—	101	238	—	—	2 504	1 218	1	1
G	19 912	44	2	—	45	72	—	—	1 396	805	1	1
H	28 804	40	—	—	101	124	—	—	2 224	1 093	—	1
I	6 626	6	—	—	32	34	—	—	696	184	—	—
K	15 199	20	1	—	19	121	—	—	1 456	509	—	2
L	32 773	59	—	—	54	119	—	—	3 426	1 090	—	1
M	74 075	70	9	—	113	345	—	—	8 643	1 534	6	1
N	20 033	62	1	—	54	120	—	—	2 153	709	—	—
O	61 296	232	3	—	48	412	—	15	7 869	1 551	3	4
P	45 689	89	1	—	82	285	—	—	4 002	1 563	—	8
R	33 707	102	1	1	57	156	—	—	2 240	1 325	—	—
S	36 201	217	1	—	101	241	—	—	2 624	1 544	—	2
T	35 415	63	1	1	73	204	—	—	2 653	1 213	2	—
U	30 018	69	1	—	88	205	—	—	2 263	1 133	—	2
W	38 309	72	1	—	69	233	—	—	2 781	1 479	—	3
X	33 705	87	2	—	125	284	—	—	3 027	1 363	—	4
Y	31 371	180	1	—	105	380	—	—	2 701	1 585	1	3
Z	15 158	85	—	—	50	204	—	—	1 366	724	—	—
AC	27 206	142	4	—	68	355	1	—	1 703	1 308	1	—
BD	25 076	90	1	—	92	342	—	—	2 000	1 588	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1956	1957		1958	1956	1957		1958
	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.	4 kv.	1 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	21 411	16 165	10 216	15 092	315	204	331	215
Definitivt avregistrerade *Condemned*	4 332	5 502	5 943	6 996	28	26	25	22
Återregistrerade *Re-registered*	7 058	10 079	2 134	4 240	124	82	129	79
Nyregistrerade *Registered*	30 115	19 568	35 364	32 448	123	136	118	124
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+11 669	+ 8 120	+20 958	+14 986	— 99	— 15	— 115	— 43
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	2 596	4 544	2 183	5 037	19 077	14 575	16 008	12 816
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 072	1 230	1 212	1 582	4 498	6 212	4 825	6 729
Återregistrerade *Re-registered*	1 234	1 127	1 061	753	2 448	3 002	1 970	1 710
Nyregistrerade *Registered*	3 498	2 837	3 501	3 454	2 275	884	1 553	846
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 181	— 1 724	+ 1 242	— 2 358	—18 749	—16 835	—17 215	—17 139
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	122	93	145	174	520	1 069	492	1 065
Definitivt avregistrerade *Condemned*	334	476	353	374	118	223	102	275
Återregistrerade *Re-registered*	30	26	15	12	123	120	123	151
Nyregistrerade *Registered*	3 115	2 935	2 594	2 793	884	756	861	818
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 822	+ 2 416	+ 2 177	+ 2 341	+ 422	— 404	+ 390	— 373

(forts. från sid. 647)

Antalet nyregistrerade personbilar har varit 32 448 mot 19 568 samma kvartal 1957 och lastbilar 3 454 mot 2 837.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the tables, p. 655 and 656.

Shipping companies (joint-stock companies)

Kind of income, etc.
1 Manning
2 Number of vessels
3 Registered gross tonnage

Income
4 Gross profit from shipping trade
5 Dividends
6 Interest
7 Profit from sold fixed assets
8 Gross profit from other activities
9 Sundry
10 Total

Expenditure and net profit
11 Interest
12 Depreciation
13 Taxes
14 Pension funds
15 Investment reserve
16 Sundry
17 Net profit
18 Total

Gross profit account

19 Gross income
20 Deducted: Fuel and lubricant costs
21 General shipping dues, loading and unloading costs
22 Chartered vessels
23 Administrative expenses and sundry
24 Total
25 Gross profit

Other data

26 Vessels contracted during accounting period
27 Investments in vessels
28 of which primary investments
29 Amounts immediately written off on current investments
30 Book value of vessels at end of accounting period
31 Costs of maintenance and repairs
32 Pensions and pension insurance fees
33 Wages and salaries: Board of directors and executives
34 Manning
35 Other employees
36 Paid dividends
37 Declared dividends

For-hire lorry transport

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners in for-hire lorry transport
2 Number of lorries in ditto
3 Loading capacity in tons

Income

4 Gross profit from for-hire lorry transport
5 Dividends
6 Interest
7 Gross profit from other activities (forestry, etc.)
8 Sundry
9 Total

Expenditure and net profit

10 Interest
11 Depreciation
12 Taxes
13 Pension funds
14 Investment reserve
15 Sundry
16 Net profit
17 Total

Gross profit account

18 Turnover
19 Deducted: Fuel and lubricant costs
20 Motor car duty and insurance
21 Administrative expenses and sundry
22 Total
23 Gross profit

Other data

24 Investments in lorries
25 of which primary investments
26 Amounts immediately written off on current investments
27 Costs of maintenance and repairs
28 Pensions and pension insurance fees
Wages and salaries:
29 Board of directors and executives
30 Wage-earners in for-hire lorry transport
31 Other employees
32 Paid dividends
33 Declared dividends

Brottsligheten. För tredje kvartalet 1958 redovisas 80 121 till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende) mot 70 262 för tredje kvartalet 1957. Ökningen utgör 14 %. För att finna en lika stark relativ ökning under årets tredje kvartal får man gå tillbaka till år 1955, då en ökning av omkring 16 % noterades i jämförelse med tredje kvartalet 1954. Motsvarande procenttal för andra kvartalet 1958 var 11.

Brotten enligt 20 kap. strafflagen, stöld o. dyl., d. v. s. den dominerande gruppen av strafflagsbrott, ökade under tredje kvartalet 1958 med omkring 17 % i jämförelse med samma tid år 1957. Av brotten inom denna brottsgrupp visar inbrottsstölderna och motorfordonstillgreppen en väsentligt starkare procentuell ökning eller med 32 % resp. 34 %. En stor del av dessa brott kommer på de tre största städerna, Stockholm, Göteborg och Malmö. Av samtliga brott enligt 20 kap. strafflagen svarar således dessa städer för mer än en tredjedel; av inbrottsstölderna för omkring två samt av motorfordonstillgreppen för tre femtedelar. Den procentuella ökningen är också genomsnittligt sett för samtliga tre städer tillsammanslagna något starkare än för riket i dess helhet eller för brotten enligt 20 kap. strafflagen 23 %; för inbrottsstölderna 40 % och för motorfordonstillgreppen 38 %.

Av motorfordonstillgreppen under tredje kvartalet 1958, tillhopa 13 006, avser 6 191 tillgrepp av bilar, 2 360 motorcyklar och 4 455 mopeder. I jämförelse med tredje kvartalet år 1957 innebär dessa siffror en ökning av mopedtillgreppen med 44 % och av bil- samt motorcykeltillgreppen med 30 % i båda fallen. Såsom tillgrepp är härvid redovisat såväl det fullbordade brottet som försöket. Av biltillgreppen har 2 435 eller 39 % stannat vid försök. Tillgreppen

av cyklar visar ökning blott med omkring 4 %.

Av de i strafflagen ej upptagna brotten redovisas här endast lönnbränning, rattfylleri och brott under skattestrafflagen. Rattfylleribrotten, som en tid visat minskning, har under tredje kvartalet 1958 åter ökat i antal. Ökningen uppgår till 10 % i jämförelse med tredje kvartalet 1957. Även lönnbränningsbrotten har ökat från 32 under tredje kvartalet 1957 till 71.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 664.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars
» of motorcycles
» of cycles with aux. motor
» of bicycles
Robbery
» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: hotel, restaurant and taxi fraud
Chapter 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol
False or negligent income-tax return

Vägtrafikolyckor. Det totala antalet under tredje kvartalet 1958 inträffade polisundersökta vägtrafikolyckor uppgår till 14 581, varav 288 haft dödlig utgång, 4 874 orsakat annan personskada och återstoden, 9 419, endast medfört egendomsskada. Dessa siffror innebär en ökning i jämförelse med såväl andra kvartalet 1958 som tredje kvartalet 1957. Ökningen framgår av följande tablå.

Olyckans påföljd	Vägtrafikolyckor Ökning sedan			
	3 kv. 1957		2 kv. 1958	
	Antal	%	Antal	%
Dödlig utgång	36	14	112	64
Annan personskada..	161	3	1 243	34
Endast egendomsskada	319	4	1 732	23
Summa	516	4	3 087	27

Ökningen av antalet dödsolyckor faller, jämfört med tredje kvartalet 1957, helt på ej tättbebyggda områden, medan de tättbebyggda områdena tvärtom uppvisar någon minskning. Däremot har olyckor, som medfört annan än dödlig personskada ökat förhållandevis mer inom tättbebyggda än inom icke tättbebyggda områden.

Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i antalet vägtrafikolyckor fr. o. m. första kvartalet 1956.

En sammanräkning av 1958 års första tre kvartal ger som resultat, att jämfört med motsvarande del av 1957 det totala antalet olyckor ökat med 7 %, dödsolyckorna och de övriga personskadeolyckorna med vardera 1 % samt egendomsskadeolyckorna med 10 %.

(forts. sid. 670)

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data

Rederiföretag (aktiebolag) *Shipping companies (joint-stock companies)*

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 134 rederiföretag	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal ombordanställda	18 637	18 922	+ 285	+ 2
2	Antal fartyg	604	607	+ 3	+ 0
3	Bruttodräktighet i reg.ton	2 314 031	2 472 659	+ 158 628	+ 7
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
4	Bruttovinst	389,1	421,4	+ 32,3	+ 8
5	Utdelning å aktier och andelar	10,2	12,0	+ 1,8	+ 17
6	Räntor	17,3	22,2	+ 4,8	+ 28
7	Vinst å avyttring av materiella anläggningstillgångar	77,2	82,1	+ 4,9	+ 6
8	Överskott å annan rörelse	4,5	4,0	— 0,5	— 11
9	Övriga intäkter	20,1	33,0	+ 12,9	+ 64
10	Summa	518,5	574,7	+ 56,2	+ 11
	Kostnader och vinst				
11	Räntor	32,4	40,9	+ 8,5	+ 26
12	Avskrivning å materiella anläggningstillgångar (inkl. nybyggnadskontrakt)	352,6	347,5	— 5,1	— 1
13	Skatter samt investeringsavgift	42,3	53,7	+ 11,4	+ 27
14	Avsättn. till pensions- och personalstift.	17,6	11,7	— 5,9	— 34
15	Avsättningar till investeringsfonder	24,0	74,3	+ 50,3	+210
16	Övriga kostnader	15,4	15,1	— 0,4	— 2
17	Redovisad vinst	34,3	31,7	— 2,6	— 7
18	Summa	518,5	574,7	+ 56,2	+ 11
	Beräkning av bruttovinsten				
19	Bruttointäkt av rörelsen	1 887,3	2 070,4	+183,1	+ 10
20	Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	176,6	207,7	+ 31,1	+ 18
21	Skeppsumgälder, lastnings- och lossningskostnader	365,1	384,5	+ 19,4	+ 5
22	Hyror för chartrade fartyg	103,8	109,7	+ 5,9	+ 6
23	Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	852,6	947,1	+ 94,5	+ 11
24	Summa avgående poster	1 498,2	1 649,0	+150,8	+ 10
25	Bruttovinst	389,1	421,4	+ 32,3	+ 8
	Övriga uppgifter				
26	Nytecknade nybyggnadskontrakt	891,7	180,7	—711,0	— 80
27	Anskaffning av fartyg (inkl. förbättringskostnader)	[1] 350,2	[1] 519,3	+169,1	+ 48
28	Därav egentlig investering	[1] 308,3	[1] 456,8	+148,5	+ 48
29	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,5	1,1	+ 0,6	+130
30	Bokfört värde vid årets slut av fartyg	708,1	838,4	+130,2	+ 18
31	Ungefärliga kostnader för reparation och underhåll	137,5	167,6	+ 30,1	+ 22
32	Av företagen erlagda pensioner och pensionspremier	17,0	12,9	— 4,1	— 24
33	Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	13,0	13,4	+ 0,4	+ 3
34	Ombordanställda	269,6	298,6	+ 29,0	+ 11
35	Andra anställda	39,0	41,0	+ 2,0	+ 5
36	Betald utdelning	23,8	26,3	+ 2,5	+ 10
37	Beslutad utdelning	26,3	29,0	+ 2,6	+ 10

[1] Därtill har på kontrakt för under åren 1956 och 1957 levererat nytt tonnage tidigare avskrivits 21,0 resp. 30,6 milj. kr.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m.m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure and profits of business enterprises. Preliminary data

Lastbilstrafikföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Enterprises performing for-hire lorry transport

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 71 lastbilstrafikföretag	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal arbetare i lastbilstrafik	2 436	2 402	— 34	— 1
2	Antal motorfordon i lastbilstrafik	1 942	1 984	+ 42	+ 2
3	Sammanlagd maximilast i ton	8 283	8 612	+ 329	+ 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
4	Bruttovinst	7,3	8,3	+ 1,0	+ 13
5	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 100)
6	Räntor	0,1	0.1	+ 0,0	+ 20
7	Överskott å annan rörelse	0,7	1,1	+ 0,4	+ 48
8	Övriga intäkter	0,4	0,6	+ 0,2	+ 54
9	Summa	8,6	10,1	+ 1,6	+ 18
	Kostnader och vinst				
10	Räntor	0,8	0,9	+ 0,2	+ 20
11	Avskrivning å materiella anläggningstillgångar	6,0	7,2	+ 1,1	+ 18
12	Skatter samt investeringsavgift	1,1	1,3	+ 0,2	+ 23
13	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,2	0,2	+ 0,1	+ 42
14	Avsättningar till investeringsfonder	—	—	—	—
15	Övriga kostnader	0,3	0,2	— 0,1	— 24
16	Redovisad vinst	0,3	0,3	+ 0,1	+ 22
17	Summa	8,6	10,1	+ 1,6	+ 18
	Beräkning av bruttovinsten				
18	Bruttointäkt av rörelsen	84,9	87,6	+ 2,7	+ 3
19	Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	8,9	9,5	+ 0,6	+ 6
20	Fordonsskatt, bil- och trafikförsäkring	4,8	5,1	+ 0,3	+ 6
21	Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	63,8	64,7	+ 0,9	+ 1
22	Summa avgående poster	77,5	79,3	+ 1,8	+ 2
23	Bruttovinst	7,3	8,3	+ 1,0	+ 13
	Övriga uppgifter				
24	Anskaffning av lastfordon	6,4	6,1	— 0,2	— 4
25	Därav egentlig investering	5,9	5,8	— 0,1	— 2
26	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	—	—	—
27	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,4	8,2	— 0,1	— 1
28	Pensioner och pensionspremier	0,2	0,2	+ 0,0	+ 14
29	Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	2,5	2,5	+ 0,1	+ 2
30	Arbetare i lastbilstrafik	29,9	31,5	+ 1,6	+ 5
31	Andra anställda	6,4	6,5	+ 0,1	+ 1
32	Betald utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 35
33	Beslutad utdelning	0,0	0,0	— 0,0	— 8

Priserna på jordbruksfastigheter år 1957

Farm Real Estate Prices

Härmed framlagda uppgifter rörande förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden avser år 1957, det första året av den nu löpande taxeringsperioden. Rörande den närmast föregående taxeringsperioden (1952—1956) är en redogörelse lämnad i häfte 1957: 11, s. 651.

En omläggning av förevarande statistik har, såsom tidigare anmälts (häfte 1958: 1, s. 41), skett från och med redogörelseåret 1957. Omläggningen, som skett i samråd med ordföranden samt byråchefen i riksskattenämnden, innebär bl. a., att *köpeskillingen* frångåtts och ersatts med *taxeringsvärdet* såsom värdegräns vid bestämmandet av de köp, vilka skall medtagas i resp. utelämnas ur statistiken. Medan tidigare redovisats köp till en köpeskilling överstigande 2 000 kronor, medtagas nu endast köp av fastighet med ett taxeringsvärde överstigande 5 000 kronor. Härjämte har tills vidare försöksvis den ändringen skett, att köp, beträffande vilka lagfart sökts mer än sex månader efter köpet, icke medtagas i statistiken. Sistnämnda begränsning har föranletts huvudsakligen av praktiska skäl. I avseende å statistikens omfattning och uppläggning i övrigt hänvisas till den förutnämnda redogörelsen för åren 1952—1956 (häfte 1957: 11).

Till underlättande av jämförelser med det sista året i den senast tilländagångna taxeringsperioden har i de härvid fogade huvudtabellerna (tab. 1—4) intagits på motsvarande sätt omräknade uppgifter för år 1956.

Genom omräkning av uppgifterna för år 1956 har föranletts en höjning av den genomsnittliga överprisprocenten för hela riket för detta år, icke uppgående till 2 %. Det är härvid att märka, att såsom utgångspunkt för jämförelserna tjänat de köp under år 1956, beträffande vilka lagfart sökts åren 1956 och 1957[1].

[1] Uppgifterna ej publicerade.

De köp, beträffande vilka lagfart sökts senare än inom 6 månader efter köpet, har således genomsnittligt betingat relativt lägre överpris än de köp, beträffande vilka lagfart sökts tidigare. En närmare undersökning av de förra köpen visar, att omkring två tredjedelar av dessa avslutats under första hälften av år 1956 samt betingat ett genomsnittligt lägre överpris (63,7 %) än de under senare hälften av samma år ingångna köpen (80,9 %). Den ändrade värdegränsen torde vara praktiskt taget utan inflytande på överprisprocenten.

Antalet köp år 1956 har enligt de gjorda beräkningarna nedgått från 2 680 till 2 166 eller med 514 köp, varav 176 eller 6,6 % av totalantalet, avser köp av fastighet med ett taxeringsvärde ej överstigande 5 000 kronor. Beträffande 61 köp har lagfart sökts först under senare hälften av år 1957. Det antal köp, vilket uteslutits på grund av att lagfart sökts senare än inom 6 månader från köpet (338) motsvarar 12,6 %, dvs. det är relativt något mindre än det antal köp, som brukar tillkomma genom att tidigare för ett visst år publicerade preliminära siffror kompletteras med köp, beträffande vilka lagfart sökts påföljande år. Motsvarande procenttal för dessa s. k. tillägg av köp, avseende året närmast efter året för köpet, har under den senaste taxeringsperioden växlat mellan ca 14 och 16. För år 1956 är det procentuella antalet dylika tillägg, vilket framräknats för den här förevarande jämförelsen, något större (ca 18 %). I jämförelse med de nyss berörda preliminära siffrorna är, såsom härav framgår, de här framlagda såtillvida fullständigare, att de omfattar även de under redogörelseårets senare hälft avslutade köp, beträffande vilka lagfart sökts först under första hälften av det följande året. Uppgifterna får dock, såsom ovan anförts, tills vidare betraktas såsom preliminära.

Under taxeringsperioden 1952—1956 steg den genomsnittliga överprisprocenten för hela riket från 51 % år 1952 till 81 % år 1956. År 1957, det första året i den nya taxeringsperioden, sjönk enligt vad tab. 1 utvisar, överprisprocenten till

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, åren 1956 och 1957

Market prices and assessed values of farm land, 1 000 kr

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr eller lydande under rådhusrätt ej medtagna.

Län *County*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus* %
Stockholms.....	47	3 096,8	2 378,4	30,2
Uppsala.....	58	3 957,9	2 965,4	33,5
Södermanlands..	82	8 618,4	6 402,5	34,6
Östergötlands...	105	8 823,8	6 969,1	26,6
Jönköpings	80	4 720,3	4 238,4	11,4
Kronobergs.....	73	3 741,6	2 814,2	33,0
Kalmar	75	5 615,6	4 462,3	25,8
Gotlands	57	2 931,0	2 470,9	18,6
Blekinge	29	1 018,5	747,2	36,3
Kristianstads ...	200	9 058,1	6 688,4	35,4
Malmöhus	251	15 853,6	13 053,1	21,5
Hallands	78	4 605,4	3 766,6	22,3
Göteborgs o. Bohus	49	1 942,5	1 558,3	24,7
Älvsborgs	145	6 227,5	4 996,4	24,6
Skaraborgs	159	9 723,4	8 030,3	21,1
Värmlands	141	5 458,3	4 355,3	25,3
Örebro	126	5 444,2	4 215,9	29,1
Västmanlands ..	51	3 554,9	2 578,5	37,9
Kopparbergs ...	24	948,3	732,3	29,5
Gävleborgs	76	2 382,0	1 873,2	27,2
Västernorrlands.	118	2 937,0	2 166,7	35,6
Jämtlands.....	65	1 677,7	1 269,9	32,1
Västerbottens...	54	1 522,1	1 123,6	35,5
Norrbottens	44	1 026,2	781,5	31,3
Summa *Total* 1957	2 187	114885,1	90 638,4	26,8
» » 1956	2 166	114704,7	62 807,4	82,6

inemot 27 %. Den på motsvarande sätt omräknade siffran för år 1956 utgör enligt samma tabell ca 83 %. Några uppgifter rörande utfallet av 1957 års allmänna fastighetstaxering av jordbruksfastigheter på landsbygden föreligger icke. En uppskattning torde emellertid låta sig göra med ledning av publikationen Skattetaxeringarna, taxeringsåren 1952 och 1957. Det värde, som härvid erhålles, utvisande en höjning av taxeringsvärdena med omkring 62 %, torde enligt vad på motsvarande sätt verkställda beräkningar av utfallet av 1933, 1938, 1945 och 1952 års allmänna fastighetstaxeringar ger anledning förmoda, ligga ganska nära det värde, som skulle erhållas vid en noggrannare beräkning. Om detta antagande är riktigt, får överprisprocenten anses vara förhållandevis hög för år 1957 i betraktande av taxeringsutfallet.

Tab. 2—4 visar, att överpriserna för de olika grupper, vari fastigheterna indelats, i huvudsak bibehållit inbördes oförändrade relationer år 1957 efter den anpassning av överpriserna, som skett till de höjda taxeringsvärdena. Som tab. 2 visar, är således överprisprocenten genomgående högst för de minsta fastigheterna med ett taxeringsvärde av 5 100—10 000 kronor. Tab. 3, i vilken fastigheterna fördelats efter den procent summan av skogsmarken och den växande skogen utgjorde av hela taxeringsvärdet, visar dock år 1957 förhållandevis jämna överpristal för samtliga dessa grupper, trots det ringa antalet köp även för grupperna med mer än 75 % skog. Av tab. 4 slutligen synes, att de minsta fastigheterna med högst 5 ha åker har den högsta överprisprocenten.

Hg

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, efter taxeringsvärdet, åren 1956 och 1957

Market prices and assessed values of farm land by assessed farm value, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	1	5,5	5,8	— 5,2	27	1 150,1	835,7	37,6	16	1 271,2	1 003,2	26,7	3	670,0	533,7	25,5
Uppsala	4	53,5	32,2	66,1	38	1 212,9	1 029,0	17,9	11	876,5	698,4	25,5	5	1 815,0	1 205,8	50,5
Södermanlands	4	36,1	33,6	7,4	46	1 662,8	1 320,9	25,9	18	1 404,0	1 185,4	18,4	14	5 515,5	3 862,6	42,8
Östergötlands	5	49,1	39,3	24,9	56	1 823,6	1 433,1	27,2	34	3 341,9	2 615,8	27,8	10	3 609,2	2 880,9	25,3
Jönköpings	3	28,5	21,3	33,8	45	1 520,2	1 250,5	21,6	25	1 917,9	1 780,6	7,7	7	1 253,7	1 186,0	5,7
Kronobergs	6	61,2	48,1	27,2	53	1 997,4	1 463'2	36,5	8	603,0	529,3	13,9	6	1 080,0	773,6	39,6
Kalmar	5	46,8	37,7	24,1	40	1 331,3	1 067,5	24,7	22	1 744,5	1 548,8	12,6	8	2 493,0	1 808,3	37,9
Gotlands	10	105,2	76,9	36,8	29	971,2	741,5	31,0	13	1 013,0	921,0	10,0	5	841,6	731,5	15,1
Blekinge	6	75,0	49,9	50,3	19	647,6	443,2	46,1	4	295,9	254,1	16,5	—	—	—	—
Kristianstads	30	374,5	235,7	58,9	127	4 511,2	3 214,2	40,4	34	2 779,3	2 136,8	30,1	9	1 393,1	1 101,7	26,5
Malmöhus	17	164,3	136,4	20,5	151	5 051,7	3 892,6	29,8	61	5 207,2	4 232,7	23,0	22	5 430,4	4 791,4	13,3
Hallands	6	67,2	48,9	37,4	44	1 567,4	1 307,3	19,9	25	2 238,8	1 772,8	26,3	3	732,0	637,6	14,8
Göteborgs o. Bohus	5	40,7	37,0	10,0	34	1 051,3	830,6	26,6	9	740,5	578,9	27,9	1	110,0	111,8	— 1,6
Älvsborgs	23	269,5	177,3	52,0	93	3 228,8	2 409,4	34,0	25	1 960,2	1 670,7	17,3	4	769,0	739,0	4,1
Skaraborgs	21	233,9	159,8	46,4	104	3 086,5	2 532,6	21,9	24	2 022,0	1 666,7	21,3	10	4 381,0	3 671,2	19,3
Värmlands	30	369,6	241,1	53,3	84	2 672,0	2 018,4	32,4	22	1 596,7	1 412,6	13,0	5	820,0	683,2	20,0
Örebro	13	103,1	98,1	5,1	90	2 715,9	2 167,3	25,3	16	1 359,7	1 072,2	26,8	7	1 265,5	878,3	44,1
Västmanlands	5	70,0	41,3	69,5	28	927,4	703,5	31,8	12	1 198,5	869,0	37,9	6	1 359,0	964,7	40,9
Kopparbergs	4	48,0	33,2	44,6	14	383,7	292,2	31,3	6	516,6	406,9	27,0	—	—	—	—
Gävleborgs	15	167,4	118,0	41,9	56	1 456,8	1 183,2	23,1	3	227,8	206,0	10,6	2	530,0	366,0	44,8
Västernorrlands	41	468,6	326,9	43,3	71	1 865,9	1 425,8	30,9	5	372,5	313,1	19,0	1	230,0	100,9	127,9
Jämtlands	11	128,4	87,5	46,7	51	1 347,4	1 004,1	34,2	3	201,9	178,3	13,2	—	—	—	—
Västerbottens	13	161,6	104,3	54,9	39	1 208,5	907,0	33,2	2	152,0	112,3	35,4	—	—	—	—
Norrbottens	5	45,1	33,4	35,0	39	981,1	748,1	31,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1957	283	3 172,8	2 223,7	42,7	1 378	44 372,7	34 220,9	29,7	398	33 041,6	27 165,6	21,6	128	34 298,0	27 028,2	26,9
» » 1956	505	7 506,3	3 868,2	94,1	1 417	58 342,2	32 371,7	80,2	181	21 784,1	12 439,9	75,1	63	27 072,1	14 127,6	91,6

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, efter värdet av skogsmarken och skogen, åren 1956 och 1957

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	0,0 %				0,1—25,0 %				25,1—50,0 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	21,5	18,2	18,1	16	1 070,0	839,3	27,5	27	1 940,2	1 463,1	32,6
Uppsala	9	282,3	192,0	47,0	31	1 692,1	1 269,9	33,2	15	1 043,5	892,2	17,0
Södermanlands	4	67,0	57,2	17,1	29	2 028,5	1 507,0	34,6	41	4 526,4	3 332,3	35,8
Östergötlands	24	1 013,8	805,6	25,8	31	3 392,4	2 476,6	37,0	29	3 094,4	2 625,2	17,9
Jönköpings	3	64,0	58,6	9,2	8	154,5	119,8	29,0	18	1 109,8	910,3	21,9
Kronobergs	4	99,1	82,7	19,8	13	508,6	392,1	29,7	26	1 040,6	804,2	29,4
Kalmar	6	254,0	181,9	39,6	14	540,0	431,7	25,1	15	714,9	526,4	35,8
Gotlands	15	235,9	170,3	38,5	27	1 806,1	1 503,6	20,1	13	856,0	770,6	11,1
Blekinge	4	72,1	46,7	54,4	8	266,5	188,2	41,6	6	183,0	113,1	61,8
Kristianstads	98	4 636,7	3 404,4	36,2	63	2 960,9	2 243,9	32,0	28	864,5	616,5	40,2
Malmöhus	231	14 066,6	11 555,8	21,7	19	1 750,0	1 468,1	19,2	1	37,0	29,2	26,7
Hallands	21	1 597,2	1 258,9	26,9	31	1 882,7	1 493,3	26,1	19	877,8	765,6	14,7
Göteborgs o. Bohus	8	288,0	238,1	21,0	28	1 075,2	825,9	30,2	9	326,8	275,9	18,4
Älvsborgs	8	162,5	109,6	48,3	53	1 877,0	1 417,2	32,4	42	1 518,9	1 204,2	26,1
Skaraborgs	38	1 742,7	1 350,4	29,1	68	4 239,5	3 350,7	26,5	37	3 189,5	2 861,5	11,5
Värmlands	7	136,3	78,8	73,0	47	1 136,0	866,3	31,1	61	2 795,7	2 397,7	16,6
Örebro	21	421,9	321,5	31,2	58	2 488,0	1 941,8	28,1	29	1 169,1	1 013,7	15,3
Västmanlands	4	198,0	157,2	26,0	20	1 141,8	830,6	37,5	19	1 478,6	987,9	49,7
Kopparbergs	—	—	—	—	15	469,5	346,0	35,7	5	173,2	155,1	11,7
Gävleborgs	11	147,3	112,7	30,7	21	382,0	288,2	32,5	24	731,2	550,9	32,7
Västernorrlands	45	573,8	430,1	33,4	33	740,6	544,4	36,0	23	754,7	594,1	27,0
Jämtlands	16	280,5	205,6	36,4	33	833,9	664,3	25,5	8	252,3	211,2	19,5
Västerbottens	14	202,8	132,1	53,5	25	816,1	633,6	28,8	12	342,1	263,7	29,7
Norrbottens	5	82,0	68,0	20,6	22	505,2	417,8	20,9	12	308,4	228,0	35,3
Summa *Total* 1957	598	26 646,0	21 036,4	26,7	713	33 757,1	26 060,3	29,5	519	29 328,6	23 592,6	24,3
» » 1956	671	30 879,0	17 281,5	78,7	800	36 560,1	20 368,8	79,5	468	25 789,2	14 079,5	83,2

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, efter värdet av skogsmarken och skogen, åren 1956 och 1957 (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	50,1—75,0 %				75,1—90,0 %				Över 90 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	65,1	57,8	12,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	2	915,0	601,7	52,1	—	—	—	—	1	25,0	9,6	160,4
Södermanlands	8	1 996,5	1 506,0	32,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	19	1 075,4	880,3	22,2	2	247,8	181,4	36,6	—	—	—	—
Jönköpings	32	1 824,7	1 671,9	9,1	19	1 567,3	1 477,8	6,1	—	—	—	—
Kronobergs	23	1 586,8	1 173,7	35,2	5	401,0	301,0	33,2	2	105,5	60,5	74,4
Kalmar	26	1 974,7	1 604,0	23,1	10	1 901,0	1 515,9	25,4	4	231,0	202,4	14,1
Gotlands	2	33,0	26,4	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	9	407,7	316,8	28,7	2	89,2	82,4	8,3	—	—	—	—
Kristianstads	11	596,0	423,6	40,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	6	221,0	238,1	– 7,2	1	26,7	10,7	149,5	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	4	252,5	218,4	15,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	30	1 782,0	1 569,9	13,5	10	707,5	533,9	32,5	2	179,6	161,6	11,1
Skaraborgs	16	551,7	467,7	18,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands	23	1 236,2	919,6	34,4	3	154,1	92,9	65,9	—	—	—	—
Örebro	12	598,2	497,8	20,2	6	767,0	441,1	73,9	—	—	—	—
Västmanlands	7	452,5	396,4	14,2	1	284,0	206,4	37,6	—	—	—	—
Kopparbergs	4	305,6	231,2	32,2	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	15	577,5	534,5	8,0	4	504,0	352,3	43,1	1	40,0	34,6	15,6
Västernorrlands	13	477,9	391,8	22,0	4	390,0	206,3	89,0	—	—	—	—
Jämtlands	7	292,0	180,4	61,9	1	19,0	8,4	126,2	—	—	—	—
Västerbottens	2	134,5	71,9	87,1	—	—	—	—	1	26,6	22,3	19,3
Norrbottens	4	113,0	55,1	105,1	—	—	—	—	1	17,6	12,6	39,7
Summa *Total* 1957	277	17 469,5	14 035,0	24,5	68	7 058,6	5 410,5	30,5	12	625,3	503,6	24,2
» » 1956	193	12 812,8	6 481,8	97,7	31	3 744,6	1 741,0	115,1	3	4 919,0	2 854,8	72,3

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, efter åkerarealens storlek, åren 1956 och 1957

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	Högst 5 ha *hectares*				5—10 ha *hectares*				10—20 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	4	77,5	45,0	72,2	2	80,0	56,0	42,9	9	467,0	381,7	22,3
Uppsala	11	172,0	139,0	23,7	10	239,8	193,9	23,7	13	620,6	482,9	28,5
Södermanlands	9	236,1	139,9	68,8	8	280,4	196,4	42,8	9	406,5	343,3	18,4
Östergötlands	20	434,6	350,7	23,9	10	414,6	326,7	26,9	16	1 350,0	1 042,1	29,5
Jönköpings	9	163,5	130,5	25,3	2	55,0	47,9	14,8	—	—	—	—
Kronobergs	10	251,3	188,6	33,2	5	136,4	113,7	20,0	2	220,0	172,5	27,5
Kalmar	7	137,2	87,6	56,6	7	226,3	173,7	30,3	3	170,5	138,2	23,4
Gotlands	13	202,2	130,3	55,2	10	261,2	211,4	23,6	6	279,0	194,4	43,5
Blekinge	9	153,6	108,7	41,3	3	185,0	126,2	46,6	—	—	—	—
Kristianstads	65	1 477,8	988,8	49,5	46	1 824,4	1 328,0	37,4	40	2 889,3	2 209,6	30,8
Malmöhus	107	2 567,6	1 969,3	30,4	64	3 152,9	2 500,7	26,1	49	3 790,5	3 106,5	22,0
Hallands	15	458,1	306,5	49,5	14	597,0	499,8	19,4	18	1 444,8	1 136,0	27,2
Göteborgs o. Bohus	16	313,7	235,2	33,4	9	370,5	291,4	27,1	10	594,0	463,2	28,2
Älvsborgs	31	550,5	374,7	46,9	15	510,5	400,3	27,5	11	618,5	476,5	29,8
Skaraborgs	38	610,7	454,0	34,5	25	709,5	564,1	25,8	22	1 121,5	875,3	28,1
Värmlands	33	597,2	392,1	52,3	11	254,1	207,6	22,4	8	276,0	226,8	21,7
Örebro	34	526,0	415,9	26,5	21	504,8	418,3	20,7	13	683,9	523,0	30,8
Västmanlands	5	86,8	69,2	25,4	6	156,0	106,9	45,9	3	146,0	108,7	34,3
Kopparbergs	11	264,5	179,4	47,4	1	10,0	9,5	5,3	2	115,0	87,6	31,3
Gävleborgs	25	389,1	281,0	38,5	6	105,2	93,7	12,3	1	35,0	26,2	33,6
Västernorrlands	69	1 033,5	762,1	35,6	7	198,9	142,9	39,2	2	82,0	69,5	18,0
Jämtlands	37	744,8	518,5	43,6	9	203,7	221,4	— 8,0	2	133,5	81,3	64,2
Västerbottens	19	355,8	218,1	63,1	13	374,1	315,7	18,5	7	289,0	231,9	24,6
Norrbottens	18	325,5	280,3	16,1	8	223,5	173,3	29,0	1	38,2	32,2	18,6
Summa *Total* 1957	615	12 129,6	8 765,4	38,4	312	11 073,8	8 719,5	27,0	247	15 770,8	12 409,4	27,1
» » 1956	694	13 877,3	7 388,7	87,8	335	11 447,8	6 439,0	77,8	296	18 493,2	10 509,4	76,0

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, efter åkerarealens storlek, åren 1956 och 1957 (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, 1 000 kr (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land* / Län *County*	20—50 ha *hectares*				50—100 ha *hectares*				Över 100 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris *Surplus %*
Stockholms	2	172,0	183,2	— 6,1	1	295,0	191,6	54,0	—	—	—	—
Uppsala	4	372,0	269,3	38,1	2	570,0	376,8	51,3	—	—	—	—
Södermanlands	5	532,5	395,0	34,8	1	240,0	210,9	13,8	1	400,0	278,7	43,5
Östergötlands	7	1 227,0	840,9	45,9	1	390,0	278,7	39,9	1	590,0	443,1	33,2
Jönköpings	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	3	260,0	214,1	21,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands	11	1 018,0	859,4	18,5	2	281,6	278,4	1,1	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	10	1 406,1	1 121,9	25,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	23	3 811,6	3 147,3	21,1	6	1 739,0	1 632,1	6,5	1	755,0	668,0	13,0
Hallands	4	570,0	465,9	22,3	1	410,0	344,0	19,2	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	1	85,0	74,2	14,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	3	255,0	185,7	37,3	1	105,0	89,6	17,2	—	—	—	—
Skaraborgs	15	1 227,5	1 018,3	20,5	4	1 163,0	874,0	33,1	2	1 150,0	915,4	25,6
Värmlands	2	145,0	118,6	22,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	10	967,7	742,8	30,3	1	227,5	163,3	39,3	—	—	—	—
Västmanlands	10	951,0	703,0	35,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	1	80,0	69,5	15,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	1	32,4	48,7	— 33,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1957	112	13 112,8	10 457,8	25,4	20	5 421,1	4 439,4	22,1	5	2 895,0	2 305,2	25,6
» » 1956	122	15 062,9	8 608,8	75,0	18	4 457,9	2 480,5	79,7	6	4 100,0	2 223,9	84,4

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

Brott *Offences*[1]	1955	1956	1957	1956	
				3 kv.	4 kv.
Strafflagsbrott					
10 kap. Brott mot allmän verksamhet	3 404	3 646	3 752	946	883
Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	742	777	726	204	179
våldsamt motstånd	1 609	1 897	2 054	495	485
11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	539	487	460	127	85
12 kap. Förfalskningsbrott	1 247	1 049	1 152	262	305
13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	800	750	806	157	224
14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 351	9 163	9 369	2 483	2 188
Därav: mord och dråp	49	62	55	12	20
vållande till annans död	277	278	264	73	95
barnamord o. dyl.	11	10	14	1	5
fosterfördrivning	103	68	119	18	15
15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 316	2 421	2 575	598	657
Därav: våldtäkt	304	335	345	116	64
18 kap. Sedlighetsbrott	2 409	2 166	1 906	538	433
Därav: otukt med person under 15 år	673	645	532	136	111
annan otukt	344	236	147	62	58
exhibitionism	516	491	439	136	107
annan sedlighetssårande handling	738	677	616	179	124
19 kap. Allmänfarliga brott	3 440	3 651	3 426	826	755
Därav: mordbrand	205	249	243	46	69
20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	162 296	169 905	191 460	50 408	44 906
Därav: inbrottsstöld	32 878	34 839	42 853	9 242	9 735
tillgrepp av bilar	25 051	25 922	17 848	8 409	6 871
» » motorcyklar			4 723		
» » mopeder			10 062		
» » cyklar	..	..	50 319	..	..
rån	291	396	438	117	90
21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri	16 206	16 897	[2] 18 664	3 990	3 835
Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	..	..	3 704	..	..
22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 579	5 573	5 316	1 324	1 512
23 kap. Gäldenärsbrott	380	497	466	117	120
24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	7 957	9 681	11 374	2 581	2 611
25 kap. Ämbetsbrott	813	800	791	188	198
Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	3 125	2 962	2 930	648	658
Summa	219 862	229 648	254 447	65 193	59 370
Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
Lönnbränning	231	71	130	11	27
Rattfylleri	9 066	11 553	11 811	4 082	2 334
Skattestrafflagen	3 813	4 450	2 917	1 439	1 121

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] Korrigerad siffra. — [3] Därav annonsbedrägeri i Uppsala:

Offences known to the police. Preliminary data

1957				1958			Därav i		
1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	Stockholm	Göteborg	Malmö
954	946	941	911	830	890	948	300	60	41
187	178	192	169	146	156	166	58	14	14
486	538	519	511	418	469	508	136	34	17
101	126	114	119	110	139	96	4	2	1
315	287	255	295	322	287	479	34	17	15
265	180	165	196	251	192	231	39	14	6
2 238	2 269	2 436	2 426	2 168	2 112	2 404	502	205	190
8	13	15	19	14	17	7	2	1	1
47	59	74	84	63	44	86	15	—	5
1	9	1	3	2	1	—	—	—	—
22	54	27	16	10	13	13	3	5	—
638	591	684	662	590	554	662	124	26	25
69	90	[2] 116	70	79	90	111	20	5	6
453	538	517	398	460	477	551	102	41	47
153	148	111	120	171	178	164	28	12	7
44	30	29	44	33	23	26	4	6	—
108	151	101	79	97	96	145	35	12	4
122	161	210	123	126	143	175	18	11	31
853	1 116	707	750	743	1 046	800	187	1	17
85	47	54	57	57	55	53	11	1	1
39 688	47 241	54 169	50 362	39 101	53 817	63 309	14 476	6 097	3 256
9 776	10 315	10 659	12 103	11 255	13 327	14 063	3 085	1 648	844
3 382	4 120	4 772	5 574	4 133	4 836	6 191	2 576	763	263
558	1 308	1 816	1 041	403	1 584	2 360	1 034	300	61
1 490	2 763	3 089	2 720	1 572	3 385	4 455	1 299	836	369
10 226	13 222	15 277	11 594	7 533	13 488	15 908	1 667	866	985
110	93	110	125	107	96	124	50	23	8
4 103	3 931	[3] 5 011	[3] 5 619	4 378	4 118	4 662	957	624	201
931	850	1 076	847	969	965	1 045	399	84	43
1 435	1 229	1 330	1 322	1 264	1 220	1 571	274	123	67
121	160	82	103	102	104	83	17	4	7
2 650	2 970	2 784	2 970	2 377	3 490	3 297	297	129	101
232	193	176	190	197	207	186	3	4	1
654	601	891	784	748	718	842	31	66	8
54 700	62 378	70 262	67 107	53 641	69 371	80 121	17 347	7 413	3 983
24	48	32	26	25	38	71	—	—	—
1 856	3 124	3 741	3 090	1 845	2 947	4 127	519	274	161
830	330	820	937	968	359	1 279	83	7	46

3 kv. 801 brott; 4 kv. 1 614 brott eller tillhopa för hela året 2 415 brott.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Okt.	155	14	1 174	416	651	152	2 393	618	143	107
Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
288,6	305,4	1 435,4	1 798,3	3 827,7	1 138,6	197,8	179,7	1956 Okt.
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597,8	412,3	230,8	Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213,8	218,3	1 022,7	1 551,1	3 005,9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199,0	239,6	997,2	1 206,7	2 642,5	637,9	212,4	122,7	Febr.
222,6	251,2	1 077,3	1 511,5	3 062,6	685,8	293,5	164,5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074,8	197,0	197,0	Maj
240,1	295,5	1 341,2	1 823,8	3 700,6	1 172,1	262,2	258,1	Juni
250,9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211,5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287,7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283,6	68,5	Aug.
220,2	247,2	1 018,8	2 429,8	3 916,0	2 003,2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292,1	1 204,0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201,1	233,1	1 103,0	1 911,5	3 448,7	1 559,8	226,5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*		
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*	Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*	Summa *Total*
Hela riket *Sweden*								
1948	492	7 110	9 215	16 817	31 976	531	8 583	9 114
1949	494	7 342	9 325	17 161	32 318	517	8 978	9 495
1950	571	8 559	12 450	21 580	40 490	595	10 583	11 178
1951	662	9 086	15 669	25 417	47 958	708	11 240	11 948
1952	723	10 242	19 294	30 259	56 647	750	12 846	13 596
1953	872	12 023	19 811	32 706	61 186	921	15 033	15 954
1954	899	13 460	27 033	41 392	77 043	942	16 963	17 905
1955	871	14 228	31 655	46 754	86 932	902	18 050	18 952
1956	834	14 919	34 183	49 936	93 525	889	19 220	20 109
1957*[2]	841	15 044	36 798	52 683	97 784	903	19 171	20 074
1956* 2 kv.	147	3 603	6 800	10 550	19 685	156	4 514	4 670
3 kv.	257	4 854	8 062	13 173	24 358	279	6 286	6 565
4 kv.	228	3 510	9 151	12 889	23 768	240	4 423	4 663
1957* 1 kv.	141	2 525	9 070	11 736	22 067	146	3 244	3 390
2 kv.	204	3 693	7 602	11 499	21 464	230	4 669	4 899
3 kv.	252	4 713	9 100	14 065	26 162	267	6 069	6 336
4 kv.	237	3 752	10 066	14 055	25 782	252	4 733	4 985
1958* 1 kv.	139	2 516	11 284	13 939	26 398	148	3 329	3 477
2 kv.	176	3 631	7 687	11 494	21 411	188	4 588	4 776
3 kv.	288	4 874	9 419	14 581	27 014	302	6 409	6 711
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*								
1957* 1 kv.	94	1 109	3 191	4 394	7 650	98	1 607	1 705
2 kv.	133	1 357	2 121	3 611	5 872	158	1 977	2 135
3 kv.	176	1 999	3 204	5 379	9 062	190	2 912	3 102
4 kv.	155	1 577	3 410	5 142	8 396	170	2 285	2 455
1958* 1 kv.	89	1 196	3 966	5 251	9 307	97	1 800	1 897
2 kv.	118	1 302	2 249	3 669	6 021	128	1 902	2 030
3 kv.	214	2 024	3 381	5 619	9 391	227	3 131	3 358
Tättbebyggt område *Built-up areas*								
1957* 1 kv.	47	1 416	5 879	7 342	14 417	48	1 637	1 685
2 kv.	71	2 336	5 481	7 888	15 592	72	2 692	2 764
3 kv.	76	2 714	5 896	8 686	17 100	77	3 157	3 234
4 kv.	82	2 175	6 656	8 913	17 386	82	2 448	2 530
1958* 1 kv.	50	1 320	7 318	8 688	17 091	51	1 529	1 580
2 kv.	58	2 329	5 438	7 825	15 390	60	2 686	2 746
3 kv.	74	2 850	6 038	8 962	17 623	75	3 278	3 353

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allare *including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours.* —

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

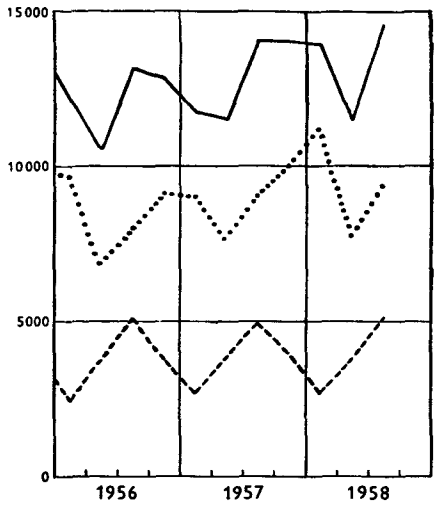
Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister *Drivers of cycle with aux. motor*	Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	Cyklister *Cyclists*	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1948	683	1 474	1 087	243	·	127	3 070	1 911	519	9 114
1949	745	1 624	1 160	222	·	141	3 288	1 811	504	9 495
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957*[1]	4 236	4 510	1 967	480	1 895	934	2 455	3 276	321	20 074
1956* 2 kv.	675	922	639	171	488	245	734	760	36	4 670
3 kv.	1 013	1 326	995	284	770	406	922	785	64	6 565
4 kv.	980	1 126	346	46	387	176	590	878	134	4 663
1957* 1 kv.	842	953	138	24	178	92	343	712	108	3 390
2 kv.	1 047	773	661	133	546	284	632	755	68	4 899
3 kv.	1 103	1 446	845	253	720	349	838	726	56	6 336
4 kv.	1 173	1 244	256	43	411	190	574	1 015	79	4 985
1958* 1 kv.	991	1 114	78	9	147	57	242	668	171	3 477
2 kv.	827	1 000	610	165	594	233	576	711	60	4 776
3 kv.	1 206	1 606	817	255	813	344	799	803	68	6 711
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1957* 1 kv.	590	664	47	7	39	36	97	156	69	1 705
2 kv.	709	540	250	62	149	89	157	143	36	2 135
3 kv.	782	1 035	343	114	196	145	254	212	21	3 102
4 kv.	799	898	87	21	105	69	179	251	46	2 455
1958* 1 kv.	695	814	29	4	32	14	77	140	92	1 897
2 kv.	559	658	216	76	148	88	143	122	20	2 030
3 kv.	843	1 167	333	122	266	132	252	207	36	3 358
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1957* 1 kv.	252	289	91	17	139	56	246	556	39	1 685
2 kv.	338	233	411	71	397	195	475	612	32	2 764
3 kv.	321	411	502	139	524	204	584	514	35	3 234
4 kv.	374	346	169	22	306	121	395	764	33	2 530
1958* 1 kv.	296	300	49	5	115	43	165	528	79	1 580
2 kv.	268	342	394	89	446	145	433	589	40	2 746
3 kv.	363	439	484	133	547	212	547	596	32	3 353

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional figures*

[1] Inkl. tillägg av senare inkomna uppgifter.

Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor
Number of Road Accidents: Quarterly data

Hela antalet
Total
Med personskada
Personal injury
Med enbart egendomsskada
Damage to property only

(forts. från sid. 654)

Mörkerolyckorna utgjorde under tredje kvartalet 1958 17 % av alla polisundersökta olyckor. Motsvarande procenttal för ej tättbebyggda områden är större (20 %) än för tättbebyggda områden (15 %). Såsom man kan vänta sig är mörkerolyckornas andel av tredje kvartalets olyckor något större än under andra kvartalet (12 %). I likhet med första kvartalet 1958 ledde mörkerolyckorna även under det aktuella tredje kvartalet till svårare påföljder än de övriga olyckorna. Sålunda utgjorde mörkerolyckorna 25 % av alla dödsolyckor, 17 % av alla olyckor med svår resp. lindrig personskada och 16 % av egendomsskadeolyckorna. Härvid är liksom tidigare till dagsljusolyckor räknade även olyckor inträffade under halvdager.

Omkörningsolyckornas andel av det totala antalet olyckor var 15 % och höll sig således, jämfört med andra kvartalet 1958, oförändrad. Med omkörningsolycka avses här varje polisundersökt vägtrafikolycka, vari omkörande eller omkört fordon av något slag varit delaktigt.

Antalet i trafiken dödade och skadade personer har i jämförelse med tredje kvartalet 1957 ökat med 6 %. För de dödade, vilkas antal uppgick till 302, är ökningen relativt störst (13 %) och faller huvudsakligen på mopedister samt fotgängare, medan såväl bilpassagerare som cyklister visar minskning. De svårt resp. lindrigt skadades antal uppgick till 1 007 resp. 5 402 personer, vilket i jämförelse med tredje kvartalet 1957 innebär en minskning med 2 % resp. en ökning med 7 %.

Road accidents. Translation of the text in the table, p. 674.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 crossing »
5 same »
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — September 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *September 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	8	1	9	27	10	37	220	116	336	255	127	382
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	7	2	9	41	6	47	241	112	353	289	120	409
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	7	3	10	22	13	35	41	126	167	70	142	212
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	3	—	3	7	4	11	18	31	49	28	35	63
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	9	3	12	21	27	48	53	175	228	83	205	288
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	5	1	6	6	9	15	13	66	79	24	76	100
Cyklister *Cyclists*	10	7	17	24	25	49	43	182	225	77	214	291
Fotgängare *Pedestrians*	13	11	24	22	27	49	33	185	218	68	223	291
Övriga *Others*	5	—	5	—	1	1	7	11	18	12	12	24
Summa *Total*	67	28	95	170	122	292	669	1 004	1 673	906	1 154	2 060

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	3	12	58	73
7—10 »	6	14	42	62
11—14 »	4	11	63	78
15—17 »	15	35	190	240
18—29 »	17	65	456	538
30—44 »	9	37	244	290
45—59 »	20	45	242	307
60—69 »	12	19	95	126
> 69 »	9	18	59	86
Okänd ålder *Age not stated*	—	36	224	260
Samtliga *Total*	95	292	1 673	2 060
Därav *Of which*				
män *males*	71	209	1 144	1 424
kvinnor *females*	24	70	420	514
okänt kön *sex not stated*	—	13	109	122

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 588	3 309	4 897
Lastbil *Lorry*	335	591	926
Buss *Bus*	34	93	127
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	119	353	472
Moped *Cycle with aux. motor*	98	373	471
Annan lätt mc *Other light mc*	48	125	173
Spårvagn *Tram*	—	70	70
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	6	9	15
Cykel *Cycle*	94	322	416
Annat fordon *Other vehicle*	49	365	414
Fotgängare *Pedestrian*	69	235	304
Andra trafikelement *Other traffic elements*	101	9	110
Summa *Total*	2 541	5 854	8 395

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

September 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	5	17	28	53	103	5	24	44	73
Uppsala »	2	1	6	24	33	2	3	10	15
Södermanlands »	4	4	18	36	62	4	5	35	44
Östergötlands »	5	5	20	46	76	5	7	36	48
Jönköpings »	3	2	11	32	48	3	2	28	33
Kronobergs »	1	3	9	22	35	1	4	17	22
Kalmar »	2	6	11	36	55	2	7	17	26
Gotlands »	—	—	4	8	12	—	—	4	4
Blekinge »	2	6	14	27	49	2	6	18	26
Kristianstads »	5	6	15	48	74	5	6	24	35
Malmöhus »	3	9	37	59	108	3	9	55	67
Hallands »	2	4	11	32	49	3	10	18	31
Göteb. o. Bohus »	1	10	29	45	85	1	12	37	50
Älvsborgs »	5	6	27	50	88	5	8	46	59
Skaraborgs »	1	6	21	50	78	1	6	31	38
Värmlands »	5	9	22	52	88	6	15	30	51
Örebro »	—	4	12	28	44	—	4	17	21
Västmanlands »	2	9	15	27	53	3	9	31	43
Kopparbergs »	4	8	10	34	56	4	10	15	29
Gävleborgs »	5	3	30	51	89	5	5	45	55
Västernorrlands »	3	3	27	41	74	3	4	40	47
Jämtlands »	1	2	13	26	42	1	2	17	20
Västerbottens »	1	6	20	33	60	1	7	32	40
Norrbottens »	1	3	13	46	63	2	5	22	29
Summa *Total*	63	132	423	906	1 524	67	170	669	906

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

September 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	5	17	201	573	796	5	18	234	257
Stockholms län	2	8	57	91	158	2	9	66	77
Uppsala »	—	1	18	43	62	—	1	19	20
Södermanlands »	1	2	16	43	62	1	2	16	19
Östergötlands »	3	11	32	95	141	3	11	35	49
därav Norrköpings stad	3	—	19	48	70	3	—	21	24
Jönköpings län	1	4	26	51	82	1	4	33	38
Kronobergs »	—	3	8	11	22	—	3	8	11
Kalmar »	—	—	9	21	30	—	—	10	10
Gotlands »	—	—	2	1	3	—	—	2	2
Blekinge »	—	4	10	30	44	—	4	12	16
Kristianstads »	—	1	20	38	59	—	1	23	24
Malmöhus »	4	8	106	184	302	4	8	117	129
därav Malmö stad	2	4	70	115	191	2	4	76	82
Hallands län	2	2	14	20	38	2	2	17	21
Göteb. o. Bohus »	2	25	163	303	493	2	26	182	210
därav Göteborgs stad..	1	21	144	271	437	1	21	162	184
Älvsborgs län	—	4	33	34	71	—	4	37	41
Skaraborgs »	—	6	16	32	54	—	6	17	23
Värmlands »	1	2	16	22	41	1	2	18	21
Örebro »	2	3	26	47	78	2	3	30	35
Västmanlands »	1	5	15	69	90	1	6	20	27
Kopparbergs »	—	2	18	19	39	—	2	20	22
Gävleborgs »	3	2	25	56	86	3	2	27	32
Västernorrlands »	—	—	12	59	71	—	—	12	12
Jämtlands »	—	1	9	17	27	—	1	11	12
Västerbottens »	—	4	11	17	32	—	4	13	17
Norrbottens »	1	3	21	57	82	1	3	25	29
Summa *Total*	28	118	884	1 933	2 963	28	122	1 004	1 154
Hela riket *Sweden*	91	250	1 307	2 839	4 487	95	292	1 673	2 060

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — September 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *September 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med enbart egendomsskada[2]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART[4]							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	41	141	746	1 642	2 570	690	1 880
3	Därav: i motsatt färdriktning	12	36	95	308	451	281	170
4	i korsande »	14	74	415	774	1 277	168	1 109
5	i samma »	15	31	236	560	842	241	601
6	Mellan fler än två fordon	1	5	42	90	138	50	88
7	Summa	42	146	788	1 732	2 708	740	1 968
8	Därav vid omkörning	17	30	187	386	620	211	409
9	Kollision med parkerat fordon	2	8	37	493	540	24	516
10	Därav vid omkörning	1	2	8	37	48	7	41
11	Kollision med fotgängare	24	48	204	7	283	61	222
12	Därav vid omkörning	—	5	13	1	19	7	12
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	2	—	2	—	2
14	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
15	Kollision med djur	—	3	14	83	100	96	4
16	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
17	Kollision med hinder på körbanan	2	3	7	28	40	15	25
18	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	—	1
19	Kollision med föremål vid körbanan	1	2	30	99	132	56	76
20	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
21	Körning av vägen	14	17	154	349	534	470	64
22	Därav vid omkörning	1	1	3	11	16	16	—
23	Kullkörning	5	18	60	31	114	51	63
24	Därav vid omkörning	—	—	2	—	2	2	—
25	Olycka av annat slag	1	5	11	17	34	11	23
26	Därav vid omkörning	—	—	2	—	2	—	2
27	Samtliga olyckor	91	250	1 307	2 839	4 487	1 524	2 963
28	Därav vid omkörning	19	38	216	436	709	244	465
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	56	174	943	1 987	3 160	949	2 211
30	Halvdager	1	8	50	96	155	73	82
31	Mörker med vägbelysning	11	29	178	408	626	67	559
32	» utan »	21	39	133	258	451	425	26
33	Okända ljusförhållanden	2	—	3	90	95	10	85

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.* — [4] *For translation of text, v. commentary.*

THE ISSUE IN BRIEF

The International Statistical Institute: The Extra-ordinary Session in Brussels, September 2—8

By T. Dalenius

The session was well organized; especially it should be mentioned that the papers presented at the session had been processed well in advance, thus making it possible for the participants to prepare their discussion. As a result, the session was successful.

The scientific program covered the following topics:

1. Mathematical statistics
2. Statistical problems of astronomy
3. Recent developments in experimental design
4. The application of statistical methods in the biological sciences
5. Applications of statistical methods in industry
6. The use of sampling methods
7. International aspects of the 1960 censuses of population
8. Economic statistics
9. Statistical problems in interdependent dynamic systems
10. Statistical methods for the assessment of living conditions
11. Miscellaneous papers

In addition to the discussion at the meetings, the session offered valuable opportunities for informal discussions of various statistical activities; such discussions are especially valuable by speeding up the dissemination of new ideas.

The Survey of Households Saving: Problems and Findings

By U. Wallberg

During the post-war period it has become more and more usual to gather statistical information about different parts of human behaviour with the help of the interview method. Consumer economics is one of the fields where the method has been applied. In USA surveys of consumer finances have been carried out by the Institute of Social Research at the University of Michigan every year since 1946 and in Great Britain the Statistical Institute of the University of Oxford has done several surveys of the same kind.

In Sweden a first survey of saving, income and finance of households in 1955 was carried out in 1956 as a pilot study. A next survey, regarding the situation in 1957, is under work and a new one is planned for 1958.

The Swedish surveys have, to a great extent, made use of the American and English experiences. In several regards, however, the special Swedish problems and conditions have made it necessary to modify the survey design. One of the most difficult points of the survey has been to find a method for measuring the income of non-corporate enterprises and farms and the saving in these enterprises. In this regard the survey method has been changed from 1955 to 1957 and even the survey of 1957 has the character of an experiment. In the last survey the entrepreneurs and farmers were asked to give the interviewers detailed data about the income, costs, investments and financial position of the enterprises and farms. (cont. p. 680)

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker[1]

Recent Swedish Books and Articles on Statistics

Allmänna val i Stockholm. 28 (1956). Andrakammarval. Kyrkofullmäktigval i söderortsförsamlingarna. Redogörelse utarb. av Stockholms stads statistiska kontor. Sthlm. 1957. VI, 63 s. (Stockholms stads statistik. 14. Val.) Med eng. resumé.

Alm, G., Avkastningen av gädd- och abborrfisket vid Sveriges östersjökust under åren 1914—1955. Institute of freshwater research, Drottningholm. Report No. 38, s. 5—69. Med eng. resumé.

Arén, P., On legal abortion in Sweden. Tentative evaluation of justification of frequency during last decade. Lund 1958. 75 s. (Acta obstetricia et gynecologica Scandinavica. Vol. 37: Suppl. 1.) Akad. avh. Uppsala univ.

Ask—Upmark, E., Life, death and disease in Sweden. Sthlm 1957. 56 s.

Befolkning och näringsliv. Ett material, avseende riket, länen och preliminärt avgränsade regioner, sammanställt inom arbetsmarknadsstyrelsens lokaliserings- och utredningsbyrå. [Sthlm] 1958. 117 s.

Bergström, N., Nyvalet till andra kammaren i Stockholm den 1 juni 1958. Statistisk månadsskrift för Stockholms stad 53 (1958): 6, s. 3*—25*.

Björk, L., Några synpunkter på indexberäkningar rörande löneutvecklingen för arbetare inom industrien. Sociala meddelanden 1958: 7, s. 404—411. Med eng. resumé.

Blomberg, I., Nykterhetsorganisationernas geografi. Alkoholfrågan 51 (1957): 5, s. 202—217.

Cronquist, S., Den finansiella förmögenhetsfördelningen i Sverige. Statistisk tidskrift, Ny följd, 6 (1957): 11, s. 595—606. Med eng. resumé.

Dahlström, E., Intervju- och enkätteknik. Sthlm 1957. 155 s.

Dalenius, T., Internationella statistiska institutets stockholmsmöte: Det vetenskapliga programmet. Statistisk tidskrift, Ny följd, 6 (1957): 11, s. 581—585. Med eng. resumé.

Ekström, J., Den textila konsumtionen. Sthlm 1958. 289 s. (Industriens utredningsinstitut.) Med eng. resumé.

Feldt, Kj.-O., Vad kostar trafikolyckorna? Sociala meddelanden 1958: 4, s. 209—219. Med eng. resumé.

Folkräkningen i Göteborg 1955. Göteborg 1958. XII, 106 s. (Göteborgs stads statistiska byrå.) Med eng. resumé.

Geschwind, H., Familjebildning och fruktsamhet. 1952—1955. En undersökning grundad på uppgifter i befolkningsregistret. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 7, s. 370—377. Med eng resumé.

— Inrikes omflyttning 1951—1955. Statistisk tidskrift, Ny följd, 6 (1957): 11, s. 607—614. Med eng. resumé.

— Invandrares vistelsetid i Sverige. Riktlinjer för en undersökning på befolkningsregistrets material. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 3, s. 134—136. Med eng. resumé.

Gifta kvinnors yrkesverksamhet. 2. Redogörelse för en specialbearbetning av befolkningsregistret. Av T. Widstam. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 1, s. 32—39. Med eng. resumé.

Gjeddebæk, N. F., Contribution to the study of grouped observations. 3. The distribution of estimates of the mean. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 20—25.

Gustafsson, B., Svensk kyrkogeografi. Med samfundsbeskrivning. Lund 1957. 195 s.

Hammarberg, C., Kriminalstatistiken av i dag. Juristnytt 17 (1958): 2, s. 26—29.

— Priserna på bostads- och affärsfastigheter åren 1952—1956. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 5, s. 247—276. Med eng. resumé.

[1] I de flesta fall utg. under tiden 16/9 1957—15/9 1958; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografin i kommande nummer av Revue de l'Institut international de statistique.

Hartin, L., Vägen till jobbet. Uppsala 1957. 6 s. (Meddelanden från Uppsala universitets geografiska institution. Ser. A: 114.)

Hodges, Jr, J. L., The significance probability of the Smirnov two-sample test. Arkiv för matematik 3 (1958): 5, s. 469—486.

Holmstedt, G., Norskt företagsregister. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 7, s. 390—394; 429. Med eng. resumé.

Holmström, L., Jordbruksproduktion — producentpriser — produktionsvärden 1938/39—1956/57. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1957: 6. Med eng. resumé.

Huss, R. J., J. Jacobsson & C.-E. Quensel, Nedgången i könssjukdomarnas frekvens i Malmö stad med särskild hänsyn till införandet av »lex veneris». Svenska läkartidningen 55 (1958): 24, s. 1757—1768. Med eng. resumé.

Hyrenius, H., Statistiska metoder. 2 uppl., omarb. och utvidgad. Bd 1 (D. 1—2)—2 (D. 3). Göteborg 1957.

Ingenjörsbehovet i Sverige. Sthlm 1957. 84 s. (Sveriges industriförbunds tekniker-kommitté.)

Inghe, G., Mental and physical illness among paupers in Stockholm. Copenhagen (tr. i Uppsala) 1958. 316 s. (Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Suppl. 121.) Akad. avh. Karol. inst.

Israelsson, B., & C.-E. Quensel, Studenternas utbildningsval. Lund 1958. 127 s. Med eng. resumé.

Johnstone, Th. L., The third statistical account of Scotland. Statistisk tidskrift, Ny följd, 6 (1957): 11, s. 615—619; 650.

Jonasson, O., Industriutveckling och industrilokalisering i Göteborg i jämförelse med motsvarande förhållanden i Stockholm, Malmö och riket. Göteborg 1957. XI, 690 s. Med eng. resumé.

Juhlin—Dannfelt, C. H., Öst och Väst. Synpunkter på krigspotential och fredsekonomi. Hörsta 1958. 218 s., 5 kartbl.

Jutikkala, E., Can the population of Finland in the 17th century be calculated? The Scandinavian economic history review 5 (1957): 2, s. 155—172.

Järhult, D., Arbetskraftsrekryteringen vid Norrbottens järnverks AB. En migrationsundersökning. Sundbyberg 1958. VIII, 224 s. Med eng. resumé. Akad. avh. Sthlms högsk.

Kinberg, O., G. Inghe & T. Lindberg, Kriminalitet och alkoholmissbruk. Sthlm 1957. 199 s., 2 tab.-bl. (Meddelande från Institutet för maltdrycksforskning. Nr 9.)

Kjærheim, S., Norwegian timber exports in the 18th century. A comparison of port books and private accounts. The Scandinavian economic history review 5 (1957): 2, s. 188—201.

Den kollektiva förortstrafiken i Stockholmsområdet. Betänkande... av Stor-Stockholms trafikutredning av år 1949. D. 1—2. Sthlm 1958.

Kulldorff, G., Maximum likelihood estimation of the mean of a normal random variable when the sample is grouped. Lund 1957. 4:o. 28 s. (Department of statistics, University of Lund, Sweden.) Stencilerad.

— On the conditions for consistency and asymptotic efficiency of maximum likelihood estimates. Lund 1957. 4:o. 26 s. (Department of statistics, University of Lund, Sweden.) Stencilerad.

Larsson, F., Undersökning rörande jordbruksarrenden. D. 1—2. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1957: 2, 8. Med eng. resumé.

Lindman, K., Traktordriften m. m. i jordbruket under år 1957. Jordbruksekonomiska meddelanden 20 (1958): 6, s. 237—250. Med eng. resumé.

Lönnqvist, Å., Konjunkturbarometern. Statistik utan siffror. Ekonomisk revy 14 (1957): 10, s. 581—590.

— Tendensstatistik — en internationell översikt. Ekonomisk revy 15 (1958): 5, s. 339—349.

Lövgren, E., The geographical mobility of labor. Uppsala 1957. 52 s. (Meddelanden från Uppsala universitets geografiska institution. Ser. A: 117.)

Nordbotten, S., On errors and optimal allocation in a census. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 1—10.

De nordiska statistikermötena, Stockholm 1957. Sthlm 1957. 100 s. (Nordisk statistisk skriftserie. 5.)

Nordiskt ekonomiskt samarbete. Rapport från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bilaga 3: Statistiskt samarbete. Sthlm 1957. 435 s.

Ohlsson, I., The Swedish national budget. »A tenth anniversary.» Skandinaviska banken. Quarterly review 38 (1957): 4, s. 100—107.

Philipson, C., Errata. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 18—19.

Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 6. Av O. Zetterberg och T. Söderlind. Statistisk tidskrift 7 (1958): 3, s. 119—133. Med eng. resumé.

Quensel, C.-E., Fruktsamheten 1951—1955 samt medelbarnantalet 31/12 1955 i

skilda kohorter. Statistisk tidskrift 7 (1958): 7, s. 367—369. Med eng. resumé.

— Kompendium i formell befolkningsteori. Lund 1957. 4:o. 110 s. (Statistiska institutionen vid Lunds universitet.) Stencilerad.

Ringertz, N., Svenskt cancerregister inför starten. Svenska läkartidningen 55 (1958): 1, s. 37—43.

Rönöberg, O., Sågverkens totala produktion och timmerförbrukning åren 1953—1957. Kommersiella meddelanden 45 (1958): 6, s. 217—221.

— Virkesbalans för Norrbottens län. Kommersiella meddelanden 45 (1958): 4, s. 123—130.

Sandelius, M., On the estimation of the standard deviation of a normal distribution from a pair of percentiles. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 85—88.

Simonsen, W., On divided differences in terms of derivatives. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 26—45.

— On formulæ for numerical differentiation. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 1/2, s. 60—70.

Sjögren, T., & T. Larsson, Oligophrenia in combination with congenital ichthyosis and spastic disorders. A clinical and genetic study. Copenhagen (tr. i Sthlm) 1957. 112 s., 2 pl.-bl. (Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Suppl. 113.)

Soop, E., Svensk spädbarnsdödlighet och definitionen på levande född. Svenska läkartidningen 55 (1958): 16, s. 1148—1150; 1183—1187.

Statistisk klassifikation av sjukdomar, skador och dödsorsaker. Utg. av Kungl. Medicinalstyrelsen. 5 uppl. Sthlm 1957. 177 s.

Statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. 10. Maskincentralen jämte centrala bilregistret. Av J. Bredal—Bauer. Statistisk tidskrift, Ny följd, 6 (1957): 11, s. 586—594. Med eng. resumé.

Stor-Stockholms ekonomiska struktur. Sthlm 1957. XIV, 317 s., 2 tab.-bl. (Företagsekonomiska forskningsinstitutet. Meddelande. 54.)

Streyffert, Th., Världens framtida virkesförsörjning. Sthlm 1957. 4:o. 258 s. (Kungl. Skogshögskolans skrifter. Nr 27.) Med eng. resumé.

Swedborg, E., Ööststaternas jordbruksproduktion och försörjning med livsmedel. Jordbruksekonomiska meddelanden 20 (1958): 4, s. 99—110. Med eng. resumé.

Svennilson, I., Vem vinner och vem förlorar på inflationen? Sthlm 1958. 48 s. (Livförsäkringsbolagens samhällsekonomiska nämnd. Skrift nr 2.)

Svenskt jordbruk i siffror och diagram. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1957: 4. Med eng. resumé. Även eng. och tysk upplaga.

— 2 omarb. uppl. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1958: 4.

Särlvik, B., Gymnasisten och alkoholen. Alkoholfrågan 51 (1957): 9, s. 381—392. Med eng. resumé.

Totala beståndet invalidpensioner och sjukbidrag januari 1956 i statistisk belysning. Folkpensioneringen 43 (1957): 9, s. 227—247.

Uppsala län med omnejd. 1—2. Uppsala 1958. (Geografiska regionstudier utg. av Geografiska institutionen vid Uppsala universitet. Nr 1.) Med eng. resumé.
1. Folkmängd, odling och industri. Av G. Enequist & L. Hartin.
2. Resor till arbete och service. Regionindelning. Av B. Bosæus.

Wallberg, K., Barn i trafiken. En undersökning av barnens trafikolycksfall. Sthlm 1957. VIII, 156 s., 11 pl.-bl. (Statens trafiksäkerhetsråd, Stockholm. Meddelande. 6.)

— Högskolestudenternas ekonomi. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 5, s. 277—287. Med eng. resumé.

— Riskmätning vid trafiksäkerhetsforskning. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 3, s. 137—141. Med eng. resumé.

Winberg, J. P., Nettoutflyttning och jordbruksrationalisering i södra och mellersta Sveriges glesbygd. Ymer 77 (1957): 3, s. 190—199. Med eng. resumé.

Zackrisson, U., Stickprovsundersökningar. Meddelanden från Göteborgs stads statistiska byrå 6 (1958): 1—3, s. 5—8; 5—16; 19—22.

Öman, I., Stor-Stockholms planeringsområde — en ny bestämning. Statistisk månadsskrift för Stockholms stad 53 (1958): 4, s. 3*—14*.

1955 års universitetsutredning. 1. Den akademiska undervisningen. Forskarrekryteringen. Sthlm 1957. 223 s. (Statens offentliga utredningar. 1957: 24.)

— 2. Akademikerräkningen 1955. Sthlm 1957. 103 s. (Statens offentliga utredningar. 1957: 51.)

— 3. Reserverna för högre utbildning. Beräkningar och metoddiskussion. Sthlm 1958. 124 s. (Statens offentliga utredningar. 1958: 11.)

— 4. Lärarbrist och läraröverskott. Av Ragnar Lundblad. Sthlm 1958. 110 s. (Statens offentliga utredningar. 1958: 21.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Purposes and methods in fishery statistics. Report of the first international meeting on fishery statistics held in Copenhagen, Denmark, 26th—30th May 1952. Ed. by G. M. Gerhardsen. [Rome 1957?] 4:o. 348 s. (Food and Agriculture Organization of the United Nations.)

Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) har även fiskefrågor på sitt program. En av organisationens uppgifter är att befrämja insamling och publicering av grundläggande fiskeristatistik hos medlemsnationerna. Organisationen samlar i sin tur information i frågor med anknytning till fiskerinäringen, bearbetar uppgifterna och sprider dem på olika sätt. Bl. a. utges Yearbook of Fishery Statistics, som innehåller uppgifter om fångster, båtbestånd, utrikeshandel etc. för olika länder.

Detta arbete med att sammanställa och använda fiskeristatistik från många länder ledde så småningom till en studie inom FAO av möjligheterna att göra statistiken mer tillförlitlig och användbar inom länderna och att införa mer enhetliga insamlings- och rapporteringsmetoder. Det har också visat det stora behovet av att upprätta regelbunden statistik i sådana länder, där den är sporadisk eller saknas.

För att diskutera syftemålet med fiskeristatistiken och olika metodproblem arrangerade FAO en konferens i Köpenhamn 1952. Boken är en rapport från denna konferens. I konferensen deltog delegater från 15 länder, representerande i första hand Europa och Nordamerika. Man koncentrerade sig på att behandla vissa huvudfrågor vid diskussionerna.

Till att börja med konstaterades, att det allmänna intresset av att utveckla fiskerinäringen understryker ett oumbärligt behov av noggrann statistik. Man uppställde följande krav på fiskeristatistiken: tillförlitlig, internationellt jämförbar, samordnad för olika behandlingsled av råvaran, lämplig och snabb publicering. Statistiken borde anpassas efter myndigheternas, fiskerinäringens och forskningens behov. Ehuru man önskade internationell jämförbarhet, betonades det också, att statistiken i första hand borde betjäna resp. land och ta hänsyn till de speciella omständigheter, som där var rådande. De två önskemålen ansågs icke oförenliga. En intim kontakt mellan statistikproducenter och statistikkonsumenter betraktades som nödvändig.

Olika insamlingsmetoder för fångststatistiken var uppe till diskussion. Man kan i stort säga, att två metoder kommer till användning, vid den ena insamlas fångstuppgifterna från fiskarena i efterhand genom intervjuer el. dyl., ofta vid årets slut och avseende hela årsfångsten, vid den andra erhålles uppgifterna vid försäljningen av fisken till grossisterna. Det är givet, att den senare metoden bör ge det tillförlitligaste resultatet om den tillämpas på ett riktigt sätt. Emellertid kan det — som det också påpekades vid konferensen — möta praktiska svårigheter att genomföra en sådan insamlingsmetod för hela försäljningen av fisk i ett land, då ju utefter vissa kuststräckor fiskupphandlingen kan vara starkt splittrad på ett stort antal händer, och primärmaterialet utgöres av notan eller protokollet från varje försäljning. Om man önskar övergå från den förstnämnda metoden till den andra, kan det också uppstå praktiska svårigheter att få en lika detaljerad redovisning som förut av fångsten på exempelvis olika fångstområden och med olika redskapstyper.

I vårt land har båda dessa problem diskuterats ganska ingående. Statistiska centralbyrån har nämligen sedan flera år tillbaka bedrivit provundersökningar vid vissa stora fiskauktioner vid västkusten för att utröna, om möjlighet finnes att insamla statistiken över fångsterna i samband med auktionerna. Den officiella fiskeristatistiken bygger sedan begynnelsen till sin väsentligaste del på årliga uppgifter, lämnade av fiskarena vid årets slut. Numer sker kontroll och korrigering av denna statistik i stor utsträckning, men det har ändå ansetts önskvärt att pröva mer tillförlitliga insamlingsmetoder inom åtminstone vissa områden av landet. Utefter exempelvis ostkusten torde det däremot bli svårt och dyrbart att införa den nya metoden, så länge fiskupphandlingen där är så decentraliserad som den nu är.

Vid konferensen betonades vikten av att uppgifter lämnas om fångstområde och »fishing effort», d. v. s. fiskemetod och fiskets varaktighet. »Fishing effort» utgör

ett mått på fiskeintensiteten och är nödvändig vid bedömningen av olika områdens fisklighet och om överfiskning sker på vissa bestånd. Det ansågs även värdefullt med en fångstfördelning av varje fiskslag på olika storleksklasser (ex. olika handelskvaliteter).

För bl. a. beräkningen av den här ovan nämnda fishing effort rekommenderade man en utförlig statistik över fiskebåtarna. Uppgifter om fiskemetod, motortyp och motoreffekt samt längd eller deplacement ansågs viktigast.

Vid konferensen diskuterades även handelsstatistik och FAO:s uppgiftsformulär för den internationella statistiken. Beträffande handelsstatistiken påpekades betydelsen av att export- och importuppgifterna till FAO lämnas i samma viktenhet (hel färskvikt) och att omvandlingsfaktorerna anges i de fall, omräkning skett från färdigvara till råvara.

Det viktigaste syftet med konferensen och rapporten har ansetts vara att för medlemsnationerna möjliggöra inbördes utbyte av erfarenheter av olika insamlings- och redovisningsmetoder etc., vilket man räknar med skall resultera i en förbättring av fiskeristatistiken. För Sveriges vidkommande har hänsyn tagits till vid konferensen framlagda rekommendationer vid planläggningen av ovan nämnda provundersökningar.

Bo Sten

(cont. from p. 675)

In the Swedish surveys the saving of households in insurances is defined as the change in the value of the funds in insurance companies which can be calculated for each separate insurance case. As data about these funds are unknown to the policy-holders, the interviewers mark down the policy number and the name of the insurance company. The insurance companies on the other hand supply the survey with the necessary data about the insurances.

The results of the pilot survey are based on 1 103 interviews in 852 dwelling units. The non-response rate for an estimate of the number of units is 11,8 per cent. The sampling error has been calculated only for the total saving per income unit, 864 Sw. kronor, and amounts to 6,9 per cent of this sum. The survey of household finances in 1957 contains about 2 000 income-units. The non-response rate is of about the same size as in the pilot study. It seems, however, probable that measurement errors of different kinds are of greater importance than sampling errors and errors due to non-response.

STATISTISK TIDSKRIFT

12 · 1958

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STOCKHOLM 1958. KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 7 NR 12 DECEMBER 1958

INNEHÅLL

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 684
Befolkningsutvecklingen 684, 686
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957. Preliminära uppgifter 685, 688
Konkurser och protesterade växlar 700
Fylleriförseelser och spritsmuggling 685, 702
Vägtrafikolyckor 703, 707
Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 707
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1957—1959. Snabb- och prognosstatistik 712
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1958 716
Sammanfattning av kommunernas finanser år 1956 717
Inkomstfördelningen år 1957. Preliminär redogörelse 720, 729
Finlandssvenskarnas befolkningsfråga 730

CONTENTS

TABLES

Commentary 684
Vital statistics 684, 686
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1956 and 1957. Preliminary data 685, 688
Bankruptcies and protested bills 700
Convictions for drunkenness and smuggling of liquors 685, 702
Road accidents 703, 707
Preliminary insurance statistics 707
Revenue and expenditure of local governments in 1957—1959. Provisional and projectional data 712
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1958 716
Local government finance in 1956 717
The income distribution of 1957. Preliminary data 720, 729
The Swedish-speaking population of Finland. A prognosis 730

†1—*581844. Stat. tidskr. 12/1958*

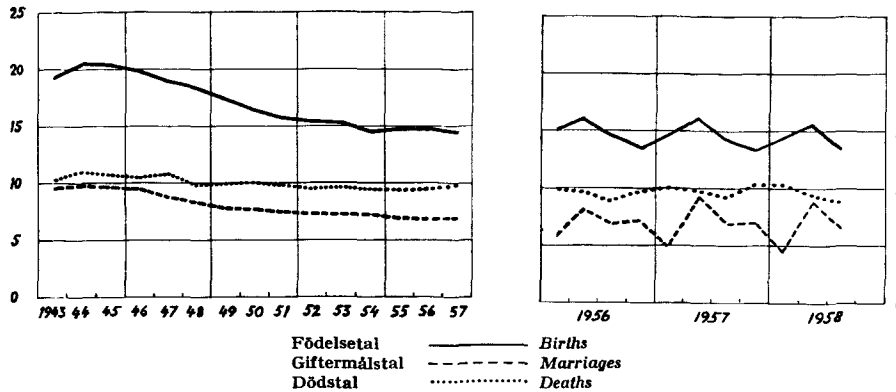
Kommentar

Commentary

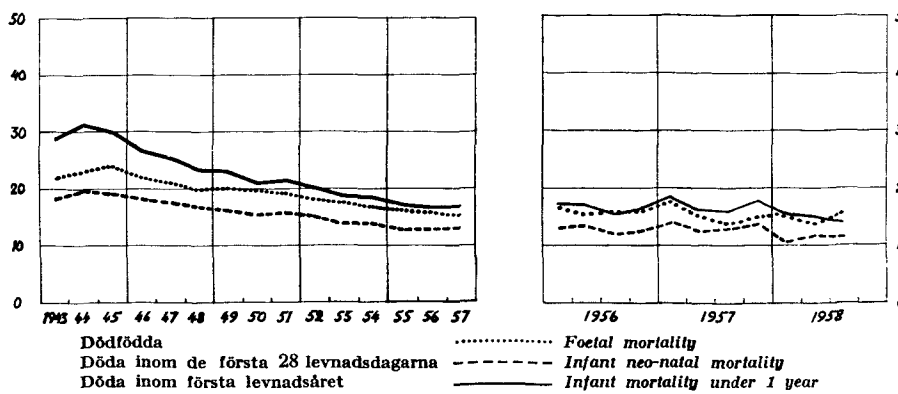
Befolkningsutvecklingen. Antalet giftermål, ca 12 700, motsvarade giftermålstalet 6,8 °/₀₀. Detta tal är endast obetydligt lägre än talet för motsvarande kvartal 1957, men för årets tre hittills gångna kvartal tillsammans blir minskningen förhållandevis större. Såsom oftast är fallet, var antalet vigslar ovanligt lågt i september, då endast ca 3 200 par ingick äktenskap mot ca 4 800 under var och en av kvartalets båda övriga månader.

Födelsetalet, som under några år i

Befolkningsutvecklingen i °/₀₀ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i °/₀₀ *Infant and foetal mortality rates*

stort sett visat en stagnation men under de senaste kvartalen obetydligt nedgått, har under tredje kvartalet icke oväsentligt minskat. Födelsetalet har sålunda minskat från 14,3 till 13,6 °/₀₀. Under de tre hittills gångna kvartalen har de födda barnen uppgått till 81 400, och om nedgången under fjärde kvartalet blir ungefär densamma som under det tredje, torde det preliminära antalet födda barn uppgå till omkring 105 300 mot 107 800 år 1957.

Antalet döda har under tredje kvartalet minskat från ca 17 200 till ca 16 500 och dödstalet från 9,3 till 8,8 °/₀₀. För de tre kvartalen i år sammanlagda är dock minskningen betydligt mindre.

Nedgången i fråga om antalet döda räcker dock icke till att uppväga den kraftiga nedgången för de födda, och födelseöverskottet har därför minskat från 5,0 till 4,8 °/₀₀; även för de tre kvartalen tillsammans uppvisar talen minskning.

Invandringen är under tredje kvartalet väsentligt lägre än under samma kvartal 1957. Även utvandringen har minskat, dock icke mer än att invandringsöverskottet har nedgått till omkring hälften. Om man sammanräknar de tre hittills gångna kvartalen och jämför dem med motvarande kvartal 1957, blir förhållandena likartade.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 688.

Larger commercial enterprises

1 Number of employees

Income

2 Gross profit
3 Sundry
4 Total

Expenditure and net profit

5 Interest
6 Depreciation
7 Taxes
8 Pension funds
9 Sundry
10 Net profit
11 Total

Gross profit account

12 Sales proceeds
13 Added: Inventories at end of accounting period
14 Total
15 Deducted: Inventories at beginning of accounting period
16 Purchase of goods
17 Expenses
18 Excise duty
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 Inventories; variation in value
23 Inventories; variation in volume (rough estimate)
24 Wages and salaries
25 Rent
26 Costs of pension and pension insurance
27 Paid dividends
28 Declared dividends

Fylleriförseelser. Antalet omhändertaganden för fylleri i städerna minskade under tredje kvartalet 1958 med endast 6 % mot 8 % under första halvåret. I förhållande till tiden närmast före motbokssystemets slopande föreligger alltjämt en ökning med närmare 100 %. Utvecklingen har varit särskilt ogynnsam för Stockholm, där fyllerisiffran mer än tredubblats på tre år, men även här synes ökningen tills vidare ha avstannat. Det största antalet omhändertaganden för fylleri i förhållande till folkmängden förekom under tredje kvartalet 1958 i Sundsvall (17 per 1 000 inv.), närmast följt av Hedemora (15), Haparanda (14), Göteborg (14) och Östersund (13). I Stockholm motsvarade antalet omhändertaganden 10 per 1 000 inv.

Enligt till kontrollstyrelsens straffregister inkomna uppgifter *avdömdes* under de tre första kvartalen 1958 inalles 56 683 fylleriförseelser, vilket innebär en minskning sedan motsvarande tid år 1957 med 10 % men en ökning sedan samma tid år 1955 med 68 %.

Minskningen av antalet fylleriförseelser under de tre senaste kvartalen gäller icke de yngsta åldersgrupperna. Även om hänsyn tas till befolkningsutvecklingen

(forts. sid. 707)

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 548	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957*	7 366 997	51 585	107 803	73 010	34 793	33 220	14 311	1 848	1 436	1 691
1957* juli	7 368 000	4 955	9 082	6 009	3 073	1 926	1 020	153	123	135
aug.	7 373 000	4 591	8 428	5 501	2 927	2 568	917	135	108	122
sept.	7 378 000	3 266	8 917	5 684	3 233	3 117	982	139	114	116
okt.	7 383 000	3 170	8 492	6 117	2 375	5 335	1 379	154	128	126
nov.	7 389 000	4 690	8 111	6 329	1 782	5 370	1 658	145	108	134
dec.	7 393 000	5 032	8 226	6 715	1 511	3 392	2 226	151	115	118
1958* jan.	7 394 000	2 201	8 678	6 855	1 823	2 226	1 046	163	113	129
febr.	7 397 000	2 478	8 230	5 918	2 312	1 484	1 159	127	80	153
mars	7 401 000	3 217	9 974	6 331	3 643	1 408	1 011	131	93	149
april	7 405 000	4 629	10 278	6 116	4 162	1 347	727	153	111	149
maj	7 409 000	5 506	9 849	6 122	3 727	1 220	843	146	120	124
juni	7 413 000	6 272	8 936	5 600	3 336	1 233	732	144	109	138
juli	7 417 000	4 751	8 613	5 682	2 931	1 145	787	126	106	108
aug.	7 420 000	4 769	8 089	5 422	2 667	1 613	827	115	91	156
sept.	7 424 000	3 206	8 730	5 369	3 361	1 949	914	119	100	138
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15.36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14.57	9,57	5,00	2,89	1,92	18.7	13.8	16.9
1955	7 262 388	7.19	14,78	9.45	5,33	4,14	1,75	17.4	12.9	16,7
1956	7 315 617	7.07	14,76	9.60	5,16	3.83	2.00	17.3	13.2	16,7
1957*	7 366 997	7,00	14.63	9,91	4,72	4.51	1,94	17,1	13.3	15,4
1957* 3 kv.	7 373 000	6.9	14,2	9,3	4.9	4,1	1.6	16,2	13,1	13.9
4 kv.	7 389 000	6,9	13.3	10,3	3,0	7,6	2,8	18,1	14,1	15,0
1958* 1 kv.	7 397 000	4.3	14,7	10.5	4.2	2.8	1,8	15,7	10.6	15.8
2 kv.	7 409 000	8.9	15.7	9.7	6.0	2.1	1,2	15,2	11,7	13,9
3 kv.	7 420 000	6,8	13.6	8,8	4,8	2,5	1,4	14,2	11,7	15,6

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957*	3 692 894	29 633	56 422	33 336	23 086	19 449	9 773	962	760	832
1957* juli	..	2 915	4 698	2 766	1 932	1 087	691	78	62	67
aug.	..	2 565	4 391	2 540	1 851	1 512	632	69	57	67
sept.	..	1 841	4 666	2 543	2 123	1 866	651	69	60	54
okt.	..	1 844	4 443	2 874	1 569	3 135	807	92	79	65
nov.	..	2 680	4 189	2 767	1 422	2 973	1 045	68	51	68
dec.	..	2 857	4 274	3 206	1 068	1 913	1 629	81	69	50
1958* jan.	..	1 376	4 620	3 162	1 458	1 490	760	97	65	63
febr.	..	1 442	4 283	2 695	1 588	965	803	70	41	79
mars	..	1 972	5 339	2 935	2 404	965	714	72	49	70
april	..	2 730	5 439	2 835	2 604	865	490	76	53	65
maj	..	3 161	5 214	2 813	2 401	774	561	65	56	77
juni	..	3 550	4 681	2 644	2 037	721	482	75	62	74
juli	..	2 808	4 554	2 647	1 907	760	542	68	58	49
aug.	..	2 589	4 326	2 479	1 847	1 076	526	54	40	87
sept.	..	1 818	4 520	2 478	2 042	1 217	578	56	48	66
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957*	3 692 894	8,08	15,39	9,09	6,30	5,30	2,67	17,1	13,4	14,5
1957* 3 kv.	..	7,9	14,9	8,5	6,4	4,8	2,1	15,7	13,0	13,5
4 kv.	..	8,0	14,0	9,6	4,4	8,7	3,8	18,7	15,4	14,0
1958* 1 kv.	..	5,2	15,5	9 6	5,9	3.7	2.5	16.8	10.9	14,7
2 kv.	..	10,2	16.5	8,9	7,6	2.5	1,7	14.1	11.2	13.9
3 kv.	..	7,7	14,3	8,1	6,2	3,3	1,8	13,3	10,9	14,9

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1956 och 1957 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Järn och metaller samt arbeten därav (104 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal anställda	15 124	15 214	+ 90	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	50,8	63,5	+ 12,7	+ 25
3	Övriga intäkter	12,9	14,6	+ 1,8	+ 14
4	Summa	63,7	78,1	+ 14,5	+ 23
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	13,5	15,9	+ 2,4	+ 18
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	8,2	8,5	+ 0,3	+ 4
7	Skatter samt investeringsavgift	15,4	18,7	+ 3,3	+ 21
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	5,1	8,6	+ 3,4	+ 66
9	Övriga kostnader	8,8	11,4	+ 2,6	+ 29
10	Redovisad vinst	12,5	15,1	+ 2,6	+ 21
11	Summa	63,7	78,1	+ 14,5	+ 23
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	2 247,8	2 412,5	+164,7	+ 7
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	216,3	219,8	+ 3,6	+ 2
14	Summa	2 464,0	2 632,4	+168,3	+ 7
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	195,7	216,3	+ 20,6	+ 11
16	Inköp av varor	1 903,4	1 996,6	+ 93,2	+ 5
17	Omkostnader	313,5	355,2	+ 41,7	+ 13
18	Försäljningsskatt	0,7	0,8	+ 0,1	+ 15
19	Summa avgående poster	2 413,2	2 568,8	+155,6	+ 6
20	Bruttovinst	50,8	63,5	+ 12,7	+ 25
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	20,1	15,5	— 4,7	— 23
22	Lagervärdeförändring	+ 11,1	+ 17,6	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 24,9	+ 13,7	.	.
24	Lön till anställda	207,0	221,6	+ 14,6	+ 7
25	Lokalhyror	6,8	7,9	+ 1,1	+ 16
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,1	8,5	+ 0,4	+ 5
27	Betald utdelning	6,3	6,4	+ 0,1	+ 1
28	Beslutad utdelning	6,4	6,5	+ 0,2	+ 2

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Larger commercial enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value have been put in brackets.

Partihandel *Wholesale trade*

Bilar (26 företag) *Motor cars*				Bränsle, oljor, byggnadsmaterial (28 företag) *Combustibles, oils and greases, construction materials*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
6 465	6 568	+ 103	+ 2	8 716	8 939	+ 223	+ 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
12,2	26,5	+ 14,3	+117	57,0	76,0	+ 19,0	+ 33	2
9,1	12,5	+ 3,4	+ 37	10,2	5,3	— 4,9	— 48	3
21,3	38,9	+ 17,6	+ 83	67,2	81,3	+ 14,1	+ 21	4
7,6	10,0	+ 2,4	+ 32	9,4	12,7	+ 3,3	+ 35	5
3,1	4,3	+ 1,2	+ 39	30,2	37,9	+ 7,7	+ 26	6
4,0	8,6	+ 4,6	+117	[2] 10,7	[2] 12,3	+ 1,6	+ 15	7
0,5	0,4	— 0,1	— 21	9,6	10,1	+ 0,5	+ 5	8
3,6	10,8	+ 7,2	+204	5,2	5,1	— 0,1	— 1	9
2,6	4,8	+ 2,2	+ 86	2,2	3,3	+ 1,1	+ 50	10
21,3	38,9	+ 17,6	+ 83	67,2	81,3	+ 14,1	+ 21	11
719,9	921,4	+201,5	+ 28	2 533,0	2 743,0	+210,0	+ 8	12
60,0	63,2	+ 3,2	+ 5	248,1	252,0	+ 3,9	+ 2	13
779,9	984,6	+204,7	+ 26	2 781,2	2 995,0	+213,9	+ 8	14
61,6	60,0	— 1,7	— 3	159,5	248,1	+ 88,6	+ 56	15
588,8	731,4	+142,5	+ 24	1 857,0	1 887,4	+ 30,3	+ 2	16
117,1	131,4	+ 14,4	+ 12	311,2	314,4	+ 3,2	+ 1	17
0,1	35,4	+ 35,2	[1] —	396,4	469,2	+ 72,8	+ 18	18
767,7	958,1	+190,5	+ 25	2 724,1	2 919,0	+194,9	+ 7	19
12,2	26,5	+ 14,3	+117	57,0	76,0	+ 19,0	+ 33	20
16,8	26,0	+ 9,2	+ 54	83,6	76.3	— 7,3	— 9	21
— 1,7	+ 3,2	.	.	+ 85,2	+ 8,7	.	.	22
— 5,1	+ 4,7	.	.	+ 73,2	+ 66,6	.	.	23
81,8	91,3	+ 9,5	+ 12	118,4	127,1	+ 8,8	+ 7	24
3,9	3,9	+ 0,0	+ 1	15,0	17,9	+ 2,9	+ 19	25
1,3	1,6	+ 0,2	+ 19	2,8	3,2	+ 0,4	+ 12	26
0,4	0,3	— 0,2	— 36	2,9	2,9	+ 0,0	+ 1	27
0,3	0,3	+ 0,1	+ 21	2,9	3,0	+ 0,1	+ 2	28

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt. —
[2] Därav investeringsavgift 1956 7,4 milj. kr, 1957 7,3 milj. kr.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Trävaror, snickeriarbeten, pappersmassa m. m. (20 företag) *Timber, wood products, wood pulp, etc.*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 637	1 586	— 51	— 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	4,4	4,7	+ 0,4	+ 8
3 Övriga intäkter	1,2	1,5	+ 0,2	+ 18
4 Summa	5,6	6,2	+ 0,6	+ 10
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,1	1,5	— 0,5	— 26
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,1	1,4	+ 0,3	+ 27
7 Skatter samt investeringsavgift	0,7	1,3	+ 0,6	+ 92
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,0	0,4	+ 0,3	(+786)
9 Övriga kostnader	1,2	0,8	— 0,4	— 33
10 Redovisad vinst	0,6	0,8	+ 0,2	+ 41
11 Summa	5,6	6,2	+ 0,6	+ 10
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	280,1	271,6	— 8,5	— 3
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	19,7	17,9	— 1,8	— 9
14 Summa	299,8	289,5	— 10,2	— 3
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	29,6	19,7	— 9,9	— 34
16 Inköp av varor	231,2	231,1	— 0,0	— 0
17 Omkostnader	34,6	34,0	— 0,6	— 2
18 Försäljningsskatt	—	—	—	—
19 Summa avgående poster	295,4	284,8	— 10,6	— 4
20 Bruttovinst	4,4	4,7	+ 0,4	+ 8
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1,8	2,4	+ 0,6	+ 30
22 Lagervärdeförändring	— 9,6	— 1,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	— 9,6	— 0,8	.	.
24 Lön till anställda	19,1	19,0	— 0,1	— 0
25 Lokalhyror	0,4	0,4	+ 0,0	+ 5
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,7	0,7	— 0,0	— 1
27 Betald utdelning	0,4	0,1	— 0,2	— 65
28 Beslutad utdelning	0,1	0,1	— 0,0	— 8

Partihandel *Wholesale trade*

Papp och papper samt arbeten därav, kontors- och förlagsartiklar (22 företag) *Paper and its products; stationery, office supplies*				Livsmedel (54 företag) *Groceries and food*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
2 569	2 616	+ 47	+ 2	8 732	8 687	— 45	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
23,1	26,0	+ 2,8	+ 12	23,9	29,4	+ 5,6	+ 23	2
4,6	3,9	— 0,7	— 16	7,1	8,1	+ 0,9	+ 13	3
27,7	29,8	+ 2,1	+ 8	31,0	37,5	+ 6,5	+ 21	4
1,6	1,7	+ 0,0	+ 2	8,3	9,5	+ 1,2	+ 15	5
2,6	2,3	— 0,4	— 14	8,8	10,0	+ 1,2	+ 13	6
11,8	11,2	— 0,6	— 5	5,3	6,8	+ 1,5	+ 28	7
1,9	5,3	+ 3,4	+183	2,6	5,2	+ 2,6	+100	8
0,8	1,0	+ 0,1	+ 17	2,3	1,9	— 0,5	— 21	9
8,9	8,4	— 0,5	— 6	3,7	4,3	+ 0,5	+ 14	10
27,7	29,8	+ 2,1	+ 8	31,0	37,5	+ 6,5	+ 21	11
353,2	394,3	+ 41,2	+ 12	1 685,1	1 759,7	+ 74,6	+ 4	12
15,4	18,3	+ 3,0	+ 19	76,3	68,7	— 7,6	— 10	13
368,5	412,7	+ 44,1	+ 12	1 761,4	1 828,4	+ 67,0	+ 4	14
16,4	15,4	— 1,0	— 6	69,3	76.3	+ 7.0	+ 10	15
273,0	308,8	+ 35,8	+ 13	1 503.4	1 542,6	+ 39,2	+ 3	16
55,9	62,5	+ 6,5	+ 12	164,8	180,1	+ 15,3	+ 9	17
0,1	0,1	+ 0,0	+ 15	0,0	—	— 0,0	— 100	18
345,4	386,7	+ 41,3	+ 12	1 737,5	1 798,9	+ 61,4	+ 4	19
23,1	26,0	+ 2,8	+ 12	23,9	29,4	+ 5,6	+ 23	20
3,3	3,2	— 0,1	— 2	22,7	19,3	— 3,5	— 15	21
— 1,0	+ 3,0	.	.	+ 7,0	— 7,6	.	.	22
— 0,6	+ 2,5	.	.	+ 13,8	— 2,7	.	.	23
33,4	36,1	+ 2,7	+ 8	98,8	104,2	+ 5,4	+ 5	24
1,9	2,1	+ 0,2	+ 11	4,6	5,1	+ 0,5	+ 11	25
0,8	1,0	+ 0,2	+ 26	3,0	3,0	— 0,0	— 0	26
4,7	4,5	— 0,1	— 3	2,3	3,5	+ 1,1	+ 50	27
4,5	4,5	—	—	3,5	2,5	— 0,9	— 27	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Textil- och beklädnadsvaror (31 företag) *Textile products, clothing*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal anställda	2 892	2 920	+ 28	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	7,7	9,0	+ 1,4	+ 18
3	Övriga intäkter	2,6	[1] 4,5	+ 2,0	+ 76
4	Summa	10,3	13,6	+ 3,3	+ 32
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	2,3	2,9	+ 0,6	+ 25
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	[2] 2,6	1,2	— 1,5	— 55
7	Skatter samt investeringsavgift	2,6	3,2	+ 0,6	+ 23
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,0	0,2	+ 0,1	+235
9	Övriga kostnader	1,8	1,5	— 0,3	— 17
10	Redovisad vinst	[2] 0,8	4,6	[3] + 3,8	[3] (+472)
11	Summa	10,3	13,6	+ 3,3	+ 32
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	310,0	330,5	+ 20,5	+ 7
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	32,6	38,0	+ 5,4	+ 17
14	Summa	342,6	368,5	+ 25,9	+ 8
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	31,7	32.6	+ 0,9	+ 3
16	Inköp av varor	250,8	270,1	+ 19,3	+ 8
17	Omkostnader	52,4	56,8	+ 4,4	+ 8
18	Försäljningsskatt	—	—	—	—
19	Summa avgående poster	334,9	359,5	+ 24,6	+ 7
20	Bruttovinst	7,7	9,0	+ 1,4	+ 18
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,9	1,5	— 1,4	— 49
22	Lagervärdeförändring	+ 0,9	+ 5,4	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,0	+ 6,7	.	.
24	Lön till anställda	32,2	33,7	+ 1,6	+ 5
25	Lokalhyror	1,0	1,1	+ 0,1	+ 9
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,6	1,5	— 0.1	— 8
27	Betald utdelning	2,3	2,3	+ 0,0	+ 1
28	Beslutad utdelning	2,3	2,4	+ 0,1	+ 4

[1] Häri ingår en vinst vid aktieförsäljning å 1,2 milj. kr. — [2] En extraordinär avskrivning å 1,7 milj. kr har påverkat dessa siffror. — [3] Jfr not 1 och 2.

Partihandel *Wholesale trade*

Hudar och skinn, läder, gummivaror o. d. (10 företag) *Hides and furs, leather, rubber products, etc.*				Färger, kemisk-tekniska artiklar o. d. (20 företag) *Colours, chemicals, chemical products, etc.*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
698	662	— 36	— 5	2 723	2 764	+ 41	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
1,2	0,8	— 0,4	— 31	8,1	17,0	+ 8,9	+110	2
0,6	[1] 2,4	+ 1,7	+276	0,8	1,0	+ 0,2	+ 26	3
1,8	3,2	+ 1,4	+ 77	8,9	18,0	+ 9,1	+103	4
0,7	0,8	+ 0,1	+ 11	1,7	1,9	+ 0,2	+ 11	5
0,2	0,2	— 0,0	— 1	2,3	2,3	+ 0,0	+ 1	6
0,3	0,2	— 0,1	— 40	2,2	2,8	+ 0,6	+ 28	7
—	—	—	—	0,5	7,9	+ 7,4	[2] —	8
0,3	0,4	+ 0,1	+ 38	0,3	1,0	+ 0,7	+225	9
0,2	1,6	+ 1,3	(+553)	1,8	2,0	+ 0,2	+ 10	10
1,8	3,2	+ 1,4	+ 77	8,9	18,0	+ 9,1	+103	11
71,4	72,2	+ 0,8	+ 1	483,5	532,5	+ 49,0	+ 10	12
6,8	6,4	— 0,4	— 6	22,9	27,7	+ 4,7	+ 21	13
78,3	78,6	+ 0,4	+ 0	506,4	560,2	+ 53,7	+ 11	14
7,1	6,8	— 0,2	— 3	21,8	22,9	+ 1,2	+ 5	15
62,1	62,8	+ 0,7	+ 1	404,8	441,9	+ 37,1	+ 9	16
7,9	8,2	+ 0,3	+ 4	65,3	71,5	+ 6,2	+ 10	17
—	—	—	—	6,5	6,8	+ 0,3	+ 5	18
77,1	77,8	+ 0,7	+ 1	498,4	543,2	+ 44,8	+ 9	19
1,2	0,8	— 0,4	— 31	8,1	17,0	+ 8,9	+110	20
0,2	1,2	+ 1,0	+467	2,8	2,2	— 0,5	— 19	21
— 0,2	— 0,4	.	.	+ 1,2	+ 4,7	.	.	22
— 0,6	— 0,5	.	.	+ 3,2	+ 1,7	.	.	23
7,1	7,0	— 0,1	— 1	32,2	34,8	+ 2,6	+ 8	24
0,2	0,2	+ 0,0	+ 25	1,0	1,3	+ 0,3	+ 30	25
0,2	0,2	— 0,0	— 2	1,2	1,3	+ 0,1	+ 7	26
0,2	0,2	+ 0,0	+ 14	1,0	1,1	+ 0,1	— 11	27
0,2	0,2	— 0,0	— 10	1,1	1,1	+ 0,1	+ 8	28

[1] Häri ingår en vinst vid avyttring av materiella tillgångar uppgående till 1,6 milj. kr. —
[2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Utsädes-, spannmåls- och fröhandel (13 företag) *Seed and grain*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 656	1 659	+ 3	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	7,7	8,3	+ 0,6	+ 7
3 Övriga intäkter	3,5	2,9	— 0,6	— 18
4 Summa	11,3	11,2	— 0,1	— 1
Kostnader och vinst				
5 Räntor	4,6	5,2	+ 0,6	+ 13
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,3	2,4	+ 0,1	+ 5
7 Skatter samt investeringsavgift	1,9	1,5	— 0,4	— 22
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,6	0,5	— 0,1	— 9
9 Övriga kostnader	0,9	0,7	— 0,2	— 23
10 Redovisad vinst	1,0	0,9	— 0,1	— 9
11 Summa	11,3	11,2	— 0,1	— 1
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	285,4	286,7	+ 1,3	+ 0
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	36,9	36,2	— 0,7	— 2
14 Summa	322,3	322,9	+ 0,6	+ 0
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	27,8	36,9	+ 9,1	+ 33
16 Inköp av varor	257,4	247,8	— 9,6	— 4
17 Omkostnader	29,4	29,9	+ 0,5	+ 2
18 Försäljningsskatt	—	—	—	—
19 Summa avgående poster	314,5	314,6	+ 0,1	+ 0
20 Bruttovinst	7,7	8,3	+ 0,6	+ 7
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	3,9	3,0	— 0,9	— 23
22 Lagervärdeförändring	+ 9,8	— 0,3	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 11,0	+ 5,6	.	.
24 Lön till anställda	18,7	19,6	+ 0,9	+ 5
25 Lokalhyror	0,4	0,4	— 0,1	— 15
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,4	0,6	+ 0,2	+ 34
27 Betald utdelning	0,9	0,7	— 0,2	— 21
28 Beslutad utdelning	0,7	0,7	+ 0,0	+ 2

Partihandel *Wholesale trade*

Jordbrukskooperativa inköps- och försäljningsföreningar (22 föreningar) *Farm products and farm supplies (cooperative enterprises)*				Blandade eller ej specificerade varuslag (32 företag) *Nonspecified branches*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
4 235	4 407	+ 172	+ 4	4 370	4 289	— 81	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
27,5	29,6	+ 2,1	+ 8	12,4	14,6	+ 2,2	+ 18	2
18,2	23,8	+ 5,5	+ 30	4,5	4,3	— 0,1	— 3	3
45,7	53,4	+ 7,6	+ 17	16,9	19,0	+ 2,1	+ 12	4
26,8	34,6	+ 7,8	+ 29	4,0	4,4	+ 0,4	+ 9	5
11,6	11,8	+ 0,2	+ 2	3,8	3,4	— 0,4	— 10	6
3,6	3,9	+ 0,3	+ 9	3,7	4,3	+ 0,6	+ 17	7
0,2	0,7	+ 0,5	+236	0,3	1,3	+ 1,0	+319	8
1,2	0,5	— 0,7	— 59	1,9	2,0	+ 0,1	+ 5	9
2,3	1,8	— 0,5	— 20	3,1	3,6	+ 0,4	+ 13	10
45,7	53,4	+ 7,6	+ 17	16,9	19,0	+ 2,1	+ 12	11
1 727,8	1 723,6	— 4,2	— 0	802,9	864,5	+ 61,6	+ 8	12
181,1	143,0	— 38,1	— 21	41,5	45,5	+ 3,9	+ 9	13
1 908,9	1 866,6	— 42,3	— 2	844,5	910,0	+ 65,5	+ 8	14
132,8	181,1	+ 48,3	+ 36	42,6	41,5	— 1,0	— 2	15
1 673,3	1 579,2	— 94,1	— 6	709,8	768,6	+ 58,9	+ 8	16
75,4	76,7	+ 1,3	+ 2	79,7	85,1	+ 5,4	+ 7	17
—	—	—	—	0,1	0,1	+ 0,0	+ 3	18
1 881,4	1 837,0	— 44,5	— 2	832,1	895,4	+ 63,3	+ 8	19
27,5	29,6	+ 2,1	+ 8	12,4	14,6	+ 2,2	+ 18	20
17,6	17,6	+ 0,0	+ 0	8,2	4,4	— 3,9	— 47	21
+ 45,5	— 40,6	.	.	— 1,0	+ 3,9	.	.	22
+ 56,3	— 24,8	.	.	+ 4,8	+ 4,1	.	.	23
44,0	47,8	+ 3,8	+ 9	49,8	52,4	+ 2,6	+ 5	24
1,5	1,5	+ 0,0	+ 2	1,0	1,1	+ 0,1	+ 7	25
2,2	2,4	+ 0,2	+ 7	1,9	2,0	+ 0,1	+ 5	26
[1] —	[1] —	—	—	1,6	1,7	+ 0,1	+ 3	27
[1] —	[1] —	—	—	1,7	1,8	+ 0,1	+ 6	28

[1] Efterlikvid betraktas ej som utdelning.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Samtliga branscher (382 företag) *Total*			
		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
				absolut	%
1	Antal anställda	59 817	60 311	+ 494	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	235,9	305,4	+ 69,6	+ 29
3	Övriga intäkter	75,4	84,7	+ 9,3	+ 12
4	Summa	311,2	390,1	+ 78,9	+ 25
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	82,6	101,0	+ 18,4	+ 22
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	76,9	85,7	+ 8,8	+ 11
7	Skatter samt investeringsavgift	62,2	74,8	+ 12,6	+ 20
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	21,3	40,5	+ 19,1	+ 90
9	Övriga kostnader	28,4	37,1	+ 8,7	+ 31
10	Redovisad vinst	39,7	51,0	+ 11,3	+ 28
11	Summa	311,2	390,1	+ 78,9	+ 25
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	11 500,1	12 312,6	+ 812,5	+ 7
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	957,6	936,8	— 20,8	— 2
14	Summa	12 457,7	13 249,3	+ 791,6	+ 6
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	795,8	957,6	+ 161,8	+ 20
16	Inköp av varor	9 715,0	10 068,3	+ 353,3	+ 4
17	Omkostnader	1 307,2	1 405,8	+ 98,6	+ 8
18	Försäljningsskatt	403,9	512,3	+ 108,4	+ 27
19	Summa avgående poster	12 221,8	12 943,9	+ 722,1	+ 6
20	Bruttovinst	235,9	305,4	+ 69,6	+ 29
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	184,0	172,5	— 11,5	— 6
22	Lagervärdeförändring	+ 147,0	— 3,8	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 172,3	+ 76,8	.	.
24	Lön till anställda	742,3	794,7	+ 52,4	+ 7
25	Lokalhyror	37,7	42,9	+ 5,2	+ 14
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	24,3	25,8	+ 1,5	+ 6
27	Betald utdelning	22,9	23,7	+ 0,7	+ 3
28	Beslutad utdelning	23,7	23,3	— 0,4	— 2

Detaljhandel *Retail trade*

Textil- och beklädnadsvaror (34 företag) *Textile products, clothing*				Järnaffärer (15 företag) *Hardware*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
3 358	3 315	— 43	— 1	995	1 012	+ 17	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,9	5,4	+ 0,5	+ 9	2,6	3,0	+ 0,4	+ 17	2
1,7	2,1	+ 0,4	+ 27	0,7	0,7	+ 0,0	+ 4	3
6,6	7,5	+ 0,9	+ 14	3,3	3,7	+ 0,5	+ 14	4
1,0	1,1	+ 0,1	+ 6	0,8	0,9	+ 0,1	+ 11	5
1,0	0,9	— 0,0	— 3	0,4	0,4	— 0,0	— 2	6
2,4	2,6	+ 0,3	+ 11	0,7	0,8	+ 0,1	+ 20	7
0,0	0,2	+ 0,2	(+765)	0,2	0,3	+ 0,1	+ 62	8
0,6	1,0	+ 0,4	+ 62	0,7	0,9	+ 0,2	+ 35	9
1,6	1,7	+ 0,1	+ 5	0,5	0,4	— 0,1	— 23	10
6,6	7,5	+ 0,9	+ 14	3,3	3,7	+ 0,5	+ 14	11
171,6	174,8	+ 3,2	+ 2	122,6	127,2	+ 4,6	+ 4	12
22,5	24,3	+ 1,8	+ 8	9,1	10,6	+ 1,5	+ 17	13
194,1	199,1	+ 5,0	+ 3	131,8	137,9	+ 6,1	+ 5	14
20,3	22,5	+ 2,2	+ 11	9,4	9,1	— 0,3	— 3	15
120,5	119,2	— 1,3	— 1	103,4	107,5	+ 4,1	+ 4	16
48,4	51,9	+ 3,6	+ 7	16,4	18,3	+ 1,8	+ 11	17
—	—	—	—	—	—	—	—	18
189,2	193,7	+ 4,5	+ 2	129,2	134,9	+ 5,7	+ 4	19
4,9	5,4	+ 0,5	+ 9	2,6	3,0	+ 0,4	+ 17	20
1,5	1,8	+ 0,3	+ 17	0,6	0,6	+ 0,1	+ 9	21
+ 2,2	+ 1,8	.	.	— 0,3	+ 1,5	.	.	22
+ 0,5	— 1,1	.	.	+ 0,2	+ 1,1	.	.	23
33,0	34,6	+ 1,6	+ 5	11,3	12,4	+ 1,1	+ 10	24
4,4	4,6	+ 0,2	+ 5	0,5	0,5	+ 0,0	+ 0	25
0,7	0,9	+ 0,2	+ 26	0,3	0,3	+ 0,0	+ 5	26
0,3	0,4	+ 0,0	+ 9	0,0	0,0	—	—	27
0,4	0,3	— 0,0	— 12	0,0	0,0	—	—	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Varuhus (10 företag) *Department stores*			
	1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957	
			absolut	%
1 Antal anställda	13 732	14 221	+ 489	+ 4
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	58,2	69,2	+ 11,0	+ 19
3 Övriga intäkter	10,6	13,9	+ 3,3	+ 31
4 Summa	68,8	83,1	+ 14,3	+ 21
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,7	3,2	+ 0,5	+ 19
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,5	8,1	+ 0,6	+ 9
7 Skatter samt investeringsavgift	28,6	35,4	+ 6,8	+ 24
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	5,1	3,8	— 1,3	— 25
9 Övriga kostnader	6,4	10,8	+ 4,4	+ 70
10 Redovisad vinst	18,6	21,8	+ 3,2	+ 17
11 Summa	68,8	83,1	+ 14,3	+ 21
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	752,1	842,4	+ 90,3	+ 12
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	42,3	37,1	— 5,2	— 12
14 Summa	794,5	879,5	+ 85,0	+ 11
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	37,8	42,3	+ 4,6	+ 12
16 Inköp av varor	538,4	588,6	+ 50,2	+ 9
17 Omkostnader	159,6	178,8	+ 19,2	+ 12
18 Försäljningsskatt	0,5	0,6	+ 0,1	+ 11
19 Summa avgående poster	736,3	810,3	+ 74,0	+ 10
20 Bruttovinst	58,2	69,2	+ 11,0	+ 19
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	19,6	20,7	+ 1,1	+ 6
22 Lagervärdeförändring	+ 4,6	— 5,2	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 6,7	+ 5,4	.	.
24 Lön till anställda	118,6	131,9	+ 13,3	+ 11
25 Lokalhyror	6,1	7,2	+ 1,1	+ 17
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	2,0	2,6	+ 0,6	+ 31
27 Betald utdelning	9,2	11,2	+ 2,0	+ 22
28 Beslutad utdelning	11,2	11,2	+ 0,0	+ 0

Detaljhandel *Retail trade*

Övrig detaljhandel (39 företag) *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (98 företag) *Total*				
1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		1956	1957	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1956—1957		
		absolut	%			absolut	%	
5 779	5 702	— 77	— 1	23 864	24 250	+ 386	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
86,3	70,9	— 15,5	— 18	152,0	148,4	— 3,5	— 2	2
3,7	4,6	+ 0,8	+ 22	16,8	21,4	+ 4,6	+ 28	3
90,1	75,5	— 14,6	— 16	168,7	169,8	+ 1,1	+ 1	4
2,2	2,6	+ 0,4	+ 19	6,7	7,8	+ 1,1	+ 16	5
2,6	2,6	+ 0,1	+ 2	11,5	12,1	+ 0,7	+ 6	6
46,5	38,2	— 8,3	— 18	78,1	76,9	— 1,1	— 1	7
0,3	0,8	+ 0,5	+214	5,6	5,1	— 0,4	— 8	8
1,0	0,8	— 0,3	— 25	[2] 8,7	[2] 13,5	+ 4,8	+ 56	9
37,5	30,5	— 7,0	— 19	58,2	54,3	— 3,9	— 7	10
90,1	75,5	— 14,6	— 16	168,7	169,8	+ 1,1	+ 1	11
1 625,1	1 732,0	+106,9	+ 7	2 671,4	2 876,4	+205,0	+ 8	12
105,2	112,4	+ 7,3	+ 7	179,2	184,5	+ 5,3	+ 3	13
1 730,2	1 844,4	+114,2	+ 7	2 850,6	3 060,9	+210,3	+ 7	14
90,3	105,2	+ 14,8	+ 16	157,8	179,2	+ 21,4	+ 14	15
1 411,4	1 539,7	+128,4	+ 9	2 173,6	2 355,1	+181,5	+ 8	16
97,8	105,6	+ 7,8	+ 8	322,3	354,6	+ 32,3	+ 10	17
[1] 44,4	[1] 23,0	— 21,3	— 48	44,9	23,6	— 21,3	— 47	18
1 643,9	1 773,6	+129,7	+ 8	2 698,6	2 912,5	+213,9	+ 8	19
86,3	70,9	— 15,5	— 18	152,0	148,4	— 3,5	— 2	20
2,8	3,7	+ 0,9	+ 34	24,5	26,9	+ 2,4	+ 10	21
+ 14,8	+ 7,3	.	.	+ 21,4	+ 5,3	.	.	22
— 2,0	+ 6,5	.	.	+ 5,4	+ 11,9	.	.	23
59,5	62,5	+ 3,0	+ 5	222,5	241,4	+ 18,9	+ 9	24
5,1	5,7	+ 0,7	+ 13	16,0	18,0	+ 2,0	+ 12	25
7,9	8,1	+ 0,2	+ 2	10,9	11,9	+ 1,0	+ 9	26
0,3	0,3	— 0,1	— 18	9,9	11,8	+ 2,0	+ 20	27
0,3	0,2	— 0,0	— 4	11,8	11,8	— 0,0	— 0	28

[1] Nya Systemaktiebolaget ingår i denna bransch. — [2] Därav avsättning till investeringsfonder 1956 5,4 milj. kr, 1957 10,6 milj. kr.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av notarii publici på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1956 Nov.	135	9	1 017	395	598	158	2 168	561	139	96
Dec.	100	10	904	378	513	103	1 898	464	147	80
1957 Jan.	121	12	880	292	463	118	1 753	452	116	65
Febr.	117	13	812	316	441	85	1 654	382	107	69
Mars	145	13	935	341	472	118	1 866	474	122	68
April	109	11	826	296	490	103	1 715	418	109	56
Maj	115	16	989	347	559	134	2 029	481	167	83
Juni	102	9	999	393	586	140	2 118	546	142	98
Juli	95	15	1 034	349	565	108	2 056	532	157	70
Aug.	79	6	1 038	359	539	104	2 040	536	175	62
Sept.	92	10	930	335	476	130	1 871	483	149	55
Okt.	112	7	964	386	616	127	2 093	443	163	60
Nov.	110	8	811	308	492	100	1 711	461	127	72
Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537.8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522.7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190.1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361.7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054,2	13 574,9	19 855.4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
252,9	289,1	1 287,5	2 489,9	4 319,4	1 597.8	412,3	230.8	1956 Nov.
213,6	287,4	1 147,3	1 370,4	3 018,7	917,2	173,1	154,3	Dec.
213.8	218.3	1 022,7	1 551,1	3 005.9	704,5	178,8	113,2	1957 Jan.
199.0	239.6	997,2	1 206,7	2 642,5	637.9	212.4	122,7	Febr.
222,6	251.2	1 077,3	1 511.5	3 062.6	685.8	293.5	164.5	Mars
193,1	217,8	1 100,1	1 343,2	2 854,2	739,1	292,4	93,6	April
239,1	260,5	1 244,9	1 806,5	3 551,0	1 074.8	197.0	197.0	Maj
240.1	295.5	1 341,2	1 823,8	3 700.6	1 172,1	262,2	258.1	Juni
250.9	255,5	1 234,2	1 470,9	3 211.5	1 040,1	231,3	126,2	Juli
241,7	287.7	1 177,6	1 750,8	3 457,8	1 381,3	283.6	68.5	Aug.
220.2	247.2	1 018,8	2 429.8	3 916,0	2 003.2	181,3	79,2	Sept.
238,7	292.1	1 204.0	1 736,0	3 470,8	656,0	286,0	76,3	Okt.
201.1	233,1	1 103,0	1 911.5	3 448,7	1 559,8	226.5	123,9	Nov.
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	Dec.
188.6	241.9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815.3	384.0	88.3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100.3	1 084.4	2 578.0	518.8	211,7	99.2	Febr.
207,9	235.9	1 183,0	2 539.6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218.4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855.6	224,3	121,0	April
239.9	251.9	1 308.7	1 967.8	3 768,3	1 036.2	344.3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302.1	315.2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495.5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.

Fylleriförseelser och spritsmuggling

Convictions for drunkenness and smuggling of liquors

Årssiffrorna t. o. m. år 1955 avser tidpunkten för förseelsen (definitiva uppgifter) och övriga siffror tidpunkten för domen (preliminära uppgifter).

År och kvartal *Year and quarter*	Antal avdömda fylleriförseelser *Convictions for drunkenness*	därav i		Av de avdömda förseelserna var nedanstående begångna av			Omhändertaganden för fylleri i städerna[1] *Arrests for drunkenness in the towns*	Beivrade fall av spritsmuggling *Smuggling of liquors*	
		Stockholm	Göteborg	män *Males*	kvinnor *Females*	personer under 25 år *Persons under 25 years of age*		Antal beslag *Number of confiscations*	Liter *Litres*
1942	43 032	6 065	3 833	42 455	577	9 791	..	177	272
1943	43 261	6 248	4 462	42 499	762	10 059	..	514	772
1944	38 326	5 663	4 273	37 615	711	8 466	..	482	821
1945	37 118	5 785	4 860	36 552	566	7 503	..	1 361	2 490
1946	31 139	4 616	4 932	30 611	528	6 281	..	2 287	4 276
1947	30 692	4 309	4 310	30 236	456	6 751	..	1 922	2 956
1948	36 381	4 482	5 771	35 888	493	8 290	..	2 126	3 327
1949	35 672	4 465	5 270	35 139	533	8 313	..	1 469	2 879
1950	37 544	5 156	5 061	36 932	612	8 509	..	1 672	3 150
1951	38 847	5 259	5 024	38 201	646	8 508	..	2 042	3 911
1952	42 676	6 293	5 391	41 917	759	9 294	42 406	3 058	9 051
1953	41 808	6 644	5 697	40 876	932	8 531	42 545	2 689	5 280
1954	42 734	6 925	5 525	41 783	951	8 721	43 564	2 360	5 847
1955	54 930	7 642	7 909	54 019	911	10 994	57 036	2 145	4 498
1956*	82 482	12 427	14 369	81 283	1 199	[2] 15 955	99 034	1 070	2 790
1957*	85 644	17 271	15 279	84 215	1 429	[2] 15 748	99 296	1 859	4 228
1956* 3 kv.	22 181	2 271	3 257	21 870	311	[2] 4 207	30 496	340	696
4 kv.	23 888	5 504	4 769	23 433	455	[2] 4 308	21 158	355	799
1957* 1 kv.	20 759	4 431	3 743	20 459	300	[2] 3 850	21 283	355	674
2 kv.	18 962	3 974	3 249	18 646	316	[2] 3 488	27 215	437	1 276
3 kv.	23 432	4 117	3 859	23 035	397	[2] 4 367	28 556	666	1 379
4 kv.	22 491	4 749	4 428	22 075	416	[2] 4 043	22 242	401	899
1958* 1 kv.	20 137	5 095	3 744	19 735	402	[2] 3 722	19 075	320	858
2 kv.	18 051	4 124	3 260	17 729	322	[2] 3 470	25 340	462	1 007
3 kv.	18 495	2 598	3 311	18 149	346	[2] 3 757	26 700	814	2 403
Därav									
i Stockholm	2 598	2 598	·	2 503	95	[2] 328	8 047	104	148
i Göteborg	3 311	·	3 311	3 194	117	[2] 512	5 331	113	261

[1] Med hänsyn till att polismyndigheten i Göteborg fr. o. m. år 1958 icke redovisar på enskilt område omhändertagna, har siffrorna för åren 1955—1957 korrigerats något. (Detta har inte kunnat ske för 1952—1954.) — [2] De preliminära uppgifterna innefattar ett visst antal personer som fyllt 25 år. Felet kan uppskattas till omkring 10 %.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Oktober 1958

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *October 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	16	4	20	33	5	38	237	121	358	286	130	416
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	13	2	15	44	10	54	258	99	357	315	111	426
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	4	3	7	14	13	27	35	89	124	53	105	158
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	—	—	3	3	6	9	14	23	12	17	29
Förare av moped *Drivers of cycle with aux. motor*	4	2	6	14	20	34	32	139	171	50	161	211
Förare av annan lätt mc *Drivers of other light mc*	2	3	5	5	11	16	16	58	74	23	72	95
Cyklister *Cyclists*	12	5	17	22	23	45	33	175	208	67	203	270
Fotgängare *Pedestrians*	16	13	29	19	48	67	31	165	196	66	226	292
Övriga *Others*	5	—	5	3	2	5	10	7	17	18	9	27
Summa *Total*	72	32	104	157	135	292	661	867	1 528	890	1 034	1 924

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	7	9	47	63
7—10 »	1	10	60	71
11—14 »	4	14	57	75
15—17 »	9	34	170	213
18—29 »	23	56	393	472
30—44 »	17	41	289	347
45—59 »	22	43	195	260
60—69 »	10	23	92	125
> 69 »	11	26	53	90
Okänd ålder *Age not stated*	—	36	172	208
Samtliga *Total*	104	292	1 528	1 924
Därav *Of which* män *males*	83	182	1 048	1 313
kvinnor *females*	21	89	393	503
okänt kön *sex not stated*	—	21	87	108

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 744	3 610	5 354
Lastbil *Lorry*	340	649	989
Buss *Bus*	32	112	144
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	78	251	329
Moped *Cycle with aux. motor*	66	288	354
Annan lätt mc *Other light mc*	39	124	163
Spårvagn *Tram*	—	77	77
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	6	3	9
Cykel *Cycle*	74	288	362
Annat fordon *Other vehicle*	84	347	431
Fotgängare *Pedestrian*	68	238	306
Andra trafikelement *Other traffic elements*	100	14	114
Summa *Total*	2 631	6 001	8 632

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total*.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Oktober 1958

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	3	4	37	55	99	3	4	48	55
Uppsala »	1	—	14	27	42	1	—	23	24
Södermanlands »	1	3	23	38	65	1	3	37	41
Östergötlands »	6	8	28	48	90	6	12	46	64
Jönköpings »	1	7	14	29	51	1	8	24	33
Kronobergs »	1	9	15	37	62	1	10	31	42
Kalmar »	2	5	12	39	58	2	5	18	25
Gotlands »	2	—	3	6	11	2	—	5	7
Blekinge »	1	2	11	29	43	1	3	17	21
Kristianstads »	8	8	16	50	82	8	22	29	59
Malmöhus »	8	13	33	64	118	9	13	59	81
Hallands »	3	2	3	35	43	3	3	3	9
Göteb. o. Bohus »	—	6	15	51	72	—	6	19	25
Älvsborgs »	3	14	18	62	97	3	16	34	53
Skaraborgs »	5	7	21	56	89	5	9	36	50
Värmlands »	1	7	19	54	81	1	7	22	30
Örebro »	2	2	14	35	53	2	2	21	25
Västmanlands »	2	6	11	36	55	2	6	18	26
Kopparbergs »	—	5	21	30	56	—	5	34	39
Gävleborgs »	3	2	20	44	69	3	2	24	29
Västernorrlands »	5	9	29	50	93	7	12	42	61
Jämtlands »	2	2	7	33	44	2	3	12	17
Västerbottens »	3	2	15	51	71	3	2	29	34
Norrbottens »	6	2	13	71	92	6	4	30	40
Summa *Total*	69	125	412	1 030	1 636	72	157	661	890

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county

October 1958

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	4	13	143	635	795	4	13	164	181
Stockholms län	4	11	36	96	147	4	15	48	67
Uppsala »	—	3	28	49	80	—	3	31	34
Södermanlands »	1	2	24	31	58	1	2	26	29
Östergötlands »	2	10	30	77	119	2	11	33	46
därav Norrköpings stad	—	3	10	32	45	—	3	10	13
Jönköpings län	3	6	23	50	82	3	6	25	34
Kronobergs »	—	2	7	19	28	—	2	7	9
Kalmar »	—	6	9	38	53	—	6	9	15
Gotlands »	—	—	4	8	12	—	—	4	4
Blekinge »	1	2	8	24	35	1	2	12	15
Kristianstads »	—	2	14	31	47	—	2	16	18
Malmöhus »	3	8	84	177	272	3	8	94	105
därav Malmö stad	2	5	55	128	190	2	5	64	71
Hallands län	—	4	8	21	33	—	4	8	12
Göteb. o. Bohus »	3	21	150	369	543	3	21	172	196
därav Göteborgs stad	3	18	139	342	502	3	18	159	180
Älvsborgs län	2	4	35	34	75	2	5	39	46
Skaraborgs »	—	2	12	27	41	—	2	13	15
Värmlands »	—	4	12	47	63	—	4	12	16
Örebro »	—	4	26	55	85	—	6	34	40
Västmanlands »	—	8	21	50	79	—	8	23	31
Kopparbergs »	1	2	18	35	56	1	3	23	27
Gävleborgs »	3	2	16	69	90	3	2	18	23
Västernorrlands »	4	6	16	55	81	4	6	21	31
Jämtlands »	—	1	5	31	37	—	1	5	6
Västerbottens »	—	1	10	26	37	—	1	11	12
Norrbottens »	1	2	17	75	95	1	2	19	22
Summa *Total*	32	126	756	2 129	3 043	32	135	867	1 034
Hela riket *Sweden*	101	251	1 168	3 159	4 679	104	292	1 528	1 924

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art och olycksplatsens ljusförhållanden — Oktober 1958

Road accidents: Number of accidents, by type and light conditions — *October 1958*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

		Med dödlig utgång[1] *Fatal*	Med annan personskada[2]		Med enbart egendomsskada[3]	Summa *Total*	Därav inom	
			Svår *Serious*	Lindrig *Slight*			ej tättbebyggt område	tättbebyggt område
	OLYCKANS ART[4]							
1	Kollision mellan fordon i rörelse eller tillfälligt stannade							
2	Mellan två fordon	46	117	641	1 833	2 637	692	1 945
3	Därav: i motsatt färdriktning	20	23	119	337	499	302	197
4	i korsande »	9	58	350	870	1 287	156	1 131
5	i samma »	17	36	172	626	851	234	617
6	Mellan fler än två fordon	1	4	38	102	145	43	102
7	Summa	47	121	679	1 935	2 782	735	2 047
8	Därav vid omkörning	11	28	138	388	565	169	396
9	Kollision med parkerat fordon	1	9	29	500	539	39	500
10	Därav vid omkörning	—	—	6	36	42	1	41
11	Kollision med fotgängare	30	67	193	6	296	66	230
12	Därav vid omkörning	2	5	4	—	11	5	6
13	Kollision med annan vägtrafikant	—	—	2	—	2	1	1
14	Därav vid omkörning	—	—	1	—	1	1	—
15	Kollision med djur	—	2	6	96	104	97	7
16	Därav vid omkörning	—	—	—	2	2	2	—
17	Kollision med hinder på körbanan	—	2	5	43	50	17	33
18	Därav vid omkörning	—	—	—	—	—	—	—
19	Kollision med föremål vid körbanan	2	6	23	110	141	57	84
20	Därav vid omkörning	—	—	2	3	5	3	2
21	Körning av vägen	13	34	173	416	636	555	81
22	Därav vid omkörning	1	—	5	12	18	17	1
23	Kullkörning	5	8	46	30	89	52	37
24	Därav vid omkörning	—	—	—	1	1	1	—
25	Olycka av annat slag	3	2	12	23	40	17	23
26	Därav vid omkörning	—	—	—	2	2	1	1
27	Samtliga olyckor	101	251	1 168	3 159	4 679	1 636	3 043
28	Därav vid omkörning	14	33	156	444	647	200	447
	LJUSFÖRHÅLLANDEN							
29	Dagsljus	47	111	677	1 817	2 652	815	1 837
30	Halvdager	3	13	64	142	222	91	131
31	Mörker med vägbelysning	21	73	252	732	1 078	121	957
32	» utan »	30	54	173	380	637	600	37
33	Okända ljusförhållanden	—	—	2	88	90	9	81

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Damage to property only.* — [4] *For translation of text, v. commentary.*

(forts. från sid. 685)

erhålles för åldrarna 15—17 år enligt en preliminär beräkning en ökning med 8 %. För åldrarna 18—20 år och 21—24 år skulle däremot minskning ha ägt rum med 8 resp. 14 %.

Minskningen av fylleriet torde sammanhänga med att konsumtionen av spritdrycker numera nedgått till något under den nivå, som var rådande under motbokstiden. Minskningen sedan det första motboksfria året är t. o. m. något större än som kan förklaras enbart av 1956 och 1958 års skattehöjningar. Trots starkt ökad vinkonsumtion är den totala alkoholkonsumtionen mätt i liter ren alkohol per invånare icke större än före reformen. Bland maltdryckerna dominerar alltjämt det vanliga ölet, men under det senaste året har en viss övergång från öl till lagrat lättöl kunnat konstateras.

J. C.

Vägtrafikolyckor. Road accidents. Translation of the text in the table, p. 706.

Type of accident

1 Collisions between moving vehicles, including temporarily stopped vehicles
2 Between two vehicles
3 of which: opposite direction
4 » crossing
5 » same
6 Between more than two vehicles
7 Total
8 of which by overtaking
9 Collisions between a vehicle and a parked vehicle
10 of which by overtaking
11 Collisions between a vehicle and a pedestrian
12 of which by overtaking
13 Collisions between a vehicle and an other road user than a pedestrian
14 of which by overtaking
15 Collisions between a vehicle and an animal
16 of which by overtaking
17 Collisions between a vehicle and an obstruction on the road
18 of which by overtaking
19 Collisions between a vehicle and a fixed object
20 of which by overtaking
21 Vehicle run off
22 of which by overtaking
23 Vehicle overturned
24 of which by overtaking
25 Other kinds of accident
26 of which by overtaking
27 Total
28 of which by overtaking

Light conditions

29 Daylight
30 Twilight
31 Darkness with road-lighting
32 » with no »
33 Light conditions unknown

Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 1958

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 21 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarbolag, 61 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1956 tillhopa svarade för knappt 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under sept. och okt. 1958 med 170 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 350 mkr och en bruttominskning av 180 mkr. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt. Svenska obligationer visar den största nettoökningen medan förlagsbevis, övriga andra värdehandlingar, livlån samt kontanter och banktillgodohavanden visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar aktier och lån med kommunborgen den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1956—okt. 1958 redovisas i *tabell 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, d. v. s. belopp

(forts. sid. 710)

Tab. 1. Svenska riksbolags placeringsobjekt

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	30/6 [2] 1958	Ökningar[3] *Increases*[3]			30/6 [2] 1958	Ökningar[3] *Increases*[3]		
		Juli+ Aug. 1958	Sept. + Okt. 1958			Juli+ Aug. 1958	Sept. + Okt. 1958	
		Netto *Net*	Brutto *Gross*	Netto *Net*		Netto *Net*	Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 626	8	12	5	[4] 345	2	9	8
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	383	5	15	14	189	3	10	9
Svenska *Swedish*	365	5	15	14	189	3	10	9
Utländska[5] *Foreign*	18	0	0	0	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 486	51	96	65	3 305	50	69	56
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 673	20	34	23	2 031	19	23	19
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 813	31	62	42	1 274	31	46	37
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 428	18	45	34	1 315	16	40	32
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 123	6	24	14	1 028	5	20	13
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	305	12	21	20	287	11	20	19
Obligationer *Bonds*	6 234	55	169	68	5 493	51	148	60
Svenska *Swedish borrowers*	6 077	53	164	67	5 402	51	145	58
Issued by								
Statens o. statsgar. .. *the Government*	2 328	34	64	— 4	2 053	33	57	— 5
Statsskuldförbind. .... » »	24	—	—	—	20	—	—	—
Hypoteksbankens .... *mortgage companies*	520	—	5	4	488	—	5	4
Stadshypotekskassans *mortgage companies*	1 392	16	64	63	1 297	16	59	58
Bostadskreditkassans *mortgage companies*	343	4	23	22	308	4	19	18
Skeppshypotekskass:s *mortgage companies*	27	— 1	—	— 0	11	— 0	—	— 0
Övr. hyp. o. int.bol. . *mortgage companies*	74	— 0	—	— 0	67	— 0	—	— 0
Kommuners ..... *municipalities*	634	— 9	5	— 8	573	— 9	3	— 9
Trafik- o. industri- bolags ..... *traffic, shipping and ind.comp.*	711	8	3	— 8	577	7	2	— 7
Övriga ..... *others*	24	1	—	— 2	8	0	—	— 1
Utländska[5] *Foreign borrowers*	157	2	5	1	91	0	3	2
Förlagsbevis *Debentures*	151	4	1	— 5	73	2	0	— 2
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4] 400	— 2	12	1	[4] 249	— 2	6	2
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	212	— 2	7	2	150	— 1	4	1
Övriga *Others*	188	— 0	5	— 1	99	— 1	2	1
Livlån[7] *Policy loans*	615	0	..	— 2	615	0	..	— 2
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	214	— 16	..	— 10	45	— 18	..	1
Summa *Total*	14 537	123	350	170	11 629	104	282	164

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other Insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 145 miljoner kronor, utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas bruttoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1956—okt. 1958

Gross changes of investments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1956	1957	1958	1956	1957	1958	1956	1957	1958
Jan.—febr.	390	254	313	201	61	153	189	193	160
Mars—april	224	247	319	103	70	138	121	177	181
Maj—juni	249	287	259	127	164	112	122	123	147
Juli—aug.	220	264	225	112	130	102	108	134	123
Sept.—okt.	268	303	350	119	150	180	149	153	170
Nov.—dec.	405	392		182	162		223	230	
Hela året *Whole year*	1 756	1 747		844	737		912	1 010	
Därav: Jan.—okt. *Of which: Jan.—Oct.*	1 351	1 355	1 466	662	575	685	689	780	781

Tab. 3. Nettoresultatet av svenska riksbolags rörelse jan. 1957—okt. 1958

Net result of the activities of the companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1957		1958					
	Jan.–Dec.	Jan.–Okt.	Jan.–Okt.	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Juli–Aug.	Sept.–Okt.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	1 010	780	781	160	181	147	123	170
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	43,4	29,9	49,7	8,8	4,5	12,2	8,3	15,9
härav banklån *of which borrowings from banks*	21,4	9,4	31,0	—	4,1	8,3	6,7	11,9
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	48,2	27,6	51,1	11,4	3,1	1,9	13,0	21,7
härav banklån *of which borrowings from banks*	14,6	5,9	34,4	10,0	0,1	—	10,6	13,7
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 4,8	2,3	— 1,4	— 2,6	1,4	10,3	— 4,7	— 5,8
Nettoresultat *Net result*	1 016	779	782	163	180	137	127	176
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	1 955	1 551	..	345	332	320	313	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	507	388	..	68	105	96	68	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid*[2] *Direct business*	966	786	..	178	177	166	159	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos svenska riksbolag under perioden jan.—aug. 1957 och 1958

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—Aug.								Jan.—Okt.	
	Livförsäkringsbolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	355	353	282	295	613	662	1 250	1 310	355	376
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	152	162	85	102	61	73	298	337	113	135
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid*[2] *Direct business*	235	258	40	48	326	374	601	680	50	61
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	272	257	327	349	348	361	947	967	418	450

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

(forts. från sid. 707)

som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning d. v. s. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1957—okt. 1958. Vissa huvudposter av in- och utbetalningar har även medtagits i tabellen, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadersperiod senare än de övriga uppgifterna i tabellen. För perioden jan.—aug. 1957 och 1958 särredovisas nämnda poster, uppdelade på skilda grupper av försäkringsbolag, i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under sept.—okt. 1958 *(tabell 5)* till 327 mkr (f. å. 370 mkr), en nedgång med 12 %. Den rena riskförsäkringen, som svarar för drygt hälften av nyteckningen i individuell kapitalförsäkring, har också gått tillbaka (169 mkr mot 188 mkr f. å.). Av totalbeloppet föll 79 mkr eller 24 % (f. å. 28 %) på liten försäkring.

Nyanskaffningen i grupplivförsäkring var 199 mkr under sept.—okt. 1958 (f. å. 139 mkr). Under årets första tio månader uppgick nyteckningen i grupplivförsäkring till 1 083 mkr mot 838 mkr under samma tid 1957, en ökning med 29 %, medan individuell kapitalförsäkring uppvisade en nedgång med 17 %.

SPP:s årliga avgiftssumma ökade under sept.—okt. 1958 *(tabell 6)* med brutto 5 och netto 1 mkr samt uppgick den 31 okt. 1958 till 516 mkr mot 475 mkr vid samma tid förra året.

B. W.

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital (milj. kronor)
New life insurance business. Swed. Kr (000 000 omitted)

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppförsäkring *Group insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term policies*[1]		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	65,3	82,8	63,1	58,8	128,4	[2] 141,6	35,2	23,8	147,9	166,2	276,3	307,8
Febr.	91,9	68,7	86,7	80,6	178,6	149,3	44,7	34,5	66,5	88,5	245,1	237,8
Mars	102,6	73,5	108,6	74,9	211,2	148.4	58,0	26,8	87,1	101,4	298,3	249,8
April	90,6	64,4	82,5	75,2	173,1	139,6	37,6	29,1	107,8	169,1	280,9	308,7
Maj	83,3	67,0	86,0	74,3	169,3	141,3	33,7	30,1	75,9	174,7	245,2	316,0
Juni	87,6	68,0	89,4	67,4	177,0	135,4	37,2	33,5	74,2	94,9	251,2	230,3
Juli	62,5	44,9	63,2	48,8	125,7	93,7	19,3	17,7	50,1	48,6	175,8	142,3
Aug.	50,0	36,6	52,6	47,5	102,6	84,1	19,8	17,3	89,0	41,1	191,6	125,2
Sept.	87,4	63,4	88,0	72,0	175,4	135,4	43,2	31,5	55,7	69,6	231,1	205,0
Okt.	94,7	95,3	100,4	96,6	195,1	191,9	61,3	47,7	83,7	129,2	278,8	321,1
Nov.	90,5		87,1		177,6		37,0		96,9		274,5	
Dec.	228,2		112,5		340,7		44,4		219,3		560,0	
Summa *Total*	1 134,6		1 020,1		2 154,7		471,4		1 154,1		3 308,8	
Därav: Jan.—okt. *Of which: Jan.—Oct.*	815,9	664,6	820,5	696,1	1 636,4	1360,7	390,0	292,0	837,9	1 083,3	2 474,3	2 444,0

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.* — [2] Reglerna för anskaffningsårets avslutning ändrades vid årsskiftet 1957/58. Detta har påverkat siffrorna för januari 1958 i höjande riktning.

Tab. 6. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman i milj. kronor ***Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums. Swed. Kr (000 000 omitted)***

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Jan.	3,2	4,6	0,4	3,9	434,0	482,6
Febr.	4,4	6,4	3,6	4,0	437,6	486,6
Mars	4,6	6,1	2,3	4,7	439,9	491,3
April	2,0	7,2	0,8	5,3	440,7	496,6
Maj	6,9	7,8	5,3	6,2	446,0	502,8
Juni	9,0	7,0	8,2	6,1	454,2	508,9
Juli	10,1	6,6	9,3	5,5	463,5	514,4
Aug.	9,5	3,0	8.1	0,2	471,6	514,6
Sept.	3,7	2,3	0,9	0,2	472,5	514,8
Okt.	4,2	2,5	2,2	0,8	474,7	515,6
Nov.	3,7		1,9		476,6	
Dec.	2,9		2,1		478,7	

Kommunernas inkomster och utgifter åren 1957—1959

Snabb- och prognosstatistik

Revenue and Expenditure of Local Governments. Provisional and Projectional Data

Till statistiska centralbyråns ordinarie arbetsuppgifter hör sedan några år tillbaka den s. k. snabb- och prognosstatistiken över kommunernas finanser, vars resultat i första hand användes för nationalbudgetarbetet inom finansdepartementet. En redogörelse för tillkomsten av denna statistik ävensom för utarbetandet av densamma har tidigare lämnats i denna tidskrift (år 1954, sid. 121, och 1955, sid. 100).

De viktigaste resultaten av 1958 års snabb- och prognosstatistik framlägges i tab. 1—4. I tab. 1 har även några uppgifter från äldre års statistik medtagits. De siffror, som hänför sig till prognosstatistiken, grundar sig i fråga om landskommuner och köpingar på ett urval, som sedan använts för beräkning av totalsiffror. Tabellerna 1—3 har samma uppställning som de tabeller över 1957 års snabb- och prognosstatistik, som återfinnes i denna tidskrift nr 12/1957, medan tab. 4 har utökats med landskommuner och köpingar.

Tab. 1 utgör en sammanställning över de borgerliga primärkommunernas finanser under åren 1955—1959. I denna tabell ingår icke de kyrkliga kommunernas skatter vare sig bland inkomsterna (skatter) eller utgifterna. Uppgifter-

Tab. 1. Primärkommunernas inkomster och utgifter åren 1955—1959, milj. kr

Revenue and expenditure of primary communes (excl. ecclesiastical communes)

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	Enligt räkenskapssammandragen *Provisional*			Enligt prognosstatistiken *Projectional*		
	1955	1956	1957	1957	1958	1959
INKOMSTER *Revenue*						
Skatter *Taxes*	2 657,4	2 832,2	3 483,0	3 504,5	3 131,8	3 394,6
Statsbidrag *Government grants*	1 018,5	1 133,1	1 234,1	1 086.2	1 640,2	1 730,3
Övriga *Other revenue*	1 784,9	1 952,0	2 209,1	2 127,1	2 226,9	2 305,6
S:a egentliga inkomster *Total*	5 460,8	5 917,3	6 926,2	6 717,8	6 998,9	7 430,5
Från skatteregleringsfond } *Funds*	16,4	13,5	7,2	7,6	45,5	13,2
Från andra fonder } *Funds*	205,7	242,0	324,5	338,6	746,7	371,4
Upplåning *Loans raised*	653,1	749,9	641,4	376,9	519,2	652,5
UTGIFTER *Expenditure*						
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investments in real estate*	1 402,0	1,446,2	1 642,5	1 533,2	1 576,2	1 666,6
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	302,5	342,1	363,2	294,7	311,8	340,6
Anskaffning och underhåll av maskiner o. inventarier *Inventory*	180,2	196,3	205,8	271,5	275,4	266,1
Löner o. pensioner *Wages, salaries and pensions*	1 946,2	2 129,1	2 370,6	2 256,3	2 490,1	2 614,7
Räntor *Interest*	158,3	183,5	207,2	212,4	238,3	267,3
Folkpensionering *National pensions*	216.6	245,1	272,7	282,4	306,7	347,1
Övriga *Other expenditure*	1 575,6	1 777,2	2 046,1	2 166,0	2 250,7	2 507,4
S:a egentliga utgifter *Total*	5 781,4	6 319,5	7 106,1	7 016,5	7 449,2	8 009,8
Avsättn. till skatteregleringsfond } *Funds*	35,8	25,6	23,0	22,3	11,3	11,9
» till andra fonder } *Funds*	373,6	441,3	702,2	633,2	493,6	492,3
Amorteringar *Loans redeemed*	244,6	250,4	260,3	242,9	260,2	280,7

Tab. 2. Kommunernas inkomster och utgifter enligt räkenskapssammandragen år 1957, 1 000 kr. Preliminära tal

Actual revenue and expenditure of local governments. Preliminary figures

Kommuntyper och län *Communes County*	Samtliga inkomster *Total revenue*	Utgifter *Expenditure*					
		Löner *Wages and salaries*	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	Anskaffning och underhåll av maskiner o inventarier *Inventory*	Övriga *Others*	Samtliga utgifter *Total*
Borgerliga primärkommuner *Civil communes*							
Landskommuner *Rural communes*							
Stockholms län ...	118 455	36 594	39 171	4 091	3 511	41 656	125 023
Uppsala » ...	45 341	14 223	13 293	1 375	1 075	14 105	44 071
Södermanlands » ...	47 810	16 180	13 752	1 376	1 187	17 605	50 100
Östergötlands » ...	66 177	22 765	15 840	1 865	1 290	21 359	63 119
Jönköpings » ...	54 065	17 967	14 577	1 774	1 114	16 530	51 962
Kronobergs » ...	42 487	14 346	12 010	1 354	873	14 560	43 143
Kalmar » ...	71 354	24 608	19 973	2 743	1 708	25 118	74 150
Gotlands » ...	18 143	6 710	3 315	786	295	6 565	17 671
Blekinge » ...	37 811	14 220	12 642	1 103	762	12 368	41 095
Kristianstads » ...	65 137	24 508	14 212	2 142	1 705	22 132	64 699
Malmöhus » ...	76 066	26 098	17 006	3 253	2 206	24 061	72 624
Hallands » ...	38 502	12 881	12 067	1 376	846	12 733	39 903
Göteborgs o. Bohus län	68 723	24 031	20 809	2 693	1 518	23 709	72 760
Älvsborgs län ...	91 683	31 332	24 859	2 757	2 320	30 164	91 432
Skaraborgs » ...	61 366	22 035	13 193	2 106	1 303	19 733	58 370
Värmlands » ...	83 972	27 320	18 540	3 267	1 861	30 771	81 759
Örebro » ...	50 685	16 255	12 592	1 666	1 096	17 867	49 476
Västmanlands » ...	47 958	14 652	17 470	1 376	1 577	15 947	51 022
Kopparbergs » ...	106 693	35 002	24 660	5 168	2 530	38 672	106 032
Gävleborgs » ...	114 665	35 572	31 930	4 127	2 358	37 847	111 834
Västernorrlands » ...	128 637	40 954	31 535	3 814	2 728	45 476	124 507
Jämtlands » ...	69 953	25 207	18 981	2 164	1 199	23 884	71 435
Västerbottens » ...	109 862	41 985	20 251	2 587	2 463	41 029	108 315
Norrbottens » ...	134 984	51 721	39 226	5 388	3 303	52 524	152 162
Samtliga landskommuner *Total*	1 750 529	597 166	461 904	60 351	40 828	606 415	1 766 664
Köpingar *Boroughs*	347 017	99 864	99 776	17 494	12 048	128 779	357 961
Städer *Towns*	4 828 660	1 478 335	1 080 781	285 368	150 888	1 986 064	4 981 436
Samtliga primärkommuner *All civil primary communes*	6 926 206	2 175 365	1 642 461	363 213	203 764	2 721 258	7 106 061
Kyrkliga kommuner *Ecclesiastical communes*	397 491	136 711	48 945	68 890	10 184	125 829	390 559
Landsting *County councils*	1 258 878	538 967	178 007	19 184	54 725	388 624	1 179 507

Tab. 3. Kommunernas beräknade inkomster och utgifter enligt prognosstatistiken åren 1958—1959, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of local governments (excl. ecclesiastical communes)

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	Landskommuner *Rural communes*		Köpingar *Boroughs*		Städer *Towns*		Samtliga primärkommuner *All primary communes*		Landsting *County councils*	
	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959
INKOMSTER *Revenue*										
Skatter *Taxes*	793,6	847,2	173,4	194,0	2 164,8	2 353,4	3 131,8	3 394,6	786,2	874,5
Skatteersättning[1]	159,5	164,9	24,5	26,4	242,8	250,2	426,8	441,5	112,6	120,9
Övriga statsbidrag *Other government grants*	478,9	498,8	63,7	68,8	670,8	721,2	1 213,4	1 288,8	104.6	119,1
Övriga *Other revenue*	225,4	234,0	79,7	89,0	1 921,8	1 982,6	2 226,9	2 305,6	213,3	243,3
S:a egentliga inkomster *Total*	1 657,4	1 744,9	341,3	378,2	5 000,2	5 307,4	6 998,9	7 430,5	1 216,7	1 357,8
UTGIFTER *Expenditure*										
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investment in real estate*	464,8	445,7	81,6	83,7	1 029,8	1 137,2	1 576,2	1 666,6	215,2	248,9
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	48,0	49,5	16,2	16,9	247,6	274,2	311,8	340,6	15,2	15,5
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent. *Inventory*	33,6	33,2	9,6	10,0	232,2	222,9	275,4	266,1	51,6	66,8
Löner o. pensioner *Wages, salaries and pensions*	605,0	635.2	112,5	125.1	1 772,6	1 854,4	2 490.1	2 614,7	619,4	671,2
Övriga *Other expend.*	657,9	743,6	144,8	172,7	1 993,0	2 205,5	2 795,7	3 121,8	456,1	522,3
S:a egentliga utgifter *Total*	1 809,3	1 907,2	364,7	408,4	5 275,2	5 694,2	7 449,2	8 009,8	1 357,5	1 524,7

[1] *Government grant for tax reduction.*

na har, som framgår av tabellhuvudet, hämtats dels från räkenskapssammandragen, dels från prognosuppgifterna, i fråga om år 1957 från båda materialen. Tabellen avser att i grova drag belysa utvecklingstendensen.

Av tabellen kan bl. a. utläsas, att flertalet poster visar en från år 1955 till 1959 fortgående stegring. Emellertid finns några anmärkningsvärda undantag. Sålunda understiger enligt prognosstatistiken skatteinkomsterna år 1958 motsvarande siffra för år 1957 med omkring 370 milj. kr. Anledningen härtill är bl. a., att de nya ortsavdragen (SFS 205/57) för första gången tillämpas år 1958. I stället erhåller kommunerna från och med det året kompensation av statsmedel, s. k. »skatteersättning», vilken åren 1958 och 1959 beräknas uppgå till sammanlagt 427 resp. 442 milj. kr. Nämnda ersättning redovisas i tabellen under statsbidrag, vilket förklarar den kraftiga ökningen av dessa bidrag från år 1957 till år 1958. Nedgången i skatteinkomsterna 1957—1958 sammanhänger också med att de slutavräkningsmedel (avseende 1956) som utbetalats under 1958 blir väsentligt mindre än föregående årets slutavräkningsbelopp.

Vidare uppvisar upplåningen samt såväl uttagen från som avsättningarna till fonder synnerligen ojämna utvecklingslinjer. Den minskning av upplåningen,

Tab. 4. Primärkommunernas och landstingens fasta upplåning och bankmedel enligt prognosstatistiken den 31 december 1957, milj. kr

Fixed loans and bank deposits of local governments. Projectional data

	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Samtliga primärkommuner *All primary communes*	Landsting *County councils*
Fast upplåning *Fixed loans*					
Utestående obligationslån	—	—	1 343,0	1 343,0	6,6
Reverslån	781,8	267,9	2 398,8	3 448,5	101,1
därav hos:					
affärsbank	15,5	2,3	9,1	26,9	2,9
sparbank	176,7	77,9	210,6	465,2	13,8
försäkringsbolag	134,9	53,2	807,5	995,6	21,2
posten	242,8	76,0	471,2	790,0	21,3
jordbrukskreditkassa	2,3	0,5	0,2	3,0	—
övriga	209,6	58,0	900,2	1 167,8	41,9
Summa *Total*	781,8	267,9	3 741,8	4 791,5	107,7
Bankmedel *Bank deposits*					
Innestående i					
affärsbank	252,8	45,1	476,1	774,0	490,0
sparbank	269,6	46,3	138,3	454,2	100,4
jordbrukskreditkassa	43,8	1,4	0,5	45,7	43,3
postsparbank	0,8	0,5	0,0	1,3	—
i övrigt	0,4	—	—	0,4	3,0
Summa *Total*	567,4	93,3	614,9	1 275,6	636,7

som beräknas för vissa senare år, torde delvis sammanhänga med åtstramningen på kreditmarknaden. I siffrorna för skatteregleringsfond ingår icke transaktioner rörande den s. k. särskilda skatteregleringsfonden i anledning av fastighetsskattens omläggning.

Investeringarna i fastigheter och anläggningar beräknas bli ökade med omkring 9 % i värde från år 1957 till 1959. För löner och pensioner uppskattas motsvarande ökning bli ännu större eller nära 16 %. Under hela femårsperioden visar primärkommunernas inkomster och utgifter en ökning på 36 resp. 39 %.

Vad beträffar tillförlitligheten av prognosstatistikens uppgifter, har vid årets statistik såväl som tidigare kunnat konstateras, att dessa brukar visa sig något för låga jämfört med senare lämnade uppgifter. För år 1957 framträder detta förhållande särskilt i fråga om vissa inkomster (jfr tab. 1), medan skillnaden ej är lika stor och i några fall går i motsatt riktning beträffande utgifterna. Att prognosstatistikens siffror är lägre än de, som framkommer vid bearbetningen av räkenskapssammandragen, torde delvis bero på, att kommunerna i tider av stigande priser och löner synes benägna att i sina beräkningar underskatta kommande inkomster och utgifter. Den stora skillnaden i fråga om upplåning torde sammanhänga med att några större städer redovisat upplåning på annat sätt i de definitiva räkenskapssammandragen än i prognosuppgifterna.

I snabb- och prognosstatistiken har huvudvikten lagts på att kunna redovisa kommunernas inkomster och utgifter med fördelning efter realekonomiska grunder. Däremot har uppgifter om uppdelning på skilda förvaltningsgrenar icke infordrats i prognosstatistiken annat än i fråga om investeringarna. I efterföljande sammanställning lämnas uppgifter om kostnader för nyanläggning och underhåll av fastigheter i milj. kr för åren

1957—1959 (samtliga år enligt prognosstatistiken).

	1957	1958	1959
Förvaltningsbyggnader	70,3	66.4	62,9
Bostäder	112,2	100,4	81,9
Gator och vägar	351,5	362,6	390,5
Hamnar	79 9	62,3	59,3
Elverk	142,3	137,5	149,2
Gasverk	10.4	18,7	20,6
Hälso- och sjukvård	54,4	53,2	81,5
Vattenverk, avlopps- och reningsverk	404,1	441,0	488,7
Undervisning	292,3	330,6	355.6
Sociala ändamål	56,3	55,0	98,0
Övriga ändamål	138,9	140,7	122,3
Summa	1 712,6	1 768,4	1 910,5

Ovanstående slutsummor understiger motsvarande siffror i tab. 1, vilket beror på att utgifter för inköp av fastigheter jämte tomtmark icke ingår i sammanställningen men väl i tab. 1. Av tablån framgår bl. a. att de största investeringarna förekommer inom förvaltningsgrenarna »Vattenverk, avlopps- och reningsverk», »Gator och vägar» samt »Undervisning», vilka tillsammans svarar för över 60 % av samtliga investeringar.

I tab. 2 lämnas uppgifter enligt snabbstatistiken om kommunernas och landstingens inkomster och utgifter år 1957, för de egentliga landskommunernas vidkommande med fördelning på de särskilda länen. Av tabellen framgår bl. a., att de kyrkliga kommunernas inkomster och utgifter är små jämfört med de borgerliga primärkommunernas. Bland de senare dominerar städerna, medan köpingarna spelar en tämligen obetydlig roll.

En jämförelse av siffrorna i tab. 2 med 1956 års kommunala finansstatistik (definitiva siffror) ger bl. a. vid handen, att inkomsterna för samtliga borgerliga primärkommuner stigit med drygt 17 % mellan åren 1956 och 1957. Ökningen av utgifterna var ej så stor eller något mer än 12 %.

I tab. 3 har de viktigaste uppgifterna ur prognosstatistiken fördelats på landskommuner, köpingar och städer. Till jämförelse meddelas även uppgifter för landstingen. Av tabellen framgår bl. a., att de totala inkomst- och utgiftssummorna för landstingen utgör mindre än en femtedel av motsvarande summor för samtliga primärkommuner.

I tab. 4 lämnas vissa uppgifter rörande primärkommunernas och landstingens fasta upplåning och i bank innestående medel den 31 december 1957. Av tabellen framgår bl. a., att obligationslån endast förekommer i städer och landsting. I städerna utgör de mer än en tredjedel av den fasta upplåningen, medan de är av ringa betydelse för landstingen. Vidare kan nämnas, att mer än tre fjärdedelar av städernas och landstingens banktillgodohavanden innestår i affärsbank. Landskommuner och köpingar placerar sina bankmedel huvudsakligen i sparbank och i något mindre utsträckning i affärsbank.

Utöver vad som angives i tabellerna kan nämnas, att skatteregleringsfonderna, som för samtliga primärkommuner beräknas uppgå till 785 milj. kr. vid 1957 års slut, enligt prognosuppgifterna kan uppskattas till resp. 755 och 754 milj. kr för åren 1958 och 1959.

L. A.

Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1958

Local Taxation:
Taxable Income and Debited Tax

I efterföljande tablå lämnas preliminära uppgifter om kommunalskatteunderlaget (antal skattekronor) enligt 1958 års taxering — såväl enligt taxeringsnämndens beslut som vid tillämpning av de nya ortsavdragen — samt om den på grundval därav beslutade genomsnittliga utdebiteringen per skattekrona.

I jämförelse med föregående år har antalet skattekronor ökats med 19,3 milj. eller med 6,2 %. På landsbygden (dvs. inklusive köpingarna) var ökningen 5,9 milj., och för städerna 13,4 milj.

Tillämpningen av de nya ortsavdragen reducerade antalet skattekronor med 38,79 milj. kr, eller med 11,8 %. Landsbygden drabbades jämförelsevis hårdare än städerna, i det att reduktionen uppgick till 14,8 % på den förstnämnda mot 10,0 % i de senare. Det av staten tillskjutna skattekrontalet (SFS 205/1957) motsvarar ej exakt skillnaden mellan an-

	Landsbygden *Rural*	Städer *Towns*	Samtliga primärkommuner *All primary communes*
Antal skattekronor:			
Units of tax assessment			
A. Enligt taxeringsnämndens beslut, miljoner kr	123,51	205,86	329,37
Kr per invånare	33,62	55,35	44,55
B. Vid tillämpning av de nya ortsavdragen, miljoner kr	105,27	185,31	290,58
C. Av staten tillskjutet antal skattekronor, miljoner kr	21,76	21,92	43,68
Utdebitering per skattekrona:			
Local tax per unit			
Kommunalskatt			
Borgerlig	9,08	11,47	10,61
Kyrklig	1,02	0,63	0,77
Summa	10,10	12.10	11,38
Landstings- och tingshusmedel	4,17	2,06	2,83
Total kommunal utdebitering	14,27	14,16	14,21

talet skattekronor enligt taxeringsnämndens beslut och antalet skattekronor vid tillämpning av de nya ortsavdragen, utan är något större beroende på att hänsyn även tagits till den tidigare utgående s. k. provisoriska skatteersättningen.

Den totala kommunala utdebiteringen per skattekrona, vilken utöver kommunalskatten även innefattar landstings- och tingshusmedel, visar i jämförelse med föregående år (definitiva siffror enligt Årsbok för Sveriges kommuner 1958) en betydande uppgång. För samtliga primärkommuner utgör uppgången 53 öre (från 13,68 till 14,21 kr). Ökningen är mindre för städerna (38 öre) än på landsbygden (72 öre).

Vad kommunalskatten beträffar har medelutdebiteringen, som enligt tablån uppgår till 11,38 kr, stigit med 38 öre, under det att utdebiteringen av landstings- och tingshusmedel endast ökats med 15 öre. På landsbygden har kommunalskatten stigit med i medeltal 44 öre, medan för städerna ökningen stannar vid 26 öre. Utdebiteringen för kyrkliga ändamål visar ingen förändring för samtliga primärkommuner liksom för landsbygden. I städerna förekom dock en obetydlig ökning med 2 öre. Skatteökningen faller sålunda nästan helt på de borgerliga kommunerna, vilkas medelutdebitering för borgerliga ändamål stigit med 38 öre.

L. A.

Sammanfattning av kommunernas finanser år 1956

Local Government Finance

En kort sammanfattning av samtliga kommunala finanser år 1956 framlägges härmed i tvenne tabeller. I ett tidigare häfte av tidskriften (nr 9/1958) har preliminära siffror rörande de borgerliga primärkommunernas finanser lämnats. Dessutom har preliminära uppgifter för enbart städer resp. landsting publicerats (nr 3 och 4/1958).

I tab. 1 redogöres för samtliga kommuners inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder. Av tabellen framgår bl. a. de borgerliga primärkommunernas starka övervikt i jämförelse med övriga kategorier av kommuner. Av dessa har endast landstingen relativt taget någon större betydelse. Synnerligen obetydlig, mindre än en halv procent, är municipalsamhällenas andel av samtliga kommunala finanser. I övrigt kan utläsas av tabellen, att skatterna var den viktigaste inkomstposten med 3 856 milj. kr, varefter följde statsbidrag med 1 254 milj. kr. Bland utgifterna var lönerna den största posten med 2 534 milj. kr.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må följande framhållas. Vissa transaktioner, såsom upptagna lån, i anspråk tagna me-

Tab. 1. Samtliga kommuners finanser år 1956 *Local Government finance*

Inkomster och utgifter *Revenue and expenditure* (realekonomisk fördelning) Tillgångar *Assets* Skulder *Liabilities* Fonder *Funds*	Belopp *Amounts*		Beloppets procentuella fördelning på				
			Primärkommuner *Primary communes*		Landsting *County councils*	Municipalsamhällen *Partly self-administrated built-up areas*	Summa *Total*
	1 000 kr	%	Borgerliga *Civil*	Kyrkliga *Ecclesiastical*			
INKOMSTER *Revenue*							
Skatter *Taxes*	3 855 786,0	52,3	73,4	5,8	20,5	0,3	100
Statsbidrag *State grants*	1 253 517,8	17,0	90,4	2,2	7,1	0,3	100
Räntor *Interest*	133 502,3	1,8	70,1	7,2	22,4	0,3	100
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	648 303,6	8,8	75,9	1,4	22,5	0,2	100
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	1 087 510,2	14,8	95,0	3,7	0,7	0,6	100
Övriga *Others*	391 276,3	5,3	85,3	7,6	6,5	0,6	100
Summa *Total*	7 369 896,2	100	80,3	4,6	14,8	0,3	100
UTGIFTER *Expenditure*							
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	1 664 593,8	21,5	86,9	3,4	8,9	0,8	100
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	415 457,2	5,3	82,4	12,7	4,3	0,6	100
Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	254 198,2	3,3	77,2	3,8	18,7	0,3	100
Löner *Wages and salaries*	2 533 589,6	32,7	76,4	4,9	18,6	0,1	100
Pensioner *Pensions*	214 800,7	2,8	90,0	2,3	7,7	0,0	100
Räntor *Interest*	192 238,7	2,5	95,4	2,2	1,9	0,5	100
Övriga *Others*	2 467 198,9	31,9	82,0	4,1	13,7	0,2	100
Summa *Total*	7 742 077,1	100	81,6	4,6	13,5	0,3	100
Tillgångar vid årets slut *Assets*							
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	9 923 779,0	59,6	87,9	0,9	10,8	0,4	100
Övriga *Others*	6 734 257,3	40,4	79,8	4,5	15,4	0,3	100
Summa *Total*	16658036,3	100	84,6	2,4	12,6	0,4	100
Skulder vid årets slut *Liabilities*							
Fasta lån *Fixed loans*	4 789 298,9	74,4	95,1	2,4	2,0	0,5	100
Övriga *Liquid debt*	1 647 701,9	25,6	93,6	1,0	5,1	0,3	100
Summa *Total*	6 437 000,8	100	94,7	2,0	2,8	0,5	100
Upptagna lån *Loans raised*	773 703,6	155,0	96,9	2,1	0,3	0,7	100
Betalda lån *Loans redeemed*	274 513,6	-55,0	91,2	4,4	3,5	0,9	100
Fonder enligt kommunallagen (landstingslagen) *Funds*							
Pensionsfonder *Pension funds*	489 820,8	16,8	80,1	1,3	18,6	0,0	100
Allmänna investeringsfonder *Investment funds*	656 459,6	22,5	80,4	3,4	15,9	0,3	100
Skatteregleringsfonder *Funds for balancing of taxes*	1 073 802,0	36,9	71,6	3,9	24,4	0,1	100
Övriga fonder *Others*	692 379,2	23,8	71,1	9,7	18,9	0,3	100
Summa *Total*	2 912 461,6	100	74,9	4,7	20,2	0,2	100

Tab. 2. Samtliga kommuners inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1956

Total revenue (excl. of taxes) and expenditure of communes by purpose

Ändamål *Administrative units*	Inkomster *Revenue*		Utgifter *Expenditure*	
	1 000 kr	%	1 000 kr	%
Kyrkliga ändamål *Ecclesiastical purposes*	110 242,0	3,1	343 039,4	4,4
Allmän förvaltning *General administration*	6 921,1	0,2	159 015,2	2,0
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police*	46 922,4	1,3	221 784,9	2,9
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	282 352,5	8,0	544 278,1	7,0
Planerings- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*	368 275,7	10,5	966 362,0	12.5
Därav: Gator och vägar *Streets and parks*	178 007,2	5,1	486 905,1	6,3
Vattenverk *Water works*	155 985,6	4,4	232 529,7	3,0
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	24 449,6	0,7	193 515,6	2,5
Industriella verk o. d. *Public utilities*	910 219,3	25,9	921 135,0	11,9
Därav: Gasverk *Gas works*	174 607,0	5,0	163 722,1	2,1
Elektricitetsverk *Electricity works*	514 608,9	14,6	466 565,2	6,0
Hamn *Harbours*	122 458,9	3,5	137 202,9	1,8
Kommunikationsföretag *Transport*	84 011,6	2,4	127 634,2	1,6
Hälso- och sjukvård *Public health*	337 708,8	9,6	1 322 740,7	17,1
Allmän hygien *Sanitary service*	79 891,4	2,3	144 656,7	1,9
Därav: Renhållningsverk *Sanitary works*	49 736,4	1,4	75 552,0	1,0
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	834 636,3	23,8	1 712 515,4	22,1
Därav: Folkskola *Primary schools*	692 414,1	19,7	1 274 151,1	16,4
Annan undervisning *Other*	142 222,2	4,1	438 364,3	5,7
Socialvård *Social services*	245 047,0	7,0	910 961,9	11,8
Därav: Fattigvård *Public assistance*	167 865,8	4.8	405 320,4	5,2
Barnavård *Child welfare*	51 496,9	1,5	147 126,1	1,9
Folkpensionering *National pensions*	39,1	0,0	248 567,5	3,2
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*	55 156,6	1,6	203 688,3	2,6
Därav: Brandförsvar *Fire precaution*	12 663,0	0,4	98 126,5	1,3
Finansförvaltning *Financial administration*	236 737,1	6,7	291 899,5	3,8
Summa *Total*	3 514 110,2	100	7 742 077,1	100

del ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån har ej medräknats bland inkomsterna. Ej heller har amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån medtagits bland utgifterna. Vidare ingår ej interna transaktioner o. d. bland kommunernas inkomster och utgifter. Vissa dubbelräkningar i form av ersättningar från kommunerna till andra kommuner eller mellan kommuner och landsting förekommer dock. Storleken av dessa ersättningar kan ej angivas, men vissa mer betydande av dessa redovisas i det statistiska primärmaterialet, nämligen ersättningar olika kommuner emellan för lämnad fattigvård och barnavård. Dessa uppgick år 1956 till resp. 6,8 och 3,9 milj. kr. Vidare uppgick landstingens ersättningar till kommuner för samma ändamål till resp. 2,9 och 1,1 milj. kr. I förhållande till de totala kommunala utgifterna är dessa ersättningar obetydliga.

Tab. 1 innehåller även uppgifter om kommunernas tillgångar och skulder samt fonder enligt kommunal- resp. landstingslagen. De borgerliga primärkommunernas övervikt över andra typer av kommuner framträder här utom i fråga om fonderna väl så starkt som beträffande inkomsterna och utgifterna. Av fonderna utgör skatteregleringsfonderna den största gruppen. En an-

märkningsvärt stor del av dessa fonder, eller nära en fjärdedel, faller på landstingen. De s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning (SFS 154/1954) har ej inräknats här utan bland »Övriga» fonder.

En sammanställning av samtliga kommunala inkomster (utom skatter) och utgifter för olika verksamhetsområden lämnas i tab. 2. Av tabellen framgår bl. a., att undervisnings- och bildningsverksamhet är den mest betydande förvaltningsgrenen vad utgifterna beträffar, medan bland inkomsterna industriella verk o. d. svarar för den största andelen, ehuru nära följd av undervisnings- och bildningsverksamhet. Bland övriga mera kostnadskrävande förvaltningsgrenar kan nämnas hälso- och sjukvård, planerings- och anläggningsverksamhet samt socialvård. Särskilt må här framhållas hälso- och sjukvården, som är landstingens viktigaste verksamhetsområde. Den är — med undantag av kyrkliga ändamål — den enda förvaltningsgren, för vilken de borgerliga primärkommunerna icke är den mest betydande gruppen.

L. A.

Inkomstfördelningen år 1957

Preliminär redogörelse

The Income Distribution

Preliminary Data

Liksom för närmast föregående år har uppgifter till inkomststatistiken även för år 1957 (taxeringsåret 1958) erhållits genom en urvalsundersökning. Uppgifterna, som jämlikt kungl. kungörelsen om uppgifter till den årliga inkomststatistiken den 21 december 1951 (nr 832) med ändringar den 4 oktober 1957 (nr 559) och 21 mars 1958 (nr 119) införskaffats genom länsstyrelsernas och taxeringsnämndsordförandenas försorg, avser endast *fysiska* personer och omfattar utom inkomstbelopp och yrkesbeteckningar bl. a. även födelsenummer, födelsetid och civilstånd. Närmare redogörelse för undersökningsmetoden lämnas i publikationen Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1957.

Enligt föreskrifterna skall uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 och 25 dagen i månaden. Vidare skall båda makarna i ett äktenskap medtagas, även om endast endera av dem är född på sådan dag, i fall båda haft inkomst under redogörelseåret. Slutligen skall uppgifter insamlas för *alla* personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft inkomst uppgående till minst 30 000 kr.

Inkomstuppgifterna avser den sammanräknade nettoinkomsten eller summan av enligt förordningen om statlig inkomstskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor (jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet samt kapital), sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. De största individuella årsinkomsterna härrör ofta från mer än en förvärvskälla, t. ex. både tjänst och kapital.

Yrkesbeteckningarna avser 9 huvudgrupper av näringsgrenar, nämligen jordbruk med binäringar, byggnadsverksamhet, industri och hantverk i övrigt, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst, fria yrken, husligt arbete och övriga.

Inom varje näringsgren är inkomsttagarna uppdelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma med undantag för huvudgrupperna allmän förvaltningstjänst och husligt arbete, i vilka företagare icke förekommer. Statistiken upptar alltså inalles 25 grupper. Såsom anställda räknas såväl arbetare som tjänstemän (även i chefsställning, såsom disponenter, verkställande direktörer m. fl.), medan till icke yrkesverksamma hänföres f. d. yrkesutövare, pensionärer, rentierer o. d.

Genom uppgifterna om födelsetid och födelsenummer erhålles uppgifter om ålder och kön (udda födelsenummer avser man, jämnt kvinna). Då dessutom uppgifter inhämtas om civilstånd, kan sammanställningar ske mellan å ena sidan inkomstuppgifterna och å andra sidan uppgifterna om *ålder* samt *kön* och *civilstånd*.

Inkomstklasser, kr	Antal inkomsttagare				I % av hela antalet inkomsttagare	
	Landsbygd	Städer	Hela riket[1]		Hela riket	
			År 1957	År 1956	År 1957	År 1956
— 2 000	182 150	175 610	357 790	381 090	8,9	9,7
2 000— 3 000	235 890	179 370	415 280	385 040	10,4	9,8
3 000— 4 000	164 370	155 060	319 430	320 830	8,0	8,1
4 000— 5 000	140 330	123 780	264 120	271 380	6,6	6,9
5 000— 6 000	126 820	114 060	2 0 880	249 920	6,0	6,3
6 000— 7 000	118 690	115 040	233 740	245 550	5,8	6,2
7 000— 8 000	120 910	123 460	244 370	262 480	6,1	6,6
8 000— 9 000	123 740	127 070	250 840	263 410	6,3	6,7
9 000—10 000	122 290	128 570	250 880	267 360	6,3	6 8
10 000—12 000	217 160	265 670	482 970	560 900	12,0	12.7
12 000—15 000	177 240	305 490	482 850	416 880	12,0	10.6
15 000—20 000	86 000	192 660	278 750	226 720	6,9	5.7
20 000—30 000	36 540	92 880	129 530	107 390	3,2	2.7
30 000—50 000	8 026	34 841	42 969	35 663	1,1	0,9
50 000—	2 902	12 995	15 910	13 717	0,4	0,3
Summa	1 863 058	2 146 556	4 010 309	3 948 330	100	100

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet

Primärmaterialets beskaffenhet. Vissa brister föreligger beträffande primärmaterialet. Vid granskning av materialet har befunnits, att antalet personer födda den 5 resp. 25 understiger antalet födda den 15 med 1,6 resp. 0,9 %. Uppgifterna för dem, som är födda den 15, skall användas även för det s. k. befolkningsregistret, och därför skulle för dessa i motsats mot för de övriga lämnas uppgifter även om namn. Dessa uppgifter kan fördenskull möjligen ha synts uppgiftslämnarna viktigare och av den anledningen blivit fullständigare redovisade. Liknande skillnader har konstaterats även de föregående åren. Vad beträffar inkomsttagarna med minst 30 000 kr inkomst torde även vissa brister förefinnas. Visserligen har ämbetsverket i så stor utsträckning, som den knappa tiden för materialets bearbetning medgivit, sökt komplettera statistiken i detta avseende, men likväl kvarstår en viss ofullständighet.

Undersökningens siffror har, utom för de helt undersökta högsta inkomstklasserna, uppräknats till totalsiffror.

I fråga om det totala inkomstbeloppet kan jämförelse göras med inkomstlängdens A-längd. För centralbyrån nu tillgängliga uppgifter är i viss mån preliminära. Den sammanräknade nettoinkomsten uppgår enligt längden till 36 514,5 milj. kr och enligt inkomststatistiken till 35 373,6 milj. kr. Den sistnämnda summan understiger den förra med 1 140,9 milj. kr eller 3,1 % mot 2,9 % föregående år. En del av denna skillnad kommer på dödsbon, familjestiftelser och eftertaxeringar, vilka ingår i taxeringsstatistikens uppgifter men icke i inkomststatistikens. De eftertaxerade beloppen brukar i allmänhet relativt sett vara obetydliga. Dödsbon och familjestiftelser torde betyda mera, men uppgift om dessas storlek saknas. Om man med ledning av vissa beräkningar antar, att dödsbon, familjestiftelser och eftertaxeringar inbegriper omkring 1 % av inkomstbeloppet, skulle för inkomståret 1957 2,1 % av den sammanräknade nettoinkomsten enligt taxeringsstatistiken eller omkring 760 milj. kr utgöra bristen i inkomststatistiken. Detta antagande är emellertid alltför osäkert för att läggas till grund för en korrigering med hänsyn till bristerna i materialet. Det kan dock påpekas, att skillnaden mellan taxeringsstatistikens och inkomststatistikens inkomstuppgifter år 1957 är den näst minsta, sedan omläggningen av inkomststatistiken ägde rum. Den minsta differensen, 2,9 %, förekom år 1956.

Förutom dessa brister hos primärmaterialet bör observeras, att uppräkningen av undersökningens siffror i många fall grundar sig på ganska små tal. De i tabellerna framlagda uppgifterna bör där-

Inkomstklasser, kr	Summa inkomster (1 000 kr) År 1957	År 1956	I % av totalsumman År 1957	År 1956
— 2 000	462 370	507 415	1,3	1,5
2 000— 3 000	1 020 731	956 002	2,9	2,9
3 000— 4 000	1 109 771	1 130 874	3,1	3,4
4 000— 5 000	1 184 619	1 206 752	3,3	3,6
5 000— 6 000	1 320 796	1 370 739	3,7	4,1
6 000— 7 000	1 518 491	1 595 058	4,3	4,8
7 000— 8 000	1 831 046	1 966 722	5,2	5,9
8 000— 9 000	2 129 601	2 236 671	6,0	6,7
9 000—10 000	2 382 580	2 538 416	6,7	7,6
10 000—12 000	5 299 478	5 481 982	15,0	16,4
12 000—15 000	6 425 937	5 526 957	18,2	16,6
15 000—20 000	4 725 094	3 840 047	13,4	11,5
20 000—30 000	3 067 770	2 545 887	8,7	7,6
30 000—50 000	1 592 899	1 320 329	4,5	4,0
50 000—	1 302 431	1 124 987	3,7	3,4
Summa	35 373 614	33 348 838	100	100

för användas med försiktighet, särskilt i de fall då talen är låga.

Undersökningsresultatet. I tab. 1 lämnas uppgifter för hela riket (inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet) om antalet inkomsttagare inom olika inkomstklasser för samtliga 25 närings- och yrkesgrupper.

Hur antalet inkomsttagare inom olika inkomstklasser fördelar sig på landsbygd och städer framgår av sammanställningen på sid. 721, varvid som jämförelse uppgifter även lämnas för hela riket år 1956.

Hela antalet inkomsttagare uppgick till 4 010 309, varav för landsbygden 1 863 058 och för städerna 2 146 556. Motsvarande tal var enligt 1956 års statistik 3 948 330, 1 841 113 och 2 106 521. För riket iakttages en ökning med 61 979 eller 1,6 %. Ökningen är större för städerna med 40 035 eller 1,9 % än för landsbygden med 21 945 eller 1,2 %. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare år 1957 för riket 54,2, för landsbygden 50,7 och för städerna 57,7 %.

Inkomstklasserna under 12 000 kr har, med undantag för klassen 2 000—3 000 kr, minskats jämfört med föregående år, under det att de högre inkomstklasserna har ökats, framför allt inkomstklasserna mellan 12 000 och 20 000 kr. Av hela antalet inkomsttagare hade något under 40 % inkomster under 6 000, drygt 48 % 6 000—15 000 och nära 12 % över 15 000 kr. Endast något under 5 % hade inkomster på 20 000 kr eller däröver.

I ovanstående sammanställning redovisas fördelningen av hela inkomstsumman på olika inkomstklasser. Liksom i fråga om antalet inkomsttagare har även inkomstsummorna i inkomstklasserna under 12 000 kronor med ovannämnda undantag minskats, medan inkomstsummorna i de högre klasserna ökats. Den procentuella fördelningen av den totala

Näringsgren	Antal inkomsttagare År 1957	År 1956	I % av hela antalet inkomsttagare År 1957	År 1956
Jordbruk med binäringar	635 342	645 888	15,8	16,4
Byggnadsverksamhet	283 401	277 515	7,1	7,0
Industri o. hantverk i övrigt	1 196 575	1 181 620	29,8	29,9
Samfärdsel	327 907	322 200	8,2	8,2
Handel	664 713	648 145	16,6	16,4
Allmän förvaltningstjänst	469 601	440 784	11,7	11,2
Fria yrken	50 641	50 714	1,3	1,3
Husligt arbete	94 615	100 030	2,3	2,5
I övrigt	287 514	281 434	7,2	7,1
Summa	4 010 309	3 948 330	100	100

inkomsten är emellertid en helt annan än fördelningen av inkomsttagarna. Av inkomstsumman kommer nämligen 14,3 % på inkomster under 6 000 kr, 55,4 % på inkomster mellan 6 000 och 15 000 och 30,3 % på inkomster över 15 000 kr. På inkomsttagare över 20 000 kr kom nära 17 % av inkomstsumman.

Fördelningen av inkomsttagarna efter näringsgren framgår av sammanställningen nederst på föregående sida.

Beträffande fördelningen av inkomsttagarna efter näringsgren iakttages en ökning jämfört med år 1956 för byggnadsverksamhet, industri och hantverk i övrigt, samfärdsel samt handel och allmän förvaltningstjänst men en minskning för jordbruk med binäringar, fria yrken och husligt arbete.

Efter yrkesställning fördelar sig inkomsttagarna som efterföljande sammanställning visar. I jämförelse med föregående år har företagarna minskats både numerärt och procentuellt, de anställda har ökats till antalet men utgör dock ungefär samma procentuella andel, och de icke yrkesverksamma har ökats såväl till antalet som procentuellt.

Yrkesställning	Antal inkomsttagare		I % av hela antalet inkomsttagare	
	År 1957	År 1956	År 1957	År 1956
Företagare	510 729	518 145	12,7	13,1
Anställda	2 934 747	2 892 358	73,2	73,3
Icke yrkesverksamma	564 833	537 827	14,1	13,6
Summa	4 010 309	3 948 330	100	100

I efterföljande sammanställning lämnas uppgifter om den totala inkomstsumman inom olika närings- och yrkesgrupper. Det totala inkomstbeloppet för gruppen industri och hantverk i övrigt var betydligt högre än för de andra grupperna, vilket förhållande var särskilt framträdande bland de anställda. Bland företagarna låg gruppen jordbruk med binäringar främst. Vad angår de olika kategorierna efter yrkesställning, dominerade de anställda med drygt 78 % av den totala inkomstsumman.

Yrkesgrupper	Summa inkomster, milj. kr				
	Företagare	Anställda	Icke yrkesverksamma	Totalsumma 1957	1956
Hela riket					
Jordbruk och binäringar	2 300	1 585	292	4 177	4 254
Byggnadsverksamhet	293	2 735	68	3 096	2 905
Industri och hantverk i övrigt	741	10 493	315	11 549	10 906
Samfärdsel	324	2 805	293	3 422	3 168
Handel	1 245	4 587	182	6 014	5 627
Allmän förvaltningstjänst	.	4 760	433	5 193	4 642
Fria yrken	285	306	15	606	570
Husligt arbete	.	256	45	301	318
Övriga	24	71	921	1 016	959
Totalsumma 1957	5 212	27 598	2 564	35 374	.
» 1956	5 127	25 826	2 396	.	33 349

Medelinkomsten uppgick år 1957 till 8 821 mot 8 446 år 1956. Företagarnas inkomster var högre än de anställdas. Medelinkomsten inom de skilda närings- och yrkesgrupperna framgår av sammanställningen överst på nästa sida. Bland företagarna låg de inom fria yrken, handel, samfärdsel och byggnadsverksamhet högst. Av de anställda uppvisar grupperna byggnadsverksamhet, allmän förvaltningstjänst och samfärdsel de högsta medelinkomsterna. Utöver vad som framgår av sammanställningen kan nämnas, att de icke yrkesverksamma hade en medelinkomst år 1957 på 4 538 mot 4 456 år 1956. Nämnda medel-

Näringsgren	Företagare		Anställda		Samtliga	
	År 1957 kr	År 1956 kr	År 1957 kr	År 1956 kr	År 1957 kr	År 1956 kr
Jordbruk med binäringar	8 028	8 103	6 003	5 853	6 574	6 586
Byggnadsverksamhet	12 907	12 099	11 235	10 738	10 924	10 468
Industri och hantverk i övrigt	11 132	10 678	9 876	9 403	9 652	9 229
Samfärdsel	13 105	12 417	10 648	9 949	10 437	9 833
Handel	13 676	12 930	8 407	8 073	9 047	8 681
Allmän förvaltningstjänst	.	.	11 207	10 640	11 058	10 531
Fria yrken	18 834	16 902	9 365	9 123	11 961	11 245
Husligt arbete	.	.	3 296	3 287	3 183	3 183
Övriga	5 874	4 671	3 464	3 701	3 533	3 408
Samtliga	10 205	9 894	9 404	8 929	8 821	8 446
Därav landsbygden	8 792	8 690	8 067	7 704	7 609	7 381
» städerna	14 273	13 425	10 366	9 815	9 869	9 375

Åldersgrupper	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Inkomstmedeltal, kr
0—16	0,3	0,1	3 361
16—20	6,5	3,3	4 450
20—25	8,5	6,4	6 686
25—30	8,6	8,8	9 027
30—35	9,0	10,3	10 053
35—40	9,9	12,1	10 733
40—50	19,3	23,4	10 744
50—67	24,8	27,2	9 676
67—	13,1	8,4	5 614
Summa	100	100	8 821

inkomst var betydligt lägre på landsbygden, 3 626, än i städerna, 5 280.

I tab. 2 lämnas bl. a. redogörelse för inkomsttagarnas fördelning på åldersgrupper och inkomstklasser i hela riket. I den lägsta åldersgruppen återfinnes vad beträffar hela riket flertalet inkomsttagare i inkomstklasserna under 3 000 kr, i den näst lägsta liksom i den högsta gruppen tillhör det övervägande antalet inkomstklasserna under 5 000 kr. Inkomsttagarna i övriga åldersgrupper är mera koncentrerade till de medelhöga eller högre inkomstklasserna. Den procentuella fördelningen för hela riket av inkomsttagarna och deras inkomster på olika åldersgrupper samt inkomstmedeltalen för dessa framgår av ovanstående sammanställning.

Åldersgrupperna upp till 25 år samt 67 år och däröver uppvisar högre procentuell andel av antalet inkomsttagare än av inkomstsumman, medan i fråga om övriga grupper procenttalet för inkomstsumman är högre än procenttalet för antalet inkomsttagare. Inkomstmedeltalet stiger t. o. m. åldersgruppen 40—50 år och sjunker sedan.

Tab. 2 innehåller även fördelning för hela riket av inkomsttagarna efter ålder, inkomst- och yrkesställning. För företagarna utgör antalet inkomsttagare i åldrarna över 40 år 79 % och inkomstsumman i samma åldrar 78 %, medan för de anställda motsvarande procenttal är 46 och 52. Vad angår de icke yrkesverksamma är givetvis de två högsta åldersgrupperna de helt dominerande. Utöver vad som redovisas i tabellerna må nämnas, att för både företagarna och de anställda har inkomstmedeltalet sitt största värde i åldersgruppen 40—50 år. De icke yrkesverksamma uppvisar de högsta inkomstmedeltalen i den lägsta och de två högsta åldersgrupperna.

I tab. 3 redovisas antalet inkomsttagare med fördelning efter kön och civilstånd, inkomstklasser samt yrkesställning för hela riket, och i följande sammanställning meddelas den procentuella fördelningen av antalet inkomsttagare och det totala inkomstbeloppet på olika kön och civilstånd ävensom inkomstmedeltalet för dessa.

Kön och civilstånd	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr
Ogifta män	17,8	15,1	7 450
» kvinnor	13,6	9,4	6 086
Gifta män	41,3	58,8	12 570
» kvinnor	17,1	9,1	4 690
Förut gifta män	3,7	3,4	8 198
» » kvinnor	6,5	4,2	5 745
Samtliga	100	100	8 821

De gifta männen utgjorde närmare 41 % av inkomsttagarna men hade 59 %

(forts. sid. 727)

Tab. 1. Antal inkomsttagare inom olika yrkesgrupper, fördelade efter inkomstens storlek, hela riket, år 1957

Income earners, by industry and size of income: Total

Närings- och yrkesgrupper[1]	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare	
	-2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1957	1956
FÖRETAGARE										
Employers										
Jordbruk m. binär. .	10 850	22 280	55 170	55 920	67 260	67 110	7 476	418	286 484	294 220
Byggnadsverksamhet	360	610	1 680	3 150	5 090	8 880	2 586	376	22 732	22 414
Ind. o. hantv. i övr. .	3 580	3 700	8 670	8 930	13 300	21 600	6 049	783	66 612	68 417
Samfärdsel	290	380	1 440	2 720	5 570	11 310	3 028	194	24 732	24 179
Handel	3 990	3 980	8 670	10 210	15 800	32 780	13 654	1 919	91 003	90 474
Fria yrken	1 560	960	1 980	1 500	1 590	2 640	3 574	1 308	15 112	15 105
I övrigt	1 360	710	730	390	310	350	173	31	4 054	3 336
Summa	21 990	32 620	78 340	82 820	108 720	144 670	36 540	5 029	510 729	518 145
ANSTÄLLDA										
Employees										
Jordbruk m. binär. .	31 030	34 760	58 800	44 670	58 730	34 660	1 324	84	264 058	273 779
Byggnadsverksamhet	6 590	7 390	17 870	21 420	47 630	129 620	12 540	385	243 445	239 716
Ind. o. hantv. i övr. .	58 400	49 010	109 200	122 570	225 970	460 090	33 744	3 457	1 062 441	1 051 173
Samfärdsel	8 990	8 400	19 900	21 550	55 050	139 980	9 195	365	263 430	260 646
Handel	61 260	46 640	89 960	81 050	113 100	125 430	25 098	3 112	545 650	530 524
Allm. förv.-tjänst ...	33 430	21 610	43 020	37 650	78 350	164 840	43 525	2 298	424 723	398 239
Fria yrken	3 600	3 020	5 050	4 330	6 170	7 580	2 699	258	32 707	32 232
Husligt arbete	19 330	21 910	25 550	7 350	2 830	770	44	7	77 791	84 347
I övrigt	9 200	3 850	3 400	1 540	1 190	1 140	166	16	20 502	21 702
Summa	231 830	196 590	372 750	342 130	589 020	1 064 110	128 335	9 982	2 934 747	2 892 358
ICKE YRKESVERKSAMMA										
Persons not in the labour force										
Jordbruk m. binär. .	13 050	36 190	24 420	5 950	3 200	1 750	226	14	84 800	77 889
Byggnadsverksamhet	2 080	6 830	5 050	1 640	1 090	440	87	7	17 224	15 385
Ind. o. hantv. i övr. .	6 150	22 910	21 540	6 840	5 500	3 700	754	128	67 522	62 030
Samfärdsel	1 550	3 500	6 150	7 910	13 660	6 720	301	14	39 745	37 375
Handel	2 710	6 720	7 120	3 920	3 210	3 240	1 004	136	28 060	27 147
Allm. förv.-tjänst ...	1 390	3 100	5 800	6 300	12 660	12 620	2 880	128	44 878	42 545
Fria yrken	290	780	860	380	200	250	59	3	2 822	3 377
Husligt arbete	2 770	10 170	3 190	550	90	50	4	—	16 824	15 683
I övrigt	73 980	95 870	58 330	16 180	8 800	7 020	2 309	469	262 958	256 396
Summa	103 970	186 070	132 460	49 670	48 350	35 790	7 624	899	564 833	537 827
SAMTLIGA										
Total										
Jordbruk m. binär. .	54 930	93 230	138 390	106 540	129 190	103 520	9 026	516	635 342	645 888
Byggnadsverksamhet	9 030	14 830	24 600	26 210	53 810	138 940	15 213	768	283 401	277 515
Ind. o. hantv. i övr. .	68 130	75 620	139 410	138 340	244 770	485 390	40 547	4 368	1 196 575	1 181 620
Samfärdsel	10 830	12 280	27 490	32 180	74 020	158 010	12 524	573	327 907	322 200
Handel	67 960	57 340	105 750	95 180	132 110	161 450	39 756	5 167	664 713	648 145
Allm. förv.-tjänst ...	34 820	24 710	48 820	43 950	91 010	177 460	46 405	2 426	469 601	440 784
Fria yrken	5 450	4 760	7 890	6 210	7 960	10 470	6 332	1 569	50 641	50 714
Husligt arbete	22 100	32 080	28 740	7 900	2 920	820	48	7	94 615	100 030
I övrigt	84 540	100 430	62 460	18 110	10 300	8 510	2 648	516	287 514	281 434
Totalsumma år 1957	357 790	415 280	583 550	474 620	746 090	1 244 570	172 499	15 910	4 010 309	
» » 1956	381 090	385 040	592 210	495 470	793 250	1 144 500	143 053	13 717		3 948 330

[1] *Translation of text, see Table 5.*

Tab. 2. Inkomsttagarna fördelade efter åldersgrupper, inkomstklasser och yrkesställning, hela riket, år 1957

Income earners, by age, size of income and occupational status

Åldersgrupper	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000-3 000	3 000-5 000	5 000-7 000	7 000-10 000	10 000-20 000	20 000-50 000	50 000-	
Företagare									
0—16	40	90	80	60	10	50	35	2	367
16—20	270	290	670	340	240	200	19	—	2 029
20—25	370	540	1 060	1 020	1 130	1 110	101	7	5 338
25—30	670	770	2 000	2 790	4 330	4 820	662	40	16 082
30—35	1 070	970	3 040	4 790	8 100	12 610	2 450	161	33 191
35—40	1 940	1 500	4 330	6 730	11 910	19 450	4 684	427	50 971
40—50	4 520	4 640	13 450	19 140	29 480	47 990	12 397	1 565	133 182
50—67	10 640	14 670	35 270	35 630	43 260	49 970	13 403	2 246	205 089
67—	2 470	9 150	18 440	12 320	10 260	8 470	2 789	581	64 480
Summa	21 990	32 620	78 340	82 820	108 720	144 670	36 540	5 029	510 729
Anställda									
0—16	3 610	3 490	1 880	230	30	100	22	2	9 364
16—20	26 550	44 530	92 110	55 720	27 270	4 210	27	8	250 425
20—25	22 750	28 750	58 130	67 940	95 720	53 990	571	10	327 861
25—30	23 200	14 440	29 190	33 240	83 460	135 070	4 937	77	323 614
30—35	26 920	14 040	25 420	26 870	65 460	151 700	13 663	312	324 385
35—40	27 180	14 770	28 140	27 670	58 410	161 440	22 233	915	340 758
40—50	51 400	30 100	54 720	52 160	109 390	276 330	41 892	3 107	619 099
50—67	46 880	37 180	67 300	67 040	135 720	264 040	41 551	4 753	664 464
67—	3 340	9 290	15 860	11 260	13 560	17 230	3 439	798	74 777
Summa	231 830	196 590	372 750	342 130	589 020	1 064 110	128335	9 982	2 934 747
Icke yrkesverksamma									
0—16	900	1 140	630	240	190	270	64	17	3 451
16—20	1 690	2 130	1 650	510	270	170	38	15	6 473
20—25	1 640	1 770	1 330	590	530	260	42	23	6 185
25—30	1 240	1 390	720	290	290	290	65	8	4 293
30—35	1 910	1 520	590	320	330	420	152	9	5 251
35—40	3 020	1 890	1 120	430	250	450	58	18	7 236
40—50	7 380	5 840	3 400	1 040	940	1 090	155	50	19 895
50—67	29 550	33 380	25 430	12 450	12 760	9 360	1 746	203	124 879
67—	56 640	137 010	97 590	33 800	32 790	23 480	5 304	556	387 170
Summa	103 970	186 070	132 460	49 670	48 350	35 790	7 624	899	564 833
Samtliga									
0—16	4 550	4 720	2 590	530	230	420	121	21	13 182
16—20	28 510	46 950	94 430	56 570	27 780	4 580	84	23	258 927
20—25	24 760	31 060	60 520	69 550	97 380	55 360	714	40	339 384
25—30	25 110	16 600	31 910	36 320	88 080	140 180	5 664	125	343 989
30—35	29 900	16 530	29 050	31 980	73 890	164 730	16 265	482	362 827
35—40	32 140	18 160	33 590	34 830	70 570	181 340	26 975	1 360	398 965
40—50	63 300	40 580	71 570	72 340	139 810	325 410	54 444	4 722	772 176
50—67	87 070	85 230	128 009	115 120	191 740	323 370	56 700	7 202	994 432
67—	62 450	155 450	131 890	57 380	56 610	49 180	11 532	1 935	526 427
Summa	357 790	415 280	583 550	474 620	746 090	1 244 570	172499	15 910	4010 309

Tab. 3. Inkomsttagarna fördelade efter kön och civilstånd, inkomstklasser samt yrkesställning, hela riket, år 1957

Income earners, by sex, marital status, size of income and occupational status

Kön och civilstånd Ogifta *Single* Gifta *Married* Förut g. *Wid. or div.*	Inkomstklasser, kr								Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
Företagare									
Ogifta män	3 160	8 380	16 140	14 210	13 950	11 430	1 757	143	69 170
» kvinnor	2 490	4 260	6 440	3 790	2 500	2 550	590	59	22 679
Gifta män	4 980	10 260	40 550	54 360	82 090	119 370	30 636	4 379	346 625
» kvinnor	9 630	3 390	5 440	3 630	4 060	5 330	1 738	138	33 356
Förut gifta män	430	2 850	5 040	3 520	3 540	3 340	928	193	19 841
» » kvinnor	1 300	3 480	4 730	3 310	2 580	2 650	891	117	19 058
Summa	21 990	32 620	78 340	82 820	108 720	144 670	36 540	5 029	510 729
Anställda									
Ogifta män	27 400	54 780	113 130	97 670	143 510	163 700	6 724	280	607 194
» kvinnor	33 880	57 350	101 920	85 320	105 980	60 720	3 501	51	448 722
Gifta män	8 510	11 980	35 220	56 350	205 620	735 490	109 225	9 068	1 171 463
» kvinnor	156 700	60 750	97 180	76 740	90 770	55 100	3 727	99	541 066
Förut gifta män	1 100	3 140	7 580	7 850	15 470	32 560	3 332	375	71 407
» » kvinnor	4 240	8 590	17 720	18 200	27 670	16 540	1 826	109	94 895
Summa	231 830	196 590	372 750	342 130	589 020	1 064 110	128 335	9 982	2 934 747
Icke yrkesverksamma									
Ogifta män	4 240	19 070	8 990	2 280	2 390	1 730	420	69	39 189
» kvinnor	5 390	31 550	18 980	6 120	8 200	4 750	557	60	75 607
Gifta män	14 320	26 350	36 440	17 080	20 580	17 550	3 872	337	136 529
» kvinnor	70 010	25 610	7 540	3 460	3 080	2 310	544	111	112 665
Förut gifta män	1 930	23 580	14 800	4 820	6 090	3 300	624	69	55 213
» » kvinnor	8 080	59 910	45 710	15 910	8 010	6 150	1 607	253	145 630
Summa	103 970	186 070	132 460	49 670	48 350	35 790	7 624	899	564 833
Samtliga									
Ogifta män	34 800	82 230	138 260	114 160	159 850	176 860	8 901	492	715 553
» kvinnor	41 760	93 160	127 340	95 230	116 680	68 020	4 648	170	547 008
Gifta män	27 810	48 590	112 210	127 790	308 290	872 410	143 733	13 784	1 654 617
» kvinnor	236 340	89 750	110 160	83 830	97 910	62 740	6 009	348	687 087
Förut gifta män	3 460	29 570	27 420	16 190	25 100	39 200	4 884	637	146 461
» » kvinnor	13 620	71 980	68 160	37 420	38 260	25 340	4 324	479	259 583
Summa	357 790	415 280	583 550	474 620	746 090	1 244 570	172 499	15 910	4 010 309

(forts. från s. 724)

Inkomstklasser, kr	Antal äktenskap		Summa inkomster (1 000 kr)			
			Männen	Hustrurna	Makarna tillsamman	
	1957	1956	1957	1957	1957	1956
— 2 000	569	310	539	378	917	514
2 000— 3 000	2 331	3 226	3 311	2 824	6 135	8 808
3 000— 5 000	34 347	31 773	79 888	61 069	140 957	129 974
5 000— 7 000	29 168	27 724	113 525	60 005	173 530	165 549
7 000—10 000	55 661	58 978	356 984	125 118	482 102	511 143
10 000—20 000	356 620	362 606	4 035 774	1 309 451	5 345 225	5 345 132
20 000—50 000	144 847	111 791	2 620 101	1 127 725	3 747 826	2 888 457
50 000—	8 307	6 918	544 250	119 502	663 752	559 808
Summa	631 850	603 326	7 754 372	2 806 072	10 560 444	9 609 385

Tab. 4. Samtaxerade äkta makar fördelade efter inkomstklasser år 1957

Income-earning married couples, jointly assessed, by size of income

Mannens inkomst, kr *Income of husband*	Hustruns inkomst, kr *Income of wife*								Summa män
	-2 000	2 000-3 000	3 000-5 000	5 000-7 000	7 000-10 000	10 000-20 000	20 000-50 000	50 000-	
Hela riket									
— 2 000	10 015	2 520	2 259	1 979	2 491	2 446	279	16	22 005
2 000— 3 000	11 585	9 699	2 516	1 862	1 704	1 327	105	4	28 802
3 000— 5 000	14 694	7 011	4 315	2 773	2 957	2 043	143	4	33 940
5 000— 7 000	15 999	4 952	5 696	4 216	4 359	2 699	109	10	38 040
7 000—10 000	42 651	13 527	17 026	14 046	15 142	5 779	196	15	108 382
10 000—20 000	116 292	40 783	62 181	46 505	55 255	28 085	894	45	350 040
20 000—50 000	17 091	4 390	6 016	3 870	4 481	7 757	1 906	122	45 635
50 000—	1 929	526	672	387	374	662	389	69	5 008
Summa hustrur	230 256	83 408	100 681	75 638	86 763	50 798	4 021	285	631 850

Tab. 5. Samtaxerade äkta makar fördelade efter vardera makens näringsgren år 1957

Income-earning married couples, jointly assessed, by groups of industry

Mannens näringsgren	Hustruns näringsgren									Summa män
	Jordbruk m. binär. *Agriculture, forestry, fishing*	Byggnadsverks. *Construction*	Ind. o. hantv. i övr. *Mining, manufacturing*	Samfärdsel *Transport and communications*	Handel *Commerce*	Allm. förv.-tjänst *General administration*	Fria yrken *Professions*	Husligt arbete *Domestic service*	I övrigt *Others*	
Hela riket										
Jordbruk m. binär.	20 189	216	4 958	1 524	3 847	6 900	261	1 683	14 895	54 473
Byggnadsverksamhet	3 524	3 284	16 971	2 993	18 269	13 005	770	2 003	9 914	70 733
Ind. o. hantv. i övr.	6 490	2 386	96 823	9 105	65 168	36 346	2 862	5 371	31 930	256 481
Samfärdsel	2 193	780	13 125	9 071	22 691	12 192	790	1 463	12 024	74 329
Handel	1 172	720	11 494	3 798	39 970	14 052	1 358	908	13 272	86 744
Allm. förv.-tjänst	833	541	7 204	2 656	14 363	31 779	1 299	766	11 468	70 909
Fria yrken	81	35	873	279	1 859	2 206	1 626	91	1 616	8 666
Husligt arbete	26	—	63	22	37	54	—	96	59	357
I övrigt	103	33	729	177	1 338	963	75	105	5 635	9 158
Summa hustrur	34 611	7 995	152 240	29 625	167 542	117497	9 041	12 486	100813	631 850

av inkomsterna. De gifta kvinnornas andel uppgick till 17 % men av den totala inkomsten till endast omkring 9 %. Den högsta medelinkomsten uppvisar de gifta männen, varefter kommer förut gifta män och ogifta män. Bland kvinnorna har ogifta kvinnor de största inkomsterna. De förut gifta kvinnorna har något och de gifta betydligt mindre inkomster. De gifta kvinnornas låga inkomster beror delvis på det förhållandet att många av dem utövar förvärvsverksamhet endast under en del av året eller har deltidsarbete. Vidare bör observeras det stora an-

talet gifta kvinnor med inkomster under 1 200 kr, som taxerats på grund av samtaxering med mannen.

Männen och då särskilt de gifta är de dominerande framför allt bland företagarna men även bland de anställda. I fråga om de icke yrkesverksamma utgör männen endast 41 % av antalet, men närmare 51 % av inkomstsumman kommer på dem. Medelinkomsten är högre för samtliga företagare än för samtliga anställda (s. 724). Vad angår de olika grupperna må nämnas, att alla de manliga grupperna anställda ävensom ogifta och förut gifta kvinnliga anställda uppvisar högre inkomstmedeltal än motsvarande företagargrupp, under det företagarna bland gifta kvinnor har högre inkomstmedeltal än motsvarande grupper anställda.

Tab. 4 innehåller redogörelse för fördelningen på inkomstklasser av *äktenskap, i vilka makarna samtaxerats*. Hela antalet samtaxerade äktenskap har beräknats till 631 850, men enligt tab. 3 var antalet gifta kvinnor 687 087. Det förra understiger det senare med omkring 8 %. Skillnaden beror på följande förhållanden: 1) Gifta kvinnor med inkomst, vilkas män saknar inkomst, blir redovisade som inkomsttagare i de individuella tabellerna men icke som samtaxerade; 2) kvinnor, som ingått äktenskap under redogörelseåret, blir enligt taxeringsbestämmelserna icke samtaxerade; 3) hemskilda kvinnor redovisas som gifta men är icke samtaxerade; 4) äkta makar, som är upptagna i olika inkomstlängder, blir av skäl, som sammanhänger med uppgiftslämningen, icke räknade som samtaxerade i inkomststatistiken (i verkligheten blir de samtaxerade).

Av männen i de samtaxerade äktenskapen hade drygt 72 % inkomster mellan 7 000 och 20 000 kr, medan nära 66 % av hustrurna hade inkomster under 5 000 kr. Jämför vad ovan sagts om de gifta kvinnornas inkomster.

I tab. 5 redovisas fördelningen på näringsgrenar av äktenskap, i vilka makarna samtaxerats. Hustrurna till männen inom grupperna jordbruk med binäringar, industri och hantverk i övrigt, handel samt allmän förvaltningstjänst var i större antal sysselsatta inom samma näringsgren som männen än inom andra näringsgrenar. Inom byggnadsverksamhet och samfärdsel hade däremot ett betydligt större antal av männen sina hustrur sysselsatta i handel och industri och hantverk i övrigt samt cburu i mindre omfattning i allmän förvaltningstjänst. I fråga om fria yrken och husligt arbete var fördelningen mera jämn.

I sammanställningen på sid. 727 lämnas slutligen för de samtaxerade äktenskapen uppgifter om inkomstbeloppen med fördelning på olika inkomstklasser efter makarnas sammanlagda inkomst.

Makarnas sammanlagda inkomst i dessa äktenskap uppgick till 10 560,4 milj. kr eller 29,8 % av hela den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomststatistiken. Av makarnas sammanlagda inkomst kom 73 % på männen och 27 % på hustrurna. Antalet äktenskap i inkomstklasserna 10 000—30 000 kr utgjorde 75 % av hela antalet äktenskap, och den sammanlagda inkomsten för dessa äktenskap uppgick till 77 % av det totala inkomstbeloppet för de samtaxerade äktenskapen. Medelinkomsten per sådant äktenskap var år 1957 16 714 kr mot 15 927 år 1956.

L. A.

The Income Distribution of 1957

Preliminary Data

From 1951 the annual income statistics are based on a sample survey. Only income earners with a minimum income of 30 000 kronor are completely reported. The sample population consists of about 10 % of all income earners.

There are nine industry groups: agriculture (including forestry and fishing), construction, other manufacturing, transport and communications, commerce, civil service, professions, domestic service, and others. In most of the industry groups the income earners

are divided into employers, employees and persons not in the labour force.

The income earners are also classified with regard to age, sex and marital status.

Finally the income-earning married couples, who, according to the existing regulations, are assessed jointly, have been classified by size of income of husband and wife in combination.

The material embraces only individuals, not companies, etc. Certain deficiencies in the material have been discovered. For example, income earners with a minimum income of 30 000 kronor are not so completely reported as was intended.

In 1957, there were about 4 010 300 income earners, or about 54 % of the population. The total amount of incomes was 35,4 million, the mean income being about 8 820 kr. About 37 % of the income earners came under mining and manufacturing, including construction, 16 % under agriculture, forestry and fishing, and 17 % under commerce. Somewhat over 73 % of the income earners were employees. About 41 % of the income earners were married men who however received 59 % of the total amount of incomes. The corresponding figures for married women were 17 % and 9 % respectively. Jointly assessed married couples had 30 % of the whole amount of incomes.

L. A.

Finlandssvenskarnas befolkningsfråga

The Swedish-speaking Population of Finland. A Prognosis

Det stora arbetet av demografisk karaktär om finlandssvenskarna var Gunnar Fougstedts doktorsavhandling.[1] Några småskrifter i ämnet har utgivits av Svenska Befolkningsförbundet i Finland. Den senaste är en studie av Karl-Erik Forsberg, som ger upplysning om den nyare utvecklingen och även rymmer en prognos.[2] Forsberg är chef för Helsingfors stads statistiska byrå.

Det är känt att den svenska befolkningen i Finland befinner sig på tillbakagång. Styrkan av förändringarna, dessas regionala fördelning och hur de härrör av olika faktorer belyses i den intressanta skriften. Liksom Fougstedts avhandling bygger även den huvudsakligen på den officiella statistiken.

Rikssvensken fäster sig kanske först vid det förhållandet att finlandssvenskarna bor inom ett så relativt klart avgränsat område. När »Svensk-Finland» upprepade gånger nämnes, är det inte bara fråga om en språkgrupp utan väsentligen om ett geografiskt område — visserligen inte helt sammanhängande. Av 350 000 svenskar vid 1950 års folkräkning bodde endast 8 000 utanför svenskbygden. Av Finlands 547 kommuner betecknas 44 som tvåspråkiga och 47 som svenskspråkiga år 1950. De bildar det svenska språkområdet, som omfattar landskapet Åland med uteslutande svenskspråkiga kommuner men blott 6 % av områdets befolkning; därjämte den närbelägna skärgården och kustremsan sydöst om Åbo med lika mycket; vidare tre jämnstora grupper som tillsammans bildar två tredjedelar av svenska befolkningen: Helsingforssvenskarna samt landsbygdsbefolkningarna i Vasa och Nylands län; och slutligen Åbo och de mindre städerna i området med 20 %.

Den svenska befolkningen omfattar enligt senaste uppgifter (1950) omkring 8,6 % av Finlands hela folkmängd. Svenskarna är betydligt mer än finnarna på väg mot förgubbning. Detta är tecknet på den framtida minskningen. Barnantalet motsvarar 25 % mot i hela befolkningen 30 % och åldringsantalet 10 mot 7.

Den yrkesverksamma delen av befolkningen har uträknats och förts fram till 1960. Med stöd av approximationer har man kunnat åstadkomma detta särskilt

[1] G. Fougstedt, Finlands svenska befolkning åren 1936—1945, Hfors 1951. Se även Fougstedt — Hartman, Social factors affecting the choice of language by children of Finnish-Swedish mixed marriages in Finland. Åbo 1956.

[2] Forsberg, Karl-Erik, Befolkningsuppgifter om finlandssvenskarna (Svenska befolkningsförbundets i Finland publikation nr 13). Särtryck ur Svenskbygden. Hfors 1958.

för varje kommun i svenskbygden. Då i kommunsiffrorna inte räknats med omflyttningen, har man säkert att vänta stora avvikelser från prognoserna. Jämför vad som nedan sägs om flykten från landsbygden.

En större del av den svenska befolkningen än av den finska bor i städer och köpingar (42,6 mot 32,3 %). Detta avspeglas i siffrorna för olika näringsgrenar. Jordbruk, skogsbruk och fiske betyder således mindre för svenskarna än för finnarna. Stadsnäringarna framträder i stället mer, dock inte industrin, vars andel i stort sett är lika för svenskar och finnar. I samband härmed står, att gruppen arbetare bland de förra är proportionsvis mindre än bland de senare (män 41 mot 49 %, kvinnor 25 mot 32 %).

På Åland och särskilt i Vasa län (Österbotten) är det ett ovanligt stort antal kvinnor som är yrkesutövare. Det beror på att de är medhjälpande familjemedlemmar i jordbruket, som här är den dominerande näringsgrenen.

Befolkningsrörelsens siffror visar för det svenska Finland väsentligt lägre fruktsamhet än för riket som helhet (1951—54 71 mot 100 promille). Bara i svenskbygdens nordligaste del ligger fruktsamhetstalet i närheten av riksgenomsnittet. Flykten från landsbygden är här tydlig, ehuru klart svagare än inom det finska bebyggelseområdet (1,5 mot 5 promille per år). En svag utspridning inom Svensk-Finland är märkbar och har till resultat att svenskarnas antal nedgått på orter med svensk majoritet och ökats på övriga tvåspråkiga orter.

Helt andra siffror visar vandringarna gentemot utlandet. Emigrationen från svenskbygderna är betydlig. Den är tre gånger så stor som riksmedeltalet. I synnerhet är det Österbotten och Åland som åderlåtes.

Sammanfattas befolkningsrörelsens faktorer fruktsamhet, dödlighet och migration, finner man att resultatet blir en folkminskning. Talen angives längre ned.

Här har ännu inte hänsyn tagits till den viktiga faktor i utvecklingen som kan kallas förfinskningen. Uppenbart är att den tolftedel som svenskarna utgör är vida mer utsatt för påverkan att ändra sitt språk än den finska majoriteten. Man talar om ett yttre tryck, det som kommer från omgivningen i arbetet, skolan, sällskapslivet. Men det inre trycket anses vara av större betydelse, det som kommer från den egna familjen i blandäktenskapen. Och dessa äktenskap är i starkt stigande, åtminstone de där den manliga partnern är svensk. Om alla 1950 bestående äktenskap studeras, där åtminstone mannen var av svensk börd och där i vart fall hustrun var det — de helsvenskt gifta således medtagna i båda fallen — så kommer följande fram. Männen hade under 1930-talet gift sig med finskor i 15 % av fallen, men under 1940-talet hade dessa fall ökats till 21 %. Kvinnorna hade däremot under båda decennierna till omkring 14 % ingått blandäktenskap. För 1950-talet känner man inte till dessa förhållanden mer än i Helsingfors. I huvudstaden kan man vänta höga tal för blandäktenskap, men talen för 1955 — här är fråga om alla bestående äktenskap — är dock inte högre än 21 % för män och 16 % för kvinnor. Det beror dels på att äldre äktenskap ingår, men efter vad Forsberg förmodar även på en redan fullbordad övergång till helfinska äktenskap. Sin förmodan stöder han på den höga och stigande frekvensen av nya giftermål över språkgränsen under senare år: svensk man 1951 41, 1955 57 %, svensk hustru 1951 34, 1955 38 %. Talen gäller fortfarande Helsingfors.

Språkövergången i äktenskapen sker väl till stor del på det viset, att barnen får lära sig endast ena förälderns språk. Man har därför särskilt undersökt denna sak. Det visar sig — rätt naturligt — att språket för barnen i mycket bestäms av miljön. En tydlig positiv korrelation råder med andra ord mellan procenttalet svenska barn i blandäktenskap och områdets grad av svenskbygd.

Förfinskningen har fått ett siffermässigt uttryck på det sättet — förf. rör sig i brist på bättre också här med huvudstadssiffror — att de förändringar i den svenska stammen uträknas, som härrör av födelser, dödsfall och flyttningar för

kvinkvenniet 1951—1955, och resterande konstaterade förändringar anses bero på förfinskningen. Intressant är att metoden medger en beräkning av förfinskningen i olika åldrar. Sålunda anger Forsberg följande tal (Helsingfors 1951—55):

Ålder	Förfinskning %
0— 4 år	10
5— 19 »	3
20— 35 »	7
Över 35 »	2
Alla åldrar	3,4

Talen förlägger alltså den största språkövergången till de år då äktenskap vanligen bildas, frånsett den som gäller småbarnen och som visar att för barn övergången vanligen sker tidigt.

Som slutresultat av undersökningen kan anges, att den svenska befolkningen nu minskas med omkring 4 promille per år och att talet är ett saldo av den naturliga folkökningen 4 promille, en emigration av 6 och en förfinskning av 2 promille per år. Och nu rådande fruktsamhet och dödlighet medger inte att befolkningens numerär i längden uppehålles, även om varken emigration eller språkövergång förekommer.

Fougstedt har beräknat att förfinskningen i blandäktenskapen för med sig en nedgång av antalet födda barn, som räknas till den svenska stammen, med 3,3 %. Om båda kalkylerna står sig, skulle vid pass en tredjedel av förfinskningen förklaras härav.

Prognosen som avslutar undersökningen räknar med en obetydlig nedgång av fruktsamheten och dödligheten, emigration i nuvarande omfattning samt genomsnittligt sett oförändrad förfinskning. Resultatet av dessa kalkyler, som är mer osäkra än vanliga prognoser i en homogen befolkning, är att svenskarnas andel av riksbefolkningen väntas sjunka från 8,6 % år 1950 till 5,3 % år 1980.

Fzl

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	$\frac{0}{0,0}$	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*